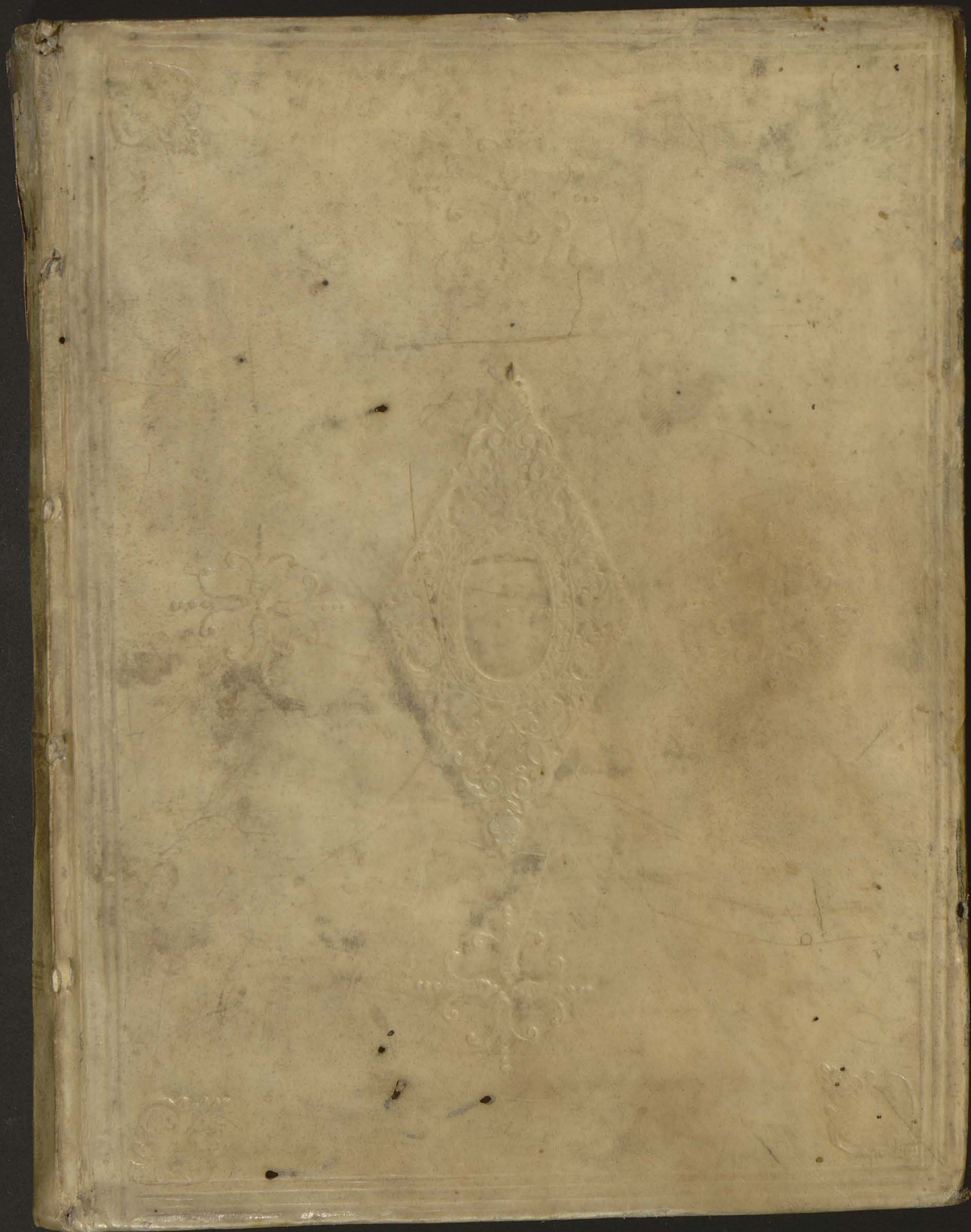

V
B
J
C

Andreae Pograbij Pilsnen

~~Sum liber Alberti Lazowy post ... Patroni illius Anno D~~ 1682

Albert Lazowy

Summule magistri Johannis de magistris

Divisiones hic ultas esse minime admirandum. Cum Boetius in libro de divisione scriptum reliquit Andronicum scripsisse: Dividendi scientiam summe in honore semper apud Peripateticos fuisse quia nulla res sine hac diluendi et perfecte explicari possit.

Impressor lectori salutem.

SOlebā antea curiosissime lector mecum ipse cogitans admirari quidnā cause esset ꝙ hac imprimendi industria diui Johānis de magistris parisiensis bonaꝝ artium ac philosophie monarche eximij super logicam physicamqꝫ Aristotelis cōmentariola quottidie imprimerentur: glosule vero eius supra petri hyspani summulas hucusqꝫ intacte penitus dimitterentur. Hec cuꝫ mecum sepius discuterem inueniebam id non voluminis raritate aut penuria sed eiusdem ꝑfecto incastigata difficultate accidisse. Sꝫ cū hocipsum tm̄modo communi omnium vtilitati que ex his glosulis percipi speratur obstaret: mea industria nō sine magno labore effeci vt qua lima: qua castigatione: quave emēdatione cetera sua scripta īpressa sunt quottidieqꝫ imprimuntur: ea etiam he glosule conficerentur. Quamobrē hoc meo labore: hac mea impensa: hoc meo deniqꝫ studio his tandē glosulis omniū certe nobilia studiosoꝝ ingenia vt reliquis suis scriptis illustrabuntur: de quaꝝ vtiqꝫ laudibus ⁊ vtilitate possē multa in presens adducere. Sed de his que iā omnibus notiora fere sunt q̄ꝫ vt a me dicantur: hoc solum dicā: sine his nullam perfecte sciendi rationem constare posse: quas tibi coemas hortor: ac veluti policleti regulam biblo tuo coacerues velim. Vale.

- In hoc libro septem principales tractatus continētur. Quorum primus est de enūciatione correspondens libro periarmenias Aristotelis.
- Secundus est de quinqꝫ vniuersalibus correspondens libro predicabiliū Porphyrij.
- Tertius est de predicamentis correspondens libro predicamentoꝝ Aristotelis.
- Quartus est de silogismo simpliciter libro prioꝝ Aristotelis correspondens.
- Quintus est de locis dyaleticis qui correspondet libro topicoꝝ aristotelis.
- Sextus est de fallacijs correspondens libro elenchoꝝ aristotelis.
- Septius ē de paruis logicalibus nulli speciali libro correspondens considerans de septem ꝓprietatibus terminorum. Ideoqꝫ diuiditur in septem partiales tractatus:

Primus est de suppositione.
Secundus est de relatione.
Tertius est de ampliatione.
Quartus est de appellatione.
Quintus est de restrictione.
Sextus est de distributione.
Septimus ⁊ vltimus est de expositione

¶ Clarissimi bonarum artiū ac philosophie monarche parisiēsis magistri Johānis de magistris sūmularum Petri hyspani glosule exactissime ad mentē doctoris subtilis felici sydere incipiūt.

Sicut dicit phūs i. probemio phisicorum. Scire enī arbitramur vnūqdqz cum cās eius cognoscim⁹. ideo in pncipio hui⁹ libri sicut ꝛ aliorum librorū ingrendum ē d causis ei⁹. vt i notitiā pfectam ipius dueniam⁹. Unde istius libri sicut aliorū librorū quattuor sūt cause. s. cā materialis. formalis. efficiens ꝛ finalis. Et p declaratione istorū dictorū notanda sūt aliqua p ordinem. Primū ē qd sit causa. Unde cā est ad cuius eē sequit aliud scilz effectus. ꝛ diuidit. qꝛ qdā est cā itrinseca. alia extrīseca. Extrinseca alia est efficiens ꝛ alia finalꝭ. itrisecarū alia ē formalꝭ alia mālꝭ. vñ cā dr extrīseca .q ñ ē d essētia siue ɔceptu qditatiuo illius cuius est causa. Sed cā intrinseca ē illa que est de eēntia siue de quiditate illius cui⁹ ē cā. Secundū dictum ē. ꝙ duplex est cā efficiens huius libri: scz totalis ꝛ partialis. partialis dr petrus hispanus qui hūc librum sūmularū extraxit a libris logice Aristo. a Porphirio Boetio ꝛ multis alijs. Et dr hic liber sūmule trāsumptiue ꝛ p quandā similitudinē ad sūmā ppe dictā. Unde sic sūma ppie dicta resultat ex aggregatione pluriū puorū numerorū. ita iste liber resultat ex aggregatione pluriū puorū tractatuū quorū qlibz dr sūmula. sed aggregatū ex his dr sūmule. Cā vo efficiēs totalis est ipe deus. Et hui⁹ libri titulus est iste. Iste ē tractat⁹ sūmularū magistri Petri hispani. Titullus vo sic diffinit. Est denominatio libri fm oēs suas cās. vꝭ fm aliq̄s suarū cārū. Similꝛ cā efficiens ptialis est subiectū attributionis hui⁹ scie. Cā efficiēs totalis dr eē itellectus cū obiecto. q simul cōcurrūt ad cāndū notitiam siue sciam istā q logica dr. vñ notitia depēdet ab obiecto ꝛ potētia tanq̄ a causis essētialꝛ prioribꝰ fm illō Augustini. a cognoscente ꝛ cognito parit notitia. ¶ Tertiū dictū est ꝙ finis hui⁹ libri ē duplex. scz extrīsecus ꝛ itrinsecus. Finis itrinsecus ē cognitio pfecta argumentatiōis. Nā cuiuslibet scie finis intrinsecus est cognitio pfecta sui subiecti quātū ad pncipia eius ptes ꝛ ppietates. Utrū aūt argumentatio vel silogism⁹ vel aliqd aliud sit subiectū huius scie videbit in logica. dr āt subz cognosci quātū ad sua pncipia ptes ꝛ ppetates qñ cognoscit subiectum diffinitiue si diffinitionē hēat. vel qñ cognoscitur fm eius pprium cōceptū qditatiuū. et qñ cognoscit passio ieē diffinitiōi subiecti. ꝛ diffinitio iesse diffinito gnaliter capiēdo diffinitionē. vñ illō qd ppie scit ē ipa cōclusio cui⁹ pncipia sūt cōplexa ꝛ illa sūt p se nota cognitis significatiōib⁹ terminorū. Sz illō de quo habet scia ē subiectū ɔclusiōis qd p cōtinet virtualꝛ oēs vitates illi⁹ hitus. Prio enī cōtinet pmū pdicatū scz passionē. ꝛ sic ɔtinet pmā ppositionē qꝛ formalꝛ cōtinet suā diffinitionē vel suū cōceptū qditatiuū. ꝛ sic cōtinet totā vitatē illius hitus. ꝛ ei⁹ ppriū pncipiū ē diffinitio vel cōceptus ei⁹ qditatiu⁹. ꝛ h itelligo de cōceptu obiectiuo ꝛ non qlitatiuo. ¶ Finis vo extrisec⁹ est: vt hita cognitiōe pfecta hui⁹ subiecti sciam⁹ arguere i alijs scientijs. ꝛ argumētatiões cōponere ex terminis aliarū sciētiarū. vt facilius acqram⁹ notitiā subiecti illarū scientiarū. ꝛ pp h logica est nobis necessaria cū alie scie sine ea sciri pfecte ñ possīt.

Secundo sciēdū ē ꝙ aliqd hñe cāz materialē pōt itelligi triplicit. vno⁹ ꝙ hēat cām mālē ex q vꝭ i q vꝭ circa quā. vñ scia ñ hz māz ex q. cū sit forma simplex ꝛ ñ composita saltē ex re ꝛ re. tñ hñ ex rlitate. ꝛ rlitate. qꝛ ab ipa sūt abstrahibiles diuersi cōcept⁹. ꝛ h est mediantibus diuersis realitatib⁹ i ipa reptis. Sz hñ hz māz i q. qd pz qꝛ illō hz mām i q qd iheret alicui tanq̄ suo subiecto. scia ē hꝫ. qꝛ ē i intellectu subiectiue ḡ ꝛc. Pz etiā cāz mālē circa quā. ꝛ talis dr ppie cā mālis scie q ē obiectū siue subiectū attributionis. Et si arguat. obiectū ē cā efficiens notitie. ḡ ñ ē cā mālis. R. ɔcedēdo añs. ꝛ distiguēdo ɔñs. vel cā mālis ex qua. ꝛ sic ɔceditur. vel cā mālis circa quam. ꝛ sic negat. accñs enī depēdet a substantia in triplici genere cause scz materialis efficientis ꝛ finalis scdm Aristotelē septimo methaphisice. Idē ergo pōt eē cā efficiens ꝛ causa materialis i qua vel circa quā respectu alicuius effectus puta notitie itellectiue. ¶ Et qꝛ notitia dpēdet ab obiecto ꝛ potētia. ideo vidēdum est quot cōditiōes requirūtur anteq̄ aliqd sit subiectū attributiōis in aliqua sciētia. id ē quot cōditiones reqruntur anteq̄ aliqd subiectū prio vtualiter ɔtinens oēs vtutes illi⁹ hitus sit causatiuū notitie q dr sciētia

Pranotiões Dicitur ꝙ̃ ſm Ariſtotelem p̊ poſteriorum ꝙ tres conditiones requiruntur. ¶ Pria ē ꝙ de eo preſupponatur quid eſt ⁊ quia eſt. ſm ꝙ preſuppōaĩ ſubiectum eſſe ens potens exiſtere cōtradictiōeꝫ non implicans. Et ſimiliter ꝙ p̃ſupponatur quid ſignificatur per nomen. qꝛ ignoratis ſignificationibus terminorum ignorãtur principia. cum pricipia ſcimus inquantum termiōs cognoſcimus. vel dr̃ ꝙ de ipō preſupponatur habere cōceptuꝫ quiditatiuū ¶ Secūda conditio eſt ꝙ de ipō demonſtrētur paſſiones per diffinitionem ſubiecti vel rationem eius formalem. quia diffinitio eſt medium ſciendi ex ſecundo poſteriorum. et hoc generaliter accipiendo diffinitionem. ¶ Tertia conditio eſt ꝙ omnia conſiderata in illa ſcientia habeant reductionem ⁊ attributionem ad ipſuꝫ ſubiectum. aut vt principia. aut vt partes ſubiectiue vel itegrales. aut vt paſſiōes. aut ꝓuatiōes. qꝛ tales nō hn̄t propriã ſpēm: ſed habēt cognoſci ꝑ ſpēm ſui habitus. ¶ Requirĩ etiaꝫ ꝙ ſub tali ratiōe formali i nulla alia ſcia cōſiderẽ. Alij vero cōmuniter aſſignãt alias cōditiones ſubiecti attributiōis. ſꝫ ille nō videnĩ ſufficientes. qꝛ ꝓpter illas ſubm̄ nō hꝫ ꝙ ſit ſubm̄ in aliqua ſcia formalr̃ Et ſūt iſte. ꝙ illud ſubm̄ ſit ꝓ̄ncipaliter cōſideratū in illa ſcia cuius ē ſubm̄. Et ideo qꝛ paſſiōes ⁊ ꝓ̄ncipia ſubi conſiderañ ibi rōne ſubiecti ⁊ nō rōne ſui. ideo nō hn̄t rōneꝫ ſubiecti attributiōis. Secūda ꝯditio eſt. qꝛ omnia cōſiderata i illa ſcia hēant reductionē ad ipm̄. id eſt ꝙ oia que q̃rũtur in illa ſcia querãtur vt deueniamus in ꝑfectã notitiam ſubiecti attributionis. Tertia conditio eſt ꝙ illō ſit adequatum illi ſcientie cuius eſt ſubiectum.

subiectum multiplex **Tertio** ſciendū eſt ꝙ ſubiectū dr̃ octo modis. ſiue ē equocū ad octo. Primo accipiĩ ꝓ obiecto alicuiꝰ potētie. vt color dr̃ ſubꝫ viſus. i. obiectū. Secūdo mō accipiĩ ꝓ ſeruo vel famulo alicuiꝰ dn̄i. ſeruꝰ enim dr̃ eē ſubiectꝰ dn̄o ſuo. Tertio ſumitur ꝓ corpore poſito ſub alio. vt fūdamentū poniĩ ſub pariete. ideo fūdamētuꝫ dr̃ eē ſubm̄ parietis. Quarto capiĩ ꝓ ſubō accidētis vt dicimꝰ ꝙ ſortes ē ſubiectum albedinis. ⁊ tale dr̃ ſubiectū īheſionis: ⁊ hoc mō aīa eſt ſubiectum cuiuſlibet ſcie. Quinto accipiĩ ꝓ ſubiecto alicuiꝰ ꝓpoſitiōis. vt hō currit. hō eni eſt ſubiectū. ⁊ currit ē ꝓ̄dicatum. Sexto capiĩ ꝓ ſubiecto proprie paſſionis. vt cū dr̃ hō ē ſubiectū riſibilitatis. Septimo accipiĩ ꝓ inferiori alicuius ſuperioris. ſicut ſpēs dr̃ ſubiectū reſpectu generis. Octauo accipitur ꝓ ſubiecto attributiōis. ⁊ hoc vltimo modo accipiĩ in ꝓpoſito. ⁊ iſti modi patent in his verſibus.

Obiectū verna poſitū ſub. cui quod īheret.
Quod prius eſt copula. proprij. logicaliter infra.
Quo ſimul ars heret. ſunt his ſubiecta quaterna

Cauſa vero formalis huius libri ē duplex: ſcꝫ forma tractatꝰ ⁊ forma tractandi. Unde forma tractandi eſt modus ꝓcedēdi. qui eſt diuiſiuus. diffinitiuus. diſcurſiuus. ⁊ ex parte nr̄i exēploꝝ poſitiuus. Sed forma tractatꝰ ē diuiſio libri per capitula. ⁊ capituloꝝ ꝑ tractatꝰ. ⁊ tractatū per partes Diuidiĩ enim iſte liber prima ſui diuiſione in ſeptē tractatꝰ ꝑtiales. Primꝰ ē d̄ enūciatiōe. Secūdus ē de predicabilibus. Tertius eſt de predicamentis. Quartus eſt de ſilogiſmo ſimplr̃. Quintus eſt de ſilogiſmo dyaletico. Sextus eſt de fallacijs. Septimus eſt de paruis logicalibus. Qui iteꝝ diuidiĩ in ſeptē tractatus. ſ. in tractatū d̄ ſuppoſitionibus. de relatiuis. de ampliationibꝰ. d̄ appellationibus. de reſtrictiōibꝰ. d̄ diſtributiōibus ⁊ de exponibilibꝰ. Et ſic patēt cauſa titullus ⁊ diuiſio huius libri.

Sed contra predicta arguitur. Primo ſic. Iſte liber eſt tm̄ vna ſūmula. ergo male dr̃ ſūmule in pl̄i numero. Secūdo arguiĩ ſic. ſcia eſt habitus concluſionis ꝑ d̄mō ſtratiōnē acquiſitus: ſꝫ argumētatio nō ē cōcluſio. ꝙ̃ hec ſcia nō eſt de argumētatione. ⁊ ꝑ ꝯn̄s n̄ ē in ea ſubiectuꝫ. 3°. ſic arguitur. oīs cā equiuoca eſt dignior ſuo effectu. cū inter ipſam ⁊ ſuū effectū ſit diſtinctio ſpecifica. ſꝫ argumētatio vel ſilogiſmus nō eſt ꝑfectior iſta ſcia. cū ſit ens rōnis ⁊ ipa ſit ens reale. ꝙ̃ ſequitur ꝙ argumētatio vel ſilogiſmꝰ nō ē ſubiectū hꝰ ſcie. 4°. ſic arguiĩ. aīa eſt ſubiectū huiꝰ ſcie. ergo argumētatio nō ē ſubiectuꝫ.

Ad rationes Ad primã dr̃ ꝙ ſi cōſideretur hic liber vt eſt vnꝰ totalis tractatus de vno ſubiecto primo ſic dr̃ ſummula in ſingulari numero. ſed ſi conſideretur ſm ꝙ plures paruas ſummulas ſiue tractatꝰ contiet ſic dicitur ſummule in plurali numero. Ad ſecūdam dicitur ꝙ licet de ſola concluſione ſit ſciētia tanq̄ꝫ de illo qō ſciĩ per demonſtrationē. tn̄ d̄ ſubiecto ꝯclōnis hn̄ eſt ſcia tãq̄ꝫ de eo de quo ſcitur aliquid per demōſtrationē. Ad tertiaꝫ dr̃ cōcedēdo ꝙ oīs cā equiuoca totalr̃ dignior eſt ⁊ ꝑfectior ſuo effectu. ſed non oportet de cauſa equoca ptiali cuiuſmōi ē ſubiectū ſiue obiectū huiꝰ ſcie. Ad quartaꝫ dr̃ ꝙ lꝫ aīa ſit ſubiectū inheſionis huius ſcie. nō tn̄ eſt ſubiectū attributionis cuiuſmodi eſt argumentaꝰ vl̃ ſilogiſmꝰ de quo videbiĩ i logica.

De diffinitione dyaletice

Dyaletica est ars artium scientia sciarum ad oium methadorum principia viā habens. Sola eni dyaletica ꝓbabiliter disputat de pricipijs omnium aliarum scientiarum.

¶ Circa hūc textū Notādū ē prio ꝙ iste liber ꝑ̄ma sui diuisiōe diuidit̄ i ꝓhemiuȝ ⁊ tractatū. Tractatus incipit ibi. Sonus est gcgd. Qui dr̄ eē tractat⁹ de enunciatione. In ꝓhemio aūt more boni auctoris reddit auditores beniuolos dociles ⁊ attentos ostendēdo dyaletice siue logice vtilitatem eā sic diffiniēdo. Dyaletica ē ars artiū scia sciētiarum ad oiuȝ methadorum ꝑ̄ncipia viā hn̄s. Per h̄ eni ꝙ dr̄ ars artiū scia sciarum. oñdit excellētiā eius Et ꝑ hoc ꝙ dr̄ ad oiuȝ methadorum ꝑ̄ncipia viā hn̄s tāgit eius vtilitatē. Uñ dyaletica dupliciť accipi vno mō generaľr vt idē ē qđ logica. ⁊ sic diffinit̄ hic. Alio modo capitur specialr̄ ꝓ parte logice siue pro silogismo dialetico de quo determinat̄ in libris topicorum. ⁊ hoc mō nō diffinit̄ hic. Et diuidit̄ logica in veterē ⁊ nouā. vñ logica non dicitur vetus eo ꝙ sit ꝑ̄us iuēta vel acquisita. Nec dr̄ noua eo ꝙ de nouo vel posteri⁹ sit acquisita vľ iuenta. sed logica ↄsiderans de partib⁹ que naturali ordine sc̄ ꝑ̄ores dr̄ vetus logica. sicut pars illa in qua cōsiderat̄ de terminis ⁊ propositionibus que naturaliter sūt ꝑ̄ores silogismo. sed dr̄ logica noua eo ꝙ considerat de partibus que naturali ordīe sūt posteriores. ¶ Similr̄ ars capitur dupliciť. vno modo generaliter. Alio modo specialiter prout ē vn⁹ habit⁹ itellectualis distict⁹ ↄtra alios. ⁊ sic ñ capit̄ hic. q2 si sic opposita ponerent̄ i illa diffinitiōe. q2 ars ⁊ scia sūt habit⁹ oppositi. Et ꝫ istā acceptōȝ sic diffinit̄ ab Aristo. Ars est recta rō rerum a nob̄ factibiliū. i. Ars ē habit⁹ itellectualis ꝑ rectā rōnem docēs opari circa factibilia. Et diuidit̄ i septeȝ artes mechanicas q̄ in his ꝟsibus ↄtinent̄. Lana. nemus. miles. nauigatio. rus. medicina. His ars fabrilis ↄnumerari pōt. Alio mō capit̄ ars generalr̄. ⁊ tūc sic diffinit̄ a tullio. Ars est collectio multorū ꝑ̄ceptorum i vnū finē tendentiū. ⁊ hoc mō nō opponitur scie sȝ est supius ad artē ⁊ scientiā ꝓprie dictā ⁊ sic capit̄ in diffinitione dialetice. Et diuidit̄ i quinq3 habitus intellectuales specifice distictos qbus ñ ↄtigit dicē fl̄m. i. falso assētire. ⁊ iō vocāt̄ ꝟtutes intellectuales ⁊ sūt isti. Intellect⁹. scia. prudētia. sapia. ⁊ ars specialr̄ capta. Quorum sufficiētia sic pōt haberi. Quia ois habit⁹ itellectualis vel ē circa necessaria vel circa ↄtingētia. Si primū. hoc est dupľr. q2 vel ē circa cōcľones vel circa ꝑ̄ncipia. si primū sic ē scia. Si 2^m. hoc ē dupľr. vel ē circa ꝑ̄ncipiū ↄcľois. ⁊ sic ē itellect⁹. vel circa ꝑ̄ncipia prima necia ⁊ icōplexa. ⁊ sic ē sapia. Uñ sapia ē cognitio de reb⁹ altissimis. Si circa cōtingētia. hoc ē dupľr vel ē circa agibilia vel circa factibilia. Si ꝑ̄mū. sic ē prudētia. si 2^m. ē ars ꝓprie capta. Ab alijs tñ ponit̄ alia sufficiētia habituū itellectualiū h̄ mō. Q2 ois habit⁹ itellectualis aut est practic⁹ aut speculatiu⁹. Si speculatiu⁹ hoc ē tripľr. Uel ē circa ꝑ̄ncipia demōstratiōis. ⁊ sic ē itellect⁹. vel est circa ꝑ̄ncipia ↄcľonis. ⁊ sic ē scia. vel circa vtrūq3. ⁊ sic ē sapientia. Uñ ꝫm Arist. 6. ethicorum. Sapia est simul itellect⁹ ⁊ scia. Si sit habit⁹ practic⁹. h̄ ē dupliciť. vel ē circa agibilia. ⁊ sic ē prudētia: vel circa factibilia. ⁊ sic ē ars spāľr capta. Sub arte aūt gn̄aliť capta ↄtinent̄ septē artes liberales que in his ꝟsib⁹ cōtinēt̄. Gra. loquitur. Dya. ꝟo refert. ret. ꝟba colorat. Mus. canit. ar. nūerat. geo. pōderat as. colit astra. Quarum tres ꝑ̄me dicūtur triuiales. s. grāmatica. logica. ⁊ rethorica. quasi tres vie i vnū finē tēdentes. s. in cognitionē ꝫmonis. Alie ꝟo dn̄r quadriuiales quasi quattuor vie in vnū finē tendētes. s. in cognitionē q̄ntitatis. Musica .n. est de q̄ntitate discreta ↄtracta ad sonuȝ. Arismetrica d̄ q̄ntitate discrēta ñ ↄtracta. Astrologia aūt de q̄ titate contracta ad motum. Et sic pȝ declaratio huius nominis ars quod est primus terminus in diffinitione dyaletice positus.

Secundo sciēdū ē ꝙ ꝓ declaratōe termini secundi positi in diffinitione dyaletice vidēdū ē que res sit scia. Uñ scia ē q̄dā q̄litas habitualis existens subiectiue i aia nr̄a q̄ disponit̄ ad faciľr ⁊ ꝓmpte ↄsideranduȝ aliquod subm̄ per se intelligibile. Et ꝙ sit habituaľ q̄litas pȝ. q2 ꝫ ph̄ȝ 2°. ethicorum tm̄ sunt tria i aīa. s. passio potētia ⁊ habit⁹. quod dȝ intelligi de ↄītibus dispositionē ⁊ nō de ꝑuijs ad dispositionē. Sȝ scia nō ē potentia cuȝ potētia insit nobis a nā. scia ꝟo nō. Nec ē passio cū ipa passio impediat aliqñ itellectū a ↄsideratōe veritatis. Unde ph̄s. 7°. phicorū. Aia qescendo a passionib⁹ fit sciēs ⁊ prudens ergo reliqtur ꝙ sit bitualis qualitas manēs i itellectu nr̄o cessante actuali ↄsideratōne intellect⁹. ↄn̄a tenet ꝑ locū a sufficiēti diuisione. Uñ ad sciētiā ꝓprie dictā quatuor ↄditōes requirūtur. ꝑ̄a ꝙ sit certa ⁊ infallibilis notitia sine dubitatiōe ⁊ deceptōe. Et per hoc differt ab opinione ⁊ suspitione quibus frequenter accit ꝙ sint false ¶ Se

cūda ꝯditio est ꝙ sit de obiecto necio. qꝛ qđ scitur ipolē est aliter se hr̄e. ⁊ ꝑ hoc differt ab arte ⁊ prudentia. ¶ 3ª est ꝙ ista notitia sit cāta ex aliq̊ cōplexo prius euidente intellectui. ⁊ ꝑ hoc differt a notitia pricipioꝝ. ¶ 4ª ē ꝙ illđ cōplexū sit applicatū ad ip̄m ꝑ discursū silogisticū· Ex qbꝰ cōditionibus colligitur diffinitio scie q̄ talis est. Scia ē certa ⁊ ifallibilis notitia obiecti necessarij habētis euidentiā ex aliquo ꝯplexo p̄us euidēte itellectui applicato ad ip̄m ꝑ discursū silogisticū. que ē eadem in sentētia huic diffinitioni q̄ habetur. 6. ethicoꝝ. Scia est habitus cōclōnis per demōstratione acquisitꝰ. Ex hoc inferūtur duo correlaria ·Primū est ꝙ scia ⁊ itellectꝰ sūt due notitie specifice disticte. pꝫ qꝛ notitia pricipioꝝ ē cā notitie cōclusionis. ⁊ nō ē cā vniuoca. ḡ est equiuoca. sꝫ int̄ causā equiuocā ⁊ suū effectū est distinctio specifica. ergo. primū correlarium veꝝ. 2m correlarium est ꝙ notitia p̄missaꝝ cōparataꝝ ad cōclusionē ē cā notitie ꝯclusionis. qđ satis pꝫ ex diffinitione silogismi ꝑfecti cum dr̄. qm̄ illiꝰ ē cā. mō idē esse sui ip̄ius cām est falsum. qꝛ secūdo de aīa habetur ꝙ nulla res generat seipam. ergo. Unde iste genitiuus sciaꝝ reflexꝰ supra ntm̄ iportat excellentiam ⁊ dignitatem. Dupliciter tn̄ pōt intelligi ꝙ ip̄a scientia excedat alias scientias. Unoꝰ quantū ad ꝑfectionē subiecti ⁊ dignitatē siue modū ꝓcedendi. ⁊ isto modo hec scia nō excedit oēs alias scias cuꝫ multe sint de nobiliori ⁊ perfectiori subiecto q̄ꝫ sit ista. Alio modo pōt intelligi ip̄am excellere alias scias quātū ad vsū ⁊ applicationē. ⁊ isto mō oēs alias scias excellit. cū ad omnes scias possit applicari. Aliqui tn̄ aliter dicūt ꝙ hec scia iter scientias admiculatiuas. i. subfuentes. q̄ sꝫ tres. s. grāmatica logica ⁊ rethorica ista ē dignior ⁊ nobilior. sꝫ n̄ ē dignior ⁊ nobilior oibꝰ alijs scijs n̄ admiclatis. 3ꝰ t̄minꝰ i diffinitōe dyaletice ē methadꝰ q pōt capi duplr̄. vnoꝰ ꝓp̄e vt ē breuis via cito ⁊ facilr̄ ducēs ad t̄minū: alioꝰ capit̄ trāsūptie ⁊ sitiʼtudiarie ꝓ illo li.ꝰ i q̄ ꝯpēdiose ⁊ breuit̄ tradūt̄ ea q̄ diffuse hn̄t i alijs libris. ⁊ istoꝰ capit̄ h̄ methadꝰ. ⁊ n̄ p̄ mō. vn̄ dr̄ sꝫ aliq̊s. logica hꝫ viā ad p̄nª oium methadoꝝ. i. aliaꝝ sciaꝝ a se. Dr̄ tn̄ ⁊ meliꝰ. qꝛ sm̄ illū modū sꝫ quē logica hꝫ viā ad p̄nª aliaꝝ sciaꝝ hꝫ ēt viā ad sua p̄nª. qđ ꝓbat̄. qꝛ vl̄ logica dr̄ hr̄e viā ad p̄nª aliaꝝ sciaꝝ eo ꝙ ē ꝓbatia p̄ncipioꝝ cuiuslꝫ scie alt̄iꝰ a se. ⁊ istoꝰ sic logica n̄ hꝫ viā ad p̄nª aliaꝝ sciaꝝ cū n̄ sit ꝓbatia p̄ncipiorūꝫ scie methaphice. nec alicꝰ alt̄iꝰ. sic ēt n̄ hꝫ viā ad sua p̄nª. Ul̄ logica dr̄ hr̄e viā ad p̄nª oiuꝫ aliaꝝ sciaꝝ. qꝛ docꝫ ex p̄ncipijs cuiuslꝫ scie argumtatōes ꝯponere: ⁊ isto mō sic logica hꝫ viā ad p̄nª aliaꝝ sciaꝝ. sic ēt ad sua p̄nª. Ex qbꝰ pꝫ declaratio t̄minoꝝ ⁊ ꝑticulaꝝ i diffinitōe dyaletice positaꝝ q̄ sꝫ breuibꝰ p̄nt sic itelligi. Dyaletica. i. logica ē ars artiū scia sciarū. i. iter oēs scias admiclatias dignior ⁊ nobilior ad oiuꝫ methadoꝝ p̄nª viā hn̄s. i. docēs ex ꝓprijs p̄ncipijs oiuꝫ aliaꝝ sciaꝝ ꝓprias argumētatōes ꝯpōere. Et si arguat̄. illa diffinitio ē nugatoria. ḡ n̄ ē bōa. ꝯn̄a ē nota. ⁊ an̄s ꝓbat̄. qꝛ sꝫ p̄ꝰ dcā ibi ars capit̄ vt est supiꝰ ad sciaꝫ ⁊ alios hitꝰ itellcūales. ḡ cū addit̄ suū iferiꝰ. s. scia ibi ē nugatio. qꝛ sꝫ phm̄ 6. thopicoꝝ. dcō vl̄i si suū ꝑticlare vl̄ iferiꝰ addatur ē nugatio. Ad h̄ r̄ndetur negādo an̄s. ⁊ ad ꝓbatōeꝫ dr̄ ꝙ i duobꝰ casibꝰ ꝯtigit aliqd idē repetē. s. ad explicatōeꝫ laudis ⁊ excellētie. vl̄ ad explicatōeꝫ vituꝑij. mō dr̄ ꝙ ibi repetit̄ idē ad on̄dēdū excellētiā ⁊ dignitatē hꝰ scie ad al̄s scias. ⁊ sic pꝫ ꝙ ibi nō ē nugatio cū nō sit repetitio iurit̄ vniꝰ ⁊ eiusdē. vl̄ dr̄ ꝙ ibi n̄ addit̄ scia vt iferiꝰ. sꝫ ibi additur tenēdo expositiue ita ꝙ sit sēsus. Dyaletica est ars artiū. i. scia sciaꝝ. ita. s. ꝙ on̄dat̄ ꝓ quo iferiori tenet̄ tale supius ⁊ sub q̊ mō hic cōsideratur.

Tertio sciēdū ē ꝙ circa p̄dicta incidit vna difficultas. vtꝝ. s. logica sit scia speculatiua vel p̄ctica. De q̄ sꝫ duo mōi dicēdi. ·Pro d̄claratōe p̄mi t̄mini aduertēdū ē ꝙ illa scia dr̄ p̄ctica q̄ cōsiderat d̄ opabilibꝰ a nobis ꝑ itellectū ⁊ volūtatē liberā docēs q̄lr̄ d̄beamꝰ opari circa opabilia. ⁊ sic illa scia q̄ ē directiua alicuiꝰ opis intellectus dr̄ practica. Un̄ vt dr̄ scie practice duo sūt fines. p̄mꝰ est notitia actualis certa ⁊ euidens de cōclusione. Scđs est ꝙ illa sit directiua alicuius opatōis siue itellectꝰ aut volūtatis. sꝫ illa scia dr̄ specl̄atia q̄ final̄r ordinat̄ ad scire tāq̄ꝫ ad finē immediatū ⁊ n̄ ordinat̄ ad aliq̄ꝫ opatōeꝫ tāq̄ꝫ ad finē mediatū. iō n̄ ē directia alicꝰ opis. ⁊ sꝫ hūc modū r̄ndet̄ ꝙ logica ē scia p̄ctica. ꝓbat̄. qꝛ ois illa scia ē p̄ctica q̄ ē d̄ opabilibꝰ a nob̄ libe ꝑ itellectū ⁊ volūtatē. i. q̄ ē directia alicꝰ opis a nob̄. sꝫ logica est hꝰ. ḡ ē p̄ctica. minor pꝫ. qꝛ logica docet nos diffinire diuidere ⁊ discernere q̄lr̄ ⁊ quō argumtationē formare debemꝰ: sꝫ isti sūt actꝰ q̊ꝝ logica est directia. ḡ ꝯ.ꝰ ꝟa. Alius modus dicēdi ē. pro cuius intellectu est aduertendū ꝙ solū illa scia dr̄ practica q̄ est directiua alicuius alteriꝰ opatōis ab intellectu q̄ est natural̄r posterior ip̄a intellectione nata ꝯformiter elici rationi recte vt rectā sit. Et illa scia dr̄ speculatiua que ordinatur ad scire ⁊ n̄ est directiua talis operatōis. Et secūdū hūc mo-

dū dr̄ ad dubiū ꝙ logica nō ē ꝑ̄ctica ſꝫ ſpeculati
ua. ꝓbaṫ. Ois ſcia ꝑ̄ctica ē directia ꝑ̄xis. i. alt̄ius
opatōis ab itellectu. ſꝫ logica ñ ē directiua ꝑ̄xis.
ḡ ñ ē ꝑ̄ctica. Et vltra ñ ē ꝑ̄ctica. ḡ ē ſpeculatiā. qꝛ
ois ſcia ē ꝑ̄ctica vel ſpecu latia. minoꝛ pꝫ. qꝛ nulla
opatio itellect⁹ ē ꝑ̄xis. cū ꝑ̄xis ſit opatio alterius
potētie ab itellectu. ſꝫ logica nō eſt directiua niſi
opatōuꝫ itellect⁹. ḡ nō ē directiua ꝑ̄xis. ⁊ ſic ñ eſt
ꝑ̄ctica. Itē ſi logica eēt ꝑ̄ctica h̄ eēt qꝛ eēt ꝺ opa-
bilib⁹ a nob̄. ſꝫ ꝑꝑ h̄ ñ dꝫ dici ꝑ̄ctica. ḡ. minoꝛ ꝓba
tur. qꝛ tūc ois ſcia eſſet ꝑ̄ctica cū ois talis ordine
tur ad aliquod op⁹. puta ad ſpeculari. ⁊ ēt ſic ſci-
ētia libri de aīa eēt ꝑ̄ctica cū ſit de opabilib⁹ a no
bis. puta de ſenſatiōib⁹. de motib⁹. de appetitib⁹
ſenſitiuis. ſed hoc falſuꝫ eſt: igitur. De hoc dubio
amplius videbitur in logica.

Sed contra ꝑ̄dcā arguiṫ ꝑ̊ ſic. ois ars ē ꝺ ſcibilib⁹ a nob̄. ſꝫ logica ñ
ē ꝺ ſcibilib⁹ a nob̄. ḡ logica ñ ē ars. ¶ 2°. ſic. me-
thaphyſica ē excellētioꝛ ⁊ dignioꝛ logica. ḡ logi-
ca ñ ē ars artiū. ¶ 3°. ſic. Scia ē neceſſarioꝝ. ars
v̄o ꝯtigētiū. ḡ ſi logica ſit ars ipa ñ erit ſcia. ¶ 4°.
ſic. Ois ars ē habit⁹ ꝑ̄ctic⁹ ſꝫ logica eſt ars. ergo
logica eſt habitus practic⁹. maioꝛ ꝓbaṫ ꝑ ari. 6°.
ethicoꝝ dicētē. ars ⁊ prudētia ſ̄t habit⁹ ꝑ̄ctici.

Ad rōes Ad ꝑ̄mā dr̄ ⁊ ad tertiā ꝙ capien-do artē ſpāl̄r ars ē ꝺ factibilibus
a nob̄ ⁊ contigētiū: nō tñ ars gn̄al̄r capta quēad
modū capiṫ in diffinitōe dyaletice. ¶ Ad ſc̄daꝫ
dr̄ ꝙ lꝫ logica nō ſit excellētioꝛ ⁊ dignioꝛ metha-
phyſica ⁊ alijs ſcijs realib⁹ attēdēdo dignitatē ex
ꝑte ſubi: tñ ē excellētioꝛ alijs ſciētijs attēdēdo di
gnitatē ex ꝑte cōitatis ſui ſubi ⁊ vſus ⁊ applica-
tiōis. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ ari. capit artē ſpāl̄r vt ē hi
t⁹ itellectual̄ diſtinct⁹ ſpē ꝯ alios hit⁹. ⁊ non capit
artē gn̄al̄r q̄l̄r capitur i diffinitione dyaletice. Et
bñ ꝓcedit ratio capiendo artem ſpecialiter.

Et iō i acq̄ſitōe oīuꝫ aliaꝝ ſciaꝝ dyale
tica dr̄ eē prioꝛ. dr̄ eni dyaletica a dya
ꝙ ē duo. ⁊ logos ꝙ ē ſ̄mo vl̄ lexis ꝙ ē
rō. q̄ſi duoꝝ ſ̄mo vl̄ rō. ſ. opponētis ⁊
rñdētis i diſputādo. Sꝫ qꝛ diſputatio
ñ pōt h̄ri niſi mediāte ſ̄mōe. nec ſ̄mo
niſi mediañ voce. nec vox niſi mediañ
ſono. iō a ſono tāq̄ꝫ a cōioꝛi ichoādū ē.

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝑ̊ ꝙ ex ꝑ̄dcā diffini-
tōe dyaletice Petr⁹ hiſ. iſert vnū correlaᵐ dicēs
ꝙ iō i acq̄ſitōe aliaꝝ ſciaꝝ dyaletiᵃ dr̄ eē ꝑ̊oꝛ. qꝺ
ꝓbaṫ. qꝛ ꝯmuniſſima ſ̄t ꝑ̊oꝛa ordīe doctrīe. ſꝫ logi
ca rōe vſus ⁊ applicatōis ē cōiſſima. ḡ ē ꝑ̊oꝛ ordi
ne doctrie. Et ēt nulla ſcia acq̄riṫ niſi ꝑ demōſtra
tōnē q̄ ē ſpēs argumītatōis. cū ḡ dyaletica oñdat
oēꝫ modū arguēdi. ſ. dyaletice ⁊ demōſtratiue ⁊
ſophiſtice. ſeq̄ṫ ꝙ nulla ſcia pōt acq̄ri ſine dyaleti
ca. Et h̄ dꝫ intelligi ꝑfecte ⁊ ꝯplete. Uñ aliquam
ſciaꝫ eē ꝑ̊oꝛē alia pōt itelligi dupl̄r. vno° ordine
nature vl̄ ꝑfectōis. ⁊ ſic ille ſcie ſ̄t ꝑ̊oꝛes q̄ꝝ ſub̄a
ſūt ꝑ̊oꝛa ⁊ ꝑfectioꝛa. ⁊ h̄ modo dyaletica nō ē ꝑ̊oꝛ
oib⁹ alijs ſciētijs. qꝛ ſub̄ꝫ ei⁹ qꝺ ē argumētatio vl̄
ſilogiſm⁹ eſt ens rōnis. iō poſteri⁹ ē ſubiectis ali
aꝝ ſciaꝝ ſaltē realiū. Alio° vna ſcia pōt dici ꝑ̊oꝛ
alia ordine doctrine. ⁊ q̊ ad nos. ⁊ ſic illa ſcia ē pri
oꝛ q̄ valet ad acq̄ſitionē ꝑfectā aliaꝝ ſciaꝝ. ⁊ ſine
q̄ alie ſcie ñ pñt ꝑfecte acq̄ri cuiuſmodi ē dyaleti
ca. iō ꝑ̊oꝛ ē alijs ſciētijs. Et ſi arguaṫ via doctrie
ḡmmatica ē ꝑ̊oꝛ logica: ḡ dyaletica ñ ē prioꝛ. Rñ
ſio diſtinguiṫ añſ. vel grāmatica poſitiua q̄ docet
ſignificatōes terminoꝝ. ⁊ ſic ꝯceditur ꝙ via do-
ctrie ē ꝑ̊oꝛ logica ⁊ tal̄ grāmatica ñ ē ſcia. vel grā
matica regularis. ⁊ ē illa q̄ per v̄as demōſtratio
nes docet orōnes ꝯgruas ꝯponere ⁊ docet ꝯgru
uꝫ ab icōgruo diſcernere: ⁊ ſic negatur añs. imo
ſine logica ꝑfecte nulla ſcia poteſt acquiri:

Scd̄o ſciēdū ē ꝙ ad oñdēdū qd ꝑ nom̄ dya-letice ſignificeṫ. pe. h. i textu duplicēꝫ
pōit iꝑ̄ꝑ̄tatōeꝫ illi⁹ nois. pōt. n. ſcribi ꝑ y grecū ⁊ tc̄
dr̄ a dya qꝺ ē duo ⁊ logos qꝺ ē ſ̄mo ⁊ lexis rō q̄ſi
duoꝝ ſ̄mo. ſ. opponētis ⁊ rñdētis. v. l̄ vni⁹ h̄ntiſ vi
cē duoꝝ. alio° pt̄ ſcribi ꝑ i latinū. ⁊ tc̄ dr̄ a dia qꝺ
ē ꝺ ⁊ logos ſ̄mo ⁊ ycos ſcia q̄ſi ſcia ꝺ ſ̄mōe. Et h̄
pꝫ ꝑ hos v̄ſus. Scribe ꝑ y grecū dya duo ſignifi
cabit. Scribe per i nr̄m dia de ſignificabit.

Tertio ſciēdū ē ꝙ ꝯñr auctoꝛ ꝓbat ꝙ i lo-gica ꝑ̊ ꝯſiꝺrādū ē ꝺ ſono tāq̄ꝫ ꝺ cōio
ri. pꝫ. qꝛ via doctrie ꝺ cōioꝛib⁹ ꝑ̊⁹ ꝺ̄t̄miandū ē. ſꝫ iṫ
ꝯſiꝺrata i ipa logiᵃ ſon⁹ ē h⁹. ḡ ꝺ ipo ꝑ̊ ꝺ̄t̄miandū
ē: ꝯña ē no. maioꝛ ē ph̄i ꝑ̊ phicoꝝ. mioꝛ ꝓbaṫ. qꝛ lo
gica ꝯſiꝺrat ꝺ argumītatōe q̄ ñ ꝑ̄t h̄ri niſi mediāte
ſ̄mōe. ⁊ ſ̄mo niſi mediañ voce. nec vox niſi medi
añ ſono. iō a ſono tāq̄ꝫ a cōioꝛi ichoādū ē. ⁊ ſi argu
aṫ. aliq̄ diſputa° ꝑ̄t h̄ri ſine ſ̄mone ⁊ voce. ḡ male
dr̄ ꝙ diſputa° ñ ꝑ̄t h̄ri niſi mediañ ſ̄mōe ⁊ voce.
ꝓ ſolutōe h⁹ aduertēdū ē ꝙ triplex ē diſputa°. ſ.
mētal̄ vocal̄ ⁊ ſcripta. Diſputatio m̄tal̄ fit qñ hō
ꝑ ſeipꝫ ꝯſiderans diſputat. Sꝫ diſputa° ſcripta ē
illa q̄ fit cū vn⁹ diſputat cū alio ꝑ ſcripturā. quēad
modū ꝯtigit iter duos multū diſtātes adinuiceꝫ.
Et iſti duo modi diſputatōuꝫ pñt h̄ri ſine ſ̄mone

nec ꝺ ip̄is itēdit auctoꝛ nr̄. ſꝫ ꝺiſputatio vocal' fit qn̄ vnꝰ ꝺiſputat cū altero vocal'r. ꝛ tal' non p̄t haberi ſine ſmone: ꝛ de ipſa intelligitur in textu

Sꝫ ꝯtra p̄dcā arguit̄ p̄ ſic. mł'te ſcie fuer̄t iuēte an̄ logicā. g̊ logica n̄ ē p̄oꝛ. zº ſic. q̄litas ē c̄oioꝛ q̄ꝫ ſonꝰ. g̊ n̄ ē icipiēdū a ſono tā̄ q̄ꝫ a c̄oioꝛi. 3º ſic. ſonꝰ ē ꝺ ꝯſiꝺ̄ratōe phi: g̊ n̄ ē ꝺ cō ſideratōe logici. ꝛ ſic n̄ ē icipiēdū a ſono. 4º ſic. ēs rōis p̄t hr̄i ſine ēte rl'i: ſꝫ ꝺiſputaº ē ēs rōis cū ſit q̄dā relatio rōis. g̊ p̄ot hr̄i ſine voce q̄ ē ens reale.

Ad rōes ad p̄mā ꝺr̄ ꝙ ꝺuplex ē logica. q̄dā ē nāl' ꝛ alia ē ātificial'. vn̄ logica nāl' ē q̄dā nāl' icliatō q̄ iclamur ad ꝯſiꝺ̄ratōeꝫ ꝟi vł' f̄ł'i. ꝛ nłł'a ſcia ē acq̄ſita an̄ talē logicā. lꝫ aliq̄ ſint iuēte ipſcē ꝛ icōplete an̄ logicā artificialē. ad z^{am} ꝺr̄ ꝙ lꝫ q̄litas ſit coioꝛ ſono ſꝫ p̄dicatōeꝫ. tn̄ qꝛ ſonꝰ nob̄ magis on̄dit nāꝫ vocis iq̄ꝫtū ē ſig^{m} cō ceptꝰ m̄tiſ q̄ꝫ q̄litas. iō ichoādū ē a ſono ꝛ n̄ a q̄litate. ad 3^{am} ꝯcedit̄ an̄s ꝛ ꝺiſtiguit̄ ꝯn̄s. vł' ſub eadē rōe forali ꝛ ſic ꝯcedit̄. vł' ſb̄ alia rōe. ꝛ ſic negat̄. qꝛ ꝯſiꝺ̄rat̄ a phico iq̄ꝫtū ēs nāle. ꝛ a logico iq̄ꝫtū ſig^{m} m̄tis ꝯceptꝰ. ad q̄rtā ꝺr̄ ꝙ relatō rōis fūdat̄ i aliq̄ ob̄o cognito ꝛ t̄miat̄ ad aliꝺ̄ obꝫ cognitū. ſꝫ n̄ conſurgit ex nā extrēoꝝ ſꝫ p actū itellcūs. iō ꝯcludit ar^{m} ꝙ tal' ꝺiſputaº puta m̄tal' vel ſcripta p̄ot hr̄i ſine voce. ſꝫ n̄ ꝺiſputatio vocal'. iō talis relatō fūdata i p̄miſſis vocalibꝰ nō p̄ot eē niſi ille ſint.

Sonꝰ ē q̄cq̄d ab auditu ꝓp̄rie ꝛ p ſe p cipit̄. dico āt ꝓp̄rie qꝛ lꝫ hō vł' cāpana audiat̄ hoc ē niſi p ſonū ſuū. Sonoꝝ aliꝰ vox aliꝰ n̄ vox. ſonꝰ vox ē idē ꝙ ipſa vox. Vn̄ vox ē ſonꝰ ab oꝛe aīal' ꝓlatꝰ nālibꝰ iſtrum̄tis formatꝰ. Nālia iſtr̄a q̄bꝰ vox format̄ ſt̄ nouē. ſ. guttur lingua. palatū. q̄tuoꝛ dētes ꝛ duo labia. vn̄ ver. Inſtr̄a nouē ſt̄ guttur lingua palatū. Quatuoꝛ ꝛ dētes. ſt̄ ꝛ duo labia ſil'. Sonꝰ n̄ vox ē q̊ gn̄at̄ ex colliſione duoꝝ coꝛpoꝝ iaiatoꝝ. vt fragoꝛ arboꝝ. ſtrepitꝰ pedū. Vocū alia ſignificatiā. alia n̄ ſignificatiā. vox ſignificatiā ē illa q̄ auditui nr̄o aliq̄d rep̄n̄tat vt hō hoieꝫ. vox n̄ ſignificatiā ē illa q̄ auditui nr̄o nihil rep̄n̄tat vt buf baf.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ ꝙ h̄ ꝯn̄r. p. h. declarat ꝯſiderationē ſuā eā ichoādo a ſono. iō i p̄ncipio hꝰ tractatꝰ ꝺiffinit ſonū h̄ modo. Sonꝰ ē q̄cq̄d ꝓp̄e ꝛ p ſe ab auditu ꝑcipit̄. In q̄ ꝺiffinitiōne q̄cq̄d tenetur idefinite ꝛ n̄ vł'r. Et p̄oit̄ ibi ꝓp̄e ad ꝺr̄iam ſenſibiliū c̄oiuꝫ: Nā ꝺuplex ē ſēſibile. ſ. cōmune ꝛ ꝓp̄um. Sēſibile c̄oe ē illꝺ̄ qꝺ̄ a pl'ibꝰ ſenſibꝰ natū ē ꝑcipi. ꝛ ſūt q̄nq꜄ talia. ſ. magnitudo numerꝰ motꝰ figura ꝛ quies. Et ꝺn̄r ſēſibilia c̄oia n̄ qꝛ ab oībus ſēſibus ꝑcipiūtur ſed a pl'ibꝰ: puta a ꝺuobꝰ vel a tribꝰ ꝑcipiūt̄. Sꝫ ſēſibile ꝓp̄uꝫ ē qꝺ̄ ab vno ſēſu exterioꝛi ꝑcipitur. Et ſt̄ q̄nq꜄ talia. ſ. obiecta ſēſuū ext̄ioꝝ q̄ ſūt tactꝰ viſus guſtꝰ auditus ꝛ olofactꝰ. Et ponit̄ p ſe i p̄dcā ꝺiffinitiōe ad ꝺr̄iaꝫ ſēſibiliū p accn̄s. eſt. n. q̄ꝺdā ſēſibile p ſe qꝺ̄ imutat ſēſū rōe ſui ꝛ n̄ rōe alt̄iꝰ vt coloꝛ. aliud eſt ſēſibile p āccn̄s qꝺ̄ n̄ p ſe imutat ſēſū ſꝫ rōe aliciꝰ alteriꝰ ſicut ē ſub̄a q̄ꝫtitas ꝛ ſic de alijs. ſic g̊ intelligitur i p̄dicta ꝺiffinitōne. Sonꝰ ē aliq̄d perceptibile vł' aptū natū ꝑcipi ꝓp̄e ꝛ p ſe ab auditu. ꝛ ꝺr̄ ꝓp̄e ad excluſionē ſēſibiliū alioꝝ ſēſuuꝫ. Et ꝙ hec ꝺiffinitio ſit bōa p̄ot ſic ꝓbari. qꝛ ſibi ꝯueiūt ꝯditōes bone ꝺiffinitiōis q̄ c̄oiter aſſignāt̄ eē tres. p^{a} ē ꝙ ꝺiffinitio ꝯueniat oī ꝯtēto ſub ꝺiffinito. i. ꝺ q̄cūq꜄ ꝟe p̄dicat̄ ꝺiffinitū affirmatiē ꝛ eēntial'r ꝺ eodē p̄dicet̄ ꝺiffinitio. z^{a} ē ꝙ ꝯueniat ſoli ꝺiffinito. ꝛ h̄ ꝺꝫ itelligi p ſe p̄ ſiue ꝯuertibil'r. alias hec ꝯditio repugnaret p̄me. Vn̄ ꝺiffinitio bn̄ ꝯuenit cuilꝫ ꝯtēto ſub ꝺiffinito per ſe ſꝫ n̄ p̄mo: ꝛ p ſe imo ſoli ꝺiffinito hoc mō ꝯuenit. Vn̄ illa ꝓpō i q̄ p̄dicat̄ ꝺiffinitio de inferioꝛibꝰ ꝺiffiniti ē in aliquo mō ꝺicēdi per ſe. Tertia conditio eſt ꝙ ꝺiffinitio ſufficienter declaret quiditatem ꝺiffiniti ita ꝙ faciat ip̄m ꝺifferre a quolibet alio.

Scꝺo ſciēdum eſt ꝙ ſonꝰ ꝺiuidit̄ in ſonū vocē ꝛ i ſonū n̄ vocem: Que ꝺiuiſio p̄ot ſic ꝓbari: qꝛ ſibi ꝯueniunt ꝯditiōes req̄ſite ad hoc ꝙ aliqua ꝺiuiſio ſit bona: ꝛ ſūt tres. p̄ma ē ꝙ mēbra ꝺiſionis ſint oppoſita vł' habeant ꝺiuerſas rōnes ita ꝙ vnū in ſua rōe foꝛmali ꝺicat negatiōeꝫ alterius. Secūda eſt ꝙ mēbꝛa ꝺiuiſionis non debēt excedi a ꝺiuiſo. ſꝫ debēt euacuare totā ꝑtātē ꝺiuiſi ſic ꝙ nihil ſit ſub ꝺiuiſo qui ꝯtineat̄ in aliq̊ mēbroꝝ eius. Tertia eſt ꝙ mēbꝛa ꝺiuiſionis ſil' ſūpta nō excedāt ꝺiuiſū ſed cū eo ꝯuertāt̄. h̄ē q̊buſcunq꜄ ꝯueniāt mēbꝛa ꝺiuiſionis: eis ꝺꝫ c̄ouenire ꝺiuiſum. Et oēs iſte tres conditōes ꝯueniūt p̄dicte ꝺiuiſioni. ergo eſt bona. Unde ſonꝰ vox eſt idē ꝙ ip̄a vox. Sic ꝺiffinitur aūt vox. Vox eſt ſonus ab oꝛe aīalis ꝓlatus nālibus inſtr̄is foꝛmatꝰ. Et ponit̄ ſonꝰ loco generis. Deinde ponit̄ ab oꝛe aīal' ꝓlatꝰ ad ꝺr̄iaꝫ ſoni facti ex ꝑcuſſione ꝺuoꝝ

corpoꝝ iaiatoꝝ. Et poniũ nãlibꝰ iſtr̃is formatꝰ ad dr̃iaȝ tuſſis ⁊ ſternutatiõis ⁊ alioꝝ ſonoꝝ fcõꝝ ab ore aialis nõ mediãtibꝰ nãlibꝰ iſtr̃is q̃ ſũt necẽio requiſita ad ↄpletã ⁊ d̃bitã formatõeȝ vocis. Et ſunt nouez que i his verſibus continent̃. Inſtrumenta nouem ſunt ⁊c̃. qui patent in textu.

Tertio ſciendũ ẽ ꝙ ſonꝰ non vox eſt q̃ gñat̃ ex colliſiõe duoꝝ corpoꝝ iaiatoꝝ vt fragor arboꝝ. ⁊ ſic diffinit̃. colliſio ẽ mutua duorũ corpoꝝ iaiatoꝝ r̃pcuſſio. Ad h°n. ꝙ aliq̃s ſonꝰ ſit ñ vox ñ req̃rit̃ ꝙ corpa a q̃bꝰ fit nl'ro° ſint aiata. ſȝ ſufficit ꝙ ñ cauſet̃ ab eis ſcd̃m ꝙ aiata ſũt ſȝ ſcd̃m ꝙ corpa dura. Diuidit̃ aũt vox i vocẽ ſignificatiuã ⁊ ñ ſignificatiuã. Unde vox ſignificatiua capitur dupl'r. Uno° gñal'r p voce repñtãte rẽ vl' ↄceptũ m̃tis aut effectũ aut ſuã ymaginẽ aut platorem. ⁊ iſto° ñ capitur h̃ vox ſignificatia. q2 ſic oĩs vox mũdi eẽt ſignificatia. Cũ oĩs vox repñtet ſe ⁊ ſuã ymagiẽ aut ſuũ platorẽ. Alio° capit̃ ſpecial'r. ⁊ ad ip̃aȝ tres ↄditõẽs req̃rũtur. Pria ẽ ꝙ ſit repñtatia alicuiꝰ alteriꝰ a ſe. Scd̃a ẽ ꝙ repñtet aliq̃d aliud a ſuo platore. Tertia ẽ ꝙ ſignificet illã rẽ ex volũtate ⁊ itẽtõe iponẽtis. ⁊ iſto mõ capit̃ h̃. Uñ vox ſignificatia ẽ illa q̃ auditui nr̃o aliq̃d repñtat. ſ. aliud a ſe ⁊ a ſuo platore cuiꝰ ip̃a ſit ſig^m. Et h̃ dr̃ ad dr̃iã vocis ñ ſignificatie. q2 lȝ repñtet ſe ip̃aȝ ⁊ ſuũ platorẽ tñ nõ ẽ repñtatia illiꝰ cꝰ ẽ ſig^m. Eſt ãt ſig^m ſm̃ tulliuȝ aliq̃d qd̃ ſe offert ſẽſui aliq̃d dereliquẽs itellectui ſȝ vox nõ ſignificatia ẽ illa q̃ auditui nr̃o nihil repñtat vt bu. ba. baf. iſte voces nihil repñtãt itellectui tãq̃ȝ ſig^m lȝ tñ repñtãt p mõȝ rei. ſ. p mõȝ q̃rũdã q̃litatũ ſẽſibiliũ. aliq̃ñ tñ iſte voces pferunt̃ cuȝ aliq̃ ſpãli geſtu corpis. ⁊ ſic ſũt iteriectõẽs deriſionem aut affectum mentis ſignificantes.

Sed contra p̃dcã arguit̃. Prio ſic. Oĩs ppõ ẽ f'ra i q̃ p̃dicat̃ vl'e vl'r ſũptũ. ſȝ i diffinitõe ſoni p̃dicat̃ vl'e vl'r ſũptũ. g̃ diffinitio ſoni ñ ẽ bõa. Scd̃o ſic. Soni tubaꝝ ⁊ alioꝝ inſtr̃oꝝ muſicaliũ ſũt voces cũ hẽant quãdã melodiã ⁊ articulatõeȝ q̃ ſũt pp̃etates vocis ⁊ tñ ñ fiũt ab ore aial' mediãtibꝰ iſtr̃is nãlibꝰ. g̃ nõ bñ vox diffinit̃. Tertio ſic. i fractõe papiri ẽ ſonꝰ non vox ⁊ tñ nõ gñat̃ ex colliſiõe duo corpoꝝ iaiatoꝝ. g̃ diffõ ñ ẽ bõa. Quarto ſic. In pcuſſiõe duaꝝ manuũ adiuicẽ ẽ ſonꝰ ñ vox. ⁊ tñ ñ cãt̃ ex pcuſſione duoꝝ corpoꝝ iaiatoꝝ. g̃ diffõ ſoni ñ vocis ñ ẽ bñ aſſignata.

Ad rõnes Ad p̃mã dr̃ ꝙ lȝ q̃cq̃d ſit ſig^m diſtributi^m tñ i diffõne ñ tenet̃ vl'r ſȝ idefinite. ⁊ ſic ñ p̃dicat̃ vlẽ vlr̃ ſũptũ. Ad ſm̃ȝ dr̃ ꝙ lȝ ſoni muſicaliũ iſtr̃oꝝ dicant̃ voces trãſũptiue pp̃ ſimilitudinẽ quã hñt cũ voce pp̃e dcã. tñ ñ ſũt voces pp̃e dcẽ. Ad t̃tiã dr̃ ꝙ i fractõe papiri ñ fit percuſſio duoꝝ corpoꝝ formal'r: nõ equaliter q̃ntũ ad ſuũ eff'cȝ q̃ ẽ violẽta fractio aeris. ⁊ h̃ ſuffic̃ ad ſonũ nõ vocẽ. Ad q̃rtã dr̃ ↄcedẽdo maiorẽ ⁊ ẽt minoreȝ ⁊ negãdo ↄñaȝ. q2 vt dictũ ẽ ſuffic̃ ꝙ illa duo corpa ad cauſationẽ ſoni ñ vocis hẽant ſe vt iaĩata ita ꝙ ſi nõ eſſẽt inaiata eque bñ cauſarẽt ſonũ nõ vocẽ.

Vocũ ſignificatiuaꝝ alia ſignificat natural'r alia ad placitũ. Vox ſignificatia natural'r ẽ illa q̃ apud oẽs ideȝ repñtat vt gemitꝰ ifirmoꝝ latratus canũ. Vox ſignificatia ad placitũ ẽ illa q̃ ad volũtatẽ primi iſtituẽtis aliquid ſignificat. vt hõ hoĩem equꝰ equũ. Vocũ ſignificatiuaꝝ ad placituȝ alia icõplexa alia ↄplexa. Complexa vt oratio. Incomplexa vt nomen vel verbuȝ.

¶ Circa hũc textũ nõndũ ẽ p̃ ꝙ h̃ ↄñr auctor diuidit vocẽ ſignificatiuã i vocẽ ſignificatiuã nãliter ⁊ in vocẽ ſignificatiuã ad placitũ. Cuiꝰ diuiſionis rõ ẽ. Q2 oĩs vox ſignificatiua hȝ ordinẽ ad ſuũ ſignificatũ. vel g̃ ordo iſte ẽ ab inſtictu nature ⁊ ſine ipoſitione. ⁊ ſic ẽ vox ſignificatiua natural'r. vel fit ſm̃ placitũ inſtituẽtis. ⁊ ſic ẽ vox ſignificatiua ad placitũ. Uñ duobꝰ modiſ aliq̃d ẽ ſignificatiuũ naturalit̃. Uno mõ q2 ẽ nãlis ſimilitudo illiꝰ qd̃ ſignificat: ⁊ hoc mõ ↄceptꝰ aĩe natural'r ſignificat res ⁊ h̃ mõ nõ capit̃ h̃. Alio° dr̃ vox ſignificatia nãl'r q2 hȝ a nã ſua ꝙ ſit ſignificatiua ⁊ nõ ẽ ex impõne facta ſm̃ placitũ alicuiꝰ. Uñ vox ſignificatiua nãliter ẽ illa q̃ apud oẽs idẽ repñtat. i. illa q̃ quãtũ ẽ de ſe nata ẽ repñtare ſuũ ſignificatũ idẽ apd̃ oẽs abſq̃ ipoſitione facta a volũtate hũana ſȝ ex aliq̃ diſpõe nãli vel geſtu corpali ↄñte paſſionẽ aut aĩe affectuȝ. vt gemitꝰ infirmoꝝ apud oẽs ſaltẽ eiuſdem ydeomatis naturaliter idẽ ſignificat. ſ. doloreȝ. Et nõ ẽ intelligẽdũ ꝙ ille voces. ſ. gemitꝰ ⁊ latratꝰ ſignificent natural'r. ſȝ ẽ itelligẽdũ d̃ vocibꝰ ſignificatis p hec nõia gemitꝰ ⁊ latratꝰ. Rõ p̃dcẽ diffõnis eſt. q2 vox ſignificatiua natural'r ſignificat ex naturali iſtictu nãe. ſȝ eadẽ ẽ nã apd̃ oẽs id̃ vox ſignificatia nãl'r dȝ apud oẽs idẽ repñtare. Pro d̃claratõe diffinitõis vocis ſignificatiue ad placitũ ẽ aduertendũ ꝙ ipoſitio ẽ volũtaria ordinatio alicuiꝰ rei vel vocis ad ſignificãdũ aliq̃d qd̃ nõ ſignificat nãlit̃ ſȝ ex tali impoſitiõe. Et põt fieri ipoſitio tribꝰ modis.

Uno mō p aliquā cōmunitatē. Scdō mō p aliquē habētē auctoritatē in coītate vel politia. Tertio mō pōt fieri ex q̄dā ɔsuetudine. sic in ista orōne. lupus ē in fabula. ex q̄dā ɔsuetudine accipim⁹ illaȝ. p ista. inimic⁹ accedit ad nos. significat. n. inimicū ad nos accedē. Et sic oīs vox q̄ significat aliq̄ istoꝝ triū modoꝝ significat ad placituȝ. Uñ vox significatiua ad placitū ē illa q̄ ad placitū p̄mi istituētis aliqd repn̄tat. vt hō. i. illa q̄ apta nata est repn̄tare illud qd̄ prim⁹ instituēs voluit p eaȝ significari. Et p̄ncipiū hui⁹ significatōis fuit volūtas. Pȝ. qꝛ voces nō sūt eedē apud oēs. eo q̄ nō hn̄t eūdē affcm̄ formalr̄ ꝛ imutabilē sed libeꝝ ꝛ mutabileȝ cognoscēdi. ꝛ ē voluntas. ḡ voces significabunt ad placitum. Cōcept⁹ vo ꝛ passiones aīe sūt eedē apd̄ oēs. qꝛ passiones aīe cāntur ab ipis reb⁹ ꝛ sūt earundē naturales siītudines. sȝ ipe res sūt eedē apd̄ oēs. ḡ ꝛ ɔcept⁹. Uñ vox significatiua nālr̄ ꝛ ad placitū triplr̄ dr̄nt: Pͥo qꝛ vox significatiua naturalr̄ idē apud oēs repn̄tat. Significatiua vo ad placitū solū idē repn̄tat apd̄ cognoscētes eius iponēȝ. Scdō dr̄nt qꝛ vox significatiua nālr̄ repn̄tat affect⁹ ꝛ passiones appetit⁹ vt irā gaudiū vel doloreȝ. Sȝ vox significatiua ad placitū repn̄tat ɔcept⁹ ꝛ res mediātib⁹ ɔceptib⁹. Tertio dr̄nt qꝛ vox significatiua ad placitū significat ex istitutōe voluntaria primi iponentis. sed vox significatiua naturaliter significat sine tali institutione.

Secundo sciēduȝ ē q̄ vox significatiā ad placitū diuidit̄ i vocē ɔplexaȝ ꝛ icōplexā. Et ñ accipit̄ h̄ ɔplexio p q̄cūq̧ ɔplexione. qꝛ sic oīs vox significatiā ad placitū eēt ɔplexa cū ɔponat̄ ex voce ꝛ significatōe. Et ēt cū tal' vox ɔpōat̄ ex lr̄is ꝛ sillab. Sȝ accipit̄ h̄ ɔplexio p vnione plꝛiū vocū significatiuaꝝ ad placitū. Et sic diffinit̄. Uox significatiā icōplexa ē illa q̄ suū significatū repn̄tat mediāte ɔceptu simplici. Et ad talē vocē incōplexā nō suffic̄ q̄ hēat significatū icōplexū sȝ reqrit̄ q̄ sit vox icōplexa. vel vox gerēs formaȝ vocis icōplexe. Sȝ vox ɔplexa ē illa i q̄ vniūt̄ ptes voces significatiue mediante ɔceptu ɔplexo. vt h̄ orō. hō currit repn̄tat suū significatū mediāte ɔceptu ɔplexo. Uñ ɔcept⁹ simplex ē vni⁹ rei simplicis ituit⁹. vt ɔcept⁹ hoīs vel asini. Sȝ ɔcept⁹ ɔplex⁹ est plꝛiū reꝝ appheñsaꝝ ituit⁹. nō ē tñ itelligēdū aliquē ɔceptū eē ɔplexū itrisece ꝛ formalr̄ capiendo ɔceptū p actu itelligēdi. cū tal' notitia sit simplex de p̄nto q̄litatꝭ. mō qcqd ē i p̄nto ē formalr̄ icōplexū ꝛ i trisece. Sȝ tal' ɔcept⁹ dr̄ eē ɔplex⁹ extrisece ꝛ obiue qꝛ ē d̄ obo ɔplexo. Et h̄ pȝ. qꝛ fȝ Ari. scie d̄ꝛ tutes sr̄i p̄nto q̄litatis ꝛ tñ scia hr̄ d̄ aliq̄ ɔplexo. ḡ ꝛc̄.

Tertio sciēdū ē q̄ duplex est vox ɔplexa. q̄dā ē ɔplexa ɔplexiōe distāte ꝛ ē illa int̄ c⁹ extrema pōit̄ aliq̄ vox siue aliq̄ copula vniēs illa extrema sic h̄. hō ē aīal. Alia ē cōplexa ɔplexione indistāte. ꝛ ē illa i q̄ extrema int̄ se vniunt̄ sine aliq̄ copula intmedia p mōȝ determinatōis ꝛ determinabilis. vt hō alb⁹. Uñ ad h̄ q̄ aliq̄ vox sit cōplexa cōplexione q̄cūq̧ siue cōplexiōe distāte siue in distāte due ɔditōes reqrūt̄. Pͥ q̄ ibi sint ptes voces significatiue. Et iō ñ essent due voces q̄ꝝ vna eēt nō significatiua ꝛ alia significatiā nō eēt ꝓprie vox ɔplexa. Scdā ē q̄ vna se hēat vt determinatio respcū alt̄i⁹. ꝓpt̄ qd̄ h̄ totū hō asin⁹ nō ē vox cōplexa. Sȝ ad vocē incōplexaȝ reqrit̄ q̄ illa vox sit dictio ꝛ nō sit aggregata ex plib⁹ vocib⁹ significatiuis. ꝛ q̄ ñ significet mediāte ɔceptu ɔplexo. qꝛ si significaret mediāte ɔceptu cōplexo ꝛ cōfuso illō qd̄ plures voces significat ɔceptu disticto ñ oporteret q̄ eēt vox incōplexa. sic chimera ꝛ vacuum significāt sua significata ɔceptu ɔfuso simplici ꝛ tñ diffiōnes illoꝝ significāt idem cōceptu complexo.

Sed contra p̄dcā arguit̄ p̄ sic. Sic se hȝ ɔcept⁹ ad res ita voces ad ɔcept⁹. sȝ concept⁹ nālr̄ significāt res. ḡ voces nālr̄ significāt cōcept⁹. ꝛ⁹ sic. Oīs ɔcept⁹ ē icōplex⁹. sed oīs vox significat ɔceptū. ḡ oīs vox ē icomplexa. Maior pȝ. nā itellect⁹ ñ pōt sil' plura itelligē. ḡ ꝛc̄. Tertio sic. Uox icōplexa ē ps vocis ɔplexe. ḡ mēbra diuisionis coicidūt. Quarto sic. Oīs vox ē ɔplexa ergo male ponit̄ vox icomplexa. Añs patet. qꝛ omnis vox plura includit. ergo ꝛc̄.

Ad rōnes Ad p̄mā dr̄ q̄ ē i aliq̄ silē ꝛ i aliquo dissilē. Est. n. silē i h̄ q̄ ɔcept⁹ cāt̄ a reb⁹ sic significatio vocū cāt̄ ab ipis mediantib⁹ ɔceptib⁹. sȝ ē dissilitudo i h̄. qꝛ ɔcept⁹ ē nāl' simili⁹ rei cāta ab ipa re naturalr̄. ꝛ h̄ capiēdo ɔceptum p spē itelligibili. vox aūt non ē rei natural' silitudo nālr̄ repn̄tās sȝ ad placitū tñ. Ad scdāȝ dr̄ negādo maiorē saltē i sēsu dcō i scdō notabili. Ad ꝓbatōeȝ dr̄ q̄ lȝ itellect⁹ ñ possit sil' pl'a itelligē vt pl'a sr̄ ꝛ fȝ ꝓpas rōes eaꝝ. tñ pōt sil' pl'a intelligē p mōȝ vni⁹ cōplexi. Ad t̄ciā dr̄ q̄ lȝ vox icōplexa sit ps mālis vocis ɔplexe. tñ nō ē ps formalis. rō. n. in cōplexi ē alia a rōe ɔplexi. Ad q̄rtam dr̄ negando añs. ꝛ ad ꝓbatōȝ dr̄ q̄ ɔtinē multa s̄ ptes ñ fac̄ vocē ɔplexā vt ad ꝓpo^m loqmur d̄ ɔplexiōe. sȝ reqrit̄ añ q̄ aliqua vox sit complexa q̄ significet suū significatū mediante cōceptu cōplexo.

Omē ē vox significatiā ad placitum sine tpe. c⁹ nulla ps sepa

ta aliqd significat fita τ recta. vox i ista diffōe pōit loco gñis. Significatia pōit ad differētiā vocis nō significatie. Ad placitu₃ ponitur ad dīam vocis significantis naturaliter. Sine tpe ponit ad dīam verbi quod significat cū tpe. Cuius nulla ps sepata aliquid significat: ponit ad dīam oīonis cuius ptes sepate aliquid significāt. finita ponit ad dīa₃ nois ifiniti quod nō ē nomē β₃ logicu₃ s₃ nomē ifinitū vt nō hō non equus. Recta ponit ad dīa₃ noium obliquo₂ vt cathonis cathoni q̄ n̄ sūt noīa β₃ logicū s₃ sūt noīa obliq̄ vł casus noiu₃. Unde solus rectus β₃ logicū dicitur eē nomen.

¶ Circa hūc textū notandū est pzio φ hic dñter Petrus his. vult determinare de enūciatione. τ anteq̄₃ hoc faciat p̊ determinat de ptibus eius que sūt nomē τ vbū. Et p̊ determinat d̄ noie. cuius rō ē q₂ nomē significat p modū substātie. vbū vo p modū actus. s₃ substātia p̄cedit actū. ideo p₃ ordo: Et p̊ sic diffinit nomē. Nomen est vox significatiua ad placitū sine tpe pro cuius itellectu notādū est φ triplex ē nomē. s. mentale. vocale τ scriptū. Un̄ nomē mētale ē illd̄ qd̊ pōt eē subiectū vel p̄dicatū mēale ppōnis mētalis. sed nomē vocale ē illd̄ qd̊ pōt eē subm ppōnis vocalis. Et nomē scriptum ē illud qd̊ pōt eē subm ppōnis scripte. ¶ Ulterius aduertēdum est φ nomen pōt capi dupliciter vno mō fundamentaliter τ p substrato. s. p ipa voce significatiua alicuius rei sine tpe. Alio mō pōt capi pro p se significato τ formaliter. τ tūc est q̄dā relatio rōnis q̄ h₃ p fundamēto vocē significatiuā ad placitu₃ sine tpe cuius nulla ps sepata aliquid significat finita τ recta. τ habet p terminorem significatā p talem vocem. ¶ His dictis infert tale correlarium φ hic diffinitur nomē p p se significato fundato i voce significatiua ad placitū cū alijs partibus diffinitionis. qd̊ p₃ sic. q₂ vł diffinitur vox vel ipa res. vel diffinitur aggregatū ex oibus his. non aggregatū. q₂ tale est qd multiplex τ cōplexū cuius nō est diffinitio. Nec diffinitur vox cū sit ens reale. τ logicus nō cōsiderat ētia realia sed entia rōnis. Nec diffinit res qd̊ p₃ eadē rōne predicta. ergo reliquit φ ibi diffinitur p se significatum aut terminus p per se significato.

s₃ tale nō est ens reale s₃ ens rōnis. ḡ correlarium verū. ¶ Un̄ p itellectu diffinitionis eius est notādū φ nō diffinitur hic nomē p noie mentali vel scripto. s₃ diffinitur p noie vocali. Cuius rō est. q₂ iste liber ordinatur ad disputatiōe₃. s₃ disputatio vocalis inter oēs est principalior. igitur. τ istud d₃ intelligi φ ibi diffinitur nomē vocale. i. φ ibi diffinitur aliq̄ 2ª itentio hñs p fundamēto vocē significatiuā ad placitū cū alijs circūstātijs positis i diffinitiōe nois. Un̄ sicut hoc nomē dictio vel terminus significat respectū siue relationē vocis ad rē significatā. sic hec dictio nom̄ significat respectū rōnis vocis significatiue ad placitū ad rē significatam. Et nō accipit significatiua i p̄dicta diffinitiōe āpliatiue: vt tm̄ val₃ sic potēs aliquid intellectui repñtare. q₂ sic oīs vox siue sit iposita siue n̄ eēt significatiua cū sibi nō repugnet significare. s₃ capit nō āpliatiue vt tm̄ val₃ sicut aptū natū significare. vel vox q̄ ex ipositione quā actu h₃ pōt itellectui aliqd repñsentare. τ sic sole voces iposite ad significādū sūt significatiue. Un̄ prius nāliter vox est significatiua q̄₃ sit sub ptāte posita. Et nō d₃ itelligi φ nomē significet ad placitū cuiuslib₃ q₂ sic voces ōtinue possēt aliud τ alid̄ significare. s₃ d₃ intelligi ad placitū p̄mi istituētis. vel vnius totius coītatis. aut hñtis ptātē supra totā coītatem.

Secundo sciēdū ē circa illa₃ pticulā. sine tpe. φ dr̄ia est inter significare tp̄s τ significare cū tpe. Quia significare tp̄s est d̄ suo p̄ncipali significato repñtare tp̄s. sicut hec nomina ānus dies mēsis. S₃ significare cū tempore ē p̄ter tale p̄ncipale significatū iportare aliquam dr̄ia₃ tpis. vel significare suū significatū sub aliq̄ dr̄ia tpis. S₃ vltra ē itelligendu₃ φ duplex est significare cū tpe. nā q̊dda₃ ē significare cū tpe determiato. alid̄ ē significare cū tpe idetminato. vn̄ significare cū tpe d̄termiato ē significatū p̄ncipale iportare siue repñsētare sub vna dr̄ia tpis p̄cise sic φ nō sub alia sic sūt vba. vn̄ istd̄ vbū amo iportat actū amādi siue repñsētat p̄cise fieri p tpe pñti. s₃ significare cū tpe idetmiato ē significatū p̄ncipale repñsētare sub aliq̄ dr̄ia tpis. n̄ tñ sic p̄cise qn qñ₃ iportet sub alia. sic fac̄ h̄ pticipiū amans. Na₃ ly amās qñ₃ ponit cū vbo pñtis tpis. τ sic iportat actū amādi adiacē p tpe pñti. vt i hac ppōne. ego sū amās: qñ₃ vo ponit cū vbo p̄teriti tpis τ tc̄ importat actū amādi adiacuisse p tpe p̄terito. τ silr qñ₃ pōit cu₃ vbo futuri tpis. τ tc̄ iportat actū amādi sub tpe futuro. ¶ Ulterius ē itelligēdū circa hāc pticulā [illegible] cuius nulla ps τc̄. Nam ipa pōt multis mōis

intelligi. Pzio mõ ſic exponiẗ. cuius nulla pˢ ⁊c̃. i. cui imediate nõ coꝛ̃ñdet cõcept⁹ cõplex⁹. Et ſic ꝑ iſtã particulã poſſȝ excludi nomẽ iſinitũ. qꝛ vt dicũt aliq. nomini infinito imediate coꝛ̃ñdet conce/pt⁹ ꝯplexus. Uel ſic exponiẗ. cui⁹ ſignificatio totalis nõ ꝯſurgit ex ſignificatiõib⁹ ꝑtiũ eius. Uel ſic. cui⁹ nulla ꝑs ſeparata ẽ ſignificatiua alicui⁹ qḋ ꝑ totũ ſignificaẗ. Ex dictis poſſũt iferri duo coꝛrelaria. Primũ ẽ ꝙ ꝑticipia apud logicũ ſũt noĩa. qꝛ ñ ſignificãt cũ tp̃e determiato. Scḋȝ ẽ ꝙ noĩa ꝯpoſite figure ſũt noĩa. qꝛ ꝙ̃uis ꝑtes eoꝝ ſint ſignificatiue ſep̃ate nõ tñ ſũt ſignificatiue alicui⁹ illius qḋ ꝑ totũ ſignificatur. ¶ Et poniẗ recta ad drñiaȝ nominũ obliquoꝝ. qꝛ noĩa obliqua ſignificatiue ⁊ ꝑſonal'r ſũpta ex ſignificatiõe quã actu hñt nõ poſ/ſũt reddere ſuppoſitũ v̓bo ꝑſoꝛ̃li p̃ſẽtis tp̃is mõi finiti. Et poniẗ finita ad drñiaȝ nominis infiniti. qd aũt ſit nomẽ iſinitũ ⁊ qꝛ nomẽ iſinitũ no ẽ nomen videbiẗ iferi⁹. Ex qb⁹ oĩbus põt haberi itellectus diffinitiõis noĩs hoc mõ. Nomẽ vocale eſt vox ſignificatiua ad placitũ. i. fũdaẗ i voce apta nata ex ĩpoſitiõe quã actu hȝ ad placitum primi iſtituẽtis intelletui aliqd repreſẽtare. ſine tp̃e determiato. i. nõ iportando aliquã drñiã tp̃is dtermiatã. finita. i. finite ſignificatiõis. recta. i. noĩatiui caſus. cui⁹ nulla pˢ ⁊c̃. i. cui⁹ partes ſeparate a toto nõ ſũt ſignificatiue alicuius illi⁹ qḋ ſignificaẗ ꝑ totum.

Tertio ſciẽdum eſt ꝙ circa predicta mouẽtur alique difficultates. ¶ Prima ẽ vtꝝ nomẽ ſignificet ad placitũ. ⁊ vr̃ ꝙ nõ. qꝛ illḋ non ſignificat ad placitũ qḋ ſignificat nãliter. ſed nomẽ ſignificat naturaliter. ergo nõ ſignificat ad placitũ. maioꝛ eſt nota ⁊ minoꝛ ꝓbaẗ. qꝛ ſignifica/re eſt de natura noĩs ⁊ forma eius. ſed forma ẽ naturalis rei. g̃ ſignificare cõuenit nomini naturalr̃. Scḋo ſic. illud ꝯuenit naturaliter nomĩ qḋ non põt ab eo ſepari. ſȝ ſigificare ñ põt ſepari a noĩe. g̃ ſignificare nãlr̃ ꝯuenit noĩ. pro ſolõe ẽ aduertẽdũ ꝙ nom̃ põt dupliciter conſiderari. vno° quantũ ad ſuũ materiale qḋ dr̃ eſſe vox. Alio mõ quantũ ad ſuum formale. ⁊ ſic eſt quoddã totũ cõpoſituȝ ex voce ⁊ rõe ſignificandi cũ modis eſſẽtialibus ⁊ accidẽtalibus. ⁊ tũc dr̃ ꝙ nomini p̃mo mõ cõue/nit ſignificare ad placitũ qꝛ ſtetit in volũtate p̃mi imponentis ꝙ talis vox aliqd ſignificaret. Sed capiendo nomẽ ſecũdo mõ dr̃ ꝙ non ꝯuenit ſibi ſignificare ad placitũ. imo eſſentialiter ſibi conuenit cuȝ rõ ſignificandi ſit forma eius. Nec dȝ intelligi ꝙ vox preciſe ſit fũdamentũ noĩs. ſed vox q̃ ad palcitũ ſignificat ſine tp̃e eſt fũdamẽtum noĩs.

Et argumẽta prius dicta bene cõcludũt pro iſta parte. ¶ Scḋa difficultas ẽ. Utꝝ vox ſit ſignifi/catiua cõcept⁹ ⁊ ꝯcept⁹ ſit ſignificatiuus rei. Ad h̃ rñdeẗ cum doctore ſubtili ꝙ vox eſt ſignificatiua rei ⁊ nõ cõcept⁹. Silr̃ cõceptus ẽ ſignificatiu⁹ rei. ſic etiã ſcriptura rep̃ſentat ipaȝ rẽ ſȝ tñ ordine q̊/dã. Uñ ſic vni⁹ cauſe plures ſũt effect⁹ ſubordinati quoꝝ vn⁹ nõ ẽ cã alterius ⁊ tñ poſterioꝛ nõ ẽ niſi primus eẽt. ſȝ inter ipos effectus ẽ qdã ordo me/diationis ⁊ imediatiõis reſpectu ſue cauſe. Ita ſimilr̃ i ꝓpoſito ꝯcept⁹ imediati⁹ rep̃ſentat res ꝙ̃ voces. ⁊ voces rep̃ſẽtant res imediati⁹ ꝙ̃ ſcripture ⁊ tñ voces nõ ſignificãt cõceptus. Uoces enim nũq̃ȝ ſignificarent niſi ꝯcept⁹ p̊⁹ ſigificarẽt. nec ẽt ſcripture non ſigificarẽt niſi p̊us voces rep̃ſẽtarent ⁊ ſic vnũ illoꝝ ſignoꝝ ñ ẽ cã alteri⁹ niſi qꝛ imediatius ſe hȝ ad cãm. Uñ vox ſignificat res non vt exñtes vel itellectas. Uñ vox dr̃ ſignificare rẽ vt abſtrahit aliqd ab exiſtẽtia. ¶ Tertia difficultas ẽ. Utꝝ nomẽ iſinitũ aliquid ponat. Pro cui⁹ ſolutione eſt notãdũ ꝙ nomẽ iſinitũ ẽ cui⁹ priuata ẽ certa ⁊ determinata qualitas remanẽte ſubſtãtia infinita ⁊ idetermiata vt ñ hõ ñ equ⁹. Et ſm aliquos: Nomẽ infinitũ dr̃ qḋ eſt trãſcẽdens quo ad ſignificationẽ. qꝛ oẽ illud qḋ terminus finitus poſitiue ſignificat hoc idẽ terminus iſinit⁹ negatiue ſignificat. ⁊ cũ h̃ qḋlibȝ aliḋ cũ ꝑ q̊lȝ alio poſſit accipi. vt ly ñ hõ tm̃ valȝ ſic̃ ens qḋ ñ ẽ hõ vl' ens ñ exñs hõ. ⁊ ſic cõmũiẗ teneẗ ꝙ nomẽ iſinitũ ſignificat oẽ ens mũdi vt nõ hõ ſignificat hominẽ rõne huius termini hõ. ⁊ ſignificat oĩa alia ab hoĩe cum ꝓ quolȝ alio ab hoĩe accipiaẗ. Et ita vt dicũt aliq ſubordinaẗ cõceptui ꝯplexo mediante q̊ vniuoce oĩa alia ſignificat. Ita ꝙ hȝ duplex ſignificatum ſcȝ mãle ⁊ formale. Mãle ẽ quod ſignificaẗ ꝑ illũ terminũ ens p̃poſitũ negatiõi. Et formale ẽ qḋ ſignificaẗ ꝑ terminũ ſequẽtẽ negationẽ. ⁊ tũc ꝙ̃uis ſignificet illa diuerſis cõceptib⁹ ꝑtialib⁹. tñ ſignificat illa vno totali cõceptu. Alij tñ dicũt ꝙ nom̃ iſinitũ ſubordinaẗ cõceptui icõplexo. Et ꝙ in cõ/ceptu noĩs infiniti nõ icludiẗ cõcept⁹ entis. ſȝ illa via nõ ẽ multũ ſecura. ⁊ tũc diceẗ ad difficultatẽ ꝙ nomẽ iſinitũ ſm p̊mã opinioneȝ aliquid ponit ſaltẽ illḋ qḋ ponit hoc nomen ens. ſed ſm aliam opinionẽ diceretur ꝙ nihil ponit qꝛ p̃dicatur taȝ de ente ꝙ̃ de nõ ente. ſed enti ⁊ nõ enti nihil ẽ cõ/mune. igiẗ. ¶ Quarta difficultas ẽ. vtꝝ obliqu⁹ oblique tentus poſſit eẽ ſubiectũ ꝓpõnis. ⁊ videtur ꝙ ſic: qꝛ poteſt eſſe predicatuȝ propoſitionis. ergo ſubiectum. tenet ꝯñ̃a. quia in conuerſione

de predicato fit subiectũ. Añs pz in ista ppositio/
ne. asin⁹ est hois. ¶ Itẽ põt eẽ mediũ in pma fi/
gura. ergo põt eẽ subz. tenet ɔña p descriptionẽ
pme figure datã ab auctore iferi⁹. Añs pz p exẽ/
plũ. nã hic est bonus sillogismus. Cuiuslibet hois
asinus currit. sortes est hõ ergo sortis asinus cur
rit. Itẽ dicẽdo hoiem poße est currere. hoc nomẽ
hoiem est subm ꝛ tñ est obliquus oblique tẽtus.
Siłr dicẽdo me tedet vicij. ly me est subz ꝛ tñ est
obliquus. ergo obliquus oblique tentus põt esse
subz. ¶ In oppositũ arguiť p auctorẽ in textu q
excludit nomina obliqua a diffinitione nominis.
¶ Pro solutiõe dubij est notãdũ ꝙ ppõnum ca
thegoricaꝝ qdã sunt modales: ꝛ qdã sũt ppões
de ineẽ: alie sũt de ṽbo personali: alie sũt de ver
bo ipsonali. Ulteri⁹ ẽ aduertẽdũ ꝙ duplex repe/
ritur subiectũ in ppõne. s. subiectũ enũciatõis ꝛ
subiectũ distributõis. Unde subiectũ distributi
onis ẽ termin⁹ distribut⁹ i ppõne añ copulã: ꝛ sub
iectũ enũciationis ẽ qđ supponit respcũ copule
verbaľ. His notatis dr̃ ad dubiũ ꝙ obliqu⁹ obli
que tentus nõ põt eẽ subm̃ enũciationis in ppõe
cathegorica de inesse ꝛ simpłr primo. i. de ṽbo
psonali pñtis tpis modi finiti. Et hoc pz per Ari.
in primo piarmenias qui talẽ rõnez adducit. Il
lud nõ supponit nec supponere dz cui si addatur
est vel erit vel fuit taľ orõ in qua ponitur ñ signi
ficat verum vel falsũ: sed illa orõ i qua poniť obli
qu⁹ oblique tẽt⁹ nõ significat veꝝ vel falsũ. ğ. mi
nor pz. qꝛ tales orõnes sũt incongrue: sed verũ ꝛ
falsũ psupponũt cõgruũ. ergo. Tñ obliqu⁹ oblĩq
tẽtus põt eẽ subiectũ distributionis vt pbat vna
rõ. Põt ẽt subm̃ ppõnis modalis ꝛ ppõnis de ṽ
bo impersonali: vt pz ex rõibus pdictis. ¶ 5ª dif
ficultas ẽ. vtꝝ recto ꝛ obliquo conueniant cõce
ptus sinonimi. i. si rect⁹ sit nomẽ ſm logicũ ꝛ etiaz
obliquus. Et videť ꝙ sic. qꝛ loco vnius sinonomo
rũ licet ponere reliquũ. Itẽ eadẽ rõ est recti ꝛ ob
liqui. ergo si rectus sit nomen ẽt obliquus erit no
men. ɔña est nota. ꝛ pz añs ex Aristo. p̊ piarmeni
as. ¶ Ad dubiũ rñdetur ꝙ lz rect⁹ ꝛ obliqu⁹ ei⁹
sint sinonimi sic ꝙ significent vnã ꝛ eandẽ rẽ ꝛ ha
beant eosdẽ modos significandi eẽntiales: tñ qꝛ
habẽt diuersos modos significãdi accñtales vn⁹
potest adhuc reddere suppositum verbo psonali
ꝛ alter non. Ex quo pz ꝙ loco vnius sinonimoruz
nõ semper licet ponere reliquũ. Sed ad h̃ ꝙ lo/
co vnius sinonimoꝝ liceat põere reliquũ ceteris
codez modo se hñtibus reqritur ꝙ illa sinonima
habeant similes modos significãdi accñtales qđ
non habent rectus ꝛ obliquus. Ex quo pz solutio
rõnum. ¶ Alia difficultas ẽ. vtꝝ oẽ nomẽ possit
infinitari. Et videtur ꝙ nõ. qꝛ ad h̃ ꝙ aliqđ nomẽ
ifiniteť reqriť ꝙ habeat significatum determina
tũ. sz nõ oẽ nomẽ hz significatũ determinatũ. ğ ñ
oẽ nomẽ põt infinitari. minor pz. qꝛ trãscẽdentia
nõ hñt significatũ determinatũ. igr̃. Et maior pz
per duas ɔditiões requisitas ad hoc ꝙ aliqđ no/
men infiniteť. Prima ẽ ꝙ significet substãtiã cuz
qlitate determinata. 2ª ẽ ꝙ tale nomẽ nõ sit ne/
gatiuũ neq̧ negatõez icludẽs. ¶ In opp^m argu
itur. Oẽ nomẽ significat per modũ substãtie ꝛ qli
tatis determiate. ğ nõ ẽ maior rõ ꝙ vnũ possit in
finitari magis q̃ aliud. qꝛ qlitas põt puari i p ne/
gationẽ remanẽte substãtia infinita ꝛ idetermia
ta. Et si dicať ꝙ ẽ maior rõ de vno q̃ de alio. qꝛ i
aliqbus est idẽ a quo nomẽ iponiť ꝛ cui nomẽ im
ponitur. in alijs vero nõ. iõ nõ põt negari qlitas
determinata cũ ẽt negeť substantia. Sed h̃ ñ va
let. qꝛ q̃uis possit eẽ ꝙ sit vna ꝛ eadẽ res a q̃ oriã
tur illi duo modi significandi. tñ sũt diuerse ppe
tates in ipã re a quib⁹ illi duo modi significandi
hñt oriri. iõ itellect⁹ noster ferẽs nomini finito ne/
gationẽ p ɔpõnez põt facere tm̃ puare qlitatem
determinatã remanẽte substãtia ifinita. h̃ ẽ ɔpo/
sitũ ex noie finito ꝛ negatione significat aliqd si/
ne isto mõ significandi qui ẽ significare p moduz
qlitatis determinate. Et p hoc pz rñsio ad argu/
mentũ. ¶ Alia difficultas. vtꝝ signa vlĩa ꝛ alia
sincathegoreumata sint noĩa. Ad dubiũ respon/
detur p distinctõez. s. ꝙ nom̃ põt capi tripłr. vno
mõ cõiter. ꝛ sic ois vox que põt reddere supposi
tũ ṽbo siue hoc sit tenendo eã materiałr. vł signi
ficatiue ẽ nomẽ. Alio mõ põt capi ppe. ꝛ sic soluz
illa vox significatiua ꝛ personałr sũpta diceret
nomẽ q̃ põt supponere respectu ṽbi psonaľ. siue
talis vox sit simplex siue nõ. ꝛ sic noĩa ifinita sunt
noĩa. 3º mõ põt capi ppĩ ssime. ꝛ sic solũ illa vox si
gnificatiua sine tpe finita ꝛ recta potẽs reddere
suppositũ ṽbo psonali idicatiui modi diceret eẽ
nomẽ. Ex quo patet capiendo nomen communi
ter sincathegoreumata erunt nomina.

Sed contra pdicta arguitur primo sic.
Nulla materia pdicať de
eo cui⁹ ẽ materia. sz vox ẽ mã nois. ğ nõ pdicať de
noie. ¶ 2º arguiť sic. Nomẽ ifinitũ põt eẽ subm
enũciatõis. ğ ẽ nomẽ apud logicũ. ¶ 3º arguitur
sic. Nomẽ ɔpositũ diuidiť in duas ptes intelligi/
biles poris sensus capaces. ergo ptes nois ɔposi
ti aliqd significãt ¶ 4º arguiť sic. sic se hz obliqu⁹

vbi ad rectū nois. ita obliqu⁹ nois ad rectū vbi. ſꝫ ex obliq̄ vbi cū recto nois fit oro vª vl' falſa ⁊ cōgrua. ḡ ſi'r ex obliquo nominis cum recto vbi fit oratio vera vel falſa ⁊ congrua:

Ad rōnes Ad p̄mā dr̄ ꝙ maior ē vª i nāli b⁹: ſꝫ nō i artificialib⁹. bn̄. n. dicim⁹ ſcānū ē lignū. Ultra dr̄ ꝙ illō totū. ſ. vox ſignificatiua ad placitū p̄dicatur vt fūdamētū de ſua relatōe: ⁊ circūlogtur ꝑpꝫ gen⁹ nois. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr̄ ꝙ nomē ifinitū nō ē ſubm alicui⁹ enūciationis aliqd determinate ſignificantis: niſi capiat̄ ꝑ aliquo finito: puta ꝑ hoie vel aliquo alio. ſꝫ tūc n̄ eēt nomē ifinitū. ¶ Ad 3ᵃᵐ dr̄ ꝙ ptes nois cōpoſiti vt ptes ſūt nihil ſignificant niſi ḃꝫ appētiā. Et cā h⁹ ē q2 nom̄ ꝯpoſitū ipōit̄ ad ſignificādū ſub cōceptu ſimplici. ita ꝙ vni parti nō iponit̄ aliqd ſignificatū ⁊ alteri alterꝝ. ſꝫ totū ſignificatū repn̄tatur per totā vocē. q̄re partes nois ꝯpoſiti vt ſic nihil ſignificāt. ¶ Ad 4ᵃᵐ dr̄ ꝙ n̄ ē ſil'e ȯ obliq̄ nominis ⁊ vbi. hec tn̄ oro i qua ponit̄ vbū obliquuꝫ n̄ ē ꝑp̄e enunciatio. neqꝫ ſignificat p̄ ⁊ ꝑ ſe verum vl' falſū. ſꝫ ſolū ſignificat verꝝ vl' falſū iō ꝙ aliq̄ ȯ pn̄ti idicatiui modi ſignificat verꝝ vl' falſū. ⁊ ſic i obliqs vbi bn̄ ſuat̄ affirmatio idicatiui. ſꝫ i obliqs nois n̄ ſic ſuat̄ rectitudo: q̄re nō eſt oio ſimile.

Verbuꝫ ē vox ſignificatiua ad placitū cū tpe. cuius nulla ps ſepata aliqd ſignificat finita ⁊ recta. Cūꝫ tpe ponit̄ ad dr̄iam nois quod ſignificat ſine tpe. finita ponitur ad dr̄iaꝫ verbi ifiniti. vt nō currit. n̄ laborat. q̄ n̄ ſūt verba ḃꝫ dyalecticū ſꝫ verba ifinita. Recta pōit̄ ad dr̄iaꝫ verborū obliquorꝝ vt currebā cucurri cucurrit currebat. que nō ſunt verba ḃꝫ dyalecticū ſꝫ verba obliq̄. Un̄ ſolū verbū pn̄tis tpis indicatiui modi ḃꝫ dyalecticū dr̄ eē verbū. Reliq̄ vero verba eiuſdē modi ⁊ aliorꝝ modorꝝ dicūt̄ verba obliq̄. Alie vero p̄ticule ponūt̄ hic eadē rōe q̄ ponebāt̄ i diffinitōe nois. Et ſciēdū ē ꝙ dyalecticus pōit tm̄ duas ptes orōnis ſcꝫ nomē ⁊ verbū. Alias āt appellat ſincathegoreumaticas ideſt cum alijs ſignificatiuas

¶ Circa hūc textū ſciēdū ē p̄ꝯ ꝙ ꝯſr̄ petr⁹ hiſ. pōnit diffinitōeꝫ vbi ꝯformit̄ ſe hn̄tē ad diffinitionē nois. ⁊ tal' ē. Uerbū ē vox ſignificatia ad placitū cū tpe ⁊c. ꝑ c⁹ itellcū aduertēdū ē ꝙ ſic p⁹ dcm̄ ē ȯ noie ꝙ triplex ē nom̄. ita ēt triplex ē vbū. ſ. mētale: vocale ⁊ ſcriptū: ꝯformit̄ dcā in lectōe p̄cedēti. Jtē vbū vocale de q̄ ē ad ꝑpoſitū p̄ōt tripl'r ſumi. vno⁰ gn̄al'r. ⁊ ſic ois vox q̄ pōt eē appoſitū reſpcū nois i q̄cūqꝫ ꝑpōne diceret̄ vbū. alio⁰ capit̄ vbū ꝑp̄e. ⁊ ſic ois vox idicatiui mōi cuiuſcūqꝫ tpis ſit que pōt eē appoſitū reſpcū nois ſiue finiti ſiue ifiniti diceret̄ vbū. alio⁰ capit̄ vbū ꝑp̄iſſime. ⁊ ſic ſola vba pn̄tis tpis idicatiui mōi dr̄ eē vba. ¶ Jterꝝ ē notādū ꝙ vbū capit̄ dupl'r. vno⁰ ꝑ ꝑ ſe ſignificato. ⁊ tūc ſignificat reſpectū rōnis vocis ſignificatiue ad placitū cū tpe ad ſuū ſignificatū. ita ꝙ ꝑ ei⁹ fūdamēto ḃꝫ vocē ſignificatiuā ad placitū cū tpe. ⁊ ꝑ ſmīo ḃꝫ rē ſignificatā. alio⁰ capit̄ ꝑ ȯnoiato. ⁊ ſic vox q̄ ȯnoiat ⁊ repn̄tat actū ꝑ modū egredientis a ſuba dr̄ eē vbū. His notatis dr̄ ꝙ vbū captū ꝑ ꝑ ſe ſignificato i ꝯcreto qȯ dr̄ vocale. i. qȯ ḃꝫ ꝑ fūdamēto vocē ſignificatiuam ad placitū cū tpe ē ibi diffinitū. Qȯ poſſꝫ ſic ꝑbari. q2 vl' ibi diffinit̄ itētio vl' res. aut itētio ꝯcreta rei. Nō itētio ꝯcreta rei. q2 illō ē ens ꝑ accn̄s cui⁹ n̄ ē diffinitio. neqꝫ res. q2 logicus nō ꝯſiderat per ſe de reb⁹. neqꝫ diffinit primas itētiones. ḡ relīgt tertiū. ſ. ꝙ ibi diffinitur intētio. Ex quibus pꝫ qd ſit ibi diffinitū. Et in ei⁹ diffinitione ponit̄ fūdamētū loco generis qȯ ē vox ſignificatiua ad placitū. i. vox q̄ ex ipoſitōe quā actu ḃꝫ nata ē repn̄tare itellectui aliqd ad placitū p̄mi iſtituētis vel toti⁹ cōitatis cū tpe. i. ſignificādo ſuū ſignificatuꝫ ſub aliqua certa dr̄ia tpis. cui⁹ nulla ps ſeparata. i. ſeparatim intellecta vl' accepta aliqd ſignificat. ſuple illi⁹ qȯ per totū ſignificat̄. Finita. i. finite ſignificatiōis. Recta. i. indicatiui modi pn̄tis tpis. Un̄ vba ifinita pn̄tis tpis ⁊ obliq̄ nō ſūt vba apud logicū. vt nō currit nō laborat. Eſt āt vbū infinitū cui⁹ p̄uat⁹ ē act⁹ ſp̄alis remanēte actu gn̄ali ifinito ⁊ ideterminato. vel ē vbū ſūptū cū negatōe in finitāte ꝑ ꝯpoſitōeꝫ. Utrꝝ āt aliquid ponat: ⁊ vtrū oē verbū poſſit ifinitari poſſet ꝯformit̄ dici ſic dictū ē i capl'o ȯ noie. Et nō capit̄ tps i diffinitōe vbi ꝑp̄e. ſ. ꝑ mēſura motus. q2 ſic nullū verbuꝫ ſignificat cū tpe. cū tps i vbo nihil aliud ſit q̄ꝫ modus ſignificādi q̄ ē reſpectus rōnis hn̄s fūdamentum in re. ſed debet capi in diffinitione vbi cum tempore⁰ ideſt ſignificans ſuum ſignificatuꝫ ſub mō ſignificādi q̄ eſt tempus cui modo ſignifican

ei corespondet mēsura q̄cūq3 sit illa. siue sit eternitas siue euiternitas siue tempus: ꝓprie dictum actus importati siue representari p verbuz.

Secundo sciēdū ē ꝙ circa hanc ꝑticulaz cū tpe mouet̄ h̄ dubiū. Utrum sc3 v̄bū n possit absolui a tpe. Ad hoc dicendū est ꝙ verbū absolui a tpe potest intelligi dupl'r. Uno mō ꝙ significet suū significatū ⁊ nō sub mō significandi q̄ est tp̄s. ⁊ sic nō est verū ꝙ verbū absoluat̄ a tpe quia oē verbū significat rē p modū act⁹ cui actui conuenit tp̄s ꝓ mēsura: large capiēdo tempus. a qua quidē mensura sumitur tp̄s in v̄bo. q̄d est modus significandi. Alio mō pōt intelligi v̄bū absolui a tpe. i. ꝙ sit vnitiuū aliq̄ꝝ extremoꝝ ꝓ aliq̄ tpe determinato. non sic q̄ sit vnitiuū ipoꝝ ꝓ oī tpe idifferenter. ⁊ sic v̄bū pōt absolui a tēpore. v3. i ꝓpōnibus nec̄ijs i q̄b⁹ p̄dicatū ↄuenit subo ꝓ oī dr̄ia tp̄is idifferēter. q2 necessariū: sp̄ ē. ⁊ hoc p3 i hac ꝓpōne hō ē aīal. Et ꝙ hoc sit pōte. s. v̄buz posse absolui a tpe determinato p3. q2 pri⁹ iquātū p̄us pōt absolui a suo posteriori. sed verbū p̄us ē naturaliter verbū ꝙ̄ significet cum tēpore. igitur potest absolui a tēpore. ¶ Alia difficultas ē. vtrum verbū p se sumptū sit oro ⁊ q̄d ↄplexū. Et videt̄ ꝙ sic q2 vt dic̄ Aristoteles v̄bū p se sūptū cōstituit itellectū. ⁊ qui audit q̄escit. s3 illud ē or̄o q̄ audita q̄escit anim⁹ auditoris: ḡ v̄bū p se sūptū ē or̄o. ḡ ptes aliq̄d significāt ¶ Ad hoc dicēdū ꝙ aīuz auditoris q̄escē audito v̄bo pōt itelligi dupl'r. aut q̄tū ad p̄mā opatiōem itellectus q̄ ē simpliciū apph̄sio. ⁊ tūc itellect⁹ bn̄ q̄escit audito v̄bo. nec o3 ꝙ illō sit or̄o. Aut s3 s̄am opatōe3 itellect⁹ q̄ ē ↄpositio ⁊ diuisio ⁊ tunc itellectus n̄ q̄escit audito v̄bo. ¶ Alia difficultas. vtꝝ v̄bū i or̄one possit infinitari. Ad hoc r̄ndetur ꝙ s̄m aliq̄s verbū i or̄one positū nō pōt ifinitari. q2 vt sic ē nota ↄpōnis extremoꝝ. vt h̄r ex aristo. p̄ piarmenias vbi dicit̄. v̄bū ē nota eoꝝ q̄ dn̄r de alto. sit'r si hoc v̄bū ē purū dixeris ip3 quoq3 nihil ē. cōsignificat eni quādā cōpositōe3. iquā sine extremis nō est itelligē. Et ita negatio sibi addita i or̄one nō tollit sp̄ale3 actū v̄bi relinq̄ndo actū ḡnalē. s3 negat ip3 s̄m ꝙ ē nota ↄpōnis extremoꝝ remouēdo talem vnionem. ¶ Ex quo infert̄ ꝙ hoc v̄bū ē vt significat ↄpōnē p̄dicati cū subo nō pōt ifinitari. quia sic ē puꝝ sincathegoreuma cū solū significat p̄dicatū vniri s̄bo. Si vo capiat̄ rōe eē significati p ip3 sic bn̄ pōt ifinitari ferendo negatiōe3 huic ꝑticipio ens. vt dicēdo homo nō ē. idest hō est non ens. Et ē tale documentū ꝙ omne verbū non resolutu3 resolubile tamē incit ⁊ suū ꝑticipiū potest ifinitari.

Tertio Sciendū ē ꝙ ↄ̄tra petrus hyspanus infert vnū correlariū sc3 ꝙ tantū sūt due ptes or̄ois. p̄ro q̄ ē aduertedū ꝙ duplices sūt ptes. q̄da n sūt ꝑtes p̄ncipales sine q̄b⁹ nō pt ↄponi ꝓpō cathegorica. vt sūt nomē ⁊ v̄bū. Alie sūt ptes minus p̄ncipales sine q̄bus pōt componi ꝓpositio cathegorica. vt sunt aduerbia ⁊ cōiūctiones ⁊ sic de alijs. Ideo o3 itelligi ꝙ tātū sunt due partes p̄ncipales. ⁊ sic vocat oēs alias ptes sincathegoreumaticas. i. significatiua scū alijs. vn̄ sincathegoreuma dr̄ a sin quod ē con vel sil'. ⁊ cathegoreuma q̄d est significatiuū quasi cū alijs significatiuū. Un̄ vox dicit̄ sincathegoreumatica q̄ n̄ significat aliquā rē ad extra sed ex impōne tm̄ exercet aliquē actū circa p̄ncipales ptes ꝓpositionis. puta distribuēdo. negādo. cōfundēdo ⁊ distinguendo. ⁊ sic obliqua ⁊ signa distributiua dicuntur sincathegoreumata vel rōe significationis aut rōe officij.

Sed contra p̄dicta arguit̄. p̄rio cōtra ordinē istaꝝ duarū partiū or̄onis ⁊ hoc sic. Uerbū habet modū forme cu3 sit p̄dicatum formale ꝓpōnis. nomē aūt hab3 modū mãe. s3 forma p̄cedit mã3. ergo determiatio v̄bi o3 p̄cedere determinatiōem nōis ¶ Secūdo arguitur sic. creare ē verbum ⁊ tm̄ nō significat cum tpe cum fiat in instanti. ergo male ponit̄ cum tēpore i diffinitione verbi. ¶ Tertio arguit̄ sic. Aduerbia ⁊ cōiūctōes sūt ptes p̄ncipales ꝓpositionū modalium ⁊ ypotheticarum. ergo male dicit̄ ꝙ tātū sūt due ptes or̄onis scilicet nomē ⁊ verbū. ¶ Quarto arguit̄ sic. Iste ꝓpōnes sunt vere. adā fuit. antichrist⁹ erit. ⁊ tm̄ ibi ponūt̄ obliq̄. ḡ v̄bū obliq̄ū pt v̄e p̄dicari i or̄one. ⁊ p ↄ̄ns verbu3 obliquū est verbū.

Ad rationes Ad p̄mā dicit̄ cōcedendo maiorē ⁊ distinguēdo minorē. vel via generationis ⁊ sic negat̄. vel via pfectionis ⁊ sic cōcedit̄. ¶ Ad scđam dicit̄ cōcedendo maiorē ⁊ distinguēdo minorē. vel ꝙ significet suū significatū sub modo significandi qui ē tp̄s capiendo tēpus proprie. ⁊ sic concedit̄ ꝙ non significat cum tpe. vel ꝙ significet suū significatum sub modo significādi grāmaticali q̄ est tēpus cui corrn̄det ad extra tēpus. capiēdo ip3 pro quacunq3 mēsura. ⁊ sic negatur. ¶ Ad tertiā cōceditur ꝙ sunt ptes magis principales illaꝝ ꝓpositionū modalium vel ypotheticarum iquantum sūt modales vl' ypothetice. sed non sunt partes pricipales ꝓpositionum ypotheticaꝝ ⁊ modalium iquantu3 sunt propositiones. Uel dicitur ꝙ aristoteles loquitur de ptib⁹ p̄ncipalib⁹ ꝓpōnis cathegorice inquantū

cathegorica est. ¶ Ad quartam dicitur quod verba obliqua non sunt verba apud logicum proprijssime capiendo verbum. Nec possunt vere aut false predicari de aliquo nisi inquantum habent reductionem ad verba presentis temporis indicatiui modi. et hec de quone

ORatio est vox significatiua ad placitum cuius partes separate aliquid significant. Cuius partes separate aliquid significant. hoc totum ponitur ad differentiam nominis et verbi quorum partes separate nihil significant. Alie vero particule ponuntur hic eadem ratione qua in diffinitione nominis et verbi ponebantur

¶ Circa hunc textum notandum est primo quod postquam Petrus Hyspanus determinauit de nomine et verbo que sunt partes orationis. hic consequenter determinat de oratione ponendo eius diffinitionem que talis est. Oratio est vox significatiua ad placitum cuius partes separate aliquid significant. Pro cuius intellectu est notandum quod oratio potest capi tripliciter. Uno modo fundamentaliter pro re subiecta illi intentioni oratio que dicitur esse fundamentum illius intentionis et sic non diffinitur hic. quia est vox complexa et complexorum non est diffinitio. Secundo modo capitur oratio pro intentione concreta rei. idest pro aggregato ex illa intentione et re subiecta illi intentioni. Et adhuc isto modo non diffinitur hic. quia est ens per accidens cuius non est diffinitio. Tertio modo capitur pro intentione scilicet pro quadam relatione rationis habente pro fundamento aliquod complexum cuius partes separate aliquid significant. et pro termino rem significatam per tale complexum. et hoc modo diffinitur hic. Unde dupliciter intelligi potest nomen et verbum esse partes orationis. Uno modo accipiendo nomen et verbum pro per se significatis. et sic non sunt partes orationis formaliter capte cum sint relationes specie distincte que habent terminos et fundamenta distinctos. Alio modo potest intelligi quod nomen et verbum sint partes orationis accipiendo nomen et verbum fundamentaliter et pro denominato. et sic bene sunt partes integrales orationis fundamentaliter accepte. ¶ Et licet ipsa oratio sumpta pro denominato non sit vna vox incomplexa: est tamen vna vox vnitate ordinis et complexionis plurium vocum significatiuarum vnitarum sub vna forma. Et etiam est vna vox vnitate finis quia predicte voces sic vniuntur propter vnum et eundem finem vt scilicet representent conceptum complexum

Secundo sciendum est quod licet oratio non fuerit primo et per se imposita ad significandum: est tamen imposita ex consequenti ratione suarum partium. Per hoc enim quod partes orationis sunt significatiue oratio composita ex ipsis trahit suum significatum. et tamen habet significatum distinctum ab ipsis. quia ille partes significant sub conceptu simplici. Oratio vero sub conceptu complexo. Sic etiam potest dici quod oratio significat ad placitum ratione impositionis suarum partium. licet oratio secundum se non primo significet ad placitum. ¶ Unde orationis duplices sunt partes. quedam sunt remote sicut littere et sillabe. et quedam sunt propinque sicut nomen et verbum. Prime autem non sunt significatiue. sed alie sunt significatiue que proprie dicuntur partes. ¶ Ex quibus potest haberi intellectus diffinitionis orationis hoc modo. Oratio est vox significatiua ad placitum. i. apta nata significare cuius partes propinque et principales aliquid significant separate.

Tertio sciendum est quod circa predicta mouentur alique difficultates. Prima est. vtrum oratio significet ad placitum. Et videtur quod non. quia non est imposita ad significandum. ergo non significat ad placitum. Item instrumentum virtutis naturalis debet esse naturale. sed oratio est instrumentum virtutis naturalis scilicet interpretatiue. ergo oratio significat naturaliter et non ad placitum. ¶ Ad dubium respondetur cum auctore. quia oratio significat ad placitum. ¶ Ad rationes. Ad primam dicitur quod oratio primo et per se non est imposita ad significandum secundum se totam. sed est imposita ad significandum secundum suas partes. ideo etiam Aristoteles ommisit illam particulam ad placitum in diffinitione orationis. ¶ Ad secundam dicitur quod quelibet virtus naturalis habet instrumentum naturale per quod potest explere suum opus. vt homo habet nouem instrumenta naturalia quibus format vocem que representat ad placitum et non naturaliter. ideo bene concludit argumentum quod instrumentum immediatum virtutis naturalis debet esse naturale. sed non concludit de instrumento mediato cuiusmodi est vox siue oratio. ¶ Alia difficultas est circa illam particulam. cuius partes separate aliquid significant. Utrum scilicet si ista littera. a. imponeretur ad significandum tantum quantum hec oratio homo currit. vtrum esset oratio vel non. Et videtur quod non. quia partes eius nihil significarent cum non habet partes. Et si diceretur quod licet partes eius vocales nihil significarent: tamen partes eius mentales bene aliquid significarent. Tunc infertur. ergo non est oratio vocalis de qua est hic ad propositum. ¶ In oppositum arguitur. Equiualet orationi vocali in significando et in veritate et in falsitate. ergo est oratio. Ad hoc dicendum

ē q̄ anteq̄ȝ aliqd oratio dicatᷣ oȝ q̄ sit signū distin cte rep̄sentatiuū ꝛ p̄fecte articulatū cuiusmōi nō eēt illa littera.a.ꝑ casū positū.ideo nō deberet di ci oratio ꝓpter carentiā articulatiōis.q̄ꝛ oȝ q̄ ora tio sit vox apta nata rep̄sentare distincte suum si gnificatū.Sȝ magis ꝓprie dȝ dici signū cōplexuȝ mētaliter. Nec hȝ ꝓpriū nomē sibi īpositū q̄ꝛ hoc de nouo a modernis īuentū ē q̄ vtiq̄ȝ antiq̄ꝝ dcā despiciūt.Et ad rōnem dr̄ negādo ꝯn̄aȝ q̄ꝛ ad ora tionē vocalē de qua ē hic ad ꝓpositū requiritur nomen ꝛ verbum.Uel saltem plures voces signi ficatiue requiruntur quod non fit in ista.

Sed contra p̄dicta arguit̄.p̄rio sic.nullū cōplexū pōt diffiniri.sȝ ora tio est qd cōplexū.ğ male hic diffinitur.maior pȝ q̄ꝛ nullum ꝯplexū hȝ vnū eē. Scd̄o arguitur sic Curro pluit tonat ꝛ similia sūt oratiōes ꝛ tn̄ par tes eaꝝ sep̄ate nihil significāt.g° diffinitio oratio nis est mala. Tertio arguitur sic. Ois vox signifi catia hȝ aliqd ꝓpriū significatū.sȝ oratio nō ē hmōi eo q̄ significat rōne suarum p̄tium.g° male dr̄ q̄ oratio est vox significatiua. Quarto arguit̄ sic. Significās de nec̄citate nō significat ad placituȝ: sȝ illa oratio hō currit in p̄ma eius significatione significat hoīem currere nec pōt aliud significa re.ꝛ similiter quelibet alia oratio.ergo oratio non significat ad placituȝ.

Ad rationes Ad primā dr̄ q̄ oratio fū damētaliter accepta ē qd ꝯplexū nec hic diffinitur.sȝ oratio formaliter ca pta ē qd cōplexū.ꝛ sic hic diffinitur. ¶ Ad scd̄aȝ dr̄ q̄ ille ꝯ̄ ꝟtute sermonis nō sūt orationes q̄ꝛ p̄ tes eaꝝ sep̄ate nihil significāt.tn̄ de bonitate ītel lect⁹ suppositis ꝟtualr̄ ī ip̄is ītellectis sr̄ oratiōes ꝛ p̄tes eaꝝ sep̄ate eo modo ītelligēdo aliqd signi ficāt.ad t̄tiā dr̄ q̄ lȝ oratio trahat suū significatū ex suis p̄tib⁹ cāl̄r.tn̄ nō hȝ ip̄m formalr̄ a p̄tib⁹.sȝ hȝ ꝓpriū significatū rōne ꝯpōnis suaꝝ p̄tiū medi āte ꝯceptu ꝯplexo. Et hoc pōt patere manifeste q̄ꝛ ī cōditiōali b⁹ stat aliquā ꝓpōneȝ eē ꝟam.ꝛ tn̄ oēs suas p̄tes eē falsas videlicet ꝯ̄ ista.si asin⁹ vo lat asin⁹ hȝ alas. Ad quartā dr̄ ꝯcedēdo maiorē ꝛ distiguēdo minorē vel q̄ significet ad placitum p̄ ꝛ ꝑ se vel rōe suaꝝ p̄tiū.tc̄ dico.q̄ significat ad placitū ratione suaꝝ p̄tiū ꝛ nō p̄mo ꝛ per se.

Orationum alia perfecta alia ip̄fecta Perfecta ē illa q̄ p̄fectū sēsū gn̄at ī ani mo auditoris vt hō currit. Imp̄fecta ē illa q̄ ip̄fectū sensuȝ gn̄at in aīo audi toris.vt hō albus. Orationuȝ p̄fectaꝝ alia idicatiua vt hō currit.alia ip̄atiua vt petre fac ignē. Alia optatiua vt vti nā esseȝ bonus clericus. Alia cōiūctiua vt si veneris ad me dabo tibi equum Alia deprecatiua vt miserere mei de⁹ Harum autem orationum sola indica tiua dicitur esse propositio.

¶ Circa hūc textū notādū est p̄mo q̄ postq̄ȝ au ctor posuit diffinitionē oratiōis.hic ꝯn̄r ponit di uisionē ei⁹ diuidendo ī orationē p̄fectā ꝛ ip̄fectaȝ Cui⁹ diuisionis ratio est.Quia ois oratio rep̄resē tat aliquē sensū.vl̄ ğ talis ē p̄fectus vel ip̄fectus Si p̄m sic est oratio p̄fecta.si 2m sic est oratio imp fecta.Un̄ sēsus p̄fectus ē qui cōplete t̄miat actū ītellect⁹ nō suspēdens aīum audientis.vt cuȝ dr̄ hō currit.ibi est sētentia p̄fecta nō requirēs addi tionē alteri⁹ vt ītellect⁹ ibi q̄escat.Et tātuȝ valet sensus p̄fectus sic̄ sentētia p̄fecta siue notitia per quam scit̄ veꝝ alteri īesse.Sȝ sensus ip̄fect⁹ ē sē tētia ip̄fecta.q̄ n̄ p̄fecte termīat actū ītellect⁹ sed alio īdiget vt p̄ficiat̄ vt dicēdo hō alb⁹. Et nō ac cipit̄ hic sēsus ꝑ potētia sēsitiua aīe.sȝ accipit̄ sen sus ꝑ sētētia q̄ ē significatio orationis.Un̄ oratio p̄fecta sic diffinit̄.ē illa q̄ p̄fectū sensuȝ gn̄at in aīo auditoris id est ī ītellectu. Per hoc eniȝ q̄ oratio p̄sentat̄ auditui mediāte sp̄ē refert̄ ad ītellectū.ꝛ ītellectus cognoscēs significationē termīoꝝ ap p̄hendit ꝑ illā sp̄ēȝ sensum oratiōis.Et ita oratio p̄ fecta mediāte similitudīe gn̄at sēsū p̄fectū id ē cō ceptū cōplexū p̄fecte termīnātē actū ītellect⁹.Sȝ oratio imperfecta est que imperfectum sensū ge nerat ī animo auditoris.i.ī intellectu audientis.

Secundo sciendum est q̄ oratio perfecta diuiditur scilicet in orationem indicatiuam.imperatiuam.optatiuam.ꝛ coniun ctiuam.ꝛ deprecatiuam.Quaꝝ sufficiētia sic ha betur.Quia omnis oratio perfecta explicat sen sum perfectum.vel ergo explicat conceptum in tellectus vel affectum.Si conceptum.hoc est du pliciciter.vel explicat taleȝ conceptum determi nate ꝛ sic ē indicatiua.vl̄ dubitatiue ꝛ ꝯditionalr̄ ꝛ sic ē ꝯiūctiua.si explicat affectum mētis.hoc est duplr̄.vl̄ p̄tinet ad affectū cōcupiscibilē.ꝛ sic est oratio optatiua.vl̄ ad irascibilē.ꝛ h̄ ē duplr̄.vel ꝯ̄ notat īperiū.ꝛ sic ē ip̄atiua. vel ꝯ̄p̄recationē q̄ fit ad superiores.ꝛ sic est deprecatiua.ꝛ hec est diui sio generis in suas species sicut est precedens.

Tertio sciendū ē ꝙ oratio idicatiua est illa cui⁹ pricipale ꝟbū est idicatiui mōi ꝛ presētis temporis saltē. ꝛ maxime illa dr̄ idicatiua. ꝗuis alie orationes i ꝗbus ē ꝟbū idicatiui mōi ꝛ alterius tp̄is sint idicatiue. tn̄ sc̄ min⁹ p̄ncipales Sȝ oratio iperatiua ē illa cui⁹ ꝟbū p̄ncipale est iperatiui mōi. ꝛ sic de alijs. Et qꝛ ꝟbū indicatiuuȝ ē ceteris ꝑfectius ideo oratio idicatiua ē ceteris orationib⁹ digni or ꝛ ꝑfectior. Un̄ sola indicatiua significat veꝝ vl̄ falsū: eo ꝙ alie n̄ dn̄t aliqd dterminate eē vel nō eē ideo sola illa dr̄ eē ꝓpositio siue enūciatio. ꝛ sic alie oratiōes ꝑfecte ab indicatiua ptinēt ad grāmaticā vel ad rethoricā quātū ad vsuȝ quia sūt apte ad persuadendum. Ex quibus apparēt diffinitiones diuisiōis mēbroꝝ oratiōis

Sed contra p̄dicta arguit̄. Primo sic. oē illud ē ꝑfectū cui nihil deest de requisitis ad suū ꝯplemētū. sȝ oīs oratio habet debitā ꝯpositionē materie ꝛ forme. g̊ oīs oratio ē ꝑfecta. ꝛ sic predicta diuisio est mala. ¶ 2° arguitur sic. Nihil ē ꝑfectū cui pōt fieri additio: sed cuilibet orationi pōt fieri additio. g° nulla oratio est perfecta. ꝛ sic diuisio est mala. ¶ 3° arguitur sic. Nulla enūciatio agit i intellectu audiētis. g° nulla generat sensū ꝑfectū in itellectu auditoris. añs pȝ. qꝛ itellect⁹ ē ipassibilis. g° nō agit in ipȝ. Quarto sic arguit̄. oratio optatiua significat veruȝ vel falsū. vt ista. ego vellē esse bonus clericus. g° male dr̄ i textu ꝙ sola idicatiua significat veꝝ vl̄ falsū

Ad rationes ad primā dr̄ ꝙ licet oīs oratio possit dici ꝑfecta perfectione illa q̄ resultat ex cōpositione materie ꝛ forme eius. nō tn̄ oīs oratio ē ꝑfecta ꝑfectiōe finis. qꝛ nō represētat cōceptū ꝯplexū ꝑfecte t̄minantem actū itellect⁹. Ad 2^m dr̄ ꝙ aliquid dr̄ vel pōt dici ꝑfectū duplr̄. Uno mō simplr̄ ꝛ extra genus cui penit⁹ nulla pōt fieri additio. ꝛ sic solus deus ē ꝑfectus. Alio° aliqd dr̄ ꝑfectū in genere vel spē. ꝛ sic oratio bene dr̄ eē ꝑfecta cū ei nō possit fieri additio essentialis ꝛ necessario re quisita ad h̄ ꝙ sit sub tali genere vel specie. Ad 3^m dr̄ ꝙ licet intellectus nō sit passibilis passiōe corruptiua. ē tn̄ passibilis passione perfectiua cū possit multis ꝯceptibus ꝑfici. Ad 4^m dr̄ ꝙ illa nō significat p̊ ꝛ per se veꝝ vel falsū nisi rōne oratiōis indicatiue puta i virtute huius. volūtas mea est ꝙ ego sim bonus cleric⁹. ꝛ ita dicendū est de oīb⁹ alijs ab idicatia.

Propositio ē oratio veꝝ vl̄ falsū sigificās idicādo. vt hō currit

¶ Circa hūc textū notādum ē p̊ ꝙ postq̄ determinatū ē de ptib⁹ ꝓpositionis. ꝛ de oratiōe q̄ ē genus enūciationis. hic ꝯn̄r dterminatur de ipa enūciatiōe de q̄ p̄ncipalr̄ itēdit in h̄ tractatu. Et p̊ diffinit ipaȝ sub noīe ꝓpositionis h̄ mō. ꝓpō est oratio veꝝ vel falsū significās idicādo. In qua diffinitōe ponit̄ oratio loco generis: Et ponit̄ veꝝ vel falsū significās. ad drāȝ orationū ipfectaꝝ. ꝛ ponit̄ indicando ad drīaȝ aliaꝝ orationū ꝑfectaꝝ ab indicatia. ꝛ etiā qꝛ nulla illaꝝ significat ꝑ se veꝝ vl̄ falsū. ideo ponit̄ idicando ad maiorē explicationē. s. ad ostēdendū ꝙ sola idicatiua dr̄ ꝓpō. vn̄ ꝓpositio ꝛ enūciatio sūt idē s̄m rē sȝ distiguuntur ratione formali. nā dr̄ enūciatio iquātū ꝑ ipam enūciatur mētis cōceptus. sȝ dr̄ ꝓpositio inquātū ponit̄ ꝓ alio scȝ ꝓ cōclusione iferēda. ꝛ ideo distinguūt̄ rōne formali lȝ sint idē s̄m rem. Et qꝛ ꝓpō est nob̄ notior enūciatione ideo diffinit̄ enūciatio sub nomine ꝓpōnis. vn̄ ab Ari. p̊ peryarmenias sic diffinit̄ enūciatio. enūciatio ē oratio i q̄ veꝝ vl̄ falsū ē:

Secundo sciēdū ē ꝓ declaratiōe diffinitionis ꝓpōnis ꝙ ꝓpō pōt capi duplr̄. Uno° ꝓ ꝑ se significato. ꝛ tūc ē relatio rōis fundata i aliq̄ ꝯplexo significante veꝝ vl̄ falsū cōparata ad suū significatū ꝯplexū. Alio° capit̄ pro denoīato. ꝛ sic vox ꝯplexa veꝝ vl̄ falsū significās dr̄ eē ꝓpositio. Itē est aduertendū ꝙ significare veꝝ ē significare ita eē sic est vel significare ita n̄ eē sic n̄ ē. ex^m p̄mi. vt hō ē aīal. ex^m scōi vt hō n̄ ē asin⁹. sȝ significare falsū ē significare aliqd eē alit̄ q̄ sit. vl̄ n̄ eē ita sic ē. ex^m p̄mi vt hō est asinus. Exēplū scōi vt hō nō est aīal. ꝛ dr̄ ꝓpō significare veꝝ qn̄ repr̄sētat suū significatū vl̄ aliquā ꝯpōneȝ adequate ꝛ eodē mō sic ē. ꝛ ꝑ oppositū dr̄ significare falsū. Aduertēdū ē vlteri⁹ ꝙ diuersimode aliq exponūt illā pticulā indicādo. qdā eni sic exponūt indicādo. i. idicatiui mōi. ꝛ ꝯmunit̄ sic exponit̄. alio mō pōt sic exponi idicādo. i. asserēdo. qꝛ oīs oratio q̄ significat veꝝ vel falsū assertiue dr̄ ꝓpō. et dicūt isti q sic exponūt ꝙ ista pticula addit̄ ꝓpt̄ orationes iterrogatiuas. vt ista. vtꝝ celū mouet̄ vtꝝ asin⁹ currit vel nō. ꝛ sic de alijs q̄ n̄ significāt. veꝝ vel falsū. ex q̊ pōt patere itellect⁹ diffinitiōis ꝓpositiōis h̄ mō. ꝓpō ē oratio nō interrogatiua q̄ hȝ ꝓ fūdamēto ꝯplexū veꝝ vel falsū significans ex q̊ iferit̄ ꝙ alie orationes ab idicatia nō sūt ꝓpōnes. Secundo infertur ꝙ oratio interrogatiua non est propositio quia non significat verum vel falsum. ¶ Et si arguatur. partes orationis interrogatiue significant verum vel falsum. ergo oratio interrogatiua significat verum vl̄ falsum

añs pȝ. qꝛ ptes isti⁹ orõnis vtꝝ hõ currit vel nõ currit. significãt verũ vel falsũ. R̃ndetur negãdo añs. ⁊ ad pbatioñe dr̃ ꝙ ille p se sũpte verũ vel falsum significant. ȝ vt sumunt̃ sub mõ iterrogatiuo non significant verũ vel falsũ. Et si querat̃ vtrũ circulus pẽdens ante tabernã repñtans vinũ vendibile sit ppõ. vel nõ. Et videt̃ ꝙ sic. qꝛ significat verum vel falsũ. ergo ẽ ppositio. tenet ɔñtia a diffõne ad diffinitũ. R̃ndet̃ ꝙ nõ est ppõ. qꝛ nõ ẽ oratio. nõ. n. sufficit ad ppõnẽ significare veꝝ vel falsũ. ȝ reqritur ꝙ sit orõ q̃ ẽ distinctiuũ signũ ɔcept⁹. Et ad rõnem ɔcesso añte negat̃ ɔñs ⁊ ɔñs qꝛ nõ arguit̃ p locũ a diffõe ad diffinitũ cũ añs nõ sit nisi ps diffõis.

Tertio sciẽdũ ẽ ꝙ circa pdcã mouent̃ aliq̃ dubia. Primũ ẽ vtꝝ hec orõ canis ẽ substantia. sit ppõ. Et videt̃ ꝙ sic. quia significat veꝝ vel falsũ vt notũ ẽ. ergo est ppõ. In oppositũ arguit̃. eadẽ ẽ ppõ ⁊ ppõ vna. ex pmo elencoꝝ. ȝ illa orõ nõ ẽ ppositio vna. ergo nõ est ppositio. minoꝛ pbat̃. qꝛ ẽ ppositio plures. Pro dubio ẽ notandũ ꝙ sicut ťmin⁹ equocus ɔsideratus in ordine ad plura significata q̃ significãt mediãtib⁹ plurib⁹ conceptib⁹ dr̃ equoc⁹. ⁊ idẽ cõsiderat⁹ i ordine ad vnũ suoꝝ significatoꝝ qđ significat mediante vno cõceptu ẽ vniuoc⁹. sic est de ista orõne ꝙ ipa ɔsiderata in ordine ad vnũ suoꝝ sensuũ pcise est ppositio vna ⁊ significat veꝝ vel falsũ. Sȝ illa ɔsiderata in ordine ad plures sẽsus quos repñtat ñ ẽ vna. nec pon̄s est vera vel falsa q̃uis i oĩbus suis sensib⁹ si bi corrñdẽtib⁹ sit vera accipiendo diuisim illos sensus eo ꝙ equalet trib⁹ ppõnib⁹ cõiũctiȝ sũptis. Et hoc pȝ p sile. naȝ nõ dicit̃ ꝙ iste tres ppõnes. hõ est aĩal. hõ ẽ risibilis ⁊ homo ẽ rõnalis. sint vna ppõ vera vel falsa. ⁊ sic silr̃ dicẽdũ ẽ de ista. ¶ Scđȝ dubiũ ẽ. vtꝝ hec orõ homo q est aĩal sit ppõ. Et videt̃ ꝙ sic. qꝛ icludit ppõnẽ. igr̃. In oppositũ arguit̃. qꝛ non significat veꝝ vel falsũ. g̃ non ẽ ppositio. Ad dubiũ rñdetur ꝙ dicta orõ non ẽ ppõ eo ꝙ ipa tota non significat veꝝ vel falsũ qđ reqrit̃ anteq̃ȝ sit ppõ. Et ad ratiõeȝ dr̃ ꝙ dato ꝙ illa orõ icluderet i se ppositionẽ verã: tamẽ qꝛ ipa totalis non significat veꝝ vel falsũ. igr̃ ipa totalis ñ ẽ ppõ. ¶ Tertiũ dubiũ ẽ. que res sit ṽitas ppositionis. ⁊ qd formaliter dr̃ veꝝ: ⁊ vtꝝ distinguat̃ a ppõe. Pro declaratõe supponit̃ p̃ ꝙ ṽitas ẽ i reb⁹ ⁊ i intellectu diuersimode tñ. Primũ pȝ. qꝛ veꝝ ẽ obm̃ intellectus. ergo ṽitas ẽ in reb⁹. Scđȝ pȝ. qꝛ i sola ɔpositione ⁊ diuisione intellect⁹ est veritas vel falsitas ex p̃ pyarmenias. ergo ⁊c̃. Dicit̃ autẽ res ṽa tripl̃r. Primo. qꝛ ẽ manifestatiua quãtũ ẽ õ se cuicũq̃ȝ intellectui. Scđo qꝛ ẽ assĩatiua itellectui. Tertio qꝛ scđa assimilatiõe res ẽ i itellectu sic cognitũ ẽ i cognoscẽte g̃. Supponit̃ scđo ꝙ duplex ẽ ṽitas i intellectu scilicet ȝm duplicẽ itellect⁹ opatõeȝ ȝ quã itellectus nat⁹ ẽ ɔformari obo vt mensuratũ mẽsure ex q̃nto methaphysice. Unde icõplexa ẽ ɔformitas act⁹ simplicis ad obm̃ itelligibile simplex. Sȝ ṽitas cõplexa ẽ ɔformitas notitie siue act⁹ ɔplexi ad obm̃ ɔplexuȝ. Pri⁹ eni ẽ icõplexa ⁊ ẽ i actu simplici. z⁹ ṽo i actu ɔplexo. Tunc his suppositis rñdetur ad dubiũ. Et pmo ad pmã ptẽ ꝙ ṽitas ẽ formal̃r relatio q̃ habet p fundamẽto notitiã ⁊ p termino obm̃ itelligibile. Quãtũ ad ȝaȝ ptẽ dr̃ ꝙ act⁹ itellectus ẽ subm̃ quo scilicet itellect⁹ formal̃r denoĩatur ver⁹ cũ sit subm̃ qđdã illi⁹ respcũs. Uñ notitia exñs i itellectu aut aliqd ipi⁹ notitie ẽ rõ formal̃ siue dã diveritatẽ siue ipaȝ ɔformitatẽ. ⁊ sic pȝ ꝙ itellect⁹ dr̃ formal̃r ver⁹ cũ sit subm̃ q̃ddã ṽitatis. Ad ťtiam partẽ dubij dr̃ ꝙ distiguit̃ ab ipa ppõne. ⁊ se hȝ vt accñs vel vt accñtale respcũ ppõnis. Et si q̃ratur vtꝝ ṽitas sit i re. Ad h̃ breuit̃ rñdet̃ p distictõeȝ. qꝛ duplex ẽ ṽitas. s. ṽitas fũdamẽtalis q̃ ẽ aptitudinalis ɔformitas qditatis ad itellectũ. Et tal̃ ñ distiguit̃ real̃r ab ipa qditate rei ȝ bñ ex nã rei. nec ipa res h̃ mõ ẽ ppe cã ipi⁹ ṽitatis cũ nihil causet seipȝ. Alia ẽ ṽitas formal̃ ⁊ ẽ ipa ɔformitas actual̃ rei itellecte ad itellectũ. ⁊ sic ipa res ẽ bñ cã ipi⁹ ṽitatis qꝛ se hȝ vt ťmin⁹ relatõis. mõ relatio eẽntial̃r depẽdet a fũdamẽto ⁊ ťmino. Et tc̃ rñdet̃ ad q̃sitũ ꝙ veritas formal̃ ẽ i re vt i ťmio vl̃ vt i cã. ȝ ẽ i itellectu vt i subõ. qđ pȝ. qꝛ ppa pfectio itellect⁹ ẽ i itellectu. ȝ ṽitas ẽ ppa pfectio itellect⁹. igr̃ ẽ i itellectu. maiõ pȝ. qꝛ ppa pfectio ñ ẽ sepata ab eo c⁹ ẽ ppa pfectõ. ⁊ mioꝛ pbat̃ qꝛ ṽitas ẽ finis sciaꝝ speculatiuaruȝ que sunt in intellectu. ergo ⁊c̃.

Sed contra predicta arguitur p̃ sic. In nulla bona diffinitõe dꝫ̃t poni opposita. ȝ i ista ponũt̃ opposita. s. veꝝ ⁊ falsũ. g̃ diffinitio ñ ẽ bona. z⁹ arguit̃ sic. ppõ sp repñtat suũ significatũ ad qđ iposita ẽ ad significãduȝ vt hec ppõ. hõ currit sp significat hoĩeȝ currere siue currat siue ñ currat. g̃ oĩs ppõ ẽ ṽa. ⁊ nulla est f̃ła. 3⁹ arguit̃ sic. ens ⁊ veꝝ ɔuertũt̃. ȝ oĩs ppõ ẽ ẽs g̃ oĩs ppõ ẽ ṽa ⁊ p ɔñs nulla est falsa. 4⁹ arguit̃ sic Oĩs ppõ significat veꝝ vel f̃łȝ. ȝ ñ oĩs ppõ est ẽs ficat veꝝ. g̃ oĩs ppõ significat f̃łm̃. ɔña pȝ qꝛ a tota disiũctia cũ õstructiõe vni⁹ ptis ad affirmatõeȝ alterius est bona consequentia.

Ad rationes Ad primam

dr̄ ꝙ opposita vt opposita sūt nō debēt poni in ea
dē diffōne. sed si cōsiderent̄ inquātū circūloquun
tur nobis vnā dr̄iaȝ possūt bn̄ poni i eadē diffōne.
Uel dicit̄ ꝙ possūt poni disiūctiue in eadē diffōe
nō tamē copulatiue. Ad scd̄aȝ dr̄ ꝙ oratio non dr̄
vna eo ꝙ repn̄tat suū significatuȝ absolute. sȝ qꝛ
ipa repn̄tat ipȝ adeq̄te ⁊ cōformit̄ sicut est i re. Ad
t̄tiā dr̄ ꝙ oīs ꝓpō ē vera veritate entis sȝ nō v̄itate
ꝓpōnis q̄ dr̄ eē veritas formal̄. Ad q̄rtā dr̄ distin/
guēdo añs. qꝛ vel ē vna ꝓpō disiūctiua ⁊ sic ↄcedi
tur ↄn̄tia ⁊ negat̄ ↄn̄s. qꝛ sicut ipȝ ē falsū ita ⁊ añs.
Si v̄o sit de disiūcto extremo negat̄ ↄn̄s ⁊ ↄn̄tia.
nec ibi arguit̄ a tota disiūctiua cū destructōe vniꝰ
ꝑtis ad affirmatōeȝ alt̄iꝰ. sȝ ↄmittit̄ fallacia figure
dictōis arguēdo a sēsu ↄposito v̄o ad sēsū disū ft̄ȝ

Propositionū āt alia cathegorica alia
ypothetica. cathegorica ē illa q̄ hȝ sub
iectū ⁊ p̄dicatū ⁊ copulā tāq̄ꝫ pricipa/
les ꝑtes sui vt hō currit. In hac eniȝ ꝓ/
positione hō ē subiectū: currit vero p̄di
catum. Et quod cōiūgit vnuȝ cū altero
est copula. vt pȝ resoluēdo homo cur/
rit. idest hō est currēs. ibi homo ē subie
ctum ⁊ currēs predicatū. ⁊ illud verbū
est dicit̄ eē copula qꝛ copulat vnū cum
altero. Et dicit̄ cathegorica a cathego
riso as. quod idē ē sic̄ p̄dico p̄dicas. vn
de dicit̄ cathegorica idest p̄dicatia. Su
biectū ē illud de quo aliud dicit̄ scilicet
p̄dicatū. Predicatum ē quod dicit̄ de
altero scilicet de subiecto.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ ꝙ ↄn̄r hic Petrus
his. diuidit ꝓpōnē i cathegoricā ⁊ ypotheticā. Cu/
ius diuisiōis rō ē qꝛ oīs ꝓpō significat veꝝ vel fal/
sū. vel q̊ talis imediate ↄponit̄ ex plib' t̄minis. ⁊ sic
ē ꝓpō cathegorica. vel ex plib' orōib' ⁊ sic est ꝓpō
ypothetica. Et hāc diuisionē tāgit Arist. p̊ ꝑiarme
nias hoc mō cū dicit. Enūciatio eni alia est simpl̄r
vna q̄ dr̄ cathegorica. Et alia ē cōiūctōe vna que
dr̄ ypothetica. ¶ Cōsequēter ponit auctor diffō/
nem ꝓpōis cathegorice hoc mō. Propō cathego/
rica ē illa q̄ hȝ subm̄ ⁊ p̄dicatū ⁊ copulā tanq̄ꝫ ꝑtes
p̄ncipales sui. Un̄ ꝑ hoc relatiuū q̄ itelligit̄ genus
diffiniti. Et ponit̄. q̄ hȝ subm̄ p̄dicatū ⁊ copulaȝ. ad
dr̄iaȝ orōnū impfectaꝝ in quibus non ponitur co
pula v̄balis. Deide ponit̄ tanq̄ꝫ partes principales
sui ad dr̄iaȝ ꝓpōnis ypothetice. que q̄uis habeat
subm̄ p̄dicatū ⁊ copulā nō tamē tāq̄ꝫ ꝑtes p̄ncipa/
les sui. Unde subȝ ⁊ p̄dicatū i ꝓpōne cathegorica
hn̄t rōnē mat̄ie ⁊ copula verbalis rōnē forme. naȝ
copula se hȝ i ꝓpōne cathegorica sicut forma nā/
lis i corꝑe nāli qꝛ ipa vnit subiectū ⁊ p̄dicatuȝ adi/
uicē que se habent ꝑ moduȝ mat̄ie. In ꝓpōne aūt
cathegorica duplex possumꝰ reꝑire p̄dicatum scȝ
mat̄iale ⁊ formale. Un̄ materiale ē illd̄ qd̄ vnitur
cum subo ꝑ copulā verbalē. ⁊ tali p̄dicato nō repu
gnat eē subiectū. Sȝ p̄dicatū formale est qd̄ vnit
p̄dicatū materiale cuȝ subiecto ⁊ sibi repugnat su
biici. Unde p̄dicatuȝ materiale ⁊ formale q̄nq̄ꝫ di
stinguunt̄ f̄m vocē hoc est ꝙ sub diuersis vocibus
importentur vt hō ē aial. quandoq̄ꝫ vero nō distin
guuntur f̄m vocē. sꝑ tn̄ f̄m rem vt homo currit.

Secundo Sciendū est ꝙ cuȝ in oī ꝓpōne
cathegorica enunciat̄ aliq̄d de
aliquo id̄ in qualibet tria reqrunt̄. Primo illd̄ de
quo aliq̄d dicitur scȝ subiectuȝ. Scd̄o illd̄ qd̄ dr̄ d̄
alio scȝ p̄dicatū mā̄le. Tertio illud ꝑ qd̄ vel mediā
te quo vnum dicit̄ de alio scȝ copula. Et dr̄ cathe
gorica. i. p̄dicatiua. Et si dicat̄ aliq̄ est cathegorica
in qua illa tria priꝰ enumerata nō reperiūtur. ergo
male dictum est ꝙ in ipsa tria reperiuntur. Pro
solutōe illiꝰ ē aduertendum ꝙ duplex est ꝓposi/
tio cathegorica. quedaȝ est de est secūdo adiacēte
in qua nō ponit̄ aliud predicatū materiale preter
istud verbū est expressū ⁊ sic semꝑ p̄dicat exn̄tiaȝ.
qd̄ patet qꝛ habet resolui in est ⁊ suū ꝑcipiū scilȝ
ens ꝑcipialiter sūptuȝ qd̄ tn̄ valet sic̄ exn̄s. Alia
ē ꝓpō de est tertio adiacēte in qua ponit̄ alid̄ pre/
dicatū ab illo v̄bo est. vt i hac ꝓpōne homo ē aial.
⁊ istud verbū est tertiū adiacens saltē in ꝓpōnibꝰ
necessarijs nunq̄ꝫ p̄dicat exn̄tiaȝ ita ꝙ valeat ↄn̄a.
hō ē aial. ergo hō ē. sȝ solū p̄dicat iclusionē eēntia/
lem vel vnionē p̄dicati cū subo. Et dr̄ ꝓpositio de
est tertio adiacente nō ꝙ tale verbū ponat̄ i tertio
loco sed quia ad formandū ꝓpōnē illā oȝ p̄habere
p̄dicatum ⁊ subiectū. ⁊ deide his habitis oȝ mediā
te copula ipa coniungere. Tūc dicit̄ ꝙ q̄uis i q̄li
bet cathegorica illa tria reꝑiunt̄ v̄tual̄r tn̄ n̄ sꝑ for
mal̄r. vt pȝ resoluēdo ꝓpōnes de ē scd̄o adiacēte.

Tertio Sciēdū ē ꝙ hic ↄn̄r ad maioreȝ de/
claratione diffinitionis ꝓpositionis
cathegorice auctor diffinit subȝ ⁊ p̄dicatū. Unde
subȝ ꝓpositionis est illud de quo aliq̄d dicitur scȝ
p̄dicatum. Sed p̄dicatū ē quod dicitur de alia. s.
de subiecto. Et qꝛ subiectū ⁊ p̄dicatum sunt corre
latiua ideo diffinitur vnū per reliquū. Unde sub/

ctū dr̄ p̄dicati subiectū. ꝛ p̄dicatuȝ dr̄ subiecti p̄dicatū. Subm̄ tñ ꝛ p̄dicatū possūt sumi dupl'r. Uno modo formal'r ꝓ p se significato: vt sic ipor tent duas itētiones scd̄as vel relationes rõis que habēt ꝓ fūdamento rē que subijcit̃ ꝛ ꝓ t'mino reȝ que de alio dr̄ vel econuerso. ꝛ isto modo ibi dif/finitur. Alio mõ subm̄ ꝛ p̄dicatū pñt sumi ꝓ d̄no/minato. ꝛ isto mõ non hic diffinitur. Et si dicat̃. ille itentiones scd̄e scȝ subm̄ ꝛ p̄dicatū non sūt in gñe. ergo ñ pñt diffiniri. ɔñ ñ pȝ. q2 diffõ dȝ dari p gen⁹ ꝛ dr̄iā. Et añs ꝓbat̃. q2 sola entia realia sūt i p̄nto vt pȝ ex 5º metaphice. Ad h̄ dr̄ q hmõi rela/tiões ꝛ scd̄e itētiões nõ sūt i gñe p se. pñt tñ denoia tiue reduci ad gen⁹ relatõis vt pȝ s̄ȝ doctorē sub/tilē octaua distictõe t'tij sniaꝝ. ¶ Sȝ iux̄ p̄dcā mo uet̃ vna difficultas vtꝝ. s. negatões ꝛ signa v'lia ꝛ ptic'laria sint ptes subi. Sil'r dubitat̃ vtꝝ iste ꝓpõ/nes. T'm aial ē hõ. Magr̄o legēte pueri ꝓficiūt. ꝛ sic de sil'ib⁹ sint cathegorice vel ypothetice. ¶ Ad p̄mā dr̄ q sig̃ v'lia ꝛ negatões nõ sūt ptes subi si fe rētur i p̄ncipio ꝓpõnis ꝛ ab ip̄is ꝓpõ sumat q̃ttita tē suā. sȝ bñ sūt ptes subi si ponãtur iter ptes subi. ꝛ ꝓpõ ab illis nõ sumat suā q̃ttitatē. vt vidēs oēm hoieȝ ē equ⁹. ibi h̄ signū oēȝ ē ps subi. Et ēt q sint ptes p̄dicati pȝ. q2 nisi sit sic iste nõ eēnt ɔ̄dictorie. sortes ē ois hõ. ꝛ sortes nõ ē ois hõ. q2 ãmotis illis signis i talib⁹ ꝓpõnib⁹ vel saltē i sil'ib⁹ ille sil' starēt i v'itate ꝛ falsitate. Ois hõ ē ois hõ. ꝛ qdā hõ non ē ois hõ. nisi illud signū ois eēt ps p̄dicati. q2 hec eēt falsa qdā hõ non ē hõ. Sȝ q i istis ois hõ currit. ali qs hõ nõ currit i qb⁹ hec signa nõ ponunt̃ iter ptes subi nõ sūt d̄ itegritate ei⁹. probatur. q2 ꝓpões ɔ̄di ctorie debēt eē de eodem subo qd̄ tñ ñ eēt si ipa si gna eēnt ptes s'bi vt notū ē. Ad aliud du^m r̄ndetur q ista. t'm aial ē hõ ꝛ sibi sil'es formal'r sūt cathego rice. q2 hñt subȝ p̄dicatū ꝛ copulā tãq̃ȝ ptes p̄ncipa les sui. Sȝ virtual'r ꝛ equalēter icludunt duas ca thegoricas. De scd̄a v'o ꝓpõne dr̄ q ista ñ est cathe thegorica sȝ ē ypothetica vel imediate reducibilis ad ypotheticaȝ sic enim resoluitur pueri ꝓficiunt dum magister legit.

Sed contra p̄dcā arguit̃. Primo sic. In bona diuisione mēbra debēt eē opposita. sed i ista diuisione mēbra ñ sūt opposi sita cū vnū ɔtineat̃ in alio q2 cathegorica ɔtinetur i ypothetica. ḡ diuisio nõ ē bona. 2º arguit̃ sic. t'm sūt due ptes p̄ncipales orõnis scȝ nomē ꝛ v'bū. ḡ ꝓpõ cathegorica nõ hȝ tres ptes p̄ncipales. Tertio ar guit̃ sic. subm̄ ꝛ p̄dicatū opponunt̃. ḡ p̄dicatū nõ pt vere dici de subiecto. ḡ ꝛc. 4º arguit̃ sic. In hac ꝓ positione hõ ē hõ. hõ ē subm̄ ꝛ tñ de ip̄o non p̄dica tur aliud cuȝ idē non sit aliud a seip̄o. ergo diffinit̃ subiectum qd̄ est de quo aliquid dicitur.

Ad rationes Ad p̄maȝ conceditur maior ꝛ negat̃ minor. ꝛ ad ꝓbatõȝ dr̄ q vnū non ɔtinet̃ i alio formal'r lȝ bñ mãl'r vnū i al'o ɔtineat̃. Ad z^{am} dr̄ q tãtū sūt due ptes orõ/nis eēntial'r ꝛ specifice distincte scȝ nom̄ ꝛ v'bū. tñ st̄ p'tes mãl'r distincte vt plã noia ꝛ plã verba. Ad 3^{am} dr̄ q p̄dicatū ꝛ subiectuȝ capta formal'r quo ad il las itẽtões opponūtur relatiue. iõ hec ē falsa. subȝ ē p̄dicatū. Si tamē accipiãtur ꝓ denoiatis sic nõ opponūtur. ꝛ vnum pt̄ vere de alio p̄dicari. vt hõ est aial. Ad 4^{am} dr̄ q lȝ p̄dicatū non sit aliud a sub iecto real'r est tñ aliud s̄m sitū ꝛ numeꝝ. ꝛ h̄ sufficit q2 non capitur hic aliud vt dic̃ distictionē eēntialē.

Propõnū cathegoricaꝝ alia v'lis. alia ptic'laris. alia idefinita. ꝛ alia singl'aris. Propõ v'lis ē illa i q̃ subijcit̃ t'min⁹ cõis signo v'li det'minatus. vt ois hõ currit. Termin⁹ cõis ē qui apt⁹ nat⁹ ē p̄dicari de pl'ibus. vt hõ de sorte ꝛ de platone. Signa vniuersalia sunt hec. ois nullus quilibet neuter ꝛ similia.

¶ Circa hūc textū notãdū est p̄º q diuisa ꝓpõe pe nes subaȝ ei⁹: hic ɔñr auctor diuidit ip̄sã ꝛ potissi/me illã que est de simplici subo in ꝓpõnē vniuersa lē singularē particularē ꝛ idefinitã. q̃ diuisio ē da/ta penes ei⁹ quãtitatē. Et hui⁹ diuisionis sic hr̄ suffi ciētia. q2 i oi ꝓpõne cathegorica de subo simplici seu icomplexo subijcitur t'min⁹ cõis vel discretus discrete tēt⁹. Si z^m sic ē ꝓpõ singularis. Si p̄mū hoc est tripl'r. vel subijcitur termin⁹ ɔmunis sine si gno ꝛ sic ē idefinita. vel cū signo. ꝛ hoc dupl'r. vel cum signo vniuersali ꝛ sic est ꝓpositio vniuersalis. vel cum signo pticulari ꝛ sic est ꝓpositio pticula/ris. Unde quãtitas ꝓpositionis ē quedã ꝓprietas ꝓpõnis cathegorice sibi ɔueniens rõne subi eo q tenetur vniuersalit̃ vel pticularit̃ idefinite vel singulariter. Et notãter dr̄ ꝓpõnis cathegorice. q2 ꝓpositionib⁹ ypotethicis ñ ɔuenit hr̄e quãtitateȝ. Notanter etiã dr̄ ɔueniens ꝓpositioni cathegori ce ratione sui subiecti. q2 quãtitas ꝓpositionis nõ attendit̃ ex pte p̄dicati sȝ ex pte subiecti. Ratio ē q2 propositio redditur quãta p aduētū signoꝝ vni uersaliū vel pticulariū. que ꝓprie loq̃ndo adueni unt subiecto ꝛ non sūt de itegritate ei⁹. s. subiecti. sȝ ipa non adueniunt p̄dicato. ergo t'm sūt partes

p̄dicati. Et n̄ capitur h̄ quātitas p̄ropē pro magnitudine aut extēsiōe corpali. s3 capitur methaphorice ad silitudinem quātitatis discrete. q2 sic q̄titas discreta ē multitudo ex plurib⁹ vnitatibus aggregata. ita t̄min⁹ cōis i se cōtinet multa suppo⁴ p̄ q̄bus i ꝓpōne tenetur. Un̄ duplices sūt ꝓpositōes cathegorice. q̄dā sūt de simplici subō 7 sunt ille in quibus ponit̄ p̄ subō aliq̄d icōplexū. vt iste hō est aial. sortes ē hō. Alie sūt cathegorice de subō ɔplexo. 7 iste sūt multiplices. q2 q̄dā sūt d̄ copulato s̄bo sic ista. hō 7 asin⁹ currit. Alie sūt de ɔditionato s̄bo sic ista. hō 7 asin⁹ currūt. Alie sūt de disiūcto s̄bo sic ois hō vel asin⁹ currit. Alie sūt de ɔditionato s̄bo sic ois ꝓpō si ē necia ē v̄a. Alie sūt i q̄b⁹ a p̄te subi ponit̄ aduerbiū t̄pale. vt nullū aial dū dormit vigilat. Alie sūt i q̄b⁹ ad subm̄ ponit̄ iplicatio. vt ois hō q̄ currit mouet̄. Alie s̄t q̄ h̄nt subm̄ ɔplexū ex adiectiuo 7 substātiuo. vt hō alb⁹ currit. Et alie sunt q̄ h̄nt s̄bm̄ ɔplexū ex recto 7 obliq̄. vt cuiuslib3 hois oculus ē dexter. Et sic dc3 ē p̄us ista diuisio potissime dat̄ d̄ cathegorica simplicis subi. si t̄n sit d̄ cōplexo subō pōt dici q̄ aliq̄n ɔtigit aliquā taliū ꝓpositionū eē pluriū quātitatū. vt q̄n vna ps subiecti tenetur inde 7 alia vniuersaliter.

Secundo Sciēdū ē q̄ h̄ ɔn̄r auctor diffinit p̄ᵐ mēbꝝ h⁹ diuisionis. s. ꝓpōnē vl̄e3 cui⁹ diffō p3 i textu. q̄ diffō sic d3 explicari. Propō vl̄is ē illa i q̄ explicite vel iplicite subijcit̄ termin⁹ cōis distribut⁹ p̄ signu3 vl̄e aut p̄ aliq̄d sibi equalens. Dr̄ notāter explicite vel iplicite pp̄ istas ꝓpōes. nihil ē i bursa mea. 7 sic de alijs. q̄ sunt vniuersales. 7 t̄n̄ i eis nō subijcit̄ t̄min⁹ cōis explicite. Dr̄ cōiter tentus ad excludēdu3 istas ꝓpōnes. ois hō ē totū i quātitate. ois hō ē vl̄e. Et dr̄ distribut⁹ p̄ signū vl̄e ad excludendū istas ꝓpōnes. n̄ ois hō currit. n̄ null⁹ hō currit. 7 sic de alijs sil̄ib⁹ q̄ n̄ sunt vl̄es s3 p̄ticlares. Per h̄ āt q̄ dr̄. aut p̄ aliq̄d equalēs dn̄t tales ꝓpōes dici vl̄es. n̄ q̄dā hō currit. n̄ q̄dā hō n̄ currit 7 sic d̄ alijs. vn̄ sigᵐ vl̄e ē sincathegoreuma faciēs t̄minū cōe3 tenēi p̄ oib⁹ suis suppositis copulatiue. sic i ista ꝓpōne ois hō currit. hō ibi distribuit̄ 7 sit descēsus ab eo copulatiue vt sic sortes currit 7 plato currit. 7 sic de alijs. ḡ ois hō currit. Cōseq̄nt̄ diffinit auctor t̄minū cōe3 hoc modo. Termin⁹ cois ē q̄ apt⁹ nat⁹ ē p̄dicari d̄ p̄lib⁹. Que diffō sic explicat̄. Termin⁹ cois ē q̄ apt⁹ nat⁹ ē p̄dicari d̄ p̄lib⁹ vniuoce v̄e 7 affirmatiue. Notāter dr̄ apt⁹ nat⁹ q2 n̄ o3 q̄ actu p̄dicet̄ d̄ plurib⁹. Dr̄ ēt vniuoce pp̄ terios singulares q̄ p̄nt p̄dicari d̄ plurib⁹ equoce. Dr̄ ēt v̄e 7 affirmatiue q2 t̄minus singularis pōt p̄dicari d̄ p̄lib⁹ v̄e 7 negatiue vt dicēdo asin⁹ ē iohes. plato n̄ ē guillerm⁹. Ultimo aliq̄ addūt h̄c p̄ticulā d̄ plurib⁹ supponētib⁹ p̄ reb⁹ eēntialr̄ distinctis. Et d3 itelligi terminū eē aptū natū p̄dicari d̄ plurib⁹. s. i diuersis ꝓpōib⁹ 7 nō i eadē ꝓpōne. Un̄ tres sūt termi cōes. q̄dā sūt q̄ actu h̄nt p̄la supposita vt hō. Alij sūt termi cōes q̄ actu n̄ h̄nt plura supposita exn̄tia s3 p̄ potētiā nālē p̄nt h̄re p̄la suppo⁴ vt rosa i hyeme n̄ h3 plura supp⁴ exn̄tia. t̄n̄ alio t̄pe p̄ potētiā nālē h3 plura suppo⁴. Alij sūt termi cōes q̄ actu n̄ h̄nt plura suppo⁴ nec p̄nt h̄re p̄ potētiā nālē. t̄n̄ p̄ potētiā supnālē 7 quātu3 ē ex se repugnat habere plura supposita vt sol luna.

Tertio Sciēdū ē q̄ h̄ ɔn̄r Petr⁹ hispanus exēplificat de signis vl̄ib⁹ dicēdo. signa aūt vlia sūt hec. ois null⁹ q̄lib3 7 sic d̄ alijs. S3 q2 signa sūt i multiplici d̄ria. iō ad maiorem eoru3 notitiā h̄n̄dā ponunt̄ aliq̄ diuisiones ipsoꝝ. Un̄ signoꝝ q̄dā sunt vlia vt ois null⁹. 7 q̄dā p̄ticularia. vt quidā 7 alter. Et ɔueniūt i hoc q̄ dicūt dispōnem subi i ordine ad p̄dicatū. seu d̄terminā̄t itellectum ad capiēdū terminū cōe3 cui addunt̄ i aliq̄ ꝓpōne Sed differūt in hoc q2 signum vniuersale determinat intellectū ad capiendū terminum cōmunem cui addit̄ p̄ oib⁹ suis suppositis copulatiue. 7 sigᵐ p̄ticulare p̄ oib⁹ suis suppositis disiūctiue. Signorum v̄o vliu3 q̄dā sūt negatiua vt null⁹ nihil. 7 ista distribuūt terminū 7 reddūt ꝓpōnē negatiuā rōne negatōis iclu se i eis vt dicēdo. null⁹ hō currit. Alia sūt affirmatiua. vt ois. Itē signoꝝ vliu3 distributiuoꝝ q̄dā sunt distributiua substātie. Alia sūt distributiua acc̄n̄tis vt quātūlibet q̄lelibet. Itē signoꝝ distributiuoꝝ sube q̄dā distribuūt p̄ p̄tibus subiectiuis vt ois. Alia p̄ p̄tib⁹ integralibus vt totū capiendo totū sincathegoreumatice vt dicēdo tot⁹ sortes est mīor sorte. q2 ibi sit distributio p̄ p̄tib⁹ integralib⁹ sortis. Itē signoꝝ distributiuoꝝ p̄ p̄tibus subiectiuis q̄dā distribuūt p̄ duob⁹ tātū vt vter 7 neuter q̄d accipit̄ ēt pro plurib⁹. Itē signoꝝ vliu3 q̄dā icludūt terminū sue distributōis 7 q̄dā n̄. Ite3 signoꝝ vliu3 q̄da3 sūt absoluta 7 sūt illa q̄ in sua significatione n̄ icludūt relatiuū illi⁹ termini quē distribuunt sicut ois 7 q̄libet. Alia sūt que icludunt r̄latiuū vt q̄cq̄d q̄d t̄m̄ valet sic oē illd̄ q̄d. 7 q̄cūq̄ sicut ois qui. iō vocant̄ geminata. q2 i orōne i q̄ ponūt̄ reqrit̄ duplex v̄bū. sic i ista q̄cq̄d currit mouet̄.

Sed contra predicta arguitur. Primo sic. Membra diuisionis ꝓpositionis cathegorice non sunt opposita. ergo diuisio nō ē bona. Secūdo arguitur sic. in illa ꝓpō

nẹ cuiuslibet hominis asinus currit. ꝛ similiter neutrum oculum habendo tu potes videre. subijcitur ťius cōis sig͛ vľi ꝺtermiat⁹. ꝛ tñ ñ sūt vlēs. g͛ diff͛. ꝓpōis vľis ñ ē bona. 3°. arguit͛ sic. i͛ ē vľis. nihil ē in bursa mea. ꝛ tñ i ea ñ sbijcit͛ ťius cōis. ſ3 tm̄mō sim vlē. s. nihil. g͛ ꝯ diffinitōe3. 4°. arguit͛ sic. oē vlē ꝑdicatur de multis. nullum signū predicatur ꝺ multis. ergo nullum signum est vniuersale.

Adrōes Ad ꝑmā dr̄ negādo añs. ꝛ ad ꝓbatōe3 dr̄ ꝙ ꝑticularis forať ñ ꝯtiet͛ i vľi ꝗ̄tuis bñ mäťr ꝛ ꝟtuaľr. Ad ẜa3 dr̄ ꝙ tales ꝓpōes ex ꝑte sbi enūciatōis sūt ꝑticulares vel singulares. ſ3 ex ꝑte sbi distributōis sūt vlēs. iō ille ñ sť simplicis ꝗ̄titatis q2 ñ sūt simplicis sbi. Ad ťtiā ꝯcedit͛ maior ꝛ distiguit͛ mior. vľ expſſe vľ equaléter ꝛ subitellcē. ꝑ ꝯcedit͛ minor. 2°. negat͛. Ad q̄rtā ꝯcedit͛ ꝙ nullū sim dr̄ vlē in ꝑdicādo. ſ3 bene dr̄ vniuersale in distribuendo. ꝛ hoc sufficit ad h͛ ꝙ aliqua signa dicantur vniuersalia.

Propō ꝑticľaris ē illa i q̄ sbijcit͛ ťius cōis sig͛ ꝑticľari deťmiatus. vt qdā hō currit. Signa ꝑticľaria sť hec. qdā alť aliqs ꝛ siľia. ꝓpō idefinita ē illa i q̄ subijcit͛ ťmin⁹ cōis sine sig͛ vt hō currit.

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝑ ꝙ postꝗ̄ auctor ꝺťmiauit ꝺ ꝓpōe vľi q̄ iter oēs ꝓpōes hȝ ꝑfectiorē ꝗ̄titatē. h͛ ꝯñr ponit diffinitionē ꝓpōis ꝑticularis q̄ clare p3 i tex. i q̄ ponit͛ h͛ relam illa referēs gen⁹ diffiniti. ꝛ ponit͛. i q̄ sbijcit͛ ťius cōis. ad drīa3 ꝓpōnis singľis. Ult°. ponit͛. sig͛ ꝑticulari deťminat⁹. ad drīa3 ꝓpōis vlis ꝛ idefinite. ꝛ sic tota diffi°. d3 conformiter itelligi sic͛ diffi°. ꝓpōis vlis sic ꝙ ibi req͛ritur ꝙ ibi sit ťius cōis cōiter ťet⁹ sig͛ ꝑticulari determiat⁹ aut aliq͛ alio equalēte ñ ipedito ꝑ negationē aut ꝑ aliqd aliꝺ. vñ ꝓpō ñ dr̄ ꝑticularis eo ꝙ sbȝ suppōat ꝓ vna suaꝝ ꝑtiū sbiuaꝝ ꝑcise. q2 i ꝓpōe ꝑticulari sbȝ supponit disiūctiue ꝓ oib⁹ suis suppositis. Sȝ dr̄ ꝑticularitas q2 ad veritatē ei⁹ suffic͛ ꝙ ꝑdicam illi⁹ ꝓpōis ꝟe ꝑdicet͛ ꝺ aliq̄ partiū sbiuaꝝ. vñ termin⁹ cōis ꝗ̄tū ē ꝺ se ñ hȝ maiorē ꝺťmiatōe3 ad stādū ꝓ oib⁹ suis suppositis copulatiue ꝗ̄ ꝓ aliqb⁹ vel pro oib⁹ disiūctiue. iō ad limitādū itellectū ad h͛ ꝙ capiat ip3 pro oib⁹ vľ ꝓ aliqb⁹ suis suppositis ꝯueiētissima ē taľ dispō signoꝝ.

Scꝺo sciēdū ē ꝙ h͛ ꝯñr auctor ꝺterminat ꝺ propōe idefinita ponēdo ei⁹ diffinitionē q̄ talis ē. ꝓpō idefinita ē illa i q̄ subijcit͛ termin⁹ cōis sine sig͛. vt hō currit. ꝛ dr̄ iꝺfinita. q2 termin⁹ cōis sūpt⁹ sine sig͛ ñ ꝺterminat͛ ad aliꝗ̄ suppōe3 ꝑt. n. aliqñ supponē simplr̄ ꝛ aliqñ ꝑsonaľr vľ māľr. vt hō ē spēs. hō ē aīal. vľ hō ē dictio dissilaba. vľ dr̄ idefinita ab aliqb⁹ ñ q2 determiate ꝛ finite ꝗ̄titatis ñ sit. q2 oīs ꝓpō ē finite ꝛ determiate ꝗ̄titatis. ſ3 dr̄ idefinita. q2 sbȝ ei⁹ ñ ꝺtermiatur ꝑ aliqꝺ sim vlē vľ ꝑticulare. ꝛ ita l3 sbȝ teneat͛ ꝺťmiate ꝓ aliq͛ tm̄ adꝟificatōe3 locutōis. tñ tenet͛ ideťmiate ꝗ̄tū ad modū enūciādi. eo ꝙ ñ determiat͛ ꝑ aliqꝺ sim vlē vel particulare. ꝛ diffi°. ei⁹ d3 ꝯformiter itelligi sic͛ diff°. ꝓpōis particľaris h͛ mō. ꝓpō idefinita ē illa i q̄ sbijcit͛ ťmin⁹ cōiter ťet⁹ sine sig͛ ꝗ̄tificāte. aut aliq͛ alio sibi equalēte. vñ sim ꝗ̄tificās ē sim reddēs ꝓpōe3 ꝗ̄tā sic͛ sť sig͛ iā p2i⁹ dcā. puta oīs ꝛ null⁹. Sȝ sim ñ ꝗ̄tificās ē sim qꝺ ñ reddit ꝓpōe3 ꝗ̄tā sic͛ sūt signa exclusiua. vt tm̄ ꝛ solus. ex q͛ patere ꝑt ꝙ hec ē idefinita. sol⁹ hō currit. tm̄ hō currit. ꝛ ē notādū ꝙ ẜm aliqs tales ꝓpōes. hō ē spēs aīal ē gen⁹. ꝛ sic ꝺ alijs dñr singľes. q2 tales ťmini significātes qditates cōes significant eas ẜ3 se et absolute vt abstrahūt ab oīb⁹ suis singľib⁹ ꝛ ꝑ modū vni⁹ rei. iō ab ipis dñr eē singľes. tñ ab alijs dicūt͛ eē idefinite. q2 res significata ē cōicabiľ multis indiuiduis ꝛ plurificabilis ipis. iō i illis ꝓpōnib⁹ sbijcit͛ termin⁹ cōis sine signo. g°. debēt dici idefinite. Insuper est aduertēdū ꝙ ista ꝓpō. hō q͛ est sortes currit. ñ ē idefinita ſ3 singľis. ꝛ l3 ibi pona͛t termin⁹ cois sine sig°. tñ rstrigit͛ per illā iplicatōe3 q͛ ē sortes ad stādū pro ꝺtermiato supp°. Et si āguat͛. hō significat oīa sua suppo͛: g°. seq͛t͛ ꝙ ñ ꝑt rstrigi ad stādū ꝓ aliq͛ ꝺtermiato supp°. ꝯña p3. q2 dictio ñ ꝑt cadē a sua ipositione. g°. ñ ꝑt restrigi. Rñdet͛ ꝙ l3 termin⁹ cois ñ possit restrigi q͛ ad significationē. tñ ꝑt restrigi q͛ ad locutionis ꝟificationē. Unde aliud ē significare supponere ꝛ reddere locutionem veram vt videbitur inferius.

Tertio sciendū est ꝙ circa ꝑdcā mouetur istud dubiū. Utru3 hec propositio. Ens quod est sortes currit: sit indefinita vel singularis. Et vr̄ ꝑ ꝙ ñ sit singularis. q2 nulli termino singulari ꝯuenienter additur signum vniuersale. Sed huic ꝯplexo. ens qꝺ ē sortes: ꝯueniēter additur signū vľe. vt dicēdo. oē ēs qꝺ ē sortes currit vel nullū ens qꝺ ē sortes currit. ergo in illa ñ subijcitur termin⁹ singularis. igr̄. Itē hec ē vniuersalis. nullum currēs ē ens quod est sortes. sed oīs talis ꝯuertitur simpliciter ꝛ non in alia3 ꝗ̄ i istā. nullum ens quod est sortes currit. ꝛ sic illa non ē singularis. ſ3 vľis. mior p3 per aristotelem ꝑ ꝑoꝝ qui dicit ꝙ omnis vniuersalis negatiua ꝯuertit͛ in vľe3 negatiuā. ¶ In oppm arguitur. Illa ꝓpō

ē singl'is i q̄ s'bijcit' ťmin⁹ discrēt⁹ discrēte tēt⁹ τ vniuoce. s̄ʒ ii^a ens qđ ē sortes s'bi cit' ťmin⁹ discret⁹ discrēte τ vniuoce tēt⁹. ḡ ē singl'is. mioꝛ pʒ. qꝛ h̄ totū ēs qđ ē sortes n̄ pt p̄dicari đ plib⁹ ꝟe τ affirmatie. igr̄ ē ťmin⁹ singl'is. ꝯña pʒ p locū a diffinitōe ad diffinitū. ꝑ rn̄siōe ad q̄sitū aduertēdū ē ꝙ đ h̄ mā fuīt due opiones. q̄ꝛ p^a ē ꝙ talis ꝓpō ēs qđ ē sortes currit. ē idefinita. τ ꝙ ibi s'bijcit' ťmius cōis vl' salté ps p̄ncipalis illi⁹ ē ťmin⁹ cōis. τ h̄ suffic. τ ad rōeʒ i op^m rn̄det' negādo ꝯñā. s̄ʒ dʒ sic itelligi ꝙ h̄ totū ēs qđ ē sortes currit ex mō sue significatōis p̄ncipalr̄ sibi ꝯuēiētis. vel q̄ ad suū signi^m magis p̄ncipale n̄ pt p̄dicari đ plib⁹. τ h̄ ē fl'ʒ. qꝛ ēs ē p̄ncipalioꝛ ps illi⁹ s'bi. τ pt p̄dicari đ plib⁹. ḡ suffic ad h̄ ꝙ totale s'bʒ sit teriuscōis. τ ꝙ ꝓpō dicat' idfinita. s̄ʒ h̄ n̄ valʒ. qꝛ pari rōe diceret' ꝙ h̄ ꝓpō. iste hō currit eēt idfinita. qđ ē fl'ʒ. qꝛ ex mō sue significatōis sibi p̄ncipalr̄ ꝯuēiētis pt p̄dicari đ plib⁹. idō sic i ista. hō restrigr̄ p istđ ꝓnom̄ đm̄ratiuū iste. sic silr̄ ēs restrigr̄ p hāc iplicatōeʒ. s. qđ ē sortes. Alia igr̄ ē opio ꝟioꝛ ꝙ talis ꝓpō ē singl'is eo ꝙ totali s'bo r̄pugnat ꝑ plib⁹ accipi vniuoce. et ad rōes añ op^m. ad p̄mā distiguir̄ maioꝛ. vl' rōo singl'i icōplexo. τ sic ꝯcedit' maioꝛ. vel ꝯplexo cuiusmōi ē ēs qđ ē sortes. τ sic negat'. Ad aliā dr̄ ꝙ n̄ ois vlis negatia cōuertitur simplr̄. s̄ʒ solū illa q̄ ē đ p̄dicato cōi cuiusmodi n̄ ē ista. nullū currēs ē ens qđ est sortes.

Sʒ ꝯtra p̄dcā arguit' p̄ sic. hec ē pticularis. n̄ ois hō currit. τ tn̄ n̄ s'bijcit' ťmin⁹ cois signo ptic'lari đťmiat⁹. ḡ ꝯ° diffinitionē ꝓpōnis particularis. 2° arguitur sic. Coius n̄ potest determiare min⁹ cōe. s̄ʒ sig^m particulare ē cōius τ min⁹ đterminatū q̄ sit termin⁹ cōmunis. qꝛ pōt applicari cuilʒ ťmio cōmuni. ḡ nō pōt deťmiare ťmiuʒ cōmunē. 3° arguit' sic. hec ē idefinita. solus sortes ē dictio dissillaba. qꝛ ibi tenet' ꝑ illa voce et ꝑ alijs sibi silib⁹. τ tn̄ i ea n̄ subijcit' ťmin⁹ cōis. ḡ ꝯ diffinitōeʒ. 4° arguit' sic. hec est idefinita solus hō currit. τ tn̄ ibi n̄ pōitur terminus communis sine signo. ergo diffinitio non est bona.

Ad rationes ad p̄mā dr̄ ꝙ q̄uis i illa n̄ subijciatur ťmin⁹ cois sig̃ pticulari đťmiat⁹ formalr̄ tn̄ bn̄ ꝟtualr̄ rōe negōis remouētis ꝟtutē signi vl'is. ad 2^am dr̄ ꝙ lʒ signū pticulare idifferēter possit addi cuilʒ ťmino cōmuni: tn̄ q̄ncunq̄ sibi additur facit ipm̄ teneri ꝑ suis suppositis disiūctiue. τ sic determiat ipʒ ad standū ꝑ aliquibus. Ad tertiā dr̄ ꝙ si sumatur sortes materialiter τ nō significatiue tūc reddit ꝓpōnē idefinitam large capiendo ꝓpositionē. Ad quartam dr̄ ꝙ lʒ i ea sit signū exclusiuū nō tn̄ ē signum vniuersale vel pticulare disponēs subʒ vniuersaliter vel pticularit'. τ đ isto solū ē hic ad ꝓpositū.

Propositio singularis ē illa i qua subicit' ťmin⁹ discret⁹ vl termin⁹ cōmunis cū ꝓnomīe demōstratiuo vt sortes currit. vl' ille hō currit. Termin⁹ singularis vl' discret⁹ ē q̄ apt⁹ natus est predicari de vno solo. vt sortes de seipo.

¶ Circa hūc tertiū notandū ē p̄mo ꝙ postq̄ đterminatū ē de ꝓposiōne vl'i ptiulari τ idefinita. hic cōsequēter auctoꝛ đťmiat đ ꝓpōe singulari. rō ordinis ē. qꝛ i p̄dictis subijcitur ťmin⁹ cois ꝯmuniter tentus qui semper potest teneri pro multis. in singulari ꝟo subijcitur terminus discret⁹ vel ťmin⁹ cois cū pronoie demōstratiuo. vel termin⁹ cois singulariter accept⁹ q̄ n̄ pt teneri vniuoce ꝑ plurib⁹. ideo i illis trib⁹ ꝑfectioꝛ ē quātitas subiecti rōe cuius iter has ꝓpōnes vltimo determinat de singulari ipam sic diffiniēs. Propō sigularis ē illa in q̄ subijcitur ťmin⁹ discretus discrete tēt⁹. vel ťmin⁹ cois sūptus cū ꝓnoie demonstratiuo p̄mitiue speciei. τ n̄ deriuatie vt sortes currit vel ille hō scribit Et dr̄ ꝓpō singularʒ. qꝛ subʒ ei⁹ tenetur ꝑ vno suppositio tm̄ sic ꝙ sibi r̄pugnat teneri ꝑ plibus. Ex q̄ pʒ ꝙ n̄ dr̄ singularʒ q̄ditatiue. eo ꝙ sit vna res singularis qꝛ sic ois ꝓpō eēt singularis. Sʒ dr̄ singularis denoiatiue. qꝛ subʒ tenet' ꝑ vno singulari. Et notat' dr̄ cū ꝓnoie đratiuo p̄mitiue spēi. qꝛ si tale ꝓnom̄ đratiuū eēt đriuatie spēi ꝓpō n̄ eēt singl'aris s̄ʒ idefinita. sic ē ista me⁹ equ⁹ ē alb⁹. Et rō h⁹ ē qꝛ ꝓnom̄ đratiuū p̄mitiue spēi đrat aliqđ certū τ deteriatū suppo^m teri cois cui adiūgit' τ fac ipʒ teneri p̄cise ꝑ vno đteriato supp° đrato. Sʒ ꝓnom̄ đratiuū đriuatie spēi n̄ đrat p̄cise aliqđ đteriatuʒ supp^m ťmi cois cui adiūgit'. s̄ʒ fliqt ipʒ idfn̄e ad plā suppo^a. τ vt coit' dr̄ ꝓpō q̄druplr̄ pōt dici singularʒ. P̄ri° qꝛ i ipa subijcit' ťmius discret⁹ vt sortes currit. 2° qꝛ i ea subijcit' ťmin⁹ cōis sūpt⁹ cū ꝓnoie đratio p̄mitie spēi. vt i ista iste hō currit. 3° q̄n i ea ťmius cois subijcit' h̄ns supōnē simplicē vt hō ē spēs. 4° q̄n s'bijcit' al'qđ dcʒ qđ solū suppōit ꝑ vno singulari dcō vt hoieʒ currē ē poťe. illđ dcʒ hoieʒ currē accipit' ꝑ seipo τ ē sensus. h̄ ꝓpō hō currit est poťis.

Secundo Sciendum est ꝙ consequēter petrus his'. ad declarationem diffinitionis propositionis singularis diffinit terminum discretum sic. Termin⁹ discretus est q̄ aptus natus ē p̄dicari de vno solo scʒ đ se ipo vt soꝛ/

tes ē sortes. q̄ diffinitio dȝ sic itelligi. t'min⁹ discretus ē termin⁹ cui ex rōe sua repugnat pdicari de plurib⁹ vere affirmatiue z vniuoce mediante copula de p̄sēti nō ampliata. z dr̄ vniuoce q2 pōt pdicari de plurib⁹ equiuoce. dr̄ etiā vere z affirmatiue. q2 pōt pdicari negatiue de plurib⁹ z etiā false Et dr̄ mediāte copula de p̄sēti nō ampliata. q2 potest pdicari de plurib⁹ mediāte copula āpliata. z rō qr̄ nō pōt pdicari de pluribus ē ista. q2 hȝ significatū icōmunicabile distictū ab alijs. ſȝ qd̄ ē incōmunicabile n̄ ɔuenit multis actu vel aptitudie et sic nō pōt dici de multis. q2 dici de p̄supponit eē in. Et si querat vtr̄ ppōnes sint singulares i qbus ponūt pnoia d̄mōstratiua tāq̄ subā vt iste currit ego curro. Ad h̄ rn̄detur q̄ pnom̄ sine d̄mōstratione z sine relatiōe acceptū ē indetermiatū. ſȝ cū demōstratiōe finitat z tenetur p re d̄mōstrata. ideo d̄ v̄tute rer̄ dmonstratar̄ p qb⁹ pnoia ponūtur ipa possūt supponere n̄ tn̄ d̄ v̄tute ppa. z sic si talia sint primitiue speciei reddunt propositionem singularem et non alias

Tertio sciēdū est q̄ circa pdicta mouētur aliqua dubia. p̄ᵐ ē vtr̄ pnomē cū t'mino cōi positū a pte subi sit ps subi. rn̄detur q̄ n̄ ſȝ ē qdā act⁹ sincathegoreumatic⁹ limitās itellectū ad h̄ q̄ capiat talē termiūȝ cōmunē p vno singulari. sic pȝ de alijs signis q̄ n̄ sunt ptes subi. z⁹ dubitat cui⁹ quātitatis sit ista. Iste homo vel asinus currit. et etiam ista. fortes vel asinus currit ad primam ptem rn̄detur p distictione m. q2 vel h̄ pnomē iste cadit sup̄ totū subm z tūc facit totā ppositionē singularē. si v̄o cadat pcise sup̄ p̄mam ptē. tūc dr̄ q̄ illa nō est vni⁹ simplicis quantitatis eo q̄ est de subo cōplexo. z tūc quo ad p̄mā ptem diceret singularis. z quo ad scd̄aȝ diceret idefinita. z sic qn̄cūq̄ ppō est de subo ɔplexo nisi eodeȝ mō teneat respectu copule totale subm. z vna ps nō est sic alia. ppō nō est alicui⁹ vni⁹ quātitatis. z si arguat oīs ppō cathegorica est vniuersal' pticularis idefinita vel singularis. ḡ ipa est alicui⁹ determinate quātitatis. Ad h̄ rn̄detur q̄ oēs ppōnes cathegorice de simplici subo sūt v'les pticulares indefinite vel singulares. ſȝ nō oȝ q̄ q̄libȝ ppō cathegorica de subo ɔplexo sit alicui⁹ determinate quātitatis. vl' dr̄ q̄ illa dȝ dici pncipalr̄ illi⁹ quātitatis cui⁹ subȝ enūciatiōis respectu copule accipit sic q̄ si subm teneat vniuersalr̄ dȝ dici v'lis. si pticulr̄ dȝ dici pticul'is. z sic d̄ alijs silib⁹.

Sed contra pdicta arguit p̄ sic. hec ē singularis oēs apl'i dei sūt duodecim z tn̄ nō subijcitur i ea termin⁹ discret⁹. vt termin⁹ cōis s̄uptus cū pnoie demōstratiuo. ḡ cōtra diffinitionē ppōnis singularis. ¶ z⁹ arguit sic. In ista ppōne. tot⁹ sortes e st albus. subijcitur termin⁹ discret⁹. z tn̄ nō est singularis. q2 equiualȝ isti. quelibȝ ps sortis est alba. ḡ diffinitio ɔuenit alijs a diffinito. ¶ 3⁹ arguit sic. Nullū idetermiatū ɔbit terminū cōmunē ad standum p vno singulari supposito. sed pnomē demōstratiuū ē indetermiatū. q2 significat substātiā ifinitā z indetermiatā. ḡ illa ppō non ē singularis in q̄ subijcit termin⁹ cōmunis cū pnomie d̄mōstratiuo. ¶ 4⁹ arguit sic. Terminus singularis predicatur de pluribus ergo contra diffinitionē termini singularis.

Ad rationes ad p̄mam dr̄ q̄ si i ista oēs apostoli dei sūt duodeciȝ ly oēs sumat collectiue tūc est v̄a z singularis. Et ſȝ ibi subȝ teneatur p pluribus. tn̄ illa plura capiuntur vt collecta z p mōȝ vni⁹ discreti. z sic ibi est termin⁹ singularis. si v̄o ly oēs teneatur distributiue tūc est v'l'is z falsa. Ad scd̄aȝ dr̄ si totū capiat cathegoreumatice tūc est singularis. z ē sēsus sortes hn̄s ptes ē alb⁹. Si v̄o teneat sincathegoreumatice tc̄ distribuit p ptib⁹ itegralib⁹ z ideo illa ē v'lis z tn̄ valȝ sic q̄lȝ ps sortis ē alba. ad 3ᵃᵐ dr̄ q̄ pnomē ɔsideratū fȝ suos mōs significādi eēntiales ē idetermiatū. nec pōt vt sic ɔbere t'miūȝ cōmunē. ſȝ ipȝ ɔsideratū sub suis mōis significandi accn̄talib⁹. s. sub d̄mōstratiōe z relatiōe pōt ɔbē t'miūȝ cōmunē cui additur ad stādū p vno supposito dt'miato. ad 4ᵃᵐ dr̄ q̄ lȝ t'min⁹ singularis pdicetur d̄ plurib⁹ h̄ tn̄ n̄ ē vniuoce v̄e z affirmatie.

Itē ppositionū cathegoricar̄ alia ē affirmatiua alia negatiua. Affirmatiua ē illa i q̄ pdicatuȝ affirmat de s̄bo vt hō currit. Negatiua ē illa i q̄ pdicatū negatur de subo vt hō nō curr t. Diuisa propositiōe tripl'r sciēdū ē q̄ triplex ē q̄sitiuū quod q̄rim⁹ de ipa ppōne. s. q̄ q̄lis z quāta. Que q̄rit de substātia ppōis. ideo ad qōnē factā p q̄ rn̄dēdū ē cathegorica vl ypothetica. q̄lis q̄rit de q̄litate ppōnis. iō ad qōnē fcāȝ p q̄lis rn̄dēdū ē affirmatiua vl' negatiua. Quāta q̄rit de quātitate. iō ad iterrogatiōeȝ factā p quāta rn̄dēdū ē v'lis vl' pticularis

vel idefinita vl' singularis. vñ versus.
Que ca. vel yp. qualis ne. vel af. v. qñ
ta par. in. fin.

Circa hūc textū notādū ē p° q̄ i hac pte pōit͂ diuisio ppōis penes ei⁹ q̄litatē. ⁊ ē q̄litas ppōnis affirmatio vel nega° ɔpōis extrēo⁊. vñ sic q̄ntitas ppōnis se tȝ ex pte subi. ita q̄litas q̄ ē affirmatio vel negatio se tȝ ex pte ɔpōis extrēo⁊ vel copl'e Et diuisio talis ē. ppōnū cathegorica⁊ alia ē affirmatia ⁊ alia ē negatia. c⁹ diuisiōis rō ē. q̄⁊ i oī ppōe cathegorica aut copula ē affirmata vel negata. si p^m sic ē affirmatia. si z^m sic ē ppō negatia. vñ ppō affirmatia ē illa i q̄ p̄dicatū affirmat͂ d̄ subo. i. res iportata p p̄dicatū dnotat͂ i eē rei significate p subȝ. Sȝ ppō negatiua ē illa i q̄ p̄dicatū remouet͂ a sbo. i. res iportata p p̄dicatū dnotat͂ rēoueri a re significata p sbm̄. alij tñ dicūt q̄ i ppōe affirmatia p̄dicatū ɔponitur cū sbo. ⁊ i negatia p̄dicatū rēouet͂ a sbo. p q̄ ē aduertēdū q̄ ɔpō p̄dicati cū sbo ē duplex. q̄dā ē ƀȝ mōȝ enūciādi tm̄: ⁊ ista repit͂ i oī ppōe affir^a. siue v̄a sit siue f'sa. alia ē ɔpō ƀȝ rē ⁊ modū enūciādi sil'. ⁊ i^a repit͂ i affirmatis veris tm̄. sil'r duplex ē remotio p̄dicati a sbo. vna ē ƀȝ mōȝ enūciādi tm̄. ⁊ i^a repit͂ i negatis siue v̄is siue f'sis. alia ē rēotio ƀȝ rē ⁊ modū enūciādi sil'. ⁊ i^a tm̄ repit͂ i negatis v̄is. vt i istis. hō ñ ē lapis. hō ñ ē asin⁹. vñ affirma° ⁊ nega° pñt capi dupl'r. vno° formal'r. s. p ɔpōe affirmata vel negata. ⁊ sic s̄t d̄rie ppōis. ⁊ sic h̄ mō diffiniūtur. Affirma° ē q̄dā ɔpō itellect⁹ ɔponētis p̄dicatū cū sbo. vbi dnotat͂ reȝ iportatā p p̄dicatū ɔuēire rei iportate per sbȝ. Et nega° ē q̄dā diuisio itellect⁹ in q̄ dnotatur p̄dicatuȝ separari a sbo. siue rē iportatā per p̄dica^m rēoueri a re importata p subiectum. Alio mō capiuntur affirmatio ⁊ negatio p dnoīatis. s. p orōe affirmatia ⁊ negatia. Et h̄ mō sūt spēs enūciatōis. Et capiendo isto mō affirmatōȝ ⁊ negatōȝ ē diuisio gn̄is i suas spēs. Sȝ capiēdo p°° ē diuisio penes q̄litatē q̄ pncipal'r respic͂ p̄dicatū q̄d ƀȝ rōeȝ for^e. Uel ē diuisio p d̄ras eēntiales ppōis. Et si obijciat͂. mē^a isti⁹ diuisionis excedūt diuisū. ḡ diuisio ē mala. añs pȝ. q̄⁊ aliq̄ ē ppō affirma^a vel nega^a q̄ nō ē cathegorica. cū affirmatio ⁊ negatio repiāt͂ i ypotheticis. Ad h̄ d̄r q̄ affirmatio ⁊ negatio pñt capi dupl'r. Uno° p ɔpōne affirma^a vl' negata p̄dicati cū sbo tm̄. ⁊ isto° negat͂ añs cū sua pbatōe. alio° capiūt͂ affirma° ⁊ nega° p ɔpōe affirmata vel negata p̄dicati cū sbo. vt' it͂ duas ppōes. ⁊ isto° non capiūt͂ i p̄dcā diuisione. ⁊ h̄ repiuntur hoc modo in ypotheticis.

Scdo sciēdū ē q̄ d̄ñr p̄e. his. ośdit q̄ ponit trib⁹ diuisionib⁹ ppōis. Una i cathegoricā ⁊ ypotheticā. q̄ diuisio ē penes ei⁹ subāȝ. alia i vl'ē ꝑticularē indefinitam ⁊ singularē. que diuisio vocatur penes ei⁹ quātitatē. alia in affirmatiuā ⁊ negatiuaȝ q̄ vocat͂ diuisio penes ei⁹ q̄litatē. Sic etiā sunt tria q̄sitiua ppria illis trib⁹ diuisionib⁹ corn̄dentia. sic q̄ vnū q̄rit d̄ p^a diuisiōe p̄cise. aliō d̄ scd̄a. ⁊ reliquū d̄ t̄tia. ⁊ sūt ista. q̄. q̄lis. ⁊ q̄ta. Uñ q̄ q̄rit d̄ p^a diuisione. Et ad talē questionē ē r̄ndendum cathegorica vel ypothetica. Qualis q̄rit de q̄litate. ⁊ ad talē q̄ōnē r̄ndēdum ē affirma^a vel nega^a. q̄ta q̄rit de q̄titate. ⁊ ad talē questionē r̄ndendum est vniuersalis pticularis idefinita vel singularis. vñ versus. Que ca. vel yp. q̄lis ne vel af. v. quāta par. in. sin. Cuius expositio patet in textu. Et debet itelligi q̄ tm̄ sūt tria q̄sitiua ppa correspōdētia tribus diuisiōib⁹ p̄dictis sic q̄ vnū q̄sitiuū ē appropatuȝ vni diuisioni ita q̄ non alteri. ⁊ quāuis sint multa alia quesitiua de propositione. vt an vtrum ⁊ sic de alijs. tamen illa non sunt propria. sed indifferenter queruut de substantia qualitate ⁊ q̄titate.

Tertio sciēdū ē q̄ substantia capitur dupl'r vno° ppe vt ē ens p se. ⁊ isto mō nō capit͂ h̄. alio mō capit͂ gn̄al'r ⁊ trāsūptiue p oī illo: q̄d ƀȝ modū substātie siue q̄titate rei. lȝ eni albedo sit accidēs. pōt tñ fieri q̄stio d̄ ipa vt sumit͂ per modū substātie. sil'r cū d̄r q̄ q̄ta q̄rit d̄ q̄titate nō accipit͂ q̄titas ppe. s. p magnitudine rei. sȝ capit͂ p illo q̄d ƀȝ modū q̄titatis. sil'r affirmatio ⁊ negatio ñ sūt q̄litates accn̄tales ppōnis affirmatiue vel negatie. q̄⁊ ñ adueniūt sibi post suū eē ɔpletū sȝ sūt q̄litates eēntiales ipi⁹. h̄nt tñ mōȝ accn̄tis respectu ppōnis i cōi cuius sūt d̄rie diuisiue.

Sȝ ɔtra p̄dicta arguit͂ p°. sic. ista ē cathegorica. q̄dlȝ est vel ñ ē. ⁊ tñ ñ ē affirmatia neq̄ negatiua q̄⁊ vnū mēb⁊ affirmatur ⁊ aliō negatur. ḡ p̄dicta diuisio ē isufficiēs. z° arguitur sic. Diffinitio ppōnis negatiue ɔuenit alijs a diffinito. igr͂ ñ ē bona. añs pȝ d̄ ista ppōne. hō q̄ non currit mouetur. q̄ ē affirmatiua. ⁊ p̄dicatū negatur d̄ subiecto ⁊c̄. 3° arguitur sic. nulla d̄ria est spēs. sȝ affirmatio ⁊ negatio sūt d̄rie ppositionis ḡ ñ sunt spēs ppōnis cathegorice. 4° arguit͂ sic. vni⁹ q̄sitiui est tm̄ vnū responsiuum. ergo questioni facte p quanta non debent responderi hec q̄ttuor. s. vniuesalis particularis indefinia vel sigularis.

Ad rationes Ad p̄mā d̄r q̄ si illa cōiunctio vel copulet iter ppositiōes sic ñ ē cathegorica sȝ ypothetica disiūctia

τ affirmatiua. Si ꝟo illa ↄiūctio vel copulet iter ẗmios sic ē cathegorica affirmatiua. qꝛ ꝑncipalis copula ñ negaẗ. τ ē sēsus. q̄ðlꝫ ē ens vel ñ ens. Ad 2ᵃᵐ dr̄ ꝙ lꝫ p̄dicatū minꝰ ꝑncipale negeẗ ð subo tñ p̄dicatū magis ꝑncipale affirmat de subo. nec negatio fertur suꝑ ꝟbū ꝑncipale. ad 3ᵃᵐ dr̄ ↄcedē do añs iquātū hꝰ. h̄ ē sub illa rōne q̄ ē dr̄ia. tñ ꝑꝑ ð fectū nōis ipositi ad significādū eodē nōie nōianẗ spēs τ dr̄ia lꝫ diuersis rōnibꝰ formalibꝰ. Ad quartā dr̄ ꝙ vniꝰ q̄sitiui ē vnū rn̄siuū adequatū τ ꝓꝑuꝫ tñ possūt eē plura particularia responsiua non adequata cuiusmodi est in proposito.

1 Tē ꝓpōnūꝫ cathegoricaꝝ q̄dā ꝑticipāt vtroqꝫ ẗmio vt hō est aīal. hō nō ē aīal. Alie ꝑticipāt vno tm̄. vt hō currit. hō disputat. Alie vero nullo. vt plato disputat. equꝰ mouet. Jtē ꝓpōnū ꝑticipātiū vtroqꝫ termio. Alie ꝑticipāt ꝭꝫ eūdē ordinem vt hō currit. hō nō currit. Alie vero ordie ↄuerso. vt hō ē aīal. aīal ē hō. Jtē ꝓpōnū vtroqꝫ ẗmio ꝑticipātiū secundum eūdē ordinē alie sꝫ ↄtrarie. alie subcontrarie. alie ↄtradictorie. alie sbalterne.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ ꝙ postq̄ auctor ð teriauit ð ꝓpōne ꝭꝫ se τ quātū ad eiꝰ ꝑncipia. hic dn̄r icipit ðtermiare ð passiōibꝰ eiꝰ. s. ð legibꝰ oppositiōe ↄuersione τ eqpollētia. Et anteq̄ h̄ faciat p̄mittit aliq̄s diuisiōes q̄ꝝ p̄ma est. Propōnūꝫ cathegoricaꝝ q̄dā ꝑticipāt vtroqꝫ termio. alie ꝟo vno tm̄. alie autē nullo. i. propōnū cathegoricarū q̄dā ↄueniūt vtroqꝫ termio. q̄dā altero tm̄. τ q̄daꝫ i nullo. Exēplū p̄mi. vt oīs hō ē aīal. nullus homo est aīal. Exēplū secūdi. vt oīs hō aīal. nullus hō ē asinꝰ. Exēplū tertij. vt oīs hō est aīal. nullus asinꝰ ē lapis. vñ istō ꝟbū ꝑticipare capiẗ tripl̄r. qꝛ vnoꝰ ꝑticipare idē ē ꝙ diuidere siue ꝑtē rei cape. sic qñ duo fratres diuidūt sua bōa dn̄r illa ꝑticipare. 2ᵒ mō capiẗ ꝓut idē ē ꝙ ꝑticipāti rōnē suscipe. τ sic capiẗ ab Ari. q̄rto thopicoruꝫ. qñ dr̄ ꝙ spēs ꝑticipat genꝰ. τ ñ ecōuerso. τ istis duobꝰ modis ñ capitur hic. 3ᵒ mō capiẗ ꝓut idē ē ꝙ cōuenire τ sic capiẗ hic. qꝛ tm̄ valꝫ dicere ꝓpōnes vtroqꝫ ẗmio ꝑticipantes: sic ꝓpōnes cathegorice vtroqꝫ termio ↄueniētes. vñ ꝓpōnes cathegorice dn̄r vtroqꝫ ẗmio ↄueniētes qñ sic se hn̄t ꝙ qlꝫ terminꝰ vniꝰ est silis cuilꝫ termio alteriꝰ ꝓpōnis. τ capiẗ hic terminus ꝓ extremo ꝓpōnis. s. ꝓ s̄bo vel p̄dicato sic hō currit. hō nō currit. Et ꝓpōnes dn̄r ↄueniētes altero termio tm̄ qñ vnꝰ terminꝰ vniꝰ ē similis vni termio alteriꝰ. τ alter terminꝰ ē dissimilis altero terio. vt hō currit. hō āmbulat. Sꝫ ille ꝓpōnes dn̄r nullo termio ꝑticipe q̄ꝝ nullus terminꝰ vniꝰ ē similis alicui termio alteriꝰ. Alia ē diuisio ꝓpōnis τ ē ista. ꝓpōnū vtroqꝫ termio ꝑticipātiū q̄dā ꝑticipāt vtroqꝫ temio ꝭm eūdē ordinē. alie ꝟo ordie ↄuerso. vñ ꝓpōnes ꝑticipātes vtroqꝫ termio ꝭm eūdē ordieꝫ sūt q̄ꝝ subm vniꝰ ē simile subo alterius. τ p̄dicatū vniꝰ silē p̄dicato alteriꝰ. vt hō ē aīal. hō ñ est aīal. Sꝫ ꝓpōnes ꝑticipātes vtroqꝫ termino ordie ↄuerso sūt q̄ꝝ subiectū vniꝰ ē sile p̄dicato alteriꝰ. τ p̄dicatū vniꝰ subo alteriꝰ. vt hō ē aīal. aīal est hō. 3ᵃ diuisio ē ista. ꝓpōnū cathegoricarū vtroqꝫ termio ꝑticipātiū ꝭꝫ eūdē ordiem q̄dā opponūtur cōtrarie. alie subcontrarie. τ alie contradictorie. τ alie subalterne.

Secundo sciēdū ē ꝙ oppositio capiẗ dupl̄r. vnoꝰ ꝓ repugnātia reali q̄ ē iter duas res nō patiētes se simul i eodē subo. τ istoꝰ ñ capiẗ hic. alioꝰ capiẗ ꝓ oppōne logicali q̄ vocaẗ oppositio termioꝝ vel ꝓpōnū. Et capiẗ hic ꝓ oppōne ꝓpositionū q̄ vocaẗ repugnātia duaꝝ ꝓpōnū eiusdē s̄bi τ p̄dicati i q̄litate tm̄ vl̄ q̄ꝫtitate tm̄ vl̄ i vtroqꝫ. τ ñ capiẗ ꝓ oppōne termioꝝ q̄ ē repugnātia duoꝝ termioꝝ ñ potētiū sil̄ τ semel dici de eodē subo singulariẗ τ vniuoce tēto. vñ oppō ꝓpōnū est duplex. vna ē ꝓpōnū q̄ ↄstituūtur ex terminis oppositis: τ sic ille dn̄r opposite q̄ꝝ p̄dicata opposita enūciāẗ affirmatie ð eodē subo singulari. vl̄ ð subo cōmuni vl̄r tēto. vt sortes est albꝰ. sortes ē niger. vel oīs hō ē albꝰ. oīs hō ē niger. τ ð tali oppōne ñ ē hic ad ꝓpositū. Alia est oppositio ꝓpositionū cathegoricaꝝ q̄ ē repugnātia duarū ꝓpōnū vtroqꝫ termio ꝑticipātiū ꝭm eundem ordinem in qualitate tm̄ vel in quātitate tm̄. vel in vtroqꝫ simul. τ de ista est hic ad propositum.

Tertio sciēdū est ꝙ haꝝ q̄ttuor spēꝝ oppōnis ꝓpōnū sic habeẗ sufficientia. qꝛ vl̄ ꝓpōes opponūẗ i q̄litate τ q̄ꝫtitate sil̄. vl̄ i alt̄o tm̄. si p̄ᵐ sic sꝫ ↄdictorie. si 2ᵐ h̄ ē dupl̄r. aut opponūẗ i q̄ꝫtitate tm̄. τ sic sūt subalterne. aut i q̄litate tm̄ τ h̄ dupl̄r. qꝛ vl̄ ābe sꝫ vlēs. τ sic sꝫ ↄrie. vel ābe ꝑticulares. τ sic sūt subↄrie. vñ aduertēdū ē ꝙ nō soᵐ ad oppōeꝫ reqriẗ idētitas ẗioꝝ ꝭꝫ vocē. imo ēt ꝭꝫ rē. nec sufficit acceptio sinonimoꝝ. imo reqriẗ

acceptio eiusdē nois. τ iō dic aristo. ꝑ pyarmēias ꝙ ad oppositōes regrūtur ꝯditōes regsite ad verū elēchū. Sꝫ dubitatur. vtꝝ cuilꝫ affirmationi sit negatio opposita. Ad h̄ rn̄detur ꝙ sic. qꝛ qcqd ꝯtigit affirmare ꝯtigit τ negare. ḡ cuilꝫ affirmationi erit negatio opposita. Ulteri⁹ dubitatur vtrū tm̄ vnū vni opponaꝛ. Ad h̄ dr̄ ꝙ tm̄ vnū vni opponitur oppōe ꝯpleta q̄ ē ꝯdictio. qꝛ eodē mō dꝫ negatio negare quō affirmatio affirmat. ſꝫ affirmatio affirmat vlr̄ vel pticulariter. ḡ negatio dꝫ negare opposito mō. qꝛ ſi affirmatio affirmat vlr̄. negatio negat pticulariter. Et iſta oppō ē pfectiſſima. qꝛ ē tā ī q̄litate q̄ in q̄titate. ꝟitate τ falſitate τ nō ī alijs. vel dr̄ ꝙ eadē ſpē oppōis tm̄ vnū vni opponitur. ſꝫ diuerſis ſpēb⁹ oppōis plib⁹ oppōiꝛ

Sꝫ ꝯtra predcā arguitur ꝑ ſic. diuerſaꝝ ꝓpōum diuerſi ſunt ordines. ſꝫ oēs ꝓpōnes ſūt diuerſe. ergo nulle ſūt ꝓpōnes pticipātes vtroq̄ termīo ſm eūdē ordinē. ¶ 2⁹ arguitur ſic. Oēs ꝓpōes ꝯueniūt in copula. ḡ oēs ꝓpoſitiones ꝯueniūt in aliquo t̄mīo. τ p ꝯn̄s male dr̄ ꝙ q̄dā in nullo ꝯueniūt. ¶ 3⁹ arguitur ꝯ 2^am^ diſtīcnē ſic. ordo ꝓpōis cātur ex ordīatione ſuoꝝ terminoꝝ. ſ. ſubiecti τ p̄dicati. ſꝫ ī oīb⁹ ē ſimilis ordo qꝛ ſubꝫ ſp pcedit p̄dicatū. ḡ nulle ꝓpōes pticipāt ordīe ꝯuerſo. ¶ 4⁹ arguitur ſic. De oppōne deꝛmiatur ī p̄dicamētis. ḡ h̄ de ea n̄ dꝫ determiari. ¶ 5⁹ arguitur ſic. Oēs ꝓpōes cathegorice ꝯueniunt ī ratione ꝓpoſitionis. ergo male dr̄ ꝙ q̄dam conueniunt in vno termino tantum.

Ad rōnes Ad p̄mā dicitur ꝙ lꝫ ī diuerſis ꝓpōnibus ſint diuerſi ordines ſm nūeꝝ. n̄ tm̄ ſm ſpēꝫ. ¶ Ad ſecūdā dr̄ ꝙ copula in ꝓpoſito n̄ ē terminus ꝓpoſitionis cū non ſit extremū ꝓpoſitionis nec per ſe terminet mālr̄ ꝓpoſitioneꝫ. qꝛ h̄ ꝯuenit tm̄ ſubo τ p̄dicato. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ lꝫ ſubm ſp ꝑponitur p̄dicato. tm̄ illud qd̄ ē ſubꝫ vni⁹ poteſt eē p̄dicatū alt⁹ τ econuerſo. τ ſic poterunt participare ordine conuerſo. ¶ Ad quartam dr̄ ꝙ lꝫ in p̄dicamētis d̄termietur de oppoſitione reꝝ vel terminoꝝ. n̄ tm̄ de oppoſitione ꝓpoſitionū. ¶ Ad q̄ntā dr̄ ꝙ h̄ ſignuꝫ excluſiuū tm̄ n̄ facit excluſionē reſpcū ꝯueniētie ī cōi. ſꝫ ſolū facit excluſionē reſpcū terminoꝝ ſic ꝙ alique ꝓpoſitiones conueniunt in vno t̄mino tm̄. τ alique in vtroq̄. τ ſic de alijs.

Cōtrarie ſꝫ vlīs affirmatia τ vlīs negatiua eiuſdē ſubi τ eiuſdē p̄dicati. vt oīs hō currit. null⁹ hō currit. Sbcōtrarie ſꝫ pticularis affirmatiua τ pticularis negatiua eiuſdē ſubi τ eiuſdē p̄dicati. vt qdā hō currit. qdā hō nō currit.

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝑ ꝙ ī iſta parte auctoꝛ deꝛmiat d̄ ꝓpōnib⁹ ꝯrijs q̄rū diff. nitio pꝫ in textu. ꝓ q̄ ē aduertēdū ꝙ ad h̄ ꝙ aliq̄ ꝓpōes ſint ꝯrie tres ꝯditōes regrūꝛ. p^a^ ē ꝙ ābe ſint vlēs vtꝛ q̄ t̄mio pticipātes ſꝫ eūdē ordinē. 2^a^ ē ꝙ glꝫ t̄minus n̄ diſtribut⁹ in vna diſtribuatur ī alia. τ pp defectū iſtius ꝯditionis iſte n̄ ſūt ꝯrie. oīs hō eſt aīal: oīs hō aīal n̄ ē. 3^a^ ꝯditio ē ꝙ vna ſit affirmatiua τ alia ſit negatiua. τ ꝙ t̄mini teneantur vniuoce, eq̄ āple τ eq̄ reſtricte τ eodē mō appellate in vna ſic ī alia. Defectu c⁹ iſte n̄ ſꝫ ꝯrie. oīs hō currit. nullus hō currit. qꝛ ī p^a^ hō ſtat ꝓ viris τ mulierib⁹. τ in ſa ſtat ꝓ viris tm̄. Sꝫ ꝯria iſti⁹. oīs hō currit eſt iſta. oīs hō n̄ currit. τ ꝯria iſtius. nullus homo currit ē iſta. quilibet homo currit.

Scdo ſciēdū ē ꝙ ad h̄ ꝙ aliq̄ ꝓpōes dicātur ſb̄ꝯrie tres ꝯditōes regrūꝛ. p^a^ ē ꝙ ābe ſint pticulares vel idefinite. qꝛ idē ē iudiciū d̄ pticularib⁹ τ idefinitis q̄ ad oppōes ꝯuerſiōes τ eq̄pollētias. 2^a^ ꝯditio ē ꝙ ſint diuerſe q̄litatis ita ꝙ vna ſit affirmatia τ alia negatiua. 3^a^ ꝯditio ē ꝙ p̄dicatū n̄ diſtributū in vna n̄ ſit diſtribuibile diſtribuaꝛ ī alia. Defcū c⁹ iſte n̄ ſꝫ ſubꝯrie. qdā hō ē aīal qdā hō aīal n̄ ē. et iſte n̄ ſūt ſb̄ꝯrie. hō oē aīal ē. hō nullū aīal ē. eo ꝙ p̄dicatū ī vtraq̄ tenetur vlr̄. qd̄ dꝫ fieri in ſb̄ꝯrijs. qꝛ ſi ī vna p̄dicatū ſit diſtributū n̄ dꝫ diſtribui ī alia. ꝓ q̄ ē notādū ꝙ ꝓpōnū q̄daꝫ ſꝫ d̄ mō loq̄ndi ꝯſueto. alie ſūt q̄ dn̄r d̄ mō loq̄ndi icōſueto. τ ſūt ille ī qb⁹ aliq̄n ſubꝫ ponitur p⁹ p̄dicatū τ copulā ſic ī iſta. oēꝫ equū videt hō: τ aliq̄ādo p̄dicatū ponitur imediate an̄ copulaꝫ. Et dn̄r tales ꝓpōes d̄ mō loq̄ndi icōſueto. qꝛ n̄ ſꝫ ita ī vſu ſic alie. Et ſi q̄ratur q̄re ſit talis tranſmutatio terminoꝝ. Rn̄detur ꝙ fit pp duas cās. vna eſt pp oꝛnatū ꝟboꝝ qꝛ q̄nq̄ fcā tali trāſmutatione orō eſt magis oꝛnata q̄ ante: 2^a^ ē ad hn̄dū aliū modum ſuppoſitionis τ āpliationis. Et ſi q̄ratur q̄re non ſunt aliq̄ ꝓpōes ſb̄ꝯdictoꝛie ſicut τ ſubꝯrie. Rn̄detur ꝙ in contradictoꝛijs vna ſemper eſt particularis ſub qua non poteſt ſumi alia ꝓpoſitio qꝛ ſub particulari nihil eſt ſumere. ideo non poſſūt eſſe alique ſubcontradictoꝛie.

Tertio ſciēdū ꝙ circa p̄dcā mouēꝛ aliq̄ dubia. p^m^ ē: vtꝝ iſte ſint ꝯrie. cuiuſlibꝫ hois oculus eſt dexter. τ nullius hois oculus eſt dexter. Et videtur ꝙ ſic. quia ambe ſūt vniuerſa

les eiusdē subi ⁊ eiusdē p̄dicati qꝝ vna ē affirma
tiā ⁊ alia negatiā. igr̄ ⁊c. ¶ Jn oppm arguitur. qꝛ
p̄ª n̄ ē vl'is. ēt ipis n̄ ꝯueniūt oēs ꝯditiōes reqsite
ad h̄ ꝙ aliq̄ ꝓpōes sint ꝯ̄rie. ergo n̄ sūt ꝯ̄rie. Ad h̄
r̄ndetur fꝫ q̄sdā ꝙ bn̄ ꝑticipāt legē ꝯ̄riaꝝ. sꝫ tn̄ n̄
sūt ꝯ̄rie. Un̄ ꝑticipare legē ꝯ̄riaꝝ ē aliq̄s ꝓpōes
n̄ posse sil'r eē v̄as sꝫ posse eē sil'r falsas. saltē i ma/
teria ꝯtīgēti. Alr̄ ē dicēdū ꝙ nō s̄t ꝯ̄rie qꝛ t̄minus
n̄ distributꝰ i vna n̄ ē distributꝰ i alia: ergo n̄ s̄t ꝯ̄rie
pꝫ ꝯn̄a ꝑ legē ꝯ̄riaꝝ. Nec illa negatio dr̄ cadē s̄
rectū vt pꝫ resoluēdo. qꝛ sic resoluitur. vlliꝰ hois
asinꝰ n̄ currit. Et si diceretur ꝙ sil'r eēt dicēdum
de ista. nullꝰ hō currit ꝙ sēsus esset. vllꝰ hō n̄ cur/
rit. ⁊ ꝙ negatio n̄ caderet s̄ subm. dico ꝙ subm̄ n̄
distribuitur rōe negatiōis cū negatio n̄ cadat s̄
ipꝫ. sꝫ distribuitur rōe signi vl'is inclusi i illo signo
nullus. qd̄ quidē signū vl'e nō ponitur i alia. s. il/
la. nulliꝰ hois asinus currit qꝛ n̄ distribuit rectū.
sꝫ bn̄ distribuit obliquū. mō ad distributōnē obli
qui n̄ sequit̄ distributio recti. ex q̄ pꝫ ꝙ n̄ ē silē d̄
ista. nullus hō currit. Ex q̄ seqtur ꝙ ille p̄dicte ꝓ
pōes n̄ ꝯ̄riātur. qꝛ eis desic̄ vna ꝯditio reqsita ad
h̄ ꝙ aliq̄ ꝓpōes sint ꝯ̄rie. s. ꝙ t̄minꝰ n̄ distributus i
vna distribuatur i alia. Dubitatur vltiꝰ q̄ res sit
oppositō ꝯ̄ria logicalis. ⁊ vtrū sit circūscripto oī
opere itellectus. Ad p̄mā ꝑtē dubij r̄ndetur ꝙ op
positio ꝯ̄ria logical'r est respectꝰ rōis cātus ꝑ actū
ꝯpatiuū intellectꝰ ꝯpantis duas ꝓpōes vl'es adi
uicē eiusdē subi ⁊ eiusdē p̄dicati penes ꝯ̄riū mo/
dū enūciandi idē p̄dicatū d̄ eodē subo. Et ad se/
cūdā ꝑtē dr̄ ꝙ talis oppō n̄ hꝫ eē circūscripto ope
itellectus: qꝛ negatio hois de hoie nō hꝫ eē circū/
scripto ope intellectus. sꝫ hꝫ solū eē per opatiōeꝫ
intellectꝰ nr̄i. Et hꝫ eē in subo intentōali. puta i ꝓ
pōne. Sꝫ oppō rerū est ens reale ⁊ relatio realis
que hꝫ esse in subo reali ⁊ non intētionali.

Sꝫ ꝯtra p̄dicta arguitur p̄ sic: Jste ꝓpōes
s̄t ꝯ̄rie. oīs hō ē sortes. ⁊ nullꝰ hō ē
sortes: ⁊ tn̄ terminꝰ non distributꝰ i vna n̄ distribu
itur i alia. ḡ zª ꝯditio nō ē bn̄ posita. ¶ zº arguit̄.
ꝯ̄ria sūt forme actie ⁊ passiue iter se. sꝫ ꝓpōes nō
sūt actiue ⁊ passiue iter se. ergo n̄ s̄t ꝯ̄rie. ¶ 3º ar
guit̄. Jste sūt vl'es. oīs hō currit. nullus hō currit.
vtroq; t̄mino ꝑticipātes fꝫ eūdē ordinē. qꝝ vna
ē affirmatiā. ⁊ alia negatiā. ⁊ tn̄ n̄ s̄t ꝯ̄rie. ḡ male di
finiūt̄ ꝓpōes ꝯ̄rie. ¶ 4º arguit sic. ꝓpōes q̄ se cō
patiūt̄ i v̄itate n̄ opponūt̄. qꝛ n̄ hn̄t repugn̄tiā. sed
subꝯ̄rie se ꝯpatiūt̄ i v̄itate. ḡ non sūt opposite.

Ad rōes Ad p̄mā negat̄ ꝯn̄a. qꝛ i illa ꝯditi
one dꝫ intelligi si sit terminus di/
stribuibilis cuiusmodi n̄ ē in predictis. ¶ Ad se/
cūdā dr̄ ꝙ lꝫ ꝯ̄ria icōplexa sint forme actie ⁊ passi
ue adiuicē. nō tn̄ ꝯ̄ria ꝯplexa logicalia q̄uis repu
gnēt ad h̄ qd̄ ē eē sil'r v̄a. ¶ Ad t̄tiam dr̄ negando
ꝯn̄aꝫ. qꝛ q̄uis sint ꝑticipātes vtroq; termino. tn̄ n̄
sūt opposite aliq̄ predcāꝝ opponū cū ipis n̄ ꝯueni
ant ꝯditōes reqsite ad h̄ ꝙ sint opposite. nā in illis
t̄mis nō tenētur eq̄ āple ⁊ eq̄ restricte. ¶ Ad q̄r
tā dr̄ ꝙ lꝫ subꝯ̄rie nō repugnēt i v̄itate. repugnāt
tn̄ i fl'itate ⁊ q̄litate. ⁊ h̄ suffic̄ ad h̄ ꝙ sint opposite

Cōtradictorie sūt vl'is affirmatiā ⁊ ꝑ
ticularis negatiua. vl' vl'is negatiā ⁊ ꝑ
ticularis affirmatiua eiusdē subi ⁊ eius
dem predicati. vt oīs hō currit. quidā
hō nō currit. nullus hō currit. quidam
hō currit. Sbalterne sūt vl'is affirma/
tiua ⁊ ꝑticularis affirmatiua. vel vl'is
negatiua ⁊ ꝑticularis negatiua eiusdē
subiecti ⁊ eiusdē p̄dicati. vt oīs hō cur
rit. quidā hō currit. nullus hō currit. q
dam hō nō currit. ⁊ hoc totū patet in
figura sequēti.

¶ Circa huc textū notādū ē p̄ ꝙ postq̄ auctor d̄
terminauit d̄ ꝯ̄rijs ⁊ subꝯ̄rijs. h̄ ꝯn̄r d̄termiat de
ꝯ̄dictorijs ⁊ subalternis. Rō ordis ē. qꝛ ꝓpōes ꝯ̄/
rie ⁊ subꝯ̄rie s̄t eiusdē q̄ntitatis. sꝫ ꝯ̄dictorie ⁊ sub
alterne nō sūt eiusdē q̄ntitatis: iō p̄ determinauit
d̄ illis q̄ de istis. ꝓ q̄ ē aduertēdū ꝙ duplices sūt
ꝯ̄dictorie. q̄dā sūt repugnātes in v̄itate ⁊ falsitate
⁊ q̄litate solū. ⁊ tales s̄t ꝯ̄dictorie fm rē tm̄. ⁊ hoc
mō due ꝓpōnes singulares eiusdē subi ⁊ eiusdē
p̄dicati ⁊ diuerse qualitatis sūt ꝯ̄dictorie. vt sor/
tes currit. sortes nō currit. alie sūt ꝯ̄dictorie q̄ re/
pugnāt in v̄itate ⁊ falsitate ⁊ q̄ntitate ⁊ q̄litate sil'r.
⁊ ille sūt ꝯ̄dictorie fm rē ⁊ modū enūciādi sil'r. ⁊ d̄
talibꝰ solū dat̄ ista diffinitio q̄ est posita in textu.

Scdo sciēdū est ꝙ ꝯ̄dictio ē affirmatio ⁊ ne/
gatio eiusdē p̄dicati de eodē subo ad
idē fm idē sil'r ⁊ in eodē tp̄e. Ex q̄ diffinitiōe colli
gūtur q̄nq; ꝯditōes reqsite ad v̄aꝫ ꝯ̄dictōeꝫ. p̄ª ē
ꝙ affirmetur ⁊ neget̄ idē p̄dicatū d̄ eodē subo. ⁊ h̄
fꝫ rē ⁊ vocē sil'r. Defectu cuiꝰ ille n̄ ꝯ̄dicūt. marcus
currit. tullius currit. q̄uis ꝑticipēt legē ꝯ̄dictori
aꝝ. zª ꝯditio ē ꝙ p̄dicatū enunciet̄ d̄ subo ꝯpato
ad idē. Jō iste n̄ ꝯ̄dicūt. sortes ē pr̄ platonis. sor/
tes n̄ ē pr̄ iohānis. 3ª ꝯditio ē ꝙ p̄dicatū affirmet̄
⁊ neget̄ d̄ eodē subo fm idē. i. fm eādē ꝑtē. Jō iste

n̄ ɔdicūt. fortes videt ƀʒ ocl'os. fortes n̄ viđt ƀʒ au
res. 4ᵃ ɔditio ē ꝙ ĩ vtraqꝫ subʒ teneat̄ sil'r. sic. s. ꝙ
eodē mō suppōat ĩ vna sic̄ ĩ alia. iō iste n̄ ɔdicunt.
hō ē spēs. nullꝰ hō ē spēs: qꝛ ĩ pᵃ hō supponit sim/
pl'r ⁊ ĩ zᵃ psonal'r. 5ᵃ ɔditio ē ꝙ ꝑdicatū in vtraqꝫ
enūcieī ꝓ eodē tpe. iō iste nō ɔdicūt. fortes currit
hodie. fortes n̄ currit cras. Sʒ ad ɔdictorias ƀʒ rē
⁊ modū enūciādi sil' tres ɔditōes spāl'r reqrūī. pᵃ
ē ꝙ vna sit vl'is ⁊ alia pticularis vel idefinita. zᵃ
ē ꝙ sint diuerse q̄litatis. i. ꝙ vna sit affirmatiua ⁊
alia negatiua. 3ᵃ ē ꝙ t̄minus distribuibil' n̄ distri
butꝰ ĩ vna distribuat̄ ĩ alia. Defectu cuiꝰ iste n̄ ɔdi
cūt. ois hō ē aial. ⁊ qdā hō aial n̄ ē. sʒ qꝛ ĩ aliqbꝰ ꝓ/
pōnibꝰ difficile ē assignare ɔdictorias. iō ad h̄ fa/
ciēdū poniī hec regula gn̄al' q̄ cōiter obƀuat̄. ꝙ n̄
oʒ nisi ferre negatōeʒ negātē s̄ totā ꝓpōem ɔ q̄ ē
difficultas: ⁊ tc̄ ipa sūpta cū illa negatōe erit ɔdi
ctoria ipimet qn̄ sumebat̄ sine negatōe. vt si qs q̄
rat dare ɔdictoriā istiꝰ. caput hʒ ois hō. dico ꝙ nō
ē ista. aliqs hō non hʒ caput. qꝛ sūt sil' false. sʒ ē ista
n̄ caput hʒ ois hō. Sʒ iux̄ h̄ dubitat̄. vtꝝ ɔdcōrie
repugnāt ĩ ꝟitate sic ꝙ n̄ possint sil' eē ꝟe. Et vr̄ ꝙ
n̄. qꝛ bn̄ seqtur. vna ɔdictoriaꝝ ē ꝟa. g̊ ⁊ alt'a. ⁊ per
ɔn̄s ɔdictorie possūt sil' eē ꝟe. pʒ ɔn̄a. qꝛ ex opposi
to ɔn̄tis ifert̄ oppᵐ an̄tis. bn̄. n. seqtur. neutra ps
ɔdictionis ē ꝟa. g̊ vna n̄ est ꝟa. ¶ In oppᵐ ē cōis
locutio. ꝓ sol'one rōis ē notādū ꝙ ly alt'a pōt ca/
pi dupl'r. vnoꝰ ptitiue put ē relatiuū diuersitatis
notās diuisionē iter suū suppositū ⁊ illō qđ refert
⁊ sic negat̄ pma ɔn̄a. alioꝰ capitur vt est signū pti
culare faciēs ꝓpositionē pticularē. ⁊ tc̄ ɔn̄a ē bōa
⁊ tm̄ valet dicē. vna ɔdictoriaꝝ ē ꝟa. g̊ alia ē ꝟa.
siue dicē. vna ɔdictoriaꝝ ē ꝟa. g̊ q̄dā ē ꝟa. modo
ex isto nō seqt̄ ꝙ ɔdictorie sint sil' ꝟe. ¶ Dubitat̄.
vtrū ɔdictoria hēant sil' potētiā ad eēndū ꝟa. Et
vtꝝ possint sil' eē ꝟa. ꝓ isto ē aduertēdū ꝙ dupli
cia sūt ɔdictoria. q̄dā sūt sibi iuicē ɔdicētia. ⁊ sūt
illa que sūt eiusdē subi ⁊ ꝑdicati cū alijs ɔditio/
nibus requisitis. alia sūt ɔdictoria n̄ sibi iuicē ɔdi
centia. sed alijs ꝓpositionibꝰ ɔdicūt. sic iste due.
Ois hō currit. ois lapis ē albꝰ q̄ n̄ ɔdicūt sibi iuicē
sʒ alijs. s. istis. qdā homo n̄ currit. qdā lapis n̄ ē al
bꝰ. zᵒ ē aduertēdū ꝙ ly sil' ĩ illa ꝓpositione potest
đt'miare h̄ ꝟbū pn̄t. vel h̄ totū ad eēndū ꝟa. Tūc
rn̄detur ad vtrāqꝫ ptē dubij ꝑ duo dcā. pᵐ est. ɔ
dictoria non sibi iuicē ɔdicentia pn̄t eē sil' ꝟa q̄cū
qꝫ modo ly sil' đterminet. h̄ clare pʒ ĩ exēplo ꝑdi
cto. zᵐ dictū ē ꝙ si ly simul đterminet ly eē ꝟa tc̄
ɔdictoria sibi inuicē ɔdicētia non pn̄t simul eē ꝟa
Sʒ si determinet ly possunt. tūc ɔdictoria sibi iui
cē ɔdicentia possunt simul eē ꝟa. i. habēt potētiā
simul vt sint ꝟa. Et illa de possibili poniī ieē per
duas ꝓpōes singulares. s. ꝑ istas. h̄ ē veꝝ ⁊ h̄ ē ve
rū. ⁊ q̄uis sint false. tam̄ non sūt ipossibiles. quia
ois talis ꝓpositio cuius subiectū includit plura
supposita non ponitur ĩ eē ꝑ vnam sʒ per plures.

Tertio

sciēdū est ꝙ subalterne sūt vl'is af
firmatiua ⁊ particularis affirmati
ua. vel vl'is negatiua ⁊ pticularis negatiua eius/
dē subi ⁊ eiusdē ꝑdicati. Et ad ipas p̊ reqritur ꝙ
sint diuerse q̄titatis. zᵒ ꝙ sint eiusdē q̄litatis. qꝛ
nūqꝫ negatiua poniī sub affirmatiua. ⁊ sic non re
pugnāt in ꝟitate ⁊ falsitate nec in q̄litate sʒ in q̄/
titate solū. que repugnantia dr̄ materialis. qꝛ q̄/
titas se tenet ex parte materie ꝓpositiōis. ⁊ ob h̄
Ari. nō enumerat eam inter spēs oppōnis.

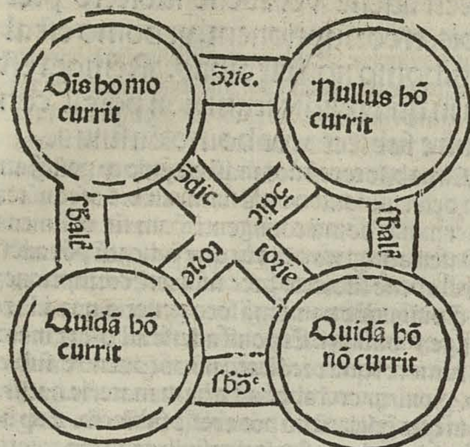
Sed contra

predicta arguitur p̊ sic. Iste
ɔdicunt. ois homo est ens. ⁊
idem homo est non ens. ⁊ tamen neutra est nega
tiua. ergo contra diffinitionem ꝓpōnum ɔdicto
riarum. ¶ Scđo arguitur sic. In ɔdictorijs sub
iectū nō tenetur eodē modo. qꝛ ĩ vna tenetur vl'r
⁊ in alia particulariter. ergo male dicitur ꝙ ter/
mini debent eodem modo teneri in vna sicut in
alia. ¶ 3ᵒ arguiī sic. Sbalt'ne n̄ repugnāt. qꝛ vna
ɔtinet aliā. vʒ. vl'is ɔtinet pticularē. g̊ male dcm̄
ē ꝙ opponūī. ¶ 4ᵒ arguiī sic. Subɔ̄rie sūt sub
alijs posite. g̊ sūt subalterne. ⁊ sic neutra est vl'is.
⁊ ꝑ ɔn̄s contra diffinitionem.

Ad rōes

Ad pmā dr̄ negādo an̄s. qꝛ q̄uis
ad eas sequātur ɔdictorie. nō tn̄
sūt ɔdictorie: sʒ bn̄ pticipāt legē ɔdcōriaꝝ. ¶ Ad
zᵃᵐ dr̄ ꝙ nō reqritur ĩ ɔdictorijs ꝙ subʒ habeat
eādē suppositionē in spē spālissīma. sʒ suff' ē ꝙ ha
beat eādē suppōnē ĩ gn̄e aut in spē subalterna sic
ꝙ si in vna supponat personal'r ⁊ ēt ĩ alia. ¶ Ad
3ᵃᵐ dr̄ ꝙ particularis cōtineī ĩ vl'i ⁊ sequitur ad
vl'em rōe sui significati. non tn̄ rōe quantitatis.
sed ex hoc non sequitur quin opponātur ƀʒ q̄ti/
tatem. ¶ Ad 4ᵃᵐ dr̄ ꝙ subalterne nō dn̄r sub/
alterne eo ꝙ ambe ponantur sub duabꝰ alijs. sed
eo ꝙ vna ɔtietur sub alia. et iō lʒ due sbɔ̄rie sint
subalterne respectu suarum vl'ium. nō tn̄ sūt sub
alterne inter se. Et diffinitio ꝑus data solū itelli/
gitur de his que subalternantur adinuicē.

Vult de natura pastillos prima figura.
Quatuor in numero concomitante mero.
Soluere qui renuit asinus efficitur.

Ropositõnũ triplex ē materia scilꝫ naturał. ꝯtingens. ꝛ remota. Naturalis ē illa ĩ qua ꝑdicatum ē de eẽntia subiecti vel propriũ ei⁹ vt homo est animal homo est risibilis ¶ In ista pte petr⁹ his. vult determinare de legibus ꝓpositionũ oppositarũ. sed anteq̃ de ipsis determinet ipe determinat de mã ꝓpositionũ. qꝛ tales leges seu regule variantur secundum variationẽ materie ꝓpõnũ. iõ anteq̃ de ipsis determinet ꝑus ꝺterminat de mãia ꝓpositionũ cathegoricarꝫ q̃ nihil aliõ ē q̃ subm̃ ꝛ ꝑdicatũ se hñtia sicut repugnãtia vel ꝯueĩẽtia necio ꝛ itrãsmutabilr seu cõtigenť. Si pᵐ sic ē mã remota. Si zᵐ sic est mã nãlis. Si ťtiũ sic ē mã cõtigẽs. ſꝫ forᵃ ꝓpõis cathegorice ē copła vbaľ vniẽs ꝑdicatũ cũ subo. Et capiť h̃ mã ꝛ forᵃ p quandã siľtudinẽ ad mãꝫ ꝛ formam proprie dictas.

Primo sciendũ ē q̃ ꝓprie loquẽdo ꝓpositio nõ ē ĩ aliqua mã. qꝛ materia ē pars ꝓpositõnis. m õ totũ nõ ē ĩ sua parte ſꝫ potius ex sua pte. Et ideo qñ dr̃ q̃ ꝓpositio cathegorica ē in tali materia dꝫ intelligi q̃ est de tali materia. Uñ ad maiorẽ noticiã habendã de materijs ꝓpositionũ cathegoricarꝫ ponũtur due rgule. pᵃ ē q̃ in quacũq̃ mã est ꝓpositio affirmatiua ĩ eadẽ est ꝓpositio negatiua sibi corrẽspõdẽs. ꝛ sua ꝯria ꝛ sua ꝯdictoria ꝛ sua subalterna equipollẽs ꝛ sua cõuertẽs: vt oẽs iste sũt in mã contingenti. ois hõ currit. nullus hõ currit. quidã homo currit. ꝛ sic ꝺ alijs similib⁹. zᵃ ragula est talis. In quacũq̃ mã ē ꝓpositio cathegorica de iesse de ꝑsenti. ĩ eadẽ est ꝓpõ de futuro de preterito. ꝛ ꝓpositio modalis diu sa de quocũq̃ mõ sit. vt oẽs iste ꝓpositiones hõ est aĩal. hõ fuit aĩal. homo possibilr̃ fuit animal Unde ꝓpositiões cathegorice ꝓ dicũtur eẽ ĩ aliq̃ mã. qꝛ cõuenit eis ꝓ hr̃e subm ꝛ predicatũ. ꝛ ꝓpositiones ypotetice nõ sũt in aliqua materia nisi rõne suarꝫ cathegoricarꝫ ĩ virtute quarꝫ hñt subm ꝛ predicatum. ideo ad eãdẽ materiam reducuntur ex qua sunt cathegorice ex quibus componũtur

Secundo sciẽdũ ē q̃ h̃ ꝯnr auctor diffinit mãm naturalẽꝫ cuius diffinitio pꝫ ĩ textu. ꝛ sic dꝫ intelligi. Mã naturalis est hñtudo extremorꝫ talis q̃ ꝑdicatũ de subo ꝟe affirmatiue eẽntialr̃ predicať vel accidẽtalr̃ ĩtransmutabiliter ꝛ directe. ĩ qua diffinitione poniť hñtudo loco generis. ꝛ totũ residuũ poniť ad dr̃iãꝫ mãe cõtigẽtis ꝛ remote. Et dr̃ mã nãlis eo q̃ ꝑdicatuꝫ nãliter ꝯuenit subo ita q̃ res significata p ꝑdicatũ hꝫ naturalẽ ꝛ necessariã hñtudinẽ ad subꝫ siue ad rẽ significatã p subꝫ. Et lꝫ ꝓpum nõ sit de eẽntia sui subi. tñ necessario ꝯsequtur naturã sui subi. ꝛ ꝓpter h̃ dr̃ ĩesse suo subo naturałr. Uñ aduertẽdũ q̃ eẽntia alicuius rei dr̃ illõ quo formałr res hꝫ eẽ. sicut hũanitas ē forma q̃ hõ hꝫ eẽ. ꝛ sũt ista tria idẽ realr̃. eẽntia quiditas ꝛ nã. Sꝫ distiguũť ſꝫ rõeꝫ. Et ad facilr̃ cognoscẽdũ q̃ ꝓpões sint in mã nãli ponũtur alique regule. pᵃ ē. qñ ꝑdicãtur aliqua eiusdẽ coordinationis ĩ recta linea ꝑdicamẽtali ꝟe ꝛ affirmatiue directe siue indirecte taľ ꝓpõ ē ĩ mã nãli. zᵃ regula ē qñ dr̃ie ꝑdicãť ꝺ his q̃rũ sť dr̃ie vľ eꝫ. vel qñ diff nitio ꝑdicaťꝺ diffinito taľ ꝓpõ ē ĩ mã nãli. vt hõ ē rõalis. 3ᵃ regula est qñ ꝓpa passio ꝑdicaťꝺ suo subo ꝓpõ vel ꝺ iferiorib⁹ ad p se subꝫ talis ē ĩ mã nãli. vt hõ ē risibilis. 4ᵃ regula ē qñ idẽ ꝑdicaťꝺ seipo. vel sinonimuꝫ ꝺ sinonio. vel ꝯuertibile ꝺ ꝯuertibili taľ ē ĩ mã nãli. Silr̃ oẽs iste ꝓpões sť ĩ mã nãli ĩ qb⁹ cã ꝑdicať ꝺ suo cãto p se. Ex qb⁹ pꝫ q̃ duo sũt grad⁹ mãie nãlis. pm⁹ ē qñ ꝑdicatum est de essentia subiecti. Secũdus ē qñ subm ē de eẽntia sui ꝑdicati.

Tertio sciẽdũ ē q̃ circa ꝑdcã moueť h̃ dubiũ. s. ĩ q̃ mã sũt ꝓpões ĩ qb⁹ ē ꝑdicatio ĩdirecta. vt sũt iste. aĩal ē hõ. substãtia ē hõ. Et vr̃ q̃ sint ĩ mã ꝯtigẽti. qꝛ ꝑdicatũ põt adeẽ ꝛ abesse subo. g̃ sť ĩ mã ꝯtigẽti. añs pꝫ. qꝛ iste ꝑñt simľ eẽ ꝟe. aĩal ē hõ. aĩal ñ ē hõ. itẽ ĩ cº de legib⁹ dr̃ q̃ due vľes ꝑñt siľ eẽ false ĩ mã ꝯtigẽti. ſꝫ ñ ĩ mã nãli. sed iste due. oẽ aĩal ē hõ. ꝛ nullũ aĩal ē hõ sunt siľ false g̃ nõ sũt in mãia naturali. ¶ Ad dubiũ rñdeť ſm opinioẽ modernorꝫ logicorꝫ q̃ tales sunt in mã

teria naturali eo ꝙ in eadē materia sunt ꝓpositō ɔuertens ꝛ ɔuersa. ꝛ etiam qꝛ superius vłr ñ pōt negari a suo inferiori. ¶ Sed ɔ̄ h̄ arguitur. quia in illis predicatum nō est de essentia subi nec necessario ɔsequitur ipm subm. ergo tales non sūt in materia naturali. ɔña pꝫ. quia cui non conuēit diffinitio nec diffinitum. Ideo aliter rñdetur ꝙ ꝓpōnes in quibus est predicatio idirecta nō sūt ꝓprie in aliqua materia hic posita directe sꝫ solum reductiue. Et ad argumenta rñdetur ꝙ nō sunt in materia ɔtingenti necꝫ per se necꝫ reductiue. sed sunt in materia naturali reductiue. Et quando dr̄ ꝙ predicatum non est de essentia subiecti. dicitur ꝙ illud ñ requiritur nisi in illis que per se ꝛ directiue sunt in materia naturali cuiusmodi non sunt predicte:

Sꝫ ɔtra predicta arguitur prio sic. Nulla materia ꝓpōnuꝫ est triplex. ergo male dr̄ ꝙ ꝓpōnum cathegoricarum triplex est materia. ¶ 2° arguitur. hec ꝓpō sortes est ens est in materia naturali cum ens sit de ratione subiecti ꝛ est in materia contingenti cum predicatū possit adesse vel abesse subo. qꝛ sortes potest esse ꝛ non esse. ergo materia ɔtingens ꝛ naturalis coincidunt ꝛ sic non sūt mēbra opposita. ¶ 3° arguitur. Ista est in materia naturali. ignis est calidꝰ cum p̄dicatum necessario isit subo: ꝛ tamen p̄dicatum non est de eēntia subi nec ꝓprium eiꝰ. ergo diffinitio materie nālis non est bona. ¶ 4° arguitur. In ista ꝓpōne. homo est aīalitas. hō est de essentia subi. ꝛ tñ illa ñ est in materia naturali qꝛ p̄dicatū ñ potest vere dici ɔ̄ subo. igr̄.

Ad rōnes. Ad p̄mā ɔceditur añs ꝛ negatur ɔña. qꝛ ɔmittitur fallacia figure dictionis arguendo a suppositione persōali ad simplicē. Ad secūdam dr̄ ꝙ si ens capiat̄ nominaliter vt tm̄ valet sic̄ ens hñs essentiaꝫ sic ista ē i mā nāli. sortes est ens. si vo capiat̄ pticipialr̄ vt tantū valet sic̄ existens sic illa est in mā cōtingenti ꝛ sic equiuoce est i mā naturali ꝛ cōtingēti. Ad tertiam dr̄ ꝙ licet eē calidum nō sit ꝓprium igni q̄rto mō. tñ est sibi ꝓprium scd̄o mō. ꝛ hoc sufficit Ad quartā dr̄ ꝙ licet aīalitas secundū rē sit de essentia hoīs. tñ scd̄m mōm p̄dicandi quo predicat̄ in illa ꝓpōne nō sibi cōuenit imo repugnat ei predicari de alio a se. qꝛ scd̄m Auicenam quinto sue methaphisice equinitas est tm̄ eqnitas. sic ꝙ sub illo modo concipiendi non conuenit sibi predicari de aliquo alio nec aliquid predicatur de ipa.

Contingens est illa in qua predicatum potest adesse vel abesse subiecto pret̄ subiecti corruptionem. vt homo est albus. homo non est albus. Remota est illa in qua predicatum non potest conuenire subiecto. vt homo ē asinus.

¶ Circa hūc textū notandū est p̄mo ꝙ postq̄ auctor determinauit de mā naturali. hic ɔsequēter determinat de mā cōtingenti ipam sic diffiniens Materia ɔtigens ē illa in qua p̄dicatū pōt adesse vel abesse subiecto p̄ter subiecti corruptioneꝫ In q̄ diffinitiōe ponit̄ mā loco generis. naꝫ illa refert genꝰ diffiniti. Et ponit̄ adesse ad dr̄iaꝫ materie remote i qua predicatū nō pōt ɔuenire subiecto. Ponitur etiā abeē ad dr̄iam materie naturalis. in qua p̄dicatū nō pōt abesse subiecto. Et ꝑ adesse ꝛ abesse i ꝓposito itelligitur realis inherentia vel abs̄etia ab aliq̄ subo p̄ter eius corruptiōem: ꝛ sic pōt p̄dicta diffinitio exponi realiter ꝛ logicalit̄: Realr̄ sic. Materia ɔtingēs ē illa i qua p̄dicatū: idest res significata ꝑ p̄dicatū pōt quantū ē de se ꝛ sibi nō repugnat realr̄ posse iherere subo ꝛ tamē iherere absq̄ hoc ꝙ subꝫ desinat eē. Logicalr̄ vo sic exponit̄. Materia cōtingēs est illa i qua p̄dicatum pōt vere affirmari de sb̄o quātū ē de se ꝛ sibi ñ repugnat ve negari absq̄ h̄ ꝙ sbꝫ dsinat suppone

Secundo scieñ ē ꝙ mā dr̄ ɔtigēs eo ꝙ p̄dicatū cōtigenter ꝛ non nec̄io sb̄o ɔuēit. Unde ɔtigēs pt capi duplr̄. Uno mō generaliter pro oi illo qd̄ pōt esse. ꝛ sic cōuertit̄ cū possibili. ꝛ tunc dr̄ tam de nec̄io q̄ꝫ de possibili non nec̄io Alio mō capit̄ spāliter ꝓ ɔtigenti nō nec̄io qd̄ scꝫ potest eē ꝛ nō eē ꝛ tūc diuidit̄ ꝑ ɔtingēs natū. contigens raro. ꝛ contigēs ad vtrūlibꝫ. Et a contigēti h̄ mō accepto dr̄ mā contigens. Uñ mā contigēs de ꝑ se significato significat respectū rōnis causatū ꝑ actū itellectꝰ ɔpantis p̄dicatū qd̄ hꝫ habitudinē contigentē ad subm. ꝛ hoc modo hic diffinitur. Alio modo capit̄ ꝓ denoīato. ꝛ tūc mā contigens non est nisi subꝫ ꝛ p̄dicatū que habēt contigētē habitudinē adinuicē. Et si q̄ratur in qua mā sūt iste ꝓpōnes coruus est niger. nix ē alba. nasus ē simꝰ. carbo ē niger. ꝛ sic de alijs. Ad hoc rñdetur scd̄m aliq̄s ꝙ tales sunt i mā cōtingēti. Et si arguat̄ sic. i ipis p̄dicatū nō pōt abesse subo. g̊ nō sūt in mā cōtigēti. Rñdetur concedēdo añs ꝛ negādo ɔñtiā ꝛ ɔñs. qꝛ lꝫ p̄dicatuꝫ non possit abesse subiecto: tñ subiectū pōt vere negari de p̄dicato. ꝛ h̄ suffic̄ ad h̄ ꝙ alique ꝓpōnes sint in materia contigenti. Unde dicūt ꝙ q̄uis illa nunq̄ possit vera esse nix nō

ē alba: tñ hec põt eē ṽa. albū nõ est nix. Jõ sic expo nunt materiā ɔtingentē dicendo ꝙ ē illa in q̄ pdi catum potest adesse vel abesse subo vel ecõuerso pter ei⁹ corruptõez. Sȝ hoc nõ valet. quia pari for ma vel rõne seqreꝛ ꝙ ista ppõ. hõ ē aial. eēt in mā ɔtigēti. ɔñs est falsum. ḡ illud ex q̄ seqtur. pbatur ɔña. qꝛ q̄uis aial non possit abesse tñ bene ecõuer so. vnde q̄uis ista nõ possit eē vera. homo ñ ē aial: ista tñ potest eē vera. animal non ē homo. Jõ alr̄ dr̄ ꝙ tales sūt i mā ɔtigēti eo ꝙ pdicatū hȝ ɔtingē tē habitudinē ad subiectum. Et ad argumētū res pōdeꝛ negādo ātecedēs. s. ꝙ pdicatū non possit ab eē. et ad pbationē cum dicitur ꝙ ista non est vera coru⁹ nõ ē niger. nix non ē alba. ɔcediꝛ. tñ est possi bilis. Uñ pdicatum abesse subo non ē ipm vere ne gari de subo. sed est ipm quātū est de se. ꝛ sibi non repugnat vere posse negari de subo. mõ p aliquā potētiā tales pnt eē vere. qꝛ i talibus res significa ta p pdicatū non ē de eēntia rei significate p subm̄ neq̄ ppriū. sȝ ē realr̄ distincta. q̄re realr̄ pt̄ separi.

Tertio Sciēdū ē ꝙ circa diffinitionē mate rie remote ē intelligendū ꝙ tripl r̄ pt̄ fieri remotio pdicati a subiecto. Uno⁹ p nega tionē negando pdicatū de subo vt homo non ē la pis. Alio modo subtrahēdo ipȝ siue remouēdo fȝ vocē. ꝛ de istis duab⁹ remotõib⁹ ñ ē hic ad ppositū Tertio modo pt̄ itelligi pdicatū remoueri a subo fm rē ppter repugnātiā quā hñt res significate ad inuicē. ꝛ a tali remotione dr̄ mā remota. Ex q̄ ise rūtur duo correlaria. Primū ē ꝙ ppões affirma tiue i materia rēota sūt false. ꝛ opposito modo ē in materia nāli. qꝛ affirmatiue sunt sp ṽe. Scōȝ ē ꝙ oēs ppões negatiue i materia rmota sūt sp ṽe. ꝛ opposito mõ ē i mā nāli. Et si qratur i q̄ mā sūt iste hūanitas ē aialitas. hūanitas est rationalitas. Rñ detur ꝙ sūt i maťia rēota. qꝛ talia abstracta signifi cāt qdditates fȝ se abstrahēdo a suppositꝫ ꝛ subie ctis. ꝛ illis sub tali mõ rpugnat pdicari de aliq̄ sed inq̄tū huiusmodi sūt separata.

Sed contra pdcā arguiꝛ. Prio sic. Jsta ē i maťia ɔtigēti. hõ ē causa tus. ꝛ tñ pdicatū non pt̄ abesse subo. ḡ ɔ̄ diffinitõez materie ɔtingētis. 2⁹ arguitur sic. h̄ ē in maťia ɔti genti. coru⁹ ē niger. ꝛ tñ pdicatū nõ potest abeē sub iecto cū sit accñs insepabile. ergo ɔ̄ diffinitionem. 3⁹ arguiꝛ sic. hec ē i materia remota. sortes ē albe do. ꝛ tamē pdicatū pt̄ ɔuenire subiecto. ergo ɔ̄ dif finitionē materie remote. 4⁹ arguitur sic. hec ē in materia remota. hõ nõ ē asin⁹. ꝛ tñ pdicatū pt̄ ɔue nire subo. qꝛ enūciatur de ipo ṽe. ḡ diffõ mala.

Ad rationes Ad pmā dr̄ negādo mino rē qꝛ potest negari ꝛ p ali quā potentiā remoueri a subo. iõ ē in materia ɔti genti. Ad scdam ɔceditur. maior ꝛ negaꝛ minor. ꝛ ad pbationē dr̄ ꝙ non dr̄ isepabile eo ꝙ nullo mõ pt̄ separi. sȝ qꝛ difficulter potest separi. Ad 3am dr̄ ꝙ albedo fm suū eē pt̄ iesse sorti: non tñ fm pdica tionē qꝛ sub illo mõ dicēdi non potest de eo ṽe p dicari. Ad 4am dr̄ ɔcedēdo maiorē ꝛ distiguendo miorē. vel affirmatiue ꝛ sic negatur. vel negatiue ꝛ sic conceditur.

Lex siue natura ɔtrariaruȝ talis ē. ꝙ si vna ē vera reliq̄ ē falsa. ꝛ nõ ecõuerso. Possūt eni ambe siľ eē false i materia ɔtingenti. vt ois hõ est alb⁹. null⁹ hõ est albus. Jn naturali vero maťia ꝛ remo ta sēper vna ē vera ꝛ reliqua falsa. vt ois hõ est aial. null⁹ hõ est aial. ois homo ē asinus. nullus hõ ē asinus. Lex siue na tura subcõtrariarū talis ē. ꝙ si vna ē fal sa reliq̄ est vera. ꝛ nõ econtra. Possūt enī ambe simul eē vere i cõtigēti maťia vt quidā hõ est albus. quidā hõ nõ ē al bus. Uñ lex subcõtrariaꝝ cõtrario mõ se habet legi contrariarum.

Circa hūc textū notādū est pmo ꝙ determina to de materia ppõnū. ɔñr in ista pte auctor deter minat de legib⁹ ppositionū oppositaꝝ. Et q̄ttuor facit fm ꝙ sūt q̄ttuor gña oppositionū. Et qꝛ ppõ nes ɔtrarie pcedunt oēs alias ppõnes oppositas fȝ ordinē pus positū eo ꝙ ɔtrarie sunt ambe vl̄es ꝛ habēt pfectiorē quantitatē alijs ppositionib⁹ op positis. ideo auctor hic pus ɔ̄terminat de lege con trariarū q̄ȝ de alijs. Pro quo ē aduertendū ꝙ lex capitur duob⁹ modis. Uno modo p ɔstitutõe siue ordinatione q̄dā de modo viuendi humano pcipi endo opa virtuosa ꝛ phibendo viciosa. ꝛ isto modo capiꝛ quādo dicitur ꝙ tres sūt leges. s. lex nature. lex humana. ꝛ lex diuina. Et de ista acceptione ñ est hic ad ppositum. Scdo modo capitur lex p re pugnantia duaꝝ ppõnū similitudinarie ad legeȝ primo modo dictā. ꝛ isto modo sic diffiniꝛ. Lex est repugnantia duaꝝ ppositionū i veritate ꝛ falsita te simul. vel in altero illoꝝ tm̄. vel etiā i qualitate tm̄. vel in quātitate tm̄. vel in q̄litate ꝛ quantitate simul. ꝛ isto mõ capitur lex in pposito. Uñ lex ɔtra

riaꝝ poteſt haberi in tribus propoſitionibus. Prima eſt ꝙ due contrarie in nulla materia poſſunt ſimul eſſe vere. Cuius triplex aſſignatur ratio. Prima eſt quia vna contrariaru3 ſcilicet vniuerſalis affirmatiua ſignificat ꝙ predicatum conuenit ſubiecto ꝓ quolibet ſuppoſito ſubiecti. ⁊ alia ſcilicet vniuerſalis negatiua ſignificat ꝙ predicatum pro nullo ſuppoſito ſubiecti cōuenit tali ſubiecto. ſed impoſſibile eſt ꝙ predicatum conueniat ſubiecto pro quolibet ſuppoſito eius et ꝙ pro nullo ſuppoſito ſubiecti conueniat tali ſubiecto ſimul. quia hoc implicat contradictionem. igitur due cōtrarie in nulla materia poſſunt ſimul eſſe vere. ¶ Secunda ratio eſt. quia ſi due contrarie eſſent ſimul vere ſequeretur ꝙ due contradictorie eſſent ſimul vere. ſed hoc eſt impoſſibile et contra primum principium. ergo ⁊ antecedens. quia ex vero non ſequitur falſum. Probatur cōſequētia. quia contrarie ſunt vniuerſales. ſed ad veritatem vniuerſalis ſequitur veritas ſue particularis que opponitur cōtradictorie alteri vniuerſali. ergo ſi due particulares illarum vniuerſalium eſſent ſimul vere omnes propoſitiōes de quattuor angulis eſſent ſimul vere quod eſt impoſſibile. ergo due contrarie non poſſunt ſimul eſſe vere. Secunda propoſitio eſt ꝙ due contrarie in materia contingenti poſſunt ſimul eſſe falſe. Probatur quia in materia cōtingenti predicatū poteſt conuenire ſubiecto pro aliquibus ſuppoſitis ſubi. ⁊ ꝓ aliqb⁹ ſuppoſitis non. ſicut albū conuenit hoi ꝓ aliqb⁹ ſuppoſitis hoīs ꝓ alijs nō. ſ3 ꝓ illa pte ꝓ qua ñ conuenit aliqb⁹ ſuppoſitis hoīs falſificatur vl'is affirmatia ī qua denotatur p̄dicatū conuenire oib⁹ ſuppoſitis ſubi. ⁊ ꝓ alia pte ꝓ q̄ p̄dicatū ɔuenit aliqb⁹ ſuppoſitis falſificatur negatiua ī q̄ denotat̄ p̄dicatū remoueri a quolibet ſuppoſito ſubi. ergo due contrarie poſſunt ſimul eſſe falſe in materia cōtingenti.

Secundo Sciēdū eſt ꝙ tertia ꝓpoſitio legis ɔtrariarū ē iſta ꝙ due ɔtrarie in materia naturali ⁊ remota nūꝗ̄ pñt ſimul eē falſe. ⁊ hoc ſuppoſito ꝙ ſint de p̄dicatione directa. Ratio eſt q2 in materia naturali vbi ē p̄dicatio directa p̄dicatum neceſſario ɔuenit ſubiecto ꝓ quolibet ſuppoſito ſubi. ergo vniuerſalis affirmatiua ſemp eſt vera ⁊ vlis negatiua ſemp eſt falſa. Et ī maťia remota p̄dicatum repugnat ſubo ꝓ omnibus ſuis ſuppoſitis. ergo ī tali materia vniuerſalis affirmatiua ē falſa ⁊ negatia eſt vera. Et dicebatur notāter ꝙ ille ꝓpōnes debebāt eſſe de p̄dicatione directa. q2 ſi eſſent de p̄dicatione īdirecta poſſ. ē ſimul eē falſe. vt iſte. omne animal ē homo. nullū aīal eſt homo. S3 ſicut dcm̄ eſt tales ꝓpōnes de p̄dicatione īdirecta non ſunt in aliqua materia niſi reductiue. ideo de talib⁹ auctor non itendit determinare.

Ex quib⁹ p̄dictis patent tres ꝓpōnes legis contrariarum ſeu ꝓpoſitionum oppoſitarum contrarie. Unde etiā patet ꝙ repugnantia in ỽitate cōuenit contrarijs ratione forme ſue oppoſitionis q2 eis cōuenit in quacūꝗ̄ materia. Sed repugnantia ī falſitate non conuenit ɔ̄rijs ratione forme ſ3 rōne materie ſcil3 nālis vel remote. Ex q̄ patet ꝙ hec ɔñā ē formalis ⁊ bona. iſta ꝓpō eſt ỽa ⁊ habet ɔ̄riā ergo ſua ɔ̄ria eſt falſa. Sed hec ɔñā non ē formal. hec ꝓpō eſt falſa ⁊ h3 contrariā ergo ſua ɔ̄ria ē vera. ſ3 ſolum eſt materialis q2 habet veritatē in materia naturali ⁊ remota ſimul.

Tertio Sciendum eſt ꝙ hic conſequenter auctor determinat de lege ſubcontrariarum cuius tres ſunt partes ſicut in lege contrariarum. Prima eſt ꝙ due ſubcontrarie in nulla materia poſſunt ſimul eſſe falſe. Probatur q2 ſi due ſubcontrarie poſſent ſimul eſſe falſe. ergo ⁊ due contradictorie. conſequens eſt falſum ergo ⁊ antecedens. patet conſequentia. q2 cum ad falſitatem particularis ſequitur falſitas vniuerſalis. ſi ſubcōtrarie q̄ ſunt particulares poſſent ſimul eſſe falſe due contradictorie quarum vna eſt vniuerſalis ⁊ alia particularis eſſent ſimul falſe. ¶ Secunda pars. legis ſubcontrariarum talis eſt. ꝙ due ſubcontrarie in materia contingenti poſſunt ſimul eſſe vere. Ratio eſt quia in materia contingenti predicatu3 poteſt ineſſe ſubiecto pro aliquo ſuppoſito. Et pro aliquo non. Sed pro illo ſuppoſito. Pro quo predicatum conuenit ſubiecto particularis affirmatiua redditur vera. quia ad veritatem eius ſufficit predicatu3 ineſſe ſubiecto pro aliquo ſuppoſito eius. Sed pro ſuppoſito ꝓ quo tale predicatum non ineſt ſubiecto pticularis negatiua redditur vera. quia ad veritatem eius requiritur ⁊ ſufficit predicatum remoueri ab aliquo ſuppoſito ſubiecti. Igitur ſubcōtrarie in materia contingenti poſſunt ſimul eſſe vere. ¶ Tertia pars legis ſubcontrariarum talis eſt ꝙ in materia naturali ⁊ remota due ſubcontrarie nunquā poſſunt ſimul eſſe vere. Ratio huius eſt quia in materia naturali predicatum conuenit cuilibet ſuppoſito ſubiecti. ideo negatiua ſēper eſt falſa et

affirmatiua vera. s3 i mã remota p̄dicatum nulli supposito subi ɔuen it. iõ affirmatiua semp̄ ē falsa ⁊ negatiua v̄a. Et sic p3 ꝙ repugnare in falsitate cõuenit subɔ̄rijs rõne sue forme oppõnis. q2 in oi mã eis cõuenit. S3 repugnare i v̄itate cõuenit eis gratia mãe cũ eis ñ cõueniat i oi mã sed solũ i mã li ⁊ remota. P3 vlteri⁹ ꝙ lex ɔ̄riaꝝ ⁊ subɔ̄riarũ3 opposito mõ se h̄nt cũ ɔ̄rie repugnēt i v̄itate i q̄cũ q3 mã. ⁊ subɔ̄rie i falsitate in q̄ cunq3 mã sint. Ex q b⁹ tal' regula haberi põt. Hec ɔ̄ña ē bona. ista propositio est falsa ⁊ h3 subɔ̄riã. ḡ sua subɔ̄ria est v̄a s3 ista ɔ̄ña nõ est formalis. ista ꝑpõ est v̄a ⁊ h3 subcontrariam. ergo sua subcontraria est falsa.

Sed cõtra p̄dicta arguit̄. Prio sic. Jste sũt ɔ̄rie. ois hõ ē totu3 i quãtitate ⁊ nullus hõ ē totũ in quãtitate. ⁊ tñ sũt sĩl' vere. maior p3. q2 p̄ma est v'lis affirmatiua ⁊ alia v'lis negatiua. 2⁹ arguitur sic. Due ɔ̄rie h̄nt sĩl' potẽtiã ⁊ sĩl' v̄e. ḡ male dictũ ē ꝙ ñ possũt sĩl' eē v̄e. 3⁹ arguit̄ sic. Due ɔ̄rie possũt sĩl' eē false. s3 falsitas v'lis prouenit ex falsitate p̄ticularis ei⁹. ḡ ad falsitatē ɔ̄riarum o3 ꝙ subɔ̄rie sint sĩl' false. 4⁹ sic arguit̄. Idē ñ põt ieē ⁊ non ineē eide3. s3 i subɔ̄rijs idē affirmatur ⁊ negatur de eodem. ergo in materia contingenti non possunt simul esse vere.

Ad rões Ad p̄mã dr̄ ꝙ si in illis ꝑpõnibus hõ teneatur ꝑ seipõ distributo ⁊ nõ significatiue sic nõ sũt ɔ̄rie. si aũt teneatur significatiue sic sũt ɔ̄rie. ⁊ false. Ad 2ᵃᵐ dr̄ ꝙ ly sĩl' põt ɔ̄terminare ly potẽtiã ⁊ sic cõcedit̄ añs. v'l põt ɔ̄terminare ly eē v̄e ⁊ sic negat̄ añs. ⁊ eodē mõ diceretur ad ɔ̄ñs. Ad tertiam dr̄ ꝙ ad falsitatem vniuersalis nõ requiritur falsitas sue p̄ticularis. sed tantum falsitas vni⁹ suarum singulariu3. Et l3 v̄itas singularis sufficiat ad v̄itatem p̄ticularis tñ falsitas vni⁹ singularis nõ sufficit ad falsitate3 vni⁹ p̄ticularis. Ad 4ᵃᵐ dr̄ ꝙ l3 idē nõ possit ieē ⁊ non inesse eidem in numero. tñ bene potest ieē ⁊ non ieē eidē in sp̄ē. s. pro diuersis suppositis.

Lex siue natura ɔ̄tradictoriaꝝ tal' ē ꝙ si vna ē vera reliq̄ ē falsa. ⁊ ñ ecõuerso Jn nulla eni materia possũt esse sĩl' vere aut false. vt oïs hõ est aïal. quidã hõ nõ ē aïal. lex siue natura subalternaru3 tal' ē ꝙ si v'lis ē vera p̄ticularis erit vera ⁊ nõ econuerso. põt eni p̄ticularis esse vera sua v'li exñte falsa. vt ois hõ est albus. quidã hõ ē alb⁹. s3 si p̄ticularis sit falsa vniuersalis erit falsa ⁊ ñ ecõuerso.

¶ Circa hunc textum notandu3 est primo ꝙ hic ɔ̄ñr auctor determiat ɔ̄ lege contradictoriaꝝ dicens ꝙ due ꝑpões ɔ̄dictorie i nulla materia possunt simul esse vere aut false. Nec istud indiget probatione cum sit primum principium. Tamen aliqua ratio hic adducitur. quia si possent simul eē vere tunc idem simul esset ⁊ nõ esset. sed hoc ē ĩpossibile ⁊ contra primum principium quod est. ɔ̄ quolibet est affirmatio vel negatio vera. ⁊ de nullo ambo simul. Et similiter inter ens ⁊ non ens nõ est dare medium. quod tamen oportẽt si due contradictorie essent simul vere vel false. ⁊ sic contradictoria habent repugnantiam i veritate ⁊ falsitate simul. Unde aliud est propositiones esse contradictorias ⁊ participare legem contradictoriaru3: q2 alique sunt ꝑpositiones participantes legem contradictoriarum puta iste due. quidam homo est animal. ⁊ quidam homo non est animal. ⁊ tamē nõ sũt contradictorie. Unde participare legē cõtradictoriaꝝ ē ꝑpões non posse sĩl' eē v̄as neq3 falsas. Ex quo p3 ꝙ hec ɔ̄ña ē bona. ista ꝑpõ ē v̄a ⁊ habet ɔ̄dictoriam. ergo sua contradictoria ē falsa. ⁊ econuerso. Et hoc maxime est verum de propositionibus contradictionem nõ implicantibus.

Secundo sciendum est ꝙ lex subalternarũ talis est ꝙ propositiões subalt'ne possunt simul esse vere ⁊ etia3 simul false. Ratio est. q2 particularis sequitur ad vniuersalem. ergo si particularis sit falsa vniuersalis erit falsa: q2 si ɔ̄ñs est falsum ita ⁊ añs. similiter si vniuersalis sit vera particularis erit vera. q2 ex v̄o nõ seq̄tur nisi verum. igitur. Alia rõne ꝓbatur sic. quãdocũq3 predicatũ vere dicitur de subiecto ꝓ omnibus suis suppositis vere dicitur de quolibet illorum suppositorum. ergo si vniuersalis sit vera p̄ticularis erit vera. Et si p̄ticularis sit falsa vniuersalis erit falsa. ergo subalterne possunt simul esse vere ⁊ simul esse false. Item si vniuersalis esset vera ⁊ sua particularis falsa sequeret̄ ꝙ due contradictorie possent simul esse vere aut false. s3 consequens est falsum ⁊ impossibile. ergo ⁊ antecedens. patet consequentia. quia si ista vniuersal' quilibet homo currit sit vera sua particulari. s. ista. quidã homo currit. existente falsa tunc per legem subcontrariarum sua subcontraria erit v̄a. s. ista. quidam homo non currit. ergo due contradictorie erunt simul vere. qd̄ est impossibile.

Tertio sciendũ est q̃ ad veritatẽ particularis non sequitur veritas vl's. ⁊ h̃ rõe forme q: in mã ↄtingẽti p̃dicatũ pot̃ ↄuẽire alicui sup posito subi ⁊ tñ nõ ↄuenire oĩbus. ergo particula ris põt eẽ vera vl'i existe falsa. Sed ad falsitatẽ par ticularis sequtur falsitas sue vlis. ⁊ rõ ẽ. q: si p̃di catũ nõ vere dicatur ↄ aliquo supposito subi q̃d re gritur ad falsitatẽ particularis non verificabitur ↄ quolꝫ supposito. igr̃ ad falsitatẽ particularis seq̃t falsitas vlis. Sed ad falsitatẽ vlis non sequitur falsitas sue p̃ticularis. q: ad falsitatẽ vlis sufficit p̃dicatũ false dici de vno supposito subi. quod ñ sufficit ad falsitatem particularis. igitur.

Sed contra p̃dicta arguitur. P̃rio sic. Unũ ↄtradictorioꝝ ẽ verꝝ ergo ⁊ alterum est verꝝ. ⁊ per ↄñs due ↄ̃dictorie p̃nt simul esse vere vel false ¶ 2° arguitur sic. Iste ꝓpositiones omnis homo est animal. ⁊ deus. sũt ↄ̃dictorie ⁊ tamen p̃nt simul esse vere. igr̃. ¶ 3° arguitur sic. nõ sequitur. oẽ aĩal p̃ter sortẽ currit ergo quoddã aĩal p̃ter sortẽ currit. ergo ad verita tem vlis nõ sequitur veritas sue p̃ticularis. ¶ 4° arguitur sic. bñ seq̃tur. qdaꝫ hõ ẽ aĩal. g̃ oĩs hõ est aĩal. silr̃ bñ seq̃tur. iste sol lucet. ergo oĩs sol lucet. ergo ad veritateꝫ p̃ticularis sequitur veritas vlis.

Ad rationes Ad p̃maꝫ dr̃ q̃ alterũ põt capi dupliciter. vno° vt ẽ signũ p̃ticulare. ⁊ tũ valet sicut aliquod. ⁊ tc̃ ↄñs ẽ bona. alio modo capitur vt ẽ relatiuũ diuersi tatis. ⁊ sic ↄñs non valet. ¶ Ad secũdã dr̃ q̃ ille ꝓpões ñ sũt sibiĩuicẽ ↄ̃dicẽtes ↄ q̃bꝰ itelligitur re gula data. ¶ Ad tertiã dr̃ q̃ ↄcedit̃ añs ⁊ negat̃ ↄñs ⁊ ↄñs. q: nõ capitur p̃ticularis illiꝰ vlis. eo q̃ signũ exceptiuũ nõ potest addi t̃mino p̃ticularit̃ tento. sꝫ vlr̃. p̃ticularis. n. p̃dicte vlis ẽ ista. aliq̃d aĩal aliud a sorte currit. ¶ Ad quartã dicit̃ ne gando q̃ bene seq̃tur nisi grã matie. q: tales ↄñe non tenẽt gratia forme q̃uis sint bone ↄñe mãles

Conuersio — Ceꝫ ꝓpositionũ cathegorica rum vtroqꝫ t̃mino p̃ticipãtiũ ordĩe ↄuerso triplex ẽ ↄuersio .s. simplex. p accñs: ⁊ p ↄtrapositõem.

¶ Circa hũc textũ notandũ ẽ p̃mo q̃ postq̃ au ctor ↄ̃terminauit de oppositione que ẽ passio ꝓpõ nũ vtroq̃ t̃mino p̃ticipãtiũ ẽm eũdẽ ordinẽ. h̃ ↄñr auctor ↄ̃terminat de ↄuersione que ẽ passio ꝓpõ nũ vtroq̃ termino p̃ticipãtiũ ordine ↄuerso. P̃ro cuius declaratiõe suppõit̃ p̃rio q̃ cõuersio multis modis capit̃. Uno modo generalit̃ p quacumq̃ mutatiõe vniꝰ rei i aliã rẽ sic mutatio ↄ bono i ma lũ vel ↄ q̃litate vna in aliã q̃litatẽ. Alio mõ capitur sp̃aliter p mutatione vniꝰ ꝓpõnis in aliã ⁊ sic ẽ pro prietas siue paꝰ ꝓpositionũ. Que adhuc tribꝰ mo dis p̃t capi. P̃rimo° gñalit̃ p omni mutatione vniꝰ ꝓpõis i aliã. ⁊ h̃ mõ ↄtinet sub se ↄuersionẽ i t̃mis ⁊ ↄuersionẽ in oppositã q̃litatẽ q̃ ↄuenit ꝓpositioni hꝰ ↄ ↄtingenti ad vtrũlibet. vt dicẽdo sortẽ curre re ẽ ↄtingẽs. Scd̃o modo accipit̃ ꝓp̃e put ẽ mu tatio p̃dicati in subm̃ ⁊ eõ siue sit bona ↄñа siue nõ. Tertio modo accipit̃ p mutatiõe subi i p̃dicatũ ⁊ eõ cũ bona ↄñа vniꝰ ꝓpõnis ad aliã. ⁊ isto t̃tio mõ capit̃ hic. Circa q̃d aduertẽdũ ẽ q̃ ↄtrouersia ẽ in ter doctores q̃d isto noĩe ↄuersio significatur. Qui dã. n. dicũt q̃ ↄuersio ẽ mutatio sitꝰ terminoꝝ ꝓpõ nis cum bona ↄñа vniꝰ ad aliã. ⁊ istud sic declarat̃. q: ꝓpões s̃z se totas non ↄuertunt̃ sꝫ solũ termini puta subiectũ ⁊ p̃dicatũ. ⁊ ad talẽ mutationẽ ter mioꝝ sequtur ↄñа ꝓpõnum. qr̃ scd̃m istũ mõꝫ dicẽ di apparet q̃ cõuersio nõ est ↄñа. sed ex ea oritur ↄñа. q: ex tali mutatione situs terminoꝝ oritur cõ sequẽtia ꝓpõnũ ad inuicẽ. Sed istud nõ vr̃ vale re. q: ↄuersio est passio ꝓpõnũ. ergo sequitur q̃ ñ est mutatio situs termioꝝ. q: talis mutatio sitꝰ cõ uenit ip̃is terminis p̃. ⁊ cõuersio conuenit primo ꝓpõni vt subiecto adequato. g̃ ↄuersio nõ est mu tatio. Similr̃ conuersio est ↄñа que fundatur sup aliquo antecedẽte ⁊ terminatur ad ↄñs q̃ sũt que dam cõplexa. ⁊ ex ip̃is cõponitur vna ypothetica rõnalis. ⁊ p consequens conuersio nõ cõuenit ter minis sed ꝓpositionibꝰ. Alius modus dicendi ẽ q̃ cõuersio est passio ꝓpõnis orta non ex habitu dine terminorum. sed ex habitudine vniꝰ totiꝰ ꝓ põnis ad aliam ꝓpõneꝫ que infertur. Uerbi grã ista ꝓpõ. homo ẽ aĩal. infert istã. aĩal ẽ hõ. ratione habitudinis totius complexionis. ⁊ non rõne hitu dinis t̃mioꝝ ad quã ↄñаꝫ seq̃t mutatio sitꝰ t̃mioꝝ.

Secundo sciendũꝫ est q̃ conuersio vt hic sumitur sic põt diffiniri. Cõuer sio est passio ꝓpositionum vtroq̃ termio p̃ticipã tium ordine conuerso vnius ad aliaꝫ formalis cõ sequentia. Et ponitur formalis cõseq̃ntia loco ge neris. Deinde ponitur vtroq̃ termino p̃ticipãtiũ ad differentiam consequentiaꝝ que non p̃ticipãt vtroq̃ termino. Et ponitur ordine cõuerso ad dif ferentiam ↄsequentie ꝓpositionum p̃ticipantiuꝫ ordine eodem. sicut est consequentia subalterna rum ⁊ ꝓpositionum equipollentium. Conuersio tamen põt capi dupliciter vt ad ꝓpositum suffi cit. Uno modo p per se significato ⁊ tunc signifi

cato. ꝛ tūc significat ꝯñaʒ ꝓpōuʒ vtroqꝫ t̃mio pti
cipātiū ordie ꝯuerso. ꝛ sic ibi diffinit̃. Alio° capit̃
fūdamētalr̃ ꝛ ꝓ ꝯnoiato. ꝛ tūc vna ꝓpō ꝯuersa q̄
se bꝫ vt añs. ꝛ alia ꝯuertēs q̄ se bꝫ vt ꝯñs sꝫ cōuer
sio. ꝛ sic nō diffinit̃ h. qꝛ ē quoddā ꝯplexū cꝰ non ē
diffinitio. Uñ ꝯña ꝓpōuʒ ē babitudo vniꝰ ꝓpōnis
ad aliā. vt añtis ad ꝯñs: ꝓp quā bitudinē ꝯñs seqt̃
ad añs. Et diffinit̃ sic formal̃ ꝯña. qꝛ ē q̄ tꝫ i oibus
terminis ꝯsimili forma arguēdi retēta. ꝛ silr̃ is for
ma ē qñ arguit̃ ex ꝓpōnibꝰ silr̃ibꝰ in q̄litate ꝛ q̄ti/
titate i q̄bus termini eodeʒ mō disponunt̃ in vna
argumētatōe sicut in altera. Ex q̄ pꝫ ꝙ ꝯña q̄ te/
net p̄cise gratia habitudis terminoꝝ ñ ē formal̃.

Tertio sciendū ē ꝙ ꝓpōuʒ vtroqꝫ termi
no ꝑticipātiū ordie ꝯuerso triplex
ē ꝯuersio. s. simplex ꝑ accidēs. ꝛ ꝑ ꝯtrapositioneʒ
Cuiꝰ diuisionis sic bř sufficiētia. qꝛ i oi cōuersione
q̄ ē ꝯña vniꝰ ꝓpōnis ad aliā. vel ē mutatio termi
noꝝ finitoꝝ in termios isinitos vl̃ i terminos fini
tos. Si p̄mū. sic ē ꝯuersio ꝑ ꝯtrapōnē. Si secun
dū h ē dupl̃r. vl̃ ibi ē sola mutatio p̄dicati i subie
ctū ꝛ ecōtra manēte eadē q̄litate ꝛ q̄titate. ꝛ sic ē
ꝯuersio simplex. vel ibi ē mutatio p̄dicati i subie
ctū mutata q̄titate ꝛ manēte eadē q̄litate. ꝛ sic ē
cōuersio ꝑ accidēs. Et q̄uis Aristoteles p̄mo po
rū determinās de ꝯuersionibꝰ nō enumeret con
uersionē ꝑ ꝯ̄pōnē: tñ conueniēter ab auctore isto
enumerat̃. qꝛ solū aristoteles determiat de ꝯuer
sione ꝓpōnū: vt ē p̄ncipiū reductiuū silogismoꝝ
ipfectoꝝ ad pfectos. Et qꝛ cōuersio ꝑ ꝯ̄pōnē ad h
nō deseruit. ideo aristoteles de ea nō determiat
sꝫ auctor noster cōsiderat vel determinat de con
uersione gnāl̃r put. s. ē passio ꝓpōnis. iō eam hic
enumerat iter alias spēs. qꝛ ē q̄dā spēs ꝯñe q̄ nō
ē p̄ncipiū reductiuuʒ silogismoꝝ q̄re aristoteles
eā omisit. Et si dicat̃ ꝯuersio ē passio ꝓpōnū vtro
qꝫ termio ꝑticipātiū ordie cōuerso. sꝫ i ꝯuersione
ꝑ ꝯ̄positionē ꝓpōnes nō ꝑticipāt vtroqꝫ termino
igit̃ nulla ē talis cōuersio. Rñdet̃ ꝙ cōuersio
ē passio ꝓpōnū vtroqꝫ termino ꝑticipātiū large
capiēdo terminū. vt. s. terminꝰ finitꝰ ꝛ ifinitꝰ dicū
tur vnꝰ terminꝰ ꝓp aliq̄lē cōueniētiā ꝛ apparētiā
quā hñt i voce. ꝛ h sufficit ad h ꝙ i cōuersione per
ꝯ̄positionē ꝓpositō ꝯuertēs ꝛ cōuersa dicant̃ ꝑti
cipare vtroqꝫ termio. Sꝫ iuxta h icidit vna dif
ficultas vtꝝ. s. cōuersio sit argumētatio vel cōti/
neat̃ sub spē argumētatōis aut possit reduci ad
argumētatōeʒ vel silogismū. De isto dubio sꝫ
varie opiniones. Una ē ꝙ cōuersio cōtineat̃ sub
aliq̄ spē argumētatōis. ꝛ rō eoꝝ talis ē. qꝛ i logica
d̄terminat̃ d̄ oi mō p̄cēdi d̄ notitia noti ad noticiā i/
gnoti. h āt ē ꝯplexū vl̃ icōplexū. si sit ꝯplexū tc̄ ē ꝯgu°
si sit icōplexū tc̄ inuēit̃ ꝑ diuisionē vel diffinitōem
Et cū ꝯuersio ñ sit diffinitio vl̃ diuisio ꝛ deueni a
tur ꝑ ipaʒ de notitia noti ad notitiā ignoti videt̃
ꝙ sit argumētatio. aut ꝙ ꝯtineat̃ sub aliqua spē
argumētatōis. ꝯ̄ quā opinionē arguitur sic. qꝛ pe/
titur i q̄ spē argumēti sit. Nō pōt dici ꝙ sit silogis
mus. neqꝫ iductio neqꝫ exm̃: qꝛ in illis ad minꝰ sūt
tres t̃mini. Et ꝙ nō sit enthimema pꝫ. qꝛ oē ēthi/
mema bꝫ tres terminos ꝛ ē reducibile ad silogis
mū. sꝫ ꝯuersio ñ p̄t reduci ad silogismū. qd̄ pꝫ. qꝛ
reducere aliq̄ argmētationē ad silogismū ē oñd̄
re bonitatē ꝯñe per aliq̄ ꝯñaʒ euidētiorē. sꝫ si re/
duceret̃ ꝯuersio ad silogismū ibi eēt nuga°. igitur
Itē i oi bona argumentatōe silogistica nūq̄ me
dium intrat ꝯclusionē neqꝫ ēt in enthimematica:
sed in ꝯuersione q̄cq̄d ponitur in añte ponit̃ in cō
sequēte. saltē dū illud pertineat ad eēntiā ꝓpōis
ğ sequitur ꝙ conuersio non ē argumētatio. qꝛ in
oi argumentatione ē aliquod medium in v̄tute
cuiꝰ ifertur talis ꝯclusio. ꝙ non ē i ꝯuersione. q̄a
ꝯclusio ifertur grā totius ꝯplexionis. Sꝫ ad has
rōnes sic rñdent. dicēdo ꝙ ꝯuersio ē enthimema
ꝛ ꝙ in ea sunt tres termini. qꝛ vnus eoꝝ sumitur
i duplici habitudine sic sit in silogismo exposito/
rio. Alia est opio que dicit ꝙ ꝯuersio nō ē forma
liter enthimema neqꝫ aliqua argumentatio. ꝛ eiꝰ
approbatio in hoc stat qꝛ si ꝯuersio eēt enthimēa
oporteret illud reduci ad silogismū imperfectuʒ
secunde vel tertie figure. ꝛ ipꝫ silogismū impfcm̄
reduci ad primam figurā per ꝯuersionē. ꝛ tūc cō
clusio illius silogismi imperfci non erit alia a pre
missis. vt pꝫ in hoc exēplo. nullū. b. est. a. ğ nulluʒ
. a. est. b. ergo per primū modū secūde figure ad/
dendo istā. omne. a. est. b. ꝛ arguatur sic. nullū. b. ē
. a. oē. a. est. a.. ergo nullū. b. ē. a. ꝛ iterum reducat̃
ad p̄mam figuram per conuersionē maioris. ꝛ ar
guatur sic in celarent. nullum. a. est. b. omne. a. ē
. a. ergo nullum . a. est. b. ꝯclusio non est alia a ma.
iori. ꝛ tunc idē esset notius ꝛ ignotius. prius ꝛ po
sterius. quia idem assumeretur ad ꝓbandum se
ipsum. Item si conuersio esset enthimema cū oē
enthimema perficiatur per silogismum. tunc cō
uersio perficeretur per silogismum. consequens
est falsum. qꝛ silogismus ꝑficitur per conuersiōeʒ
ergo ꝯuersio nō perficitur per silogismū. qꝛ tunc
idem esset perficiens ꝛ perfectū. qd̄ ē icōueniens

Sꝫ ꝯtra predicta arguitur ꝑ sic. Cōuersio ñ
ē ali qua argumentatio cuꝫ in ipa

nullum sit medium. ⁊ in omni argumētatione sit mediū. ergo ꝯuersio nō ē formalis ꝯña. ¶ 2ᵒ arguitur. Homo ⁊ risibile ꝯuertuntur. ⁊ similiter pr̄ ⁊ filius. ⁊ nō per aliq̄ȝ harum spēruȝ ꝯuersionis. ergo male ponuntur tm̄ tres spēs ꝯuersionis. ¶ 3ᵒ arguitur. Conuersio est mutatio situs terminoꝝ. ergo est passio terminoꝝ ⁊ nō ꝓpōnum. ¶ 4ᵒ arguitur. Nihil dat alteri quod non hȝ. sed ꝯuersio nō hȝ euidentiam necessitatis illationis. cum oēs ꝯñe eam trahunt a silogismo. ergo ꝯuersio nō dabit silogismo euidētiā necessitatis illationis.

Ad rōnes. Ad p̄mam dr̄ ꝯcedendo añs ⁊ negando ꝯñam ⁊ ꝯñs. q2 ibi cōmititur fallacia ꝯñtis arguendo ab iferiori ad superius negatiue. ¶ Ad secundā dr̄ concedendo maiorem ⁊ minorem ⁊ negando ꝯñam. quia hō ⁊ risibile dicuntur termini conuertibiles: pater āt ⁊ filius dicuntur ad conuertentiam. ⁊ sic committitur fallacia equiuocationis ratione illius verbi conuertuntur. ¶ Ad tertiā dicitur negādo añs. imo conuersio est consequentia ꝓpōnum que sequitur ad mutationem situs terminoruȝ. ¶ Ad quartam dicitur concedendo maiorem ⁊ distinguendo minorem vel formaliter. ⁊ sic concedit̄. vel effectiue. ⁊ sic negatur. quia per talem cōuersionem ille ꝓpōes que prius erant posite in silogismo imperfecto capiunt debitam dispositionem terminorum a conuersione. ⁊ sic conuersio est causa effectiua talis euidentie.

Conuersio simplex est quando fit de subiecto predicatum: ⁊ de predicato subiectum manente eadem qualitate ⁊ quantitate. ⁊ hoc mō ꝯuertit̄ vl̄is negatiua in seipsam. ⁊ ꝑticularis affirmatiua i seipsam. vt nullus homo ē lapis nullus lapis est homo. Quidā homo est animal. quoddam aīal ē homo.

¶ Circa hunc textum notandum est p̄ ꝙ postq̄ȝ auctor posuit conuersionis diuisionē. hic ꝯñter determinat de mēbris eius. Et q2 in conuersiōe simplici ⁊ per accñs manēt ijdeȝ termini ſm reȝ ⁊ vocem simul. in ꝯuersione vero per contrapositionem nō manēt idē termini: iō priᵒ determinat de conuersione simplici ⁊ p accñs q̄ȝ de alia. Et q2 i ꝯuersione simplici est simplex mutatio situs terminoꝝ ⁊ ñ mutatur q̄ntitas nec q̄litas. i ꝯuersione vō p accñs ē mutatio q̄ntitatis. iō auctor p̄us detminat de ꝯuersione simplici q̄ȝ de ꝯuersione p accñs. Et diffinit̄ ꝯuersio simplex ab auctore. ē mutatio p̄dicati i subm̄ ⁊ eō manēte eadē q̄litate ⁊ q̄ntitate. ⁊ ſȝ hūc modū ꝯuertitur vl̄is negatiā i vl̄eȝ negatiuā. ⁊ ꝑticularis affirmatia i ꝑticularē affirmatiaȝ. q̄ diffinitio nō ē q̄ditatiua. ſȝ solū descriptiua. ⁊ data p posteriora siue p accñtia q̄ sūt nobis notiora. iō in hac diffinitiōe pōitur mutatio loco gñis seu colōris. Deinde ponitur. p̄dicati in subm̄ ⁊ eō. ad drīaȝ ꝯuersionis p ꝯpōnē. Et ponit̄ manēte eadē q̄litate ⁊ q̄ntitate ad drīam ꝯuersionis p accñs. i qua ē mutatio quātitatis. In hac tm̄ ꝯuersione nō manet eadē q̄litas ⁊ q̄ntitas i nūero q2 conuertēs ⁊ ꝯuersa drn̄t nūero. Sed potest sic diffiniri a p̄ori. Cōuersio simplex ē formalis ꝯña duaꝝ ꝓpōnū vtroq̄ȝ termio participātiū ordie cōuerso manēte eadē q̄litate ⁊ q̄ntitate. vñ ꝯuersio simplex de significato formali significat ꝯñam ꝓpōnū vtroq̄ȝ termino ꝑticipantiū ordine ꝯuerso i qbᵒ manet eadē q̄litas ⁊ q̄ntitas. ⁊ sic hȝ p fūdamēto ꝓpōnē ꝯuersā. ⁊ p termīo ꝯuertētē. Unde ꝯuersio simplex pōt capi dupliciter. Uno modo generaliter pro mutatione predicati in subiectū. ⁊ econtra. siue ibi sit mutatio terminorum nitorum in terminos infinitos. aut finitos. ⁊ sine mutatione qualitatis ⁊ quantitatis: siue ibi sit bona ꝯña formalis aut materialis. ⁊ sic vl̄is affirmatiua de terminis conuertibilibus conuertitur simpliciter. ⁊ particularis negatiua i materia remota. Alio modo potest capi conuersio simplex solū pro ꝯña formali duarum ꝓpōnum vtroq̄ȝ termino participantium manente eadem qualitate ⁊ quantitate. ⁊ isto mō hic diffinitur conuersio simplex. Et potest dici simplex duabus de causis. p̄ma est. quia ibi est simplex mutatio predicati in subiectū sine alia mutatione. Secundo dicitur simplex. q2 in hac ꝯuersione ꝓpō per se primo ⁊ ſm se totam conuertitur ⁊ non gratia sue partis. Uel dicatur sub alijs verbis ꝙ conuersio dicitur simplex. q2 vna ꝓpō est illatiua alterius conuertibiliter eo ꝙ conuertens sequitur ad conuersaȝ ⁊ econtra. Quod tamen non fit in conuersione per accñs. in qua lȝ particularis sequatur ad vl̄eȝ nō tamen econtra. Et nō dr̄ simplex sicut qdā dicūt eo ꝙ per se fiat. sed quia vna ꝓpō infert aliā i bona ꝯña sine mutatione q̄litatis ⁊ quantitatis. Iō non valet obiectō quā faciunt in qua dr̄ nobiliori ꝓpositōni debetur nobilior conditio. sed vniuersalis affirmatiua est nobilior negatiua. Et similiter conuersio simplex est nobilior conuersione p accidens. eo ꝙ conuersio simplex est conuersio

p se: ꝛ ꝯuersio p accñs fit p aliud. igr̄. Ad obiectione rñdet̄ ꝙ rõ ꝓcedit ex falsa suppõne. supponendo ꝙ cõuersio dr̄ simplex eo ꝙ fiat p se. ꝛ dr̄ p accidẽs eo ꝙ fiat p aliud qđ nõ ẽ verũ. imo ꝯuersio dicitur simplex propter causam prius dictam.

Secundo sciendũ est ꝙ ꝓ declaratione ꝓ dictoꝝ ponũtur alique regule ¶ Pria ẽ ꝙ particularis affirmatiua d̄ ꝑdicato cõi ꝯuertit̄ formalr̄ i particularẽ affirmatiuã con uersione simplici. ꝛ simlr̄ indefinita. Probatur q2 bene seqtur. qdã hõ est aial. g° quoddã aial est hõ. Et ibi est mutatio ꝑdicati i subm ꝛ econtra. igitur Añs ꝓbatur q2 si ista sit ꝟa quidã hõ est animal. tc̄ aliqd idẽ est homo ꝛ aial. signetur illõ ꝛ sit sortes ꝛ arguatur sic. sortes ẽ hõ. sortes est aial. g° quoddã aial est homo. g° bene seqtur de primo ad vltimũ qdã hõ est aial. ergo quoddã aial est hõ. qđ ꝓbatur p illã regulã ꝯñaꝝ. qcqd sequitur ad ꝯñs bone ꝯñe seqr̄ ad eius añs. s3 ꝑmisse silogismi expositorij sequũtur ad istã. qda3 hõ ẽ aial. ꝛ ad ꝑmissas silogismi expositorij seqtur ista. qddã aial ẽ homo ḡ p illam regulam bene seqtur qdã hõ ẽ aial. ḡ qddã animal est homo. ¶ 2ᵃ regula ẽ. vniuersal̄ negatiua debite ꝯuertit̄ simplr̄ in vl̄em negatiuam ꝓbat̄ sic. q2 bene sequitur nullus hõ est lapis. ergo nullus lapis est hõ. supposito ꝙ sit de ꝑdicato cõi q2 si eẽt de ꝑdicato singulari non valeret ꝯña Probat̄ igr̄ regula. q2 bene sequitur. nullus hõ est lapis. ergo nullus lapis est homo. qđ p3 quia oĩs illa ꝯña est bona i qua ex opposito ꝯñtis sequitur oppositũ antecedentis. sed sic est de ista. q2 ad istã quidam lapis est homo. que est contradictoria ꝯsequentis sequitur ista. qdam homo est lapis. que est contradictoria añtis. ergo ꝑma ꝯña erit bona Preterea si nõ sequitur nullus homo est lapis. ḡ nullus lapis est hõ. oppositum ꝯñtis stabit cũ ãtecedente. s3 ad ipsũ seqtur ꝯdictoriũ añtis. ḡ due cõtradictorie stabũt sil̄r i ꝟitate qđ est ĩpossibile. ꝛ per ꝯñs oportet ꝑmam ꝯña3 fuisse necessariã. Et si dicatur vl̄is negatiua ꝛ ꝑticularis affirmatiua ꝯuertunt̄ simpliciter. ḡ vl̄is affirmatia ꝛ ꝑticulari3 negatiua debẽt etia3 conuerti simpliciter vel op3 dare causã q̄re non. Rñdetur ꝙ ꝯñtia non valet. ꝛ cã ẽ q2 i vl̄i negatiua subm ꝛ ꝑdicatũ eode3 modo supponunt sc3 confuse ꝛ distributiue. ꝛ ita sicut predicatu3 negat̄ de subo. ita subm negari potest de ꝑdicato. Et sil̄r i ꝑticulari affirmatiua tam subm̄ q̄ ꝑdicatũ ꝑticularit̄ ꝛ affirmatiue de se inuicẽ ꝑdicãtur. S3 i vl̄i affirmatiua subm̄ distribuit̄ ꝛ non ꝑdicatum quia nullius propositionis affirmatiue predicatu3 distribuitur ꝛ ita conuertendo simpliciter vniuersal. affirmatiuam argueret̄ a non distributo ad distributũ ex ꝑte ꝑdicati. ꝛ cõmitteret̄ fallacia ꝯñtis. Et pariformit̄ ẽ i ꝑticulari negatiua. quia sub3 ꝑticularis negatiue nõ distribuit̄. cũ nullius ꝓpõis ꝑticularis subiectũ distribuatur ꝛ predicatum eius distribuitur eo ꝙ est predicatum propositionis negatiue ꝛ ita argueretur a nõ distributo ad distributũ ꝛ ex ꝑte ꝑdi. ꝛ tal̄ mod° ãguẽdi ñ v3

Tertio Sciẽdũ ẽ ꝙ ꝓ solõe aliquoꝝ argumẽtoꝝ q̄ poss̄t fieri ad ꝯuersionẽ simplicẽ ponũt̄ aliq̄ documẽta q̄ valẽt ad facil̄r ꝯuertẽdũ mł̄tas ꝓpões de qb° ẽ diff̄ cł̄tas. Priᵐ documẽtũ ẽ tale. ꝙ qñ i aliq̄ ꝓpõe ponit̄ aliqđ ꝟbũ ab illo ꝟbo ẽ: tale ꝟbũ debet resolui i est ꝛ suũ ꝑticipiũ si tale ꝟbũ hẽat ꝑticipiũ eiusde3 significatõis ꝛ tẽporis. ꝛ si tale ꝟbũ non hẽat ꝑticipiũ eiusdẽ significationis ꝛ tpis debet suppleri per istud nomen ĩfinitũ q vl̄ qs. sic ista. null° hõ amat̄. d3 sic ꝯuerti. nihil qđ amat̄ ẽ hõ. ¶ 2ᵐ documẽtũ ẽ ꝙ ad ꝓpe ꝯuertẽdũ ꝓpões d̄ obliqs d3 eas resoluere añq̄ ꝯuertãtur. ita ꝙ resoluãt̄ i vnã cathegoricã hñtẽ sub3 ꝑdicatũ ꝛ copulã. q̄ facto ꝯuertãt̄ sic alie. Exᵐ. me penitet pcti. hec d3 resolui i istã. ego habeo pẽitẽtiam d̄ pctõ. q̄ fcõ sic ꝯuertitur. hñs penitẽtia3 de pctõ ẽ id qđ ego sũ. sil̄r ista. null° furnus ẽ i pãe. d3 resolui i istã. nullus furn° ẽ ens in pane. ꝛ sic ꝯuertit̄. ḡ nullũ ens i pãe ẽ furn°. ¶ 3ᵐ documẽtũ ẽ ꝙ ꝓpões de ꝟbis ĩpersonalib°. sicut ista. tedet aia3 meã vite mee. itur i antiq̄ siluã. interest regis bñfacere. d̄bẽt sic resolui. Aia mea h3 tediũ de vita mea. aliqs it vel vadit in ãtiq̄ siluam. aliqd quod spectat ad regẽ ẽ bñfacere. ꝛ sic d̄ oĩb° alijs i qbus ponũtur ꝟba ĩpersonalia qbus resolutis debent sic ꝯuerti sicut ꝛ alie ꝓpões. ¶ Aliud documẽtũ ẽ ꝙ ꝓpões i quibus a parte subi poĩtur obliqu° vł̄ signũ obliquũ d3 resolui i rectũ in ꝯuertẽte mediante illa dictione q vł̄ qs posita in tali gñe i tali numero ꝛ i tali casu sic obliqu° ponebat̄ i ꝯuersa. vt cuiusl3 hoĩs asin° currit. q̄ sic resoluit̄. qlibet hõ est c° asin° currit: ꝛ ꝯuertitur i istã p accñs. cui° asinus currit ẽ hõ. ꝛ ista. nulli° hoĩs ocul° ẽ dexter. q̄ sic resoluitur. null° hõ est cui° oculus est dexter. ꝛ sic cõuertit̄ simpl̄r. nullũ ens c° ocul° ẽ dexter ẽ hõ. Et gñal̄r oĩs ꝓpões similes dñt sil̄r resolui ꝛ ꝯuerti. ¶ Aliud documentũ est ꝙ quãdo auctor dic̄ vniuersalis negatiua conuertitur in vniuersale3 negatiuã. intelligit̄ dũ illa sit de mõ loquẽdi ꝯsueto

z de pdicato cōi. z de terminis finitis. dū etiā non arguat a min⁹ āplo ad magis āplū. ita vt copula teneatur eque ample z eque restricte i cōuertēte z cōuersa. qz alias non valet consequentia.

Sed contra pdicta arguit. Prio sic. Aliqs hō est gñandus. g⁹ aliqd generādū ē hō. g⁹ pticularis affirmatiua nō conuertit i pticularē affirmatiuā. 2⁹ arguit. nō seqtur nullus hō ē mulier. g⁹ nulla mulier ē hō. ergo vniuersal negatiua nō cōuertit formalr sz cōuersio nē simplicē i vlem negatiuā. 3⁹ arguit. Nō sequit nullus hō ē spēs. ergo nulla spēs est hō. igr. 4⁹ arguitur. Nō seqt albū fuit hō. g⁹ hō fuit albus. supposito q sortes icipiat nūc fieri alb⁹. tūc ista ē vera album fuit hō que ē añs. z ista est falsa. homo fuit albus que est consequens. igitur.

Ad rōes ad pmā dr q concedit añs. z negatur ośa. qz non bene cōuertit. sed dz sic cōuerti. ergo qddā gñandū est vl erit homo qz oz q termini teneātur eque āple z eque restricte i vna sicī alia. Ad 2am dr q oceditur añs. z negatur ośa. qz nō bene ouertit. sz dz sic cōuerti. nulla mulier ē aliquis hō. ita vt iste termius hō eodē mō teneatur i cōuertēte sicī i ouersa. Ad 3am dr q cōcedit añs z negatur ośa. qz nō bene cōuertit. sz dz sic cōuerti. ergo nulla spēs est aliqs hō. ad h q hō teneat i scda p suppositis sic tenebatur i pma Ad 4am dr q anteq̄ illa cōuertat dz resolui i istā albū ē pterit⁹ hō. z tūc sic ouertit. g⁹ pterit⁹ hō ē alb⁹

Conuersio p accidēs ē facere de subo pdicatū z de pdicato subm manēte eadez qualitate sed mutata quātitate. z hoc mō ouertit vniuersal affirmatiua in pticularē affirmatiuā. z vniuersalis negatiua i pticularē negatiaz vt oīs hō est aīal. ergo quoddā aīal ē hō. nullus hō ē lapis ergo quidam lapis ñ est hō.

¶ Circa hūc textū notandū ē pmo q postq̄ auctor determinauit de cōuersione simplici in qua ē sola mutatio pdicati i subm z ecōtra. ośr auctor dteriat d cōuersiōe p accńs i q ē mutatio pdicati i subm cū mutatiōe quātitatis ppōnis. Et dz itel ligi q ibi est mutatio quātitatis. i. q illa ppō que seqtur. s. ouertēs nō est eiusdē q̄ititatis cū cōuersa. Et diffinit sic auctor ouersionē p accńs. q ē mutatio pdicati in subm z ecōtra manēte eadem qualitate sz mutata quātitate. Et dr cōuersio p accńs qz scōm ipam ppō nō conuertitur scōm se totaz z p se primo. sz gratia sue ptis. s. sm suā particulare. Ut ista. oīs hō est aīal. cōuertit in istaz. aliquod aīal est hō. gratia istius pticularis. quidam homo est aīal. Et sic illa ppō dr cōuerti p accidens que nō conuertitur sm oēs suas singulares sz sm ali quam tm. ideo talis cōuersio noiat per accńs. naz illud qd conuenit secundū partem alicui cōuenit ei p accńs. Aduertendū ē tm q conuersio per accidens pōt capi dupl r. Uno mō pro p se significato z formalr. z h mō diffinit hic z sic significat ośam ppositionū vtroq termino pticipātiū ordine cōuerso. i quib⁹ manet eadez qualitas sed mutatur quantitas. Et hoc mō a priori pōt sic diffiniri. Cōuersio per accńs est formal ośa propōnuz vtroq termino participātium ordine cōuerso in quibus manet eadem qualitas sz mutatur quātitas. Alio modo capitur pro denominato. z tunc illa propositio que hoc modo conuertitur diceretur conuersa per accidens. z alia diceretur cōuertēs

Secundo sciendum est q secundum hāc conuersionem debite conuertitur vniuersalis affirmatiua in particularem affirmatiuā. Probatur quia hec ē bōa consequentia cum mutatione predicati z subiecti. vt omnis homo est animal. ergo quoddaz animal ē homo. Quod patet per illam regulaz. quicquid sequitur ad cōsequens bone consequentie sequit ad ei⁹ añs. sz ad istam. omnis homo est animal sequitur ista. quidam homo est animal per legem subalternarum. z ad istā quidam homo est animal sequitur ista qdam animal est homo per conuersionez simplicē. ergo ista quoddam animal est homo sequitur ad istam omnis homo est animal per consequentiam de primo ad vltimum. Sed tamē vniuersalis affirmatiua non conuertitur simpliciter. quia tunc argueretur a non distributo ad distributum ex pte predicati prime. qz nō distribueretur i prima cū esset predicatum ppositionis affirmatiue. z tamē distribueretur in secunda cum esset subiectum ppōnis vlis. Aliter probat. qz si non sequatur. oīs homo est animal. ergo quoddam animal est hō. tūc oppositū ośtis. s. nullū aīal est hō ad quam sequitur contrarium z etiam contradictorium antecedentis stabit in veritate cum antecedente. z per consequens due contradictorie z etiam due contrarie simul starent in veritate quod est impossibile. Consequentia patet per vnam maximam fūdatam in primo principio qdlibet cum quolibet vel eius oppositum stat. Silr secundum hanc cōuersionē debite cōuertit vlis negatia in pticularē

negatiuã. pbatur q2 hec est bõa 9ña. nullus hõ est lapis. ergo qdam lapis nõ est hõ. igr vlis negatiua debite 9uertitur in pticularẽ negatiuã. añs patet. q2 bene segtur null⁹ homo ẽ lapis. ergo null⁹ lapis est hõ. p 9uersionẽ simplicẽ vniuersalis negatiue. ꝫ ad istã. null⁹ lapis est hõ. segtur ista quidaꝫ lapis non ẽ homo p legem subalternaꝝ. ergo ista quidaꝫ lapis non ẽ hõ sequebatur ad pmaꝫ scꝫ ad istã nullus hõ ẽ lapis. ⁊ sic prima 9ña fuit bõa. ¶ Aduertendũ est tñ ꝙ iste ppositiões oĩs homo ẽ mortu⁹. oĩs hõ est generandus. nullus homo est mulier. oĩs homo pter sortẽ currit. ⁊ oĩs hõ iquantũ animal ẽ sẽsitiu⁹. ⁊ sic de alijs non sic 9uertunt. quoddam mortuũ est hõ. ⁊ sic de alijs. ꝫ pma conuertit istaꝫ; quod fuit mortuũ est vel fuit hõ. alia conuertitur i istã. aliqđ gñandũ ẽ vel erit hõ. ⁊ alia sic conuertit quedã mulier non ẽ aliqs hõ. ⁊ alia sic conuertitur aliqđ currens ẽ homo ali⁹a sorte. ⁊ alia sic conuertitur aliqđ sensitiuũ inquãtũ aĩal ẽ hõ. Et generaliter anq̃ 9uersio valeat oportet ꝙ termini teneãt eque ample ⁊ eq̃ restricte in 9uersa ⁊ 9uertente.

Tertio Sciendũ ẽ ꝙ duplex est conuersio. Quedã est cõuersio pprie dicta qñ scꝫ de subo conuerse fit pdicatũ conuertentis. ⁊ d pdicato conuerse fit pcise subiectũ conuertẽtis nihil addendo ⁊ nihil remouendo qđ se teneat a pte subiecti ⁊ predicati. Alia ẽ conuersio iproprie dcã seu reductiua. ⁊ est qñ fit additio vel remotio alicuius in subo vel pdicato conuerse vel 9uertentis. Hoc notato ifertur tale correlariũ. ꝙ fꝫ pmũ modum 9uersionis non oẽs ppões vniuersales affirmatiue aut negatiue sunt 9uersione p accidẽs cõuertibiles. Neqꝫ etiã vniuersales negatiue ⁊ particulares affirmatiue sunt 9uertibiles conuersione simmplici. Sed bene fm 2m modũ conuersionis oẽs sunt 9uertibiles. ¶ Sed iuxta hoc dubitatur quomõ conuertuntur iste. Neuter istoꝝ ẽ albus. ⁊ similr ista. Vterqꝫ istoꝝ ẽ albus. parisi⁹ ⁊ rome vẽditur piper ⁊ sic de simib⁹. Ad hoc rñdet ꝙ pma sic 9uertitur. nullum albũ est aliqs istoꝝ. Scđa vo sic 9uertitur. aliqđ albũ ẽ alter istoꝝ. Sꝫ tertia anteq̃ conuertatur dꝫ resolui in aliã ppõnẽ puta i istã. vtroqꝫ istoꝝ locoꝝ venditur piper. ⁊ debet sic conuerti. quod venditur altero istoꝝ locoꝝ est piper.

Sed contra pdicta arguitur. primo sic. Non sequit omnis homo videt lapidẽ. ergo quidã lapis videt hoiem. g vlis affirmatiua ñ debite 9uertitur p accñs. ¶ Scđo arguitur. non segtur oĩs hõ est mortuus. ergo qđdaꝫ mortuũ est homo. cum añs possit ẽ veꝝ 9ñte exñte falso. ergo vniuersalis affirmatiua non cõuertitur per accidens. ¶ Tertio arguitur. Nõ sequit nullus homo est generandus: ergo quoddam generandum non est homo. nec similit sequitur null⁹ senex erit puer. ergo nullus puer erit senex. ergo male 9uertitur vniuersalis negatiua. ¶ Quarto arguitur. Non sequitur nulluꝫ animal pter hominem est rationale. ergo quoddam rationale nõ est animal preter homineꝫ. ergo vniuersalis negatiua non debite conuertitur per accidens.

Ad rationes Ad primam dicitur concedendo añs ⁊ negando consequentiam. quia non bñ conuertit. ꝫ debet sic cõuerti. ergo quoddã videns lapidẽ nõ ẽ hõ. ¶ Ad secundam conceditur añs ⁊ negatur 9ña. q2 committitur fallacia consequentis arguendo a magis amplo ad minus amplum. ⁊ sic non valet 9ñtia. ¶ Ad tertiam dicitur per eandem rationeꝫ. quia omnes tales male cõuertuntur eo ꝙ termini non tenentur eque ample ⁊ eque restricte in vna ppositione sicut in alia. ¶ Ad quartam dicitur ꝙ illa male conuertitur sed debet sic cõuerti. ergo quoddam rationale non est animal aliud ab homine resoluendo l y preter in aliud ab. ⁊ hoc modo debet fieri in reduplicatiuis ⁊ exclusiuis.

Cõuersio p cõtrapositionẽ ẽ facere de subiecto pdicatũ ⁊ de pdicato subiectũ manente eadem q̃litate ⁊ quantitate ꝫ mutatis terminis finitis i terminos ifinitos. Et hoc modo cõuertit vniuersalis affirmatiua in vniuersalẽ affirmatiuã. ⁊ particularis negatiua in seipsã. vt oĩs hõ est aĩal. ergo omne nõ aĩal ẽ non hõ. Quidã hõ nõ est lapis. ergo quidã nõ lapis non est non hõ. Vnde versus.

Simpliciter feci. 9uertitur. eua p acci
Asto per contra. sic fit conuersio tota.
Asserit a negat e sunt vniuersalr ambe.
Asserit i negat o sũt pticulariter ambe.

Et sciẽdũ est ꝙ signũ positũ in subiecto ppositionis que debet 9uerti debet poni supra totũ pdicatuꝫ ⁊ totũ reduci ad subiectum in 9uertẽte. Preterea eadẽ

est ꝯuersio propositionis particularis indefinite ⁊ singularis.

¶ Circa hūc textū notanduȝ est ṗmo ꝙ determinato de conuersione simplici ⁊ ꝑ accñs vbi termī mutantur solū ẜm situm. ꝯñr auctor ꝺterminat de cōuersione ꝑ contrapositionē vbi t̃mini mutātur ẜm situȝ ⁊ significata simul. Et diffinit eam sic. Cōuersio ꝑ cōtrapositionē ē mutatio ṕdicati ī subȝ ⁊ ecōtra manēte eadem q̄litate ⁊ quātitate. ſȝ mutatis termīs finitis ī terīos īfinitos. Et ñ debet ītelligi ꝙ ibi sit ꝓprie mutatio subiecti ī predicatū ⁊ ecōuerso nisi ẜm vocē ⁊ nō ẜȝ rem significatā. q2 terīus finitus ⁊ īfinitus nō significāt vnā ⁊ eādem rem. nec sic sūt vnus ⁊ idē termin⁹ nisi ẜm voceȝ. Et sicut dictū est de alijs diffinitōib⁹ que dātur ꝑ posteriora sic etiā dicēdum est de ista. Et dicitur ꝯuersio per cōtrapositionē eo ꝙ termī vnius ꝓpōis sūt ꝯdictorij termīs alteri⁹ ꝓpōis. Uñ de termīs finitis ⁊ īfinitis dat̃ talis regula ꝙ quāto terīus finit⁹ ē min⁹ cōis tāto t̃minus sibi ꝯtradictori⁹ est magis cōis. Uerbi grā. hō ⁊ aīal se hñt sicut supi⁹ ⁊ īferi⁹ sic ꝙ homo ē īferius ad aīal. sed nō homo est supius ad nō aīal. negatio enim de superiori facit īferi⁹. ⁊ de īferiori supius. Et ẜȝ quosdā cōuersio per ꝯtrapositionem non est formalis ꝯñtia. quia vt dicūt non teneri oībus terminis consimili forma arguēdi recta. Et dāt īstantiam. q2 vl̃is affirmatiua ī termīs trāscēdētib⁹ nō pōt cōuerti. vt nō sequitur oīs hō est existēs. ergo omne nō existēs est non hō. q2 prima est vera ⁊ scđa falsa. qđ patet. q2 vl̃is affirmatiua est falsa cui⁹ subiectū ꝓ nullo supponit. Simil̃r dicūt ꝙ ꝑticulares negatiua de terīs ꝓ nullo supponētibus nō ꝯuertūt̃ debite ẜȝ istā cōuersionē. q2 nō sequitur ẜm eos chimera nō ē hō. g̃ qdā non hō nō est nō chimera. q2 ṗma est vera ⁊ scđa falsa. Qz aūt scđa sit falsa pȝ q2 sua ꝯdictoria est vera. s. ista. oīs ñ homo est nō chimera. Sȝ isti male dicunt q2 oēs tales debite ꝯuertunt̃. Et ad ꝓbationes eaꝝ dr̃ ꝙ subiecta illaꝝ ꝓpōnū ꝓ aliquo supponunt. s. ꝓ aliquo ymaginabili qđ significāt. et hoc sufficit. Silr̃ hec ē falsa. oīs non hō ē chimera. q2 chimera ē non homo. ⁊ tñ chimera non est non chimera.

Secundo Sciendū est ꝙ ẜm istā ꝯuersionē debite ꝯuertit̃ vl̃is affirmatiua de terīs finitis in vl̃em affirmatiuā de terīs īfinitis. ꝓbatur. q2 hec ē bona ꝯuersio ꝑ contrapositionem. oīs homo ē aīal. ergo oē non aīal est non homo igitur. Añs pȝ. q2 bene seqtur. oīs homo est animal. ergo oīs homo ñ ē non aīal. q2 aīal ⁊ non aīal ꝯtradicunt. Et vltra. oīs homo nō ē ñ aīal. g̃ oē non aīal non ē homo. ꝑ conuersionē simplicē vl̃is negatiue. Et vltra. oē non aīal ñ est homo. ergo oē non aīal ē non homo. q2 hō ⁊ ñ homo ꝯtradicūt ideo de quocūq; vere negatur homo. de ipo vere affirmabitur non homo. g̃ de ṗmo ad vltimū bene seqtur oīs homo ē aīal. ergo oē non aīal ē nō homo. Posset etiā ꝓbari aliter. q2 sicut aīal est supi⁹ ad hoīeȝ ita non hō est superi⁹ ad non aīal. ratione īfinitationis. ideo sicut aīal vl̃iter verificat̃ de hoīe: ita non homo de non aīali. Simil̃r ẜm istā conuersionem debite ꝯuertit̃ ꝑticularis negatiua in particularē negatiuā. q2 bene seqtur cum trāspositione t̃minorum ⁊ mutatis t̃minis finitis in terminos īfinitos. vt bene seqtur. quidā homo ñ ē lapis. ergo qdā non lapis non ē non homo. ergo illa ꝯuersio ē bona. antecedēs pȝ. q2 bñ seqtur qdam homo non ē lapis. ergo quidā homo est non lapis. q2 lapis ⁊ nō lapis ꝯtradicūt. Et vltra. quidā homo est non lapis. ergo qdam non lapis est homo. ꝑ conuersionē simpliceȝ ꝑticularis affirmatiue. Et vltra. quidā non lapis ē homo. ergo de primo ad vltimū sequitur. qdaȝ homo non ē lapis. ergo quidam nō lapis non est non homo. ⁊ sic ꝑticularis negatiua debite ꝯuertitur ī ꝑticularem negatiuaȝ per contrapositionē. Non tamen ꝯuertitur simpliciter vel per accidēs. quia ibi argueretur a non distributo ad distributuȝ ex parte subiecti prime quod non distribueretur in prima cum esset subiectum ꝓpōnis particularis ⁊ tamen distribueretur ī secunda cum eēt ṕdicatū ꝓpositionis negatiue.

Tertio Sciendu ȝ est ꝙ determinatis ⁊ positis diffinitionibus conuersionis: consequenter auctor ponit in textu duo notabilia. Primum est ꝙ signum positum in subiecto ꝓpositionis conuerse non debet poni seu sumi cuȝ predicato ꝓpositionis conuertentis sed cum subiecto eius. Et hoc intelligendum est de conuersione simplici ⁊ per contrapositionem in quibus manet eadem quantitas ⁊ idem signum. ⁊ non in conuersione per accidens vbi mutat̃ quātitas. ¶ Secundū notabile ē ꝙ eadē est conuersio particularis idefinite. ⁊ singularis. Rō ē q2 sicut singularis ꝓ vno supposito verificat̃ ita etiam particularis ⁊ indefinita. ideo de ipsis est idem iudicium quo ad conuersiones. sed nō quo ad oppositiones vt aliq dicunt. q2 due particulares diuerse qualitatis opponuntur subcōtrarie dūmodo sint eiusdē subiecti ⁊ ṕdicati. ⁊ tñ due singulares eiusdē subī ⁊ ṕdicati diuerse qualitatis non opponuntur subcon/

trarie sed poti⁹ ɔ̃dictorie. Ex quo manifeste p3 ꝙ illi false dicūt dicētes idē esse iudiciū de singularibus pticularibus ⁊ indefinitis quo ad oppositiones ⁊ eqpollētias. Sed ɔ̃ hoc arguit̃. ꝓpō singularis affirmatiua ⁊ singularis negatiua de p̄dicatis cōmunib⁹ cōuertūtur formal'r cōuersione per accidēs. q2 bene seqtur. sortes est hō. ḡ aliquis hō est sortes. ⁊ etiā sortes nō ē asin⁹. ḡ aliquis asin⁹ non ē sortes. ⁊ nō possūt ɔuerti simpl'r. cū in illis sit mutatio quātitatis. ergo cōuertūtur p accn̄s. ⁊ sic p̄dictū notabile erit falsū. qr̄ illi dicētes ꝙ nō ē idē iudiciū ð singularib⁹ ⁊ pticularib⁹ negāt auctorē Quidā tn̄ excusare volētes ipm̄ dicunt ꝙ auctor noluit dr̄e nec sētire ꝙ pticularis idefinita ⁊ singularis eodē mō conuertūtur. s3 tn̄ voluit dicere ꝙ sic pticularib⁹ ⁊ idefinitis cōuenit posse ɔuerti. sic etiā singularib⁹ cōuenit posse ɔuerti. S3 in h̄ non bene eū excusāt. q2 cū tradere deberet artē sufficientē de cōuersionib⁹. ⁊ nō doceat ƀm ipos q̄l'r ꝓpositiōes singulares ɔ̃beāt cōuerti. vr̄ eē dimiut⁹. sil'r ⁊ Aristo. q determinat de ɔuersionib⁹. qȯ non est dicēdū. Ideo aliter dicēdū ē. ꝙ eadē est ɔuersio pticularis idefinite ⁊ singularis. Et ad argumtū r̄ndet dicēdo ꝙ singularis ⁊ pticularis sūt eiusdē quātitatis h̄ mō itelligēdo q2 duplex repit̃ quātitas ī ꝓpōnib⁹. Una ē q̄ se tenet ex pte modi enūciādi p̄dicatū de subō. ⁊ isto mō ɔcedit̃ ꝙ non̄ manet eadē quātitas ī singulari ⁊ ī pticulari. alia ē q̄titas q̄ se tenet ex pte hui⁹ qȯ ē reddere locutionē v̄am. Et tūc dr̄ ꝙ singularis ⁊ pticularis sūt eiusdem quantitatis ad h̄ qȯ est reddere locutionem v̄am. cū ī ipis eade3 sit cā veritatis. Ex quo patere pōt ꝙ ꝓpositio pticularis pōt capi dupl'r. Uno mō speciał'r pro propositione ī qua subijcitur terminus cōmunis signo particulari determinatus ⁊ sic propositio particularis distinguitur a singulari. Alio mō capitur generał'r p oī ꝓpōne ad cui⁹ v̄itatē sufficit veritas pro vno supposito ⁊ sic idefinita ⁊ singularis sunt ꝓpositiones particulares Ideo hoc mō diceretur ꝙ oīs ꝓpō singularis de mō enunciandi ⁊ sil'r idefinita ɔuertitur in aliam propositionē q̄ est eiusdē quātitatis nō quātu3 ad modū enūciādi sed quātū ad h̄ qȯ est reddere locutionē v̄am. Et ideo oportet dicere ꝙ sic d3 itelligi diffinitio ɔuersionis simplicis ꝙ est mutatio subiecti in p̄dicatū ⁊ econtra manēte eadē qualitate ⁊ quantitate in conuertente ⁊ cōuersa quātum ad hoc quod est reddere locutionem vera3.

Sed contra p̄dicta arguitur. Primo sic. Termini finiti ⁊ īfiniti non sunt idem termini. ḡ in conuersione p cōtrapositionem nō fit de subiecto p̄dicatum. Scd̄o arguitur. si pticularis negatiua conuerteretur p contrapositionē argueret̃ a nō distributo ad distributū ex parte subiecti conuerse quod nō distribueretur in prima ⁊ tamen distribueretur in secunda cum esset p̄dicatū propositionis negatiue g͛ tal'r cōuersio non valet. Tertio arguitur. Hec est bona cōuersio. aliquis hō est sortes g͛ sortes ē homo. ⁊ tn̄ signum nō additur p̄dicato conuerse positū a pte subiecti cōuertētis. q2 termino singulari nō d3 addi signū g͛ primū notabile est falsum. Quarto arguitur. si illud notabile esset veru3 sequeretur ꝙ vni ⁊ eide3 termino apponerētur duo signa sinonima quod est falsum. antecedens patet conuertendo istā. quidam homo ē quoddā animal. quia tunc debet sic conuerti. quoddam animal est hō vbi est manifesta nugatio.

Ad rationes Ad primam dicitur distinguendo antecedēs. vł ꝙ non sint iidem termini secundum vocem ⁊ sic negatur. vel secundum rem ⁊ vocem ⁊ sic conceditur. Ad secundam distiguitur ans̄ vel ex parte eiusdem termini ⁊ sic negatur. vel mutato termino secundum rem ⁊ sic conceditur. modo regula illa intelligitur quando arguitur a termino nō distributo in vna ad eundem nō distributum secundum rem ⁊ vocem ī alia quod non fit ibi. Ad tertiam concedatur totum argumentum ⁊ negetur vltima consequentia quia illud notabile suppōit si sit possibile ⁊ conueniens ꝙ tale signum addat̃ predicato conuerse. qȯ non fit in illis ꝓpositionib⁹ ī qb⁹ p̄di^m ē t̄miu⁹ singl'aris. Ad q̄rtā dr̄ ꝙ d3 sic ɔuerti addēdo s̄bo ɔuertētis h̄ additū qȯ ē. iō sic ɔuertit̃ qdā hō ē qȯdā aīal. g͛ qȯdā qȯ ē qȯda3 aīal ē hō. Et hec ð conuersionib⁹ dicta sufficiant.

s

Sequitur de ꝓpositiōe ypothetica. Propositio ypothetica ē illa que habet duas cathegoricas propositiones tanquam principales partes sui. vt si homo currit homo mouetur. Et dicit̃ ypothetica ab ypos quod est sub ⁊ thesis quod est positio quasi suppositio siue suppositiua locutio. quia vna pars eius supponitur alteri. Propositionū ypotheticaꝝ alia ē ɔditiōał'. alia copulatiua. alia disiūctia.

¶ Circa hūc textū notādū ē pmo q postq̄ auctor supius determiauit de ppōne cathegorica de qua pncipalr itendit i hoc capitulo. ꝯñter itēdit determinare de propōne ypothetica que cōponit ex pluribus cathegoricis. Et seqtur cathegoricā sicut ꝯpositū sua cōponentia. Ipam pmo sic diffiniēs. Propositio ypothetica ē illa i qua cōiūgunt due cathegorice per aliquā cōiūctionē. Pro cui⁹ declaratōe ē notandū q ppō ypothetica pōt capi dupl'r. vno mō p significato ei⁹ formali. ꝛ tunc significat respectū rōnis fūdatū sup duab⁹ cathegoricis cōiūctis p aliquā ꝯiūctionē cōpatis ad suū significatū ꝯplexū. Alio mō capit p denoīato ꝛ tunc ē qddā cōplexū ex duab⁹ cathegoricis cōiūctis p aliquā cōiunctionē. Et h mō h nō diffinit q2 nō hʒ vnū p se cōceptū nec vnā qdditatez. Sʒ pmo mō h diffinit. In q̄ diffinitione ponit h relatiuū illa qd refert gen⁹ diffiniti. Et residuū ponit ad drīam ppōis cathegorice. vñ hoc totū. s. illa q̄ hʒ duas cathegoricas ꝯiunctas p aliquā cōiūctionē ponit ad circūloquendū suā ppriā drīam q̄ ē nob ignota. iō ponit ei⁹ fundamentū ad notificādū nob drīam. Et dʒ itelligi pdicta diffō. ppō ypothetica est illa q̄ habet duas cathegoricas mediate vel imediate. explicite vl' iplicite. ꝯiunctas p aliquā cōiunctionē aut p aliqd sibi equalēs. vel icludēs ꝟtualit cōiūctionē. Et dr mediate. q2 est aliq̄ ypothetica q̄ imediate ñ cōponit ex duab⁹ cathegoricis. Et dr iplicite pp istas ppōnes. magro legente pueri pficiūt. sole lucēte dies est. In qbus ponunt due cathegorice iplicite ꝛ cōiunctio vniens pdicatū. q2 ablatiui positi absolute pñt resolui p dum p si vl' p q2. Et dr p aliqd sibi equalens vel icludēs ꝟtualr cōiūctionē. q2 mlte sūt ypothetice i qb⁹ ñ ponunt formalr aliq̄ cōiūctiōes sʒ solū ꝟtualr vt patuit i pdcis ppōnib⁹. Iō pʒ q due ppōes cathegorice i ppōne ypotetica se hñt vt mā. ꝛ copl'a ꝯiūctional' vt for^a. que si sit negata ppō ypotetica erit nega^a: ꝛ si sit affirmata erit affirmatiua. ꝛ sic pñt dici q̄les cū hēant copulaz pncipalē affirmatā vel negatā. Sʒ ñ dñr q̄nte. q2 q̄titas ppōis se tʒ ex pte subi. sʒ subm nō ē pars ypothetice nisi bene remota. sʒ a partib⁹ remotis non dʒ fieri denoīatio. ergo ꝛc̄.

Scdo sciēdū ē q ppō ypotetica dr ab ypos qd ē sub. ꝛ thesis positio. q̄si suppositiua locutio. Et si dicat i ppōe ypotetica ñ enūciat vna ppō de altera cū vna ñ se hēat p modū subi ꝛ alia p modū pdicati. g illa locutio ñ dʒ dici suppositiua. Ad h dr ꝯcedendo añs ꝛ negādo ꝯñam: q2 ypotetica ñ dr suppositiua locutio. eo q i ipsa vna sit subm ꝛ alia pdicatū. sʒ q2 i ipa vna cathegorica ē in potētia ad aliā. ꝛ se hʒ p modū determiabil': iō aliquo mō sibi suppōit. Et si vlterius dicat vnū op^m ñ ꝯstituit aliō. sʒ ppō cathegorica ꝛ ypotetica opponūt cū sint mēbra diuidētia ppōez. g cathegorica ñ ꝯstituit ypoteticā. Ad h rñdet negādo maiorē ꝛ distiguēdo minorē. vl' si cathegorica ꝛ ypotetica capiūtur p p se significatis. ꝛ sic ꝯcedit q2 opponūtur nec vna ē ps alteri⁹. Sed si capiantur p denoīatis. ꝛ sic negat cū h mō vna nullo modo est pars integralis alterius.

Tertio sciēdū ē q h ꝯñter auctor notificat ppōez ypoteticā p diuisionē. z° exeqtur determinādo d mbris ei⁹ ibi. ꝯditional'. ꝛc̄. dic g sic. ppōuʒ ypoteticaꝝ alia ꝯditionalis alia copulatiā ꝛ alia disiūctia. ꝛ vltra has spēs ponūt aliq alias tres spēs. s. causalē localē ꝛ tpalē. veꝝ tñ ille reducūtur ad pdictas. Et ipaꝝ sic habetur sufficiētia. q2 i oī propōne ypothetica ꝯiūgūt due cathegorice: vl' g ꝯiungūtur sʒ vocez tm̄ ꝛ sic est disiūctiua. vl' sʒ vocē ꝛ significata sil'. ꝛ h ē dupl'r vl' illa significata ꝯnotant se hre p mōz añcedētis ꝛ ꝯñtis ꝛ sic est ꝯditional'. vl' copulātur p mōm diuersoꝝ. ꝛ sic ē copulatiua. Ex quo pʒ q i ꝯditionali i qua vniūtur due cathegorice p mōz añcedentis ꝛ ꝯñtis ꝛ p mōz vni⁹. magis denotātur vniri q̄ i alijs i qb⁹ vniūtur p mōz vniuersoꝝ. Ad copulatiuā ꝟo reducūt tēporal' ꝛ local'. vñ tēporal' ē illa cui⁹ ptes copulant p h aduerbiū tpale dū. aut per aliqd sibi equiualēs. vt sortes currit dū plato disputat. Et ad ꝟitatē ei⁹ reqrit q illi duo actus qui enūciantur exerceāt i eodē tpe. Et ad falsitatē ei⁹ reqrit q i diuersis tpib⁹ exerceāt ꝛ ideo tpalis reducit ad copulatiuā. q2 tm̄ valʒ dicere sortes currit i aliq̄ tpe ꝛ in illo plato disputat. Sil'r local' est illa cui⁹ ptes copulant p h aduerbium locale vbi. Ideo denoīat local' ad h aduerbiū vbi. ꝛ ad ꝟitatē ei⁹ requirit q illi duo act⁹ q enūciant exerceantur i eodē loco. ad falsitatē reqrit q ñ exerceant i eodē loco sʒ i diuersis. q2 tm̄ valʒ dicē sortes currit vbi plato disputat. siue sortes currit i aliq̄ loco ꝛ in eodē plato disputat. Sil'r cāl'is sub cōditionali ꝯtinet. q2 cāl'is significat ordinē quē etiā ꝯditōalis iportat. distiguentes tñ hāc a ꝯditionali dicunt q cōditionalis iportat solā ꝯñaz ppōnū. sʒ cāl'is iportat causam ꝯñe. Vñ causalis ppō est illa i qua cōiūgūtur due cathegorice per hanc coniunctionez q2. vel p aliqd sibi equiualens. vt q2 sol lucet dies ēst. Et ad ei⁹ ꝟitatē requrit q añs sit causa ꝯñtis. Et ad falsitatē q añs non sit causa ꝯñtis.

Sz ꝯtra ꝑdcã arguitur ꝑ sic. hec ẽ ypotetica. sortes currit q mouet̃. ꝛ tñ ibi ñ ꝯiungũtur due cathegorice per aliq̃ ꝯiũctionez ḡ ꝯ diffinitionẽ ꝓpõis ypotetice. ¶ 2° arguit̃ sic. ex duob⁹ ẽtibus in actu ñ põt fieri vnũ tertiũ. sed due cathegorice sũt due ꝓpões i actu. ḡ ypotetica non põt fieri ex duab⁹ cathegoricis. ¶ 3° arguit̃ sic. si ista vox. a. iponeret̃ ad significãdũ tm̃ q̃tum ista ꝓpõ. si sortes currit sortes mouetur: eẽt ꝓpõ ypotetica: ꝛ tñ i ea ñ ꝯiũgũtur due ꝓpões cathgorice per aliq̃ ꝯiũctionẽ. ergo ꝯ diffinitõez. ¶ 4° arguitur sic. q̃dã ꝓpõ ẽ copulatiua ꝛ disiũctiua sil'r. vt sortes currit. vel plato ꝛ iohannes disputat. ḡ mẽbra diuisionis coincidũt.

Ad rõnes Ad pmã dr̃ ꝙ distiguit̃ maior: vel formalr̃. ꝛ sic negatur. vl' v̓tualit̃ ꝛ sic ꝯcedit̃. Et eodẽ mõ dicat̃ ad morẽ. Ad scḋaz dr̃ ꝙ ꝯcedit̃ maior nisi vnũ sit in potẽtia ad reliquũ. mõ vna cathegorica ẽ i potẽtia ad aliã. Et ẽt q2 due cathegorice se hñt i potentia respcũ copule ꝯiunctionalis cũ habeant se vt mã ꝓpõnis ypotetice. Ad tertiã dr̃ ꝙ casu admisso dr̃ ꝙ equalenter ibi essent due cathegorice ꝯiũcte ꝑ aliquã ꝯiunctionẽ. ꝛ h̓ patere põt in expositiõe diffinitõis. Ad quartã dr̃ ꝙ distiguitur añs. vl' respcũ eiusdẽ. ꝛ sic negatur. vel respcũ diuersoꝝ ꝛ sic ꝯcedit̃. sic itelligẽdo ꝙ aliqḋ idẽ ꝯplexũ põt dici copulatiua ꝛ disiunctiua per respectum ad diuersas copulas.

Cõditionalis est illa in qua ꝯiungũtur due cathegorice per hãc coniũctionez si. vt si sortes currit sortes mouet̃. Et illa cathegorica cui imediate ꝑponit̃ illa coniunctio si dr̃ añs: reliqua vero ꝯñs. Ad veritatem ꝯditionalis exigit̃ ꝙ añs non possit esse verum sine consequente. vt si homo est: animal ẽ. Vñ omnis ꝯditionalis vera est necessaria ꝛ omnis falsa est impossibilis. Ad falsitatẽ conditionalis sufficit ꝙ añs possit esse verum consequente exñte falso vt si homo est: album est.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ ꝑ ꝙ hic ꝯñr auctor determinat de mẽbris propositionis ypotetice ꝛ ꝑ determinat de ꝯditionali. q2 perfectior ẽ alijs ypoteticis. eo ꝙ in ipa vniuntur cathegorice per modũ añtis ꝛ ꝯñtis. cum ois ꝯña silogistica ꝛ gñaliter ois argumẽtatio sit ꝓpõ ypotetica. cũ i ipis ꝯiũgãtur due ꝓpões cathegorice ꝑ istã ꝯiũctõez ḡ. Jn alijs ãt ypoteticis iueniũtur solũ due cath̓gorice ꝑ modũ diuersaꝝ ꝓpõnũ. iõ ꝑus determiat de ꝯditionali q̃ de alijs ipaꝝ ꝑ sic diffiniens. Conditõalis ẽ illa i qua ꝯiũgũtur due cathegorice ꝑ aliq̃ ꝯiũctionẽ ꝯditiõalez siue h̓ fuerit explicite vel implicite siue formaliter aut equiualẽter. q2 ĩ equalẽtib⁹ idẽ est iudiciũ. Et dr̃ talis ꝓpõ ꝯditionalis. q2 ponit v̓itatẽ sui ꝯñtis ꝯditõaliter. denotãdo consecutionẽ vni⁹ ꝓpõis ad aliã Ex q̃ p3. q2 ad ꝯpletã rõez conditionalis sufficit ꝙ vna ꝓpõ denotetur sequi ad aliã. Sed i cãli vltra hoc req̃ritur. s. ꝙ añs sit cã cõsequẽtis. vt h̓. q2 sole lucente dies fit. ꝛ sic cãlis addit cãlitatẽ añtis respectu cõsequẽtis vltra conditionalẽ. Rõne c⁹ plus req̃ritur ad v̓itatem ei⁹ q̃ ad v̓itatẽ conditionat̃. Vñ ꝓpõ cõditionalis põt capi duplr̃. vno° ꝓ ꝑ se significato. ꝛ tũc significat respectũ rõnis fundatũ i duab⁹ cathegoricis coniunctis ꝑ aliq̃ coniũctionẽ conditionalẽ. sic ꝙ h3 añs pro fũdamẽto. vel illud quod se h3 per modũ añtis: ꝛ cõsequẽs ꝓ termino. Et illa coniunctio si est nota illatiõis. alio° põt capi pro denotato. ꝛ tũc ipe cathegorice ꝯiuncte ꝑ aliquã ꝯiũctõez ꝯditionalẽ quaꝝ vna denotatur inferre aliam dñr ꝯditionales. Et capitur hic ꝑ modo ꝛ ñ 2°. Vñ i diffinitõe ꝑdcã ponitur illa loco gñis. ꝛ residuũ ponitur ad drĩaz aliarum ꝓpõnum i q̃bus ñ ꝯiungũtur due cathegorice ꝑ aliq̃ ꝯiunctionem ꝯditionalẽ. Et illõ totũ circũlo q̃tur nobis vnã pro dr̃iaz ꝯditionalis.

Scḋo sciendũ est ꝙ hic ꝯñr auctor subiũgit quoddam notabile dicens ꝙ ꝯiũctio conditionalis notat ordinem. ideo cui ꝑponitur illa cõiũctio si. ẽ añs. ꝛ alia ps ẽ ꝯsequẽs. Deinde subiungit quid req̃ritur ad v̓itatem conditionalis dicens ꝙ ad v̓itatem conditionalis req̃ritur ꝙ añs non possit eẽ verũ sine consequẽte. Cuius ratio ẽ: q2 conditionalis v̓a ponit cõsequẽtiaz necessariã. ꝛ in bona ꝯña ipossibile ẽ añs eẽ verũ q̃n ꝯñs sit verũ. q2 ex v̓o nunq̃ sequitur falsũ. igitur Alia rõ ẽ. q2 ad v̓itatẽ rei i cã ꝯuertibili seq̃tur v̓itas rei in effectu. Ex quo infertur ꝙ ois conditionalis v̓a est necessaria. ꝛ falsa ẽ ipossibilis. Sz ad falsitatẽ ꝯditionalis oz ꝙ añs possit eẽ v̓u3 sine cõsequẽte. Rõ est. q2 sicut dem̃ ẽ ꝯditionalis solũ ꝯ notat ꝯñam vnius ad aliaz. Sed ad hoc ꝙ sit mala ꝯña sufficit ꝙ añs possit eẽ v̓um ꝯñte exñte falso. vel ꝙ pro nullo tẽpore ꝯñs necessario sequit̃ ad añs. quod denotatur in conditionali falsa. Ex

quo patet ꝙ aliqua conditionalis est ꝟa cuius q̄
libet pars est impossibilis. Et ea que dicta sunt d̄
bēt itelligi de conditionali affirmatiā ⁊ ñ negatiā

Tertio sciendum est ꝙ a tota conditionali ꝟa affirmatiua duobus modis ar/
guitur. Uno modo a positione añtis ad positio/
nē conseq̄ntis. vt hic. si sortes currit sortes mo/
uetur. 2º modo a destructione consequentis ad
destructionē añtis. vt si sortes currit sortes mo/
uet̄. ꝫ sortes ñ mouet̄. g̊ sortes ñ currit. ⁊ duobꝰ ali
is modis male arguit̄. s. a positione ꝯsequētis ad
positioneꝫ añtis. vt si homo currit homo mouet̄.
ꝫ homo mouetur. g̊ homo currit. non valet. 2º
a destructione añtis ad destructionē consequen
tis. vt si homo currit homo mouetur. ꝫ nullus ho
mo currit. g̊ nullus homo mouetur. ñ valet ꝯña.
Sꝫ iux̄ hoc dubitatur. vtrū oīs conditionalis sit
ꝟa cꝰ añs ē ipossibile. h̄ ē q̄rere vtꝝ ad ipossibile se
q̄tur q̄libet. ⁊ vr̄ ꝙ sic. q2 non ē maior ratio qua
re vnum ipossibile seq̄tur q̄ꝫ aliud. Itē ad sorteꝫ
eē ⁊ non eē seq̄tur sortē eē asinū. maxie sic argu
endo. sortes ē ⁊ ñ ē. g̊ sortes ē vel homo ē asinꝰ. ꝫ
homo ñ ē: ergo sortes ē asinꝰ. ¶ In oppm̄ argui
tur. quia oē argumētū inferens aliquid isert grā
alicuius habitudinis que ē añtis ad consequens
vt visuꝫ est de conditionali. ⁊ sic in oi argumēto
terminus inferens ⁊ terminus illatus hn̄t aliquā
habitudinē q̄d non ē respectu ipossibilis ad q̄li
bet. ergo ad ipossibile non seq̄tur q̄libet. Pro so
lutione hꝰ notatur ꝙ iposs bile duobꝰ modis pōt
considerari. Unoº ꝫ ipossibilitatē q̄ ē circa com
positionē propositionis ipossibilis. 2º considera
tur q̄ꝫtum ad ea ex quibus fit talis compositio i/
possibilis. Tūc dr̄ ꝙ impossibile p̄ modo nihil in
fert inq̄ꝫtum hꝫ. Probatur ꝙ ipossibilitas d̄ se ni
hil est. sed consequētia fūdatur in iclusione con
sequētis in añte. ⁊ nihil nihil icludit. igr̄. 2º dr̄ ꝙ i/
possibile ꝯsideratum 2º modo infert ea q̄ in ipo sc̄
inclusa. vt hominem esse asinum infert homineꝫ
esse rudibile. igitur. Dicitur tertio ad dubium ꝙ
ad imposibile non sequitur quodlibet. patet. q2
impossibile non habet habitudinem ad quodlibꝫ
quod requiritur anteq̄ꝫ impossibile possit inferre
quodlibet. quia omnis consequētia tenet gratia
alicuius habitudinis. Q̄ꝫuis cum impossibili bene
stet quodlibet. quia si impossibile sit verum quod
libet esset verum. Et ad argumēta respondetur
ꝙ non sit maior ratio quare vnum infert q̄ꝫ aliud
cū aliquando sit conuenientia ⁊ habitudo termi/
noꝝ vnius ipossibilis ad aliud. Ad secūdaꝫ nega
tur antecedens. sed bene sequitur cū sortē esse ⁊
non esse stat sortem eē asinum.

Sed ꝯtra predicta arguitur pⁱo sic. hec conditionalis est vera. si sortes
currit sortes mouetur. ⁊ tñ non est necessaria. cū
vtraq̄ꝫ ps sit ꝯtingēs. g̊ non oīs ꝟa est necessaria
¶ 2º arguit̄ sic. In ista ꝑpōe. aīal currit si hō cur
rit. aīal ē añs cū p̄cedat aliā ꝑpōnem. ⁊ tñ non se/
quitur istā ꝯiunctionē. si. g̊ textus ē falsus. in quo
dr̄ ꝙ añs sequit̄ istaꝫ ꝯiūctionē si. ¶ 3º arguit̄ sic.
si textus eēt ꝟus sequeretur ꝙ ista ꝯditionał eēt
ꝟa. si hō currit aliqua ꝑpositio ē ꝯditionalis. ⁊ si/
militer ista. si nulla ꝑpō ē negatiua aliq̄ ꝑpō ē ne
gatiua. ⁊ similiter ista. si nulla ꝑpō ē ꝟa aliq̄ ꝑpō ē
vera. ꝯñs est falsum. g̊ ⁊ añs. ꝯña patet. q2 añs nō
potest eē verū quin cōsequens sit verū. ¶ 4º ar
guitur sic. ista est falsa. non si homo currit hō mo/
uetur. ⁊ tñ antecedens non pōt esse verum conse
quente existente falso. ergo ⁊c̄.

Ad rationes Ad primaꝫ dicitur ꝙ cō ceditur maior ⁊ negat̄ mi
nor. Et ad probationem conceditur ꝙ vtraq̄ꝫ ps
est contingens. ⁊ negatur consequentia. quia est
habitudo necessaria vniꝰ ad aliam. ⁊ hoc suffic̄ ad
eius necessitatem. ¶ Ad secundaꝫ distinguitur
maior. vel capiendo añs vt tm̄ valet sicut prece/
dens. ⁊ tunc ꝯceditur ꝙ aīal currit est añs. vel ca
piendo antecedens vt tm̄ valet sicut orō vere vel
apparenter inferens aliquod consequens. ⁊ tūc
negatur. ¶ Ad tertiam dr̄ ꝙ textus intelligitur
de ꝑpositionibus conditionalibus q̄rum ptes ñ
hn̄t reflexionē supra se. modo iste hn̄t reflexionē
supra se. ⁊ illud quod requiritur ad ꝟitatem con/
ditionalis requiritur ad eius necessitatem. Et ad
falsitatem eius sufficit ꝙ deficiat vna illarum cō
ditionum requisitarum ad eius veritateꝫ. ¶ Ad
quartā dr̄ ꝙ textus intelligit̄ de ꝯditionalibꝰ af/
firmatiuis. ⁊ non negatiuis quare nō ꝑcedit rō.

Copulatiua est illa in qua coniungun
tur due cathegorice per hanc coniun/
ctionem ⁊. vt sortes currit ⁊ plato di
sputat. Ad veritatem copulatiue
exigitur vtranq̄ꝫ partem esse veram.
vt hō est aīal. ⁊ deꝰ ē. Ad falsitateꝫ
eiꝰ sufficit alterā partē eē falsam. vt hō
ē aīal. ⁊ equꝰ est lapis.

¶ Circa huc textũ notãdũ ē p̊ ꝙ d̄t̃miato d̄ ꝓ/
põe conditõali. h̄ d̄ñt̃ ƶ ordinē p̄us positũ auctor
d̄t̃miat d̄ ꝓpõe copulatiua ipaƶ p̊ sic diffiniēs. ꝓ/
põ copulatiã ē illa ĩ q̄ coniũgũtur due cathegori
ce ꝑ hãc coniũctionē ꝛ. aut ꝑ aliqḋ sibi equalens.
q̄ diff̊. sic ē itelligēda. propositio copulatiã ē illa ĩ
q̄ explicite vel iplicite mediate vel imediate d̄iũ
gũtur due cathegorice per istã d̄iũctionē copula
tiuã ꝛ. aut ꝑ aliqḋ sibi equiualēs. ꝛ sic d̄tiet sub se
tꝑalē. localē. copulatiuã d̄ t̃minis d̄ p̄dicamento
substãtie. ꝛ d̄ p̄dicamento q̄ntitatis. ꝛ sic de alijs.
Ex.ᵐ d̄ tꝑali. vt qñ sol lucet dies ē. Et de locali.
vt sortes ē vbi plato ñ ē. De copulatiã d̄ t̃mis sb̄
stãtie vt hõ ē aĩal q̄ est albꝰ. De copulatiã d̄ t̃mis
p̄dicamēti q̄ntitatis. vt sortes ē tãtꝰ q̄ntꝰ ē plato.
ꝛ in istis aliquid ponitur qḋ equalet isti d̄iunctio
ni copulatiue et. Uñ illa d̄iũctio ꝛ p̄t capi duplr̃.
vnoꝰ copulatiue vt. s. d̄iũgit multas ꝓpões. ꝛ tc̃ fac̃
propositionē copulatiuã ypoteticã. Alioꝰ p̄t capi
copulatĩ. ꝛ h̄ duplr̃. vel vt coniũgit iter t̃minos a
ꝑte subiecti positos vel a ꝑte p̄dicati. et vtroq̄
mõ d̄stituit ꝓpõeƶ cathegoricã d̄ copl̃ato extrēo

Scdo sciēdũ ē ꝙ ad v̄itatē copulatiue req̄ri
tur vtrãq̄ ꝑtē eē v̄am. Ratio ē. q2 co/
pulatiua ponit ãbas suas ꝑtes sil̃ assumēdo ipas
ƶ sua significata. ideo ad v̄itatem eiꝰ req̄ritur ꝙ
vtraq̄ ꝑs eius sit v̄a. ipa. n. est sicut totũ itegrale
respectu suarũ ꝑtium. Sed ad eē totiꝰ itegralis
req̄ritur eē cuiuslƶ ꝑtis p̄ncipalis eius. ideo ad v̄i
tatē copulatiue req̄ritur v̄itas vtriusq̄ sue ꝑtis.
Cũius tñ in tꝑali vltra h̄ aliud req̄ratur. s. ꝙ ãbe
ꝑtes sint v̄e pro eodē tꝑe. Similr̃ in locali req̄ri/
tur vtrãq̄ ꝑtē eē verã pro eodē loco. vt hic sortes
currit vbi plato disputat. h̄ eni ñ requiritur ad ip
sã iquantũ ē copulatiua sƶ iquantũ est tal̃ copula
tiua eo ꝙ sp̄s addit aliq̄d vltra suuƶ genus. mõ
tꝑalis ꝛ localis sũt sp̄ēs copulatiue. ideo plus req̄
ritur ad v̄itatē ipaƶ q̄ ad copulatiuã iquantũ co
pulatiua. Uñ ad possibilitatē copulatiue ñ sufficit
ãbas ꝑtes eē possibiles. q2 tũc ista eēt possibil̃. sor
tes currit. ꝛ sortes ñ currit. cũ vtraq̄ ꝑs sit possibi
lis. sed vltra h̄ requiritur ꝙ ambe ꝑtes sint sibi in
uicē d̄possibiles. Sƶ ad necessitatē copulatiue re
q̄ritur necessitas vtriusq̄ ꝑtis p̄ncipal̃. Et ad cõ
tingētiã eius sufficit vnã ꝑtē eē contīgentē dũmõ
alteri ñ repugnat. q2 si alteri ꝑti repugnaret tota
copulatiua eēt ipossibilis. Sƶ ad ipossibilitatē eiꝰ
sufficit ꝙ vna ꝑs eiꝰ sit ipossibilis vel vna alteri
incõpossibil̃. Sƶ ad falsitatē copulatiue affirmati
ue sufficit alterã ꝑtē eē falsã. rõ ē quia ipa ponit si
mul ãbas ꝑtes eius sic̃ ꝓpõ vl̃is oēs suas singula
res. g̊ ꝑ falsitatē vniꝰ cathegorice ipa tota ē fal
sa. Ex q̊ p3 ꝙ arguēdo a falsitate vnius cathego
rice ad falsitatē totiꝰ copulatiue est bona d̄ña. Et
sic p3 q̄d req̄ritur ad v̄itatē ꝛ falsitatē copulatiue
Et h̄ dƶ itelligi d̄ copulatiuis affirmatiuis ꝛ ñ ne/
gatiuis. Ad v̄itatē aũt copulatiue negatiue req̄
ritur ꝛ sufficit v̄itas vniꝰ suaꝝ ꝑtiũ. Sed ad falsi
tatē eiꝰ req̄rit̃ ꝛ sufficit falsitas cuiuslibƶ sue par
tis. vl̃ dr̃ aliter ꝙ ad v̄itatē copulatiue negatiue
req̄rit̃ illḋ qḋ sufficit ad v̄itatē disiũctiue affirma
tiue d̄posite ex ꝑtibꝰ d̄dicētibꝰ ꝑtibꝰ copulatiue af
firmatiue. Et silr̃ ad falsitatē copulatiue negatiue
req̄rit̃ illḋ qḋ req̄rit̃ ad falsitatē disiũctiue affirma
tiue d̄posite ex ꝑtibꝰ d̄dicētibꝰ ꝑtibꝰ copulatiue ne
gatiue. Uñ ĩ oĩbꝰ ypoteticis p̄ōt dari d̄dictio feren
do negationē ad copulã p̄ncipalem vel p̄ponendo
negatõeƶ toti ꝓpõni. q2 non ē veriꝰ dare d̄dictiõeƶ
q̄ toti ꝓpõni p̄ponere negatõeƶ. Similit̃ etiã ĩ co/
pulatiuis potest haberi talis regula ꝙ copulatiua
ꝛ disiũctiua de ꝑtibꝰ d̄dicentibꝰ contradicunt.

Tertio Sciēdũ ē: ꝙ sunt q̄ttuor regule ad
arguendũ in copulatiuis. Prima ē
ꝙ a tota copl̃atiã affirmatiã ad q̄libƶ ꝑtē eiꝰ p̄nci
palē est bõa d̄ña. vt bñ seq̄t̃. sortes currit ꝛ plato di
sputat. g̊ plato disputat. Scḋa regula est. a ꝑte co
pulatie affirmatie ad totã copulatiuã affirmatiuã
ñ valet d̄ña nisi vna ꝑs sit añs ad aliã ꝛ iferat ãbas
ꝑtes simul. Exēplũ p̄mi vt non seq̄t̃. sortes currit.
g̊ sortes ꝛ plato disputãt. Exēplũ scḋi vt sõtes cur
rit ergo sortes ꝛ hõ currit. sƶ solũ hoc ē grã matie.
Et rõ istaꝝ duaꝝ regularũ est ista q2 a ꝓpõne hñ/
te plures causas veritatis ad ꝓpositionē aliq̄ illa
rum causaꝝ iportantē ē bona d̄ña ꝛ nõ eõ. sƶ copu
latiua affirmatiua hƶ plures cãs sue veritatis. s. v̄i
tat ē suaꝝ ꝑtiũ p̄ncipaliũ. ergo arguendo a tota co
pulatiua affirmatiã ad q̄libƶ ꝑtē eiꝰ p̄ncipalē ē bo
na d̄ña. vt dic̃ p̄ma regula. ꝛ ñ eõ sic̃ dic̃ scḋa. Ter
tia regl̃a ē ꝙ a tota copl̃atiã negatiã ad q̄libƶ eiꝰ
ꝑtē p̄ncipalē ñ valet d̄ña vt ñ seq̄t̃ ñ sortes currit ꝛ
plato disputat. g̊ sortes ñ currit ꝛ plato ñ disputat
Quarta regl̃a ē ꝙ a ꝑte copulatie negatie ad totã
copl̃atiuã negatiuã vƶ d̄ña. vt bñ seq̄t̃. ñ sortes cur
rit. g̊ ñ sortes currit ꝛ platõ disputat. vñ ista ꝓpõ co
pulatiã negatiã ñ sortes currit ꝛ plato disputat ñ
sig̃t ꝙ sortes ñ currit ꝛ plato ñ disputat. sƶ sig̃t ꝙ ñ ē
ita sic̃ ista ꝓpõ affirmatiã sig̃t sortes currit ꝛ plato
disputat. ꝛ ita dicēt̃ de oĩbꝰ copulatis negatiuis.

Sed contra p̄dicta arguit̄. p̄rio sic. hec ē copulatiua. sortes ꝛ plato currūt. ꝛ tñ ibi nō sūt due cathegorice. ḡ contra diffinitionē copulatiue. Secūdo arguitur sic. hec ē copulatiua. oīs homo currit. ꝛ tñ ibi nō ꝯiūgunt due cathegorice ꝑ aliquā ꝯiūctionē. ḡ ꝯ diffinitionē. maior pꝫ q꞉ cōtiet istas. sortes currit. plato currit ꝛ sic de alijs. Tertio arguitur. totū tm̄ valꝫ sic q̄libet ps. ergo ad h̄ ꝙ copulatiua sit falsa oꝫ quālibet ꝑtē eius eē falsam. ꝛ sic nō sufficit falsitas vnius suaꝝ ꝑtium. Quarto arguitur sic. hec ē copulatīa affirmatīa falsa. sortes fuit vbi adā fuit. ꝛ tñ ābe ꝑtes ili⁹ sūt v̄e. g⁹ male d̄r ī textu ꝙ ad veritatē copulatiue sufficit ꝛ reqrit̄ vtrāq ꝑtē eē veraꝫ. mior pꝫ. q꞉ ista ē v̄a. adā fuit. ꝛ sil'r ista. sortes fuit.

Ad rationes ad p̄rimā d̄r ꝙ distinguitur maior vel ꝙ ly ꝛ copulet iter terminos ꝛ sic negat̄. vel iter ꝓpōnes ꝛ sic ꝯceditur. Ad secūdā d̄r ꝙ negatur maior. ꝛ ad ꝓbationē cōcedit̄ añs ꝛ negatur ꝯñā. q꞉ illō nō sufficit sꝫ requirit̄ ꝙ aliquid ꝯtineat actual'r duas cathegoricas ꝯiūctas ꝑ hāc cōiunctionem ꝛ. Ad tertiam distiguitur añs vel capiendo totū cathegoreumatice ꝛ sic negatur. vl' sincathegoreumatice ꝛ sic cōcedit̄ sꝫ negatur ꝯñā. q꞉ capiēdo totū cathegoreumatice ꝯcedit̄ ꝙ ad h̄ ꝙ tota copulatiua sit falsa sufficit vnā ꝑtē eē falsam. Ad quartā d̄r ꝯcedēdo maiorē ꝛ distinguēdo miorē. vel ꝙ ille ꝑtes ꝓpōnis q̄ explicite ibi ponūtur sint v̄e ꝛ sic conceditur. vl' ꝑtes ī quas resoluitur q̄ implicite dicunt̄ partes copulatiue simpliciter dicte ꝛ sic negatur.

Disiunctiua est illa ī qua ꝯiūgūtur due cathegorice ꝑ hanc ꝯiūctionem vel. vt sortes currit vl' plato disputat. Ad veritatē disiūctiue sufficit alterā ꝑtem eē veram. vt homo ē aīal vel equus est lapis. Tamen ꝑmittitur ꝙ vtraqꝫ sit vera: sed non ita proprie. vt hō ē animal vel equus est hinnibilis. Ad falsitateꝫ eius exigitur vtrāqꝫ partem esse falsaꝫ vt hō est asinus vel equus est lapis.

¶ Circa hunc textū notandū est. p̄ ꝙ hic consequēter auctor determinat de ꝓpōne disiūctiua ī qua vniuntur due cathegorice ſm voces tm̄ ipaꝫ primo sic diffiniens. p̄ropositio disiūctiua est illa in qua vniūtur due cathegorice ꝑ hanc ꝯiunctioneꝫ vel aut per aliqđ sibi equiualens. Que diffinitio debet sic intelligi. ꝙ disiunctiua. est illa in qua explicite vel implicite vniūtur due cathegorice cōiuncte ꝑ hanc ꝯiūctioneꝫ vel. aut per aliqđ sibi equalēs. Et d̄r ꝓpō disiūctiua eo ꝙ ibi ponitur ꝯiūctio disiūctiua q̄ coniungit voces ꝛ disiūgit significata. Ex quo pꝫ ꝙ duo sunt actus eius. p̄rim⁹ est coniūgere voces ꝑ quē cōuenit cū alijs ꝯiunctionibus ꝛ rōne cuius d̄r ꝯiunctio. Secūdus est disiūgere significata. ꝛ ꝑ hoc differt ab alijs speciebus coniunctionis. Unde hec ꝯiunctio vel pōt capi dupl'r. vno mō disiūctiue ꝛ sic ꝯiūgit iter ꝓpositiones ꝛ cōstituit ꝓpōnē ypotheticā ꝛ isto mō capitur hic. Alio mō capitur disiūctim ꝛ sic ꝯiungit inter terminos ꝛ ꝯstituit ꝓpōneꝫ cathegoricā de disiuncto extremo. ꝛ hoc dupliciter. Uno⁹ vt cōiūgit iter terminos a ꝑte p̄dicati positos. ꝛ sic cōstituit ꝓpōnem de disiūcto p̄dicato. vt hō est aīal rōnale vel irrationale. Alio mō vt ꝯiūgit iter terminos a ꝑte subi positos ꝛ tē ꝯstituit ꝓpōnē cathegoricā đ disiuncto subō vt sortes vl' plato sedet.

Secundo sciendum ē ꝙ ad veritatē disiūctiue affirmatie sufficit ꝙ vna ps eius ꝑncipalis sit vera. Cuius ratio est. q꞉ disiūctiua ponit duas cathegoricas disiūctiue. ideo de suo significato formali ponit vnam cathegoricaꝫ nō tñ determinate hāc vel illā sed indeterminate ideo ad eius veritatē sufficit vnam ꝑtem eē verā Et ad eius possibilitatē requiritur ꝙ vna ps eius principalis sit possibilis. vt sortes currit vel hō est asinus. Et ad necessitatē eius requirit̄ ꝙ vna ps eius ꝑncipalis sit necessaria vel cōposita ex ꝑtib⁹ legem ꝯdictoriaꝝ vel ꝯriaꝝ ꝑticipantib⁹. q꞉ necesse est vnā illaꝝ eē verā. ꝛ ad īpossibilitatē ei⁹ requiritur vtrāq ꝑtem ei⁹ eē īpossibilem vt hō est asinus. vel equ⁹ est lapis. q꞉ si vna eēt possibilis tota disiūctiua eēt possibil'. Et ad cōtingētiā eius requiritur ꝙ quelꝫ ps eius sit cōtingens ꝛ altera īpossibilis. Sed ad falsitatem disiūctiue affirmatiue requiritur vtrāq ꝑtem eē falsam. q꞉ si vna ps esset vera tota disiūctiua eēt v̄a. qđ pꝫ q꞉ disiūctiua requitur ad quālibet ei⁹ ꝑtē. ergo si vna ps disiūctiua sit v̄a tota disiūctiua erit v̄a. quia ex vero non sequitur nisi verū. ergo ad falsitatem disiunctiue requiritur falsitas vtriusq sue partis.

Tertio sciendū est ꝙ auctor solū locut⁹ ē đ disiūctiuis affirmatiuis. iđ ad maiorem explicatiōeꝫ habēdā hic ostenditur quid requiratur ad veritatē disiūctiue negatiue. Unde ad eius veritatē reqritur vtrāqꝫ ꝑtē eē veraꝫ. Et ad falsitatem eius requiritur falsitas vni⁹ suaruꝫ partium principalium. Uel d̄r ꝙ ad veritatē dis/

iunctiue negatiue reqritur illō qđ requirebat ad ve
ritatē copulatiue affirmatiue ↄposite ex ptib⁹ ↄtra-
dicētib⁹ ptib⁹ disiūctiue negatiue anteq̄ sibi supad-
deretur negatio. Et ad falsitatē ei⁹ requirit vnam
ptē esse falsā. Uel aliter dr̄ q illud qđ requirit ad
falsitatē disiūctiue affirmatiue requirit ꝛ suffic̄ ad
veritatē disiūctiue negatiue. ꝛ illud qđ sufficit ad
veritatē affirmatiue sufficit ad falsitatē negatiue.
Unde ponunt hic due regule. Prima ē a tota dis-
iunctiua affirmatiua cū destructione vni⁹ ptis pn-
cipalis ad aliā partē pncipalē ↄstructiue est bona
ↄña. vt bene sequitur. sortes ē hō vel plato ē asin⁹.
sed plato non ē asin⁹. ğ sortes ē hō. ¶ Scd̄a regu
la est. a q̄libet pte pncipali disiūctiue affirmatiue
ad totā disiūctiuā affirmatiuā ē bona ↄña. hn̄ eni
seqtur sortes currit ergo sortes currit vel plato di
sputat. Istis āt regulis positis pōt facilr̄ poni vna
alia de negatiuis. s. arguēdo a tota disiūctiua ne-
gatiua ad quālibet ptē ei⁹ pncipalē ē bona ↄña. vt
hn̄ sequit non hō est asinus vel homo ē equus ergo
nullus hō est asinus ꝛ null⁹ homo est equus.

Sed contra pdicta arguitur. Primo sic hec ē disiūctiua. petre fac
ignem vel petre lege. ꝛ tamē in ea non coniūgunt
due cathegorice. ğ diffō mala. ¶ Scd̄o arguitur
sic. hec est vna disiūctiua. nō homo ē asin⁹ vl' equ⁹ ē
risibilis. ꝛ tamē nulla ps ei⁹ est vera. ergo text⁹ est
falsus ¶ Tertio arguit sic. ↄiunctio disiūctiua de
sua natura habet disiungere. ergo p illā non pn̄t
cōiūgi due cathegorice. q2 ↄiungere ꝛ disiungere
sunt actus oppositi. ¶ Quarto arguitur sic. hec ē
disiunctiua falsa oēs homines sunt asini vel hoīes
ꝛ asini sunt asini. ꝛ tamē vna ps est vera scz hec asi
ni sunt asini. ꝛ sic ad falsitatē disiūctiue non reqrit
falsitas vtriusq̄ sue partis.

Ad rationes Ad pmā dicit q illa ē eq-
ualens disiūctiua large ca
piēdo disiūctiuā. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr̄ q text⁹ intelligit de
affirmatiuis ꝛ nō d̄ negatis. ¶ Ad 3ᵃᵐ ↄcedit añs
ꝛ distiguitur ↄñs vl' respcū eiusdē ꝛ sic ↄcedit. vel
respcū diuersoꝝ ꝛ sic negat. ¶ Ad 4ᵃᵐ dr̄ q illa
pōt eē vna copulatiua ꝛ sic ē vera q2 vtraq̄ ps ei⁹
est vera. Uel pōt esse vna disiūctiua negatiua ꝛ sic
est falsa. ꝛ sic negatur q vna ei⁹ pars pncipalis sit
vera. q2 ista est falsa oēs homines sunt asini. ꝛ etiā
ista est falsa homines ꝛ asini sunt asini. Et hec de
ypotheticis dicta sufficiant.

Sequit de equipollētijs de qui
bus dant tales regule. Prima
est q si alicui signo vniuersali vel parti-
culari preponat negatio equipollet suo
cōtradictorio. vt iste equipollēt. nō oīs
homo currit. ꝛ quidā homo nō currit.
Secūda regl'a ē q si alicui signo vniuer
sali postponat negatio equipollet suo
cōtrario. vt iste due equipollēt. oīs hō
non currit. nullus homo currit.

¶ Circa hūc textū notādū ē pmo q postq̄ auctor
superi⁹ determinauit tā de ppōnib⁹ cathegoricis
q̄ de ypotheticis hic ↄñter determinat de quadā pas
sione ppōnis. s. de equipollentia que pmo ↄuenit
ppōnibus cathegoricis ꝛ p cathegoricas ypotheti
cis. ideo ad denotandū q ↄueniat vtrisq̄ imedia
te post determinationē ppōnum cathegoricaꝝ ꝛ
ypotheticaꝝ determinat de equipollētia ppōnū
Pro quo est notādum q equipollētia ppositionū
sic diffinitur. Equipollētia est duaꝝ ppōnū vtro
q̄ termino pticipātiū s3 eundē ordinē vni⁹ ad aliā
formalis ↄña pter negationē ppositam tm̄. aut
postpositam tantum. vel prepositam ꝛ postpositā
sil'. In q̄ diffōe pōit formal'r ↄña loco gn̄is. ꝛ totū re
siduū ponit ad drām aliaꝝ ↄñaꝝ. Et q̄uis gen⁹ diffi
nitiū ponat i p̄ loco diffōnis s3 sitū. tn̄ pōitur s3 itel
lectū. Un̄ eqpolētia dr̄ ab h' noīe equ⁹ eq̄ equū qđ
ē eq̄le. ꝛ polleo. es. qđ idē ē q valeo vales q̄i eq̄l' va
lētia. Et sic ppōes eqpollētes dn̄r q̄i equalētes. Un̄
ppōes dn̄r dupliciter eqpollere. Uno mō in signifi-
cādo ꝛ tūc ppōes dn̄r eqpollere q̄ significāt vnā ꝛ
eādē rē imediate ꝛ eodē cōceptu. Alio mō ppōes
dn̄r eqpollere i v̄itate ꝛ falsitate. ꝛ h' dupl'r vno mō
formal'r. alio⁹ material'r. Unde ille propositiones
dicuntur equipollere in v̄itate ꝛ falsitate q̄rum
vna ē illatiua alteri⁹ i bōa ↄña māli. ꝛ hoc mō ppō
particularis ꝛ vniuersalis i mā nāli sūt eqpollē
tes q2 vna ē illatiua alteri⁹ ꝛ econtra. hn̄. n. sequit
i ↄña māli. homo ē aīal. ğ oīs homo est aīal. ꝛ istis
duob⁹ modis non sumit hic equipollētia. Alio mō
ppōes dicūtur equipollere formal'r ꝛ sunt ille q̄ꝝ
vna ē illatiua alteri⁹ ꝛ econtra i bona ↄña ꝛ forma
li pp̄ negationē ppositā tm̄. vl' postpositā tm̄. aut
ppositā vl' postpositā sil'. ꝛ sic capit i pposito. ¶ Ex
q̄ p3 q hoc mō capiēdo eqpollētiā n̄ solū repit iter
ppōes cathegoricas s3 ēt ypotheticas. q2 ppōnes
ypothetice it' se eqpollēt pp appōnē negatōis. Un̄
triplex ē negatio. s. negatio negās negatio ifinitās.
ꝛ negatio puās. Un̄ negatio negans ē q̄ negat ↄpō
nē ppōnis. S3 negatio ifinitans ē q̄ negat ↄpōē

ītrīsecā termini faciēs ipm īfinitū vt nō hō currit. Sed negatio priuās est q̄ negat habitū ⁊ relinquit subiectū ī aptitudine ad habitū sicut cecitas. Et solum ītelligit̄ de negatione negāte ī diffōe equipollentiaꝝ. Et vt dictū ē ponitur ī diffōne equipollētie formal̄ cōnā loco gn̄is. ⁊ totū residuū loco dr̄ie. Ex quo ēt patz ꝙ equipollētia ē spēs formal̄ cōn̄e.

Secundo Sciēdū ē ꝙ equipollētie ꝓpōnum q̄ttuor regulis cognoscuntur in textu positis. Prima est. si alicui signo vl̄i vl̄ pticulari p̄ponatur negatio eq̄pollet suo c̄dictorio Que regula dz sic ītelligi. Datis duab⁹ ꝓpōnibus c̄dictorijs si vni earuz p̄ponatur negatio negās cadēs supra totū sequēs tūc aggregatū ex illa negatione ⁊ ꝓpōe cui additur equipollet illi ꝓpōni cui añ additionē negationis c̄dicebat. Vbi grā. iste ꝓpōnes. quilibet hō est alb⁹. ⁊ quidā hō nō est albus c̄dicunt. tūc si isti ꝓpōni quilibet hō est albus preponatur negatio dicēdo non qulibet homo est alb⁹. tūc illō aggregatū eq̄pollet isti qdā hō nō ē alb⁹ Causa hui⁹ regule ē q2 ꝓpōnes c̄dictorie de terminis coib⁹ differūt ī q̄litate ⁊ q̄titate. ⁊ cuz negatio sit talis nature ꝙ negat illud totū qō post se repit ⁊ ei⁹ oppositū ponit. ideo cū p̄ponatnr alicui ꝓpōni destruit q̄litatē ⁊ quātitatē eius ⁊ oppositūz ponit. Et ista regl̄a ñ solū hz v̄itatē ī ꝓpōib⁹ cathegoricis sz ēt ī ypotheticis. nā si alicui ꝓpōi ypothetice negatio negās cadēs sup̄ totū sequēs tunc aggregatum ex tali negatione ⁊ ꝓpōe cui p̄posita est negatio equipollet illi cui añ additionez negationis c̄dicebat. ergo tale aggregatuz p̄ori ꝓpōni c̄dicit. Ex quo pz ꝙ non est veri⁹ dare c̄dictionez q̄ toti ꝓpōi p̄ponere negatiōez. Et si querat̄ qualiter ē ꝙ negatio īducit nouā q̄litatē vel quātitatē cū nō sit alicui⁹ q̄litatis vel q̄titatis. Ad h̄ r̄ndetur ꝙ dupliciter aliquid potest īducere nouam q̄litatē aut q̄titatē. vno mō formal̄r. alio virtual̄r ⁊ causatiue ⁊ hoc scd̄o mō negatio īducit ⁊ ñ primo modo.

Tertio Sciēduz est ꝙ hic dñr Petr⁹ hisp. posuit scd̄az regulā equipollētiaꝝ que talis est. Si alicui signo vl̄i postponatur negatio equipollet suo c̄trario hoc ē facit ꝓpōez cui aduenit equipollere illi cui añ aduētū negationis c̄dicebat. Que regula dz sic ītelligi. Si alicui signo vl̄i postponatur negatio negās īmediate post totū distributū a pte subi cadēs supra totū sequēs. tunc aggregatū ex illa ꝓpōe ⁊ negatione eq̄pollet alteri ꝓpōi. vt ista quilibz hō non currit equipollet isti null⁹ hō currit. Dicebatur etiam negatio negans q2 si ponatur negatio īfinitās ꝓpōes non equipollent. Et ꝓpter hoc iste nō eq̄pollent. nihil nō idem aīali est homo. ⁊ oē idē aīali ē hō. q2 ī p̄ma negatio postposita capit̄ īfinitanter. ⁊ ēt p̄ma ē vera ⁊ scd̄a falsa. Et dr̄ notant̄ sequēs īmediate totū distributum a pte subiecti. nā alias non oporteret ꝙ eq̄pollerent. Et ꝓpter defectuz istius c̄ditionis iste non equipollent oīs hō aīal non ē. null⁹ hō aīal est. q2 in p̄ma negatio non ponitur immediate post totū distributū a pte subiecti. sz ad hoc ꝙ equipollerent oporteret ꝙ negatio poneret̄ ad ly aīal ⁊ negaret totū sequēs. Propt̄ etiā defectū isti⁹ c̄ditionis iste non sūt equipollentes. cuiuslibet hoīs oculus non est dexter. ⁊ nullius hoīs ocul⁹ ē dexter. Et causa hui⁹ regule est q2 ꝓpōes c̄trarie solū differūt ī q̄litate ⁊ ex quo negatio non p̄ponit̄ signo non mutat quātitatem. sed q2 cadit supra copulā mutat q̄litatem ⁊ sic facit ipsas equipollere.

Sed contra p̄dcā arguitur. Primo sic. Si plures ꝓpōnes eq̄pollerent tūc plures ꝓpōnes vni ⁊ eidē c̄dicerēt. sz c̄ñs est falsū q2 tm̄ vnū vni opponit̄. g̊ ⁊ illud ex q̊ sequitur erit falsū. ¶ Scd̄o sic arguitur. si p̄ma regula eēt vera seq̄retur ꝙ vna ꝓpō equipolleret sue c̄dictorie. sed c̄ñs ē falsū. g̊ ⁊ añs. c̄ña pz ꝑ regulā pri⁹ datā. ¶ Tertio arguit̄ sic. Idē inquātū idē sp̄ natum est facere idē. sz negatio postposita ñ facit c̄dictorias eq̄pollere. g̊ nec ipa p̄posita. ¶ 4º arguit̄ sic. Iste nō equipollēt. oē currēs mouet̄ ⁊ nullū nō currēs mouetur. ⁊ tñ negatio postpōitur signo. ergo secunda regula est falsa.

Ad rōes Ad p̄mā dr̄ ꝙ lz pl̄es ꝓpōes non equipollētes ñ p̄nt vni ⁊ eidē c̄dicere. tñ pl̄es ꝓpōes eq̄pollētes bñ p̄nt vni ⁊ eidem c̄tradicē. Ad 2am negat̄ c̄ña ītelligēdo regulā mō p̄expoº. s. ꝙ fac̄ ꝓpōez cui addit̄ eq̄pollē illi cui añ aduētū negatōis c̄dicebat. Ad 3am c̄cedit̄ maior ⁊ minor. ⁊ negat̄ c̄ña q2 negatio d̄ suo actu ꝓp̄o apta nata ē negare. ⁊ sibi accit ꝙ faciat eq̄pollē ꝓpōnez c̄dictorie vl̄ c̄rie. nec hz h̄ ex sua rōe ꝓp̄a sz solū ex sua rōe ꝓp̄a hz negare. Ad 4am c̄cedit̄ maior ⁊ dr̄ ꝙ regl̄a dz sic ītelligi ꝙ negatio ponatur post totū distributū. cuiusmodi non est in predictis.

Tertia regula ē ꝙ si alicui signo vniuersali vl̄ pticulari p̄ponat̄ ⁊ postponat̄ negatio equipollet suo subalterno. vt iste due equipollent. non omnis homo nō currit. quidam homo currit. Et dicte regule in his versibus continentur.

Unde versus. ❡ Pre contradic. post contra. pre postq₃ subalter.
❡ Nō oīs quidā nō. oīs nō q̄si nullus.
❡ Nō nullus qdā. ꝫ nullus n̄ val₃ oīs
❡ Nō aliqs nullus. n̄ qdā n̄ val₃ oīs.
❡ Nō alter neuter. neut̄ n̄ p̄stat vtq₃.

Ex istis regulis infert̄ regula que tal' ē Si duo signa vl'ia negatiua ponant̄ in eadē locutione: ita ꝙ vnū sit in subo ꝛ reliquū in p̄dicato: primū equipollet suo ꝯtrario p secūdā regulā. ꝛ b'm suo ꝯtradictorio p primā regulā. vt nihil ē nihil. equipollet huic. quodl₃ est aliqd q₂ p secūdā regulā nihil nō ꝛ quodlib₃ equipollēt. sic oīs non ꝛ nullus. ꝛ per primā regulā nō nihil ꝛ aliqd equipollent. sicut non nullus ꝛ quidam. ꝛ sic due prime sunt equipollētes.

❡ Circa hūc textū notādū ē p̄mo ꝙ hic ꝯn̄r Petrus hiſ. ponit tertiā regulā q̄ tal' est. Si alicui signo p̄ponat̄ ꝛ postponat̄ negatio eq̄pollet suo subalterno. Que d₃ sic itelligi. Si alicui signo p̄pōatur negatio ꝛ postponat̄ ita ꝙ vna imediate postponat̄ post terminū distributū. ꝛ alia an̄ signu₃ eq̄pollet suo subalterno. i. illi ꝓpōni cui ante aduentū negatiōis opponebat̄ subalterne. Et rō hui⁹ regule ē. q₂ subalterne repugnāt solū i quātitate. ſ₃ negatio p̄posita signo mutat quātitatē ꝓpōnis. ꝛ p negationē postpositā ipedit̄ ne mutet q̄litatē. q₂ vna negatio destruit actū alteri⁹. iō p̄ma negatio variat solū quātitatē ꝛ p ꝯn̄s fac̄ eas equipollere Et si arguat̄ sic. sic̄ se h₃ affirmatio ad affirmationē ita negatio ad negationē. ſ₃ due affirmatiōes nō equalēt vni negationi. g⁹ due negatiōes non equalebūt vni affirmationi. Ad h' dr̄ ꝙ non ē sile q₂ negatio sēper oppositū iducit. iō negat q̄cquid post se repit. Et sic p̄ma negatio q̄ post se repit aliam negationē negat ipa₃ ꝛ destruit: ſ₃ destructa negatione ponit̄ affirmatio. q₂ de q̄lib₃ ē affirmatio vl' negatio v'a ꝛ de nullo ābo sil'. ideo d̄structa illa negatiōe ponit̄ affirmatio. ꝛ sic due negatiōes cadentes supra se inuicē equiualent vni affirmationi. sed due affirmationes nō equalēt vni negatiōi. q₂ v^a affirm⁹ nō d̄struit aliā ſ₃ magis ꝯfirmat iō dic̄ iuſ. duplici affirmatiōe firmior fit ꝓbatio.

Secundo sciendū est ꝙ ex istis regulis sequitur alia regula q̄ tal' est. Si duo signa vl'ia negatiua ponant̄ i eadē locutione vnū i subo ꝛ reliquū in p̄dicato p̄mū eq̄pollet suo ꝯ̄rio ꝛ reliquū suo ꝯ̄dictorio. Que d₃ sic itelligi. si i aliq̄ ꝓpōne cathegorica ponant̄ duo signa vl'ia negatiua negāter accepta vnū cū subo ꝛ reliquū cū p̄dicato ꝛ an̄ copulā tūc illa ꝓpō eq̄pollet vni alteri ꝓpōni in qua cū subo ponitur vnū signū ꝯ̄riū signo vl'i negatiuo. ꝛ cū p̄dicato pōitur signu₃ ꝯ̄dictoriū signo vl'i negatiuo. vt iste eq̄pollēt nihil nihil est. ꝛ q̄dlib₃ est aliquid. Et d₃ capi p̄mū ꝓ s'bo ꝛ sc'd₃ ꝓ p̄dicato. Dr̄ notāter si ambo ponātur an̄ copulā. q₂ iste nō equipollēt. nihil ē nihil. ꝛ q̄lib₃ ē aliquid. q₂ p̄ma ē negatiua cū hēat vnicā negationē an̄ copula₃. ꝛ sc'a ē affirmatiua. ſ₃ negatiua nō equiual₃ affirmatiue igr̄. Et rō regule ē q₂ primo signo postponitur negatio ꝛ sic eq̄pollet suo ꝯ̄rio p sc'a₃ regulā. ꝛ sc'o signo p̄pōitur negatio. ꝛ sic equipollet suo contradictorio p primam regula₃ vt visum ē i exemplo predicto.

Tertio sciendū ē ꝙ hic Petrus hiſ. ꝯn̄r ponit aliq̄s versus ad maiorē notitiā de eq̄pollētijs habendā q̄ sic itelligūtur. Non oīs equipollet quidā nō siue sit a pte subi siue a pte p̄dicati dūmō cadat negatio sup̄ copulā. Exēplu₃ a pte p̄dicati. vt sortes nō oīs hō ē. eq̄pollet isti sortes quidā hō n̄ ē. Exēplū a pte subi. vt non oīs hō currit equipollet isti. quidā hō n̄ currit. ꝛ silr̄ oīs n̄ valet nullus siue h' sit a pte subi siue a pte p̄dicati vt sortes oē aīal nō est. ꝛ sortes nullū aīal est. Silr̄ oīs hō nō est alb⁹ ꝛ nullus hō ē alb⁹. S₃ nō nullus val₃ quidam siue h' sit a pte subi siue a pte p̄dicati vt sortes nō nullū aīal est. ꝛ sortes aliq̄d aīal ē. vel nō nullū aīal currit ꝛ alq̄d aīal currit. Silr̄ nullus nō val₃ oīs ꝛ h' tā i subo q̄₃ in p̄dicato ꝛ possūt faciliter dari exēpla sic̄ i p̄cedentib⁹. Silr̄ n̄ aliquis eq̄pollet nullus. nō al'r equipollet neuter. neuter nō equipollet vter. ꝯn̄r Petrus hiſ. ponit aliō metrum quod d₃ sic intelligi Pre cōtradic. id ē propositio cui p̄ponitur negatio eq̄pollet suo ꝯ̄dictorio. post ꝯ̄. id est ꝓpō vl'is i q̄ ponitur negatio negās imediate seq̄ns totū distributū eq̄pollet suo ꝯ̄rio. Pre postq₃ subalter. id est ꝓpō i q̄ ponitur ꝛ postpōitur negatio negās signo tal' eq̄pollet subalt'ne illi⁹ ꝓpositionis cui addūtur negationes. Et omnia ista debent intelligi quādo negatio capitur neganter et non quando capitur infinitanter. quia vt vult philosophus primo peryarmenias signo non debet addi negatio infinitās.

Sed cōtra pdicta arguitur ꝓ͛io sic. ꝓpō
pticularis eqͣpollet vlī vt ista
qdam hō est aīal eqͣpollet huic. oīs hō est aīal. g°. ad
faciendā eā equipollere sue vlī ñ oꝫ addere nega
tionē. ¶ 2°. arguitur sic. Iste non eqͣpollēt nō qui/
libet hō nō currit ⁊ aliquis hō currit. qꝛ pͥa est ne
gatiua ⁊ secūda est affirmatiua. g°. ɔ̃ña pꝫ i cathe
goricis ꝙ nūq̄ affirmatiā eqͣpollet negatiue. et ꝙ
ꝑma sit negatiua pꝫ qꝛ sup̄ copulā cadūt negatio
nes. g°. est negatiua. ɔ̃ña est manifesta. qꝛ si solum
vna negatio caderet sup̄ copulā faceret totā ꝓpō
nem negatiuaꝫ. ergo a fortiori si due. qꝛ qcq̄d pōt
vnū pōt ⁊ reliquū. Et ɔfirmatur. qꝛ si ista ꝓpō nō
qlibꝫ hō non currit ñ eēt negatiua maxīe eēt ideo
qꝛ prima negatio ipedit ꝟtutē secūde. sꝫ h̄ est fal/
sū. qꝛ simile nō agit i sibi simile. ⁊ etiā qꝛ nega°. ē q̊d
dā sincathegoreūa. sincathegoreūata ꝟo nō agūt
i se. g°. scd̄a negatio ñ agit ipediēdo pͥaꝫ. ¶ 3°. ar
guitur sic. due subalterne minus repugnāt q̄ due
ɔ̄dictorie g°. minꝰ reqͥritur ad faciēdū duas subal
ternas eqͣpollere. sꝫ ad equipollētiā ɔ̄dictoriarum
sufficicit vna negatio g°. ad eqͣpollētiā subalterna
rum ñ reqͥrūtur due negationes. ¶ 4°. arguitur
sic. iste ñ eqͣpollēt nihil ē nihil. ⁊ q̄dlꝫ est aliquid. qꝛ
ꝑma est negatiua cū ibi ponatur tm̄ vna negatio:
⁊ alia est affirmatiua. sed negatiua nunq̄ equipol
let affirmatiue. ergo contra quartam regulam.

Ad rōnes Ad ꝑmā distiguitur maior vel
formalr̄ ⁊ sic negatur. vl̄ mālr̄
⁊ ꝓp hītudinē terioꝝ ⁊ ñ gratia forme arguendi et
sic ɔceditur. Ad scd̄aꝫ negat̄ maior. ⁊ ad ꝓbatiōeꝫ
negat̄ maior. s. ꝙ sit negatiua. ⁊ negat̄ ɔ̃ña: ⁊ cum
dr̄. qcq̄d facit vnū possūt facē duo ɔcedit̄ si nō sint
se inuicem impedientia. modo negationes se inui
cem impediūt. ⁊ itellectꝰ noster ē ꝑncipal̄ cā qr̄ ꝓ
pō ē affirmatiua vl̄ negatiua scd̄ꝫ ꝙ capit copulā
ꝓpōnis affirmatiue vl̄ negatiue. ⁊ negatio ē solū
cā istrumētalis qꝛ itellectꝰ capit copulā negatiue.
mō ñ oꝫ si itellectꝰ mediāte vna negatiōe capit co
pulā negatiue ꝙ etiā mediātibꝰ duabus capiat co
pulā negatiue. Ad ɔfirmationeꝫ ɔcedit̄ ɔ̃ña. ⁊ qñ
dr̄. sil̄e ñ agit i sibi sil̄e ɔcedr̄. g°. nō ipedit. negatur
ɔ̃ña. qꝛ ipedit ꝟtutē ꝑme agendo i idē i q̄ agit ꝑ͛
negatio. qꝛ ꝟtꝰ ꝑme negationis ⁊ ꝟtꝰ scd̄e sil̄ ca
dūt sup̄ copulā ⁊ se mutuo ipediūt. Ad tertiā ɔce
ditur añs ⁊ etiā ɔ̃ñs. ⁊ negat̄ vltia ɔ̃ña. qꝛ due ne/
gationes minꝰ sūt q̄ vna ⁊ minꝰ faciūt scd̄m actū
negādi qꝛ solū mutāt quātitatē ⁊ vna sola ꝑposita
signo mutat qualitatē. Ad q̄rtā ɔcedit̄ añs qꝛ illa
negatio ñ fert̄ ad copulaꝫ q̄d tñ opteret ad h̄ ꝙ q̄r
ta regula sit ꝟa. ⁊ hec d̄ eqͣpollētijs dicta sufficiāt.

m Odus ē adiacēs rei determia
tio. Et hꝫ fieri ꝑ adiectiuū. sꝫ
duplex ē adiectiuū. quoddam
ē adiectiuū nōis. vt albus niger ⁊ sil̄ia.
aliud ē adiectiuū verbi vt aduerbia. ꝭm
enī priscianū aduerbiū ē vi verbi adie/
ctiuū. Et ideo duplex est mōs vnꝰ no/
mial̄ qui fit ꝑ adiectiuū nōis. alius ad/
uerbial̄ qui fit ꝑ aduerbiū. vt hō currit
velocit̄. Iteꝫ aduerbioꝝ q̄daꝫ determi
nāt verbuꝫ gr̄a ɔpōnis vt ista sex neccio
ɔtigēter possibil̄r ipossibil̄r vero ⁊ fal
so. Alia determiant verbū gr̄a rei ver/
bi vt fortit̄ agit velocit̄ currit. Alia de/
termināt gratia tēporis vt hodie cras
⁊ alia aduerbia tꝑalia. Alia aduerbia
determināt rōne mōi. vt aduerbia op/
tādi hortandi. ⁊ sic sumit̄ multipliciter
modus ꝑ aduerbia. Sed omissis oībꝰ
alijs solū nunc de illis dicenduꝫ est qui
compōnem determināt vt sūt neccio cō
tingenter ⁊c̄. Cum enim dr̄ homo ne/
cessario sedet designatur ꝙ cōpositio
sessionis cū homine sit necessaria. Sed
cum dicitur homo bene currit vel ve/
lociter significatur ꝙ cursus hominis
sit velox vel bonus. ⁊ i ista determina
tur res verbi. i prima vero compositio
Unde soluꝫ illi modi qui compositio
nem determinant faciūt propositiōem
modaleꝫ ideo de talibus solummodo
hic itendimus. Et sumuntur quando
qꝫ predicti modi nominaliter. vt possi
bile impossibile contingens necessariū
verum ⁊ falsum. Quandoqꝫ aduerbi
aliter. vt possibiliter impossibiliter ne/
cessario contigenter vero ⁊ falso.

¶ Circa hūc textū notādūꝫ ē primo quod postq̄
auctor superiꝰ determinauit de propōnibus de

ieē.hic ɔñr determinat de ꝓpōne modali. ⁊ diui
ditur hec ps in duas ptes.q₂ pmo oñdit qd est mo
dus ⁊ qt modis dicat̄ modus.i z^a pte ostēdit qd ē
ꝓpō modalis ibi.ꝓpō modalis est illa. Et q₂ ꝓpō
modal' dr̄ a modo ideo ponit hic difinitionē mōi
dicens. Modus ē adiacens rei determinatio. In
qua diffinitiōe ponitur determiatio loco gn̄is.lo
co ṽo differentie ly adiacens rei ħ ē ōterminabile
Un̄ idē sunt real'r modus scōꝫ logicū ⁊ adiectiuū
scōm grāmaticū.sed oē adiectiuū ē ōterminatio
adiacēs rei id est sui subi ⁊ sibi adiacet. Ex q̈ pꝫ ꝙ
oē adiectiuū siue sit determinatio subē siue subi si
ue p̄dicati vt sēt sig^a vl'ia ⁊ pticularia ⁊ alie dispō/
nes possūt dici modus cōmunit' capiēdo modum

Secundo sciēdū ē ꝙ modus ī coī sic diui
ditur:q₂ qdaꝫ est modus noial'
alius est modus ṽbalis. de mō aūt noiali nō mul/
tū ē ħ ad ꝓpositū eo ꝙ hic ē sermo de mō q̄lifican
te formā ꝓpōnis q̄ ē copula. Un̄ ois modus hꝫ fie
ri p adiectiuū cū sit adiacēs rei. vl' g̈ fit p adiecti/
uū nois ⁊ sic est modus noialis. vl' p adiectiuū ṽbi
qd̄ est aduerbiū. ⁊ sic est modus ṽbal'. Et etiā talis
modus dr̄ ṽbal' rōne sui subi q₂ ē ōterminatio ṽ/
bi. Un̄ modus noial' significat p modū hitus ⁊ ge/
tis.iō dꝫ ōterminare nomē vel aliqd positū p mo
dū nominis. sꝫ aduerbiū significat p modū fluxus
vl' fieri ī alio. rōne cui⁹ ē ɔueniēs ōtermiatio ṽbi
⁊ adiectiuū ei⁹. Et sic patere pōt sufficiētia p̄dicte
diuisionis. Sꝫ vt hēatur modus siue mēbꝝ modi
de quo ē ad ꝓpositū rursū diuiditur modus ṽba
lis p q̄ttuor modos scōꝫ diuisioneꝫ aduerbioꝝ.q₂
q̇dam modificāt ṽbū gr̄a ɔpōnis. vt possibil'r ne/
cessario ɔtigens verū ⁊ falsū. Alia ṽo gr̄a rei ver
bi vt fortit' velocit'. Alia gr̄a tpis vt aduerbia tpa
lia. Alia ōtermināt gr̄a mōi vt aduerbia optandi
⁊ hortādi. Un̄ res ṽbi dr̄ actus ei⁹ spālis.i.est res
significata p tale ṽbū. Et hoꝝ mōꝝ sic habetur suf
ficiētia. q₂ ois modus ṽbal' attribuit' ṽbo aut rōne
sue substātie aut rōne sui accn̄tis.si pmo mō ħ est
dupl'r. aut rōne forme.s.ɔpōnis ⁊ sic sūt isti modi
possibil'r ipossibil'r. ⁊ sic de alijs modis faciētibus
ꝓpōnē modalē. aut gr̄a māe ṽbi. ⁊ sic sūt isti modi
fortiter velocit'. Si ṽo detmiat ṽbū gr̄a accn̄tis
ħ ē dupl'r. aut rōne tpis ⁊ sic sunt aduerbia tpalia
aut rōne modi ⁊ sic sūt aduerbia optādi aut hor/
tandi. Notādū vlteri⁹ ꝙ p̄missa diffinitiōe modi ī
cōmuni ⁊ diuisione ɔñr oñdit auctor ō q̄ acceptio
ne ē hic ad ꝓpositū dicēs ꝙ hic solū determinan
dū ē de modo q reddit ꝓpōnē modalem. sed soli
modi determinātes ɔpositionē ꝓpōnis reddunt
ꝓpōnē modalē ⁊ nō illi q detmināt subm vel pre
dicatū q₂ solū modificāt ptes mālēs ꝓpōnis. g̊ so
lum de illis q determināt ɔpōnē est hic ad ꝓposi/
tū. Un̄ ɔpositio ꝓpōnis pōt dupl'r ōtminari. vno
mō generali determinatiōe sine āpliatione ipius
ɔpōnis ⁊ ħ modo isti modi verū ⁊ falsū determi/
nāt ɔpōnem ⁊ faciūt ꝓpositionē modalē gn̄aliter
dictā. Alio mō ōterminatur copula siue ɔpositio
ꝓpositionis spāli determiatione qn̄ modus dicit
aut significat aliquē spālē modū entis ⁊ āpliat cō/
positionē siue copulā vltra tp̄s sue p̄nacētis ⁊ hoc
mō poīe ⁊ ipoīe faciūt ꝓpositionē modalē ꝓprie
dictā. ¶ Sed iuxta hoc mouetur vna difficultas
Utꝝ sint tm̄ q̄ttuor modi faciētes ꝓpositionē mo
dalē ꝓpe dictā. ⁊ vr̄ ꝙ sic q₂ auctor solū determi/
nat ō ill' n̄ faciēdo mētiōeꝫ ō alijs.g̊ n̄ sēt pl'res mo
di q̄ꝫ q̄tuor. vl' auctor ē diminut⁹. ad ħ dr̄ ꝙ plures
sūt alij modi ab istis faciētes propositionem moda
lem. tn̄ q₂ iter istos q̄ttuor pp p̄pōnē vl' postpōnē
negationis repit' oppositio ⁊ eqpollētia ⁊ nō ī alijs
modis ideo solū auctor ōtermiat de istis n̄ de ali/
is. ⁊ p ħ pꝫ solutio ad obiectionē. Un̄ isti mōi poīe
⁊ ipoīe ɔtingēs ⁊ nec̄ium capiūtur dupl'r. Uno:
vt sūt termini p̄me ipositiōis ⁊ tc̄ dicūt modos ip
saꝝ reꝝ ad extra. vt poīe significat possibilitateꝫ
ī entib⁹ ⁊ sil'r nec̄e ⁊ sic de alijs. Alio mō possūt ca/
pi vt sēt t'mini scōe ītētionis ⁊ tūc dicūt modos ꝓ
pōnis ⁊ significāt respect⁹ q̊sdā exn̄tes iter sbꝫ ⁊ p̄
dicatū ꝓpōnis. vt cū dr̄ hōiē eē aial ē nec̄e. ly ne
cesse denotat hītudinē nec̄iam subi ad p̄dicatum
vt tm̄ sic hec ꝓpō hō est aial ē ꝓpō nec̄ia. Sil'r ho/
minē currere ē poīe iste modus poīe significat hī
tudinē poīem p̄dicati ad subm. ⁊ tm̄ valet sic hec
ꝓpō hō currit ē poīis. Et isto mō isti modi non fa
ciūt ꝓpōnē modalē diuisā sꝫ ɔpositā. Alio mō ca
piūtur sincathegorematice ⁊ tūc faciūt ꝓpōnem
modalē ꝓpe dictaꝫ vt sortes possibiliter ē currēs
ibi possibil'r ē sincathegoreuma ⁊ facit propositio
nē modalē proprie dictam.

Tertio sciēdū ē ꝙ ad modū facientē ꝓpō/
nē modalē tres ɔditiōes reqrūtur
Pria ē ꝙ talis modus determinet cōpositionem
ꝓpōnis defectu cui⁹ aduerbia q̄ determināt subꝫ
⁊ p̄dicatū ꝓpōnis nō reddūt ꝓpōnem modalem
Scd̄a ɔditio est ꝙ talis modus dicat aliquā dr̄iaꝫ
entis circa talē ɔpositionē. defectu cui⁹ negatio ⁊
isti modi ymaginabile ⁊ opinabile nō faciūt ꝓpō/
nē modalē. Tertia ɔditio ē ꝙ tal' modus ampliet
ɔpōnē vltra tp̄s sue p̄nacētis. defectu cui⁹ verū ⁊
falsū nō faciūt ꝓpōnē modalē ꝓpe dictā. Un̄ du

plices dicūtur eē modales. q̄dā sūt modales diuise. alie sūt ꝯposite. Vn̄ ꝯposite sūt ille i q̄b⁹ modus subijcit̄ vel p̄dicat̄ ⁊ totū dictū est alteꝝ extremū vt hominē currere est possibile. ibi ẜ totū hominē currere ē subm. ⁊ posse est p̄dicatū. ⁊ ē copula ip̄a sine aliq̄ modi determinatione q̄ vnit p̄dicatū cū subo. ⁊ sic talis ppō vr̄ eē de inesse. Sed ppositiones diuise sūt ille i q̄bus modus se tenet a pte copule tāq̄ȝ determinatio ei⁹ ⁊ ptes dicti sūt diuise ita ꝙ. vna ps ē subm ⁊ alia p̄dicatū. vt hōiē posse est currere. ly hominē est subm ⁊ currere ē p̄dicatuʒ. ⁊ ista copula est modificata ⁊ determiata illo mō possibile vnit predicatum cum subiecto. Ex q̊ patet ꝙ illa non est de iesse sed modalis.

Sed contra p̄dicta arguitur. Primo sic. nullū subm vel p̄dicatuʒ ppōnis ē determinatio copule. sʒ iste modus possibile ⁊ sil'r necesse sūt suba vl' p̄dicata ppōnis modalis. g̊ nō sūt determinationes copule ⁊ sic nō faciūt ppōnē modalē. Scd̄o arguit̄ sic. ipose ē modus ⁊ tñ nō est determiatio adiacēs rei q2 nō significat alterā formā siue alteri adiacētem. ergo male ponit̄ diffinitio mōi. Tertio arguit̄ sic. oē d̄termiabile ē i potētia. sʒ ꝯpō ppositionis cū sit forma totius ē in actu tm̄ ⁊ nō i potentia. g̊ non ē d̄termiabilis. g̊ nullatenus d̄termiat ꝯpōnē. Quarto arguit̄ sic. determinationes ētis icōplexi nō determināt ꝯpositionē ppōnis. sʒ necīū ⁊ ꝯtingēs sunt mōi ⁊ t̄mini entis icomplexi ergo n̄ determinant compositionem propositionis.

Ad rōnes ad p̄mā dr̄ ꝯcedēdo maiorem ⁊ distiguēdo miorē. vl' si capiāt̄ vt sūt t̄mini p̄me itētionis ⁊ sic negat̄. vel vt sūt t̄mini scd̄e itētiōis ⁊ sic ꝯcedit̄ minor ⁊ negat̄ ꝯñā Ad scd̄aʒ cōcedit̄ maior ⁊ negat̄ minor. ⁊ ad pbationē distiguit̄ añs. vl' q2 nō significat formā real'r adiacētē ꝯpōni q2 significat ipossibilitatē q̄ ē puatio potētie ⁊ sic cōcedit̄. vel ꝙ n̄ significat formā d̄terminatā ẜm nostrū modū itelligēdi ⁊ sic negat̄ q2 ipossibilitas apph̄ēditur p modū forme. Ad tertiā ꝯceditur maior ⁊. distiguitur minor vel respectu toti⁹ cōpōnis ⁊ sic cōceditur. vel p respectū ad suā determinationē ⁊ sic negat̄ imo idē pōt eē in actu ⁊ i potētia respectu diuersoꝝ. Ad q̄rtaʒ dr̄ ꝙ si capiatur ꝯtingēs ⁊ necīū vt sūt dr̄ie entis cōplexi qd̄ ē iherētia p̄dicati cū subo sic sūt determiationes ipi⁹. ⁊ sic sumuntur in proposito. ⁊ non vt sūt determinationes entis incomplexi.

Propositio modal' ē illa q̄ determiat̄ aliquo istoꝝ sex mōꝝ possibile impose ꝯtingens necessariū verū ⁊ falsū. vt sortē currere ē pose. et sic de alijs. et i istis modalib⁹ verbū dʒ subijci. modus aūt p̄dicari. oēs aūt alie ppōnes q̄ nō determinātur p illos sex modos dicūtur de iesse. Sʒ adhuc ille ppōnes q̄ modificant̄ his modis vero ⁊ falso ad p̄sēs relinquunt̄. q2 in illis eodē mō sumūt̄ oppositio ⁊ ꝯueniētia sicut i illis de iesse. In illis aūt de his q̄tuor modis pose ipose cōtingens ⁊ necessariū alio mō sumūt̄ oppositio equipollētie vel conueniētie vt postea patebit. Sciendū aūt ꝙ quilibet istoꝝ quatuor modoꝝ quatuor facit ppositiōes modales. iō cuʒ modi sint q̄tuor: quat̄ quatuor erūt ppōnes. ⁊ sic erunt sedecim. Verbi grā. Iste modus possibile si sumatur sine negatione facit vnam propositionem modalem. vt sortē currere est pose. Si aūt sumat̄ cuʒ negatione lata ad verbū facit secundā vt sortem nō currere ē pose. Si vero cuʒ negatiōe posita ad modū facit tertiam. vt sortē currere nō est possibile. Si cū negatione posita ad verbū ⁊ ad modum facit aliā. vt sortē nō curere non ē pose Et hoc modo ẜm vnūquēqʒ alioꝝ modoꝝ sumūt̄ q̄tuor ppositiōes modales

Circa hūc textū notandum est p̄mo ꝙ postq̄ȝ auctor d̄terminauit de modo d̄ q̊ ē ad ppositū. ẜ consequēter i ista pte d̄terminat d̄ ppositiōe modali eam sic diffiniens. Propositio modalis est illa q̄ determiat̄ aliq̄ istorum sex modoruʒ. po e im possibile. ⁊ sic de alijs. Que diffinitio potest intelligi tam de propositione modali diuisa q̄ȝ composita. Unde verificatur sic de modali diuisa. ꝙ est propositio cathegorica in qua est aliquod verbū principale copulans extrema ⁊ ponitur aliquis istorum modorum possibile impossibile et sic de alijs. Alio modo potest exponi de modali composita. et hoc sic. Propositio modalis composita ē illa i q̄ ponitur aliq̄s istoꝝ modoꝝ a pte subi vl'

p̄dicati mediāte copula ñ modificata. ⁊ ista expō magis vr̄ eē ḋ intentōe auctoris vt p3 ex notabili qḋ īfert ex illa diffinitōe dicēs. v̄bū d3 s̄bijci. mod⁹ āt p̄dicari. Qḋ notabile sic ītelligit̄ ī modalib⁹ cōpositis. v̄bū. i. dcm̄ p qḋ intelligr̄ ꝓpositio de ieē. d3 eē subm̄. ⁊ mod⁹ p̄dicatū. S3 de modalib⁹ diuisis istud notabile sic d3 ītelligi. v̄bū d3 subijci. i. v̄bu3 d3 se h̄re vt determinabile. mod⁹ v̄o p̄dicari. i. mod⁹ d3 se h̄re vt determinatio. q2 ī modali diuisa modus ē d̄terminatio ⁊ copula ē determinabile. Uñ ꝓpō modalis capit̄ dupl̄r. vno° ꝓ p se significato ⁊ tc̄ significat relationē rōnis fūdatā ī aliq̄ ɔplexo h̄nte subm̄ p̄dicatū ⁊ copulā modificātē aliq̄ istoꝝ modoꝝ poēe ipoēe. ⁊ sic de alijs. alio° capit̄ ꝓ d̄nomiato. ⁊ tūc ꝓpō ɔposita ex subo p̄dicato ⁊ copl̄a modificata dr̄ modalis denoiatiue. ⁊ h̄ mō ñ diffinitur h̄. s3 ꝓ p̄mario eius significato. vñ ī illa diffinitōe illa refert gen⁹ diffiniti. s. ꝓpōe3 cathegoricā q̄ ē gen⁹ ꝓpōnis modalis. q2 diuiditur ī cathegoricā d̄ ieē ⁊ cathegoricā modalē tanq̄ in suas spēs. ⁊ residuū circūlogtur nob̄ d̄riam ei⁹ p quā ɔstituit̄ ī eē. et tñ aduertēdū ē ꝙ ꝓpō modalis capit̄ dupl̄r vno° cōit̄ ꝓ oī ꝓpōe in qua modificatur copula siue h̄ sit determiatōe gnāli siue spāli: ⁊ sic veꝝ ⁊ falsū faciūt ꝓpōnē modalē ⁊ h̄ modo h̄ capit̄. alio° capitur spāl̄r solū ꝓ illa ꝓpōne cui⁹ ɔpō spāli modificatōe determinatur ampliādo ipam vltra temp⁹ sue p̄iacētis. ⁊ sic veꝝ ⁊ falsū ñ faciūt ꝓpōem modalē. s3 isti modi poēe ipoēe ɔtingens ⁊ necessariū q̄ determinādo ɔpositionē ampliāt ꝓpōnē vltra tps sue p̄iacētis faciunt ꝓpōe3 modalē. ¶ Insup ē aduertēdū ꝙ sicut p̄us dcm̄ est. ꝓpō modalis diuiditur ī ɔpositā ⁊ diuisā. Unde ɔposita est illa in q̄ p̄dicatū dicti ponit̄ cū v̄bo dicti. ⁊ d3 ꝓferri dictū ꝓlatiōe cōtinua nō faciendo pausā īter ptes dicti S3 modal̄ diuisa ē illa ī q̄ p̄dicatū dicti diuiditur a subo ⁊ copula modificata mediat iter ptes dicti Et scd̄3 aliquos ta3 modalis diuisa q̄ ɔposita sūt simpl̄r modales. nec sic differūt nisi spē accidētali. q2. s. ī vna dictū sit̄ accipit̄ nō discōtinuādo iter ptes dicti. ⁊ ī alia fit discōtinuatio inter ptes dicti Uñ dictū ē oratio cōposita ex accusatiuo ⁊ v̄bo īfinitiui modi: S3 sub3 dicti ē accusatiu⁹. ideo tal̄ oratio añ aduentū modi dr̄ p̄iacens modalis. Et copula modificata ē forma toti⁹ ꝓpōnis modalis

Secundo sciēdū est ꝙ ī hac pte auctor determiat d̄ passionibus ꝓpōnis modal̄. s. de eqpollētia ⁊ oppōne. Et q2 oppositiones ⁊ eqpollētie modaliū nō possūt facil̄r cognosci nisi p̄us cognoscat̄ multiplicatio ꝓpōnu3 modaliū. ideo anteq̄ de ipis determinet p̄mo ondit auctor ꝙ ꝓpōnes modales possunt multiplicari scd̄m quēl3 modū. Uñ alit̄ sumitur oppō ⁊ eqpollētia ī modalib⁹ ⁊ ī illis de iesse. Et de modalibus st̄ due opiniōes. q̄2 vna ē ꝙ modalis cōposita nō est modalis s3 solū diuisa. Alia dicit ꝙ tam modalis diuisa q̄ ɔposita sunt simpl̄r modales. ⁊ hanc opinionē vr̄ maxime isequi auctor noster. ꝓ cui⁹ declaratione notandū est ꝙ in ꝓpōne modali duplex repit̄ cōpositio. P̄ria ē ɔpositio ptiū dicti iter se. Alia v̄o est cōpositio modi cū dicto. ⁊ q2 qualitas ꝓpōnis sūt affirmatio ⁊ negatio attēduntur ex pte cōpōnis. ideo sic duplex ē ɔpositio, ita etiā ibi repitur duplex qualitas. Illa aūt ī qua negat̄ modus ē formal̄r negatiua. s3 illa ī qua solū negatur cōpositio dicti nō ē simpliciter negatiua. s3 vt dic ari. ē negatia s̄3 qd q2 negatia d̄ dicto. Uñ s̄m istū mō3 poēe ꝓ variatōe3 affirmatōis ⁊ negatōis pn̄t fieri q̄ttuor ꝓpōes modales. P̄ria ē affirmatia tā de dc̄o q̄ de mō vt sortē currere ē poēe. Scd̄a ē negatia d̄ vtroq3 vt sortē nō currere nō ē poēe. 3ª ē negatia de dc̄o solū vt sortē non currere ē poēe Quarta ē negatia d̄ mō solū vt sortē currere nō ē poēe. Et sil̄r pn̄t eē q̄ttuor s̄m quēlibet modū aliū ⁊ sic ī toto pn̄t m̄ltiplicari sexdeci ꝓpōes modales s̄m q̄ttuor mōs. Uñ per. a. significat̄ affirmatina tā de dicto q̄ de mō. p. v. significat̄ negatia d̄ vtroq3. p. e. negatia de dc̄o solū. p. i. negatiua de mō solū. iux̄ illos v̄sus. Destruit. v. totū s3 a ɔfirmat vtrūq3. Destruit e dcm̄ denegat iq3 mōs. Ex qb⁹ p3 quō sumit̄ q̄litas ī modalib⁹ ex pte vtriusq3 ꝓpōis ⁊ h̄ vr̄ d̄ modalib⁹ ɔpositis ⁊ ñ d̄ diuisis. S3 vidēdū ē de q̄titate modaliū. Uñ ī modalib⁹ tripl̄r attēdit̄ q̄titas P̄rio ex pte dicti. 2° ex pte subi dc̄i. 3° ex pte modi. Uñ ex pte dicti oēs sūt singulares vel idefinite q2 dcm̄ suppōit ꝓ vna ꝓpōe de iesse. S3 ex pte s̄bi dc̄i aliq̄ sūt singl̄ares. aliq̄ ptic̄lares. aliq̄ idefinite. ⁊ aliq̄ vl̄es. sil̄r ēt ex pte mōi aliq̄ st̄ vl̄es. aliq̄ particulares ⁊ sic d̄ alijs. Et h̄ st̄ dc̄ā s̄3 itētionē auctoris. Nūc āt vidēdū ē de alia opione ꝓ cui⁹ declaratōe

Tertio sciēdū ē ꝙ modal̄ ɔpoᵃ ñ ē modal̄ s3 d̄ iesse q2 ī ea ē simplex īherētia p̄dicati ad sub3. cū mod⁹ sit extremū ꝓpōis vt sic non h̄ns v̄tutē ampliādi: s3 solūmō ē dnoiatia iclusionis p̄dicati ī v̄bo ꝓpōis itellecte p dc̄3. s3 som modal̄ diuisa ē modal̄ eo ꝙ ī ea copl̄a ē modificata ⁊ ampliata vl̄ tps sue p̄iacēt3. ⁊ s̄m hāc opi. assignāt̄ qnq3 d̄rie int̄ modales ɔpōtas ⁊ diuisas. pª ē q2 ī modalib⁹ ɔposit3

modꝰ vnitur cū dcō mediāte illa copula ē. vel ali/qua sibi equalēte. siue aliq̄ mō ipaꝫ detminante. sꝫ i modalibꝰ diuisis illa copula ē cū mō ipaꝫ dtminā te ē pncipalis copula. vt i ista. hō possibilr̄ ē aial. h̄ totū possibilr̄ est copula. 2ª dr̄ia ē. qꝛ i modalibꝰ ɔpositis modꝰ ē subm̄ vel pdicatū mālē. in diuisis ꝟo nō. sꝫ ē pars copule vel detminatio eius. 3ª est ꝙ i modalibꝰ ɔpositis vt i pluribꝰ vnū extremum supponit mālr̄ siue simplr̄. in diuisis ꝟo n̄. 4ª dr̄ia ē ꝙ i modalibꝰ cōpositis modi n̄ hn̄t ꝟtutē āpliādi ⁊ capiūtur vt sūt tmini secū de itētōis. i diuisis ꝟo hn̄t ꝟtutē ampliādi ⁊ capiūtur vt sc̄ termini pme itētōis. 5ª dr̄ia ē qꝛ i ɔpositis sumit̄ eodē mō oppō ⁊ eqpollētia sic̄ in illis de ineē. i diuisis ꝟo nō. Un̄ ad h̄ ꝙ modalis diuisa sit affirmatia reqrit̄ ꝙ i ea nulla ponat̄ negatio vel ꝙ ponātur due negatōes cadētes s̄ pncipalē copulā. vel pncipaliorē ptem coplē vt hō possibiliter ē aial. hō n̄ possibilr̄ n̄ ē animal. Sꝫ ad hoc ꝙ modalis diuisa sit negatiua requirit ꝙ negatio pponatur toti copule vel pncipaliori pti eiꝰ. vt ista. hō nō possibilr̄ ē aial ē negatiua. qꝛ negatio pponit̄ toti copule. Silr̄ istā ē negatiua. hō possibilr̄ n̄ ē aial. qꝛ pncipalior ps copule. s. hoc ꝟbū ē negatur. Un̄ illa ps copule dr̄ pncipalis i modalibꝰ ſꝫ eꝰ exigētiā extrema ordināt̄ adi uicē. Ex quo pꝫ ꝙ n̄ oꝫ sp pponere negatōeꝫ mō. ad h̄ ꝙ ppō modalis sit negatiua: sed reqritur ꝙ pponatur toti copule vel pncipaliori pti eiꝰ. Ulteriꝰ ē aduertēdū circa q̄titatē ppōuꝫ modaliū taꝫ diuisaꝝ q̄ ɔpositaꝝ ꝙ oēs modales ɔposite si nō ponat̄ aliqd̄ signū q̄tificās subm̄ sūt singlēs vel indefinite. Et pn̄t effici vlēs aut pticulares addēdo toti dcō signū vlē vel pticulare i neutro gn̄e. vt oē oēꝫ hoieꝫ currere ē possibile. ista ppō valet tm̄ sic̄ ista. ois talis ppō. ois hō currit est possibilis. Sꝫ i modalibꝰ diuisis duplr̄ attēdit̄ q̄titas. vno mō ex pte subi dicti qd̄ ē subm̄ ppōis modalis ⁊ sic eodē mō dicēdū ē de q̄titate eaꝝ sic̄ de q̄titate ppōuꝫ d̄ ineē ⁊ d̄ simplici coplā. alioº pōt attēdi q̄titas ex pte modi: ⁊ sic illa ppō i qua ponit̄ iste modꝰ neċe. aut iste modꝰ impolē sine negatōe ipediēte ē vlīs ⁊ illa in q̄ ponitur iste modꝰ polē sine negatōe ipediente ē pticularis. Sed 3º mō posset attēdi q̄titas ex pte modi ⁊ subi sil̄. ⁊ tc̄ vna ⁊ eadem ppō ē vlīs ⁊ singularis. vt ista. sortes necessario ē hō. q̄ ex pte subi est singularis. ⁊ ex pte modi ē vlīs. Et hec vniuersalitas n̄ ē attendēda ex pte suppositorū. sed ex pte tpum. qꝛ illa q̄titas ē mēsura acceptōis copule respcū tpis ſm āpliatōeꝫ modi. Un̄ necessariū ⁊ ipossibile āpliāt ad oē tps disiūctiue. sic̄ signa pticularia ad oīa singularia ad que ɔpantur: sꝫ possibile ⁊ ɔtingens āpliāt ad pn̄s ⁊ futuꝝ.

Sꝫ ɔtra predcā arguit̄ p̄ sic. hec ppō ē modalis. homineꝫ possibile ē currere. ⁊ tn̄ ꝟbū nō subijcitur sꝫ pdicatur. ergo notabile textus nō ē veꝝ. ¶ 2º arguitur sic. hec est modalis: hominē esse asinū ē impossibile. ⁊ tn̄ nō modificat̄ aliquo modo. g̊ diffinitio mala. minor pꝫ. qꝛ in ipa iste modꝰ impossibile destruit totā ɔpōnē. g̊ n̄ dterminat nec modificat eā. ¶ 3º arguitur sic. oēs ppōes de eodē mō sūt eedē in spē eo ꝙ modales distinguūtur ex pte modi q̄ ē forma ppōis modalis ergo nullus modus fac̄ q̄tuor ppōes i spē. ¶ 4º arguitur sic. cuiuslꝫ ppōis ē vnica forma. sꝫ q̄litas ē forma ppōis. g̊ vniꝰ ppōis ē vnica q̄litas: ⁊ sic nō potest attēdi duplex q̄litas. ¶ 5º arguitur sic. modꝰ in modalibꝰ se hꝫ p modū forme. sꝫ q̄titas se tꝫ ex pte materie. ⁊ n̄ ex pte forme. ergo in ipis non sumitur q̄titas ex pte modi.

Ad rationes. Ad pmā ɔceditur maior ⁊ mior. ⁊ negatur ɔn̄a. qꝛ illud notabile maxime intelligitur de modalibꝰ ɔpositis ⁊ nō diuisis. ¶ Ad 2ᵃᵐ ɔceditur maior ⁊ negatur minor. ⁊ ad pbatōeꝫ dr̄ ꝙ impossibile nō p se destruit illā ɔpositōeꝫ. sed ex ɔn̄ti tm̄. qꝛ p se p̊ negat vnū spālem modū entis a tali ɔpōe. s. possibilitatem vel potentiā. ¶ Ad tertiā distinguitur ān̄s: vel specie essentiali ⁊ sic ɔceditur ꝙ in ipis ē idem modus. vel specie accn̄tali. s. affirmationis ⁊ negationis ⁊ sic negatur. ¶ Ad quartam ɔceditur maior. s. ꝙ tm̄ est vna forma pncipalis. tn̄ pn̄t esse plures subordinate ad se inuicem: q̄ꝝ vna est minꝰ pncipalis ⁊ alia magis pncipalis. ¶ Ad qn̄tam ɔceditur maior ⁊ distinguitur minor. vel q̄titas suppositoꝝ q̄ sumitur ex pte subi ppōis. ⁊ sic conceditur: vel quantitas temporis que sumitur ex parte forme. ⁊ sic negatur.

b Aꝝ āt ppōnuꝫ modaliū eqpollētie q̄tuor regulis cognoscūt̄. q̄ꝝ prima ē. Cuicūqꝫ dcō affirmato attribuit̄ polē eidē attribuit̄ ɔtingens. ⁊ ab eodē dcō remouet̄ ipolē. ⁊ ab eiꝰ ɔtradcōrio opposito remouetur neċe. vt sortē currere ē polē. sortē currere ē ɔtingens. sortē currē n̄ ē impolē sortē nō currē n̄ ē neċe. Secūda regula ē. Cuicūqꝫ dcō negato attribuit̄ polē

eidē attribuit̄ cōtingēs ⁊ ab eodē remouetur ipoſe ⁊ ab eius ↄtradictorio opposito remouet̄ necesse. vt sortē nō currere ē poſe. sortē nō currere ē cōtigens. sortē nō currere non ē ipoſe sortē currere non ē necesse. Tertia regl'a ē. A quocūq₃ dicto affirmato remouet̄ poſe ab eodē dicto remouet̄ cōtingēs. ⁊ eidem attribuit̄ impoſe. ⁊ ei⁹ ↄtradictorio opposito attribuit̄ necesse. vt sortē currere nō ē possibile. sortē currere nō ē cōtingens. sortē currere ē impoſe. sortem non currere ē necesse. Quarta regula ē A quocūq₃ dicto negato remouet̄ possibile ab eodē remouet̄ contingēs. ⁊ eidem attribuit̄ impossibile ⁊ ei⁹ cōtradictorio opposito attribuit̄ necesse. vt sortem non currere nō ē poſe. sortē nō currere nō est ↄtingens. sortē non currere est impossibile. sortē currere ē necesse. Istaꝝ aūt regulaꝝ exēpla disponunt̄ in q̄tuor lineis siue ordinibus figure seq̄ntis qui pn̄t p hos versus denotari. Primus amabimus edētuliq₃ secundus. Tertius yliace purpurea reliquus. Destruit. v. totū. s₃. a. cōfirmat vtrūq₃. Destruit. e. dictū destruit. i. q₃ mōꝫ. O ē necessariat ipossibile quasi null⁹. Possibile quidā quidā nō possibile nō. E dictum negat i q₃ modū nihil a s₃ v totū. Et hec patēt i figura seq̄nti. Oēs aūt ꝓpōnes que sūt i prima linea equipollent p primā regulā ⁊ ↄuertunt̄ iter se. que vero ī secūda p secūdā. q̄ in tertia p tertiā. ⁊ q̄ in q̄rta per quartam.

¶ Circa hūc textū notādū est p̄ q̄ hic ↄn̄r Petr⁹ hiſ. determinat de equipollētia ꝓpōnuꝫ modaliū cui⁹ cognitio valet ad cognoscēdū cōuersiones earum. q₂ int̄ eq̄pollētes ſ₃ vna sequit̄ ad aliā ⁊ econtra. Unde eq̄pollētia ipaꝝ ꝓpōnum modaliuꝫ q̄tuor regulis cognoscitur. Prima ē q̄ cuicūq₃ dcō affirmato attribuitur poſe eidē attribuit̄ cōtingēs ⁊ ab eodē remouet̄ ipoſe ⁊ ab ei⁹ opposito ↄdictorio remouetur neċe. Cui⁹ rō ē. q₂ poſe ⁊ contingēs conuertūtur. ergo cuicūq₃ attribuitur poſe eideꝫ attribuitur ↄtigens. ⁊ ab eodem remouetur ipoſe. q₂ vnū ↄdictorioꝝ remouet reliquū. Et si aliq̄d dictū sit poſe pōt q̄nq₃ eē veꝝ ⁊ suū ↄdictoriū eē falsuꝫ. iō si alicui dicto attribuitur poſe a suo ↄdictorio remouetur neċe. ¶ Scōa regula ē q̄ cuicūq₃ dicto negato attribuitur poſe eidē attribuitur cōtingens ⁊ ab eodē remouetur impoſe ⁊ a suo ↄdictorio opposito remouetur neċe. ¶ Tertia regl'a ē q̄ a quocūq₃ dcō affirmato remouetur poſe ab eodē remouetur ↄtingēs ⁊ eidē attribuitur ipoſe ⁊ suo ↄdictorio opposito attribuit̄ neċe. ¶ Quarta regula ē q̄ a quocūq₃ dicto negato remouetur poſe ab eodē remouetur ↄtingens. ⁊ eidē attribuitur impoſe ⁊ ei⁹ ↄtradictorio opposito attribuitur neċe. Que regule debēt sic itelligi ⁊ p̄mo p̄ᵃ. Propositio affirmatiua de poſi tā de dcō q̄₃ de modo equipollet ꝓpōni de ↄtingenti affirmatiue de eisdē t̄minis tā de dcō q̄₃ ↄ mō capiēdo ↄtigēs vt cōuertit̄ cū poſi ⁊ eq̄pollet negatiue de ipoſi de dcō affirmato ⁊ ↄ mō negato. ⁊ equipollet ꝓpōi de necessario tā de dicto negato q̄₃ de mō. Cā p̄me partis est q₂ impoſe ⁊ ↄtigēs eq̄pollēt. Causa scōe est q₂ poſe ⁊ impoſe ↄdicūt. ideo si poſe verificetur ↄ aliquo de eodē negatur ipoſe. Cā tertie ptis ē q₂ subalt̄ne sunt eq̄pollētes p ꝓpositionē ⁊ postpōneꝫ negationis. ⁊ eodē mō diceretur de alijs regulis: Unde oēs ille regule tenēt ꝟtute illaꝝ regularuꝫ. Quaꝝ p̄ma est. q̄ si vna ↄtradictoriaꝝ ē neċia vel ↄtigēs ⁊ non neċia. ⁊ habeat ↄtradictoriā. sua contradictoria erit nō necessaria vel nō poſis ⁊ econtra: ¶ Scōa regl'a ē. si aliq̄ ꝓpō sit necessaria sua ↄdictoria erit ipoſis ⁊ eȝ. ¶ 3ᵃ regl'a ē. si aliq̄ ꝓpō ē ↄtigēs non neċia sua ↄdictoria erit ↄtigens ⁊ eȝ.

Secundo Sciēdū est q̄ p̄dictaꝝ regulaꝝ exempla ponuntur in textu in q̄tuor ordinib⁹ siue regulis. ⁊ oēs de p̄ma regula equipollēt p p̄mā regulā. ⁊ de scōa p scōaꝫ ⁊ sic ↄ alijs. Et illi ordines hn̄tur p hos versus. Primus amabim⁹. edētuliq₃ scōs. Terti⁹ yliace. purpurea q₃ reliqu⁹. Uñ hec dictio amabim⁹ significat p̄mū ordinē. ⁊ p quattuor vocales debēt itelligi q̄ttuor ꝓpōnes. vñ p illā vocalē. a. significat̄ ꝓpō de poſi affirmatiua tā de dicto q̄₃ de mō. ⁊ p ꝟ₃. a. datur intelligi ꝓpositio de ↄtingēti affirmatia de vtroq₃. s. tam de dicto q̄₃ de mō. ⁊ p. i. datur itelligi ꝓpositio ↄ impoſi affirmatiua de dicto ⁊ negatiua de mō

⁊ p. v. significat ꝓpō de nec̄e negatiā de vtroq;. s.
tā de dicto q̄ȝ de mō. Et silr̄ exponunt̄ alie dictio
nes in alijs ordinib⁹. Et ē notādū ꝙ sp̄ i illis dictio
nib⁹ p p̄mā vocalē datur itelligi ꝓpō de possibili.
⁊ p scd̄aȝ ꝓpō d̄ ɔtigēti. ⁊ p tertiā ꝓpositio d̄ ipo̾i.
⁊ p quartā ꝓpositio de nec̄e. iuxta sēsū illoꝝ vsuū
Destruit. v. totū sȝ. a. ɔfirmat vtrunq;. Destruit. e.
dictum denegat. i. q̄ȝ modum.

Tertio Sciēduȝ ē ꝙ text⁹ auctoris ⁊ regule
date s̄m opinioneȝ aliq̄ꝝ moderno
rum logicoꝝ ⁊ etiā aliquoꝝ realiū dant̄ solum de
modalib⁹ ɔpositis ⁊ nō de diuisis. q̄ꝛ nūq̄ȝ in moda
libus ɔpositis s̄m eos mod⁹ additur copule modifi
cando eā. ⁊ sicut dicūt si modus addit̄ dicto: tūc est
extremū ꝓpōnis. q̄ꝛ vt dictū est in p̄cedētib⁹ nota
bilib⁹ modus dr̄ attribui dicto qn̄ de ip̄o affirmati
ue p̄dicat̄. ⁊ dr̄ remoueri ab eo qn̄ ab ip̄o negatur.
⁊ sic pȝ ꝙ mod⁹ est extremū ⁊ per ɔn̄s non pōt mo
dificare ɔpositionē. Et adducūt hic aliq̄s rōes ꝓba
biles ꝙ modalis ɔposita non ē modalis. ⁊ hoc sic.
Ois ꝓpositio i qua dictū subijcitur ē singularis eo
ꝙ dictū accipitur p modū vnius singularis. sed ex
singularib⁹ nō pōt sillogizari. ergo ex modalibus
non posset fieri sillogism⁹ qd̄ est falsū. q̄ꝛ ph̄s p̄mo
prioꝝ docet sillogizare ex puris modalib⁹. maior
est manifesta q̄ꝛ totū dictū qd̄cūq; sit illud suppo-
nit ꝓ vna ꝓpositione intellecta p ip̄m. minor etiaȝ
est nota. ergo ⁊ ɔclusio. Itē ꝓpōnes modales dif-
ferunt ab illis de inesse eo ꝙ i illis de iesse signifi
catur p̄dicatū icē subō sine aliquo mō. i modalib⁹
vero denotat̄ inesse cū modificatione. sed qn̄ mo
dus p̄dicatur de dicto denotat̄ iesse dicto sine mo
dificatione. q̄re nō erit modalis sȝ de iesse. ⁊ p ɔn̄s
vt dicūt: auctor dās regulas de mō multiplicandi
ꝓpōnes ⁊ de eq̄pollētijs ꝓpōnū modaliū solū dat
de illis q̄ non sūt modales. Iō de eq̄pollētijs ꝓpō
num modaliū diuisaꝝ ponunt aliq̄s regulas. ⁊ h̄
sumēdo eq̄pollētiā ex p̄te modi q̄ꝛ ex p̄te dicti eo-
dem mō sumit̄ in ip̄is sic in illis de iesse. ⁊ hoc si ob
seruetur identitas modi sic ꝙ modus non teneat̄
aliter in vna ꝓpositiōe q̄ȝ i alia. ⁊ hoc p p̄positionē
negatiōis vel postpōnē. vt ista nō ois hō possibilit̄
ē alb⁹. equipollet isti aliq̄s homo n̄ po̾liter ē albus.
⁊ ista ois hō n̄ po̾liter ē alb⁹ equipollet isti null⁹ hō
po̾liter ē alb⁹ ⁊ sic de alijs. ¶ Sȝ ad habēdū facilr̄
notitiā eq̄pollētiaꝝ modaliū diuisaꝝ notare oȝ ꝙ
modi i modalib⁹ ɔparantur ad signa i ꝓpōnib⁹ de
inesse. Vn̄ po̾e ⁊ po̾e nō se h̄nt sic q̄dā ⁊ q̄dā non. ⁊
nec̄e ⁊ ipo̾e sic ois ⁊ null⁹. ⁊ sicut iste eq̄pollent ois
hō nō currit ⁊ null⁹ hō currit. ita iste ipossibile ē eē.
⁊ nec̄e est nō eē. ⁊ ante aduētū negationis ille erāt
ɔtrarie ⁊ post aduentū fiūt equipollentes. Obser
uetur ergo ꝓ regula gn̄ali ꝙ ad faciendū in moda
libus ꝓpōnes de modis ɔ̄rijs equipollē: oȝ postpo
nere negatōeȝ mō. ⁊ ad faciendū ɔ̄dictorias d̄ mo
dis eq̄pollē oȝ ⁊ suffic̄ negatōeȝ ferre ad mōȝ negā
do totū seq̄ns. ⁊ rō ē q̄ꝛ q̄ȝtitas se tȝ ex p̄te modi. et
ad faciēduȝ contradictorias equipollere oportet
mutare qualitatem ⁊ quantitatem. quare opor-
tet ferre negatiōeȝ ad modū. Et ꝓportionabilit̄ sic̄
p p̄positionē negationis signo vt̄ i illis de iesse fiūt
eq̄pollētes q̄ erāt ɔ̄dictorie ⁊ p postpositionē nega
tionis signo fiūt que erant ɔ̄trarie eq̄pollētes. ⁊ p p̄
positionē ⁊ postpositionē signo fiūt q̄ erāt subalt̄ne
eq̄pollētes. Ita silr̄ i modalib⁹ p p̄pōnē negatiōis
ad modū fiunt q̄ erāt ɔ̄dictorie eq̄pollētes. vt iste
ɔ̄dicunt de mō. sortē po̾e ē currere. sortē ipossibi-
le ē currere. ⁊ tn̄ per p̄positionē negationis ad mo
dum fiūt equipollētes. vt dicēdo sortē nō po̾e ē
currere eq̄pollet huic sortē impo̾e ē currē. Silr̄
per postpositionē negatiōis ad modū que erāt cō
trarie fiunt eq̄pollentes. ⁊ per p̄positionē ⁊ postpo
sitionē modi fiūt etiā que erāt subalterne equipol
lētes vt clare pȝ in sequēti figura exēplificādo de
oibus modis. Sȝ nūq̄ȝ subcōtrarie pn̄t fieri eq̄pol
lentes sicut nec i illis de iesse. Ex quo pȝ ꝙ in illis
de iesse n̄ sumit̄ eodē mō eq̄pollētia sic i modalib⁹.
q̄ꝛ i ill̄ de ieē sumit̄ eq̄pollētia p̄ponēdo negatōeȝ
toti subō ⁊ ipsi signo. vel postponēdo ⁊ ferēdo sup̄
totā copulā. sȝ i modalib⁹ n̄ sumitur ferēdo negati
onē toti subiecto ⁊ signo. sed solūmodo p̄ponēdo
mō ⁊ postponēdo tā cōiūcti q̄ȝ diuisiȝ. quilibet modus ē p̄s copule. Et sicut dcm̄ est ad hoc ꝙ modal̄
sit negatiua nō requirit̄ negatiōeȝ ferri ad moduȝ
vel toti copule. sȝ sufficit ꝙ p̄ti p̄ncipali ferat̄.

Sed contra predicta arguit̄. Primo sic.
hoc dictū hoieȝ eē animal ē
possibile. ⁊ tamē nō est contingens cum sit necessa
rium. ergo male dicitur ꝙ cuicunq; dicto affirma
to attribuitur possibile eidē attribuitur contigens
¶ Secūdo arguitur sic. huic dicto negato deum
nō esse attribuitur po̾e dicendo deum nō esse est
possibile. ⁊ tamē ab eo nō remouetur ipossibile di
cendo deū nō esse est impossibile. ergo ɔtra scd̄am
regulā. ¶ Tertio arguitur sic. impossibile semper
negat dictum cui attribuitur. q̄ꝛ semp destruit cō
positionem ei⁹. ergo nūq̄ȝ potest attribui dicto af
firmato. g̊ ɔtra tertiā regl̄aȝ. ¶ Quarto arguitur
sic. ꝓpōnes quaꝝ vna ē affirmatiua ⁊ alia negatiā
nūq̄ȝ sūt eq̄pollentes q̄ꝛ nō eq̄pollēt i q̄litate. ergo

ꝓpō negatiua de possibili ⁊ affirmatiua de necessa
rio nunq̄ eq̄pollēt quod est ɔtra tertiam regulā.

Adrationes Ad p̄mā dr̄ ꝙ ɔcedit̄ ma
ioꝛ ⁊ distinguit̄ minoꝛ. vł ca
piēdo ɔtigēs spālr̄ p ɔtigēti n̄ necessario. ⁊ sic cō
cedit̄. vł capiēdo ɔtigēs ḡnalr̄ put ɔuertit̄ cū posi
⁊ sic negat̄. ¶ Ad scdā3 distinguit̄ maioꝛ. vł ve. ⁊
sic negat̄. vł false ⁊ sic ɔcedit̄. ⁊ silr̄ dr̄ ad minorem.
Ad tīā distinguit̄ aīis. vł v̄tualr̄ ⁊ sic ɔcedit̄. vł for
malr̄. ⁊ sic negat̄. iō p̄t attribui dcō affirmato. Ad
q̄rtā dr̄ ꝙ lz affirmatiua ⁊ negatiua d̄ eisdē terminis
nunq̄ sint eq̄pollētes. tn̄ ille de diuersis terminis
possūt equipollere quo ad veritatē ⁊ falsitatem.

Item equipollentie vel consequentie
modalium possunt haberi hanc regulā
Omnes propositiones de possibili et
īposi eq̄pollēt verbo silr̄ se hn̄te ⁊ mō
dissilr̄. Et oēs de iposi ⁊ necessario eq
pollēt verbo dissilr̄ se hn̄te ⁊ mō silr̄.
S3 oēs ꝓpōes de possibili ⁊ necessario
eq̄pollēt verbo ⁊ mō dissilr̄ se hn̄tibus
⁊ itelligit̄ mod⁹ silr̄ aut dissilr̄ se habe
re q̄ntū ad affirmationē ⁊ negationē vt
dicat̄ se hr̄e silr̄ cū affirmat̄ ī vtraq3 vel
ī vtraq3 negat̄. Dissilr̄ aūt qn̄ affirmat̄ ī
vna ⁊ negat̄ ī alia. Et eodē mō ītelligē
dū ē de verbo sicut dcm̄ est de mō. Et
sciēdū ē ꝙ ī p̄dca regula nō facim⁹ mē
tionē de ɔtigēti eo ꝙ ɔtigēs ɔuertit̄ cū
posi. Unde idē ē iudiciū de ꝓpōib⁹ vtri
usq3. Exēpla aūt q̄rat̄ ī figura disposita
p q̄tuoꝛ ordines. q2 ista regula ḡnal' est
ad oēs. Itē ꝓpōnū modaliū alie sūt ɔtra
rie. alie subcontrarie. alie contradicto
rie. alie subalterne. Unde quartus oꝛ
do. ⁊ tertius contrariantur siue pro
positiones posite in tertia ⁊ quarta li
neis. Primus oꝛdo ⁊ secūdus subcon
trariantur. Primus oꝛdo ⁊ tertius cō
tradicunt. Et similiter secūdus ⁊ quar
tus. Sed primus oꝛdo subalternatur
q̄rto ⁊ silr̄ secūdus tertio. Un̄ versus.

Tertius est q̄rto semp ɔtrarius oꝛdo.
Sit tibi linea subɔtraria prima secūde
Terti⁹ est primo cōtradictorius oꝛdo.
Pugnat cū q̄rto ɔtradicēdo secūdus.
Prima subē q̄rte vice ꝑticl'aris hn̄s se.
Hanc h3 ad seriē se lege secūda sequētē
Primus amabim⁹ edētuliq3 secūdus.
Tertius yliace purpurea reliquus.

¶ Circa hūc textū notādum ē p̄ ꝙ postq̄ auctoꝛ
notificauit p q̄tuoꝛ regulas ɔuersiones ⁊ eq̄pollē
tias ꝓpōum modaliū. hōīr h̄ idē facit p alias re
gulas. Et lz p̄dicte eq̄pollentie per regulas sup̄di
ctas cognosci possint: tn̄ magis ⁊ facili⁹ cognoscūt̄
p istas regulas cū alijs q̄ p alias sup̄dictas tn̄. iō
iste regule ad maiorē ⁊ facilioꝛē cognitionē h̄ po
nūtur ⁊ n̄ superflue. Un̄ sicut ī ꝓpōnib⁹ de ineē ne
gatio p̄posita signo cadēs s̄ totū seq̄ns negat q̄li
tatē ⁊ q̄ntitatē: ⁊ sic fac̄ ɔ̄dictorias eq̄pollere. sic et
ī modalib⁹ negatio p̄posita mō cades s̄ totū seq̄ns
negat q̄ntitatē tpis q se t3 ex pte modi ⁊ negat cō
positionē ꝓpositionis. iō mutat q̄litatē ⁊ q̄ntitatē.
⁊ sic facit eq̄pollē suo ɔ̄dictorio. Et sicut negatio p̄
posita signo cadēs s̄ copulā in ill' de ineē negat so
lū q̄litatē ⁊ n̄ q̄ntitatē. ⁊ sic fac̄ ɔ̄rias eq̄pollē. ita in
modalib⁹ negatio addita dicto negat tm̄ ɔpositio
nē dci. ⁊ n̄ mutat q̄ntitatē modi ⁊ sic facit ɔ̄rias eq
pollere. Et sic in ill' de ineē negatio p̄posita ⁊ post
posita fac̄ subalt̄nas eq̄pollere. sic ī modalib⁹ nega
tio addita dicto ⁊ mō facit subalternas eq̄pollē.
Un̄ ad cognoscēdū h⁹ eq̄pollētias ponūt̄ h̄ tres re
gule. ¶ p⁴ ē ꝙ ꝓpōes de possibili ⁊ ipossibili eq̄
pollēt v̄bo silr̄ se hn̄te ⁊ modo dissilr̄. Cui⁹ rō ē. q2
ꝓpōes de possibili ⁊ ipossibili ɔ̄dicūt. s3 negatio p̄
posita modo fac̄ ɔ̄dictorias eq̄pollē vt dcm̄ est. iō
ꝓpōes de possibili ⁊ impossibili v̄bo silr̄ se hn̄te et
modo dissilr̄ eq̄pollent. Un̄ mod⁹ dr̄ dissilr̄ se hr̄e
qn̄ in vna negatur ⁊ ī alia affirmat̄. Et dr̄ silr̄ se ha
bere qn̄ ī vtraq3 affirmat̄ vł in vtraq3 negat̄. ⁊ ea
de3 rōe dr̄ v̄bū silr̄ se hr̄e vel dissilr̄. verbi gr̄a. iste
sūt ɔ̄dictorie de istis modis possibile ⁊ ipossibile: for
tē posse ē currere. fortē iposse ē currere. ⁊ ad faciē
dū eas eq̄pollere sufficit negatōē3 ferri ad modū
dū tm̄ cadat s̄ totū seq̄ns. vt dicēdo. fortē n̄ ē posse
currere. que eq̄pollet isti. fortē iposse ē curre̅. ⁊ mo
di eaꝝ se hn̄t dissilr̄ ⁊ v̄bū silr̄. ḡ regula ē v̄a.

Scdo sciēdū ē ꝙ scda regula ē ꝙ oēs ꝓpōes
de possibili ⁊ necessario eq̄pollēt v̄bo
⁊ mō dissilr̄ se hn̄tib⁹. q̄ regula sic d3 intelligi. pro

põnes de possibili ꝛ necio ĩ qbus nulla ponit̃ negatio sũt subalterne. ꝛ si vni eaꝝ pponatur negatio vł postponat̃ tũc ille q̃ erãt subalterne fiũt equipollẽtes. ꝛ iõ tam modus q̃ꝫ ṽbum se hñt dissimil'r. vt iste due sortẽ necesse ẽ currere. sortẽ poſe est currere. sunt subalterne ꝛ fiũt equipollẽtes p ppõnẽ negationis mõ ꝛ postpõnẽ vt sortem nõ poſe ẽ nõ currere eqpollet isti sortẽ nece est currere. Et clarũ est ꝙ tam modus q̃ꝫ dictũ huius ꝓpõnis se hꝫ dissimil'r mõ ꝛ ṽbo alteri⁹. ꝛ eodẽ modo posset dici de cõtingẽti qꝛ poſe ꝛ cõtinẽs cõuertũtur. 3ª regula est ꝙ ꝓpões de ipoſi ꝛ necio equipollẽt ṽbo dissimil'r se hñte ꝛ mõ simil'r. Et rõ ẽ qꝛ ꝓpões de ipossibili ꝛ necio affirmatie taꝫ de dicto q̃ꝫ de mõ ꝫriantur. ſꝫ negatio posita post mõꝫ cadẽs supra dictũ negat q̃litatẽ ꝓpõnis ꝛ ñ quantitatẽ. ꝛ sic facit ipas eqpollere ṽbo dissil'r se hñte ꝛ modo similiter ad sensum ꝑus datum.

Tertio sciendũ ẽ ꝙ hic dñr: Petrus hiſ. determinat de oppõnibus ꝓpõnum modalium ponẽdo talẽ diuisionẽ. ꝓpõnũ modalium q̃dã eñi sũt ꝫrie. quedã subcontrarie. q̃dam ꝫdictorie. ꝛ q̃dam subalterne. Et hui⁹ diuisionis eodẽ mõ põt dari sufficiẽtia sic data fuit ĩ ꝓpõnibus de inesse. Uñ oẽs modales de pmo ordine signãtur p hãc dictionẽ amabimus. ꝛ sũt oẽs pticulares affirmatiue qꝛ eqpollẽt isti. sortẽ currere est possibile q̃ est pticularis affirmatiua. Et oẽs de secũdo ordine q̃ signãtur p hãc dictionẽ edentuli sũt pticulares negatiue qꝛ eqpollent isti. sortem non currere est poſe. Sed oẽs de tertio ordie q̃ signãtur p Jliace sũt vl'es negatiue. ꝛ equipollent isti sortẽ currere ẽ impoſe. Oẽs vero d̃ q̃rto ordine q̃ signãtur p purpurea sũt vl'es affirmatie. ꝛ eqpollent isti sortẽ currere ẽ nece. His suppositis tũc faciliter põt videri oppositio ꝓpositionũ modaliũ. vnde ꝓpões de q̃rto ꝛ tertio ordie ꝫtrariãtur. ꝛ ratio ẽ qꝛ vl'is affirmatiã ꝛ vl'is negatiua eiusdem subi ꝛ eiusdeꝫ ꝑdicati ꝫriãtur. ſꝫ iste sunt hꝰ igitur ꝫ ille de quarto ordine ꝛ pmo subalternantur. ꝛ ẽt ille de 3º ꝛ 2º: ꝛ rõ ẽ. qꝛ vl'is affirmatiã ꝛ pticularis affirmatiã, vł vl'is negatiua ꝛ pticularis negatiua eiusdẽ subi ꝛ eiusdẽ ꝑdicati subalternãt̃. sed iste sũt hmõi. igr̃. Jlle ãt de p̃ ꝛ scd̃o ordinib⁹ subꝫriãtur. qꝛ vna ẽ pticularis affirmatiua ꝛ alia pticularis negatiua. ſꝫ iste de p̃ ordine ꝫdicũt illis de 3º ꝛ ille de 2º ꝫdicũt illis de q̃rto. ꝛ rõ est. qꝛ se hñt vt pticularis affirmatiua ꝛ vl'is negatiua. vel pticularis negatiua. ꝛ vl'is affirmatiua eiusdem subi ꝛ eiusdẽ ꝑdicati: igr̃ ꝛc. Uñ ad hñdũ ꝫdictionẽ ferrẽ da est negatio ad modũ ꝛ ñ ad dcm̃. Cui⁹ rõ ẽ. qꝛ sicut se hꝫ ṽbũ in illis de ineẽ. ita mod⁹ in modalib⁹ sed ad hñdã ꝫdictionẽ ĩ illis de ineẽ oꝫ negationeꝫ ferri ad ṽbũ. g̃ simil'r in modalibus ad hñdũ ꝫdictionem oꝫ negationem ferri ad modum.

Sed contra p̃dcã arguit̃ p̃ sic. Jste due eqpollẽt de possibili ꝛ ipossibili. sortẽ currere est poſe. sortem currẽ non ẽ im poſe. ꝛ tñ ṽbũ ñ se hꝫ simil'r. qꝛ in vna negatur hꝫ ṽbũ ẽ. ꝛ ĩ alia affirmatur. g̃ male dcm̃ ẽ ꝙ ille d̃ possibili ꝛ ipossibili eqpollẽt ṽbo simil'r se hñte. ¶ 2º arguit̃ sic. oẽs eqpollẽtes sũt eiusdẽ q̃ꝫtitatis ex pte modi g̃ mod⁹ in oib⁹ eodẽ mõ ãpliat. ergo ille de poſi ꝛ poſi ñ eqpollẽt modo dissil'r se hñte. ¶ 3º arguit̃ sic. Jste ñ eqpollẽt sortẽ currẽ ẽ poſe. sortẽ ñ currẽ ñ est nece. qꝛ pma aliq̃d ponit. ꝛ 2ª nihil cũ sit negatiua tã d̃ dcõ q̃ꝫ de mõ. ergo ille de poſi ꝛ necio ñ eqpollẽt ṽbo ꝛ mõ dissil'r se hñtibus. ¶ 4º arguit̃ sic. omnes ꝫrie repugnãt ĩ q̃litate. ſꝫ ꝓpões de q̃rto ordie ꝛ 3º ñ repugnãt in q̃litate cũ iste sint affirmatie de q̃rto ꝛ t'tio ordib⁹ sortẽ currẽ ẽ nece. sortẽ ñ currẽ ẽ nece. eo ꝙ in nulla ipaꝝ fert̃ negatio s̃ copulã. ergo male dicitur ꝙ ꝓpões de tertio et q̃rto ordinibus ꝫriantur.

Ad rationes Ad pmaꝫ ꝯcedit̃ maior ꝛ distinguit̃ minor vel ṽbuꝫ dicti ꝛ sic negat̃ ꝙ non eodẽ mõ se hẽat in vtraq; vel verbũ vniens ipsas ptes dicti ꝛ sic ꝯcedit̃. nec de illo itelligũtur regule ꝑus date. ¶ Ad scd̃am conceditur maior ꝛ distinguit̃ minor vel ꝙ modus eodẽ modo se habeat. i. eodem modo ampliet in omnibus equipollentibus. ꝛ sic conceditur. vel sic ꝙ sicut vni mõ in vna ꝓpõne non apponatur negatio ita nec ĩ altera ꝛ sic negat̃ nã iõ modi dñr dissimilit̃ se hr̃e qm̃ vni addit̃ negatio ꝛ alt'i nõ. ¶ Ad tertiã negatur maior. ꝛ ad ꝓbationẽ ꝯceditur ꝙ negatiua formal'r nihil ponit. ſꝫ negat̃ ꝙ aliq̃ istarum sit negatiua formal'r imo ambe sũt affirmatie qꝛ due negationes equalent vni affirmationi. ¶ Ad quartã ꝯcedit̃ maior ꝛ negat̃ minor qꝛ sicut ꝑus dictũ ẽ ad hoc ꝙ modalis sit negatiã nõ req̃rit̃ negationem ferri supra totã copulã. sed sufficit ꝙ feratur sup ptẽ pncipalem qualiter fit in istis.

Sequit̃ De ꝯuersiõe. Jn hac g̃ pte videdũ ẽ ĩ gnãli d̃ ꝯuersiõe modaliũ ponẽdo aliq̃s regl'as gnãles. Pro q̃ ẽ sciẽdũ p̃ ꝙ ꝑus d̃terminabit̃ d̃ ꝯuersione ꝓpõnũ modaliũ d̃ poſi q̃ꝫ de alijs. Et p̃ ponit̃ tal'rgula. Ois ꝓpõ affirmatiã de poſi ꝛ de dcõ pticulari põt ꝯuerti simpl'r ĩ pticularẽ affirmatiuã. ſꝫ affirmatiã de poſi ꝛ de dicto vni

uersali ɔuertit͛ ꝑ accidẽs i particularẽ ꝺ possibili. Ista regula ꝓbat͛ quantũ ad vtranqꝫ sui partem. Et pͥmo pͥma ps ꝓbatur p silogismũ expositoriũ vt capta ista cõuersione quẽdam hominẽ poẽ ẽ eẽ currẽtem. ergo quoddã currẽs poẽ est esse hominẽ. Probat͛ q2 si quẽdã hominẽ poẽ ẽ esse currentem. tũc idẽ poẽ est esse hominẽ ꝛ eẽ currens. signet͛ illud ꝛ sit sortes. ꝛ arguat͛ sic. sortẽ poẽ est eẽ currentẽ. sortem poẽ est eẽ hõinẽ. g° quoddaꝫ currens est possibile eẽ hõinẽ. ergo de pͥmo ad vltimũ bene seqtur q̄ndam hõinẽ poẽ est eẽ currẽtem. ergo quoddã currẽs poẽ ẽ esse hõinẽ. Scd͞a ps regule ꝑatur q2 bene seqtur oẽm hõinẽ poẽ ẽ esse currẽtem. g° q̄ddã currẽs possibile est eẽ hõinẽ. ꝓbat͛ q2 ad illã vniuersalem de dicto seq͛ ista pticularis de dicto q̄ndã hominẽ possibile est esse currẽtem. s3 ad istã seqtur ista. quoddaꝫ currens poẽ est eẽ hõinẽ. ergo de pͥmo ad vltiũ bene sequitur oẽm hõinẽ possibile ẽ eẽ currẽtem. g° q̄ddã currẽs possibile est eẽ hõinẽ. ⁋ z^a regula ẽ ꝙ nulla negatiua de poꝉi põt ɔuerti formalr̃. ꝓbat͛. ex ꝟo nõ seq͛tur falsũ. vt nõ sequit͛ deũ poẽ ẽ nõ esse creãtem. ergo creãs poẽ est nõ eẽ deũ. pͥma eni est ꝟa ꝛ scd͞a falsa ꝛ heretica. Unͣ illa dr̃ negatiua de poꝉi in qua ponit͛ iste modus poẽ sine negatione ꝑcedẽte ꝛ cum negatiõe sequẽte lata ad ꝟbum. Nũc aũt videndũ est de cõuersione ꝓpõnũ modaliũ de nec͞io. Pro cui° declaratione ponuntur due regule. Prima ẽ. oĩs vl̃is negatiua ꝺ necessario conuertitur i vniuersalem negatiuam de necessario. vt bene seqtur oẽm hominẽꝫ necesse est nõ eẽ asinum. ergo oẽm asinũ neceẽ est nõ eẽ hominẽ. Probat͛. nam ex opposito ɔdictorio cõsequentis sequitur oppositũ an̄tis. g° cõuersio ẽ bona. ɔn̄a t3 p vnã regulã ɔn̄aꝝ. ꝛ an̄s ꝓbat͛. q2 bñ seq͛ quẽdã asinũ poẽ ẽ eẽ hoĩeꝫ. g quẽdã hoĩeꝫ possibile ẽ eẽ asinũ. ꝛ ibi arguit͛ ab opposito ɔdcõrio ɔn̄tis pͥme ɔn̄e ad op^m ɔdictoriũ an̄tis. S3 pticularis negatiua de necessario ñ ɔuertit͛ i pticularẽ negatiuã simplr̃. q2 ex ꝟo nõ seq͛ falsũ. vt nõ seq͛ qͦdã ens neceẽ ẽ nõ eẽ deũ. g deũ neceẽ ẽ ñ eẽ ens. nã an̄s ẽ verũ. ꝛ ɔn̄s falsũ. Itẽ ibi arguit͛ a ñ distributo ad distributũ. q2 in pͥma ens ñ erat distributũ cũ eẽt subm̃ ꝓpõis pticularis de dcõ. ꝛ i z^a distribuitur cũ sit pdicatũ ꝓpõnis negatiue. ɔuertit͛ tñ i aliã de mõ loq̄ndi icõsueto. vt bñ seq͛. qͦdã ẽs neceẽ ẽ ñ eẽ deũ. ergo deũ ens neceẽ ẽ ñ eẽ. s3 hec cõuersio ẽ iꝓpͥa. q2 de subͦ ñ fit pdicatũ remanẽte eodẽ situ terminoꝝ. vñ illa dr̃ negatiua de necessario in q̄ ponitur ille modus neceẽ cũ negatiõe sequẽte ipm ꝛ sine negatõe ꝑcedente. ⁋ z^a regula est ꝙ nulla affirmatiua de necessario ɔuertitur i aliã affirmatiaꝫ de necessario. s3 bñ ɔuertitur i affirmatiuã de possibili. Illa eni dr̃ affirmatiua de necessario in qua a parte copule ponit͛ iste modus necesse sine negatione ꝑcedente aut sequente. pͥ^a ps p3. q2 ex ꝟo sequeretur falsũ. vt nõ seqtur qͦdam creans neceẽ est eẽ deum. ergo deũ necesse ẽ esse creantẽ. Similiter quoddã albũ necesse ẽ eẽ corpus. ergo quoddã corpus necesse est eẽ albuꝫ. Similiter omneꝫ hominem necesse est eẽ aĩal. ergo omne animal necesse est eẽ hominem. In oĩb° istis antecedens potest esse veꝝ ꝛ consequens falsum. Secunda pars regule probatur. quia ad affirmatiuam de necessario sequitur affirmatiua de possibili per legem subalternarum. ꝛ ad affirmatiuam de possibili sequitur affirmatiua etiam de possibili. vt ꝑus visum est. ergo ad affirmatiuã ꝺ nec͞io sequitur affirmatiua de possibili.

Secundo Sciẽdũ ẽ ꝙ hic ɔn̄ter ponũtur regule de mõ ɔuertendi propositiones modales de ipoꝉi. ⁋ Prima regula est. vl̃is negatiua de ipossibili ɔuertitur simplr̃. Probatur. q2 bñ seq͛ nullũ hoĩeꝫ ipoẽ ẽ eẽ currẽtẽ. ergo nullũ curres ipoẽ ẽ eẽ hoĩem. Alr̃ ꝓbat͛. q2 bene sequitur ipoẽ ẽ nullũ. b. eẽ. a. ergo ipoẽ est nullũ. a. eẽ. b. patet q2 i ɔuersa itelligitur ɔuertẽs igr̃ ẽ bona ɔuersio. ꝓbatur. nã ista ipossibile ẽ nullum. b. eẽ. a. valet istã de necessitate quodã. b. ẽ. a. Et in ista de necesse quodã. b. est. a. itelligit͛ ista qͦdam. a. est. b. ꝛ in ipam conuertitur. ꝛ ad istã de necesse quoddã. a. ẽ. b. seqtur ista ipoẽ ẽ nullũ. a. eẽ. b. ergo de pͥ ad vltimũ sequitur bñ impoẽ ẽ nullũ. a. eẽ. b. g ipoẽ ẽ nullũ. b. eẽ. a. Quãuis aũt hec regula a quibusdã ponatur tñ vr̃ ꝙ nõ possit sustineri. Probatur. q2 negatia de ipoꝉi equipollet affirmatie de nec͞io. sed vt prius dictum est affirmatia ꝺ necessario non ɔuertitur i aliã de nec͞io. s3 bñ i affirmatiuã de poꝉi vt ibidẽ ꝓbatũ ẽ. ergo hec regula non ẽ ꝟa. Iõ ponitur reg͞la opposita. s. ꝙ negatia ꝺ ipoꝉi ñ ɔuertit͛ simplr̃ s3 conuertit͛ p accñs i affirmatiuã de poꝉi. Pat3 q2 bñ seqtur oẽꝫ hoĩeꝫ ipoẽ ẽ non eẽ aĩal. ergo qͦdã aĩal poẽ est esse hominẽ. p3 q2 ad istã oẽꝫ hoĩeꝫ necesse est eẽ animal. cui equipollet ista oẽm hoĩem ipoẽ est nõ eẽ aĩal. seqtur ista quẽdã hoĩeꝫ poẽ ẽ eẽ aĩal. Et ad istam quẽdã hoĩeꝫ poẽ ẽ eẽ aĩal sequitur ista qͦdã aĩal poẽ ẽ eẽ hoĩeꝫ. ergo ad istã oẽm hoĩeꝫ impoẽ est non eẽ aĩal sequitur ista qͦdã aĩal poẽ ẽ eẽ hoĩeꝫ. p3 p illã regulã ɔsequẽtiaꝝ quicquid sequitur ad

ɔñs bone ɔñe sequitꝛ ad ei⁹ añs. ¶ Scḋa regula ē
vl'is affirmatia de ipossibili ɔuertitur simplr̄ sicut
vl'is negatia ḋ ieē. pȝ. qꝛ bñ seqꝛ oēȝ hoieȝ ipoſe ē
eē asinū. g̊ oēȝ asinū ipoſe ē eē hoieȝ. ꝓbatꝛ iᵃ ɔña.
qꝛ ex opposito ɔ̃dcōrio ɔñtis seqꝛ oppositū ɔ̃dcōri
um añtis. qꝛ bñ seqꝛ. quēdā asinū poſe ē eē hoiem.
g̊ quēdā hoiem poſe ē eē asinū. g̊ pͣma ɔña ē bona
¶ 3ᵃ regl'a ē ꝙ pticularꝭ affirmatia ḋ ipoſi ñ ɔuer
titur i pticularē affirmatiuā de ipoſi. ꝓbatꝛ. qꝛ nō
seqtur aliqḋ aial ipoſe ē eē hoieȝ. g̊ aliquē hoiem
ipoſe ē eē aial. ɔñs ē falsū ꝛ añs veꝝ. g̊ talis ɔña ñ
valet. ꝛ sic regula ꝟa. ¶ 4ᵃ regula. pticularis ne
gatiua de ipoſi nō pōt formalr̄ ɔuerti i aliā nega
tiuā de ipoſi. sȝ bñ i affirmatiuā de poſi. pͣᵃ ps pȝ.
qꝛ nō seqtur qḋdā creās ipoſe ē nō eē deū: g̊ deuȝ
ipoſe ē nō eē creātē. añs ē veꝝ ꝛ ɔñs falsū. Qꝛ an
tecedēs sit veꝝ pȝ. qꝛ ista quoddā creās ipoſe ē ñ
eē deū eqpollet huic quoddā creās neċe ē ñ eē de
uȝ. ꝛ ista ē vera. ergo añs ē veꝝ. Qꝛ āt ɔñs sit falsū
pȝ. qꝛ ista quēdā deū ipoſe ē eē creātē eqpollȝ isti
quēdā deū necesse ē eē creātē.. sȝ hec ē falsa. g̊ ꝛ il
la. Et eodē modo pñt ɔuerti ꝓpōes de falso sic il
le de ipossibili. Et si qratur cū pticularis affirma
tiua de ipoſi ɔuertatur ꝛ non i pticularē affirma
tiuā de ipoſi. qlr̄ ergo ɔuertitur. Ad hͦ rñdeꝛ ꝙ talꝛ
nō ɔuertitur i terminis sicut nec pticularis nega
tiua i illis de ineē. ꝓbatꝛ ēt ꝙ nō ɔuertatur. qꝛ ibi
argueretur a ñ distributo ad distributū ex. parte
subi qḋ ñ distribueretur i pͣᵃ cū eēt subm̄ ꝓpōnis
pticularis quo ad dcm̄. ꝛ tñ distribuereꝛ i zᵃ cum
eēt pͣdicatū ꝓpōis negatiue. qꝛ affirmatiua ḋ poſi
est simplr̄ negatiua cū impoſe includat negatōeȝ
negātē ɔpōnem. quare regula est bene posita.

Tertio sciēdū ē ꝙ hic ɔñr ponūtur qdaȝ re
gule valentes ad cognoscēdū ɔuer
sionē ꝓpōnū modaliū de ɔtigenti. Et añꝙ hͦ fiat
ponitꝛ vna diuisio ɔtingētis q̄ ē. Cōtingens diuidi
tur i cōtingēs natū. cōtingēs raro. ꝛ contigens ad
vtrūlibȝ. Uñ cōtingēs natū ē qḋ magis determi
natur ad eē ꝙ̄ ad nō eē. Sȝ ɔtingens raro est qḋ
magis ḋterminatur ad nō eē ꝙ̄ ad eē. Sȝ cōtigens
ad vtrūlibȝ ē qḋ nō magis ḋterminatur ad eē ꝙ̄
ad nō eē. Exēplū primi. vt hoīnē canescere i sene
ctute ē magis ḋterminatū ad eē ꝙ̄ ad nō eē. Exē
plū secūdi. vt hoīnē hēre sex digitos i vna manu
ē magis ad nō eē ꝙ̄ ad eē. Exēplum tertij. vt for
tē currere nō est magis ḋterminatū ad eē ꝙ̄ ad nō
eē. Et de isto dātur aliq̄ regule. Prima ē. Oēs ꝓ
pōnes ḋ cōtingenti ɔuertūtur in oppositam qlita
tē manēte eadē qlitate ꝛ eodē ordine terminoruȝ

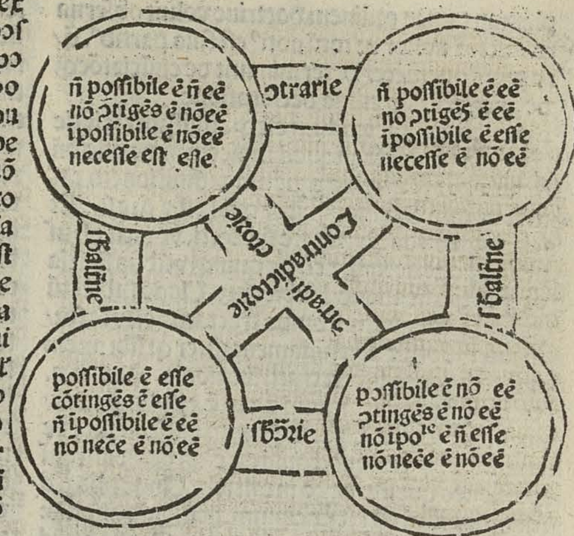
Et hec regula maxime itelligitur ḋ contigenti ad
vtrūlibȝ nō negato. Quis eni ꝓpōnes ḋ cōtigenti
raro ꝛ nato posint cōuerti i oppositā qlitatem. tñ
hͦ est i aliud genus cōtigētis. Unde ɔuersio i oppo
sitā qlitatē ē formalꝛ ɔña duaꝝ ꝓpōnuȝ de ɔtigēti
vtroqȝ termino pticipātiū scḋm eūdē ordinē eius⸗
dē ꝙ̄titatis ꝛ diuerse qlitatis. vt hominē contigit
eē albū g̊ hominē ɔtingit nō eē album. ꝛ ista regu
la intelligiꝛ dūmō negatio ponatur ad ꝟbū. Silr̄
ꝓpō de cōtigēti i q̄ pcise isti mō cōtingens pponiꝛ
negatio cōuertiꝛ i aliā in q̄ sibi pponiꝛ ꝛ postponiꝛ
negatio. vt bene sequiꝛ nullū hominē cōtingit esse
albū ergo nullū hoīnē cōtigit nō esse albū. Causa
hui⁹ regule ē qꝛ illa ḋ ɔtingenti i q̄ isti mō cōtigēs
postponiꝛ negatio eqpollet alteri i q̄ preponitur ꝛ
postponiꝛ negatio. ¶ zᵃ regula ē. nulla ꝓpō ḋ ɔti
gēti ad vtrūlibet ɔuertitur formalr̄ i aliā de ɔtigē
ti ɔuersione i t̄mis. Sȝ oīs ꝓpositio de ɔtigēti con
uertitur i aliā de poſi. Cā pͣme ptis regule ē qꝛ ex
vero seqreꝛ falsū. nā non seqtur. deū ɔtigit eē creā
tem g̊ creās ɔtigit eē deū. Nec ēt seqtur in illis de
ɔtigēti negato vt ñ seqtur. nullū creans ɔtigit esse
deū. ergo nullū deū ɔtigit eē creantē. qꝛ pͣma ē ꝟa
ꝛ scḋa ē falsa. Scḋa ps dȝ sic itelligi ꝙ oīs ꝓpō de
ɔtigēti ñ negato ɔuertiꝛ i aliā de poſi. vt bñ seqtur
deū contigit eē creantē. ergo creās poſe ē eē deū:
Cā hui⁹ ē. qꝛ illa de contigēti affirmato icludit vnā
ꝓpōnē de poſi q̄ pōt conuerti in aliaȝ de possibili.
Sed ꝓ illis de ɔtigēti negato debemus notare ꝙ
pñt ɔuerti i t̄minis ꝑ cōuersionē ꝓpositionū cathe
goricaꝝ ꝑ q̄s exponūtur: vt ista nullū hoieȝ ɔtigit
eē asinū sic exponitur nullū hoieȝ poſe ē eē asinū.
vl' oēȝ hoieȝ neċe ē eē asinū. iō dȝ sic ɔuerti g̊ nullū
asinū poſe ē eē hoieȝ. vel aliquē asinū neċe ē eē ho
minē. Ulteri⁹ ē aduertēdū ꝙ ꝓpositio singularꝭ ḋ
ɔtingēti ñ negato dȝ exponi ꝑ vnā copulatiuā cui⁹
pͣma ps ē vna cathegorica affirmatia ḋ poſi. ꝛ alia
ē vna cathegorica negatia ḋ poſi. Et hoc idē dicit
cū pͣma regl'a. vt ista sortē ɔtigit eē albū dȝ sic ex⸗
poni. sortē poſe ē eē albū. ꝛ sortē poſe ē ñ eē albū.
Sȝ talis ꝓpō singularis de ɔtigenti negato dȝ ex
poni ꝑ vnā disiūctiuā ɔpositā ex ptib⁹ ɔ̃dicētib⁹ pti
b⁹ copulatiue affirmatie ꝑ quā exponiꝛ illa de ɔtin
gēti affirmato. vt ista sortē non cōtigit eē albū. dȝ
sic exponi sortē ipossibile est eē albū. vl' sortē neċe
ē eē albū. Sȝ pticularis vel idefinita de contigen⸗
ti non negato dȝ exponi ꝑ vnā copulatiuam cuius
pͣma pars est cathegorica de poſi affirmatiua ꝛ p⸗
ticularis de dicto. secunda vero ē cathegorica ne
gatiua de possibili in cuius subiecto ponitur rela⸗

riuũ idẽtitatis. vt ista. hoĩem ↄtigit eẽ albũ; sic exponitur. hoĩez poẽ ẽ eẽ album. ⁊ eũdẽ hoĩez possibile ẽ ñ eẽ albũ. ⁊ ↄdcõria ei⁹ ẽ vna disiũctia opposita ex partib⁹ ↄdicẽtib⁹ ptib⁹ copulatiue. ¶ Postremo ẽ aduertẽdũ ꝙ oẽs ppões de ↄtigẽti rpugnãt alicui pponi de necessario. ⁊ alicui pponi de ĩpoĩi ex eisdẽ terminis. ⁊ dʒ ĩtelligi de ↄtigẽti nõ negato. Rõ ẽ. qꝛ qlibʒ ppõ de ↄtigẽti nõ negato eqpollet vni copulatiue c⁹ vna pars ẽ affirmatia de poĩi. ⁊ sic illa repugnat ppõi de ĩpoĩi. ⁊ alia est negatia de ĩpossibili q̃ repugnat affirmatie de necessario. Et dicebaĩ notãter. q̃ ẽ de ↄtigẽti ñ negato. qꝛ si eẽt de ↄtigẽti negato ñ repugnaret alicui de necessario aut alicui de ĩpossibili. imo tales sĩt starẽt: vt iste. nullũ hoĩez ↄtigit eẽ asinũ. ⁊ oẽm hominẽ ĩpossibile ẽ eẽ asinũ. ¶ 3ª regula ẽ ꝙ oẽs ppões affirmatiue õ ↄtigẽti negato eodẽ mõ ↄuertũtur sic ille õ ĩpossibili. pʒ. qꝛ sũt eqpollẽtes. Et similiter negatiẽ õ ↄtigẽti negato sicut negatiue õ impossibili. qꝛ similiter sũt equipollẽtes.

Sʒↄtra predcã arguitur p̃ sic. Hec ẽ vˀa. oẽ aĩal ĩpossibile ẽ eẽ asinũ. ⁊ tñ ↄuertiĩ in istã. oẽz asinũ ĩpossibile ẽ eẽ aĩal q̃ ẽ falsa. g̊ male dcm̃ ẽ ꝙ vlĩs affirmatia õ ĩpossibili ↄuertiĩ simplr̃. ¶ 2ᵒ. arguitur sic. Nõ seqtur oẽz hoĩez falsũ ẽ eẽ grãmaticũ. g̊ oẽz grãmaticũ falsũ ẽ eẽ hoĩez: qꝛ p̃ª ẽ vera ⁊ 2ª falsa. g̊ male dr̃ ꝙ eodẽ mõ ↄuertũtur ppões de falso ⁊ ĩpossibili. ¶ 3ᵒ. arguiĩ sic. ñ seqtur pueꝝ poẽ ẽ eẽ senẽ. ergo senẽ poẽ est esse pueꝝ. silr̃ vidẽtẽ polẽ est eẽ cecũ. ergo cecũ polẽ ẽ eẽ vidẽtẽ. vinũ polẽ ẽ eẽ acetũ. ergo acetũ polẽ ẽ eẽ vinũ. ⁊ tñ quelibʒ illaꝝ ↄuertitur ꝺm regulas p̃us datas de possibili: g̊ ille regule nõ sũt vere

Adrationes Ad p̃mam dr̃ ⁊ ad secũdã sĩt ꝙ negatur ꝙ añs sit verũ ⁊ ↄñs falsũ. immo sicut ↄñs ẽ falsũ. ita ⁊ añs. nã ista ẽ falsa. oẽ animal impossibile est eẽ asinum. qꝛ ad falsitatẽ vlĩs sufficit falsitas vnius suaꝝ singulariũ. modo hec ẽ falsa demonstrato animali qd̃ est asinus: hoc animal impossibile ẽ eẽ asinũ, quia hec ẽ vera. hoc animal necesse est esse asinum. ⁊ eodem modo diceretur de secunda. ¶ Ad tertiã dicitur ꝙ non bene conuertuntur quia termini non tenentur eque ample ⁊ eque restricte in vna sicut in alia. Sed p̃ma dʒ sic ↄuerti puerum possibile ẽ eẽ senẽ. ergo senẽ q est vel erit possibile ẽ eẽ pueꝝ ⁊ eodem modo diceretur de alijs.

¶ Sequitur figura.

¶ Incipit tractatus secundus.

Predicabile qñʒ sumiĩ proprie: qñʒ cõiter: ⁊ sic dĩ p̃dicabile quod de plurib⁹ vniuoce p̃dicatur. vt homo de sorte ⁊ de platone ⁊ sic de alijs. Qñʒ sumitur cõiter ⁊ sic dĩ p̃dicabile quod de vno solo siue de plurib⁹ p̃dicaĩ vniuoce vel equiuoce. vt hõ de sorte vl̃ de platone. Vñ p̃dicabile proprie sũptuʒ ⁊ vniuersale idẽ sunt ꝺm rẽ. tñ differũt ꝺm rõnem. qꝛ vlẽ diffinitur per eẽ in: p̃dicabile vero per dici de. Est aũt p̃dicabile quod aptũ natũ est dici de pluribus. Vlẽ ãt quod aptum natum est esse in pluribus. Predicabile aũt pprie sũptũ siue vniuersale diuiditur per genus speciẽ differentiam propriuʒ ⁊ accidens. ⁊ solũ de his hic intendim⁹.

¶ Iste est secundus tractatus huius libri in quo auctor noster intendit determinare de quinqʒ vniuersalibus post determinationem de enunciatione. Rõ ordinis est. qꝛ enunciatio ordine doctrine ⁊ quo ad nos prior est istis vniuersalibus incomplexis. licet via nature incomplexum precedit cõ

plexum tamen ordinem doctrine voluit obseruare auctor noster qꝛ totū notiꝰ est suis partibꝰ. q̄re prius ↄueniēter determinauit de enūciatōe q̄ de q̄nq̄ vl̄ibꝰ. ꝓ cuius declaratione

Primo sciendum est ꝙ cuiuslibet sciētie est aliquod subiectum de quo ostenduntur per se accn̄tia p ꝓpriam diffinitionem tal̄ subi de quo etiā supponitur quid est ꝛ qꝛ est. Et scia dicitur vna ab vnitate subiecti. vt dicit ph̄us primo posteriorum. ꝛ cū de quinq̄ vl̄ibus sit scia oꝫ ꝙ in ipa sit aliquod subiectuꝫ. Unde subiectū ꝓpriū ꝛ adequatum huius tractatus est vl̄e formaliter sūptū ꝛ non fūdamentaliter qꝛ sibi ↄueniunt cōditiones subiecti attributionis. Primo.n. de ipo p̄supponitur quid ē ꝛ qꝛ ē. ex ph̄o p̄ periar/ menias dicente. Ul̄e est qd̄ aptū natū est dici de multis. 2°. qꝛ per quod quid est eius demonstrant̄ passiones quesite de eo in tali scia. Unde ph̄s p̄ d̄ aia. quod qd est est p̄ncipium demonstrationis: Unde sic potest fieri demōstratio. Omne quod aptum natum est dici de multis est p̄dicabile. sed omne vl̄e ē aptū natū dici de multis. ḡ omne vl̄e est p̄dicabile. Ista passio p̄dicabile de suo subiecto demonstrat̄ qd̄ ē vl̄e p ꝓpriaꝫ eius diffinitōeꝫ. 3°. qꝛ est primo ꝛ p̄ncipaliter ↄsideratuꝫ i hac scia ad quod oia ↄsiderata in hac scia habent ordineꝫ ꝛ attributionē. Ex oibus his pōt formari rō talis. oē illud ē subm̄ in hac scia de qua supponit̄ qd ē. ꝛ qꝛ est. ꝛ etiam de quo demonstrant̄ passiones in hac scia per eius ꝓpriaꝫ diffinitionē. ꝛ ad qd̄ oia cōsiderata in illa scia habent attributionē. Sed vl̄e formal̄r acceptū est hmōi respectu huius tractatus ḡ vl̄e est subm̄ respectu istius scie. maior est nota ex p̄ posterioꝝ. minor ē declarata per declarationē p̄dictaꝝ ↄditionū. ḡ ↄclusio vera. Et dr̄ notant̄ formaliter acceptū. ꝓ q̊ est aduertendum ꝙ vl̄e potest capi tripl̄r. Uno modo fundamental̄r ꝛ ꝓ per se denoiato. ꝛ hoc dupl̄r. vno modo ꝓ fūdamēto remoto intentōis illius vniuersalitatis: ꝛ tale vocatur vl̄e methaphysicū. ꝛ sic ē nā cōis que ē vna tm̄ a parte rei minor tn̄ vnitate nūerali omni opere intellectus circūscripto ꝛ remoto de quo dicit ph̄s septimo physicoꝝ ꝙ i spē spālissima fit ↄparatio ꝛ nō i gn̄e. qꝛ spēs dicit aliquid vnū a parte rei. genus vō nō. qd̄ nō intelligitur de vnitate ↄceptus. qꝛ hoc modo ēt genus dicit vnū sic spēs alias non eēt p̄dicatum in quid ꝛ vniuoce dcm̄ d̄ suis spēbus q̄uis genꝰ dicatur siue sumat̄ ab aliqua realitate in re potentiali. tn̄ nō dicit vnā nāꝫ sicut natura a qua sumitur spēs vt alibi ondetur

Et de vl̄i hoc modo accepto ꝑtinet ad methaphysicū. Alio modo accipit̄ ꝓ fūdamento ꝓximo illiꝰ intētionis. ꝛ tūc dr̄ vl̄e ꝫm ↄpletam rōnem vl̄itatis. ꝛ sic ē nā cōis exn̄s in itellectu possibili i potētia ꝓpinqua ad hoc vt ↄcipiatur ab eo vt vnū obꝫ nūero intelligibile dicibile de oibus suis inferioribus p̄dicatione dicēte hoc est hoc. Et istā vl̄itatem non hꝫ extra intellectū. sꝫ hꝫ eam ab intellcū agente qui fac̄ potentia intelligibile actu itelligibile ꝫm pħm 3°. de aia. recte sicut lumen facit potentia colores actu colores. sic intellectꝰ agēs potentia itelligibile facit actu itelligibile. Et ad hūc sensū loquitur ↄmentator p̄ de aia cū dicit. intellectus est qui facit vniuersalitatem in rebꝰ. Et de isto vl̄i ↄsiderato hoc modo ꝑtinet ad libꝝ d̄ aia. 2°. modo accipitur vl̄e formaliter. ꝛ sic ē respectꝰ rōnis illius quod p̄dicat̄ ad illd̄ de quo p̄dicatur cātum p actū intellectus ↄpantis illa ādinuicē. ꝛ de vl̄i hoc modo dr̄ ꝙ ē subm̄ p̄mū huius tractatus. 3°. modo accipitur ꝓ aggregato ex vtroq̄. ꝛ sic ē ens per accn̄s ꝛ de illo nulla ē scia. qꝛ vt ꝓbatur 6°. methaphysice de ente per accn̄s nō ē scia. eo ꝙ nō hꝫ per se vnum ↄceptum nec vnam per se passionē. nec vnum per se significatum. que tn̄ omnia requiruntur ad hoc ꝙ de aliquo sit scientia tanq̄ de subiecto primo.

Secundo sciendum est ꝙ vl̄e formaliter sūptum diuiditur i q̄nq̄ vl̄ia sicut genꝰ in suas spēs. que vl̄ia sūt genꝰ spēs dr̄ia ꝓpriū ꝛ accn̄s. Et ꝓbatur. qꝛ diuiditur in ea tāq̄ genꝰ in suas spēs. qꝛ vl̄e p̄dicat̄ vno noie ꝛ vna rōe de istis quinq̄ vl̄ibus que dr̄ūt spē. ergo p̄dicatur de ipis vt genꝰ. tꝫ ↄn̄a per diffinitionē gn̄is ꝛ mior ꝓbatur. qꝛ quodlꝫ istoꝝ ē vl̄e. ꝛ qd̄lꝫ ē aptū natum p̄dicari de pluribus. q̊ ꝓ vl̄iuꝫ sic habetur sufficientia. qꝛ oē vl̄e aptū natū ē p̄dicari de pluribus. vel ḡ in quid vel in q̄le. si in qd. h̄ est dupl̄r. vel ḡ dicit totā qditatē illiꝰ de quo p̄dicat̄. ꝛ sic ē spēs. spēs.n. est tota qditas suoꝝ indiuiduorum. quia indiuiduum non addit vltra speciem nisi entitatē determinatā nature ad singularitatē q̄ nec ē qditas nec ꝑtinens ad qditatē. cū ipa sit seipa p̄ icōicabilis. oīs aūt quiditas est cōicabilis ꝫm phꝫ p̄ celi ꝛ mūdi. vel dicit partē eiꝰ de quo p̄dicatur ꝛ sic ē genꝰ. vnde 5°. methaphysice capl̄o de parte dicit ph̄s ꝙ genus est ps speciei. Ex quo pꝫ ꝙ genus non dicit totā eēntiā spēi. iō nō bn̄ dicunt illi qui dicūt ꝙ genus dicit totā qditatē. i. eēntiā speciei. Si vero p̄dicatur i quale hoc est dupl̄r. qꝛ vl̄ p̄dicatur in quale eēntiale ꝛ sic est dr̄ia. dr̄ia eni ē

qualitas eēntialis. Uel p̄dicat̄ in q̄le accñtale ⁊ h̄ est duplr̄. vel manat ab eēntialibus p̄ncipijs spēi. ⁊ sic est ꝓpriū. Uel ꝯsequitur p̄ncipia īdiuidui ⁊ sic ē accñs. Et datur ista sufficiētia de vl̄i formalr̄ accepto. tñ declarādo ip̄m p̄ sua fūdamēta q2 p̄dicationes signate ī scd̄is itentionib⁹ debēt exerceri in p̄mis. Et vtilitas hui⁹ tractat⁹ est q2 p̄mo valet ad distinctā notitiā p̄dicamentoꝝ. Cui⁹ rō ē q2 ī p̄dicamentis docetur ordiatio spēꝝ directe sub gñe ⁊ dr̄iaꝝ a latere. ergo oꝫ scire quid gen⁹ q̄d spēs ⁊ quid dr̄ia. Et q2 ī tali ordiatione nō p̄nt ordinari neq3 debēt accñtia p̄ se nec ꝯmunia. ideo oꝫ scire q̄d ꝓpriū ⁊ q̄d accñs vt vitent̄ a coordinationibus: q2 f̄m Boetiū scd̄o topicoꝝ suo. Malū non vitatur nisi p̄cognitū. Scd̄o valet ad diffinitionū assignationem. q2 f̄m ph̄m septimo methaphisice sola spēs diffinit̄ que ꝯstituit̄ ex gñe ⁊ dr̄ia. iō oꝫ scire ad artē diffiniēdi quid gen⁹. quid spēs. ⁊ quid dr̄a Tertio valet ad diuisionē seu arteꝫ diuidēdi q2 diuisio sit p̄ dr̄ias eēntiales ⁊ nō oꝫ dari p̄ accñtia neq3 ꝓpria neq3 cōia vt h̄r scd̄o posterioꝝ. Quarto ⁊ vltimo valet ad cognitionē demōstrationū q2 in demonstratione ondītur passio de subiecto q̄d ē species p̄ diffinitionē ei⁹ que ꝯstituit̄ ex gñe ⁊ dr̄a: ⁊ ñ debēt poni ī ea aliq̄ p̄dicata f̄m accñs. ideo ad cognitionē d̄mōstrationū oꝫ cognoscere quid genus quid spēs quid ꝓpriū q̄d dr̄ia ⁊ q̄d accñs. Ex quo pꝫ q̄ magna ē vtilitas huius tractatus.

Tertio Sciendū ē q̄ q̄ñ accipit̄ vl̄e p̄ scd̄a itentione tunc dicēdo. vl̄e est quod aptuꝫ natū ē p̄dicari de multis. est p̄dicatio q̄ditatiua. Sꝫ si caperet̄ fūdamentalr̄ esset p̄dicatio denoīatiua. ⁊ sic p̄dicaret̄ diffō de diffinito. Ex q̄ sequtur q̄ hic diffinit̄ vl̄e p̄ scd̄a itētiōe cui⁹ p̄dicabile ē ꝓpria passio ei⁹ demr̄abilis de eo p̄ q̄d q̄d ē ei⁹ ita q̄ si ponat̄ hec diffinitio. vl̄e ē q̄d aptū natū ē eē in multis ꝓpriū ip̄ius vl̄is vt dic̄ auctor n̄r. t̄c dr̄et q̄ p̄dicari d̄ multis. ē diffō p̄dicabil̄. Un̄ lꝫ vnū ⁊ idē subm̄ seu fūdamētū sit vl̄e ⁊ p̄dicabile. tñ iste itentōes sūt formalr̄ distīcte q̄ quidē distinctio sufficit īnt̄ subiectū ⁊ passionē. nō eni oꝫ passionē eē realr̄ distinctā a suo sub̄o. sꝫ sufficit q̄ formalr̄ distiguat̄ vt ꝓbat ph̄s. 4. methaphysice. c. p̄. Uerūtamen si capiat̄ p̄dicabile ꝯmuniter vt dicit auctor in p̄ncipio sic non ē passio vl̄is. q2 ꝯuenit alteri ab vl̄i. Sꝫ si capiat̄ ꝓp̄e tūc ē passio vl̄is vt p̄us dictuꝫ est.

Sed contra p̄dicta arguitur. Primo sic passio distinguitur realr̄ a suo subiecto. sꝫ predicabile ē passio vl̄is vt dictū ē ergo differt ab eo realr̄. Maior patet q2 idem nō potest de seip̄o demōstrari cū non h̄eat cāꝫ inherētie ad seipꝫ. sꝫ pass̄io p̄ōt d̄mōstrari de subiecto. ergo differt ab eo f̄m rem. ❡ Scd̄o arguit̄. ꝯtra presuppositū ꝓbādo. s. q̄ p̄dicabile nō sit passio vl̄is: oīs passio est vl̄is. vel ḡ est gen⁹ spēs dr̄ia propriū. vl̄ accñs. sed nullū videt̄ dicēdū nisi propuꝫ. ⁊ cū ꝓpriuꝫ sit spēs vl̄is sequit̄ q̄ p̄dicabile erit spēs ⁊ nō ꝓpriū. ❡ Tertio arguitur sic. Ens est vniuersale cum p̄dicetur de multis. ⁊ tñ non cōtinetur sub aliquo istoꝝ quinq3 vniuersaliuꝫ. ergo diffō mala. ❡ Quarto arguit̄ sic. p̄dicabile ⁊ p̄dicamētuꝫ idē sūt. sꝫ decē sūt p̄dicamēta. ḡ decē erūt p̄dicabilia.

Ad rationes Ad p̄mā dicit̄ negādo maiorē. ⁊ ad ꝓbatōeꝫ distinguitur vel q̄ idē oīmode nō possit demōstrari d̄ seip̄o ⁊ sic ꝯcedit̄. vl̄ q̄ idē realr̄ alicui distīctū tñ formaliter ⁊ ab eo nō possit demōstrari de eo. ⁊ sic negat̄. ⁊ huiusmodi est passio demōstrabilis de suo sub̄o. ❡ Ad scd̄am dr̄ q̄ oīs passio est vl̄is capiēdo vl̄e vt mod⁹. ⁊ cum dr̄ q̄ talis passio sit ꝓpriū distinguitur vel capiēdo propriū vt q̄d ⁊ sic negatur. vel capiēdo ꝓpriū vt mod⁹ ⁊ sic ꝯcedit̄. ❡ Ad tertiaꝫ dr̄ q̄ ens nō ē vniuersale vt hic capit̄ vl̄e eo q̄ non est finitū ⁊ limitatū. sed est īdifferens ad limitationeꝫ ⁊ illimitationem quare non est vniuersale. ❡ Ad quartam dicitur q̄ predicamentum ⁊ predicabile bene sunt idē subiecto. sed distiguuntur formaliter nec sunt idem conuertibiliter. Uel dicitur q̄ predicamenta ⁊ predicabilia distinguuntur penes diuersos modos p̄dicādi de suis subijcibilibus. ⁊ predicamenta distinguūtur penes diuersos mōs predicandi de prima substautia. ideo non oportet tot esse p̄dicabilia quot sunt predicamenta.

G Enus d̄r triplicit̄. Primo mō dicit̄ genus vt ē collectio multorū quodamō se habētiū adinuicē ⁊ ad vnū p̄cipiū. vt collectio coꝝ qui sūt de eadē parētela ⁊ descendūt ab vno auo. vt romani a romulo. Secundo mō dicit̄ genus quod est p̄cipium vniuscuiusq3 generatōis. vt p̄r vel p̄ria Tertio mō dicit̄ cui suppōit̄ species. ⁊ hoc vltimo mō sumit̄ hic. ⁊ diffinit̄ sic. Genus ē quod p̄dicat̄ de plurib⁹ differentib⁹ spē i eo quod quid. vt aīal predicatur de hoīe ⁊ equo. q̄ñ spē differūt.

Ad cognoscendum aūt hoc membruꝫ de differētibꝰ spē oꝫ scire quot modis dicit̄ differēs. vnde tot modis dicit̄ differēs quot modis dicit̄ idē. Idē autē dr̄ tripl̄r. s. idem genere: idē specie: ideꝫ numero. Eadeꝫ genere sunt quecunqꝫ sub eodeꝫ genere continentur. vt hō ⁊ asinus sub aīali. Eadē spē sunt quecunqꝫ sub eadem spē continentur. vt sortes ⁊ plato sub hoīe. Ideꝫ numero dicitur quadrupliciter scilicꝫ idem nomine. idem diffinitione. idem ꝓprio. ⁊ idē accidente. Eadem nomine sunt quorū res est vna: nomina vero plura vt marcus tullius. Eadem diffinitione sunt quorum vnum est diffinitio alteriꝰ. vt animal rationale mortale est diffinitio hominis. Eadem ꝓprio sunt quorum vnum est proprium alterius vt homo ⁊ risibile. Eadem accidente sunt quoruꝫ vnum est accidens alteriꝰ vt sortes ⁊ albedo que ē ī ipso. Simili᷑ differēs dicitur tripliciter scilicet genere specie ⁊ numero. Differētia genere sunt que sub diuersis generibus continentur vt homo sub animali ⁊ arbor sub planta. Differentia specie sunt quecunqꝫ sub diuersis speciebus continentur vt hō ⁊ asinus sub animali. Differentia numero sunt que faciunt diuersum numerū. vt sortes ⁊ plato. Illud vero dicitur predicari in quid quod conuenienter respondet ad interrogationē factā per quid. vt si queratur quid est homo conuenienter respondetur animal. et ideo animal predicatur in quid de homine. Aliter autem diffinitur sic genus. genus est cui supponitur species. Itē genus diuiditur in genꝰ generalissimū ⁊ genus subalternum. Genus generalissimum est supra quod nō est aliud genus superueniens. Vel genus generalissimum est quod cum sit genus nō potest esse species. Et diuiditur in decem generalissima que sunt decem predicamenta scilicet. substātia. quātitas. qualitas. relatio. actio. passio. situs. habitus. vbi. ⁊ quando. Hec autem decē dicūtur genera generalissima quia nullum genus habēt supra se. Et licet ens sit supra ipsa tamen nō dicitur de ipsis vniuoce sed equiuoce. ideo non est genus. De his autem nihil ad presens dicetur sed in predicamētis. Genus subalternum est quod cum sit genus bene pōt esse spēs. vt aīal est genus. hoīs et equi ⁊ est species corporis animati.

Circa hunc textum notandum est primo ꝙ determinato de vniuersali tam diuisiue q̄ diffinitiue. hic consequenter auctor determinat de quolibet quinqꝫ predicabilium in speciali. Et quia genus species ⁊ differentia predicantur essentialiter proprium ⁊ accidens predicantur denominatiue et accidentaliter: ideo prius determinat de illis tribus primis q̄ de alijs. Et adhuc prius determinat de genere quia genus predicatur de pluribus differentibus specie ⁊ in quid. ideo sibi perfectius conuenit ratio vniuersalitatis q̄ alicui aliorum. ideo auctor prius determinat de genere q̄ de alijs primo ponens acceptiones eius. quia oē equiuocum prius semp est diuidendum q̄ diffiniendum. cum aliquid non possit diffiniri nisi pro vno eius significato. Et quia genus est quoddam equiuocum. ideo prius auctor conuenienter ponit acceptiones generis vt eliciat membrum de quo est ad propositum. Unde nomen generis prius fuit in vsu ciuiliter loquentium q̄ in vsu philosophorum. ⁊ ex vsu ciuiliter loquentiuꝫ translatum est in vsum phoꝝ ꝑꝑ similitudineꝫ quaꝫ habet genus logicum ad genus dictum in ciuilibus vel ēt

in nālibꝰ. iō dicit porphiriꝰ ꝙ genꝰ logicū ē dictū
ad silitudinē gnīs pͥmi mōi ⁊ scdi mōi. vñ pͥ° capit̄
genꝰ vt ē collectō mltoꝝ q̄dāmō se hn̄tiū ad vnū
pn̄m. vt collectio mltoꝝ eiusdē ꝓgeniei sic̄ ꝓgēies
romanoꝝ q dscēderūt a romulo dr̄ vnū genꝰ. ⁊ h̄
mō idē ē qđ ꝓgenies. z°° dr̄ genꝰ qđ ē pn̄m alicuiꝰ
gn̄atōis vt pr̄ vel pr̄ia dr̄ genꝰ respcū filioꝝ. Etiā
locꝰ ē pn̄m ꝑ hoc ꝙ ī eo ē v̄tus gn̄atiua ⁊ ɔs̄uatiua
locati. rōe cꝰ hoīes nati ī eodē loco sepe ɔueniūt ī
colore vel ī ɔplexiōe. 3°° dr̄ genꝰ cui supponit̄ spēs
⁊ istud ē genꝰ logicū. ⁊ alij modi sūt modi gn̄is dci
ī ciuilibꝰ. iō h̄ enūerātur due p̄dcē acceptōes ad q̄
rū silitudinē dr̄ genꝰ logicū. vt ꝑ istas acceptiōes
habeat̄ notitia đ illo gn̄e logico. Et ꝙ h̄ ñ enūerāt̄
gn̄alr̄ oēs acceptōes gn̄is sꝫ solū ille ad q̄ꝝ silitu/
dinē sumitur genꝰ logicū: iō ñ fit mētio đ gn̄e ma/
sculino feminino ⁊ sic de alijs. Vñ genꝰ logicū hꝫ
ɔuēiētiā cū gn̄e pͦ° dcō. qꝛ genꝰ pͦ mō dcꝫ dic̄ colle
ctionē multoꝝ adiuicē. ⁊ ēt genꝰ logicuꝫ dic̄ colle
ctōeꝫ mltaꝝ spēꝝ q̄ sub ipō ɔtinēt̄. Sꝫ hn̄t drīam
qꝛ tal̄ collectio ē totū integrale respctu collecto
rū. Sꝫ genꝰ logicū ē totū vl̄e respcū suaꝝ spērū.
Conuenit ēt genꝰ logicū cū gn̄e z°° dicto. qꝛ sic̄ ge/
nus z°° dcm̄ ē pn̄m eoꝝ q̄ sūt illiꝰ gn̄is. sic ēt genus
logicū ē pn̄m suaꝝ spēꝝ. Sꝫ drn̄t qꝛ genꝰ z°° dcm̄
ē pn̄m effectiuū eoꝝ que sūt illiꝰ gn̄is. sꝫ genꝰ logi/
cū ē pn̄m formale ⁊ q̄ditatiuū suaꝝ spēꝝ. ⁊ ē quasi
pn̄m m̄ale seu potētiale suaꝝ spēꝝ: ⁊ ob h̄ dic̄ por
phirius ꝙ genꝰ ē sil̄e materie. drīa v̄o forme. Et ꝙ
spēs ɔponit̄ ex gn̄e ⁊ drīa ꝓportiōabilr̄ sic̄ statua
ex ere ⁊ figura. drn̄t tn̄ vt dcꝫ ē genꝰ logicū ⁊ genꝰ
z°° dcm̄. qꝛ genꝰ z° mō dcm̄ nō ē idē eēntialr̄ cum
aliq̄ descēdētiū ab eo. neqꝫ ē de q̄ditate alicuius
eoꝝ. ideo nō p̄dicatur de aliq̄ illoꝝ ī quid. sꝫ genꝰ
logicū ē eēntialr̄ idē spēi. ⁊ īcludit̄ q̄ditatiue ī con
ceptu formali eiꝰ. ideo p̄dicatur ī quid de specie.

Scdo sciēdū ē ꝙ genꝰ logicū pōt capi duplr̄
Vno mō formalr̄. ⁊ tūc noīat vnum re
spectū rationis cātū ꝑ actū ɔpatiuū itellectꝰ ī aliq̄
obo cōi qđ ē diuisibile ꝑ drīas oppositas formalr̄
ɔpato ad aliquā aliā nāꝫ ꝑ se īferiorē ī qua eēntia
liter ⁊ q̄ditatiue includitur ⁊ de q̄ p̄dicatur in pri/
mo mō dicēdi per se. ⁊ isto mō est scda itētio. z°°
accipitur fūdamentaliter ꝓ vna realitate potētia/
li que est in re ex natura rei. ⁊ potentialis est in or
dine ad realitatē a qua sumit̄ drīa. Et hoc est qđ
dicit ph̄s z° methaphysice. oportet inquit diffini/
tionē eē orationē longā in qua ē aliq̄d. hoc q̄dē vt
materia. illud vero vt forma. ⁊ isto mō ē res pͥme
itētōis. Sꝫ adhuc t̄tio mō pōt capi ꝓ aggregato
ex vtroqꝫ ⁊ sic ē ēs ꝑ accn̄s. vñ genꝰ pͦ mō acceptū
siue formalr̄ sic diffinitur a logico. Genꝰ ē qđ p̄di/
cat̄ de pluribꝰ drn̄tibꝰ spē in eo qđ q̄d ē. In q̄ diffi
nitōe itelligr̄ vl̄e loco gn̄is ꝑ h̄ relatiuū qđ dās in/
telligere suū an̄s. Et ponitur p̄dicatū ī q̄d ad drīā
ꝓprij ⁊ accn̄tis ⁊ ēt drīe q̄ predicātur ī q̄le. 3° poni
tur đ pluribꝰ drn̄tibꝰ spē ad drīam spēi q̄ solū p̄di
catur đ pluribꝰ drn̄tibꝰ nūero. ⁊ sic ille tres ꝑticu/
le ponūtur loco drīe ɔuertibilis ipius gn̄is q̄ ē no
bis inoīata ⁊ circūlo q̄tur ipam. ⁊ dꝫ sic intelligi il
la diffinitio ꝙ genꝰ ē vl̄e qđ fūdatur ī aliq̄ nā que
apta nata ē p̄dicari predicatōe exercita đ pluribꝰ
drn̄tibus spē. et ꝙ ibi diffiniat̄ genꝰ pͦ mō acceptū
.s. genꝰ formalr̄ acceptū ꝓbat̄ sic. qꝛ tm̄ illđ diffini
tur in ꝓposito cui pͦ īest diffinitio. sed illud ē tm̄ in
tētio z^a. g̃ ⁊c̄. maior ē m̄aifesta. qꝛ diffinitio dꝫ p̄
dicari de diffinito si sit q̄ditatia ī pͦ mō dicēdi ꝑ se.
minor pꝫ. qꝛ ī ista diffinitōe oīa q̄ ponūtur sc̄ itētio
nalia. s. p̄dicari đ pluribꝰ ⁊c̄. ⁊ ñ pn̄t ꝑ se pͦ ɔuenire
nisi itētōi. g̃ diffinitū ē z^a itētio ī ɔcreto supple đsi
gnata. qꝛ illo mō significatur vt ē applicabilis rei
Ex q̄ īfertur ꝙ opio q̄rūdā ē falsa q dicūt ꝙ diffi/
nitur res sub z^a itētione. qꝛ dicūt ꝙ res ɔsiderate
a logico sicut predicamēta q̄ sc̄ v̄e res extra aīam
ɔsiderātur vt stāt sub intētionibꝰ secūdis. ⁊ ꝑ hoc
differt logici ɔsideratio a ɔsideratiōe methaphysi
ci. Sꝫ istud dictū nō ē verū. quod ꝓbat̄ sic. qꝛ illud
qđ h̄ diffinitur ɔuenit vniuoce rebꝰ oīuꝫ generū
vt aīali colori ⁊ sic de alijs. qꝛ s̄m idē nomē ⁊ s̄m
eādē rōnē. sꝫ ipōle ē aliq̄ rē q̄litercūqꝫ sub itētio
ne generis ɔuenire vniuoce rebꝰ oīuꝫ geneꝝ. g̃ ⁊c̄.
minor ꝓbatur. qꝛ res cōiori mō significari nō pōt
q̄ꝫ ꝑ h̄ nomē ens. si ergo aliqua res sub itētiōe ge
neris eēt vniuoca oībus generibꝰ: ens posset esse
vniuocū illis sub intentiōe gn̄is. ⁊ sic eēt tantum
vnū genꝰ generalissimū. quod ē falsū. qꝛ s̄m ph̄m
in libro predicamētoꝝ ⁊ in q̄rto methaphysice sūt
decē gn̄a gn̄alissima. Sequeretur silr̄ ꝙ ens eēt
genꝰ. qđ ē falsū. qꝛ s̄m ph̄ꝫ z° posterioꝝ ⁊ 3° metha
physice. ens nō ē genꝰ. g̃ ⁊c̄. Preterea si res sub in
tētōe diffineret̄. tūc ens per accn̄s diffiniretur. qꝛ
intentio accidit rei. sed ens per accidens non po/
test diffiniri. quia diffinitio per se conuenit diffini
to ⁊ enti per accidens nihil per se potest attribui ī
pͥo modo dicendi per se ex primo posteriorum.
Relinquitur ergo illam opinionem esse falsam.
⁊ aliam esse veram dicentē ꝙ hic diffinitur genꝰ
ꝓ intentione secūda. Sed circa hāc diffinitioneꝫ

icidũt alique difficultates.pͥma est.vtꝝ gen⁹ p̄dicetur de pluribus dr̄ntibus specie in quid.ꝛ vr̄ ꝙ non.q2 hec intentio secũda genus nõ p̄dicatur nisi de dr̄ntibus numero in quid.ergo ꝛc. Oppoᵐ pꝫ in littera.p̄ro solutione notãdũ est ꝙ dr̄ia ē inter actum signatum ꝛ actum exercitũ. vt pꝫ i mľtis.istud eni aduerbiũ non exercet negationem ꝛ tñ ly negatio significat negationē.Siľr exclusio significat exclusionē.ꝛ tñ exercetur per ly tm̄. Et similiter exceptio significat exceptionem. ꝛ exercetur per istam dictionem exceptiuam p̄ter. Ex q̄ pꝫ ꝙ a p̄dicari significato ad p̄dicari exercitũ siue ad eē ñ valet ɔn̄a in eisdē terminis. sed a p̄dicari in secũdis intentionibus ad eē in fũdamētis bene valet ɔn̄a. Non eni sequitur gen⁹ p̄dicaľ de spē.g̃ spēs ē gen⁹.sed bñ seq̄tur genus p̄dicatur de spē. ergo hõ ē aĩal. hos ē aĩal.leo est aĩal:ꝛ sic de alijs. H̄ eni debet exerceri in p̄mis q̄ significatur i secũdis intētõibus.Tñ bñ quãdoq3 gr̄a materie seq̄ľ i eisdē terminis.vt bene sequitur animal p̄dicatur de hoīe:ergo homo est aĩal. vnde hoc verbum predicoꝛ p̄dicaris:significat p̄dicatõeꝫ.sed istud ṽbũ est exercet eam.ꝛ gen⁹ p̄dicari de plurib⁹ dr̄ntib⁹ spē nõ est aliud q̄ȝ gen⁹ formaľr sũptũ significare vnã itētionē in vna nã fũdatã que nã nata ē p̄dicari p̄dicatõe exercita de plurib⁹ dr̄ntib⁹ spē. Hoc notato dr̄ ad difficultatē ꝙ gen⁹ p̄dicatur in q̄d p̄dicatõe signata de p̄libus dr̄ntibus spē. sed ñ predicatione exercita.immo p̄dicatõe exercita soluꝫ p̄dicatur de pluribus dr̄ntibus nũero.vt ɔcludit rõ añ oppᵐ.ꝛ p hoc patet eius solutio. ¶ Secunda difficultas ē.vtꝝ genus p̄dicetur de p̄lib⁹ dr̄ntibus spē eodē mõ q̄ dictum est. Et diceretur ꝙ ñ q2 nõ p̄dicatur de aliq̄bus q̄ differũt illa intentione species:imo d̄ q̄buscũq3 p̄dicaľ ip̄a cõueniunt i illa itentiõe g̃ ꝛc. In oppositũ arguitur.q2 si speci es ñ caperetur formaľr ꝛ nõ eēt secũda itentio sꝫ p̄ma:talis diffinitio nõ eēt quiditatiua. ɔn̄s est falsum vt p̄us patuit ergo ꝛ añs. Ad h̄ dr̄ ꝙ differēs specie in illa diffinitione capitur secũde itentionaliter. Et ad rõnem cõceditur ꝙ genus de q̄bucũq3 p̄dicatur p̄dicatiõe exercita cõueniãt i illa intētiõe differēs spē. Vñ hoc differēs spē q̄ ē asinus ꝛ h̄ differēs spē q̄ est hõ.cõueniũt i illa intētione differēs spē.ꝛ soluiľ rõ sic.ꝙ d̄ q̄buscũq3 p̄dicatur genus illa cõueniũt i illa intētiõe spēs.ꝛ negetur ꝙ nõ p̄dicetur de plurib⁹ differētib⁹ spē q2 diffinitio nõ vult dicere ꝙ genus p̄dicetur de pluribus differētib⁹ illa intētione spēs.sꝫ ꝙ p̄dicaľ de pluribus ɔueniētib⁹ in illa itentione differēs spē.q2 h̄ cõplexũ differēs spē capitur scõe intentionaliter

¶ Tertia difficultas ē vtꝝ potestas generis addat aliquid reale supra essentiaꝫ eius. Et vr̄ ꝙ sic q2 accidēs superaddit aliquid reale vltra suum subm̄.sed potestas generis ē accidēs essētie g̃ ꝛc. R̄ñdetur ꝙ potestas generis ꝛ ei⁹ eēntia idē sunt reaľr.differũt tñ ex nã rei.vnde potestas nõ ē aliđ q̄ȝ quiditas ei⁹. Nec oꝫ ꝙ q̄cq̄d conuenit vni conueniat alteri:imo ē sufficiēs distinctio.s.ex natura rei inter potestatē ꝛ eēntiam ad verificandum contradictoria p̄dicata de ip̄is.q2 hec est vera genus ē diuisibile sꝫ ptãtem.ꝛ hec non est ṽa genus ē diuisibile sꝫ eēntiam.bene tñ seq̄tur potestas generis est diuisibiľ.ergo essentia ē multiplicabilis ¶ Ad rõnē cõceditur maior ꝛ negatur minor.et etiam consequentia.quia non addit aliquid reaľr distinctum ab ea sed bene ex natura rei.

Tertio sciendum ē ꝙ duplex ē intētio.s.p̄ma ꝛ secũda. Unde p̄ma itētio est p̄mus rei ɔcept⁹ accipiēdo ɔceptũ p ɔceptu obiectiuo vel cognito cognoscibili vel itelligibili. Vñ p̄ma intentio est res p̄ intellecta c⁹ intellectio cãtur imediate a re vel a rei spē.res.n.dr̄ intētio vt cognita vel cognoscibilis. Vñ t̄mini p̄me itētõis dicũtur q̄ significãt hm̄õi res ɔceptas vel ɔceptibiles. vt homo equus ꝛ sic de alijs. Secũda ṽo itentio ē q̄dã relatio rõnis cãta ab actu ɔpatiuo intellect⁹ ɔpantis vnũ p̄mũ itellectũ ad aliud p̄mũ itellectum. Verbi gr̄a.itellect⁹ intelligens hoīeꝫ ꝛ aĩal ɔparat vnũ ad aliud in rõe subiicibilis ꝛ p̄dicabiľ. ex cui⁹ actu ɔparatiuo ex p̄te aĩalis derelinq̄ľ relatio quedã que dr̄ gen⁹. ꝛ ex p̄te hoīs alia q̄ dr̄ spēs ꝛ sic s̄m diuersas comparationes format intellectus diuersas relationes.ꝛ sic oīs scõa itētio ē formaľr relatio rõis.ꝛ oēs tales itētiones sũt subiue i re ꝛ obiue i itellectu solũ. Sillogism⁹ eni ē vna secũda itētio q2 ē h̄itudo formaľr seu ɔpatio p̄missarũ ad ɔclõnē.iõ bñ dr̄ ꝙ logica ē d̄ scõis itentionibus adiũctis p̄mis.q2 logic⁹ applicat scõas itētiones ad p̄mas q̄s ɔsiderat nõ sꝫ se sꝫ iq̄tũ sũt fundamēta scõaꝝ itētionũ.notificanľ.n.relatões rõis p sua fũdamēta pp eaꝝ modicã entitatē.ideo pħs q̄nto methaphisice distiguit modos relationũ realiũ sꝫ distictionē fũdamētoꝝ. ¶ Aduertendũ est tñ ꝙ scõe itētiões nõ sic fũdaľ i p̄mis ꝙ ex nã rei inde orienľ.q2 tũc eēnt relationes reales.sꝫ iterueniente actu ɔpatiuo itellect⁹ causanľ.ꝛ vna relatio rõis põt eē fũdamētũ alteri⁹.sicut itentio spēi fundatur i intentione gñis cũ vľe sit gen⁹ ad oia gn̄ꝗ vľia.gen⁹ igľ ē vľis spēs.q̄re illa itētio spēs fũdaľ

i illa ītentione gen⁹. Ulteri⁹ auctor determinat de aliqbus ptib⁹ positis in diffōne gn̄is. s. differētibus spē. z ob hoc pōit quot modis dicitur idē. quia tot modis dicitur differens quot modis dicitur idez. Unde idem dicitur tripl̄r. s. idē genere. idē spē. z idē numero. Un̄ illa dn̄r eadē genere que ɔtinenẜ sub eodē genere, primo vt hō z asinus sub aīali. z ē quedam scd̄a ītentio siue relatio rōis. Silr etiaz eadem spē specialissima ɔtinenẜ. vt sortes z plato Idē vero numero dr̄ q̄drupl̄r. s. idē nomine. idem diffōne. idem pprio. z idē accn̄te. z declarationes hax acceptionū clare patēt ī textu. Silr differēs dr̄ tripl̄r. s. differēs gn̄e. differēs spē. differens numero. z est sp scd̄a intētio in ɔcreto designata. Et huiusmodi acceptōes sufficienter hn̄tur in textu. Consequēter auctor pbat q̄ genus p̄dicatur ī qd/ z hoc sic. Illud dr̄ p̄dicari in qd qd̄ ɔuenienter rn̄/ detur ad questionē factā p qd. ſʒ ad qōnē siue iter rogationē factā p qd. ɔueniēter rn̄deẜ genus. s. z hoc pʒ tā in fūdamētis q̄ꝫ ī scd̄is ītētionib⁹. Probatur in fūdamētis vt cū querit̄ quid est hō: conuenienter rn̄detur est aīal. ergo aīal est genus z predicaẜ in quid. Similiter si queratur quid predicatur de specie ɔueniēter rn̄detur genus. ergo gen⁹ formaliter sūptū p̄dicatur de spē in eo q̄ qd p̄dicatione signata. Ex quo pʒ q̄ diffinitio gn̄is p̄dicta ē bōa. qz nihil supfluū neq̄ȝ diminutū ɔtinet. ℂ Ulteri⁹ ponit aliā diffinitionē gn̄is que talis ē. Gen⁹ ē cui supponiẜ spēs que dʒ sic itelligi. Gen⁹ ē relatiuuz qd̄ referẜ ad spēm tanq̄ȝ ad suū ppriū correlatiuū z ē relatiuū supponīs. vt sic gen⁹ ē alicui⁹ spēi genus ita spēs est alicui⁹ generis spēs. ibi gen⁹ refertur ad speciē tāq̄ȝ ad suū correlatiuū sub habitudine obliq casus. ℂ Ulterius diuidit auctor genus generalissimū z gen⁹ subalternū. Un̄ gen⁹ gn̄alissimū ē ꝫ qd̄ nō est aliō gen⁹ supueniēs. Uel sic gen⁹ gn̄alissimū ē qd̄ cū sit gen⁹ n̄ pōt eē spēs. q̄ diffinitōes debēt sic itelligi. gen⁹ gn̄alissimū formal̄r sūptū significat relatōeȝ fūdatā ī aliq̄ obiecto p̄dicabili de plib⁹ dn̄ītib⁹ spē. cui repugnat ɔpari vl̄re ferri ad aliā sibi supiorē tāq̄ȝ ad gen⁹. Et diuidiẜ ī decē p̄dicamēta q̄ sūt hec. substātia. q̄ntitas. q̄litaẜ relatio. actio: passio. vbi. qn̄. situs. z habit⁹. Hec āt vt dicit porphiri⁹ dn̄r gn̄alissima. qz nō hn̄t aliqd̄ genus ꝯ se vniuoce dcm̄ de ipis. pʒ. qz si eēt aliqd̄ gen⁹ vniuocū ipm maxie eēt ens. sed hoc ē falsū. igr̄. minorē pbat porphirius. qz ens ē equocū igiẜ n̄ est gen⁹. aūs pbat porphirius aucte ari, dicētis: si qs oīa ētia vocet equoce nūcupabit ea z n̄ vniuoce. Sʒ ꝯ hoc arguiẜ p p phm q̄rto topicoꝝ dicētē.

q̄ ens z vnū p̄dicāẜur de oīb⁹ f̄m nomē z f̄ʒ rōnē. idest f̄m q̄ditatē. ĝ ens ē vniuocū decē gn̄ibus. itē ens z n̄ ens ɔ̄dicūt vt vult ph̄s q̄rto methaphysice ĝ seq̄ẜ q̄ ens n̄ ē equocū. pʒ ɔn̄a. qz ī equocis n̄ est oppō ɔ̄dictō. nec ɔn̄a. vt vult ph̄s ſ̄p pyarmenias z p̄ elenchoꝝ. Itē nulli equoco ɔueniūt passiones ꝺ eo demōstrabiles vt pʒ q̄rto methaphysice. ĝ ens n̄ est equocū. n̄ tn̄ ppter hoc sequtur q̄ sit gen⁹ ad ꝺ cē gn̄alissima. qd̄ pbaẜ: qz nullū gen⁹ p̄dicatur in qd de dr̄ijs. vt pʒ 3°. metha. sed ens p̄dicatur in qd de dr̄ijs. ĝ ens nō ē gen⁹. Tū ēt. qz ɔcept⁹ entis est īdifferēs ad finitū z ad īfinitū. ĝ ɔcept⁹ entis n̄ pōt eē ɔceptus gn̄is. aūs pbatur. qz ens diuidiẜ p̄ma sui diuisione p finitū z īfinitū. z pʒ ɔn̄a: qz ɔceptus generis sumitur ab aliqua realitate potētiali que nata est perfici z actuari ab illa realitate a qua sumitur dr̄ia: ſʒ oīs talis realitas potētiaẜ nata pfici z actuari p aliaȝ realitatē nec io ē finita z limitata nec pōt ɔuenire enti illimitato formaliter. Et hic ē q̄ de⁹ nec aliqd formal̄r dictū ꝺ deo pōt esse in genere. Sʒ qd dicēdū ē tūc ad auctorē q dicit q̄ ens dr̄ equiuoce siue multipliciter ꝺ istis. Ad h̄ dicendū est ponēdo vnā distictionē q̄ duplex ē vniuocum. qd̄ dā est qd̄ descēdit in sua vniuocata f̄ʒ eandē rōnē formalē. ſʒ nō f̄m eūdē gradū pfectionis. Aliō est vniuocū qd̄ descēdit ī sua vniuocata f̄m eādē rōnē formalem z f̄ʒ eūdē gradū pfectionis. Tūc dr̄ q̄ ens ē vniuocū accipiēdo vniuocū p̄mo mō. ſʒ nō scd̄o mō. p̄muȝ pʒ qz rō entis dr̄ de oībus decē generib⁹ z icludiẜ ī eis. ſʒ nō f̄m eūdeȝ gradū pfectionis. qz substātia ē pfecti⁹ ēs accidēte

Sed contra predicta arguitur Primo sic. totum collectiuuȝ non ē totum vniuersale. sed genus est totum vniuersale. ergo genus non est totum collectiuū. ergo male dicitur q̄ genus primo modo est collectio multorum. ℂ Secundo arguitur sic. genus predicatur de his quoꝝ est genus. sed principium generationis non predicatur de his quorum est principium. ergo principiū generationis nō est genus qd̄ est contra secundam acceptionem. ℂ Tertio arguitur sic. indiuiduum ponitur sub genere z tn̄ n̄ ē species. ergo male dicitur q̄ genus est cui suppōitur species. Et si dicatur q̄ indiuiduum ponitur sub genere mediante specie. modo illa diffinitio intelligiẜ sic. Genus est cui īmediate z directe supponiẜ species. Contra hoc sic arguiẜ īdiuiduū vagū generis īmediate supponiẜ gn̄eri vt aliqd̄. aīal. z tn̄ nō ē species. igitur. ℂ Quarto arguiẜ sic Intentio secūda nō p̄dicatur de re p̄me ītētōis ī

gd cũ sit accñs. sꝫ illō quod hic diffinitur predicat̃ de re pme itẽtiōis in quid: ergo illud quod ħ diffinitũ nō est itentio secunda. ¶ Quinto arguit̃ sic. si diffiniretur itẽtio generis pari rōne i diffinitione ipi⁹ poneretur itentio speciei. cũ ergo ille itẽtiões sint disparate. ꝛ d' sparatũ nō pdicet̃ ō dispato: sequit̃ ꝙ genus nō pdicatur de spē. ꝙ ō diffinitionem.

Ad rationes Ad pmã dicitur ɔcedẽdo maiorẽ ꝛ distinguendo minorẽ vel genus logicũ ꝛ sic cõcedit̃. vel gen⁹ ciuiliẽ dictuꝫ ꝛ sic negatur. ¶ Ad secũdã dr̃ distiguẽdo maiorẽ vel genus logicũ ꝛ sic cõcedit̃ ꝙ pdicatur i qd de q̃libꝫ suaꝝ specierũ. vel ciuiliter dictũ ꝛ sic negatur. ¶ Ad tertiam dr̃ negãdo añs qꝛ cũ dicitur gen⁹ est cui supponit̃ species: intelligitur ꝙ genus dicit respectum superpositiōnis ꝛ spẽs suppositiōis. sic ꝙ respectus gñeris respicit respectũ speciei tãq̃ suũ propriũ correlatiuũ ad qð primo refertur. iō indiuiduũ isto mō nō supponit̃ generi. qꝛ gen⁹ nō refert̃ ad ipm. lꝫ maior habeat veritatẽ i fũdamẽtis. Ad replicã dr̃ ꝙ non est drĩa inter idiuiduũ vagum ꝛ indiuiduum determinatũ nisi i modo significandi. qꝛ idiuiduũ vagum ẽ idiuiduuꝫ vage signat ✓m. ideo si vnũ nō ponatur immediate nec reliquũ. ¶ Ad quartaꝫ dr̃ ꝙ intẽtio non est quid rei. pdicatur tñ in qd predicatione signata. lꝫ nō predicatone exercita. Unde ista tota diffinitio pdicatur de genere i qd capiendo gen⁹ formalr̃. ꝛ fũdamẽtũ generis pdicatur i quid de fũdamento speciei. ¶ Ad quĩtã dr̃ cõcedẽdo maiorem ꝛ distiguendo minorẽ vl̃ si vtrunqꝫ accipiatur vt qd. ꝛ sic concedit̃ ꝙ sũt disparata: nec de se iuicẽ verificãt̃. tñ si vnũ accipiat̃ vt qd ꝛ aliud vt modus bene verificãtur ō se iuicẽ vt dicendo gen⁹ est spẽs. Uel dr̃ ꝙ genus pdicatur de specie predicatione signata ꝛ fundamentum de fundamento predicatione exercita.

S Species est quod predicatur de pluribus differentibus numero in eo quod quid. In hac enim diffinitione hoc verbuꝫ predicatur dicit aptitudinem ꝛ nō actum. similiter ꝛ i alijs homo predicatur de sorte ꝛ platone ꝛ de alijs pticularibus hominibus que differunt numero vt prius patuit. Diffinitur etiaꝫ sic species. Species ẽ que ponitur sub assignato genere ꝛ de qua gen⁹ i eo quod qd predicatur. Et diuiditur i specieꝫ specialissimam ꝛ subalternã. Species specialissima ẽ que cum sit species non potest eẽ genus. vt homo equ⁹ ꝛ similia. vel est illa sub qua non est iferior species sƀ se. Spẽs s̃balterna ẽ q̃ cũ sit species bene potest esse genus. Unde quecunqꝫ sunt inter genus generalissimuꝫ ꝛ speciem specialissimam possunt esse genera ꝛ species ad aliud tamen ꝛ ad aliud sumpta. sũt eniꝫ genera respectu inferioruꝫ. species vero respectu superiorum sicut patet i arbore. Ut hoc autem sit magis planũ sumatur exemplũ in vnoquoqꝫ predicamento. vt substãtia est gen⁹ primũ. ꝛ sub hoc ponit̃ corpus. ꝛ sub corpore ponitur corp⁹ animatum. sub corpore animato animal. ꝛ sub animali aĩal rationale. ꝛ sub rationali homo. ꝛ sub homine sunt idiuidua. vt sortes ꝛ plato. Indiuiduum ẽ quod de vno solo predicatur. vt sortes de seipō. ꝛ hec patẽt i arbore porphirij

Ista tibi plana dabit
arbor porphiriana.

¶ Circa hũc textũ notandũ ẽ pmo ꝙ postq̃ auctor determinauit ō gñe hic ɔñr determiat ō spẽ cui⁹ rō est qꝛ vt dicit pħs in pdicamentis i capitulo ad aliqd. si qs diffinite nouerit vnũ relatiuorũ diffinite cognoscet ꝛ reliquũ eo ꝙ i vtrorũq̃ rō nib⁹ oꝫ vtrisq̃ vti. Sꝫ genus ꝛ spẽs correlatiue se hñt. ideo cõuẽienter postq̃ determinauit de gñe mox determiat de spẽ ponẽdo eius diffinitionẽ q̃ talis est. Spẽs est qð pdicatur de plurib⁹ differẽtibus numero in eo qð qd. In qua diffinitione ponitur vniuersale loco generis. ꝛ datur nobis itelligi p hoc relatiuũ qð. Deinde ponit̃ ō plurib⁹ differentib⁹ numero ad drãꝫ generis qð predicatur ō pluribus differentibus specie. Et ponitur i eo qð quid ad differentiam differentie proprij et accidentis que predicãtur de pluribus in eo quod q̃.

le. Exēplū textus. vt hō ₚ̄dicatur de sorte ⁊ platone ꝗ dr̄nt nūero. Et ꝓbatur ī textu ꝙ spēs ₚ̄diceₜ̄ ī qd qꝛ ꝯueniēter rn̄detur ad īterrogatiōeꝫ factaꝫ ꝑ quid. ḡ ₚ̄dicatur ī quid. ꝯn̄r auctoꝛ diffinit spēm alia diffinitōe que tal' ē. Spēs ē q̄ ponitur sub assignato gn̄e ⁊ de q̄ genꝰ in eo qd sit ₚ̄dicatur. In q̄ diffinitōe ponitur vl'e loco gn̄is. ⁊ ponitur sub assignato gn̄e ⁊c̄. ad circūloq̄ndū ꝓpām dr̄iam. ⁊ iō ille due diffinitōes sūt qditatiue qꝛ dātur per genꝰ ⁊ ꝑ aliqd qͦ circūloquitur ꝓpām dr̄iaꝫ. Et pᵃ diffinitio dꝫ sic ītelligi. Spēs ē vl'e qͦ fūdatur ī aliq̄ nā cui ꝯuenit ꝯpari ad aliquā naturā singularem de q̄ ₚ̄dicatur ī p̄ modo dicendi ꝑ se ₚ̄dicatiōe exercita tāq̄ꝫ de dr̄ntibus nūero vt de sorte ⁊ platone ⁊ sic de alijs hoībus. Et hec diffinitio datur de spē in rōe vl'is. Alia ꝟo diffinitio datur ꝑ respcūꝫ ad suū coꝛrelatiuū qͦ ē genus. q̄ diffinitio sic ītelligitur. Spēs ē relatiuū suppōis quod referₜ̄ ad genus tāq̄ꝫ ad suū coꝛrelatiuū. quod qdē genꝰ ₚ̄dicaₜ̄ de spē in eo qͦ quid ₚ̄dicatōe signata ī secūdis intentōibus ⁊ exercita in fūdamentis. Exᵐ p̄mi. vt si q̄ratur quid ₚ̄dicatur de spē in eo qͦ quid ꝯueniēter rn̄deₜ̄ genꝰ. ḡ genus foꝛmal'r sūptū ₚ̄dicatur de spē ₚ̄dicatōe signata in eo quod quid. Exᵐ secūdi vt si q̄ratur qd est hō ꝯueniēter rn̄detur aīal. ergo fūdamētū gn̄is ₚ̄dicatur de fūdamēto spēi ₚ̄dicatōe exercita in eo qͦ quid. Et in istis diffinitionibus spēs foꝛmal'r sumpta est diffinitū ⁊ non res substrata intētōi. quod pꝫ. qꝛ oīa posita in istis diffinitōibus sunt scd̄e intētōes ⁊ ₚ̄dicantur eēntial'r de diffinito. Un̄ dr̄ntibus nūero sumitur secūde itētionaliter. qꝛ species predicatiōe signata ₚ̄dicatur de hoc dr̄nti nūero. ⁊ ꝺ hoc dr̄nti nūero ⁊ sic de alijs que ꝯueniūt ī hac itētione scd̄a differēs nūero. Un̄ circa hoc aduertēdū ē ꝙ lꝫ vnius ⁊ eiusdē rei nō possint eē plures diffinitōes qditatiue de qbꝰ ītelligitur auc̄tas aristo. 6º. topicoꝝ dicentis ꝙ vnius rei nō est nisi vnū eē. i. vna qditas quā explicat diffinitio. qꝛ diffinitio est oꝛatio quid est eē rei significās p̄ topicoꝝ ⁊ q̄rto methaphysice. Tn̄ vniꝰ rei relatiue fūdamētal'r siue māl'r accepte possūt eē plures diffinitōes quiditatiue. qꝛ tale relatiuū vnū ⁊ ideꝫ exn̄s real'r pōt referri ad pl'es terminos. ⁊ ꝫm hoc pōt hr̄e plures notificationes notificātes ipsū ꝑ sua fūdamenta ꝯpata ad illos terminos. ⁊ q̄libꝫ illarū erit diffinitio quiditatiua eo modo q̄ relatīs ⁊ relationibus ꝯuenit hr̄e diffinitōes quiditatias. Sic āt est in ꝓposito. quia spēs ē quoddā relatiuū ꝯcretiue designatū quod pōt referri ad pl'es ₜ̄mios pl'ibꝰ relatōibus foꝛmaliter diuersis ꝑꝑ diuersitatem terminoꝝ. ⁊ ꝑ ꝯn̄s pōt diffiniri pluribus diffinitionibus quaꝝ q̄libet ē quiditatiua. Im poꝛtat. n. respectū ad genꝰ qͦ vocatur respcūs suppōis. ⁊ relatio qua refertur ad genus est relatio suppōis. Et vt intelligitur sic referri hoc mōͦ hꝫ diffiniri. Spēs est que poniₜ̄ sub assignato gn̄e ⁊ de qua genus ī eo quod qd sit ₚ̄dicatur. i. est qdam respectus rōnis qui relatōe suppositōis refertur ad genus sicut ad terminū. Hic ēt datur intelligi ꝙ ista duo fūdamēta istaꝝ duarū ītentōuꝫ sic se hn̄t adiuicē ex nā rei ꝙ vnū est nāl'r superius ⁊ cōius alio. ⁊ aliꝺ īferius ⁊ minus cōe. q̄re vnū nāl'r ponitur sub alio vt hō sub aīali. Et qꝛ isti respectus ītētōales sūt ꝑue entitatiₛ̄. iō habēt declarari ⁊ notificari per sua fundamenta ⁊ terminos. potest etiam illud idem relatiuū vniuoce tn̄ alia relatione referri ad indiuidua quoꝝ est species. ⁊ tunc diffinitur diffinitione pꝛimo data. Et sic patet ꝙ quelibet diffinitio speciei ē qditatiua ⁊ essentialis data per genus ⁊ dr̄iam: quia terminus ponitur loco differentie quando relatiua diffiniuntur eo ꝙ relatio est habitudo ad terminum foꝛmaliter.

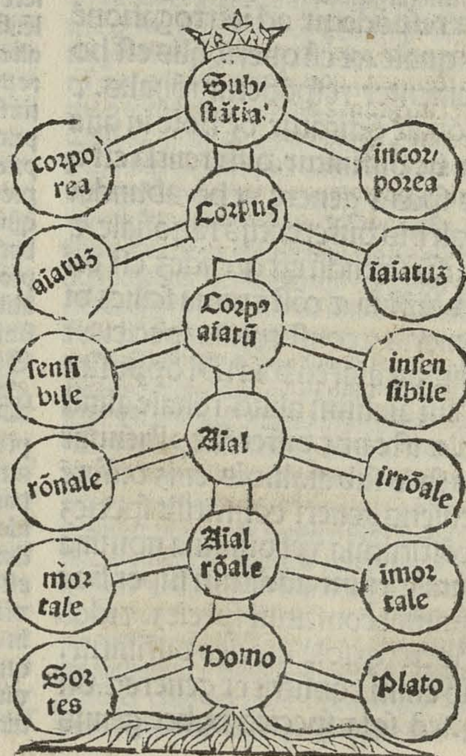
Secundo sciēdū est ꝙ vt ₚ̄us dictum est vniuersale est genus ad ista qn̄q̄ꝫ vniuersalia que sunt species specialissime īpiꝰ vniuersalis. ideo neq̄ꝫ genus generalissimum neq̄ꝫ species specialissima neq̄ꝫ genus subalternum ₚ̄dicantur de pluribus differentibus specie loq̄ndo de predicatione quiditatiua ⁊ exercita in secūdis intentionibus. sed tamen illo non obstāte hec intentio species specialissima potest denominatiue predicari de differentibus specie prime intentionaliter acceptis. vt dicendo albedo est species specialissima. homo est species specialissima ⁊ sic de alijs. Et ideo species non diuiditur in speciem specialissimam ⁊ subalternā per differentias eēntiales. sed per differentias quasi accidentales se tenentes ex parte fundamentoꝛum quibus applicantur iste intentiones. Verbi gratia species specialissima dicitur attributa alicui fundamento nō diuisibili per differentias foꝛmales sed materiales tantum. Species vero subalterna attribuiₜ̄ alicui fundamento adhuc diuisibili per differentias foꝛmales cui possent simul applicari intentio generis ⁊ intentio speciei per comparationeꝫ ad diuersos terminos. que intentiones sunt foꝛmaliter diuerse. tamen fundamentum est vnum ⁊ idē solum diuersificatum istis diuersis relationibus quia non opoꝛtet ꝙ sit tanta diuersitas in fun-

dametis ꝗzta est in relationib⁹ fundatis in re. qꝛ in
eodē fundamento possūt fundari plures itētiões
siue relatiões diuerse. sicut silitudo ꝛ dissilitudo ī
albedine. Et lꝫ logicus p̄ ꝛ p̄ncipaliter intēdat de
istis respectib⁹ itētionalib⁹. tn̄ d̄clarat eos p fūda⸗
mēta. ꝛ iō ponit arboꝛ q̄ dr̄ poꝛphiriana in q̄ ondit
quō fūdamētis istis qbusdam non repugnat vter
ꝗz respect⁹. s. gn̄is ꝛ spēi. lꝫ p̄ predicato repugnet
itentio spēi. qꝛ sibi repugnat respect⁹ suppositiōis
respcū alic⁹ nature supioris cui pōt attribui itētio
generis. Que quidē arboꝛ ē ꝯueniēter assigna⸗
ta preter hoc ꝙ ibi ponit aial rōale p gn̄e. qō posi
tum est ƀm opionem stoicoꝝ qui posuerunt deos
esse aialia rōalia ꝛ imoꝛtalia. ꝛ tn̄ n̄ est verū qꝛ esse
aial habet sensū ƀm poꝛphiriū. sed qō hꝫ sensum
est coꝛruptibile. ergo ꝛ moꝛtale.

Tertio sciendū ē ꝙ n̄ eodem mō gen⁹ se hꝫ
ad species sicut species ad idiuiduū
qꝛ genus est ps qditatis spēi. ꝛ spēs vltra gen⁹ in⸗
cludit aliꝗz entitatē foꝛmalē ꝛ p se ptinētē ad qdi⸗
tatē. sed idiuiduū n̄ icludit aliqd p se ptinēs ad q⸗
ditatē vltra spēm. qꝛ spēs est tota qditas singula⸗
riū. sed hn̄ addit entitatem que se ipsa ē p̄ incōica
bilis ꝛ determiatia qditatis ad eē singularitatis.
que entitas dr̄ mā. sicut qdita s vocatur forma. Et
sic accipit ph̄s mām p̄ celi ꝛ mundi cū dicit. Cū di
co celū dico foꝛmam. i. qditatē. s. aliquid qō de se
ē cōicabile ꝛ cui ꝗztum ē de se n̄ repugnat diuidi
ī ptes subiectiuas. Sꝫ cū dico h̄ celū dico foꝛmaꝫ
ī mā. quasi diceret tūc dico qditatē ꝯctam ad esse
singularitatis p ppetatem idiuidualē supadditaꝫ
nature. que lꝫ sit eadē cū nā realr̄ n̄ tn̄ foꝛmalr̄. sꝫ
ē disticta a nā ex nā rei. Et idē dicimus ꝙ spēs ꝯ⸗
hitur ad indiuidua p drias mālēs. qꝛ natura seu q
ditas que de se est cōis ꝛ vna a parte rei circūscri
pto oī opere intellect⁹ determinatur ad esse singu
laritatis ꝛ cōstituit ī eē icibili. Ex isto seqt ꝙ dria
idiuidualē ē p̄n^m idiuiduatōis. ꝛ p̄^m p̄n^m distictiuū
iter idiuidua eiusdē spēi. Et hoc pꝫ p phꝫ septimo
methaphysice dicentē. foꝛtes nō gn̄at aliud nisi p
pter materiam vocās mām driam idiuidualem.
Ultimo auctoꝛ ponit diffinitōeꝫ idiuidui eo ꝙ dr̄
ī diffinitōe spēi quod p̄dicatur de plurib⁹ drn̄tib⁹
nūero que st̄ idiuidua. ꝛ diffinitur hoc modo. In
diuiduū est qō p̄dicatur de vno solo. Pro cuius in
tellectu aduertēdū est ꝙ idiuiduū pōt capi dupl̄r
vno modo foꝛmalr̄ ꝛ tūc significat relationē fūda
tā ī aliqua natura icōicabili que p̄dicabilis est de
vno solo. ꝛ isto modo diffinitur hic. Alio mō capit
fundamentaliter. ꝛ tunc ipa nā icōicabilis dicitur
idiuiduū. capiēdo ergo idiuiduū vt quid h̄ diffini
tur ꝛ diffinitio sic itelligitur. Indiuiduum signifi⸗
cat relationē fūdatā ī aliqua nā que apta nata est
de vno solo p̄dicari. Un̄ idiuiduū fūdamētalr̄ ac⸗
ceptū est quadruplex. quoddā eni ē determiatuꝫ
noiatōe qō significat noie ppo sibi iposito vt foꝛ⸗
tes vel plato. Aliud ē determinatū d̄mōstratiōe
qō significatur p t̄minū cōeꝫ sūptū cū pnoie de⸗
mōstratiuo. vt iste homo. Aliud est determinatuꝫ
circūlocutione quod significatur p circūlocutōeꝫ
suaꝝ ppetatū. vt dicendo talis hō sedens cū gros
so capite ꝛ longo naso ꝛ sic de alijs. Quartū ē de
termiatū ex suppositiōe vt foꝛtis fili⁹ supposito ꝙ
foꝛtes nō habeat nisi vnū filiū. Un̄ ꝯr̄ assignētur
septē ppetates idiuidui que ī his v̄sib⁹ ꝯtinentur:
vn̄ v̄sus. Foꝛma figura loc⁹ stirps nomē p̄ria tēp⁹.
Hec septem ppa continet omnis homo.

Sed contra p̄dcā arguit p̄ sic. oīs diffini° dꝫ dari p eēntialr̄ notioꝛa.
sꝫ vnū relatiuoꝝ n̄ est eēntialr̄ noti⁹ altero. ḡ vnuꝫ
nō dꝫ diffiniri per reliquū. Cōfirmatur. qꝛ i diffini
tionibus n̄ dꝫ eē circulatio sicut nec in demōstra⸗
tionibus. ergo vnū relatiuoꝝ nō dꝫ diffiniri p reli
quū ꝛ econtra. ¶ 2° arguitur sic. Si spēs diffini⸗
retur pluribus diffinitōib⁹ qditatiuis seqretur ꝙ
idē posset p se referri ad plura sicut spēs ad plēs
terminos. ꝛ sic idē diceretur bis qō ē ꝯ phm qnto
metha. caplō de ad aliqd. ꝯn̄a satis ē nota de se.
Cōfirmatur. qꝛ vnius rei est nisi vnū eē qditatiuū
qō explicatur p diffinitionē qditatiuam q̄ ꝯstat ex
genere ꝛ dria. vni⁹. n. rei nō pōt eē nisi vnū genus
primū ꝛ vna dria cōuertibilis. ḡ nisi vna diffinitō
¶ 3° arguitur sic. gen⁹ gn̄alissimū p̄dicatur in qd
de pluribus drn̄tibus spē. ꝛ silr̄ spēs subalterna ꝛ
h̄ ē eēntiale ipi itētōi. ergo plā spē disticta ei subij
ciūtur eēntialr̄. ꝛ per ꝯn̄s iste itētiones n̄ st̄ spēs
spālissime nec solū distincte p fūdamēta quib⁹ ap
plicātur. ¶ 4° arguitur sic. Ens p̄dicatur ƀm p̄us
ꝛ posteri⁹ de sub̄a ꝛ accn̄te. qꝛ dr̄ simplr̄ de sub̄a
ꝛ ƀm quid de accn̄te. ḡ nō dr̄ vniuoce de ipis. ꝯn̄a
tꝫ. qꝛ vniuocū p̄dicatur equalr̄ d̄ suis vniuocatis.
¶ 5° arguitur sic. In idiuiduo siue ī cōposito nāli
n̄ est assignare nisi mām formā ꝛ totū ꝯpositū. sed
dria idiuidualis n̄ ē mā neꝗz forma neꝗz ꝯpositū:
ḡ nihil est. Confirmatur qꝛ dicitur septimo metha
physice. substantia vniuscuiusꝗz est sibi ppa ꝛ non
alij: ergo nulla est natura communis. ꝛ per conse
quens non opoꝛtet querere aliquod principium
indiuiduationis determinatiuum nature ad esse
singularitatis. quia natura est de se singularis.

Ad rationes Ad p̄mã dr̄ q̄ ꝓprie rela/
tiuum non hꝫ diffiniri per
correlatiuũ. ſꝫ dꝫ diffiniri ꝑ fundamẽtũ ⁊ terminũ
⁊ per aliq̄d proprij generis. ſꝫ nos ſepe circũloqui
mur terminũ ꝑ correlatiuũ. ⁊ hoc ĩtelligitur q̄ re/
latiuũ diffinit̄ ꝑ ſuũ correlatiuũ poſitũ loco t̄mini
Ad ↄfirmationẽ dr̄ q̄ hoc verũ ẽ ĩ abſolutis ſꝫ non
hꝫ veritatẽ ĩ reſpectiuis. ❡ Ad ſcđam dr̄ q̄ ſicut
dictũ ẽ non eſt ĩcõueniẽs idẽ ꝑ ſe referri ad plura.
vnde q̄rto topicoꝝ dr̄ ad quodcũq̧ refert̄ genus
refert̄ ⁊ ſpẽs. Sꝫ ĩpoſſibile eſt idẽ referri ad plura
ꝑ ſe p̄mo. qꝛ ſic vna relatio eẽt plr̄es relationes qđ
eſt ↄtradictionis implicatio qꝛ relatiões multipli
cant̄ multiplicatis ipſis t̄minis ad quos p̄mo ⁊ ꝑ ſe
referunt̄. Nũc ad propoſitũ ſpẽs refertur p̄mo ⁊ ꝑ
ſe ad gen⁹. ſꝫ non refert̄ p̄mo ⁊ ꝑ ſe ad ĩdiuidua de
q̄bus p̄dicat̄ licet bñ ꝑ ſe. qꝛ rõne alicui⁹ eẽntialiter
ĩcluſi ſcilicet rõne ſui generis qđ ẽ vl̄e cui ↄuenit
p̄mo ⁊ ꝑ ſe predicari de plr̄ibus. ſpẽi autẽ non ↄue
nit p̄mo ſꝫ ſolũ rõe vl̄is. Unde illđ dr̄ alicui cõue
nire p̄mo ⁊ ꝑ ſe qđ ↄuenit ei ſm̄ rõem ꝓpriã ſpeci
ficã ⁊ non rõne alicui⁹ in eo ĩcluſi. ſꝫ illđ dicitur ꝑ
ſe non p̄mo ↄuenire alicui qđ ↄuenit illi rõe alicu
ius eẽntialr̄ ĩ eo ĩcluſi. ❡ Ad ↄfirmatõeꝫ
dr̄ q̄ vni⁹ rei abſolute ñ ẽ niſi vnũ eẽ q̄di
tatiuum ↄpletũ ⁊ totale. ſed vni⁹ rei rela
tiue materialr̄ pñt eẽ plr̄es habitudines
ſeu relatões formalr̄ diſtincte relate ad
diuerſos terminos ⁊ ꝑ ↄñs põt hr̄e plr̄es
diffinitiões explicãtes illas diuerſas ha
bitudines q̄ꝝ quelibet erit q̄ditatiua eo
modo quo ↄtingit q̄ditatiue diffinire re
ſpectus. ❡ Ad 3^{am} dicitur q̄ genus ge
neraliſſimũ. gen⁹ ſ̄balternũ ⁊ ſpẽs ſubalt̄
na ſũt ſpecies ſpecialiſſime ĩpius vniuer
ſalis. ⁊ nullũ illoꝝ p̄dicat̄ p̄dicatiõe exer
cita ĩ ſcđis ĩtentionibus ĩ quid niſi de dif
ferentib⁹ numero. ſed p̄dicatione ſigna
ta in ſcđis ĩtẽtionib⁹ p̄dicatur de plr̄ib⁹
differentib⁹ ſpẽ. ſed illa debet exerceri ĩ
fundamentis ſiue in p̄mis ĩtentionibus
iđ. Silr̄ diceretur q̄ ſubiectione ſignata
in ſcđis ĩtẽtionib⁹ ſubijciũtur ei plura
ſpecie dr̄ia. ſed illa dꝫ exerceri in primis
ĩtentionib⁹. ſꝫ loq̄ẽdo de ſubiectiõe ex/
ercita in ſcđis intentionib⁹ non ſubijciũ
tur eis niſi ea que ſolũ numero differũt.
❡ Ad quartã dicitur ↄcedẽdo añs ⁊ ne
gando conſequentiam quia ſecundum
philoſophum tertio methaphyſice inter
ſpecies eiuſdẽ generis eſt ordo eẽntialis. ⁊ tamen
ꝑꝑ illũ ordinẽ eẽntialẽ nulla opinio negat genus
p̄dicari vniuoce de ſuis ſpẽbus. ergo pari rõne ſic
erit ĩ ꝓpoſito. Uñ cũ vnitate analogie bñ ſtat vni
tas vniuocatõis ⁊ eõ. ⁊ ẽt ꝓportõis ſm̄ ariſto. q̄nto
methaphyſice capitulo de vno. Entitas tñ ñ ↄuẽit
accñti ꝑ ſubaꝫ formalr̄ ſꝫ ſolũ cãlr̄. ſꝫ tal' ordo cãlis
nõ impedit vniuocationẽ ſic vermis generat̄ a ſole
⁊ tamẽ vniuocat̄ cũ ſole ĩ corꝑe qꝛ ambo ſunt cor
pora. Quid aũt ſit dicẽdũ ad porphirium ſatis pꝫ
ex dictis. ❡ Ad quĩtã dr̄ q̄ dr̄ia ĩdiuidualis neq̧
eſt mã neq̧ forma neq̧ totũ cõpoſitũ formalr̄. qꝛ
quodlibet illoꝝ ẽ cõicabile formalr̄. Sꝫ dr̄ia indi
uidualis ẽ ẽtitas q̄dã que ſeipa p̄mo ẽ ĩcõicabilis
Et iđ ipſa ẽ vltima actualiats ipi⁹ mãe forme ⁊ to
tius cõpoſiti. licet ipſa realiter identificet̄ cum na
tura cuius eſt. ⁊ ideo dr̄ia indiuidualis mãe eſt ea
dẽ cũ mã. ⁊ forme cũ forma. ↄpoſiti cũ ↄpoſito. Et
hoc ſufficit ad verificãdũ dictũ philoſophi diuiden
tis ſubaꝫ in mãꝫ formã ⁊ totũ cõpoſitũ. Ad confir
mationẽ dicit̄ q̄ ſuba vniuſcuiuſq̧ ẽ ſibi propria
aut per ſe aut ꝑ aliud. ſꝫ ex hoc nõ ſequitur q̄ nõ
ſit aliqua natura de ſe cõmunicabilis ⁊ viſificabilis

Differentia dicitur triplicit᷑.cō/
muniter proprie ⁊ magis pro/
prie. Communis differentia ē
qua vnum differt ab alt᷑o separabili ac/
cidēte. vt sortes sedens differt a plato/
ne currente. Propria differentia ē qua
vnum differt ab altero inseparabili ac/
cidente. vt sortes simus differt a plato
ne aqlino. Differentia magis ꝓpria est
qua vnū differt ab altero specifica diffe
rentia. vt homo per ratiōale differt ab
equo ⁊ asino. Et diffinit᷑ sic. differētia
est quod p̄dicatur de pluribus differē/
tibus specie in eo ꝙ quale vt rationale
predicat᷑ de homine ⁊ de dijs que diffe
runt specie. sumus eniȝ rationales nos
⁊ dij vt vult porphirius: sȝ mortale ad/
ditū nobis separat nos ab illis. Illud
auteȝ dicitur p̄dicari in quale quod cō
uenienter respōdetur ad iterrogationē
factā per quale. vt cū querit᷑ q̄lis est bo
mo cōuenienter respōdetur rōnalis. ⁊
ideo rationale p̄dicatur de hoīe in qua
le. Aliter sic diffinitur. differentia est q̄
abundat spēs a genere vt hō abundat
ab animali his differentijs rationale ⁊
mortale. Et sciendū est ꝙ eadeȝ est dif
ferentia diuisiua ⁊ cōstitutiua scilicȝ di
uisiua generis ⁊ constitutiua speciei. vt
rōnale diuidit aīal cū dr̄ia sibi opposita
Dicim⁹ eni aīalium aliud rōnale aliud
irrōnale. ⁊ iste due differētie ꝯstituunt
diuersas spēs sub aīali. oīs eniȝ differē
tia adueniens generi constituit specieȝ
et ideo cōstitutiua vel diuisiua nomina
tur. mortale enim additum super hoc
genus animal constituit specieȝ. ⁊ ideo
dicit Boeti⁹ ꝙ sola species diffinitur.
diffinitio enim consistit ex genere ⁊ dif
ferentia. sed sola species habet genus
⁊ differentias. ⁊ omne illud quod ha/
bet genus ⁊ differentias diffinitur.

¶ Circa hūc textū notādū est p̄mo ꝙ postq̄ au/
ctor superi⁹ determinauit de genere ⁊ specie que
p̄dicantur in qd de suis iferioribus dn̄r hic deter/
minat de p̄dicabilibus que p̄dicantur in quale. ⁊
primo de differētia que p̄dicat᷑ in quale eētiale
p̄mo ponēdo multiplicē acceptionē differētie di/
cens. ꝙ differētia dicitur tripliciter scilicet cōmu
niter ꝓprie ⁊ magis ꝓprie vt patet in textu. Cui⁹
diuisionis ratio ē qꝛ vel illa differētia sumitur ab
accidēte vel ab aliqua natura rei. ita ꝙ sumat᷑ ab
vltima actualitate formali ipsi⁹ nature ⁊ sic ē dif/
ferētia magis ꝓprie dicta q̄ ꝯstituit spēȝ sub gene
re ⁊ facit ipsaȝ a q̄libet alia differre. ⁊ iō talis dr̄ia
facit aliud hoc est diuersitatem essentialē. Si aūt
talis differentia sumatur ab accidente hoc est du
pliciter. vel sumitur ab accidente separabili ⁊ sic
est differētia cōmuniter dicta. qꝛ vulgus frequen
ter distiguit res ꝑ hec accidentia cōmunia ⁊ sepa
rabilia: Si vero sumatur ab accidēte inseparabi
li tunc dr̄ dr̄ia ꝓprie dicta que ideo vocat᷑ ꝓprie
dicta. qꝛ tale accidēs qd̄ est fundamētū ipsius dif
ferētie habet causaȝ ꝓpriā in subiecto ⁊ imutabi
lē. Et iste differentie in hoc ꝯueniūt qꝛ solū faciūt
alteratū. idest diuersitatē accidentaleȝ qꝛ species
reꝝ essentialiter non possunt distingui per accidē
tia siue separabilia siue inseparabilia. cū eadē sint
principia essendi ⁊ distinguendi essentialiter et a
priori. Et mēbra huius diuisionis debent capi cū
precisione. alias diuisio nō daretur per opposita:
quia vt dicit porphirius: omnis differentia cuili/
bet adueniens facit alteratum. quia dr̄ia magis
proprie dicta que dicitur dr̄ia per se primo facit
aliud. sed ex consequenti facit alteratum. Et dif/
finitiones horum membrorum patent in textu.
Sed de tertio solum est hic ad propositum.

Secundo sciendū est ꝙ dr̄ia sicut ⁊ quod
libet aliud cōcretum potēst ca/
pi tripliciter. Uno modo formaliter et sic impor/
tat respectum causatum per actuȝ intellectus cō
parantis vnam speciem ad aliam sub ratione nō
identitatis ⁊ distinctionis. Unde respectus iste vi
detur esse species distinctionis. quia omnis dr̄ia
est quedam distinctio. sed non omnis distictio est
dr̄ia. quia dr̄ia proprie est eorum que conueniūt
in aliqua vna natura vel in aliquo vno conceptu
quia vt dicit ph̄s quinto methaphysice. dr̄ia sunt
diuersa. idest aliquid idem entia quomodo indi
uidua sub vna specie proprie differunt ⁊ due spe

cies eiuſdẽ generis ſub illo gñe. ſ; illa dicũtur primo diuerſa q̄ nõ cõueniũt i aliquo cõceptu q̃ditatiuo icluſo i eis. ſic due dr̃ie vltime q̄ ſumũtur ab vltis actualitatibꝰ formalibꝰ. Et iſto mõ decez genera nõ ſũt ꝓ̊ diuerſa. q2 cõueniũt i aliquo vno cõceptu q̃ditatiuo. ſ. i cõceptu entis. Et ſic vr̃ ꝙ differentia ẽ intẽtio ſecũda q̂ primo ⁊ ꝑ ſe iportat reſpectũ diſtinctiõis ſeu nõ identitatis duaꝝ ſpẽrũ Aliquando etiã iportat cõparationẽ ad ſua inferiora ꝺ̊ quibꝰ p̄dicat̃ ⁊ talis reſpectus nõ ſibi conuenit ꝓ̊ ⁊ ꝑ ſe ſed ↄuenit ei rõne alicuiꝰ icluſi eẽntial̃r in ea ſil̃r vniuerſalis qȯ eſt genus eiꝰ cui primo ⁊ ꝑ ſe conuenit p̄dicari ꝺ̊ pluribꝰ. Et tũc iſto mõ diffinitur. dr̃ia eſt qȯ p̄dicat̃ ꝺ̊ pluribus differentibꝰ ſpẽ in eo ꝙ quale. vt rõnale p̄dicatur ꝺ̊ homine ⁊ ꝺ̊ dijs q̄ differũt ſpẽ. Unde dr̃ in textu. ſumus enĩ rõnales nos ⁊ dij ſed mortale additũ nobis ſeparat no ab illis. Et ꝓbatur ꝙ dr̃ia p̄dicatur i quale. q2 illud p̄dicat̃ in quale qȯ ↄuenienter rñdetur ad interrogationẽ factã ꝑ q̃le. ſed ad interrogationem factã ꝑ quale ꝺ̊ ſpẽ cõuenienter rñdetur dr̃ia tam i p̄dicationibꝰ ſignatis q̃ꝫ i exercitis i ꝓ̊mis intẽtionibꝰ. vt ſi q̃ratur q̃lis eſt hõ. ↄueniẽter rñdetur rationalis. Sil̃r ſi queratur q̃d p̄dicat̃ i quale ꝺ̊ ſpẽ. cõuenienter rñdetur dr̃ia. Uñ in illa diffinitione vniuerſale ſe h3 vt genus. Et ponitur ꝙ p̄dicatur ꝺ̊ pluribus differentibus ſpecie ad dr̃iam ſpeciei Et dr̃ in eo qȯ quale ad dr̃iam alioꝝ predicabiliũ Et debet intelligi ꝙ dr̃ia p̄dicatur in quale eẽntiale. accidens ꝟo ⁊ proprium in quale accidẽtale. Sic ergo dr̃ia ſignificat reſpectum cauſatum in realitate actuali multiplicabili in pl̃es ſpecies de quibus h3 p̄dicari in quale eſſentiale predicatiõe ſignata in ſcȯis itentionibꝰ ⁊ exercita i fũdamẽtis Dr̃ia ꝟo adhuc iportat reſpectũ ad genꝰ ꝓ quanto diuidit ipm ⁊ eſt illud quo ſpẽs abundat a genere vt hõ abundat a gñe his differentijs rõnale mortale. i. continet in intellectu ſuo vltra genꝰ has differentias q2 ponunt̃ in eiꝰ diffinitione q̃ditatiua. Ex quo ſeq̃tur ꝙ oẽs iſte diffõnes dr̃ie ſunt q̃ditatiue exprimẽtes diuerſas hitudines vniꝰ ⁊ eiuſdẽ relatiui mãlit̃ accepti diuerſi tñ formal̃r. Et ꝺ̊ dr̃ia formaliter accepta ꝑ ſe itendit logicus. ¶ Scȯo mõ accipitur dr̃ia fũdamental̃r ⁊ tunc dr̃ia importat vnã realitatẽ a ꝑte rei q̄ ẽ actualis ⁊ ↄpleta actualitate formali i ordine ad aliã realitatẽ a q̄ ſumitur genꝰ. Et ꝓpter hoc ex gñe ⁊ dr̃ia fit ꝑ ſe vnũ ſicut ex ꝓpria potẽtia ⁊ ꝓ̊ꝓ̊o actu. iõ etiã diffinitio ſignificat vnũ ⁊ non multa vt vult phs ſeptimo methaphiſice capitulo de ꝑtibꝰ diffõnis. ⁊ iſto mõ de differentia itendit methaphiſicus. q2 iſto mõ ẽ ꝑs q̃ditatis ſpẽi ſeptimo methaphiſice. ¶ Tertio mõ accipitur ꝓ aggregato ex reſpcũ ⁊ fũdamẽto ⁊ ſic ẽ ens ꝑ acciñs. ⁊ q2 ex illis nõ fit ꝑ ſe aliq̄s vnus ↄceptꝰ. ⁊ vt ſic nulla ſcientia conſiderat de ipſa.

Tertio Sciendũ eſt ꝙ in hac ꝑte auctor ponit vnũ notabile dicẽs ꝙ eadẽ dr̃ia põt dici diuiſiua generis ⁊ ↄſtitutiua ſpẽi. vt rõnale ⁊ irrõale diuidunt aĩal. ⁊ rõale ↄſtituit hoc genꝰ aĩal rõnale. ⁊ irrõnale ↄſtituit aliã ſpẽm. oĩs enim dr̃ia adueniens generi ↄſtituit ſpeciẽ. i. ↄtrahit genus ad eſſe ſpẽi. ⁊ iõ dicit Boetius ꝙ ſola ſpẽs diffinitur. quia ſola ſpẽs ↄponitur ex gñe ⁊ dr̃ia. ſed diffinitio q̃ditatiua datur ꝑ genus ⁊ dr̃iã ergo ſola ſpẽs diffinit̃. Et q̃ꝫuis aliq̄ñ illud qȯ eſt genꝰ diffiniat̃ h̄ tñ nõ ẽ inq̃ꝫtũ genꝰ vel ſupiꝰ. ſ; inq̃ꝫtũ ſpẽs ẽ. q2 vt ſic ⁊ ñ al̃r h3 genꝰ ⁊ dr̃iã. ¶ S3 circa p̄dcã icidit aliq̄ difficultas. vtꝝ genꝰ ⁊ dr̃ia fũdam̄talit̃ accepta ſint idẽ real̃r aut ñ. Pro cuiꝰ declaratõe ẽ notãdũ ꝙ ſi i eodẽ ↄpoſito ſint pl̃es forme ſubſtãtiales ſic q̃dã ñ dubitãt q̃n in q̃l3 corpe aĩato ſint pl̃es forme. q2 p̄ter aĩa3 o3 ponẽ formã mixtiõis ⁊ corporeitatis. cũ aĩa ſit actꝰ corpis phyſici poᵗ vitã hñtis 2º de aĩa. et iõ aĩa ñ ẽ actꝰ ꝓ̊mꝰ materie ꝓ̊me. q2 certũ ẽ ꝙ mã ꝓ̊ma ñ ẽ corpꝰ phicũ poᵗ vitã hñs. Et vltra ꝓbabile ẽ ꝙ i hoĩe ſũt tres aĩe real̃r diſtĩcte. q̄rũ due educũtur de potẽtia materie. 3ª ꝟo educitur ꝑ actõe3 ꝓ̊mi agẽtis nulla cã 2ª ↄcurrẽte: ⁊ tñ̄ ſenſibile ſumit̃ ab aĩa ſenſitiua. ⁊ rõale ab aĩa itellectiua. q2 aĩe ſũt real̃r diſtĩcte. ⁊ tñ h̄ nõ obſtante vtraq̄ꝫ p̄dicatur de ſpẽ quã ↄſtituit eẽntial̃r cum vtraq̄ꝫ icludatur i rõe ſpẽi. Nec obſtat ꝙ q̃l3 ſit ꝑs illius ſpẽi. q2 ꝑs abſtractiue ⁊ ꝑ modũ ꝑtis ꝺ̊ſig̃ta non p̄dicatur de toto ſꝫm qȯ dicit phs 4º topicoꝝ cũ dicit. ꝑs ñ p̄dicatur de toto. hec. n. eſt falſa. hõ ẽ aĩa. hõ ẽ corpꝰ. tñ ꝑs ↄcretiue deſignata ſiue ꝑs totiꝰ hñ p̄dicatur ꝺ̊ toto ſiue ſit ꝑs eẽntialis ſiue accñtalis. vt dicẽdo. hõ ẽ capitatꝰ. hõ ẽ mãlis ⁊ ſic ꝺ̊ alijs. Si ãt i eodẽ ↄpoſito ñ ſint pl̃es forme ſubſtãtiales ſic i ↄpoſito iaĩato. tũc genꝰ ⁊ dr̃ia ſumũt̃ ab eadem forma in re non tamen ab eadem realitate ſed a diuerſis realitatibus. quia genus ſumitur a realitate potentiali. ⁊ differentia ſumitur a realitate actuali. ⁊ ſic ſpecies componitur ex illis formaliter ⁊ ex natura rei diſtinctis. ⁊ vna non includit aliam primo modo dicendi per ſe. Iſtis notatis dicitur ad difficultatem ꝙ ſi genus ⁊ differentia ſumantur a diuerſis formis ſic diſtinguuntur realiter cum hoc tamen bene ſtat ꝙ concurrant per ſe ad ↄſtitutionẽ ſpeciei. quia vnũ ẽ actuale ⁊

aliud potẽtiale. Si ho genus ꝛ dĩa sumanť ab ea dem forma tũc nõ distingũtur realr̃ sed bene disti guntur formalr̃ ex nã rei vt voluit dicere Aristo. q̃r to topicoꝝ. cũ dixit ꝙ genus non pticipat dĩam nec ecõuerso. qꝛ pticipare est pticipati rõnem su/ scipere. mõ genus nõ includitur i dĩa nec ecõtra nec etiã dĩa inferior includit supiorẽ nec ecõtra Et ꝗuis pdicatio generis de dĩa vel dĩe supio ris d' inferiori sit necia hoc tñ non est ex btudine formali extremoꝝ s3 hoc ẽ qꝛ idẽtificať realiter i specie. Ex quo p3 ꝙ genus est ps speciei. qꝛ vt di cit porphirius sicut statua cõponiť ex ere ꝛ figura ita hõ ex aĩali ꝛ rõnali. Si enim gen⁹ diceret tota3 essentiam speciei tũc qñ adderet dĩa talis oratio cõposita ex genere ꝛ dĩa nõ eẽt diffinitio. qꝛ diffi nitio d3 dicere totam eẽntiam diffiniti ꝛ nõ plus neq3 min⁹. ergo eẽt ibi nugatio qꝛ idem bis dice/ retur. Ultio ẽ aduertendu3 ꝙ duplex ẽ dĩa. s3 ge neralis siue generica de qua dr̃ primo topicoru3 dĩa cũ sit generalis cũ genere collocãda ẽ. Alia est dĩa specifica cõuertibilis cũ specie athoma. i. cũ specie specialissima. Diffinitio aũt data ab au ctore ꝛ porphirio solum daŕ de dĩa generali cu3 dr̃ dĩa est qd̃ pdicatur ꝛc̃. qd̃ ideo forte ferunt. qꝛ dĩe cõuertibiles cũ spẽ specialissima frequenter sũt nobis ignote. Tamẽ diffiniendo dĩa3 pcise in rõne pdicabil' non est data aliqua diffinitio. s3 illa põt ex diffinitione auctoris ꝛ porphirij elici ꝛ erit ista. Dĩa est qd̃ pdicatur d' plurib⁹ i quale eẽntia/ le. ꝛ ista differentia est spẽs specialissima vl'is. Et diuisio eius i dĩa3 genericam ꝛ specificam est di uisio per quasdam differentias accidentales se tenentes ex parte fundamẽtorum.

Sed contra pdicta arguitur. Primo sic. dĩa est pncipiũ cõstitutiuũ speciei. ergo pus auctor debuisset determinare de differentia ꝗ̃ de specie. ɔ̃ña tenet qꝛ pus est d'/ terminandũ de pncipio ꝗ̃ d' pncipiato. ¶ Scd̃o arguiť sic. diffinitio dĩe data in rõne pdicabil' nõ cõuenit oĩ cõtento sub diffinito qꝛ nõ cõuenit dĩe ɔuertibili cu3 spẽ specialissima. igiť. Et si dicaŕ ꝙ dĩa cõmunis ad dĩam specifica3 ꝛ subalterna3 ẽ pdicabile seq̃ť ꝙ dĩa erunt duo pdicabilia. qꝛ si cut pdicari in qd d' plurib⁹ differentib⁹ spẽ ꝛ in qd de pluribus differẽtib⁹ numero ɔstituũt duo pdi cabilia. s. genus ꝛ speciem. sic sil'r pdicari in quale de pluribus differentib⁹ spẽ. ꝛ d' plurib⁹ differen/ tibus numero faciũt duo pdicabilia ꝛ sic erũt sex pdicabilia. ¶ Tertio aguiť sic. gen⁹ est. idiuisibile ꝑ dĩa non est diuisiua generis ꝛ p ɔ̃ñs text⁹ est fal sus. ¶ Quarto arguiť sic. genu⁹ icludit duas dif ferentias ꝛ spẽs solu3 vna3. ergo male dr̃ ꝙ dĩa est qua abundat spẽs a genere. ꝛ si dicaŕ ꝙ genus solũ potẽtia continet ꝛ non actu. ɔ̃. genus h3 semp plures spẽs actu ꝑ actu h3 plures dĩas. ɔ̃ña ten3 qꝛ gen⁹ ɔ̃bitur ad eẽ speciei p differentias. ꝑ si ac tu hẽat plures spẽs hẽbit actu plures differẽtias.

Ad rõnes Ad pmã dr̃ distiguendo maio/ rem vl' dĩa formal'r sũpta ꝛ sic negaŕ. qꝛ tũc spẽs ꝛ dĩa sunt duo pdicabilia ex q̃ diuidẽtia vnũ genus quoꝝ vnũ nõ ɔstituit aliud Uel differẽtia fũdamẽtal'r accepta ꝛ sic ɔcediť añs ꝛ negatur ɔ̃ña. qꝛ auctor nõ tenuit ordinẽ nãe sed doctrie pfectiõis. ¶ Ad z^{am} dr̃ negãdo presup/ positũ qꝛ nõ est data aliqua diffinitio d' dĩa ab au ctore i rõne pdicabil' nec dĩa generalis ẽ pdicabi le nec dĩa special'. sed differentia que ẽ cõmunis ad vtrãq3 cuius diffinitio data ẽ i vltimo notabili Ad replica3 dr̃ ꝙ nõ ẽ sil'e qꝛ pdicare in qd non ẽ eiusdẽ rõnis i gñe ꝛ spẽ. Tum p̃ qꝛ qditas generis ẽ formal'r diuisibil' p dĩas formales nõ aũt qditas spẽi. nõ pdicari i quid d' pluribus differentib⁹ spẽ ꝛ pdicari i quid d' plurib⁹ differentib⁹ numero fa ciũt pdicabilia disticta. non sic aũt ẽ de pdicari in q̃le d' pluribus differẽtib⁹ spẽ. ꝛ pdicari in q̃le de pluribus differẽtib⁹ numero. qꝛ vtrobiq3 illd̃ qua le est eiusdẽ rõnis. ideo nõ sũt duo pdicabilia di/ sticta. Tũ z°. qꝛ genus aliť pdicaŕ i qd ꝗ̃ spẽs. cu3 gen⁹ dicat ptẽ qditatis illi⁹ d' quo pdicaŕ. spẽs vo dicit totã quiditatẽ ei⁹ d' q̃ pdicatur. Sic aũt non est d' dĩa qꝛ tam dĩa gñal' ꝗ̃ special' dicũt ptem qditatis ꝛ nõ dicũt totã qditatẽ. ¶ Ad tertia3 dr̃ distinguẽdo añs vel ꝙ genus sit idiuisibile scd̃m eẽntia3 ꝛ sic ɔceditur. vl' s̃m ptãte3 ꝛ sic negatur. ꝛ l3 eẽntia ꝛ potestas sint idẽ real'r distigũtur tñ for mal'r ꝛ ex nã rei. ¶ Ad q̃rtã dr̃ distinguẽdo añs vl' ptãte ꝛ sic ɔcediť vl' actu ꝛ sic negaŕ. Et ad re/ plicã dr̃ ɔcedẽdo maiorẽ ñ tñ sic ĩtelligẽdo ꝙ ha/ beat plures spẽs ꝛ i ɔceptu suo formali icludat il las. ꝛ distinguiť minor vl' ꝙ genus nõ possit hẽre plures spẽs nisi habeat plures dĩas actualitate potẽtialitatis ꝛ sic ɔcediť qꝛ p illas dĩas pncipa/ les ɔ̃biť ad diuersas spẽs. vl' actu formali ꝛ sic ne gaŕ. qꝛ gen⁹ nõ icludit dĩas in diffinitiõe sua nec i ɔceptu qditatiuo ei⁹ saltem diuisiuas ipi⁹.

p Roprium dicit̃ q̃drupl'r. Uno mõ dr̃ ꝓpriũ quod ɔuenit soli ꝑ ñ oĩ. vt eẽ grãmaticũ. Ro mõ dr̃ ꝓpriũ quod ɔuẽit oĩ ꝑ ñ soli. vt eẽ bi

pedē. Tertio mō dicit̄ ꝓpriū quod cōuenit oī ⁊ soli sed nō semꝑ. vt canescē ī senectute. Quarto mō dicit̄ ꝓprium quod conuenit omni ⁊ soli ⁊ semꝑ. vt risibile īest omni hōini ⁊ soli spēi ⁊ sēper. ñ eni dicit̄ hō risibil' eo ꝙ semꝑ actu rideat sed q2 aptus nat⁹ est ad ridendū. ⁊ ꝓprium hoc mō sūptū est vnum de quiq3 p̄dicabilib⁹. Et diffinit̄ sic ab Aristotele. ꝓprium est quod conuenit omni ⁊ soli ⁊ sēper. ⁊ cōuersim p̄dicatur de re ⁊ nō indicat quid est eē rei. vt risibile īest homini. Non indicat quid est eē rei ponitur in diffinitiōe proprij ad differentiam diffinitiōis q̄ conuersim p̄dicatur de re ⁊ indicat quid ē esse rei. substātia animata sēsibilis cōuertit̄ cum animali ⁊ īdicat eē ei⁹ q2 oīs diffinitio dat̄ per substātialia. oē eni superius est de essentia sui īferioris. Diffinitio eni diffinit̄ sic ab Aristotele. difinitio ē oratio qd ē eē rei significans. ꝓpriū autem nō indicat qd ē esse rei.

¶ Circa hūc textū notādum ē p̄mo ꝙ q2 ꝓp̄um p̄dicat̄ p̄ se non aūt p̄ accidēs. ideo p̄us determīat Petrus hiſ. de ꝓprio q̄ȝ de accidēte. Et ponit q̄tuor acceptiones ei⁹. Primo mō dr̄ ꝓprium qḋ īest soli spēi sed nō oī in diuiduo illius speciei. vt eē grāmaticū īest soli hōini sed nō oī homini. ideo īest soli speciei. Et q2 causat̄ ꝯtingēter ⁊ non nec̄io a p̄ncipijs illi⁹ speciei. iō nō īest oī īdiuiduo illi⁹ speciei. sic esse grāmaticu3 causatur a ꝓp̄is p̄ncipijs hoīs mediante ītellectu ⁊ voluntate scḋm ꝙ ad studiū applicātur. iō solū repitur vbi est voluntas ⁊ ītellectus. ⁊ q2 volūtas ꝯtigenter ⁊ nō nec̄io applicatur ad studiū. ideo nō īest omni īdiuiduo. Et d3 ibi capi esse grāmaticū vt dicit actū ⁊ nō vt dicit aptitudinē. q2 scḋ3 ꝙ dicit aptitudinē est ꝓprium q̄rto mō. ¶ S3 ꝓpriū secūdo modo ē qḋ inē oī. s. īdiuiduo. s3 nō soli. s. speciei. inē eni oī q2 insequitur nec̄io p̄ncipia speciei. sed nō īest soli speciei q2 illa p̄ncipia nō sūt adequata illi speciei sed sūt cōmunia multis. vt esse bipedē inseq̄tur rem que necessario exigit talē dispositionē ad hoc ꝙ exerceat suas op̄ationes. s. ad h̄ ꝙ gradiatur. Et q2 ñ solum forma vnius speciei puta hominis requirit talem dispōnem sed etia3 plures alie vt p3 de auibus. ideo eē bipedē nō solum ꝯuenit homini s3 etiā auibus. Et capit̄ ibi bipedē vt dicit aptitudinem ⁊ nō actū. l3 enim hō non semꝑ actu hēat duos pedes tñ semꝑ apt⁹ natus est hēre. ¶ Tertio mō dr̄ ꝓprium qḋ inē oī ⁊ soli sed nō sēp. inē eni3 oī q2 necessario cōseq̄tur p̄ncipia scḋm ꝙ stāt sub aliqua determiata dispōne. ⁊ inē soli q2 cōsequitur ꝓp̄a principia speciei. sed nō inest semꝑ q2 illa p̄ncipia nō sūt semper sub illa determiata dispositiōe. sicut canicies causat̄ ex frigiditate cerebri eo ꝙ cerebrū ex se est frigidissimū. cui⁹ frigiditas mediate tēꝑat̄ p̄ calorē cordis. ⁊ q2 ī senectute calor nālis infrigidatur nec sufficit tēperare frigiditatem cerebri. ideo ex ipi⁹ cerebri frigiditate causantur albi pili. frigiditas eni est mater albedinis.

Secundo sciendū est ꝙ ꝓp̄u3 quarto mō est qḋ īest oī ⁊ soli ⁊ sēper. vt risibile inest oi homini q2 nec̄io īseq̄tur p̄ncipia speciei. s. hominis. īest etiā soli q2 īseq̄tur p̄ncipia adequata illi⁹ speciei. ⁊ īest semꝑ q2 īsequit̄ ea ñ scḋ3 ꝙ stant sub aliqua determinata dispōne. In istis aūt diffinitionib⁹ d3 ītelligi accñs loco generis siue forma accidētal'. ⁊ h̄ gñal'r accipiēdo accñs. q2 l3 dr̄ia in sit oī soli ⁊ semꝑ. q2 tñ nō est accñs vl' forma accidentalis. ideo nō est ꝓpriū. Et hoꝝ modorū sic habet̄ sufficientia. Quia oē ꝓpriū fluit a ꝓp̄is p̄ncipijs speciei. vel ergo fluit a p̄ncipijs adeq̄tis vl' iadeq̄tis. Si iadequatis sic est ꝓp̄um scḋo mō. Si adeq̄tis h̄ est dupliciter. q2 vel fluit nec̄io vl' cōtigēter. si ꝯtigent̄ sic est ꝓp̄ū p̄mō. si necessario hoc est dupl'r. q2 vel fluit ab ipis scḋm ꝙ stāt sub aliqua determinata dispositione ⁊ sic est proprium tertio mō. vel scḋm ꝙ non stāt sub aliqua determinata dispositione ⁊ sic est ꝓpriu3 quarto modo. Et solum ꝓprium quarto modo dicitur ꝓprie ꝓpriū ⁊ facit p̄dicabile ab alijs distictū. Et iō Petrus hiſ. solum de ipo d̄termiat ipm sic diffiniens. Propriū est qḋ conuenit oi soli ⁊ semper. ⁊ cōuersim p̄dicat̄ de re ⁊ nō indicat qd ē eē rei. Et d3 intelligi oī indiuiduo soli speciei. Nō teneat̄ aūt illa cōiunctio ⁊ copulatiue eo ꝙ eēt nugatio. s3 expositiue ita ꝙ est sēsus. inest oi ⁊ soli ⁊ id est cōuersim p̄dicatur de re. i. de specie cuius est ꝓprium Uñ ꝓprium respectu speciei h3 rōnē ꝓprij ⁊ predicatur conuertibil'r. sed respectu indiuiduorum h3 rōnem cōmunem ⁊ nō p̄dicatur cōuertibiliter Et additur ⁊ nō indicat quid est esse rei ad dr̄iam

diffinitionis q̄ indicat quid ē eē rei eo ꝙ daꝰ p ge/
nus ꝛ differentiā q̄ sūt p̄ncipia essentialia diffiniti
Et si arguatur accidētia magnā ptē cōferunt ad
cognoscēdū qđ qd ē. igiť est ꝓpriū. Dr̄ ad an̄s ꝙ li
cet accidētia a posteriori magnā ptē ↄferūt ad co/
gnoscēdū qđ quid est. nō aūt a p̄ori ꝛ simplr̄.

Tertio sciēdū ꝙ p hāc diffinitionē nō diffi
niť p̄ma intentio ꝓprij sed secūda
cōcretiue designata q̄ lȝ nō p̄dicetur đ specie vel
īdiuiduo speciei p̄dicatiōe exercita. tn̄ bene p̄di
catiōe signata. ❡ Est aūt p̄ma ītētio ꝓprij nā cō/
munis ↄn̄s speciē cū ipa ↄn̄a cōuertibili. Sȝ secū
da intētio ꝓprij est vna relatio rōnis causata ī ta
li natura p compationem intellectus q̄ natura si
cōparetur ad speciē causaꝰ vna relatio q̄ dr̄ ꝓpri
um qđ est p̄dicatū. ꝛ si cōparetur ad indiuidua dr̄
ꝓprium qđ est p̄dicabile. Nō aūt datur dicta dif
finitio de ꝓp̄o ī rōne predicabilis nec etiā vniuer
salis. qꝛ ꝓprium non est p̄dicabile respectu speci
ei cū oē p̄dicabile habeat respectū ad plura de q̄/
bus predicatur. Ex quo sequitur p̄mo ꝙ ī illa dif
finitiōe ꝓprij nō dȝ subintelligi vl̄e loco generis
sicut cōmuniter dr̄. qꝛ ibi supflueret illa pticula ꝛ
n̄ indicaret quid est eē rei. eo ꝙ diffinitio sufficien
ter excluderetur p vniuersale cū ipa non sit vl̄is
❡ Secūdo sequitur ꝙ ꝓp̄um in rōne p̄dicabilis
sic pōt diffiniri. Propriū ē quod predicatur đ plu
ribꝰ ī quale accidentale p se. Ratio autem quare
Petrus his. non diffinit ipsum in ratione predica
bilis. ꝛ sil̄r vtꝝ ꝓp̄uȝ realr̄ a spē distinguatur vel
non videbitur alias in predicabilibus porphirij.

Sed contra predicta arguitur p̄rio sic.
ph̄s solū ponit tres modos
proprij. s. ꝓprium quando. proprium ad aliquid. ꝛ
proprium simpliciter. ḡ male hic enumerātur qua
tuor modi. ❡ 2ᵒ arguiť sic. illđ qđ ↄuenit spē ī cō
uenit oī indiuiduo. ergo male assignatur p̄mꝰ mo
dus. ❡ Tertio arguitur sic. eē bipedē soli speciei
cōuenit ꝛ tn̄ est ꝓpriū secūdo mō. ergo male assi/
gnatur secūdus modus. an̄s pȝ qꝛ bipes est vltīa
differentia diffinitiōis hominis vt pȝ sic dicēdo hō
est aīal gressibile bipes. sȝ vltīa dr̄ia semp est con
uertibilis cum diffinito. ḡ esse bipedem ↄuertitur
cum homine. ❡ Quarto arguitur sic. oē p̄dicabi
le dȝ īmediate p̄dicari de pluribꝰ. sȝ ꝓpriū nō p̄di
catur īmediate de pluribꝰ imo p̄dicatur de spē et
ex consequenti de indiuiduis. ergo non est predi/
cabile. ❡ Quinto arguitur sic. Illud est essentia
le alicui qđ sibi inest per suam eēntiā. sȝ ꝓprium
inest speciei p eēntiā eius. s. p sua p̄ncipia essentia
lia. ergo propriū ē eēntiale ꝛ nō accidēs.

Ad rationes ad primā dr̄ ꝙ ph̄s p ꝓpri
um ad aliqđ ītelligit ꝓpri
um primo ꝛ secūdo modis qꝛ vtrunq̧ est propriū
in respectu ad aliud. ❡ Ad secūdā dr̄ ꝙ illud qđ
cōuenit speciei eēntalr̄ cōuenit oī indiuiduo eius
sȝ nō oȝ đ illo qđ cōuenit speciei accidētalr̄. cuiꝰ
modi est ꝓprium p̄mo mō. ❡ Ad tertiaȝ dr̄ ꝙ bi
pes nō est differentia. sȝ h̄ totū gressibile bipes cir
cūloquitur nobis vnā dr̄iaȝ. ꝛ lȝ vltīa pticula diffi
nitionis nō circumloquens debet conuerti cum
diffinito sicut communiter dicitur non tn̄ ē neces
sariū đ pticula circūloquente cuiusmōi est bipes
❡ Ad q̄rtā dr̄ cōmuniter ꝙ ꝓpriū non p̄dicaꝰ de
spē scđȝ se. sȝ scđȝ ꝙ ē multiplicata p indiuidua. ꝛ
qꝛ spēs scđm ꝙ est multplicata p indiuidua non
hȝ rōneȝ vniꝰ sȝ multoꝝ. iđ ꝓp̄ū īmediate p̄dicaꝰ
đ plr̄ibꝰ. Pōt tn̄ meliꝰ solui rō negādo maiorē. naȝ
dr̄ia ē p̄dicabile ꝛ tn̄ īmediate solū p̄dicaꝰ de illa
spē quā ↄstituit. ❡ Ad q̄ntā dr̄ ꝙ aliquid dr̄ eēn/
tiale duplr̄. vno mō. qꝛ est đ eēntia alicuiꝰ. ꝛ sic ꝓ/
priū nō est eēntiale speciei. alio mō qꝛ necio con/
seqtur eēntiam ꝛ hoc modo ꝓpriuȝ est essentiale.

a Ccidens est quod adē vl' abē
p̄ter subiecti corruptionem vt
album nigrum. hec enim pos/
sunt adesse ꝛ abesse preter subiecti cor
ruptionem. Aliter diffinitur sic. Acci/
dens ē quod nec est genus nec species
nec differentia nec propriuȝ. inest au/
tem rei. vel sic. accidēs est quod cōtin/
git eidem īesse ꝛ nō īesse. vt albū nigrū
sedere homini. Et de his duabꝰ diffini
nitionibꝰ vltimis dicit Aristoteles ꝙ
secūda melior ē q̄ȝ prima. qꝛ ad cogno/
scendum primaȝ oportet scire quid sit
genꝰ quid species quid differētia quid
proprium. Secunda autē per se finita
est ad cognoscendum quid per eam di
citur. Accidentiū aliud separabile ali/
ud inseparabile. Separabile est illud
quod potest separari a subiecto. vt al/
bum nigrum sedere ꝛ huiusmodi. In/
sepabile ē quod nō pōt separari a subđ

vt nigredo i coruo ⁊ albedo in cigno. Non tamen contra diffinitionem qua dicitur q̄ accidens ē quod adest ⁊ abē preter subiecti corruptionē. q2 vt vult porphirius coruus potest intelligi al bus ⁊ ethiops nitēs cādore preter sub iecti corruptōez. Accn̄tiū aliud cōe ali ud ꝓpriū. Cōe vt albū nigrū. Propriū vt albedo sortis simitas platonis.

C Ommune ē aūt omnibus qui q3 predicabilibus de pluribus p̄dicari. Differūt aūt genus et species quoniam genus de plurib⁹ pre dicat̄ q̄3 species ⁊ q̄3 alia predicabilia ⁊ per hoc differt ab alijs. Differentia aūt differt a genere quoniam gen⁹ pre dicat̄ in quid: differentia vero in quale Item differentia differt a specie eo q̄ predicat̄ de pluribus specieb⁹ species vero non. Similiter differētia differt ab accidente q2 accidētia suscipiūt ma gis intentionem ⁊ remissionem diffe rentia vero nō suscipit magis neq3 mi nus. Differt aūt species a genere q2 ge nus ꝯtinet species ⁊ nō ꝯtinetur ab eis. Species āt differt a differētia quia de plurib⁹ differētijs bn̄ ꝯstituit̄ vna spēs. vt iste differentie rationale mortale cō iunguntur ad constitutionem hui⁹ spe ciei hō: spēs vero non coniungitur spe ciei vt gignat aliā speciē. quedā eni par ticularis equa cuidā3 particulari asino permiscet̄ ad muli generationē sed nō equa ⁊ asinus in cōmuni. Species aūt differt a proprio q2 spēs natura prior ē proprio. ꝓprium vero posteri⁹ est spe ciei. preterea quorum termini ⁊ diffini tiones sunt differentes ipsa sūt differē tia ğ spēs ⁊ ꝓpriū sūt differentia. Spe cies autē3 differt ab accidente q2 spēs predicatur in quid accidens vero in q̄ le vel quomō se habet. Species etiam natura prior est accidente. Omne enī3 accidens natura posteri⁹ est suo subie cto. Proprium autē3 differt ab accidē te quia propriu3 de vna sola specie pre dicatur cuius est proprium. accidēs ve ro de plurib⁹ specieb⁹. ⁊ accidēs primo inest indiuiduis ⁊ per posterius generi bus ⁊ specieb⁹. nō enim dicitur homo aut animal currit nisi quia sōtes vl' pla to currat. proprium autem primo con uenit speciei ⁊ per speciem conuenit ī diuiduis. Item genus species differē tia proprium equaliter participantur ab omnibus de quibus predicantur. Accidens vero non. sed suscipit inten tionem ⁊ remissionem. Item gen⁹ differentia species proprium vniuoce predicantur. Accidens autem non pre dicatur vniuoce sed denominatiue. Predicari autem vniuoce est predica ri ƀm vnum nomen ⁊ rationē vnam ƀ3 illud nomen sumptam. Vt homo se cundum vnum nomen predicatur de sorte ⁊ de platone. Vt sortes est ho mo. plato est homo. ⁊ ratio eius secū dum illud nomen est vna. Vt animal rationale ⁊ mortale. Et ob hoc ens non potest esse genus. quia licet secun dum vnum nomen predicetur de plu ribus non tamen secundum vnam ra tionem. ratio enim entis secundum q̄ dicitur de substantia est ens per se. ƀm autem q̄ dicitur de alijs noue3 predi camentis est ens in alio. ⁊ sic p̄dicatur ƀm diuersas rationes. ⁊ ideo non pre dicatur vniuoce sed potius equiuoce

aut multipliciter. predicari autem equi uoce est predicari vno nomine ⁊ ratio nibus diuersis ẜm illud nomen sum/ ptis. vt canis vno nomine predicatur de cane latrabili. sydere celesti. ⁊ pisce marino. non autem secunduꝫ illud no men ratio est eadem omnibus sed alia ⁊ alia. Denominatiua dicuntur quecū qꝫ ab aliquo solo casu sunt differentia ⁊ ẜm illud nomen habent appellatio/ nem. vt a grammatica grammaticus. a fortitudine fortis. Unde grammatica ⁊ fortis predicantur denominatiue. ⁊ ergo accñs denoīatiue dicit̃ predicari

¶ Circa hunc textum sciendum est p̄ ꝙ quia ac cidens imperfectiorem modum p̄dicandi omnib⁹ alijs predicabilibus habet eo ꝙ predicatur in q̄le accidentale per accñs. ideo vltimo loco determia tur de accñte. Et diffinitur sic p̄ma diffinitōe. acci dens est quod adest vel abest subiecto preter sub iecti corruptōem. Que diffinitio sic debet exponi Accñs est forma apta nata adesse ⁊ apta nata ab esse subiecto absqꝫ hoc, ꝙ subiectum desinat esse ens. Ex qua diffinitione sequitur ꝙ ad hoc ꝙ ali quid sit accñs alicuius non requiritur ꝙ possit se pari ab eo manente ẜm esse exñtie: ⁊ ideo lꝫ calidi tas nō possit nāliter ab igne separari nec album a niue. ⁊ sic de multis alijs, tamen sūt accñtia q̄ sūt apta nata abesse preter hoc ꝙ subiectum desinat esse ens. ¶ 2°. sic diffinitur. accidens est qđ nec est genus nec spēs nec dñtia nec ꝓprium. inest autē rei. Et debet ibi intelligi vniuersale loco generis Totum residuum ponitur ad differentiam alioꝝ p̄dicabilium. Et dicitur inest autem rei. i. accidēs inheret subiecto quod est ens in actu completo ⁊ perfecto. Datur autem ista diffinitio per negatio nem aliorum predicabilium eo ꝙ inter omnia est imperfectius. Diffinitur auteꝫ accidens tertia dif finitione sic. accñs est quod contingit eidem inesse ⁊ non inesse. Ratio est quia accidens inest subiec to per causam contingentem: ideo quādoqꝫ inest ⁊ quandoqꝫ non inest. Et licet pes fortis possit ieē ⁊ non inesse forti. h̄ tñ nō est sicut accidens suo sub iecto sed sicut pars integralis suo toto. Ideo diffi nitio sic debet intelligi. Accidens est quod conti git eidem inesse. i. inherere ẜm quintum modum essendi et non inesse. i. non inherere. Non diffi/ nitur autem accidens in ratione predicabilis per aliquam predictarum diffinitionuꝫ. sed sic potest diffiniri. accidens est quod predicatur de plurib⁹ dñtibus numero in q̄le accñtale per accidens.

Secundo sciendum est ꝙ accidēs diuidit̃ in accidens sepabile ⁊ in īsepa bile. Quare autem dicitur accidens sepabile ⁊ in sepabile dictum est p̄us. Et iterum diuiditur acci dens in commune ⁊ propriū. vnde aliquod accñs potest dici commune tripliciter. vno modo p̄ cau salitatem quia. s. natum est causari a multis cau sis. ⁊ per oppositum accñs dicitur ꝓp̄um quod ñ est natum causari nisi ab vna causa. alio modo dr̃ aliquod accidens commune per predicationem quod. s. de pluribus predicatur. Et per opposituꝫ illud accidens dicitur ꝓp̄um quod de vno solo p̄ dicatur. ⁊ sic accñtia vniuersalia sunt communia ⁊ p̄ticularia sunt prop̄a. alio modo dicitur accñs commune. quia potest indifferenter inesse cuilibꝫ p̄ti subiecti. ⁊ p̄ oppositum illud dicitur ꝓp̄uꝫ qđ solum sibi determinat vnam partem in subiecto sicut simitas nasum ⁊ cecitas oculum.

Tertio sciendum est ꝙ ꝯsequenter auctor determinat de quinqꝫ vniuersalib⁹ comparatiue postq̄ꝫ de ipsis determinauit ẜm se Et ponit conuenientias ⁊ differentias eorum. ⁊ p̄ conuenientiam generalem inter omnia predica bilia dicens ꝙ commune est omnibus quinqꝫ pre dicabilibus de pluribus predicari. Ratio est. q2 ꝺ̄ pluribus predicari est de diffinitōe predicabilis. ideo debet conuenire cuilibet contento sub diffi/ nito. Deinde ponit dr̃ias ⁊ primo ostendit quō ge nus differt ab alijs. Differt autem genus ab alijs. quia predicatur de pluribus q̄ꝫ alia. de quibuscū qꝫ enim p̄dicatur spēs dr̃ia ꝓp̄um aut accñs de il lis predicatur genus. Dr̃ia auteꝫ differt a genere q2 predicatur in quale. genus vero ī quid. Et dif fert a specie ⁊ ꝓp̄o quia dr̃ia predicatur de pluri bus dñtibus specie. species autem ⁊ prop̄um de pluribus indiuiduis. Differt etiam ab accñte. q2a accñs suscipit magis ⁊ minus ⁊ non dr̃ia. Differt autē species a genere eo ꝙ genus ꝯtinet spēs ⁊ non econtra. ⁊ hoc debet intelligi potestate ⁊ non actu. Differt autem species a dr̃ia quia de plurib⁹ differentijs potest fieri vna tertia species sicut ex rōnali ⁊ mortali fit homo. sed ex duabus specie/ b⁹ ñ potest fieri vna tertia species. quia ex duob⁹ existentibus in actu non potest fieri vnum tertiū. Sed species differt a ꝓprio: q2a species est prior ꝓp̄o. secundo quia quoꝝ diffinitiones sunt diffe

rentes ip̄a sunt dr̄ia. ꝫ distictiones sp̄ei ⁊ ꝓprij sūt differētes. ergo sp̄es ⁊ ꝓpriū differūt adinuicem. Differt etiā ab accidente. q2 accn̄s p̄dicaꝛ in quale ⁊ propriū i qd. Propriū vo ab accn̄te differt primo q2 ꝓpriū p̄dicaꝛ d̄ vna sola sp̄e. accn̄s vero p̄dicaꝛ d̄ pluribꝰ sp̄ebus. Scd̄o q2 ꝓpriū p̄mo ɔuenit sp̄ei ⁊ p speciē idiuiduis. accn̄s vero ecōuerso. Deinde ponit dr̄iam iter accn̄s ⁊ alia p̄dicabilia dicens ꝙ accn̄s differt ab alijs eo ꝙ suscipit magis ⁊ minꝰ. ꝫ alia non q2 equaꝉr insunt his q̄bus insūt. Scd̄o q2 accn̄s p̄dicatur equoce vel denoiatiue alia vo p̄dicantur vniuoce. Vn̄ p̄dicari vniuoce ē p̄dicari vno nomine ⁊ vna rōe. Sed p̄dicari equoce est p̄dicari vno nomine ⁊ diuersis rōnibus. Sꝫ p̄dicari denominatiue est predicari nomine ⁊ non rōe. ⁊ d̄ istis magis videbitur i predicamentis

Sed contra p̄dicta arguitur. Primo sic. ɔbustio est accn̄s ⁊ tn̄ nō p̄t adesse domui p̄ter corruptōez eiꝰ. ergo p̄ma diffō accn̄tis non est bona. ¶ Scd̄o arguitur sic. qd̄ est semp̄ i subo subsistēs nō pōt non iesse subo. ꝫ accidens sp̄ est in subo subsistēs. ergo nō ɔtingit eidez iesse ⁊ non iesse. ¶ Tertio arguiꝛ sic. idē accn̄s est sepabile ⁊ isepabile sicut pꝫ d̄ nigredine i coruo ⁊ d̄ nigredie i sorte. igr̄ membra disionis coicidunt. ¶ Quarto arguitur sic. asinꝰ ⁊ equa sūt due sp̄es ex q̄bus fit tertia. s. mulus. ergo ex duabꝰ sp̄ebus potest fieri vna tertia species.

Ad rationes Ad p̄mam dr̄ negādo minorem pōt eni ɔbustio adesse domui siue apta nata ē adesse p̄ter h̄ ꝙ domꝰ desinat eē ens. ¶ Ad s̄az dr̄ ꝙ accn̄s sp̄ est i subo q̄diu ē. ꝫ nō est sp̄ i subo. i. pro oi tp̄e. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ non ē iconueniens membra alicuius disionis coicidere respectu diuersoꝝ. ¶ Ad quartā d̄r ꝙ ex equa ⁊ asino p̄ticularibꝰ bn̄ fit mulus actōe nāli ⁊ hoc i genere cāe efficiētꝫ. ꝫ ex equa ⁊ asino i vli. s. ex nā eq̄ ⁊ asini nō fit mulus: ꝫ ex duabus dr̄ijs tāq̄ ex duabus naturꝫ fit vna sp̄es ⁊ hoc ɔpōe methaphisica. Et hec de vlibus dcā sufficiant.

¶ Incipit tractatꝰ tertiꝰ de p̄dicamētis

Ad cognoscēdū predicamēta quedā sunt necessario p̄mittēda sine quoꝝ cognitione nequaq̄ pōt haberi cognitio p̄dicamentoꝝ. Eoꝝ ergo que dicuntur. quedam sunt vniuoca. quedā equiuoca. ⁊ quedam denominatiua.

¶ Postq̄ auctor supius determinauit de quibus vlibus i tractatu d̄ predicabilibus: consequenter i hoc tractatu auctor d̄termiat d̄ dcem generibus siue dece p̄dicamētis s̄m ꝙ p̄dicamētū noiat ordinem geneꝝ ⁊ sp̄erum. Et rō ordis ē. q2 ordiare nescit q rōnes ordinabiliū ignorat. iō ɔuenienter auctor p̄us determiauit ⁊ posuit rōnes vlium q̄ determinauit d̄ ordie ipoꝝ. ¶ Pro cuiꝰ d̄claratōe.

Primo Sciendum est ꝙ ꝑut dr̄ p̄mo posteriorꝫ. ois scia vna est vnius generis subi de quo igrit passiones p ꝓpam rōnem illiꝰ subi. De quo qdē subo debet p̄cognosci qd ē ⁊ q2 ē. Cū ergo hec scia sit vna oꝫ ꝙ eiꝰ sit aliqd̄ subꝫ vnū p̄mū a q̄ ista scia h̄eat vnitatē sp̄eꝫ dignitatē ⁊ ordinē. hoc aūt non ē ens dicibile icōplexū ordinabile i genere s̄m sub ⁊ sup̄ ꝑut stat sub voce talem ordinē significāte. vt dic̄ Albertꝰ. Tum p̄mo q2 illud subm̄ est nugatoriū q2 dicibile icludit ens. ergo dicē ens dicibile icōplexū est nugatio. tenet ɔn̄tia q̄a diffōnibus positis loco noium idez bis diceretur s̄m doctrinam ph̄i p̄mo peryarmenias ⁊ secundo thopicoꝝ. Aliunde ēt patet ɔn̄tia q2 s̄cd̄ꝫ aristotelem sexto topicoꝝ dicto vli si suuꝫ iferius vel minus cōmune addatur ibi est nugatio. Tum ēt q̄a vel ens supponit ibi ꝓ ente reali vel ente rōnis. Nō p̄mū. q̄a d̄ ente reali p se nō itendit logicꝰ cum logica sit d̄ secundis itentionibus adiunctis p̄mis. Nec s̄m. quia hoc satis significaꝛ p dicibile cum dicibile siue vl̄e quod idem est sit ens rōnis. Tum ēt q̄a ens rōis nō videtur ordinabile i genere q̄a s̄m ip̄m nihil reponitur i genere nisi ens reale. Tum etiam q̄a dicibile vr̄ poni in p̄dicamento relatōis ergo n̄ est subm̄. Iteꝫ iconuenienter additur ista p̄ticl̄a sub voce q2 hoc accidit ei. modo cōsiderare subm̄ suum sub accn̄te est cōsiderare ip̄m modo quo non potest diffiniri ⁊ per consequens ē considerare ip̄m modo quo non potest esse subm̄. ɔn̄tia tenet. q̄a subm̄ d̄ quo ē scia d̄bet per se esse diffinibile vel saltem habere per se conceptum qditatiuum de quo d̄monstretur aliqua passio per rōnem tal̄ subi vt patet ex p̄mo posteriorum. Tuꝫ etiaꝫ quia illud quod est hoc modo subm̄ est pars eius ꝙ est subiectū i q̄to tractatu scilꝫ silogismi. ꝫ notitia silogismi potest haberi sine voce. alias seq̄reꝛ ꝙ habēs demōstratiōez mentalē sine voce nō h̄ret demr̄atiōne quod est icōueniēs vnde nulla ps logice est de voce tamq̄ de subiecto.

Secundo sciendum est ꝙ subiectū huius tractatus ē p̄dicamentū siue genus generalissimū. Cuius ratio est quia ei con

ueniunt tres conditiões subi pmi alicui⁹ scie. q̄rū prima ē q̄ de ipo presupponitur qd est cū hoc nō ōndatur. ⁊ etiā q2 est. Scḋa est q̄ p quod quid est ipsius demonstrent passiones de ipo. Tertia est q̄ notitia ei⁹ pncipalr itēdat i hac scia ⁊ notitia alioꝝ q̄ratur ꝑpter ipm sic q̄ alia attribuant ad ip3. Sʒ iste tres ɔditiones ɔueniūt gn̄i generalissimo p re spectū huius scie. Unde Aristoteles i libro pdica mentoꝝ deteriat de decē generalissimis psuppo sita rōne generis gn̄alissimi tā3 de ptibus pncipa libus ipsius subi pmi. ⁊ cuiuslib3 gn̄is gn̄alissimi i grit passiones ⁊ ꝓꝑetates. ergo manifeste p3 ex ꝓ cessu eius q̄ genus gn̄alissimuʒ ē subm̄ i libro pdi camētoꝝ ⁊ p ɔn̄s i isto tertio tractatu q correspon det libro pdicamentoꝝ aristotel. Unde ab Aristo tele ponuntur decē pdicamenta que sunt pncipia formalia. i. sunt q̄ditates quedam. Et quel3 harū q̄ditatum est fūdamentū vnius respectus cū cuil3 repugnat ɔpari ad alicꝫ aliā naturā cui possit attri bui itentio generis. Et sic dr̄ generalissima deno minatiue. ⁊ gn̄alissimū dr̄ de istis decē respectib⁹ q̄ditatis. ⁊ pdicatur vt spēs de idiuiduo. sed deno minatiue predicatur de fundamētis itentionū. Et sic genus gn̄alissimū qḋ est supius ad ista gn̄alissi ma est subm̄ huius tractat⁹. Et ptes ei⁹ pncipales sunt ipa decem gn̄alissima. ⁊ q2 isti respect⁹ sūt oc culti iō notificant p sua fūdamenta ⁊ termios.

Tertio Sciendū ē q̄ circa hāc ptem icidit difficultas. Utru3. s. scia hui⁹ tracta tus sit de vo[...]bus aut rebus vel scḋis itentōibus. ¶ Ad quā difficultatē rn̄dent aliq q̄ est de rebus nō absolute ɔsideratis. s3 iquātū ɔcipiunt sub qui busdā scḋis itētōibus ve[...]quantū ipsis attribuun tur quedā secūde itentōes. ¶ Sed hoc ē falsū qḋ ꝓbatur q2 predicamēta sic ɔsiderata sūt entia per accn̄s cū sint aggregata ex ente reali ⁊ ente rōnis. sed de ente per accn̄s nō est scia s̄m Aristo. sexto methaphisice. g̃ seq̄tur q̄ scia libri predicamētoꝝ nō est de reb⁹ sic ɔceptis. ¶ Alij v̄o dicūt q̄ scia li bri predicamētoꝝ est de vocib⁹. Et ꝓbant p Boe tium q dic̄ q̄ liber iste ē de decē vocib⁹ decē rerū pma pncipia significātib⁹. ¶ Sed hoc iprobatur. Primo p Auicēnam i pncipio logice sue dicentē q̄ ad ɔsideratōem vocū nos iducit necessitas q2 logi cus nō h3 ɔsiderare noia aut v̄ba vocalia nisi iquā tum valēt ad loquēdū ⁊ exꝓmendū. q2 si eēt pote dicere vel exꝓmere solo itellectu aut cognoscere queādmodū i angelis non idigeremus vocibus. ⁊ iō si aliquo mō logicus ɔsideret de vocib⁹ hoc ē q2 sine ipsis nō pōt docere aut doceri. ¶ 2⁰ dr̄ q̄ ne cꝫ logica necꝫ aliq̄ pars logice est pncipalr de ter minis vt dicūt logici moderni. q2 aut eēt d̄ tminis mentalib⁹ vocalib⁹ aut scriptis. Non vocalib⁹ q2 tūc surdus nō posset hr̄e logicā qḋ ē falsū. Necꝫ d̄ scriptis q2 cecus a natiuitate nullā hr̄et sciam. Ne cꝫ de mētalibus q2 dormiēs nō hr̄et logicam quo rum vtrūcꝫ est fl'm. g̃ sequitur dc̄m verū. ¶ Ter tio dr̄ q̄ tota logica ⁊ q̄lib3 pars logice ē de scḋis itentionib⁹ ɔcretiue designatis. hoc p3 auctorita te ⁊ ratione. Primo auctoritate Auicēne dicētis q̄ logica est de scḋis itentōibus adiunctis pmis. Rōne sic q2 logica non est de rebus prime itentio nis quia tunc eēt scia realis. necꝫ de reb⁹ ɔceptis sub aliq̄ itētione q2 de ipsis vt sic nō est. scia cū res pme itētōis ɔcepte sub aliqua scḋa itentiōe nō sint diffinibiles necꝫ habeāt vnū ɔceptuʒ q̄ditatiuum necꝫ vnam p se entitatē sed sūt entia p accn̄s. ergo de ipsis vt sic non ē scia. ⁊ sic sequit tertium q̄ de scḋis itentionib⁹ est tota logica ⁊ quel3 ps logice. ¶ Unde tria sūt antepredicamēta in gn̄ali. s. diffi nitio. diuisio. ⁊ regula. Et septē i spē. s. tres diff ni tiones. due diuisiones. ⁊ due regule. ¶ Unde an tepredicamētū est documentū traditū ab Aristo. valens imediate a pori ad notitiam ipoꝝ predica mentoꝝ habēdā. Cum enim genera pdicentur de suis iferioribus ⁊ accn̄tia denoiatiue de subo ipsa non sūt gn̄a respcū sui subi. Et equiuoca nō sunt ordināda i aliquo gn̄e vno eo q̄ nō hn̄t aliqḋ vnū p se significatū: iō oportuit presciri q̄ sunt equoca quoꝝ diffō pmo ponit q2 ipa sūt reijciēda p̄ a coor dinatiōe pdicamētali. Deide ponit diffō vniuocoꝝ q2 reductio eoꝝ q̄ sūt vni⁹ gn̄is ad vnū p̄ᵐ pncipiū illi⁹ gn̄is qḋ de oib⁹ alijs predicat ī q̄d ⁊ vniuoce ē pncipalr i h̄ libro itēta. Et q2 accn̄tia nō pn̄t pfecte notificari nisi p sua subiecta q2 ēt ī diffōnibus eoꝝ ponūt subiecta vt dr̄ 7⁰ methaphysice. de quibus predicant denoiatiue. iō necūi fuit premittē diffō nem vniuocoꝝ diffōni denoiatiuoꝝ.

Sed contra predcā arguit. Primo sic. pnci pioꝝ n̄ ē scia s3 itellect⁹ p po sterioꝝ. s3 decē gn̄a sūt decē pma pncipia vt dicit porphiri⁹ ca⁰ de spē. g̃ de ipsis n̄ ē scia s3 itellect⁹. ¶ 2⁰ arguit sic. subm̄ cuiusl3 scie dr̄ eē diffinibile s3 gn̄alissimū n̄ ē diffinibile. q2 soli⁹ spēi ē diffō. sed gen⁹ gn̄alissimū cū sit gen⁹ nō pōt eē spēs. g̃ nō pōt diffiniri nec p ɔn̄s ē subm̄ h⁹ tractat⁹. ¶ 3⁰ arguit sic. pdicabilia sufficiēt ducūt nos i notitiā pntoꝝ. g̃ n̄ oportuit pmitē anpredica⁴. ɔn̄a t3. q2 frustra po nunt pl'a vbi pauca sufficiūt. ¶ 4⁰ arguit sic. s̄m Boe. vt p̄⁹ dc̄3 ē iste tctat⁹ ē d̄ decē voib⁹ dcē reꝝ

p⁴ pn⁴ significātib⁹. ḡ seqꝰ ꝙ nō ē de scđis itētōib⁹.

Ad rationes Ad pmam distiguitur maior vł pncipioꝝ cōplexoꝝ demonstrationis ꝛ sic conceditur ꝙ de ipis nō est scientia sed intellectus. vel principiorum incōplexorum cuiusmodi sunt pdicamenta fundamentaliter accepta ꝛ ꝓ denominatis ꝛ sic negatur. ꝫ illa scientia est methaphisicalis. tamen de pdicamentis ꝛ generibus formałr acceptis est scientia logicalis. sed hec nō sūt principia imo sunt quedam intentiones secunde causate p actum intellectus. ꝛ illo modo sūt diffinibilia. ꝛ sūt species ꝛ hñt passiones de ipis demostrabiles. Unde de cōclusione ē scia tāq̄ꝫ de illo qđ scit̄ ꝛ notitia subi p̊ virtualiter cōtinet notitiā cōclusionū đmōstrataꝝ in aliq̄ scia ❡ Ad secūdā dr̄ ꝙ nō oꝫ semp subꝫ cuiusꝫ scientie eē diffinibile. qꝛ đ ente transcēdenter accepto est scia vt dr̄ q̄rto methaphisice. ꝛ tñ ens nō hꝫ diffinitionē cū nō sit spēs. ꝫ sufficit ꝙ habeat conceptum q̄ditatiuū ꝛ aliquā ꝓprietatem đmōstrabilē de ipo. Et si habeat plures passiones ordinatas tc̄ pma passio oꝫ poni loco medij ꝛ p illam đbēt alie đmōstrari de ipo. ꝫ pma passio erit p se nota đ illo subo. In ꝓposito tñ minor ē falsa qꝛ gen⁹ gñalissimuū acceptū formałr ꝛ ꝓ p se significato ē spēs ꝛ p ꝯñs ei⁹ ē diffinitio q̄ditatiua vt visū ē in prioribus. ❡ Ad tertiā negat̄ añs. sed bene veꝝ ē ꝙ valent ad notitiā pdicametoꝝ mediate ꝫ nō imediate cuiusmodi sūt antepdicamēta. ❡ Ad q̄rtaꝫ dr̄ ꝙ auctoritas Boetij sic itelligit̄ ꝙ iste liber ē đ đcē vocib⁹. i. đ decē reb⁹ significatis p illas voces Uł dr̄ ꝙ est de decem vocib⁹ minus pncipałr. ꝛ đ decem reb⁹ significatis magis principałr. siue de relationib⁹ fūdatis sup illa decem pricipia.

Equoca dñr quoꝝ solū nomē ē cōe. ꝛ rō sube fꝫ illud nomē ē diuersa. vt aial significat aial viuū ꝛ aial pictū. ꝛ nomē i eis solū ē cōe. ꝛ fꝫ illud nomē rō sube ē diuersa. dicim⁹ eni de leone picto i pariete. ecce terribile aial. ꝛ de leone viuo idē dicim⁹ equoce. ꝛ de statuis regū dicimus. isti sūt tales reges. ꝛ de his q adhuc regnāt dicim⁹. isti sunt tales reges sumēdo nomē regis equoce. Uniuoca dñr quoꝝ nomē ē cōe ꝛ rō sube fꝫ illud nomē est eadeꝫ. vt hoc nomē aial ē cōe hoi boui et leoni. et siłr rō sube fꝫ illud nomē ē eadeꝫ. vt hō ē aial. bos ē aial. et hō ē suba aiata sēsibilis. et bos ē sba aiata sēsibił. et sic nomē ē cōe eis et rō fꝫ illud nomē ē eadē. nihil eni aliud ē hō fꝫ ꝙ ē aial q̄ꝫ suba aiata sēsibił et siłr bos.

❡ Circa hc̄ textū notādū ē p̊ ꝙ h auctor nr̄ diffinit equoca sic. Equoca dñr q̄ꝝ solū nomē ē cōe ꝛ fꝫ illđ nom̄ rō sbe ē diuersa. Pro c⁹ đclaratōe supponit ꝙ h diffiniūt equoca equocata qꝛ si ñ diffiniuisset potuissꝫ eē du^m an fuisset aliq̄ talia. 2º supponit ꝙ equoca equocata formałr accepta sꝫ relatia eq̄pantie ꝛ talia sp dñt diffiniri i płari nūero. iō auctor nr̄ ꝛ Ari. diffiniūt i płali nūero sic̄ ꝛ ceťa rela⁴ eq̄pantie vt sēsitia dissitia ꝯria ꝛ sic đ alijs q̄ diffiniunt i płali nu:º 5º methaphice. Et i equocis iportat̄ triplex respect⁹. qꝛ ipa equocata pñt ꝯpari adinuicē ꝛ sic iportat̄ respect⁹ eq̄parātie. vt syd⁹ celeste ñ solū ē equocū ad canē ꝫ ad piscē marinū ꝛ canē latrabilē. Et dñr rela⁴ eq̄pātie. qꝛ extrema sūt eiusdē rōis. s. equocata. pñt ēt ꝯpari ad nomē i quo equocāt. ꝛ sic iportāt respectū suppōnis. Et 3º iportat̄ respcūs suppōis ꝓ q̄ꝫto nomē cōe supponitur ipsis. vñ p nomē nō oꝫ intelligi vox. qꝛ hoc ē ptinēs ad rōeꝫ equocoꝝ. sed p ipm itelligitur aliq̄s respect⁹ suppōnis. Uñ equoca pñt capi dupłr. vno mō formałr ꝛ ꝓ p se significatis. ꝛ tūc significāt respcūs rōnis fūdatos sup diuersis ꝯceptib⁹ ꝯpatis ad seiuicē. ꝛ ad aliqđ nom̄ ipis cōe. ꝛ hoc modo hic diffiniūtur. ꝛ applicatur i fundamētis illud qđ significatur i secūdis itētiōib⁹. Alio mō pñt capi fūdam̄tałr ꝛ tūc ipi ꝯceptus equiuocati i aliquo noīe dicūtur eē q̄dā equiuoca. ꝛ hoc mō non pñt diffiniri qꝛ nō hñt vnū ꝯceptū fm illud nomē in quo equocātur. Jō sic itelligitur diffinitio. Equoca equocata dñr. i. sūt conceptus obiectiue relatiui ad seiuicē ꝛ ad vnū nomē siue ꝯceptū: ꝛ fm illud nomē rō substātie ē diuersa. i. cōceptus q̄ditatiui sūt diuersi. Et notāter dr̄ fm illud nomen. qꝛ aliqua sūt equoca in vno conceptu que tñ sūt vniuoca in alio. Ex^m. tria significata hui⁹ nois canis equocātur in cane. ꝛ tñ vniuocātur i corpore. ꝛ ibi nō capitur rō pro diffinitione quiditatiua sed pro conceptu q̄ditatiuo. Ex quo patet ꝙ equiuoca formaliter accepta sꝫ vniuoca. ał's ñ possēt diffini cū soli⁹ vniuoci sit diffiº. 2º pꝫ ꝙ h diffiº ē q̄dita⁴ qꝛ dat̄ p gen⁹ ꝛ dr̄iā. ꝛ pōit̄ hitudo ad cor^m ad cicūloq̄ndū ei⁹ dr̄iā

Secundo sciendum est ꝙ determinato đ equiuocis tāq̄ꝫ de primo reijciendis a coordinationibus predicamentalibus. cō

feq̄nter videndū est de vniuocis eo ꝙ vniuoca per se sūt coordināda i genere. qꝛ gn̄a p̄dicātur vniuoce d̄ spēbus ⁊ spēs de indiuiduis. Suscipiūt.n.individua rōem sperum ⁊ spēs rōnes generꝝ. vt dicit phs'z°topicoꝝ. ꝙ genera p̄dicantur vniuoce d̄ suis spēbus. Et diffinitio eoꝝ.s. vniuocoꝝ talis est. Uniuoca dnr quoꝝ nomē est cōe. ⁊ s̄m illud nomē rō substātie est eadē. Ubi ē aduertendū ꝙ duplicia sūt vniuoca. qꝛ quedam sūt vniuoca vniuocantia. alia sunt vniuoca vniuocata. vnde vniuocum vniuocās est aliqs ꝯcept⁹ obiectiu⁹ cōis eadē rōe dicibilis de plurib⁹ suppositis ꝯtentis sub illo ꝯceptu cōi. sicut ens est vniuocū vniuocās qꝛ vno noīe ⁊ vno ꝯceptu formali ⁊ q̄ditatiuo dr̄ de decē gn̄ibus. Sed vniuoca vniuocata sūt plꝛes ꝯcept⁹ spāles significati per vnū ꝯceptū generalem in q̄ illi ꝯceptus spāles vniūtur. sicut ꝯcept⁹ hoīs ⁊ bouis vniūtur in vno ꝯceptu gn̄ali aīalis. qui ꝯceptus ē ali⁹ a ꝯceptib⁹ alioꝝ vniuocoꝝ. tn̄ est cōis eis ⁊ q̄ditatiue iclusus in eis. Et silr̄ substātia ⁊ accidēs vniuocāt iente. qꝛ ꝯcept⁹ entis est ali⁹ a ꝯceptibus substātie ⁊ accn̄tis. tn̄ icluditur i ipsis: ⁊ ē dictus d̄ ipsis in q̄d. Ut cū q̄rit̄ quid ē substātia. couenienter rn̄det̄ ens. ⁊ silr̄ diceretur de accn̄te. Ex quo seq̄t̄ ꝙ nō accipit̄ nomē p voce. qꝛ logic⁹ n̄ intēdit p se d̄ voce. sed accipit̄ p ꝯceptu. Un̄ vniuoca sūt relatiua eq̄parātie. qꝛ referūtur adiuicē relatōe eq̄parātie q̄ respic̄ extrema q̄ sūt eiusdē rōis. Et talia debēt diffiniri i plꝛali nūero. iō ꝯuenienter auctor nr̄ ⁊ phs diffiniuerūt vniuoca plr̄r ⁊ nō singulariter: Sed qn̄ ꝯpātur vniuoca ad ip̄m nomē cōe siue ꝯceptū. quod.s. nomē dr̄ vniuocū actiuū. tūc ibi est respcūs suppōis ad illū ꝯceptū vniuocū actiuum tāq̄ ad correlatiuū ꝓpum. ⁊ est relatiuū superpōit̄ qn̄ ꝯpat̄ vniuocū vniuocās ad ip̄a vniuocata passiue ꝯtenta sub tali noīe. ⁊ omnes isti respcūs exp̄mūtur i p̄dcā diffinitōe. ḡ ip̄a ē couenienter data.

Tertio sciendū ē ꝙ logic⁹ n̄ intēdit per se d̄ rebus sed solum de secūdis itētiōibus q̄ applicātur p̄mis ⁊ denoiant eas. sic ē i ꝓposito. qꝛ vniuoca ⁊ equoca n̄ accipiūtur p rebus ꝫ p ꝯceptib⁹ siue itentōibus secūdis que sūt formaliter respectus. ꝫ illi respcūs debeāt declarari p fūdamēta eo ꝙ sūt pue entitatis. ⁊ p ꝯn̄s cognoscibilitatis. Et iō phi illud qd̄ significauerūt in secūdis itentōib⁹ declarauerūt in fūdamētis. Ut hō ⁊ bos cōi noīe aīalia nūcupātur. ⁊ s̄m illud nomen rō substātie est eadē. quod p3. qꝛ si vtriq̄ assignet̄ rō eo ꝙ sūt aīalia rōalia eādē habēt rōem. Un̄ diffinitio vniuocoꝝ p̄dicatur q̄ditatiue de ip̄o diffinito. qꝛ diffinitū est z^a intentio vel sūt secūde itētiones. Et omnia posita in diffinitiōe sūt itētionalia. Sed qn̄ dr̄ aīal est vniuocū. ⁊ homo ⁊ bos sūt vniuoca sub aīali tūc ē p̄dicatio denoiatiua. ⁊ silr̄ diffinitio vniuocoꝝ p̄dicatur d̄ ipsis denoiatiue. Et diffinitio talis ē eēntialis ⁊ q̄ditatiua. quod p3. qꝛ datur p gen⁹ ꝓpriū ⁊ dr̄iā3. gen⁹.n. tāgitur p h̄ qd̄ dr̄ dn̄r. p quod denotat̄ ꝙ sunt ꝯceptus spāles dicibiles vel significabiles sub aliquo cōi ꝯceptu. Et ponitur ibi quoꝝ nomē ē cōe. ad exp̄mēdū correlatiuū ad quod referūt̄ isti respcūs. qꝛ vniuoca nō solū referūt̄ ad seiuicē ꝫ ēt referūt̄ ad ꝯceptū cōmunē. Et ꝓpa dr̄ia eoꝝ exp̄mit̄ p hoc qd̄ dr̄. ⁊ s̄m illud nom̄ rō substātie ē eadē. Et accipit̄ rō substātie p diffinitōe vel ꝯceptu q̄ditatiuo ⁊ formali qꝛ n̄ sp̄ vniuoca hn̄t diffinitōem q̄ditatiuā vt gn̄alissima respcū suoꝝ iferiorū nō hn̄t diffinitōes q̄ditatiuam cū ip̄a sit soli⁹ spēi. Sed bene habent ꝯceptum quiditatiuum.

Sed contra p̄dcā arguit̄ p̄ sic. equoca n̄ p̄nt diffiniri. vt dr̄ 4° topicorū. ḡ male dr̄ ꝙ diffinitio illa ē q̄ditatiua. ¶ z° arguit̄ sic. vnū ē an̄ multa. sed vniuoca ꝯpāt̄ ad equoca sicut vnū ad multa. ḡ diffinitio vniuocoꝝ deb3 poni an̄ diffinitionē equocoꝝ. ¶ 3° arguit̄ sic. vniuoca sūt noīa. ꝫ noīs n̄ est nomē cōe. qꝛ si noīs eēt nomē cōe eēt ꝓcessus i ifinitū i noib⁹. ḡ male dr̄ q̄rū nomē ē cōe. ¶ 4° arguit̄ sic. vniuoca vniuocata sr̄ res. ꝫ logic⁹ n̄ h3 ꝯsiderare de reb⁹. ḡ h̄ nō diffiniūtur vniuoca vniuocata. ¶ 5° arguitur sic. diuersoꝝ diuerse sūt rōes. ꝫ vniuoca sūt diuersa. ḡ male dicitur ꝙ ratio substantie est eadem.

Ad rationes Ad p̄mam dr̄ distiguēdo an̄s. qꝛ equoca capiūt̄ dupl̄r. vno° p p se significatis. ⁊ sic sūt respcūs siue itentōes secūde. ⁊ iportāt respcūs eq̄pātie p̄ ⁊ p se ⁊ respcū3 suppōis ad nom̄ cōe cui supponūtur. ⁊ sic negat̄ ꝙ n̄ p̄nt diffiniri. qꝛ illo mō equoca sr̄ vniuoca. qꝛ h3 vnū nomē ⁊ eādē rōes p̄dicātur de oībus equocis. z°° capiūtur p denoiatis siue p illis quibus applicantur ille itētiones. tūc ꝯceditur ꝙ nō sūt diffinibilia nec de ipsis hic loq̄tur. ¶ Ad secūdā distiguitur maior. vel si vnū ⁊ multa ꝯpātur iter sei rōe vnius ⁊ multitudis ⁊ sic ꝯceditur. vel si ꝯpentur sub aliqua alia rōe sicut ē i ꝓposito. qꝛ equiuoca p̄ponūtur vniuocis eo ꝙ sūt p̄ reijcienda a coordinatōe p̄dicamētali sic çiçanie sūt prius extirpāde q̄3 bōa seia sint ifenda. ¶ Ad t'ciā dr̄ ꝙ vniuoca sūt ꝯceptus ⁊ illoꝝ ꝯceptuū sūt alia sig. qꝛ sicut ꝯcept⁹ sūt signa reꝝ. ita ⁊ voces sūt signa

ɔceptuum. p̄ pyarmenias. ꝛ illoꝝ ɔceptuum pōt
eē vn⁹ ɔcept⁹ gn̄alis vt p̄us dictū ē. ¶ Ad q̄rtam
distiguit̄ maior: vł si capiā tur formałr ꝛ sic negat̄
vł fūdamētałr ꝛ sic ɔceditur. ꝛ negat̄ ɔn̄a. qꝛ h̄ so
lū diffiniūtur vniuoca formałr accepta ꝛ n̄ funda
mētałr. ¶ Ad q̄ntā dr̄ distiguēdo maiorē vel ꝙ
diuersoꝝ sint diuerse rōes totales ꝛ sic ɔcedit̄. vł
p̄tiales ꝛ sic negatur. hō. n. ꝛ bos sūt res diuerse. ꝛ
tn̄ ɔueniūt i aīali. Et ēt nō capit̄ ibi rō ꝑ diffinitōe
p̄cise sꝫ ꝑ ɔceptu quiditatiuo siue rōe formali.

Dēoiatia dn̄r q̄cūqꝫ ab aliquo solo ca
su sꝫ dr̄ia ꝛ ƀꝫ illud nom̄ h̄n̄t appellati
onē. vt a grām̄atica grām̄atic⁹. ꝛ a for
titudie fortis dn̄t solo casu. i. sola cadē
tia q̄ ē a p̄te rei. ꝛ ƀꝫ illud nomē h̄n̄t ap
pellatōeꝫ. nomē. n. denoiatiuū dꝫ cōi
care cū noīe vniuoco i pꝛicipio ꝛ diffe
re i fine. vt a grām̄atica grām̄atic⁹. ab
albedine albus.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄° ꝙ deꝛminato d̄ ilł
q̄ dn̄r vniuoca ꝛ equoca: ɔn̄r ondit̄ q̄ dn̄r denoiati
ua q̄ ꝓp̄e sūt p̄dicata accn̄talia dcā de subiectis q
b⁹ iherēt. Et iherere nō ɔuenit ꝓp̄e nisi formis ac
cn̄talib⁹ q̄ n̄ faciūt ꝑ se vnū cū subiectis quib⁹ ihe
rēt ex eo ꝙ aduenīūt subō iā exn̄ti i actu. ꝛ iō n̄ fa
ciūt nisi vnū ꝑ accn̄s cū subiectis q̄b⁹ aduēiūt. Et
hec q̄dē deꝛminatio denoiatiuoꝝ ē necessaria. qꝛ
i h̄ libꝛo itendit̄ de reductōe oīum accn̄tiū ad subꝫ
de quo denoiatiue p̄dicātur. igr̄ opoꝛtuit ad hꝯ di
stictā cognitionē p̄scire q̄ sūt d̄noiatia p̄dicata. Et
diffiniūtur sic i textu. Denoiatia dn̄r q̄cūqꝫ ab ali
quo solo casu dr̄ia sūt. ꝛ ƀm illud nomē h̄n̄t appel
lationē. vt a grām̄atica grām̄atic⁹. ꝑ c⁹ declarati
one supponit̄ p̄° ꝙ denoiatiua p̄n̄t capi dupłr. vno
mō ꝓ ꝑ se significato. ꝛ tūc significāt respcūꝫ rōis
cātū ꝑ actū itellect⁹ ɔpātis aliq̄ q̄ dr̄nt solo casu. i.
finali ꝛ̄miatōe dictōis. ꝛ ɔueniūt i p̄ncipio. ꝛ ip̄a in
illo noīe h̄n̄t appellatōeꝫ. i. pulsionē ad alienā nāꝫ.
qꝛ vnū illoꝝ significat formā accn̄talē i abstracto
ꝛ abstrahēdo a subō. reliquū significat illā eādem
nāꝫ ɔcernēdo suū subm̄. mō subiectum est aliene
nature a forma accidentali. exēpla text⁹ sꝫ grām̄a
tica ꝛ grām̄atic⁹. Alio° p̄n̄t capi fūdamētałr. ꝛ tc̄
ip̄a ɔcreta dn̄r denoiatiua. z° supponit̄ ꝙ triplex
ē p̄dicatio denoiatiua. s. voce tm̄. significatōe tm̄.
ꝛ voce ꝛ significatōe sił. et rō ē qꝛ vł p̄dicatū deno
miatiuū ē p̄s eēntialis totius ɔpositi de quo p̄di
catur ita ꝙ nō ɔpatur tale denoiatiuū ad subm̄ p̄
cise in rōe susceptiui. sed ɔpat̄ ad ip̄ꝫ sic ad totū cō
positū c⁹ ē eēntiałr p̄s. ꝛ talis p̄dicatio ƀm v̄itatē ē
q̄ditatiua vniuoca ꝛ eēntiał. vt dicēdo hō ē aīal. ꝛ
tc̄ diceretur ꝙ i pꝛedicatis eēntialib⁹ rep̄it̄ p̄dica
tio d̄noiatiua gn̄ałr dcā ꝛ nō ꝓp̄e dcā. Denoiatia
v̄o significatōe dn̄r q̄ ƀm rei v̄itatē ipoꝛtāt formas
accn̄tales reałr subiectis iherētes. ꝛ ƀꝫ v̄itatē de
noiantes ƀꝫ aliq̄ꝫ formā abstractiue designabileꝫ
vł significabilē. ꝛ tn̄ ƀꝫ vocalē deriuatōeꝫ hꝯ d̄no
miatia vł ɔcreta n̄ d̄riuātur ab abstractis vt sit cō
ueniētia i p̄n° dictiōis. ꝛ solū dr̄ia i finali vocis ca
dētia vt studiosū q̄d̄ ē denoiatiuū a v̄tute. ꝛ tn̄ cū
illa p̄ncipali n̄ ɔuenit i p̄ncipio dictōis ꝛ differt i fi
ne. Cōueniēter igr̄ dr̄ ꝙ ē denoiatiuū significatōe
qꝛ oīa q̄ req̄rūtur ad v̄ā denoiatōeꝫ q̄ se tenēt ex p̄
te rei h̄n̄tur ibi: sꝫ illud q̄d̄ req̄ritur ex parte vocis
ibi defic̄. Sꝫ ad denoiatia voce ꝛ significatiōe sił
tres ɔditōes req̄rūt̄. p̄ª ē ꝙ talia ipoꝛtēt formas ac
cn̄tales ɔcernēdo subiecta sic ꝙ eo mō significen
tur q̄ eis n̄ repugnat p̄dicari d̄ subō. ¶ zª ɔditio
ē ꝙ talia d̄noiatia habeāt abstracta a q̄b⁹ d̄riuētur
sic ꝙ ɔuēiēt cū ip̄is p̄ncipalib⁹ i p̄n° dictiōis ꝛ dif
ferāt ab eis i fine. ꝛ ꝑ ɔn̄s i mō significādi. ¶ 3ª cō
ditio ē ꝙ ip̄a d̄noiatia ɔuēiāt cū p̄ncipalib⁹ i signi
ficato. His suppositis dr̄ ꝙ h̄ diffiniūt̄ denoiatia
formałr accepta q̄ h̄n̄t fūdari sup ilł denoiatis fū
dam̄tałr acceptis. q̄bus ɔuēiūt p̄dcē tres ɔditōes

Scd̄o sciēdū ē ꝙ duplex ē p̄dicatō d̄noiatia
q̄dā ē q̄ sūit̄ a p̄te eēntiali ꝛ illa n̄ exclu
dit q̄ditatiāꝫ p̄dicatōeꝫ. ꝛ h° gen⁹ p̄dicatur denoia
tiue d̄ sp̄ē. vt dicēdo. hō ē aīal. ꝛ dr̄ia sił vt hō ē rō
nał. ꝛ d̄ illa p̄dicatōe d̄noiatia loq̄t̄ ph̄s z° topico
rū. vbi. d. ꝙ i oīb⁹ p̄dicatis excepto accn̄te ē ɔuētē
eā d̄noiatōeꝫ q̄ ē ab iēē ad eē vt bn̄ seq̄t̄ hōi iest ani
mal. g° ē aīal. ꝛ sic d̄ alijs. ꝛ i accn̄tib⁹ n̄ vꝫ ɔn̄a ab in
eē ad eē vt n̄ seq̄tur ethyopi iest albedo. g° ethyops
ē alb⁹. Alia ē p̄dicatio d̄noiatiua sūpta a forª accn̄
tali iherēte i subō. ꝛ tał d̄noiatiua p̄dicatio excludit
p̄dicatōeꝫ q̄ditatiuā. ꝛ d̄ illa loq̄tur ph̄s li° p̄allega
to cū dic̄ ꝙ a gn̄e nulla p̄dicatio denoiatiua ē de
sp̄ē. qꝛ ipoƀe ē ꝙ illō q̄d̄ iest vt gen⁹ isit vt accn̄s. ꝛ
d̄ illa p̄dicatōe lꝫ itelligat̄ dis°ari. tn̄ ēt r̄q̄rit̄ ad p̄di
catōeꝫ d̄noiatiāꝫ ꝙ abstraᵐ ꝛ ɔcr̄tū ɔuēiāt i p̄n° di
ctōis. ꝛ dr̄ant i fine cū alijs ɔditōib⁹. ꝛ 1ª ē ꝓp̄ijssiª p̄
dica° d̄noiatia. iō r̄spiciēdo ad dcā albti dn̄tis ꝙ p̄
dica° ꝓp̄ij d̄ sp̄ē n̄ ē d̄noiatia eo ꝙ i p̄dicatōe d̄noª
forª d̄noians dꝫ eē extrisec⁹ applicata d̄noiato. ꝛ
h̄. d. ari. inuē ex duob⁹. p̄ i h̄ ꝙ. d. d̄noiatia. qꝛ ƀꝫ p̄
scianū oēs ꝓpōes trāsitiue sꝫ. ꝛ ꝑ ɔn̄s notauit diuer
sitatē i casuali cui adiūgūt̄. z° i h̄ ꝙ. d. appellatōeꝫ

qd expoit albt⁹ ad alienā nāz pulsionē ita q nā d nominātis sit quasi xtrisec⁹ adueniēs subo z non emanans a pncipijs eēntialib⁹ subiecti quō subm emanat a ipē. Et hec qdē vā eē pñt capiēdo dnoia tiuā pdicatōez strictissime vt excludit pdicatōez p mi z scdi mōi p se. Sz large capiēdo pdicatōez de noiatiuā p oi ea pdicatōe q nō ē qditatiua nec eēn tial' tūc ppriū predicatur denominatiue.

Tertio Sciēdū ē q circa pdicta incidunt alique difficultates. Prima ē vtruz nomē denoiatiuū denoiatōe fm rē z vocē sit' signi ficet formā vel solū vl' aggregatū ex vtroq. ¶ Ad quā rñdēt aliq q absolutū siue abstractū deriuat a cōcreto sic dicūt grāmatici: z drūt abstractū z cōcre tū i pncipali significatōe q2 cōcretū significat subm pncipal' z dnotat formā. abstractū vero pncipal' significat formā. Et hui⁹ opionis sūt moderni logi ci. z dicūt q Aristo. noluit dīe q cōcreta differāt ab abstractis i finali tminatōe z nō i significato. sz vo luit dīe q ex pte vocis nō drūt nisi sola finali tmi natōe. Alij vō dicūt q cōcretū significat aggrega tū ex subo z forma. Hoc pbāt auctē cōmētatoris scdo topicoz dicētis q illud qd significat h nomē albū nō est vnū sz diffōnē q2 significat albedinē z recipiētē ipaz. Scdo pbāt sz phm. scdo pyarmeni as: q2 significare ē itellectū cōstituere. sz nomē acci dētale cōstituit itellectū sui subi. ergo cōcretū signi ficat aggregatū ex subō z forma. ¶ Alr rñdetur z meli⁹ supponēdo p duas suppōes siue distictōes quaz pma ē. aliqd dr significare aliqd dupl'r. vno mō pprie q2. s. ipositū ē ad significādū illud. Alio mō cōiter q2. s. dat itelligere illud ex cōnti q̄uis nō sit ipositū ad significādū ipz. vel q2 cōcomitatur pn cipale significatū. ¶ z^a distictio est. q̄libet forma acc̄ntal' q ē i se qdā eēntia simplex pt dupl'r cōside rāi. vno⁹ sb ppa rōe z sz se z sic significat p nomen abstra^m. alio mō sz q isormat sbm z sic significat p nom̄ cōcretū. ex his dr p q nom̄ cōcretū significat sbm cōit accipiēdo significāe. s. p significatōe con comitāte. z⁹ dr q tale nomē ñ significat pp̄e z pn cipal'r sbm sz solā q̄litatē. pbat p auctē ari. dñtis q dnoiatia solo casu drñt g ñ drñt i pncipali signi ficato. z⁹ auctē eiusdē in ca⁹ d suba dñtis: albū so lā q̄litatē significat. 3⁹ auctē cōmētatoris p metha. dñtis q cōcrtū tm̄ significat for^{am}. Ex his dcis pñt facil'r solui rōes adducte p z^a opione. ¶ z^a diffi cultas. vtz oē qd ñ pdicatur vniuoce aut equoce p dicet dnoiatie. ita q sint tm̄ tres modi pdicādi. p c⁹ solone ponūtur due distictōes. ¶ p^a ē. pdicari vniuoce accipitur dupl'r. vno⁹ gñal'r put distigui tur d h qd ē pdicari equoce. ita. s. q oē illd dicat p dicari vniuoce qd ñ predicat equoce. alio⁹ accipit pp̄e put idē ē qd pdicari noie z rōne eēntial'r ita q pdicatū sit d eēntia sbi. ¶ z^a di⁹. pdicari dnoia tie accipit dupl'r. v⁹⁹ gñal'r put distiguit d pdicati onē qditatiuā z sic rōale risibile z studiosū pdicat dnoiatie. a⁹⁹ pp̄e p pdicatōe illa i q pdicatū ē de noiatiuū ab aliq abstracto sz rē z vocē sit. z sic illa ñ pdicāt denoiatie. ex his dr p q ñ accipiat pdicāi vniuoce equoce z denoiatie pp̄e tc m'ta sr q pdi cāt. q tm̄ nllo istoz modoz pdicatur. vt hō ē studi osus. hō ē aial. z⁹ dr q accipiēdo pdicatōez vniuo cā z equocā gñal'r sic tm̄ sr duo mōi pdicādi. s. vni uoce predicari z equoce. 3⁹ dr q accipiendo pre dicatōez vniuocā z equiuocam prop̄e z denomia tiuam cōiter sic oē qd pdicatur aut pdicatur vni uoce aut equiuoce aut denominatiue.

Sed contra pdcā arguitur. Prio sic. de noiatia ñ sūt aliqd vnuz. er go ñ pñt diffiniri. cōña pz. q2 solū illa q hñt vnū p se cōceptuz z vnā p se qditatē pñt diffiniri. ¶ Scdo arguit sic. albū z albedo sūt denoiatiua z tñ ñ drr denoiatie cū albedo de nullo pdicet dnoiatie vē z affirmatiue. g diffō mala. ¶ 3⁹ arguit sic. abstra ctū driuat a cōcreto. g cōcretū ñ hz appellatiōez ab abstracto. ¶ 4⁹ arguit sic. oē acc̄ns pdicat dnoia tiue d suo sbo. g oia talia dnoiatia sūt pp̄e dnoiati ua. ¶ 5⁹ arguit sic. ois pdica⁹ vl' ē dnoiatia vl' eēn tial' z qditatia. sz dnoiatia significatōe tm̄ pdicant d aliq sbo ñ eēntial'r nec qditatie g dnoiatie z p cōñs ipa sūt pprie denoiatiua z sic diffō dz eis cōuēire

Ad rōes Ad p^{am} distiguit añs vl' dnoiatia fūdamētal'r accepta z sic cōcedit q ñ sr aliqd vnū. vl' formal'r capta z sic negat imo sūt aliqd v^m sz significatōz formalē q̄uis supponāt p plī b⁹. ¶ Ad z^{am} negat maior q2 albe⁹ ñ ē dnoiatiuū imo solū cōcreta sr dnoiatia z sic cōcedit mior q de nllo dicat dnoiatie vē z affirmatie. z sic negat cōña Adz 3^{am} dr distiguē⁹ añs vl' sz driuatōz vocalē z sic cōcedit. z hoc modo grāmatici dicūt abstracta dri uari a cōcretis vl' sz deriuatiōem realē z sic negat q2 abstractū significat formā sz se z abstrahēdo a sbo: cōcretū vō sigt illā eādē formā cū iherentia ad subz. for^a aūt sz se nāl'r pcedit seipaz vt ē i subō. iō cōcretū denoiatur ab abstracto. ¶ Ad 4^{am} dr q q oē acc̄ns pdicat denoiatie. sz nō a q̄cūq abstra cto dr denoiatie. sz solū ab illo cui cōuēit i pn⁹ dicti onis z differt i fine. ¶ Ad 5^{am} cōceditur maior z ēt minor. sz dr q q̄uis studiosus pdicetur denoiati ue h tñ ñ ē a vtute sz ab aliquo alio nomine ficto

a quo deriuatur puta a studiositate.

Eoꝝ q̄ dicunt̄ q̄dā dicunt̄ cū ɔplexiōe vt hō currit. q̄dā sine ɔplexione. vt hō vl' currit. Sꝫ pri⁹ q̄ꝫ alteꝝ mēbꝝ huius diuisionis subdiuidat̄: distiguēdi sunt octo modi essendi i. q̄ꝛ necessarij sūt ad sequētē diuisionē cognoscēdā. ⁊ ad ea q̄ postea dicentur. Prim⁹ igit̄ modus eēndi i:ē q̄n aliqd dr̄ eē i alio sic ꝑs ite grał i suo toto. vt digit⁹ i manu. ⁊ paries i domo. Secūd⁹ mod⁹ eēndi i:ē sic totum itegrale i suis ꝑtib⁹ sil' sūptis. vt dom⁹ i piete tecto ⁊ fūdamēto. Tertius modus ē sic spēs i suo gn̄e. vt hō i aīali vl' vnūquodqꝫ iferi⁹ i suo supiori. q̄rt⁹ modus ē sic gen⁹ i spē vt aīal i hoīe. vl' silr quodlꝫ supi⁹ i suo iferiori. Quint⁹ modus eēndi in:dr̄ sicut forma i maťia ⁊ iste quit⁹ mod⁹ subdiuidit̄. q̄ꝛ quedā ē forma subalis vt aīa ē forma subalis hoīs. quedā est forma accn̄talis vt albedo hoīs. ⁊ prima haꝝ dicit̄ ꝑprie in esse sicut forma ī materia. vt aīa in corpore. alia aūt dr̄ esse i alio sicut accidēs i subo vt albedo i pariete. Sextus modus eēndi i:est sicut aliquid ē in sua cā efficiente. vt regnuꝫ i regēte. Septim⁹ modus eēndi in:est sicut aliquid ē i suo fine vt virt⁹ i btitudine. Octauus modus eēndi i:dr̄ sic aliquid ē i suo ɔtinēte vt vinū in vase. ⁊ locatuꝫ in loco. Hos aūt octo modos eēndi in:distiguit Aristoteles q̄rto phisicoꝝ. Boetius auteꝫ assignat nouē. q̄ꝛ subdiuidit quintuꝫ vt dictū ē. vn̄ versus. Insūt ꝑs. totū. spēs. genus. ⁊ caloꝛ igni. Rex i regno. res in fine. locoqꝫ locatū. Eoꝝ q̄ sūt. quedaꝫ dn̄r de subo: in subo vero nullo sūt. vt genera spēs substātie ⁊ dr̄ie eaꝝ. q̄ oīa dicunt̄ substātie vl'es extenso noīe substantia. vt hō aīal rōnale. Dici de subo ꝓut hic sumit̄ est superius dici de inferiori. vt aīal dicit̄ de hoīe. ⁊ hō de sorte. ⁊ color de albedine. ⁊ esse i subo sumitur ꝑꝫ q̄ accidens est in subo. Alia vero neqꝫ de subiecto dn̄r neqꝫ in subiecto sunt. vt idiuidua sube. Alia dicūtur de subiecto ⁊ sunt i subō. vt genera ⁊ spēs alioꝝ nouē ꝑdicamētoꝝ dn̄r de iferioribus ⁊ sūt in subō. sicut accn̄s in subō. vt coloꝛ dr̄ de albedine. vt de iferiori. ⁊ est i corpe vt in subō. Alia vero i subō sunt ⁊ de subō nullo dn̄r. vt hec scia est in aīa vt accn̄s i subō. sꝫ non dr̄ de aliquo iferiori. ⁊ iste coloꝛ est in corpore vt in subiecto. ⁊ non dicitur de subiecto. oīs enim coloꝛ in corpore est.

¶ Circa hūc tex. notādū ē p̊ q̄ dr̄miato d̄ 3.° ant̄ ꝑdicamēto nūc auctor nr̄ dr̄miat d̄ 4.° qd̄ vꝫ ad cognoscēdū distictōeꝫ eoꝝ q̄ ponūt̄ i gn̄e ab hiis q̄ n̄ ponūtur. Pōit ergo talē diuisionē. Eoꝝ q̄ dicūtur q̄dā dicūtur cū ɔplexiōe vt hō currit. quedā sine ɔplexione vt hō. Rō ē q̄ꝛ oē qd̄ significatur ꝑ vocem aut significatur ꝑ vocē vnā mediāte vno ɔceptu ⁊ sic dr̄ sine cōplexione. vel significatur ꝑ plures voces mediāte ɔceptu ɔplexo ⁊ sic dr̄ cū ɔplexione. Et capit̄ ibi dn̄r vt idē ē qd̄ exꝑmunt̄ vel significantur ꝑ vocem significatiuā. Unde dici multipliciter accipit̄. Uno mō vt idem ē qd̄ d̄riuari vt cū dr̄ dyaletica dr̄ a dya. i. deriuat̄. ¶ 2.° mō ideꝫ est qd̄ ꝑdicari vt cū dr̄ ꝑdicatuꝫ dr̄ de subo. ¶ 3.° mō vt idē ē qd̄ ꝓferri. ⁊ istis modis nō capitur hic. ¶ 4.° mō capitur vt idē est qd̄ ꝑ vocē significari ⁊ sic capit̄ h. ¶ Ulteri⁹ ē aduertēdū q̄ duplex est ɔplexū. s. distās ⁊ idistās. Cōplexū distans ē c⁹ extrema ɔiūgūt̄ ꝑ copulā v̄balē. vt cū dr̄ hō ē alb⁹. ⁊ dr̄ distās eo q̄ extrēa distāt adīuicē. vl' eo q̄ mł tū distat tale ɔplexū ab icōplexiōe. ɔplexū idistās ē illd̄ c⁹ extrēa sine aliq̄ v̄bo vniūt̄ sibi inuicē. sꝫ mediāte alia ɔiūctōe. vl' c⁹ vnū extremū hꝫ rōeꝫ d̄terminatōis ⁊ alid̄ deťminabił. vt cū dr̄ hō alb⁹. Et capit̄ ibi ɔplexio ꝑ aggregatōe pl'iū vocū significatiuaꝝ q̄ꝝ q̄lꝫ ꝑ se significat. Et id̄ lꝫ ista vox hō ɔponatur ex lr̄is ⁊ sillabis: tn̄ ꝓꝑe nō dr̄ ɔplexa. Silr quāuis hō sit compositus ex pluribus partibus: tamen non dicitur significari cuꝫ cōplexione per

hāc vocem hō. Unā hec diuisio ponitr hic ad videndū q̄ sūt reponibilia i p̄dicamēto ꝛ que nō. Unā illa que dicunt cū cōplexione ꝰm ꝙ hꝰ nō reponunt i p̄dicamēto. qꝛ nō hn̄t p se vnū cōceptum nec p se vnā q̄ditatē. Duplicia tn̄ sūt cōplexa: q̄dam sūt cōplexa ꝰm vocē tm̄ q̄ circūloquuntur nobis aliqd̄ icōplexū inomiatū. vt h̄ cōplexū corpꝰ animatuz ꝛ talia ꝰm significatū circūlocutū bene reponunt i p̄dicamēto qꝛ significāt vnū p se ꝯceptū ꝛ vnam p se ētitatez. Alia sūt ꝯplexa ꝰz eē et vocē sīt ꝛ talia ꝰūt duplicia. qꝛ q̄dā sūt ex qbꝰ nō fit vnū nisi p accidēs vt hō albꝰ. Alia sūt ex quibꝰ fit vnum p se vt diffinitio ꝛ diffinitū. Tūc dr̄ ꝙ nulla cōplexa siue p se siue p accn̄s reponunt i p̄dicamēto nisi ꝰm suas ptes. si sue ptes i p̄dicamēto reponētur. sicut aīal rōnale ꝰz qd̄ est diffinitio nō ponit i p̄dicamēto nisi p aīal qd̄ ponit tāq̄ genꝰ ꝛ rōnale tāq̄ dr̄ia Silr̄ hō albꝰ nō est i p̄dicamēto sz hō ē i p̄dicamēto sube ꝛ albedo i p̄dicamēto q̄litatis. Dicibiliū āt icōplexoꝝ q̄dā ponunt i predicamēto ꝛ quedam non ponunt vt in sequētibus videbitur.

Secundo sciēdū est ꝙ ꝯn̄r auctor ponit secūdam diuisionē q̄ dr̄ quintuz antep̄dicamētū. Sz qꝛ ipa nō pōt cognosci nisi prius cognoscātur modi eēndi i. iō auctor noster prius ponit illos modos anteq̄ determinet ō illa diuisione. Sūt igit octo modi eēndi in. vt pz i textu quoꝝ sufficiētia cōmunit assignat sic. qꝛ oē qd̄ ē in alio aut est i eo realr̄ idē. aut ab eo realr̄ differt. si sit idē realr̄ h̄ est duplr̄. aut ē in eo p modum ptis aut p modū totiꝰ. Si p modū ptis h̄ ē duplr̄. vl p modū ptis itegralis ꝛ sic ē primꝰ modus. Aut per modū ptis subiectiue ꝛ sic est tertius modus. Si p modū totiꝰ h̄ ē duplr̄. vl modū totiꝰ itegralis ꝛ sic ē secūdus modus. Aut p modū totiꝰ vlis ꝛ sic ē quartꝰ. Si realr̄ ab eo differt h̄ ē duplr̄. qꝛ aut h̄ ē in eo actualr̄ aut virtualr̄ solū. Si actualr̄ hoc est duplr̄. qꝛ vl dat eē illi i q̄ ē ꝛ sic est q̄ntꝰ modus. vl nō. ꝛ sic ē octauꝰ modus Si v̄o est i eo v̄tualr̄ hoc ē duplr̄. vl est i eo sic i cā p̄ducēte ꝛ sic ē sextꝰ modus. vl sic i cā nō p̄ducēte ꝛ sic ē septimꝰ modus Nō ē aūt hec diuisio vnū an̄p̄dicamētū. qꝛ ipa nō imediate ordinat ad cognitionē p̄dicamētoꝝ. sed ad cognitionē vniꝰ diuisionis antep̄dicamētal. ꝛ ex ꝯseq̄nti ad cognitonez p̄dicam̄toꝝ. Circa quā diuisionē ē aduertēdū ꝙ differēter totū itegrale ē i suis ptibꝰ. ꝛ ptes i toto. Totuz eni integrale dr̄ eē i suis ptibꝰ qꝛ integrat ex ipis. sz ptes itegrales sūt i toto qꝛ mālr̄ cōponūt ipm. Silr̄ etiā differenter genꝰ est i spē ꝛ spēs in gn̄e. qꝛ genꝰ est i spē quiditatiue ꝛ i actu. spēs aūt in gn̄e potestatiue soluz ꝛ nō actu. Res v̄o dr̄ eē in suo efficiēte qꝛ ipm efficiēs hz v̄tutē p̄ducēdi ipaz. Res aūt dr̄ eē in suo fine. qꝛ vnaqueq̄ res i suo fine bonitatē vl maliciam accipit. Insup est aduertēdū ꝙ q̄ntꝰ modus eēndi i subdiuidit i duos modos ꝰz ꝙ duplex est forma. s. substātial ꝛ accidētal. Et ita est vnus modus ꝰz quē forma substātialis est i mā sic aīa i corpore. Et aliꝰ ē modus ꝰz quē forma accidētal ē in subo sic albedo i pariete. Qꝛ aūt forma substātial sit i mā pz. qꝛ illud qd̄ dat esse alicui simplr̄ ē in eo cui dat eē. sz forma subal dat eē formale materie g̊ forma substātialis ē i mā. Silr̄ forma accidētal dat eē accidētale suo subo. iō hz eē in subo. Et q̄uis tā forma accidētal q̄ subal dāt esse h̄ tn̄ est diuersimode. qꝛ foͣ subal dat eē subale ꝛ simplr̄. sz forma accidentalis dat esse accidentale ꝛ ꝰm q̄d.

Tertio sciēdū est ꝙ ꝯn̄r auctor ponit secundā diuisionē antep̄dicamētalē q̄ dr̄ q̄ntū antep̄dicamētū dicēs ꝙ eoꝝ q̄ sūt q̄dā dicūt de subo. i subo v̄o nullo sūt. Alia sūt q̄ nec sunt in subo nec ō subo dicūtur. Alia sūt i subo ꝛ ō subō dicūtur. Et alia sūt i subo ꝛ de nullo subo dicunt Exēplū p̄mi vt secūde sube. s. hō aīal ꝛ sic de alijs Exēplū secūdi vt p̄me sbe puta sortes plato ꝛ sic ō alijs. Exēplū tertij vt vlia accidētiū puta albedo nigredo color ꝛ de alijs. Exēplū q̄rti vt accidētia pticularia puta hec albedo hec nigredo ꝛ sic ō alijs. Circa qd̄ ē aduertēdū ꝙ accipitur subz equoce cū additur huic qd̄ ē dici de. ꝛ cum additur huic qd̄ ē esse i. Unā dici ō: ē aliqd enūciari q̄ditatie ō suo iferiori tāq̄ de subo suo. Sz eē in: ē accidēs eē in subo ꝛ p̄dicari accidētalr̄ ō subo. Unā substātie vl̄es vt hō aīal ꝛ sic de alijs dicūtur de sbo et nō sūt i sbo. Rō p̄mi ē qꝛ hn̄t iferiora sub se ō qbꝰ eēntialr̄ p̄dicātur. g̊ dicūtur ō subo. ꝯsequētia pz p diffinitionē huius qd̄ ē dici de. Secūdū pz p p̄mā p̄prietatē sube q̄ ē ista. Cōmune ē oī sube in subo nō eē. g̊ secūde substātie nō sūt in subo. Substātie v̄o particulares nec sūt in subiecto nec dicuntur de subiecto. non enim sunt in subiecto eo ꝙ sunt substantie. nec dicuntur de subiecto quia sūt substantie particulares. nullum autez particulare habet inferiora sub se de quibus essentialiter predicetur. Sed accidentia vniuersalia sunt i subiecto ꝛ de subiecto dicuntur. sunt enim in subiecto quia sunt accidentia. omne autem accidens habet esse in subiecto. Dicuntur etiam de subiecto cum sint vniuersalia. et omne vniuersale habet inferiora sub se de quibus essentialiter predicatur. Acci

dentia vero ꝑticularia sunt in subõ eo ꝙ sunt acci
dentia. ⁊ non dn̄r de subõ eo ꝙ sunt ꝑticularia. Ex
hac diuisiõe põt iferri ꝙ vl'ia ꝯ predicamẽto sube
sūt entia extra aiaꝫ. sic ꝙ nõ sunt accn̄tia vt conce
ptus vel voces. pꝫ. q: si vl'ia de predicamẽto sube
eēnt accn̄tia sequeret̄ ꝙ eēnt i subiecto. cū oē acci
dens sit i subõ. hoc aūt ē manifeste ꝯtra diuisionē
igitur ⁊c̄. Scđo põt iferri ꝙ non solū termi sunt di
cibiles. sed etiā res extra aīam. Pꝫ q: illa que dn̄r
non sūt i subiecto sed oīs terminꝰ est i subiecto suo:
ergo aliqua dn̄r que non sunt termini.

Sed contra predcā arguitur. Primo sic
Oē ens est icõplexū. simil'r
⁊ oīs vox cum oē ens sit vnum. ⁊ oīs vox sit vna. er
go oē quod dr̄ sine ꝯplexiõe dicit̄. ⁊ sic diffõ mala:
¶ Secundo arguit̄ sic. canis dicit̄ ⁊ tamē non dr̄
cum ꝯplexione eo ꝙ nõ icludit p̄tes. nec sine ꝯple
xione q: includit p̄t'a significata. ergo diffõ mala.
¶ Tertio arguit̄ sic. forma ⁊ ma'ia opponunt̄ sic
actꝰ ⁊ potētia. sꝫ vnū oppositoꝝ nõ ē i alio. ergo for
ma nõ ē i materia. ¶ Quarto arguit̄ sic. oē subm̄
est ꝑus eo cuiꝰ est subm̄. sꝫ iferiꝰ nõ est ꝑus supiori.
ergo inferiꝰ nõ est subm̄ supioris. ¶ Quito arguit̄
sic. singularia puta ꝑme sube vt sortes ⁊ plato di
cunt̄ de subo vt pꝫ dicēdo sortes ē sortes. plato est
plato. ⁊ tn̄ nõ hn̄t iferiora sub se. g̊ diuisio est mala.

Ad rationes Ad ꝑmam dr̄ ꝙ negatur.
maior ⁊ distinguitur mi
nor vel vnitate simplici ⁊ sic negatur. vel vnitate
aggregatõis ⁊ sic ꝯceditur. ¶ Ad ꝫaꝫ dr̄ ꝙ canis
ꝓp̄e non ē vox ꝯplexa cū non hēat p̄tes voces si
gnificatiuas. ⁊ q̄uis significet plura tn̄ illa non se
habēt ꝑ modū determinantis ⁊ determinabilis. iõ
nõ est vox cõplexa nec ē vox ꝓp̄ie icõplexa q: nõ
significat mediante vno ꝯceptu sua significata cõ
plexe vel icõplexe. ¶ Ad tertiā dr̄ distiguēdo ma
iorē vel quo ad suas rõnes formales ⁊ large capiē
do oppositionē ⁊ sic ꝯcedit̄. vel quo ad eē eēntie et
sic negat̄. ¶ Ad q̄rtā dr̄ distiguēdo maiorē vel sub
iectū accidētis ⁊ sic ꝯcedit̄. vel subiectū superioris
⁊ sic negatur. ¶ Ad q̄ntam distiguitur maior vel
subꝫ ꝓpositionis ⁊ sic ꝯceditur ꝙ singularia puta
ꝑme substātie dicūtur de subo. vel capiendo subie
ctūro inferiori alicuius superioris ⁊ sic negatur.

Quando alteruꝫ de altero p̄dicatur vt
de subiecto q̄cunqꝫ de eo quod p̄dicat̄
dicūtur: oīa de subiecto dicūtur vt sor
tes ē homo. homo est aīal. ergo sortes
est aīal. Diuersoꝝ geneꝝ ⁊ nõ subalter
natim positoꝝ diuerse sunt sp̄es ⁊ drie.
vt aīalis ⁊ scie que sunt diuersa genera.
drie. n. aīalis sunt rõnale irrõnale. diui
ditur. n. ꝑ has drias vt aīaliuꝫ aliud rõ
nale aliud irrõnale. drie aūt scie sunt na
turale morale ⁊ sermocinale. diuiditur
. n. scia per has drias. vt sciaꝝ alia natu
ralis alia moralis alia sermocinalis.

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝑmo ꝙ ad cognoscē
dū ordinē eoꝝ q̄ ponunt̄ i p̄dicamēto ponit auctor
talē regulā ꝑmā an̄predicamētalē q̄ dr̄ eē sextū an
tep̄dicamētū. s. qn̄ alteꝝ de altero p̄dicatur vt de
subo q̄cūqꝫ de eo qđ p̄dicatur dn̄r oīa etiā de sub
iecto dn̄r. Que regula sic intelligitur qn̄ sunt duo
quoꝝ vnū p̄dicatur de alio vt de ꝑ se iferiori q̄cq̄d
eēntial'r p̄dicatur de p̄dicato. p̄dicatur etiā de sub
iecto. Nõ. n. ad hoc ꝙ arguatur ꝑ hāc regulā suffi
cit ꝙ in ꝑma p̄dicatõe sit ordinatio ꝫꝫ ordinē gn̄qꝫ
p̄dicabiliū: ⁊ in scđa sit p̄dicatio eēntialis ⁊ directa
sicut cõmuniter dr̄. sꝫ regritur ꝙ in vtraqꝫ ꝓpõne
sit p̄dicatio eēntialis. ⁊ ꝙ sit directa q: nulla predi
catio idirecta ꝓp̄e est eēntialis. Qr aūt nõ sufficit i
ꝑma predicatiõe predicatio ordinata pꝫ q: solū il
la q̄ eēntial'r predicātur dn̄r de subo. vt hic accipi
tur dici de subo. Quāuis aūt accn̄s predicatur de
subo. nõ tn̄ eēntial'r ⁊ sic nõ dr̄ de subo vt ibi capit̄
dici de subo. Scđo pꝫ q: hec regula datur ad co
gnoscēdū eēntialē ordinē eoꝝ q̄ ponūtur i genere
. s. ad cognoscēdū ꝙ si aliq̄d sit supius supiori eēn
tial'r sit etiā supiꝰ iferiori. vt si corpꝰ ē supiꝰ ad aīal
⁊ aīal ad hoīeꝫ. g̊ corpꝰ est supiꝰ ad hoīeꝫ. Si ergo
sufficeret ad arguēdū ꝑ hāc regulā ꝙ i ꝑori ꝓpõ
ne eēt predicatio ordinata ⁊ i scđa eēntialis tūc ar
gueret̄ ꝑ hāc regulā. hõ ē albꝰ. albū ē coloratū. g̊ hõ
ē coloratꝰ. ⁊ sic sicut coloratū est supiꝰ eēntial'r ad
albū. sic eēt supiꝰ eēntial'r ad hoīeꝫ: qđ nullus ꝯce
dit. Ex q̄bꝰ seq̄tur ꝑmo ꝙ hec ꝯn̄a nõ ē bona. hõ est
aīal: aīal ē asinꝰ. g̊ hõ ē asinꝰ. sꝫ ꝯmittit̄ fallacia accn̄
tis. Seq̄tur scđo ꝙ ꝯn̄a ꝑ dictā regulā illata est so
lū ꝯn̄a mālis eo ꝙ nõ tenet i oībꝰ t̄minis sil'i forma
arguēdi retēta. Tn̄ ꝑ sil'em regulā posset fieri ꝯn̄a
formalis tenēs i oībꝰ ꝓpõnibꝰ tā affirmatiuis q̄ȝ ne
gatiuis quorūcūqꝫ t̄minoꝝ obs'uato ꝙ ꝑma ꝓpõ
sit affirmatiua ⁊ scđa vl'is formal'r vel equalenter
ip̄a tn̄ nõ mutata ꝫꝫ v'itatē ⁊ falsitatē. seq̄tur. n. for
mal'r. hõ ē aīal. oē aīal est albū. ergo hõ ē albꝰ. Sil'r
seq̄tur sortes ē hõ. ⁊ nullus hõ est asinꝰ. ergo sortes
nõ est asinꝰ. Qr aūt hee ꝯn̄e sint formales pꝫ q: oēs

ales reducūtur ad ꝑmā figurā faciēdo de scđa ꝓ/ pōne ꝑmā ⁊ ecōuerso. Uel sic arguēdo. oē aīal est albū. hō ē aīal. ğ hō ē alb⁹. Et ꝫ hūc modū arguēdi hui⁹ regule dicūt aliq̄ q̄rtā figurā silogisticā eē in q̄ mediū ī ꝑma ꝓpōne ꝑdicatur ⁊ in scđa subijcitur.

Secundo sciēdū ē ꝙ hic ɔ̄nr auctoꝛ ponit scđaꝫ regulā āñpredicamētalē q̄ dr̄ vltimū āñpredicamētū. ⁊ ē talis. Diuersoꝝ generꝝ ⁊ nō subalternatim positoꝝ diuerse sūt spēs ⁊ drīe. Cui⁹ rō est qꝛ drīe exeūt a ptāte generis. ğ ad diuersitatē generꝝ seq̄tur diuersitas drīaꝝ ⁊ spēꝝ. Et dꝫ itelligi de differētijs ɔstitutiuis ⁊ non diuisiuis. Genera. n. subalternatim posita aliq̄ñ hñt eādē drīaꝫ vt corp⁹ ⁊ aīal hñt corporeū. ſꝫ nō hñt easdē drīas diuisiuas sic ꝙ ille drīe sint diuisiue generū subalternatim positoꝝ. Uñ aliq̄ dr̄r subalternatim posita dupl'r. Uno mō qꝛ vnū cōtinet̄ sub alio sic aīal sub corpe. Alio mō qꝛ ambo ɔtinēt̄ sub eodē tertio vt planta ⁊ aīal sub corpe. Hec. n. regula itelligit̄ de generib⁹ nō subalternati positis vtroqꝫ mō ita ꝙ nec ambo ɔtineantur sub tertio nec vnū sub altero. Genera. n. subalternati posita scđo mō bene hñt easdē drīas sic corporeū ⁊ aīatū ɔueniūt aīali ⁊ plāte. Ex hoc iferī ꝙ hec regula valet ad cognoscēdū drīas q̄ ponūtur in diuersis ꝑdicamētis .s. ad sciēdū ꝙ sub diuersis generib⁹ debēt ordinari diuerse spēs ⁊ drīe. Uñ ꝫ aliquos dꝫ sic itelligi hec regula. ipoīe ē ꝙ diuersoꝝ generꝝ generalissimoꝝ sint eedeꝫ spēs ⁊ drīe vniuoce ⁊ diuisim siue ꝫ eādē rōnē. Q̄uis dicāt ꝙ diuersoꝝ generꝝ generalissimoꝝ sint eedē spēs vniuoce ⁊ ɔiūctim accepte. Et dāt exēplū sicut cenare ꝫ eūdē ɔceptū sit̄ hꝫ reponi ī diuersis ꝑdicamētis qꝛ significat tm̄ sic de sero comedere. ğ rōne vni⁹ ptis sui ɔcept⁹ hꝫ reponi ī ꝑdicamēto actōis. ⁊ rōne alteri⁹ ptis hꝫ reponi in ꝑdicamēto qñ. ⁊ sic ꝫ eūdē ɔceptū vniuoce ⁊ ɔiūctim diuersoꝝ generꝝ eēnt eedē spēs. Sꝫ h̄ est falsū. qꝛ sola icōplexa reponūtur in ꝑdicamēto. iō solū p̄ ⁊ ꝑ se hꝫ reponi ī ꝑdicamēto actōis. ⁊ inq̄tuꝫ ɔnotat illā actionē fieri ī aliquo tpe hꝫ reponi in ꝑdicamēto qñ. Et sic non valet eoꝝ dcm̄. s. ꝙ diuersoꝝ generꝝ generalissimoꝝ ꝫ eūdē ɔceptū vniuoce ⁊ ɔiūctim acceptoꝝ pñt eē eedē spēs ⁊ drīe. qđ pꝫ ꝑ sīl'e qꝛ albū ponit̄ in ꝑdicamēto q̄litatis ꝑ se. ⁊ tñ significat subiectū. ſꝫ ꝓpter hoc nō valet arguere ꝙ hēat reponi ī ꝑdicamēto subē. qꝛ dicibilia sūt ī gn̄e ordināda ꝫ sua significata ⁊ nō ɔsignificata.

Tertio sciēdū est ꝙ circa ꝑdicta icidūt aliq̄ difficultates. ¶ Prima est vtrum iste ɔditōes sint sufficiētes q̄ cōiter assignētur ad h̄ ꝙ aliq̄d reponat̄ in ꝑdicamēto. s. ꝙ sit vl'e vel particulare ⁊ ꝙ sit icōplexū ⁊ ens extra aīaꝫ. ¶ Et arguit̄ ꝙ nō. qꝛ enti ɔueniūt iste tres ɔditōes. ⁊ tñ nō reponit̄ in ꝑdicamēto. ğ ille nō sunt sufficiēter assignate. ¶ Scđo sic arguit̄. ꝓbando ꝙ sint paucio res. qꝛ diffō reponit̄ in ꝑdicamēto ⁊ tñ est q̄d cōplexū. ğ ad hoc ꝙ aliq̄d reponit̄ in ꝑdicamēto nō req̄rit̄ ꝙ sit icōplexū. Maioꝛ ꝓbat̄ qꝛ diffinitio ⁊ diffinitū idē sūt. ſꝫ diffinitū reponit̄ in ꝑdicamēto. ğ et diffinitio. Pro solutōe est aduertēdū ꝙ solū vl'e finitū ⁊ limitatū hꝫ reponi in ꝑdicamēto. qꝛ ens reale finitū diuiditur in decē ꝑdicamēta. Et etiā q̄uis diffinitio ⁊ diffinitū significēt vnā ⁊ eādē rē eēntialiter tñ hoc est diuersimode. qꝛ diffinitio significat explicite. illud quod diffinitum significat implicite. ¶ His visis dr̄ ad dubium ꝙ ille tres ɔditiones sūt sufficiēter assignate capiēdo vl'e vt dcm̄ ē. ⁊ pticulare vt se extendit ad singulare. Et ad ꝑmā rōnē dr̄ negādo maiorē. qꝛ ens nō est vl'e finitū. ſꝫ ē idifferēs ad finitū ⁊ ifinitū. iō nō reponit̄ in ꝑdicamēto. Ad aliā dr̄ negādo maiorē. ⁊ ad ꝓbationē cōceditur ꝙ diffinitū reponitur ī ꝑdicamēto ⁊ nō diffinitio. Et q̄uis diffinitio significet idē cū diffinito eēntial'r nō tñ sub eodē mō significādi q̄re nō reponitur ī ꝑdicamēto nisi rōne suaꝝ partiū. ¶ Scđa difficultas est vtꝝ aliq̄d idē possit esse ī diuersis generib⁹. Et videtur ꝙ sic. qꝛ scia est ī genere q̄litatis ⁊ ī genere relatōis qꝛ ꝫ Aristotelē q̄nto methaphysice ⁊ septimo physicoꝝ scia est ad aliq̄d. ergo ideꝫ pōt esse in diuersis generibus. Preterea figura est in genere q̄titatis qꝛ geometria ꝑ se ɔsiderat q̄titatē ⁊ ɔsiderat de figura. ⁊ etiā est in genere qualitatis vt postea videbitur. ergo aliq̄d idē est ī diuersis generibus. In oppositū est auctoꝛ ⁊ oēs reales philosophi. ¶ Pro solutōe ponuntur alique distinctiones. Prima distinctio est ꝙ idem dicitur multipliciter. s. idē genere. idē specie. ⁊ idē numero. Et idē numero dr̄ tripl'r. s. idē accn̄te. idē ꝓprio. ⁊ idē diffōne. ¶ 2ᵃ distinctio siue suppō ꝙ tot modis dr̄ idē ꝫ se quot modis dr̄ vnū ꝫ se. s. vnuꝫ numero. Unū specie. Unum genere. Unū ꝓportione. His visis rñdetur ponendo duas ꝓpositiones. ¶ Prima est ꝙ idē ꝓportione idē accidente ⁊ idē ꝓprio possunt esse in diuersis predicamentis. Probatur qꝛ animal ⁊ coloꝛ sunt idem proportione qꝛ huiusmodi identitas est in simili se habere. sicut enim coloꝛ se habet ad albedinē ita animal ad hominēꝫ. ⁊ tamen animal ⁊ coloꝛ sunt ī diuersis generibus nō subalternatim positis. Similiter sortes ⁊ albedo sunt idē accidēte. ⁊ sortes ⁊ risibile sunt idē ꝓprio.

⁊ tñ manifestũ est ea eẽ in diuersis generib⁹ igitur

C zᵃ ppõ. idẽ spẽ. idẽ diffõe ⁊ sĩr idẽ gñe nullo⁹ sẽ i diuersis generib⁹ gñalissimis. pbatur. q2 ad essẽtiale spẽi ptinet gen⁹. ĝ si idẽ spẽ vł gñe eẽt i diuersis generib⁹ generalissimis ista ãbo gña eẽnt d ei⁹ eẽntia. ĝ illd nõ eẽt idẽ eẽntialr q2 cũ diuersis generib⁹ ñ subalṙnis nihil ẽ idẽ eẽntialr. igr. Quãtũ vo ad idẽ diffõne ẽ p se notũ. ĝ ppõ va. C Ad rões i õriũ. Ad pmã dr q scia equoce h3 reponi in pdicamẽto qlitatis ⁊ relationis. q2 p3 q significat habitũ mẽtis. i. habitũ õtẽtũ sub ente cãtũ ab obo ⁊ potẽtia ex frequẽti õsideratõe h3 reponi i pdicamẽto qualitatis. ⁊ p3 q significat imaginẽ ipsi⁹ scibił siue sĩtudinẽ h3 reponi i pdicamẽto relatiõis. iõ idẽ vniuoce tẽtũ nõ reponitur i diuersis pdicamẽtis. C Ad p3 distiguitur maior q2 figura põt capi dupłr. vno⁹ vt significat supficiẽ nũeratã lineis. ⁊ tũc ẽ i pdicamẽto qtitatis. Alio⁹ capitur vt significat terminatõe3 sṙficie⁊ ⁊ linea⁊ ⁊ sic est in predicamẽto qlitatis. Et sic patet q non vniuoce habet reponi in diuersis generibus.

Sed contra pdcã ãguiṫ p sic. ñ sequitur aĩal ẽ corp⁹. corp⁹ ẽ qtitas. ergo aĩal ẽ qtitas. ⁊ tñ arguitur p pmã regulã cõditõib⁹ obsuatis. q2 vtrobiq ẽ pdicatio eẽntiał. ergo pᵃ regula ẽ falsa. C z⁹ arguitur sic: si illa regła eẽt bõa seq̃retur q qrta figura eẽt ponẽda q2 pm illã regulã ãguitur p dispõe3 qrte figure. s3 ñ ẽ ponẽda qrta fiᵃ. ĝ ẽt tał regula ñ ẽ ponẽda. C 3⁹ aguitur sic. corp⁹ ẽ i gñe sube: ⁊ tñ ẽ i gñe qtitatis vt iferius videbitur. ĝ idẽ ẽ i diuersis pdicamẽtis siue i diuersis gñib⁹ nõ subalṙnati positis. ⁊ p õñs zᵃ regula est falsa. C 4⁹ arguitur sic. rõale ẽ dña aĩał. q2 aĩal diuiditur p rõale ⁊ irrõale. ⁊ ẽt ẽ dña scie. q2 scia diuiditur i sciã realẽ ⁊ rõalẽ. tñ aĩal ⁊ scia sṫ diuersa gña nõ subalṙnati posita. ĝ zᵃ reᵃ ẽ fła.

Ad rationes Ad pmã dr ⁊ negatur q ãguatur p illã regulã sed õmititur fallacia equocatiõis. q2 diuersimode accipitur corpus i pᵃ ppõe ⁊ i zᵃ. C Ad zᵃᵐ dr distiguẽdo õñam. q2 dupłr põt itelligi qrtã figura3 nõ eẽ ponẽdã. Uno⁹ q nõ sit mod⁹ arguẽdi distĩct⁹ a pᵃ fiᵃ capiẽdo pmã figurã stricte. s. p illa dispõe. i q̃ mediũ subijcitur i pᵃ ⁊ pdicaṫ i alia. ⁊ isto⁹ negatur q qrta figura ñ sit ponẽda. Alio⁹ itelligiṫ q qrta figura nõ sit modus arguendi distĩct⁹ a pᵃ fiᵃ capiẽdo pmã figurã largo mõ. s. p illa dispõne i qua mediũ subijcitur in vna pmissa⁊ qcũq illa sit. ⁊ pdicatur i alia quecũq illa sit. ⁊ sic õceditur q qrta figura ñ sit ponẽda distĩcta a pma. q2 isto mõ pma figura h3 diuidi i duos modos. Prim⁹ est qñ mediũ subijcitur i maiore ⁊ pdicaṫ i minore. secũdus. qñ mediũ pdicatur i maiore ⁊ subijcitur i minore. ⁊ tał habeṫ p hãc ṙgulã. Et sic õcediṫ q qrta fiᵃ nõ ẽ ponẽda distĩcta a pma largo mõ capiendo pmã figurã. C Ad tertiã dr q corp⁹ h3 reponi i pdicamento sube ⁊ qtitatis. s3 nõ vniuoce quõ itelligitur regula. C Ad qrtã distiguitur maior q2 rõnale dupłr accipitur. vno modo vt significat animã rõalem. ⁊ tũc ẽ dña aĩalis. Alio⁹ capitur vt significat habitũ denoĩatiue dcm ab ente rõis. ⁊ tc est dña scie. Sed hoc nõ est sub eadẽ rõe q̃ ẽ dña animalis. sed sub alia ⁊ alia ratione.

b Eo⁊ q̃ s3 nullã õplexionẽ dñr singulũ aut significat sbã aut qlitatẽ. aut qtitatẽ. aut ad aliqd. aut agẽ. aut pati. aut vbi. aut qñ. aut sitũ eẽ. aut hẽre. Est. n. suba vt exẽplariṫ dicaṫ. vt hõ ⁊ equ⁹. qtitas vt bicubitũ tricubitũ. ad aliqd vt duplũ triplũ. qlitas vt albedo nigredo. vbi vt i loco est. qñ vt heri fuisse cras fore. sit⁹ vt iacẽ sedere. hẽre vt armatũ eẽ. calciatũ eẽ. agẽ vt secare vrẽ. pati vt secari vri. His habitis dicendũ ẽ de vnoquoq3 pdicamẽto⁊ ⁊ p̃rio de suba cum sit prior alijs predicamentis.

C Circa hũc textũ notãdũ ẽ p q postq auctor dṫminauit de anpdicamentis. h õñr i ista pte icipit d terminare de ipis pdicamẽtis. Et diuidiṫ h ps in duas ptes. In pma pte. determinat d ipis pdicamẽtis i gñali. In zᵃ vo de ipis i spãli. zᵃ ibi. Substãtia. Prima ite⁊ diuiditur i duas. q2 p ponit vnã diuisionẽ. scdo ponit eo⁊ exempla. Et rõ ordis ẽ. q2 anpdicamenta valent ad cognitionẽ pdicamẽto⁊ imediate: ⁊ a pori ⁊ sine ipsis non põt hri pfcã ⁊ completa notitia predicamẽto⁊. igr auctor immediate determinat de ipis pdicamentis i gñali ponẽdo nũe⁊ ipso⁊ q2 in h reddit auditores attẽtos ad audiẽdũ. Uñ circa hãc diuisionẽ õueniẽṫ assignatur sufficientia ipsorum predicamentorũ ⁊ cõiter a logicis sic assignatur. q2 oẽ dicibile icõplexũ ordinabile in genere vel est ens p se vel ens i alio. Si ens i se sic est substãtia. si ens i alio hoc ẽ

duplr̃. qꝛ vel est ens absolutũ vel respectiuũ. Si
absolutũ hoc est duplr̃. vl' ꝯsequitur substãtiã rõe
materie: ⁊ sic ē q̃titas: vel rõe forme: ⁊ sic est qua
litas. Si sit ens respectiuũ hoc ē duplr̃. qꝛ vel dic̃
re'pectũ substãtie ad aliquod extri'ecũ: vl' respe/
ctum alic⁹ extrin'eci ad substãtiã. Si ꝓmũ: hoc est
duplr̃: qꝛ vl' dicit respectũ partis ⁊ sic ē situs. sit⁹
.n. dicit respectũ ꝑtiũ substãtie ad totũ ⁊ ad locuꝫ
vl' dic̃ respectum toti⁹. ⁊ h̃ duplr̃. qꝛ vl' cãtur a for
ma. ⁊ sic est actio. vel a mã ⁊ sic est passio. vel a to/
to composito ⁊ sic est relatio. Si dicat re'pectũ ali
cuius extrinseci ad substãtiam hoc est duplr̃. qꝛ vl'
illud extrin'ecũ est adiacens tm̃ vel adiacens ⁊ ap
plicatum simul. Si ꝓmũ h̃ est duplr̃. qꝛ vel adia/
cet in motu ⁊ sic est qñ. vl' in quiete. ⁊ sic est vbi. si
sit adiacens ⁊ applicatuꝫ simul: ⁊ sic ē habitus. Ex
q̊ pꝫ ꝙ sũt decē ꝑdicamẽta neqꝫ pl'a neqꝫ pauciora

Secundo sciendum est ꝙ dicibile incom
plexũ duplr̃ accipitur. vno mõ
generalier ꝓ oi illo qd̊ per vocē icõplexã signifi
catur eo mõ. i. quo capitur in ꝓma diuisione ante
ꝑdicamentali. ⁊ hoc modo nõ diuiditur dicibile i/
cõplexũ in ꝑdcã diuisione: eo ꝙ chimera ⁊ multa
alia sunt dicibilia icomplexa q̃ in nullo ꝑdicamẽto
reponũtur. Alio mõ capitur spãlr̃ ꝓ dicibili incõ
plexo ordinabili in genere. ⁊ h̃ mõ diuiditur i de
cē ꝑdicamẽta. Silr̃ ꝑdicamẽtũ accipitur duplr̃.
Uno° ꝓ tota coordinatõe generꝝ ,spēꝝ ⁊ drĩaruꝫ.
Alio° ꝓ ꝓncipio illius coordinatõis. s. ꝓ genere
gñalissimo. ⁊ vtroqꝫ modo sumendo ꝑdicamẽtuꝫ
tm̃ sũt decē ꝑdicamẽta que enũerãtur i textu. Uñ
illud est in ꝑdicamento substantie quod ꝯuenient̃
rñdet̃ ad qõnē factã ꝑ quid ꝺ ꝓma suba vt si q̃rat̃
qd sortes ꝯueniẽter rñdet̃ est aial hõ ⁊ corp⁹. Uñ
ꝑdicatũ sic diffinit̃. Est gen⁹ generalissimũ alicu/
ius coordinatiõis. vl' ē ipa tota coordiatio. Unde
oia ꝑdicamẽta ⁊ dicibilia i ipis reponibilia sũt in
cõplexa qd̊ pꝫ duab⁹ rõnib⁹. Prima ē. illa sũt icõ
plexa ex quoꝝ cõplexione fit affirmatio ⁊ negatio
sed ex cõplexioue eorum fit affirmatio ⁊ negatio.
igit̃ ista sũt icõplexa. Scd̃a rõ est. ois affirmatio ē
v̾a vel falsa ⁊ silr̃ negatio. ſꝫ nullum istoꝝ est affir
matio vl' negatio. ⁊ ꝑ ꝯñs q̊dlꝫ eoꝝ ē icomplexũ.

Tertio sciẽduꝫ est ꝙ circa ꝑdicta icidũt ali
que difficultates. Prima ē vtꝝ di
uisio ꝑdicta. s. illa. eoꝝ q̃ue ſm nullã complexio/
nē dicũtur sit bene posita. ⁊ videt̃ ꝙ nõ. Tũ ꝓmo
qꝛ multa sũt q̃ ſm nullaꝫ cõplexionē dicuntur vt
materia ⁊ forma ⁊ tñ nõ significant substãtiã. Tũ
etiam qꝛ ista diuisio vr̃ dari de vocib⁹ ⁊ nõ de re
bus. cũ sole voces significẽt substantiaꝫ qualitatē
aut quantitatē. Pro solutione huius ponunt̃ aliq̃
dicta. Primũ est ꝙ aliqua sunt que ꝑ se ⁊ directe
reponuntur i genere sicut genera species ⁊ indi/
uidua. Alia v̾o reductiue. ⁊ hoc multipliciter. qꝛ
quedam reducuntur vt ꝓncipia illi⁹ ꝑdicamẽti si
cut forma ⁊ materia ⁊ punct⁹ siue vnitas in predi
camẽto quãtitatis. Quedã v̾o reducũtur vt ꝑtes
itegrales. Quedã vero vt ꝓuationes qꝛ priuatio
habet cognosci per habitum, secundũ qd̊ dictũ ē.
¶ Unde nota ꝙ hec diuisio sic debet intelligi. eo
rũ cõceptuũ siue obiectoꝝ que obiecta ſm nullaꝫ
complexonē dicũtur id est secundum nullaꝫ com
plexionem significantur. quedã significãt substã/
tiam. i. sunt substantia vt homo est substantia. ani
mal est suba. Uñ auctor noster ⁊ Aristo. accipiunt
ibi actũ signatũ ꝓ actu exercito. ⁊ actiuuꝫ ꝓ passi
uo. ⁊ signũ ꝓ signato. Aliud dcm̃ ē ꝙ i predicta di
uisione nõ capit̃ ꝯcept⁹ vel dicibile i sua tota cõita
te. ſꝫ tãtũ capit̃ dicibile ꝓ dicibili vniuoco icõplexo
⁊ ente reali finito ⁊ limitato. His suppositis dr̃ ꝙ
predicta diuisio ē bñ posita sic itelligẽdo ꝙ oē qd̊
reponit̃ ꝑ se ⁊ directe i ꝑdicamẽto significat subaꝫ
q̃titatē aut q̃litatē ⁊ sic ꝺ alijs. i. ē suba q̃litas aut
q̃titas ⁊ sic ꝺ alijs. Sꝫ ꝺ illo qd̊ ponit̃ reductiue nõ
oꝫ ꝙ significet subaꝫ q̃litatē aut q̃titatē ⁊c̃. ſꝫ suffi
cit ꝙ significet ꝑtē vl' ꝓncipiũ illoꝝ. Et ꝑ h̃ pꝫ solu
tio ad ꝓmã rõnē. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr̃ ꝙ hec diuisio dat̃ ꝺ
rebus. Et ad ꝓbationē cũ dr̃ ꝙ soli voci ꝯuenit si/
gnificare ꝯcedit̃ ꝙ soli voci vl' ꝯceptui ꝯuenit. sed
ibi capitur act⁹ signat⁹ ꝓ actu exercito ⁊ actiuũ ꝓ
passiuo. ¶ 2ᵃ difficl'tas ē vtꝝ de⁹ sit i predicamen
to. Ad h̃ rñdet̃ ꝙ nõ ē in predicamẽto: ⁊ ꝓbat̃ ꝓmo
sic. qꝛ nõ ē ens reale finitũ ⁊ limitatũ g̊ ⁊c̃. Tũ ēt qꝛ
si eēt i predicamẽto maxie eēt i predicamẽto sube
ſꝫ h̃ nõ qꝛ ſꝫ Augustinũ. 7°. ꝺ trinitate ca°. 5°. de⁹ ñ
nisi abusiue suba dici põt. g̊ nõ est in predicamẽto
sube. Tũ ēt qꝛ vl' eēt ꝓma suba vl' scd̃a. nõ ꝓma qꝛ
tc̃ ꝓ substaret accñtib⁹. nec scd̃a qꝛ tũc scd̃ario sub
staret. ſꝫ i ꝺo nullũ ē accñs. g̊ ⁊c̃. Tũ ēt qꝛ maxime
ꝓpriũ ē sube ſꝫ sui mutationē eē susceptibilē ꝯ̃rio
rũ. g̊ ꝯuenit oi sube. ſꝫ illõ ꝺo ñ ꝯuenit. g°. ñ est i pre
dicamẽto sube. Itē si eēt i predicamẽto vl' h̃ eēt vt
gen⁹. vl' vt spēs. vl' vt idiuiduũ. Nõ ꝓᵐ qꝛ nõ predi
cat̃ ꝺ ꝑlib⁹ drñtib⁹ spē. Nõ ſꝫ. qꝛ tc̃ ꝯponeretur ex
gñē ⁊ drĩa. ſꝫ nullũ ꝯpoᵐ ex gñē ⁊ drĩa ē sũme sim
plex. ⁊ de⁹ ē sũme simplex. g°. nõ cõponit̃ ex gñe ⁊
drĩa. ⁊ ꝑ ꝯñs non reponitur i predicamẽto vt spēs.
Nec vt idiuiduũ qꝛ adhuc eēt magis cõpositũ cuꝫ
idiuiduũ addit supra spēꝫ drĩaꝫ idiuidualē.

Sed contra predicta arguitur. Primo sic. ens vnum bonum z reliqua transcēdentia sunt dicibilia icomplexa z tñ ñ sũt in aliquo istorum p̄dicamentorum ergo diuisio ē insufficiens. ¶ Secũdo arguitur sic. deus ē dicibile icomplexũ particulare. ergo est in p̄dicamento. ¶ Tertio arguitur sic. materia non est in predicamento z tñ sibi cõueniũt oẽs p̄dicte conditiones assignate. ergo ille non sufficiũt. ¶ Quarto arguit̃ sic. gen⁹ z spẽs sũt dicibilia cõplexa z tñ non sunt in aliquo istorum perdicamentorum ergo diuisio est male asignata.

Ad rationes Ad p̄mã dr̃ q̄ nõ sũt i p̄dicamẽto q2 vt p̄us dictũ ē oẽ qd̄ reponitur i p̄dicamẽto ē finitũ z limitatũ. sz trãscedẽtia ñ sũt finita nec limitata sz abstrahũt a finito z limitato. iõ zc. Et p idẽ rñdetur ad secũdã negãdo ɔñaz pp eandẽ causaz. ¶ Ad tertiã dr̃ distiguendo maiorẽ vel p se p̄ z sic ɔceditur. vel reductiue z sic negatur. ¶ Ad quartã dr̃ q̄ genus z spẽs possũt capi dupl'r. Uno mõ fũdamẽtal'r z p p se ɔnoiatis. z sic p se reponũtur i p̄dicamento Alio mõ formal'r z p p se significatis z tc̃ ñ reponũt̃ i p̄dicamẽto nisi forte reductiẽ vt postea vidbit̃

Substãtia autẽ diuidit̃ p priaz
8 z secũdã. Prima substãtia ē que pprie principal'r z maxime substare dĩ. vel prima substãtia est que neqz i subo est neqz de subo dicit̃ vt aliquis hõ aliquis equ⁹. Secũde sõstãtie sũt spẽs in quibus sũt prime substantie. z harũ spẽrum genera vt hõ z animal. Est enĩ aliquis hõ in homine qui est spẽs. z hõ i aiali quod est gen⁹. Indiuidua substantie dicuntur prime substãtie q2 primo substant alijs. genera vero z spẽs eorũ dicunt̃ secũde substãtie. q2 secundo substãt alijs. vt aliqs hõ dĩ grammaticus z currẽs z aial z substãtia. ergo hõ dĩ grãmaticus. currẽs aial z substãtia. Itẽ ea q̃ dicuntur de subo oĩa p̄dicantur nomine z rõne vt hõ p̄dicat̃ de sorte z de platone. eorum vero q̃ sũt i subo in plurib⁹ quidẽ neqz nomẽ neqz rõ p̄dicat̃ de subo. vt hec albedo vl' hoc albũ. In aliqb⁹ aũt nomẽ nihil phibz p̄dicari de subo. rõnez vero p̄dicari de subo ē ipo'e. vt albũ p̄dicat̃ de subo. rõ vero albi nunq̄z de subo p̄dicat̃. Itẽ secũdarũ substãtiarum spẽs ē magis substãtia q̄z genus. q2 spẽs ē ppiquior prime substantie q̄z gen⁹. z etiã q2 plurib⁹ substat. quibuscũqz eniz substat gen⁹ z eisdez substat spẽs. z cũz hoc spẽs substat ipi generi Sz spẽs specialissime eq̃l'r substant. z eq̃l'r sũt substãtie vt hõ equ⁹ z similia

¶ Circa hũc textũ notãduz est p̄ q̄ ɔterminato d' p̄dicamẽtis in generali ɔñr auctor ɔterminat de ipis i speciali. Et p̄ de substantia eo q̄ substantia tripl'r p̄cedit accidens. s. nã diffinitione z tpe. Et p̄ ɔterminat d' ipa diuisiue ponẽdo talem diuisionẽ Substantiarũ alia p̄ma. alia scd̃a. cui⁹ rõ est q2 oĩs substãtia aut ē vl'is aut pticularis. Si pticularis sic est p̄ma substãtia. si vl'is sic est scd̃a substantia Ex quo isertur q̄ nõ sũt ponẽde tertie z q̃rte substãtie. q2 oĩs substãtia secunda dr̃ scd̃a pp h̄ q̄ secũdario substat accñtibus. ¶ Est aũt hec diuisio vt cõmuniter dr̃ diuisio analogi i sua analogata. ex eo q̄ nomẽ substãtie p p̄us dr̃ d' p̄ma substãtia q̄z d' secũda put substãtia dr̃ a p se substãdo. q̄uis talis analogia nõ tolat vniuocationẽ. q2 rõ substantie cõuenit vtrisq̄z. Sz tñ vt dicitur a p se eẽndo equal'r ɔuenit oĩbus substantijs eo q̄ oẽs substãtie hñt eẽ p se. Uñ substantia põt capi dupl'r. Uno mõ fũdamẽtal'r. z tũc est q̄ditas cõmunis vniuoce z i q̄d dicta d' omnib⁹ substãtijs. Alio mõ capit̃ formal'r z tc̃ significat relationẽ rõnis fũdatã i tali q̄ditate cõmuni cõpata ad accidentia quibus hz substare. z in p̄dicta diuisione accipit̃ h̄ mõ. Uñ p̄ma substãtia diffinitur sic. Est q̃ pprie p̄ncipal'r z maxie substare dr̃. Et ibi ponit̃ q̃ qd̄ dat nobis intelligere genus diffiniti. s. substãtiã formal'r sũptã Et dr̃ pprie pp accidentia q̃ vidẽtur substare. vt supficies videtur substare albedini. non tñ pp̄e substat tãq̄z subz qd̄. lz tãq̄z subm quo. Et dr̃ p̄ncipal'r ad differentiã secũdarũ substantiarũ q̃ nõ p̄ncipal'r substant. Et dicit̃ maxie ad drĩam secundarũ substãtiarũ q̃ sũt spẽs spẽalissime. q̃ lz videãtur p̄ncipali⁹ substare q̄z genera nõ tñ maxie substãt imo sola p̄ma substãtia maxime substare dicitur Et oẽs he pticule circũloquũtur nobis ppriam

dr̃iam ipi⁹ diffiniti. Unde p̄ma substātia pōt capi dupl'r. Uno mō p̱ p̱ se denoīato ⁊ tūc nā incōmunicabilis q̄ substat accidentib⁹ dr̄ p̄ma substantia. Alio mō pōt capi p̱ p̱ se significato ⁊ formal'r. ⁊ tē significat relationē rōnis causatam p̱ actum itellect⁹ cōpantis aliquā p̄maȝ substātiam ad accidētia penes hoc q̄ illa p̄ma substātia p̄mo substat accidentibus ⁊ hoc mō hic diffinit̄. Et sic dȝ intelligi p̄dicta diffinitio. p̄ma substātia est q̄ p̱prie ⁊ p̄ncipal'r ⁊ maxime substare dr̄. i. est relatio fūdata in aliqua nā cui prope p̄ncipal'r ⁊ maxie cōuenit accidentibus substare. Ex quo pōt concludi q̄ hec diffinitio est quiditatiua cū detur p̱ fūdamētuȝ ⁊ terminū. Unde fūdamētū illi⁹ relationis ē substātia p̄ma fūdamētaliter accepta. ⁊ termin⁹ ē ipȝ accidens cui cōpatur. Scđo sic diffinit̄ p̄ma substantia. Est q̄ nec est in subo nec de subo dr̄. i. est relatio fūdata in aliq̄ nā cui repugnat esse in subo vt accidēs. ⁊ etiā dici de subo vt supius d̄ suo per se īferiori. Et in hac diffinitiōe subitelligitur substātia loco generis. ⁊ dr̄ nec est ī subo ad dr̃iam accidentiū. etiā dr̄ nec de subo dr̄ ad dr̃iaȝ secūdaruȝ substātiaꝝ. Quia eni p̄ma substātia est substantia iō nō hȝ eē ī subo. ⁊ q̄ est p̄ma. iō nō dr̄ de subo q̄ nō hȝ aliqđ īferi⁹ sub se de quo possit eēntial'r p̄dicari. ⁊ oēs p̄dicte diffinitones hn̄t declarari ī fūdamētis. vt sortes vl' aliquis hō aut aliquis bos est cui primo ⁊ p̄ncipal'r cōuenit substare.

Secundo sciēdū ē q̄ hͣ dn̄r auctor diffinit secūdaȝ substātiam dicēs. Secūde substātie sūt genera ⁊ spēs ī quib⁹ sūt prime substātie. i. scđe formal'r accepte fūdātur in naturis vl' obiectis q̄bus pōt attribui itentio generis vl' spēi cōparatis ad accidētia q̄b⁹ secūdario substare dicūtur. Ideo secūde substātie p̱ p̱ se significato sūt relationes rōnis q̄ hn̄t p̱ fundamēto obiecta d̄ p̄dicamēto substātie q̄bus pōt attribui itentio generis vl' spēi. ⁊ p̱ termino hn̄t accidentia q̄bus nō p̄mario ſȝ secūdario substāt. sic hō ē secunda substātia ⁊ aīal ē secūda substātia. ⁊ tales p̄dicatiōes sūt denomiatiue. dn̄r hic auctor ponit quādā dr̃iam iter ea q̄ sūt in subo ⁊ ea q̄ dicunt̄ de subo dicēs q̄ illa q̄ dicūtur d̄ subo p̄dicant̄ noīe ⁊ rōne. ſȝ illa q̄ sūt ī subo nūq̄ȝ p̄dicant̄ rōne lȝ aliqn̄ nomine p̄dicēt̄. Uñ ea q̄ sūt ī subo possūt dupl'r capi vno mō cōcretiue. alio mō abstractiue. Si abstractiue teneantur. tē nec nomine nec rōne p̄dicant̄ d̄ subo ⁊ hͦ v̄e ⁊ affirmatiue. si cōcretiue bene p̄dicant̄ nomine ſȝ nō rōne ⁊ q̄ditatiue ⁊ eēntial'r de subo. q̄ illud qđ p̄dicat̄ rōne explicat naturā ei⁹ d̄ quo p̄dicat̄. dn̄r auctor cōparat secūdas substātias iter se ponēdo talē conclusionē. Inter secūdas substantias spēs est magis substātia q̄ȝ gen⁹. ⁊ hͦ intelligit̄ de substātijs fundamētal'r acceptis. Probat̄ sic. illud qđ ē propiqui⁹ p̄me substātie ē magis substātia q̄ȝ illud qđ ē remotius. sed spēs ē p̱pingor p̄me substantie q̄ȝ genus. ḡ spēs ē magis substantia q̄ȝ genus. dn̄a pȝ q̄ inter analogata illud p̄ticipat̄ p̱fectius rōnem analogi qđ p̱pinqui⁹ est p̄mo. ⁊ minor pȝ q̄ illud est p̱pinquius p̄me substantie p̱ qđ conueniētius r̄ndetur ad iterrogationē factā per q̄d d̄ ipa p̄ma substantia. siue qđ magis idicat q̄ditatem p̄me substātie. ſȝ sic est de spē. nam si q̄ratur q̄d est socrates: ōueniēti⁹ r̄ndetur q̄ est hō q̄ȝ q̄ est aīal. ⁊ si querat̄ q̄d est arbor ōuenienti⁹ r̄ndet̄ q̄ ē arbor q̄ȝ plāta. Scđo p̱bat̄ sic. illud est magis substātia qđ plurib⁹ substat. ſȝ spēs plurib⁹ substat q̄ȝ genus. ḡ spēs ē magis substātia q̄ȝ gen⁹. minor pȝ q̄ q̄buscūq̄ȝ substat gen⁹ eisdē substat ⁊ spēs ⁊ cū hͦ ipi generi. qđ sic itelligit̄ ſm aliquos. q̄buscunq̄ȝ substat gen⁹ ⁊ spēs. i. q̄buscūq̄ȝ p̄dicatis subijcit̄ genus eēntial'r siue etiā d̄noīatiue eisdē subijcit̄ species ⁊ cū hͦ ipi generi dū tn̄ sit p̄dicatio directa ⁊ tale p̄dicatū nō p̱tineat ad dr̃iam. ⁊ hͦ p̱ illā regulam quicquid est p̄us priore ē prius posteriore. ⁊ q̄cq̄d ē superius superiore est superius inferiore.

Tertio sciēdū ē q̄ hic dn̄r auctor ōpat spēs adiuicē ponēdo talē ōclusionē. oēs spēs specialissime d̄ gn̄e substātie dicūtur de gn̄e substātie. Probat̄ q̄ illa q̄ eq̄l'r sūt p̱pinqua p̄me substātie. ſȝ spēs specialissime substātie eq̄liter sūt p̱pique p̄me substātie nec vna substat p̱ aliam sic hō nō substat accidētib⁹ p̱ asinum aut equū. nō eni ponit̄ ordo int̄ aliq̄s substātias respectu hui⁹ qđ est substare nisi vna substet p̱ aliā. ḡ cōclusio v̄a. ⁊ pp̱ eandē cām iter p̄mas substantias vna nō ē magis substātia q̄ȝ alia. vnde ad hͦ q̄ aliquid dicat̄ magis substātia nō sufficit q̄ pluribus substet. q̄ tē gen⁹ eēt magis substātia q̄ȝ spēs. sed req̄rit̄ q̄ imediati⁹ ⁊ plurib⁹ substet. ⁊ iō q̄ȝuis genus plurib⁹ substet q̄ȝ spēs eo q̄ plurima accidentia isūt generi q̄ȝ spēi. tn̄ q̄ spēs imediati⁹ substat q̄ȝ gen⁹ ipa ē magis substātia q̄ȝ gen⁹. Qz aūt spēs imediati⁹ substet q̄ȝ gen⁹ pȝ. q̄ accidētia n̄ isūt gn̄i nisi mediante spē. ⁊ sic gen⁹ substat accidētib⁹ sic ⁊ spēs eis substat ⁊ cū hͦ generi. gen⁹ āt nō substat sibi ipi. vn̄ substātia capit̄ dupl'r. vno: vt dr̄ a p̱ se cēndo ⁊ sic n̄ suscipit magis nec min⁹ ⁊ ē vnū p̄dicamētū ab alijs distictū. alio: dr̄ sba a sb̄stādo siue ab actu sb̄stādi ⁊ sic tātū suscipit magis ⁊ min⁹ nec

ē vnū p̄dicamētū ab alijs distictū. s3 p̄dicat̄ dnoīatiue d s̄ba p̄ mō capta. vt cū dr̄ q̄ vna s̄ba ē magis substantia q̄3 alia. debet itelligi q̄ plures act⁹ substandi insūt magis vni substantie q̄3 alteri. ⁊ manifestu3 est q̄ talis p̄dicatio est denominatiua.

Sed contra p̄dcā arguitur p̄ sic. gn̄a gn̄alissima dīr de subo ⁊ tn̄ n̄ p̄dicātur noīe ⁊ rōe cū n̄ hn̄t rōem. ḡ dr̄ia quam posnit auctoꝛ iter ea que sūt in subo ⁊ dīr de subo n̄ ē bn̄ posita. ¶ 2⁹ arguitur sic. loco diffiniti lic3 ponere suā diffinitōe3. ergo si nomē de aliquo p̄dicetur ēt rō ei⁹ de eodē p̄dicabitur. ⁊ p̄ ɔn̄s si illa q̄ sūt in subō p̄dicentur noīe d subiecto ēt rōe p̄dicabūtur. ¶ 3⁹ arguitur sic. scd̄e substātie nō sūt substantie. ḡ male dr̄ q̄ inter secūdas substātias vna ē magis substātia q̄3 alia. añs p3. q2 oīs substātia est ens p se. s3 scd̄e substātie nō sūt entia p se. tū p̄. q2 sr̄ i alio. s. in p̄mis. tū secūdo. q2 secūde substantie sūt gn̄a ⁊ spēs. s3 gn̄a ⁊ spēs sūt respect⁹ rōis. ⁊ sic nō sr̄ substātie. ¶ 4⁹ arguitur sic. gen⁹ plurib⁹ substat q̄3 spēs. ergo gen⁹ est magis substantia q̄3 spēs. ¶ 5⁹ arguitur sic. oīs p̄p̄a passio ɔuenit plus vli q̄3 p̄ticlari. s3 substare ē passio substātie. g⁹ plus ɔuenit substātie vli q̄3 p̄ticulari siue p̄me sube.

Ad rationes Ad p̄mā ɔcedit̄ maioꝛ ⁊ distiguitur mioꝛ vel q̄ p̄dicetur rōe. i. diffinitōe. ⁊ sic ɔceditur. vel rōe. i. ɔceptu q̄ditatiuo: ⁊ sic negatur. q2 ad h̄ q̄ aliqd p̄dicet̄ ratione sufficit q̄ icludatur eēntialr̄ i alio de quo p̄dicatur. ¶ Ad secūdā ɔcedit̄ añs ⁊ p̄ma ɔn̄a. sed negat̄ vltima. q2 n̄ o3 si diffinitio albi p̄dicet̄ de homine q̄ p̄p hoc explicet nām hoīs. vn̄ sicut dcm̄ ē p̄dicari rōe ē p̄dicari eēntialiter. mō diffinitio accūtis nō p̄dicat̄ de subiecto eēntialr̄. q̄re nec rōne ¶ Ad tertiā dr̄ distiguēdo añs vl̄ si capiat̄ formaliter: ⁊ sic ɔceditur. vel fūdamētalr̄. ⁊ p̄ p se denominatis. ⁊ sic negatur. Et ad ɔfirmatōe3 dr̄ q̄ non sūt in alio sicut accn̄s i subiecto. s3 sic supi⁹ i suo inferioꝛi. ¶ Ad q̄rtā ɔceditur añs ⁊ negatur ɔn̄a. q2 l3 plurib⁹ substet n̄ tn̄ imediati⁹ nec plurib⁹ modis q̄re n̄ magis s̄bstat. ¶ Ad q̄ntā dr̄ q̄ substare aptitudinalr̄ ē passio substātie cōis ad p̄mā ⁊ secūdā. substare v̄o actualr̄ p̄ ɔuenit substātie p̄ticlari.

Diuisis dicēdū ē de cōitatib⁹ ⁊ p̄prietatib⁹ sube. Cōe ē oī sube i subo nō eē. q2 eē i subo ɔpetit solū accn̄ti. Hoc p3 i primis substātijs p diffinitōe3 prime substātie. In secūdis āt p3 iductiōe ⁊ silogismo. Inductiōe sic. hō nō ē i subiecto. equ⁹ nō ē i subo. neq3 aīal ⁊ sic de singulis. ḡ nulla secūda substātia est in subo. Silogismo sic. nihil eoꝝ q̄ sūt in subo p̄dicat̄ noīe ⁊ rōne de subiecto. sed oīs secūda substātia predicat̄ noīe ⁊ rōne de subiecto. ḡ nulla secūda substantia est in subiecto. Hoc autē nō est propꝛiū substātie sed ēt differētie ɔpetit. ⁊ hoc intelligit̄ de dījs substantie. Nec ē istātia de p̄tibus substantie que sūt in suo toto. ⁊ ideo vident̄ eē i subo. q2 alius ē modus eēndi in. vt accn̄s ē i subo. ⁊ alius sicut pars ē i suo toto. vt prius patuit. Itē omnib⁹ secūdis substantijs ⁊ dījs earū conuenit vniuoce p̄dicari de primis. hec. n. omnia p̄dicātur de primis substantijs. noīe ⁊ rōe. q̄re vniuoce p̄dicantur. Itē oīs prima substātia significat hoc aliqd. i. īdiuiduum ⁊ vnū numero. s3 secūda substātia vr̄ significare hoc aliqd sub appellationis figura eo q̄ ē i pꝛia suba. vl̄ ēt de essētia ei⁹. n̄ tn̄ significat hoc aliqd. s3 potius q̄le qd siue qd cōe. n̄. n. illud quod significat̄ p secūdā suba3 ē vnū nūero sicut illud quod significat̄ p primā substātiā. itē sube nihil ē ɔtrariū. s3 hoc nō ē p̄priū sube. q2 n̄ ɔuēit soli sube. sed ēt q̄ntitati ⁊ quibusdam alijs.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ q̄ dr̄miato d substātia p3 se ⁊ q̄tū ad ei⁹ eē substātiale. dīr dr̄miat̄ d ipa p3 eē accn̄tale. Et rō oꝛdis ē. q2 suba vniuscuiusq3 p̄cedit accn̄s. s3 iste p̄prietates se hn̄t vt accn̄tia ipi⁹ s̄be. q̄re dr̄miato d ipa q̄tū ad eē eēntiale ɔuēiēter dr̄miat̄ d p̄prietatib⁹ ei⁹ q̄ sr̄ sex. q̄ꝝ p⁹ est. cōe ē oī sube i s̄bo n̄ eē. quā p̄tē p̄bat auctoꝛ d primis substātijs p diffinitōe3 eaꝝ. d scd̄is v̄o p̄bat inductōe ⁊ silogistice. vt clare p3 ituēti. h̄ āt p̄pꝛetas sic ē itelligēda. cōe ē oī sube eē p se ⁊ n̄ eē i alio sic accn̄s i suo subo. p hoc q̄ dr̄ eē excluduntur non entia que q̄uis non sint in subiecto. tamen eis nō

ↄuenit hec ꝓpetas. Per hoc vero quod dicitur nõ esse in alio sicut accidẽs i subiecto excluditur accidẽtia. Et quãuis hec ꝓpetas videatur esse negatiua tamẽ per ipsam itelligitur vna affirmatiua q̃ ẽ Commune est omni substãtie esse per se. nam esse per se est ꝓprius modus ipius substantie sicut esse in alio est ꝓprius modus accñtis. Ex quo patet ꝙ nulla substantia predicatur denominatiue denominatiõe ꝓprie dcã. Probatur. quia quicquid predicaẽ dnoĩatiue ẽ i subo. ſ3 nlla suba ẽ i sbo. ḡ nulla substantia predicatur denominatiue. ❡ Circa tñ hanc ꝓpetatem aduertendum est ꝙ substantia accipitur dupliciter. vno modo gñalr ꝓ oĩ illo quod est reponibile in predicamento substantie siue directe siue idirecte siue per modum pñcipij ⁊ differentie substantialis. ⁊ hoc modo materia ⁊ forma sunt substantie. Alio modo capitur specialiter ꝓ omni illo quod est reponibile in recta linea predicamentali solum. ⁊ tunc dñie substantiales nõ sũt substantie. Hoc notato dicatur si capiatur primo modo. tunc hec ꝓpetas est ꝓpa substantie quarto modo. pʒ. quia conuenit omni substantie soli ⁊ semper. ergo est ꝓpa quarto modo. ɔña pʒ per locum a diffinitione. Dicitur secundo ꝙ si capiatur substantia specialiter. tunc hec proprietas est propria secundo modo eo ꝙ conuenit omni substantie ⁊ non soli cum etiam cõueniat differentijs substantialibus. ergo ⁊c. ❡ Sed contra hoc instatur quia partes integrales substantie sunt substantia ⁊ tamen sunt in subiecto ergo male dictuʒ est. Cõmune est omni substantie in subiecto nõ esse. Ad hoc dicatur ꝙ partes integrales lʒ sint in alio non tamen ſm illum modum essendi in quo aliquid ẽ i subiecto sicut accñs. ſʒ bñ sũt i subiecto ſcðʒ pm̃ũ modũ eẽndi i. Quãuis aũt hec ꝓprietas sit ꝓpria substãtie ſcðʒ se accepte: tñ nõ est cõis omni substãtie. i. substantie multiplicate per sua inferiora.

Secundo sciẽdũ est ꝙ dñr auctor ponit secũdã ꝓprietatẽ substãtie dicẽs. Cõe est oĩbꝰ ſcðis substãtijs ⁊ eaꝝ differẽtijs vniuoce p̃dicari de p̃mis. Cuiꝰ rõ est qꝛ ſcðe substãtie ⁊ dñe eaꝝ p̃dicãtur vno noĩe ⁊ vna rõne de p̃mis. ergo p̃dicãtur vniuoce. tenet ɔña ꝑ diffinitionem vniuocoꝝ. añs pʒ qꝛ oẽs ſcðe substãtie ⁊ dñe eaꝝ sunt de rõne eẽntiali ⁊ quiditatiua p̃maꝝ. ſʒ p̃dicari rõne est p̃dicari ſcðʒ eẽ eẽntiale ⁊ quiditatiuũ. ergo ſcðe substãtie ⁊ dñe eaꝝ p̃dicãtur rõne de p̃mis. Unde p̃dicari vniuoce accipitur duplr̃. Uno mõ generalr̃ vt est p̃dicari vno noĩe ⁊ vna rõne siue p̃dicatũ sit explicatiuũ subiecti siue nõ. ⁊ sic accidẽtia bene p̃dicãtur vniuoce de p̃ma substãtia. Scðo mõ accipiẽ vt ẽ p̃dicari vno noĩe ⁊ rõne explicatiua nature eius de quo p̃dicaẽ. ⁊ sic nihil p̃dicaẽ de p̃mis substantijs vniuoce sine rõne nisi ſcðe substãtie ⁊ dñe eaꝝ. Est aũt hec ꝓprietas substantijs vl'ibꝰ ꝓpria q̃rto mõ ⁊ ꝓpria p̃mo mõ substantie i cõi. qꝛ ɔuenit soli ⁊ nõ oĩ cũ nõ ɔueniat substãtijs singularibꝰ. ſʒ est ꝓpria ſcðo mõ ſcðe substãtie vl'i accepte ſpãlr̃ ꝓ suba vl'i reponibili in recta linea p̃dicamẽtali. ❡ Cõsequẽter auctor ponit terciã ꝓprietatẽ dicẽs oĩs p̃ma suba significat hoc aliqd. i. oĩs p̃ma suba est vna numero siue indiuiduũ de genere substãtie. Et ibi accipiẽ actꝰ signatus ꝓ actu exercito qꝛ nulla p̃ma suba significat hoc aliqd cũ nullũ sit signũ ad placitũ institutũ sed significaẽ ꝑ signa ad placitũ instituta. ❡ Consequẽter addit auctor ꝙ secunda substantia videẽ hoc aliquid significare sub appellatiõis figura. tñ nõ significat hoc aliquid sed quale quid. i. nõ ẽ indiuiduũ ⁊ singulare ſʒ est q̃le quid. i. p̃dicatũ quiditatiuũ ⁊ eẽntiale dicibile d p̃mis. Et rõ q̃re videẽ hoc aliquid significare est ista. qꝛ appellamꝰ nomine substãtie ꝑticulare sicut appellamꝰ socratem hominẽ ⁊ ideo videtur secũda substãtia hoc aliqiuid significare nõ tñ vr̃ significare illam rẽ qua appellamꝰ eã. Et rõ est qꝛ significare hoc aliquid est significare substãtiam icõmunicabilẽ. significare ỽo quale qd est significare substãtiam cõmunicabilẽ. quare sequitur ꝙ secũda substantia significat quale qd ⁊ non hoc aliquid. Et semp in predictis debʒ capi actus signatus pro actu exercito.

Tertio sciendum ꝙ cõsequẽter i hac parte auctor ponit quartã ꝓprietateʒ substantie dicens ꝙ substãtie nihil est cõtrariũ. id est vna substãtia non est alteri cõtraria. Probatur qꝛ cõtraria possunt verificari de codeʒ successiue. ſʒ nõ sũt alique substãtie que successiue possint verificari de codẽ ita ꝙ modo verificentur ⁊ postmodum nõ verificentur. ergo vna substãtia nõ est alteri cõtraria. ❡ Pro declaratione huiꝰ est aduertendũ ꝙ substantia accipitur tripl'r. vno mõ ꝓut se extendit ad oẽ illud qð ꝑ se vel reductiue reponitur i predicamento substantie. Alio mõ ꝓut se extendit ad omne illud qð ꝑ se reponitur in p̃dicamẽto substãtie siue sit directe siue indirecte. Tertio accipitur magis ꝓprie pro illo quod reponiẽ per se in recta linea predicamentali. ❡ Scðo est aduertendũ ꝙ cõtrarietas reꝝ de qua est hic ad propositũ accipiẽ tripl'r. Uno mõ generaliter ꝓut se extẽdit ad repugnãtiam habitus ⁊ priuationis

et isto modo accipitur contrarietas cum dicitur ꝙ principia reꝝ naturaliũ sunt contraria. Secundo modo vt se extendit ad repugnantiã duaꝝ differentiaꝝ ex opposito diuidentiũ idem genus ⁊ sic accipitur contrarietas cũ dicitur ꝙ in vnoquoqꝫ genere est vna prima cõtrarietas. idest est vna repugnantia duaꝝ dr̃iaꝝ ex opposito diuidentium idẽ genus. Tertio mõ capit̃ ꝯrietas ꝓ repugnãtia duaꝝ formaꝝ oppositaꝝ mutuo se expellentiũ ab codẽ subiecto. ⁊ hoc modo capitur hic. ¶ His notatis dicitur primo ꝙ si substantia ⁊ contrarietas accipiantur primo modo substãtia bene habet cõtrariũ. Probatur quia forma substãtialis ⁊ priuatio illo modo contrariantur. Secũdo dicitur ꝙ si substantia ⁊ contrarietas accipiantur secũdo modo substãtia bene habet contrariũ. patet quia due differentie diuidentes idez genus isto modo sunt contrarie. Tertio dicitur ꝙ si substantia ⁊ contrarietas accipiãtur tertio modo tũc i substãtia nõ est ꝯtrarietas. pꝫ qꝛ in substãtia nõ sunt forme actiue ⁊ passiue mutuo se expellentes ab codẽ subo. igit̃.

Sed contra ꝓdicta arguitur Primo sic. propriũ est substantie in subiecto non esse. ergo male dicitur ꝙ est commune. ¶ Secundo arguitur sic. differentie substãtiales non habent rationẽ cũ eaꝝ non sit differẽtia. ergo male dicitur ꝙ predicãtur noĩe ⁊ ratione. ¶ Tertio arguitur sic. secunda substantia significat quicquid significat ꝑma. sed ꝑma significat hoc aliqd. ergo secũda significat hoc aliquid. ¶ Quarto arguitur sic. ignis ⁊ aqua sunt substãtie. ⁊ tamẽ ignis ꝯtrariatur aque. ergo substãtie est aliquid ꝯtrariũ.

Ad rationes Ad primã distinguitur antecedens vel substãtie ꝺm se ⁊ secũdũ suã suppositionẽ simplicẽ ⁊ sic conceditur. vel ꝺm suppositionẽ personal̃r ⁊ sic negatur. ¶ Ad secundã dicitur ꝙ ad hoc ꝙ aliquid predicetur vniuoce sine ratione non requiritur ꝙ habeat rationẽ siue diffinitionẽ. sꝫ suff cit ꝙ sit essentiale illi de quo predicatur. ¶ Ad tertiã dicitur distinguendo maiorẽ. vel de primario eius significato ⁊ sic negatur imo significat naturã cõmunicabilem multis vel de secundario significato ⁊ ex ꝯsequẽti. ⁊ sic conceditur. ¶ Ad quartã cõceditur maior ⁊ distinguitur minor. vel ꝺm suas formas eẽntiales ⁊ sic negatur. vel ꝺꝫ suas formas accidentales ⁊ sic conceditur. ⁊ ideo nihil est contrariũ substantie per se proprie capiendo contrarietatem.

Itez suba nõ suscipit magis ⁊ minꝰ. nõ eni dico ꝙ vna substãtia nõ magis substat q̃ꝫ alia. sꝫ dico ꝙ vnaqueqꝫ substãtia ꝺm eẽ suũ nõ itẽdit̃ neqꝫ remittit̃. vt albũ quãdoqꝫ est magis albũ quãdoqꝫ minus albũ. sortes vero nõ ẽ magis hõ vno tp̃e q̃ꝫ alio tp̃e. nec magis homo q̃ꝫ plato. Itẽ ꝓprie ꝓpriũ est substãtie cũ sit vna ⁊ eadẽ numero ꝺm sui mutationẽ eẽ susceptibilẽ ꝯtrarioꝝ. vt idẽ hõ aliquãdo est albus. aliq̃n niger. aliq̃n calidus. aliq̃n frigidus. aliq̃n prauus. aliquãdo studiosus. Neqꝫ est istantia de oꝛone q̃n licet hec eadez oꝛo sortes sedet. aliq̃n est vera. aliq̃n falsa. tñ hoc nõ est ꝺꝫ sui mutationẽ sꝫ ꝺꝫ mutationẽ rei vt qꝛ sortes sedet vel currit. Et ideo nota ꝙ veꝝ ⁊ falsũ sunt i rebus vt in subo ⁊ sũt i oꝛone vt i signo. Vñ equiuocat̃ modus eẽndi in cũ dicit̃ veꝝ ⁊ falsũ eẽ i rebus ⁊ i oꝛone. Sil'r equiuocat̃ susceptibile cũ dicit̃ res est susceptibilis veri ⁊ falsi. ⁊ oratio est susceptibilis veri ⁊ falsi. sicut equiuocat̃ susceptibile cuꝫ dicit̃ vrina est susceptibilis sanitatis. ⁊ aĩal est susceptibile sanitatis. Hec. n. suscipit sanitatẽ qꝛ significat eã. Illud vero qꝛ est subiectũ eius. Et ita hoc ꝓpriũ nõ ꝯuenit orationi sꝫ soli substãtie.

¶ Circa hũc textũ notãdũ est ꝑmo ꝙ determinato de quatuor ꝑmis ꝓprietatibus cõsequenter in hac parte auctor determinat de quinta dicens ꝙ substantia non suscipit magis nec minus. que sic exponitur de rebus. ꝓpriũ est substãtie idest rei de predicamẽto substãtie nõ suscipere magis ⁊ minꝰ idest nõ intẽdi ⁊ remitti seu in ꝓprio suo esse ꝑfici vel imꝑfici. Quicquid enim suscipit magis ⁊ minus oportet ꝙ sit diuisibile et. ꝙ possit successiue acquiri. cũ ergo omnis substãtia ꝺm essentiã sit indiuisibilis ⁊ acquiratur in istãti sequitur ꝙ nulla substãtia suscipit magis neqꝫ minus. ¶ Et si arguat̃ aliqua substantia est essentialiter perfectior alia ⁊ habet aliquos gradus ꝑfectionales quos non habet alia. ergo suscipit magis ⁊ minus. Ad hoc rñdetur ꝯcedẽdo ꝙ aliqua substãtia est essentialiter

perfectior alia. et negatur consequentia quia nulla talis substãtia in suo ꝓprio eẽ est itẽsa aut remissa sed illã pfectionẽ quã habet habuit dũ pmo icepit esse. ideo post suũ esse nõ aduenerũt illius gradus pfectionales et sic non suscipit magis neqꝫ minus. Unde suscipere magis est aliquid in suo ꝓprio eẽ pfici. Sed suscipere minus est aliquid in suo ꝓprio esse iperfici. Et causa suscipiẽdi magis et minus ẽ latitudo graduũ in forma. qui quidẽ gradus distinguitur ex natura rei ab ipa forma. nec sunt de eẽntia forme ẽm se sed cõponũt ipsam formã. Potest aũt hec ꝓprietas logicaliter exponi sic. Proprius est substãtie. i. dicibilibus de pdicamẽto substãtie nõ suscipere magis neqꝫ minus. Et debet hic accipi substãtia vt dicitur a ꝑ se essendo. qꝛ vt dr̃ a ꝑ se substãdo bñ suscipit magis et minus vt ꝑus visũ ẽ.

Secundo sciẽdũ est ꝙ cõsequẽter Petrus hispanus ponit sextã ꝓprietatẽ substãtie dicẽs. maxime ꝓpriũ est substantie cũ sit vna et eadẽ numero ẽm sui mutationẽ eẽ susceptibilẽ ꝯtrarioꝝ. ¶ In hac autẽ ꝓprietate quatuor tãgũtur. Primũ est ꝙ substãtia est susceptibilis cõtrarioꝝ. Et debet sic itelligi. Substãtia est apta nata esse subiectũ ꝯtrarioꝝ et hoc successiue. sicut homo est aptus natus esse subiectũ albedinis et nigredinis virtutis et vicij que sunt forme contrarie. ¶ Secũdũ quod tãgitur in hac ꝓprietate est ꝙ substãtia suscipiẽdo ꝯtraria manet vna et eadẽ numero. sicut idem homo successiue põt esse bonus et malus albus et niger. Et ratio huius est qꝛ omnia ꝯtraria sunt accidẽtia. ergo possũt adesse et abesse subiecto preter subiecti corruptionẽ. et ꝑ ꝯsequẽs idẽ subiectũ numero est aptũ natũ suscipere ꝯria. ¶ Tertiũ qd̃ tãgit̃ i illa ꝓpetate ẽ ꝙ substãtia suscipiẽdo ꝯria mutat̃. Et pbat̃ sic. illd̃ mutat̃ quod se habꝫ aliter nũc ꝙ̃ prius. sꝫ qñ substãtia suscipit aliquod accidẽs ꝯriũ illi qd̃ prius habuit aliter se habꝫ ꝙ̃ prius. sicut socrates aliter se hꝫ quando ẽ albus et qñ est niger. ergo substantia suscipit ꝯria scd̃m sui mutationẽ. ¶ Quartũ qd̃ tangit̃ i illa ꝓprietate est ꝙ eẽ susceptibile ꝯrioꝝ est maxime ꝓpriũ substantie. quod põt exponi dupliciter. Uno mõ scd̃m ꝙ illa dictio maxime põt teneri aduerbialiter. et tunc est sensus. maxime ꝓpriuꝫ ẽ substãtie. i. ꝓp̃ie ꝓpriũ. Alio mõ põt exponi scd̃m ꝙ illa dictio maxime põt teneri nominaliter. et tũc ẽ sẽsus. ꝓprium ẽ maxime substãtie. i. prime substãtie. Unde hec ꝓprietas cõuenit tã primis substantijs ꝙ̃ secundis. sꝫ differẽter eo ꝙ suscipe ꝯria primo et ꝑ se ꝯuenit substãtijs primis saltẽ actualiter et ex ꝯsequenti secũdis sicut hõ non est albus nisi quia sortes vel plato est albus.

Tertio sciendũ est ꝙ circa pdicta icidũt alique difficultates. Prima ẽ vtrũ orationi ꝯueniat suscipe ꝯria. Et videt̃ ꝙ sic. qꝛ verũ et falsum sunt ꝯria. sꝫ eadẽ oratio successiue dicit̃ vera et falsa. ergo oratio suscipit cõtraria. Pro solutione huius est notandũ ꝙ nõ ẽ itentio auctoris negare mutationẽ ab oratione que nũc ẽ vera et postea falsa. qꝛ ipossibile ẽ ꝙ sit transitus a ꝯdicto. rio i ꝯtradictorium sine mutatione. nec ẽt a ꝯrio i cõtrariũ. si ergo oratio sit nũc vera et postea falsa oꝫ eẽ mutari. Sed vult ꝙ ista mutatio nõ ẽ ꝑ i ipa oȯne sꝫ i re. ita ꝙ mutatio oȯnis p̃supponit mutatõeꝫ rei. Et ꝑ hoc distiguit̃ a suba. qꝛ ꝑꝫ sui mutatõem et nulla alia mutatione p̃supposita ista substãtia ẽ susceptibilis ꝯrioꝝ. ¶ 2ᵒ. aduertẽdũ est ꝙ veꝝ et falsũ sũt in oȯne vt in signo. et dicũt formaliter relatõeꝫ ꝯformitatis et difformitatis ad rẽ. ita ꝙ si oȯo sit ꝯformis rei tũc ẽ vera. si vo difformis tũc ẽ falsa. iõ nõ ẽ intentio auctoris ꝙ oȯo nõ suscipiat ꝯria. qꝛ veꝝ et falsũ sũt ꝯria. et sũt i oȯne sicut respectus ꝯrij in subo. sed vult vt ꝑus dcm̃ ẽ ꝙ oȯo nõ suscipiat illa nisi aliquod ꝑus mutetur. His notatis dr̃ ad dubiũ ꝙ oȯo suscipit ꝯria. sed nõ ꝑ sꝫ ad mutatõeꝫ rei cũ ipa res ꝑ suscipiat ꝯria. Et ꝑ hꝫ pꝫ solutio ad obiectõeꝫ. ¶ 2ᵃ difficultas ẽ. vtrũ eadẽ oȯo possit sine sui mutatõe eẽ quandoqꝫ vera. et qñqꝫ falsa. Et videtur ꝙ nõ qꝛ trãsitus de ꝯrio i ꝯriũ non potest intelligi sine mutatione. et auctor noster videtur hic negare orationem esse mutabilem. sed dicit solam rem mutari quando fit transitus de veritate in falsitatẽ. sed transitus de vitate ad falsitatẽ ẽ transitus de ꝯrio i ꝯriũ. ergo videtur ꝙ oȯo non suscipiat contraria sine sui mutatione. ¶ 2ᵒ. sic. veritas et falsitas secundũ se videntur esse contraria. iõ nõ vr̃ posse ꝙ eadẽ oȯo transeat de vitate ad falsitatẽ sine sui mutatõe. ¶ Ad ista sit̃ dr̃ ꝙ ñ ẽ posse oȯneꝫ transire de vitate in falsitatem vel econuerso nisi fiat in ea mutatio respectiua. s. conformitatis et difformitatis. et per ꝯsequens veritatis et falsitatis que consistunt in hac conformitate et difformitate. tamen non est ibi aliqua contrarietas absoluta proprie. Et istam solam intendit hic auctor vitare.

Sed contra predicta arguitur sic. Animal est animantius planta secundum Boetium. ergo quedam substantia suscipit magis et minus ergo contra istam ꝓpetatem. ¶ Secundo arguitur sic. ãgeli sũt substãtie

ꝛ tamē non suscipiūt ɔtraria.ergo hec proprietas nō cōuenit omni substātie. ℂ Tertio arguitur sic. eadē supficies numero aliquādo ē nigra aliquādo alba ꝛ tamē supficies nō est substātia.ergo hec ꝓ ꝓetas nō ɔuenit soli substātie. ℂ Quarto arguit̄ sic.corpus celeste nō est susceptibile contrarioꝝ ꝛ tamen est vera substantia.ergo non ɔuenit omni substantie suscipere contrarium.

Ad rōes Ad ꝑmaꝫ dicitur ꝙ aliq̄d dicitur dupl'r aianti⁹ altero. Uno mō q꜡ itensius est aiatū ꝛ tūc aial nō est animātius plāta. Alio mō q꜡ in suis operationibus vtitur pluribus potētijs anime ꝛ sic aial bene est animātius plāta. non tamē ꝓpterea seq̄tur ꝙ suscipiat magis ꝛ mi nus q꜡ nō intēditur neq꜡ remittitur. ℂ Ad scḋam dicitur ꝙ q̄uis angeli nō suscipiāt ɔtraria tamen susceptibiles sunt ɔtrarioꝝ q꜡ sunt mutabiles de bono in malū. ℂ Ad tertiā dicitur ꝙ supficies nō suscipit albedinē tanq̄ subiectū qḋ.sed tanq̄ sub iectū quo.debet eniꝫ itelligi ꝙ esse susceptibile cō trarioꝝ tanq̄ subiectū quod sit ꝓpriuꝫ substantie. ℂ Ad quartā dicitur ꝙ corpora celestia sūt susce ptiua ɔ̄riaꝝ ɔ̄triaruꝫ vbiq꜡ sunt ſm diuersas ɔ̄rias situs.ꝛ etiā susceptibilia sunt dēsitatis ꝛ raritatis.

Quantitatis aliud ɔtinuū.aliud discretum. Quantitas cōtinua est cuius partes copulātur ad eundem terminum cōmuneꝫ vt partes linee copulatur ad punctum. Est autē discreta quātitas vt numerus ꝛ oratio. vnde due sunt species eius.nō enim est in numero aliquis terminus cōmunis ad quem partes eius copulantur. vt in decē quinq꜡ ꝛ quinq꜡:aut tria ꝛ septē ad nulluꝫ terminū copulantur sed sem per discreta sunt. Est autem numerus multitudo ex vnitatibus aggregata.si militer in oratione sillabe non copulān tur ad aliquē terminum cōmunem sed vnaqueque separata est ab alia.

ℂ Circa hūc textū notādū est ꝑmo ꝙ determina to de substātia ɔ̄n̄r auctor determinat de q̄ntitate. Cuius rō est q꜡ q̄ntitas imediatius iest substātie q̄ alia accn̄tia.q꜡ alia accn̄tia mediāte q̄ntitate iherēt substātie.ideo imediate post determiationē substā tie auctor determinat de q̄ntitate ponēdo taleꝫ di uisionē. Quantitatis aliud ɔtinuū aliud discretū. Et debet hec diuisio itelligi sic. Generis q̄ntitatis aliud ē gen⁹ ɔtinuū aliud discretū. Et ponit̄ aliud i neutro genere ꝓpter duas cās. Prima est ad oñ dēdū ꝙ hec diuisio nō est i spēs spālissimas. Scḋa est ad oñdendū ꝙ mēbra hui⁹ diuisionis differunt eēntial'r. aliud.n.qḋ est neutri generis dicit diuer sitatē eēntialē. Et huius diuisionis sic habetur suf ficiētia.q꜡ oīs quātitas denoīat substātiā ꝛ est mē sura ei⁹. vel ergo denominat eā quātā ꝛ sic est quā titas ɔtinua. vel quotā ꝛ sic est quantitas discreta. Unde quātitas in generali nō diffinitur i textu eo ꝙ nō habet vnū denominatiuū sed duo.s.quātū ꝛ quotū. Accidētia aūt nō diffiniūtur nisi ſm ꝙ de nomināt substātiā. Posset tamē sic diffiniri. quāti tas est ſꝫ quā quāti vel quoti dicūtur. Uel sic. q̄nti tas est ens mēsuratiuū substātie. Et q̄ntū diffinitur q̄nto methaphysice sic. Quātū est qḋ ē diuisibile i ea que sibi isunt quoꝝ qḋlibet natū ē eē hoc aliq̄d. ℂ Cōseq̄uēter auctor n̄r diff.nit q̄ntitatē discretā dicēs. q̄ntitas discreta ē cui⁹ ptes nō copulātur ad aliquē terminū cōeꝫ.sꝫ partes eius semp manent discrete ꝛ separate abiuicē.sicut q̄ntitas binarij q̄ sūt due vnitates nō ɔiūgūtur adiuicē p aliquē ṫmi nū cōeꝫ q̄ ɔ̄r eē ꝑncipiū vni⁹ ꝛ finis alteri⁹. ℂ De ide auctor ponit diuisionē q̄ntitatis discrete ꝛ diui dit eā i numeꝝ ꝛ orationē. Cui⁹ diuisionis rō ē.q꜡ oīs q̄ntitas discreta ē mensura alicui⁹ rei. aut ergo illas res ē pmanens ꝛ sic ē numer⁹.aut successiua ꝛ sic ē orō. Uñ numer⁹ accipit vnitatē ꝛ spēꝫ ab vl tima vnitate nō tñ ſꝫ se ɔsiderate.sꝫ i ordine ad ali as vnitates. Oꝫ aūt numerus sit q̄ntitas pꝫ q꜡ ſꝫ eū ɔ̄n̄r quoti. ꝛ etiā ɔueniēter rn̄det̄ ad iterrogationē factā p quotū.nā si q̄ratur quoti sunt hoīes itus.cō ueniēter rn̄det̄ decē vel vigiti.numer⁹.n.denari⁹ mēsurat̄ decē hoīes ꝛ decē lapides ꝛ sic de alijs.

Secundo sciēduꝫ est ꝙ numerus pōt capi tripl'r. Uno mō pro numero nu merato. Alio mō p numero numerāte. Tertio mō ꝓ numero formali. Uñ numer⁹ numerat⁹ sūt ipe res q̄ numerant̄.ꝛ talis numer⁹ nō est i ꝑdicamēto q̄ntitatis nec forte i alio ꝑdicamēto q꜡ pōt dici ḋ oī bus ꝑdicamētis.ꝛ ille numer⁹ vocat̄ trāscēdēs. Sꝫ numer⁹ numerās ē ipa aia q̄ numerat effciue ipas res. Sꝫ numer⁹ formal'r sūpt⁹ē id quo formal'r nu meram⁹ aliq̄s res sic vn⁹ duo tres. Ex his iferunt̄ duo correlaria. Primū ē.numer⁹ numerat⁹ nō est q̄ntitas. pbat̄ q꜡ nullū trāscēdēs ē spēs q̄ntitatis.sꝫ numer⁹ numerat⁹ ē trāscendēs.igit̄ ꝛc̄.minor pꝫ q꜡ illḋ ē trāscēdēs qḋ ɔuenit enti anq̄ descēdat i decē

predicaměta. sed numerus numeratus est huius/
modi. ergo est trāscēdēs. minor pz qꝛ ipsi enti ꝯue
niūt sex passiones anteq̄ꝫ descēdat ī decem p̄dica
měta. ⁊ ille sūt numerꝰ numeratus. igit̄ correlariū
verū. Scd̄o īferī ꝙ numerꝰ numerās nō est in p̄di/
camēto q̄ꝫtitatis. pbat̄ qꝛ aīa est numerꝰ numerās
sꝫ aīa nō est q̄ꝫtitas. ergo numerus numerās nō est
in p̄dicamēto q̄ꝫtitatis. Tertio īferī ꝙ numerꝰ for
maliter acceptus. s. ꝓ illo quo formalr̄ numeramꝰ
substātiā mālez est in p̄dicamēto q̄ꝫtitatis. pbat̄ qꝛ
omne illud est ī predicamēto q̄ꝫtitatis qd̄ denomi
nat subaz quotā. ⁊ p qd̄ ꝯueniēter rn̄det̄ ad iterro/
gationē factā p quotū. sed numerus formalis ē hꝰ
g̊ numerꝰ formalr̄ acceptꝰ ē spēs q̄ꝫtitatis. minor
pz qꝛ p numerū formalr̄ acceptū nos dicimur q̄ti.
⁊ silr̄ cū q̄rit̄ quoti sūt hoīes ītus rn̄detur decē.

Tertio sciēdū ē ꝙ oꝛ̄o capit̄ multiplr̄. Uno
mō ꝓ scd̄a itentiōe fundata sup ali/
quo signo cōplexo ⁊ sic oꝛ̄o nō est in p̄dicamēto. qꝛ
nō est ens reale. Alio mō ꝓ oꝛ̄one q̄ est signū mēta
le vel scriptū ⁊ sic est in p̄dicamēto q̄litatis. nā si sit
ꝯceptus est in p̄ma spē. si sit vox. est in scd̄a. ⁊ hoc si
accipiatur ꝓ voce solū vel scriptura solū. qꝛ si ac/
ciperetur ꝓ aggregato ex voce ⁊ significatōe simr̄
sic eēt ens p accn̄s ⁊ nō hr̄et reponi in aliquo p̄dica
mēto. Ex hoc infertur ꝙ termini nō sunt in aliquo
p̄dicamēto vt sunt signa. pbatur qꝛ termini vel ac
cipiuntur ꝓ vocibus vel ꝯceptibus vel ꝓ scriptu
ris diuisim ⁊ sic oēs termini mūdi erūt in p̄dicamē
to q̄litatis. vel capitur ꝓ voce ⁊ ꝯceptu seu rōne si
gnificādi ⁊ sic sūt entia p accn̄s qꝛ illo mō est qd ag
gregatū ex voce q̄ est ens reale ⁊ rōne significandi
q̄ data est ab ītellectu. sꝫ ens p accn̄s nō hꝫ reponi
in aliquo p̄dicamento. ergo seq̄tur ꝙ termini non
hn̄t reponi ī p̄dicamēto. sed solū ip̄e res sūt ī p̄dica
mēto ⁊ n̄ termini. 2°. accipit̄ oꝛ̄o ꝓ mēsura sillaba
rū vocis: ⁊ illo mō oꝛ̄o ē spēs q̄litatis. pz. qꝛ ē mē
sura sillabe lōge vl̄ breuis. g̊ ē q̄ꝫtitas. Nā si q̄rat̄
q̄ꝫta ē hec sillaba. ꝯueniēter rn̄detur breuis vl̄ lō
ga. Qꝛ sit discreta pz. qꝛ ptes eiꝰ ad nullū terminū
cōez copulātur sed manēt sepate ⁊ distīcte abinui
cē. capiūt tn̄ vnitatē ⁊ formā per aggregatōez ipa
rū inter se. ꝯueniūt eni nūerꝰ ⁊ oꝛ̄o in hoc ꝙ vtrun
q̄ꝫ icipit ab īdiuisibili. s. nūerꝰ ab vnitate. ⁊ oꝛ̄o a lit
tera. Unde oꝛ̄o nō ē ip̄e lr̄e sed ē mensura itrīseca
ipa lr̄a. Unde nō intēdit auctor noster dicē ꝙ
lr̄e sillabe sint ptes oꝛ̄onis que ē q̄ꝫtitas. sꝫ ex h̄ ꝙ
sillabe nō copulātur ad aliquē terminū cōem qꝛ p
tes oꝛ̄onis q̄ est q̄ꝫtitas hn̄t eē subiectiue in substā
tijs. ⁊ id̄ si sillabe nō copulātur ad terminū partes
oꝛ̄onis q̄ ē q̄ꝫtitas nō copulātur ad terminū cōem

¶ Sed circa p̄dcā mouētur aliqua dubia. p̄mū
ē. q̄ est rō s̄m quā q̄ꝫtitas dicitur de oibꝰ spēbus. ⁊
vtr̄ vniuoce dicatur de ꝯtinua ⁊ discreta. Et vid̄
tur ꝙ nō. qꝛ per p̄us dr̄ de vno mēbro q̄ꝫ de alio.
ergo seq̄tur ꝙ nō vniuoce. Et h̄ ꝯfirmatur. qꝛ oē
vniuocū ē p̄us diffiniēdū q̄ꝫ diuidēdū: ⁊ p opposi
tū equocū est p̄us diuidēdū q̄ꝫ diffiniēdū. Sꝫ pꝰ
auctor noster notificat q̄ꝫtitatē p diuisionē q̄ꝫ per
diffinitionē. ergo vr̄ ꝙ nō sit vniuocū nec p ꝯn̄s ge
nꝰ. Pro solutōe hꝰ notandū ē ꝙ q̄ꝫtitas ꝯtinua ⁊
discreta pn̄t ꝯpari ad suū genꝰ cōe qd̄ ē q̄ꝫtitas. ⁊
sic neutra eaꝝ ē p̄or q̄ꝫtitate continua. nā rō mēsu
rādi nō attribuit̄ q̄ꝫtitati ꝯtinue nisi rōe q̄ꝫtitatis
discrete. sicut vlna nō mensurat pānū nisi ex hoc
ꝙ totiēs replicatur s̄ pannū. id̄ vlne nō ꝯpetit rō
mēsure nisi ratione q̄ꝫtitatis discrete. His dictis
inferuntur duo correlaria. Primū ē ꝙ quātitas
vniuoce dicit̄ de quātitate ꝯtinua ⁊ discreta. pa/
tet qꝛ e sr̄ genus respectu ipsaꝝ ergo vniuoce pre
dicatur de ipsis. Scd̄m correlariū ē ꝙ rō mensu
re non ē ratio quātitatis vt est genus. pz qꝛ illa rō
p prius cōuenit quātitati discrete q̄ꝫ ꝯtinue ⁊ p di
scretam ꝯtinue. sꝫ ratio generis nō cōuenit p priꝰ
vni suaꝝ specierum q̄ꝫ alteri. nec vni p alterā. er
go sequitur ꝙ rō mensure nō est rō quātitatis se/
cundū quā attribuitur rō generis. Ad primā par
tem ergo dubij dicitur ꝙ rō diuisibilitatis que ē
rōnis eiusdē ī partes ē propria rō quātitatis sibi
ꝯueniens inquātū ei attribuitur rō generis. ⁊ vni
uoce conueniens oibus suis speciebꝰ. qd̄ patꝫ ex
quinto methaphisice vbi diffinitur eo mō quo ge
nera diffiniūtur. ⁊ hoc quātum est qd̄ ē diffinibile
ī ea que insunt quoꝝ singulum natū est eē hoc ali
quid. i. potest diuidi in ptes eiusdem rōnis. Ex q̄/
bus dictis pōt haberi ꝙ prima rō quātitatis ē de
se habere ptes integrales. Alio mō pz qꝛ quātitas
ꝯtinua ⁊ discreta nō diffiniuntur p mēsuram sed
ptes scd̄m ꝙ copulātur adinuicē ⁊ nō copulātur.
ergo p se ꝯuenit eis eē partibile seu diuisibile. Itē
q̄nto methaphisice penes rōnes diuisibilitatis su
mūtur spēs quātitatis qꝛ diuisibile in nō cōtinua
ē oratio. ⁊ ī cōtinua sunt alie spēs quātitatis. ergo
rō diuisibilitatis ē ꝓpria rō quātitatis: ¶ Scd̄a
difficultas ē vtrū oratio sit spēs quātitatis discre
te. Ad istā difficultatē rn̄detur diuersimode. Qui
dam. n. dicūt ꝙ oratio nō est spēs quātitatis disti
cta distinctione formali a numero. sicut simitas
a curuitate. ita ꝙ numerus dicit multitudinē di/
scretoꝝ. ⁊ oratio dicit talē multitudinē ī determi

nata mã:.s.in voce plata.sic simitas dicit curuita
tē in detminata mã.s.in naso. Et ad aristoteleȝ di
cũt ꝙ ipe loq̄bat̃ ſm opinionē tũc famoſã ⁊ nõ ſȝ
ſuã ꝓpam opionē q: vt dicit ꝯmentator Aristo.in
logicalibus ñ repħēdit opionem falſã antiquoꝝ ꝓ
pter eius iuuētutē:sed i pħia ⁊ methaphysica duȝ
deuētus ē in expientiã repħendit falſas opiones.
Et hoc ꝯfirmãt ꝑ aristo.5°.methaphyſice diuidētē
q̃titatē in multitudinē ⁊ magnitudinē.⁊ ſubdiui
dit magnitudinē ⁊ nõ multitudinē.quare ibi vide
tur ꝙ mltitudis nõ ſit niſi vna ſpēs.Aliq̄b⁹ ēt rõni
bus ꝓbãt.q: oĩs q̃titas diſcreta denoĩat ſubſtan
tiã quotã.ſȝ orõ nõ denoĩat orõnē quotã.ḡ orõ nõ
eſt q̃titas diſcreta diſtincta a nũero ⁊ ꝓbat̃ mioꝛ
q: orõ ē menſura ſillabe breuis vł lõge.ſȝ ſillaba
nõ ē ſubſtãtia.ergo ſeq̄t̃ ꝙ orõ nõ ē mēſura ſubſtã
tie.Preterea oē accñs p̄dicatur denoĩatiue de ꝓ
ma ſubſtãtia dũ tñ in ꝯcreto ſignificetur.ſȝ ħmõ ñ
põt p̄dicari de ꝓma ſuba.ergo orõ nõ ē q̃titas di
ſcreta.Et iſte mod⁹ dicēdi eſt valde ꝓbabił.Alius
modus dicēdi eſt ꝙ orõ ē ſpēs q̃titatis diſtincta
a nũero ⁊ tpe vt dicit auctoꝛ ⁊ ēt ariſto.Et ꝙ diſti
guatur a tpe pȝ.q: tp̄s eſt mēſura ꝯtinua.orõ ꝟo
diſcreta.Itē tp̄s mēſurat motũ.orõ ꝟo nõ ſȝ mẽſu
rat vocē ꝓferentis. Sed ꝙ diſtiguat̃ a nũero pȝ
diſtiguēdo.q: duplex ē multitudo ſonoꝝ diſticto
rũ i orõne ꝓlata.nã quoddã ē quorũdã diſtictoruȝ
acceptoꝝ in ſe ⁊ ꝑ modũ permanētiũ.alia ē diſti-
ctoꝝ ſonoꝝ cũ ſucceſſiõe vni⁹ ad alterũ.⁊ talis vo
catur orõ.Et lȝ ſucceſſio ſit dñia mãlis circũloq̄t̃
tñ dñiam formalē.Et ad argumēta alterius opio
nis rñdetur negando minoꝛē.q: lȝ orõ q̃ ē q̃titas
nõ habeat ꝯcretũ vſitatũ ꝑꝑ penuriã terminoꝝ tñ
ꝓbibȝ q̄n poſſet p̄dicari ſi haberet ꝯcretũ vſitatũ.
Immo argumēta eoꝝ deducũt ad oppoſitũ.⁊ ħ ſi
oĩs q̃titas diſcreta denoĩat ſubſtãtiã quotã vł p̄-
dicatur denoĩatiue de ꝓma ſubſtãtia.ſed orõ ē q̃
titas diſcreta q: ſm eos nõ diſtiguitur a nũero.ḡ
orõ denoĩat ſubam quotã.vel p̄dicatur denoĩatiue
de ꝓma ſubſtãtia qđ ipi negãt.⁊ ſic argumēta ipo
rũ ꝯcludũt ꝯ ipos.Et ad ariſto.dicitur ꝙ verũ eſt
ꝙ nõ ſubdiuidit multitudinē.ſed loc⁹ ab auc̃te nõ
tenet negatiue.⁊ ibi expſſe ꝓbat orõnē eē ſpēm q̃
titatis diſtinctam a numero ⁊ ſic patent rõnes ab
vtraq̄ȝ parte.

Sed contra p̄dicta arguit̃ ꝓ ſic.oē p̄dica
mentũ hȝ vnũ modũ p̄dicã-
di de ꝓma ſubſtãtia.ſed q̃titas nõ hȝ vnũ moduȝ
p̄dicãdi de ipa.ergo nõ ē vnũ predicamētũ.¶ 2°.
arguit̃ ſic.nũerus nõ eſt ens abſolutũ ergo nõ eſt
ſpēs q̃titatis.añs ꝓbatur q: nũerus ē multitudo
ſed multitudo ē relatio cũ multũ ſit reſpectiuũ.ḡ
nũerus nõ eſt ens abſolutũ.¶ 3°.arguitur ſic.oē
accñs hȝ vnũ ſubm.ſed numerus nõ hȝ vnũ ſubȝ
ergo nũer⁹ nõ ē accñs.¶ 4°.arguitur ſic.orõ vt ħ
accipitur ē ſolũ mēſura vocis ꝓlate:ſed vox ꝓla
ta nõ ē ſubſtãtia.ergo orõ vt hic ſumit̃ nõ ē mēſu
ra ſubſtantie.⁊ per ꝯñs eſt quantitas.

Ad ratiões Ad ꝓmã dr̃ concedēdo ma
ioꝛem ⁊ negãdo minoꝛē q:
habet vnũ modũ p̄dicandi ſm rem.ſ.p̄dicari in q̃
tũ.⁊ ille modus diuiditur in duos modos p̄dican
di ſpãles.ſ.in quotũ.⁊ in aliũ modũ p̄dicandi cui ñ
eſt nomē impoſitũ.iõ loco illius accipim⁹ modũ p̄
dicãdi generalē.ſ.modũ p̄dicãdi in q̃tũ. ¶ Ad ſe
cũdã dr̃ negando añs.⁊ ad ꝓbationē dr̃ ꝙ multus
accipitur dupłr.vno mõ fũdamētałr.ſ. ꝓ illo qđ
eſt multũ.⁊ ſic multũ nõ ē relatiuũ.alio mõ accipi
tur ꝓ reſpectu ad aliud ⁊ formałr.⁊ ſic multũ eſt
relatiuũ.⁊ mltitudo ē relatio.¶ Ad tertiã dr̃ ꝙ ñ
oȝ omne accidens habere vnũ ſubiectũ nũero ſȝ
ſufficit ꝙ habeat vnũ ſubiectũ aggregatione.iõ ñ
ē incõueniens ꝙ maioꝛ ſit vnitas in accñte q̃ i ſu
biecto.¶ Ad q̄rtã dr̃ concedēdo maiorē ⁊ mino
rē.ſed diſtiguit̃.vł primo ⁊ per ſe ⁊ ſic conceditur.
vł ex ꝯñti ⁊ ſic negatur.⁊ etiam quia illud quod ē
menſura accidentis eſt menſura illius in quo ē ta
le accidens.⁊ etiam non eſt de ratione quantita
tis ꝙ ſit menſura ſubſtantie.ſed ꝙ ſi diuiſibilis in
ꝑtes q̃ꝝ quelibȝ apta nata ē eē hoc aliquid.

**Quantitatis cõtinue alia linea.alia ſu-
perficies.alia coꝛp⁹.alia tēpus.alia lo-
cus.vnde quinqȝ ſũt ſpēs ei⁹. ꝙ aũt li-
nea ſit quãtitas cõtinua pȝ.q: ꝑtes eiuſ
copulant̃ ad aliquē terminuȝ cõmunē
puta ad pũctum.⁊ partes ſuperficiei
ad lineam.partes coꝛpoꝛis ad ſuperfi
ciem.partes autem tempoꝛis ad nunc
vt preteritum ⁊ futurum ad preſens.
partes autem loci ad eundem terminũ
copulantur ad quē coꝛpis ꝑticule.**

¶ Circa hunc textum notandum eſt primo ꝙ de
terminato de quantitate diſcreta: conſequenter
auctoꝛ determinat de quantitate continua ipſaȝ
ſic diffiniens.Quantitas continua ē illa cuius ꝑ-
tes copulantur ad aliquē terminũ cõem qui ē ꝓn
cipium vnius ⁊ finis alterius.Et diuiditur in has

spēs. s. in lineā superficiē corpus tps ꝛ locū. Cuius diuisionis sic habet sufficientia. q2 oīs quantitas ē mēsura substantie. vl' ergo ē mēsura intrīseca vl' extrīseca. si intrīseca hoc ē dupl'r. q2 vel mensurat ꝑm vnā dimēsionē vl' ꝑm plures. Si pmū: sic est linea. Si zm hoc ē dupl'r. q2 vl' mēsurat ꝑm duas dimensiões ꝛ sic ē supficies: vl' ꝑm tres ꝛ sic ē corp9. Si sit mensura extrīseca hʒ ē dupl'r. q2 vl' ē mēsura durationis ꝛ sic ē tps. vel magnitudis ꝛ sic ē locus. Uñ linea diffinitur sic. est lōgitudo sine latitudine ꝛ pfūditate c9 extremitates sūt duo pūcta. linea eni imaginarie cātur ex fluxu pūcti in lōguʒ. iō linea a fluxu pūcti hʒ lōgitudinē. Et q2 fluxus pūcti a pūcto icipit ꝛ in pūctū terminat. iō extreitates linee sūt duo pūcta. Cūis āt linea nō sit sine latitudine ꝛ pfūditate. tñ ñ icludit latitudinē ꝛ pfūditatē i sua diffinitōe. iō bñ dcm̄ ē sine latitudine ꝛ profūditate. Q2 āt linea sit q̄titas pʒ. q2 m̄surat substātiā. Et q sit ɔtinua pʒ. quia ptes eius terminant ad aliquē terminū cōem. s. ad pūctū. in linea eni sūt duplicia pūcta. quedam sunt i actu. ꝛ sūt illa q̄ terminant lineam. alia sūt i potentia ꝛ sūt illa que ɔtinuāt eā. Unde linea pōt capi dupl'r. vno᷒ p illa re q̄ vna dimensiōe mēsurat. ꝛ sic linea non ē q̄titas q2 de ipa pdicatur denoīatiue vt dicendo linea ē quanta. alio᷒ capitur p illa dimensione vnica q̄ mensurat illā rē ꝛ sic linea ē q̄titas.. Et si q̄ratur quare ponūt pūcta i linea cū ex ipis ñ componat. Rñdetur q necessario ponūt ad ɔtinuādam vl' t'minādā ipam lineā q2 illa pūcta nō sūt linea sʒ solū se hñt p modū pncipij continuātis ptes linee vel terminantis ipam lineam.

Secundo sciēdū ē q supficies ē lōgitudo cū latitudīe ꝛ sine profūditate cuius extremitates sunt due linee. Ratio huius ē q2 supficies causatur ex fluxu imaginario linee in latū. ergo supficies est lōgitudo cū latitudine. ꝛ q2 ille fluxus incipit a linea ꝛ finit in linea. ideo extremitates eius sūt due linee. Copulātur aūt partes supficiei ad lineā i potētia. Et sicut i linea sunt duplicia pūcta. s. in actu ꝛ i potētia sic etiā in supficie sūt duplices linee. s. i actu ꝛ i potētia. ¶ Cōsequēter auctor ponit diffinitionē corporis q̄ est. Corp9 est lōgitudo cū latitudine ꝛ pfūditate cuius extrema sunt due supficies. Corpus. n. imaginarie causatur ex fluxu supficiei in pfundū. ideo a supficie habet latitudinē ꝛ lōgitudinē. ꝛ a fluxu supficiei in pfundū habet pfunditatē. Et q2 ille fluxus icipit a supficie ꝛ terminat i supficiē. ideo extremitates sunt due supficies in actu. Copulātur aūt partes eius ad supficiē in potētia. Et q supficies ꝛ corp9 sint q̄titates pʒ q2 sūt mensure substantie. Q2 aūt sint ɔtinue pʒ q2 partes eius copulātur ad aliqueʒ terminū cōmunē. Unde corpus capit dupl'r. Uno modo p substātia que apta nata est plurib9 dimēsionibus mēsurari ꝛ sic corpus ē de genere substātie ꝛ nō est quātitas. Alio modo capit p illa trina dimēsione qua mensuratur ipa substantia ꝛ sic est quātitas. Unde eo modo quo he species diffinite sunt nō sunt pprie notificate p tales diffinitões cū ipe sint negatiue. tñ pōt dici q tales negatões funt dātur in affirmatione ꝛ etiā hoc mō habēt diffiniri a methaphysico cū pprie debēt diffiniri sicut diffinit philosophus ipas i q̄nto methaphysice. linea est quātitas diuisibilis ꝑm vnuʒ. supficies est q̄titas diuisibilis ꝑm duo. ꝛ corpus ꝑm tria. Uel sic. linea est quātitas mensurans ꝑm longū tantuʒ. superficies ꝑm longitudinem ꝛ latitudineʒ. ꝛ corpus ꝑm longitudinē latitudinem ꝛ profunditatē.

Tertio Sciendum est q consequenter auctor determinat de quantitate que dicit mensura extrinseca eo q talis mensura nō erit subiectiue i suis mēsuratis. Et sunt due spēs scilicet tēpus ꝛ locus. tēpus eni non est in rebus tpalibus quas mēsurat sʒ est in pmo mobili. ꝛ loc9 est in locante ꝛ non locato qḋ mensurat. Et diffinitur sic. tēpus est mēsura motus ꝑm prius ꝛ posterius. i. tēpus est mensura p̄oris ꝛ posterioris in motu. Q2 autē tēpus sit quātitas pʒ. q2 est mensuratiuum substātie. duratões eniʒ substātiaꝝ mensurantur tpe. Et q sit continua probat quia partes eius copulant ad aliquē terminū cōeʒ scilicet nunc indiuisibile. preteritum enim ꝛ futurū copulantur ad ipm indiuisibile siue ad nūc quod est finis pteriti ꝛ psens futuri. Unde tēpus non habet eē nisi i successione ꝛ de genere successiuo quoꝝ partes nō possūt remāere simul i eē. ergo eē vni9 repugnat eē alteri9. ¶ Cōsequēter auctor determinat de loco ponēdo q sit quātitas q2 est mensura locati. Et q sit quātitas ɔtinua patet. q2 partes eius copulant ad aliquē terminū cōem scilicet ad eundē terminū ad quē pticule corporis copulant ¶ Sʒ ɔtra hoc istatur. loc9 dicit relatiue ad locatum. ergo locus non ē q̄titas. Secundo. particule corpis ꝛ loci non tminātur ad aliquē terminum cōem ergo text9 est falsus. aňs pbatur. q2 pticule corpis terminantur ad supficiem ꝛ particule loci non. quia locus est supficies ꝛ ptes supficiei non termināntur ad superficiē. ¶ Pro solōe est aduertendū q locus habet aliqḋ matiale ꝛ illud est vlti

ma sup̄ficies corpis ↄtinētis. h̄z etiā aliq̄d forma le ⁊ illud est imobilitas vt dicit̄ quarto physicorū. His dictis ponunt̄ aliq̄ dicta. Primuz est ꝙ loc⁹ formal̄r capt⁹ nō est spēs q̄ntitatis ↄtinue. Probatur p aristotelē q̄nto methaphysice qui nō enumerat locū iter spēs quātitatis, vbi ↄmentator ponit rōnem quare aristoteles obmisit locū dicēs ꝙ locus nō est q̄ntitas ſm opinionē aristotelis ſ3 tantū ſm opinionē famosā quā insequtur in p̄dicamētis. ¶ Scōm dictū est ꝙ partes loci nō p̄nt copulari ad eūdē terminū cōem ad quē partes corpis terminantur. ⁊ hoc ꝓbat scōa rō impfecta. ¶ Tertiū dictū est ꝙ loc⁹ material̄r accept⁹ non est spēs quātitatis ↄtinue distīcta a superficie. ꝓbatur q2 locus est sup̄ficies vltima corpis ↄtinentis vt dicit̄ quarto physicoꝝ. S3 q̄d dicendū est ad auctorē ⁊ aristotelē q̄ ꝓbāt locū eē spēz quantitatis cōtinue. ad hoc r̄ndetur ꝙ nō loquūtur ſm opinionē ꝓpriam ſ3 ſm opinionē ponētiū locū eē spatiū equale locato. ⁊ ſm illā opinionez hec oīa eēnt v̄a. ſ3 hec opinio reprobat̄ quarto phisicorum.

Sed cōtra p̄dicta arguit̄. Primo sic. pfectū ⁊ ipfectū nō variant spēm ſ3 linea supfities ⁊ corp⁹ nō differūt nisi p pfectuz ⁊ iperfectū ergo nō differūt spē. ¶ Scdo arguit̄ sic. Linea superficies ⁊ corp⁹ nō sūt accn̄tia. ergo nō sūt quātitates. aīs p3. q2 oē accidēs habet subiectū sibi adequatū. ſ3 ista nō sūt h⁹. quod p3 q2 nō dabile est sub3 q̄d nō hēat longitudinē latitudinē ⁊ ꝓfunditatē. ¶ Tertio arguit sic. Tēpus est q̄ntitas p accidēs ſm ph̄z quinto methaphysice. ſ3 nullum gen⁹ predicat̄ de sua spē p accn̄s. ergo tēpus non ē spēs q̄ntitatis. ¶ Quarto aguit̄ sic. tēpus ē quantū p motū. ergo si tp̄s eēt quātitas a fortiori mot⁹. ⁊ per ↄn̄s eēnt sex spēs q̄ntitatis ↄtinue. aīs patet. q2 tempus est mensura motus.

Ad rōnes Ad p̄mā dr̄ ꝙ perfectuz ⁊ iperfectū in eadem spē non variāt speciē. ſ3 tātū perfectū ⁊ impfectū. ſ3 bene i diuersis spēbus. ¶ Ad secūdā negetur antecedens. ⁊ ad ꝓbationē negat̄ maior. q2 nō o3 ꝙ oē accidēs habeat subm̄ adequatū sic ꝙ in eodē subo nō sint alia accidētia. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ tp̄s nō ē quantitas sic ꝙ p accidēs p̄dicetur de tp̄e. imo p se ⁊ in p̄ modo dicēdi p̄dicat̄ de ip̄o. sed sic dr̄ p accidens ꝙ tp̄s h̄z eē ab alio. s. a motu ⁊ mobili ⁊ dependet ab illis in gn̄e cāe materialis ⁊ efficientis. ¶ Ad quartā dr̄ distinguēdo antecedēs vel ꝙ tempus sit quātū per motū in genere cāe formalis. ⁊ sic negatur. vel in genere cāe efficientis ⁊ sic conceditur.

quāuis tamē videt̄ de mente aristotelis quīto methaphysice ꝙ mot⁹ sit spēs q̄ntitatis vt videbit̄.

His visis dicendū est de cōmunitatib⁹ quātitatis. Prima cōitas est. quātitati nihil ē cōtrarium. vt bicubito tricubito vel supficiei nihil ē cōtrariū. q2 cōtrarietas primo ī est q̄litatib⁹ non oībus sed quibusdam. quātitas autē nō est qualitas. quare sequit̄ ꝙ cōtrarietas non est in quātitate. Item quātitas non suscipit magis neq3 minus. Non enī vna linea ē magis linea q̄3 alia nec numerus ternarius ē magis numerus q̄3 binari⁹ ⁊ sic de alijs. Itez ꝓpriū ē quātitati ſ3 eā equale vel īequale dici. vt vn⁹ numerus est equalis vel inequalis alteri numero. ⁊ vnum corpus est equale vel inequale alteri. ⁊ vna linea est equalis vel inequalis alteri linee.

¶ Circa hunc textum notandum est primo ꝙ determinato de quantitate secundum se ⁊ absolute: hic consequenter auctor determīat de ea quātum ad eius proprietates que sunt tres. Quarum prima est. quantitati nihil est contrarium q2 contraria sunt forme actiue ⁊ passiue adinuicem sed quantitates non sunt forme actiue et passiue. ergo quātitates non sunt ↄtrarie. Potest tamen dupliciter intelligi ꝙ quantitati nihil est contrarium. Uno modo ꝙ nihil sit ei contrarium per accidens. ⁊ sic in quantitate reperitur contrarietas quia superficies alba per accidens contrariatur superficiei nigre. Alio modo potest intelligi ꝙ nihil contrariatur ei per se accipiendo contrarietatem pro repugnantia duarum differentiarum idem genus diuidentium. vel pro repugnantia priuationis ⁊ habitus. vel etiam pro repugnātia perfecti ⁊ imperfecti. ⁊ sic in quantitate reperitur contrarietas. Si vero capiatur contrarietas proprie pro repugnantia formarum actiuaruz ⁊ passiuarum sic in quantitate non est contrarietas. et hoc modo accipitur contrarietas in predicta proprietate. ¶ Consequenter auctor ponit secundā proprietatem que talis est. Quantitas non suscipit magis neq3 minus. Patet. quia vna linea nō ē magis linea q̄3 alia. nec vna supficies ē magis supficies q̄3 ali . neq3 magis quātitas q̄3 linea q̄3uis

vna sit maior ⁊ alia minor. Vñ magis ⁊ minꝰ ⁊ maius ⁊ minus differũt. q̄ꝛ suscipere maius ⁊ minus ē suscipere maiorē extēsionem vel minorē partiũ q̄titatis. ita ꝙ illud ē maius qđ est plus extēsum. Suscipere aũt magis ⁊ minus ē in suo ꝓprio eē ⁊ subali pfici ⁊ iperfici. Et q̄uis q̄titas suscipit maiꝰ ⁊ minus vt dictũ est: tamē nō suscipit magis ⁊ minus. Sũt aũt iste due ꝓprietates ꝓprie q̄titati secũdo modo eo ꝙ ɔueniũt omni q̄titati sed nō soli.

Secundo sciēdũ est ꝙ tertia ꝓprietas q̄titatis est. Propriũ est q̄titati ſm eā equale ⁊ iequale dici vt patet ex cōi vsu loquēdi. cũ. n. aliqua duo eiusdē sũt q̄titatis dicimꝰ ꝙ sunt equalia. cũ vero sunt diuersaꝝ q̄titatũ dicimus ea esse iequalia. Equalitas. n. ⁊ iequalitas sunt relatiōes fundate in q̄titate. Unde in p̄dicta ꝓprietate hec ꝑpositio ſm pōt dicere duplicē habitudinē. vno mō pōt dicere habitudinem cause formalis. ita ꝙ sit sensus. ꝓpriũ est q̄titati ſm eā formaliter eq̄le ⁊ iequale. sed hoc ē falsũ. q̄ꝛ ſm q̄titatē nō dicimur equales formaliter cũ equalitas sit relatio qua formalr̄ dicimur equales. Alio modo pōt dicere habitudinē cause efficiētis ⁊ sic est veꝝ ꝙ dicimur ſꝫ q̄titatē eq̄les vel ineq̄les effectiue. Unde aduertēdũ ē ꝙ equalitas vel iequalitas nō est passio q̄titatis. q̄ꝛ oīs ꝓpria passio est idē realr̄ cũ suo subō sꝫ eq̄litas vł inequalitas nō ē idē realr̄ cũ suo subiecto. s. cũ q̄titate ergo seqtur ꝙ non est ꝓpria passio q̄titatis. minor pꝫ q̄ꝛ q̄cũq̧ ꝑ se ponũtur in diuersis p̄dicamētis distiguuntur realr̄. sed equalitas ⁊ iequalitas reponũtur i p̄dicamēto relatiōis ⁊ nō q̄titatis. ergo distiguũtur realr̄ a q̄titate. Sed qd dicēdũ ad auctorē ⁊ Aristotelē dicētes ꝙ eq̄litas ⁊ iequalitas est passio q̄titatis. Dicatur ꝙ voluerũt solũmodo ꝑ eq̄litatē ⁊ iequalitatē circũloqui ꝓpriā passionem q̄titatis. ⁊ posuerũt actũ ꝓ aptitudine. ideo ɔuenit q̄titati q̄ꝛ ſm eam aptitudinalr̄ dicat̄ eq̄le vel ieq̄le. ⁊ talis relatio aptitudinalis nō distiguitur realr̄ a suo fundamento q̄ꝛ iplicat ɔtradictionē ꝙ sit quātitas ⁊ ꝙ nō sit talis aptitudo ad dici equale vel inequale.

Tertio sciēdũ est ꝙ p̄ter has diuisiones habitas de quātitate est vna alia talis Quātitatũ alie sunt q̄titates ꝑ se ⁊ alie ꝑ accidēs. Unde q̄titates ꝑ se sunt ille de q̄bus iaꝫ determinatũ ē ⁊ habēt directe poni in p̄dicamēto q̄titatis Sed q̄titas ꝑ accidēs est illa que nō habet ꝑ se reponi i p̄dicamēto q̄titatis. sicut albũ ē q̄titas ꝑ accidēs. q̄ꝛ q̄ta fuerit superficies tātũ albũ fore dices. ergo si superficies est lōga ⁊ lata vel mēsurat ſm lōgitudinē ⁊ latitudinē sic etiā albũ erit lōgũ vel latũ. Sꝫ hoc qđ est eē lōgũ ⁊ latũ nō est de rōne albi q̄uis repugnat sibi eē sine q̄titate. ⁊ ideo albũ est q̄titas ꝑ accñs q̄ꝛ ē mēsura substātie ꝑ superficiē. q̄ꝛ nō dicimꝰ albũ eē lōgũ vel latũ nisi q̄ꝛ superficies ē lōga vel lata. ⁊ silr̄ nō dicimꝰ actionē esse lōgā nisi q̄ꝛ tp̄s i quo fit talis actio ē lōgũ. ¶ Et si arguat̄ ꝙ albedo idētificat̄ realr̄ q̄titati. q̄ꝛ illa nō distiguũt̄ realr̄ q̄ nō pñt separari ⁊ separatim ɔseruari. sꝫ albedo ⁊ q̄titas sunt hmōi ergo nō distinguũtur realr̄. Ad hoc dicitur ꝙ ꝓpter distictionē realē tātũ aliquoꝝ non valet iferri possibilitas separationis q̄ꝛ adhuc illo stāte ipa habēt necessariā depēdētiā adiuicē. ⁊ ꝓbatur ꝙ distiguātur realr̄ q̄ꝛ que sunt in diuersis p̄dicamētis distiguũtur realiter. sed albedo ⁊ superficies sunt in diuersis p̄dicamētis. ergo distiguũtur realiter. maior ē nota ex p̄mo posterioꝝ. ⁊ minor per se est manifesta. ergo conclusio vera.

Sed contra p̄dicta arguitur Primo sic. locus sursũ ⁊ locus deorsũ ɔtrariant̄ cũ sub eodē genere maxime distāt. ergo in quātitate est ɔtrarietas. ¶ Secundo arguitur sic. iequale suscipit magis ⁊ minus ⁊ tamē iequale est quātitas. ergo quātitas suscipit magis ⁊ minꝰ. ¶ Tertio arguitur sic. equalis dicitur ſꝫ virtutē ⁊ ieq̄lis. ergo hec ꝓprietas ɔuenit alijs a q̄titate. antecedēs patet q̄ꝛ hoīes potētes portare idē pōdus dicũtur eq̄lis virtutis. ¶ Quarto arguit̄ sic. i q̄titate est motus. ergo i q̄titate est ɔ̄rietas. ɔñs patet q̄ꝛ oīs motus fit de ɔtrario in ɔtrariũ.

Ad rationes Ad p̄mā negetur antecedēs. ⁊ ad ꝓbationē distinguitur ɔñs. vel ꝙ maxime distant distātia formali ⁊ sic negetur. vel locali ⁊ sic ɔceditur. modo illa distātia nō sufficit ad ɔtrarietatē. ¶ Ad secundā dicitur ꝙ equale vel iequale accipiunt̄ duplr̄. Uno modo pro fundamēto ⁊ sic eq̄litas suscipit magis ⁊ minus. Alio modo accipitur formalr̄ pro ipa eq̄litate ⁊ hoc modo nō suscipit magis ⁊ minꝰ. ¶ Ad tertiā negetur antecedēs. ⁊ ad ꝓbationē distinguitur ɔñs. quia duplex est equalitas. Quedā ē equalitas molis siue magnitudinis. Alia est equalitas virtutis. ⁊ a prima res dicũtur equales ſm talem equalitatē molis vel magnitudinis. ab equalitate vero ꝟtutis bene dicunt̄ aliq equales equalitate. hic autē accipit̄ equalitas pro equalitate molis ⁊ nō pro equalitate virtutis. ¶ Ad quartam ɔcedit̄ antecedens ⁊ distiguit̄ ɔñs vel capiendo cōtrarietatem proprie ⁊ sic negat̄. vel generaliter ⁊ sic concedit̄. vt visum est in primo notabili.

Ad aliquid vero talia dicunt q̄ cūq3 hoc ipm quod sūt aliorū dicunt vl quomolib3 aliter ad aliud vt duplū dimidij duplū. et dimidiū dupli dimidiū. pater filij pater. filius pr̄is filius. maius minore maius. et min⁹ maiore min⁹. vl sb hitudie alt'ius casus vt simil' simili simil'. vicinus vicino vicinus. Relatiuoꝝ tres sūt spēs. q̄dā dicūtur ꝑm equipantiā vt q̄cūq3 eodē nomine dicunt vt simil' simili simil' et eq̄lis equali equal'. et vicinus vicino vicinus. Alia ꝑm suprapositionē dicūt vt duplū triplū q2 ista supraponunt aliis sic dn̄s seruo supraponit. Alia vero ꝑm suppositionē vt seru⁹ dn̄o supponitur. et filius patri. et dimidium duplo. duplo dimidium.

¶ Circa hūc textū notādū est pmo q determinato de quātitate nr̄ auctor determiat de relatiōe. Et q̄uis ordine pfectiōis q̄litas pcedit ad aliqd eo q q̄litas est ens absolutū ad aliqd ꝟo respectiuū. et etiā multe relationes fūdātur i q̄litate. tn̄ auctor noster doctrinā Aristo. isequēs prius determiat de ad aliqd q̄ de q̄litate. Cui⁹ rō est q2 vt cōmuniter dr̄ plures relatiōes fūdātur sup quātitatē et q̄litatē q̄ sup q̄buscq3 alijs pdicamētis. relatiōes aūt habēt cognosci p fundamēta et terminos ideo ordie doctrine ad aliqd seq̄tur quātitatē et pcedit q̄litatē. ¶ Unū h pdicamētū cōuenienti⁹ noiatur h nomine ad aliqd q̄ h nomine relatio vl h noie relatiuum. Et ratio ē q2 nā eoꝝ q̄ sūt in h pdicamento est eē depēdēs ad aliud tāq3 ad terminū s3 tal' depēdētia. magis explicite sigtur p ad aliqd q̄ p relatione vl relatiuū eo q hec ppositio ad significat depēdētiā. et h nomen aliqd noiatiui casus significat terminū illi⁹ depēdētie. Et q̄uis i rei veritate ad aliqd nō sit pdicamētū cū sit quoddā cōplexu3 vl ens p accidēs. tn̄ circūloqmur nobis aliqd pdicamētū grā cui⁹ diffinitur i textu sic. Ad aliqd ꝟo talia dicūtur q̄cūq3 h ipm qd sūt alioꝝ dicūtur. i. referunt. vl quomodolꝫ aliter ad aliud. Que diffinitio hꝫ sic exponi. talia id ē illa dicuntur ad aliqd id ē referunt ad aliud. q̄cūq3 id ē q̄ hoc ipm qd sūt alioꝝ. dicunt id ē referūtur ad aliud sub hitudine obliqui casus vt genitiui datiui accusatiui vl ablatiui. Cōuenit aūt relatiuis hec diffinitio tā scdm eē q̄ scdm dici. Unde relatiuū scdm dici ē qd de suo principali significato nō importat relationem. Relatiuū vero scdm eē ē quod de suo pricipali significato et totali iportat relationē. Et est duplex. nā quoddā ē relatiuū scdm eē reale qd. s. pōt esse circūscripto oī ope itellectus. Aliud ē rōnis quod scilicet de pncipali significato iportat relationē q̄ depēdet ab intellectu scdm eē et conseruari sicut sunt secūde itentiones. Relatiuū aūt reale ē duplex. quoddā ē aptitudinale siue fundamentale et tale semper req̄rit terminū in aptitudine et predicat de suo fundamēto necessario et p se nō differt realiter ab eo. Aliud ē relatiuū actuale qd. s. iportat relationē q̄ req̄rit actu fundamētum et terminum et tale predicat ɔtingēter d suo termino. Et illud adhuc ē duplex q2 quoddā ē extrinsecus adueniens. Aliud ē itrinsecus adueniēs. Unde relatio itrinsec⁹ adueniens ē que necessario ponit positis fundamēto et termino i quacūq3 distātia ponat. vt positis duob⁹ albis i quacūq3 distātia imediate ɔsurgit relatio q̄ est similitudo. Et dr̄ itrinsecus adueniēs q2 insequtur naturā fundamēti et termini. Relatio vero extrinsecus adueniēs ē q̄ nō necessario ponit positis fundamēto et termino sed aliqd aliud req̄rit vt posita potētia actiua ignis et ipotētia passiua stuppe nō imediate ponit actio s3 adhuc req̄rit approximatio adinuicē.

Secundo sciendū est q adhoc q aliquod relatiuū sit in hoc pdicamento reponibile req̄rit pmo q sit relatiuum scdm esse. Scdo q iportet relationē realē. Tertio q illa relatio sit actualis. Quarto q sit itrinsecus adueniens. Quito q a suo fundamēto realiter distiguatur. Per primū aūt excludunt oia relatiua scdm dici. Per secūdum vero oēs secunde itentiones. Per tertiū oēs relationes fundamētales siue aptitudinales. et tales sūt eiusdē pdicati cū suis fundamētis. Per quartū aūt excludūtur sex vltima pdicamenta que importāt relationes extrīsecus adueniētes. ¶ Relatiua aūt i textu diuidunt sic. Relatiuoꝝ alia sūt equiparantie. alia suppositionis. alia suprapositionis. Cuius diuisionis ratio ē q2 omnia relatiua iportant respectum. vel ergo iportant respectum equalitatis et sic sunt relatiua equiparantie. alia inequalitatis et hoc est dupliciter. quia aut dicunt respectu3 superioritatis et sic sunt relatiua suprapositionis. vel respectum inferioritatis et sic sūt relatiua suppositionis. Unū relatiua equiparantie sūt que eodē noie noiantur vt

sitis ⁊ site. Relatiua v̄o suppōis sūt illa q̄ ipoꝛtāt supioꝛitatē ad sua coꝛrelatiua sic pater dn̄s ⁊ sic d̄ alijs. Relatiua v̄o suppōis sūt illa q̄ ipoꝛtāt iferioritatē respcū suoꝝ coꝛrelatiuoꝝ sicut fili⁹ ⁊ s̄uus. Oīa āt relatiua q̄ nō ipoꝛtāt supioꝛitatē vel iferioritatē ad sua coꝛrelatiua dn̄r relatia eqp̄atie. His dcis iferr̄ q̄ relatio itrinsec⁹ adueniēs ē gen⁹ gn̄alissimū. Probatur q̄ sit gen⁹. q꞉ p̄dicaꝛ de plurib⁹ dr̄ntib⁹ spē ergo ē gen⁹. Et q̄ sit gn̄alissimū p꞉. q꞉ illud ē gen⁹ gn̄alissimū s̄ qd̄ nō ē aliud gen⁹ supueniēs. ſ꞉ relatio itrisec⁹ adueniēs ē h꞉ ergo ē genus gn̄alissimū. minoꝛ p꞉. q꞉ nihil p̄dicatur de relatōe qditatiue nisi ens. ſ꞉ ens n̄ ē gen⁹ ergo n̄ ē aliqd̄ genus supueniēs. 2° iferr̄ q̄ nulla relatio extrisec⁹ adueniēs nec ēt rōis nec relatio realis trāscēdēs ē in p̄dicamēto relatōis. q꞉ relatio itrinsec⁹ adueniens nec ē gen⁹ gn̄alissimū nec p̄dicatur eēntialr̄ d̄ istis relatōib⁹. igr̄ nō sūt i p̄dicam̄to relatōis. Ex^m de relatōe trāscēdenti sic idētitas ⁊ diuersitas q̄ n̄ sūt alic⁹ determinati gn̄is q꞉ idem ⁊ diuersum diuidunt ens ⁊ quodlibet genus entis.

Tertio sciēdū est q̄ iux̄ p̄dcā icidūt aliq̄ difficultates. ¶ p^a ē. vtꝝ relatio sit ēs ex̄ aīa꞉. Et videꝛ q̄ nō. q꞉ relatio non ē nisi ꝯpatio vni⁹ ad alteꝝ. sed talis ꝯpatio n̄ ē nisi in itellectu ⁊ ab itellectu ꝯpāte. g̃ n̄ est ens reale ſ꞉ ens i aīa. In opp^m ē ph̄s q̄nto metha. q̄ diuidit ens s̄m se i decē gn̄a quoꝝ vnū ē relatio. Pro isto dubio ē notādū q̄ de h̄ iueniunꝛ duo modi dicendi. P̄m⁹ modus ē q̄ oīs relatio ē ab aīa fabricāte. ⁊ p̄baꝛ sic. q꞉ n̄ ē ponēda pluralitas sine necessitate. ſ꞉ oīa entia pn̄t eq̄ bn̄ saluari n̄ ponēdo tales respect⁹ p̄ter aīa꞉ sic ponēdo. g̃ tales n̄ sūt ponēdi p̄ter aīam ⁊ sic dicūt q̄ oīs relatio ē ab aīa causāte. S꞉ istud dcm̄ n̄ pōt stare i v̄itate. p̄batur. q꞉ sic ens diuidiꝛ i ens i aīa ⁊ ex̄ aīam. ita relationes diuidūꝛ i relatōes reales ⁊ rōis. ſ꞉ p̄ma diuisio n̄ pōt stare si ponereꝛ oīa ētia oīo eē ab aīa fabricāte. g̃ nec 2^a. Itē illd̄ qd̄ cognosciꝛ p sensū ē reale. ſ꞉ relatio ē h꞉. nā distātia sol' a terra ē relatio. ꝯstat āt q̄ pōt cognosci p sēsū g̃ ⁊c̄. Itē p̄ductio rei vr̄ eē realis aliogn itellect⁹ oīa p̄duceret. ſ꞉ productio t̄mini ē relatio g̃ relatō ē ēs reale ⁊ n̄ rōis. Itē qn̄cūq꞉ aliqd̄ diuīsū ē ex̄ aīam diuidētia sūt ex̄ aīa꞉. ſ꞉ ens qd̄ s̄m se ē reale diuidiꝛ i decē gn̄a ergo ⁊c̄. Ex istis rōib⁹ pōiꝛ ali⁹ modus dicēdi. s. q̄ relatio ē ens ex̄ aīam: quia decē p̄dicamēta sꝫ decē reꝝ p̄ma p̄ncipia quoꝝ relatio ē vnū ergo ⁊c̄. Et ad argumentū ōriū dr̄ q̄ duplex ē ꝯpatio. vna ē actualꝛ quā facit intellect⁹ cōpādo vnū alteri ⁊ illa dependet ab intellectu compa-rāte. alia est ꝯpatio foꝛmalis q̄ ꝯsurgit ex foꝛmalib⁹ rōibus extremoꝝ ⁊ illa ē i re preter cōpationē itellectus. ¶ 2^a difficultas ē. quid itelligit auctoꝛ per hoc q̄ i diffinitōe relatiuoꝝ poniꝛ vl' quōlibet alr̄ ad aliud. Ad hoc rn̄detur q̄ itelligit relatiuū referri ad aliud sub habitudine genitiui casus vl' cuiuscūq꞉ alterius. Vn̄ qn̄ aliquid p̄dicatur de aliquo i recto illud nō ē nota relationis vt cū dr̄. hoc ē hoc. sed nota relatōis sp h꞉ fieri p obliquū vt pr̄ filij pater. filius pr̄is filius. Sed foꝛte videꝛ q̄ illa diffinitio ꝯueniat relationib⁹ rōis cū totū eē earū sit ad alid̄ se hr̄e sub habitudīe obliqui casus. Ad hoc rn̄deꝛ q̄ p̄dcā diffinitio nō conuenit ip̄is. q꞉ tales p̄p̄e nō dn̄r ad aliud cū aliud sit dr̄ia entis ⁊ dicat diuersitatē eēntialē. ſ꞉ tales relatiōes nō sꝫ entia cū habeant solū esse p opationē intellect⁹. ergo sequiꝛ q̄ p̄p̄e nō dn̄r ad aliud q꞉ ens nō ē alid̄ a n̄ ente. quare p̄dicta diffinitio nō ip̄is conuenit. ¶ 3^a difficultas est. vtrum relatio realis sit eadē cū suo fūdamēto. Ad h̄ rn̄detur q̄ relatio realꝛ actualꝛ nō est eadē oīo cū suo fūdamēto ſ꞉ distinguiꝛ realr̄ ab eo. p̄baꝛ. nulla vniuoca res limitata pōt ꝯtinere opposita foꝛmalr̄ s̄m p̄dicta꞉ idētitatē. ſ꞉ i eodē fūdam̄to successiue fūdāꝛ opposite relatōes foꝛmalr̄: g° qua rōe contineret vnam istarum eadē rōe contineret aliam per identitatem realem ⁊ sic idē contineret opposita foꝛmaliter. Item fūdamentū potest remanere sine relatione. ergo relatio distiguiꝛ realr̄ a fūdamēto. an̄s p꞉: q꞉ posito q̄ nō sit nisi vna qualitas in mundo tūc non est similitudo. ⁊ cras generetur alia qualitas eiusde꞉ speciei tunc erit similitudo: ergo fundamentū potest esse sine relatione: ⁊ per consequens distinguunꝛ realiter ab inuice꞉. ¶ Sed ꝯtra hoc instatur q꞉ si hoc sit verum q̄ relatio sit alia res a fundamento tunc erit processus in infinitum in relationibus q꞉ si similitudo sit res alia a fundamento ip̄a cu꞉ alia similitudine erit eiusdem sicut due albedines sūt eiusdem speciei ⁊ sunt similes ⁊ ita due similitudines erunt similes: ⁊ iterum quereretur de tertia ⁊ quarta ⁊ quīta similitudine. ¶ Secūdo sic. oē꞉ rem realiter ab alia distinctam potest deus facere sine alia. cum ergo relatio sit res distincta realiter a fundamento videtur q̄ deus poterit eam a fundamento separare ⁊ sic p seipa꞉ facere. ¶ Ad primam dicitur q̄ in talibus ponendus est status in secundo processu. licet enim duo alba sint similia non tamen due similitudines sunt similes. et si sint similes seipsis sunt similes. Et quia causa foꝛmalis non proprie denominat seipsam, ⁊ ideo est

status in secundo. Ad aliud dicitur q omnem rem distinctā ab alia et ipsa poorē deus pōt separare. sed posteriorē nō. relatio aūt posterior ē eentialr suo fundamēto. ideo nō pōt relationē separare a fūdamēto quāuis fundamētū possit esse sine relatione.

Sed contra predicta arguit. Primo sic. partes substātie sunt substātie et tñ dnr ad aligd. ergo diffinitio cōuenit alijs a diffinito. ¶ Scdo arguit sic. paternitas ē ad aligd et tñ nō refert sub habitudine alicuius obliq casus, non. n. dicim⁹ pñitas filiatōis pñitas. ergo diffō nō est bona. ¶ Tertio arguit sic. nullū equocū est gen⁹. relatio ē qddā equocū. ergo nō ē gen⁹. minor pz qr dr de relatōe reali et rōnis non vniuoce sz equoce. ¶ Quarto arguit sic. illa q ponunt supra se īuicē pdicant de se īuicē. sed vnū relatiuū nō predicatur de correlatiuo. ergo nō ponitur supra aliud et per ons nulla sunt relatiua suprapositionis.

Ad rationes Ad pmaz dicit q lz partes substātie non sint relatiua sm eē sūt tn relatiua sz dici. ¶ Ad 2^am dr q licet pñitas bn referri i ɔcreto qūuis nō i abstracto. etiā pñitas nō ē relatiuuz sed est relatio et rō referēdi. ¶ Ad 3^am ɔcedit maior et distiguit minor. qr relatio pōt dupl'r ɔsiderari. vno mō i generali vt dr tā de relatiōe reali q̄ rōnis tā extrīsecus adueniēte q̄ itrīsecus. et sic relatio nō ē vniuocū neqz genus, alio mō capitur p relatōe reali itrisec⁹ adueniēte et tūc ē pdicamētū et gen⁹. ¶ Ad qrtā dr q dupl'r pūt poni aliq sm sub et supra. vno modo sm rōnez subijcibilis et pdicabilis et hoc modo relatiua non ponūtur sub et supra. Alio modo sm rōnem cause et effectus et hoc modo relatiua ponūtur sub et supra.

Post hec sequuntur cōmunitates relationis. Prima est q cōtrarietas est relationi. vt virtus est contraria vicio cū vtrūqz eorum sit ad aliquid. hoc autez non ɔuenit omni relationi. duplo enim nihil est contrarium neqz triplo. Item relatiua suscipiūt magis et minus vt simile dicitur magis et minus simile et similiter inequale. Sed hoc non cōuenit omnibus relatiuis. duplū enim non dicitur magis et minus duplū. neqz triplū neqz pater. Item relatiua dicuntur ad conuertētiam vt pater filij pater. filius patris filius. Itē relatiua sunt simul natura. simul enim sunt duplū et dimidiū pater et filius. Itē relatiua posita se ponunt et perempta se perimunt. vt si duplum est dimidiū est et econtra. et si duplū non est dimidiū non est et ecōtra.

¶ Circa hūc textū notandū est pmo q hic dñr auctor noster deērminat de relatiuis ponendo cōitates et pprietates eoꝝ. Et ponit pmo duas cōitates quaꝝ pma est. Conuenit relatiuis habere ɔtrariū. pz qr virtus et vicium sunt ɔtraria et sunt relatiua. ergo habere ɔtrariū ɔuenit relatiuis. Quia etiaz ɔuenit qlitatibus et nō ɔuenit oib⁹ relatiuis. ideo habere ɔriuz nō est ppriū ipsis qrto mō. dicit enim q nullis relatiuis sm esse ɔuenit habere ɔriū. et pz qr illud cuius totū esse est ad aliud quodāmodo se habere et est respectiuū et depēdēs nō habet ɔriū. qr ɔtraria sunt forme actiue et passiue adiuicē. sed totū esse relatiuoꝝ est respectiuū et depēdēs. ideo nullū relatiuū sm eē habet ɔtrariū. Relatiua aūt sz dici possunt dupl'r ɔsiderari. vno modo quo ad esse absolutuz qd est alterius generis. et sic aliquid pōt eis esse ɔriū. Alio mō quo ad respectus quos icludūt seu ɔnotāt et sic nihil est eis ɔtrarium. Potest tamē al'r dici q habere ɔtrariū p accidēs ɔuenit relatiuis et nō p se. qr vbicūqz potest esse motus ibi est ɔrietas. ergo cū in relatiuis nō sit p se motus sed solū p accidēs seqtur q ad aligd nō habet p se ɔtrariū sed solū p accidēs. ¶ Scda cōmunitas relatiuoꝝ est talis. Cōuenit relatiuis suscipere magis et minus. pz qr relatiua p se itēdūtur et remittūtur in suo pprio esse vt pz de iequali simili et dissimili. ergo suscipere magis et minus ɔueniūt relatiuis. hoc tamē nō est eis aliquo modo ppriū. non .n. ɔuenit eis solis. sed etiā qualitatibus. nec etiam oībus sed solū illis quoꝝ fundamēta suscipiūt magis et minus. sicut enim respectus causatur a fundamēto. sic ad itēsionē fundamēti seqtur itēsio relatiuoꝝ. Ex quo pz q sicut ad aligd nō est per se et pmo motus. sic ad aligd nō suscipit pmo et p se magis et minus. tamē bene i ad aligd pōt esse p se motus cū aliqua relatio p se itēdat et remittat. Et hoc nō vult philosophus negare quinto physicoꝝ. sed vult negare solū q ibi nō est motus pmo et p se. Et q ibi sit motus p se pz qr ibi est alia forma a forma absoluta extēsiue acqsita et pcedēs de esse iperfecto ad esse pfectū. ergo seqtur q ibi est p se motus.

Secundo sciēdū est q dñr auctor pōit duas alias pprietates quaꝝ pma ē. Relatiua dñr ad ɔuertētiā. Et pōt dupl'r exponi

vno⁹ sic. ad eē vni⁹ relatiui seqᷓ eē alterius. vt pꝫ i
exēplo text⁹. si pater ē fili⁹ ē. ⁊ si filius ē pr̄ ē. ⁊ si sic
exponit̄ ē ꝓpꝛium relatiuis 2⁰ modo. qꝛ ꝯuenit oī sꝫ
n̄ soli. nā hō̄ ⁊ risibile hoc mō̄ dn̄r ad ꝯuertentiā. qꝛ
ad eē vni⁹ seqᷓ eē alterius. Alio⁹ pōt sic exponi. re
latius dn̄r ad ꝯuertētiā. i. referūt ad seīuicē ꝫm mu
tuā depēdētiā. s. ꝙ sic vnū ꝑdicat̄ de seipo cū obli
q̄ sui coꝛrelatiui ita ēt eꝫ: vt sic dr̄ pr̄ ē filij pr̄. sic ēt
dr̄ filius ē p̄ris filius. ⁊ sic exponendo est propriū
quarto modo. Conuenit enim omnibus rela-
tiuis ⁊ solis. Differunt enim conuersio conuerti-
bilitas ⁊ ꝯuertētia. qꝛ ꝯuersio ē passio ꝓpōnuꝫ ig
bus de subō vnius fit predicatū alterius ⁊ eꝫ. Sꝫ
ꝯuertibilitas ē passio eoꝝ que de seīuicē ⁊ vl̄r
ꝑdicant̄ vt homo ⁊ risibile. Sed ꝯuertentia ē refe
ribilitas ꝫm mutuā dependētiā ⁊ hoc solū ꝯuenit
relatiuis. ¶ 4ᵃ ꝓpꝛietas ē. relatiua sūt sil̄ nā. i. con
uertunt̄ ꝫm essendi ꝯn̄am. vt sic bn̄ seqᷓ pr̄ est g̊ fi
lius ē ⁊ eꝫ. ꝓbat̄ ꝙ sint sil̄ nā. qꝛ illa q̄ posita se po
nūt ⁊ ꝑempta se ꝑimunt sunt sil̄ nā. ⁊ hoc si vnum
n̄ sit cā alteri⁹. sꝫ relatiua posita se ponūt ⁊ perem
pta se ꝑimunt. ⁊ vnū nō ē cā alteri⁹ ergo sᷓt sil̄ nā.
Relatiua tn̄ p̄nt dupl̄r accipi. vno mō ꝓ denoia
tis: vt pater ⁊ filius ꝓ substātia q̄ genuit vel q̄ ge
nita ē. ⁊ sic nō oꝫ relatiua eē sil̄ nā imo vnū pōt esse
prius alio natura ⁊ tpe. Alio mō p̄nt capi formal̄r
siue ꝓ ꝑ se significatis. s. ꝓ ip̄is respectib⁹. ⁊ sic oīa
relatiua sūt sil̄ nā. ideo hec ꝓpꝛetas conuenit oib⁹
relatiuis q̄uis forte non conuēiat solis. ideo ē eis
propꝛia secundo modo.

Tertio sciendū ē ꝙ circa ꝑdcā mouent̄ aliq̄
dubia. Pꝛimū ē. vtrū relatiuum ha
beat diffiniri per suū coꝛrelatiuū. Et vr̄ ꝙ sic. quia
ꝫm poꝛphiriū necesse est in vtroꝛūqꝫ rōnibus vtris
qꝫ vti. ergo diffiniuntur ꝑ se inuicē. Itē cōiter dici
mus pater est res habēs filiū: ⁊ filius est res habēs
patrē. ⁊ i talibus vnū relatiuū diffinitur ꝑ reliquū
ergo ⁊c̄. Ad hoc r̄ndetur dimissa opinione noialiū
ꝙ vnū relatiuū nō debet diffiniri ꝑ reliquū. sꝫ vnū
relatiuū debet diffiniri ꝑ suū fundamētū in recto ⁊
ꝑ fundamētū sui coꝛrelatiui in obliquo. vnde si ali
quis velit diffinire patrē debet sic diffinire. pater
est animal qd̄ genuit aliud aial ex suba sua vel ex
suo semine. ⁊ filius ē aial genitū ab alio aiali existē
te ex semine eius existētis. Et ꝙ relatiuū debeat
diffiniri ꝑ fundamētū ⁊ terminū ⁊ nō ꝑ suū coꝛrela
tiuū. ꝓbatur qꝛ diffinitio debet eē eēntial̄r notioꝛ
diffinito. sed vnū relatiuū nō est notius altero cuꝫ
ip̄a sint simul natura. ergo vnū nō diffinitur ꝑ reli
quū. Itē si ita esset sequeretur ꝙ idē diffiniretur ꝑ
seip̄ꝫ. ꝯn̄s est falsuꝫ qꝛ vel est notius seip̄o. ⁊ ꝯn̄a ꝓ
batur. qꝛ aliquādo idē refertur ad seip̄ꝫ. ¶ Ad ra
tiones ante oppositū. ⁊ pꝛimo ad auctoꝛitateꝫ poꝛ
phirij dicitur ꝙ illa est distiguēda. vel in ꝓpꝛia foꝛ
ma ⁊ sic non opoꝛtet diffiniri ꝑ reliquū. vel in suis
fundamētis ⁊ sic ꝯuenit. Ad aliam dicitur ꝙ tales
declaratōes nō sunt diffinitōes sed sunt quedā no
tificatōes iperfecte. ¶ Secūdū dubiū ē vtꝝ spēs
ad aliqd ⁊ spēs qualitatis sint disticte. Et videtur
ꝙ nō qꝛ scīa virtus doctrina ⁊ disciplina sunt i ꝑdi
camēto ad aliquid ⁊ etiā i pꝛedicamēto qualitatis
ergo ⁊c̄. Et ꝯfirmatur. nā Aristoteles dicit i ꝑdica
mētis ꝙ nihil ꝓhibet genus esse ad aliqd ⁊ species
esse de alio ꝑdicamēto. vt scīa ⁊ disciplina que sūt
genera sunt in ꝑdicamēto ad aliquid. ⁊ grāmatica
⁊ musica sunt in pꝛedicamēto qualitatis. ¶ In op
positū arguit̄ qꝛ diuersoꝝ generū ⁊ nō subalterna
tī positoꝝ diuerse sūt spēs ⁊ dr̄ie. g̊ spēs ad aliqd
⁊ q̄litatis non sūt eedē. ¶ Ad argumētum r̄ndet̄
negādo ꝙ sint in ꝑdicamēto ad aliqd imo sūt in ꝑ-
dicamēto q̄litatis qꝛ de suo significato formali si-
gnificant q̄litatē. Et neget̄ gen⁹ eē de vno ꝑdica-
mēto ⁊ spēm ei⁹ de alio. vn̄ lꝫ doctrina ⁊ discip li-
na sint i ꝑdicamēto ad aliqd nō tn̄ scīa ⁊ virtus et
vicium. Et dr̄ vltra ꝙ doctrina ⁊ disciplina non
sūt genus ad sciētiā. Et ad Aristo. dr̄ ꝙ non dice
bat ꝫm opinioneꝫ pꝛopꝛiam sed dubitatiue.

Sed contra ꝑdicta arguit̄ Pꝛio sic. nul-
la foꝛma simplex indiuisibil̄r
hꝫ ꝯriū ad suscipere magis ⁊ minus. sꝫ relatiua sᷓt
foꝛme simplices cū sint respect⁹ indiuisibiles. er-
go n̄ suscipiūt magis ⁊ minus. ¶ Scd̄o arguitur
sic. eq̄le non suscipit magis ⁊ minus. g̊ nec simile ⁊
ꝑ ꝯn̄s male dictū est simile suscipit magis ⁊ min⁹
¶ Tertio arguit̄ sic. hō̄ ⁊ risibile dicūtur ad con-
uertentiam ⁊ tn̄ non sūt relatiua. ergo dici ad con
uertētiā nō est ꝓpꝛiū relatiuis. ¶ Quarto arguit̄
sic. illa q̄ opponūtur nō ponūt se iuicē. sed relatia
non opponuntur. ergo nō ponūt se inuicem.

Ad rationes Ad pꝛimaꝫ dicitur ꝙ nō
est icōueniens ꝙ aliqua
foꝛma manēs eadē ꝫm speciē possit suscipere ma
gis ⁊ min⁹ ⁊ etiā habere cōtrarium. nā sicut fūda
mēta relationū possūt itendi. ita etiā relationes fū
date super ip̄is. ¶ Ad secundam negetur conse
quentia quia non est simile de q̄litate ⁊ similitudi
ne. quia equalitas fūdatur i quantitate que nō su
scipit magis ⁊ minus. sed similitudo fundatur i q̄li
tate que suscipit magis ⁊ minus. ideo similitudo
potest intelligi ⁊ remitti ⁊ non equalitas. ¶ Ad

tertiã negeꝛ añs qꝛ conuertentia eſt paſſio relatiorũ q̃uis bñ dicãtur conuertibila. qꝛ ꝯuertẽtia eſt referibilitas ſm mutuã dependẽtiã. ⁊ hoc ſolũ cõuenit relatiuis. ¶ Ad quartã dr̃ ꝙ lʒ oppoſita nõ ponũt ſeiuicẽ in eodẽ ſubo. tñ bñ i diuerſis. ſic ãt ẽ relatis. ñ.n. poſita ſe ponũt i eodẽ ſbo ſʒ i diuẽſis

Itẽ alia diffinitio relatiuorũ talis eſt. Ad aliquid ſũt quibꝰ hoc ipʒ eẽ ẽ ad aliud quodãmodo ſe habere. ⁊ hec diffinitio eſt ꝓpria relatioꝝ. Itẽ propriũ relatiuoꝝ eſt ꝙ ſi quis diffinite nouerit vnum relatiuoꝝ diffinite noſcet ⁊ reliquũ. vt ſi diffinite nouerit quid ſit duplum diffinite noſcet id cuius ẽ duplũ neceſſe ẽ enĩ in vtrorumqʒ rationibus vtriſqʒ vti.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ p̊ ꝙ dñr Pe. hiſpa. ponit diffinitionẽ ad aliqd conueniẽtẽ ſolũ relatiuis ſm eẽ ⁊ eſt hec. Ad aliqd ꝟo talia ſũt quibus h̊ ipʒ eẽ ẽ ad aliõ quodãmõ ſe hr̃e. Que diffinitio ſic expõitur. illa ſũt ad aliqd quoꝝ ꝓpꝛiũ eẽ ẽ ſe habẽ ad aliud quodamõ. i. ſm hitudinẽ alicuiꝰ obliq caſus. Et ponitur ibi quibꝰ hoc ipm eẽ ẽ ad aliud. ad dñiam relatiuoꝝ ſm dici. Sub hac enĩ diffinitiõe ꝯphendũtur relatiua ſm eẽ que ad ſeiuicẽ referũtur relatõe reali. ad quã tres ꝯditões reqrũtur ſic ṗus dcm̃ eſt ſupius. ſ. ꝙ ãbo extrema ſint realia: ⁊ ꝓp hoc iter nõ entia ſolũ reperitur relatio rõnis. 2m ẽ ꝙ ſint realr̃ diſtincta ⁊ ꝓp hoc relatio idẽtitatis nõ ẽ realis. 3m eſt ꝙ extrema ſint eiuſdẽ rõis ⁊ ordinis ⁊ ꝙ ꝯſurgat ex natura extremoꝝ. ⁊ iõ relatio creature ad creatorẽ nõ eſt real. non.n. diſtinguiẗ realr̃ a fũdamẽto. Et hoc dʒ itelligi de relatione reali ꝓpꝛiiſſime ſũpta. Cõſequẽter ex hac diffinitõe iſert auctor vnã ꝓpꝛietatẽ illoꝝ relatiuoꝝ dicẽs. Proprium eſt relatis ꝙ ſi qs nouerit diffinite vnũ relatiuoꝝ diffinite noſcet ⁊ reliquũ. cuiꝰ rõ ẽ qꝛ totũ eẽ relatiui ẽ ad aliud ſe hr̃e. ſ. ad correlatiuũ. ergo nõ põt cognoſci illud relatiuũ niſi cognito illo ad qõ referẗ. g̊ ſi qs diffinite nouerit vnũ relatiuoꝝ diffinite noſcet ⁊ reliquũ. Nõ eſt tñ intelligendũ vt ṗus dcm̃ eſt ꝙ correlatiuũ ſit de diffinitõe relatiui. qꝛ diffinitio prior ẽ eẽntialr̃ diffinito. ſʒ vnũ relatiuũ ñ ẽ notiꝰ altero neqꝫ ṗus qꝛ ipa ſũt ſil' natura. ergo ſeqẗ ꝙ vnũ relatiuũ nõ diffiniẗ ꝑ ſuũ correlatiuũ. tñ cognito vno facilr̃ põt cognoſci reliquũ. Et rõ ẽ. qꝛ vnũqõqꝫ relatiuũ hʒ diffiniri per ſuũ fũdamẽtũ ⁊ terminũ. cũ ergo fũdamentũ relatiui ſit ẗminꝰ correlatiui ⁊ ecõ ſeqẗ ꝙ ſi qs diffinite nouerit vnũ relatiuoꝝ noſcet ꝑtes diffinitionis alteriꝰ. ⁊ ſic alteꝝ põt facilr̃ cognoſci.

Secundo ſciẽdũ ẽ ꝙ accñs abſolutũ ⁊ reſpectiuũ dr̃nt adiuicẽ eo ꝙ accidens abſolutũ tm̃ hʒ vnã depẽdentiã. ſ. ad ſubʒ. accñs ꝟo reſpectiuũ hʒ duplicẽ depẽdẽtiã. vnã. ſ. ad ſubm inq̃tũ eſt accñs. oẽ enĩ accñs depẽdet a ſuo ſubo. Aliã ãt depẽdẽtiã hʒ ad terminũ iq̃tuʒ ẽ reſpectiuũ. oĩs.n. reſpectꝰ eſt ad aliquẽ terminũ Et iõ oẽ relatiuũ hʒ diffiniri ꝑ ſubm ſicut fũdamẽtũ poſitũ in ſua diffinitõe loco gnĩs ſicut alia accidẽtia ꝯcreta. vt ſi diceretur pater eſt res hñs paternitatẽ. Hʒ etiam diffiniri per terminũ ſiue fũdamẽtũ ſui correlatiui poſitũ loco dr̃ie. ⁊ hoc iq̃tũ relatiuũ. Et q̃uis relatio ſemꝑ ſit inter duo extrema tñ nõ ẽ in vtroqꝫ tãq̃ in ſubo. ſed in vno tãq̃ i ſubiecto ⁊ in alio tanq̃ in termino.

Tertio ſciendũ ꝙ iuxta p̃dictã diffinitõem mouetur tale dubiũ. Utꝝ ipa cõueniat ſolũ relatiuis ſm eſſe an etiã relatiuis ſm dici. Et arguitur ꝯ p̃ſuppoſitũ qꝛ aut illa diuiſio relatiuoꝝ datur ꝑ oppoſita aut ñ. ſi nõ. ñ valet diuiſio. ſi ſic. ergo relatiua ſm dici non ſũt relatiua ſʒ eẽ. ergo nõ ſũt relatiua. ⁊ ſic relatiua male diuidũtur in illa. Si dicatur ꝙ membra debẽt itelligi cũ p̃ciſione tũc ſequitur ꝙ relatiua ſm dici tm̃ ſunt relatiua ſm dici ⁊ nõ in rei ꝟitate. ⁊ ita nõ eẽnt magis relatiua q̃ nigrũ ⁊ albũ. Preterea alterũ mẽbrũ diuiſionis. ſ. ſm eẽ ꝯuertitur cũ diuiſo. ergo reliquũ ſuperfluit. añs pʒ. qꝛ idem eſt hõ abſolute ⁊ hõ ſm eẽ. Silr̃ idẽ erit relatiuũ abſolute ⁊ relatiuũ ſʒ eẽ. Ideo alr̃ dicitur ꝙ relatiua nullo mõ diuiduntur in relatiua ſm eẽ ⁊ in relatiua ſʒ dici qꝛ ſumendo mẽbꝛa p̃ciſe relatiua ſm dici nõ ſunt magis relatiua q̃ homo mortuus ſit hõ. tñ aliqua entia ſũt relatiua ſm eſſe vt pʒ: ⁊ quedã ſũt relatiua ſm dici vt ſũt illa q̄ denoĩatiue dicuntur ⁊ ſũt i alijs generibus ⁊ ſm aliã habitudieʒ dñr ad alia. tñ ſimplr̃ loquẽdo nõ ſũt relatiua: Iõ ſic rñdetur ad dubiũ. ꝙ p̃dcã diffinitio ẽ ꝯueniens relatiuis. h̊ ꝓbatur. qꝛ illa notificatio de relatiuis ẽ ꝯueniẽs q̄ indicat rõnem eoꝝ inq̃tum ſũt relatiua. ſʒ notificatio illa eſt huiuſmodi. ergo ⁊c̃.

Sed contra p̃dicta arguitur pꝛio ſic: caput ñ ẽ vere ad aliquid. ⁊ tñ eẽ eius eſt quodãmodo ſe habere ad aliud. ſ. ad capitatũ. ergo diffinitio illa nõ ſolũ conuenit ꝟe relatiuis. ¶ 2o arguitur ſic. totũ eẽ cuiuſlibet accñ

tis ē ad aliō.s.ad subm̄.ergo si hec diffinitio sit bo
na oē accn̄s erit ad aligd. ¶ 3°.arguitur sic. vnaq̄
q3 spēs dz diffiniri per ꝓꝓum gen⁹ ꝛ ꝓpriā drias
ergo vnaq̄q3 spēs relatiuoꝝ pōt diffiniri sine fun
daméto ꝛ termino. ¶ 4°.arguitur sic. diuersa en
tia realr̄ distincta nō hn̄t silr̄ cognosci:sed relatiuū
ꝛ correlatiuū sūt entia realr̄ disticta. ergo nō hn̄t
silr̄ cognosci:ergo male dcm̄ est ꝙ si qs diffinite no
uerit vnū relatiuoꝝ diffinite noscet ꝛ reliquū.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ ꝙ conceditur
maior ꝛ distiguitur minor
vl̄ ꝑm suū ꝓpriū eē:ꝛ sic negetr̄:vl̄ ꝑm suū eē ꝯno
tatū ꝛ sic ꝯceditur:sed negetur ꝯn̄a.q2 ꝓpriū esse
ei⁹ est absolutū. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr̄ ꝙ nihil ꝓꝓe dicit̄ eē
ad aligd nisi eē ei⁹ sit ad aliud tāq3 ad terminū. Et
iō q̄3uis eē cuiuslibet accn̄tis sit ad aligd nō tn̄ est
ad aliud. Uel dr̄ ꝓprie loquēdo eē accn̄tis absolu
ti nō ē ad aligd s3 ē in alio vt i subo. ¶ Ad tertia3
dr̄ ꝙ vnaq̄q3 spēs relatiuoꝝ ex nā rei habet prop
um gen⁹ ꝛ ꝓpriam driam. ꝛ ꝑ ꝯn̄s posset diffiniri
diffinitōe qditatia per eius eēntialia n̄ tam̄ a nob
ꝓ isto statu. possūt tn̄ diffiniri diffinitiōe data per
additamentū que solū datur per fūdamētū ꝛ ter
minū. ꝛ illa nō est simpliciter quiditatia. sed ē qdi
tatiua eo modo quo diffinire possum⁹ respectus
qditatiue. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ simplr̄ loq̄ndo vnū re
latiuoꝝ pōt cognosci sine reliquo tn̄ cognito vno
facilr̄ cognoscitur reliquū.

Qualitas ē ꝑm quā q̄les eē dici
mur vt ꝑ3 albedinē dicimur al
bi. ꝛ secūdū colorem colorati
ꝛ ꝑ3 iustitiā iusti. Qualitatis quatuor
sūt spēs. Pria ē hit⁹ ꝛ dispō. Differt āt
hit⁹ a dispōne. q2 hit⁹ ꝑmanētior ē ꝛ di
uturnior. vt sūt virtutes ꝛ scie. Scia
.n. difficillime ē mobilis nisi forte grā
dis ꝑmutatio fiat vel ab egritudine vel
ab aliquo hmōi circa sciētē. silr̄ de vir
tute. iustitia. n. vel castitas nō cito de
facili ꝑmutātur. dispōes vero dn̄r q̄ de
facili ꝑmutāt̄ vt calor. frigiditas. egri
tudo. sanitas. vnde habit⁹ pn̄t dici dis
pōnes ꝛ nō ecōuerso. illi. n. qui habitū
hn̄t quodāmō sūt dispositi vel melius
vel peius ad ea q̄ hn̄t. dispōnes āt n̄ st̄
hit⁹. vn̄ hitus pōt sic diffiniri. hitus ē
qualitas difficillime mobilis.

¶ Circa hunc textum notandum est primo ꝙ cō
sequenter auctor determinat de qualitate que
in ordine predicamentorum quartum locu3 obti
net. ipsam primo sic diffiniens. Qualitas est secū
dum quam quales esse dicimur. In qua diffiniti
one subintelligitur forma accidentalis loco supe
rioris. Et hec propositio secundum debet dice
re circumstantiam cause formalis. Non enim de
bet h̄ accipi quale pro q̄li generis quod est ma
teriale neq3 pro quali speciei. neq3 pro quali tran
scendente scilicet pro quali quod sequitur eē rei
quia sic omne accidens predicaretur in quale nec
isto modo distingueretur contra predicari in
quantum vel in quotum vel secundum alios mo
dos predicandi. Sed accipitur hic quale propri
issime scilicet pro quali accidentali dicto deno
minatiue a qualitate quod solum deb3 dici qua
le simpliciter. Et predicari in quali hoc modo di
stinguitur contra predicari in quantum ꝛ sic alios
modos predicandi. Debet etiam in hac diffinitōe
suppl. n. nos substantie dicimur idest denomina
mur. Sic ergo declaratur hec diffinitio. Quali
tas est forma accidentalis secundum quam for
mam nos substātie denominamur quales simpli
citer: quamuis hoc sit posterius ꝛ minus notum
secundum naturam q̄3 ipsa qualitas. tamen est
prius ꝛ notius quo ad nos. non enim potest quali
tas diffiniri per priora ꝛ notiora secundum natu
ram cum sit genus generalissimum ideo cōueni
enter describitur per quale quod est eius effect⁹.
q2 effect⁹ q̄litatis ē nobis notior ipā q̄litate. Unde
ipius q̄litatis q̄tuor sūt spēs. s. habit⁹ ꝛ dispō nāl̄
potentia vel ipotentia. passio ꝛ passibilis qualitas.
forma ꝛ circa hoc aliquid constans figura. Quaꝝ
sufficiētia sic habetur. omnis qualitas qualificat
substantiam. ergo qualificat eam ratione mate
rie. ꝛ sic est forma. Et circa hoc aliquid constans
figura. Talis enim qualitas qualificat substanti
am quantum ad materiam. licet effectiue proue
niat a forma substantiali. Uel qualificat substan
tiam ratione forme. ꝛ hoc est dupliciter. quia vel
qualificat mediantibus naturalibus potentijs. ꝛ
sic est habitus ꝛ dispositio. Uel qualificat eam
imediate ꝛ hoc dupliciter. q2 vel ē principiū det̄
minatū opandi ꝛ sic ē passio ꝛ passibilis qualitas.
vel indeterminatu3 ꝛ sic ē naturalis potentia vel
ipotētia. potētia. n. ē indet̄minata quātū ad actu3
opandi. Dr̄ aūt ꝯn̄r ꝙ hec diuisio ē generis i suas
spēs imediatas. ꝛ quāuis diuisio generis in suas

spēs imediatas nō possit eē nisi in duo: tñ diuisio generis in spēs mediatas pōt eē in plures cuius/ modi sunt hec spēs predcē. iō vt dicitur sunt ali/ que spēs immediate nobis innomiate in quas di uiditur hoc genus qualitas.

Secundo sciendū est ꝙ pōt dici ꝛ melius ꝙ hec diuisio nō ē ꝓprie in spēs accipiendo ꝓprie spēm. ſ3 i quosdā modos ita ꝙ illi quatuoꝛ modi q assignātur i textu sunt quatuoꝛ modi accidentales ipsius qualitatis sumpti ex diuersis habitudinib⁹ ad subiectū. Qꝛ aūt non sint spēs p3 qꝛ impossibile ē duas spēs eiusde3 generis abstractiue ꝑdicari de eodē. ſ3 de eade3 qualitate i numero ꝑdicantur habit⁹ ꝛ dispositio ꝛ naturalis potētia vel ipotentia. s. de coloꝛe sumpto ꝓm diuersas habitudies. ergo seqtur ꝙ iste quatuoꝛ non sunt distincte spēs. maioꝛ p3 qꝛ omnis diuisio generis i spēs fit ꝑ differētias formaliter oppositas. ergo ipossibile ē duas spēs eiusdē generis ꝺ eodē i numero abstractiue ꝑdicari. de hoc aūt alias magis videbitur. Est ergo prim⁹ modus qualitatis habit⁹ ꝛ dispositio q differūt ab inuicē. quia habit⁹ ē qualitas de difficili mobilis a sbiecto. dispositio vero ē qualitas de facili mobilis a subiecto. ꝯueniūt aūt eo ꝙ ta3 habitus ꝙ̃ dispositio disponūt subiecta ad opationē. ſ3 habitus ꝑfecte disponit. dispositio vero imperfecte.

Tertio sciendū est ꝙ dispositio capitur dupliciter. Uno mō gnāliter ꝑ omni qualitate disponēte subiectū siue illa qualitas sit faciliter mobilis a subiecto siue difficulter ꝛ sic dispositio differt ab habitu sicut supius ab inferioꝛi ꝛ cōtinet habitū ꝛ dispōne3 ꝓpe dictā. Scdo mō accipit spāliter ꝑ qualitate ꝺ facili mobili a subiecto q̄ disponit subiectū ipfecte ad opatōe3 ꝛ sic distiguit ꝯ habitū. Et vt cōiter dicitur quāuis dispositio ꝛ habitus sint duo noīa non tñ sunt due spēs ſ3 vna tm̄. qꝛ res significata ꝑ habitū ꝛ dispositōe3 ē eadē ꝓm eēntiam. ꝛ differt solum scdm eē perfectum ꝛ imperfectum. ꝛ ideo habitus ꝛ dispositio conueniēter ponūtur vna spēs. perfectum. n. ꝛ imperfectū nō variant speciem. Potest tñ meli⁹ dici ꝙ habitus ꝛ dispositio nō sunt vna species ſ3 sunt vn⁹ modus vt superius dictu3 est. Unde sub hoc modo reponūtur generaliter omnes qualitates disponētes subiectum ad opandū mediantib⁹ naturalibus potentijs. quaꝝ quedā sunt coꝛpoꝛales vt sanitas robur egritudo ꝛ sic ꝺ multis alijs. alie sunt intelligibiles quaꝝ quedā sunt acqsite vt sapientia intellectus prudētia sciētia ars. alie sunt infuse vt fides spes caritas: ꝛ alie sunt concreate vt spēs reꝝ in mentib⁹ angeloꝝ. In hac ēt spē similit reponūtur oēs scie ꝛ oēs artes ꝛ oēs virtutes morales. ꝛ similiter vicia eis opposita.

Sed contra predicta arguit. Primo sic. habitus ē vnū ꝑdicamētu3 ab alijs distinctum. ergo nō est spēs neq3 modus qualitatis. ¶ Secūdo arguitur sic. risibilitas est habitus de difficili mobilis a subiecto ꝛ tñ nō ē q̄litas. ergo habitus non est qualitas de difficili mobilis a subiecto. ¶ Tertio arguitur sic. nullū ens in anima est i predicamēto. ſ3 scientia est in anima ergo nō est in predicamento qualitatis. maioꝛ patet. qꝛ ens extra aīam diuiditur in decem predicamenta. ¶ Quarto arguitur sic. rōnabilitas est qualitas ꝛ tñ secundū eā nō dicimur quales. ergo male. dr̄ qualitas est scdm quā quales eē dicimur.

Ad rationes Ad primā dr̄ ꝙ habit⁹ capit tripliciter. vno mō ꝑ forma priuationi opposita. sicut cu3 dr̄ ꝙ visus et cecitas opponūtur sicut priuatio ꝛ habitus. Secūdo mō capit habitus ꝓut ē coꝛpoꝝ ꝛ eoꝝ que circa coꝛpus sunt adiacentia. ꝛ hoc mō ē ꝑdicamentum ab alijs distinctū. Tertio mō capit ꝑ qualitate disponēte subiectū ꝑfecte ad opationem. ꝛ hoc mō capit hic. ¶ Ad scdam dr̄ ꝙ lic3 risibilitas sit qualitas de difficili mobil' a subiecto ñ tñ dispōit subiectū ad opatōe3 mediantib⁹ naturalib⁹ potētiis. Meli⁹ tñ dicēdū ē ꝙ risibilitas nō ē q̄litas ſ3 ē subiectū. nō. n. ē de difficili mobil' a subiecto cum nō possit nec apta nata sit difficulter vel faciliter a subiecto remoueri cū ꝑdicet de eo i scdo mō dicendi ꝑ se. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ ens accipit dupliciter. vno mō ꝑ ente qd h3 eē in aīa tanq3 in subiecto ꝛ tale bñ reponit i ꝑdicamēto. Alio mō pro ente qd nō hab3 aliquod eē nisi esse cognitū in aīa ꝛ tale ñ ē in aīa sicut i subiecto ſ3 sicut cognitū i cognoscēte nec reponit i ꝑdicamēto. scia aūt ē in aīa primo mō ꝛ nō scdo mō. ¶ Ad quartā dr̄ ꝙ rōnabilitas est qualitas accipiēdo q̄le ꝑ quali generis aut speciei. nō tñ accipiendo pro quali accidentale.

Secunda spēs qualitatis est naturalis potētia vel ipotētia aliqd facile faciendi vel patiēdi. vt sanitiuus dr̄ qui h3 naturalē potētiā vt nihil ab aliqb⁹ accñtalibus egritudinē iferētibus patiat. Et egrotatiuus dr̄ q h3 naturalē ipotētia3 aliquid patiēdi. Duru3 autem dicitur

habere naturalē potētiā resistēdi sectio
ni. ⁊ molle naturalē ipotentiaʒ qꝛ cito
secat̄. curiores eni ⁊ pugillatores dñr
simul de ista spē non qꝛ exerceāt actus
suos sꝫ qꝛ hñt naturalē potētiā hoc fa-
ciendi. Tertia spēs q̄litatis est passio ⁊
passibilis q̄litas vt ille q̄litates q̄ effici-
unt in sēsibus passiones. vt i gustu dul
cedo amaritudo ⁊ similia. ⁊ etiā ille q̄li
tates sūt in hac spē q̄ ab aliquibus pas-
sionibus gñant̄ vel facile vel difficile
mobilibus et ꝑmanentibus. siue enim
nigredo ab aliqua passione naturali ge
neretur siue ab egritudine vel ab estu
qualitas passibil̄ dicit̄. Quarta species
qualitatis est forma et circa hoc aliq̄d
cōstās figura vt dispositio corporis vt
triangulatio quadriangulatio rotundi
tas curuitas rectitudo.

¶ Circa hūc textū notādū est ꝑmo ꝙ scd̄a spēs
q̄litatis est nālis potētia vl̄ ipotentia. Naturalis
enim potentia ē q̄litas iherēs rei a natura qua ip
sa est potens ad opandū facil̄r suas opatōes. ⁊ ad
resistēdū suis ɔtrarijs. Naturalis vero ipotentia
ē q̄litas inexñs rei a sua nā q̄ ipa est impotens ad
exercendum suas opationes naturales ⁊ ad resi-
stēdū suis ɔtrarijs nociuis. vt sanitas ē naturalis
potētia. Et vt cōmuniter dicitur natural̄ potētia
causatur a victoria forme supra mām. Nālis vo
ipotentia cātur ex victoria māe supra materiam
⁊ formā. forma aūt dr̄ habere victoriā sup̄ materi
am qñ in mā nō sunt alique dispōnes ɔrie ipediē-
tes operationes ꝓprias ipi⁹ forme. s. ꝙ mā sꝫ exi
gētiā ipius forme total̄r est disposita. sꝫ materia
dr̄ habere victoriaʒ sup̄ formā qñ in mā sūt dispō
nes ɔrie ipediētes ꝓprias opationes ipius forme
Et sꝫ hāc opationē i hac specie reponūtur oēs ap
titudines naturales quib⁹ res disponit̄ ad facilit̄
opandū. Reponunt̄ etiā potētie aīe vegetatiue q̄
sūt nutritiuū generatiuū ⁊ augmētatiuū. Et etiā
gnqꝫ sensus exteriores ⁊ gnqꝫ iteriores. Et etiaʒ
oēs inclinationes naturales nominate nominib⁹
habituū vt sūt liberalitas iustitia cursor ⁊ pugilla
tor s̄m ꝙ nominant nāles inclinationes ad actus
Hec aūt duo nomina. s. nālis potētia vel impotē

tia circūloquuntur vnū modū generalē inomina
tum conuenientē ad omnes modos qualitatis q-
bus sum⁹ potētes vel ipotentes ad agēdū nāliter

Secundo sciēdū ē ꝙ tertia spēs q̄litatis ē passio vl̄ passibilis q̄litas. vnde
passio ⁊ passibilis qualitas conueniūt in hoc ꝙ i-
portant eādem formā essentialem et specificam:
Sꝫ differūt dupliciter. primo qꝛ passio importat
qualitatem sub esse impfecto ⁊ nō ꝑmanēte in su
biectō sicut rubedo proueniens ex verecūdia. et
diffinitur sic. Passio est qualitas cito trāsiēs infe
rens passionē vel illata a passione sicut rubedo ex
verecūdia infert̄ ex aliqua passione. Sꝫ passibi-
lis qualitas noīat formā sub esse pfecto ⁊ ꝑmanē-
ti. Et diffinitur sic passibilis qualitas: est qualitas
iferens passionem vel illata a passione que scilicꝫ
qualitas ꝑmanēs ē in subiecto sicut albedo nigre
do caliditas frigiditas. Secūdo differūt qꝛ passio
nō denominat suū subiectū simpliciter quale sed
solū aliq̄d passum. sicut de hoīe pallido dicimus
ꝙ timuit. Passibilis vero qualitas denominat su
um subiectū simpliciter quale. Nō dñr āt alique
qualitates passiones aut passibiles qualitatis qꝛ
aliq̄d patiant̄ aut pati possunt. sꝫ dicunt̄ passibiles
qualitates qꝛ sunt passiones aīe q̄ nate sunt cau-
sare passionē corporalē aut passionē spūalē. Exē
plum primi vt ira gaudiū timor. Exēplū secundi
vt caliditas ⁊ frigiditas. Alique. n. sunt qualita-
tes que dicuntur passibiles aut passiones eo ꝙ in
ferunt̄ ab aliqua passione sicut pallor causatur ex
timore ⁊ rubedo ex verecūdia.

Tertio sciēdū ē ꝙ q̄rta spēs q̄litatis ē forma ⁊ circa hoc aliq̄d cōstās figura:
Forma aūt accipitur tripliciter. Uno mō pro for
ma substātiali q̄ reductiue ē in ꝑdicamēto substā
tie. Secūdo modo accipitur vt diffinit eaʒ auctor
sex principiorꝫ ⁊ sic est quoddam trāscendens ve
rificabile de oīb⁹ predicamētis accidentiū. ⁊ istis
duob⁹ modis nō accipitur hic. Tertio modo ꝓ de
bita cōmensuratione partium alicuius toti⁹ s̄m
exigentiam sue forme ex qua cōmensuratiōe cō-
surgit q̄dam decor siue q̄dā rei pulchritudo ⁊ hoc
modo hic accipitur. Similiter figura accipitur
dupliciter. Uno modo pro quātitate terminata q̄
sic diffinit̄. Figura ē que termīo vel terminis clau
ditur. ⁊ sic ē quātitas. Alio mō accipitur pro termi
natōe quātitatis scd̄m quam dr̄ ꝙ triangulus ⁊ q̄
driangulus sint figure ⁊ sic generaliter oīa artifi-
cialia reponūtur i hac specie. similiter pulchritu
do ⁊ decor ⁊ rotūdum ⁊ sic de aliis. Unde iste qua

tuor predicte species dicuntur ab aliqbus species qualitatis et probāt per Aristotelē in predicamentis qui vocat eas genera et species. et similiter per auctorē qui dicit. qualitatis enī quatuor sunt spēs ergo omnes predicte sunt species. Alij vero dicūt quod non debēt dici species necq genera sed modi generum aut specierum. quia oībus speciebus debet esse nomen cōmune incomplexū et vniuocum. sed oēs tales predicte cōplexe significātur nec habēt vnū per se significatum vel vnū per se modū significādi. sed habēt diuersa significata. ergo tales nō sūt species. sed sūt modi specierum qualitatis. et circūloquūtur quasdā species inominatas propter defectū iposition is nominū. Probatur etiam auctoritate Aristotelis in libro predicamentorum dicentis quod alij sunt modi qualitatis ab istis. sed illi qui positi sunt dnr magis vsitati. quare videtur velle philosophus quod nō sunt species qualitatis sed modi eius.

Sed contra predicta arguitur. Primo sic. potentia est ad aliquid scilicet ad actū. ergo naturalis potētia nō est qualitas.

¶ Secundo arguitur sic. risibilitas est naturalis potētia et tamē non est qualitas. ergo naturalis potentia nō est qualitas. ¶ Tertio arguitur sic. secundum qlitatē dicimur quales. sed secundum passionē nō dicimur qles. ergo passio nō ē qualitas. ¶ Quarto arguitur sic. nullū pncipiū substātie est qualitas. sed forma est pncipiū substātie. ergo forma nō est qualitas.

Ad rōes Ad pmā dr quod potētia pro p se significato et capta formalr ē ad aliqd. tū pro p se denoiato ē ens absolutū. Et vltra dr quod nō ē spēs hui9 pdicamēti. sed solū ē qdā modus accidētalis ipsi9 qlitatis. ¶ Ad 2am dr quod distiguit maior qr nālis potētia capitur duplr. vno mō pro pnci pio alicui9 rei et sic risibilitas ē nālis potētia. Alio mō pro qdā facilitate ad operandū et sic nō est nālis potētia. ¶ Ad 3am dr quod quāuis secundum passiones non dicamur qles simplr aliq qlitate sicut rubedo habens esse permanēs in subiecto est apta nata denoiare ipsum subiectū simpliciter quale. sic etiam quecunq alia rubedo cum omnes rubedines sint eiusdem speciei. tamen secundum nostrum modū loquēdi non dicimur quales sed passibiles. ¶ Ad quartam negetur consequētia quia cōmittitur fallacia equiuocationis vt patet in tertio notabili.

Qualia vero dicunt que secundum hec denominatiue dicunt vel quomodolibet alr ab his vt a grāmatica grammaticus a iusticia iustus.

vel quecunq dicuntur ab aliqua qualitate non denominatiue eo quod nomē nō est impositum ipsi qualitati vt cursor et pugillator. Et nota quod cursor et pugillator dicuntur dupliciter. Uno modo dicuntur cursor et pugillator ab arte currendi et pugillandi. et sic sunt in prima specie qualitatis quia iste artes sunt habitus. Alio modo dicitur cursor non quod habeat artē currendi sed quia habet naturalem potentiā ad actum currendi. et pugillator non quod habeat artē pugillandi. sed quia habet naturalem potentiam ad actum pugnandi. et isto modo dicūtur qualia ab istis naturalibus potētijs sed nō denominatiue eo quod nomina nō sunt imposita istis naturalibus potentijs a quibus dicuntur qualia. et sic cursor et pugillator sunt in secunda specie qualitatis. alia autem dicuntur qualia non denominatiue quando nomen est impositum qualitati secundum quam dicitur quale sed eam non participat secundum illud nomē. vt studiosus a virtute. et sic sunt tres modi sumendi quale a qualitate.

¶ Circa hūc textū notādū est pmo quod hic dnr diffinit quale sic dicēs. qualia vero dicūtur que secundum hec denominatiue dnr vel quomodolibet alr ab his. Que notificatio sic habet exponi. Qualia. s. dicibilia que dicūtur denominatiue sunt illa que dicūtur secundum qualitates iā dictas vel quomodolibet alr .i. nō denoiatiue. Ex qua diffinitione pz quod duplicia sunt qualia. quedā sunt que dicuntur denominatiue. alia vero que nō dicūtur denoiatiue. Illa .n. qualia que dicūtur ab aliquibus qualitatibus qbus est nomē ipositū dū tamē cōueniāt in pncipio dictiōis et differāt in fine dnr denoiatiue vt a grāmatica grāmaticus. a iusticia iustus. Qualia vero dicūtur non denoiatiue duplr. Primo qr dnr ab aliqua qualitate cui nō est nomē ipositū vt cursor et pugillator. cursor .n. ē ille q nālr est dispositus ad currēdū. et pugillator q nālr est disposit9 ad pugilādū. et sic cursor dr a qlitate disponēte nālr subm ad talē actū. s. a nāli potētia cui nō ē nomē ipositū.

Secundo aliqua dicuntur qualia non denominatiue q2 nõ ꝯueniũt in p̃ncipio dictiõis ⁊ differũt in fine vt studiosus dr̃ a virtute non denominatiue. Ex his p3 ꝙ tres sũt modi sumẽdi quale a q̃litate. ⁊ ₰m p̃mũ modũ sumit̃ quale denominatiue. s3 ₰3 alios duos modos non sumitur denominatiue.

Secundo sciẽdũ est ꝙ cursoꝛ ⁊ pugillatoꝛ accipiuntur dupl'r. Uno mõ vt dñr ab arte currẽdi ⁊ pugillãdi. ⁊ hoc mõ dñr denoĩatiue eo ꝙ q̃litati est nomẽ ĩpositũ vt cursoꝛ dr̃ ab arte cursoꝛia. ⁊ pugillatoꝛ ab arte pugillatoꝛia. ⁊ hoc mõ sunt ĩ p̃ma spẽ q̃litatis. Alio mõ accipiũtur cursoꝛ ⁊ pugillatoꝛ ₰m ꝙ dñr a q̃busdã nãlibus potẽtijs. s. ꝙ aliq̃s dicat̃ cursoꝛ nõ q2 hẽat artẽ currẽdi. sed q2 h3 q̃litatẽ p̱ quã põt hoc facil'r facere. ⁊ hoc mõ cursoꝛ ⁊ pugillator sũt q̃lia dicta a q̃litate nõ denoĩatiue. ⁊ sunt in secunda spẽ qualitatis.

Tertio sciẽdũ est ꝙ oĩa q̃lia dñr denominatiue ab alia q̃litate. sed non a q̃cũq3. Hoc p3 sic. q2 oĩa qualia significãt formas accñtales q̃ q̃dẽ forme accñtales dñr esse forme denominãtes subm q̃d ꝯsignificat ꝯcretũ. ideo q̃uis multa ꝯcreta siue qualia nõ dicãtur denoĩatiue ab aliq̃bus qualitatibus ꝓprie sumẽdo denoĩationẽ. tñ bñ dñr denoĩatiue ab alijs q̃uis ipsis formis denominãtib⁹ nõ sit nomẽ ĩpositũ p̱ q̃d ꝯueniãt cũ ipsis denoĩatiuis ĩ p̃ncipio dictionis ⁊ differãt ĩ fine. q2 hoc est ĩpertinẽs ad denoĩationẽ general'r captam ꝙ forma denominãs ⁊ denoĩatiuu3 ꝯueniat ĩ p̃ncipio dictõis ⁊ differãt in fine. sed sufficit ꝙ denominatiuũ ⁊ denominãs significẽt vnã ⁊ eãdem formã realr' distĩctã a rẽ denoĩata ⁊ ꝙ differãt ĩ mõ significãdi q2 ꝓpter vocis ꝯueniẽtiã nihil acq̃ritur aut dep̱dit̃ ĩ denoĩatiuo ⁊ denominante. Uel dr̃ ꝙ q̃uis aliqua denoĩatiua puta studiosus ⁊ multa alia nõ dicãtur denoĩatiue a virtute. ⁊ cursoꝛ nõ dicat̃ denoĩatiue a quadã nãli potentia. tñ studiosus dr̃ denoĩatiue a studiositate. ⁊ silr' cursoꝛ dr̃ denoĩatiue nõ a naturali potẽtia. sed ab vno nomine significãte illã naturalẽ potẽtiã q̃d ꝯuenit cũ eo in p̃ncipio dictionis ⁊ differt in fine. sed forte tale non est ĩpositum ⁊ põt fingi ₰m vocis ꝯueniẽtiã. vt si dicatur cursitas quod significat tantũ sicut naturalis potentia ad currendũ ⁊ cursoꝛ significat̃ illã naturalẽ potẽtiã in ꝯcreto ideo dicitur denoĩatiue.

Sed contra p̃dicta arguitur. p̃rimo sic. a virtute dicitur aliq̃d virtuosum. ergo aliquid dr̃ denominatiue a virtute. ¶ Secũdo arguitur sic. in predicamẽto q̃ntitatis nõ ẽ determinatũ de denominatiuo eius. ergo hic nõ est determinãdũ de denominatiuo qualitatis. ¶ Tertio arguit̃ sic. qualitas p̃us diffinita ẽ p̱ q̃le. ergo nõ debet hic diffiniri quale p̱ qualitate3. ¶ Quarto arguit̃ sic. cursoꝛ ⁊ pugillatoꝛ sũt in secũda spẽ q̃litatis. ergo nõ sũt in p̃ma. ꝯñia tenet q2 si eẽnt in p̃ma aut eẽnt vniuoce aut equoce. nõ vniuoce q2 iste spẽs nõ distĩguũtur eẽntialr'. ergo equoce ⁊ p̱ ꝯñs non reponũtur in predicamento.

Ad rationes Ad primã dicitur ꝯcedendo antecedẽs ⁊ etiã ꝯseq̃ns q2 non est dictũ ꝙ aliq̃d nõ dicatur denominatiue a virtute. sed dictũ est ꝙ a virtute nõ dr̃ studiosus. ¶ Ad 2^am^ dr̃ ꝙ omnia denominatiua q̃ntitatis dicũtur denominatiue a q̃ntitate. ⁊ ideo de illis nõ determinauit auctoꝛ noster. s3 qualia non semp̱ dñr denoĩatiue a qualitatibus. ⁊ ideo ad ostendendũ multiplicitatẽ ip̃m auctoꝛ noster det̃minauit. ¶ Ad tertiã ꝯcedit̃ ꝙ q̃litas p̃us diffinita est p̱ q̃le tanq̃ p̱ nobis noti⁹ q2 ꝯcreta notioꝛa sunt abstractis. s3 hic diffinit̃ q̃le p̱ qualitatẽ tanq̃ notius nãtr'. q2 abstractũ est causa ꝯcreti. ⁊ causa est notioꝛ suo effectu. ¶ Ad quartã neget̃ ꝯsequẽtia. ⁊ cũ ĩfertur nõ habet reponi ĩ predicamẽto. distĩguitur vel ₰m oĩa sua significata simul ⁊ sic ꝯcedit̃. vel ₰3 vnũ in vna spẽ ⁊ ₰m aliud in alia ⁊ sic negatur.

Est autem contrarietas in qualitate vt albedo contrariatur nigredini. iusticia iniusticie. hoc autem non est propriu3 qualitati quia non conuenit omni qualitati. figura enim nõ habet aliquod cõtrarium neq3 aliquis medius coloꝛ vt rubedo blauedo. Et sciẽdum ꝙ si vnũ contrarioꝛum fuerit quale reliquũ erit quale. vt iustitia est qualitas ergo iniustitia. iustum est quale ergo iniustum. Ite3 qualitas suscipit magis ⁊ minus. dicitur enim iustus magis ⁊ minus iustus ⁊ albus ⁊ grãmaticus. sed hoc nõ est proprium qualitati. quia quadratũ non suscipit magis neq3 minus neque circulus neq3 quadrangulatio neq3 circulatio. Item proprium est qualitati ₰m eã simile vel dissimile dici vt albus albo similis dicit̃. ⁊ iustus iusto. albus autem nigro dissimilis dicitur.

¶ Circa hūc textū notādū est p̄mo q̄ determina to de q̄litate diffinitiue ⁊ diuisiue ⁊ etiā de q̄li q̄tū ad eēntiā vtriusq̄. ōn̄r auctor determinat de ipa q̄li tate q̄tū ad ei⁹ accn̄tia ⁊ p̄petates. Et p̄mo ponit p̄mā p̄prietatē q̄ talis est. Qualitati ōuenit habere ōriū. vt iustitia ōriaī iniusticie. ⁊ albedo nigredini. Cui⁹ rō est q̄r aliq̄ q̄litates sunt forme positiue q̄ nō p̄nt simul se cōpati in eodē subo. sed bn̄ successi ue. ergo aliqua ōrietate ōriātur. Unde ōrietas in q̄litatib⁹ pōt q̄drupl'r accipi. Uno mō p̄ repugnā tia aliq̄ꝝ q̄litatū nō se p̄mittētiū sil'r ⁊ semel in eodē subo. siue ille q̄litates se expellant ab eodē subo si ue nō. ⁊ sic reperit̄ talis ōrietas i q̄litatib⁹ p̄me spēi Scd̄o mō accipit̄ p̄ repugnātia qualitatū aliquo mō se expellētiū ab eodē subo. siue ille q̄litates ma xime distāt siue non. ⁊ sic medij colores ōriātur ex tremis vt rubedo albedini. Tertio mō accipit̄ ōrie tas p̄ repugnātia q̄litatū nō se permittētiū i eodē subo imo se expellentiū ab eodē siue hoc fit actōe p̄pria aut actōe suaꝝ cāꝝ. ⁊ hoc modo albedo ⁊ ni gredo ōriātur. Quarto mō accipit̄ p̄prijssime pro repugnātia q̄litatū se expellētiū ab eodē subiecto actione propria. ⁊ talis ōrietas solū reperitur īter q̄tuor q̄litates p̄mas. s. caliditatē frigiditatē humi ditatē ⁊ siccitatē. Habere aūt ōrium nō est aliquo mō p̄priū q̄litati. nō. n. ōuenit soli neq̄ omni cū ali que q̄litates de scd̄a ⁊ q̄rta spēb⁹ nō habeāt ōriū.

¶ Cōsequēter auctor i textu ponit vnā p̄prietatē ōrioꝝ dicēs q̄ si vnū ōrioꝝ fuerit q̄le reliquū erit quale. ⁊ si vnū ōrioꝝ fuerit in genere qualitatis re liquū erit i genere q̄litatis. ⁊ hoc habet ex decimo methaphysice vbi dicit̄ q̄ ōria maxime distāt sub eodē genere. ergo seq̄tur q̄ sunt i eodē genere.

Secundo sciēdū est q̄ scd̄a p̄prietas q̄lita tis est hec. Cōuenit qualitati su scipe magis ⁊ minus. Que q̄dē p̄prietas pōt du pl'r expōi. vno⁹ realr̄. alio mō logicalr̄. Realr̄ sic. q̄litates itēdūt̄ ⁊ remittūt̄ i suo proprio eē. sic albū dr̄ magis ⁊ min⁹ albū. sil'r calidū frigidū ⁊ alia m'l ta. Et si dicat̄ Aristoteles dicit i predicamentis q̄ vna v̄tus nō ē magis virtus q̄ alia. ⁊ tn̄ aliq̄s dr̄ magis ⁊ minus v̄tuosus ergo vr̄ q̄ qualitas n̄ su scipit magis ⁊ min⁹. Ad hoc dr̄ q̄ v̄tus ⁊ sil'r q̄lib3 alia q̄litas pōt dupl'r ōsiderari. vno mō s3 eē eius specificū ⁊ vt p̄scindit a supposito ⁊ sic v̄t⁹ nō susci pit magis ⁊ min⁹. q̄r eē vniuscuiusq̄ neq̄ itensiōz neq̄ remissionē suscipiēs ē. Alio mō pōt ōsiderari s̄m q̄ h3 eē in suppositis suis siue i ferioꝛib⁹ suis. ⁊ sic v̄t⁹ suscipit magis ⁊ minus in suo p̄pō eē indi uiduali p̄p p'litatē graduū idiuidualiū que non

sūt de q̄ditate spēi s3 indiuidui. Logicalr̄ sic expo nitur. qualitas suscipit magis ⁊ min⁹. i. p̄dicat̄ cu3 istis aduerbijs magis ⁊ min⁹ vt dicēdo asin⁹ ē ma gis albus q̄ equ⁹. quocūq̄ eni mō exponat̄ quali tas suscipit magis ⁊ min⁹. Cuius ēt hec p̄prietas nō ōueniat oibus q̄litatibus eo q̄ nō ōuenit ill' ō q̄rta spē. nulli tn̄ alt'i ōuenit a q̄litate nisi p̄ q̄litatē

Tertio sciēdū ē q̄ tertia p̄prietas q̄litatis talis est. Propriū est qualitati s3 eā sile vel dissile dici. sicut s3 albedinē dicimur siles vel dissiles: ⁊ sil'r s̄m nigredinē. Unde silitudo est reꝝ ōn̄tiū eadē q̄litas. sed dissilitudo ē reꝝ ōn̄ tiū diuersa qualitas. Hoc aūt pōt tripl'r intelligi. p̄ q̄ illa q̄litas sit eadē in genere ⁊ sic nō ē intelligē dū. q̄r sic ōria eēnt silia eo q̄ habent eandem q̄lita tē in genere. 2⁹ modo pōt intelligi q̄ sit eadem q̄ litas in nūero. ⁊ sic iterū nō ē intelligēdū. q̄r eadē q̄litas in numero nō pōt esse in diuersis subiectis Tertio mō potest itelligi q̄ sit eadē in spē sp̄alissi ma ⁊ hoc mō itelligitur hic. illa eni dicunt̄ similia que habēt eadē qualitatē in spē. Non est tn̄ intelli gendū q̄ silitudo ⁊ dissilitudo sint p̄prietates q̄li tatis cum sint relatōes nec s3 qualitatem aliquid dicat̄ sile vel dissile formalr̄. cū silitudo que non ē qualitas ⁊ dissilitudo sint forme q̄bus aliq̄d dicit̄ sile vel dissile. sed debet sic intelligi. ōuenit q̄litati q̄ s3 eā aliquid dicat̄ sile vel dissimile effectiue. i. q̄ sit solum fundamentum similitudinis vel dissili tudinis. quia silitudo in nullo alio fundatur q̄ in qualitate ⁊ ideo ōuenit omni qualitati soli ⁊ semp

Sed cōtra p̄dicta arguit̄. Primo sic. cōtra ria sūt sub eodē genere posi ta. sed qualitas non ponit̄ sub alio genere cum sit genus generalissimū. ergo qualitati nihil ē contra rium. ¶ Secundo arguitur sic. que maxime di stāt nō cōueniunt i genere. s3 cōtraria maxime di stant. g̃ nō cōueniunt in eodē gn̄e. ⁊ p̄ consequens male dictum est q̄ si vnū cōtrarioꝝum fuerit qua le reliquu3 erit quale. ¶ Tertio arguitur sic. ali qua qualitas mouetur de perfecto ad imperfectū sed motus fit de contrario in contrarium. ⁊ cum idem non contrarietur sibi ipsi. sequitur q̄ isti gra dus indiuiduales variant speciem. vel q̄ eadem qualitas non suscipit magis ⁊ minus. ¶ Quar to arguitur sic. omnia indiuidua eiusdem speciei dicuntur similia ⁊ per sua3 formam specificam. ergo non couenit soli qualitati secundum eam si mile vel dissimile dici.

Ad rōnes Ad primā dicitur q̄ licet qua litas in cōmuni non ponat̄ sub

aliquo genere nec habeat 9rium. tñ aliqua qualitas sub illo genere contéta hñ hz 9rium. ⁊ ipa cuz suo 9rio ponitur sub eodem genere. ¶ Ad secundã dr̃ ꝙ qualitates distant ẜm suas ꝓprias rõnes ⁊ specificas. tñ in rõe generis sui 9ueniũt. ideo nõ maxime distãt simplr̃ sub eodẽ genere. ¶ Ad terciã dr̃ ꝙ idem mouetur de imperfecta q̃litate ad ꝑfectã qualitatẽ. ⁊ tñ ꝑfecta ⁊ iperfecta q̃litas sũt eiusdẽ spẽi ⁊ hñt eandẽ eẽntiã. ⁊ iõ nõ ẽ icõueniẽs ꝙ idẽ moueatur ad aliquod magis ꝑfcm̃ in eadẽ spẽ. ¶ Ad quartã dr̃ ꝙ oĩa indiuidua eiusdẽ spẽi per suã formã specificam sũt siᷓa siᷓitudine eẽntiali que vocatur idẽtitas specifica. nõ tñ sũt siᷓia siᷓilitudine accñtali q̃ ꝓprie siᷓitudo dr̃.

Actio ẽ ẜm quã id quod subijcitur agere dicimur vt secãs aliquis dr̃ agere in eo quod secat vñ sectio est actio. ⁊ ẜm sectionez agit secãs in eo quod secat. ⁊ ꝑcussio est actio. Propriũ actiõis ẽ ex se iferre passionẽ. Recipiũt ãt agere ⁊ pati contrarietatẽ. calefacere enĩ ẽ cõtrariũ ei quod ẽ frigidũ facere. ⁊ delectari ẽ ꝯtrarium ei quod ẽ tristari. Recipiũt agere ⁊ pati magis ⁊ minus. calefacere enĩ magis ⁊ minus dr̃. ⁊ calefieri dr̃ magis ⁊ minꝰ. ⁊ siᷓr delectari ⁊ tristari

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ p̃ ꝙ postq̃ pe. hiſ. determinauit de quatuor primis predicamentis q̃ sũt alijs perfectiora: 9ñr determiat de sex alijs q̃ cãntur a quatuor p̃mis saltẽ in genere cause efficientis ⁊ ñ formalis. qꝛ ipa sũt gñalissima ⁊ sũt sex p̃ma pñcipia rerũ. ⁊ sic nõ hñt genꝰ s̃ se. nec dependẽt ab aliquo ĩ gñe cause formalis. Et p̃ determinat de actione ipam p̃ sic diffiniens. Actio ẽ ẜm quã in id qd̃ subijcir̃ agere dicimur. Et dz diffinitio sic exponi. Actio est forma accñtalis respectiua extrinsecꝰ adueniẽs ẜm quã formalr̃ dicimur agere i id qd̃ subijcitur. i. in passũ. sicut ẜm calefactionẽ agens dr̃ formalr̃ calefacere. Et hec ꝑpõ ẜz dz dicere circũstãtiam cãe formalis cũ actio sit forᵃ denoĩans. ⁊ agens sit denoĩatiuũ formalr̃ distinctũ ab actiõe: Unde actio põt capi duplr̃. vnoꝰ ꝑ forma introducta ĩ passũ vel ꝑ q̃litate q̃ est rõ formal' agendi ⁊ sic nõ ẽ predicamẽtũ actiõis nec ĩ ꝑdicamento. alioꝰ accipitur ꝑ relatione reali q̃ consurgit ex debita applicatione ⁊ approximatione agentis ⁊ patientis qua formalr̃ agens dr̃ agens ⁊ tunc actio dr̃ predicamẽtũ. Uñ duplex ẽ actio. q̃dã ẽ vbi p̃ter opationẽ nõ ẽ aliqua res opata siᷓ egtatio ⁊ nauigatio ⁊ ãbulatio. ⁊ tales opatões appellãtur noĩe actiõis. Alia ẽ actio que notat operationẽ transeũtẽ vbi. s. p̃ter operationẽ ẽ aliqua res opata sicut ẽ domificatio ⁊ talis actio ꝓꝑe appellatur noĩe factionis. Nõ aũt accipitur hic actio ꝓprie sed cõiter ꝓut sub se continet actionẽ ꝓꝑe dictam ⁊ factionẽ. Et ꝙ actio sit relatio extrinsecus adueniens pz. qꝛ nõ ponitur posito fũdamẽto. nec consurgit ex nã extremoꝝ. vt posita potẽtia actiᷓa ignis ⁊ posita potentia passiua aque que sũt nãles potentie nõ immediate ponitur actio sed requiritur aliud scilicet approximatio.

Secundo sciendũ est ꝙ 9ñr auctor nr̃ põit tres ꝓꝑetates actionis quaruz p̃ma ẽ. ꝓprium est actioni ex se iferre passionem: calefacere enĩ infert calefieri. Que propetas probatur qꝛ oĩs cã q̃tũ ẽ de se isert suũ effectũ. s3 passio est effectus actionis. ergo actio de se infert passionẽ. Et hoc vr̃ intelligendũ de actõe. i. de forᵃ fluente introducta in passũ. Põt etiaz hec ꝓprietas logicalr̃ exponi hoc mõ. Propꝛm est actõi ex se iferre passionez. i. a ꝓpõe ĩ qua p̃dicatur vex ǒ genere actõis ad ꝓpõem in qua p̃dicatur vex ǒ genere passiõis est bona 9ña. vt hñ seqtur ignis calefacit aquã. ergo aq̃ calefit ab igne. Est ãt hec ꝓprietas ꝓꝑa actõni. ⁊ q̃uis aliq̃ potẽtie naturales et alique passibiles qualitates inferant passionẽ hoc tñ nõ est ex se ⁊ immediate sed mediãte actione.

Tertio sciendum est ꝙ secũda ꝓprietas actionis est habere contrarium. probatur. qꝛ alique actões significant qualitates que sẽ 9rie vt frigefacere significat frigiditatem ⁊ 9riaᷓ huic quod est calefacere ergo in actõe est 9rietas ⁊ frigefactio ⁊ calefactio contrariantur ergo ⁊c.

¶ 3ᵃ proprietas est ꝙ actio suscipit magis ⁊ minus vt calefacere suscipit magis ⁊ minus ⁊ similiter frigefacere. ergo calefactio ⁊ frigefactio suscipiunt magis ⁊ minus. Jlle autem actiones suscipiunt magis ⁊ minus ⁊ etiam habent contrarium que fundantur super qualitatibus suscipientibus magis ⁊ minus ⁊ habentibus contrarium. ⁊ rõ hꝰ est. qꝛ ad intensionem fundamenti ⁊ remissionem sequitur intensio ⁊ remissio in relationibus fũdatis in talibus fundamentis. sed actio est relatio. ergo ad intensionem ⁊ remissionem sui fundamẽti sequitur intensio ⁊ remissio in ipa. ⁊ sic suscipit magis ⁊ minus. Sed hoc nõ est de per se sed de ꝑ ac

cidens. non eni sunt iste ꝓprietates ꝓprie aliquo modo actioni qꝛ non cōueniunt omni neqꝫ soli.

Sed contra ꝑdicta arguit᷑. ꝑrio sic. nullum ꝑmū ꝑncipium est causa alicuius alteriꝰ ꝑmi ꝑncipij. sed actio est primū ꝑncipiū. ergo non ē cā passionis que est aliud primum ꝑncipiū. ¶ Scdō arguitur sic. oē iferēs prius est illato. sed actio nō ē prioꝛ passione. ergo nō ifert passionē. ¶ Tertio arguit᷑ sic. ꝯtraria nō ꝑñt sit᷑ in eodē cōuenire. sꝫ calefacere ꝛ frigefacere sit᷑ eidē ꝯueniunt. ergo non ꝯriantur iter se. minoꝛ pꝫ qꝛ aqua tepida simul calefacit coꝛpus frigidum ꝛ frigefacit coꝛpꝰ calidū. ¶ Quarto arguit᷑ sic. actō et passio conueniunt in genere. ergo non sunt genera gn̄alissima qꝛ habēt aliud genꝰ supra se saltē illud ī quo ꝯueniunt. ¶ Quito arguit᷑ sic. actio ꝛ passio sūt cōtraria: sed ꝯria posita sunt sub eodem genere. ꝛ q̄ posita sunt sub eodē genere nō sūt gn̄alissima. ergo actio ꝛ passio nō sunt gn̄a gn̄alissima.

Ad rationes Ad primam dr̄ ꝙ vnuꝫ primum ꝑncipiū nō est causa alteriꝰ ꝑmi ꝑncipij i genere cāe foꝛmalis lꝫ sit in genere cāe efficientis. ¶ Ad scd̄aꝫ dr̄ ꝙ lꝫ oē iferēs sit priꝰ illato nāl'r non tamen ꝑm tp̄s. modo lꝫ actio ꝑm naturā precedat passionē non tn̄ scd̄m tēpus. ¶ Ad tertiā dicit᷑ ꝙ q̄uis ꝯtraria nō possint eidē ꝯuenire tāqꝫ subō qꝛ idē nō est subiectū cōtrariorum. possūt tamē cōuenire eideꝫ tanqꝫ cause. pōt eni ideꝫ sit᷑ esse causa ꝯtrarioꝛuꝫ. ¶ Ad quartam cōceditur ꝙ actio ꝛ passio cōueniunt i gn̄e nāli. s. in materia sed non logicali. ¶ Ad quintā dicitur ꝙ non opoꝛtet sp̄ ꝯria poni sub eodē genere. imo sunt aliquādo ipsamet genera contraria vt patet per. philosophum in postpredicamentis.

P Assio est effectꝰ illatioqꝫ actionis. vt calefieri infertur ex calefacere ꝛ effícit᷑. Propriuꝫ aūt passionis est primo inferri ex actione Itē passio nō est in agente sed in patiēte. De reliquis vero q̄ priꝰ dicta sūt mō sufficiant. Que sequunt᷑ de alijs q̄tuoꝛ p̄ñtis non sunt data a petro hispano.

¶ Circa hunc textū notandū est primo ꝙ passio sex modis accipit᷑. Uno mō ꝓ accidēte ꝓprio alicuiꝰ rei. vt cū dr̄ ꝙ risibile ē passio hoīs. ¶ Scdō mō accipitur ꝓ cōceptu aīe. vt cuꝫ dicit᷑ in primo peryarmenias ꝙ voces sūt note passionū. i. cōceptuuꝫ qui suut in aīa. ¶ Tertio mō accipit᷑ ꝓ motu appetitus sēsitiui vt sunt passiones ire timoꝛis amoꝛis ꝛ gaudij. ¶ Quarto mō accipit᷑ ꝓ doloꝛe vel pena iflicta alicui violent᷑ vt est passio christi. ¶ Quito modo accipit᷑ pro qualitate que hꝫ esse iperfectū ꝛ cito trāsit ꝛ sic ē sp̄es vel modꝰ q̄litatis ¶ Sexto mō accipit᷑ ꝓ imediato effectu actiōis ꝛ sic accipit᷑ hic. ꝛ sic diffinit᷑. ꝑassio ē effectus illatioqꝫ actionis. Et dicit᷑ effectꝰ ad denotandū aliquid se habens per modum cōmunioꝛis sui generis diffiniti. Et dicitur illatio ad denotandum ꝙ ille effectus necessario sequit᷑ actionē. Et dicit᷑ actionis ad dr̄iā ipiꝰ actōis qꝛ q̄uis ipsa sit effectus ꝛ illatio nō tamē actionis sed q̄litatū a quibus causatur. Unde actio ꝛ passio differūt respcū hꝰ qd̄ ē iferri ab alio. qꝛ actio tātū ifertur a q̄litate. ꝛ passio a q̄litate ꝛ ip̄a actōe. Unde duplex est effectus. s. permanēs ꝛ trāsiēs. Effectus ꝑmanēs est q habet eē in facto eē ꝛ nō solū i fieri. Sed effectꝰ trāsiēs ē qui solum habet eē in fieri ꝛ nō in facto esse vt sunt nauigatio ꝛ equitatio. Et ꝓ vtroqꝫ istoꝛuꝫ modoꝝ accipit᷑ hic effectꝰ. ꝑassio tn̄ accipitur dupl'r. vno mō ꝓ foꝛma acq̄sita i aliquo subō ꝛ tūc non est in ꝑdicamēto. Alio mō ꝓ relatione extrīsecus adueniente q̄ ꝯsurgit ex debita approximatōe potētie actiue ꝛ passiue ꝛ tūc ē ꝑdicamētū ab alijs distictū

Secundo Sciendū ē ꝙ due sunt passiōis ꝓprietates ab auctoꝛe assignate. ꝑrima ē. cōuenit passioni iferri ex actione. probatur qꝛ oīs effectus ifertur a sua cā. sed passio est effectꝰ actionis. ergo ꝓpriū est actioni iferre passionem. Et hoc vr̄ intelligi de passione que ē foꝛma acquisita ꝛ nō de passiōe foꝛmal'r sūpta. ¶ Scd̄a ꝓprietas ē. passio nō est i agēte sꝫ in patiēte. probatur sic. qꝛ quod ifertur ab alio ꝛ causat᷑ non ē i illo. sed passio ifertur ab agēte ergo passio nō est i agēte. sꝫ i patiēte. siue capiat᷑ passio ꝓ foꝛma acq̄sita siue pro respectu patiētis ad agēs. Unde passio foꝛmaliter sūpta fundat᷑ in potētia passiua patientis ꝛ terminat᷑ ad potentiā actiuā agentis. si tamē accipiant᷑ actio ꝛ passio māl'r. s. ꝓ foꝛma successiue acquisita in aliquo ꝓcedēte de eē impfecto ad esse ꝑfectū sic sunt i patiēte. ꝛ hoc pꝫ per ph̄m scdō de aīa dicēte actus actiuoꝝ sunt i patiēte ꝑdisposito ꝛ tertio physicoꝝ. actio ꝛ passio sunt vnius motus ergo ꝛc̄. Iteꝫ agēs itendit assiālare sibi passum cuꝫ producat in sp̄e similē foꝛmā quaꝫ habet. sequitur ergo ꝙ illa foꝛma existēs in gn̄e est eadē eēntialit᷑ cū foꝛma producta i patiente. ergo sequit᷑ ꝙ actio reat'r capta scilicet ꝓ foꝛma ꝓducta est in patiente. licet actio foꝛmal'r accepta nō possit esse i eo sꝫ

i agēte q2 p actionē formalr captā agēs dr forma liter agere. z ē rō formalis q̄re agēs est agens. g̃ si ipa eēt i patiēte patiens formalr diceretur agere. quod est falsum.

Tertio sciēdū ē q passio ē eēntialr forma respectiua. pbatur. q2 illud ē forma respectiua qd ē eēntialiter ad aliud: s3 passio ē hō eo q ipōle ē ɔcipe passionē sine aliquo termino. ergo zc. 2ª rō q2 cuiuscūq3 abstracti ɔcretū est respectiuū. ipm abstractū ē respectus. sed ɔcretum passionis ē respectiuū vt p3 5° methaphy. vbi dicit q agēs z patiēs referūtur in 2° relationis g̃ seqr q passio ē relatio seu respectus. Et h̄ dicūt aliq q i oi actōe z passiōe sūt tres ētitates absolute z sex respect⁹. pª ētitas absoluta ē ētitas agētis. 2ª entitas patiētis. 3ª entitas forme pducte i patiēs. s3 q2 agēs pducit illā formā. iō ipius agentis ad formā ē vn⁹ respcūs. s. pducētis ad pductū. z eō forme pducte ad agens. Est ali⁹ respect⁹ q ē pducti ad pducens. Et q2 talis forma recipitur i patiēte iō ipius patientis ad formā ē quidam respcūs q ē recipiētis ad receptū. z ē alius sibi opposit⁹ q ē recepti ad recipiēs. Et cū agens pducit formā i patiēte ē vn⁹ resp ect⁹ agentis ad patiens. z est alius sibi oppositus q est ipius patientis ad agēs.

Sed cōtra predicta arguitur p̄ sic. nullus gen⁹ gñalissimū ē effect⁹ alterius gñalissimi. s3 passio est gen⁹ generalissimū. g̃ nō ē effect⁹ actiōis que ē gen⁹ gñalissimū. ¶ 2° arguitur sic. actio nō ē causa passionis. ergo passio non ē effect⁹ eius. añs patet. quia omnis cā produc suum effectū mediāte aliqua actiōe. ergo si actio sit cā passionis tūc actionis eēt actio: z per ɔñs pcedretur in infinitum i actionib⁹. ¶ 3° arguitur sic. accidēs nō migrat de subiecto in subm̄. ergo passio nō pcedit ab agēte in patiēs. z p ɔñs non ē in patiente subiectiue. ¶ 4° arguitur sic. effectus z illatio idē sūt. ergo vnum superflue ponitur.

Ad rōnes Ad p̄mam dicitur q passio potest cōsiderari dupliciter. vno modo fm q est p̄mum p̄ncipium essentiale oīum illorū que sunt de sua coordinatione z sic non ē effectus actionis. Alio modo consideratur in particulari. z sic non est principium sed est effectus actionis. ¶ Ad secundam negetur añs. z ad probationem distinguitur añs. q2 duplex ē causa. quedā est p̄ncipalis. s. illa que producit effectum z sic cōceditur. alia est qua producitur effect⁹ qui. s. non est agens principale. sed idquo principale agēs dicitur agere formaliter z sic negatur añs. Actio aūt non est causa principalis passionis sed minus p̄ncipalis. ¶ Ad tertiā ɔceditur q accñs nō pōt migrare ab aliquo i quo p̄us fuit tāq3 in subo. tali ud tanq3 in subm. tñ pōt migrare ab vno tāq3 a cā i aliud tāq3 in subm̄ cuiusmodi ē passio. ¶ Ad q̄rtā dr q nō sūt idē ɔuertibiliter. Ul' dr q ibi illa cōiūctio et tenet expositiue ita q sit sensus. passio ē effectus. i. illatio actionis ita q ibi sit expō nomis minus noti per nomen magis notum.

Quādo est quod ex adiacentia tpis in re tpali derelinquit. vt hodie eē. cras fore. Itē duplex ē qñ. s. simplex z cōpositū. sicut duplex est tempus. Item tres sunt proprietates quando. prima est q quando nō suscipit magis neq3 minus. Secunda ē q quando nihil est contrarium. Tertia est q quando est in omni illo quod incipit esse in tempore.

¶ Circa hunc textū notādū ē p̄ q qñ accipit dupl'r. Uno⁹ interrogatiue vt cū dr qñ venit sortes. alio⁹ relatiue vt dicēdo sortes venit qñ plato currebat. z his duob⁹ modis ē vnū sincathegorēuma 3° modo accipitur vt tantum valet sicut i tpe. vel aliqñ. z sic ē vnū p̄dicamētū ab alijs distictū. quod sic diffinitur. Quando ē quod ex adiacētia tpis in re tpali derelinquitur. Que diffinitio habet sic exponi. Quando est ens respectiuum quod causat in re temporali ex adiacentia temporis. sicut enim sortes non dicitur formaliter albus nisi ab albedine. sic etiam res temporalis non dicitur esse vel fuisse formaliter in tempore nisi per vnum accñs existens in ea subiectiue quod dicitur quādo. Uñ illud quando non est ipsum tempus sed est ab eo causatum. nec est res temporalis sed in ea est subiectiue z formaliter. z inheret ei per respectus ad mensuram sue durationis. que quidem mensura est tempus. Q2 autem quādo non sit tempus probatur sic. quia omnis causa efficiens est extrinseca suo causato z realiter ab eo distinguitur. Sed tempus est causa ipsius quando. ergo tempus et qñ realr distinguuntur. Unde tempus dicitur adiacere rei temporali z non inherere quia ē mēsura extriseca rei tpal' z h3 eē sbiue i p̄ mobili. vñ ex adiacētia ipi⁹ rei tpalis ɔsurgit qdā respect⁹ rei q vocat qñ. Uñ qñ ē p̄dicamētū ab alijs distictū. p3. q2 ē gen⁹ gñalissimū hñs gña z spēs distictas a generib⁹ z spēb⁹ aliorū p̄dicamentorū. Habet etiam

modū p̄dicādi distictū ab alijs.s.p̄dicari i qn̄.qđ p̄batur q2 illđ p̄dicatur i qn̄ qđ ꝯueniēter r̄ndet ad īterrogatōez factā p qn̄.sed cū q̄ritur đ p̄a suba p̄ h̄ q̄sitiuū qn̄ ꝯueniēter r̄ndetur qn̄. vtputa cū q̄rit̄ qn̄ fuit sortes ꝯueniēter r̄ndetur heri. ḡ qn̄ p̄dicat̄ ꝯueniēter ī qn̄. Accipitur tn̄ equoce qn̄ ẜm ꝙ ē genus ḡnalissimū hui⁹ p̄dicamēti. ⁊ ẜm ꝙ ē q̄sitiuum ei⁹. Sp̄a āt subalterna ei⁹ sc̄ fuisse eē ⁊ fore. Spēs ṽo ei⁹ sc̄ eē in die. eē in ān̄o. fuisse i ān̄o. fuisse i die ⁊ sic de alijs. Et indiuidua ei⁹ sc̄ fuisse i hac die: in hac hora. in hoc anno. Et si queratur. vtꝝ qn̄ equaleat huic qđ ē eē i tp̄e. R̄ndetur ꝙ equalꝫ huic qđ ē i tp̄e. q2 eē hodie ē sp̄es qn̄. sed eē hodie valꝫ tm̄ sic eē i tp̄e. ¶ Diuidit̄ ēt qn̄ i qn̄ simplex ⁊ i qn̄ cōpositū. Unde qn̄ simplex ē qđ cātur a tp̄e simplici vt ab ip̄o nc̄ vt eē i p̄nti vł eē nūc dr̄ eē qn̄ simplex. Sꝫ qn̄ ꝯpositū est qđ cātur a tp̄e ꝯposito. s. p̄terito ⁊ futuro. Et i h̄ p̄dicamēto reponūtur oīa q̄ ꝯuenienter r̄ndentur ad interrogationem factā p qn̄ vt sunt i ān̄o in die in hora ⁊ sic de alijs.

Scđo sciēdū ē ꝙ ip̄ius qn̄ sunt due p̄prietates. p̄a ē. Nō h̄re ꝯriū ꝯuenit ip̄i qn̄. ꝙ āt n̄ h̄re ꝯriū ꝯueniat ip̄i qn̄ pꝫ. q2 si ip̄m haberet ꝯriū maxime eēt fuisse i tp̄e ⁊ fore. sed hoc ē falsuꝫ. eo ꝙ ip̄a ṽificāt̄ đ eodē. iste eni sūt ṽe sīł sortes fuit heri sortes erit cras: ḡ seq̄tur ꝙ nō ꝯriātur. Alit̄ p̄batur. q2 ꝯria s̄ūt forme passiue ⁊ actiue adinuicē. sꝫ fuisse ⁊ fore nō s̄ūt forme actiue ⁊ passiue ad īuicē. ergo nō ꝯriātur. ¶ 2a p̄petas est. qn̄ n̄ suscipit magis neq3 min⁹. p̄batur. q2 aliquid nō dr̄ fuisse ⁊ eē ⁊ fore in tp̄e magis q̄ aliud. ergo ⁊c̄. Hāꝝ āt p̄prietatū rō cōis pōt eē q2 qn̄ cātur imediate a tp̄e qđ nec hꝫ ꝯriū nec suscipit magis vel minus Et capitur ibi contrarietas p̄ repugnātia duarū formaꝝ actiuaꝝ ⁊ passiuaꝝ que n̄ p̄nt sīł eē i eodē sed bn̄ successiue. q2 si accipet̄ ꝯrietas cōiter. i hoc p̄dicamento posset reperiri ꝯrietas.

Tertio sciēdū est ꝙ qn̄ ⁊ tēpus differunt ⁊ ꝯueniūt. Cōueniūt.n. in hoc ꝙ sicut tēpus est ens successiuū ita similiter ⁊ quādo. Sed differunt q2 tempus est in p̄mo mobili subiectiue. quādo vero in re tēporali. ⁊ q2 tempus adiacet rei tēporali ꝯsurgit quidā respectus ad tēpus ⁊ alius sibi oppositus. s. tēporis ad reꝫ tēporalē. Et si queratur quis est talis respectus respōdetur ꝙ est respectus extrinsecus adueniens q2 nō ponitur necessario posito fundamēto ⁊ termino ergo ⁊c̄. Et si arguatur in oppositū ꝙ ille respectus est itrīsecus q2 ponitur positis fundamēto ⁊ termino. quod pꝫ quia positis motu ⁊ tēpore necessariū est motum esse in tēpore. ergo est relatio intrīsecus adueniēs. Ad hoc respondetur ponendo p̄mo cū philosopho quarto physicoꝝ si esset mobile extra celū ⁊ moueretur nō moueretur in tp̄e eo ꝙ nō esset sub tp̄e. ⁊ tamē res tp̄alis esset. ⁊ tp̄s esset ⁊ nō esset ille respectus q̄ est esse i tp̄e. ergo necessario ⁊ clare pꝫ ꝙ qn̄ nō necessario ponit̄ positis fundamēto ⁊ termino.

Sed contra p̄dicta arguitur. primo sic. in tp̄e non p̄dicatur de p̄ma substantia. ergo non est p̄dicamentum ⁊ per consequens neq3 quando. cum in tēpore ⁊ quādo equiualeant. antecedēs patet quia solus obliquus nō potest predicari de aliquo. ¶ Secundo arguitur sic. si queratur quando factum fuit hoc. conuenienter respōdetur anno domini millesimo quadragesimo. ⁊ sic de alijs. ⁊ tamen hoc totum non est in p̄dicamento cum sit quoddā complexum. ergo non omnia per que conuenienter respondetur ad questionem factam per quando in hoc predicamento reponuntur. ¶ Tertio arguitur sic. nullum sincathegoreuma ē predicamentū. sed quando est sincathegoreuma. ergo quādo non est p̄dicamentū. minor pꝫ. q2 non ē nomen neq3 verbū. ḡ est p̄s sincathegoreumatica. p̄batur p auctorē q̄ vocat oēs alias p̄tes orōis a noīe ⁊ verbo sincathegoreumaticas. ¶ 4° arguit̄ sic. hō trigita ānoꝝ magis fuit i tp̄e q̄ hō vigiti ānoꝝ. ḡ qn̄ suscipit magis ⁊ min⁹.

Ad rationes Ad primā dicit̄ ꝙ q̄uis in tēpore non possit predicari de aliquo per se tn̄ bene pōt cum recto scꝫ eē in tp̄e. ideo hoc totuꝫ esse in tp̄e circūloquitur nobis illum respectū qui ē p̄dicamentū quando. ¶ Ad secundam dr̄ ꝙ q̄uis hoc totū āno dn̄i millesimo ⁊c̄. sit ꝯplexū ẜꝫ vocē ⁊ ẜm p̄priū significatū. tamē ẜm significatū circūlocutū ē icōplexū. ⁊ iquantuꝫ h⁹ ponit̄ i p̄dicamēto. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ quādo captū iterrogatiue vel relatiue ē sincathegoreuma nō tamē vt significat idē sic esse in tp̄e vel mensurari tp̄e. ¶ Ad quartaꝫ dicitur ꝙ vnus hō nō dicitur magis fuisse q̄ alter quāuis vnus dicatur in maiori tēpore fuisse q̄ alter.

Ubi ē circumscriptio corporis locati a loci circumscriptione procedens. vt in ecclesia esse. i foro esse. Et diuiditur vbi. quia quoddam est vbi simplex. ⁊ est illud quod a simplici loco procedit vt est locus punctorum. et quoddam est vbi cōpositū.

⁊ ē illud quod a loco ꝯposito ꝓcedit. Proprietates vbi sūt due. Prima est ꝙ vbi nihil ē cōtrariū. Secūda ē ꝙ vbi non suscipit magis neq; minꝰ. huius ē ꝙ vbi ñ suscipit itēsionē ⁊ remissionē. ¶ Circa hūc textū notādū ē ꝓ ꝙ vbi sic diffinit̄ i textu. Ubi ē circūscriptio corꝑis locati a loci cir/cumscriptōe ꝓcedens. In q̄ diffinitōe ponit̄ circū scriptio loco gñis vel cōlozis. Et ponit̄ locati ad d/notādū subm̄ īpius vbi. Et ponit̄ a circūscriptiōe loci ꝓcedēs ad denotādū eiꝰ cām efficientez. Ubi eni ē qd̄dā accñs respectiuuz extñs i corpe locato cātū ex circūscriptōe actiua loci. Unde circūscri/ptio accipit̄ dupl'r. vnoꝰ vt ē circūscribētis actio. ⁊ sic ē i p̄dicamēto actōis. 2ºmō vt est circūscripti passio ⁊ sic ē i p̄dicamēto passiōis. 3ºmō idē ē ꝙ eē circūscriptū. ⁊ h̄ mō accipitur hic. Pro declarati/one hꝰ diffinitōis ponūt̄ aliq̄ distictōes. ¶ Prima ē. locꝰ capitur dupl'r. Uno mō ꝓ p se significato ⁊ sic locꝰ nihil aliud ē q̄ʒ q̄dā relatio locantis ad loca tū seu supficiei circūscribētis ad circūscriptuz. ⁊ sic vocat̄ locatio actiua. alio mō capit̄ ꝓ denoīato ⁊ tūc ē ipa supficies circūscribēs locatū. ¶ 2ª di stictio. vbi capitur dupl'r. Uno mō vt ē q̄dam q̄di tas cōis ad vbi actiuū ⁊ vbi passiuū. ⁊ vbi actiuū ē relatio locātis ad locatuz. ⁊ vbi passiuū ē relatio locati ad locatū. pª locatio dr̄ actia seu vbi actiᵐ. 2ª vo dr̄ passiua seu vbi passiuū. alioꝰ vbi ca pit̄ ꝫ restrictionē vsualē ad stādū ꝑcise ꝓ vbi passiuo q2 q̄ncūq; aliq̄d dr̄ cōe duobꝰ ⁊ vni ē nomē iposituū. alteri vo nō. tūc illud cōe restrigitur ad stādū ꝓ il/lo cui nō ē nomē iposituū. sed vbi actiuo ē nomē im positū. s. locus formal'r sūptꝰ ⁊ vbi passiuo nō ē no mē iposituū. iō vbi cōe ad vbi actiuū ⁊ vbi passiuuz restrigitur ad stādū vsual'r ꝓ vbi passiuo. His vi/sis dr̄ ꝙ vbi nō diffinit̄ i textu vt ē gñalissimū. sed ꝯuenit solū diffinitio vbi passiuo. Et q2 vbi actiuū ⁊ passiuū sūt relatiua ⁊ cognito vno relatiuorū fa cil'r cognoscitur ⁊ reliquū. iō facil'r pōt cogn̄sci vbi actiᵐ. Ex his infert̄ ꝙ vbi nō cātur a loco formal'r sūpto cū locꝰ isto mō sit eiꝰ spēs: q̄ʒuis bñ causetur ab ipo māl'r capto. ⁊ eodem modo dicendum est de alijs predicamentis.

Secundo sciēdū ē ꝙ locꝰ māl'r captꝰ ⁊ vbi dr̄nt. ꝓ q2 locꝰ ē cā extriseca ⁊ ef ficiēs ipiꝰ vbi. ⁊ vbi ē ab eo causatū. 2º drn̄t. q2 locꝰ nō ē in locato subiectiue sed ē in locāte. vbi vo est subiectiue i locato. Et vbi diuiditur i vbi simplex ⁊ i vbi ꝯpositū. Ubi simplex ē qd̄ cāt̄ a loco simplici vñ sicut visū ē caº de q̄ʒtitate pticule loci copulāt̄ ad eūdē terminū cōez ad quē copulātur ptes cor pis. s. ad aliqd̄ idiuisibile. iō talis terminꝰ apd̄ ma thematicos vocat̄ locꝰ simplex ⁊ corrñdet alicui i/diuisibili. Ubi vo ꝯpositū ē qd̄ cāt̄ a loco ꝯposito. ē āt locꝰ ꝯpositus corrñdens locato diuisibili. Unde vbi vt ē q̄dā q̄ditas cōis ad vbi actiuū ⁊ ad vbi pas siuū ē vnū predicamētū ab alijs distictū. ꝓbat̄. q2 ē vnū genꝰ gñalissimū hñs vnū modū p̄dicādi d̄ p̄ ma suba distictū a mō p̄dicādi oium alioꝝ p̄dicam̄ toꝝ. modꝰ āt p̄dicādi eiꝰ est predicari i vbi. ⁊ ꝓpum eiꝰ q̄sitiuū ē vbi. ꝓbatur. q2 oia illa ponūt̄ i p̄dicam̄ to vbi q̄ ꝯueniēter videtur rñderi ad iterrogatio nē factā p vbi. ꝫ cū q̄ritur d̄ pª suba p h̄ q̄sitiᵐ vbi ꝯueniēter rñdetur vbi. ḡ vbi iterrogatiue captū ē ꝓpum q̄sitiuū hꝰ p̄dicamēti. ⁊ minor pȝ. q2 cū q̄ ritur vbi ē sortes ꝯueniēter rñdet̄ ē i cāpo ē i terra ⁊ sic de alijs. Spēs ēt eiꝰ subalterna assignātur esse deorsuȝ sursū añ retro dextꝝ ⁊ sinistrū. Spēs eiꝰ spālissime assignātur eē i aere i terra i domo ⁊ sic d̄ alijs. ⁊ eiꝰ ididua sūt eē i hac domo i hac ecclīa ⁊c̄.

Tertio sciēdū. ē ꝙ ipiꝰ vbi assignātur due ꝓ/p̄etates. pª ē nō hr̄e ꝯrium. ꝓbatur p locū a maiori. q2 si hr̄e ꝯrium ꝯueniret vbi maxi me eēt sursū ⁊ deorsū. ⁊ tñ ista ñ ꝯriātur cū possint simul ⁊ semel de eodē v̄ificari. idē eni corpꝰ est sur sū ⁊ deorsū respcū diuersoꝝ. ꝫ ꝯria nunq̄ʒ p̄nt sīt ⁊ semel v̄ificari de eodē. ergo sursū ⁊ deorsū nō ꝯ riantur. Et q̄ʒuis sursum ⁊ deorsum maxime a se inuicem distant. hoc tamen non est distantia for/mali siue specifica sed solum distantia locali quia sunt eiusdem speciei. ¶ Secūda proprietas. vbi non suscipit magis neq; minus. Probatur q2 ali quid non dicitur magis ⁊ minus in loco q̄ʒ aliud. cum vtriq; conueniat equaliter circumscribi a lo co. ꝫ hoc fit in maiori loco q̄ʒ aliud. Et ratio istaꝝ proprietatum communis talis est. quia vbi imme diate causatur a quantitate que nec habet cōtra ria nec suscipit magis neq; minus. ergo ⁊c̄.

Sed contra predicta arguitur prio sic. substantie incorporee puta angeli sunt in loco. ⁊ tamen non circumscribunt̄ a loco. ergo vbi non est circumscriptio corporis: cum tales non habeant corpus. ¶ Secundo ar/guitur sic. vbi est sincathegoreuma. ergo non est predicamentum. ¶ Tertio arguitur sic. in vbi est contrarietas quia in ipso requiritur motus quin to physicorum. ergo. ¶ Quarto arguitur sic. vbi est circūscriptio actiua locati. sed terminare ē ac tio. ergo reponitur in predicamento actionis.

Ad rõnes Ad primã dr̃ q̃ substantie icorporee nõ sũt i loco dimẽsionatiue ꝛ circũscriptiue. ſʒ tãtũ diffinitiue. ꝛ de illo nõ itẽditur hic. ¶ Ad 2am dr̃ q̃ vbi capit̃ tripl'r. Uno mõ iterrogatiue vt cũ q̃ritur vbi est sortes ꝛ sic est q̃sitiuũ huius p̃dicamẽti. Alio mõ capit̃ relatiue vt cũ dr̃ sortes currit vbi plato disputat. ꝛ his duob⁹ modis nõ est p̃dicamẽtũ. Tertio mõ accipit̃ p q̃dã q̃ditate cõi ad vbi actiuũ ꝛ ad vbi passiuuʒ ꝛ sic est vnũ de decẽ p̃dicamẽtis. ¶ Ad 3am neget̃ ꝯña q̃ ad motũ nõ reqrit̃ ꝯrietas ꝑprie dicta. sed sufficit ꝯrietas general'r dicta de qua nõ est hic ad ꝑposi tũ. ¶ Ad q̃rtã dr̃ q̃ talis circũscriptio actiua nõ ẽ actio saltẽ accipiẽdo eã p relatiõe fundata i circũscribẽte ꝛ terminata ad circũscriptũ. sed est q̃dã relatio cãta a supficie ꝛ terminata ad corpus locatũ.

POsitio est quedam partiuʒ situs ꝛ generationis ordinatio. vt sessio statio ꝛ sic de alijs. Item tres sunt ꝑprietates positionis. Prima est q̃ positio nõ habet ꝯtrariũ. Secũda est q̃ positio non suscipit magis neqʒ minus. Tertia est q̃ ꝑpriũ est positioni substantie proxime assistere.

¶ Circa hunc textũ notãdũ est p̄mo q̃ positio sic diffinit̃ in textu. Positio est q̃dã sit⁹ partiũ ꝛ generatõis ordinatio. Uñ i positõe ẽ duplex ordo. Un⁹ ẽ partiũ i loco. ꝛ iste tãgit̃ cũ dr̃ est q̃dã situs partiũ. Alius est partiũ in toto q̃ iest p generationẽ. ꝛ talis ordo tãgitur cũ dr̃ generatõis ordinatio. Per positionẽ aũt triplex denominat̃ ordo partium. p̄m⁹ ẽ partiũ i loco. secũdus est partiũ iter se. ꝛ tertius est partiũ i toto. p̄mus aũt ordo ꝑprie significat̃ p hoc nomẽ situs. videm⁹. n. q̃ q̃ñ aliqs surgit q̃ partes eius al'r ꝛ al'r situãtur i loco q̃ȝ q̃ñ sedet. scd̃us vero ꝛ terti⁹ ordo significãtur noĩe positõis. Uñ positio est p̃dicamẽtũ ab alijs distictũ habẽs genera ꝛ spẽs ꝛ idiuidua ꝛ modũ p̃dicãdi distictum ab alijs. Genera. n. subalterna eius sũt positio inata. ꝛ positio acq̃sita. situari sursũ ꝛ deorsũ. Spẽs eius specialissime sũt sedere stare ꝛ sessio ꝛ statio. Indiuidua vo ei⁹ sũt sessio socratis. statio platonis. Modus aũt p̃dicãdi ei⁹ ẽ p̃dicari i quõ ẽ situatũ. Reponũtur aũt in hoc p̃dicamẽto oĩa p q̃ ꝯuenienter respõdet̃ ad iterrogationẽ factã p quõ est hoc situatũ ꝛ coꝝ abstracta. Si. n. q̃rat̃ quõ situat̃ socrates. ꝯueniẽter respõdet̃ iacet vel stat ꝛ sic de alijs. sil'r hec est eẽntialis p̃dicatio. sessio est positio acq̃sita.

Secundo sciẽdũ est q̃ tres sũt positõis ꝑprietates sicut situs. ¶ Prima nõ habere ꝯriũ. q̃ꝛ si aliq̃ positio haberet ꝯriũ tũc maxime manere ꝛ iacere ꝯdicerẽt siue ꝯriarẽtur: ꝛ tñ nõ ꝯriãtur q̃ꝛ ea rõne qua iacere ꝛ manere ꝯriarẽtur. eadẽ rõne stare ꝛ manere ꝯriarẽtur. sed hoc est falsũ. q̃ꝛ vni nõ p̃nt eẽ plura ꝯria. ergo positioni nõ iest ꝯrietas. Scd̃o ꝑbat̃ q̃ꝛ ꝯria maxime a se iuicẽ distãt ꝛ mutuo se expellunt ab eodẽ subiecto. sed positõẽs nõ sunt huiusmodi. ergo positioni nihil est ꝯriũ. ¶ Scd̃a ꝑprietas est. positio nõ suscipit magis ꝛ minus. q̃ꝛ socrates nõ dr̃ magis neq̃ȝ minus stare vel iacere q̃ȝ plato. ergo iacere ꝛ stare nõ suscipiũt magis ꝛ minus. nec etiã alia silia q̃ꝛ nõ p̃nt itẽdi ꝛ remitti i suo ꝑprio esse. ergo ꝛc̃.

Tertio sciẽdũ est q̃ ꝑprie ꝑpriũ est positiõi maxime assistere substãtie. Et q̃ sit ꝑprie ꝑpriũ ꝑbat̃. q̃ꝛ positio iportat quẽdã ordinẽ partiũ ad totũ ꝛ ad locũ. sʒ ordo partiũ i toto inest toti p generationẽ ẽʒ q̃ vna pars p̄cedit aliã. ergo imediatius iest substãtie siue assistit q̃ȝ aliud accñs Uñ positio ꝑprie dicit respectũ extrisecus aduenientẽ cãtũ ex ordine partiũ iter se ꝛ ad locũ. Aliq̃ tñ dicũt q̃ hec ꝑpetas hʒ veritatẽ i sex vltimis p̃dicamẽtis ita q̃ sit sensus. iter sex vltima p̃dicamẽta p̄mo assistit imediatius substãtie q̃ȝ aliq̃d aliud p̃dicamentũ. Et dicũt isti q̃ relatio imediatius assistit substãtie. ꝛ sil'r q̃ȝtitas q̃ȝ positio. eo q̃ relatio cãtur a toto. positio vero a partibus ordinatis inter se ꝛ ad totũ ꝛ ad locum. sed totum prius est suis partibus saltem via perfectionis. ergo relatio causata a toto immediatius substantie assistit q̃ȝ positio.

Sed contra p̃dicta arguit̃. Primo sic. situs denoiat totũ ꝛ nõ ptes. dicim⁹. n. q̃ hõ sedet ꝛ nõ ptes ei⁹. ergo male dicit i diffinitõe q̃ est q̃dã partiũ situs. ¶ Scd̃o arguit̃ sic. iacere ꝛ stare maxime distãt. nec p̃nt eidẽ sil' eẽ sʒ bñ successiue. ergo iacere ꝛ stare ꝯriantur. ¶ 3o arguit̃ sic. Relatio ꝛ q̃ȝtitas p̄mo isunt substãtie q̃ȝ positio. ergo nõ est ꝑpriũ positõis ꝑxim⁹ assistere substãtie. ¶ Quarto arguitur. situs ꝛ positio ideʒ sunt. ergo vnũ nõ debet diffiniri per reliquum.

Ad rationes Ad p̄mã dicit̃ p q̃ȝuis positio p̄mo ꝯueniat toti tanq̃ȝ subiecto. ꝑus tñ ꝯuenit partibus sic q̃ partes se habẽt tanq̃ȝ illud mediãte quo ꝯuenit toti. ¶ Ad secũdã dicitur q̃ q̃ȝuis iacere ꝛ stare nõ possint simul ꝛ semel iesse eidẽ subiecto. nõ tñ expellũt se ab eodẽ subiecto p se. sʒ solũ p accñs. ꝑ hoc. n. q̃ aliquid mouetur local'r ꝛ accipit aliũ ꝛ aliũ ordineʒ diuer

simode situatur. ¶ Ad tertiam dicitur ꝙ petrus hispanus nō itēdit simplr̄ dicere ꝙ positio imediatius isit substātie quolibet alio accn̄te. ſ; vult dicere ꝙ iter sex vltima p̄dicamenta hn̄ positio imediatius est substātie ꝙ̄ alia. cū sitꝰ imediatiꝰ assistit substātie. nō. n. est idē assistere ⁊ iherere. nā ad assistere sufficit pn̄s eē. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ positio ⁊ situs pn̄t capi duplr̄. vno mō generalr̄ ⁊ sic sūt ꝯuertibilia. alio mō pōt capi positio spālr̄. ⁊ sic non sunt ꝯuertibilia. nec vnum potest diffiniri per reliquum.

Abitus est corporum ⁊ eoꝝ que circa corpus sunt adiacētia. vt tunicatum esse. loricatū esse. Et tres sunt proprietates eius. Prima est ꝙ habitus suscipit magis ⁊ minus. vt eques ē armatior pedite. Secunda est ꝙ habitus non habet contrarium. Tertia est ꝙ habitus semper est in pluribus. scilicet in habente ⁊ in habito.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄mo ꝙ habitꝰ sic diffinitur i textu. Habitꝰ ē corpoꝝ ⁊ eoꝝ q̄ circa corpꝰ sūt adiacētia. Et dꝫ hic eē p̄dicatio cālis ⁊ non formalis. dꝫ. n. sic exponi. habitꝰ cātur ex corporibꝰ ⁊ eoꝝ q̄ circa corpꝰ sūt adiacētia. Et dꝫ ibi itelligi accidēs loco generis ita ꝙ sit sensus. habitꝰ cātur. i. habitus est accn̄s cātū. Un̄ habitꝰ nō est corpꝰ neqꝫ ea q̄ sunt circa corpus eo ꝙ illa pn̄t existere habitu nō exn̄te. ſ; est qddā accn̄s respectiuū extrinsecus adueniēs cātū ex adiacētia ⁊ applicatōe eoꝝ q̄ circa corpus sunt ⁊ ipoꝝ corpoꝝ. quo accn̄te aliqd dr̄ formalr̄ habere vel haberi siue habituatū eē. Un̄ habere fundat̄ sup corpore vel i corporibꝰ ⁊ t̄minatur ad illud qd̄ est circa corpꝰ. Relatio aūt sibi opposita fundatur i eo qd̄ est circa corpꝰ. ⁊ t̄minatur ad ipꝫ corpꝰ qd̄ habituat. Qr aūt sit relatio extrinsecus adueniēs pꝫ. q: nō ponitur positis extremis. vt posito corpe ⁊ silr̄ posito eo qd̄ ē circa corpus non ponitur habere. ſ; reqritur applicatio eoꝝ adiuicē.

Secundo sciēdū ē ꝙ habitꝰ ē genus generalissimuꝫ hn̄s sub se p̄les spēs subalt̄nas. ꝙ sit genus ꝓbatur q: p̄dicatur de pluribꝰ differētibꝰ spē. Et ꝙ sit generalissimū pꝫ. q: ē genꝰ ⁊ nō hꝫ aliqd̄ supueniēs genꝰ. ergo est genus generalissimū. pꝫ ꝯn̄a p locū a diffōne ad diffinitū. Uex est tn̄ ꝙ habitus pōt capi duplr̄. Uno modo actiue. s. p relatōe fundata i corpore ⁊ terminata ad illud qd̄ est circa corpus ⁊ sic est spēs huiꝰ p̄dicamēti. Alio mō capit̄ p relatōe illi opposita. s. haberi que fundatur in illo qd̄ est circa corpus ⁊ sic ē alia spēs huius generis. Sed habere in sua ꝯditate cōmuni vt supius est ad habere actiue. ⁊ haberi est p̄dicamētū ab alijs distictū. Cuius genera subalterna sunt habere ⁊ haberi. ⁊ armatū eē ⁊ vestitū esse. Species vero eius specialissime sūt loricatū esse siue loricatio. capuciatū esse. ⁊ galeatū eē ⁊ sic de silibus. Habet etiā iduidua vt sūt armatio sortis ⁊ loricatio platonis ⁊ sic de singulis. Reponūtur aūt in hoc p̄dicamento omnia que cōuenienter rn̄dentur ad q̄stionē factā p hoc iterrogatiuū quō est hoc habituatū. Reponūtur etiā abstracta eoꝝ ⁊ omnia que de ipsis essentialiter p̄dicantur.

Tertio sciēdū ē ꝙ ipiꝰ hitꝰ tres sunt ꝓp̄etates q̄ꝝ p̄ma ē suscipe magis ⁊ minꝰ. Dicimꝰ. n. ꝙ sortes q hꝫ galeā ⁊ loricaꝫ ē magis armatꝰ ꝙ̄ q hꝫ loricā tātū. g̊ armatū eē suscipit magis ⁊ minꝰ. ¶ 2ª ꝓp̄etas habitꝰ ē nō hr̄e ꝯriū. Rō huius ē q: fūdamēta ⁊ t̄mini ipiꝰ habitꝰ nō hn̄t ꝯriū. g̊ etiā nec habitꝰ hꝫ ꝯriū. relatiōes. n. nō dn̄r ꝯrie nisi ex ꝯn̄ti ⁊ p accn̄s. s. ad ꝯrietatē fūdamentoꝝ ⁊ t̄minoꝝ. q: totū eē relatiuoꝝ ē ad aliud. Cāntur. n. relationes a suis fūdamētis ⁊ t̄minis. iō si fūdamēta ⁊ t̄mini nō habebūt ꝯria nec ⁊ ipe relationes pn̄t hr̄e ꝯria. q: ꝯria sūt forme adiuicē maxime distātes ⁊ mutuo se ab eodē subō expellētes q̄ non pn̄t sil̄ ei dē iee nec de eodē v̄ificari. ſ; armatū eē ⁊ loricatū eē pn̄t sil̄ de eodē v̄ificari. g̊ hitui nihil ē ꝯriū. ¶ 3ª ꝓp̄etas ē. ꝓpriū ē hitui i plibꝰ existere. Probat̄ q: habitꝰ ē qdā respectꝰ extrīsecꝰ adueniēs cātꝰ a corpore tanqꝫ a fūdamēto. ⁊ ab eis q̄ circa corpꝰ sunt tanqꝫ a t̄mino ⁊ ecōuerso. g̊ hitui ꝯuenit i plibꝰ existere. ¶ Aduertēdū ē tn̄ ꝙ aliqd dr̄ existē i alio duplr̄. Uno mō tāqꝫ i subō. Alio mō tāqꝫ i cā vel t̄mino. ¶ Isto notato iferunt̄ duo correlaria. Primū ē. ipossibile est idē accidēs in pluribus subiectis existere. ⁊ hoc tanqꝫ i subiecto. qd̄ ꝓbat̄ q: idē accidēs in numero nō pōt eē in diuersis subiectis. cū accn̄tia numerētur ad numeratione suoꝝ subiectoꝝ. g̊ idē accn̄s numero nō pōt i pluribꝰ subiectis existere. ¶ Scd̄ꝫ correlariū est ꝙ idē accn̄s pōt existere in vno tanqꝫ in subiecto ⁊ i alio tanqꝫ in termino siue in causa. hoc pꝫ q: relatio est accn̄s qd̄ hꝫ esse i vno subiectiue puta i fundamēto ⁊ i alio terminatiue. ergo idē accn̄s pōt in pluribus existere. i vno scilicet tāqꝫ in subō. ⁊ in alio tanqꝫ i termino. ⁊ hoc modo intellexit auctor noster.

Sed contra predicta arguit̄. Primo sic: tunica ē habitꝰ ⁊ tamē nō ē adiacētia corpoꝝ. nec causat̄ ex his que circa cor

pus sūt. ergo habitus nō ē adiacentia corpis ꝛ eorum que circa corpus sunt. ¶ Scōo arguitur sic. qn̄ ē adiacentia tēporis ad rē tēporalem. ergo est adiacētia corpis ꝛ eoꝝ que circa corpꝰ sunt. ꝛ ꝑ cōsequens hec diffō ꝯuenit alijs a diffinito. ¶ Tertio arguit̄ sic. habitꝰ est spēs qualitatis. ergo nō ē p̄dicamentuꝫ ab alijs distictū. ¶ Quarto arguit̄ sic. nullū accn̄s est in pl̄ibus. sed habitꝰ est accidēs ergo habitui non conuenit in pluribus existere.

Ad rationes Ad p̄mā dicit̄ ꝙ si accipiatur habitꝰ mālr ꝛ ꝓ denoiato tunc tunica ē habitꝰ. si autē accipiatur formalr tūc tunica n̄ ē hitꝰ. nō. n. ē ad id q̊ aliqd forl̄r dr̄ hn̄i vl̄ hituatū eē. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr̄ ꝙ ad h̄ ꝙ aliqd sit hitꝰ nō suffic̄ ꝙ sit adiacēs. i. ꝙ cāetur ex adiacētia tm̄ sed cū h̄ reqrit̄ ꝙ sit applicatū rei hn̄ti. mō qn̄ hn̄ cāt̄ ex adiacētia tpis h̄ ē ex tpe adiacēte rei tpali. ꝛ illō vocat̄ eē ī tpe ꝛ vbi eē ī loco. iō vbi ꝛ qn̄ non sūt hitꝰ. ¶ Ad 3ᵃᵐ dr̄ ꝙ hitꝰ pōt capi duplr̄. vnoᵒ ꝓ q̄lita te īherēte sb̄o de difficili mobili a sb̄o ꝛ sic hitꝰ ē q̄litas. Alio mō capit̄ ꝓ q̊dā respcū extrīsecꝰ aduenīete q cāt̄ a corpe ꝛ fiat̄ ad id qð ē circa corpꝰ. ꝛ sic ē vnū p̄ntū ab alijs distictū. ¶ Ad 4ᵃᵐ dr̄ ꝙ q̄uis idē accn̄s n̄ possit ī pl̄ibꝰ eē tāq̄ ī subis pōt tn̄ eē in pl̄ibꝰ tāq̄ ī cāis. vl̄ ī vno tāq̄ ī sb̄o ꝛ in alio tanq̄ in termino. Et hec de predicamentis.

Dicit̄ autē alteꝝ alteri opponi quadruplr̄. oppositoꝝ enī quedam sunt relatiua vt pater ꝛ filius. duplum ꝛ dimidium. quedaꝫ sūt priuatiue opposita. vt priuatio ꝛ habitus. visus ꝛ cecitas. auditus ꝛ surditas Alia sūt ꝯtrarie opposita. vt albū ꝛ nigrum. Alia sunt contradictorie opposita. vt sedere non sedere. Que autē sunt relatiue opposita dictum est in capitulo de relatione. Contraria sunt quecunqꝫ sub eodem genere posita maxime a se inuiceꝫ distant. mutuo se expellunt. ꝛ eidem susceptibili vicissim īsunt a quo mutuo se expellunt nisi alterum insit a natura. vt albedo in cigno. et nigredo in coruo ꝛ ethiope. caliditas āt non est in igne vt accidens in subiecto immo vt substantiale ī eo cuius est substantiale. sicut sunt quedaꝫ que cadunt in diffinitione alicuius non secundum predicationem sed potius vt principiū vt punctus in diffinitione linee. ꝛ vnitas in diffinitione numeri. ꝛ iste modꝰ essendi in : cōtinetur sub quarto modo ſm quem vnaqueqꝫ pars diffinitionis est in suo diffinito. ꝛ sic ignis non est subiectum caliditatis. sꝫ materia ignis est subiectum eius. hec enim susceptibilis est caliditatis ꝛ frigiditatis. vnde caliditas est in materia ignis vt ī subiecto: in igne vero non vt ī subiecto. sed vt substantiale in eo cuius est substantiale.

Priuatiue opposita sūt q̄ hn̄t fieri circa idē subiectū ordīe irregressibili. ꝛ tempore determinato a natura. ordine irregressibili dico q꞉ ab hitu ī priuatōeꝫ deuenire poss̄e ē. sꝫ nō ecōuerso. īposs̄e enī ē a priuatōe ī habitū regressū fieri. vt visus ꝛ cecitas hn̄t fiēi circa ocl̄ꝫ. a visu āt deuēire ī cecitatē poss̄e ē sꝫ nō ecōuerso.

¶ Circa hunc textū notādū ē p̊ ꝙ postq̄ auctor detm̄iauit d̄ ātep̄ntꝫ ꝛ p̄ntꝫ ꝯn̄r d̄teriat d̄ postp̄ntis Est āt postp̄dicamētū qðdā documentū sequens determinatōeꝫ p̄dicamētoꝝ valēs ad ꝯpletā notitiā p̄dicamētoꝝ habēdā. Et sūt qnq̄ postp̄dicamēta. s. positio. p̄us. sil̄. motꝰ. ꝛ hr̄e. Quoꝝ sufficiētia assignat̄. q꞉ oē postp̄dicamētū valet ad notitiā predicamētoꝝ. vel ergo valet ad cognoscēdū ea q̄tū ad suū fieri ꝛ sic ē motꝰ. vel q̄tū ad suum eē. ꝛ hoc triplr̄. q꞉ vel valet ad cognoscēdū eoꝝ repugnantiā. ꝛ sic ē oppō. vel eoꝝ ordinē. ꝛ sic ē p̄us. vel valet ad cognoscendū eoꝝ cōueniētiaꝫ ꝛ hoc duplr̄. vel ꝯueniētiā iferioris cū supiori ꝛ sic ē sil̄: vl̄ ꝯueniētiā accn̄tiū cū suba ꝛ sic ē hr̄e. ¶ Oppō āt ē duplex. s. ꝯplexoꝝ ꝛ icōplexoꝝ. ꝯplexoꝝ oppō ē paꝰ ꝓpōuꝫ ꝛ d̄ illa detm̄iatū ē ī p̊ tractatu. sꝫ d̄ oppōe icōplexa ē h̄ ad ꝓpoᵐ. Et p̄t sic diffiniri. Est repugnātia formalis aliquoꝝ q̄ non possunt simul ꝛ semel de codeꝫ verificari respcū eiusdē. Et diuidit̄ ī q̄ttuor spēs: scilicet ī oppōnē priuatiuā cōtrariaꝫ relatiuā ꝛ ꝯtradictoriā. q̄ꝝ sufficiētia sic hr̄. Quia oīs oppositio ē repugnantia duoꝝ extremoꝝ. vl̄

ergo ambo extrema sūt entia. vel vnū est ens ⁊ alteꝝ nō ens. Si ambo sūt entia hoc ē dupl'r. q̄ꝛ vel referūtur ad se iuicē ⁊ sic ē oppositio relatiua. vel nō ⁊ sic ē oppositio ꝯ̄ria. Si vnū extremoꝝ sit ens ⁊ alteꝝ nō ens hoc ē dupl'r. qꝛ vel est iter ens ⁊ nō ens simpl'r ⁊ sic ē oppositio ꝯ̄dictoria. vel inter ens ⁊ nō ens i d'ẽminato subō. ⁊ sic est oppositio ꝓ̄uatiua. Nō ē aūt hec diuisio generis i suas spēs. ſʒ vocis i suas significatōes, eo ꝙ oppositio nō dr̄ vniuoce de istis qꝛ aliq̄ istaꝝ oppōnū sūt relatōes reales. alie ṽo sūt relatōes rōnis eo ꝙ hn̄t fieri iter ens ⁊ nō ens. ſʒ enti reali ⁊ enti rōnis nihil est cōe vniuocū. g̊ oppō nō dr̄ vniuoce de istis q̄tuor mēbris.

Secundo sciēdū est ꝙ oppositio relatiua est repugnantia iter relatiuū ⁊ suū correlatiuū. Quid aūt sit relatiuū dc̄m̄ ē ꝓ̄us. Nō est tn̄ itelligēdū ꝙ oē relatiuum opponat̄ illi a quo refert̄ ad sil' eēndū. ſʒ relatiue opposita hn̄t repugnātiā ad simul eēndū i eodē ⁊ respectu eiusdē vt pater ⁊ filiꝰ respectu eiusdem opponūtur ⁊ nō pn̄t verificari de eodē. Quādo etiā relatiuū ⁊ correlatiuū hn̄t sub se spēs nō oportet ꝙ illa ƒʒ suā generalitatē ⁊ respectu eiusdeʒ accepta opponātur. cā.n. ⁊ effectus pn̄t de eodem verificari respectu eiusdē q̄uis hoc sit i diuersis generibꝰ cāꝝ. vt ambulatio post cenam est cā sanitatis i genere cause efficiētis ⁊ ipa ambulatio est effectꝰ sanitatis i alio genere cause. Debet ergo attēdi oppositio ƒʒ spēs relatōis ⁊ nō ƒm genera. Debet etiā ipa oppositio relatiua attēdi vt dicūt aliq̄ iter relatiua suppōnis ⁊ suprapōnis solū ⁊ non iter relatiua eq̄parātie, qꝛ iter illa nulla est oppositio. ⸿ Cōsequēter auctor diffinit ꝯ̄ria i textu sic. Cōtraria sūt q̄ sub eodeʒ genere posita sunt. ⁊ maxime a se iuicē distāt. ⁊ eidē susceptibili vicissim insunt a quo mutuo se expellūt. Que diffinitio sic exponitur Cōtraria sūt opposita q̄ posita sūt sub eodē genere ꝓxio ⁊ distāt maxime a seiuicē distātia formali. ⁊ hoc ponit̄ ad d'r̄iam eoꝝ que mediāt iter ipa ꝯ̄ria. Et eidē susceptibili vicissim isūt. i. apta nata sūt ineē successiue eidē subō numero. a quo mutuo se expellūt. i. sūt apta nata expellere se actōe ꝓp̄a. sicut calidū expellit frigidū. aut actōe aliena. s. actōe suaꝝ cāruʒ sic alie q̄litates ꝯ̄rie expellūt se iuicē. Et additur nisi alteꝝ eoꝝ isit a nā ad d'r̄iam ꝯ̄rioꝝ que nāl'r in sc̄ suis subiectis. nā qꝛ caliditas inē igni nāl'r. iō frigiditas nō ē nata sibi ineē. Unde duplicia sc̄ ꝯ̄ria: .s. mediata ⁊ imediata. Contraria mediata sūt illa ter q̄ mediat aliqua spēs ꝑticipans aliquid vtriusq̄ extremi vt inter albū ⁊ nigrū mediat rubeū.

Cōtraria ṽo imediata sūt illa iter q̄ nō mediat aliq̄d eiusdē generis vt iter sanū ⁊ egrū. q̄uis tn̄ mediet aliquid alteriꝰ gn̄is. s. corpꝰ susceptibile ꝯ̄rioꝝ. ⸿ Dr̄nt āt ꝯ̄ria imediata a mediatis. qꝛ nō ē necē alteꝝ ꝯ̄rioꝝ mediatoꝝ semꝑ ineē subō. nō eni ē necesse corpus q̄diu ē eē albū vel nigꝝ. ſʒ ꝯ̄rioꝝ immediatoꝝ necesse ē alterū in subō eē q̄diu ipm ē si ipm est susceptibile. vt si animal est necesse est ꝙ ipm sit sanum vel egrum.

Tertio sciēdū ē ꝙ opposita ꝓ̄uatiue sunt q̄ habent fieri circa idē subm̄ ordie ingressibili ⁊ tp̄e determinato a nā. Un̄ duplex ē ꝓ̄uatio: q̄dā ē imperfecta q̄ negat actū ⁊ nō potētiā eo ꝙ relinq̄t ꝓ̄ncipia habitꝰ sicut q̄es negat actualiter motū: ſʒ relinquit potētiam ad mouēdū. ⁊ a tali ꝓ̄uatōe pōt fieri regressus in habitū. Alia ē ꝓ̄uatio ꝑfecta q̄ negat sil' actū ⁊ potētiā eo ꝙ d̄struit ꝓ̄ncipia habitus sicut cecitas negat actualit' videre ⁊ posse videre. Et qꝛ talis priuatio negat potentiā eo ꝙ destruit ꝓ̄ncipia habitus. iō a tali non pōt natural'r fieri regressus in habituʒ. q̄uis hoc posset fieri ƒʒ potētiā supernaturalem. ⸿ Un̄ ad priuationē ꝑfectā quinq̄ cōditiones requirūtur. Prima ē ꝙ iportet carentiā forme. ⸿ 2ª ē ꝙ importet aptitudinē ad ipam formā. cecitas eni que est ꝓ̄uatio ꝑfecta visus iportat carētiā visus i subiecto apto nato videre. ⸿ 3ª est ꝙ ꝓ̄uatio ⁊ hitus habeāt fieri circa idē subiectū. opposita. n. ꝓ̄uatiue habent fieri circa idē subʒ. eaꝑ surditas nō ē ꝓ̄uatio visus. ⸿ 4ª ꝯditio ē ꝙ a ꝓ̄uatōe i habitū non possit fieri regressus neq̄ motꝰ q̄uis h̄ possit fieri cō a cecitate eni nō pōt nāl'r fieri regressus neq̄ motꝰ ad visū. ⁊ ꝑꝑ h̄ q̄es n̄ ē ꝑfcā ꝓ̄uatio motꝰ cū a q̄ete i motū possit nāl'r fieri r̄gressus. ⸿ 5ª ꝯditio ē ꝙ sit tp̄s d'ẽmiatū a nā i q̊ hitꝰ natꝰ ē iesse sbō. ⁊ iō q̄uis catulus an̄ nonā diē nō videat n̄ ē tn̄ i eo ꝓ̄uatio visus. eo ꝙ nō ē aptꝰ natꝰ videē an̄ nonā diē. Oppositio g̊ ꝓ̄uatiua ē repugnātia ꝓ̄uatōis ⁊ hitꝰ. Habitꝰ aūt ē forª acq̄sita i aliq̄ subō vt visus i oculo ⁊ sic d̄ alijs. Sʒ ꝓ̄uatio ē carētia forme i subō apto nato. ⸿ Deide auctor nr̄ d'ẽmiat d̄ oppōe ꝯtradictoria ipaʒ sic diffiniēs. Cōtradictio ē oppō cꝰ ƒʒ se nō est dare mediū. Duplex āt ē mediū scʒ mediū ꝑ abnegationē ⁊ mediū ꝑ ꝑticipatōeʒ. Mediū ꝑ abnegationē ē mediū d̄ q̄ ṽe negat̄ vtrūq̄ extremoꝝ. ⁊ tale repit̄ iter ꝯ̄ria imediata. Est eniʒ aliq̊d subm̄ q̊d nec est sanū nec egrū sicut lapis. Mediū āt ꝑ ꝑticipationē est mediū quod participat nāʒ vtriusq̄ extrēi. ⁊ sic rubeū mediat iter albū ⁊ nigꝝ. ⁊ tale mediū nō repit̄ inter ꝯ̄ria immediata. Inter vero

otradictoria nec ē mediū p abnegationez nec per participationē. z sic in diuisiōne poniī sm se eo q cō tradictoria non habēt ab alijs oppōnibus q inter extrema eoz nō sit mediū. Cōtradictio vero semper est iter ens z nō ens. z iō otradictoria sunt talia q nece est alterū de qlz verificari z nūq ābo sit

Sed contra predicta arguitur. primo sic homo z asin⁹ opponūtur. z non sm aliquā pdictaz oppositionū. ergo diuisio est isufficiens. ¶ Scdo arguitur sic. oia opposita sūt relatiua cū oppositio sit relatio. ergo sequitur q mēbra illi⁹ diuisiōis coicidūt. ¶ Tertio arguitur sic. albū z nigz otrariātur z etiā puatiue opponuntur. qz nigz ē pnatio albi. ergo diuisio nō ē bona. ¶ Quarto arguitur sic. odictoria magis distant q oria. ergo male dr in diuisiōne contrariorum q cōtraria maxime distant.

Ad rationes Ad pmā dr q hō z asinus nō sūt opposita sz magis sūt dispata. ¶ Ad scdaz dr q si opposita accipiātur formalr z p per se significatis sic oia sūt relatiua qditatiue. si tn̄ accipiantur mālr z p denoiatis sic sūt relatiua deñoiatiue. Dr vltra q oña illi⁹ argumēti nō valet. qz nō ē idē eē relatiua z relatiue opposita. ¶ Ad 3ᵃᵐ dr q albū z nigz vtualr iclu dūt oppōnē puatiuā z odictoriā n̄ tn̄ formalr q̄re nō sūt puatiue opposita. ¶ Ad qrtam dr q q̄uis odictoria maxime distāt simplr non tamē distātia que ē sub eodē gn̄e. cū odictoria nō reponantur sub eodē genere. z cōtraria sub eodē gn̄e reponuntur

Prius dicitur quadruplr. Prio mō et pprie aliquid dr pri⁹ altero sm tēpus put aliquis dr senior et antiquior alīo. sicut hō habēs trigita annos dr prior hoie hn̄te vigiti ānos. Secūdo mō aliqd dr pri⁹ a quo nō cōuertitur subsistēdi oñtia. vt vnū est pri⁹ duob⁹. duob⁹ eni exñtibus mox cōsequēs ē vnū esse vt ly duo sunt vnū est et non ecōuerso. Tertio mō dicitur pri⁹ secūdū ordinē quēdā vt i disciplinis pri cipia priora sūt oclusionib⁹. et i grāmatica littere sūt priores sillabis. et in oōne phemiū ē pri⁹ narratōe. Quarto mō prius dr quod meli⁹ ē z honorabilius. cōsueuerūt eni pl'imi hoies honorabiliores et magis dilectos apud se dicere priores. Preter hos q̄tuor modos iā dictos ē vnus alter modus prioris eorū q cōuertuntur sm eēndi osequentiā. z alter ē quodāmō cā alterius. z hoc mō aliquid dr prius alīo natura. vt res est cā veritatis oōnis de se facte. sic hoiez currere ouertitur cū oōne hō currit. et si hoiez currē sit vez hec ē vera. hō currit et ecōuerso. res aūt est cā veritatis oōnis de se facte et nō ecōtra. ab eo eni q res est vl nō ē oratio dicitur vera vl falsā. ergo hec res hominē currere prior est hac oratione homo currit.

Simul dicitur tribus modis. Prio mō dn̄r simul quoz generatio est i eodē tpe et neutrū ē prius neqz posterius. et hec dn̄r simul tēpore. Secūdo modo dn̄r simul quecūqz cōuertuntur et neutrū ē cā alteri⁹ sicut q̄libet relatiua. vt duplū et dimidiū pr et fili⁹ et sic de alijs. Tertio mō dn̄r sil que equalr cōdiuidūt aliquod genus vt hō equus leo z sic de alijs q condiuidūt hoc gen⁹ aial. et silr differētie diuidētes aliquod genus dn̄r sil vt rōale irrationale et sic de alijs. isti āt duo vltimi modi dn̄r sil nā. primus aūt modus dr simul tēpore

¶ Circa hūc textū notandū est pmo q postq̄ auctor determinauit de pmo postpredicamēto onr auctor desminat de scdo quod vocatur pri⁹. Et dicitur post pdicamentū qz valet ad opletā notitiam pdicamentoz habedā. Et qz auctor dicit in pdicamentis q relatiua sūt simul nā. iō oportuit scire q sunt simul nā. Et qz que sūt priora z posteriora nō sunt sil nā. iō auctor desminat de pori cui⁹ sunt qnq modi qui ibis vsibus otinent. Tempore natura pus ordine dic z honore. Causam causato dicimus eē pus. Unde illud dr eē pus alio tpe cui⁹ duratio pcedit duratiōez alteri⁹. sic puer decē annorum prior ē tpe puero non hn̄te nisi q̄tuor annos. Illud autem est pus natura a quo non ouertitur essendi oña vt vnuz pus est duob⁹ quia bn̄ sequitur

duo ſ.ꝗ vnū ē. ſed ñ ſeqꝛ eō. Jllud āt ē ꝑus ordine
q̄ ē pri⁹ via diſcipline ⁊ ꝯpōnis. vt ꝑncipia ꝑora
ſūt ꝯcluſioīb⁹: ⁊ ligna ⁊ lapides domib⁹. Jllud ꝟo
ē prius honore q̄ ē dignius ⁊ ꝑfecti⁹. vt hō ꝟtuo
ſus prior ē hoīe vitioſo. Sꝫ illud ē pri⁹ cāſalitate q̄
ē cā alti⁹ dū tñ ab vno ad alterū eēndi ꝯña ꝯuerta
tur. ⁊ ſm hūc modū res ē cā ꝟitatis vel falſitatis
orōnis que ē ex ipa re. Et qꝛ tot modis dr̄ vnū op
poſitoꝝ quot modis dr̄ ⁊ reliquū. iō tot ſūt modi
poſterioris quot ſūt modi ꝑoris ꝗ facilr̄ pñt habe
ri ꝑ modos ꝑdcōs. quoꝝ ſufficiētia ſic habeť. qꝛ oē
q̄ ē prius altero aut ē ꝑus ſm rē aut ſm rei poſi
tionē. ſi zᵐ. ſic ē terti⁹ moduſ. Si ꝑmū hoc ē dupli
citer: qꝛ aut ē prius ſm eē aut ſm aliqd ꝯñs eē. ſi
zᵐ ſic ē quart⁹ modus. ſi ꝑmū hoc ē duplr̄ qꝛ vl̄ ē
pri⁹ tp̄e aut nō. ſi primū ſic ē primus modus. ſi zᵐ
hoc ē duplr̄. qꝛ vel vnū ē cā alterius ⁊ ꝯuertūť ſꝫ
eēndi ꝯñam. ⁊ ſic ē ꝗntus modus. aut nō ⁊ ſic ē ſe
cund⁹. Tñ auctor nō nūerat hic oēs modos ꝑoris
ſꝫ ſolū illos ꝗ valent ad cognoſcendū ꝑdicamēta.
phs enim quinto metha. enumerat eo ꝙ determi
nat de priori ſecundum ꝙ eſt paſſio.

Secundo ſciēdū ē ꝙ ꝑm⁹ mod⁹ ꝑoris valꝫ ad cognoſcendū ordinē inť ſub
ſtātiā ⁊ accñs cōe eo ꝙ ſuba ꝑor ē tp̄e accñtib⁹ cōi
b⁹. z⁹ modus valet ad cognoſcēdū ordinē inť ſupi
ora ⁊ inferiora. qꝛ a ſupiorib⁹ ad iferiora ñ ꝯuertiť
ſubſiſtēdi ꝯña. ⁊ iō ſupi⁹ ꝑus ē iferiori. 3⁹ mod⁹ va
let ad cognoſcēdū ordinē iter dñas ⁊ ſpēs ei⁹. dif
ferētie eni ſūt de ꝯpōne ſpēi: ⁊ ꝑ ꝯñs ſūt ſimplicio
res ipa ſpē ⁊ ꝑ ꝯñs priores. 4⁹ modus valet ad co
gnoſcendū ordinē iter ſubſtātiā ⁊ accñs eo ꝙ ſub
ſtātia dignior ē accñte. vꝫ ēt ad coḡſcēdū ordinē
inter ſubās eo ꝙ aliq̄ ſūt perfectiores aliis. 5⁹ mo
dus valet vt cōiter dr̄ ad cognoſcēdū ordineꝫ iter
ſubm̄ ⁊ paſſionē ei⁹. eo ꝙ ſubm̄ ⁊ paſſio ꝯuertūť ſꝫ
eēndi ꝯñam ⁊ ſubm̄ eſt cā paſſionis. ꝑus tñ accipi
tur duplr̄. vno° ꝓ ꝑ ſe ſignifcato ⁊ tunc ſignificat
relationem ꝑoris ad poſteriorem ⁊ eius correlati
uum eſt poſterius. ⁊ hoc modo non eſt ꝑdicamen-
tū. Alio° accipitur ꝓ denoīato. ſ. ꝓ re que ē alťa ꝑ
or. ⁊ ſic eſt poſtpredicamētū ⁊ reperitur i diuerſis
ꝑdicamētis: ⁊ eodē modo dicēdū ē de poſteriori.

Tertio ſciēdū ē ꝙ ſil̄ q̄ ē 3ᵐ poſtꝑdicamē tū accipitur duplr̄. vno° aduerbiali
ter ⁊ ſic ē ſincathegoreuma nec ē poſtꝑdicamētū
Alio° accipiť noīalr̄ vt ē vnū nomē ꝯcretū cui⁹ ab
ſtractū ē ſimultas. ⁊ tūc ſi capiať ꝓ per ſe ſignifica
to ē i ꝑdicamento relationis eo ꝙ ſignificatū eius
ē reſpect⁹ vnius rei ad aliam rē q̄ cuꝫ ea exiſtit. ſi
ꝟo capiať fūdamentalr̄ ⁊ ꝓ denoīato ſic aliquan
do ē in predicamento ſubſtantie ⁊ aliqñ in alijs ꝑ
dicamētis: ⁊ ſic ē poſtꝑdicamentū. Et ipius aſſign
tur tres modi qui in his verſibus cōtinentur. Tē
pore dico ſimul quoꝝ generatio nūc ē. Que con
uertuntur dicimus eſſe ſimul. Suntqꝫ ſimul ſpēs
genus vnum diuidentes. Jlla eni ſunt ſimul tp̄e
quoꝝ gñatio ē in eodē tp̄e. Jlla vero ſunt ſil̄ natu
ra que ꝯuertuntur ſm eēndi ꝯñaꝫ. ⁊ vnuꝫ non eſt
cauſa alterius vt relatiuum ⁊ correlatiuum. Sꝫ
illa dicuntur ſimul que ex oppoſito diuidūt idem
genus. vel illa in qua ipm genus diuiditur vt rōa
le ⁊ irrōnale diuidunt animal. ⁊ animal diuiditur
in hominem equum ⁊ ſic de alijs ſpeciebus. Et il
loꝝ modoꝝ ſic habetur ſufficientia. qꝛ illa que ſūt
ſimul aut ſunt ſimul tp̄e ⁊ ſic ē ꝑmus modus. aut
ſimul natura ⁊ hoc dupliciter. quia aut illa cōuer
tuntur ſm eēndi conſequentiam. ⁊ ſic eſt ſecund⁹
modus. aut illa ex oppoſito diuidunt idem genus
⁊ ſic eſt tertius modus. Unde primus modus va-
let ad cognoſcendum ordinem inter aliquas ſub
ſtantias ⁊ accidentia. Ualet etiam ad cognoſcen
dum ordinem inter ſubiectum ⁊ propriam paſſio
nem. Secundus modus principaliter reperitur
inter relatiuum quia illa conuertuntur ſecunduꝫ
eſſendi conſequentiam. ⁊ vnuꝫ non eſt cauſa alte
rius. ⁊ hoc accipiendo pro ipſis reſpectibus. quia
ſi acciperetur pro denominatis tunc vnum eſſet
cauſa alterius. Nam illa res que eſt pater eſt cau
ſa illius rei que eſt filius cum eam produxerit.
Tertius modus reperitur in omni predicamen-
to ⁊ generaliter i omni genere ſiue generaliſſimo
ſiue ſubalterno. quodlibet enim genus habet dif-
ferentias per quas diuiditur. ⁊ etiam ſpecies. Ex
ꝗbus pꝫ vtilitas huius poſtpredicamenti.

Sed contra predicta arguitur primo ſic. Omne prius eſt prius ordi
ne ergo tertius modus non diſtinguitur ab alijs.
¶ Secundo arguitur ſic. Omne totum prius
eſt ſuis partibus. ergo ſillabe ſūt priores litteris
⁊ dictiōes ſillabis. ¶ Tertio arguitur ſic. Jlloꝝ
q̄ ſunt ſimul. vnum nō eſt prius altero. ſed ea que
cōuertuntur ſunt ſimul. ergo vnū nō ē prius alťo
¶ Quarto arguitur ſic. tot modis dicitur vnum
oppoſitoꝝ quot modis ⁊ reliquū. ſꝫ ꝑus ⁊ ſil̄ ſunt
oppoſita ergo tot ſunt modi ſimul quot ſꝫ modi ꝑ-
oris. ⁊ ꝑ ꝯñs non ſūt niſi tres modi prioris.

Ad rationes Ad primam dicitur ꝙ or-do accipitur duplr̄. Uno°
generaliter pro quocunqꝫ ordine qui eſt inter pri

tis ⁊ posterius. et sic omne prius est prius ordine. Alio mō accipit᷑ spālr ꝓ ordine discipline ⁊ ꝯpō/nis ⁊ sic est vnus modꝰ prioris ab alijs distinctus. ¶ Ad scđam dr̄ distiguēdo añs vel via resolutio nis ⁊ sic cōceditur. vel via ꝯpositionis ⁊ generatio nis ⁊ sic negatur. ¶ Ad tertiā dicit᷑ ꝙ quāuis ea que ꝯuertūtur sint simul tp̄e: nō tamē oꝫ ea esse sil᷑ natura: pōt eni eē aliquid p̄us ꝑm vnū modū ⁊ po sterius ꝑm aliū. ¶ Ad quartā negetur añs. immo p̄us opponit᷑ posteriori. iō tot sūt modi p̄oris quot sūt modi posterioris. Sūt ēt alij mōi sil᷑ vt hr̄ gnto metaphice. ꝫ illi q̄ h̄ enūerati sē ad ꝓpoᵐ sufficiūt.

Otus sex sūt spēs. scilicet gn̄a tio. corruptio. augmētatio. di minutio. alteratio ⁊ ꝑm locuꝫ mutatio. Generatio ē ꝓgressio a nō eē ad esse. Corruptio ē ꝓgressio ab eē ad non eē. Augmētatio ē preexn̄tis quāti/tatis maioramentū. Diminutio ē pre/exn̄tis quātitatis minoramētū. Altera tio ē mutatio a ꝯtraria q̄litate ī ꝯtrariā q̄litatē vel ī mediā vt cū aliquid permu tatur ab albedine ī nigredinē vel in me/dios colores. Motꝰ ꝫ locū ē mutatio de vno loco in alteꝝ. Motus aūt ꝫ lo cum sex spēs sūt siue dr̄ie scꝫ ante retro sursū deōsū dextrorsū ⁊ sinistrorsū. Ad oēs auteꝫ has ptes fit motus.

Abere dicitur multis modis. Primo mō dr̄ habere aliquaꝫ q̄litatē vt disciplinā aut virtu/tē. Secūdo mō dr̄ habere quātitatē vt magnitudinē. vt bicubitū tricubitum. Tertio mō dicit᷑ habere ea q̄ circa cor/pus sunt adiacentia vt vestimentum et tunicā. aut circa mēbra vt ī manu anu/lum. Et habitus isto tertio mō sūptus est vnū de decē p̄dicamentis ⁊ diffinit᷑ sic. Habitus est corpoꝝ et eorū q̄ circa corpus sūt adiacētia. vt est armatio vel calligatio. ⁊ silr̄ fingant᷑ noīa ī alijs ꝑm adiacentiā illaꝫ. hec enī dicunt᷑ hr̄e. illa vero haberi. Quarto mō dicit᷑ hr̄e mē brū vt manū aut pedē. Quito mō dicit᷑ habere sicut ꝯtinēs contentū vt lagena vinuꝫ aut modius grana tritici. Sexto modo dicit᷑ hr̄e possessionē vt domum aut agrū. Septimo mō dicit᷑ hr̄e vxorē. ⁊ de hoc mō dicit aristoteles ꝙ iste mo dus ē alienissimus ī eo quod ē hr̄e. ꝓpt᷑ hoc ꝙ vir habēs vxorē etiā habet᷑ ab ea. vinculū enī matrimonij īdissolubilr̄ li/gat vtrūqꝫ. ⁊ dicit ꝙ forte alij modi ap parebūt ī eo quod ē hr̄e. ſꝫ qui ꝯsueue/runt dici pene omnes enumerati sunt.

¶ Circa hūc textū notādū est p̄mo ꝙ sex assignā tur spēs motꝰ que in his versibꝰ ꝯtinent᷑. Auget di minuit corrūpit vel generatur. Alterat ⁊ mutat p multa loca vagatur. Quaꝝ sic assignatur sufficiē tia. Omnis motus est inter duos terios. vel ergo ambo sunt affirmatiui vel vnꝰ ē affirmatiuus ⁊ al/ter negatiuus. si secundū. hoc ē dupliciṫ. quia vel terminus ad quē est affirmatiuꝰ ⁊ terminꝰ a quo ē negatiuus ⁊ sic est gnātio. vel ecōtra ⁊ sic ē corru/ptio. Si ambo termini sint affirmatiui hoc est tri/pliciṫ. quia vel ē ad qualitatē ⁊ sic est alteratio vel ad vbi ⁊ sic est loci mutatio. vel ad quantitatem ⁊ hoc est duplr̄ qꝛ vel est ad maiorem extensionem quantitatis ⁊ sic est augmētatio. vel ad minoratio neꝫ quantitatis ⁊ sic est diminutio. Non est enim hec diuisio generis in suas species. sed diuisio vo cis in suas significationes eo ꝙ motus nō dicitur secundum eandem rationem de omnibus. Non ergo debet hic accipi species proprie cum dicitur ꝙ sunt sex species motus sed debꝫ accipi species pro modo specificabili. Non etiam accipitur hic motus prout accipit phylosophus cuꝫ dicit gene rationem non esse motum. sed accipitur hic motꝰ generaliter pro omni mutatione que requirit ali/quod subiectum siue illa mutatio sit instantanea siue successiua. ¶ Aduertendū est tamē ꝙ motꝰ accipitur duplr̄. Uno mō vt cōsideratur ꝑm esse reale. s. scđm ꝙ est passio rerum naturalium ⁊ sic motꝰ n̄ ē ꝺ ꝯsideratōe logici ſꝫ ꝺ ꝯsideratōe ph̄i nāl᷑ Alioꝰ ꝯsiderat᷑ ꝫ ꝙ ē qōdā trāscēdēs hn̄s sub se di uersos modos ad diuersa p̄nta reducibiles ē eniꝫ

motus nālr̄ sumptus in eodēz predicamento cū
suo termino ad quem siue cum forma acquisita p
motum: ꝛ hoc modo cōsideratur a logico. ꝛ ē post
predicamentū. Est ergo ꝑma spēs motus gñatio
que sic diffinitur.. Generatio est ꝓgressio de non
esse ad eē. Non autem accipitur hic ꝓgressio ꝓ-
prie pro motu progressiuo. sed accipitur transū
ptiue ꝛ gñalr̄. s. pro mutatiōe. Et dicitur de non
esse ad esse ad denotandū t̄minos generationis.
cuiuslibet eni motus duo sunt t̄mini. s. t̄minus a
quo ꝛ terminus ad quē. ideo sic intelligitur diffini
tio. Generatio est mutatio de nō esse tāq̄ꝫ de t̄mi
no a quo ad esse tanq̄ꝫ ad terminum ad quem. Et
q꞉ generatio ꝛ corruptio opposito modo se habēt
ideo corruptio diffinit̄ ex opposito sic. Corruptio
est progressio de esse ad non esse. ꝛ eodem mō ex
ponitur hec diffinitio sicut precedens.

Secundo sciendum est ꝙ augmētatio est
ꝑexistentis q̄ꝫtitatis maioratio.
Est eni motus de minori quātitate ad maiorē. sꝫ
diminutio ē ꝑexistentis q̄ꝫtitatis minoratio eo ꝙ
diminutio est mot⁹ de maiore q̄ꝫtitate ad minorē.
Cōueniūt āt augmētatio ꝛ diminutio in hoc ꝙ am
be sunt ad quantitatē. Sed differunt q꞉ t̄minus
ad quē augmentationis est maior extensio q̄ꝫtita
tis. t̄minus vō ad quē diminutionis ē minor extē
sio q̄ꝫtitatis. ¶ Quita vō spēs motus ē alteratio
que sic diffinitur. Alteratio est mutatio de vna q̄li
tate contraria ad aliam qualitatem ꝯ̄riam vl̄ me
diam. Unde alteratio fit tripliciẗ. vno modo īter
qualitates extremas vt alteratio que est ab albe
dine i nigredinē. ¶ Secūdo modo fit ab extrēo
in mediū vel econtra sic illa que fit ab albedine i
rubedinē. ¶ Tertio mō fit ab vno medio i aliud
mediū sicut ea q̄ fit a rubedie ad viriditatē. Quā-
uis eni oīs mot⁹ fit de ꝯtrario ī ꝯ̄riū non tñ accipiē
do ꝯ̄rietatē ꝓpriissime sed gñaliter. Loci aūt mu
tatio diffinit̄. Est mutatio de vno loco i aliū locū.
que mutatio terminat̄ ad vbi. Et q꞉ mot⁹ diuidit̄
ꝺm diuisionē termini ad quē iō mot⁹ sꝫ locū diui
ditur i motū sursū. deorsū. ante. retro. dextrorsuz
ꝛ sinistrorsum. sicut ꝛ ipse locus.

Tertio Sciēdū ē ꝙ ꝯñr auctor noster i hac
pte determinat de vltimo postp̄di-
camēto qd̄ vocat̄ hr̄e. Et assignat octo modos ei⁹
qui i his v̄sibus ꝯtinētur. Affectū quātū vestitum
dic velut aurū. Mēbrū ꝯtentū possessio dic mu-
lierꝫ. Unde p affectū itelligit q̄litatē. p quantū hr̄e
quātitatē. p vestitū ea q̄ circa corp⁹ sūt adiacētia.
sicut ornat⁹ extrisecus corpis. ꝛ hoc siue sint scd̄m
totū siue ꝺm ptē. Per mēbrū itelligit̄ hr̄e partem
itegralē. Per ꝯtentū itelligit̄ sext⁹ mod⁹. Per pos
sessionē itelligitur septim⁹ mod⁹. Per mulierē vō
intelligitur octau⁹ mod⁹ ꝛ vltim⁹. Et iste vltimus
mod⁹ est alienissim⁹ mod⁹ hr̄e vt dr̄ i textu. Et hoꝝ
modoꝝ sic hr̄ sufficiētia. q꞉ i oī hr̄e habēs hꝫ aliqd.
aut q̊ hꝫ ꝛ hr̄ ꝛ sic ē octau⁹ mod⁹. Aut hr̄ tm̄ ꝛ sic est
septim⁹. Aut hꝫ tm̄ ꝛ hoc ē duplr̄ q꞉ vel illud qd̄ hr̄
ē ex̄ hn̄tē. siue ab eo distās ꝛ sic ē sext⁹ mod⁹. aut ē
itra habētē ꝛ idistās ab eo. ꝛ hoc ē duplr̄. q꞉ vel est
suba vel accidēs. Si suba hoc ē duplr̄. q꞉ vel ē ps
itegralis ꝛ sic est quitus mod⁹. vel nō. ꝛ sic ē quar
tus. Si sit accidēs hoc ē triplr̄. q꞉ vel ipi inest rōe
matie ꝛ sic ē scd̄s mod⁹. vel rōe forme ꝛ sic est pri
mus mod⁹. vl̄ rōe toti⁹ ꝯpositi ꝛ sic ē terti⁹. Modi
vō habere reductiue sūt i codē p̄dicamēto in quo
ē res habita. Ex q̊ sequit̄ ꝙ qnt⁹ ꝛ octau⁹ modus
sūt i p̄dicamēto substātie. Prim⁹ est i p̄dicamēto q̄-
litatis. Scd̄us i p̄dicamēto q̄ꝫtitatis. Terti⁹ ē p̄di-
camētū ab alijs distictū. Sext⁹ ē in p̄dicamēto re
latōis. ꝯtinēs. n. ē ad aliqd ꝯtinēs. ꝛ ꝯtētū est ad ali-
qd ꝯtētū. Septim⁹ modus reducit̄ ad p̄dicamētū
relatiōis eo ꝙ possessio est alicui⁹ possessio. Nō tñ
hr̄e dr̄ vniuoce de oīb⁹ istis modis eo ꝙ nihil vni-
uoce captū est p̄dicamētū ꝛ postp̄dicamētum. Se
ptimus. n. modus ipsius habere est p̄dicamentū. ꝛ
alij modi ad diuersa p̄dicamēta reducuntur. ergo
habere non dicitur vniuoce de oībus istis modis.

Sed contra p̄dicta arguit̄. Primo sic. oīs
mot⁹ ē ꝯtinu⁹ ꝛ diuisiu⁹. cuꝫ
mot⁹ sit de genere successiuoꝝ. sꝫ generatio nō ē
ꝯtinua aut diuisibilis nec etiā corruptio cū fiant in
istāti. g̊ generatio ꝛ corruptio nō sūt mot⁹. ¶ Se-
cūdo arguit̄ sic. ꝑuatio ē mot⁹ ꝛ tñ nō ꝯtinet̄ sub ali
quo p̄dictoꝝ modoꝝ. g̊ diuisio ē isufficiēs. ¶ Ter
tio arguit̄ sic. celū mouet̄ motu locali ꝛ tñ non mo-
uet̄ de vno loco i aliū locū g̊ diffō mot⁹ sꝫ locū nō
ē bona. minor pꝫ q꞉ celū nō ē in loco cū nō habeat
aliq̄ꝫ supficiē ipꝫ circūscribētē. ¶ Quarto arguit̄
sic. nullū equocū est p̄dicamētū. g̊ nullū postp̄dica-
mētū ē equocū. tenet ꝯ̄ña a simi. ¶ Quinto arguit̄
sic. aliqd dr̄ habere actionem aut passionē vt spēs
aut dr̄ias ꝛ sic de multis alijs modis hr̄e q̄ nō enu
merātur hic. g̊ isti modi nō sūt sufficiēter assignati.

Ad rationes Ad ꝑmā dr̄ ꝙ hic non acci
pit̄ mot⁹ spālr̄ p motu suc
cessiuo. sꝫ generalr̄ ꝓ omni mutatōe siue illa sit in-
stantanea siue successiua. ꝛ sic gñatio ꝛ corruptio
bñ sūt mot⁹. ¶ Ad 2^am dr̄ ꝙ mot⁹ accipit̄ duplr̄:
vno mō ꝓ omni mutatōe siue illa reqrat subꝫ siue

non. τ hoc modo ꝑuatio est motus. alio modo capi tur ꝑ mutatõe q̄ reqrit subꝫ τ sic ꝑuatio nõ ē mot⁹. ¶ Ad 3ᵃᵐ dr̄ ꝙ celū nõ mouet̄ de loco ad locū ꝫ se totū ſꝫ bñ mouet̄ ꝫ suas ptes. Et nõ dꝫ itelligi ꝙ moueat̄ ad locū circūscribētē suas ptes cum nihil circūscribat eas. ſꝫ dꝫ itelligi ꝙ mouetur ad circū scriptionē actiuā suaꝝ partiū eo ꝙ ꝑ eius cõtinue moueri aliud τ aliud circūscribunt. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ nõ ē sic̄e q2 de rõne ꝑdicamēti ē ꝙ sit genus ad eas q̄ sub eo ꝯtinētur. τ iõ oꝫ ꝙ sit vniuocū. sed de rõne postꝑdicamēti nõ est ꝙ sit gen⁹ aut spēs. imo q̄libet postꝑdicamētū ꝫm diuersos modos dꝫ in diuersis ꝑdicamētis reponi. τ iõ oē tale est vniuo cū. ¶ Ad q̄ntā dr̄ ꝙ lꝫ sint multi modi h̄re qui nõ enumerant̄ hic. tñ illi q̄ sūt enumerati cõiores sūt τ magis vsitati. τ alij faciliter cognosci pñt ꝑ ꝑdi ctos. Et hec de tertio tractatu dicta sufficiāt.

Sequit̄ quart⁹ tractatus de sillogismo.

PRopositio est oratio affir matiua vel negatiua alicu ius de aliquo vel alicui⁹ ab aliquo. Termin⁹ est i quē resoluitur propositio vt in subiectum τ in predicatum.

¶ Iste ē q̄rtus tractat⁹ sūmulaꝝ magistri Petri Hispani. q postq̄ȝ i ꝑcedētib⁹ deт̄minauit de ꝑnci pijs sillogismi. nūc determinat de ipo sillogismo. Sillogism⁹ aūt accipit̄ duplr̄. s. simplr̄ siue incon tracte. τ ꝯtracte. Sillogism⁹ ꝯtractus ē triplex. s. dialetic⁹. demõstratiu⁹. τ sophisticus. Sillogism⁹ demõstratiu⁹ est sillogism⁹ ꝯtract⁹ ad mā̄ꝫ necessa riā. s. cuius tam ꝑmisse q̄ȝ ꝯclusio sunt necessarie τ accipiūt̄ vt necessarie. Sꝫ sillogism⁹ dyaleticus ē sillogism⁹ ꝯtract⁹ ad mām ꝑbabilē. s. cui⁹ ꝯclusio τ ꝑmisse aut altera ipaꝝ accipiūt̄ tanq̄ȝ ꝑbabiles Sꝫ sillogismus sophistic⁹ ē sillogism⁹ cõtract⁹ ap parenter ad mām verā cui⁹ ꝯclusio vl̄ ꝑmisse sūt ap parenter vere aut ꝯña appenter bona. De sillogis mo aūt demonstratiuo n̄ determinat pe. his. ꝑp ni miā difficultatē ei⁹. τ ēt eo ꝙ ipe est instructor iu uenū. sed de sillogismo dyaletico τ sophistico deт̄ minat in sequētib⁹ tractatib⁹. Uñ sillogism⁹ simpli citer est sillogismus nõ ꝯtractus ad aliquā mām. τ de ipo determinatur in isto capitulo.

Primo sciendū ē ꝙ sillogismus accipitur duplr̄. vno mõ vt ē termin⁹ ꝑme i tētõis: τ sic ē vna orõ ꝯposita ex duabus ꝑmissis τ vna ꝯclusiõe. alio mõ vt ē terminus scđe intentio nis siue ꝑ significato formali τ tūc ē intētio scđa que ꝯcretiue designata ꝑdicatur de sillogismo ꝑ me itētionalr̄ capto denoīatiue. τ est respect⁹ cau satus ꝑ actū intellect⁹ ꝯpantis ipas premissas ad conclusionē penes hoc ꝙ ipe ꝑmisse necessario in ferūt ꝯclusionē τ hꝫ ꝑ fundamento premissas τ ꝑ termino conclusionē. Unde sillogismus simplr̄ ac cipitur duplr̄. vno mõ accipit̄ simplr̄ vt idē ē q̄d vl̄r. quantum ad sua principia τ oēs ei⁹ partes tā integrales q̄ȝ subiectiuas. τ quantū ad suas passi ones τ ēt suaꝝ ptiuꝫ. τ sic ē subm̄ toti⁹ logice a pho tradite. alio modo vl̄r q̄ȝtū ad ꝑncipia passiones τ ꝑpetates ptes subiectiuas. τ q̄ȝtū ad passiones sua rū partiū subiectiuaꝝ. τ sic ē subm̄ adequatū toti⁹ noue logice. Alio modo accipitur simplr̄. i. nõ ꝯcte τ sic ē sillogismus simplr̄. i. nõ ꝯctus ad aliquā ma teriam sed ꝯsideratus quantū ad ea que sibi con ueniūt grā sue forme in oī mā abstrahendo ab oī maťia. τ non ꝫm rem sed ꝫ itellectū. q2 oīs sillogi smus est cõtract⁹ ad materiā necessariā probabilē vel sophisticā. ſꝫ hoc nõ sibi cõuenit ex sua rõe for mali. imo ex suo cõceptu q̄ditatiuo. τ abstrahit ab omnibus istis. τ sic sillogismus simpliciter captus scđe itentionalr̄ est subiectū huius tractatus.

Secundo sciendū est ꝙ oīs sillogismus cõponit̄ ex ꝑpositionibus τ ter minis. ideo anteq̄ȝ .P. H. diffiniat sillogismū ostē dit quid sit ꝑpõ τ quid sit ťmin⁹. Diffinit ergo ꝑpõ nem sic. Propositio est oratio affirmatiua alicui⁹. scꝫ ꝑdicati de aliquo. s. de subo. vel negatiua alic⁹ ꝑdicati ab aliq̄. scꝫ a sbo. Et auctor diffinit hic pro positionē cathegoricā per affirmatiuā τ negatiuā. cui⁹ ratio ē q2 hic solū deт̄minat de sill̄is cathego ricis quo ad eoꝝ bonā τ formalē dispõnē ad quaꝫ reqritur certa ordīatio ꝑmissaꝝ penes affirmatio nē τ negatõeꝫ. s. ꝙ ambe sint affirmatie vel negati ue vel vna affirmatiua τ alia negatiua. ¶ Uñ hec diffinitio sic explicat̄. Propõ ē orõ. i. relatio rõnis q̄ hꝫ ꝑ fundamēto τ ťmino aliq̄d. s. ꝑdicatū dictū de subo mediāte copula affirmatiua vt predicatū q̄d enūciatur de subo vniuoco τ vniuoce tēto me diāte copula negatiua. Et sic ibi diffinit̄ ꝑpõ ꝑ fū damētū τ ťminū eo mõ q̄ relatiā a nobis diffiniū tur. Et nõ diffit. P. H. ꝑpõnē ꝑ veꝝ τ falsū q2 ꝑ positio de q̄ hic agit̄ abstrahit a vo τ falso ſꝫ nõ ab affirmatio τ negatio. Est eni duplex ꝑpõ. s. ꝑpõ. vna τ ꝑpõ pl̄es. Propõ vna est duplex. s. vna sim pliciter τ vna coniūctione. Uñ nõ datur hec diffõ de oī propõne. ſꝫ solū de ꝑpõe sillogistica. i. cathe gorica cū ex ypotheticis n̄ fiat sill̄us cathegoric⁹.

Tertio sciēdū ē ꝙ ṫmin⁹ sic diffinit̄. Termin⁹ ē i quē resoluitur ꝓpō vt i subm̄ ꝛ p̄dicatū. Cuius rō ē. qꝛ quodlibꝫ resoluit̄ i ea ex q̄bus cōponitur. sed ꝓpō cōponitur ex terminis saltē cathegorica tanq̄ȝ ex subo ꝛ p̄dicato ergo ois ꝓpō resoluitur in terminos tanq̄ȝ in subm ꝛ p̄dicatū. Termin⁹ āt accipitur dupl'r. vno mō real'r ꝛ ꝓpric. ꝛ sic termin⁹ nihil aliud ē q̄ȝ finis alicuius magnitudinis. alio mō capitur methaphorice. ꝛ h̄ dupl'r. vno mō capitur ꝓ q̄dā orōne icludēte oīa p̄ncipia cēntialia alic⁹. ꝛ sic capit ph̄s terminos p̄ topicoꝝ. ꝛ idē ē q̄ȝ diffinitio. alio mō capitur ꝓ pte itegrali ꝓpōnis: ꝛ sic adhuc capit̄ dupl'r. vno⁹ gnāliter vt cōuertitur cū voce significatiua. ꝛ hoc mō v̄ba sūt termini ꝛ sil'r ptes subi ꝛ p̄dicati sūt termini qn̄. s. subm ꝛ p̄dicatū sūt cōplexa ꝛ sic nō capit̄ h̄ termin⁹. Alio mō capit̄ magis stricte ſ3 ꝙ dr̄ a terminādo. ꝛ hoc mō i q̄lꝫ ꝓpōne cathegorica sūt duo termini tm̄ quoꝝ vn⁹ ē subm̄ ꝛ ali⁹ ē p̄dicatū. ꝛ sic accipitur h̄ termin⁹. Nec h̄ mō copula v̄balis dꝫ dici termin⁹ eo ꝙ nō termiat ꝓpōeꝫ sed ponit̄ in medio ei⁹. Et q̄ȝuis ꝓpō resoluatur i l'ras ꝛ sillabas h̄ tm̄ nō ē tāq̄ȝ i subm̄ ꝛ p̄dicatū. ꝛ iō nō ꝯuēit eis hec diffō. ¶ Aduertēdū ē tm̄ ꝙ termin⁹ pōt capi ꝓ ꝑ se significato. ꝛ tūc significat relationē rōis cātaꝫ ꝑ actū intellect⁹ ꝯpantis aliquē terminū fūdamētal'r acceptū ad ꝓpōeꝫ penes h̄ qd̄ ē extremuꝫ ꝛ ṫminus ei⁹. alio mō capitur ꝓ ꝑ se denoīato. ꝛ tūc extremū ꝓpōis cathegorice dr̄ termin⁹ denoīatiue. Vn̄ hec ē denoīatia p̄dicatio. hō est termin⁹ ꝓpositōis: ꝛ p̄ modo capitur hic. Et diffinitio ei⁹ dꝫ sic itelligi. Termin⁹ significat relationē fūdatā sup illud in qd̄ resoluitur ꝓpō fūdamental'r accepta. Vn̄ si capiantur termin⁹ ꝛ propō formal'r ꝛ pro ꝑ se significatis tūc ꝓpositio nō resoluit̄ in terminū cum sint due relatōes specifice disticte. mō vna relatio nō cōponit̄ ex plurib⁹ relatiōib⁹. Si vero capiantur ꝓ per se denoīatis ꝛ fūdamētal'r tūc termin⁹ ē ꝑs itegral' ꝓpōnis ꝛ in ipꝫ resoluit̄ ꝓpō.

Sed contra p̄dicta arguitur. Primo sic. In p̄mo tractatu determinatū est de propōne. ergo de eadē hic non dꝫ deṫminari. ¶ Scđo arguit̄ sic. Nullū superi⁹ debet diffiniri ꝑ sua iferiora. sed ꝓpositio ē supior ad affirmatōeꝫ ꝛ negatōeꝫ. ergo ꝑ eas non dꝫ diffiniri. ¶ Tertio arguit̄ sic. Vnūquodq̄ȝ resoluit̄ i ea ex quib⁹ ꝯponit̄: ergo ꝓpō resoluitur in copulā cū ex ea cōponatur. tm̄ non ē termin⁹. qꝛ si eēt terminus tūc in sill'o eēnt plures ṫmini q̄ȝ tres. ergo ṫminus nō bn̄ diffinitur. ¶ Quarto sic arguitur. Sillogismus ē subiectum adeqnatum totius logice. ergo non est subiectum huius libri.

Ad rationes Ad primā dr̄ ꝙ alia ꝛ alia rōe determinatur hic de ꝓpōe. ꝛ in p̄mo tractatu. qꝛ i p̄mo tractatu determinatū ē de ea iquātū ē signū mētis. iō diffinita ē per significare veꝝ vel falsū. hic āt determinatur de ea ꝓut ē ꝑs sill'i. ꝛ ponitur ꝓ alio. s. ꝓ ꝯcl'one inferēda. iō negat̄ ꝯn̄a. ¶ Ad scđam cōcedit̄ maior saltē ea rōne qua sūt iferiora. tamē bene pōt diffiniri ꝑ ea iquātū sūt nobis notiora ipo diffinito. ꝛ iō ponitur ad circūloquendū ꝓpriā ei⁹ dr̄iaꝫ cōuertibileꝫ cum eo. ¶ Ad ṫtiā pꝫ solutio ex dictis in vltimo notabili i quo dictū est ꝙ quāuis ꝓpō ꝯponatur ex copl'a tāq̄ȝ ex pte formali ꝛ ēt in ea resoluat̄ resolōne formali. tamē nō ꝯponitur ex copl'a tāq̄ȝ ex pte māli. nec resoluitur i ipaꝫ resolutōe māli d̄ qua est hic ad propositum. ¶ Ad quartaꝫ dicitur ꝙ patuit solutio in primo notabili.

Dici de oi ē qn̄ nihil ē sumere sub subo de quo nō dicat̄ p̄dicatū. vt ois hō currit. hic cursus p̄dicat̄ de hoīe. ꝛ nihil ē sumere sub hoīe de quo non dicat̄ cursus. Dici de nullo est qn̄ nihil ē sumere sub subo a quo nō remoueat̄ p̄dicatū. vt nullus hō currit. hic cursus remouetur ab omni hoīe. ꝛ nihil ē sumere sub hoīe a quo nō remoueat̄ cursus.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄mo ꝙ post q̄ȝ Petr⁹ h. deṫminauit de p̄ncipijs mālib⁹ sillogismoꝝ. s. de termino ꝛ ꝓpōne. hic ꝯn̄r deṫminat de p̄ncipijs regulatiuis eoꝝ. q̄ sūt duo. s. dici de oi ꝛ dici de nullo. Dici aūt de oi est qn̄ nihil ē sumere sub subo de quo nō dicat̄ p̄dicatū. Dici de nullo ē qn̄ nihil ē sumere sub subo a q̊ nō remoueat̄ p̄dicatū. Et dꝫ sic exponi illa regl'a. dici de oi ē qn̄ nihil ē sumere sub subo alicui⁹ ꝓpōnis de quo nō dicat̄ p̄dicatū. i. de quo nō aptū natū sit p̄dicatū eiusdē ꝓpōnis p̄dicari. Et ꝑ illud dici itelligit̄ istud p̄ncipiū. q̄cq̄d affirmat̄ de subo distributo affirmat̄ de oi sumpto sub eo. Et ꝑ illud p̄ncipiū valet ista ꝯn̄a. Omne aīal est suba. ois hō est aīal. ergo ois hō est suba. Et sil'r exponitur diffō dici de nullo. Et etiā itelligitur vnū p̄ncipiū opp^m illi. Vn̄ duplex est dici de omni. qđdā est p̄oristicū ꝛ aliud est posterioristicuꝫ. Dici de omni p̄oristicū ē p̄dicatū affirmari de subo distributo siue vere siue false. vt ois hō ē aīal. ois hō est asin⁹. iō i sola ꝓpōne v'li affirmatiua repit̄ dici de

omni ꝑoꝛisticū. Et silr in sola vli negatiua dici de nullo. Sʒ dici de oi posterioꝛisticū ē ꝑdicatū vere affirmari de subo distributo vel non distributo necessario ꝑ q̄libet dr̄ia tpis. vt ois hō est aial vel ois asin⁹ ē aial. ¶ Est āt duplex vlitas. s. tpuʒ ⁊ suppositoꝝ. Jn illa ꝑpōne dr̄ eē vlitas tēpoꝝ qn̄ ꝑdicatū ꝯuenit subo ꝑ oi tpe. Ulitas vero suppositoꝝ ē qn̄ ꝑdicatū iest cuilibet supposito subi vel denotatur cuilibet inesse. Et iō etiā duplex est vlitas suppositoꝝ. qꝛ qdā est qn̄ ꝑdicatū ꝯuenit realr cuilibet supposito subi vt i hac ꝑpōne hō est risibilis. Alia ē qn̄ ꝯuenit subo ⁊ cuilibet supposito fʒ modū enūciandi. vt i hac ꝑpōne. hō est albus. Et solū de hac vlitate ⁊ dici de omni ꝑoꝛisticū est hic ad ꝑpositū. Ex quo pʒ ꝙ i aliq̄ ꝑpōne dici de omni posterioꝛisticū ē in q̄ nō est dici de oi ꝑoꝛisticū ⁊ ecōtra. vt i ꝑpositionib⁹ affirmatiuis falsis est dici de oi ꝑoꝛisticū ⁊ nō posterioꝛisticum. Et silr in ꝑpōnibus idefinitis vel ꝑticularib⁹ necīis. vt i hac hō est risibilis. hō est aial. est dici de oi posterioꝛisticū ⁊ nō ꝑoꝛisticū.

Secundo sciendū est ꝙ dici de oi est ꝑncipiū regulatiuuʒ sillogismoꝝ affirmatiuoꝝ. ⁊ dici de nullo ē ꝑncipiū regulatiuū sillogismoꝝ negatiuoꝝ. Oēs. n. sillogismi in qbus est ꝯn̄a formalis regulātur ꝑ dici de oi vel dici de nullo. ⁊ hoc itelligēdū est de sillogismis quoꝝ mediū ē t̄min⁹ vlis vlr tētus. Et etiā itelligēdo de regulatiōe mediata vel īmediata directa vel indirecta. Ad hoc. n. ꝙ aliquis sillogismus reguletᷣ ꝑ dici de oi reqrit ꝙ t̄minus q̄ ꝑdicatur in ꝑmissis de aliquo subo distributo ꝑdiceᷣ in ꝯclusione de aliquo supposito illius subi. Exēplū. vt oē aial currit. ois hō est aial. ğ ois hō currit. currere. n. i maioꝛe affirmaᷣ de aiali vlr sūpto. ⁊ hō ē sūptū sub aiali. ideo currere affirmaᷣ de hoīe i ꝯclone. Per dici aūt de nullo intelligiᷣ hec maxima. Quicqd negaᷣ de aliquo subo distributo negaᷣ de quolibet supposito ꝯtēto sub ipō. Et virtute illius maxime valet sillogismus. nullus hō ē asin⁹. soꝛtes ē hō. ğ soꝛtes nō ē asinus. Ex qb⁹ seqtur ꝙ soli sillogismi ꝑme figure directe ꝯcludētes imediate regulantur ꝑ dici de omni vel dici de nullo. Omnes aūt alij mediate ⁊ indirecte per illas maximas regulantur.

Tertio sciendū est ꝙ dici de oi nō est passio ꝑpōnis ꝑcise nec sillogismi. sʒ ē passio ꝑdicati i oꝛdine ad subʒ. Et formalr loquēdo dici de oi ē respect⁹ rōnis q̄ hʒ ꝑ fūdamēto ⁊ termino aliq̄ quoꝝ vnū ꝑdicaᷣ de alio vlr ⁊ affirmatiue vel vlr ⁊ negatiue. ⁊ sic ē passio ꝑdicati i oꝛdine ad subm. Uñ ꝑdicari de alio vlr ē ꝑdicari de subo distributo ꝑ signū vlē aut ꝑ aliqd̄ ei equalens. Et ꝙ dici de oi nō sit passio sillogismi pʒ qꝛ sillogismo nō ꝯuenit ꝑdicari de aliq̄ affirmatiue vel negatiue. Sʒ dici de oi ꝯuenit illi qd̄ ꝑdicaᷣ de aliq̄ affirmatiue vl negatiue. ğ nō ē passio sillogismi. Maioꝛ pʒ qꝛ sills ē ꝑpō ypothetica cui repugt ꝑdicari. Et silr nō ē passio ꝑpōis qꝛ eodē mō sibi repugt ꝑdicari d̄ aliq̄. iō dici de oi ē passio ꝑdicati i oꝛdine ad subm.

Sed contra ꝑdicta arguitur ꝑmo sic. Jn hac ꝑpōne hō ē aial. nihil est sumere de subo de quo non dicaᷣ ꝑdicatū. ⁊ tñ in ea nō ē dici de oi. ğ diffō dici de oi nō ē bona. ¶ 2° arguiᷣ sic. Jn hac ꝑpōne ois hō currit. ē dici de oi. ⁊ tñ ē aliqd sumere subo de quo nō dicaᷣ ꝑdicatū: qꝛ hec ē vera. Adā ē hō. ⁊ tñ cursus non dr̄ de eo. ğ diffō nō ē bona. ¶ 3° arguiᷣ sic. Jste sillogism⁹ regulaᷣ ꝑ dici de oi. ois hō currit. adā ē hō. ğ adā currit. ⁊ tñ nō ē bon⁹ sillogism⁹ cū ꝑmisse possīnt eē vere ꝯclone falsa exñte. ğ dici de oi nō ē sufficiēs ꝑncipiū regulatiuū sillogismoꝝ. ¶ 4° sic arguiᷣ. Jn hac ꝑpōne. ois soꝛtes currit vel nullus soꝛtes currit. ē dici de oi ⁊ dici de nullo. ⁊ tñ ille nō sūt vles. ergo non omni illi ꝑpositioni cui conuenit dici de omni ꝯuenit ꝙ sit vniuersalis.

Ad rōnes Ad ꝑmā dr̄ ꝙ q̄uis ꝑdicatū illi⁹ ꝑpōnis realr ⁊ vere ꝯueniat cuilibet ꝯtēto sub subo. nō tñ denotaᷣ dici de illis fʒ modū enūciādi cū ipa nō sit vlis. ¶ Ad 2^am^ cōcediᷣ maioꝛ ⁊ mioꝛ negaᷣ. ⁊ ad ꝑbationē dr̄ ꝙ adā nō ē sūptū sub hoīe. qꝛ hō i hac ꝑpōne ois hō currit distribuiᷣ solū ꝑ ꝑñtib⁹ exñtib⁹. adā aūt ñ ē supp^m^ exñs. nec hʒ eē i ꝑñti. ¶ Ad 3^am^ dr̄ ꝙ i minoꝛe male subsumiᷣ eo ꝙ adā nō ē supp^m^ hoīs accepti i maioꝛe. cū accipiaᷣ solū ꝑ hoīb⁹ exñtib⁹ i ꝑñti. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ tlib⁹ ꝑpōib⁹ ñ ꝯuenit dici d̄ oi neqʒ d̄ nullo. qꝛ s̄ hʒ illaꝝ ꝑpōnū ē t̄min⁹ discret⁹ cui r̄pugt distribui ⁊ ꝑ ꝑtib⁹ tenēi. imo oēs tles s̄t false ⁊ iꝛꝑꝑe

S Jllogism⁹ ē oꝛo i q̄ qbusdā positis ⁊ ꝯcessis necē ē aliud accidē ꝑ ea q̄ posita sūt ⁊ ꝯcessa. vt oē aial ē suba. ois hō ē aial. ğ ois hō ē s̄ba. Hoc totū ē oꝛo i q̄ qbusdā positis. s. duab⁹ ꝑmissis necē est aliud accidē. s. ꝯclonē. Ois aūt sillogism⁹ ꝯstat ex trib⁹ t̄mis ⁊ duabus ꝑpōnibus. q̄ꝝ ꝑpōnū prima vocaᷣ maioꝛ. secūda minoꝛ. Ex tribus aūt t̄mis nō ꝑñt fieri due ꝑpōnes nisi alter illoꝝ t̄minoꝝ

sumaẗ bis. Et tũc ille terminus bis sũptus aut subijciẗ i vna ⁊ p̄dicaẗ in alia ⁊ sic est prima figura. aut p̄dicaẗ i vtraq;. ⁊ sic est secũda figura. aut subijciẗ i vtraq; ⁊ sic ē tertia figura. Hoꝝ aũt terminoꝝ alter vocaẗ mediũ. alter maior extremitas. alter vero minor extremitas. Mediũ ē termin⁹ bis sũptus añ cõclusionē. Maior extremitas ē termin⁹ sũpt⁹ i maiori ꝑpõne cũ medio. Minor extremitas ē termin⁹ sũpt⁹ i minori ꝑpositõe cũ medio. Ad sillogismum aũt exigiẗ modus ⁊ figura. Figura ē ordinatio triũ terminoꝝ ꝺm subiectionē ⁊ p̄dicationē. Hec aũt ordinatio fit tribus modis vt dictũ ē prius. Et ꝺm hoc tres sũt figure. Prima figura est qñ mediũ subijciẗ in vna ꝑpõne ⁊ p̄dicaẗ in alia. vt oē aĩal ē suba. oĩs hõ ē aĩal. ergo oĩs hõ ē suba. Secũda figura ē qñ mediũ p̄dicaẗ i vtraq;. vt oĩs hõ ē aĩal. nullus lapis ē aĩal. ergo nullus lapis ē hõ. Tertia figura ē qñ mediũ subijciẗ i vtraq;. vt oĩs hõ ē aĩal. oĩs hõ est suba. ergo q̄dã suba ē aĩal. Vñ versus. Sub p̄ prima. Secunda pre bis. Tertia sub bis. Modus ē ordinatio duaꝝ ꝑpositionũ i debita q̄litate ⁊ q̄ntitate. Debita q̄litas ē ꝙ si vna sit negatiua reliq̄ erit affirmatiua. Debita quãtitas ē ꝙ si vna sit particularis reliqua erit vniuersalis.

¶ Circa hũc textũ notãdũ est p̄mo ꝙ hic ꝯsequẽter Petrus hyspanus diffinit sillogismum dicẽs. Sillogismus est oratio i qua qbusdã positis ⁊ ꝯcessis necesse est aliud accidere ꝑ ea q̄ posita sũt ⁊ cõcessa. Sꝫ hec diffinitio non est diffinitio sillogismi simpl'r. eo ꝙ talis sillogism⁹ simpl'r abstrahit ab oĩ mã. ideo nõ oportet eius p̄missas ꝯcedi. iõ hec diffinitio est diffinitio sillogismi dialetici. cui⁹ oportet p̄missas ꝯcedere eo ꝙ debẽt eẽ ꝓbabiles. Ratio aũt q̄re. p. h. diffinit sillogismũ dialeticũ ⁊ nõ sillogismũ simpl'r est q2 ipe hũc tractatũ ordinat ad sequẽtē. in quo determinat de locis dialeticis. Sillogismus aũt simpl'r diffiniẗ ab Aristotele. Est oratio in qua qbusdã positis oportet aliud euenire eo ꝙ hec sunt. In qua diffinitõe poniẗ orõ loco generis. Et dr̄ in qua qbusdã. i. duab⁹ p̄missis positis. i. dispositis i debito mõ ⁊ debita figura. Et ponitur ad dr̄iaꝫ entimematis. ꝯuersionis. iductõis. ⁊ exẽpli. in qbus ponũtur p'tes p̄misse. vel si ponãtur nõ tñ disponũtur in mõ ⁊ i figura. Diciẗ aũt necesse est aliud accidere. i. necesse est ꝯclusionē seq ꝯña formali. ⁊ hoc ad dr̄iaꝫ ꝯñe mãlis. in qua ꝯclusio nõ sequitur ex nẽcitate ⁊ forma t'r ex p̄missis. Et dr̄ necesse. ad dr̄iaꝫ ꝯñaꝝ sophisticaꝝ. Et diciẗ aliud. ad dr̄iaꝫ illaꝝ argumẽtationũ i qbus arguiẗ a tota copulatiua ad alterã ei⁹ ptē. ⁊ sic de alijs. Et dr̄ eo ꝙ hec sũt. ad denotãdũ ꝙ p̄misse eo mõ disposite debẽt eẽ cã illatiõis illi⁹ ꝯclusionis. Et hec diffinitio sic debet exponi. Sillogismus est oratio. i. relatio fũdata i orõne. in qua p̄misse sunt disposite ad necessario iferẽdũ aliq̄ꝫ ꝯclusionē. ⁊ est habitudo premissaꝝ ad ꝯclusionē. ⁊ ipa relatio hꝫ ꝓ fundamẽto premissas. pro termino conclusionem.

Secundo sciẽdũ ē ꝙ duplex ē necessitas. q̄dã est nẽcitas ꝯñe. alia ē ꝯñtis. Necessitas ꝯñe est q̄ ꝓuenit ex habitudine necessaria ꝯñtis ad añs. Et q2 duplex ē habitudo. s. mãlis ⁊ formalis. iõ duplex est nẽcitas ꝯñe. s. mãlis ⁊ formalis. Mãlis ē q̄ ꝓuenit ex habitudine ẗminoꝝ i añcedẽte ⁊ ꝯñte positoꝝ. ⁊ iõ ꝯña mãlis est q̄ nõ tenet i oĩb⁹ ẗminis sĩl'i forma arguẽdi retẽta. sꝫ tenet in aliqbus solũ. ita ꝙ si manet idē modus arguẽdi ⁊ mutãtur termini in alios ẗminos nõ oportet ꝯñaꝫ valere. Nẽcitas ꝯñe formalis est q̄ ꝓuenit ex habitudine formali añtis ad ꝯñs. habitudo aũt formalis ꝓuenit ex debita cõpositione ẗminoꝝ. ideo ꝯña formalis est q̄ tenet in oĩb⁹ ẗminis sĩl'i forma arguẽdi retẽta. ita ꝙ si termini mutãtur manẽte eadem dispositõe nõ minus valet ꝯña. Vñ sĩl'r formã arguẽdi retinere est arguere i ꝑpositiõibus sĩl'is q̄litatis ⁊ q̄ntitatis. ⁊ eodē mõ dispositis in mõ ⁊ i figura. Necessitas aũt ꝯñtis ē q̄ ꝓuenit ex habitudine ẗminoꝝ ipsi⁹ ꝯñtis ⁊ añtis. Vñ i sillogismo simpl'r debet esse necessitas ꝯñe et nõ ꝯñtis. hoc est ꝙ ꝯña debet ex añte iferri necessario. sed non oportet ꝙ termini añtis ⁊ ꝯñtis habeant necessariã habitudinē adiuicē. sed i sillogismo demõstratiuo reqritur vtraq; necessitas. Et i sillogismo sunt semper tres termini. s. mediũ maior extremitas ⁊ minor extremitas. Vñ mediũ est ẗminus bis sumptus añ ꝯnē. extremitates. n. i p̄missis debẽt ꝯiũgi in medio aut

ābe separi vt ꝑ hoc separētur vel cōiungant̃ inter se i ꝯclusione. Maioꝛ autem extrēitas ē t̃minꝰ sumptus in maioꝛi ꝓpositōe cū medio. Minor autē extrēitas ē terminus sumptꝰ i mīori ꝓpōe cum medio. Et sic sūt in sill'o tm̄ due p̄misse. q̄ruꝫ pꝛīa vocatur maioꝛ ⁊ scd̄a minoꝛ. Cōclusio aūt ab aliqbꝰ dꝛ eē de ēntia silli. qꝛ vt dicunt accipiēdo sill'm ꝓ orōne ꝯposita ex an̄te ⁊ ꝯn̄te cuꝫ nota illationis tūc ꝯ.ᵒ ē ps sill'i. Ab aliqbꝰ vero dr̃ ꝙ nō est de eēntia sill'i. qꝛ illud qđ seq̄tur ad aliud nō ē de eēntia illius ad qđ seq̄tur. sꝫ ꝯ.ᵒ seq̄tur ad sill'm. ergo ꝯ.ᵒ non ē de eēntia sillogismi. Probatur etiā ꝑ aristotelē dicentē scd̄o prioꝝ ꝙ idē sill'us pōt īferre plures ꝯclōnes. ergo ꝯ.ᵒ nō est de eēntia sill'i. Alit̃ dr̃ ⁊ meliꝰ ꝙ sill's pōt capi dupl'r. vno mō ꝓ orōne ꝯposita ex an̄te ⁊ ꝯn̄te cū nota illatōis. Alio mō capit̃ formal'r ꝓ hitudine an̄tis ad ꝯn̄s seu pro relatione causata ab itellectu. ⁊ tūc dꝛ ꝙ capiēdo sill'ꝫ prioꝛ ꝯ.ᵒ ē de eētia sill'i. Probat̃ qꝛ ꝓpꝛia pfectō ⁊ itrīseca alicꝰ ē d̄ eēntia illiꝰ cꝰ ē pfectio. sꝫ ꝯ.ᵒ ē hꝰ. igr̃. z.ᵒ dr̃ ꝙ capiēdo sill'ꝫ for'l'r siue ꝓ relatōe rōis seu hitudīe an̄tis ad ꝯn̄s ꝯ.ᵒ non ē de eēntia sillogismi. sꝫ sill's illo mō hꝫ ꝓ fundamēto an̄s ⁊ ꝓ termino ꝯclusionē. modo t̃minus vel fundamentū alicuius relationis non est de essentia ipsius relationis.

Tertio Sciēdū ē ꝙ figura ab auctore sic diffinitur. Est ordinatio triuꝫ terminoꝝ s̃ꝫ subiectōeꝫ ⁊ p̄dicationē. Et i hac diffōe ponitur ordīatio loco gn̄is. Et triū terminoꝝ ad dr̃iā modi q̄ ē ꝓpꝛie ordīatio duaꝝ ꝓpositionū. Et ponitur s̃m subiectionē ⁊ p̄dicationē ad oñdenduꝫ moduꝫ ꝑ quē figure distinguūtur. Sūt āt tres figure: scꝫ p̄ma figura scd̄a ⁊ tertia. quaꝝ diffōes patēt in textu. Vn̄ hec diffō pōt sic explicari. Figura est relatio rōis cāta ꝑ actū intellectꝰ nr̄i ordinantis tres terminos ⁊ ꝯparātis eos adiuicē s̃m subiectionē ⁊ p̄dicationē. Et haꝝ figuraꝝ pōt sic haberi sufficiētia. Qꝛ ois figura ē ordīato triū terminoꝝ quoꝛuꝫ alter ē mediū. vl' ergo illud mediū subijcitur i vna ꝓpōne ⁊ p̄dicatur i alia ⁊ sic ē p̄ma figura. vel predicatur in vtraqꝫ. ⁊ sic ē scd̄a figura. vel subijcitur in vtraqꝫ. ⁊ sic ē tertia. Et sic pꝫ ꝙ non sunt plures neqꝫ pauciores. Sꝫ aliqui posuerūt q̄rtā distinctā ab alijs vt galienus. Pōt tm̄ assignari ratio q̄re nō sit ponēda. qꝛ frustra fit ꝑ plura qđ eq̄ pōt fieri per pauciora. cū g.ᵒ ꝑ istā q̄rtā dispōnē nō posset īferri aliqua ꝯ.ᵒ quin ꝑ primā bene ⁊ sufficiēter iferatur. sequitur ꝙ eā ponere non ē necesse. Posset tamē dici ꝙ non ē icōueniēs eā ponere dūmodo debite arguatur vt. s. obseruādo duas ꝯditiones. s. ꝙ maioꝛ non sit negatiā. minoꝛ non sit pticularis. Nam hic est bonꝰ sillogismꝰ. homo ē aial ⁊ oē aial ē suba. ergo ois homo ē suba. Et q̄uis phs in libro prioꝝ eaꝫ non ponat tm̄ diceretur ꝙ ratio ē qꝛ sufficient̃ posuit dispositionē eiꝰ in vna regula antep̄dicamētali. imo vr̃ eē melioꝛ modꝰ arguēdi q̄ꝫ i scd̄a ⁊ tertia figuris. qꝛ reducitur ad p̄mā ꝑ solaꝫ trāspositionē p̄missaꝝ. quare ⁊c̃. Consequēter vero auctoꝛ diffinit modū ⁊ hoc sic. Modus ē ordinatio duarum ꝓpositionū i debita q̄litate ⁊ quātitate. Et pōitur ordinatio loco gn̄is. Et ponitur duaꝝ ꝓpositionuꝫ ad dr̃iā figure q̄ ē ordinatio triū terminoꝝ. Et ponitur ī debita qualitate ⁊ quātitate ad dr̃iaꝫ ꝯbinationū inutiliū in q̄bus qualitas ⁊ quātitas non debite obseruātur. Vn̄ debita qualitas ē ꝙ ābe p̄misse sint affirmatiue vel saltē altera. qꝛ ex puris negatiuis nihil seq̄t̃. Debita aūt q̄ntitas ē ꝙ vtraqꝫ sit vl'is aut saltē alt̃a qꝛ ex puris ptic'aribꝰ nihil seq̄t̃.

Sed contra p̄dicta arguit̃. Prio sic. Idē est orō ⁊ orō vna. sed sillogismus non est oratio vna. ergo sillogismus non est oratio. ¶ Scd̄o sic arguit̃. In qualibꝫ ꝓpōe sunt duo termini. ⁊ i quolibet sill'ō due sunt ꝓpōnes. ergo in quolibet sillogismo sunt quatuoꝛ termini. ¶ Tertio arguitur sic. In sillogismo ex oppositis sunt tantū duo termini. ergo nō ī omni sillogismo sunt tres termini. an̄s pꝫ. qꝛ hic ē bonus sill'us ex oppositis. ois hō ē aial. nullꝰ homo ē aial. ergo nullus homo ē homo. ⁊ tm̄ ibi sunt duo termini. s. hō ⁊ aial. igr̃. ¶ Quarto arguitur sic. ꝯceditur ꝙ sillogismꝰ ē in mō ⁊ tm̄ non ꝯceditur ꝙ sit in orōe duaꝝ ꝓpositionū. ergo modꝰ n̄ ē ordīatio duaꝝ ꝓpōnū.

Ad rationes Ad primā dr̃ ꝙ q̄uis sill's non sit vna oratio simpliciter ⁊ cathegoꝛica, est tamen vna coniunctione. scꝫ ypothetica. ⁊ hoc sufficit. totum enim aggregatuꝫ ex conclusione ⁊ premissis est vna ypothetica conditionalis. ¶ Ad secundam distinguitur ꝯseq̄ns vel secundum numerum ⁊ sic conceditur. vel s̃m speciem vel rationem formalem ⁊ sic negatur. ois enim terminus in sillogismo positus aut est maioꝛ extremitas aut minoꝛ vel medium. ¶ Ad tertiaꝫ dr̃ ꝙ q̄uis in sillogismo ex oppositis non sint nisi duo termini. sunt tm̄ tres officialit̃ eo ꝙ vnus eoꝝ hꝫ officiū duoꝝ. s. maioꝛis extremitatis ⁊ minoꝛis extremitatis. ¶ Ad quartā dr̃ ꝙ ꝓpꝛie non debemus concedere sillogismū eē i modo ⁊ in figura. sꝫ debemꝰ dicere ꝙ in sillogismo ē dispositio p̄missaꝝ ⁊ ꝯclusionis. ⁊ ꝙ sillogismus est dispositus s̃ꝫ talem figuram vel talem moduꝫ.

Unde tales dantur regulē vniuersales
ad quamlibet figuram. Ex puris parti
cularibus indefinitis ⁊ singularibus ni
hil sequitur. vnde oportet alteram pre/
missarum esse vniuersalem. Itez ex pu
ris negatiuis nihil sequitur. vnde opor
tet alterā premissaꝝ esse affirmatiuam.

¶ Circa hūc textū notandū est ꝓmo ꝙ i textu po
nūtur quinqꝫ regule gn̄ales ad quālibet figuram
Quaꝝ ꝓma est ꝙ ex puris ꝑticularibꝰ nihil seqtur
Et illa sic ꝓbatur. qꝛ oīs sillogismus debet regula
ri ꝑ dici de oī ⁊ dici de nullo. ſʒ qn̄ ābe ꝑmisse sunt
particulares sill'us nō regulatur ꝑ dici ꝺ oī ⁊ dici
de nullo cū nulla ꝑmissaꝝ sit vl'is. ergo ex puris ꝑ
ticularibus non ꝯponitur bonꝰ sill'us. Scd̄o ꝓbat̄
sic. qꝛ ꝓpter vnionē duaꝝ extremitatū in aliq̊ ter
tio ſm̄ diuersas ꝑtes eiꝰ non seqtur vnio eaꝝ inter
se. sed qn̄ ābe ꝑmisse sunt ꝑticulares extremitates
vniūtur i medio vel saltē possunt vniri ſʒ diuersas
ꝑtes eius ergo non oʒ eas vniri iter se in conclusio
ne. Tertio ꝓbatur. qꝛ ſʒ talē dispōnē ex v̄is seque
retur falsū sic arguēdo. aīal est asinꝰ. sortes ē aīal.
ergo sortes est asinꝰ. Premisse illius silli sunt v̄e
⁊ ꝯclusio falsa. Et etiā sunt dabiles in tali dispōne
termini i qbus oī ⁊ in qbꝰ nulli. ergo tal' dispositio
non ē bona. ¶ Scd̄a regl'a est ꝙ ex puris negati
uis nihil seqtur. Probat̄ qꝛ arguēdo ex puris ne/
gatiuis ex veris seq̄ret̄ falsū. vt sic arguēdo. nullꝰ
hō ē lapis. nulla petra ē hō. g̊ nulla petra est lapis.
¶ Scd̄o ꝓbatur qꝛ ꝓpter sepatōez aliquoꝝ duo
rum ab aliq̊ t̄tio i ꝑmissis ꝑ diuersis ꝑtibus n̄ seq̄t
sepatio eoꝝ i ꝯcl'one. ſʒ qn̄ ābe ꝑmisse sunt negati
ue solū ꝯnotat̄ sepatio extremitatū a medio. ergo
¶ 3º. ꝓbat̄. qꝛ in tali dispōne sunt ꝛepibiles termi i
quibꝰ oī vt sunt risibile. hō. equꝰ. ⁊ termi i quibus
nulli. vt sūt equꝰ. homo. lapis. ¶ Un̄ aduertendū
est ꝙ t̄mini i quibꝰ oī sunt tres t̄mini ex quibꝰ ꝯpo/
nuntur due ꝑmisse v̄e ſm̄ dispōez datā cū qbꝰ stat
vna vl'is affirmatiā in veritate ex extremitatibus
illaꝝ ꝑmissarum ꝯstituta. Termini vero in quibꝰ
nulli sūt tres t̄mini ex quibꝰ ꝯstituunt̄ due ꝑmisse
v̄e ſʒ dispōnē datā cū qbꝰ stat i v̄itate vna vl'is ne
gatiā ex extrēitatibꝰ illaꝝ ꝑmissaꝝ ꝯstituta. ¶ Un̄
ad dandū terminos i quibꝰ oī obſuāde sūt due re
gule. Pr̄a ē ꝙ duo illoꝝ t̄minoꝝ. s. extremitates
sic se habeāt ꝙ vnꝰ. s. maior extremitas sit vl'r v̄isi
cabil' affirmatie de miori extrēitate. eo ꝙ oʒ ex ill'
extrēitatibꝰ vnā vl'ez affirmatiuā verā ꝯpōi. Scd̄a
ē ꝙ si ābe ꝑmisse ſʒ dispōnē datā sint affirmatiue.
opʒ t̄minū t̄tiū. s. mediū eē verificabilē affirmatiue
de alijs duobus terminis. Si vero ambe premis/
se sint negatie oʒ eum v̄ificari negatiue de ābobꝰ.
ſʒ si vna sit affirmatiua ⁊ alia negatiua oʒ eū v̄ifica
ri affirmatiue de vno ⁊ negatie de alt'o. ⁊ oʒ t̄minū
q' ab eo v̄e negat̄ eē total'r disꝑatū. ¶ Sil'r ad faci
liter dādū terminos i quibꝰ nulli ponunt̄ due regu
le. Prima ē. nec̄e ē duos illoꝝ terminoꝝ scilicet ex
tremitates sic se hr̄e ꝙ vnꝰ illoꝝ. s. maior extremi/
tas vere possit ⁊ vl'r remoueri ab altero scʒ a mino
ri extremitate. Scd̄a regula est ꝙ si ābe ꝑmisse de
beāt eē vere affirmatiue oʒ terminū mediū esse ve
rificabilem de oībus alijs. ⁊ si ambe sint negatiue
oʒ eū ab alijs eē disparatū. si v̄o vna sit affirmatiā
⁊ alia negatiua oportet eum esse verificabilem af
firmatiue de vno ⁊ ab alio esse disparatum.

Secundo Sciēdū ē ꝙ ꝯcedēs ꝯn̄az tenē
formal'r i dispōe ſm̄ quā dātur
t̄mini i quibꝰ oī ⁊ i quibꝰ nulli deducit̄ ad iconueni/
ens vt oporteat eū ꝯcedē ex v̄is seq falsū. vl' duas
ꝯ̄rias vel ꝯ̄dictorias eē sil' v̄as. Probat̄ qꝛ si qs di
cat ꝯcl'onē vl'ez i qua dant̄ t̄mini i quibꝰ oī ⁊ i qbus
nulli. querit̄ ab eo an vl'is vel ꝑticularis affirmati
ua vel negatiua sequatur si dicat vl'ez aut ꝑticula
rē negatiuā sequi formal'r. ergo ipa sequit̄ i omni
bꝰ t̄minis. Accipiātur aūt t̄mini i quibꝰ oī. ⁊ si dicet
i illis ꝯn̄az nō valere. nō erit ꝯn̄tia formalis. Si v̄o
dicat ꝙ seq̄tur tunc cū vl'is affirmatiua cōposita
ex extremitatibꝰ stabit i veritate cū ꝑmissis. ⁊ tunc
oportet eū ꝯcedere ꝙ illa ꝯcl'o que sequit̄ ex v̄is
ē falsa. vel ꝙ due ꝯtrarie aut ꝯ̄dictorie sint sil' v̄e.
Et si dicat vl'ez vel ꝑticularē affirmatiuā sequi. su
mēdi sūt termi i qbꝰ nulli. deide sic ꝑus ꝓcedēdū ē.

Tertio Sciēdū ē ꝙ nō obstantibꝰ duabꝰ re
gulis ꝑmissis. tn̄ ex puris ꝑticulari/
bus aliquid sequitur in quinqꝫ casibꝰ. Primꝰ est si
arguat̄ i ꝓma figura minore exn̄te negatiua ꝯclu/
dendo ꝯcl'onem de mō loquendi i consueto. vt bn̄
sequitur formal'r. homo est aīal. asinus non est hō.
ergo asinꝰ nō ē aīal. ¶ Scd̄s casus est si mediū sit
terminus singularis singulariter tentus ⁊ vniuo/
ce. vt bene sequitur. sortes currit. ⁊ aliquod albuz
est sortes. ergo aliquod album currit. ¶ Tertius
casus est si medium in minore sumatur cum rela/
tiuo identitatis. vt bene sequitur. homo currit. et
aliquod animal est idem homo. ergo aliquod ani/
mal currit. ¶ 4ᵘˢ casus ē ꝙ si sub t̄mino distribu

to i maiore q̄ sit ō modo loq̄ndi iconsueto fiat sub sũptio i miore bñ seqtur ɔ°. vt bñ seqtur. oẽs equuz videt hõ. brunellꝰ ē equꝰ. g°. brunellũ videt hõ. 5ꝰ casus ē si meᵐ sumatur i miore cũ signo vli. vt bñ seqtur. aĩal currit. ꝛ asinꝰ ē oẽ aĩal. g°. asinꝰ currit. si l̃r ex puris negatis aliquid sequitur i tribꝰ casibꝰ ꝑmꝰ ē si meᵐ varietur penes finitũ ꝛ ĩfinitũ. vt bñ sequitur. nullũ ñ risibile ē hõ. ꝛ nullus asinus ē risibilis. ergo nullus asinꝰ est hõ. zꝰ casus ē qñ ãbe ꝑmisse sũt ō ɔtigẽti ad vtrũlz. vt oẽz hoiez ɔtigit ñ eẽ currẽtẽ: ꝛ aliqð albũ ɔtingit ñ eẽ hoiez. g° aliqð albũ ɔtigit nõ eẽ currẽs. 3ꝰ casus ē si vna sit ō contigẽti ad vtrũlz. s. ꝑ⁴ ꝛ z⁴ sit de necessario seqr̃ conclusio negatia de ɔtigenti ad vtrũlz. vt bñ seqtur. oẽz hoiez ɔtigit nõ eẽ albũ. ꝛ asinũ nc̃e ē ñ eẽ hoiez ergo asinũ nõ ɔtingit eẽ albũ. Et ꝙ i oibꝰ ꝑdcis casibꝰ sit bona ɔñã pz q2 ẜm talẽ dispõez. s. ꝑme figure ipoĩe ē añs eẽ veꝝ gn ɔñs sit veꝝ: tamen ille cõsequentie non ꝓꝑe debent dici sillogistice.

Sed cõtra ꝑdcã ãguitur ꝑ sic. bñ seqr̃ aĩal ē sortes. hõ ē sortes. g° hõ ē aĩal g° ex puris ꝑticularibus aliquid seqr̃. ℂ z°. sic ãguitur. bñ seqtur. si nõ ē aĩal nõ ē hõ. sz ñ ē aĩal. g° nõ ē hõ. g° ex puris negatiuis aliqd seqtur. ℂ 3°. arguir̃ sic. In darij dabiles sũt termini i quibꝰ oĩ: ꝛ i ferio in qbus nulli. g° ñ ē icõueniẽs i aliq̄ bona dispõe sillogistica repire terminos in quibꝰ oĩ ꝛ in qbꝰ nulli. ℂ 4°. arguir̃ sic. Auctor nr̃ ꝛ aristo. dicũt ꝙ ex puris ꝑticularibꝰ ꝛ negatis nihil seqr̃ formal̃r g°. male dictũ ē ꝙ aliquid possit sequi formal̃r.

Ad rõnes Ad ꝑmã dr̃ ꝙ sequir̃ grã materie v̾tute sillogismi expositorij. q2 mediũ ē terminꝰ singl̃is. ñ tñ seqr̃ grã forme sillogistice. nã si loco illiꝰ termini singl̃is poneret̃ t̃minꝰ cõis ɔñã nõ valeret. ℂ Ad z⁴ᵐ dr̃ ꝙ illō dcm̃ solũ ĩtelligitur i sillogismis cathegoricis. iste ãt sillogismꝰ ē ypotheticꝰ. Et vltra dr̃ ꝙ nõ arguitur tm̃ ex puris negatis. q2 maior illiꝰ sillogismi ē simpl̃r affirmatia eo ꝙ copula ɔditionalis i ea posita nõ est negata. ℂ Ad tertiã dr̃ ꝙ ñ ē icõueniẽs i aliq̄ dispõne debita repire termios i qbꝰ oĩ solũ vel i qbus nulli solũ. sz ē icõueniẽs i eadẽ dispõe repire t̃minos i qbꝰ oĩ ꝛ i quibꝰ nulli sit. ℂ Ad q̄rtã dr̃ ꝙ concludit ꝙ ex puris negatis nihil seqr̃ formal̃r ꝛ sillogistice. mõ vt dc̃z est ille ɔñe ñ sr̃ ꝓꝑe sillogistice.

Itẽ si aliq̄ ꝑmissaꝝ fuerit ꝑticl̃aris conclusio erit ꝑticl̃aris ꝛ ñ extra. Itẽ si aliq̄ ꝑmissaꝝ fuerit negatia ɔclusio erit negatia. Itẽ mediũ nũq̄z dz põi i ɔclusiõe

ℂ Circa hunc textum notanduz est primo ꝙ tertia regula generalis est. ꝙ si aliqua premissarũ fuerit particularis conclusio debet esse particularis Cuius rõ ē. q2 effectꝰ sp insequitur debiliorẽ ꝑtez sue cãe. sz ꝓpõ ꝑticl̃aris ē dbilior ꝓpõe sillogismi ergo si aliq̄ ꝑmissaꝝ fuerit ꝑticularis ɔ°. erit ꝑticularis. ℂ 4ᵃ regula ē ꝙ si aliqua ꝑmissaꝝ sit negatiua ɔ°. dz eẽ negatiua. pz eadẽ rõe sicut ꝑcedẽs. pz z°. q2 ꝑp sepationẽ extremitatũ a medio i ꝑmissis non sequitur vnio earũ inter se in ɔclusiõe. sed sequitur eaꝝ sepatio. sed qñ altera ꝑmissarũ ē negatiua extremitates in medio sepantur eo ꝙ medium conuenit vni extremitatum ꝛ non alteri. ergo in conclusione extremitates non debent vniri sed separari. ℂ Quinta regula est ꝙ medium nõ debet intrare conclusionem. Probatur: q2 in sillogismo tantum debent esse tres termini sillogistici constituentes tres propositiones. quarum quelibet sumitur bis in toto sillogismo. sed si medium intraret conclusionem tunc medium ter sumeret̃ ꝛ alter eorum semel tantuz. sed hoc est falsum. ergo medium non debet intrare conclusionem. Aliter probatur. quia si medium intraret conclusionẽ tunc non concederetur aliud a premissis. quod pz quia vel mediuz subijceretur ꝛ maior extremitas predicaretur: ꝛ sic non distingueretur a maiori ꝓpositione. vel medium predicaretur de minori extremitate ꝛ sic non distingueretur a minori. vl̃ medium predicaretur de maiori. ꝛ sic solum concluderentur cõuertẽtes maioris ꝓpõnis. sed ex sillogismo sequitur ex necessitate aliud a premissis: et ẽt ē modus arguendi distinctus a conuersione. ergo nullo mõ mediũ debet intrare conclusionem.

Secundo sciendũ est ꝙ vt superiꝰ dictum est ad debite sillogizandum oz ad minus alteram premissarum esse vniuersalem vniuersalitate prioristica que fit per distributionem termini communis. ℂ Est autem quadruplex distributio. scilicet in termino ꝛ extra terminum. in numero et extra numerum. Et secundum hoc potest ibi esse quadruplex descensus in propositione vniuersali. Distributio in termino est quando fit descensus per propositiones singulares ꝛ non accipitur alius terminus a subiecto propositionis vniuersalis. sed dantur singulares illius subiecti. Et sic fit descensus in termino sub hac propositione. Omnis homo est animal. ergo ille homo est animal. ꝛ ille homo est animal. Sed distributio extra terminum est. quando fit descensus sub propositione vniuersali si accipi

ātur alij termini a ſubō illius vl'is. vt ſub p̄dicta ꝓpōe fit deſcenſus ex̄ terminū ꝑ ꝓpōes ſingulares .ſ. ſortes ē aial. plato ē aial ⁊c̄. ⁊ nō ē dabilis aliqs hō qn ſit aial. Diſtributio ī nūero ē qn̄ deſcēdēdo nō accipitur t̄min⁹ alterius nūeri a termino ſubi ꝓpōis vl'is. Diſtributio v̄o ex̄ nūerū ē qn̄ fit deſcē ſus ſub ꝓpōe vl'i accipiēdo terminū alteri⁹ nūeri vt ſub hac ꝓpōe. oēs hoīes currūt ſic fit deſcēſus ī nūero. iſti hoīes currūt ⁊ illi hoīes currūt. ⁊ n̄ ſūt dabiles aliq qn nō currāt. Sed ex̄ numerū ſic dꝫ deſcēdi. ille hō currit. ille hō currit. ⁊ nō ē aliqs hō q nō currat. ¶ Ad hoc aūt ꝙ aliq̄ ꝓpō ſit vl'is vl'itate p̄oriſtica reqritur ꝙ ī ea ſit diſtributio in termino ⁊ ex̄ terminū. in numero ⁊ ex̄ numeꝝ. Et ꝑ h̄ ſoluitur ille ꝑalogiſmus. omnis eēntia diuia ē pr̄: fili⁹ ē eēntia diuia. ergo fili⁹ ē pr̄. ꝯcluſio illi⁹ ꝑalogiſmi ē heretica ⁊ p̄miſſe ſūt vere. Nā ſi ī maiore ſit ſolū diſtributio in termino ip̄a eſt v̄a: cū oēs ſingulares ei⁹ ī termīo ſint v̄e. ſ. hec eēntia diuia eſt pr̄. ⁊ hec eēntia diuina ē filius. Sꝫ ſi ī maiore fiat diſtributio ex̄ terminū tūc ip̄a ē falſa. ⁊ bn̄ ſeqtur cōcluſio. ſed ſic ꝯcluſio ē falſa ita maior. qꝛ ſic ſubſumeretur. oīs eēntia diuia ē pr̄. ergo pr̄ ē pr̄. fili⁹ ē pr̄. ſpūſſanctus ē pr̄. Et ſil'r ſoluūtur multi alij ſillogiſmi facti ī diſamis. vt nulla eēntia diuia ē generās. pr̄ ē eēntia diuia. ergo pr̄ nō ē generās.

Tertio ſciēdū ē ꝙ ad debite ſillogizādum ſūt obſ'uande qdā regule gn̄ales. q̄ruꝫ p̄ma eſt ꝙ termini nō teneātur equiuoce ſꝫ vniuoce. ⁊ iō n̄ ſeqtur. oīs canis currit. aliquod ſyd⁹ celeſte ē canis. ergo aliquod celeſte ſyd⁹ currit. nā mediū tenetur equoce in maiore ⁊ in minore. nec dꝫ dici ſillogiſmus qꝛ ad ſillogiſmū ꝓp̄e dictū reqrit' vnitas medij ⁊ figure. ¶ 2ᵃ regula ē ꝙ termini teneātur eq̄ āple ⁊ eq̄ reſtricte. ſ. ꝙ n̄ arguat' a magis āplo ad min⁹ āplū ⁊ eꝯ ſine diſtributōe magis āpli: ⁊ iō nō ē hic bon⁹ ſillogiſmus. nullū mortuū ē viuēs. aliqs hō ē mortu⁹. ergo aliqs hō n̄ ē viuēs. nec hic ēt. nihil qđ ē viuens ē mortuū. aliqs hō eſt viuens. ergo nullus homo eſt mortuus. ¶ 3ᵃ regula ē ꝙ n̄ dꝫ argui a termīo n̄ diſtributo ī vna ad t̄minū diſtributū ī alia. nec ēt ab vna ſuppōne ad aliā ſibi repugnatē. Et ꝑꝑ h̄ h̄ n̄ bn̄ arguit'. oīs hō ē aial. null⁹ equus ē hō. ergo nullus equ⁹ ē aial. nec h̄ ēt. nullꝫ aial ē ſpēs. hō ē aial. ergo hō n̄ ē ſpēs. ¶ 4ᵃ regula ē ꝙ n̄ fiat ſubſūptio ī miore niſi ſub t̄mīo diſtributo ī maiore: ⁊ iō n̄ ſeqt'. cuiuſlꝫ ꝯdictionis altera ꝑs ē v̄a. ſꝫ te eē aſinū ē ꝯdictiōis altera ꝑs. ergo te eē aſinū eſt verū. ¶ 5ᵃ regula ē ꝙ ī miore vel ꝯcluſione n̄ ponatur aliqđ ſincathegoreuma vel aliq̄ determiatio īcludēs negationē niſi illa fuerit poſita in maiore. ⁊ iō n̄ ſeqtur oīs hō eſt albus. ſortes ē ꝑ ſe hō. ergo ſortes ē ꝑ ſe alb⁹. Sil'r nō ſeqtur. albū ē coloratū. ſortes īcipit eē alb⁹. ergo ſortes īcipit eē colorat⁹. ¶ 6ᵃ regula ē ꝙ ſi in maiore fuerit poſitū aliqđ ſincathegoreuma ſi illud ſit detmīatio p̄dicati dꝫ eē ī alia determinatio ſubi: ⁊ ſi ī alia ſit determīatio ꝯpōnis dꝫ eē ī alia determiatio ꝯpōnis: ⁊ iō n̄ ſequitur. oīs hō ē aial. ſortes ē tm̄ hō. ergo ſortes ē tm̄ aial. qꝛ īpoſ'e ē an̄s eē veꝝ ꝯn̄te ex̄n̄te falſo aliquo caſu poſſibili poſito. ¶ 7ᵃ regula ē ꝙ ī miore ꝓpōe p̄dicatū n̄ denotatur īeē ſubō cū aliq̄ modo exp̄ſſo ſeu modificatione n̄ poſita ī maiore: ⁊ iō n̄ ſeqtur. oīs hō ē alb⁹. ſortes neceſſario ē hō. g° ſortes neceſſario ē alb⁹. nec ſeqt': oē currēs ē hō. ſortes velocit' ē currēs. g° ſortes velocit' ē hō. Et pn̄t addi multe alie regule ſꝫ he ſūt que potiſſime debent obſ'uari.

Sed contra p̄dcā arguit' p̄° ſic. vl'is ē maioris v̄tutis ꝙ̄ ꝑticularis. g° ꝯ° magis dꝫ aſſil'ari ꝓpōi vl'i ꝙ̄ ꝑticulari. ¶ 2° arguitur ſic. iſte ē bon⁹ ſill's. oīs hō ē aial. null⁹ hō eſt aial. g° null⁹ hō ē hō: ⁊ homo intrat ꝯcluſionē. ⁊ tn̄ homo ē mediū cū ſit termin⁹ bis ſūpt⁹ ī p̄miſſis. g° meᵐ p̄t ītrare ꝯcluſionē. ¶ 3° arguitur ſic. ille eſt bon⁹ ſill's. oīs hō ē aial. ſortes ē hō. g° ſortes ē aial. ⁊ tn̄ ibi mutat' ſuppō vna ī aliā. g° n̄ ē neceſ̄ ꝙ in bono ſill'o ſuppō n̄ mutet'. ¶ 4° arguit' ſic. oīs ſill's q ē ī aliq̄ fiᵃ ē in aliq̊ mō. ſꝫ ſill's cui⁹ meᵐ tenet' equoce ē ī aliq̄ figura. ergo ē in aliquo modo illi⁹ figure: ⁊ ꝑ ꝯn̄s talis ſill's ē bonus ſill's.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ ꝙ ꝯn̄a n̄ vꝫ imo magis ſeqt' opᵐ. effect⁹ enī magis aſſil'at' ſue cāe nobiliori ſic ſortes genit⁹ magis aſſil'atur gn̄anti ꝑticulari ꝙ̄ ſoli. ⁊ tn̄ ſol ē maioris v̄tutis in agēdo cū ſit cā vl'is ꝙ̄ ꝑticl'aris qꝛ cā p̄maria pl⁹ īfluit ī effectū ꝙ̄ ſcđaria ex li° de cāis. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr̄ ꝙ n̄ glꝫ termin⁹ bis ſūpt⁹ an̄ cōcluſionē ē meᵐ. ſꝫ ſolū ille q bis ſumit' ſub rōe eiuſdē t̄mi ſillogiſtici: iſte āt termin⁹ hō ī ſill'o ex oppoſitis ſemel ſumitur ſub ratione maioris extremitatis ⁊ ſemel ſub ratione minoris. ¶ Ad tertiam dicitur ꝙ non eſt inconueniens in ſillogiſmo mutare vnam ſuppoſitionem in aliam non ſibi repugnātē: Dictū ē enī p̄us que ſuppoſitiōes ſūt repugnātes ⁊ q̄ n̄. ¶ Ad quartā dr̄ ꝙ ad vnitatē ſill'i ⁊ bonitatē non ſufficit vnitas figure. ſꝫ cū hoc reqritur vnitas medij. modo in ſillogiſmo cuius medium predicatur equiuoce non eſt vnitas medij. ⁊ ꝑ ꝯn̄s talis ſillogiſmus non eſt bonus.

Rima figura nouē hꝫ modos. p Primi q̄tuoꝛ modi ꝯcludunt directe. Reliqui vero quinqꝫ ꝯcludūt idirecte. Directe concludere ē maioꝛē extremitatē p̄dicari de minoꝛi ī ꝯclusione. Indirecte cōcludere ē mioreꝫ extremitatē p̄dicari de maioꝛe ī cō-clusione. Nota duas regulas q̄rū p̄ria tātū conuenit p̄rīe figure quo ad q̄tuoꝛ p̄rimos modos. ⁊ secūde quo ad oēs. Secūda etiā cōuenit tātū prime figure quo ad eius q̄tuoꝛ primos modos. et tertie figure quo ad oēs. Pria regula talis ē. minoꝛe existēte negatiua nihil sequit̄. Secūda regula est. maioꝛe existēte ꝑticulari nihil sequitur.

¶ Circa hūc textū notandū ē p̄mo ꝙ postq̄ petrus hispan⁹ determinauit de sillogismis ⁊ posuit dispōnē sillogismi cū qbusdā regulis gn̄alib⁹. ꝯn̄r dtermiat de p̄ma figura ī specia'i. Et p̄o d p̄ma ponēdo duas regulas. Quaꝝ p̄ma ē. minore existēte negatiua ī p̄ma figura nihil seq̄t̄. ⁊ h̄ in modis directe ꝯcludētib⁹. Probat̄ primo sic. q̄ꝛ ī tali dispositiōe argui᷑ a nō distributo ad distribū. ḡ ꝯn̄a n̄ valꝫ. an̄s pꝫ q̄ꝛ si minoꝛ sit negatiua oꝫ maioꝛē esse affirmatiuā. eo ꝙ vt p̄us dictū ē ex puris negatiuis nihil seq̄t̄. Etiā oꝫ ꝯclusionē eē negatiuā eo ꝙ si aliq̄ p̄missaꝝ sit negatiua ꝯclusio dꝫ eē negatia Si aūt maioꝛ sit affirmatiua ī p̄ma figura aut ī tertia figura tūc maior extremitas q̄ ē ei⁹ p̄dicatum nō distribui᷑. ⁊ tn̄ distribueret̄ ī ꝯclusione cū ipa sit p̄dicatuꝫ ꝓpōnis negatiue. ḡ argueret̄ a nō distributo ad distributuꝫ. ex ꝑte maioꝛis extremitatis Probat̄ scd̄o: q̄ꝛ ī tali dispōne sūt dabiles termini ī qb⁹ oī. vt aīal. hō equus. ⁊ ī qb⁹ nulli vt aīal hō lapis. ḡ tal' dispō nō valꝫ. ⁊ p̄ ꝯn̄s regula vera. ¶ 2ª regula ē. maioꝛe exn̄te ꝑticulari in p̄ma figura nihil seq̄t̄. Probat̄ p̄mo sic. q̄ꝛ ī tali dispōne sūt dabiles termini ī qb⁹ oī. ⁊ ī qb⁹ nulli. vt pꝫ cuilibꝫ ītuēti ergo ⁊c̄. Probat̄ scd̄o sic. q̄ꝛ cuiuslibꝫ boni sillogismi mediū dꝫ eē distributū ī altera p̄missaꝝ. sed si maioꝛ sit ꝑticularis ī p̄ma figura mediū nō erit distributū ī aliq̄ p̄missaꝝ. ḡ talis dispō nō erit bona Maioꝛ pꝫ. q̄ꝛ si mediū nō distribueret̄ extremitates posset vniri vel separari in medio secūdum diuersas ꝑtes ei⁹. ḡ nō seq̄ret̄ vnio vel sepratio ipa-rū ī conclusione. Et minoꝛ ꝓbat̄. q̄ꝛ si maioꝛ sit ꝑticularis ī p̄ma figura mediū nō erit distributuꝫ in ipa cū sit sbꝫ ꝓpōnis ꝑticularis. Nec etiā distribuitur in minoꝛe eo ꝙ minoꝛ vt dictū ē dꝫ esse affirmatiua. nullū aūt totale p̄dicatū ꝓpōnis affirmatiue distribuitur. ergo medium in nulla premissarum erit distributum.

Secundo sciēdū est ꝙ ꝯn̄r auctoꝛ pōit nouē modos p̄me figure. q̄ hn̄tur ꝑ has nouē dictiones ī his v̄sib⁹ ꝯtētas. Barbara celarēt. darij. ferio. baralipton. Celantes. dabitis sapesmo. frisesomoꝝ. Quoꝝ sic habet̄ sufficiētia. q̄ꝛ ois modus ē oꝛdinatio duaꝝ p̄missaꝝ. vel ergo ambe p̄misse sūt vl'es. vel ābe ꝑticulares. vel maioꝛ vl'is ⁊ minor ꝑticularis. vel econtra. Si ambe sint vl'es h̄ ē quadrupl'r. vel ābe sūt affirmatiue. ⁊ sic est barbara ⁊ baralipton. vel ābe negatiue. ⁊ sic nihil seq̄t̄. vel maioꝛ affirmatiua ⁊ minoꝛ negatiua ⁊ sic ē sapesmo. vel eꝯ ⁊ sic ē celarēt ⁊ celātes. si ābe sint ꝑticulares h̄ ē q̄drupl'r. ⁊ q̄cūq̄ mō disponant̄ nihil seq̄t̄. si maioꝛ sit vl'is ⁊ minoꝛ ꝑtic'laris h̄ est q̄drupl'r. q̄ꝛ vel ābe sūt affirmatiue ⁊ sic ē darij ⁊ dabitis. vel ābe negatiue. ⁊ sic etiam nihil seq̄t̄. vel maioꝛ ē affirmatiua ⁊ minoꝛ negatiua ⁊ sic iteꝝ nihil seq̄t̄. vel eꝯ ⁊ sic ē ferio. Si aūt maioꝛ sit ꝑticularis ⁊ minoꝛ vl'is h̄ ē q̄drupl'r. q̄ꝛ vel ambe sūt affirmatiue vel ambe negatiue vel maioꝛ negatiua ⁊ minoꝛ affirmatiua. ⁊ his trib⁹ mōis nihil seq̄t̄. vel maioꝛ ē affirmatiua ⁊ minoꝛ negatiua. ⁊ sic ē frisesomoꝝ. Ex qb⁹ pꝫ ꝙ s̄m p̄mā figurā pn̄t fieri sedecī cōbinationes. q̄rū tm̄ quatuoꝛ sūt vtiles ad directe ꝯcludēdū. Sapesmo tn̄ ⁊ frisesomoꝝ valēt ī oī figura. Alij tn̄ mōi solū idirecte concludūt.

Tertio sciēdū ē ꝙ quatuoꝛ modi p̄me figure directe cōcludūt. alij v̄o idirecte Un̄ directe cōcludere ē maioꝛē extremitatē d minori p̄dicari ī conclusione. Indirecte v̄o ꝯcludere ē minoꝛē extremitatē p̄dicari de maioꝛe ī cōclusione. Et q̄uis Aristoteles nō enumerat nisi quatuoꝛ modos p̄me figure. s. directe ꝯcludētes. tn̄ Boetius ⁊ petrus hipanus enumerauerūt nouē modos. Aristoteles eni solū enumerat illos q̄ eēntialiter distingūtur. ī qb⁹. s. est alia ⁊ alia dispō p̄missarum. ⁊ ideo solū enūerat quatuoꝛ p̄mos modos. Alij v̄o enumerauerūt modos accidētal'r distinctos s̄m cōclusionē vel modū cōcludēdi accidental'r distictos ⁊ ideo enumerādo modos tā eēntialiter q̄ accidētal'r distictos dicunt̄ eē nouē. Alia cā pōt assignari. q̄ꝛ ph̄s posuit p̄mā figuram eē regulā oium aliaꝝ ad quā reducūtur alie. ideo solū

enumerat modos ad quos modi aliaꝝ figuraruꝫ
pñt reduci ⁊ illi sꝫ modi directe ꝯcludẽtes. ¶ Ad
uertendũ est tñ ꝙ ꝫ aliquos ꝑma figura habꝫ du
as spẽs. Pꝛia est qñ mediũ subijcitur in ꝑma ꝓpõ
ne ⁊ ꝑdicatur i scđa. Scđa est qñ mediũ ꝑdicatur
in ꝑma ⁊ subijcitur i scđa. tñ ꝑma pfectioꝛ ē alia ꝗꝫ
uis scđa nõ habeat necessitatẽ ꝯcludẽdi a ꝑma. tñ
hꝫ euidẽtiã. qꝛ ꝑ solã transpositionẽ ꝑmissaꝝ scđa
,s. reducitur ad ꝑmã qđ nõ est veꝝ de alijs. qꝛ nun
ꝗꝫ ꝑ solã trãspositionẽ alie figure reducũtur ad ꝑ
mã. Uerbi grã sic arguẽdo. oĩs hõ ē aĩal. oẽ aĩal est
substãtia. ergo oĩs hõ ē substãtia minoꝛe transposi
ta in locũ maioꝛis ⁊ maioꝛe loco minoꝛis fit dispo
sitio ꝑme figure. ⁊ hũc modũ arguẽdi vr̃ ponere
Aristo. in anteꝑdicamẽtis. Uñ ꝑma figura non si
gnificat nisi oꝛdinẽ terioꝝ ꝫ subiectionẽ ⁊ ꝑdica
tionẽ. q quidẽ ordo ē relatio rõnis cũ nõ possit eẽ
circũscriptio ope intellectꝰ. qꝛ talꝭ ordo ꝓuenit ab
itellectu ꝯparãte extremuꝫ extremo ꝫ subiectio
nẽ ⁊ ꝑdicationeꝫ. ⁊ silr̃ diceretur de mõ. Modus
aũt nõ est nisi oꝛdinatio duaꝝ ꝓpõnũ. que ordina
tio nõ habet esse nisi interueniente actu intellectꝰ

Sed contra ꝑdicta arguitur ꝑ sic. Ma
iore existẽte singulari in ꝑ
ma figura aliqđ seqtur. ergo ⁊ ꝑticulari. tꝫ ꝯña qꝛ
de singularibꝰ ꝑticularibꝰ ⁊ indefinitis idẽ ē iudi
ciũ. ¶ Scđo arguitur sic. bene seqtur. oẽ nõ hõ ē
nõ risibile. lapis nõ est hõ. ergo lapis nõ est risibil̃.
⁊ tñ minoꝛ ē negatiua. ergo minoꝛe negatiua i pꝛi
ma figura aliqđ sequitur. ¶ Tertio arguitur sic.
In isto sillogismo oĩs hõ est aĩal. substãtia ē hõ. gͦ
suba ē aĩal. maioꝛ extremitas est ꝑdicatũ ꝯclusio
nis ⁊ minoꝛ extremitas ē subm̃. ⁊ tñ ibi nõ ꝯcludit
directe cuꝫ in ꝯclusione sit ꝑdicatio indirecta. gͦ
directe ꝯcludere ñ ē maioꝛẽ extremitatẽ ꝑdicari
de minore in ꝯclusione. ¶ Quarto arguitur sic.
Ex ãbabus de ꝯtingẽti ad vtrũlibꝫ negatiuis ali
qđ sequitur secundũ aristotelem pꝛimo pꝛiorum.
ergo ex puris negatiuis aliquid sequitur.

Ad rationes Ad pꝛimã dr̃ ꝙ ꝗꝫuis aliꝗ
mõ sit idem iudiciũ de ꝑti
cularibꝰ idefinitis ⁊ singularibꝰ eo ꝙ ꝗlibet illaꝝ
est sillogizablis. tñ nõ est de eis idẽ iudiciũ quãtuꝫ
ad modũ sillogizandi. ⁊ maxime qñ terminus sin
gularis ē mediũ. Et rõ huiꝰ est. qꝛ quãdo extremi
tates vniũtur in medio cõi nõ distributo ille pos
sũt vniri ꝑ diuersis ꝑtibꝰ eiꝰ. ꝙ aũt nõ est poꝭe qñ
mediũ est terminꝰ singularis. ⁊ ideo maiore singu
lari existẽte põt fieri bonꝰ sillogismꝰ ⁊ nõ ꝑticulari
¶ Ad scđaꝫ dr̃ ꝙ ille nõ est bonꝰ sillogismꝰ eo ꝙ ñ
ē idẽ qđ sbijcitur in maioꝛe ⁊ ꝑdicatur in minoꝛe.
⁊ ideo sũt ibi q̃tuor tmini. ¶ Ad tertiã dr̃ ꝙ nõ ea
dẽ rõne dr̃ ꝑdicatio directa ⁊ ꝯ directa. dr̃ eniꝫ ꝑ
dicatio directa eo ꝙ ꝑdicatur superius de inferi
oꝛi vel equale de equali. ꝯclusio vͦo dr̃ directa eo
ꝙ maior extremitas ꝑdicatur de minori in cõclu
sione. ideo cũ ꝑdicatione indirecta stat ꝯclusioneꝫ
eẽ directã. ¶ Ad q̃rtã dr̃ ꝙ in illo casu ex ãbabus
negatiuis bene aliqđ sequitur. non tñ foꝛmaliter
qꝛ hoc non est in omnibus terminis. sed solum in
terminis cõtingẽtem habitudinem habentibus.

Barbara. Primꝰ modus cõstat ex du
abus vl̃ibꝰ affirmatiuis vl̃em affirma
tiuã directe concludentibꝰ vt oẽ aĩal ē
suba. oĩs hõ ē aĩal. ergo oĩs hõ est suba
Celarẽt. Secũdꝰ modus ꝯstat ex ma
ioꝛe vl̃i negatiua ⁊ minore vl̃i affirma
tiua. vl̃em negatiuã directe cõcluden
tibꝰ. vt nullũ aĩal est lapis. oĩs homo ē
aĩal. ergo nullus homo ē lapis. Darij.
Tertius modus ꝯstat ex maioꝛe vl̃i af
firmatiua ⁊ minoꝛe ꝑticulari affirma
tiua. ꝑticularẽ affirmatiuã directe con
cludentibꝰ. vt oẽ aĩal est suba. quidam
hõ ē aĩal. ergo quidã homo ē suba. Fe
rio. Quartus modus cõstat ex maioꝛe
vl̃i negatiua. ⁊ minoꝛe ꝑticulari affir
matiua. ꝑticularem negatiuam directe
ꝯcludẽtibus. vt nullũ aĩal est lapis. qui
dã hõ ē aĩal. ergo qdã homo nõ ē lapis

¶ Circa hũc textũ notandũ ē ꝑmo ꝙ hic ꝯñr au
ctor determiat in speciali de modis pꝛime figure
⁊ ꝑ determiat ꝯ modis dirce cõcludẽtibꝰ ex eo
ꝙ hñt ꝯñam de se euidẽtẽ. ⁊ ꝑmo determinat de
ꝑ mõ q ꝯsignatur ꝑ hãc dictionẽ barbara. Unde
barbara ē dispõ duaꝝ ꝓpõnũ vl̃iũ affirmatiuaꝝ
debito mõ oꝛdinataꝝ ad cõclusionẽ vl̃eꝫ affirma
tiuã iferẽdam. Ex quo pꝫ falsitas opinionis dicẽ
tiũ ꝙ barbara ē sillogismꝰ aut ꝯnotat sillogismũ.
qꝛ barbara nõ denotat nisi modũ. sꝫ modus vt ꝑ
us dictũ ē nõ est nisi oꝛdinatio duaꝝ ꝓpõnũ in de
bita q̃litate ⁊ quãtitate. que qdẽ oꝛdinatio nõ ē sil
logismꝰ. ꝗ seqꝛ ꝙ barbara nõ ē sillogismꝰ. Ut autẽ
istãtie ꝗ ꝯ illũ modũ sũt false dissoluantur ad hoc
adducũtur aliꝗ obiectiones ex quaꝝ solutiõe ap

parebit necessitas illi⁹ modi. ¶ Prima obiectio ē n̄ seq̄r cuiuslibȝ hoīs asin⁹ currit. oē rudibile ē asin⁹ hoīs. ḡ oē rudibile currit. nam posito ꝙ q̄libȝ hō habeat vnū asinū currētē ⁊ aliū nō currētem p̄misse erūt v̄e ⁊ ɔ⁹ falsa. ⁊ tn̄ arguit̄ ꝑȝ dispōnē ꝺ barbara ḡ illa nō valet. ¶ Scd̄a instātia. nō seq̄tur oē currēs est asin⁹. oīs hō pōt eē currēs. ḡ oīs hō pōt esse asin⁹. p̄misse sūt v̄e ⁊ ɔ⁹ falsa. ¶ Tertia instātia. nō seq̄tur oē currens est asin⁹. oīs hō est currens. ḡ oīs hō est asinus. p̄misse sūt possibiles ⁊ cōclusio ē ipossibil'. sȝ ex possibilib⁹ nō īfert̄ ipoīe. ⁊ tn̄ arguit̄ ī primo modo. ḡ talis ɔbīatio nō ē bōa. ¶ Quarta istātia. n̄ seq̄r oē rōale vl' irrōnale ē asinus. oīs hō ē rōnalis vl' irrōnal'. g⁹ oīs hō est asin⁹. p̄misse sūt v̄e ⁊ cōclusio falsa. g⁹ dispō de barbara nō ē bōa. Prima eni istātia sic soluit̄ eo ꝙ ī minore n̄ bene subsumit̄. dictū ē eni sup̄ ꝙ ī miore dȝ fieri subsumptio sub termino distributo ī maiore. sic aūt n̄ est ibi. q2 subsumit̄ sub termīo n̄ distributo. s. sub asino q̄ nō distribuit̄. q2 q̄ncunq̄ subm̄ ꝑpōnis cōponit̄ ex recto ⁊ obliquo obliquo p̄cedēte rectū. tc̄ si illi subo addat̄ signū vl'e solus obliqu⁹ distribuit̄ ⁊ n̄ rect⁹. sȝ si rect⁹ p̄cedet obliquū tc̄ signū vl'e distribuit tā rectū q̄ȝ obliquū. iō sic deberet sillogizari. cuiuslibet hoīs asin⁹ currit. sortes ē hō. g⁹ sortis asin⁹ currit. Et eodē mō soluit̄ hec istantia cuiuslibet hoīs oculus ē ꝺxter. aliq̄d sinistrū ē oculus hoīs. g⁹ aliq̄d sinistrū ē ꝺxtrū. ibi nō submittit̄ sub termīo distributo. sȝ deberet sic sillogizari. cuiuslibet hoīs oculus ē ꝺxter. sortes ē hō. g⁹ sortis oculus est dexter. ¶ Scd̄a istātia sic soluit̄. ex eo ꝙ ī maiore nō pōit̄ aliq̄s modus. et in minore ponitur aliquis modus ampliatiuus. ideo copula non tenetur eq̄ restricte ī miore sicˉ ī maiore. Sillogism⁹ aūt assūpt⁹ ꝓ tertia istātia ē bon⁹ cū sibi apponat̄ ɔiūctio copulatia. iō q̄ȝuis ille p̄misse sint ꝺ se poīes. sīt tn̄ adiuicē icōpossibiles. ex p̄missis āt poīib⁹ sȝ sibi icōpoīibus bn̄ p̄t seq ɔ⁹ ipoīis q̄ȝuis ābe sint poīes. nā totuȝ aīs equalet vni copulatiue ipoīi ad c⁹ ipoīitatem suffic̄ ꝙ ꝑtes ei⁹ sint icōpoīes. 4ᵃ v̄o istātia sic soluit̄. q2 maior p̄t eē disiūctia vl' ꝺ disiūcto subo. si p̄mū: sic maior ē v̄a. sȝ tc̄ n̄ fit sill'ꝰ cathegoric⁹. si zᵐ h̄ ē dupl'r. q2 vl' totū disiūctū distribuit̄: ⁊ tc̄ maior ē falsa: ⁊ ē bon⁹ sill'ꝰ. vl' solū distribuit̄ p̄ᵃ ps disiūcti. s. rōale ⁊ sic maior ē v̄a. sȝ n̄ bn̄ sillogizat̄. q2 p̄dicatū mioris ē ī pl⁹ q̄ȝ subm̄ distributū maioris. Ex his pȝ ꝙ si debite arguat̄ ꝑȝ dispōnem ꝺ barbara necio seq̄r ɔ⁹ vl'is affirmatia ī oīb⁹ t̄mis ⁊ in tali dispōe ipoīe ē aīs eē ve𝔯 q̄n ɔn̄s sit ve𝔯. z⁹ mod⁹ prime figure ꝺsignat̄ ꝑ hāc dictionē celarēt. Un̄ celarēt ē dispō dua𝔯 ꝑpōnū vl'iū ordiata𝔯 ī ōbita q̄litate ⁊ q̄ȝtitate. q̄𝔯 p̄ᵃ ē vl'is negatia. zᵃ affirmatia ⁊ directe ɔcludāt vl'eȝ negatiuā: vt bn̄ seq̄r. nullū aīal ē lapis. oīs hō ē aīal. g⁹ null⁹ hō ē lapis. Sȝ ɔ̄ istū modū p̄t sic istari. nō seq̄r nullū currēs ē asin⁹. oīs hō p̄ter sortē ē currēs. g⁹ null⁹ hō p̄ter sortē est asin⁹. ¶ z⁹ sic istat̄. n̄ seq̄tur nullū ꝺxt𝔯 ē sinistrū: cuiuslȝ hoīs ocul⁹ ē ꝺxter. g⁹ nulli⁹ hoīs ocul⁹ ē sinister. ¶ 3⁹ sic istat̄. Nullū viuēs ḡnabitur. oīs hō ē viuēs. g⁹ nl'lus hō ḡnabitur. ⁊ tn̄ arguitur ī istis ꝑȝ dispōeȝ illi⁹ mōi p̄dicti. ergo talis dispō non valȝ. ¶ Pria instātia sic soluitur. Ex eo ꝙ hoc sincathegoreuma preter. positum est in minore ⁊ non ē positum in maiore. modo vt dictum est in vna regula nullum sincathegoreuma debet poni in minore quod non ponatur in maiore. ¶ Secūda instantia sic soluitur eo ꝙ arguitur a non distributo ad distributū. nam iste termin⁹ oculus distribuitur in ɔcl'one. eo ꝙ seq̄tur negatiōeȝ. ⁊ tn̄ non distribuebatur in miore. eo ꝙ rect⁹ seq̄ēs obliquū non distribuitur ad distributionē obliq. ¶ Tertia instantia sic soluitur eo ꝙ ibi arguit̄ a min⁹ amplo ad magis amplū ex ꝑte minoris extremitatis. nā iste terminus hō ī miore restringit̄ ad p̄ntes ꝑ participiū p̄ntis t̄pis. in concl'one vero per participiuȝ futuri temporis stat pro presentibus ⁊ futuris.

Scd̄o sciēdū ē ꝙ t̄ti⁹ mod⁹ p̄me figure sigtur ꝑ hāc dictionē darij. Un̄ darij ē dispō dua𝔯 ꝑpōnū affirmatia𝔯. q̄𝔯 p̄ᵃ ē vl'is ⁊ scd̄a ꝑticularis ordiata𝔯 ad ɔcludēdū directe ꝑtic'larē affirmatiuā vt bn̄ seq̄r oē risibile est aīal. quidā hō ē risibilis. ergo q̄dā homo ē aīal. ¶ Sȝ ɔ̄ istū modū sic instatur. nā non seq̄tur oē indiuiduū alicui⁹ spēi est asinus. sortes est īdiuiduū alicui⁹ spēi. ergo sortes est asinus. ɔcl'o ē falsa. tn̄ p̄misse sunt vere. Maior ꝓbatur q2 omne īdiuiduū alicui⁹ asini ē asin⁹. ergo oē īdiuiduū alicui⁹ speciei est asin⁹. Scd̄o sic instat̄ non seq̄tur oē aīal si ē. rudibile est asinus. aliquis homo est animal. si ē rudibilis. ergo aliq̄s hō ē asinus. ¶ Prima istantia sic soluitur eo ꝙ maior illius sillogismi ē falsa. q2 per cā denotat̄ ꝙ de quocūq̄ȝ ve𝔯 ē dicere ꝙ ē īdiuiduū alicui⁹ spēi de illo verū ē dicē ꝙ ē asin⁹. ⁊ h̄ ē falsū q2 totū subȝ distribuitur cū rect⁹ p̄cedet obliquū. Et ad ꝓbatōeȝ maioris negat̄ ɔn̄a q2 ibi arguit̄ ab īferiori ad supi⁹ cū distributōe supioris q2 īdiuiduū alic⁹ spēi ē supi⁹ ad īdiuiduū asini. ¶ zᵃ istātia sic soluit̄ eo ꝙ maior pōt eē ypothetica. ⁊ sic ē v̄a. sȝ ex ea n̄ p̄t fieri sill'ꝰ cathegoric⁹. Ul' pōt eē cathegorica ⁊ h̄ ē dupl'r. q2 vl' ē ꝺ cōditiōato sb̄o vel de ɔditiōato p̄dicato. si sit de ɔditi

ↄnato subo tūc bene arguit̄. ſʒ ſicut ↄ°. eſt falſa ita ꝛ maioꝛ. Denotatur enī ꝙ d̄ q̄cūq; verū ē dicere ꝙ ē aīal ſi ē rudibile ꝙ de illo veꝝ ē dicere ꝙ eſt aſinus. Si ſit de ↄditionato p̄dicato ſic ē ꝟa. ſignificat enī ꝙ d̄ q̄cūq; verū ē dicere ꝙ ē aīal. de illo veꝝ ē dicere ꝙ ē aſinus ſi ē rudibile. ſʒ ſic accipiēdo nō bene arguit̄. qꝛ p̄dicatū minoris ē ī plus q̄ʒ ſubm maioris. deberet enī ſic argui. oē aīal ſi ē rudibile ē aſin⁹. oīs hō eſt aīal. g̃ oīs hō ſi eſt rudibilis ē aſinus. Et ꝑʒ hūc modū ſoluitur iſte ſillogiſm⁹. oīs ꝓpoſitio vl̄ ei⁹ ↄ̄dictoria eſt ꝟa. hec ꝓpō. oīs hō eſt aſin⁹ ē ꝓpō vel ei⁹ ↄ̄dictoria. g°. hec ꝓpō hō eſt aſinus ē ꝟa. Silr̄ ſoluit̄ iſte palogiſm⁹. nullum aīal dū doꝛmit vigilat. oīs homo ē aīal dū doꝛmit. g°. nullus hō vigilat. Silr̄ ꝛ iſte. oē qđ ē q̄n eſt neceſſe ē eē. ſoꝛtes ē q̄n ē. g°. ſoꝛtē neceſſe eſt eē. oēs iſti palogiſmi eodē mō ſoluūtur ſic ꝛ p̄cedens.

Tertio ſciendū ē ꝙ quart⁹ modus p̄me figure deſignat̄ ꝑ hāc dictionē ferio Unde ferio ē diſpō duaꝝ ꝓpōnū oꝛdinataꝝ ī debita qualitate ꝛ quātitate. quaꝝ p̄ma ē. vl̄is negatiua. ꝛ ſecūda p̄ticularis affirmatia. ꝛ ↄcludūt directe p̄ticularē negatiuā. vt bn̄ ſequitur. nullū riſibile ē lapis. quidā hō ē riſibilis. ergo q̄dā hō n̄ ē lapis. ¶ Sʒ ↄ̄ iſtū modū ſic iſtatur. n̄ ſeq̄tur. nullus denari⁹ valet albū. q̄dā frācus valet denariū. g̃ q̄dā francus n̄ valet albū. nā p̄miſſe ſūt vere ꝛ ↄcluſio falſa. ergo. ¶ 2°. iſtatur ſic. nō ſeq̄tur. nullū aīal eſt ſpēs. hō eſt aīal. ergo null⁹ hō ē ſpēs. naʒ p̄miſſe ſūt vere ꝛ ↄcluſio falſa. ꝛ tn̄ arguitur ꝑm p̄dictā diſpōnē. ergo ipa nō valet. Prima iſtātia ſic ſoluit̄ eo ꝙ plus p̄dicatur in mioꝛe q̄ʒ ſubijciatur ī maioꝛe. iō hic nō ſunt tm̄ tres termini ſʒ quatuoꝛ. nā denarius ſubijcitur in maioꝛe ꝛ cōualēs p̄dicatur in minoꝛe. 2ᵃ iſtantia ſic ſoluitur. qꝛ hō ī minoꝛe tenetur ꝓ ſuppoſitis ꝛ ī ↄcluſiōe ꝓ nā in cōi. ꝛ iō termini nō tenētur ꝑm eādē ſuppōeʒ q̄re n̄ bn̄ arguitur Pn̄t enī fieī mlt̄e iſtātie alie q̄ facilr̄ poſſēt ſolui ꝑ ea q̄ dc̄ā ſūt. ¶ Ex his iferī vnū coꝛrelariuʒ ꝙ tm̄ ſūt q̄tuoꝛ modi p̄me figure directe ↄcludētes ad quos oēs alij modi hn̄t reduci. qꝛ ſolū iſti modi regulātur ꝑ dici de oī ꝛ de nullo. Un̄ barbara ꝛ darij regulātur ꝑ dici d̄ oī. ꝛ alij duo. ſ. celarēt ꝛ ferio regulātur ꝑ dici de nullo. Et ſi q̄ratur vtꝝ arguendo ꝑm diſpōeʒ iſtoꝝ modoꝝ ↄn̄a ſit foꝛmalis. Dimiſſis opionibus alioꝝ ſiue argumētis rn̄detur ꝙ ſic ſi debite arguatur. ſ. ꝙ termini teneātur vniuoce. ꝛ ꝙ tm̄ ſint tres termini ꝛ ꝙ teneātur eq̄ āple ꝛ eq̄ reſtricte ī vna ꝓpōe ſicut in alia. ꝛ etiā ꝙ fiat diſtributio ī talib⁹ in nūero ꝛ extra nūeꝝ. ī termino ꝛ extra terminū. ꝓbatur ſic. qꝛ in talib⁹ diſpōnib⁹ nō ē dabilis iſtātia. ꝙ ſi eēt dabilis inſtātia maxie eēt in terminis āpliatiuis ꝛ in terminis diuinis. ſʒ hoc nō eſt. igr̄ ī tali mō arguendi nō ē dabil̄ iſtātia Maioꝛ pʒ ſic arguēdo. Nulla ꝟgo eſt meretrix: oīs mulier erit ꝟgo. g°. nulla mulier erit meretrix: talis modus arguēdi nō valet cū p̄miſſe ſint vere ꝛ ↄ°. falſa. Rn̄det̄. n. ꝙ talis ſillogiſm⁹ nō ē bonus neq; arguit̄ ꝑʒ aliquē p̄dcōꝝ mōꝝ. qꝛ arguit̄ a magis amplo ad min⁹ amplū ex p̄te medij qđ tenetur ī maioꝛe ꝓ p̄n̄tib⁹ tm̄ rōne hui⁹ copule ē p̄n̄tis t̄pis: ꝛ in ſcđa tenetur ꝓ p̄n̄tib⁹ ꝛ futuris rōne hui⁹ ꝟbi erit. Nō ē etiā dabilis iſtātia in t̄mis diuinis vt ſuperi⁹ patuit q̄n ſic obijciebatur. oīs eēntia diuina eſt pater. fili⁹ eſt eēntia diuina. ergo fili⁹ eſt pater: Dicitur. n. ꝙ nō debite arguitur qꝛ ille nō ſūt vl̄es vl̄itate req̄ſita ad ſillogiſmū p̄oꝛiſticū.

Sed contra p̄dicta arguitur. Primo ſic In oī bona ↄn̄a ex oppoſito ↄn̄tis dʒ iferri opp^m ān̄tis. ſʒ h̄ nō pōt fieri ī p̄dcis modis. cū nulla ꝓpō cathegoꝛica ↄ̄dictoꝛietur toti ān̄ti qđ ē ꝓpō ypothetica. ergo tales modi nō ſūt ↄn̄e foꝛmales. ¶ 2°. arguit̄ ſic. Nō ſeq̄tur oīs eēntia diuina ē generās. fili⁹ ē eēntia diuina. g°. fili⁹ ē generās. p̄miſſe. n. ſūt ꝟe ꝛ ↄ°. falſa. ꝛ tn̄ arguitur ī darij. igr̄. ¶ 3°. arguitur ſic. Nō ſeq̄tur. nullū aīal ſi ē in mari ē extra mare. ſoꝛtes eſt aīal ſi ē in mari. ergo ſoꝛtes nō eſt extra mare. ꝛ tn̄ arguitur in ferio. ¶ Quarto arguitur ſic. Nullū aīal ē gen⁹. ſubſtātia eſt aīal. ergo ſubſtātia nō eſt genus.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ ꝙ due p̄miſſe alicuius ſillr̄i ſūt ān̄s. ꝛ ad debite arguēdū ex oppoſito ↄn̄tis ī ſillr̄o oʒ arguere ad diſiūctiuā ↄpoſitā ex p̄tib⁹ ↄ̄dicentib⁹ p̄tibus copulatiue. Ul̄ dr̄ ꝙ nō oʒ ſemꝑ iferre oppoſituʒ toti⁹ ān̄tis. ſʒ ſufficit ꝙ ex oppoſito conſequentis cum altera p̄miſſarum inferatur oppoſitū alteri⁹ p̄miſſe in vno ſillogiſmo. ꝛ alterius p̄remiſſe ī alio ¶ Ad ſcđaʒ dr̄ ꝙ ſi ſit ſolū diſtributio ī termino ī maioꝛe ipa ē vera. ſed nō valet ſillr̄us. ſi vero ſit diſtributio in termino ꝛ extra terminū ſic ↄn̄a eſt bona. ſʒ ſicut ↄ°. ē falſa ita ꝛ maioꝛ. ¶ Ad tertiā dicitur ꝙ maioꝛ pōt eē ypothetica. ꝛ ſic ē ꝟa. ſed ex ea n̄ fit ſillr̄us cathegoꝛic⁹. Uel p̄t eē cathegoꝛica d̄ ↄditionato ſubo. ꝛ ſic eſt falſa ꝛ bn̄ arguitur. ſed ſicut ↄ°. ē falſa ita ꝛ maioꝛ. ſʒ ſi ſit de ↄditionato p̄dicato. ſic eſt vera. ꝛ non bn̄ arguitur. qꝛ illud qđ eſt ſubiectū maioꝛis non eſt p̄ciſe p̄dicatū minoris. ¶ Ad quartā dicitur q̄a mutatur ſuppoſitio perſonalis in ſimplicem ex parte minoris extremitatis

Baralipton. Quītus modꝰ constat ex duabus vlibus affirmatiuis particularem affirmatiuā idirecte ɔcludētibus. vt oē aial est substātia. ois hō ē anial. ergo qdam substātia est homo. Et reducitur ad primū modum prie figure per ɔuersionē ɔclusiōis p accidēs. Celantes. Sextꝰ modus ɔstat ex maiore vniuersali negatiua et minore vniuersali affirmatiua vniuersalem negatiuā indirecte ɔcludētibus. vt nullū aial est lapis. ois hō ē aial. ergo nullus lapis ē hō. Et reducit ad secundū modum prie figure ɔclusione ɔuersa simplicit. Dabitis. Septimus ɔstat ex maiore vli affirmatiua τ miore particlari affirmatiua particularē affirmatiuā indirecte ɔcludētibꝰ. vt oē aial est substātia. quidā hō est aial. ergo quedā substātia ē homo. Et reducit ad tertium modū prie figure ɔclusione ɔuersa simplr. Fapesmo. Octauꝰ modus ɔstat ex maiore vli affirmatiua τ minore vli negatiua pticularē negatiuā idirecte cōcludentibus. vt oē aial est suba. nullus lapis est aial. ergo quedaꝫ suba nō est lapis. Et reducit ad qrtū moduꝫ prie figure maiore ccōuersa p accns τ miore simplr τ p trāspositiōeꝫ pmissaꝝ. Frisesomorꝫ. Nonus modꝰ cōstat ex maiore pticulari affirmatiua τ miore vli negatiua pticularē negatiuā idirecte ɔcludentibꝰ vt quoddā aial ē suba. nullꝰ lapis ē animal. ergo quedā suba nō ē lapis. Et reducit iste modꝰ ad qrtū modum prime figure maiore τ miore ɔuersis simplr τ per transpositionem premissarum.

¶ Circa hūc textū notadū ē pmo q qntus modꝰ pme figure qui ē idirecte ɔcludēs dicit baraliptō τ reducit ad barbara p ɔuersionē ɔnis p accns. nō tn̄ oꝫ itelligi q reducat ad barbara per ɔuersionē sue cōclusionis cum ipa non possit conuerti p accns. sꝫ oꝫ itelligi q reducit ad barbara p cōuersionē ɔclusionis de barbara. Reducere aūt vnuꝫ modū ad aliū nō ē facere de vno mō aliū modum sed est pbare vnū modū eē formalē ɔnaꝫ p euidētiā ɔne alterius modi. Sic g° pbat euidentia ɔne de baralipton. qꝛ ad pmissas de baralipton formalr seqtur ɔclusio de barbara. eo q pmisse sūt eedē τ eodē mō disposite in barbara τ i baralipton. sꝫ ad ad ɔclusionem de barara seqtur ɔ°. de baralipton p cōuersiōē ɔclusionis de barbara p accns. ergo de pmo ad vltimū ad pmissas de baralipton seqtur ɔclusio formalr eiusdē. ɔna tenet per hāc regulaꝫ. Quicqd formalr sequitur ad ɔns alicuiꝰ bone ɔne sequit ad eiꝰ ans. sꝫ ad ɔns de barbara sequit ɔns de baralipton p ɔuersionē p accns. ergo ad pmissas de barbara sequitur ɔ°. eadē. ¶ Scōs modus idirecte ɔcludēs designat p hāc dictionē celātes cuius diffō clare pꝫ in textu. Et pbat q sit formalis ɔntia p reductionē eiꝰ ad celarēt ɔclusione ɔuersa simpliciter. Nā ad pmissas de celātes seqt cōclusio de celarēt eo q i celarēt τ celantes sunt eedē premisse. sꝫ ad ɔclusionē de celarēt sequitur cōclusio de celātes p ɔuersionē simplicē. ergo de pmo ad vltimū ad pmissas de celātes seqtur ɔclusio eiusdē. Reducit etiā iste modꝰ ad darij p iposibile capiēdo oppositū ɔtradictoriū conclusionis pro maiore. τ minorem pro maiore. inferendo oppositum contradictorium maioris quod oportet ɔuertere simplr τ erit sillꝰs i darij. Un̄ reducere p ipoīe est ex opposito ɔclusionis cū altera pmissaruꝫ iferre oppositū alterius pmisse. ¶ Tertiꝰ modus idirecte ɔcludēs. s. dabitis reducit ad darij p cōuersionē ɔclusionis. Probat etiā eiꝰ ɔntia sicut pcedens. ad pmissas eni de dabitis seqt conclusio de darij. τ ad cōclusionē de darij sequitur ɔclusio de dabitis. Reducit etiā ad celarēt p ipossibile accipiēdo ɔtradictoriū ɔclusionis p maiore τ maiorem p minore iferēdo ɔdictoriū ɔclusionis quod oꝫ cōuertere simplr. τ erit sillogismus in celarent:

Secundo Sciēdū est q Fapesmo reducitur ad ferio ɔuertēdo maiorem p accns τ minorē simplr. τ trāsmutādo pmissas. Probat. nā ad pmissas de fapesmo formaliter sequūtur pmisse de ferio. Nā ad maiorē de fapesmo formalr seqtur minor de ferio p ɔuersioneꝫ p accns. ad minorē vo de fapesmo seqtur maior de ferio p ɔuersionē simplicē. Et vltra ad pmissas de ferio seqt formalr ɔ°. de fapesmo. qꝛ vtrobiqꝫ ē eadē ɔ°. ergo d° p° ad vltimū ad pmissas de fapesmo

seqt̃ ɔ̃ͦ eiusdē. Reducit̃ ēt p̄ ipol'e ad barbara capiēdo opp^m ɔ̄dictoriū ɔclusiōis p̱ maiore ⁊ maiorē p̱ minore iferrēdo ɔ̄dictoriū minoris. Frisesomoꝝ āt reducit̃ ad ferio maiore ⁊ miore conuersis simpl'r ⁊ fcā trāspōe p̄missaꝝ. pȝ. qꝛ ad p̄missas de frisesomoꝝ formal'r sequuntur p̄misse de ferio p̄ ɔuersiōeȝ simplicē. et ad p̄missas de ferio seqt̃ ɔͦ de frisesomoꝝ eo ꝙ ē eadē ɔͦ vtrobiqȝ. g̃ de p̄ͦ ad vltimū ad p̄missas de frisesomoꝝ seqt̃ ɔͦ eiusdem. Reducit̃ ēt p̄ ipol'e ad celarēt capiēdo ɔ̄dcōrium ɔclusiōis p̱ minore ⁊ minorē p̱ maiore iferrēdo ɔ̄dictoriū cōuerse maioris. Reducit̃ ēt ad darij capiēdo ɔ̄dictoriū ɔclusiōis p̱ maiore ⁊ maiorē p̱ minore iferrēdo ɔ̄dictoriū cōuerse minoris. Isti aūt duo modi vltimi. s. fapesmo ⁊ frisesomoꝝ valēt i oī figura ad ɔcludēdū p̄ticularē negatiuā.

Tertio sciendū ē ꝙ tres sūt modi reductionis sillogismoꝝ ip̄fectoꝝ ad sillogismos p̄fectos q̄ dn̄r eē q̄tuor p̄mi mōi p̄me figure. Prim⁹ modus reducēdi ē p̄ ɔuersionē. 2⁹ p̄ transpōnē p̄missaꝝ. 3⁹ p̄ ipol'e. ⁊ vltra istos tres modos Ari. p̄ p̄oꝝ pouit vnū aliū modū q̄ ē reducere alios modos ip̄fectos ad sillogismos expositorios. Vn̄ aliqui modi reducūtur p̄ solā ɔuersionē ɔclusiōis ⁊ tūc ille p̄misse q̄ perfecte iferrebāt ɔclusionē ɔuersā euidēter inferrūt cōclusionē ɔuertētē. ⁊ ieuidēter. ⁊ hoc mō barallip̄tō reducitur ad barbara. qꝛ ad p̄missas de barbara seqt̃ directe vl'is affirmatiua. ⁊ ad vl'em affirmatiuā seqtur p̄ticularis affirmatiā p̄ cōuersionē per accn̄s: g̃ de p̄ͦ ad vltimū ad p̄missas de barbara seqtur p̄ticularis affirmatiua. Aliqn̄ ēt fit reductio p̄ ɔuersionē āba꞉ p̄missaꝝ ⁊ trāspōnē vni⁹ p̄misse vt in celare. Sȝ reducere p̄ trāspōeȝ p̄missaꝝ n̄ ē aliud nisi qn̄ ad aliquā copulatiuā c⁹ p̄tes sūt debite ordinate seqtur aliq̄ ɔͦ ⁊ ad eādē copulatiuā c⁹ p̄tes sūt idebite ordinate seqt̃ eadē. vt ista cōclusio. oīs hō ē sub̄a seqtur ad istā copulatiuā c⁹ p̄tes sūt debite ordinate. oē aīal ē sub̄a. ⁊ oīs hō ē aīal. Sȝ eadē cōclusio seqtur ad eandem copulatiuam c⁹ partes sūt idebite ordinate. puta ad istā. oīs hō ē aīal. ⁊ oē aīal ē sb̄a: seqtur eadē cōclusio. s. oīs hō ē sub̄a. Sȝ reductio p̄ ipol'e p̱p̄e vocat̃ sillogism⁹ cōuersiu⁹. ⁊ fit ad vidēdū seu p̱bandū si cōclusio sit vera vel p̄misse, sēꝟe aut si ɔ̄n̄a sit bona. qꝛ si p̄misse sint ꝟe aut ɔ̄n̄a sit bona tūc ɔ̄rie vel ɔ̄dictorie sue eēnt sil' false. qꝛ si ex opposito cōclusiōs cū altera p̄missaꝝ inferratur opp^m alteri⁹ p̄misse tūc talis ɔ̄n̄a erit bona.

Sed cōtra p̄dcā arguit̃ p̄ͦ sic. Auctor n̄r posuit tres modos idirecte cōcludētes cōuenientes i p̄missis cū trib⁹ p̄mis modis directe ɔcludētib⁹. ergo a sīli dȝ ponere aliquē modū idirecte ɔcludētē conuenietē in p̄missis cū q̄rto. ¶ 2ͦ arguitur sic. nō seqtur nullū currēs ē hō. oē aīal ē currēs. ergo nullus hō ē aīal. p̄misse sunt ꝟe posito ꝙ nullus hō sit ⁊ oē aliud aīal currat. g̃ i celātes n̄ ē ɔ̄n̄a formalis. ¶ 3ͦ arguitur. non seqt̃ oē rōale vl' irrōale ē asin⁹. oīs hō ē rōalis vl' irrōal' g̃ asin⁹ ē hō. Premisse sīt ꝟe ⁊ ɔͦ falsa. ⁊ tn̄ arguit̃ in baralip̄tō. g̃ n̄ ē formal' ɔ̄n̄a. ¶ 4ͦ arguit̃ sic. frisesomoꝝ n̄ regl'at̃ p̄ dici d̄ oī aut dici d̄ nullo cū maior ei⁹ sit p̄ticl'aris. g̃ n̄ ē ɔ̄n̄a formal' sillogistica.

Ad rōnes. Ad p̄mam dr̃ ꝙ nō ē sil'e eo ꝙ null⁹ mod⁹ directe ɔcludēs p̄t aliqd concludē idirecte nisi ɔͦ ei⁹ possit cōuerti. cōclusiones āt triū p̄moꝝ modoꝝ p̄n̄t conuerti i terminis. sȝ n̄ conclusio de ferio cū sit p̄ticl'aris negatiua q̄ n̄ pōt conuerti in terminis. ¶ Ad 2^am dr̃ ꝙ hō n̄ eodē modo stat in maiore ⁊ cōclusione nec ēt aīal i miore. stāt enī i p̄missis p̱ p̄n̄tib⁹ tātū pp̄ p̄ticipiū restrigēs ad p̄n̄tia. i cōclusione ꝟo stāt idr̄n̄t p̱ oīb⁹ siue existāt siue nō cū illa sit necessaria. ⁊ i p̱positionib⁹ necessarijs copula absoluit̃ a t̄pe. ¶ Ad tertiā distiguit̃ maior qꝛ vel ē disiūctia vel de disiūcto sub̄o. si sit disiūctiua sic ē veꝝ ꝙ sillogismus nō valet cū ex ea nō pōt fieri sillogismus cathegoric⁹. eo ꝙ ypothetice n̄ sūt alicuius q̄ᷓtitatis. si sit d̄ disiūcto sub̄o h̄ ē dupl'r. qꝛ vel totū disiūctū distribuitur. ⁊ sic ē bonus sillogismus. sȝ sicut cōclusio ē falsa ita maior qꝛ significat ꝙ oē rōale vel irrōale ē asinus. sȝ hoc ē falsū. si ꝟo p̄ma pars disiūcti distribuat̃. tūc maior est ꝟa ⁊ n̄ seqtur cōclusio pp̄ h̄ ꝙ illud qd̄ ē subȝ maioris nō ē p̄dicatū totale minoris. ¶ Ad q̄rtā dr̃ ꝙ lȝ frisesomoꝝ imediate n̄ regulatur p̄ dici de oī aut de nullo. tamē bene regulatur imediate. s. per reductionem eius.

s Eqt̃ de 2a figura c⁹ tales dant̃ regl'e. In 2a figura maiore existēte p̄ticl'ari nihil seqt̃. Itē in 2a figura ex puris affirmatiīs nihil seqt̃. in 2a figura sp̄ ɔcludit̃ negatie. 2a figura q̄tuor hȝ modos. Cesare prim⁹ mod⁹ ɔstat ex maiore vl'i negatia ⁊ miore vl'i affirmatia. vl'eȝ negatiuā directe ɔcludētib⁹. vt null⁹ lapis ē aīal. oīs hō ē aīal. g̃ null⁹ hō ē lapis. Et reducit̃ iste modus ad secūdum modū prime figu

re maiore ꝯuersa simplr. Camestres. Secūd⁹ mod⁹ ꝯstat ex maiore vli affirmatia. ⁊ miore vli negatia. vlez negatiuā directe ꝯcludētib⁹. vt oīs hō est aīal. null⁹ lapis ē aīal. ḡ null⁹ lapis ē hō. Et reducit iste modus ad bz modū pˀie figure miore ⁊ ꝯclōe ꝯuersis simplr. ⁊ p trāspositōz p̄missaꝝ. Festino. Tertius mod⁹ ꝯstat ex maiōe vli negatia. ⁊ miore pticlari affirmatia pticlarē negatiuā directe ꝯcludētibus vt nullus lapis est aīal. qdā hō ē aīal. ḡ qdā hō nō ē lapis. Et reducit iste mod⁹ ad q̄rtū modū prime figure maiore ꝯuēsa simplr. Baroco. q̄rtus modus cōstat ex maiōe vli affirmatia ⁊ miore pticlari negatia. pticularē negatiuā directe ꝯcludētib⁹. vt oīs hō ē aīal. qdā lapis n̄ ē aīal. ḡ qdā lapis n̄ ē hō. ⁊ reducit ad primū modū pˀie figure p ipoſe. Reducē āt p ipoſe ē ex opposito ꝯclōis cū alt̄a p̄missaꝝ inferre oppositū alt̄i⁹ p̄misse. Sūat̄. n. oppositū ꝯclōis. s. oīs lapis ē hō cū maiore h⁹ q̄rti. s. cū ista. oīs hō ē aīal. sic arguet̄. oīs hō ē aīal. oīs lapis ē hō. ḡ oīs lapis ē aīal

¶ Circa hūc textū notādū ē ꝙ postq̄ auctor d̄terminauit d̄ pˀa figura i q̄ mediū ē mediū ꝯiunctōe ⁊ positione sil̄. ꝯn̄r d̄etminat de scd̄a in q̄ mediū ē mediū ꝯiunctōe tm̄. Nā i scd̄a figura maior extremitas est p̄mus termin⁹ ⁊ d̄ ea p̄dicat̄ mediū. scd̄s v̄o termin⁹ ē mediū ⁊ mior extremitas ē vltimus Minor āt extremitas ponit̄ sub medio ⁊ sub maiori extremitate. ⁊ sic ipa sp̄ subijcit̄ tam in p̄missis q̄3 i ꝯiūctione. s3 maior extrēitas subijcitur cū medio ⁊ p̄dicat̄ d̄ maiore i ꝯclōe. ¶ Assignāt̄ āt tres regule ad sillogizandū i scd̄a figura. pˀia ē ꝙ maiore exn̄te pticulari nihil seq̄t̄. Probatur q2 maiore exn̄te particlari arguitur a nō distributo ad distributū ex pte maioris extrēitatis q̄ non distribuitur i maiore cum sit sub3 ꝑpōis pticularis. ⁊ tn̄ distribuitur in ꝯclōne cū sit p̄dicatū ꝑpōis negatie. sp̄ eni ꝯ⁹ h⁹ figure ē negatia. Scd̄o ꝑbatur q2 i tali dispōe repiūtur termī i qb⁹ oī: vt hō aīal aīn⁹. ⁊ i qb⁹ nulli. vt aīal hō. lapis. ḡ talis ꝯbinatio nō val3.

¶ Scd̄a regula ē. ex puris affirmatis nihil seq̄tur i scd̄a figura. Probatur p̄ q2 i tali dispōe repiunt̄ t̄mini i qb⁹ oi. vt asin⁹. aīal. rudibile. ⁊ i qbus nulli vt asin⁹. aīal. equus. ḡ ⁊c. Scd̄o ꝑbatur q2 cuiuslz boni silli me^m d3 eē distributū i aliq̄ p̄missaꝝ. s3 cū arguitur ex puris affirmatis mediū in nulla p̄missaꝝ distribuitur cū i vtraq̄ sit p̄dicatū ꝑpōis affirmatie. ḡ ex puris affirmatis non valet sill's i scd̄a figura. maior p3. q2 nisi mediū distribuatur i p̄missis extrēitates poterūt vniri i medio vel separi. p diuersis ptib⁹. ergo nō seq̄tur vnio vel sepatio earū iter se in ꝯclusione. ¶ Tertia regula ē ꝙ i scd̄a figura sp̄ cōcludat̄ negatie. p3 q2 i scd̄a figura semꝑ alt̄a p̄missaꝝ ē negatia vt p3 p regulā p̄cedētē. ḡ ꝯ d3 eē negatia vt p3 p regulā gn̄alē supi⁹ positā q̄ ē ꝙ si aliq̄ p̄missaꝝ sit negatia ꝯclusio d3 eē negatia

Secundo Sciēdū ē ꝙ h⁹ figure quatuor sūt mōi. q̄ꝝ sufficiētia sic h̄r. q2 oīs mod⁹ h̄e figure ē ordiatio duaꝝ p̄missaꝝ i qb⁹ idē p̄dicatur i vtraq̄. vl' ḡ ambe p̄misse sunt vles vl' ābe pticlares. vl' maior vlis ⁊ mior pticularis vel eō. Si ābe sint vles hoc ē q̄drupl'r. vel ābe sūt affirmatie ⁊ sic nihil seq̄t̄. vel ābe negatiue. ⁊ sic nihil seq̄tur. vl' maior negatia ⁊ mior affirmatia ⁊ sic ē cesare. vl' eō ⁊ sic ē cāestres. si ābe sint pticlares hoc ē q̄drupl'r. ⁊ quocūq̄ mō disponātur nihil seq̄tur. si maior sit vlis ⁊ mior pticularis h̄ ē q̄drupl'r q2 vel ābe sint affirmatie vl' ābe negatie. ⁊ his duobus modis nihil seq̄t̄. vl' maior ē negatiua ⁊ mior affirmatia. ⁊ sic ē festino. vl' eō ⁊ sic ē baroco. si v̄o maior sit pticularis ⁊ mior vlis h̄ ē q̄drupl'r ⁊ q̄cunq̄ mō disponātur nihil seq̄tur. Vn̄ pm⁹ mod⁹ scd̄e figure designatur p hāc dictōe3 cesare. ⁊ ē dispō. duaꝝ ꝑpōnū vliū ordinataꝝ i debita q̄ₜitate q̄ꝝ p̄ma ē negatia ⁊ scd̄a affirmatia. Et ꝯcludūt vle3 negatiuā directe vt hn̄ seq̄tur. nullus hō ē equ⁹. oē hinnibile ē equ⁹. ḡ nullū hinnibile ē homo. Et talis sill'us nō reg'latur imediate p dici de oī ⁊ dici de nullo. s3 regulatur iq̄ₜū h3 reduci ad pm modū prime figure. s. maiore cōuersa simplr. Et ꝑbatur e⁹ ꝯn̄a q2 ad p̄missas de cesare sequitur p̄misse d̄ celarēt. ⁊ ad p̄missas de celarēt seq̄tur ꝯ⁹ de cesare. ḡ ad p̄missas de cesare seq̄tur ꝯ⁹ eiusdē. ⁊ p ꝯn̄a3 de p̄mo ad vltimū ⁊ p illā regulā ꝯn̄aꝝ q̄ ē ꝙ q̄cq̄d sequitur ad ꝯn̄s hōe ꝯn̄e seq̄tur ad ei⁹ an̄s. Scd̄s mod⁹ ē camestres cui⁹ diffō p3 i textu. q etia3 reducitur ad celarēt p ꝯuersionē simplicē mioris ⁊ conclusionis ei⁹. ⁊ p trāspōne3 p̄missaꝝ. Et eode3 mō ꝑbatur ei⁹ ꝯn̄a sicut ⁊ p̄cedēs. Ex quo pat3 ꝙ quilib3 eoꝝ pōt ꝯcludere quatuor ꝑpōes manētib⁹

eisdē p̄missis. pꝫ. qꝛ p̄ ꝯcludunt directe vlēꝫ negatiuā. 2º concludunt eam indirecte. qꝛ conclusio directa eoꝝ pōt conuerti simpliciter. Et etiam concludunt duas ꝓpōnes particulares negatiuas q̄ subalternantur illis vlib' negatiuis. Tertius modus est festino qui reducitur ad ferio maiore conuersa simplr. ⁊ nō potest iste modus concludere indirecte aliquam ꝯclusionem eo ꝙ ꝯclusio eius nō potest conuerti in terminis.

Tertio sciendum ē ꝙ quartus modus scđe figure ē baroco. qui nō ꝯcludit nisi directe eo ꝙ sua conclusio nō potest ꝯuerti. Nec potest reduci ad aliquem modū p̄me figure ꝑ conuersionē. Cuius rō est. qꝛ si per ꝯuersionē possꝫ reduci. vel hoc esset ꝯuertēdo maiorē que nō potest ꝯuerti nisi per accn̄s. s. in ꝑticularem affirmatiuā ⁊ sic ambe p̄misse eēnt particulares. vel reduceretur ꝯuertēdo ꝯclusionē aut minorē. ⁊ hoc nō ē possibile qꝛ particularis negatiua nō conuerteretur in terminis. ergo baroco nō potest reduci ꝑ ꝯuersionē ad aliquē modum p̄me figure. Sed reducit̄ ꝑ impoſſ ad barbara capiendo ꝯdictoriū ꝯclusionis pro minore ⁊ maiorē ꝓ maiore inferēdo oppm ꝯdictoriū minoris. Et ꝓbat̄ sic ista ꝯn̄a per vnaꝫ regulam ꝯn̄aꝝ. Ois illa ꝯn̄a est bona i qua ex opposito ꝯdictorio ꝯclusionis cū altera premissarū īfertur oppm alterius p̄misse. sed ex opposito ꝯdictorio conclusiōis ↄ̄ baroco cū altera p̄missaꝝ infert̄ oppm minoris. ergo talis ꝯn̄a est bona. Verbi grā arguēdo i baroco. oīs hō ē aīal. qdā lapis nō ē aīal ergo qdā lapis nō ē hō. reducit̄ sic capiēdo ꝯdictorium conclusiōis ꝓ minore quod ē oīs lapis ē hō. ⁊ arguitur sic. oīs homo ē aīal. omnis lapis ē hō. g̊ oīs lapis ē aīal. que conclusio est opm contradictoriū minoris. Unde reducere vnū modū ad alium ꝑ impoſſ est ex opposito ꝯdictorio conclusiōis cū altera p̄missarum inferre oppositum alterius premisse. ⁊ qꝛ in secunda figura illud quod subijcitur in maiore p̄dicatur in ꝯclusione. iō reducendo modos secūde figure ad modos prime figure ꝑ iposſibile oꝫ ꝙ maior maneat eadem ⁊ oppm conclusionis fiat minor. ⁊ sic oꝫ semꝑ seruare maiorē ⁊ variare minoreꝫ. Unde cessare reducitur ad ferio ꝑ impoſſ capiendo oppm ꝯdictoriū ꝯclusiōis ↄ̄ cessare. Sed camestres reducitur ad darij. ⁊ festino ad celarēt eodē mō faciēdo. s. capiēdo oppm ꝯdcōriū ꝯclusiōis ꝓ minore alioꝝ modoꝝ. ⁊ maiorē ꝓ minore īferendo oppm ꝯdictorium minoris.

Sed contra p̄dicta arguitur p̄mo sic. oē album est sortes. oīs homo ē sortes ergo omnis hō ē alb'. ⁊ tn̄ arguitur ex puris affirmatiuis in secunda figura. ergo ex puris affirmatiuis in secunda figura aliquid sequitur. ¶ 2º arguitur sic. quecunq; vni ⁊ eidem sunt. illa sunt eadem inter se. sed arguendo ex puris affirmatiuis extremitates in premissis denotantur eē eedem vni tertio. s. medio. ergo pn̄t denotari esse eedē inter se in conclusione. ¶ 3º arguitur sic. cesare ⁊ camestres habent easdem premissas. ergo non sunt modi distincti. ꝯn̄a tenet. qꝛ sillogismi distinguuntur per p̄missas. ¶ 4º arguitur sic. nō sequitur nullum subm̄ est p̄dicatum. ⁊ cuiuslibet ꝓpōnis est p̄dicatum. ergo nullius propōnis ē subiectum: ⁊ tam̄ arguitur in cesare. ergo cesare non est formalis ꝯsequentia.

Ad rationes Ad p̄mam dicitur ꝙ illa ꝯn̄a non tenet virtute sillogismi regulati per dici de omni ⁊ dici de nullo. sꝫ ꝟtute sillogismi expositorij cuius mediū est t̄min' singularis singulariter tentus. Et regulatur per hanc maximam. quecunq; vni ⁊ eidem singulari singulariter ⁊ vniuoce tento sunt eadem. illa iter se sunt eadeꝫ. ¶ Ad secūdam dr̄ ꝙ nō oꝫ illa que sunt eadē in vno cōi eē eadem inter se. sed solum ea que sunt eadē vni singulari singulariter tento. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ q̄uis in cesare ⁊ camestres sint eedē p̄misse mālīter. non tamen formalr. qꝛ n̄ sūt eodē modo disposite ⁊ drn̄t per transpositionē earum. ⁊ sic transpō p̄missaruꝫ potest variare modū q̄uis non figurā. ¶ Ad quartam dr̄ ꝙ ille sillogismus nō regulatur per dici de omni aut dici de nullo eo ꝙ in minore non subsumitur sub termīo distributo i maiore. iō ille sillogismus non valet.

s

Equitur de tertia figura cuius tales dantur regule. In tertia figura minore existente negatiua nihil sequitur. Item in tertia figura conclusio debet eē particularis. Tertia figura sex habet modos. Darapti primus modus ꝯstat ex vniuersali affirmatiua maiore ⁊ vniuersali affirmatiua minore. particularē affirmatiuaꝫ concludentibus directe. vt omnis hō ē substantia. omnis homo est animal. ergo quoddam animal est substantia. Et reducitur ad tertium modum prime figure minore conuersa per accn̄s

Felapto. Secūdus modus ↄstat ex vl'i negatiua maiore. ⁊ vl'i affirmatia minore. ꝑticularē negatiuā directe cōcludētibus. vt null⁹ hō ē lapis. oīs hō ē aīal. ergo quoddā aīal non ē lapis. Et reducit̄ ad q̄rtū mōm prime figure minore ↄuersa ꝑ accn̄s. Disamis. Terti⁹ modus ↄstat ex ꝑticulari affirmatiua maiore. ⁊ vl'i affirmatiua minore. ꝑticularē affirmatiuā directe ↄcludētibus. vt quidā hō ē suba. oīs hō ē aīal. ergo quoddā aīal ē suba. ⁊ reducit̄ ad tertiū modū prime figure maiore ⁊ minore ↄuersis simpl'r ⁊ ꝑ trāspositionē p̄missaꝝ. Datisi. Quartus modus ↄstat ex vl'i affirmatia maiore ⁊ ꝑticulari affirmatiua minore. ꝑticularez affirmatiuā directe ↄcludentibus. vt oīs hō ē sba. q̄dā hō ē aīal. ergo quoddaz aīal ē sba. Et reducit̄ iste mod⁹ ad tertiū modū prime figure minore ↄuersa simpl'r. Bocardo. Quintus modus ↄstat ex maiore ꝑticulari negatia. ⁊ minore vl'i affirmatiua ꝑticularē negatiuā directe concludentibus. vt quidā hō nō est lapis. oīs hō ē aīal. ergo quoddā aīal nō ē lapis. Et reducit̄ ad primū modū prime figure ꝑ ipoſ'e. Sumat̄ ei oppositū cōtradictoriū cōclusiōis cū altera p̄missaꝝ ⁊ inferetur oppositū alterius p̄misse. vt oē aīal ē lapis. oīs hō est aīal. ergo oīs hō ē lapis. Hec ↄclusio fcā ꝑ ipoſ'e in prio mō prie figure ↄtradicit maiori ↄuertēti. s. tertie figure. Ferison. Sextus modus ↄstat ex maiore vl'i negatia ⁊ minore ꝑticulari affirmatiua particularem negatiuam directe concludentibus. vt nullus homo est lapis. quidaz homo est aīal. ergo quoddaz aīal non est lapis. Et reducitur ad quartū modū prime figure minore conuersa simpliciter.

¶ Circa hūc tertiū notādū ē p̄mo q̄ postq̄ auctor determinauit d̄ scd̄a figura ↄnter determīat de t̄tia figura. in q̄ mediū subijcit̄ in vtraq̄ p̄missaꝝ. mediū eni i tertia figura ē vltim⁹ t̄minus positione eo q̄ sp subijcit̄. ⁊ maior extrēitas ē prim⁹ terminus. q2 semꝑ p̄dicat̄. ⁊ mior extremitas ē medius termin⁹ q2 p̄dicat̄ d̄ medio i minore. ⁊ i ↄcl'one subijcit̄ maiori extrēitati. ¶ De silt'is aūt h⁹ figure dātur due regule. Quaꝝ p̄ma ē. minore exn̄te negatiua nihil seq̄tur. p3 p̄mo q2 miore exn̄te negatiua reꝑiūtur termi in q̄b⁹ oī ⁊ in q̄b⁹ nulli. ergo ⁊c. p3 scd̄o q2 miore exn̄te negatia arguit̄ a nō distributo ad distributū. q̄d p3 q2 maior extrēitas nō distribueretur i maiori ꝑpōe cū eēt p̄dicatū ꝑpōis affirmatiue. ⁊ tn̄ distribueretur i ↄcl'one cū eēt p̄dicatū ꝑpōnis negatiue. si eni aliq̄ p̄missaꝝ fuerit negatiua. ↄ d3 eē negatia ⁊ minore negatiua o3 maiorē eē affirmatiuā. q2 ex puris negatis nihil seq̄tur. ergo regula v̄a. ¶ Scd̄a reg'a ē q̄ i tertia figura sp ↄcluditur ꝑticularit̄. ꝑbatur p̄. q2 ↄcludēdo vl'r in t̄tia figura ex v'is seq̄retur falsū. vt p3 sic arguēdo. oīs hō est risibilis. oīs hō ē aīal. ergo oē aīal ē risibile. Scd̄o ꝑbatur q2 si posset in tertia figura vl'r ↄcludi argueretur a nō distributo ad distributuz. ergo talis ↄn̄a non valet. aīs p3. q2 mior extrēitas que ē p̄dicatū ꝑpōis non distribueretur in minori ꝑpositione eo q̄ oportet minorem esse affirmatiuaz ⁊ tn̄ minor extrēitas distribueretur in ↄcl'one si cōcl'o eēt ꝑpositio vl'is. ⁊ sic argueretur a nō distributo ad distributū. Vn̄ hui⁹ figure sex sūt modi qui per has dictiones designātur. s. Darapti. Felapton. Disamis. Datisi. Bocardo. Ferison. Quoꝝ sic h̄r sufficiētia. q2 oīs mod⁹ tertie figure ē ordinatio duaꝝ premissaꝝ in q̄b⁹ mediū subijcitur. vel ergo ābe p̄misse sunt vl'es. vel ābe ꝑtic'ares. vl'eō. Si ābe sint vl'es hoc ē q̄drupl'r. q2 vel ābe sunt affirmatie. ⁊ sic ē darapti. vel ambe negatiue. ⁊ sic nihil seq̄tur. vel maior ē affirmatiua ⁊ minor negatia. ⁊ sic etiā nihil sequitur. vel ecōtra ⁊ sic ē felapton. Si sint ambe ꝑticulares hoc ē q̄drupl'r. ⁊ quocūq̄ mō disponant̄ ex eis nihil seq̄tur. Si maior sit vl'is ⁊ minor ꝑticularis. hoc ē quadrupl'r. q2 vel ābe sunt affirmatiue. ⁊ sic ē datisi. vl' ābe negatiue. ⁊ sic nihil seq̄t̄. vl' maior affirmatia ⁊ mior negatia ⁊ sic iteꝝ nihil sequit̄. vl'eō. ⁊ sic ē ferisō. si maior sit ꝑtic'aris ⁊ mior vl'is h̄ ē q̄drupl'r. vl' ābe st̄ affirmatie. ⁊ sic ē disamis. vl' ābe negatie ⁊ sic nihil seq̄t̄. vl' maior ē affirmatia ⁊ minor negatia. ⁊ sic ēt nihil seq̄t̄. vl'eō sic ē bocardo.

Secundo sciendū est q̄ hoꝝ modoꝝ daraptī felaptō disamis ⁊ datisi diffi

nitões patēt ī textu. Et tripl'r eo2 9ñe ꝓbantur.s. p ɔuersionē.p sill'm expositoriū.ꝛ p ipo'e. Reduci tur ḡ darapti ad darij minore ɔuersa p accñs.ꝛ ꝓ/ bat.qꝛ ad p̄missas d darapti sequunt̄ p̄misse de da rij.ꝛ ad p̄missas d darij seq̄t 9ᵒ d darapti.ḡ ad p̄/ missas d darapti seq̄t ɔ.ᵒ eiusdē. Felaptō āt reducit̄ ad ferio p ɔuersionē mioris p accñs. Disamis ēt re ducitur ad darij maiore ɔuersa simpl'r ꝛ miore po sita loco maioris. Et eodē modo ꝓbatur ɔña bo2 duo2 modo2 sicut p̄cedēs. ℂ Darapti ēt ꝓbatur p sill'z expositoriū.qꝛ si p̄misse de darapti sint vere vt hō.ois hō ē aīal.ois hō ē risibil'.tūc erit aliquid idē qđ erit aīal ꝛ risibile.signetur illđ ꝛ sit sortes.ꝛ tūc arguatur sic.sortes ē aīal. sortes ē risibil'.ergo q̄dā risibile ē animal.hec ɔ.ᵒ seq̄tur ad p̄missas sil logismi expositorij.ꝛ p̄misse sill'i expositorij sequū tur ad p̄missas de darapti.ergo ad p̄missas de da/ rapti sequitur ɔ.ᵒ eiusdē.ɔña tꝫ.qꝛ quicquid sequit̄ ad ɔñs bone ɔñe sequitur ad eiᵘañs. ℂ Felapton āt q̄si eo mō ꝓbatur.qꝛ iste p̄misse de felapton sūt ve.nullᵘ hō ē equᵘ.ois hō ē aīal.ergo erit dabile ali qđ de quo ve negabitur equᵘ ꝛ affirmabit̄ aīal. si gnetur illđ ꝛ sit sortes.ꝛ arguatur sic.sortes non ē equᵘ.sortes ē aīal.ergo q̄dā aīal non est equᵘ. Da tisi aūt ꝛ disamis eodē mō ꝓbātur sicut p̄mus. Et quilꝫ eo2 modo2 pōt cōcludere tā directe q̄ȝ indi recte.excepto felapton cuiᵘ cōclusio nō pōt ɔuerti

Tertio sciendū est ꝙ modi tertie figure et scđe figure diuersimode reducūtur p ipo'e ad mōs p̄me figure.qꝛ vt dictuꝫ ē ad redu cendū mōs scđe figure oꝫ maiorē seruare ꝛ oppᵐ ɔcl'onis accipe ꝓ minore inferēdo oppositū mino ris. Et rō huius ē.qꝛ idē subijcitur in maiore ꝛ p̄di catur in ɔcl'one:ḡ ponēdo oppositū ɔcl'onis ꝓ mi/ nore erit dispō p̄me figure. Sꝫ reducēdo modos tertie figure p ipo'e ad modos p̄me oꝫ seruare mi norē ꝛ accipe oppositū ɔcl'onis ꝓ maiore iferendo oppᵐ ɔtrariū vel ɔtradictoriū maioris. Et rō est. qꝛ idē in tertia figura p̄dicat̄ in minore ꝛ subijcit̄ in ɔcl'one.ꝛ sic ponēdo oppositū ɔcl'ois ꝓ maiore erit dispō p̄me figure. Ex q pꝫ ꝙ darapti ꝛ disamis re ducūt̄ p ipo'e ad celarēt.felaptō ꝛ bocardo ad bar bara.datisi ad ferio.ꝛ ferison ad darij. Scđo seq̄t ꝙ reducēdo darapti ꝛ felaptō p impo'e isertur op positū ɔrium maioris. Sꝫ reducēdo alios quattu or modos iferf ɔtradictoriū ɔcl'onis. ℂ Quītus.s. bocardo nō pōt ꝓbari p ɔuersionem qꝛ.vel hoc eēt p ɔuersionē maioris q̄ nō pōt ɔuerti nisi p accñs.ꝛ tūc argueret̄ ex puris ꝑticularibᵘ.vel p ɔuersionē minoris ꝛ ɔcl'onis.ſꝫ hoc nō.qꝛ sūt ꝑticulares nega tiue q̄ nō ɔuertunt̄ in t̄minis. Sꝫ bocardo reducit̄ p ipo'e ad barbara capiēdo oppositū ɔdictoriū ɔcl'onis ꝓ maiore ꝛ minorē ꝓ miore iferēdo oppo sitū ɔdictoriū maioris. Pōt ēt ꝓbari p sill'm expo sitoriū eodē mō sicut felaptō. ℂ Sextᵘ āt modᵘ.s. ferison reducit̄ ad ferio minore ɔuersa simpl'r.ꝛ p ipo'e reducitur ad darij capiēdo ɔtradictoriū con clusionis ꝓ maiore ꝛ minorē ꝓ miore iferendo cō tradictorium maioris. Probatur etiā p sill'z expo sitorium eodeꝫ modo sicut p̄cedens.

Sed contra p̄dicta arguit̄. Pˀio sic. Pre misse iferētes aliquā ɔcl'onē trāsposite eādē adhuc iferūt.ſꝫ si p̄misse d felaptō trāsponant̄ mior erit negatia.ḡ ī t̄tia figura miore exñte negatiua aliquid seq̄tur. ℂ 2.ᵒ arguit̄ sic.bñ seq̄t̄.oē risibile currit.oē risibile ē hō.ḡ ois hō cur/ rit.ḡ ī t̄tia figura pōt vl'r ɔcludi. ℂ 3.ᵒ arguit̄ sic.nō seq̄tur.cuiuslibet hoīs oculᵘ est dexꝑ.cuiuslibꝫ hoīs oculᵘ ē sinister.ergo sinist2 est dext2.p̄misse.n.p̄nt eē ve ɔcl'one exñte falsa.ꝛ tñ arguit̄ in darapti.er go nō ē formalis ɔña. ℂ 4.ᵒ arguitur sic.nō seq̄tur oīs hō vel asinᵘ ē risibilis:oīl hō vel asinᵘ ē rudibilis. ergo rudibile ē risibile.ꝛ tñ arguit̄ ī darapti.g.ᵒ ꝛc. ℂ 5.ᵒ arguitur sic.nō seq̄tur.alicui hoī iest sanitas oī hoī iest albedo.g.ᵒ q̄dā albedo ē sanitas.simil'r etiaꝫ nō seq̄t̄ a q̄dā hoīe vr̄ equᵘ.ab oī hoīe vr̄ lapis.g.ᵒ a q̄dā lapide vr̄ equᵘ ꝛ tñ arguitur in disamis.ergo.

Ad rōnes Ad p̄mā dr̄ ꝙ nulle p̄misse ɔclu dentes aliq̄ȝ ɔcl'onē ipis trāspo sitis eādē cōcludūt saltē eodē mō.lꝫ alio mō eandē possēt cōcludē.s.idirecte.ꝛ iō miore negatia in t̄tia figura bñ aliqđ seq̄t̄ cōcludēdo idirecte ſꝫ nō ɔclu dendo directe. ℂ Ad 2ᵃᵐ dr̄ ꝙ ibi nō ē formalis ɔña eo ꝙ solū tenet g̃ra mãe nāl'. ℂ Ad 3ᵃᵐ dr̄ ꝙ i minore nō bñ subsumit̄ eo ꝙ vt dcm̄ ē supius non dꝫ fieri subsūptio nisi sub t̄mino distributo i maio/ re.i hoc aūt sill'o solū distribuit̄ ille genitiuᵘ hoīs.ꝛ tñ subsumit̄ sb̄ h̄ toto hoīs oculᵘ. Dr̄ scđo ꝙ non bñ ɔcludit̄.deberet.n.sic ɔcludi.g.ᵒ aliqđ ēs cᵘ oculᵘ ē dexter ē ēs cᵘ ocl's ē sinister. ℂ Ad 4ᵃᵐ dr̄ ꝙ q̄libꝫ p̄missa2 ē duplex.qa distributio pt cadē s̄ totū dis iūctū.ꝛ sic ē sēsus maioris ꝙ d q̄cūq̄ȝ ve2 ē dr̄e ꝙ ē hō vl' asinᵘ d eo ve2 ē dr̄e ꝙ ē rudibil'.ꝛ i̇ꝫ hūc sē/ sū ābe p̄misse s̄t f'se ꝛ bñ ɔcludit̄.ſꝫ sic ɔ.ᵒ ē f'sa ita ꝛ p̄ misse.vl' pt cadē distributio s̄ p̄ᵃᵐ ptē disiūcti.s.s hūc t̄minū hō.ꝛ sic ē sēsus ꝙ d q̄cūq̄ȝ ve2 ē dicere ꝙ ē hō de illo ve2 ē dicere ꝙ ipe vl' asinᵘ ē rudibil' ꝛ sic ābe p̄misse sūt vere ſꝫ male ɔcludit̄. deberet ei sic cōcludi.ergo aliqđ qđ ē hō vel asinᵘ est rudibi le. ℂ Ad quintā dr̄ ꝙ in vtroq̄ȝ illo2 duoruꝫ sill'o/

rū male ꝯcludit'. deberet enī i p̄ sic ꝯcludi. q̄ ēs cui iest albedo ē ens cui iest sanitas. In scdo vo debe ret sic concludi ergo a quo videtur lapis ab illo vi detur equus. vel sic. ens a quo videtur lapis est ens a quo videtur equus. ꝙ autem debeat sic cō cludi patet resoluendo premissas

s Illogismoꝝ ꝯcludētium pti cu larē negatiuā īdirecte tales dant r̄le. Nullus sill'us cōclu dēs pticularē negatiuā idirecte pōt eā cōcludere directe. ꝛ cōcludens directe pōt ꝯcludere idirecte. Itē prima figu ra ꝯcludit oia gn̄a ꝓpōnū. s. vl'e3 pticu larē affirmatiuā ꝛ negatiuā. Secunda figura ꝯcludit pticularē negatiuam ꝛ vlem negatiuā. Tertia ꝯcludit pticu la rē affirmatiuā ꝛ negatiuā. Un̄ versus

Barbara celarēt darij ferio baraliptō.
Celantes dabitis fapesmo frisesomoꝝ
Cesare cāestres festio barocodarapti
Felaptō disamis datisi bocardoferisō

In his q̄tuor versibꝰ p̄dictis sūt. xix. di ctōes nonēdeci modis deseruiētes. ita ꝙ p primā dictionē itelligit' primꝰ mo dusprime figure. ꝛ p secūdā secūdus modus. ꝛc̄. Unde primi duo versus deseruiunt oibus modis prime figure Tertius vero versus p̄ter vltimā eius dictionē debuit modis s'e figure. ita ꝙ pria dictio debuit prio mō ꝛ s'a s'o mō ꝛ sic de alijs. Ultia vero dictio t'tij ver sus cū alijs dictōibꝰ q̄rti ver. debuit mo dis t'tie figure. Sciēdū ē ꝙ p has voca les. s. a. e. i. ꝛ. o. itelligūt' q̄tuor gn̄a pro pōnū. ita ꝙ p hāc vocalē. a. itelligit' vl'is affirmatia. ꝛ p. e. vl'is negatia. ꝛ p. i. p ticularis affirmatiua. ꝛ p. o. pticularis negatia. Et i q̄lz dictōe s't tres sillabe ꝛ aliud residuū ē supfluū nisi. M. vt po stea patebit. Et p primā illaꝝ sillabaꝝ itelligit' maior ꝓpō. ꝛ p s'a3 mior. ꝛ p t'tiā ꝯclusio. verbi gr̄a. pria dictō. s. bar bara h3 tres sillabas i q̄rū q̄lz pōit'. a. ꝛ p. a. ter positū significat ꝙ prius modꝰ prie figure ꝯstat ex duabus propōibus vl'ibus affirmatis vl'e3 affirmatia3 con cludētibus. ꝛ ita itelligit' de alijs dicti onibus s'3 vocales ibi positas. Et scien dū ē ꝙ q̄tuor dictiōes primi versus ici piūt ab his cōsonantibus. b. c. d. ꝛ. f. ꝛ oēs alie dictōes sequētes. ꝛ p hoc itel ligēdū ē ꝙ oēs q̄ icipiūt p dictōe3 icho atā p. b. debent reduci ad primū modū prie figure. ꝛ oēs q̄ icipiūt p dictōe3 in choatā p. c. ad s'm. et p. d. ad t'tiu3. et p f. ad q̄rtū. Itē vbicūq3 ponit'. s. i illa di ctōe significat' ꝙ ꝓpō itellecta p vocalē imediate p̄cedētē d3 ꝯuerti simpl'r. et ꝓpō intellecta p vocale3 imediate p̄ce dētē istā l'ram. p. d3 ꝯuerti p accn̄s. Et vbicūq3 ponit'. m. ibi d3 fiēi trāspositio i p̄missis. est. n. trāspō i p̄missis facē de maiore miorē ꝛ ecōuerso. ꝛ vbicūq3 po nit'. c. significat' ꝙ modꝰ itellectus p istā dictō3 i q̄ pōit' d3 reduci p ipoi'e. vn̄ ver.

Simpl'r verti vult. s. p. vero p acci.
M. vult trāsponi. c. p impoi'e duci.
Seruat maiorē variatq3 secūda miorē
Tertia maiorē variat s'uatq3 minore3.

S3 q' aristoteles i prioribus ōn̄dit ꝯiu gatōes i qbus non seq't ꝯcl'o ex p̄missis eē iutiles p iuētōe3 t'minoꝝ igbꝰ n̄ ten3 hmōi ꝯiugatio. iō vtil' ē iuētio taliū t'mi noꝝ. vbicūq3 ēt fiat iutil' ꝯiugatio ꝯtra regl'as silloꝝ priꝰ assignatas. Accipiēdi igr̄ sūt duo t'mini diuersi. s. due spēs s'b vno gn̄e. d'ria vl' ꝓprio vl' accn̄te. vt hō. asinꝰ aial. vl' duo termini quoꝝ alter de alt'o p̄dicet' siue ꝯuertibil'r siue nō cū ex traneo vtriusq3. vt hō risibile. lapis. vel homo aial. lapis. vel accipiendi sūt duo

tmini quorum alter de altero pdicet siue conuertibilr siue nō cū supiore ad vtrūqꝫ vt hō risibile. suba. vel hō. aial suba. Per hac eni regulā disiūctinā cuicūqꝫ gñi applicet siue sube siue qntitati siue alicui aliorum sp īueniūt termini p quos inutilis piugatio demōstrabitur nō tenē. Et tales terminos appellat aristo. i priorib⁹ terminos in quibus nō. Et nota qꝫ īuenire termios ī quib⁹ n. ē acceptis trib⁹ terminis facē piugationē ī qua pmisse sūt vere et pclusio falsa manente eadē qlitate et qntitate ppōnum. Verbi gra. hic ē inutilis piugatio. null⁹ hō ē asin⁹. null⁹ lapis ē hō. ergo null⁹ lapis ē asin⁹. Et isti sūt termini quib⁹ sic. Cōtra hāc inutilē piugationē accipiūt tmi i quib⁹ nō. p secūdū mēbrum regule. hō risibile. asin⁹. et arguitur sic. null⁹ asinus ē hō. nullū risibile ē asinus. ergo nullū risibile ē hō. ecce pmisse sūt vere et pclusio falsa seruata eadē qlitate et qntitate propositionū in vtraqꝫ coniugatione et vtrobiqꝫ manēte eadē figura.

¶ Circa hūc tertiū notādū ē p qꝫ postqꝫ auctor determiauit de formatōe sillogismorum i oib⁹ figuris. pñr ad declarationē eorum q dcā sūt pus ponit qdā notabilia q satis clare patent i textu. Et qꝛ pus facta ē mētio de sillogismo expositorio. iō vidēdū ē qd sit et qñ tenet ei⁹ pña. Est ergo sillogism⁹ expositori⁹ c⁹ mediū est singulare singulariter et vniuoce tētū. Uñ tꝫ vtute isti⁹ pncipij quecūqꝫ vni et eidem tertio singulari singlr tēto sūt eadē: illa inter se sūt eadē. Ex q pꝫ qꝫ ad bonū sillogismū expositoriuꝫ tres pditōes requirūtur. pma ē qꝫ sit dispositi⁹ i aliq triū figurarū. 2ᵃ ē qꝫ mediū eius sit termin⁹ singularis. 3ᵃ ē qꝫ ille terminus teneatur vniuoce et singulariter. qꝛ alr i illo sillo nō tm̄ eēnt tres termini imo qtuor. qd tm̄ ipedit bonitatē silli. Et qꝫ sills expositorius sit sills pꝫ p diffinitōeꝫ silli supi⁹ positā. qꝛ ibi ē dispō duarum ppōnuꝫ debito mō ordinatarum. Et qn̄uis talis sills nō sit i aliquo mō. tamen bñ reperitur in figura. quia in ipo ordinantur tres termini fm subiectionem et predicationem.

Secundo sciēdū ē qꝫ sills expositori⁹ ē duplex. s. affirmatiu⁹ et negatiu⁹: et vterqꝫ tꝫ in oī figura obuatis regul gñalib⁹ q dant̄ur d formatōe sillorum dū tm̄ i pma et tertia figuris nō arguatur minore negatiua. et in 2ᵃ a maiore pticulari: si eni argueretur miore negatia in pma et tertia figuris aut maiore pticulari i 2ᵃ tūc argueretur a nō distributo ad distributū. vt pꝫ i h sillo pme figure. sortes ē aial. asin⁹ nō ē sortes. g asin⁹ nō ē aial. qñuis eēt bona pña si pcluderetur idirecte. Silr i tertia figura. sortes ē aial. sortes nō ē asin⁹ g. asinus nō ē aial. Et in scda sic arguēdo. aial nō ē sortes. et hō ē sortes. g. hō nō ē aial. Ex quo pꝫ qꝫ si debite arguatur sills expositori⁹ valet i oī figura. Uñ sills affirmatiu⁹ expositori⁹ pditiōib⁹ obfnatis et ēt regulis tenet i oī figura. qꝛ formalr seqt sortes ē aial. risibile ē sortes. ergo risibile est aial. Silr i secūda bñ sequr. hō ē sortes. aial ē sortes. ergo aial ē hō. Silr in tertia. sortes ē hō: sortes ē aial. ergo hō ē aial. Sꝫ sills negatiu⁹ nō tenet i oī fiᵃ nisi pdictis regulis spālibus obfuatis.

Tertio sciēdū ē qꝫ duo sūt pncipia regulatiua silli expositorij. pᵐ pncipiū ē regulatiuū silli affirmatiui et ē istud. qcūqꝫ vni et eidē singli singularit et vniuoce tēto cui dbite potest addi hoc pplexū oē quod ē sūt eadē: illa iter se sūt eadē. Aliud ē pncipiū regulatiuū silli negatiui. et ē istud. quorūcūqꝫ duorum vnuꝫ iest alicui singulari singulariter et vniuoce tēto et alterū ē diuersū ab illo illa iter se sunt diuersa. Ex pdcis pꝫ qꝫ sills expositorius ē pña formalis et necessaria cū regulat p illas maximas. Et tenet in oibus terminis silli forma arguēdi retēta. Nec ē istātia qꝫ nō tenet in oibus terminis sꝫ solū in terminis singularib⁹ maxime q ad mediū. qꝛ termini cōes variāt formaꝫ arguēdi eo qꝫ variāt qntitatē ppōis. et iō non valꝫ istātia de illis. ¶ Postremo ē notandū qꝫ sūt aliq regule valētes ad cognitōeꝫ reductōis sillogismorū secūde et tertie figure p pūersionē ad sillos prime figure. Uñ reducendo modos scde figure ad modos pme p ipote oꝫ sp suare maiorē secūde figure p maiore pme figure: et variare minorē et cōcludere oppᵐ minoris. Sꝫ ad reducēdū modos tertie figure ad modos pme figure p ipote oꝫ suare minorē tertie p minore pme et pcludere oppᵐ maioris vt pꝫ p hos versus. Seruat maiorē variatqꝫ secūda minorē. Suat minorē tertia variatqꝫ maiorē. Uñ ad reducēdū sillogismos p puersionē oēs modi icipiētes p. b. reducūtur ad barbara p. c. ad celarēt p. d. ad darij. p. f. ad ferio. et hoc aliqñ p cō/

uersionē oēs modi icipiētes p.b.reducunt̄ ad barbara.p.c.ad celarent p.d.ad darij p.f.ad ferio.⁊ h̄ aliqñ p ꝯuersionē maioris aut minoris aut ꝯclusionis.⁊ p trāspositionē p̄missaꝝ. Vñ ꝓpō ꝯsignata p vocalē cui imediate seq̄t.s.dȝ cōuerti simpl'r i reductiōe p ꝯuersionē. Et propō ꝯsignata p vocalē cui imediate p̄cedit.p.dȝ conuerti p accidēs Et sil'r ꝓpō etiā ꝯsignata p vocaleȝ cui imediate seq̄t.m.dȝ trāsponi.vt p̄ȝ p istos v̄sus. Simpl'r v̄ti vult.s.p.v̄o p acci.m.vult trāspōi.c.p ipoſē duci

Sed contra p̄dicta arguit̄.p̄ sic.nō sequitur.fortes ē aīal.fortes ē tātū hō.ḡ tātum hō ē aīal.⁊ tñ arguit̄ expositorie in tertia figura.g°.sill'us expositori⁹ nō tȝ i ea.¶ 2° arguit̄ sic.ñ seq̄tur.hec eēntia diuina ē pater.hec eēntia diuina ē fili⁹.g°.fili⁹ est pater.⁊ tñ arguit̄ expositorie i tertia figura.g°.vt p⁹s. ¶ 3°.arguit̄ sic. fortes ē aīal.fortes est nullus asin⁹.g°.nullus asin⁹ ē aīal.⁊ tñ arguit̄ ex affirmatiuis i t̄tia figura.ḡ ꝯñā nō valȝ.¶ 4°.arguitur sic.nihil qḋ ḡnabitur ē fortes.hō est fortes.ḡ hō nō ḡnabitur.⁊ tñ arguitur i scd̄a figura expositorie ꝯditiōib⁹ obseruatis ergo.⁊c̄.¶ 5° sic arguitur.non seq̄tur.fortes vel plato ē fortes.s; plato ē fortes vel plato.g°.plato ē fortes.⁊ tñ arguitur expositorie in prima figura vt videtur.ergo sillogismus expositorius non tenet in omnibus figuris.

Ad rōnes Ad p̄maȝ dr̄ ꝙ nō bñ ꝯcluditur s; deberet sic concludi.g°.aliqḋ qḋ ē tātū hō ē aīal. Addēdū est eni ꝓ regula ḡnali ꝙ ꝯ̄ sillogismi expositorij dȝ equalere ꝓpōni ptic̄ulari.¶ Ad scd̄aȝ dr̄ ꝙ ibi nō bene arguit̄ s; p̄ncipia regulatiua sillogismi expositorij.i subō eniȝ illaꝝ ꝓpōnū nō p̄t addi hoc ꝯplexū oē qḋ ē manēte eadē v̄itate ei⁹.si eni adderet̄ p̄missis eēt bonus sill's.s; sic ꝯ° ē f'la.sic ⁊ p̄nisse.¶ Ad 3^{am} dr̄ ꝙ ibi male cōcludit̄.deberet eni sic ꝯcludi.ḡ aliqd qḋ ē null⁹ asin⁹ ē aīal.q2 ex puris affirmatiuis nō dȝ iferri ꝯclusio negatiua.cuȝ ꝯclusio debeat eē sil'is alicui p̄missaꝝ.¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ ibi arguit̄ a min⁹ am plo ad magis āplū ex pte mioris extrēitatꝫ q2 i miori ꝓpōe tenet̄ p p̄ntib⁹ ⁊ i maiori ꝓ p̄ntib⁹ ⁊ futuris. ¶ Ad 5^{am} dr̄ ꝙ ibi ꝯ̄sicit t̄tia ꝯditio.q2 illō disiūctū fortes vl' plato eq̄pollet vni t̄mino cōi cū suppōat ꝓ pluribus.oportet autem in sillogismo expositorio medium teneri mere singulariter.vt dictū est

Potestates auteȝ sillogismorū sex sūt.
Quaꝝ p̄ia est posse plura concludere
Secunda potestas ē ex falso seq verū.
Tertia ptās posse circulari'r cōcludere

¶ Circa huc textū notādū ē p̄mo ꝙ postq̄ in p̄cedentib⁹ auctor determinauit de sill'is cathegoricis ⁊ mixtis:ꝯñter in hac vltima pte auctor determiat de ptātibus sill'oꝝ.¶ Vñ ptās sill'i sic diffinit̄. Est quedā ꝓprietas attributa sill'o ad veritatis euidentiā ⁊ falsitatis ostēsionē. Et sūt sex ptātes.q̄ꝝ p̄ma est.sill'us pōt plura ꝯcludē.Circa quā potestatē aduertendū ē ꝙ vt p⁹s dcm̄ est sill's pōt capi dupl'r. Vno mō ꝓ aggregato ex p̄missis ⁊ conclōne.⁊ sic nō capit̄ in ꝓposito.q2 illo mō sill's nō ifert aliquaȝ ꝯclōnē sillogistice. Scd̄o sill's capitur ꝓ p̄missis tātum.⁊ sic capitur i ꝓposito.¶ Vñ si aliqḋ añs seq̄tur aliqḋ ꝯñs tūc q̄cq̄d seq̄tur ad ꝯñs ēt seq̄tur ad añs. Istō supponitur tāq̄ vna reg'la i qua fūdatur ista p̄ma ptās sillogismoꝝ. Hoc notato sit hec p̄ma ꝯ° isto mō capiēdo sill'uȝ ꝓ p̄missis tm̄.idē sill's numero pōt ifēre formal'r ⁊ sillogistice pl'es cōclōes. ꝓbatur.q2 sillogism⁹ iferēs directe ꝯclōeȝ vl'eȝ affirmatiuā pōt idirecte iferre ṗticularē affirmatiuaȝ ei⁹ cōuertētē.⁊ pōt iferre directe ṗticularē affirmatiuā ei⁹ subalternā.g°.ꝯ°.v̄a. Ex hac ꝯclōe iferunt aliq̄ correlarie ꝙ opio illoꝝ ē falsa q dicūt ꝙ ꝓpō de ē scd̄o adiacēte nō pōt d̄mōstrari.⁊ dicūt sic ꝙ hec ē idemōstrabilis.aliq̄ suba imālis ē.⁊ ꝓbāt sic ꝙ illa opio sit falsa.nā detur iste ꝓpōes.aliq̄ sb̄a ē immālis ⁊ aliq̄ sb̄a imālis ē. deīn adducātur p̄misse euidēter d̄mōstrātes istā.aliq̄ sb̄a ē imālis.tūc i v̄tute isti⁹ regule posite ex q̄ ad illā ꝯclōeȝ seq̄t̄ ista. aliq̄ sb̄a imālis ē.⁊ illa seq̄tur ad premissas dēē d̄mōstratōis:⁊ illa ꝯñā ē euidēs.ḡ ⁊ ista.q2 ābe p̄misse.sūt euidētes.iō dȝ illā cōclōeȝ d̄ ē scd̄o adiacente eē euidētē. Et cū añ eductionē illi⁹ d̄mōstratōis illa cōclō erat dubia seq̄t̄ ꝙ p illā demōstratōeȝ ē demōstrata ⁊ notificata. Tñ hec opio nō v̄r cōtie re v̄itatē.q2 nulla ꝓpō ꝯtigēs ē demōstrabilis: s; hec ē cōtigēs.aliq̄ suba imālis est.ḡ ñ ē demōstrabilis.maior ē nota ex p̄ posterioꝝ.⁊ minor ꝓbatur q2 q̄ñcūq̄ h̄ v̄bū ē ponitur s̄m adiacēs p̄dicat extītiā.s; extītā cōtingēter cōuenit suo subō.g°.⁊c̄.⁊ ad ꝓbationē ei⁹ cū dic̄ ꝙ bñ seq̄t̄.aliq̄ suba ē imālis. ergo aliq̄ suba imālis ē.negatur q2 a ꝓpōe de ē 3° adiacente ad propositionem de est secundo adiacente in ꝓpōnib⁹ necessarijs ñ vȝ ꝯñā cuiusmōi ē ibi. Nec ē veꝝ ꝙ illa sit ei⁹ cōuertēs vt dic̄.q2 d̄ p̄dicato cōuerse non fit subiectum conuertētis.

Secundo sciēdū ē ꝙ aliq̄ dicūt eūdē sillogismū nō eq̄ p̄ ⁊ imediate iferre pl'es ꝯclōes.⁊ ꝓbāt sic.nā eadē cā nālis ñ p̄t eq̄ p̄ ⁊ imediate iferre pl'es effcūs specifice distictos.g°

nec eedē p̄misse pn̄t eq̄ p̊ ⁊ imediate iferre pl'es cō
clusiōes spē differētes. ɔn̄a p3. q2 cālitas p̄missarū
sup̄ ɔclusiones nō ē maioꝛ q̄ȝ sit cālitas cārū natu
raliū sup suos effect⁹. Et sic ista opinio ɔcedit q̄ lȝ
idē sill'us iferat plures ɔclusiōes. tn̄ vnā illaꝝ p̊ in
fert ⁊ imediate. ⁊ aliā vł alias ifert mediate ⁊ ɔn̄r
Sȝ ab alijs ɔ̄ hāc opinionē ponit̄ hec ɔclusio. q̄ idē
sillogism⁹ pōt eque p̊ ⁊ eque imediate iferre plu
res ɔclusiones formałr. Probat̄. nā eedē p̄misse sil
logismi ex oppositis possūt imediate iferre ɔclusio
nē i 3ᵃ figura ⁊ etiā i 2ᵃ. vt ad istas p̄missa' oīs do
ctria ē studiosa ⁊ nulla doctria ē studiosa. seq̄t̄ ime
diate ista ɔ° i 3ᵃ figura. aliq̄d studiosū n̄ ē studiosū
⁊ etiā sequit̄ imediate ista ɔ° i secūda figura. aliq̄
doctrina nō ē doctrina. Scđo p̄bat̄. nā p̄misse sil
logismi facti i barbara iferūt imediate ɔclusionē
vłem affirmatiuā. g̊ ⁊ pn̄t iferre ɔclusionē p̄ticula
rē affirmatiuā. Itē si vna p̄missaꝝ sillogismi facti
i barbara eēt p̄ticularis. tūc talis sillogism⁹ iferret
imediate cōclusionē p̄ticularē. g° a fortioꝛi cū āb
p̄misse sint vłes affirmatiue imediate iferūt ɔclu
sionē p̄ticularē affirmatiuā. ɔn̄a tȝ. q2 p̄misse vłes
sūt potētioꝛes i iferēdo q̄ȝ p̄misse q̄rū vna ē vłis
⁊ alia p̄ticularis. Et ad rōnē alterius opinionis d̄r
q̄ nō ē ōnino simile. ¶ Un̄ aduertendū q̄ pꝛima
vtilitas hui⁹ potestatis est posse multas conclusio
nes p easdē p̄missas iferre. scđa vtilitas ē ad sciē
dū aliquā ɔn̄aȝ ieuidēter illatā eē bonā. naȝ si aliq̄
p̄misse iferāt vnā ɔclusionē ieuidēter ⁊ eedē ife
rūt vnā aliā euidēter ad quā seq̄t̄ ɔclusio ieuidēs.
tūc ipa p̄bat̄ eē bōa p regulā i v̄tute hui⁹ potestatis

Tertio sciēdū ē q̄ secūda potestas sillogis
moꝝ est ex falsis seq̄ veꝝ. Circa quā
potestatē aduertēdum est q̄ aliqua p̄positio ca
thegoꝛica dupl'r pōt dici v̄a vel falsa. vno° d̄r i to
to eē v̄a vel i toto falsa. alio° d̄r eē i p̄te v̄a vel i p̄
te falsa. Un̄ p̄pō cathegoꝛica si sit affirmatia d̄r eē
in toto v̄a c⁹ p̄dicatū ɔuenit subo p q̊libet ei⁹ sup
posito. vt ista ē in toto v̄a. hō est aīal. vel oīs hō est
aīal. Sȝ p̄pō d̄r i toto falsa si ei⁹ p̄dicatū nō ɔuēit
subiecto p aliquo ei⁹ supposito. vt ista. hō ē asin⁹
Sȝ si talis p̄pō cathegoꝛica sit negatiua ipa d̄r i
toto eē v̄a si p̄dicatū n̄ cōueniat subo p aliquo ei⁹
supposito. vt ē ista. hō n̄ ē asin⁹. talis d̄r eē falsa si
p̄dicatū ei⁹ ɔuēit subiecto p q̊libȝ ei⁹ supposito
vt ē ista. hō n̄ ē aīal. Sȝ p̄pō d̄r eē i p̄te v̄a c⁹ p̄dica
tū ɔuenit subo p aliquo ei⁹ supposito ⁊ p aliquo
n̄. Et p̄pō d̄r esse in p̄te falsa cui⁹ p̄dicatū remoue
tur a subo p aliq̄ ei⁹ supposito ⁊ nō p quolȝ. Ex q̊
iferūt̄ duo coꝛrelaria. p̄ᵐ ē q̄ i modis vlib⁹ p̄me fi
gure maioꝛe in toto falsa ⁊ minoꝛe i toto v̄a n̄ ifert̄
ɔ° v̄a. p̄batur. q2 ex ɔ̄ria illius maioꝛis q̄ ē i toto
falsa ⁊ minoꝛe q̄ ēt ē in toto v̄a ifert̄ cōclusio ɔ̄ria
ɔclusiōi p̄oꝛis sillogismi. ergo oȝ illā ɔclusionē eē
verā ex quo āb p̄misse sūt v̄e. Si ergo ɔ° prioꝛis
sillogismi etiam fuisset v̄a tūc due ɔ̄rie fuissent si
mul v̄e. v̄bi gr̄a. formet̄ iste sillogismus i barbara
oīs hō ē asin⁹. oē risibile ē hō. ergo oē risibile ē asi
nus. tūc sumat̄ ɔ̄ria maioris q̄ ē ista: null⁹ hō ē asi
nus. ⁊ minoꝛe remanēte ifert̄ i celarēt ista ɔ°. nullū
risibile est asin⁹ q̄ est ɔ̄ria conclusiōi p̄oꝛis sillogis
mi. ⁊ tūc habebitur in celarēt iste sillogism⁹. null⁹
hō est asin⁹. oē risibile ē hō. ergo nullū risibile est
asin⁹. ¶ 2ᵐ correlariū ē. In q̊libȝ modo cuiuslȝ
figure ex p̄missis qualitercūq̄ȝ variatis in falsita
te potest inferri conclusio vera nisi in casu ex
presso i conclusione precedenti. p̄batur. q2 si am
be p̄misse sūt in toto false stat ɔcl'onē esse verā. vt
bene seq̄t̄. oīs hō ē asin⁹. oē rudibile ē hō. ergo oē
rudibile ē asin⁹. ibi āb p̄misse sūt i toto false ⁊ ɔcl'o
i toto vera. Simili' bene seq̄t̄ i scđa figura. omnis
hō ē asin⁹. nullū rudibile ē asin⁹. ergo nullū rudibi
le ē hō. Et vtilitas hui⁹ potestatis ē vt n̄ credam⁹
q̄ necessariū sit si ɔ° fuerit vera q̄ p̄misse sint vere
⁊ vt nos credamus q̄ si ɔ° sit falsa q̄ p̄misse sint
false vel aliq̄ earū. Tertia potestas ē posse circu
lari' ɔcludere. vnde sillogism⁹ circularis sic diffi
nitur. Est sill's q ex cōcl'one prioꝛis sill'i cū ɔuertē
te vni⁹ p̄missaꝝ ifert alterā p̄missā. vt sumat̄ iste sil
logismus. oē rōnale ē risibile. oīs hō est rōnalis. oīs
hō est risibilis. respcū isti⁹ pōt sillogiçari circulari'
ɔuertēdo maioꝛē simpl'r i istā. oē risibile ē rōnale. ⁊
sumēdo ɔcl'onē dicti sill'i loco mioꝛis iferēdo mio
rē p̄oꝛis sill'i. ⁊ hēbit̄ iste sill's. oē risibile ē rōale. oīs
hō ē risibil'. g̊ oīs hō ē rōalis. ¶ Ex quo pȝ q̄ licet
ad h̄ndū sillȝ circl'arē reqrant̄ duo vel tres sill'i. tn̄
d̄r circularis i oꝛdie ad aliū sillȝ propter quādaȝ si
militudinē. nā sic ɔ̄scribēs aliquē circuluȝ reuertit̄
ad idē pūctū vn̄ p̄cessit. sic sillogizās circl'ari' reuē
titur ad eandem p̄positionem ipam inferendo in
secundo sill'o a qua recessit in pꝛimo.

Sed contra p̄dicta arguitur. Pꝛimo sic.
bene sequitur. homo est. er
go animal est. ⁊ iteruȝ bene sequitur. aīal est. ergo
gen⁹ est. ⁊ tamen non sequit̄. homo ē ergo gen⁹ est.
ergo aliq̄d sequitur ad ɔsequens quod non sequit̄
ad antecedens. ⁊ per ɔn̄s illa reg'a qua fundatur
ista potestas scȝ pꝛima est falsa. ¶ Scđo arguit̄
sic. bn̄ sequitur quadrupedale ē. ergo bipedale ē. ⁊
vltra bidedale ē. ergo pedale est ei⁹ media pars. ⁊

tamen non sequitur. quadrupedale est. ergo pe/dale ē media ps eius. cū añs sit verū ꝛ ꝯñs falsū. ergo aliqd seqt̄ ad ꝯñs bone ꝯñe qd̄ ñ seqt̄ ad eius añs. ¶ 3° sic arguitur. Ex v̄is ñ seqt̄ nisi verū: g° a sili ex falsis ñ sequit̄ nisi falsū. ꝛ p̄ ꝯñs 2ª ptās ē male posita. ¶ 4° arguitur sic. sillogism⁹ ē formalis ꝯñа. ſ3 sillogismus circularis nō ē formalis ꝯñа. g ñ ē sillogismus. minor p3. qꝛ sillogism⁹ circularis solum tenet in terminis conuertibilibus.

Ad rōnes. Ad p̄mā dr̄ ꝙ bñ seqt̄. hō ē. g aial ē. ꝛ ēt aial ē. g gen⁹ ē. ſ3 nō v3 ꝯñа. hō ē. g° gen⁹ ē. qꝛ nō arguitur p illā regulā p̄dcā3. ſ3 so^m t3 in eēntialiter ordinatis. ¶ Ad secūdā dr̄ ꝙ bñ seqtur. bipedale ē. g° sua medietas ē. s. pedale vt sua refert bipedale. ꝛ cū vltra dr̄ ꝙ ñ seqtur q̄drupedale ē. ergo sua medietas ē. s. pedale. distiguitur de illo relatiuo sua: qꝛ vel sua est relatiuū illi⁹ añtis q̄drupedale. ꝛ sic cōceditur ꝙ ꝯñа ñ v3. qꝛ i p̄ori ꝯñа capiebatur sua vt erat relatiuū de bipedale. ꝛ sic nō eodē mō accipitur i vltia ꝯñа sicut in p̄ma. alio° sua pōt eē relatiuū de pedale. ꝛ sic ꝯceditur ista ꝯñа. q̄drupedale ē. g° pedale ē sua medietas. qꝛ sensus ei⁹ ē. pedale ē medietas bipedalis. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ nō ē oio silē. qꝛ p pter vnionē debitā extremitatū cū medio i p̄missis v̄is seqtur vnio ēt extremitatū inter se in ꝯclusiōe. ſ3 nō seqtur ſi extremitates sint vnite cū me° i p̄missis falsis ꝙ pp hoc ñ possint v̄e vniri adiuicē pp necessariā habitudīnē illarū extrēitatū. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ sillogism⁹ circularis ē formalis ꝯñа. ad p̄bationē negatur illa: ſ3 bñ verū ē ꝙ ſi quis voluerit in sillogismo circulari ex p̄missis v̄is īferre cōclusionē verā. tūc o3 ꝙ sillogism⁹ circularis cōponatur ex terminis cōuertibilib⁹ l3 valeat in oibus terminis. tñ non semp cōcludit verum. qꝛ aliqua p̄missarum non semper est vera.

Quarta potestas. cōcludere cōuersiue Quīta ptās. sillogizare p ipoſē. Sexta ptās. cōcludere ex oppositis.

¶ Circa hunc textum notandum est p̄ ꝙ q̄rta potestas sillogismoꝝ ē cōcludē cōuersiue. Uñ sill'us cōuersiu⁹ sic diffinitur. Est sill's q ex opposito ꝯclusiōis ꝯrio vel ꝯdictorio alic⁹ p̄oris silli cū vna p̄missaꝝ infert opp^m alteri⁹ p̄misse: vt formetur iste sillogism⁹. oē rōale ē risibile. ois hō ē rōalis. g° ois hō ē risibilis. respcū ipi⁹ sillogizatur cōuersiue sumdo opp^m ꝯriū vel ꝯdictoriū p̄oris sillogismi cū vna p̄missarū īferendo opp^m alterius p̄misse. Ex q̄ p3 ꝙ sicut sill's circularis ē bon⁹ sillogismus ꝛ simplex p̄supponēs vnū aliū modū i ordine ad quē dr̄ circularis. sic ꝛ sillogism⁹ cōuersiu⁹ ē sill'us simplex q dr̄ ꝯuersiu⁹ i ordine ad aliū sillogismū. Uñ si ꝯ° p̄oris silli fuerit v̄lis tūc nō solū ex opposito ꝯdcōrio ꝯclōis. imo ēt ex opposito ꝯrio cū vna p̄missaꝝ potest īferri opp^m alterius p̄misse. Uñ sumēdo ꝯriu3 ꝯclōis de barbara cū maiore iterimitur minor in camestres p suū ꝯrium. S3 sumēdo ꝯriū cōclōis cū minore iterimitur maior in felaptō p suū ꝯdcōriū. S3 sumēdo ꝯdictoriū ꝯclōis de barbara cum maiore iterimitur minor i baroco p suū ꝯdcōriū. Et sumēdo ꝯdictoriū cū minore iterimitur maior p suū ꝯdictoriū in bocardo. Et sil'r mō diceret̄ ī oibus alijs modis. ¶ Uñ aduertēdū ē ꝙ sill'us conuersiuus ꝛ ad ipoſē dr̄nt. p̄ in hoc ꝙ sillogism⁹ conuersiu⁹ p̄supponit vnū aliū sillogismū i ordine ad quē dr̄ ꝯuersiuus. ſ3 sic nō ē ī sillogismo ad ipoſē. 2° dr̄nt. qꝛ ꝯ° sillogismi ꝯuersiui qñ3 est v̄a: qñ3 est falsa. S3 conclusio sillogismi ad ipoſē illata sillogistice semp ē falsa. 3° dr̄nt qꝛ qñ3 ābe p̄misse sillogismi cōuersiui sūt v̄e ꝛ qñq3 sūt false. aliqñ vna v̄a ꝛ alia falsa. S3 i sillogismo ad ipoſē semp vna p̄missarū ē v̄a ꝛ alia falsa. Conueniūt tñ in hoc ꝙ ābo p̄nt ꝯstitui ex eisdē terminis in eodē mō ꝛ figura. 2° conueniunt qꝛ ois sillogismus ad ipoſē ē cōuersiu⁹ capiendo sillogismū ad impoſē p̄cise p p̄ eius p̄cessu qui est sillogisticus. sed nō econuerso. Utilitas aūt huius sillogismi cōuersiui dicitur eē p̄bare sillogismū inferre bonā ꝛ formalē ꝯñа3. nā ois ille sillogism⁹ ē bon⁹ ꝛ formalis ex cui⁹ ꝯrio vel ꝯdictorio cōclōnis cū vna p̄missarū formal'r infertur opp^m alteri⁹ p̄misse. nā sic fit i sill'o ꝯuersiuo

Secundo sciendum est ꝙ quita potestas sillogismorum est sillogizare p impossibile. Unde sillogismus per impossibile sic diffinitur. Est in quo ex opposito contradictorio conclusionis probande cum vno manifeste vero infertur vna cōclusio manifeste falsa. ex cuius falsitate ꝛ interemptione infertur veritas conclusionis probande. vt ista. ergo ois hō ē risibilis p̄baretur per sillogismū ad impossibile sic. aliquis hō non ē risibilis. omnis homo est rationalis. ergo aliquod rōnale nō est risibile. cōclusio est falsa. ergo aliqua premissarū. non minor: ergo maior. ꝛ vltra maior est falsa. ergo sua contradictoria est vera q̄ est ista conclusio probanda. ergo omnis homo ē risibilis. Et dr̄ notāter ex opposito ꝯdictorio ꝛ ñ ꝯrio. qꝛ p̄bādo aliquā cōclusionē p ipoſē ꝺbem⁹ capere ꝯdictoriam cōclōnis probande pro vna premissaꝝ ꝛ nō ꝯriā. qꝛ si haberet̄ ꝙ ꝯria ꝯclusiōis p̄bā

de ee͡t falsa adhuc nõ haberetur q͡ ↄclusio ꝓban da ee͡t v͡a. qꝛ stat duas ↄ̃rias sil' ee͡ f'as. vñ i sill'o ad ipo'le duo supponũt q̃ ñ hñt ex p̃missis. p̃[m] ē q͡ ex p̃missis vis ñ seq̃ↄ. f'a. v͡tute h[9] suppõis tȝ h ↄña. ↄ[9] ē falsa. g̃ aliq̃ p̃missaꝝ. ñ mioꝛ. g̃ maioꝛ. z[m] est q͡ duo ↄ̃dcõria ñ pñt ee͡ sil' v͡a nec f'a. v͡tute c[9] suppõnis tȝ h ↄña. ↄ̃dcõriũ ↄclõis ꝓbãde ē f'tȝ. g̃ ↄ[9] ꝓban da ē v͡a. ex q̃ seq̃ correlãie q͡ i sill'o ad ipolē s͡t tres ꝓcessus. q̃ꝝ p̃m[9] ē sillogistic[9]. ꝛ duo alij sũt ẽtiméa tici. z[9] seq̃tur q͡ sill's ad impo'le ē ꝓp̃e sill's ex ypo th'si q ifert ↄclõnẽ p̃ncipal'r itẽtã v͡tute alic[9] suppõ nis ñ expsse i p̃m ff's. Vñ sill's ꝓp̃e ꝺ͡r ex ypoth'si q ifert ↄclõem p̃ncipaliter intentam v͡tute alicuius suppositionis non expresse in p̃missis. Et dicitur ab ypos quod est sub ꝛ thesis positio quasi suppo/sitio alic[9] non exp̃sse in p̃missis. ꝛ ei[9] due sũt sp̃es. vna ē sillogism[9] ad ipo'le de q̃ ꝓus visũ ē. alia ē sil logism[9] ex trãsũptõe ꝛ vocaẽ sill's ex trãsũptiõe q transfert se ad ↄclusionẽ min[9] p̃ncipal'r itẽtã. ex q̃ ꝛ ẽt suppõe nõ exp̃ssa in p̃missis ifertur ↄ[9] p̃ncipa liter itẽta. vt si q̃s velit ꝓbare q͡ ↄ̃rioꝝ eadẽ est di sciplina. ip̃e ꝓbet p istã q͡ ↄ̃rioꝝ eadẽ ē ptãs: ꝛ dei de supponat q͡ idẽ sit de illis duab[9]. tunc ñ ex illa ↄclõne ꝓbata ꝛ ex illa suppõe iferatur alia ↄ[9] p̃n/cipal'r itẽta ibi ē sillogism[9] ex trãsũptõe. ꝛ vtilitas sillogismi ad ipo'le ē ista. s. scire an ↄ̃dictoria ↄclu/sionis ꝓbãde sit falsa: ꝛ ↄ[9] ꝓbãda sit v͡a. Vñ aduer tẽdũ ē q͡ v'lis affirmatia nõ põt ꝓbari p impolẽ in p̃ma figura. pȝ qꝛ ↄ̃dcõria v'lis affirmatie ñ põt ee͡ p̃missa sillogismi facti i p̃ma figura. g̃ v'lis affirma tia nõ põt ꝓbari i p̃ma fi[a] p ipolẽ. añs pȝ. qꝛ ↄ̃dicto ria v'lis affirmatie ē pticularis negatiua. mõ ex p/ticulari negatia nihil seq̃tur i p̃[a] figura. Nã vel illa pticularis negatiua ee͡t maioꝛ ꝛ sic nihil seq̃. vel mioꝛ: ꝛ sic iterũ nihil seq̃: qꝛ maioꝛe pticulari ꝛ sil'r mioꝛe negatia i p̃[a] figura nihil seq̃. tñ v'lis affirma tia põt ꝓbari i p̃ria fi[a]. ꝓbatur. qꝛ pticularis nega tia f'a põt sillogizari i p̃[a] fi[a] ex duab[9] p̃missis ma nẽte vna v͡a ꝛ alia manẽte falsa. ꝛ tũc ex falsitate il lius ↄclusiõis põt iferri falsitas vni[9] p̃missaꝝ. Vl teri[9] ex falsitate illi[9] põt iferri v͡itas ↄclusiõis sibi ↄ̃ dictorie. ꝛ sic erit ibi vn[9] tot[9] sillogismus ad ipolẽ. c[9] ↄ[9] sillogistice illata ē v'lis affirmatia. Ex q̃ pȝ q͡ ñ ē idẽ sillogizare aliq͡ ↄclõeȝ p ipo'le. ꝛ ip̃aȝ ꝓbare p ipolẽ. vt pȝ ex dcis. Vlis. n. affirmatia nõ põt ꝓ bari i p̃ma figura p ipolẽ. ſȝ bñ põt sillogizari p im polẽ. Sȝ q̃reret aliq̃s q̃ ↄ[9] i sillogismo sillogizatur ad ipo'le ꝛ q̃ ꝓbatur p ipolẽ. R̃ñdetur q͡ ↄ[9] illata p̃ sillogizatur p ipolẽ: ꝛ ↄ[9] vltimo illata ꝓbatur p im polẽ. Sȝ q̃reret aliq̃s vtꝝ sillogismus ad ipolẽ sit

sillogism[9]. Ad h rñdetur q͡ sill's ad ipo'le põt capi dupl'r. vno[9] p aggregato ex trib[9] ꝓcessib[9]. quoꝝ p̃m[9] ē sillogisticus ꝛ alij duo s͡t entimematici. alio[9] capiẽ sill's ad ipo'le p p̃ ꝓcessu sillogistico non ꝑut secũ ↄnũerãtur alij duo ꝓcessus entiméatici: tunc ꝺ͡r q͡ capiẽdo sillogismũ ad ipo'le p̃ mõ: tũc ꝺ͡r q͡ ñ ē sill's: qꝛ ē aggregatũ ex tribus ꝓcessibus. ſȝ capi endo secundo modo sic est sillogismus.

Tertio sciendũ ē q͡ circa vltimã potestateȝ. s. q̃ ē ↄcludere ex oppositis. Aduer tẽdũ ē q͡ sill's nõ ꝺ͡r ex oppositis qꝛ est ex p̃missis oppositis subalterne vel subↄ̃rie. ſȝ sill's p tãto vo caẽ ex oppositis qꝛ ē ex p̃missis oppositis ↄ̃rie vel ↄ̃dictorie ꝛ infert cõclõeȝ in qua idẽ negatur ↄ̃ se ip̃o. Ex quo seq̃tur q͡ sillogism[9] ex oppositis non repitur i p̃ma figura. pȝ. qꝛ premisse sillogismi ex oppositis debẽt ee͡ ↄ̃rie vel ↄ̃dictorie. ꝛ per ↄñs de bẽt pticipare vtroq͡ termio ꝑm eũdẽ ordinẽ. nã in p̃ma figura nõ ē idẽ ordo termioꝝ i p̃missis. qꝛ oꝫ q͡ mediũ subijciatur i vna p̃missarũ ꝛ p̃dicetur in alia. g̃ ꝛc. Et vtilitas eius ē pp̃ illos qui dicũt ↄ̃ria vel ↄ̃dictoria ee͡ simul v͡a qui cogũtur ad cõcedẽ/dũ ꝓpõnem in qua idẽ negatur de seipo. Ex q̃ pȝ q͡ ↄclusio sillogismi ex oppositis semper est falsa.

Sed cõtra p̃dcã arguitur p̃ sic. sill's ↄuersi u[9] ꝛ ad ipo'le idẽ sũt. g̃ male po nũtur due ptãtes distincte. ¶ z[9] arguit̃ sic. sillogism[9] ad ipo'le nõ ē sill's. ergo male ꝺ͡r q͡ ē sill's. añs pȝ: qꝛ i sill'o ad ipo'le sũt tres ꝓcessus. ergo male ꝺ͡r q͡ ē sill's. ¶ 3[9] arguitur sic. in oĩ bono sillogismo de/bẽt ee͡ tres termini. ſȝ in sillogismo ex oppositis ñ sũt tres termini. ergo sillogismus ex oppositis nõ ē bon[9]. ¶ 4[9] arguitur sic. Hec ꝓpõ. nulla chime/ra ē chimera. põt ee͡ ↄclusio sillogismi ex oppositis ꝛ tñ ē v͡a. ergo male dictũ ē q͡ ↄ[9] sillogismi ex op/positis semp̃ ē falsa. mioꝛ pȝ. qꝛ sua ↄ̃dictoria est falsa. s. ista. q̃dã chimera ē chimera. cũ subm̃ ei[9] p nullo supponat. mõ oĩs illa affirmatia ē falsa. cui[9] subiectum pro nullo supponit.

Ad rationes Ad p̃mã ꝺ͡r q͡ idẽ sill's po test ee͡ ↄuersiu[9] ꝛ ad ipo'le ſȝ ñ respcũ eiusdẽ ſȝ respcũ diuersoꝝ. ꝛ iõ ñ oꝫ i ferre q͡ ñ s͡t duo sill'i. imo multũ dñt vt patuit i p̃ notabili. ¶ Ad z[m] ꝺ͡r q͡ rñsio pȝ i sine scdi nota/bil'. ¶ Ad ẽtiã ꝺ͡r q͡ i sill'o ex oppositis v͡tual'r sũt tres termi vel official'r. qꝛ illi duo exercẽt officia triũ. ¶ Ad quartã ꝺ͡r q͡ negatur maioꝛ. ꝛ ad ꝓba tõeȝ ꝺ͡r q͡ h ē v͡a. chimera ē chimera. Et cuȝ ꝓbaẽ q͡ nõ. ꝺ͡r subȝ illi[9] affirmatie suppõit eo mõ q̃ signi ficat ꝛ p illo q̃d significat. qꝛ sic significat ens ima

ginabile ita supponit pro ente imaginabili. Et hec de quarto tractatu dicta sufficiant

¶ Sequitur tractatus quintus.

r Atio dr̄ multis modis. Pri mo mō rō idē est qđ diffō vł descriptio. vt hic. Uniuoca dicunt̄ quoꝝ nomen ē ꝯmu ne ꝛ rō sube ꝑm illud nomen ē eadem. Secūdo mō est quedā virtus aie. Ter tio mō ideꝫ ē ꝙ oīo oñdens aliqđ sicut sunt ꝓpōnes vel rōes disputantiū. Alio mō ideꝫ ē ꝙ forma maťie. vt in cultello ferrū ē maťia. dispō vero iducta i ferro ē forma. Alio modo ideꝫ est ꝙ essentia cōmunis ꝑdicabił de plibus. vt eēntia gn̄is speciei. vel dr̄ie. Alio mō idem est ꝙ mediū iferens ꝯclusioneꝫ. ꝛ hoc mō sumitur rō in diffōne argumenti q̄ talis est. Argumentū est rō rei dubie faciens fideꝫ. i. mediū ꝓbās ꝯclōneꝫ. Cōclusio .n. debet ꝯfirmari ꝑ argumentū. Est āt cōclusio argumento vel argumentis ꝓ bata ꝓpō. Sꝫ añq̄ꝫ probet̄ tūc est dubi tabilis. ꝛ est q̄stio. Questio sic diffini tur. Questio est dubitabilis ꝓpō. Me diū āt ē quod hꝫ duo extrēa. argumēta tio ē argumēti ꝑ oīonē explicatio. i. oīo explicās argumētū. Differt āt argumētū a medio ꝛ ab argumentatōe. q2 mediū dicit̄ eo ꝙ hꝫ duo extrema. Argumen tū aūt addit supra mediū virtuteꝫ ꝓbā di ꝯclusionē. Unde ad hoc ꝙ sit argum̄ tū exigit̄ ꝙ sit mediū ꝛ ꝙ habeat virtutē ꝓbādi ꝯclusionem. Argumetatio autē dicit̄ totalis oratio composita ex ꝑmissis ꝛ cōclōne. ꝛ i illa manifestat̄ virtus ar gumenti. Aliquādo eni tota oratio pōt iferre vl'em affirmatiuaꝫ. aliq̄n non nisi ꝑticulareꝫ affirmatiuā. aliq̄n vniuersa reꝫ negatiuā. aliq̄n ꝑticularē negatiuā. ꝛ sic māifestat̄ tota virtus argumēti cū ostendit̄ supra quaꝫ cōclusioneꝫ potest ipsū argumētū ꝛ supra quā nō pōt. quod qdeꝫ fit in argumentatione vt supra pa tuit. Argumētationis quattuor sūt spe cies. s. sillogismus. iductio. entimema. ꝛ exēplū. Diffō aūt silli data ē prius. In ductio ē a singularibus sufficient̄ enūe ratis ad vl'e ꝓgressio. vt sōtes currit. pla to currit. ꝛ sic de alijs. ģ ois hō currit.

¶ Iste est q̄ntus tractatus sūmulaꝝ maḡri petri hyspani qui dr̄ de locis dyaleticis. In quo postq̄ꝫ determinauit de sill'o simpl'r conseq̄nt̄ ipse deťmi nat de sill'o dyaletico cōtracto ad māꝫ ꝓbabilem. Qui sillogism⁹ dialetic⁹ dr̄ eē subiectū attributōis hui⁹ scie. q2 ei ꝯueniūt cōditiones subi attributōis Et nō itellectual'r de locis eo ꝙ locus sit subꝫ. sꝫ eo ꝙ loc⁹ hꝫ se tanq̄ꝫ illō in q̄ fūdatur ꝛ firmatur sillo gism⁹ dialetic⁹. Un̄ sill's tripl'r ꝯ̄hitur ad māꝫ. Uno mō ad māꝫ neciā. ꝛ ē qn̄ sillogismus talis ꝯponitur ex ťminis hn̄tib⁹ necessariā hitudinē. ꝛ sic ē sill's de monstratiuus. Alio mō ꝯ̄hitur ad mām ꝓbabilem que est mā cōtigēs vel capta sub modo cōtingētis ꝛ sic ē sillogism⁹ dialetic⁹. Tertio vt ꝯ̄hitur ad ma teriam apparenter probabilem tantum que ha bet similitudinem cum materia probabili. ꝛ sic est sillogismus sophisticus.

Primo Sciendū est ꝙ ad declarationeꝫ diffinitionis argumenti hic ponit auctor sex acceptiones huius nominis ratio que ꝑ hos versus continentur. Diffinit virtus ostēdit for ma vel esse. Est medium ratio per quod concludi tur ergo. Et soluꝫ de sexto modo est hic ad propo situm. quia illo modo sic accipitur in diffinitione ī qua dicitur. Argumentum est ratio rei dubie fa ciens fidem. Et ponitur ratio idest mediuꝫ loco ge neris. Et dicitur faciens fidem. idest probans con clusionem. ad differentiam medij sillogismi simpli citer quod non probat conclusionem cum in ea so lum inquiratur ꝛ requiratur necessitas consequē tie. Non enim debet hic accipi fides pro principio theologico quod dicitur esse assēsus firmus circa aliquod credibile a deo reuelatū. sed debet acci pi pro assensu causato per medium probabile. qui quidē assensus dicitur proprie credulitas vel opi nio ꝛ non scientia. ¶ Unde argumentum potest capi dupliciter. Uno modo pro per se significato.

⁊ tūc ē scḋa itentio cāta p actū itellect⁹ cōparātis mediū ad ɔclusiōem virtute cui⁹ iferr̄ ⁊ pbat̄ talis ɔclusio. ⁊ isto mō diffinit̄ h. Alio mō capit̄ p p se de nomiato. ⁊ tūc mediū sillogismi dr̄ esse argumētū ¶ Unde mediū. ratio. ⁊ argumētū idē sunt ſm rē sed differūt formalr̄. Dicit̄ eni aliqd mediū pter extrema quoꝝ est vnitiuū aut sepatiuū. Et dicit̄ ratio ſm q̄ est instrm anie ad inferendū vel pbandum ɔclusionē. Et dicitur argumentū eo q̄ p ipsū itellectus ɔuincit̄ ad assentiēdū ɔclusioni: que pri⁹ erat dubia ⁊ fit euidens p tale mediū. Et ideo dr̄ argumentū q̄si arguēs mentē. illud eni quod pus erat dubiū ⁊ accipiebat̄ p modū questionis fit certum per argumētū ⁊ accipitur p modū conclōnis Silr̄ conclo ppositio ⁊ enunciatio idē sunt fundamentalr̄ sed differūt rōne formali. Dicit̄ eni enunciatio quasi conceptū mētis enūciās. Dr̄ aūt ɔclo eo q̄ ē argumēto vel argumētis pbata ppō. Et dr̄ ppō. quasi p alio positio. s. p ɔclusione inferenda. Questio vero est ppositio dubitabilis vel accepta p modū dubitabilis cū signo interrogatiuo.

Secundo Sciēdū est q̄ argumētatio sic diffinitur i textu. Est argumentī p orationē explicatio. i. explicās virtutē argumēti. nā argumentū hꝫ virtutē iferendi ɔclōnē. que. s. per argumentū explicat̄. sicut enī diffō declarat pncipia eēntialia diffiniti que iplicite significātur p diffinitū. ita similiter argumētatio explicat v̄tutē argumēti ondēdo ɔueniētiā quā hꝫ mediū ad maiorē extremitatē ⁊ minorē. ad quā ɔuenientiā sequit̄ ɔuenientia extremitatū inter se in cōclōne. Sic ergo argumētatio de suo formali significato significat respectū fundatū in orōne ypothetica q̄ nata ē iferre talē ɔclusionē ⁊ explicare virtutē argumenti. Et ſm quosdā non capit̄ hic argumentatio gn̄alit̄ neq̄ argumētū. sꝫ solū spāliter accipit̄. s. p argumētatione dyaletica. in qua mediū est illatiuū ⁊ pbatiuū ɔclusionis. q₂ sicut in hoc tractatu solū determinat̄ de sillogismo dyaletico: sic etiam hic solū determinat̄ de argumentatiōe dialetica. ¶ Unde ipius argumētatiōis quattuor sūt spēs. scilicet sill̄s. inductio. entimema ⁊ exemplū. Quarū sufficiētia sic hr̄. q₂ in oi argumentatione pceditur ab an̄te ad ɔn̄s. vel ergo pceditur a toto vel a parte. si a toto hoc est duplr̄. quia vel in an̄te sunt due premisse in modo ⁊ in figura disposite. sic ē sillogismus. vel nō. sic est entimena. Si fiat pcessus a pte hoc ē duplr̄. vel quia fit pcessus a pte ad totum ⁊ sic ē iductio. vel a pte ad partē. sic est exemplū. Dicitur aūt cōiter q̄ hec diuisio ē diuisio analogi i sua analogata eo q̄ i sill̄o magis explicatur virtus argumēti q̄ in alijs. Et etiam quia oēs alie spēs ad sill̄ꝫ reducūtur. Pōt tn̄ dici q̄ hec diuisio ē diuisio gn̄is i suas spēs eo q̄ ista scḋa itētio argumētatio pōt de istis q̄ttuor itētōib⁹ in qd ⁊ vniuoce pdicari. Et q̄uis tres reducunt̄ ad sill̄m. non tamē est itelligendū q̄ vna fiat formalr̄ alia cū distiguātur a spē. sed sic ē itelligendū q̄ ex ppositionibus assūptis in vna fiat alia per assūptionē alicui⁹ alterius ppōnis. Uel est pbare euidentiā ɔclusionis baꝝ specieꝝ per sill̄m qui est euidētior ɔn̄tia. ⁊ hoc modo aliqd pōt reduci ad aliud ⁊ cum hoc ab eo specifice distigui. sicut pꝫ de scḋa ⁊ tertia figuris q̄ reducunt̄ ad pmā ⁊ ab ea specifice distinguuntur.

Tertio Sciēdū ē q̄ petrus hyspanus diffiniuit sillogismū dyaleticū in precedēti tractatu ideo hic nō diffinit ipm. sꝫ tantū ponit diffōnes alioꝝ. ¶ Diffinit ergo inductionē. Inductio ē pgressio a singularib⁹ ad vl̄e. Et non accipitur hic pgressio pprie sꝫ pro motu rōnis. Et dr̄ a singularibus ad vl̄e ad drīam aliarū specierum argumētatōis. Sill̄us eni ⁊ entimema pcedūt ab vl̄ibus ad singularia. i. min⁹ vniuersalia. Exēplū vero pcedit ab vno singulari ad aliud. Et non debet hic accipi singulare p singulari simplr̄. i. p nā icōicabili. siue p idiuiduo. sꝫ p inferiori siue pro singulari i respectu qd ē min⁹ cōe. Pꝫ ēt accipi vl̄e p termino supiori distributo p signū vl̄e. Un̄ singularia pn̄t duplr̄ enūciari. vno mō isufficient̄. qn̄ scilꝫ nec formalr̄ nec virtualr̄ oia singl̄aria enūciant̄. ⁊ tūc tal̄ iductio ē iductio dyaletica. vt si argueret̄. Erudit⁹ auriga ē optim⁹. erudit⁹ eq̄stris ē optim⁹. g̊ ois erudit⁹ ē optim⁹. tal̄ ɔn̄a nō necio seq̄t. sꝫ solū pbabil̄ ē. ex q̄ pꝫ q̄ iductio dialetica ē formal̄ ɔn̄a. q₂ n̄ necio seq̄t̄. Alio: singl̄aria pn̄t sufficienter enūciari ⁊ hoc duplr̄. Uno mō i ppria forma. ⁊ hoc qn̄ singularia sūt nobis nota: ⁊ tunc debet addi hec pticula ⁊ nō sunt plura. vt sic arguēdo. iste sol lucet. ⁊ nō sunt pl̄es soles. ergo ois sol lucet. Alio modo enūciādo aliq̄ in propria forma. ⁊ apphēdēdo alia sub hac pticl̄a. ⁊ sic de alijs. ⁊ hoc maxime cōtingit qn̄ singl̄aria nō sūt nobis nota vt sic arguēdo. sortes currit. plato currit. ⁊ sic d̄ alijs. g̊ ois hō currit: Et dꝫ hec diffō sic expōi. Inductio ē pgressio a singularib⁹ supple siue i respcū siue min⁹ cōib⁹ ad suū vl̄e distributū p signū. Ex q̄ sequit̄ q̄ descēsus et inductio opponūtur quia descensus est ab vniuersali ad singulare: sed inductio est a singularib⁹ ad vl̄e. ¶ Unde inductio potest capi dupliciter. Uno mō p p se significato. ⁊ tūc est relatio rōnis cāta p

actū itellectus nostri. q̄ hʒ pro fūdamēto ꝓpōnes
singulares siue minꝰ vl̄es: ⁊ ꝑ termīo ip̄am ꝓpō/
nē vl̄em. Alio mō capit̄ fūdamētal̄r ⁊ ꝑ ꝑ se deno
miato. ⁊ tūc ē ꝓpō ypothetica rōnal̄ ꝯposita ex ꝓ
positiōibꝰ singularibꝰ ⁊ vna vl̄i. Ulteriꝰ aduertē
dū ē ꝙ qñ t̄minꝰ distributꝰ ē aliqd cōplexū cōiun
ctū mediāte aliqua cōiūctiōe ad debite īducēduʒ
sub eo a pte subi oʒ ponere īplicationē ī qua affir/
metur illō qō erat distributū ī ꝓpōne vl̄i ō termi
no singulari. Et ideo hec inductio nō valʒ. iste hō
vel asinꝰ ē rudibil̄. oīs hō vel asinus est rudibil̄. g̊
oīs hō est rudibil̄. Sʒ dʒ sic īduci. iste q̄ est hō vl̄ asi
nus est rudibil̄. ille q̄ ē hō vel asinꝰ est rudibil̄. Et
sil̄r īducēdū ē subistis ꝓpōnibꝰ vl̄ibꝰ. oīs ꝓpō vl̄
ciꝰ ꝯdictoria ē v̄a. oīs hō si est rudibil̄ ē asinꝰ. ⁊ sic
de similibꝰ. Uñ inductio reducit̄ ad sillogismum
accipiēdo oīa singularia ꝓ medio. ⁊ p̄dicatū ꝯclu
sionis ꝓ maiore extremitate. ⁊ s̄bm eiꝰ ꝓ minore.
vt hec inductio sortes currit. plato currit. ⁊ sic de
alijs. g̊ oīs hō currit. sic reducit̄ ad sillogismum. oē
qō est sortes vel plato ⁊ sic de alijs currit. oīs hō ē
sortes vel plato. ⁊ sic ō alijs. g̊ oīs hō currit. Unde
reducere īductionē ad sillogismū nihil aliō ē q̄ꝫ ꝓ
bare ꝯñaʒ īductiōis ꝑ ꝯñam euidentiorem.

Sed contra p̄dicta arguit̄. ꝑrio sic. Oīs
ꝓpō est v̄a vel falsa. sʒ que/
stio nō est vera vel falsa. ergo questio non est pro
positio. minor patet de ista. vtrum sortes currit
¶ Scd̄o arguit̄ sic. ētimema ⁊ sillogismꝰ nō sunt
spēs disticte. ergo male dictū ē ꝙ argumētatiōis
q̄tuor st̄ spēs. añcedēs pʒ ꝑ aristotelē p̄ posterioꝝ
dicētē. ētimema ē verus sillogismꝰ. ¶ 3º arguitur
sic. In oī argumētatiōe añcedēs dʒ eē notiꝰ ꝯseq̄n
te. sʒ singularia cū sint īfinita ip̄a sūt minꝰ nota vl̄i
bꝰ. g̊ ī īductione nō dʒ ꝓcedi a singularibꝰ ad vl̄e
¶ 4º arguit̄ sic. nō seq̄t̄. iste asinꝰ currit. iste asinꝰ
currit. ⁊ sic de alijs. ergo omnis hō currit. ⁊ tamen
arguitur a singularibus ad vl̄e. ergo.

Ad rationes Ad p̄maʒ dr̄ ꝙ q̄stio capit̄
duplr̄. Uno mō ꝓ aggre/
gato ex signo iterrogatiuo ⁊ ꝓpōne. ⁊ sic nō ē ꝓpō
formalit̄ nec v̄a nec falsa. Alio mō capit̄ ꝓ ꝓpō
ne cui addit̄ signū iterrogatiuū. ⁊ sic bene ē v̄a vl̄
falsa. ¶ Ad scd̄aʒ dr̄ ꝙ entimema ē virtualr̄ ⁊ ī/
plicite sill̄us. nō tñ formal̄r ⁊ explicite. ¶ Ad 3am
dr̄ ꝙ q̄uis singularia sint minꝰ nota simpl̄r ⁊ s̄m
nām. tñ sūt notiora quo ad nos. Et lʒ sint infinita
nec cognoscimꝰ ea in ꝓpria forma. tñ cognoscimꝰ
vnū ꝑ similitudinē ad aliō. ¶ Ad Quartam dici
tur ꝙ ibi non arguitur a singularibus ad suū vl̄e.
quod debet fieri in bona inductione.

Entimema ē sillogismus ip̄fectus. id/
est oratio ī qua nō omnibus premissis
positis infertur festinata ꝯclusio. vt oē
aīal currit. ergo oīs hō currit. In hac
eni argumētatione includit̄ hec propo
sitio. oīs hō est aīal. que si poneret̄ per/
fectus essʒ sillogismꝰ. Aristoteles autē
sic diffinit entimema. Entimema ē ex
ycotibꝰ ⁊ signis. ycos idē ē ꝙ ꝓpō pro
babilis. Signū vt hic sumitur ideʒ est
ꝙ demōstratiua seu nec̄ia ꝓpositio vl̄
ꝓbabilis ⁊ hoc inferendo. Signuʒ vt
hic sumit̄ dic̄ necessitatē illatiōis. ycos
aūt dicit probabilitateʒ ip̄ius proposi
tionis ī se s̄ʒ quā probabilitatē ꝓpō dr̄
eē vera. Uñ lʒ in entimemate ē tantuʒ
vna propositio īferens ⁊ alia illata. tñ
secundū ꝙ inferens propositio appa/
ret omnibus eē vera vel pluribꝰ sic dr̄
ycos. q2 sic iā eēt ꝓbabilis. vt quilibet
diligit diligēteʒ se. secūdū aūt ꝙ ip̄a in
fert concusionem de necessitate sic est
signū. ⁊ sic eadē ꝓpositio est ycos ⁊ si/
gnū secūdū aliud ⁊ aliud. Si quis obij
ciat ꝙ ētimema debeat sic diffiniri. en/
timema ē ex ycote ⁊ signo cum sit tm̄
vna propositio inferens que est ycos
⁊ signum secundū diuersa. Ad hoc sic
dicēdū ē ꝙ lʒ sit vna propositio īferens
actu tñ hʒ ī se virtutē duaꝝ propositio
nū. q2 hʒ in se virtutē ꝓpriam ⁊ illius q̄
subintelligitur. ⁊ sic est vna secundum
substantiam ⁊ due secundum virtutē.
et ideo dicitur ī plurali numero ex yco
tibus et signis et non ex ycote et signo.
Sciēdum ꝙ omne entimema dʒ redu
ci ad sillogismū. In ētiemate eni st̄ tres

termini sic i sillogismo: ꝛ duo illoꝝ sũt i conclusione ꝛ sũt maioꝛ extremitas ꝛ minoꝛ extremitas. Alius aũt non ponit i ꝯclusione et est mediũ. illaꝝ aũt extremitatũ altera sumit bis et altera semel Ex extremitate ergo tãtũ semel sũpta et ex medio fiat vna propositio secundum exigentiam sic modi et figure et habet sillogismus. verbi gratia i hoc entimemate. omne animal currit. ergo omnis homo currit. homo et currit st due extremitates. et animal est mediũ. sed illa extremitas scilꝫ homo sumpta est tantũ semel. ex ipsa ergo et medio fiet vna propositio. scilicet omnis hõ ẽ animal. et tũc erit perfectus sillogismꝰ sic. omne animal currit. omnis homo est animal. ergo omnis homo currit.

Exemplum quando vnum particulare probatur per aliud propter aliquod simile repertum in ipsis. vt parisienses pugnare contra rotomagenses malũ est. ergo turonenses pugnare contra pictauenses malum est. quia vtrobiqꝫ ẽ pugnare affines cõtra affines. quia aũt argumentum per locum confirmatur ideo danda est diffinitio loci prout locus hic sumitur.

¶ Circa hũc textũ notãdum est p̃ ꝙ ꝯñr. Petrus Hispanꝰ sic diffinit ẽtimema. Entimema. ẽ sillꝰs ipsectꝰ. Et exponit sic hãc diffinitionẽ dicens. Entimema ẽ oratio i quã nõ oibꝰ p̃missis positis isert festinata cõclusio. vt ois hõ ẽ risibil. ergo sortes ẽ risibil. ibi eni subitelligit hec p̃missa sortes ẽ hõ. et aliter diffinitur a pħo h̃ mõ. Entiema ẽ sillꝰs ex ycotibꝰ ꝛ signis. ꝛ ꝙuis i entimemate vt i pluribꝰ nõ sit nisi vna p̃missa formalr ꝛ ꝑm subam. tñ ibi st plures ꝑm virtutẽ eo ꝙ p̃missa ibi posita virtualr icludit aliã. ycos aũt ꝛ signũ sũt idẽ realr sed differũt formalr. qꝛ ꝓpõ dr ycos ꝑꝫ ꝙ ẽ ꝓbabil ſꝫ eadẽ dr signũ pp hitudinẽ ad aliã ꝓpõnẽ quã necio isert. Uñ duo sũt modi dicẽdi de reductiõe ẽtimematis ad sillogismũ. nã secũdũ vnũ modũ dr ꝙ in oi entimemate reducibili ad sillogismũ sunt tres termini ꝛ nõ plures. quoꝝ duo ponũtur i ꝯclusiõe .s. extremitates. alr vo nõ ponitur i ꝯclusiõe. ꝛ est mediũ. eo ꝙ mediũ nõ dꝫ itrare ꝯclusionẽ. ꝑꝫ hũc modũ ergo entimema reducitur ad sillogismum p additionẽ illiꝰ ꝓpõnis q̃ deficit. pp qꝺ datur tale documẽtũ. Cõsiderãdũ ẽ eni vtꝝ i ãtecedẽte ponatur p̃dicatũ ꝯclusionis vl subm. nam si põatur subm deficit maioꝛ. qꝛ dꝫ constitui ex medio ꝛ p̃dicato illiꝰ conclusionis. si aũt i antecedẽte ponat p̃dicatũ conclusionis minoꝛ d̃ficit. qꝛ dꝫ constitui ex medio ꝛ subo illiꝰ ꝯclusionis. ¶ Sꝫ ẽ aliꝰ modus reducendi ꝑꝫ ꝙ dr ꝙ ois argumẽtatio q̃ nõ ẽ sillogistica iductiua vl exẽplaris ẽ entimematica. ꝛ ꝙ ois ꝯña ẽtimematica hꝫ reduci ad sillogismũ ¶ Et ꝑm hũc modũ ponũt tria documẽta. Priũ ẽ ꝙ si in entimemate sint tãtũ tres termini ꝛ i antecedẽte eiꝰ sit vna p̃missa tãtũ. tũc dꝫ reduci eo mõ quo nũc dictũ ẽ. Scõm documẽtũ est. si in aliquo entimemate sint tm̃ duo termini tũc dꝫ addi vna p̃missa i qua idẽ p̃dicetur de seipo. Tertiũ documẽtũ est. si i aliquo entimemate sint plures termini q̃ tres. tale ẽ reducẽdũ ad plres sillos. vel tales termini sunt reducendi ad tres termios.

Secundo sciẽdũ est ꝙ exẽplũ est ꝓcessus ab vno singulari ad aliꝺ singulare ꝓbãdũ pp aliqꝺ simile i ipis reptũ. vt sortes est risibil. ergo plato ẽ risibil qꝛ vterqꝫ ẽ hõ. i qua diffinitione ponitur ꝓcessus loco generis. Et ponitur ab vno singulari ad aliꝺ ad dr̃iã sillogismi ꝛ entimematis ꝛ etiã iductionis q̃ ꝓcedit ad vlẽ ꝓbandũ. ꝛ ponitur pp aliqꝺ simile i ipis reptum ad ostẽdẽdũ virtutẽ ꝓbationis q̃ ꝓuenit ex similitudine duoꝝ pticulariũ adiuicẽ. eo ꝙ illud qꝺ cõuenit vni cõuenit alteri. Uñ exẽplũ non imediate hꝫ reduci ad sillogismũ ſꝫ p̃ reducitur ad inductionẽ iperfectã ꝛ ꝯñr ad sillogismũ. sed accipiẽdo t̃minũ iportãtẽ similitudinẽ ꝓ medio ꝛ p̃dicatũ ꝯclusionis ꝓ maiori extremitate ꝛ subm eiusdẽ ꝓ minori infertur ꝯclusio exẽpli p sillogismũ cuiꝰ maioꝛ ꝓbatur iductiõe iperfecta p antecedẽs exẽpli. Ut facto isto exẽplo. sortes ẽ risibil. ergo plato est risibil. formatur p̃mo talis iductio ipfecta. sortes est risibilis. ergo ois hõ est risibilis. Secũdo fit sillogismus sic. ois homo est risibil. plato est homo ergo plato est risibilis. concluditur ibi ꝯclusio exẽpli. Sed secundum alios dicitur ꝙ exemplum ñ reducitur ad vnum sillogismum sed ad duos. s. capiendo pro medio primi sillogismi primum singulare. ꝛ pro maiori extremitate p̃dicatũ ꝯclusio

nis ipsi⁹ exempli. ꝛ ꝑ minori subm. ꝛ i scḋo capien do illud i quo ꝯueniūt duo singularia ꝑ medio. ꝛ ꝑ maiori extremitate ꝑdicatū ꝯclusionis. ꝛ pro mi nore aliud singulare siue subm eiusdeꝫ ꝯclusionis.

Tertio sciēdū est ꝙ exēplū pōt capi dupl͛r. Uno mō gn̄al͛r ꝑ oi bona ꝯn̄a i qua ifertur aliqua ꝓ pp aliquā similitudinē iter res an̄ cedētis ꝛ ꝯsequētis reptā. siue an̄s siue ꝯn̄s sint ꝑ pōnes pticulares siue singulares siue vl̄es. Et sic ē ibi exēplū. oēs rotomagēses sūt bone gētes ar mor̄. ergo oēs coloniēses sūt bone gētes armorū q꞉ sicut rotomagēses sūt exercitati i illis artib⁹ ita ꝛ coloniēses. Alio⁹ capit̄ ꝓprie ꝑ ꝯn̄a bona ꝯclusio nis pticularis ꝓbata ex alia ꝓpōne pticulari vel pticularib⁹. ꝛ hoc accipiēdo pticulare vt nō distin guitur ꝯ singulare. ꝛ sic capit̄ exēplū i ꝓposito. Et tūc exponitur diffinitio exēpli sic. Exēplū est ꝯn̄a bona ꝓbatiua ꝯclusiōis pticularis ex vna ꝓpōne pticulari pp aliquā similitudinē iter an̄s ꝛ ꝯn̄s re ptā. Et ſm aliquos exēplū nō dr̄ bona ꝯn̄a nisi i an̄ cedēte ꝛ ꝯn̄te exp̄mat̄ termin⁹ significās similitu dinē. Et ideo non eēt hic bonū exēplū. brugenses sūt diuites. ergo rotomagēses sūt diuites. q꞉ tam isti ꝙ illi hn̄t bonū portū maris. Sꝫ hic eēt bonuꝫ exēplū. brugēses sūt diuites eo ꝙ hn̄t bonū portū maris. g⁹ rotomagēses sūt diuites eo ꝙ hn̄t simi liter bonū portū maris. Un̄ iductio ꝛ exēplū diffe rūt ꝑ q꞉ iductio sēp est ad vl̄em ꝯclusionē. exēplū ꝟo nūq̄ ad pticularē. Scḋo differūt q꞉ iductio in an̄cedēte hꝫ plures ꝓpōnes singulares. exēplum ꝟo vnā q̄uis nō repugnat exēplo qn possit habē plures singulares i an̄cedēte ex illis iferēs ꝯclusi onē vl̄eꝫ. ¶ Et si q̄ratur vtrū oē entiema sit redu cibile ad sillogismū. Ad h̄ r̄ndetur ꝑ duas ꝯclusio nes. ꝑria ē ꝙ entimema i quo arguit̄ ex vna ꝓpō ne cathegorica ꝛ ifertur alia ꝓpō. ꝛ h̄ꝫ p mediuꝫ di uersū ab extremitatib⁹ ꝯclusionis ē ad sillogismū reducibile. ꝑrobat̄ ꝯclusio. nā dato isto ētiemate hō currit ergo aīal currit. ꝑ additionē vni⁹ p̄misse .s. hō est aīal reducitur ad sillogismum. ¶ Scḋa ꝯ°si format̄ entimema iferēdo ꝯclusionē ex vna ꝓ pōne vl̄ plurib⁹ i an̄cedēte positis nō dispositis in mō ꝛ figura ꝛ nō ꝑ mediū diuersū ab extremitati b⁹ ꝯclusionis. ipm nō est reducibile ad sillogismū ꝑrobat̄ q꞉ ꝯuersiones eqpollētie ꝛ ꝯn̄e i qb⁹ argu itur a tota copulatiua ad quālibꝫ ei⁹ ptē ꝛ sic ꝯ ali is n̄ sꝫ reducibiles ad sillogismū ꝛ tn̄ sꝫ ētiemata.

Sed contra predicta arguit̄. ꝑrimo sic. Hic est entimema siue sillo gismus iperfectus. oīs asinus currit. ergo oīs hō currit. eo ꝙ iste sillogism⁹ ꝑficit̄ ꝑ additionē hui⁹ p̄misse. oīs homo ē asin⁹. ꝛ tn̄ ibi nō ē bona ꝯn̄a cuꝫ illa nō sit ꝓbatiua. g̃ i entimemate nō est bona cō sequētia. ¶ Scḋo arguit̄ sic. vnū ꝑticulare ē ita ignotū sicut aliud. g̃ in nulla argumētatione ꝓce dēduꝫ ē ab vno singulari ad aliud. ꝯn̄a tenet q꞉ oīs argumentatio dialetica ꝓcedit a magis noto ad minus notū. ¶ Tertio arguit̄ sic. ista ꝯn̄a nō valꝫ sortes ē risibil̄. g̃ oīs homo ē risibil̄. g̃ exēplū nō cō uenieter reducit̄ ad sillogismū ¶ Quarto arguit̄ sic. conuersiones ꝛ equipollentie sūt entimemata ꝛ tn̄ non reducūtur ad sillogismum. ergo.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ ꝙ q̄uis ibi nō sit sillogism⁹ ꝓbatiu⁹ vel entimema ꝓbatiuū. tn̄ ibi ē bona ꝯn̄a siue hon⁹ sil logism⁹ illatiu⁹ si illa ꝓpō oīs homo ē asin⁹ ibi sup pleat̄. ¶ Ad scḋam dr̄ ꝙ q̄uis vnū singulare ſꝫ naturā ꝛ simpl͛r nō sit notius altero. tn̄ vnū pōt eē notius altero quo ad nos. ꝛ h̄ sufficit ad argumen tū dialeticū. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ q̄uis ibi nō ē ꝯn̄a formal̄. tn̄ ibi ē ꝯn̄a ꝓbabil̄ eo ꝙ sic ē de vno indi uiduo sic etiā ē exēplarit̄ de oib⁹ alijs q̄ cū eo con ueniūt. ꝛ h̄ sufficit ad argumētationē dialeticā siue exēplū. ¶ Ad 4^am dr̄ ꝙ pꝫ solutioi n̄ ẗtio notabili

Locus ē sedes argumenti vel id a quo ad ꝓpositā questioneꝫ conueniēs tra hitur argumentum. Quid aūt sit q̄stio dictū ē. Et sciēdum ꝙ propositio. que stio. ꝯclusio. ꝛ enunciatio secūdū substā tiā idē sunt. Differūt aūt secundum ra tiōes. diuersas enī hn̄t ratiōes siue dif finitiōes. vt prius patuit. Secūdū eniꝫ ꝙ dubitabilis ē. ē questio. Prout vero iam probata ē ꝑ argumētū est cōclusio Prout ponit̄ pro alio i premissis ē ꝓ positio. q꞉ propō dr̄ secundū ꝙ est in p̄ missis ad probandū cōclusionē. Enun ciatio est autem secundum ꝙ significat esse vel non esse. vt sortes currit sortes non currit. Habito de diffinitione loci sequit̄ diuisio ipsius loci. Locus autē diuiditur in locū maximam ꝛ in locuꝫ differentiaꝫ maximā. Locus maxima idē est quod maxima. Maxima ē ꝓpo sitio qua nō ē altera prior neqꝫ notior

vt oē totū maius ē sua pte. Jtē de quocūq3 pdicat̄ diffinitio τ diffinitū. τ de quocūq3 pdicat̄ spēs de eodē pdicatur genus. Locus differētia maxime ē illud quo vna maxima differt ab alia. vt iste maxie. de quocunq3 pdicat̄ spēs et genus. τ de quocūq3 pdicat̄ diffinitio τ diffinitū. differūt p termios ex quib⁹ cōponunt̄. Una eni cōponit̄ ex gnē τ spē. Altera ex diffinitiōe τ diffinito. vn̄ isti termini simplices dicunt̄ differētie τ maxie. Et sciēdū q tā locus maxima q̄3 locus differētia maxime dr̄ locus q2 vtrūq3 cōfert firmitatē τ robur argumēto. Un̄ proportionalr̄ sumit̄ hic locus ad locū i rebus naturalibus. q2 sicut ille seruat res oēs i eē. sic similr̄ hic locus ɔfirmat argumētū. Jtē locus dr̄ia maxime diuidit̄ p locū itrinsecū extrinsecū τ mediū. Locus itrisecus ē qn̄ sumit̄ argumētū ab his q̄ sūt de substātia rei. vt i diffinitiōe. vt si dicat̄ aial rōnale mortale currit. ergo hō currit. Loc⁹ extrisecus ē qn̄ sumit̄ argumētū ab his q̄ ōnino sepata sūt a substātia rei. vt ab oppositis. vt si q̄rat̄ vtr̄ sortes ē albus τ pbet̄ sic. sortes n̄ ē niger. ergo sortes ē albus. Locus medius ē qn̄ sumit̄ argumētū ab his q̄ ptim cōueniūt cū terminis i questione positis τ ptim differunt ab eis sicut vniuoca τ denoīatiua q̄ dicunt̄ ɔiugata. vt si q̄rat̄ vtrū iusticia sit bona τ probetur sic. iustu3 est bonū ergo iusticia est bona.

¶ Circa hūc textum notādum ē primo q ɔn̄r auctor determinat de loco dialetico ipm sic diffiniens. Loc⁹ ē sedes argumēti vel id a quo ɔueniēs elicit̄ argumētū. Jn qua diffinitiōe nō capit̄ locus pprie p supficie corpis cōtinētis q̄mō capit̄ q̄rto phisicor̄. s3 accipit̄ vt ē termin⁹ secūde intentiōis τ methaphorice p loco logicali nō tn̄ sophistico s3 tantū dialetico. Nō etia3 accipit̄ sedes pprie sed trāsūptiue p quandā similitudinē. q2 sicut res gescit τ firmat̄ in sede. sic etiā argumētū dialeticū fūdatur τ firmat̄ in loco dialetico cū p ipm firmet̄. Et sic exponit̄ ista diffinitio. Locus dialetic⁹ ē sedes argumenti. idest regula cōfirmatiua argumēti dialetici. aut alicui⁹ consequentie pbabil̄. vel illud a quo ɔueniēs elicit̄ argumētū. i. id ex quo cōpōitur talis regula cōfirmatiua q̄ ē ppō p se nota. Et p pmā pticulā tangit̄ locus maxima. τ p secūdam locus dr̄ia maxie. Et nō accipit̄ hic maxia adiectiue sed substātiue sic q ibi ē appositio. Un̄ duplex ē locus dialetic⁹. s. locus maxima τ loc⁹ dr̄ia maxime. Un̄ locus maxima idē ē qd̄ ipa maxia. Maxima aūt ē ppositio p se nota qua nō ē altera prior nec notior i suo genere. sic q nulla ē ppositio ɔstituta ex illis terminis ex qb⁹ ɔstituit̄ q̄ sit prior τ notior. l3 posset dari aliq̄n aliqua simplr̄ prior τ notior. Et sic loc⁹ maxia pōt capi p suo formali significato τ tūc significat habitudinē maxime ad argumētū pbabile. q2 tal' maxima ē pbatiua τ confirmatiua argumenti dialetici. Alio mō capit̄ p denominato. τ tūc ipa ppositio p se nota dr̄ esse loc⁹ maxima. Et q̄3uis maxima sit pua i quātitate est tn̄ magna in virtute. q2 in ea est virtus certificandi τ confirmādi plures ppositiōes. τ vocat̄ multis nominib⁹. Primo vocatur maxima propter causa3 dictam. Secundo vocatur dignitas q2 seipa3 dignificat vt ab intellectu cognoscatur cognitis terminis. Tertio vocat̄ cōmunis animi cōceptio q2 ab itellectu multor̄ facilr̄ concipitur. Quarto dr̄ ppositio p se nota q2 apprehēsis terminis eius sine noticia cuiscūq3 ppositionis pōt cognosci. Un̄ vna maxia differt ab alia i h̄ q i vna sūt alij τ alij termini ex qb⁹ cōstituūtur tales maxime. Et etia3 ē alia τ alia hitudo termior̄u3 i diuersis maximis positor̄ sicut in hac maxia. De quocūq3 pdicatur diffinitio τ diffinitum. vt isti duo termini diffinitio τ diffinitū vel hitudo eor̄ adiuicē dicūtur loc⁹ differentia maxime. τ p illos differt illa maxia ab ista De q̄cunq3 pdicatur spēs de illo pdicatur gen⁹ illi⁹ spēi. Et sic isti duo termini gen⁹ τ spēs sūt loc⁹ dr̄ia maxie. Et sic p3 q ille maxie differunt p habitudines τ p illos t̄minos. q2 p tales hitudines fūdant̄ i t̄minis siue i reb⁹ significatis p t̄mios. ideo tales maxie p illos terminos differre dicūtur.

Secundo sciendum est q locus maxima et locus differētia maxime ad inuicem differunt. quia locus differētia maxime

dic termios vel hitudinē t̄mioꝝ ipius maxie in q̄ firmaī argumētū dyaleticū. Loc⁹ vo maxia dic̄ ꝑ pōez ex illis termis ꝯstitutā. q2 ꝓpō explicat q̄l' ē hitudo añtis ⁊ ꝯñtis. ⁊ roborat talē habitudinem. Ex q̄ seqtur alia dr̄ia. s. ꝙ argumētū dyaleticū firmaī i loco dr̄ia maxime icōplete: ⁊ in loco maxia cōplete. vt si q̄ratur. vn̄ loc⁹. hō currit. g̃. aīal currit. ⁊ r̄ndeaī a spē ad gen⁹ nō ē termiatū adhuc argumētū. q2 pōt dubitari q̄lis ē habitudo iter spēz ⁊ suū gen⁹. sed qñ vltra q̄ritur maxia. ⁊ r̄ndetur. de q̄cūq3 p̄dicatur spēs de illo p̄dicatur gen⁹ illi⁹ spēi ⁊ tūc ꝯplete ⁊ pfecte termiaī argumētū. nec pl⁹ vlla dubitatio reliq̄ī. Ex p̄dcis p3 qd q̄riī cū q̄riī vn̄ loc⁹. Solū eni q̄ritur d̄ habitudie termini iferrentis ad terminū illatū: siue añtis ad ꝯñs. iō loc⁹ dr̄ia maxie d̄ suo formali significato significat talē habitudinē. s. termini iferrētis ad terminū illatū siue añtis ad ꝯñs: ⁊ ꝯnotat siue denoiat ipos termios hn̄tes talē hitudinē. S3 cū q̄ritur maxia: nihil aliud q̄ritur nisi q̄ ē regula ꝯfirmatia ꝯñe siue q̄ ē ꝓpō ꝑ se nota explicās hitudinē terminoꝝ ⁊ cū hoc ꝯfirmās hitudinē añtis ad consequens.

Tertio sciēdū ē ꝙ loc⁹ dr̄ia maxie diuidiī i locū extrisecū. itrisecū ⁊ mediū. Locus itrisec⁹ sic diffinitur. Est qñ sumitur argumentū ab his q̄ sūt de suba terminoꝝ i questiōe positoruz. ita ꝙ termin⁹ iferēs sit de eēntia illati. Et sic itelligitur illa diffi⁹. loc⁹ itrisec⁹ ē qñ iter terminuz iferētez ⁊ t̄minū illatū ē itrinseca hitudo. inter illa .n. tc̄ dr̄ locus intrisecus. ⁊ tūc capitur itrisecū generaľr ꝑ oī illo qd̄ ē i alio f̄m aliquē modū eēndi in. ⁊ nō accipiī ꝓpe, put itrinsecū ē illō qd̄ est de intriseca ꝯpōe ⁊ eēntia eius. Et ab alijs sic diffinitur Est termini maxie vel regule ꝯfirmatiue alicuius ꝯñe dyaletice. cuius termin⁹ inferrēs ⁊ termin⁹ illatus supponūt ꝑ eodē ꝯuertibiľr. vel significāt idē ꝯuertibiľr. aut de vno eoꝝ verificaī eē in aliq̄ mō eēndi i. Ex^m p̄mi sic arguēdo. hō currit. g̃. risibile currit. h̄ termin⁹ iferens. s. hō. ⁊ termin⁹ illat⁹ .s. risibile sūt idē reaľr ⁊ supponūt ꝑ eodē. Ex^m secūdi. nihil ē loc⁹ ñ replet⁹ corpe. g̃. nihil ē vacuū. illi termi significāt idē. Ex^m tertij. vt dom⁹ ē. g̃. paries ē. ibi vn⁹ eoꝝ terminoꝝ v̄ificatur de altero f̄m aliquē modū eēndi in. Loc⁹ extrisecus sic diffinitur. Est qñ termini maxie vľ regľe ꝯfirmatiue alic⁹ ꝯñe dyaletice cuius termius iferens repugnat termino illato. Et q̄uis inter termios aliqñ nō sit hitudo ꝯuemētie. tñ iter eos ē hitudo repugnātie. iō inter ipos pōt eē locus. S3 loc⁹ medius sic diffinitur. Est qñ sumitur argumētū ab his que pti3 ꝯueniūt ⁊ ptim dr̄nt cū terminis i questione positis. hoc est dictu. loc⁹ medi⁹ ē loc⁹ cui⁹ termin⁹ inferēs pti3 ꝯuenit ⁊ ptim differt a termio illato. sic s̄t ꝯcretū ⁊ abstractū q̄ ꝯueniūt i re significatā. ⁊ differūt in mō significādi. Ex q̄ p3 ꝙ nō dr̄ loc⁹ medius eo ꝙ aliquid mediet iter terminū iferentē ⁊ terminū illatū. q2 sic oīs locus eēt medius cū oīs loc⁹ sit hitudo mediās iter terminos. sed dr̄ loc⁹ medi⁹ quodāmō ꝑ pticipationē loci intrīseci ⁊ extrīseci. eo ꝙ terminus inferens pti differt ⁊ pti ꝯuenit cū termino illato. vt bene seqtur. albū est coloratum ergo albedo est color.

Sed contra p̄dcā arguitur p̄ sic. Argumētū ⁊ locus idē sunt. ergo loc⁹ nō est sedes argumenti. añs p3 in isto argumento hō currit. ergo aīal currit. hō est argumētu3 eo ꝙ habet potestatē ꝯcludēdi cōclusionē. ⁊ est loc⁹. eo ꝙ est spēs includēs habitudinē ad aīal quod ē genus. ¶ 2⁹. arguitur sic. loc⁹ dr̄ia maxie ē pars maxime. ergo mēbra illius diuisionis coicidūt: ergo. ¶ 3⁹. arguitur sic. Oīs locus est habitudo. sed termini nō sūt habitudo. ergo termini nō sūt locus. ¶ 4⁹. arguitur sic. locus a cā efficiente ad suū effectum est loc⁹ intrinsecus. ⁊ tamen causa efficiens est extrinseca suo effectui. ergo diffinitio loci intrinseci non est bona.

Ad rōnes Ad p̄maz dr̄ ꝙ l3 locus ⁊ argumentum sint idem fūdamentaliter. non tñ formaliter cū sint due intētiones specifice distincte. ¶ Ad scd̄az distiguitur añs. vel si capiatur formaliter ⁊ ꝑ per se significato ⁊ sic negatur vel pro per se denominato. ⁊ sic iterum distinguitur. vel ꝙ sit pars materialis maxime ⁊ sic conceditur. vel formalis ⁊ quiditatiua: ⁊ sic negatur. ¶ Ad tertiam distinguitur maior. vel si capiatur loc⁹ ꝑ per se significato. ⁊ sic ꝯceditur vel ꝑ denoiato ⁊ sic negaī. imo termini maxie sūt denomiatie loc⁹ dr̄ia maxime. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ ꝯcediī maior ⁊ distinguitur mior. q2 aliqd pōt dici dupľr extrisecū alteri. Uno⁹ q2 nō ē de intrinseca ratiōe eēndi ⁊ compositione eius: ⁊ sic conceditur minor. Alio modo aliquid dicitur esse extrinsecum alteri quia totaliter est extra ipm tam secundum actum q̄3 secundum virtutem. ⁊ secundum nullum modum essendi in ipo continetur: ⁊ sic causa efficiens non est extrinseca suo effectui quia virtualiter in eo continetur.

Itē loc⁹ itrīsecus diuidiī ꝑ locū a sb̄a ⁊ ꝑ locū a cōcomitātib⁹ sub3. locus a sub

stantia ē q̄ñ sumit̄ argumētū ab his q̄ sūt de substātia terminoꝝ i q̄ōne positorum. Et ille locus diuiditur ꝑ locū a diffinitione a descriptiōe ⁊ a nominis interpretatione.

¶ Circa hūc textū notandū ē primo ꝙ in tertio tractatu hui⁹ libri auctor diuidit locū intrinsecū i locū a substātia ⁊ locū a cōcomitātib⁹ substātiā Unde locus a substantia est q̄ñ sumit̄ argumētū a substātia t̄minorū in questione positorum. Que diffinitio sic itelligitur. Locus a substantia est q̄ñ termin⁹ iferēs dicit adequate ⁊ cōuertibilr totā substātiam: idest eēntiam termini illati ⁊ hoc explicite vel implicite. diffinitū eni nō dicit explicite totā substantiam diffinitionis nec descriptū d̄scriptiōis. ¶ Et notādū est ꝙ nō accipitur hic substātia ꝓut distiguitur ꝯ accn̄s aut cōtra accidentalia i ꝑdicamento accidētiū reponibilia. sed capit̄ substātia ꝓ omni illo q̄d est de eēntia siue cōsequitur eēntiam cōuertibiliter termini illati. ¶ Diuiditur eni loc⁹ a substātia ꝑ locū a diffinitione ad diffinitū. a descriptione. ⁊ interpretatione. ⁊ isti iplicite ꝯtinēt locum a diffinito a descripto ⁊ iterpretato Quoꝝ sufficiētia sic facilr pōt haberi ꝑ diffinitiones suoꝝ mēbroꝝ ⁊ ideo relinquūtur. Et quo pꝫ ꝙ ꝑ has diuisiōes solū diuidit̄ explicite loc⁹ differētia maxie. t̄n iplicite diuiditur loc⁹ maxima. ⁊ eius diuisiones faciliter possunt haberi.

Secundo sciēdū est ꝙ termin⁹ iferens est terminus positus i antecedēte habens certā habitudinē ad terminū positum in ꝯsequente. ꝑpter quam habitudinē antecedens antecedit ad tale ꝯn̄s. Sꝫ termin⁹ illat⁹ ē terminus positus in ꝯn̄te habēs certā habitudinē ad terminum positū in an̄te. ꝑpter quā habitudinē ꝯseq̄ns seq̄tur ad tale antecedēs. Et sic ārguēdo. hō est. ergo animal ē. termin⁹ iferens est hō. ⁊ terminus illatus ē animal. ⁊ rōe habitudinis illoꝝ duoꝝ terminorum adinuicē vna illaꝝ ꝑpōnū an̄tcedit ⁊ alia seq̄tur. ¶ Sꝫ restat dubiū a quo. s. locus dialeticus ꝑncipalr denoīatur an a termino iferente vel illato. Rn̄detur ꝙ denoīatur a termino inferente. q̄d ꝓbatur sic. q̄ꝛ locus denoīatur a termino i quo cōsistit tota virtus ꝓbatōis ꝯn̄tis. sed in termino inferente stat tota virtus probationis. ergo locus dꝫ ab ipo denominari. Minor pꝫ. s. q̄ꝛ si argumentū dyaleticum reduceretur ad sillogismum. tūc terminus inferrens eēt medium sillogismi. sed in medio est tota virtus probatiua vt alias dictum ē. ergo in termino inferrente est tota virtus probatiua argumenti. Non tamen debet intelligi ꝙ loc⁹ denominetur a termino inferrente fundamētaliter accepto. quia sic iste locus. sortes est homo. ergo sortes est animal. diceretur locus ab hoīe: quod ē falsum. sed debet denominari a termino inferrente formaliter accepto. idest ab habitudine s̄ꝫ quā talis habet rationem termini inferrentis. vt habitudo illius argumenti est a specie ad genus. ideo ille locus denominatur a specie. In eodē eniꝫ termino possunt fundari diuerse habitudines. vt in homine est habitudo diffiniti ad diffinitionē. ⁊ speciei ad genus. si ergo in aliquo antecedente ponatur homo ratione diffiniti aut sub alia habitudīe ille locus dicitur a diffinito. si v̄o sub habitudine speciei ille locus dicitur a specie. Cognoscitur āt sub qua habitudine ponitur terminus inferrens in antecedēte per terminum illatum. eo ꝙ si in cōsequēte ponatur diffinitio terminus in antecedēte debet poni sub habitudine diffiniti. Ex quo pꝫ ꝙ sub eodem fundamento p̄ñt fundari diuerse ⁊ plures relationes: ⁊ ille specificantur a termīo ad quē cum capiāt diffinitionē a fundamēto ergo oꝫ dicere ꝙ necessario capiant a termino cum totū eē relatiui sit ad aliud. s. ad rem.

Tertio sciēdum est ꝙ querere in aliq̄ ꝯn̄a vnde locus: non est aliud q̄ꝫ i ipa q̄rere terminum maxime vel regule confirmantis talem consequentiam. Qui quidē terminus v̄ificabilis est de termino iferēte rōe habitudinis quā habet termin⁹ inferrēs ad illatū. Ut cū queritur. Un̄ locus. aīal rōale currit. ergo hō currit. Rn̄detur a diffōne ad diffinitū. ergo nos q̄rimus illū terminum diffōnis de q̊ verificatur termin⁹ illat⁹. Sꝫ cū querim⁹ maximā querimus ꝑpōnē per se notā ꝯfirmatiuā talis ꝯn̄e. vt cū queritur maxima. aīal rōnale currit. g̊ hō currit. rn̄detur. q̄cquid verificatur de diffōe ⁊ de diffinito. ¶ Sed cū queritur q̄re locus dialetic⁹ ꝑ̄ncipalius denoīatur a termino inferente. ⁊ locus sophisticus ab illato. De prima visū est in ꝑ̄cedēte notabili. Sed ad scd̄aꝫ partem dubij dr̄ ꝙ ratio ē q̄ꝛ loc⁹ sophistic⁹ est deceptori⁹. modo deceptio latet in cōclusione. q̄ꝛ hō ꝑ augmētatōeꝫ sophisticā d̄cipit̄ credēdo ꝙ ꝑꝑ talē argumētationē debite iferatur seu ꝓbetur aliq̄ ꝯ°. que t̄n non ꝓbatur nec infertur. ⁊ sic deceptio in loco sophistico latet in t̄mino illato. ⁊ sic denoīatur huiusmodi locus a termino illato. Unde circa ꝑ̄dictā diuisionē loci a sub̄a in locū a diffōne. descriptione. ⁊ interꝑ̄tatione aduertēdū ē ꝙ diffō potest capi du

pliciter: vno mō ꝓprie ꝓ orōe ↄuertibilr explicāte q̄ditatē ⁊ eēntiā rei significate per diffinitū. ⁊ hoc ꝓ cise ꝑ eēntialia. ⁊ hoc modo sola diffō q̄ditatiua ē diffō. Uerū est tñ ꝙ ab aliq̄b⁹ diffinitio cālīs ꝓpter silitudinem quā habet cū diffōne q̄ditatiua. q̄nq̄ȝ vocat̄ diffinitio stricte capiēdo diffōnem. Et silr̄ tu do que ē īter diffinitionē causalē ⁊ q̄ditatiuā est ista q̄ sicut ī diffōne cāli ponunt̄ termini īportātes cām vel cās rei significate ꝑ diffinituȝ. sic etiam in diffinitōe q̄ditatiua ponit̄ terminus qui īportat for mam ⁊ eēntiā rei significate per diffinitū. Alio mō accipitur diffō ḡnaliter ꝓ oī illo qđ explicat eēntiā alic⁹ siue a priori siue a posteriori. ⁊ sic diuidit̄ ī diffi nitionē q̄ditatiuā causalē ⁊ q̄d noīs. Et isto mō. nō capit̄ diffinitio ī ꝓposito. prīo mō. qđ patet q̄ ad vi dendum diāliter mēbra p̄dicte diuisionis oportet ꝙ diffō capiat̄ vt se extendit tam ad diffinitioneȝ q̄ ditatiuā q̄ȝ causalē. Sed descriptio capitur pro oī orōe explicāte ↄuertibilr naturā d̄scripti. que qui dē oratio accñtalr ⁊ denominatiue p̄dicatur de d̄ scripto. vt homo est aīal risibile. ē descriptio hoīs Et īterp̄tatio in ꝓposito capit̄ ꝓ orōe conuertibilr ⁊ synonime explicāte modū significādi alicui⁹ t̄mi ni. ⁊ sic īterpretatio est diffō q̄d noīs. ⁊ īterpretatū est diffinitū. diffinitōe quid nominis. Et dr̄ notāter ↄuertibilr explicante modum interpretandi. quia si non. talis locus non teneret.

Sed contra p̄dicta arguit̄. prīo sic. Quecunq̄ȝ cōcomitant̄ subaȝ ali cuius rei sunt extra ipam ergo loc⁹ a ↄcomitanti bus substātiā ē extrīsecus. ¶ Scđo arguitur sic: Res sp̄ denoīatur a fine. q̄ s̄m phm̄ scđo de aīa. a fine vnūquodq̄ȝ iustū ē apellari. ergo locus dialeti cus dȝ denoīari a termino illato ⁊ non īferente. ¶ Tertio arguit̄ sic. si locus denoīatur a t̄mino in ferente seq̄retur ꝙ iste locus ꝑ quē tenet ista ↄñā: hō currit. ergo aīal currit. denoīaret̄ ab hoīe. ↄñs ē fl̄m q̄ denoīatur a spē. ¶ Quarto arguitur sic. ꝓ bando ꝙ locus nō denoīatur a t̄mino īferēte secū de ītentionalr capto. si sic seq̄retur ꝙ loc⁹ a diffōe ad diffinitū. a descriptōe ad descriptū. ⁊ sic ī alijs. eēnt loci a relatiuis. ↄñs est falsū ⁊ ꝓbatur ↄñā. q̄ spēs ⁊ gen⁹ dnr̄ correlatiue sic diffō ⁊ diffinitum.

Ad rōnes Ad p̄mā dr̄ negādo añs capiē do eē extra aliud vt dr̄ illud qđ nullo mō eēndi in est in alio quomō accipitur hic. q̄uis accipēdo eē extra aliud vt idē est quod nō eē de ↄpositione ītrinseca ⁊ eēntiali. añs sit ꝑticula riter verū non tñ vlr. q̄ a genere sumit̄ locus a con comitantibus subaȝ. ⁊ tñ genus nō ē extra subam rei. ¶ Ad scđāȝ dr̄ ꝙ non dȝ sp̄ vnumquodq̄ȝ de nominari a suo fine. Scđo pōt dici ꝙ quanuis in ill' que dicūt cālitatē finis res sp̄ denoīatur a fine. non tñ in ill' que dicūt cālitatē efficientē cuiusmo di est loc⁹. Tertio pōt dici ꝙ non est icōueniens lo cū denoīari a termino illato minus p̄ncipalr. cū hoc tñ stat ꝙ p̄ncipalr denoīetur a termino infe rente. ¶ Ad 3ᵃᵐ dr̄ ꝙ ↄñā denoīatur a termio in ferente. idest ab habitudine termini inferentis ad illatum. Et vltra cuȝ dicitur ꝙ loci a specie ad ge nus. a diffinitione ad diffinitum. ⁊ sic de alijs. eēnt loci a relatiuis. negatur ↄñtia. q̄ species et genus non capiuntur hic formalr. ideo illud quod signifi catur in secundis intentionibus exercetur in pri mis. est tñ verū ꝙ si exerceretur in secundis inten tionibus ꝙ esset locus a relatiuis. Et per hoc etiā patet solutio quarti argumenti.

¶ Diffō ē orō īdicās quid ē eē rei per eēntialia. locus a diffinitione est habi tudo diffinitionis ad diffinitū. ⁊ cōtiet quattuor argumēta ⁊ quattuor maxias Primo subijciēdo diffōnē affirmatiue vt aīal rōnale currit. ergo homo currit. Maxia. quicquid p̄dicatur de diffōe ⁊ de diffinito. Secūdo predicando diffō nem affirmatiue. vt sortes est aīal ratio nale mortale. ergo sortes ē homo. Ma xima. de quocunq̄ȝ predicat̄ diffō ⁊ dif finitū. Tertio subijcēdo diffinitōȝ nega tiue vt aīal rōnale mortale nō currit. er go hō non currit. maxima. q̄cq̄d remo uet̄ a diffōne etiā remouet̄ a diffinito. Quarto p̄dicando diffinitōēȝ negatiue. vt lapis non est animal rationale mor tale. ergo lapis non est homo. maxima A quocūq̄ȝ remouet̄ diffinitio ⁊ diffi nitū. locus a diffinito est habitudo ipi us ad suam diffinitionem. ⁊ ꝑtinet q̄tu tuor argumenta ⁊ quatuor maximas. sicut locus a diffinitione. Primo subij ciendo diffinitū affirmatiue. vt hō cur rit. ergo aīal rationale mortale currit. maxima. Quicquid predicatur de dif

finito ⁊ etiā de diffōne. Secūdo p̄dicādo diffinitū affirmatiue. vt sortes ē hō. ergo sortes ē aīal rōale mortalē. maxima. De quocūq3 p̄dicat̄ diffinitū ⁊ diffinitio. Tertio subijciēdo diffinitū negatiue vt hō ñ currit. ergo aīal rōale mortale ñ currit. maxīa. Quicqd rēouet̄ a diffinito ⁊ etiā a diffōe. Quarto p̄dicando diffinitū negatiue. vt lapis non est hō. ergo lapis non est aīal rōnale mortale. maxima. A quocūq3 remouetur diffinitum ⁊ etiā diffinitio. Et sciēdū q̄ locus sp̄ dꝫ denoīari a t̄mino īferente ⁊ ñ ē ab illato. vt qñ diffinitio est īferēs ē locꝰ a diffōne. quādo vero diffinitū ē īferens est locus a diffinito. Descriptio est oōo significans eē rei p̄ accñtalia. vt aīal risibile ē descriptio hoīs. Vel sic. Descriptio ē oōo ꝯstās ex gñe. ⁊ ꝓprio. vt aīal risibile. locus a descriptōe est habitudo descriptōis ad descriptū. ⁊ cōtinet q̄ttuor argumēta ⁊ q̄ttuor maximas sicut locus a diffōne. ⁊ formant̄ hic eodē mō argumēta ⁊ maxīe sicut ibi nisi q̄ ibi ponitur diffinitio ⁊ diffinitū. hic vero descriptio ⁊ descriptū. Interp̄tatio est duplex. Quedā enī est q̄ non ꝯuertit̄ cum īterpretato suo. vt ledens pedē ē interpretatio huiꝰ noīs lapis. Alia ē que cōuertitur cū interpretato suo. vt amator sapīe ē īterpretatio hꝰ noīs philosophꝰ: ⁊ hoc mō sumit̄ hic. Et diffinit̄ sic. Interp̄tatio ē expōni noīs minꝰ noti per aliud nomē magis notū. vel p̄ integrā oōnem. locus a noīs interpretatione ē hītudo īterpretatōis ad īterpretatū ⁊ ꝯtinet tot argumēta ⁊ tot maxīas sicut locus a diffōe. Primo subijciēdo īterpretationē affirmatiue. vt amator sapientie currit. ergo philosophus currit. maxima. Quicqd p̄dicat̄ de īterpretatōe ⁊ de īterpretato. Vel fit a p̄te predicati. vt sortes ē amator sapīe. ergo ē philosophꝰ. maxīa. de quocūq3 p̄dicat̄ īterpretatio ⁊ īterp̄tatū. Negatiue sic a p̄te subi vt amator sapīe nō currit. ergo philosophus nō currit. maxīa. Quicqd rēouet̄ ab interpretatione ⁊ etiaꝫ ab interpretato. A p̄te predicati sic. sortes non ē amator sapīe. ergo nō ē philosophus. maxīa. A quocunq3 remouet̄ īterpretatio ⁊ etiam interpretatum. ⁊ eodem modo intelligitur de interpretato sicut de diffinito.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄rio q̄ ad notificādū locū a diffinitiōe petrus hyspāus p̄mittit diffinitionē diffinitiōis dicēs. Diffō ē oratio īdicās qd est eē rei p̄ eēntialia. Et debꝫ sic exponi. Diffinitio est oōo explicās ꝯuertibilr̄ qditatē siue eēntiā diffiniti p̄cise p̄ eēntialia. s. p̄ genꝰ ⁊ dr̄iā. Ex quo seq̄tur q̄ hic nō capit̄ diffō p̄ q̄cunq3 diffōne sed spāliter p̄ diffōne qditatiua tm̄. Ulteriꝰ sequit̄ q̄ diffō vt ē qd ꝯplexū ⁊ p̄ denominato nō pōt diffiniri sed solū p̄ p̄ se significato ⁊ vt ē vna scōa itētio. ⁊ vt sic ē quid īcōplexū. Quid āt sit locꝰ a diffōne. quid locꝰ a diffinito. quādo ⁊ quot modis teneatur. ⁊ q̄ sunt eoꝝ maxime pꝫ clare in textu. Est āt aduertendū q̄ diuersimode sumit̄ locꝰ dialeticus a diffōne. ad diffinitū. ⁊ petitio p̄ncipij. ⁊ locꝰ demōstratiuꝰ. Uñ diffō ⁊ diffinitū p̄nt duplr̄ ꝯsiderari. Uno mō inq̄tū diffō ⁊ diffinitū. ⁊ hoc duplr̄. Uno mō p̄ respectum ad p̄dicata q̄ notiori mō ꝯueniūt termīo illato q̄ īferenti. ⁊ sic ab eis sumitur petitio principij. Scōo mō ad p̄dicata q̄ notiori mō ꝯueniunt t̄mino īferēti q̄ illato. ⁊ sic sumitur locꝰ dialeticꝰ. Alio mō ꝯsiderat̄ diffō s̄m q̄ explicat p̄ncipia eēntialia diffiniti p̄ que demonstratiue ⁊ ꝓpter quid cognoscitur ꝓpria passio īesse diffinito. ⁊ sic a diffōne ad diffinitū sumit̄ locꝰ demōstratiuꝰ. Locꝰ aūt dialeticꝰ a diffōne ad diffinitū non ē semp̄ bonꝰ. nō enim termini hn̄t suppōnē simplr̄ significātē. s. cū arguitur respectu p̄dicatoꝝ scōe intentionaliter. siue predicatorum ponentiū dr̄iam inter diffinitionē ⁊ diffinitum. Diffinitio enim ⁊ diffinituꝫ differūt ⁊ conueniunt. ideo non dꝫ argui ab vno ad aliud respectu predicatorum que conueniunt vni ea par

te qua differunt ab alio. ꝛ ideo hic nō bene arguit aial rōnale est diffinitio. ergo hō ē diffinitio. Nec hic. aial rōnale est oratio ɔposita ex gñe ꝛ dria. gº homo est oratio ɔposita ex gñe ꝛ dria. ꝛ sic de alijs argumētis similibꝰ. Posset etiā addi aliꝰ casus in quo nō tz. s. qñ diffinitio ꝛ diffinitū ponunt a pte p̄dicati p̄cise post ꝟba actū aie interiorē significātia vt scio. cognosco. itelligo ꝛ sic de alijs. Rō ē qꝛ tē appellāt suas rōnes formales. ꝛ ideo nō sequtur. itelligo aial rōnale. ergo itelligo hominē eo ꝙ i rigore logice aññs pōt esse verum ɔñte exnte falso.

Secundo sciēdū ē ꝙ descriptio est oratio idicās qd est eē rei p accidentalia. Ex quo pz ꝙ diffinitio ꝛ descriptio ɔueniūt in hoc ꝙ vtraqꝫ explicat esse eēntiale siue eēntiā rei Sed differūt qꝛ diffinitio explicat illud eē p p̄ncipia eēntialia. descriptio ꝟo p accidētalia. Et dicit p accidētalia ꝛ nō per accidētia qꝛ supiꝰ aliqñ describit p sua inferiora q̄ ꝓprie nō sūt accidētia eiꝰ q̄uis dicunt accidētalia. eo ꝙ hñt modū accidentiū. i. h ꝙ sūt extra eēntiā sui supioris sic̄ ꝛ accidētia Duplicia aūt sūt accidētia. qdā sūt idiuidui q̄ dicūtur accidētia cōmunia. Alia sūt accidētia spēi que dicūtur accidētia ꝓpria. Et ergo si i descriptione ponātur accidētia illa debēt eē ꝓpria eo ꝙ descriptio vno mō diffinitur ꝙ ē oratio cōstās ex gñe ꝛ ꝓprio. vt aial risibile ē dscriptio hominis. Qui autē sint loci a descriptiōe ꝛ descripto. quot modis ꝛ quomō tenēt. ꝛ quot sūt eiꝰ maxime clare pz i textu. Et ad debite arguēdū obseruandi sīt illi casus i quibus nō tenet locus a diffinitione ad diffinitū Uñ diffinitio ꝛ dscriptio possūt capi dupl'r. Uno mº p denominato ꝛ tūc sūt orationes cōposite ex genere ꝛ ꝓprio ꝛ ex genere ꝛ differētia. Alio modo pñt capi p per se significato. ꝛ tunc sunt relatiōes rōis cāte p actū itellectꝰ ɔpātis diffinitionē ad diffinitū. ꝛ descriptōez ad descriptū. ꝛ h mō capiūt h̄

Tertio sciēdū ē ꝙ duplex ē iterp̄tatio. qdā ē conuertibilis cū iterp̄tato: vt amator sapientie interp̄tatur phs. Alia ē nō cōuertibilis q̄ excedit iterp̄tatū. vt ledēs pedē excedit lapidē. Alia ē iterp̄tatio q̄ exceditur ab iterp̄tato vt p̄fecte factū exceditur a pfecto. Locꝰ āt ab iterp̄tatōe ad iterp̄tatū vel eɔ solū sumitur ab interp̄tatione ɔuertibili. eo ꝙ sicut p̄us dictū ē in oi loco a suba terminꝰ iferēs ꝛ terminꝰ illatꝰ debēt eē ɔuertibiles. Diffinitur ergo sic interpretatio. Est explicatio vnius nois minꝰ noti p aliō nomē magis notū. Ex quo pz ꝙ diffinitio ꝛ descriptio drnt ab interp̄tatione. qꝛ ip̄e nō explicāt vnū nomē p aliō sz explicant eēntiā siue rē significatā p nomen. Drnt ēt interpretatio ꝛ ethimologia ꝛ translatio: eo ꝙ ethimologia est prope expōsitio vnius dictōis p alias eiusdē ydiomatis. sed translatio est d̄ vno ydiomate ad aliud. Interpretatio ꝟo est superius ad ethimologiā ꝛ ad trāslationē. ꝛ fit qñ aliq̄ dictio exponitur p plures alias eiusdē ydiomatis siue diuersoꝝ. Loci aūt ab interpretatione ad interpretatū vel ecōtra tenēt eodē modo sicut dictū est de p̄cedētibꝰ. Sūt ēt alij octo loci a substātia qui i textu nō enumerant explicite. eo ꝙ sūt reducibiles ad sex p̄dictos. Tres eni reducūtur ad locū a diffinitiōe. quoꝝ p̄mus est ab vno synonimo ad aliud. zº econtra. 3º a differentia ad spēz. ꝛ hoc capiēdo differentiam p dria conuertibili cum spē. 4º qui est a spē ad driam cōuertibilem reducitur ad locum a diffinito. 5º qui est a ꝓpō ad speciem reducit ad locū a descriptōe. Sextꝰ q est ecōtra reducit ad locū a descripto. Septimꝰ q ē ab exponentibꝰ ad exposita reducit ad locuz ab iterp̄tatione. Octauꝰ q est eɔ reducit ad locū ab interp̄tato. Posset tñ oibus istis assignari vnꝰ locus cōis qui diceret locꝰ a ɔuertibilibꝰ. ꝛ posset formari facil'r argumēta ꝛ maxime p̄z locos. Quoꝝ oiuz sic hr̄ sufficientia. Nam ois locꝰ a suba sumit ab habitudie terminoꝝ ɔuertibiliū adiuicē. ꝛ hoc dupl'r. vel illi termi sūt ɔuertibiles i significādo. ꝛ sic est locꝰ ab interp̄tatione ad iterp̄tatuz. vel aliqs alius locꝰ ad vnū illoꝝ reducibilis. s. ez locꝰ a synonimo ad synonimū. vel ab exponentibꝰ ad exposita vel eɔ. Uel illi termini sunt ɔuertibiles i supponēdo. ꝛ hoc dupl'r. nam vel illi t̄mini sūt formal'r ɔuertibiles ꝛ p̄dicant de se iuicē eēntial'r: ꝛ sic est locꝰ a diffōne ad diffinitū. vel eɔ. aut aliqs alius locꝰ ad vnū illoꝝ reducibil'. s. locꝰ a dria eēntiali ad spēz imediatā. vl' ē locus a sinonymo ad synonimū. vl' illi t̄mi sīt ɔuertibiles formal'r ꝛ p̄dicātur de se inuicē ɔuertibil'r accñtal'r ꝛ sic est locus a dscriptōe ad descriptū ꝛ eɔ. vl' aliqs aliꝰ locus ad istū reducibil'. s. a ꝓpa passiōe ad suū subz.

Sed contra p̄dcā arguit. Pꝛio sic. eadez ē hitudo a diffōne ad diffinitū ꝛ eɔ. g locꝰ a diffōne ꝛ locꝰ a diffinito nō distiguūtur. ¶ zº arguit sic. dscriptōis nō ē dscriptio. g male h describit dscriptio. aññs pz. qꝛ si dscriptiōis eēt dscriptio tunc pari rōe illa dscriptio describeret ꝛ hrēt aliā dscriptionē. ꝛ iterꝫ illa aliā. ꝛ sic in ifinituz ¶ Tertio sic arguit. nō seq. iustꝰ ē amator sapie. ergo iustus est phs. ꝛ tñ arguitur ab iterp̄tatōe ad iterp̄tatū. ergo tal' locus non valet. ¶ Quarto sic arguitur. nō seqtur amator sapie ē iterp̄tatio. ergo

pħs ē interpretatio. ꝛ tamen arguitur ab interp̄/tatione ad interpretatum. igitur.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ ꝙ n̄ ē eadē bi/tudo formalr̄ iter diffiniti onē ꝛ diffinitū ꝛ ecōtra lȝ diffinitio ꝛ diffinitū sint idē realiter. ¶ Ad secūdā dr̄ ꝙ descriptio duplr̄ accipitur Uno modo p̄me itētiōalr̄ ꝛ sic ē quoddā ꝯplexū quod nō pōt diffiniri. alio mō secūde itēti/onaliter. ꝛ sic ē qd icōplexū ꝛ pōt diffiniri p diffini tionē pticularem cu us nō ē diffinitio. ¶ Ad ter tiā dr̄ ꝙ ibi ē bona ꝯn̄a. sed antecedēs est falsū sic̄ ꝛ ꝯn̄s. eo ꝙ non amat̄ nisi quod actualiter posside tur. iust ꝰergo nō hn̄s sapientiā non amat eā q̄uis eā appetet. desideriū eni ꝛ appetitꝰ sūt rei nōdum habite. amor ꝟo rei habite. ¶ Ad quartā dr̄ ꝙ cō sequentia non valet. nec arguitur ab interpretati one ad interpretatuȝ. qꝛ arguitur respectu p̄dica torum secūde intentionaliū in qbus nō vȝ ꝯn̄a.

s Eqt̄ de locis a ꝯcomitātibus substātiā qui sūt qn̄ sumit̄ ar/gumētū ab his q̄ ꝯsequūt̄ t̄mi/nos in qōne positos. Et diuidit̄. qꝛ ali/us ē locꝰ a toto. alius ē locꝰ a pte. alius a cā. alius ab effectu. alius a gn̄atōe. ali us a corruptōe. alius ab vsibꝰ. aliꝰ a cōi ter accidentibus. Locus a toto diuidi tur sicut ip̄m totū. Est eni quoddā to/tū vl̄e. aliud totū integrale. aliud totū i q̄tītate. aliud totū i modo. aliud totū i loco. aliud totū in tpe. Et s̄m hoc mł/tiplex est locus a toto. qꝛ alius ē locus a toto vl̄i. alius a toto itegrali. ꝛ sic de alijs. ꝛ silr̄ diuidit̄ locꝰ a tpe. Totū vl̄e vt hic sumit̄ ē quodlȝ supius substātia le sūptū ad suū iferius in linea p̄dicamē tali. vt aīal ad hoīem ꝛ hō ad sortem. Pars subiectiua dr̄ quodlibet iferius sub toto vl̄i sūptū. Locus a toto vl̄i si/ue a gn̄e est habitudo ip̄ius totius vl̄is ad suam ptē subiectiuā siue ad suā spe/ciem. ꝛ est semp destructiuus p̄dican/do totum. vt lapis nō est aīal. g̊ lapis n̄ est hō. Maxima. A quocūqȝ remoue tur genus siue totū vl̄e ab eodē remo/uetur spēs siue pars subiectiua. locus a specie siue a parte subiectiua est ha bitudo ip̄ius ad genus siue ad suū totū vl̄e ꝛ est semper ꝯstructiuus. ꝛ tenet duo argumēta ꝛ duas maximas. Pri mo subijciendo spēm affirmatie. vt hō currit. g̊ aīal currit. maxima. Quicqd p̄ dicat̄ de spē siue parte subiectiua: hoc etiam predicat̄ de gn̄e siue de toto vl̄i. Secūdo predicando spēm affirmatie. vt sortes ē hō. ergo sortes est aīal. ma/xima. De quocūqȝ p̄dicat̄ spēs siue ps subiectiua. de eodeȝ predicat̄ genus si ue totum vniuersale.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̊ ꝙ locꝰ a ꝯcomitā tibus substantiaȝ est qn̄ sumit̄ argumētū ab his q̄ sequūtur terminos i questione positos. i. quando terminꝰ iferēs ē intrisecꝰ termino illato s̄ȝ aliquē modū eēndi in. sed nō dicit totā eius eēntiam ade quate ꝛ conuertibiliter. Et diuidit̄ i octo spēs. vt pȝ in textu. Et si sint alij loci a ꝯcomitātibus sub/stantiā tn̄ reducūt̄ ad aliquē istoꝝ. Primꝰ locus a ꝯcomitātibus substātiā ē locus a toto ad suā pteȝ. Et qꝛ totū diuiditur in sex modos. ita ēt locꝰ diui/ditur in sex spēs. Et quia quot modis dicitur to/tum. tot modis dicitur ps: ideo etiam locꝰ diuidi tur in sex species: Sed oīa clare patēt i textu. Pri mꝰ ꝟo locus a toto ē locꝰ a toto vl̄i. ꝛ est vl̄ē supius alicuius inferioris. vt aīal respectu hoīs ꝛ equi. Et nō dȝ accipi vl̄ē ꝓꝓe p genere vel ꝓ spē vel ꝓ illo qd̊ ordinatur s̄ aliud in directa linea p̄dicam̄ tali. sȝ dȝ accipi cōiter ꝓ oī illo quod est alt̄i cōis si ue sit ens reale siue rōis siue vniuocuȝ siue analo gū. Sic ēt ꝓportionalr̄ nō capitur iferius ꝓꝓe sȝ cōiter ꝓ oī illo quod ē vnius ꝯn̄tie respcū alteriꝰ. Un̄ locꝰ a toto vl̄i ad suā ptē siue a supiori ad ife rius ē habitudo totius vl̄is ad suā ptē subiectiuaȝ siue ad suū inferius. Et s̄m hunc locū sicut s̄m p̄/cedentes possunt formari quatuor modi argumē torū ꝛ quatuor maxime q̄uis dicatur in textu ꝙ solum tenet per vnā maximā. s. arguēdo a toto ad partē negatiue ꝛ aliquando affirmatiue. vt hn̄ se qnitur. lapis non est aīal. ergo lapis nō est hō. Ex quo sequit̄ ꝙ circa hūc locū sunt tres regule siue maxie icōstātes ꝛ false. p̄ª ē arguēdo a toto vl̄i ad suā ptē affirmatie subijciendo. vt nō seqt̄. aīal cur

rit.ğ hō currit. Secūda est a toto vl'i arguēdo ad suam partem affirmatiue predicando. vt ñ seqtur asin⁹ ē aial. ergo asin⁹ ē hō. Tertia arguēdo a toto vl'i ad suā ptē subijciēdo negatiue ꝛ sine distributiōe. vt aial ñ currit. ğ hō ñ currit. Loc⁹ āt a pte subiua ad suū totū ē habitudo ptis subiectiue ad suum totum. Et tenet duobus modis. s. affirmatiue subiiciēdo. ꝛ affirmatiue pdicādo. ꝛ sic sūt due maxime. s. vere arguendo a pte subiectiua ad suum totū. ꝛ alie due sūt false. s. arguēdo a pte subiectiua ad suū totū negatiue subijciēdo ꝛ negatiue pdicando. ¶ Et ad debite arguēdū p hos locos obseruandū ē pmo ꝙ nō arguat̄ respectu pdicatoꝝ secūde itētionaliū siue ponētiū dr̄ias iñt supi⁹ ꝛ inferi⁹. aut a toto ꝛ a ptib⁹ habētibus suppositionē simplicē. Scd̄o obseruādū est ƀz aliquos ꝙ totū ꝛ pars non isequātur dictionē iportantē actuz aie iterio2ē rōne cui⁹ appellāt suas ꝓprias rōnes Tertio ē obseruandū ꝙ nō arguat̄ cū dictionib⁹ sincathegoreūaticis negationē icludētib⁹. ꝛ ꝙ ñ distribuat̄ totū vl'e. ꝓpter qd̄ nō sequit̄. sortes differt ab asino. ergo sortes differt ab aiali. nec sequit̄ sortes icipit eē albus. ergo sortes icipit eē colorat⁹ Quarto obseruādū ē ꝙ termini i añcedēte ꝛ consequente teneant̄ vniformiter. ꝛ ideo non seqtur ignis calefacit aquā. ergo ignis facit aquā. nec sequit̄. aliqs existēs vltra parisius agit parisius. q2 in antecedēte subītelligit̄ vna oratio ꝛ nō in ɔñte.

Secundo sciendū ē ꝙ a toto vl'i ad suam ptē cōstructiue ē bona ɔña si totum vniuersale distribuatur ꝛ etiam subijciendo destructiue. ꝛ etiam affirmatiue subijciendo ꝛ etiam predicando. dū tñ vbiqꝫ sit distributum per signū vl'e. vt bñ seqtur. oē aial ē substātia. ğ oīs hō ē substātia. homo ē oē aial. ergo hō est asin⁹. nullum aial currit. ergo null⁹ hō currit. Sꝫ aucto2 nr̄ hoc ōmisit q2 ibi nō arguit̄ ꝓprie a toto vl'i ad suā ptez. ſꝫ magis a toto in quātitate. Sil'r a pte subiectiua ad suū totū ē bona ɔña destructiue dūtñ negatio seqtur totum ꝛ ptē. vt bñ seqtur. hō ñ ē asin⁹. ergo aial nō ē asin⁹. Quod ꝓbatur q2 ex opposito ɔ̄dcōrio ɔñtis infertur opp^m añtis. bñ eni seqtur. oē aial ē asinus. ergo oīs hō ē asin⁹. sil'r bñ sequitur: hō nō currit. ergo aial nō currit. q2 ex opposito ɔ̄dcōrio ɔñtis infertur opp^m añtis. seqtur eni: oē aial currit. ergo oīs hō currit. Sꝫ q2 iste mod⁹ arguēdi nō tꝫ vl'r ideo aucto2 non determiat de illo. Q2 āt nō teneat vl'r pꝫ. q2 nullo hoīe exñte nō sequitur hō ñ currit. ergo aial ñ currit. q2 ſi nullus hō existeret ꝛ oīa alia aialia ab hoīe currerēt iste eēnt sil'vē. hō ñ currit ꝛ oē aial currit eo ꝙ aial ibi restringitur ad pñtes. Secūdū ergo hūc modū dicēdi iste mod⁹ arguendi sp tꝫ posita ɔ̄stātia ptis sbiue vt si hō sit bñ seqt̄. hō nō currit. g° aial ñ currit. Exq̄ seqt̄ p2imo ꝙ iste loc⁹ tꝫ vl'r quando nō ē pdicatio accñtal' vt hō non ē asin⁹. ergo aial non ē asin⁹. z° sequitur ꝙ non sp tꝫ pdicatione existente accidētali. q2 qñ nullū suppositū ptis existit. tūc non vꝫ ɔsequētia.

Tertio sciendū ē ꝙ arguēdo a pte subiectiua ad totū vl'e ɔ̄structiue non ē formalis ɔsequētia nisi obſuatio aliquib⁹ ɔditōnib⁹. ¶ p^a ꝙ totū vl'e nō distribuat̄. q2 si sic ɔsequētia nō valeret. non eni seqtur. oīs hō ē rōalis. ergo oē aial ē rōale. ¶ z^a ɔditio ē ꝙ pars subiectiua ꝛ suum totū non sumant̄ cū dictione significāte actū aie interiorē. vt nō seqtur. cognosco hoīem. g° cognosco aial. q2 poſ̄e est cognoscere rōnem specificam hoīs ꝛ ignorare rōnē aialis. ¶ Sil'r ñ valet ille locus negatiue nisi obſuatis duab⁹ conditionibus. p2ia ē ꝙ arguatur cū cōstātia partꝫ subiectiue. defectu cui⁹ non seqtur. musca non vigilat. ğ aial non vigilat. q2 si musca non eēt sicut i hyeme: añs eēt veꝝ. vel ɔñs falsū. Scd̄a ɔditio est ꝙ arguatur sine distributōe toti⁹ vl'is. ¶ Et sil'r arguendo a toto vl'i ad suā ptē subiuā negatiue est bona ɔña duab⁹ ɔditionib⁹ obseruatis. p2ima ē ꝙ totū vl'e distribuatur. ꝛ ꝓpter hoc non seqtur aial non ē rōnale. ğ homo ñ ē rōnalis. z^a ɔditio est ꝙ totuꝫ ꝛ sua pars subiectiua non sumātur cū dictiōe iportāte actū aie iteriorē. ¶ Et sil'r arguēdo a toto vl'i ad suā partē affirmatiue oꝫ obseruare duas ɔditiones. p2ima ē ꝙ ponat̄ ɔ̄stātia ptis subiectiue in añte. z^a ē ꝙ totū vl'e distribuatur. Et iste loc⁹ ñ dꝫ ꝓp2e denoīari loc⁹ a ɔcomitantib⁹ subaꝫ. ſꝫ locus a ɔcomitante subaꝫ. q2 arguēdo a toto vl'i ad suā ptē non arguitur a t̄mino iferēte ad t̄minū illatū tāq̄ p'la ɔcomitātia ſꝫ tanq̄ vnū ɔcomitās.

Sed contra pdicta arguit̄. p2io sic. bñ sequitur numer⁹ est. ergo binarius est. sil'r duo sūt. ergo vnus est. eo ꝙ ex opposito ɔñtis sequitur oppositū antecedētis. ergo loc⁹ a toto vl'i ad suā partē valet affirmatiue. ¶ z° arguitur sic. nō seqtur asinus est non hō. ergo asinus est non aial. ꝛ tamē arguitur ab iferio2i ad supius affirmatiue. ergo tal' locus non valet. mino2 patet quia sicut se habet homo ad aial ita non homo ad non aial. sed homo est iferius ad aial. ergo non homo est inferius ad non aial. ¶ Tertio sic arguit̄. non seqtur. homo fit albus. ergo homo fit aliquid. ꝛ tamen arguitur ab iferio2i ad superius affirma

tiue.ergo talis locus non valet. ¶ Quarto argu itur sic.non sequitur.asinus differt ab homine. er go asinus differt ab animali.similiter non sequit᷑. sortes incipit eē albus.ergo sortes incipit esse co/ loratus.⁊ tñ in istis arguitur per locum a pte i mō ad suum totum affirmatiue.ergo.

Ad rationes Ad primaꝫ dicitur ꝙ illa ꝯña non tenet per locuꝫ a superiori ad iferius affirmatiue.sed magis tenet per habitudinem que est inter causam ⁊ effectuꝫ vel totum integrale ⁊ suam partem. ¶ Ad secū/ dā negatur minor ⁊ eius sītitudo.quia quandocū ꝙ negatio infinitās additur superiori ⁊ inferiori ꝑ cōpositionē.tunc de superiori fit inferius ⁊ de iferiori fit superius.ideo ibi arguitur a superiori ad inferiꝰ affirmatiue. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ illa ꝯña ñ valet eo ꝙ hoc verbum fit includit negationem. Et similiter dicitur ad quartā ꝙ in illis non argu itur ab inferiori ad superius affirmatiue. quia in istis verbis differt.desinit.incipit.⁊ sic de alijs in/ cluduntur negationes.⁊ habent exponi per pro/ positiones negatiuas.

Totū integrale est quod ē ꝯpositūꝫ ex ptibus habentibus q̄ntitateꝫ: ⁊ ps eius dr̄ ps integralis. Pars integralis est q̄ cū alijs partibꝰ ꝯstituit totū. locꝰ a to/ to integrali ē habitudo totius integral᷑ ad suā partē: ⁊ est ꝯstructiuus semper vt domus est.ergo paries ē. maxima. posito toto itegrali ponitur ⁊ quelibꝫ eius pars.locꝰ a parte integrali est ha/ bitudo ipiꝰ ad suū totū: ⁊ est sp destru ctiuus.vt paries non est.ergo domus non est.maxima. Destructa pte itegra li destruitur ⁊ suū totū. Totum in q̄nti tate est vniuersale sūptū vl'r. vt omnis hō.nullus homo. Pars in q̄ntitate est quodlibet inferius ꝯtentum sub illo to to vniuersali vl'r sumpto.locus a toto i q̄ntitate est habitudo ipsius ad suam p tem: ⁊ est ꝯstructiuus ⁊ destructiuus Cōstructiuus sic.vt omnis homo cur rit.ergo sortes currit.maxima.quicq̄d predicatur de toto in quantitate ⁊ etiā de q̄libꝫ eiꝰ pte.vl' sic.si vl'is ē vera q̄lꝫ eius particularis erit vera. Destructiue sic. Nullus homo currit.ergo sortes ñ currit.maxima.quicquid remouet᷑ a to/ to in q̄ntitate ⁊ a q̄libet eius parte. vel sic. Si vl'is est falsa q̄libet eius pticu/ laris erit falsa.locus a ptibus in q̄ntita/ te est habitudo oiūꝫ partiū i q̄ntitate sil' sūptarū ad suū totū. ⁊ tenet ꝯstructiue ⁊ destructiue. constructiue sic. vt sortes currit.plato currit. ⁊ sic de alijs. g̊ ois hō currit.maxia.q̄cq̄d p̄dicat᷑ de ptibꝰ i q̄ntitate sil' sūptis ⁊ de suo toto.destru ctiue sic.sortes nō currit.plato nō cur/ rit. ⁊ sic de alijs.ergo nullus hō currit. maxima. quicq̄d remouet᷑ a ptibus in q̄ntitate sil' sūptis. ⁊ ab eius toto. vl' si q̄ libꝫ singl'is ñ ē vera sua vl'is ñ erit vera.

¶ Circa hūc textū notādū ē p̊ ꝙ totū integrale ē illud quod ꝯstat ex partibꝰ q̄ntitatē habētibus. Dr̄ aūt q̄ntitatē habētibꝰ.ad drīam totoꝝ de quoruꝫ rōe nō est hr̄e ptes q̄ntitatiuas.⁊ iō non dantur il/ le descriptiones de oi toto ⁊ oibus partibus inte gralibus q̄ntitatiuis. Jō Boetiꝰ al'r diffinit totum integrale.qꝛ ōmittit illā pticulā. q̄ntitatē habētibꝰ ⁊ dicit sic. Totū integrale est quod ē ex partibus Et hec diffinitio ē generalior p̄ma. Vñ ps itegral' diffinitur sic:ē aliquod ex quo cū alio resultat ali quod totū. Vñ duplex est pars integralis.q̄dā est homogenea.alia etherogenea. Pars homogenea ē q̄ est eiusdē nature siue speciei cū suo toto. Et ta lis pars suscipit predicationē sui totius. vñ quelꝫ ps aque est aqua ⁊ quelꝫ pars sāguis est sāguis. Pars v̊o etherogenea est illa que ē alterius natu re siue rōnis a suo toto. ⁊ talis nō suscipit predica tionē sui totius affirmatiue ⁊ in recto.falsū ē eni dicere ꝙ caput hoīs est hō ⁊ brachiū hoīs ē hō.ite rū pars etherogenea est duplex.qꝛ quedā ē p̄nci/ palis.alia ē minus p̄ncipalis.ps p̄ncipalis est sine qua totū nō pōt eē.pars vero minꝰ p̄ncipalis ē sine qua totū pōt eē vt pes vel manus. ¶ Jstis nota/ tis isert᷑ hec ꝑpō. Locꝰ a toto integrali ad eiꝰ ptem minꝰ p̄ncipalē nō tꝫ ꝯstructiue.ꝓbatur sic.qꝛ non seq̄tur.hō est ergo pes est. Similiter locꝰ a pte mi nus principali ad suū totum nō valet destructiue qꝛ non sequitur .coquina nō ē.ergo domus non ē Et sil'r ianua vel fenestra non ē.ergo domꝰ nō est.

¶ Secda ppõ ē. Locus a toto itegrali ad ei⁹ ptem pncipalē bñ valet ɔstructiue respcū hui⁹ verbi est scdi adiacētis. qꝛ bene seqtur domus ē. ergo fūdamētū est. Et maxima p quā tenēt iste ɔñtie ē ista. Toto itegrali posito ponit̄ ꝛ eius ps. ¶ 3ᵃ pposi tio est. Loc⁹ a pte itegrali magis pncipali ad suū totū itegrale bene valet respectu hui⁹ verbi scdi adiacentis. s. est. quia bene seqtur. coꝛ non ē. ergo homo nō est. silr fundamentū non ē. ergo domus nō est. Et dr̄ notanter respectu verbi ꝛ secūdi adiacentis. qꝛ respectu verbi tertij adiacentis tales ɔñtie non valēt. nō enī seqtur paries ñ valet cētū libras. ergo dom⁹ non valet centū libras. ¶ Et si qratur. vtrū valeat respectu hui⁹ verbi est tertij adiacētis Ad hoc dr̄ ꝙ bene valet respectu eoꝝ que sequuntur ad hoc verbū est. vt bene seqtur dom⁹ est ens. ergo ꝛ pies. ¶ Unde ad hūc locū reducit̄ locus a noīe collectiuo ad eius ptē ꝛ ecōtra. ꝛ tenet eodē modo sicut pcedēs. vt bene sequit̄. ppls est. ergo homo est. sed non sequitur exercit⁹ est ergo equus est. qꝛ sine equo pōt eē exercitus. ¶ Et silr ad hūc locū reducit loc⁹ a toto numerali ad suā ptē ꝛ eō. ꝛ tenet eodē mō sicut pcedēs. vt bñ seqtur qttuoꝛ sūt. ergo duo sūt. ꝛ vltra. duo nō sunt. ergo qtuoꝛ non sunt. sꝫ nō seqtur: quattuoꝛ sūt plura duob⁹. ergo duo sūt plura duob⁹. neqꝫ seqtur qttuoꝛ sunt alia a duobus. ergo duo sūt alia a duob⁹. ¶ Sꝫ queri t̄ quō differūt totū vl'e ꝛ totū itegrale. Rñdet̄ ꝙ sic differūt. nā totū itegrale ɔponit̄ ex ptib⁹ ptib⁹ ꝛ est ille ptes sit̄ sūpte. nec stat ipꝫ eē sine ptib⁹. Sꝫ totū vl'e ē qd ñ ɔstat ex ptib⁹ itegralib⁹ ꝛ hoc subiectiuis. sꝫ ē potētialr ɔtinēs oēs suas ptes subiuas.

Secundo sciēdū ē ꝙ ɔñr auctoꝛ dtermiat de toto i quātitate ponens pmo diffinitionē q̄ ē ista. Totū i quātitate ē vl'e vl'r sūptū. vt nullus hō currit. oīs hō currit. ibi hō est totū i quātitate nō pꝫ se sꝫ ꝙm ꝙ ē distributū p illud sigᵐ oīs ꝟtute c⁹ tenet̄ vl'r. nā si pꝫ se sumat̄ ē totū vl'e. Unñ totū vl'e ꝛ totum i quātitate sūt idē eēntialiter. sed differūt i h̄ qꝛ totū vl'e iportat nāꝫ vl'eꝫ p modū vni⁹. sꝫ totū i quātitate illā iportat p mōꝫ pluriū ꝛ multiplicatā p sua iferiora. Et ita pꝫ ꝙ aggregatū ex signo vl'i ꝛ termio cōmūi nō ē totuꝫ in quātitate. Probat̄ qꝛ totū i quantitate dꝫ verificari d qualibꝫ sua pte. sed aggregatū ex signo vl'i ꝛ termio cōmuni distributo p eū nō pōt verificari d eo p qlibet sua pte. ḡ aggregatū tale nō ē totuꝫ i quātitate. Nā oēs iste sūt false. soꝛtes ē oīs hō. plato ē oīs hō. Unñ termin⁹ communis distribut⁹ p signū vl'e vocat̄ totū i quātitate p similitudineꝫ ad quantitatē cōtinuā. qꝛ sicut cōtinuū est diuisibile i plures ptes quarum qlibꝫ suscipit pdicationem totius. ita silr totū in quantitate multiplicatur in plures ptes de quibus predicātur vere ꝛ affirmatiue. Unñ partes totius i quantitate sūt singularia alicuius superioꝛis. Et i pdicta diffinitione ponit̄ vl'e loco generis. ꝛ residuū ponitur ad dr̄iam totius vl'is ꝛ alioꝝ totorum. Unde locus a toto i quātitate est habitudo totius in quantitate ad suam ptē. Et tꝫ ɔstructiue ꝛ dstructiue subijciēdo ꝛ predicādo in recto vel in obliquo. Unde dantur quatuoꝛ regule ad arguendum p locum a toto i quantitate ad suam partē. Prima est ꝙ arguendo a toto in quantitate ad quālibet ei⁹ partē affirmatiue est bona consequentia posita constantia subiecti i añte. vt bene sequitur. oīs homo currit. ꝛ omnis hō ē ergo soꝛtes currit. ¶ 2ᵃ regula est ꝙ arguēdo a toto in qtitate ad qlibet eius partē affirmatiue pdicādo est bona ɔña. vt bñ seqtur. soꝛtes videt oēm hoiem. ḡ soꝛtes videt hūc hoiem. ¶ 3ᵃ regula ē ꝙ arguēdo a toto in qtitate ad qlibꝫ eius ptē negatiue ē bona ɔña. ꝛ subijciēdo. vt bñ seqt̄: nullus hō currit. ḡ soꝛtes nō currit. nec oꝫ addere ɔstātiā subiecti in añte. qꝛ ad ꝟitatē negatiue non reqritur aliquid vel aliquā eē ex pte rei. ¶ 4ᵃ regula ē. a toto in qtitate ad suā ptem negatiue pdicādo ē bona ɔña. vt bene seqtur. soꝛtes non videt hoiem. ergo soꝛtes non videt platonē. Et vltra dhet obseruari ꝙ nō arguatur a toto in qtitate explicite vel iplicite dmonstrādo p nomē demōstratiuū. qꝛ si tūc ponitur ex pte subiecti facit ppōneꝫ singl'eꝫ. ꝛ iō nō arguitur a toto i qtitate. sꝫ ab vno singl'i ad aliud. vt nō seqt̄. oīs hō ē totū in qtitate ḡ soꝛtes est totum in qtitate. 2° dꝫ obſuari ꝙ arguendo affirmatiue arguatur solū ad supposita p qbus distribuitur termin⁹ cōis. Nā si argueretur ad alia opoꝛteret ɔñaꝫ valere. Ex quo seqt̄ p° ꝙ arguēdo a termino distributo i termino dꝫ argui solū ad supposita in termino. 2° sequitur ꝙ arguendo in pdicationib⁹ accñtalib⁹ nō dꝫ argui affirmatiue ad supposita nō exñtia eo ꝙ in pdicationib⁹ accñtalibus restringunt̄ ad exñtia. tñ arguēdo negatiue bñ valet. 3° sequitur ꝙ in pdicationib⁹ non accñtalib⁹ pōt argui affirmatiue ꝛ negatiue tam supposita exñtia q̄ nō exñtia p h̄ ꝙ in talib⁹ pdicationibus termini non restringūtur sed stant indifferenter pro omnibus suis suppositis. Tertio debet obseruari ꝙ distributio signi vniuersalis ñ impediatur per negationem aut per aliquid aliud Ex quo sequitur ꝙ hic ñ arguitur a toto i qtitate

ſortes n̄ videt hoīe3.ergo ſortes nō videt platonē.

Tertio Sciēdū ē ꝙ locꝰ a pte totiꝰ ī quātitate ē habitudo eius ad ſuū totum.⁊ tenet affirmatiē ⁊ negatiue ſubijciēdo ⁊ ꝑdicādo. ¶ Et ſm hūc locū ponunt̄ aliq̄ regule generales. quaꝝ q̄libet ꝯtinet duas ſpāles. ¶ Prima ē ꝙ arguēdo a ptibuſ totiꝰ ī q̄ꝫtitate ſufficiēter enumerat̄ ad ſuū totū affirmatiue tā ſubijciendo q̄ꝫ ꝑdicādo eſt bona ꝯn̄a. vt bn̄ ſequit̄. ſortes currit. plato currit.⁊ ſic de alijs.ergo oīs hō currit. ¶ zᵃ regl̄a eſt ꝙ arguēdo a ptibus totius in q̄ꝫtitate ſufficienter enumeratis ad ſuū totū negatiē tam ſubijciendo q̄ꝫ ꝑdicādo ē bona ꝯn̄a. vt bn̄ ſeqtur. ſortes nō currit. plato nō currit ⁊ ſic de alijs.ergo nullus hō currit. ¶ Ultra tn̄ h̄ oꝫ obſuari in iſto loco. Prio ꝙ nō arguatur a plībus determinatis ad vnam detminatā.⁊ ad hoc vitandū datur tale documentuꝫ ꝙ quādo ſub m iducentiū ē terminꝰ cōis ſupponēſ detminate oꝫ ibi addere relatiuū idētitatis in alijs iducentibꝰ a ꝑma.⁊ iō non ſeqtur. hō eſt ſortes: hō ē plato ⁊ ſic de alijs.ergo hō eſt oīs hō. ſꝫ debet ſic argui. hō eſt ſortes ⁊ idē hō eſt plato.⁊ ideꝫ hō eſt cicero.⁊ ſic de alijs.ergo hō eſt oīs hō. qꝛ ſicut ꝯn̄s ē falſū ita ⁊ antecedēs. Scdō oꝫ obſeruari ꝙ alia a terminis iducentibꝰ ⁊ termino diſtributo maneant ſilr̄a. iō ſi iducatur a pte ſubi oꝫ ꝙ ſit idē ꝑdicatum in oībꝰ ꝓpōnibuſ tā iducētibꝰ q̄ꝫ iductiſ. Ex quo ſequitur ꝙ hic non bn̄ arguitur. ſortes eſt ſortes. plato eſt plato.⁊ ſic de alijs. g̊ oīs hō ē oīs hō. ſed oꝫ ſic argui ſortes ē oīs homo. plato ē oīs hō.⁊ ſic d̄ alijſ ergo oīs homo eſt oīs hō ⁊ ſic ꝯn̄s ē falſū ita ⁊ an̄s.

Sed contra predicta arguit̄. Prio ſic. bn̄ ſequit̄ de m ōſtrādo domuꝫ hoc eſt domus.ergo hoc non eſt pies.ergo locus a toto itegrali ad eiꝰ partē tenet negatiue ſubijciendo.⁊ ſic male dictū ē ꝙ tenebat affirmatiue. ¶ zº arguitur ſic. bn̄ ſequit̄. ps aque ē.ergo aq̄ ē.ergo locꝰ a pte totiꝰ itegral̄ ad totū ſuū tꝫ affirmatiē. ¶ 3º ſic arguit̄. nō ſeqtur. oīs hō ē vnꝰ hō. g̊ hec mulier ē vnꝰ homo.⁊ tn̄ arguit̄ a toto ī q̄ꝫtitate. igr̄. Antece[illegible] pꝫ. qꝛ an̄s ē veꝝ ⁊ ꝯn̄s falſū. qđ pꝫ. qꝛ eiꝰ ꝯtradictoriū ē falſū. ſ. aliquis homo n̄ ē vnꝰ homo. ¶ 4º arguitur ſic. bn̄ ſequit̄. ſortes n̄ currit. g̊ non oīs homo n̄ currit.⁊ tn̄ ibi arguitur a pte totiꝰ in q̄ꝫtitate ad ſuū totū vna pte ſolū enumerata. g̊ male dicit̄ ꝙ locꝰ ille n̄ tenet niſi qn̄ arguit̄ ab ipis ſufficienter enumeratis.

Ad rōnes Ad ꝑmam dicitur ꝙ ille ꝯn̄tie ſunt bone ſꝫ non tenēt ꝑ huc locū cum an̄s ſit affirmatiuū ⁊ ꝯn̄s negatiuū. ſꝫ tenēt ꝑ locū a diſpatis ¶ Ad ſecundā dr̄ ꝙ illa ꝯn̄tia non tenet ꝑ locuꝫ a toto integrali ad ſuam ptem vel econtra. ſꝫ tenet ꝑ locuꝫ a pte ſubiectiua ad ſuum totuꝫ. eo ꝙ pars integralis homogenea ſe habet vt pars ſubiectiua reſpectu ſui totius. ⁊ totū homogeneū in qualibet ſui parte ſaluatur. ¶ Ad tertiam dr̄ ꝙ ſicut ꝯn̄s eſt falſū ita ⁊ antecedēs. ⁊ ad ꝓbatiōeꝫ dicitur ꝙ iſta. aliquis homo non eſt vnus homo. non eſt ſua ꝯtradictoria: ſed hec. aliquis vl̄ aliq̄ homo nō eſt vnus hō. ⁊ hec eſt vera. quia in ꝯtradictorijs termini debent capi eque ample et eque reſtricte in vna ſicut in alia. ¶ Ad quartaꝫ dr̄ ꝙ non arguitur a pte totius in q̄ꝫtiate: ſꝫ magis ab inferiori ad ſupius. Nam equalenter ſic arguitur. ſortes non currit. ergo qdā homo nō currit. modo manifeſtuꝫ eſt ꝙ hic non arguitur a pte totius in q̄ꝫtitate ad ſuum totum.

¶ Totū ī modo eſt vl̄e ſumptū ſine determinatione. vt hō. Pars ī modo eſt vl̄e ſūptū cū determinatiōe nō diminuēte. vt homo albus. ⁊ eodē mō ſumitur argumētū in hoc loco. ſicut ī loco a gn̄e ad ſpēm. Totū in loco eſt dictio ꝯprehendens oēꝫ locū aduerbialr̄. vt vbiqꝫ nuſq̄ꝫ. Pars in loco eſt dictio ꝯprehendens aliquē locū aduerbialr̄. vt ibi. hic. Locus a toto ī loco eſt hitudo ipius ad ſuam partē ⁊ tenet ꝯſtructiue ⁊ deſtructiue. ꝯſtructiue ſic. deus eſt vbiqꝫ. ergo deꝰ ē hic. maxima. Cuicūqꝫ ꝯpetit totū in loco ⁊ q̄libet eius. Deſtructiue ceſar ē nuſq̄ꝫ. ergo nō ē hic. Maxima. Quicquid remouet̄ a toto in loco ⁊ a q̄libet eius parte. Locus a pte ī loco ē habitudo ipius ad ſuū totū. ⁊ ē ſemper deſtructiuus. vt ceſar nō ē hic. ergo nō ē vbiqꝫ. maxima. Cuicunqꝫ nō ꝯpetit pars in loco nec eius totū. Totū ī tpe ē dictio ꝯprehēdēs omne tp̄s aduerbialiter. vt ſemp nunq̄ꝫ. Pars enim ī tpe eſt dictio ꝯꝑhēdēs aliquod tp̄s aduerbialr̄. vt nūc. heri. cras. Exēpla aūt ſumantur hic ſicut a toto ī loco.

¶ Circa hic textū notādū ē p̄ q̄ ōnr auctor de͛minat de toto i mō p̄ sic diffiniēs totū i mō. Totū i mō ē termin⁹ sūptus sine determinatiōe vel cū minori d͛terminatōe. Ex͛ᵐ p̄mi. vt hō p se sūpt⁹ ē totū in mō respcū huius qd ē hō alb⁹. Ex͛ᵐ secūdi. vt hō albus ē totū in mō respcū h⁹ quod ē hō albus musicus. Ex q̄ seq̄ꝛ q̄ pōt eē totū in mō ꝛ ps in mō respcū diuersoꝝ: ſꝫ ps i mō nō ē termin⁹ sūpt⁹ cuꝫ determiatōe restrīgēte. vt hō alb⁹ ē ps i mō respectu h⁹ termini hō. Un̄ q̄druplex est determinatio .s. distrahēs. diminuēs. ap̄liās. ꝛ restrīgēs. Determinatio distrahēs ē que trahit terminū ad aliā significationē a sua significatōe p̄pa ꝛ p̄ncipali ꝛ facit ip̄m teneri i significatōe ip̄ropa: vt sūt: dem̄. oppinatū. intellectū ꝛ sic de alijs. Determiatio ap̄liās ē q̄ facit terminū stare p plib⁹ q̄ꝫ si per se sumeretur respcū copule tm̄. vt mortuū ꝛ gn̄andū. Determinatio vo diminuēs ē q̄ diminuit d͛ rōe t͛mini cui adiūgit͛. vt b̄m dētes respcū h⁹ termini albū. Oēs āt iste determiatōes nō faciūt p̄prie ptē i mō. ſꝫ magis dem̄ b̄ꝫ qd ō q̄ determinatur i fallacijs. Determiatio vo restrīgēs ē illa q̄ facit terminū teneri p paucioꝛib⁹ q̄ si sine tali determinatōe sumeret͛: ꝛ sola tal͛ p̄pe facit ptē i mō. Un̄ loc⁹ a toto in mō solū tꝫ vn o⁹.l. negatiē. vt bn̄ seqtur. sortes nō ē hō. g̃ sortes nō ē hō alb⁹. Ex q̄ pꝫ q̄ b̄m hūc locū ē solū vna regula vera vl͛iter q̄ ē. q̄ a toto i mō ad suam ptē negatiē ē bona ōn̄a. Sꝫ loc⁹ a pte in mō ad suū totū tenet duob⁹ modis. s. affirmatiue subiiciēdo ꝛ p̄dicādo. vt bn̄ seqtur. hō alb⁹ currit. g̃ hō currit. Silr̄ bn̄ sequitur. sortes ē hō alb⁹. g⁹ sortes est hō. Et b̄ꝫ hūc locū sūt due regl͛e ve. ¶ Seqtur vlterius q̄ hec p̄pō hō albus ē albus ē ōtigēs. pꝫ: qꝛ bn̄ seqtur p hūc locū hō alb⁹ est albus. ergo hō est alb⁹. ꝛ tn̄ secūda ē ōtigēs vt clare pꝫ. ergo ꝛ p̄ma. qꝛ ex necessario nūq̄ꝫ seqtur cōtigēs. Et si q̄ratur vtꝝ p̄dci loci teneāt al͛r q̄ꝫ dcꝫ sit. Dr̄ q̄ bn̄ tenent alio⁹: ſꝫ nō vl͛r. loc⁹ eni a toto nō tꝫ affirmatiue sine ōstātia ptis i mō. nec tꝫ affirmatiē aut negatiue sine distributiōe toti⁹. tꝫ eni negatiue subijciēdo si totum distribuat͛. ꝛ affirmatiē toto distributo ꝛ posita ōstātia ptis. ¶ Un̄ ad d͛bite arguēdū a toto i mō ad suā ptē aut eō dātur aliq̄ regule. Pria ē q̄ nihil est ps i mō nisi totū in mō possit vl͛r affirmatiue de eo predicari. Ex quo seqtur p̄ q̄ si arguat͛ cū determiatōe distrahēte n̄ vꝫ ōn̄a. vt nō seq̄ imago ē hō imaginat⁹. ergo imago ē hō. Nec ēt sequitur eō arguēdo negatiue. z⁹ seqtur q̄ n̄ valet ōn̄a arguendo cū determiatōe ap̄liāte. vt nō seqtur antixp̄s ē albus possibil͛r. ergo antixp̄s ē alb⁹. 3⁹ seq̄ꝛ q̄ nō valet ōn̄a qn̄ determinatio nō tenetur vniuoce qn̄ per se sumitur ꝛ qn̄ additur alteri vt non sequit͛. sortes ē bon⁹ chitared⁹. g⁹ sortes ē bon⁹. zᵃ regula ē q̄ a pte i mō nō ponatur aliq̄ ōditio siue q̄ illa ps nō equaleat vni ōditionali qꝛ quodāmō diminuit de rōe ei⁹ cui adiūgitur. vt nō seqtur. velle eē in luto p cētū scutis. ergo velle eē i luto. 3ᵃ regula ē q̄ nō arguatur cū dictionib⁹ icludētib⁹ negatōꝫ. ō n̄ seq̄. sortes icipit eē hō musicus. g̃ sortes icipit eē hō. nec sequitur. ignis fac̄ hoiem calidūꝫ. g⁹ ignis fac̄ hoīeꝫ. Iste eni ōnē n̄ valēt pp̄ h̄ q̄ vna p̄pō icluditur in ante q̄ tn̄ nō icluditur in ōnte. 4ᵃ regl͛a ē q̄ arguēdo a pte ad totū nō dꝫ āgui cū distributione toti⁹. qꝛ nō seqtur. oīs hō alb⁹ currit. g⁹ oīs hō currit. Dꝫ ēt obs͛uari q̄ nō arguat͛ in p̄dicatis ponentibus dr̄iā inter totum ꝛ partem sicut ꝛ in aliis locis obseruandum est.

Secundo sciēdū ē q̄ hic ōnr auctor determinat de loco a toto in loco primo sic diffiniens totū in loco. Totū in loco est dictio ōp̄hēdēs oēꝫ locū aduerbial͛r. vt sꝫ vbiq̄ꝫ. nunq̄ꝫ. nullibi ꝛc̄. In q̄ diffōe ponitur dictio loco gn̄is. ꝛ residuū ponitur ad dr̄iam totius in q̄ꝫtitate qd nō iportat oēm locum aduerbial͛r. Nā aliqd totū i q̄ꝫtitāte pōt ōp̄hendere oēm locū. vt cū dr̄ oīs locus vel in oī loco. sed h̄ non ē aduerbial͛r. Pars vero in loco ē dictio ōp̄hēdēs aliquē locū aduerbial͛r. Et dr̄ aduerbial͛r ad dr̄iam ptis totius in q̄ꝫtitate q̄ nō importat aliquē locū aduerbial͛r. Consequēt͛ auctor d͛terminat d͛ toto i tpe sic diffiniēs totum in tpe. Est dictio ōp̄hendens oē tēp⁹ aduerbial͛r. vt semp ꝛ nūq̄ꝫ ꝛc̄. Pars in tpe ē dictio ōp̄hēdens aliquod tp̄s aduerbial͛r. vt aliquando hodie ꝛ sic de alijs. Unde locus a toto in loco est habitudo eius ad suā ptē. Et tꝫ affirmatiē ꝛ negatiē subijciendo ꝛ predicando. Ex quo sequitur q̄ arguendo a toto in loco ad suā partem sūt quatuor regule. p̄ᵃ ē. a toto in loco ad suā partē affirmatiē subijciēdo ē bona ōn̄a. vt bn̄ seqtur. vbiq̄ꝫ ē hō. ergo h̄ ē hō. zᵃ regula ē q̄ a toto i loco ad suā ptē affirmatiue predicādo ē bona ōn̄a. vt bene sequitur. deus ē vbiq̄ꝫ. ergo deus ē h̄ ꝛ ibi. 3ᵃ regula est q̄ a toto i loco ad suā partē negatiue subijciendo est bona cōseq̄ntia. vt bene seq̄ꝛ. nullibi ē hō. ergo h̄ non est hō. 4ᵃ regula est. a toto in loco ad suā ptē negatiē p̄dicendo est bona consequentia. vt bene seq̄ꝛ. cesar est nullibi. ergo cesar non est hic. Locus a parte in loco ad suū totū est habitudo partis in loco ad suum totum. Et tenet affirmatiue ꝛ negatiue subijciēdo. ꝛ possēt formari regl͛e siles p̄cedētib⁹

¶ Loci aūt a toto ī tēpore ad ptem ei⁹ ꝛ econtra penit⁹ eodē modo tenēt sicut ꝛ p̄cedētes. ¶ Ex q̊ seqtur ꝙ isti duo loci. s. locus a toto in loco ꝛ locus a toto in tempore tenent sicut locus a toto in q̄titate. Loci vero a parte in loco ꝛ a pte in tempore eodē° tenēt sic loc⁹ a pte toti⁹ ī q̄titate ad suū totū

Tertio Sciendū ē ꝙ sunt alij loci a toto ad ptē ꝛ econuerso de q̄bus auctor n̄ facit mentōē ꝫ eo ꝙ illi loci h̄n̄t reduci ad p̄dictos: ¶ Un̄ q̄nq̄ reperiunt̄ tota p̄ter enūerata que tn̄ ad ipa reducunt̄. s. totū copulatiuū. totū disiunctiuum. ptātiuū successiuū. ꝛ totū aggregatiuū seu collectiuū. Totū potestatiuū ē quod ꝯponitur ex ptib⁹ ꝟtutib⁹ ꝛ potētijs. vt aial rōale eē totū ptātiuū respcū sēsitiui vegetatiui ꝛ itellectiui. Et silr q̄ternari⁹ respcū binarij ꝛ t̄narij. ¶ Sꝫ totū copulatiuū ē illd̄ ī q̊ pl'a ꝯiungunt̄ p ꝯiunctionē copulatiuā. vt sortes currit ꝛ plato disputat. ¶ Totuꝫ ꝟo collectiuū seu aggregatiuū ē qd̄ sub vna voce singulari pl'a adiuicē distincta repn̄tat. vt ppl's. societas. Et ps ei⁹ ē aliqd̄ illoꝝ de tali m'ltitudine ex q̄ cōponit̄. Et hec tria h̄n̄t reduci ad totū ītegrale. qꝛ ab ip̄is trib⁹ totis ad suas ptes ꝛ ecōtra tꝫ loc⁹ dialetic⁹ eo mō sic a toto itegrali. Sꝫ totū disiūctiuuꝫ ē illd̄ ī q̊ pl'a ꝯiungūtur p ꝯiunctionē disiunctiuaꝫ. vt sortes currit. vl' plato disputat. Sꝫ totū successiuū ē qd̄ ꝯponit̄ ex ptib⁹ successiuis q̄ n̄ pn̄t esse sil' sic tp̄s. Et ista duo vltia h̄n̄t reduci ad totuꝫ vl'e. qꝛ arguēdo ab ip̄is ad suas ptes eodē mō tꝫ loc⁹ sicut a toto vl'i. s. negatiue tm̄. vt arguēdo sic a toto disiūctiuo. sortes n̄ currit vel nō disputat. ergo sortes n̄ currit. Et a toto successiuo bn̄ seqtur. nō ē dies. ergo nō est meridies. ¶ Sꝫ tn̄ ille ꝯn̄tie que sunt a toto copulatiuo vl' disiūctio ad suā ptē q̄uis sint logice tn̄ p̄p̄e n̄ videt̄. dialetice qꝛ ꝯn̄ e dialetice tenēt gr̄a hītudīs t̄mioꝝ ille ꝟo n̄ sꝫ gr̄a mōi ăguēdi. iō tales ꝯn̄e nō vident̄ posse reduci p̄p̄e ad locos dyaleticos. ¶ Silr ad locū a toto integrali reducit̄ locus a singulari ad pl'ale. s̄m quem arguitur sic. homo est aial. ergo hoīes sūt aialia. Et tꝫ p hāc maximaꝫ. sic singulare de singulari. ita plurale de plurali. Anteq̄ꝫ tn̄ teneat tres conditiones requirunt̄. Prima. qꝛ reqrit̄ ꝯstātia t̄mini ꝯn̄tis. ideo non seq̄t̄ sol est substantia. ergo soles sunt substātie. vtrum tamē hoc sit verum alias videbitur. Secunda cōditio est ꝙ predicatū non insit subiecto per accn̄s. vt non seqtur. homo est albus. ergo homines sunt albi. Tertia ꝯditio ē ꝙ nō arguatur ī terminis obliquis. propter quod non n̄ sequitur. hominis est asinus. ergo hominis sunt asini.

Sed contra predicta arguitur: Primo sic. Non sequitur chimera non est ens ergo chimera non est ens opinabile. ergo locus a toto in modo ad suam partem non tenet negatiue. ¶ Secundo arguitur sic. Non seqtur ethiops est albus secundum dentes. ergo est albus. ergo locus a parte in modo ad suum totuꝫ affirmatiue non tenet. ¶ Tertio sic arguitur. Nō sequitur homo est hic. ꝛ homo est ibi. ꝛ sic de alijs. ergo hō est vbiq̄ꝫ. ergo locus a partibus totius in loco sufficienter enumeratis ad suum totum non valet. ¶ Quarto arguitur sic. Non sequitur. sortes non est vbiq̄ꝫ. ergo sortes non est hic. ergo loc⁹ a toto in loco non tenet negatiue.

Ad rationes Ad primam dicitur ꝙ illa consequentia non valet. eo ꝙ opinabile est determinatio distrahens ꝛ non cōtrahens. ¶ Ad scd̄am dicit̄ ꝙ ly scd̄m dentes diminuit de rōne albi ꝛ non est determiatio restringens sed diminuens ꝛ sic non valet ꝯn̄tia. ¶ Ad tertiam dicitur q̄ꝫ ibi est fallacia figure dictionis arguēdo a ptibus determinatis ad vnaꝫ determinatā. iō non bene arguit̄. sꝫ debet sic argui eo mō quo dictū est in loco a parte toti⁹ ī q̄titate. ¶ Ad quartā dicitur ꝙ ibi non arguitur a pte ad totū ī loco eo ꝙ distributio ei⁹ impeditur per negatoēꝫ

Causa est ad cuius esse sequitur aliud secundum naturaꝫ. Et diuiditur ī causam materialem. formalem. efficiēteꝫ ꝛ finalē. Causa efficiēs ē a qua primo fit motus ad hoc ꝙ fiat aliquid. vt domificator est prius mouens ꝛ operās vt fiat domus. ꝛ faber vt fiat cultell⁹. Locus a cā efficiēte ē habitudo ipius cause efficientis ad suum effectuꝫ. Et est constructiuus ꝛ destructiuus. Cōstructiue tenet sic. domificator est bonus. ergo domus est bona. maxima. si causa efficiēs est bona ipsum quod fit bonum est. Destructiue sic. domificator non est bonus. ergo domus non ē bona. maxima. cuius causa efficiens n̄ est bona ipsum quod fit non est bonū. Econuerso tenet locus ab effectu ad causam efficientem.

¶ Circa hũc textũ notandũ est p̄ q̄ postq̄ auctor determinauit de locis a toto ꝛ pte. ďnr auctor determiat ď locis a cā ꝛ ab effectu. p̄ sic diffiniẽs cām ¶ Cā ē ad cuiꝰ eē seq̄r aliud ꝑm nām. Et ponitur ad cuiꝰ eē seq̄r aliď ad ďñaꝫ effectꝰ. qꝛ ad eē effectus iq̄ntũ hꝰ nō seq̄r aliď. q̄uis ad effectũ ꝑm q̄ est cā alterius possit aliď seq. Et ďr secũdum nām ad explicandũ modũ quo oꝫ effectũ seq suam cāꝫ Nō eni oꝫ q̄ effectus sequat̃ suā cām tpe. sed sufficit q̄ eā sequatur natura. Segtur eni capit̃ ďuplr Uno mō vt ďic ordinē tm̃. ꝛ sic sequi aliud: est esse post aliud. ꝛ oē illud sequitur h̄ mō qď ē posterius Alio mō sicut vna res sequitur aliaꝫ. Alioꝰ accipit̃ vt dicit ordinē ꝛ dependētiam sil'. Et h̄ duplr. Uno mō vt dicit dependētiā i iferendo. sic conclusio segtur ex p̄missis. Nā illatio cōclusionis depēdet a p̄missis. Alio modo vt dicit dependentiā i eēndo ꝛ h̄ mō capitur i diffinitiōe cāe. Uñ cā pōt suum effectũ p̄cedere duplr. Uno mō nā tm̃ vt suba p̄cedit aliqď suoꝝ accidētiũ. Alio mō nā ꝛ tpe sil'. vt domificator p̄cedit domũ. ¶ Et si arguatur. posita cā totali sil' ponitur effectꝰ. ergo effectꝰ nō segtur cām. R̄ideẗ distinguēdo añcedēs. vel sil' tpe. ꝛ sic cōceditur. vl' sil' nā ꝛ sic negatur. Replicatur sic. cā ꝛ effectꝰ sũt relatiua. sed relatiua sũt sil' natura ergo cā non p̄cedit effectũ nā. R̄idetur q̄ cā ꝛ effectꝰ possunt capi duplr. Uno mō formalr et ꝑ p̄ se significatis. ꝛ sic ďceditur totũ argumētũ. Alioꝰ possũt capi ꝑ denoīatis ꝛ fũdamētalr ꝛ sic negat̃ ꝛ hoc mō accipitur hic cā. Unde causa diuiditur per cām finalē formalē efficiētem ꝛ mālē. Cuiꝰ diuisionis hic habetur sufficiētia. qꝛ ad cāꝫ sequitur effectꝰ. vl' ergo tal' cā est extrīseca vl' itrinseca. si itrinseca h̄ ē duplr. qꝛ vl' est dās eē formale ꝛ sic ē cā format'. vl' est recipiēs eē formale ꝛ sic est causa materiat'. Si sit extrīseca hoc est duplr. vl' est id a quo res fit. ꝛ sic ē cā efficiēs. vel id ꝑꝑ qď res fit ꝛ sic est cā finat'. Nō eni oꝫ itelligi q̄ sint solũ quatuor cāe in numero vl' i spē aut i gñe cuꝫ sint aliq̄ cāe finales gñe differētes. ꝛ silr aliq̄ formales ꝛ aliq̄ efficiētes. sed oꝫ sic intelligi q̄ solũ sũt quatuor modi causandi siue quatuor rationes formales causandi. ꝛ omne illud quod est causa causat secũdum aliquam illarum rationuꝫ.

Secundo sciēdũ est q̄ p̄dicta diuisio non ē ꝑprie diuisio vniuoci eo q̄ cā ďr de istis quatuor secũdũ p̄us ꝛ posteriꝰ. Cāe eni possũt ďsiderari quadruplr. P̄rio mō secũdũ ordinē causādi. ꝛ sic finis ē p̄ma cā. scďa efficiēs. tertia materiat'. 4ᵃ formal'. eo q̄ finis p̄ mouet efficiēs ꝛ efficiēs motũ a fine mouet māꝫ disponēdo eā. ꝛ quarto iducitur forma. Scďo possũt ďsiderari ꝑm ꝑpinqtatē ad effectũ. ꝛ sic māl' ē p̄ma. scďa formalis. tertia efficiēs. ꝛ quarta finis. Tertio possũt cōsiderari quātũ ad eē ita q̄ illa sit p̄or cui primo cōuenit eē. ꝛ sic efficiens ē p̄ma. scďa māl'. tertia formalis. ꝛ quarta finis. Quarto possunt considerari quantũ ad rōnē p̄ncipij mouētis. ꝛ sic forma ē prima. qꝛ forme ďuenit mouere ꝛ oē mouēs mouet ꝑ formā. ꝛ sic secunda ē efficiēs. tertia finis. quarta mā. Unde cā efficiēs sic diffinitur. Cā efficiens est a qua primo fit motꝰ ꝛ qua res fit. Et ibi subitelligitur causa loco generis. Etiā accipitur motꝰ pro motu reali. ¶ Est aũt duplex cā efficiēs. quedam ē in potētia vt domificator. aliquis eni ďr domificator. nō qꝛ actu domificet. sed qꝛ hītũ hꝫ quo pōt domificare qñ vult. Alia est i actu vt domificans actualr. Itē cā efficiēs est duplex. qꝛ quedā est q̄ req̄r ad fieri effectꝰ ꝛ eē q̄. s. effectꝰ ďsuat i eē ꝛ sine q̄ ñ ďsuat i eē nec fieri. vt sol ꝛ deꝰ s̄t cāe efficiētes istoꝝ iferioꝝ. Alia est q̄ solũ requiritur ad fieri effectꝰ ꝛ nō ad eē. vt sortes generās respectu platōis ꝛ domificator respectu domꝰ. Iteꝝ quedā ē causa efficiēs vniuoca que generat effectũ sibi similē i spē. Alia ē equiuoca que generat effectũ nō sibi similē i spē. Locꝰ āt a cā efficiēte tꝫ respectu hoꝝ p̄dicatorũ bonũ ꝛ malum siue nō bonũ suppositis q̄tuor ďditiōibꝰ. P̄rima ē q̄ bonũ ꝛ malũ nō dicāt bonitatē vel maliciam moralē. ſꝫ dicant bonitatē vel maliciam cāe efficiētis i antecedēte ꝛ efficientis i consequente. Scďa ē q̄ efficiēs debite ꝛ perfecte operetur secũdum artē vl' potētiā quam hꝫ inquantum efficiēs. Tertia q̄ nō sit defectus ex pte materie vl' istrumēti aut alicuiꝰ alteriꝰ. Quarta est q̄ i ātecedēte ponatur copula de p̄nti. ꝛ i cōsequēte copula de futuro. Ex quo sequitur q̄ ad h̄ q̄ hec ďña valeat domificator ē bonꝰ. ḡ domus ē vel erit bona. oꝫ eam sic intelligi. domificator ē bonus domificator. ꝛ operatur secundũ artē meliori mō quo pōt operari. nec est defectꝰ ex parte materie vl' istrumenti aut alicuius alterius. ergo domus est vel erit bona.

Tertio sciēdũ est q̄ ad vidēdũ q̄mō tꝫ locꝰ a cā efficiēte ad effectũ respectu aliorũ p̄dicatoꝝ a p̄dictis ponũtur aliq̄ alie regule. ꝛ p̄ ď cā efficiente i potētia ponũtur due regule. prima ē ab eē cāe efficiētis in potētia ad posse eē effectꝰ ē bōa cōsequētia. vt bene segtur domificator ē vl' pōt eē. ergo domus pōt eē. Secunda est a non eē cāe efficiētis i potētia ad nō eē vl' posse eē effe/

ctus nõ valꝫ ↄña. vt nõ seqꝛ domificatoꝛ ñ ē. ergo
domꝰ nõ est vł nõ põt eē. ¶ De cã aũt efficiente
ponunꝛ alique regule. Prima ē. ab eē cãe efficien
tis i actu ad foꝛe eē vł posse esse effectꝰ ē bona cõ
sequētia. vñ bñ sequitur. domificãs ē. ergo domꝰ
ē vel põt eē. Scõa regula ē. ab eē cãe efficiētis in
actu ad fieri effectꝰ ē bona ↄña. vt bene seqtur do
mificãs ē. g° domꝰ fit. Tertia regula ē. a nõ eē cãe
efficiētis in actu ad nõ fieri effectꝰ ē bona ↄña vt
bene sequiꝛ. domificãs nõ est. ergo domus non fit
Quarta regula est. a nõ eē cãe efficiētis i actu ad
nõ eē vel nõ foꝛe effectꝰ no valꝫ ↄña. vt nõ seqtur
domificãs non ē. g° domꝰ nõ est vel nõ erit. Iste
ergo locꝰ solũ tenet in ꝑ̄dicatis ꝑdictis. nisi fote te
neat arguēdo a cã efficiente respectu sui ṽbi acti
ui ad effecm̃ sui ṽbi passiui vt domificatoꝛ domifi
cat. ergo domꝰ ē domificata. ¶ Dr̃ etiã cõmuniꝛ
ꝙ tꝫ arguēdo a cã vniuoca respectu cuiuscũqꝫ ꝑ̄
dicati ↄueniētis cãe ꝛ effectui a tota spē. Et ꝭm h̄
hic arguiꝛ ꝑ hũc locũ soꝛtes est risibił. eg° plato ab
eo genitꝰ est risibilis. Uñ locꝰ ab effectu cãe effici
entis ad suã cãm tꝫ respectu hoꝝ pꝛedicatorũ bo
num ꝛ malũ siue nõ bonũ. posito ꝙ añs sit de pñti
ꝛ ↄñs sit de ꝑterito ꝛ ꝙ effectus opatus sit debite
opatꝰ ꝭm suã potētiã vel artē. ꝛ ꝙ nõ sit defectus
ex ꝑte alicuiꝰ alteriꝰ. ¶ Et ad sciēduꝫ q̃mõ tꝫ re
spectu alioꝝ ꝑ̄dicatoꝝ ponunꝛ aliq̃ regule. ꝛ ꝑ̄mo
ponũꝛ tres arguēdo affirmatiue. Pria est. ab esse
effectꝰ ad fuisse cãe semper ē bona ↄña. Scõa re
gula ē. a fieri effectꝰ ad eē cause efficiētis siue sit
i actu siue i potētia ē bona ↄña. Tertia regula ē
ab eē effectus ad eē cause i actu nõ valꝫ ↄña. Sꝫ
ad arguēdũ negatiē ponũtur qnqꝫ regule. Pria
ē a nõ eē effectꝰ ad nõ eē cause efficiētis siue in ac
tu siue i potētia nõ valꝫ ↄña. Secũda regula est. a
nõ fieri effectꝰ ad nõ eē cause efficiētis i actu ē bo
na ↄña. Tertia regula ē. a nõ fieri effectꝰ ad nõ eē
cãe efficiētis i potētia nõ valet ↄsequētia. Quar
regula ē. a non foꝛe effectꝰ ad non esse cause effici
entis in actu ē bona ↄsequentia. sꝫ a nõ eē cause i
potētia nõ valet. Quinta regula ē. a nõ fuisse effe
ctꝰ i fieri ad nõ fuisse cause efficiētis i actu ↄsequē
tia est bona. De alijs aũt predicatis ab istis codeꝫ
modo dicatur sicut de istis dictum ē.

Sed contra ꝑ̄dicta arguitur. Primo sic. Ad positioneꝫ cause seqtur
positio effectꝰ cũ sint ralatiua. ergo cã non ꝑ̄cedit
effectũ. ¶ Scõo arguitur sic. foꝛma ꝛ finis coin
cidũt vt dr̃ secũdo phisicoꝝ. ergo foꝛma nõ distin
guiꝛ a fine. ¶ Tertio arguiꝛ sic. Ois cã ꝑ̄cedit su
um effectũ cũ sit vltimũ ipiꝰ rei. g finis nõ ē causa
¶ Quarto arguiꝛ sic. efficiēs ñ mouet nisi ꝑ̄us sit
motum a fine. ergo cã efficiēs ñ ē a q̃ ꝑ̄mo fit motꝰ

Ad rationes Ad ꝑ̄mã dr̃ ꝙ posita cã to tali simul tpe poniꝛ effectꝰ
ꝛ ñ natura vt patuit i ꝑ̄mo notabili. ¶ Ad scõaꝫ
dr̃ ꝙ q̃uis foꝛma ꝛ finis coincidũt i eadē re in nu
mero hoc tñ nõ ē ꝭm eãdē rõnē foꝛmalē. q̃uis eñ
vna ꝛ eadē res sit foꝛma ꝛ finis h̄ tñ ē ꝭꝫ diuersas
rõnes. ¶ Ad tertiã dr̃ ꝙ q̃uis finis secũduꝫ suuꝫ
eē reale qð hꝫ extra animã sequiꝛ effectum. tñ se
cundum esse intentionale quod habet in intentio
ne agentis ipsum pꝛecedit ꝛ secundum hoc esse si
bi conuenit ratio causalitatis. ¶ Ad quartam di
citur ꝙ q̃uis efficiens nõ moueat nisi pꝛius sit mo
tum a fine. finis tamē amatus ꝛ cognitus mouet
intentionaliter ꝛ motu reali non sensibili. sed nõ
mouet motu reali sensibili.

Materia ē ex qua cũ alio aliquid fit. ꝛ
ē duplex. q̃dã enim ē ꝑmanēs. ꝛ q̃dã ē
transiēs. Permanēs. vt i cultello fer-
rũ. Trãsiens. vt i pãe farina ꝛ aqua. Et
diffiniꝛ etiam sic materia. Materia ē
q̃ tãtũ ē i potētia. Locus a cã materiali
ē hitudo ipiꝰ ad suum effectũ. ꝛ est cõ-
structiuus ꝛ destructiuꝰ. Cõstructiue
sic. ferrũ ē. ergo arma ferrea possũt esse
Maxia. posita cã materiali poſ̄e ē eiꝰ
effectũ poni. Destructiue sic. ferrũ nõ
ē. ergo arma ferrea ñ possũt eē. maxia.
remota cã materiali ꝑmanente tãtũ re
moueꝛ ꝛ eiꝰ effectus. locus ab effectu
cause materiał tenet ↄstructiue sic. ar-
ma ferrea sũt. g ferrũ est. maxia. posito
effectu cause materiał ꝑmanētis poniꝛ
eius cã. locus ab effectu cãe materiał
trãseũtis tenet ↄstructiue. vt vitrũ vel
panis ē ergo filix vł faria fuit. materia
enĩ trãsiens nõ manet sꝫ trãsfeꝛꝛ i aliaꝫ
materiã. maxia. posito effectu materie
trãseũtis necesse ē ipaꝫ materiaꝫ ꝑ̄fuisse
Foꝛma est que dat esse rei ꝛ conseruat
eam in esse. locus a causa foꝛmali est
habitudo ipsius cause foꝛmalis ad su

us effectū. τ tenet costructiue τ destructiue. Constructiue sic. albedo ē. ergo albū ē. Maria. posita causa formali ponitur τ eius effectus. Destructiue sic. albedo n̄ ē. ergo albū nō ē. maria. Remota cā formali remouet τ ei⁹ effect⁹ Ecōtra vero ē de effectu cāe formalis ¶ Circa hūc textū notādū est p̄ q̄ hic dn̄r auctor determinat de loco a cā materiali ad eius effectum p̄ sic diffiniēs mām. ¶ Mā ē ex qua cū aliquo fit aliqd. Et ds hec diffinitio sic intelligi. Mā ē cā ex qua cū aliquo. s. cū forma fit aliqd. i. totū apositum τ p hoc dr̄t ab oib⁹ alijs causis. Nā si ꝓprie accipiatur hec ꝓpō ex sic ex cā efficiēte nō fit aliqd s3 bn̄ a cā efficiēte fit aliqd. Silr̄ aliqd nō fit ex fine sed pp finē. Nec etiā ex forma fit aliqd sed p formam accipiēdo ergo. ꝓprie hāc ꝓpōnē ex vt dicit habitudinē seu circūstantiā potētie ex qua p̄ fit aliqd sic ex mā ꝓprie fit apositū. Ex quo sequit q̄ hic non accipit mā p̄cise ꝓ ente in potētia eo mō quo accipitur in p̄mo phisicoꝝ. s3 accipit ꝓ oī illo ex quo fit aliqd tanq̄ ex ente i potētia ad aliquā formā. subalē vl' accntalē. ¶ Est aūt duplex mā. q̄dā est pmanēs q̄. i. sub eadē rōne manet i suo effectu. vt ferrū in cultello. Alia est trāsiens τ est illa q̄ ex ꝓpria rōne τ spē nō manet i suo effectu s3 trāsit i materiā effectus. vt aqua τ farina in pane τ filix i vitro. Jte3 mā diuidit in materiā i qua. ex qua τ circa quā. Un̄ mā in qua dr̄ eē subm accn̄tis. S3 mā ex q̄ ē altera ps apositi. Mā vo circa quā ē obiectū siue s3 alic⁹ scie circa q̄ vsat ɔsideratio illi⁹ scie

Secundo sciēdū ē q̄ ad vidēdū quatr locus a cā mālī ad suū effcm̄ teneat quatuor ponūtur regl'e. p̄ma ē q̄ ab eē cause mālis siue pmanētis siue trāseūtis ad eē effectus nō v3 ɔn̄a. vt nō seqtur. ferrū ē. g̃ cultell⁹ ferre⁹ est nec seq̄t. farina τ aqua sūt. ergo panis ē. ¶ 2ᵃ regl'a ē. ab eē cāe māl' siue pmanētis siue trāseūtis ad posse eē effect⁹ v3 ɔn̄a. vt bn̄ seq̄t. aq̄ τ farina st̄ g̃ panis pōt eē. Silr̄ seq̄t. ferrū ē. g̃ cultell⁹ ferreus pōt eē ¶ 3ᵃ regl'a ē. a nō eē cāe mālis pmanentis ad nō eē effect⁹ est bōa ɔn̄a. vt bn̄ seqtur ferrū nō ē. ergo cultell⁹ ferre⁹ nō ē. S3 ad nō eē cāe mālis trāseūtis ad nō eē effectus nō v3 ɔn̄a. vt nō seq̄t. aq̄ τ farina nō sūt. ergo panis nō ē. ¶ 4ᵃ regl'a ē. a nō fuisse cāe mālis tam trāseūtis q̄ pmanentis ad nō fuisse effect⁹ ē bona ɔn̄a. vt bn̄ seq̄t. aq̄ τ farina nūq̄ fuerūt. ergo panis nec ē nec fuit. S3 loc⁹ ab effectu cāe mālis ad cām mālem ē hītudo effectus ad suā cām mālē. Et ad h̄ cognoscēdū ponūtur aliq̄ regule. Et p̄ ponūtur tres ad arguēdū affirmatiue. p̄ᵃ est. ad eē effect⁹ cāe mālis pmanētis ad eē sue cāe ē bona ɔn̄a. vt bn̄ seqtur. cultell⁹ ferreus ē. ergo ferrū ē. ¶ 2ᵃ ē. ab eē effectus cāe mālis transeūtis ad eē cāe nō v3 ɔn̄a. vt nō sequitur. panis ē ergo aq̄ τ farina sūt. ¶ 3ᵃ regula ē. ab eē effectus cāe mālis trāseūtis ad fuisse cāe māl'ē bona ɔn̄a. vt bn̄ seqtur. panis ē. ergo aq̄ τ farina fuerunt. S3 ad ārguēdū negatiue ponūt due regule. p̄ᵃ ē. a nō eē effectus ad nō eē cāe mālis siue pmanētis siue trāseūtis nō v3 ɔn̄a. ¶ 2ᵃ ē. a nō posse eē effect⁹ ad nō posse eē cāe mālis siue pmanētis siue trāseūtis ē bona ɔn̄a. vt bn̄ seqtur. cultell⁹ ferreus n ō pōt eē. ergo ferrū nō pōt eē. Hec āt regula τ ēt p̄cedentes debent intelligi posita possibilitate aliaꝝ causaꝝ. Debet etiā intelligi nālr loquēdo. possibile eni eēt simplr̄ panem eē dato q̄ nūq̄ farina p̄ fuisset. Ex p̄dictis īfertur q̄ p̄dicti loci nō tenent in alijs p̄dicatis ab istis predictis nisi in ill' que ad ea sequuntur.

Tertio Sciēdū est q̄ dn̄r auctor dtermīat de loco a cā formali. primo sic diffiniens formā. Forma est q̄ dat eē rei τ ɔseruat eam in eē. Et debet sic intelligi hec diffō. Forma est cā que dat eē formale rei τ ɔseruat eā i esse formali. Et ponit cā loco gn̄is τ residuū ad drīam aliarum causaꝝ. Un̄ duplex ē forma. s. subalis τ accn̄talis. Forma substātialis est q̄ dat esse simplr̄. s. subale. Forma accn̄talis ē que dat eē accn̄tale τ s3 quid. ¶ Jtē forma subal' est duplex. q2 quedā ē forma toti⁹. Alia ē forma ptis τ ē q̄ iformat alterā ptē cōpositi. s. mā3 vt aīa i hoie. S3 forᵃ toti⁹ ē q̄ resultat ex vniōe forme ptis cum mā vt humanitas est forma totius respcū hoīs. Un̄ loc⁹ a cā formali tenet ɔstructiue τ destructiue. τ sic s̄m hunc locū sūt due regl'e. p̄ria ē ab eē cāe formal' ad eē sui effect⁹ est bona ɔn̄a. vt bn̄ seq̄t. albe⁹ ē g̃ albū ē. Scd̄a ē a nō eē cāe formalis ad nō eē sui effect⁹ ē bona ɔn̄a. vt bn̄ seq̄t. albedo non ē. g̃. albū non ē. Silr̄ loc⁹ ab effcū cāe formal' ad suā cā3 t3 destructiue τ ɔstructiue. Et sūt due regl'e siles precedentib⁹. Ad hoc eni q̄ ɔbite arguat p hos locos due ɔditōes dn̄t obſuari. p̄ria ē q̄ arguat respcū h⁹ p̄dicati eē vl' respcū p̄dicatoꝝ ɔn̄tiū ad ip3. q2 respcū alioꝝ n̄ t3. 2ᵃ ē q̄ n̄ arguat a forᵃ cōi s3 ꝓpa. Aliq̄ tn̄ pt has ɔditōes addūt alias q̄truor. Quaꝝ p̄ᵃ ds obſuari arguēdo tā affirmatiue q̄ negatiue tā a cā q̄ ab effcū. alie aūt

tres dn̄t obſuari arguē° a cā affirmatie ⁊ ab effcū negatie. Quaꝝ p̄ᵃ ē ꝙ cā formal'ſit abſtractū ⁊ effectꝰ eiꝰ ſit ↄcretū. ⁊ maxie i formis accidētalibus Scd̄a ↄditio ē ꝙ forma ſit ſufficiēs ad d̄nominādū ſubm̄. Tertia ē ꝙ circa illā formā nō ſit factuꝫ miraculū. Quarta ꝙ illa forma nō poſſit naturaliter eē ſeparata a ſuo ſub̄o ip̄o manēte in eſſe.

Sed cōtra p̄dicta arguitur. Prio ſic. oīs cā itrinſeca remanet i ſuo effectu. ſꝫ oīs cā mālis eſt intrinſeca. ergo oīs cā māl' remanet i ſuo effectu. ⁊ p ↄn̄s nulla mā ē trāſiens ¶ Scd̄o arguit ſic. nō ſeq̄t ligna ⁊ lapides poſſūt eſſe. ergo domꝰ pōt eē. eo ꝙ multe alie cāe reqrūtur ad poſſe eē domꝰ. ergo ad poſſe eē cauſe materialis ad poſſe effectus non valet ↄn̄a. ¶ Tertio arguitur ſic. Nō ſeqtur cultellus eſt. ergo ferrū ē qꝛ cultellus pōt eē ex alia materia. g° ab eē effectꝰ cauſe p̄manentis ad ſuam cauſam non valet ↄn̄a ¶ Quarto arguitur ſic. nō ſeqtur. albedo ē. ergo albū ē qꝛ albedo i ſacramēto altaris ē. ⁊ tamē non ē albū. ſilr̄ nō ſequitur aīa rōnalis ē. ergo homo ē eo ꝙ ip̄a pōt eſſe ſeparata ab hōie. ergo locꝰ a cā formali ad ſuū effectū non tenet conſtructiue.

Ad rōnes Ad primā dr̄ ꝙ materia nō dicitur trāſiens eo ꝙ nullo modo manet i effectu. ſed qꝛ nō manet i effectu ſub ꝓp̄a rōne ⁊ eadē ſpē. bene eni manet ſm̄ eē materiale nō tn̄ manet ſub eē proprio ⁊ ſpecifico. ¶ Ad ſcꝫ dr̄ ꝙ debꝫ argui poſita poſſibilitate aliaꝝ cāꝝ vt prius dictū ē. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ cultellus nō ē ꝓprie effectus ferri. ſꝫ cultellus ferreus. ideo nō bn̄ arguitur. qꝛ dꝫ argui ab effectu ad ſuā cām mālē ſine qua effectꝰ nō pōt eē. ¶ Ad quartā dr̄ ꝙ in illis caſibus albedo ⁊ aīa rōnalis nō hn̄t rōnem cāe formal'. de rōne enim cauſe formal' eſt aliqd iformare ⁊ illi dare eē. in illis aūt caſibꝰ nihil iformāt Ultra poſſet dici ꝙ ille ↄn̄e nō tenent propter defectū aliquarum conditionum ſ̄ꝰs poſitarum.

¶ Finis ē gratia cuius aliqd fit. locus a cā finali eſt hitudo ipſius ad ſuū effectum. ⁊ ē ↄſtructiuus ⁊ deſtructiuus Cōſtructiuꝰ ſic. beatitudo eſt bona. ergo virtus ē bona. maxima. cuius finis bonus eſt ipꝫ quoqꝫ bonū eſt. Deſtructiue ſic. pena non ē bona. ergo peccatū nō eſt bonū. maxīa. cuius cā mala ē ip̄m quoqꝫ malū eſt. Ecōuerſo aūt eſt de loco ab effectu cauſe final'. Generatio eſt ꝓgreſſio a non eſſe ad eē. locus a generatione eſt habitudo ip̄ius generationis ad ſuū generatū. ⁊ eſt cōſtructiuꝰ ⁊ deſtructiuus. ↄſtructiue ſic. gn̄atio domus ē bona. ergo domus ē bōa. maxīa. cuius gn̄atio eſt bona. ipꝫ quoqꝫ bonū ē. Deſtructiue ſic. gn̄atio latronū ē mala. ergo latro eſt malus. maxima. cuius gn̄atio ē mala ip̄m quoqꝫ generatū malū ē. econuerſo aūt ē de loco a generato. corruptio ē ꝓgreſſio ab eē ad non eſſe. locus a corruptione ē hitudo corruptionis ad corruptū. ⁊ ē ↄſtructiuus ⁊ deſtructiuus. cōſtructiue ſic. corruptio antichriſti ē bona. ergo antichriſtus ē malus. maxīa. cuius corruptio ē bona ip̄m corruptū malū ē. Deſtructiue ſic. corruptio domus ē mala ergo domus ē bona. maxīa. cuius corruptio mala ē ip̄m quoqꝫ bonū ē. econuerſo ē de loco a corrupto.

¶ Circa hūc textum notādū eſt p̄mo ꝙ determinato de locis ſumptis a cā efficiēte māli ⁊ formali: ↄn̄r auctor determiat d̄ locis ſūptis a cā finali p̄ p̄mittēdo diffinitionē finis dicēs. Finis eſt gr̄a cuiꝰ aliqd fit. Et eſt duplex. Nā qdā eſt finis quo. alius ē finis gr̄a cuiꝰ. Un̄ finis quo ē effectus ꝓductus ab agēte quo hito ceſſat opatio agētis. vt ſanitas Sꝫ finis gratia cuiꝰ eſt ip̄m obiectum aut aliquid preexiſtēs operationi agentis in quod agens dirigit ſuam actionē. Et illo mō finis gr̄a cuiꝰ p̄ncipalius eſt ip̄e deus. Et exponit̄ hec diffinitio ſic. finis ē cā gratia cuius aliqd fit. ideſt id ī quo agēs dirigit ſuā actionē. ⁊ p h̄ excludit̄ finis quo. Unde lꝫ medicꝰ cōficiat medicinā nō tn̄ conficit ip̄am ꝓpter ſanitatem. ſed cōficit tanq̄ꝫ pp cām illius ſanitatis. Unde locus a cauſa finali eſt habitudo eius ad ſuū effectū. Sꝫ locus a cauſa finali gratia cuiꝰ tenet deſtructiue ſꝫ non conſtructiue reſpectu hꝰ verbi ē ſecūdi adiacentis. Primū ꝓbat̄. bene ſeqtur creator non ē. g° creatura non ē. g° p̄ma ps eſt vera. Secundū probatur qꝛ nō ſequitur creator eſt ergo creatura eſt. g° ſecūda ps ē vera. Sed locus

a cā finali quo ad suū effectū tenet ↄstructiue re/spcū hoꝝ ꝑdicatoꝝ bonū ⁊ malū duab⁹ ↄditioni b⁹ obſuatis. ¶ p^a^ ē ꝙ i ↄñte arguať respcū h⁹ co/pule est vel fuit. defcū cui⁹ nō seqtur sanitas ē bo na. ğ medicīa laxatiua ē bona. ſ3 d3 ſic iferri. ğ me dicia laxatia ē vel fuit bōa. ¶ z^a^ ↄditio ē ꝙ i añte addať ꝙ tal' finis q̄ nō poterat ↄueniēti⁹ acqri ꝙ̄ per tale mediū. Defcū c⁹ nō seqť. sanitas ē bona. g⁹ fornicatio ꝑ quā acqſita ē illa sanitas est bona. ſ3 d3 ſic argui. sanitas ē bona ⁊ nō potuit ↄuenictius acqri ꝙ̄ ꝑ fornicationē. ğ fornicatio ē bona. S3 lo cus ab effectu cāe finalis quo ad cām suā tenet cō ſtructiue respcū hoꝝ ꝑdicatoꝝ bonū ⁊ malū trib⁹ ↄditiōib⁹ obſuatis. ¶ p^a^ ē ꝙ arguať in ↄñte respe ctu huius copule diſiūcte ē vel erit. Defcū cui⁹ nō seqtur. ꝟtutes morales ſūt bone. ğ felicitas hūa/na ē bona. sed bñ ſeqtur. ergo felicitas humana ē vel erit bona. ¶ z^a^ ↄditio ē ꝙ addať in añte ꝙ ꝑ tale mediū acqratur finis q̄. Defcū cui⁹ nō ſeqtur. medicia laxatiua ē bona. ğ sanitas ē bona. S3 d3 dicere ꝙ medicia laxatiua ꝑ quā acqritur sāitas est bona ğ sanitas ē vel erit bona. ¶ 3ª cōditio est ꝙ ſi arguitur respcū h⁹ ꝑdicati malū ꝙ ſupponať i añte ꝙ hō finis ñ poſſat acqri ↄueniēti⁹ per aliud mediū. Defcū cuius nō seqť. fornicatio ē mala. er go sanitas acqſita vel acqrēda per talē fornicati/onē ē vł' erit mala. q2 poſſat acqri ꝑ me^m^ ↄueīēti⁹.

Secundo sciēdū ē ꝙ añr auctor ↄ̄miat d̄ loco a gñatōe ꝑ ſic diff. niēs gña tōe3. Gñatio ē ꝑgressio de nō eē ad eē. Et nō acci piť ibi ꝑgressio ꝑ motu ꝑgressiuo aīalis. sed acci/pitur cōiter vł' idē est qđ mutatio. Et dr de nō eſſe ad eē ad explicādū termīos gñatōis. Nō eē eni ē termin⁹ a quo ipius gñatiōis. ⁊ eē est terminus ad quē. Gñatio āt accipiť dupl'r. vno° ꝓꝑe. s. put est mutatio de nō eē ſubſtātie ad eē ſubſtātie: ⁊ ſic nō accipiť h̄. Alio° accipitur cōiter. s. ꝑ oī mutatione de nō eē ad eē ſiue ſubſtātie ſiue accñtis: ⁊ ſic ↄue nit tā ſubſtātijs ꝙ̄ accñtibus. ⁊ hoc mō accipitur h̄ Corruptio āt ē ꝑgressio de eē ad nō eē. Que qdē diffinitio ſic exponitur ſicut ꝑcedēs. Uñ loc⁹ a ge neratōe ē hītudo ipi⁹ ad gñatū. Et t3 affirmatiue ⁊ negatiue tā in generatōe rei ſucceſſiue ꝙ̄ ꝑma/nētis. vt bene ſequitur. ꝓlatio vocis ē bona. ergo vox ē bona. Silr negatiue. ꝓlatio vocis nō ē bo/na. g⁹ vox nō est bona. Silr a gñatōe rei ꝑmanen tis ad genitū ↄstructiue respcū hoꝝ ꝑdicatoꝝ bo/nū ⁊ malū est bona ↄña. p3. q2 bñ ſeqť. gñatio ill⁹ dom⁹ est bona. ğ dom⁹ ē bona. Silr arguēdo de/ſtructiue ē bona ↄña dū tñ ponať in ↄñte copula diſ iūcta. vt bñ ſeqť. gñatio dom⁹ ñ ē bōa. g⁹ dom⁹ ñ ē vł' erit bōa. S3 loc⁹ a gñato ad gnātō3 t3 ↄstructiue vt bñ ſeqť. iſta dom⁹ ē bona. g⁹ gñatio ei⁹ ē vel fuit bona. Et h̄ ē itelligēdū dūmō ſemꝑ ponať copula diſiūcta. Ita ꝙ ſi arguatur a gñatōe ad gñatu3 in ↄñte ponatur copula de pñti ⁊ de futuro. S3 ſi ar guatur a gñato ad gñationē quocūꝙ̄ mō dūtñ in ↄñte ponatur copula diſiūcta. s. ex pñti ⁊ preteri/to est bona conſequentia:

Tertio ſciendū est ꝙ locus a corruptione ē habitudo ipſius ad ſuum corruptū. Et t3 affirmatiue ⁊ negatiue respcū hoꝝ ꝑdicato rū bonū ⁊ malū ſuppoſitis duab⁹ cōditōib⁹. ¶ p^a^ ē ꝙ ſi arguatur affirmatiue oportet ꝙ antecedēs ſit affirmatiuum ſic ꝙ in eo ponatur bonum ⁊ cō ſequens ſit negatiuum ſic ꝙ in eo ponatur malū. Si antē arguatur negatiue debet eē in mō ↄ̄rio. Uñ vt dicūt aliqui ꝙ auctor nō itelligit qñ arguiť per hūc locū ↄstructiue vel deſtructiue ꝙ arguať a ꝓpōe negatia. S3 tūc arguitur negatiue cū āgu itur a ꝓpōe i qua ponitur hoc predicatū malum quod icludit negationē. ¶ z^a^ conditio ē ꝙ ſi i an tecedente ſit copula preſentis tpis. in ↄñte ſit co/pula diſiūcta ex pñti ⁊ futuro. Sic ergo d3 argui. corruptio vitij ē bona. ergo vitiu3 ē vel fuit malū. Silr corruptio latronis est bona. g⁹ latro est vł' fuit malus. Loc⁹ aūt a corrupto eodē modo t3 ſuppo ſito ꝙ ſi in añte ſit copula pñtis tpis. in ↄñti ſit co/pula diſiūcta ex pñti ⁊ futuro. vt ſic d3 āgui. virt⁹ est bona. ergo corruptio ꝟtutis est vel erit mala.

Sed contra predicta arguitur primo ſic Non ſequitur. sanitas ē bo/na. ergo potatio medicinalis est bona. eo ꝙ pota tio nunc non est. ergo locus ab effectu cauſe fina/lis non tenet conſtructiue. ¶ Secundo arguitur ſic. elemoſina est bona: ergo furari propter elemo ſinam est bonum. ergo locus a cauſa finali ad ſu um effectum non valet. ¶ Tertio arguitur ſic. Non ſequitur. latro est malus ergo generatio ei⁹ est vel fuit mala. q2 poteſt eſſe ꝙ habuit perfecta3 ⁊ optimam generationem. ergo locus a genito ad generationem nō tenet deſtructiue. ¶ Quar to arguitur ſic. non ſequitur. corruptio xp̄i fuit bo na. ergo xp̄s fuit malus. ergo locus a corruptione ad corruptum non tenet conſtructiue.

Ad rationes Ad primam dicitur ꝙ ñ bñ arguitur. quia deficit vna predictarū cōditionum. ſed d3 ſic argui. ſani

tas est bona. ergo potatio medicinalis p quaz fuit acquisita fuit bona. ¶ Ad secūdam dr̃ qꝫ nō valz ꝯñа illa eo qꝫ furari ē mediū p accidēs. Posset etiam dici qꝫ nō tz eo qꝫ elemosina nō fit conuenienſ p furtum. ¶ Ad tertiaz dr̃ qꝫ q̃uis latro possit habere bonam generationē bonitate nature ꝛ mōi generationis. nō tñ bonitate finis. Generatio eniz dicitur bona bonitate finis qñ generatū sequitur suū finē ad quē generatio ei⁹ ordinatur. sic aūt nō est de latrone. ¶ Ad quartā dr̃ qꝫ q̃uis corruptio christi fuit bona quo ad nos i quātū liberati sum⁹ p eum. tñ fuit mala secūdum se. s. in quātū destructiua christi. debet autem argui de bonitate rei secundum se ꝛ non per accidens.

Usus vt hic sumit̃ est operatio rei siue exercitium ipsius. vt equitare est opatio equi. ꝛ secare securis. Locus ab vsib⁹ est habitudo ipsi⁹ operatiōis ad id cuius est opatio siue vsus. ꝛ est ꝯstructiu⁹ ꝛ destructiuus. Constructiu⁹ sic. equitare est bonū. ergo equ⁹ est bonus Maxima. cuius vsus bonus est ipsuz quoqꝫ bonū est. Destructiuus sic. occidere hominē malū est. ergo occisor ē malus. Maxia. cui⁹ vsus est malus ipsum quoqꝫ vsitatum malū est. Ecōtra est de loco ab vsitato. Cōmuniter accidentia sunt duplicia. quedam eniz sunt que aliquando se ꝯsequūtur ꝛ aliquando nō. vt ꝯptus ꝛ adulter. ꝛ ab his nō sumitur locus dialeticus sed sophisticus. Alia sunt quoꝝ vnū semp sequitur ad aliud. vt penitere sequitur ad deliq̄sse. ꝛ ab his sumit̃ locus dialetic⁹. Et tꝫ ꝯstructiē ꝛ destructiē. ꝯstructiē sic. iste penitet. ergo deliquit. Maxia. Si cōmuniter accidētiū posterius inest ꝛ primuz infuit. Destructiue sic. Iste nō deliquit. ergo nō penitet. Maxia. Si cōmuniter accidentium prius nō inest posterius non inerit.

¶ Circa hūc textum notādū ē p̄mo qꝫ ꝯñr auctor noster determinat de loco ab vsibus ad suum vsitatum. rōne cuius primo diffinit vsū sic. Usus est operatio siue excercitium. ꝛ vsitatuz est res qua vtimur in nostra operatione. Exēplum primi sic equitatio ē vsus equi. ꝛ sectio ē vsus securis. sic equ⁹ ꝛ securis sunt vsitata. Uñ vsus non est aliō q̃ꝫ opatio ad quā res ordinata est. Et ipa ꝓcedit a duob⁹. s. ab efficiente principali ꝛ a re qua vtimur. s. ab istrumēto p̄ncipali agentis: vt secare causat̃ ab homine secante tāq̃ꝫ a p̄ncipali agente. ꝛ a securi tāq̃ꝫ ab istrumento eius. Et qꝛ illa operatio immediatius videtur esse ab instrumento eo qꝫ per istrumēta fit distinctio opationū vt scriptio distinguitur p calamū. ꝛ sectio p securim. ideo arguendo ab vsibus vsus dꝫ cōparari ad rē qua vtimur ꝛ non ad vtētem. Et itelligit̃ de vsu ad quez res p̄ncipaliter ordinat̃ ꝛ non generaliter de oi vsu. sic solum de illo qui pōt haberi sine aliquo malo iteruениente. Nam non sequit̃. panis alienus ē bonus ergo comedere panē alienū est bonū. qꝛ panis alienus non pōt comedi nisi iteruениente aliquo malo. Unde qꝛ nos vtimur rebus artificialib⁹ ꝛ etiaz multis naturalib⁹ que fiunt ꝓpter nos. ideo sum⁹ quadāmodo cause finales illaꝝ rerum. ideo hic locus ab vsu ad vsitatū est quasi idem cū loco a cā finali ad suum effectum. Uñ locus iste dr̃ ab vsibus ꝛ non ab vsu. nō qꝛ sēper arguatur per hunc locuz a pluribus vsibus. sed qꝛ pōt per hūc locuz argui a pluribus vsibus simul ad vnū vsitatum Sicut arguēdo. equitatio est bona. portatio mercantiarum de vna patria in aliam ē bona. cultura agri est bona. ergo equ⁹ ē bonus. ibi arguit̃ a pluribus vsibus eiusdē rei ad vsitatum. Et tenet iste locus cōstructiue ꝛ destructiue. ꝛ secūdum hoc sꝫ due regule. Prima ē. a bonitate vsus ad bonitatē rei qua vtimur ē bona ꝯñа. Unde bene seq̄t̃ secare ē bonū. ergo securis est bona. Maxima. cuius vsus bon⁹ ē ipꝫ quoqꝫ bonū ē. Scđa regula est. a malicia vsus ad maliciā rei qua vtimur est bona ꝯñа. vt bene sequit̃ depredari transeūtes ē malū ergo spelūca latronis est mala. Simil'r occisio hominis ē mala. ergo res qua occidit̃ est mala. Sil'r tenet locus ab vsitato ad vsuz. ꝛ possunt formari due regule similes p̄cedētibus. Ex quo pꝫ qꝫ isti loci tenent respectu boꝝ predicatorum bonum ꝛ malum vel ꝯñium ad ipa. Ulteri⁹ pꝫ qꝫ in istis locis ꝛ multis p̄cedentibus qui tenēt respectu istoꝝ predicatoꝝ bonum ꝛ malū auctor reputat illa argumēta destructiua in quoꝝ antecedente p̄dicat̃ iste termin⁹ malū sine negatione. sicut argumētū ē destructiuū peccare est malū. ergo pena ē mala

Illa vo argumēta vocat auctor ꝯstructiua ī quorū antecedēte p̄dicatur iste termin⁹ bonū sine negatiōe. sic equitare est bonū. ergo equus est bon⁹.

Secundo sciēdū ē ꝙ ꝯñr auctor determinat de locis a cōiter accidētib⁹ siue de loco ab vno cōiter accidētiū ad aliud. Et possūt sic diffiniri cōiter accidētia. Cōmuniter accidētia sūt illa que se simul ꝯcomitātur in eodem subo. vel quoꝝ vnū seqtur aliud ī eodē subo. Exēplū p̄me ptis sic albedo ꝛ dulcedo ī lacte. Exēpluꝫ scđe ptis vt penitere ꝛ deliqsse. Nā dliqsse seqtur ad h̄ qđ est penitere. Uñ duplicia sūt cōiter accidentia. qdā sūt q̄ contingēter sequūtur se in eodē subo ꝛ nō semp. nec vt ī plurib⁹. vt magnitudo et fortitudo ī eodē homine. Alia sūt q̄ semp se sequūtur ꝛ illa sūt duplicia. qꝛ qdā sūt que conuertibilr̄ se inuicē consequūtur. ꝛ a talib⁹ sumitur locus a substātia q dr̄ a cōuertibilib⁹. ꝛ reducitur ad locū a descriptione ad descriptū. sic risibile ꝛ flebile in hōine. vel ī brutis hr̄e duo cornua. ꝛ hr̄e duos vētres. ꝛ nō hr̄e dētes ī supiori mandibula. Alia vo sunt que se inuicem ꝯsequūtur. nō tñ ꝯuertibilr̄ sed vt ī plurib⁹. ꝛ ab istis sumitur iste loc⁹ dialeticus. vt penitere seqtur ad peccasse. Et a communiter accidētib⁹ p̄ mō captis nō causatur locus dialetic⁹ sed sophisticus. vt nō sequitur. tal' errat d̄ nocte ergo est fur. Unde locus a cōmuniter accidentib⁹ tꝫ affirmatiue ab īesse posterioris accidentis ab infuisse p̄oris. vt bene seqtur iste penitet. ergo peccauit. Sꝫ ab ineē p̄oris ad ineē posterioris nō valꝫ ꝯña affirmatiue. vt non sequit' iste peccauit. ḡ penitet. Tenet etiā iste locus destructiue a nō eē prioris ad nō eē posterioris. sꝫ nō ecōuerso vt bene sequitur iste nō peccauit ergo non penituit. Et maxīa isti⁹ loci talis ē. destructo p̄ore cōiter accidētiū destruitur ꝛ posteri⁹. ¶ Sed cōtra hoc qđ dictū ē ꝙ valet loc⁹ arguēdo affirmatiue a posteriori cōiter accidentiū ad p̄us sic arguit'. antecedens illi⁹ argumēti iste penituit ergo peccauit. pōt eē veꝝ ꝯñte exñte falso. ergo ꝯñtia non valet. añs pꝫ. qꝛ xp̄s penituit ꝛ tñ nō peccauit. qꝛ dixit penitet me fecisse hoīeꝫ. silr̄ aliqs penitet q non peccauit sicut aliqs penitet q̄re non rapuit pecunias alicuius. ergo p̄dicta ꝯñtia nō valet. ¶ Ad hoc rn̄detur ꝙ penitere accipit' dupl'r. Uno modo gn̄al'r vt tm̄ valet sicut hr̄e displicētiā vel modū displicētie de aliquo. ꝛ sic accipitur penitere in p̄dictis argumentis. eo ꝙ deus creauit hoīeꝫ ꝛ ꝓpter eius delictum p modū displicētie erga hoīem se habuit. qꝛ puniens aliū se hꝫ per modū displicētie respectu puniti. Alio mō capitur penitere sp̄alit' vt idem ē qđ penā sumere vl' displicentiā hr̄e de pctō ꝑpetrato ꝛ ꝯmisso. ꝛ sic malus penitet de malo quod fecit. ꝛ illo mō de⁹ ñ penituit. ¶ Sꝫ dubiū ē an locus ab vno cōiter accñtiū ad aliud se hn̄tiū teneat respectu eiusdē copule in añte ꝛ ꝯñte. Pro quo ē aduertēdū ꝙ duplicia sūt cōiter accñtia. qdā sūt quoꝝ vnū sequit' aliud ꝑ eodē tpe vt eclipsis lune ad interpōnē diametralē terre īter solē ꝛ lunam: Alia sūt quoꝝ vnū nō ꝯcomitat' alteꝝ ꝑ eodē tpe sꝫ in tpe sequēti sic penitere ad peccasse. Tūc dicitur capiēdo cōiter accñtia p̄ modo locus ab vno ad alterū respectu eiusdē copl'e ceteris silr̄ se hn̄tibus ē bon⁹. vt bn̄ sequit'. terra ē diametral'r posita īter solē ꝛ lunā. ḡ eclipsis lune ē. Sꝫ si illa cōit' accñtia se ꝯcomitāt' z°modo tūc ꝯtingit frequent' mutare copulā in añte ꝛ ꝯñte. vt bn̄ seqtur. iste penitet. ḡ peccauit. ¶ Ulterius est aduertendū ꝙ a plurib⁹ cōiter accidentib⁹ rectores iudices ꝛ causidici faciūt argumēta ꝓbabilia ꝛ persuasiua. Sic hō iste ē errabūdus de nocte ꝛ facit magnos sumpt⁹ nec hꝫ multa bona ꝛ q̄libet die ē ociosus ergo ē fur. h̄ arguitur a q̄tuor cōiter accñtibus quoruꝫ nullū ꝑ se sūptū sufficeret facere ꝑsuasionē de cōclusiōe. tñ illa q̄tuor sil' sūpta faciūnt magnam ꝑsuasionem de conclusione.

Tertio sciēdū ē ꝙ determīato de locis ītrīsecis nūc restat detminare de qbus' dā aliis locis reducibilib⁹ ad diuersos locos. ꝛ vocāt' loci ab añte ad ꝯñs vel econuerso. Pro q̄ꝝ euidētia querit'. Utrꝝ loc⁹ ab añte ad ꝯñs sit loc⁹ a concomitātib⁹ substātiā vel nō. ꝛ si sit. ad quē locū predictoꝝ ē reducibilis. Ad h̄ rn̄det' ꝙ loc⁹ ab añte nō ē sp̄ālis loc⁹. sed tot sūt sp̄ēs locoꝝ ab añte ad ꝯñs quot sūt argumētoꝝ sp̄ēs quib⁹ ꝯtingit ex añte inferre ꝯñs. vt sic arguēdo. aīal rōale eē albū ē veꝝ. ḡ hoīem eē albū ē veꝝ. ista ꝯña tꝫ per locū ab añte ad ꝯñs q est loc⁹ a suba. Silr̄ arguēdo. sorteꝫ eē albū est veꝝ. ergo sortē nō eē nigꝝ ē veꝝ. ista ꝯñtia tenet ꝑ locū ab añte ad ꝯñs q est loc⁹ ab oppositis. Et sic dꝫ reduci talis loc⁹ ab añte ad ꝯñs ad illū locum p quē tenet ꝯñtia qua arguit' a ꝓpōne pro q̄ supponit dcm̄ antecedentis ad ꝓpōnē ꝑ qua supponit dcm̄ ꝯñtis. i. q̄ ꝯñtia arguit' ab antecedēte ad ꝯñs. vt ista ꝯñtia. hoīeꝫ eē albū ē veꝝ. ḡ aīal eē album est veꝝ. tꝫ per illū locuꝫ p quem tꝫ ista ꝯñtia. hō est albus. ergo aīal est albū. s. per locuꝫ a parte subiua ad suū totū. ¶ Et dr̄ vlteri⁹ ꝙ loc⁹ ab añte ad ꝯñs tenet cōstructiue respectu hoꝝ modoꝝ verum necessariū ꝛ possibile. ꝛ non respectu illoꝝ

falsũ ⁊ ipoſ͛e. Et rõ eſt qꝛ ſi antecedẽs alicuiꝰ ꝯñe ſit veꝝ neceſſariũ vel poſ͛e oꝫ cõſequẽs eiuſdem ꝯñe eẽ veꝝ. ſꝫ ſi antecedẽs ſit falſũ vel ipoſ͛e non oꝫ ꝯñs eẽ falſũ vel ipoſ͛e. Ex quo pꝫ ꝙ tot ſũt ſpecies locoꝝ ab antecedẽte ad ꝯñs vel econuerſo quot ſũt ſpẽs argumẽtationũ i qbus arguitur ab oppoſito ꝯñtis ad oppoſitũ antecedẽtis. Et lꝫ locꝰ ab antecedẽte ad ꝯñs ſi ãtecedẽs ⁊ ꝯñs accipiant̃ formal͛r ſit locꝰ a relatiuis. tñ ſi capiãtur fũdamẽtal͛r ⁊ ꝓ denomiatis. ſ. ꝓ ꝓpõne q̃ hꝫ iferre aliam ꝓpõnẽ vel iferri ab alia ꝓpõne ſic locus ab antecedente ad conſequens non eſt locus a relatiuis ſed habet fieri eo modo quo nunc dictum eſt.

Sed contra p̄dicta arguitur. Primo ſic. Idẽ ẽ vſus ⁊ cã finalis. ergo locꝰ ab vſibꝰ nõ ẽ diſtinctꝰ a loco cãe finalis. ¶ 2º arguitur ſic. nõ ſeqtur. eqtare ẽ bonũ. ergo equus claudus vel cecꝰ eſt bonꝰ. ⁊ tñ arguitur ꝑ locũ ab vſibꝰ. ergo tal͛ locꝰ nõ eſt bonꝰ. ¶ 3º ſic arguitur. nõ ſeqtur. iſte ẽ cõptus. ergo eſt adulter. ⁊ tñ arguitur ꝑ locũ a cõmuniter accidẽtibꝰ. ergo talis locꝰ nõ valꝫ. ¶ 4º arguitur ſic. non ſeqtur. aliqs penitet. ergo peccauit. qꝛ aliqs penitet ex eo ꝙ nõ occidit hominẽ. ⁊ tamen arguitur per predictum locum. ergo talis locꝰ nõ valet.

Ad rõnes. Ad p̄ᵃᵐ dr̃ ꝙ opatio dr̃ vſus ⁊ finis reſpectu diuerſoꝝ. nã 3ᵒ r̃ finis ſiue cã finalis ſm eẽ qd̃ hꝫ in itẽtione agẽtis i ꝙ̃ atũ agens ꝓducit rem ꝑ modũ amati ⁊ deſiderati. ſꝫ dr̃ vſus ſm eẽ reale qd̃ hꝫ extra animã ⁊ in executiõe opis. ¶ Ad ſecũdã dr̃ ꝙ ibi nõ bene arguitur eo ꝙ eqtare nõ ẽ vſus equi claudi. ideo dꝫ ſic argui. equitare ẽ bonũ. ergo equꝰ eſt bonꝰ. ⁊ in alia ꝯña cõmittebatur fallacia ꝯñtis. ¶ Ad tertiã dr̃ ꝙ ibi nõ bñ arguitur ꝑ locũ a cõmunit͛ accidentibꝰ. qꝛ illa accidẽtia non ſe inuicẽ ꝯſequuntur neceſſario nec vt i pluribus. iõ cãtur locꝰ ſophiſticꝰ ⁊ non dialeticus. ¶ Ad quartã dicitur ꝙ patuit i ſecundo notabili.

S Equit̃ de locis extrinſecis. qd aũt ſit locꝰ extrĩſecus dictũ eſt prius. locoꝝ aũt extrĩſecoꝝ alius ẽ ab oppoſitis. alius a maiori. alius a minori. alius a ſimili. alius a ꝓportione. alius a trãſũptiõe. alius ab auctoritate. Itẽ oppoſitoꝝ quatuor ſ͛t ſpẽs. ſ. relatio. ꝯtrarietas. priuatio ⁊ cõtradictio. Relatiue oppoſita ſũt quoꝝ alteꝝ ſine altero nõ põt eẽ. locus a relatiuis ẽ habitudo vnius relatiuoꝝ ad aliud. ⁊ ẽ ꝯſtructiuꝰ ⁊ d̃ſtructiuus. ꝯſtructiuus ſic. pat͛ ẽ g̃ filius ẽ. ⁊ filius eſt. g̃ pat͛ eſt. Maxima. Poſito vno relatiuoꝝ nec̃io ponit̃ ⁊ reliquũ. Deſtructiue ſic. pater nõ eſt. ergo filius nõ ẽ. ⁊ ecõuerſo. maxima. remoto vno relatiuoꝝ remouet̃ ⁊ reliquũ. locus vero a relatiue oppoſitis tenet ſolũ deſtructiue ſic. ſortes ẽ pater platonis. ergo nõ eſt filius eius. Cõtrarietas eſt ꝯtrarioꝝ oppoſitio vt albi ⁊ nigri. ꝯtrarioꝝ quedã ſũt mediata vt albũ ⁊ nigrũ iter que ſũt medij colores. Quedã vero imediata. vt ſanũ ⁊ egrũ circa aĩal. locus a ꝯtrarijs ẽ habitudo vnius ꝯtrarioꝝ ad reliquũ. et tenet ꝯſtructiue ⁊ deſtructiue. cõſtructiue ſic. hoc aĩal ẽ ſanũ. g̃ nõ ẽ egrũ. maxima. Poſito vno ꝯtrarioꝝ remouet̃ ⁊ reliquũ. Deſtructiue tenet tantũ i ꝯtrarijs imediatis cũ cõſtantia ſubi. vt hoc aĩal nõ eſt ſanũ. g̃ ẽ egrũ. maxima. remoto vno ꝯtrarioꝝ imediate oppoſitoꝝ ponit̃ reliquũ ſubiecto manente.

¶ Circa hũc textum notãdũ ẽ p̄mo ꝙ poſtq̃ auctor determiauit de locis itrinſecis hic ꝯñr vult det͛minare de locis extrĩſecis. rõ ordinis ẽ qꝛ locꝰ itrĩſecꝰ ⁊ locꝰ extrĩſecꝰ q̊dã mõ opponũt̃ ⁊ oppoſita iuxta ſe poſita faciliꝰ poſſũt cognoſci. iõ poſt determiationẽ de locis itrĩſecis auctor determiat d̓ locis extrinſecis. Uñ vt p̊us dictũ ẽ locꝰ extrinſecus ẽ qñ ſumitur argumẽtũ. i. mediũ ab his q̃ ſunt extra ſubſtãtiam terminoꝝ i queſtione poſitorum id ẽ qñ tale mediũ nõ cõuenit terminis i queſtiõe poſitis ſecũdũ aliquẽ modũ eẽndi in. Et ipius ſũt ſeptẽ ſpẽs. ſ. ab oppoſitis a maiori vel minori. a ſimili. a ꝓportione. a traſumptione. ⁊ ab añte. Et qꝛ i loco ab oppoſitis terminꝰ iferẽs eſt magis extra eẽntiã q̃ i alijs. iõ hic d͛miat d̓ loco ab oppoſitis q dividitur ſm diuiſionẽ oppoſitoꝝ. Oppoſita aũt ſũt quadruplicia. ſ. relatiua. contraria. p̊uatiua. ⁊ cõtradictoria de qbus dictũ eſt in poſtpredicamẽtis. Uñ relatiua ſũt illa quoꝝ totũ eẽ eſt ad aliud

se habere. Et possũt dupl'r considerari. Uno mõ q̃
ad cõuertẽtiam que in ipsa regrit̃ quãtũ ad esse. ꝛ
sic ab ipsis sumitur locus a relatiuis. Alio° cõside
rãtur quo ad repugnãtiã quã habent inter se. s. ad
eẽ sit i eodẽ subõ. ꝛ sic ab eis sumit̃ loc° a relatiue
oppositis. Uñ loc° a relatiuis ẽ habitudo vni° re
latiui ad suũ correlatiuũ. ꝛ tenet affirmatiue ꝛ ne
gatiue. ad qõ dãtur due regule. Pria ẽ. ab eẽ vni
us relatiui ad eẽ sui correlatiui ẽ bona ɔña. vt be
ne seqt̃. pater ẽ. g° fili° ẽ. Scõa regula ẽ. a nõ esse
vni° relatiui ad nõ eẽ alteri° ẽ bona ɔña. vt bene
seqtur. pater ñ est. g° filius nõ est. Et fũdantur iste
regule ꝛ iste loc° in vna ꝓpetate relatiuoꝝ que ẽ
ista. Relatiua posita se ponũt ꝛ pempta se pimũt.
ex quo seqtur ꝑ ꝙ iste loc° tenet respectu illi° ꝑdi
cati est. ꝛ nõ respectu alioꝝ ꝑdicatoꝝ. qꝛ non seqt̃
pater ẽ alb°. g° filius ẽ alb°. ¶ Scõo seqtur ꝙ non
oꝫ arguere ibis q̃ sũt relatiua denoiatiue. nec de
bẽt accipi relatiua ꝑ denoiatis sꝫ ꝑ ꝑ se significa
tis. Sꝫ loc° a relatiue oppositis ẽ habitudo vnius
oppositoꝝ ad reliquũ. Et tenet affirmatiẽ duab°
ɔditionib° obseruatis. Pria ẽ ꝙ nõ arguat̃ in rela
tiuis eqparãtie. qꝛ nõ sequitur sortes ẽ simil' plato
ni. g° sortes nõ ẽ simil' eidẽ. Scõa ɔditio ẽ ꝙ argua
tur respectu termini singularis. qꝛ nõ seqtur sor
tes ẽ pater hominis. g° nõ est filius hominis. Põt g°
poni tal' regula. ab vno relatiue opposito affirma
to respectu alicuius nõ singularis ad suũ oppositũ
relatiue negatũ de eodẽ subõ respectu eiu'dẽ sin
gularis ẽ bona ɔña. Ex quo sequit̃ ꝙ arguendo ꝑ
locũ a relatiue oppositis ẽ arguere ab affirmatio
ne vnius relatiui de aliquo subõ ad negationem
sui correlatiui oppositi de eodẽ subõ. vt sic arguẽ
do. sortes ẽ pater platõis. g° nõ ẽ filius eius. Sꝫ ñ
tꝫ negatiue. qꝛ nõ seqt̃. sortes nõ ẽ pater platonis
ergo sortes non est filius eius.

Secundo sciẽdũ ẽ ꝙ hõñr auctor dẽmiat
de loco a ɔ̃rijs ꝑ diffiniẽs ɔ̃rieta
tẽ. Cõtrarietas ẽ repugnãtia vel oppõ ɔ̃rioꝝ vt re
pugnãtia albi ꝛ nigri. Quid ãt sint ɔ̃ria ꝛ quot sũt
dictũ ẽ ꝑus in ꝑdicamẽtis. Uñ loc° a ɔ̃rijs est ha
bitudo vni° ɔ̃rioꝝ ad reliquũ. Et tꝫ affirmatiue ꝛ
negatiue. Et ad arguẽdũ affirmatiue ponit̃ talis
regula. In oib° ɔ̃rijs taꝫ mediatis q̃ƺ imediatis q̃ƺ
ẽt in his quoꝝ necesse ẽ alterũ sp̃ inesse susceptibi
li ipo existẽte ab affirmatõe vni° de aliquo subie
cto ad negationẽ alteri° de eodẽ subõ ẽ bona ɔña
vt bñ seqt̃. sortes ẽ albus. g° nõ ẽ niger. Maxia. po
sito vno ɔ̃rioꝝ in aliquo subõ ab eodẽ remouet̃ re
liquũ. Et dr̃ iste loc° a ɔ̃rijs qꝛ põt argui per hũc lo
cum a pluribus ɔ̃rijs in añte positis. Et ad arguẽ
dũ hoc modo ponit̃ talis regula. Si vnũ extremũ
alteri° ɔ̃rietatis ẽ verificabile de vno extrẽo alte
rius ɔ̃rietatis reliquũ ẽt extremũ prime ɔ̃rietatis
erit verificabile de alio extremo ꝑme ɔ̃rietatis.
vt si iustitia ẽ ỽtus iniustitia erit vitiũ. Et hec ɔña
fũdatur ĩ ipo termino. Tñ ad debite arguẽdũ per
hãc regulã q̃tuor ɔditiones debẽt obꝰuari. ꝑ^a ẽ ꝙ
ponat̃ ɔ̃stantia subi ɔñtis: 2ª est ꝙ in antecedente
nõ sit ꝑdicatio ɔtingẽs sed per se. 3ª est ꝙ ãbo ex
trema vnius ɔ̃rietatis non ɔtineantur sub vno ex
tremo alterius. 4ª est ꝙ vtrobiqꝫ sit idem gen° ɔ̃
rietatis. s. extremi ad extremuꝫ vel vni° medij ad
aliud mediũ. Ad debite ẽt arguendum affirmatiẽ
ab vno ɔ̃rioꝝ ad reliquum oꝫ obꝰuare ꝙ copula
in ɔñti teneatur precise ꝑ eodẽ tpe pro quo tene
bat̃ i añte. sic. s. ꝙ i ɔñte ɔnotet p̃ñs ptes tpis co
p̃latie ꝛ ẽt i añte ɔnotet ꝑcise illas copulatiue.

Tertio sciẽdũ est ꝙ ad arguẽdũ negatiẽ
per locũ a ɔtrarijs ponunt̃ tres re
gule. ¶ Prima est. ĩ ɔtrarijs mediatis a negatio
ne vni° de aliq̃ subiecto ad affirmationẽ alteri° de
eodẽ subõ nõ valet ɔñtia. ¶ Scõa regula est. In
ɔtrarijs ĩmediatis quoꝝ nece est alteꝝ inesse sub
iecto susceptibili ipo exñte a negatiõe vnius de il
lo subõ ad affirmatõeꝫ alteri° ɔtrarioꝝ ẽ bona ɔña
Exẽplũ ꝑme regule. vt nõ seqtur. hõ nõ ẽ alb°. g° ẽ
niger. Exẽplũ scõe regule. hõ ẽ ꝛ nõ ẽ sanus. ergo
ẽ eger. ¶ Tertia regl'a ẽ. i ɔ̃rijs imediatis quoꝝ ñ
ẽ nece alteꝝ sp̃ iesse subõ ipo exñte a negatõe vni°
ad affirmatõꝫ alteri° de aliquo subiecto posita cõ
stãtia subiecti susceptibilis ꝑ tpe ꝑ quo ipꝫ subm̃
ẽ susceptibile ẽ bona ɔña. vt bene seqtur sortes est
hñs vsũ rõnis ꝛ nõ ẽ ỽtuosus. g° ẽ viciosus. ¶ Ex q
qb° pꝫ ꝙ ibi requirũtur tres ɔditiones ad arguen
dũ. Prima ẽ ꝙ ponatur ɔ̃stantia subi defectu cui°
non sequit̃. equ° sortis nõ ẽ eger ergo ẽ sanus. qꝛ si
equ° sortis eẽt mortuus añs eẽt veꝝ ꝛ ɔñs falsum.
¶ Scõa ɔditio est ꝙ arguat̃ respcũ subiecti apti
nati suscipere ɔ̃ria. iõ non seqtur. lapis nõ ẽ san°. g°
ẽ eger. qꝛ añs eẽt veꝝ ꝛ ɔñs f'lm. Tertia ɔditio ẽ ꝙ
ponat̃ tp̃s determinatũ reqsitũ ſ hõ ad hoc ꝙ sibi i
hereat alteꝝ ɔ̃rioꝝ. q̃re nõ sequit̃ infans nõ ẽ ỽtuo
sus. ergo ẽ viciosus. qꝛ non deuenit tẽpus in quo
infans debet esse virtuosus vel viciosus.

Sed contra ꝑdcã arguit̃. Prio sic. In oi
loco dyaletico t̃min° iserẽs
hꝫ icludi i t̃mio illato. sꝫ vnũ oppositoꝝ ñ icludit̃ in
alio cũ vnũ dicat negatõeꝫ alti° ergo ab opposit is
nõ sumitur loc° dialetic°. ¶ Scõo arguitur sic.

Nō seqtur sortes fuit albꝰ. ḡ sortes non fuit niger ⁊ tñ arguit̄ ꝯstructiue a cōtrarijs mediatis. ḡ talis locus nō valꝫ ❡ Tertio arguitur sic. maiꝰ ⁊ minꝰ sūt relatiua. ergo locꝰ a maiori ad minꝰ ⁊ ecōtra ē locus a relatiuis. silr̄ añs ⁊ ꝯñs sūt relatiua. sꝫ oīs locꝰ ē hītudo añtis ad ꝯñs. ergo oīs locꝰ ē a relatiuis. ❡ Quarto arguit̄ sic. poīe est idē ꝓ eodē tpe ꝑcise ⁊ adeq̄te simul eē albū ⁊ nigrū. ergo nō seq̄t̄ per locū a ꝯ̄rijs hoc ē albū. ergo nō ē nigrū. añs pꝫ posito ꝙ ꝓ media parte scutū sit albū ⁊ ꝓ alia pte nigrū. tūc idē simul ē albū ⁊ nigrū. ergo locꝰ a ꝯ̄rijs non tenet affirmatiue.

Ad rōnes. Ad ꝑmā dr̄ ꝙ q̄uis vnū oppositoꝝ nō existat ī reliquo. tñ habet virtutē inferēdi aliud. cū affirmatio vnius sit negatio alterius. non āt reqrit̄ in oī loco dialetico terminū illatū eē in termino inferēte vel econtra ꝫm existētiā vl̄ eēntiā. sꝫ sufficit ꝙ sit ī eo ꝫm ꝟtutē inferēdi. ❡ Ad scōaꝫ dr̄ ꝙ locꝰ a ꝯ̄rijs nō tenet nisi in ꝓpōibꝰ de incē ⁊ de pñti ⁊ nō in ꝓpōibꝰ de p̄terito ⁊ futuro. nec ēt ī ꝓpōibus modalibꝰ. mō argumētū fiebat ī ꝓpōibꝰ de p̄terito ❡ Ad tertiam dr̄ ꝙ maius ⁊ minus añs ⁊ ꝯñs ꝓ ꝑ se significatis sūt relatiua ⁊ ab ipis sumit̄ locus a relatiuis. Alio mō accipiūtur ꝓ ꝺnoīatis. ⁊ sic ab eis nō sumit̄ locus a relatiuis sed a maiori ad minus. ❡ Ad q̄rtaꝫ dr̄ ꝙ admittit̄ casus argumēti ⁊ trāseāt ꝑmisse ⁊ distiguit̄ ꝯñs. vl̄ li ⁊ ꝯiūgit int̄ terminos ⁊ sic ꝯseq̄ns ē ꝟuꝫ. vel int̄ ꝓpōes. ⁊ sic ē falsū. ⁊ vltra dicūt aliq̄ ꝙ nō oē corpus t̄minatū ē coloratū. sed ē coloratū vel colorata. mō scutū illo casu posito ē colorata. q2 ē sue medietates que sūt colorate.

❡ Que āt sūt priuatiue opposita dictū ē prius. Locus a priuatiue oppositis ē hītudo priuatiōis ad habitū. vel hītus ad priuationē. Et tenet cōstructiue. vt iste ē vidēs. ergo nō ē cecus. vl̄ ē cecus ergo nō ē vidēs. Maxima. posito vno priuatiue oppositoꝝ circa aliquod subiectū ab eodē remouet̄ reliquū. Destructiue ñ tenet nisi cū constātia subi ⁊ cū tpe determiato a natura. Catulus enī nō dr̄ vidēs neqꝫ cecus ante nouē dies ⁊ puer nō dr̄ edētulus ante tp̄s determinatū a natura. cōtradictio est oppositio cuius secūdū se nō est dare mediū.

Locus a cōtradictorie oppositis ē habitudo vniꝰ ꝯtradictorie oppositoꝝ ad reliquū. vt sortē sedere ē veꝝ. ergo sortē nō sedere est falsū. Maxia. Si vnū ꝯtradictorioꝝ ē verū reliquū erit falsū.

❡ Circa hūc textū notādū est ꝑmo ꝙ hic ꝯñr auctor d̄termiat d̄ loco a ꝑuatie oppositis .i. ab vno ꝑuatie oppositoꝝ ad reliquū. Uñ ꝑuatiue opposita sūt quoꝝ vnū iplicat alteꝝ cū negatiōe ꝑuante ⁊ nō cū negatiōe negāte. Et diffinitio ꝑuatiue oppositoꝝ ꝓp̄e acceptoꝝ habita ē in postp̄dicamtis. Sꝫ ꝑuatiue opposita cōiter accepta sic possūt diffiniri. ꝙ sūt illa quoꝝ vnū icludit negationē alteriꝰ cū aptitudie ad ipm. Et pōt dupl'r sumi argumētū ī ꝑuatie oppositis. Uno mō ꝙ arguat̄ a pluribꝰ terminis ī antepositis ad aliū terminū ī ꝯñte positū eis ꝑuatiue oppositū. vt vidēs est sentiēs. ergo cecꝰ ē sēsu visus ꝑuatus. Et locꝰ ꝑ quē tenet talis ꝯña ꝓprie vocat̄ locꝰ a ꝑuatiue oppositis. et de tali loco auctor nō facit mētionē sꝫ aristoteles determiat de eo 2°. thopicoꝝ. ❡ 2°. mō pōt sumi argumētū ab vno termio ī añcedēte ad aliū ī consequēte sibi ꝑuatiue oppositū: vt sortes est cecus ergo sortes nō ē vidēs. ⁊ locus ꝓprie ꝑ quē tꝫ tal' ꝯña denoīat̄ locus ab vno ꝑuatiue oppositoꝝ ad reliquū. Uñ ad arguēdū ꝑ locū a ꝑuatiue oppositis ponunt̄ due regule. Pria ē ꝙ ab affirmatione vniꝰ ꝑuatiue oppositoꝝ de aliquo subō ad negatōnē alteriꝰ vl'r d̄ eodē est bona ꝯña. 2ᵃ regula est a negatōe vniꝰ ꝑuatiue oppositoꝝ de aliquo sbō ad affirmationē alteriꝰ de eodē posita ꝯstātia sbi susceptibilis ꝓ deteriato tpe a natura ē bona ꝯña Ex quo seqtur ꝙ arguēdo negatiue tres cōditiones reqrunt̄. Pria est ꝙ ponat̄ ꝯstātia subi. Secūda ē ꝙ illd̄ subm sit susceptibile habitꝰ. Tertia est ꝙ sit tp̄s determinatū a nā. vt bene seqtur iste catulus ē noueꝫ dieꝝ ⁊ nō ē vidēs. ergo ē cecus. Arguit̄ etiā vt dictū ē ꝑ hūc locuꝫ a pluribꝰ ꝑuatiue oppositis ī ātecedēte. ꝓ quo ponit̄ tal' regula. Si vnū extremū vniꝰ ꝓpōnis ꝑuatiue ē verificabile de vno extremo alteriꝰ ꝓpositionis. etiā alteꝝ ꝑuatiue oppositū erit verificabile de altero extremo. vt bene seq̄t̄. vidēs ē sentiēs. ergo cecꝰ est sensu visus ꝑuatꝰ. Et ad arguēdū ꝑ hāc regulā tres ꝯditiōes reqrūtur. Prima ē ꝙ pōatur ꝯstātia subiectiꝰ... 2ᵃ ē ꝙ nō arguatur ī ꝓpōnibꝰ d̄ mā ꝯtingenti. 3ᵃ ē ꝙ ꝑuatio supioris hītus restringatur ꝑ habitum īferioris ꝑuationis. ideo hec ꝯña non est bona. oē tāgibile ē sēsibile. ḡ oē itangibile ē isēsibile

sȝ dȝ sic argui. oē tāgibile est sēsibile. ḡ oē intāgibi
le ē isensibile sensu tact⁹. Obseruādū etiā ꝙ vbū
ꝑ eodē tpe pcise teneat in atecedēte ꝛ ꝯsequente.
Secundo sciēdū est ꝙ hic ꝯñr auctor det
miat de loco a ꝯdictorijs. ratio/
ne cui⁹ ꝯdictionē pmo sic diffinit. Cōtradictio est
oppositio cui⁹ ꝭm se nō est dare mediū. Et hoc itel
ligēdū est tā de medio ꝑ abnegatiōeȝ q̄ȝ de medio
ꝑ pticipationē. ꝛ rō est qꝛ ꝯdictio est repugnātia ꝯ
dictorioꝝ. sȝ in ꝯdictorijs vnum ē ens ꝛ alteꝝ non
ens simplr. sȝ inter ēs ꝛ nō ens nō pōt dari mediū
ergo ꝛc. ¶ Sȝ aduertēdū ē ꝙ duplex ē ꝯdictio. q̄
dā ꝓpōnū de qua satis visum est i pmo tractatu
Alia est ꝯdictio terminoꝝ de qua satis visū est in
postpdicamētis vt sedet ꝛ non sedet. ꝛ ꝭm vtrāqȝ
ꝯdictionē pōt sumi loc⁹ dialetic⁹. sȝ i ꝯdictione ꝓ/
positionū oȝ arguere respectu istoꝝ pdicatorum
veꝝ ꝛ falsū. In alia aūt oȝ arguere ab affirmatio
ne vni⁹ ꝯdictorioꝝ ad negationē alterius de aliq̄
subō ꝛ eō. Loc⁹ aūt a ꝯdictorijs est hītudo vnius
ꝯdictorioꝝ ad reliquū. ꝛ tenet affirmatiue ꝛ nega
tiue ponēdo ꝯdictorium a pte pdicati ꝛ non a pte
subi. Et ad arguēdū affirmatiue ponitur tal' regu
la. ab affirmatione vni⁹ ꝯdictorie oppositoꝝ ꝺ ali
quo subō ad negationē alterius de eodē est bona
ꝯña. vt bene seqtur. sortes ē alb⁹. ergo sortes non
ē nō alb⁹. Addūt tñ aliq̄ adhuc duas ꝯditiōes ad
hͦ ꝙ debite arguat' ꝑ hāc regulā. pma ē ꝙ alteruȝ
extremoꝝ ꝓpōnis nō sit termin⁹ obliqu⁹. nō eniȝ
seqtur. sortis ē asin⁹. ergo sortis nō ē nō asin⁹. zᵃ ē
ꝙ arguat' i ꝓpōnib⁹ ꝺ pn̄ti. defectu cui⁹ nō seqtur
sortes fuit albus. ergo sortes nō fuit nō alb⁹. possȝ
tñ dici ꝙ in omnibus tam de pn̄ti q̄ȝ de alijs tem/
poribus arguēdo ꝑ pdictā regulā ē bona ꝯña. dū/
tñ termini ꝯdictorij sint totalia predicata. ꝛ ꝙ co/
pula teneat eodē modo in vna sicut in alia.
Tertio sciēdū ē ꝙ ad arguēdū ꝑ hūc locuȝ
negatiue poni' tal' regula. A nega/
tiōe vni⁹ ꝯdictorioꝝ de aliquo s'biecto ad affirma
tionē alterius de eodē ē bona ꝯña. vt bñ seq'. sor
tes nō ē albus. ergo sortes ē nō alb⁹. Et hec regu
la tȝ vlr' si termini ꝯdictorij sint totalia pdicata sic
ꝙ negatio faciēs terminū isinitū addatur toti ex/
tremo ꝛ nō solū vni parti ipsius extremi. Et hec re
gula datur de ꝯdictorijs terminoꝝ. Et poni' hec
maxima de ipis. De quolȝ ꝟificat' alterū ꝯdictorio
rū ꝛ de nullo ābo sil'. vel sic. de quocūqȝ affirmat'
vnū ꝯdictorioꝝ ꝺ eodē remouet' ꝛ reliquū. ¶ De
ꝯdictorijs aūt ꝓpōnū ponūtur aliq̄ regule. ¶ pᵃ
ē. a ꝟitate vni⁹ ꝯdictoriaꝝ ad falsitatē alterius ꝛ eō
ē bōa ꝯña. vt bñ seq'. sortē currē ē veꝝ. ḡ sortē nō
currere ē falsū. ¶ zᵃ regula ē. a necessitate vni⁹ ꝯ
dictorie ad possibilitatē alteri⁹ ē bona ꝯña. Unde
aduertēdū ꝙ in istis oppositis duplex ē ꝯña. s. cō/
seq̄ntia eōrio ꝛ ꝯña in ipo. ꝛ vtraqȝ iterū diuidi'.
qꝛ qdā est eōrio terminoꝝ. alia ē ꝓpōnū. ꝛ silr qdā
ē i ipo terminoꝝ. alia ē in ipo ꝓpōnū. Cōsequētia
āt in i ipo terminoꝝ ē qñ in añte predicatū dr' de
subiecto ꝛ in ꝯñte opᵐ pdicati dr' ꝺ opposito sub
iecti eodē ordine ꝟuato in ꝯñte sicut in añte. vt vi/
sus ē sēsus. ergo cecitas ē insensibilitas. Sȝ ꝯña
eōria terminoꝝ est in qua predicatū dr' de subie
cto in añte ꝛ oppositum subiecti dicitur de oppo
sito predicati in ꝯñte. Sed ꝯña in ipo propositio
num est illa in qua antecedens infert consequēs.
et oppositum antecedentis infert oppositum con
sequentis. vt triplex ē multiplex. ergo subtripluȝ
est submultiplex. Et ꝯñtia ecōtrario ꝓpōnum est i
qua añs isert ꝯñs ꝛ ordine trāsmutato i illa oppo/
sitū ꝯñtis infert oppositū antecedentis. ¶ Et dif
ferunt due pme. s. ꝯñe terminoꝝ a ꝯsequētijs ꝓpō
num qꝛ due pme sunt simplices. ꝛ scōe sunt ꝯposi/
te. Scōo differunt ex alia pte qꝛ ꝯñtia in ipo tenet
ꝑ istā regulā. si oppositū in opposito. ꝓpositū i ꝓpo
sito. Sȝ ꝯña ecōtraria tenet ꝑ hanc regulā ꝯñarū.
In oī bona ꝯña ex opposito ꝯdictorio ꝯñtis infert'
oppositū antecedētis. ¶ Uñ ad hoc ꝙ ꝯña in ipo
valeat in ꝯtrarijs tres cōditōes requirūtur. Pria
ē ꝙ arguatnr in pdicatis ꝑ se. iō non seqtur. albuȝ
est dulce. ergo nigꝝ est amaꝝ. Scōa cōditio ē ꝙ
arguatur sȝ idē gen⁹ oppōnis. iō non seqtur. albū
est coloratū. ergo nigrū est non coloratū. qꝛ albū ꝛ
nigrū opponūtur cōtrarie. ꝛ coloratū ꝛ non colora
tuȝ contradictorie. Tertia ē ꝙ ambo extrema vni
us contrarietatis nō cōtineant' sub extremo alti⁹.
ideo nō seqtur, pdigalitas ē viciū. ergo liberalitas
est virt⁹. Sȝ ꝯña in ipo non valet in ꝯdictorijs nisi
grā materie. qꝛ non seqtur. hō est animal. ergo nō
homo ē non aīal. quia añs potest esse veꝝ ꝯñte exñ
te falso. sed bene valet in ꝟminis cōuertibilibus ꝛ
hoc grā materie. vt hō est risibilis. ego non homo ē
nō risibilis. Sȝ ꝯña econtrario ꝟminorum ꝛ ꝓpō/
num tenet in cōtradictorijs sed non tenet in con
trarijs formaliter. Prima pars patet quia bene se
quitur. homo est animal. ergo non homo est nō ani
mal. nec in simili modo arguēdi est dabilis instan/
tia. Item patet ꝑ illā regulā. Omnis illa cōsequen
tia est bona ex qua ex opposito contradictorio cō
sequentis infertur oppositum antecedentis. sȝ sic
est in consequentia econtrario. Seruāda est tamē

ↄditio.s.ꝙ arguatur ẜm ꝙ valet ↄuersio ꝑ ↄtrapositionē ⁊ nō al'r.⁊ ẜin ↄña eↄrio terminoꝝ. quare nō seqtur.nullus hō ē asinus:ğ nullus asinus ē nō hō.qꝛ p̄ma ē ỽa.⁊ 2ª falsa.⁊ vl'is negatia nō ↄuertitur ꝑ ↄ̄pōnē.sed bñ ꝑticularis.Secūda ꝑs ꝑȝ qꝛ solū valet in ↄ̄rijs que se hñt per modū toti⁹ ꝑtis integral'. vt bñ seqtur.cacochimia est mala dispō ⁊ ad itra ⁊ ad ex̄.ğ euchimi⁹ ē bona dispō ad itra et ad ex̄.Et dr̄ ab eu quod ē bonū ⁊ chimos humoꝛ q̄si bonus humoꝛ.Et cacochimia dr̄ a cacos qd̄ ē malū ⁊ chimos humoꝛ quasi malus humoꝛ.Sȝ cōsequētia i ipo terminoꝝ valet i ꝑuatiue oppositis ⁊ nō ↄña eↄrio.⁊ hoc aliqb⁹ ↄditiōib⁹ obẜuatꝭ.p̄ª ē posita ↄstātia subiecti.2ª est ꝙ arguatur in p̄dicatis per se.3ª est ꝙ priuatio habitus supioꝛis restringatur per habitū inferioꝛis ꝑuationis.Jō nō seq̄r vidēs ē sētiens.ergo cecus ē insensibil' sed bñ seqtur.ğ cecus ē insensibilis ẜm visū.Sil'r ↄña in ipo ꝓpōnum tenet in ꝑuatiue oppositis vltima cōditione obẜuata.qꝛ bene seq̄t.si aliqd ē tāgibile illō est sēsibile.ergo si aliquid ē intāgibile illud ē insēsibile sēsu tactus.Sȝ ↄña eↄrio nō valet i istis nisi gr̄a materie.Ualet ēt ↄña in ipo terminoꝝ in relatiue oppositis quatuoꝛ ↄditionib⁹ obẜuatis.s.ꝙ ponat̄ ↄstātia subiecti ↄñtis.⁊ ꝙ arguatur i p̄dicatis ꝑ se etiā ꝙ ābo extrema vni⁹ oppōnis nō ↄtineant̄ sub vno mēbꝛo a'terius.⁊ ēt ꝙ arguat̄ in relatis ẜȝ eē ⁊ eodē mō dicatur de ↄña ꝓpōnum. Sȝ ↄña ecōtrario tā t̄mioꝝ q̄ꝫ ꝓpōnū n̄ vȝ i ipis nisi gr̄a matie

Sed contra predicta arguit̄ p̄rio sic.Demonstrato hoīe doꝛmiēte n̄ seqtur.iste hō ē ⁊ nō ē vidēs.ergo ē cec⁹.⁊ tñ arguitur per locū a priuatiue oppositis.ergo talis loc⁹ nō valet.¶ 2⁹ arguitur sic.inter eē ⁊ nō eē que st̄ ↄ̄dictoꝛia mediat relatio.s.ↄ̄dictio.ğ male dr̄ ꝙ inter ↄ̄dictoꝛia nō ē dare mediū.¶ 3⁹ arguit̄ sic.ↄñs ē in plus q̄ꝫ añs.ergo oppositū cōsequētis est i pl⁹ q̄ꝫ opp^m añtis.⁊ sic nō valet consequētia ecōtrario in cōtradictoꝛijs.¶ 4⁹ arguitur sic.sicut affirmatio est cā affirmationis.ita negatio est cā negationis.ex ꝑ posterioꝝ.ergo si antecedēs affirmatiuū inferat consequēs affirmatiuū ita ēt cōtradictoꝛiū ↄñtis.ğ ↄña in ipo valet in contradictoꝛijs.

Ad rationes Ad p̄mā dicitur ꝙ vidēs accipitur dupliciter.vno⁹ vt dicit habitum videndi.⁊ sic ↄña illa est bona. sȝ añs est falsū sicut ⁊ ↄñs.Alio mō accipitur vt dicit actū videndi.⁊ sic ↄña non valet nec arguitur ꝑ locū a priuatiue oppositis.qꝛ vidēs hoc mō acceptuȝ nō opponitur ceco.Ultra posset dici ꝙ illa ↄña n̄ tenet eo ꝙ hō nō ē susceptibilis visus ꝓ tpe q̄ doꝛmit.¶ Ad secūdā dr̄ ꝙ q̄uis inter cōtradictoꝛia mediat relatio que ē respectiuū nō tamē int̄ ipsa mediat ens absolutum neqȝ per abnegationē neq̄ꝫ per ꝑticipationē.Ultra posset dici ꝙ talis relatio est ens rationis.⁊ intelligitur in diffinitione ↄ̄dictionis ꝙ nō sit dare mediū quod sit ens reale. ¶ Ad tertiam dr̄ negādo ↄñam. qꝛ ex quo ↄñs ē cōius añte suū ↄ̄dictoꝛiū est min⁹ cōe q̄ꝫ ↄ̄dictoꝛiū añtis.qꝛ de paucioꝛibus dr̄. ¶ Ad quartaȝ neget̄ consequentia.qꝛ illa auctas solum itelligit̄ ō t̄minis conuertibilibus.

Sunt autem alia opposita que dicuntur disparata que non sunt opposita secundum aliquod genus predicte oppositionis.sed sunt diuersa. vt homo ⁊ asinus. Et a talibus sumitur sic argumentum.sortes est homo.ergo non ē asinus. maxima. De quocūqȝ dicit̄ vnū disparatoꝝ abstractiue ab illo eodem remouet̄ ⁊ reliquū. Dr̄ notanter abstractiue.quia si concretiue sumerētur tunc non sequeretur.quia non sequtur.hoc est album.ergo non est quantum.sed bene sequitur.hoc est albedo ergo non est quantitas. Maius vt hic sumitur est quod supraponitur alicui in potentia ⁊ virtute.minus est quod ei supponitur. Locus a maioꝛi est habitudo ipsius maioꝛis ad minus.⁊ est semꝑ destructiuus.vt rex non pōt expugnare castrū.ergo nec miles. maxima.Si id quod magis videt̄ īeē nō inest.nec id quod min⁹ videt̄ inesse ierit. Locus a minoꝛi est habitudo mioꝛis ad maius.⁊ ē semꝑ ↄstructiuus.vt miles potest expugnare castrum.ergo ⁊ rex. maxima.Si illud quod minus videtur inesse inest.⁊ id quod magis videtur inesse ierit. Similitudo est rerū differētium eadeȝ qualitas. Locus a simili ē habitudo vni⁹ siliuȝ ad reliquū

Et tenet ꝯstructiue ꝛ destructiue. Cō structiue sic. sicut risibile inest homini. ita hinnibile inest equo. sꝫ risibile inest homini vt propriū. ergo hinnibile inest equo vt proprium. Maxima. De sīli bus idem est indiciū. Destructiue sic. sicut risibile inest homini ita hinnibile inest equo. sed risibile nō inest homini vt genus. ergo nec hinnibile inest equo vt genus. Maxima. De similibus idē est iudicium.

¶ Circa hūc textū notandū est pͥmo ꝙ hic ꝯñter auctor determinat de locis disparatis dicēs ꝙ di sparata dñr illa que adiuicē aliquo mō opponunt non aliqua oppōne pdicatoꝝ. Illa eni dñr dispata ꝙ de se iuicē pdicari non pñt ꝛ sūt duplicia. qꝛ qdā sunt substātialia. vt hō ꝛ equꝰ. Alia sunt accñtalia. vt albedo nigredo. ¶ Locꝰ a dispatis ē habitudo vnius dispatoꝝ ad reliquū ꝛ tꝫ affirmatiue tantū. Et ad arguēdū p hūc locū ponunt alique regule. Prima ē ꝙ i disparatis subalibus tā abstractis ꝙ ꝯcretis ab affirmatione vniꝰ dē aliquo subiecto ad negatōeꝫ alteriꝰ de eodē est bona ꝯñā. Illa. n. dñr disparata que sūt diuersa gnā vel i diuersis gene ribus. vt sicut suba q̄litas ꝙtitas vel diuerse aut i diuersis gñibus. Ex quibꝰ seqtur pͥmo ꝙ arguen do in ṫminis dispatis accñtalibꝰ i ꝯcreto sumptis nō tenet ꝯñtia per hunc locū. vt non seqtur. albū ē dulce. ergo albū nō ē amaꝝ. ¶ 2ͦ seqtur ꝙ valet ꝯñā per hunc locū arguēdo negatiue. qꝛ non seqꝛ. brunellus nō ē hō. ergo brunellus ē asinꝰ. ¶ Ter tio seqtur ꝙ arguēdo p hūc locū disparata debēt poni a pte pdicati nisi predicatū qd pdicaretur de ipis eēt ṫminꝰ singularis. ¶ Unde locꝰ a dispatis hꝫ reduci ad locum a ꝯtrarijs. tñ dispata differunt ab ipis ꝯtrarijs in hoc ꝙ ipa dispata nunꝙ possūt pdicari de eodē subo successiue. ꝯueniunt tñ i hoc ꝙ sicut ꝯtraria nō pdicant de eodem siƚ ꝛ semel sic nec dispata. ¶ Seqꝛ q̄rto ꝙ in locis a dispatis in ṫminis accñtalibus i abstracto sūptis ab affirmati one vniꝰ de aliquo subo ad negatōeꝫ alrꝰ de eodē valet ꝯñā. vt bñ seqꝛ. hō ē albedo. ḡ non ē nigredo.

Secundo Sciendū ē ꝙ hic ꝯñr auctor de terminat de loco a maiori ꝛ ēt a minori pͥmo sic diffiniēs maiꝰ. Maiꝰ ē qd super ponit alteri i potētia ꝛ i ṽtute. vt rex supponitur militi. Minꝰ vero ē qd supponit alteri i potētia ꝛ ṽtute. vt miles supponit regi. Maiꝰ aūt ꝛ minus accipiunt q̄drupƚr. Primo mō aliqd dr maius aut minus ƀm quantitatē. vt centū libre sunt maioris ꝙtitatis ꝙ decē. Scđo mō dr maius qd hꝫ fieri difficilius. vt debellare ciuitatē ē magis ꝙ debel lare castrū. Tertio accipit maiꝰ p illo quod exce dit alteꝝ i potētia vel ṽtute. ꝛ minꝰ p eo quod ex cedit ab alto. Et hoc dupƚr. Uno mō accipit maiꝰ ppͥe p eo quod supraponit alteri vt rex quantū ad aliqd supponitur militi ꝛ ecōtra de minori. Alio modo dr maius qd excedit alteꝝ i potētia vƚ ṽtu te ꝙtū ad verificationē locutōis eo ꝙ ipm magis vr inesse ꝙ aliud. ꝛ ecōtra accipit minꝰ. Et ꝫ hunc modū gñaliter illud ē maiꝰ quod faciliꝰ inest. illud vero minꝰ qd difficiliꝰ. Et hoc mō accipiēdo maiꝰ ꝛ minꝰ itelliguntur maxime posite in textu. Unde locꝰ a maiori ē hitudo maioris ad minꝰ. Et tꝫ nega tiue tm̄. vt bñ seqtur rex non pōt debellare castrū ergo nec miles. Maxima. Si illd qd magis vide tur iesse non inest nec illud qd minus. ¶ Et ad ar guendū p hūc locū ponunt due regule. Prima ē a non iesse maioris ad non inesse minoris est bona ꝯñtia. vt bene seqtur. rex non pōt debellare castꝝ. ergo nec miles ponēdo maiꝰ ꝛ minꝰ a pte subiecti. Sꝫ a non iesse minoris ad nō inesse maioris valet ꝯñā. si maius ꝛ minus ponant a pte predicati. vt bene seqtur. rex non pōt debellare castrum. ergo nec ciuitatē. ¶ Scđa est ab iesse minoris ad iesse maioris subijciēdo maiꝰ ꝛ minꝰ est bona ꝯñtia. vt bene seqtur. miles pōt debellare castrū. ergo rex. ¶ Ex quo seqtur ꝙ arguēdo a maiori ad minus accipiēdo maiꝰ ꝛ minꝰ pͥmo aut scđo mō arguēdū est ecōtrario eo ꝙ illud qd est maius ƀm aliquem illorum modoꝝ est minꝰ ƀꝫ quartū ꝛ minꝰ videtur inesse. Et econtra illud qd est minꝰ ƀꝫ aliquē illoꝝ modoꝝ maius videtur iesse. ¶ Scđo seqꝛ ꝙ ƀm hunc modum tripƚr poꝫ argui. Uno mō ꝯparan do vnū pdicatuꝫ pƚibus subiectis. Alio modo ꝯpa rando predicata plura vni subiecto. Tertio modo ꝯparādo pƚa pdicata pƚibꝰ subis. Et possꝫ argui ƀꝫ hūc 2ᵐ mōꝫ a maiori ad minꝰ p q̄ ponūt due regƚe pͣ ē ab affirmatōe alicꝰ dē minori i poͣ ad affirmatōꝫ eiusdē dē maiori ē bōa ꝯñā. vt bñ seqꝛ. miles pōt de bellare castꝝ. ḡ rex. 2ͣ ē. a negatōe alicꝰ dē maiori i potentia ad negationē eiusdē dē minori ē bona cō sequentia. vt bene sequitur. rex nō potest debella re ciuitatē. ergo nec miles. Et semꝑ dꝫ argui quo ad ppͥetates i qbꝰ maiꝰ excedit minꝰ. Sꝫ locꝰ a mi nori ad maiꝰ ē hitudo ipiꝰ minoris ad maiꝰ. ꝛ tꝫ ꝯstru ctiue si arguat r̄spcū illiꝰ i q̄ maiꝰ excedit minꝰ vt be

ne seqtur. miles pōt debellare ciuitatez. ergo rex. Maxima. Si illō qō minus vr̄ iesse iest ꝛ illō qō magis. Et p hanc regulā ꝯfirmāt aliq logici hāc regulā. Ad ipoſſe seqtur qōlibet. ꝛ silr hāc. Necessariū seqtur ad qōlz. eo ꝙ minus videtur ꝙ ipoſſe sit vex̄ ꝙ̃ qōcunq̄ aliud. Jō si ipoſſe sit verū qōlibet erit vex̄. silr magis vr̄ ꝙ necessarium sit vex̄ ꝙ̃ qōcunq̄ aliō. Jō si qōcūq̄ aliō sit vex̄ necīū erit vex̄

Tertio Sciēdū ē ꝙ silitudo est rex̄ dr̄ium eadē q̄litas ꝛ nō sufficit ad silitudinem idētitas in gn̄e. q2 si sic albū ꝛ nigx̄ eēnt silia cū cōueniāt i eadē qualitate gn̄ica. nec reqritur ꝙ sit eadē q̄litas i numero q2 accn̄s variatur fm variationē sui subiecti. ita ꝙ ē aliud accn̄s numeraliter i vno supposito ꝛ aliud i alio. s3 reqritur eadē qualitas i spē. Et isto mō duo alba dicerētur silia Et nō capitur hic silitudo ꝓprie ꝓut capitur i p̄dicamento q̄litatis. s3 capitur gn̄alr̄ p silitudine seu ꝯuenientia tā eēntiali ꝙ̃ accn̄tali. Et itelligitur sic diffō p̄cedēs. Silitudo ē rerū differētiū eadez q̄litas. idest similitudo ē relatio que h3 ꝓ fundamēto ꝛ termino q̄litates numero differentes. ¶ Unde locus a simili ē habitudo vni⁹ similiū ad reliquū. ꝛ tenet ꝯstructiue ꝛ destructiue. ꝯstructiue sic. sicut animal iest homini ita iest equo. sed animal inest hōi vt gen⁹. ergo animal iest eq̊ vt gen⁹. Maxima: De similib⁹ simile ē iudiciū. Destructiue sic. sortes nō est hinibilis. ergo plato nō ē hinibilis. Maxima. Quicquid remouetur ab vno similiū ea pte qua silia sūt remouet̄ a reliq̊. ¶ Un̄ fm ꝙ vult Aristoteles silitudo in ꝓposito nihil aliud est ꝙ̃ equalis apparētia siue silis qua vnū p̄dicatū isit alicui s̄bo q̄lis est apparētia q̄ aliō isit alt̄i subiecto sicut illa duo p̄dicata risibile ꝛ hinnibile respcū hois ꝛ equi Et ita pat3 ꝙ silitudo in ꝓposito nihil aliud est ꝙ̃ p̄dicatū quo equalr̄ siue silr̄ videtur iesse suo subiecto sicut alterum videtur inesse suo subiecto.

Sed contra predicta arguit̄. Primo sic. Opposita opponūt̄ aliq̊ genere oppōnis s3 dispata sunt opposita. ergo opponunt̄ aliq̊ gn̄e oppōis. ¶ Scōo arguitur sic. Non seqtur deus non pōt peccare. ergo sortes non pōt peccare. ꝛ tamē arguit̄ p locū a maiori ad minus negatiue. ergo seqtur ꝙ talis loc⁹ non valet. ¶ 3° arguit̄ sic. Non seqtur. sortes pōt portare decez libras. ergo pōt portare centū. ꝛ tamē arguitur per locū a minori ad maius affirmatie. ergo talis ꝯn̄a non valet. ¶ Quarto arguit̄ sic. Non seqtur rex non potest bibere potuz vini. ergo necq̄ miles. ꝛ tn̄ arguitur per locū a maiori ad minus negatiue. ergo talis ꝯn̄tia non valet.. ¶ Quinto sic arguitur. Non seqtur. sicut oculus iest corpi ita itellect⁹ aie. sed oculus iest corpi vt ps itegralis. ergo etiā itellectus inest anime vt pars integralis.

Ad rōnes Ad p̄maz dicitur ꝙ quāuis oīa opposita opponātur formaliter aliquo gn̄e oppōnis non tn̄ ea q̄ opposita sūt v̄tualiter cuiusmodi sūt dispata. ¶ Ad scōaz dr̄ ꝙ ibi nō arguit̄ a maiori ad min⁹. q2 maius puta deus non excedit min⁹ puta hoiez in illa ꝓprietate q̄ est non peccare. necq̄ quātū ad verificationez locutionis. q2 suū oppositū. sc3 peccare nullo mō pōt conuenire deo. ¶ Ad 3am dr̄ ꝙ ibi non arguitur a minori ad mai⁹ fz verificationē locutōis. sed arguitur a maiore fm quātitatē ad min⁹ affirmatie. q2 portare decē libras magis videt̄ ꝯuēire alicui ꝙ̃ portare cētū. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ ibi non arguitur a maiori ad min⁹ quo ad ꝓprietates in qb⁹ maius excedit min⁹. ¶ Ad 5am dr̄ ꝙ ibi nō arguit̄ ea pte q̄ sūt silia s3 ea pte qua sūt disticta. itellect⁹ eni ꝛ oculus ꝯueniūt i hoc ꝙ vterq̄ ē ps. s3 differūt. q2 ocul⁹ est ps itegralis corpis. itellect⁹ vero pars ptātiua aie.

Proportio ē rerū differētiū eadē habitudo. Locus a ꝓportione est habitudo vnius ꝓportiōabiliū ad reliquū. vt sicut se h3 rector nauis ad nauez: ita se h3 rector scholariū ad scholas. s3 in naui regēda eligēdus est rector nō sorte: s3 arte. g̊ in scholis regēdis eligēdus ē rector nō sorte: s3 arte. Maxima. De proportiōabilibus idez ē iudiciū. Differt aūt iste locus a loco a sili. q2 i loco a simili sumit̄ ꝯparatio fm silitudinē inherētie. vt sicut risibile inest homini: ita hinibile inest equo. Jn loco aūt a ꝓportione nō attēdit̄ silitudo inherētie: s3 cōparatio habitudinis. vt sicut se h3 rector nauis ad nauem: ita se h3 rector scholariū ad scholas. Trāsumptio est duplex. Quedā eni3 est qn̄ ꝯdictio vel oratio vnū significās trāsumit̄ ad significādū aliud propē silitudinē aliquā in eis repertam. vt hec dictio ridere transumitur ad significandum florere cu3

dicitur. pratuꝫ ridet. Siliť oratio transumiť cũ dr̃ littus araẗ .i. opera ꝑditur sicut solet dici cũ quis in vanũ laborat. Et hec trãsũptio pertinet ad sophisticũ. Alia est qñ nomẽ magis notũ sumitur ꝓ noĩe minus noto. vt si debeat ꝓbari ꝙ philosophus nõ ĩuidet ꝛ fiat trãsũptio ad hoc nomẽ sapiẽs. ꝛ ista transũptio ꝑtinet ad dyalecticũ. locꝰ a trãsũptione ẽ habitudo transũptiõis ad trãsũptũ. vt sapiẽs non ĩuidet. ğ philosophus non inuidet. Maxima. qcquid alicui conuenit sub noĩe magis noto eidẽ cõuenit sub noĩe minus noto. Differt aũt iste locꝰ a loco a noĩs interpretatione. qꝛ in loco a noĩs interpretatione accipiť diffinitio siue expositio noĩs. vt si exponatur hoc nomẽ philosophus ꝑ hoc ꝙ ẽ amatoꝛ sapiẽtie. In loco aũt a trãsũptõe ñ accipitur expositio siue descriptio noĩs. sꝫ ꝓ vno noĩe minꝰ noto accipiť aliud nom̃ magis notũ ꝑ quod faciliꝰ põt probari ꝓpositũ. Auctoritas vt hic sumitur ẽ iudiciũ sapiẽtis in sua scĩa. Uñ iste locꝰ solet denoĩari a rei iudicio. locus ab auctoritate ẽ habitudo auctoritatis ad illud quod ꝑ eaꝫ probaẗ. ꝛ tenet ꝯstructiẽ solũ. vt astronomꝰ dicit celũ ẽẽ volubile. Maxima. vnicuiqꝫ experto in sua scĩa credẽdũ est.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ p̊ ꝙ ꝯñr auctoꝛ determinat de loco a ꝓportõne ipam sic diffiniẽs. Proportio ẽ reꝝ dr̃ntiũ eadẽ vel siliś habitudo. In q̃ diffõe poniť hitudo loco gñis. ꝛ poniť siliś siue eadẽ. qꝛ oĩs ꝓportio seu ꝓportionabilitas ẽ siliťudo ꝑtiũ dr̃ntiũ. Uñ locꝰ a ꝓportione ẽ habitudo vniꝰ ꝓportionis ad aliã ꝓportõeꝫ sibi sileꝫ ꝛ magis ꝓprie diceret̃ locꝰ a ꝓportionabilitate q̃ꝫ a ꝓportiõe Ex quo seqtur ꝙ ĩ tali loco debẽt ẽẽ quatuoꝛ termini q̃ꝝ duo ꝯparanť ex vna ꝑte ꝛ alij duo ex alia ꝑte. Et significatur ĩ maioꝛe ꝙ talis ẽ habitudo primi ad zm qualis est tertij ad quartũ. Locꝰ ãt a proportõe tenet affirmatiue ꝛ negatiue arguẽdo ꝺm illud ꝺm quod ẽ ꝓportio siue siliťudo. Et tꝫ iste locus magis ꝓprie in terminis significãtibꝰ excessuꝫ iõ ad arguẽdũ in illis ponũtur due regule. ¶ pa ẽ quando sũt aliqua q̃ ꝓportionãť sic adinuicẽ ꝙ ꝑmũ excedit zm. tũc q̃to ꝑmũ excedit zm tãto tertiuꝫ excedit quartũ. vt sicut se hñt sex ad tria ita se hñt nouẽ ad sex: sed sex excedũt tria in tribus. ergo nouẽ excedũt sex in tribꝰ. ¶ za regula ẽ. si aliq̃ ꝓportionãtur adiuicẽ ꝛ ꝑmũ nõ excedat zm ĩ proportõe data. nec tertiũ in eadẽ ꝓportõe q̃rtum excedet. vt sicut se hñt duodeci ad sex ita octo ad q̃tuoꝛ. sed duodeci nõ excedũt sex in ꝓportione tripla. ergo octo nõ excedũt q̃tuoꝛ in ꝓportõe tripla Et debẽt iste regule ĩtelligi de excessu eiusdẽ proportõis ꝛ nõ eiusdẽ q̃titatis. Uñ ꝓportio ab euclide q̃nto libro sic diffiniť. Proportio ẽ duaꝝ q̃titatũ quantecũqꝫ sint eiusdẽ gñis alteriꝰ ad alteram certa habitudo. Et poniť duaꝝ q̃titatũ. qꝛ ꝓportio ꝓ̊ repitur inter q̃titates cũ nõ sit nisi q̃dã habitudo ꝺm quã vnũ dr̃ altero magis vel minꝰ eq̃le. ꝛ ita triplex ẽ ꝓportio. Quedã ẽ maioritatis sic proportio stupli ad dimidiũ. Alia ẽ ꝓportio minoritatis sicut dimidij ad duplũ. Alia ẽ equalitatis sic ẽ ꝓportio dupli ad duplũ. Et nõ solũ repitur ꝓportio in q̃titate sed ẽt in põderibꝰ. potẽtijs ꝛ sonis. Qꝛ in sonis satis pꝫ in musica. ꝛ ꝙ ĩ potẽtijs clarũ ẽ in pħia naturali. ꝛ ꝙ in põderibꝰ sit ꝓportio pꝫ ĩ libro de põderibꝰ. ¶ Postremo poniť eiusdẽ generis qꝛ linea est ꝓportionalis alteri linee. et vna superficies alteri supficiei. Sed ꝓportionalitas ẽ siliťudo vnius ꝓportionis ad aliã. Et locꝰ q̇ vocatur a transmutata ꝓportione fũdatur in loco. eo ꝙ ad hoc ꝙ arguatur a transmutata ꝓportiõe oꝫ ꝙ ꝯñs sit siliť añti loci a ꝓportione. ꝛ deide oꝫ ꝯparare ꝑmũ ad tertiũ ꝛ zm ad quartũ. vt sic arguendo sicut se hñt sex ad tria ita quatuoꝛ ad duo. ğ ꝑ locũ a transmutata ꝓportione sicut se hñt sex ad q̃tuoꝛ ita se hñt tria ad duo. sed sex excedũt q̃tuoꝛ in tertia ꝑte. ğ tria excedũt duo in ẗtia ꝑte. Et iste locꝰ ꝓprie tenet in terminis importantibꝰ q̃titatẽ. Uñ locꝰ a siłi ꝛ a ꝓportõe differũt sicut superiꝰ ꝛ inferius. qꝛ oĩs locus a ꝓportõe ẽ locꝰ sũptꝰ ex hitudine siliťudis vnius ꝓportõis ad aliã. ꝛ sic qlibꝫ talis locꝰ sumiť a siliťudine ꝛ hoc videtur ẽẽ de intẽtõe aristo. qui in z°. thopicoꝝ nõ enũerauit locum a ꝓportõe eo ꝙ reputauit ipm contineri sub loco a siłi de quo determinat. Et q̃uis auctoꝛ ponat dr̃iaꝫ iter locũ a siłi ꝛ a ꝓportõe penes hoc ꝙ locus sumiť a siłi rõe. ꝛ locꝰ a ꝓportõe sumiť penes

silr se h3 sic q͏ arguētes p locū a sili debēt vti ista for⁴ sic se h3 risibile ad hoīe3 ⁊ hinnibile ad equū. ⁊ ārguēdo p locū a pporcōe debēt vti ista forma sicut se hñt ⁊c. tñ hec dr̄ia ñ tollit quin loc⁹ a pporatione contineatur sub loco a simili.

Secundo sciēdū ē q͏ dñr auctor determiat de loco a trāsūptōe p̄ distiguendo duplicē trāsūptōe3 q̄ distinctio p3 in textu. Et dr̄ q͏ a p̄ mō trāsūptōis nō sumit loc⁹ dyaletic⁹ s3 a 2⁰. q2 tñ aliqui dicūt oppm̄. iō p ɔcordia ponunt due ɔclusiōes. ¶ p⁴ ē. si pdicatū trāsūptū dictū d̄ aliquo subo attribuit illi subo tāq̄ ppe dictū d̄ eo tūc a tali trāsūptōe nō sumitur loc⁹ dyaletic⁹ sed sophistic⁹. p3. q2 fm talē modu3 fiūt palogismi in 2⁰ modo fallacie equocatōis. sicut facile ē videre p exēplū. ¶ 2⁴ ɔclusio. si pdicatū trāsūptiue dcm̄ de aliquo attribuat ei tanq̄ trāsūptie dictū d̄ eo. tūc a tali trāsūptōe sumit loc⁹ dyaleticus. p3. q2 fz aristo. rethorica ⁊ poetria sūt partes dyaletice. iō p̄ rethorice habet q͏ hec propositio rethorica ē assecutiua dyalectice. i. imitatiua. Et ille mod⁹ arguēdi est maxime vsitatus apud rethores ⁊ poetas vt dicēdo de aliquo rapace q͏ est lupus. Uñ locus a trāsūptōe ē hitudo nois magis noti ad nomē minus notū. Et t3 affirmatiue ⁊ negatiue subijciēdo ⁊ pdicando. vt sapiens currit. ergo phs. Maxia. Quicqd conuenit alicui sub noie magis noto cōuenit ei sub noie minus noto. ¶ Sed dubiū est. vtr̄ loc⁹ a trāsūptōe sit locus intrīsecus vel extrīsec⁹. Ad dubiū rñdetur ponēdo duas ppōnes. p⁴ est q͏ loc⁹ a trāsūptōe p̄ mō dicta est locus extrinsecus. p3. quia termin⁹ iferēs nō ɔuenit termio illato fm aliquē modū eēndi in. vt p3 sic arguēdo. iste ē phs ad modū vrsi. ergo d3 vocari vrsus. 2⁴ ppositio. loc⁹ a trāsūptiōe 2⁰ mō dicta ē intrīsec⁹ p3 q2 ille locus est intrinsecus cui⁹ terminus inferēs ⁊ termin⁹ illatus supponūt p eodē. s3 sic est in loco a transūptiōe 2⁰ mō dicta. g ⁊c. Uerbi grā sic arguēdo. sapiēs ñ iuidet. g phs nō iuidet. Ibi phs ⁊ sapiens supponūt pro eodem.

Tertio sciēdu3 ē q͏ hic dñr auctor determinat d̄ loco ab auctoritate dicēs. Auctoritas ē iudiciū sapiētis i sua scia expti. vt cum astrologus iudicat solē eē maiore3 tota terra. illa ppōsic dicta ab astrologo vel iudicata dr̄ eē ei⁹ auctoritas. Auctoritas eni accipit duplr̄. Uno⁰ p excellētia vel eminētia dicētis. vt cū dr̄ aliqs phs fuit magne auctoritatis. Alio mō accipit p iudicio alicuius sapiētis experti in aliqua scia de ptinentibus ad suam scientiam. ⁊ sic capitur auctoritas ab auctore nostro ⁊ a boetio. nā boeti⁹ talē locum vocat a rei iudicio. Et tenet affirmatiue tm̄. ⁊ hoc duabus cōditionib⁹ obseruatis. Prima est q͏ iudicans sit sapiens i illo in quo iudicat. Scd̄a cōditio ē q͏ illud sit ad suam scientiā ptinēs. ⁊ q͏ ipe sit expertus in sua scia. ⁊ non tenet negatiue. q2 non sequitur phs non determinat tps fuisse āte motū vel econtra. ergo tps fuit. nō valet ɔña. Et est locus ab auctoritate habitudo auctoris ad auctoritatem seu hñtis auctoritatem iudicādi ad suū dictum vel ad suam auctoritatē. ad istum locū reducitur locus a cōi fama. ⁊ fit tale argumētū. cōis fama dicit istu3 eē latronem. ergo iste est latro. ɔña tenet per locum ab auctoritate. similr ad eum reducitur locus a iuramēto. vt sic arguendo. psona pba ⁊ honesta iurat per fidē suā q͏ plato d3 sibi. x. francos. ergo ita est. ⁊ tenet per locum ab auctoritate. Uñ fz aristotelē 2⁰ thopicoꝝ pbabile ē qd̄ vr̄ oib⁹ vl̄ plib⁹ vl̄ sapiētib⁹. ⁊ hoc vel oib⁹ sapiētibus vel plibus vel maxime notis. ¶ Uñ boeti⁹ dicit istū locū eē inartificialē eo q͏ ad ipm reducūtur psuasiones iartificiales. ⁊ idē boeti⁹ dic de aliqb⁹ d̄ quib⁹ aristo. determinat p̄ rethorice sue. q̄ sūt qttuor. s. leges. testes. tortura ⁊ iuramētū. vt sic arguēdo testes deponūt q͏ iste ɔmisit furtu3 ergo ita ē. ibi ē loc⁹ ab auctoritate. ⁊ tñ poss ē q͏ testes nō sint sapientes. Silr si arguatur. sortes in torturis cōfessus ē se ɔmisisse furtū. g ē fur. iste ē loc⁹ ab aucte ⁊ tñ ñ o3 q͏ ille q ē i torturis sit sapiēs. ¶ Itē ali⁹ ē locus ab aucte puta dina seu aucte sac. ⁊ tal loc⁹ ē isallibilis sicut de⁹ dixit antixp3 fore. ergo ātixps erit ¶ Ali⁹ est locus ab auctoritate hūana ⁊ tūc talis ē sepe fallax ⁊ debilis. verūtñ ē pbabil. vt non sequitur aristo. dic mūdū eē ppetuū. g mūd⁹ ē ppetuus

Sed contra predicta arguitur. p̄ sic. Nō sequitur. sicut se h3 hō ad non hoīe3 ita aīal ad non aīal. ergo p locū a transmutata pportione sicut se h3 hō ad aīal ita nō hō ad non aīal. sed omnis homo est aīal. ergo oē non homo ē non aīal. ¶ Secūdo arguitur sic. nō sequitur sortes ē homo. ergo sortes est humanitas. ⁊ tñ arguitur p locū a trāsūptōe. q2 hō ⁊ hūanitas idē significāt. ¶ 3⁰ sic arguit. a trāsūptōe sumit loc⁹ sophisticus. ergo sequitur q͏ nō sumitur loc⁹ dyaleticus. ¶ 4⁰ arguitur sic. hñ sequitur phs dixit suba3 nō eē in subo. ergo substātia non ē in subiecto. ⁊ tamē arguitur p locū ab auctoritate negatie. ergo ⁊c.

Ad rōnes Ad pmā dr̄ q͏ vt dcm̄ ē supius ille loc⁹ non valet proprie nisi i t̄mis iportātib⁹ q̄titatē i alijs āt repiūt mille istātie

¶ Ad secūdā dr̄ negādo ɔñam vltimā q2 hō ꝛ humanitas n̄ significāt eodē mō q̄uis significēt idez vt pȝ cuilibȝ ītuēti. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ duplex est trāsumptio. q̄dā ē qn̄ verbū ꝓprie n̄ significat aliquā rē. trāsumit̄ tn̄ ad significādū illā ꝓpter similitudinē in ipis reptā. ꝛ a tali sumit̄ loc⁹ sophisticus Alia ē qn̄ sumitur nomē magis notū ꝓ nomen minꝰ notū q̄ qdē noīa significant vnā ꝛ eandē rez. ꝛ a tali sumitur loc⁹ dialetic⁹. ¶ Ad 4^am dr̄ ꝙ ibi n̄ arguit̄ negatiē eo ꝙ negatio n̄ p̄cedit ẜ vbū dicit.

Equit̄ de locis medijs. quid s aūt sit loc⁹ medius dictū ē pri⁹ Locoꝝ medioꝝ alius a ɔiugatis. ali⁹ a casibus. ꝛ alius a diuisiōe. cōiugata ꝛ casus differūt sic. q2 vniuocū siue principale siue abstractū quod idē ē: dr̄ cōiugatū cuȝ suo denomiatiuo. vt iusticia ꝛ iustū. albedo ꝛ albū. Casus aūt dicunt̄ ea q̄ cadūt a pncipali vt iustū ꝛ iuste a iusticia. ꝛ d̄riam hanc assignat aristoteles i secūdo thopicoꝝ Locus a ɔiugatis ē habitudo vni⁹ coniugatoꝝ ad reliquū. vt iusticia ē bona ergo iustū ē bonū. Maxia. Quicquid ɔuenit vni cōiugatoꝝ ɔuenit ꝛ reliquo Et si vnū ɔiugatoꝝ inē iest ꝛ reliquuȝ. loc⁹ a casibus ē hītudo vnius casus ad reliquū. vt iustū ē bonū. ḡ quod iuste fit bene fit. Maxia. quod vni casui ɔuēit cōuenit ꝛ reliquo. ꝛ ecōuerso sumit̄ argumētū a casibus ꝛ a ɔiugatis. Diuisionū alia fit ꝓ negationē. vt sortes est hō aut nō hō. ẜ nō ē non hō. ḡ ē hō. maxia. si aliqua duo ɔdiuidāt aliquod t̄tiū posito vno remouet̄ reliquū. Alia āt fit n̄ ꝓ negationē. ꝛ hec fit. sex modis. trib⁹ ꝓ se ꝛ tribus ꝓ accidens. pria diuisio ꝓ se ē gn̄is in spēs. vt aīaliū aliud hō aliud brutū. secūda ē toti⁹ integral'i suas ꝑtes. vt domus alia ps ē pies alia tectuȝ alia fūdamētū. tertia vero est vocis significata vt canis ali⁹ latrabil'. ali⁹ piscis marin⁹. ali⁹ sydus celeste. diuisionū vero ꝓ accidēs pria ē subi in accidētia. vt aialiū aliud sanū aliud egrū. secūda diuisio accidētis i suba. vt sanoꝝ aliud brutū aliud hō. tertia ē accidētis i accidētia. vt sanoꝝ aliud calidū aliud frigidū. locus a diuisiōe ē hitudo vnius cōdiuidētiū ad reliquū. vt si sortes ē aial aut ē aial rōnale aut irrationale. ẜ nō ē irrōnale. ḡ rōnale. maxima. posito vno mēbroꝝ diuidētiū i aliquo subo remouet̄ reliquū. ꝛ silr̄ i q̄libȝ alia diuisione Et hec de locis dicta sufficiant.

¶ Circa hūc textū notādū est ꝑmo. ꝙ postq̄ auctor determiauit de locis extrīsecis ꝛ de locis intrīsecis hic ɔn̄r auctor determiat de locis medijs Et rō quare vltio determiat de ipis est ista. q2 mediū nō pōt cognosci sine cognitiōe extremoꝝ. ideo locus medi⁹ nō pōt cognosci sine cognitiōe itrīseci ꝛ extrīseci. Tn̄ loc⁹ nō dr̄ medi⁹ eo ꝙ mediet inter locū itrinsecū ꝛ extrīsecū. sed dr̄ medius eo ꝙ termin⁹ īferēs ptīȝ ɔuenit cū termio illato ꝛ ptim differt. ¶ Quid aūt sit loc⁹ medi⁹ visū ē ꝑus. Et diuiditur sic q2 alius ē a coniugatis. alius a casib⁹ ꝛ alius a diuisiōe. Unde coniugata sūt abstracta ꝛ cōcreta que ideo dicūtur cōiugata q̄si sub vno iugo significationis posita. importāt eni ꝛ significāt eandem eēntiā ꝛ couenīūt in significato principali. q2 abstractum significat formam ẜm se ꝛ sine cadentia ad subm. concretum ṽo illā eandē rem significat. sed hoc est cū cadētia ꝛ concretione ad subm. Ex quo seqtur ꝙ arguēdo ꝓ locū a cōiugatis nō dȝ argui respectu eiusdē p̄dicati ẜ respectu diuersoꝝ. Un̄ locus a cōiugatis tenet affirmatiē ꝛ negatiue dupliciter. s. arguendo ab abstractis ad concreta ꝛ ecōtra. Et maxima ꝑ quā arguitur ab abstractis ē illa. Si abstractū d̄ abstracto ꝛ cōcretū de cōcreto. ¶ Arguēdo ṽo a cōcretis ē hec Si cōcretū d̄ cōcreto ꝛ abstractū de abstracto. ꝛ ad arguēdū affirmatiue ꝑ hūc locū ponūtur due regule. Prima est. a predicatione abstracti de abstracto ad predicationē cōcreti d̄ cōcreto i oībus est bona ɔña vt bene seqtur. Justicia ē bona. ḡ iustus est bonus. Secunda regula. a p̄dicatiōe concreti de concreto ad predicationem abstracti de abstracto in non vltimate abstracto ꝛ i non predi-

catiōib⁹ p accidēs est bona ɔ̄ña. vt bene seq̄r. v̄tu osus ē bon⁹. g° v̄tus ē bona. ¶ Ad arguēdū āt ne gatiue ponūtur due regule. P̄ria ē. a negatiōe ab stracti de abstracto ad negationē ɔcreti d̄ ɔcreto nō valꝫ ɔ̄ña ī p̄dicatiōb⁹ eēntialib⁹ ⁊ in vltiate ab/ stractis. ſꝫ ī alijs bn̄ valꝫ. Exēplū p̄mi: vt nō sequit̄ humanitas nō ē aīalitas: g° hō nō ē aīal. Exēplum scōi. vt bn̄ seq̄r. albedo nō est color. g° albū nō ē co loratū. 2ᵃ regula est. a negatiōe ɔcreti d̄ ɔcreto ad negationē abstracti d̄ abstracto ē bona ɔ̄ña. vt bn̄ seq̄r albū nō est coloratū. g° albedo non est color.

Secundo sciēdū ē ꝙ casus dicūtur adie/ ctiuū nōis ⁊ aduerbiū ab eo d̄/ scēdēs. vt iustū ⁊ iuste. malū ⁊ male. Et dicūtur ca sus a cado cadis nō qꝛ vnū cadit ab altero ſꝫ qꝛ ā/ bo cadūt ab vno tertio. ſ. ab abstracto. vt iust⁹ ⁊ iu ste a iusticia. Et q̄uis vnū ɔiugatoꝝ cadat ab al/ tero. ſ. ɔcretū ab abstracto. nō tn̄ dicūtur casus qꝛ ābo nō cadūt ab vno tertio. Vn̄ loc⁹ a casib⁹ tenet affirmatiue ⁊ negatiue. affirmatiue sic. iustū est bo nū. g° qd̄ iuste fit bene fit. Maxia. Si ɔcretū d̄ cō creto. ⁊ aduerbiū d̄ aduerbio. Negatiue sic. qd̄ est iustū nō est viciosū. g° qd̄ iuste fit nō viciose fit. ma xia. Si ɔcretū negeť d̄ ɔcreto ⁊ aduerbiuꝫ de ad uerbio. Et tenet iste loc⁹ solū arguēdo ibis q̄ sꝫ or dinata eēntialr̄ siue ſm superi⁹ ⁊ iferi⁹. Et dr̄ hic loc⁹ a casib⁹ qꝛ ponuntur plures casus in añte. et similiter dicendum est de loco a coniugatis.

Tertio sciēdū est ꝙ ad notificādū locū a di uisione auctor ponit spēs diuisiōis dicēs ꝙ diuisionū q̄dā fit p negationē. vt aīalium aliōd hō aliōd nō hō. Alia fit p affirmatiōeꝫ. vt aīaliū aliōd rōnale aliōd irrōnale. Differūt aūt diuisiones tripl̄r. primo qꝛ p̄ma diuisio. ſ. ea q̄ fit p negationē semp fit ī duo mēbra tm̄. alia v̄o aliq̄n fit p duo et aliq̄n p plura. 2° differūt qꝛ p̄ma fit p īmediata eo ꝙ fit p ɔ̄dictoria inť q̄ nō ē mediū. scd̄a v̄o nō sem per fit inť īmediata. 3° differūt qꝛ p̄ma fit p opposi ta formal̄r. 2ᵃ v̄o alq̄n fit p opposita v̄tual̄r tm̄. ſꝫ diuisio facta p affirmationē diuidiť qꝛ q̄dā est p se alia ē p acciñs. Diuisio p se est triplex. q̄dā est gene ris ī spēs. vt aīaliū aliōd hō aliōd brutū. Alia ē toti⁹ ītegral̄ ī suas ptes. vt dom⁹ diuidiť ī pietē tectū ⁊ fūdamētū. 3ᵃ est vocis multiplicis ī suas significa tiones. i. ī sua significata. vt canū ali⁹ latrabil̄ ali⁹ piscis marin⁹. ali⁹ sydus celeste. Sil̄r diuisio p ac cñs ē triplex. qꝛ q̄dā ē scōi ī accñtia. Alia ē accñtis ī suba. ⁊ alia ē accñtis ī accidētia. ⁊ dr̄ diuisio p ac/ cñs eo ꝙ diuisū nō inē p se mēbris diuidētib⁹ sic ꝙ illa mēbra sint eēntial̄r ordiata sub diuiso. sed ipa accidūt diuiso aut diuisū eis accidit: aut tā di uisū ꝙ̄ diuidētia ei accidūt. Et q̄uis ſm nāꝫ diui sio subi nō causeť p diuisionē accidētiū. tn̄ pōt ē q̄ ad nos diuisionē fieri p accidētia. Vn̄ loc⁹ a diuisi one tenet affirmatie ⁊ negatiue. ꝓ quo ponit̄ talis regula. Ab affirmatiōe diuisiōis vl̄ diuisi ⁊ vni⁹ membroꝝ diuidētiū de aliq̄ subo ad negationem alteri⁹ d̄ eodē subo ē bona ɔ̄ña. vt bene seqtur. for tes ē hō vl̄ nō hō. ſꝫ ē hō. g° nō ē n̄ hō. ¶ Ad argu ēdū āt negatie ponūť tres rel̄e. p̄ᵃ ē. ī diuisiōib⁹ da tis p duo m̄bra solū ab affirmatiōe diūi vl̄ diūiōis ⁊ negatiōe vnius m̄broꝝ diuidētiū d̄ aliq̄ subo ad affirmatiōeꝫ alteri⁹ d̄ eodē ē bona ɔ̄ña. vt bene se qtur. fortes ē aīal ⁊ nō ē irrōal̄. g° ē rōnal̄. 2ᵃ rl̄a. in diuisiōib⁹ datis p plura mēbra duob⁹ ab affirma tiōe diuisi vl̄ diuisiōis ⁊ negatiōe vni⁹ mēbroꝝ ad affirmatiōeꝫ alteri⁹ nō valꝫ ɔ̄ña. vt nō seqtur. for/ tes ē colorat⁹ ⁊ nō ē niger. g° ē alb⁹. 3ᵃ regula ē ī ta lib⁹ diuisiōib⁹ ab affirmatiōe diuisi vl̄ diuisiōis ad negatiōeꝫ oīuꝫ m̄broꝝ diuidētiū d̄ aliq̄ subo exce pto vno ad affirmatiōeꝫ illi⁹ d̄ eodē ē bōa ɔ̄ña. vt bene sequitur. fortes est coloratus ⁊ nō ē niger ne ꝙ medio colore coloratus. ergo est alb⁹.

Sed contra p̄dicta arguit̄ p̄ sic. nō sequi tur hō ē aīal. g° hūanitas est aīalitas. ⁊ tn̄ arguit̄ p locuꝫ a ɔiugatis. g° ⁊c̄. ¶ 2° arguit̄ sic. abstractū ē cā formal̄ ɔcreti. g° arguen do ab abstracto ad ɔcretū ē loc⁹ a cā formali. ¶ 3° sic arguit̄. nō seq̄r. iust⁹ ē liberal̄. g° qd̄ iuste fit libe ral̄r fit. ⁊ tn̄ arguit̄ p locū a casib⁹. g° tal̄ loc⁹ nō va lꝫ. ¶ 4° arguit̄ sic. m̄bra diuidētia sꝫ disparata. ſꝫ a disparatis n̄ sumitur locus medi⁹. ergo locus a diuisione. non est medius.

Ad rationes ad p̄mā dr̄ ꝙ vt dcꝫ ē p̄us loc⁹ a ɔiugat̄ n̄ tꝫ arguen do a ɔcretis ad abstracta vltia abstractiōe nec ī p̄ dicatōib⁹ accidētalib⁹. ſꝫ solū tꝫ a ɔcretꝫ ad abstra cta a sb̄o. Ad 2ᵐ dr̄ ꝙ non arguit̄ ab vno abstra cto ad vnū ɔcretuꝫ. ſꝫ arguit̄ p locum a cā formali vt dicēdo albū ē. g° albedo ē. ſꝫ arguēdo a duob⁹ abstractis ad duo ɔcreta vl̄ eꝫ sumit̄ loc⁹ a ɔiuga tis. Ad 3ᵐ dr̄ ꝙ iustū ⁊ liberale n̄ sꝫ s̄bordiata eēn tial̄r. loc⁹ āt a casib⁹ vt dictū ē solū tꝫ ī bis q̄ eēnti al̄r s̄bordiant̄. Ad 4ᵐ dr̄ ꝙ si ɔsidereť disp̄ata ſꝫ suas ꝓpas rōnes sic ab ipis sumit̄ loc⁹ extrisec⁹. si v̄o ɔsidereť ī q̄tū pti ɔueniūt. ſ. ī diuiso ⁊ in quā tū pti differūt. ſ. ſꝫ suas rōnes ꝓpas sic ab ipis su mit̄ loc⁹ medi⁹. ⁊ ita ī h̄ loco sēp ī ātecedēte ponit̄ diuisū vl̄ diuisio cū vno m̄broꝝ diuidētiū. Et h̄ d̄ locis dialeticis ɔcā sufficiāt. ⁊ per ɔ̄ñs d̄ h̄ tractatu

¶ Incipit sextus tractat⁹ de fallacijs.

Sillogismorum ali⁹ demõstratiu⁹. alius dialectic⁹. alius sophistic⁹ siue litigiosus. Sillogismus demonstratiu⁹ ē qui ex primis veris et imme diatis ē sillogizatus. aut ex talibus q̄ p aliqua prima et vera pricipiū sue cognitionis sumpserunt. Dialecticus est qui ex probabilib⁹ ē sillogizatus. Sophisticus vt diffinitur ab Aristotele i elencis est qui apparet esse sillogismus et non ē Aut qui est sillogismus sed non est cōueniens rei.

¶ Iste ē sextus tractatus sūmularum magri Petri Hyspani q postq̄ determiauit de sillo dialectico cōsequēter determinat de sillo sophistico. Rō ordinis est qr sills dialeticus est vere sills et habet fieri ex vere pbabilibus. Sills vero sophisticus est sillus appens solū aut fit ex pbabilibus appenter. sȝ vere pbabile pcedit id qd est pbabile appenter solū. ergo sillus dialectic⁹ precedit sillȝ sophisticum. Ex quo seqtur q sills sophisticus est subm hui⁹ tracta t⁹ vt iferi⁹ pbabit. et q̄uis iste tractat⁹ vocet tractatus de fallacijs. non tn̄ iō qr fallacia ē subiectū ei⁹ sed eo q fallacia est principiū affirmatiuū silli sophistici. sicut eni locus dialectic⁹ est pncipiuȝ affirmatiuū argumēti dialetici. sic fallacia est pncipiū ɔfirmatiuū silli sophistici. Sȝ dubitaret aliqs vtrum notitia sophistica sit ars. et si sit ars vtrū sit bona. et vtilis. et vtrum sit spālis vel generalis. ¶ Ad pmā ptem rn̄detur per distinctōeȝ eo q notitia sophistica pōt capi dupl'r. Uno mō p habitu ɔclusiōis argumentationis sophistice acqsito p talē argumētationē pter iperitiā soluēdi eā. p quē habitum adheremus tali ɔclusioni. isto mō notitia sophistica non ē ars neq aliqs habituū itellectualiū enumeratorum ab Aristo. sexto ethicorum. Sed ē habitus erroneus alicui taliū habituū ɔtrarius. Scdo pōt capi notitia sophistica p quodā habitu per quem scimus subtil'r ɔponere argumentatiōes sophisticas. et p quem etiā ex ipis ɔpositis facil'r et subtil'r dissoluim⁹ qcqd hr̄ d sillō sophistico et ei⁹ potentia. et sic notitia sophistica ē ars seu notitia itellectiua et ita capit in pn̄ti tractatu. ¶ Ad scdaȝ ptē dubij respondet q ars sophistica fm se ē bona eo modo quo dictū est imediate. tamē pōt applicari ad malum finem. sȝ hoc ex malicia hn̄tis eā. sicut scia decretorum ē bona fȝ se et tn̄ quādoq a mal' iuristis ad malū finē applicatur. Ultra dr̄ q ars sophistica ē valde vtilis tā sapiētibus q̄ ignorātibus. sapiētibus quidē ne argumētationib⁹ sophisticis inuoluti a via veritatis cogantur discedere. qr vt ait aristoteles tā sapiētes q̄ ignorātes p istā artem a sophistis redarguūtur. Utilis ē etiā ignorātibus gloriam ex sua disputatōe q̄rentibus. qr illi q sunt expertí in ista scia et in alijs scientijs sunt ignorantes per istā artē possūt appere sapiētes in oi arte et scia ¶ Ad tertiā partē dubij rn̄detur q ars sophistica ē general' q̄tum ad vsū vt satis pȝ p aristotelē q̄rto methaphisice dicentē q methaphysica dyaletica et sophistica sūt circa oia. Sȝ sophistica docens ɔponere argumentationes sophisticas in alijs scientijs ē specialis et non generalis

Primo Sciendū ē q sills i cōi diuiditur i sillȝ dialeticū demonstratiuū et sophisticū. et hoc facit auctor vt eliciat membrum de q̄ ē ad ppositū. Et etiā qr sills sophistic⁹ ē quedā obligtas et puatio veri silli. iō ɔuenienter ponunt diffinitiones aliorum sillorum vt ex ɔn̄ti veniamus in cognitionē silli sophistici. qr puatio hȝ cognosci per habitū. Et pdicte diuisionis sic hr̄ sufficientia. Qr ois sills fit i mā necia vel pbabili. si pmū sic ē sills demōstratiu⁹. si 2m boc ē dupl'r. qr vel fit in mā nccia et simpl'r pbabili. et sic ē sills dialeticus. vel appenter tantuȝ et sic ē sophisticus. Et hec diuisio quātū ad aliquā sui ptem ē gn̄is in suas spēs. Et quātū ad aliā ē diuisio equoci i sua equocata. vt si dicerei aial p rōale vel irrōale et aial pictū. Sills .n. dr̄ vniuoce d sillo dratiuo et dialetico et equoce d ill' duobus et de sillo sophistico sit'. Sicut eni aial pictū non est aial nisi equiuoce. sic etiā sillogismus sophisticus peccās in forma non ē sillogismus nisi equoce et fȝ qd et de isto magis alias videbitur.

Secundo Sciēdū ē q sillogism⁹ demonstratiu⁹ ē ex pmis verȝ et imediatis sillogizat⁹ aut ex talib⁹ q̄ p aliq̄ pma va et immediata pncipiū sue cognitiōis sūpserūt. In hac aūt diffōne subitelligit sillogism⁹ loco gn̄is. Et dr̄ ex pmis veris ad excludēdū sillm̄ sophisticū peccātē in mā. Et residuū ponit ad drīam sillogismi dialetici et sophistici peccātis i forma. ¶ Et qr duplex est gen⁹ demonstratōis iō ibi ponunt due pticule. Quedā eni est demōstratio pter quid que est potissima. et illa procedit ex pmis veris et imediatis. i. idemōstrabilibus. iō hec pticula ponitur in pdicta

diffōnē. Dicunt̄ autē ꝑma vera que per seipā fidē
habent. idest cognoscuntur cognitis significatiōi/
bus terminorum sicut sunt principia indemōstra/
bilia. Alia vero est demonstratio non potissima.
que scilicet ꝓcedit ex veris sed non ex ꝑmis ⁊ im
mediatis. q꞉ ꝓcedit ex demōstrabilibꝰ. ⁊ ex his q̊ꝝ
cognitio ab alijs ꝑncipijs descēdit. iō ponit̄ i diffi
nitōe. aut ex talibus que per aliqua ꝑma v̄a ⁊ im
mediata ꝑncipiū sue cognitōis sūpserūt. Sꝫ sill'ꝰ
dyaleticꝰ ē qui ex ꝓbabilibꝰ ē sillogizatus. Per h̄
ꝙ dr̄ ex ꝓbabilibꝰ excluditur sill's sophisticꝰ ⁊ de/
mōstratiuꝰ. sophisticꝰ qdē peccās i mā ꝑt ēt exclu
di ꝑ genus diffiniti. Per hoc āt ꝙ dr̄ sillogizatꝰ ex
cludit̄ sillogismꝰ peccās i forma. Et q꞉ in diffiniti/
one sill'i dyaletici dr̄ ꝙ ꝓcedit ex ꝓbabilibꝰ. ideo
rōe hꝰ diffinitur ꝓbabile. Et ē illud qđ v̄r oibus vl'
ꝑlibus vl' maxime sapiētibꝰ. Sill's sophisticus est
qui est apparēs sill's ⁊ nō exn̄s. In oi āt sill'o sophi
stico ē duplex cā appentie ⁊ cā defectꝰ. ⁊ rōe ꝑme
cāe dr̄ apparens: ⁊ rōe scđe dr̄ nō exn̄s. Et diffini
tur sic ab aristo. sill's sophisticus ē q ex appētibus
sillogizat ⁊ ex ꝓbabilibꝰ aut ex appētibꝰ ē appens
In q̄ diffinitōe ponūtur tres ꝑticule ꝑ q̄s tāgit̄ tri
plex sill's sophisticus. s. peccās in forma ⁊ peccās i
mā ⁊ peccās in mā ⁊ forma sil'. Vn̄ sill's sophisticꝰ
peccās in forma ē qui ꝓcedit ex ābabꝰ ꝑmissis ve
ris sed idebite dispositis i mō ⁊ figura. vt cū argu
eret̄ minore negatiua vel maiore ꝑticulari i ꝑ^a fi^a
Sill's s̄o peccās in mā ē qui ꝓcedit ex ꝑmissis fal
sis dispositis i dbita forma sillogismi. Sꝫ sill's pec
cās i mā ⁊ forma sil' ē qui ꝓcedit ex aliq̄ ꝑmissa fal
sa vel ēt indebita forma sillogismi.

Tertio sciēdū est ꝙ sill's sophisticꝰ ē subꝫ hꝰ
scie. ꝓbatur. q꞉ ei ꝯueniūt ꝯditōnes
subi attributōis. g̊ ē subm̄. an̄s pꝫ ꝑ° q꞉ de ipo sup
ponitur quid ē ⁊ q꞉ ē. 2° q꞉ de ipo demōstrāt̄ passi
ones ꝑ qđ qd ē ipius. Et g̊ q꞉ oia ꝯsiderata in hac
scia hn̄t reductionē ⁊ attributionē ad ipm. ⁊ pōt i
hac scia fieri talis demōstratio. ōis sill's qui sillogi
zat ex apparentibus aut ex probabilibus: vel ex
apparentibus est apparens ē gn̄atiuꝰ deceptōis.
sill's sophisticꝰ ē huiusmōi. g̊ sill's sophisticꝰ ē gn̄ati
uus deceptōis. Et si obicitur. sill's sophisticꝰ ē ꝑua
tio veri elenchi. sed eadē ē scia ꝑuatōis ⁊ habitus
g̊ seqtur ꝙ hec scia nō ē disticta a vero elēcho. ⁊ ꝑ
ꝯn̄s male dictū ē ꝙ sill's sophisticꝰ est hic subꝫ ⁊ ꝙ
de ipo ē scia. ¶ Ad obiectionē rn̄detur ꝙ sill's so
phisticꝰ nō ē pura ꝑuatio veri elenchi. sꝫ ē aliquod
ens positiuū quod n̄ ē tale quale appet. q꞉ appet
eē dispositꝰ in mō ⁊ i figura. ⁊ nō ē. ⁊ appet ꝓbare
ꝯclusionē suā ⁊ nō ē ꝓbās ⁊ sic ē aliqđ positiuū q̄z/
uis habeat ꝑuationē annexā. q꞉ vnū ꝯ̄riū icludit ꝑ
uationē alterius. Ex quo pꝫ ꝙ nō opponit̄ v̄o elē
cho ꝑuatiue sꝫ potiꝰ ꝯ̄rie. Et si replicet̄ sic. opposi/
toꝝ eadē ē disciplina. g̊ sophistici ⁊ veri elēchi erit
eadē disciplina. Rn̄det̄ ꝯcedēdo ꝙ oppositoꝝ ea
dē ē scia cōis n̄ tn̄ spālis. sic ergo tā ꝺ v̄o elēcho q̄z
de sill'o sophistico ē logica. ⁊ tn̄ de ipis sūt scie spā
les disticte que sūt partes logice. Sill's āt sophisti
cus pōt capi dupl'r. Vno° ꝑme intentional'r. s. pro
orone ꝯposita ex ꝑmissis falsis aut aliqua earū vl'
idebite dispositis in mō ⁊ in figura. ⁊ sic nō ē subm̄
hꝰ scie cū sit qd ꝯplexū. Alio° capitur secūde itētio
nal'r ꝓ intētione scđa fūdata i hꝰ ꝯplexo. ⁊ de ipo
denoiatiꝰ ꝑdicatur. ⁊ sic de ipo ē scia hꝰ libri tanq̄z
de subo ꝓpo ⁊ adequato. Et si arguatur. de subo
cuiuslibet scie dꝫ supponi. s. qd ē ⁊ q꞉ ē. Sꝫ aristo:
ꝑ° elēchoꝝ ꝓbat sill'm sophisticū eē. g̊ seqtur ꝙ sil/
logismus sophisticꝰ nō ē subm̄ hꝰ tractatꝰ. Ad h̄ rn̄
detur vno° sic ꝙ nō oꝫ sp ꝑsupponere subm̄ eē sic
ꝙ nullo mō ꝓbetur eē. pōt eni ꝓbari eē ꝑ aliq̄ cō/
mūia q̄uis nō posset subiectū eē ꝓbari ꝑ ꝓꝑa ꝑn
cipia illiꝰ scie cuiꝰ ē subiectū. cū eni subiectū debe
at eē ꝑncipiū in scia nō pōt ꝓbari per aliqua ꝑora
ꝑtinētia illi scie. si tn̄ nō sit manifestū ipm eē nihil
ꝓhibet ipm ꝓbari per ꝑncipia cōia ⁊ persuadere
ipꝫ eē ꝑ aliquas sil'itudines. modo ph̄s hoc mō ꝓ
bat sillogismum sophisticum esse ⁊ non per pro/
pria principia huius scientie. Aliter ab alijs dicit̄
ꝙ ph̄s n̄ ꝓbat sill'ꝫ sophisticū eē. sꝫ ꝓbat aliquē sil
logismū sophisticū eē apparentē ⁊ deceptorem.

Sed contra predicta arguitur primo sic
In hac diuisione non ponit̄
sillogismus tentatiuꝰ nec sillogismus falsigraphꝰ
⁊ tamen sunt sillogismi ab alijs distincti. ergo di
uisio est insufficiens. ¶ Secundo arguitur sic. sil
logismus dyaleticus aliquādo ꝓcedit ex necessa
rijs. ergo diffinitio eius non est bona. ¶ Tertio
arguitur sic. de non ente non est scientia. sed sillo/
gismus sophisticus est non ens. quia dicitur ꝙ est
apparens ⁊ non existens. ergo de ipo non est sciē
tia. ¶ Quarto arguitur sic. si de sillogismo sophi
stico esset scientia illa esset sophistica sed sophisti/
ca scientia non est scientia. ergo de ipo non est sci
entia. Et confirmatur quia sophista nō est sciens
ergo sophistica non est scientia.

Ad rationes Ad primam dicitur disti
guēdo maiorē vl' formal'r

⁊ expsse. ⁊ sic cōceditur. vel virtualiť ⁊ tanq̄ ɔtēta sub mēbris silli dispositis. ⁊ sic negať. non enim ab eis distinguunť ex pte mañe neq̄ ex pte forme q̄ uis ex pte finis: finis eni silli tentatiui ē sumere experimentū de scia rñdentis. Et ē sillogisₘ⁹ tentatiuus q ex his que videnť rñdenti sillogizat. Silogismus ꝟo falsigraph⁹ est q procedit ex principijs alicuius scie male itellectis. ❡ Ad 2ᵃᵐ dicit q̄ q̄uis silľs dialectic⁹ aliqñdo ꝑcedat ex necessarijs: tamē illa nō accipiunť vt necessaria sȝ vt ꝓbabilia ❡ Ad tertiā dr̄ ɔcedēdo maiorē q̄ nō de ente simpliciter non est scia. Et ad minorē dicit q̄ silľs sophisticus non ē non ens. imo est ens. sed non tale quale appet. appet enī eē silľs bon⁹ ⁊ non est bon⁹ sillogisₘ⁹ sicut aliq apparēt pulchri ⁊ non sunt pulchri. ⁊ tamē non sūt non entia. sȝ sūt nō entia talia q̄lia appent. ❡ Ad quartaȝ dr̄ q̄ aliq̄ scia pōt dici sophistica dupľr. Uno mō itrīsece ⁊ formaľr sic. s. q̄ appeat eē habitus scientificus ⁊ nō est. ⁊ sic scia sophistica nil aliud est q̄ habit⁹ acq̄situs de ɔclōne illata p sillogismū sophisticū. ⁊ taľ nō est scia neq̄ illa sophistica est sciens. Alio mō pōt dici aliq̄ scia sophistica extrīsece ⁊ obiue. q̄ scilicet ei⁹ obiectū ē silľs sophisticus. ⁊ tūc talis notitia acq̄sita de illo obiecto p ei⁹ ꝓpria p̄ncipia ē scia. ⁊ illa vocatur sophistica docēs. q̄ per talē habitū nos scim⁹ ɔponere sillos sophisticos ⁊ eos dissoluere. ⁊ sic sophistica dicta a tali notitia sophistica docēte est sciens.

❡ Disputatio ē actus sillogisticus vni⁹ ad alteꝝ ad aliquod ꝑpositū ondendū Disputatiōis q̄ttuor sūt spēs. scȝ doctrinalis dialetica. temptatiua. ⁊ sophistica. Disputatio doctrinalis est que sillogizat ex proprijs principijs vniuscuiusq̄ȝ discipline ⁊ non ex his que videntur respondenti. Et huius disputationis instrumentū est sillogisₘ⁹ demonstratiu⁹. Disputatio dyaletica est que ex probabilib⁹ sillogizat. ⁊ ē collectiua ɔtradictionū. Et ei⁹ istrumentū ē sillogismus dyaleticus. Tētatiua vero disputatio est que sillogizat ex his q̄ vidētur respōdenti. ⁊ necesse est eum scire qui se similat habere sciam. Huius aūt disputationis instrumentum est sillogismus tētatiuus. Sillogismus tētatiu⁹ est qui procedit ex his que videntur respondenti. Disputatio sophistica est q̄ procedit ex his que videntur probabilia ⁊ non sunt. Huius autē disputationis istrumētū ē sillogismus sophisticus.

❡ Circa hunc textū notandū est primo q̄ posita diffōne sillogismi sophistici ⁊ dr̄ia ei⁹ ab alijs sillis dr̄r auctor determinat de cā finali ei⁹ ondēdo quomō ordinať ad q̄nq̄ methas sophistice disputationis. Et q̄ silľs sophistic⁹ ordinatur ad disputationem sophisticā imediate ⁊ mediate illa ordinať ad ipas methas. iō p̄us videndū est de disputatione q̄ de methis. Et p̄mo sic diffinit disputatiōem. Disputatio ē act⁹ sillogisticus vni⁹ ad alteꝝ ad aliq̄d ꝑpositū ondendū. In q̄ diffōe ponit actus loco generis. Et in ipa q̄nq̄ tanguntr req̄sita ad disputationē. s. oppō rñdentis. actus disputandi. discursus sillogistic⁹ q est istrumentū quo fit disputatio. ⁊ finis disputationis q est ondere aliqd de aliquo. q̄ oē agens a ꝑposito agit ꝑpter finē. ❡ Et diuidit disputatio i cōmuni i q̄ttuor spēs. s. in doctrinaleȝ. dialeticā. tentatiuā. ⁊ sophisticā. Cui⁹ diuisionis sic habeť sufficientia. Quia ois disputatio fit ꝑpter aliquē finē. aut ergo ille finis ꝑpter queȝ fit est sumere experimentū de habitu genito ⁊ causato. ⁊ sic ē disputatio tētatiua. Uel fit ad generandum habitum. ⁊ hoc dupliciter. quia vel ad generandū habitum erroneū appentē ⁊ non existētem. ⁊ sic ē disputatio sophistica siue litigiosa. vel fit ad generādum verum. ⁊ hoc est dupliciter. quia vel talis habitus est firmus ⁊ sine formidine de opposito. ⁊ sic est disputatio doctrinalis que est generatiua scientie. vel fit cum formidine de opposito ⁊ dubitatiōe quadā. ⁊ sic ē dialetica q̄ ē gn̄atiua opionis.

Secundo Sciendum est q̄ iste quattuor disputationes predicte dupliciter differunt scilicet ex parte instrumentorum quibus exercentur. ex parte finiū qui a disputationibus intendunť. Ex pte instrumentoꝝ sic differunt quia disputatio doctrinalis exercetur p demonstrationes. ⁊ dialetica p argumētatōes dialeticas ⁊ tentatiua per argumentationes tentatiuas. ⁊ sophistica siue litigiosa p argumentationes sophisticas siue litigiosas. Et disputatio rethorica reducitur ad disputationē dyaleticā. quia scdm aristotelem rethorica ⁊ poetria sūt ptes dialetice. Scdo differunt ex pte finiū q̄ disputatio doctrinalis or

dinatur ad generandum scientiaꝫ de aliq̃ conclu
sione in discipulo. ⁊ in ista disputatione opponēs
.s. doctor vl' magister ⁊ respōdēs .s. discipul⁹ eūdē
finem intendūt .s. generare scientiam in discip'lo
ideo sic diffinitur. Disputatio doctrinalis est que
ex ꝓpꝛijs ꝓncipijs alicuius sillogizat ⁊ non ex his q̃
videntur rn̄denti. Ex quo patet ꝙ ad generandū
scientiam in aliquo duo requirūtur. ꝓm est ꝙ ꝓ
cedatur ex proprijs ꝓncipijs scientie. zm est ꝙ adi
scens ea credat que sibi dicuntur quia nō genera
retur scientia in audiente nisi assentiret verbis q̃
sibi dicuntur. nunq̄ꝫ enim principia generant scie
tiam in aliquo nisi ille in quo scientia apta nata ē
generari assentiat ipis ꝓncipijs. ⁊ hec duo tangūt
in predicta diffinitione. Sed disputatio dyaleti
ca ordinatur ad generandū opionem de quesito
seu de questione que in medio disputationis ad
ducitur. Et dꝫ sic fieri ꝙ opponens ⁊ respondēs
accipiant partes contradictorias. ⁊ vterq̄ꝫ probꝫ
suam partem per rōnes ꝓbabiles ⁊ soluat rōnes
in oppositū adductas. Deīde istis captis opponēs
⁊ rn̄dēs pn̄t ꝯparare adinuicē rōes vni⁹ ꝑtis ꝯdi
ctionis rōnibus alterius partis. ⁊ sil'r solutiōes so
lutionibus. Et tandem debent acquiescere illi ꝑ
ti que ex rōnibus fortioribus roboratur. Et diffi
nitur disputatio dyaletica. Est que ex ꝓbabilib⁹ ē
collectiua contradictionis. quia ex ꝓbabilib⁹ pōt
argui ad vtramq̄ꝫ ꝑtem ꝯdictionis. ideo ipa dicit
collectiua ꝯdictionis. quia .s. per eam vtraq̄ꝫ pars
contradictionis ꝓbari potest. Sed disputatio tē
tatiua ordinatur ad hn̄dum experientiam de scia
vel ignorantia rn̄dentis. Et sic diffinitur disputa
tio tētatiua. Est que ex his que videntur rn̄denti
sillogizat. Et necesse est eū scire qui simulat se ha
bere scientiam. quia disputatio tētatiua vt dcm̄
est ordinatur ad sumendum experimentū de scia
rn̄dentis. Tale autem experimentū nō potest su
mi nisi arguēdo ex his que vidētur respondenti ꝓ
babilia. Et qꝛ huiusmodi experimtū maxime dꝫ
sumi circa cōia quibus ignoratis ignorantur ⁊ ꝓ
pria. ideo ipa ꝓcedit ex his que vidētur ab eo sci
ri qui videtur habere scientiaꝫ.

Tertio sciendum est ꝙ disputatio sophisti
ca ordinatur ad apparentem scien
tiam. ita .s. ꝙ per hanc scientiam sophisticā duce
re nititur rn̄dentem ad aliquā metham apparent
per argumentationē sophisticā. Et inq̄ꝫtuꝫ ipe rn̄
dens nititur ostēdere opponētē non adducere ad
oppm suam rōem eam soluendo apparenter. iō fi
nis eius nō est vt sit sapiēs. sed vt appareat sapiēs
in hoc ꝙ exercet apparēter opa sapiētis. Et diffi
nit sic. Disputatio sophistica ē que ex apparētib⁹
⁊ non existētib⁹ silogizat. Et ratio hui⁹ diffinitōis
est quia ipsa ordinat ad generādū sciētiam appa
rēter in opponēte ⁊ deceptionē in respondente.
hoc autem nō potest fieri nisi ex apparētib⁹. ergo
⁊c. Unde sūt duo opera sapiētis. Primū scꝫ non
mentiri de his que nouit. Nam sapiēs debet ꝓpo
nere propositiōes veras ⁊ eas substinere ⁊ cōfir
mare ratiōib⁹. Secundū op⁹ ē mentiēteꝫ posse
manifestare. idest ꝙ possit soluere ratiōes sophi
sticas. Unde sophista sic diffinitur. ē vir copiosus
ab apparenti scientia ⁊ non existente eo ꝙ tal' so
phista habe t exercere apparēter opera sapiētis.
ideo dicit aristo. ꝓ elenchorum ꝙ quibusdam ma
gis operepretiū est non eē ⁊ videri q̄ꝫ esse ⁊ vide
ri cuiusmodi est sophista.

Sed contra predcā arguitur primo sic.
Disputatio aliquādo ē act⁹
inductiuus .s. quando fit per inductionē vt enti
mematicus quando fit per entimema. ergo male
dicitur ꝙ disputatio est actus sillogisticus. ¶ 2°
arguitur sic. Disputatio sophistica fit ad gn̄anduꝫ
deceptionem in rn̄dente. ergo ipa nō fit ad on̄den
dum aliquod suppositū. ¶ 3° arguitur sic. nō pōt
sil'r haberi opio de duobus ꝯdictorijs. sed dispu
tatio dyaletica est generatiua opiniōis. ergo ipa
non ē ꝯdictionis collectia. ¶ 4° arguitur sic. ali
qua disputatio est rethorica. ⁊ tamē nō ꝯtinet sub
aliquo istoꝝ mēbroꝝ. ergo diuisio est nulla.

Ad rationes Ad primaꝫ dicit ꝙ q̄ꝫuis
disputatio aliquando fit
per inductionē vel per entimema tanq̄ꝫ instrumē
tū imperfectū. tn̄ fit solū per sillogismū tanq̄ꝫ istru
mentū perfectum ad quod oīa alia instrumēta ꝑ
que fit reducūt. ¶ Ad secūdā dicitur ꝙ q̄ꝫuis di
sputatio sophistica fiat ex ꝯn̄ti ad generādū dece
ptionem in rn̄dente. tn̄ ꝓ ordinatur ad ꝯcludēduꝫ
aliquid contra rn̄dentē quod est aliquod ꝓpositū
ostēdere. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ disputatio dyaletica
nō dr̄ collectia ꝯdictōis sic ꝙ sil' ⁊ semel faciat opi
nari ꝯdictoria. sed quia per ipsam vtraq̄ꝫ pars cō
tradictionis dyaletice potest predicari: Et q̄ꝫuis
nullus simul ⁊ semel habeat opinionē de duab⁹.
tn̄ pōt hn̄ hr̄e dubitationē de ipsis. ¶ Ad q̄rtā dr̄
ꝙ dispu° rethorica ꝯtiet sb disputatōe dyaletica:

Sillogismus sophisticus ordiatur ad
quinqꝫ methas. que sunt. redargutio.
falsum. inopinabile. solecismus. ⁊ nu

gatio. Est aũt metha icõueniẽs quodda ad quod opponẽs sophista nitit̃ videri ducere rñdẽtẽ. Redargutio ẽ pre negati ꝯcessio vl' p̃cõcessi negatio i eadẽ disputatiõe vi argumẽtatiõis facta. vñ nisi vi argumẽtatõis hoc quis faciat nõ ꝑpter hoc erit redargutus. simil'r nec in diuersis disputatõibus. Falsuꝫ vt hic sumit̃ est manifeste falsũ. Naꝫ si sophista ducat rñdentẽ ad falsuꝫ occultũ nõ ꝑpẽ hoc assequit̃ suũ fineꝫ. Inopinabile est quod ẽ ꝯtra opinionẽ oiuꝫ vl' pl'iuꝫ vl' maxime sapiẽtũ. vt matreꝫ nõ diligere filiũ. Soleocismus ẽ vitiũ in ꝯtextu partiũ orõnis ꝯtra regulas artis grãmatice actũ. vt vir mea. Nugatio est vnius ⁊ eiusdẽ ex eadẽ parte. inutilis repetitio. vt homo hõ currit. dico aũt ex eadẽ pte. q2 si i diuersis partibus ideꝫ repetat̃ nõ eẽt nugatio. vt hõ ẽ hõ. risibile ẽ risibile. Dico aũt inutilis repetitio. q2 si idẽ repetat̃ ad maiorẽ expssionẽ laudis affectiõis vel vituperij vt deus deus me⁹. latro latro quo vadis. Iste aũt quinqꝫ fines vlterius nõ ordinant̃ ad vnũ finẽ p̃cipalẽ: qui est appens sapia ⁊ nõ exñs. Sophista ãt nõ ducit ad istos fines suũ rñdentẽ nisi p eos deueniat ad vltimũ finẽ p̃cipaleꝫ qui est apparens sapia. Et cũ quilibet debeat p̃meditari suũ finẽ: ideo determiatio finiũ dꝫ p̃cedere det'miationẽ fallaciaꝝ. Fallacia est idoneitas decipiendi faciens credere de ente q̄ sit nõ ens: ⁊ de nõ ente q̄ sit ens mediãte fantastica visione.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ p̃mo q̄ ꝯñter auctor detminat de methis que sũt fines disputationis sophistice. Et p̃mo diffinit sic methã. Metha est inconueniẽs ad qd̃ opponẽs sophista nititur videri ducere respõdentẽ. Et capitur hic metha trãsumptiue ꝑ qdã similitudine ad methaꝫ ꝓprie dictã. Methea enim ꝓpe dicta ẽ t'minus alicui⁹ spacij. Et dicit̃ a ametior metiris qua secũdum tale spaciũ metimur. Sil'r ẽ i disputatiõe sophistica. Metha eni est t'minus vltra quẽ nõ ꝓcedit disputatio. Postq̄ eni rñdẽs duct⁹ est ad aliqd̃ iconueniens p opponẽteꝫ vere vel appenter cessat disputatio sophistica. Et dr̃ in diffõne methe. nitit̃ videri ducere rñdentẽ. eo q̄ sophista magis appetit non eẽ sapiẽs ⁊ videri q̄ eẽ ⁊ nõ videri. iõ sibi suffic̃ q̄ videat̃ ducere rñdentẽ ad icõueniẽs: Et sunt qnqꝫ methe .s. redargutio. falsum. iopinabile. soleocism⁹. ⁊ nugatio. Cui⁹ diuisiõis sic hr̃ sufficiẽtia. q2 ois metha ẽ incõueniẽs. vel ergo illud icõueniẽs se tenet ex pte rei vel ex pte sermonis. si ex pte rei hoc ẽ dupliciter. q2 vel se tenet ex pte rei absolute. ⁊ sic est falsũ. vel respectiue ⁊ hoc ẽ dupl'r. q2 vel sumitur p respectũ ad dc̃ã rñdentis ⁊ sic ẽ redargutio. vel p respectũ ad opponẽtẽ vel eoꝝ quos vr̃ iseq rñdẽs in doctrina sua. ⁊ sic ẽ inopinabile. Si ex pte s'monis hoc ẽ dupl'r. vl' se tenet ex pte sube ei⁹. sic ẽ nugatio. vel ex pte suoꝝ actuũ ⁊ sic est soleocismus:

Secundo sciẽdũ est q̄ redargutio est p̃concessi negatio vel p̃negati cõcessio vi argumẽtatiõis ⁊ in eadẽ disputatiõe. Fit .n. redargutio quãdo rñdens negat illud qd̃ p̃mo ꝯcesserat. vel cõcedit qd̃ p̃mo negauerat. Et dicit̃ vi argumẽtatiõis q2 ⁊ si aliqs i eadẽ disputatione ꝯcedat voluntarie duo ꝯtradictoria tñ ꝑpter hoc non dr̃ eẽ redargutus. Et dr̃ in eadẽ disputatione q2 si non eadẽ disputatione ꝯcedat vnũ ꝯdictoriũ ⁊ in alia reliquũ nõ tamẽ dr̃ duci ad methã redargutiõis. ¶ Sꝫ metha falsi ẽ mãifeste falsi ꝯcessio. vt si qs concedat ignẽ nõ eẽ calidũ. Et dr̃ manifeste falsi. q2 si ꝯcedat f'm obscuꝝ non vr̃ icõueniens assistẽtib⁹. nec rñdens deduceret̃ ad metham. per hoc opponẽs sophista acqrit sapiam apparẽtẽ. Ex quo seqtur q̄ q̄uis qcunqꝫ redargut⁹ ꝯcedat f'm non tñ semp ducitur ad methã falsi q2 talis non sp concedit manifeste falsũ eo q̄ aliqñ vtrũqꝫ ꝯtradictorium est obscuꝝ. ¶ Sꝫ inopinabile dr̃ qd̃ ẽ cõtra opinionẽ oiuꝫ vel pluriũ vel maxime sapiẽtũ vel eoꝝ quos rñdens insegtur. Et ẽ metha inopinabilis concessio alicui⁹ talis iopinabilis. Unde si rñdẽns cõcedat aliqd quod ẽ ꝯtra opinionẽ assistẽtiuꝫ aut eoꝝ quos ipe isequitur in arte ⁊ doctrina ducitur ad metham inopinabilis. Ex quo seqtur q̄ aliquando possũt duci ad methaꝫ inopinabilis concedendo verũ. eo q̄ aliquod verum põt esse cõtra opionẽ eoꝝ q assistunt rñdẽti. ¶ Soleocism⁹

est vitiū in ɔtextu ptiū orōnis ɔ regulas artis grāmatice fcm̄. vt si dicatur vir mea spōsa meus. Et metha soleocismi ē ɔcessio hꝰnois orōnis. Et ptinet h metha ad grāmaticū īqꝫtum repꝑhendit congruitatē orōnis. ad sophistā vero inqꝫtū ipedit vitatē ꝑpōnis. Barbarismꝰ āt nō ē vna metha. eo ꝙ metha ē incōueniēs qd pōt ɔcludi ɔ rn̄dētē. Barbarisinus āt nō pōt ɔcludi eo ꝙ sit in lr̄is ꝛ sillabis Sed nugatio ē vnius ꝛ eiusdē in eadē pte iutil' repetitio: qꝛ si in diuersis partibꝰ idē repeteret nō ꝑ hoc eēt nugatio. vt cū dr̄ hō ē homo. ꝛ dr̄ inutil' qꝛ si fieret cā laudis vl' vituperij non eēt ibi nugatio vt cū dr̄ deus deus meus.

Tertio sciēdum est ꝙ hic ɔn̄r auctor determinat de fallacijs fm quas formāt silli sophistici. sed anteqꝫ auctor determiat in spāli de singul' fallacijs ꝑ diffinit fallaciā in cōi dicēs. Fallacia ē idoneitas decipiēdi faciens credere d nō ente ꝙ sit ens: ꝛ de ente ꝙ sit nō ens mediante fātastica visione: Ex quo pꝫ ꝙ cuiuslꝫ fallacie duplex ē cā. s. cā appentie ꝛ cā defectꝰ. per h ꝙ dr̄ ydoneitas decipiēdi tāgitur cā appentie. ꝛ p residuū tāgitur cā defectus. Un̄ cā apparētie ē q̄ mouet ad credēdū quod nō ē. Cā defectꝰ ē q̄ falsificat creditū. Et dr̄ mediāte fantastica visiōe. qꝛ qn̄ aliqs decipitur p fallaciā tūc appet sibi eē qd nō est vel nō eē qd ē. Et sic mouet ad credēdū aliqd esse tale qle nō ē. Et sic fātastica visio ē appꝑhensio alicuiꝰ appentis ꝛ nō existis tale q̄le appet. Alr̄ aūt pōt diff niri fallacia. ꝙ est deceptio iperiti in arte sophistica pp ignorantiā artis sophistice. Un̄ ars sophistica maxie valet ad duo. s. ad bn̄ ꝛ facil'r arguendū sophistice. ꝛ ad bn̄ ꝛ facil'r argumenta sophistica soluendū. Jdeo si qs fallatur p argumētū sophisticū hoc erit pp ignorātiā huiꝰ artis. Ex his īfertur vnū correlariū ꝙ fallacia ē quedā notitia exn̄s subiectiue i aia nr̄a alicuiꝰ pncipij sillogismi sophistici ɔfirmantis sill'o sophistico apparēter. p quā notitiā scimꝰ ipa argumēta sophistica ɔponere. Un̄ sic locꝰ dyaleticus diuiditur per locū maximā ꝛ locū dr̄ia maxime. sic ꝛ locꝰ sophisticꝰ siue fallacia. Un̄ locꝰ sophisticꝰ maxia est ꝑpositio falsa q̄ nulla alia falsa magis apparet vera ꝛ hoc i suo genere sicut in fallacia equiuocatōis. Locꝰ maxia ē iste. omnis dictio actualiter habet vnum significatum. Locus vero differētia maxime est quo vna maxima sophistica differt ab alia. Unde in disputatione sophistica duo sunt a quibus potest sumi causa apparentie. scilicet res de quibus disputat quarum multotiēs habitudines ignorantur. ꝛ dictiones vel voces per quas fit disputatio iunt etiam causa appentie. quia aliquis credit ꝙ sic vox est vna ꝙ etiā significatum sit vnum.

Sed contra ꝑdicta arguitur ꝑ sic. nullus inconueniens est finis alicuius cū ois finis habeat rōnem boni. sed metha est finis disputatōis. g̃ metha nō est icōueniēs. ¶ 2° arguitur sic. nō loqui ē metha disputatōis sophistice ꝛ tn̄ non ē hic enumerata. ergo diuisio est insufficiens. ¶ 3° arguitur sic. omne manifeste falsū ē inopinabile. ergo metha falsi non distiguit a metha inopinabilis. ¶ 4° arguitur sic. ipol'e ē credere de nō ente ꝙ sit ens. ergo diffinitio fallacie est mala. an̄s pꝫ. qꝛ ipol'e ē credere ꝙ ens sit nō ens.

Ad rationes Ad primā dr̄ ꝙ ois finis dꝫ habere rationem boni ꝟe vel appenter. mō lꝫ inconueniēs nō habeat rōnem boni simpl'r. hꝫ tamen rōeꝫ bōi appenter. qa p oppōnēs sophista acqrit vanā gloriā ꝛ appentē sapiētiā. ¶ Ad secūdā dr̄ ꝙ n̄ loq n̄ ē metha i pāt. sꝫ ille q ducitur ad hoc ꝙ taceat dr̄ duci ad eādē methā ad quā duceret si loqueret. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ lꝫ manifeste falsū ꝛ iopinabile aliqn̄ sūt idē. tn̄ iopinabile ē magis cōe. ꝛ ēt differūt formal'r. quia aliqd dr̄ falsū rōe rei significate. qn̄. s. nō ē ita a pre rei sicut significatur. sꝫ dr̄ inopinabile respcū audientiū. quando. s. audientes opinātur oppm̄ illiꝰ eē veꝝ qd rn̄dēs dicit. ¶ Ad quartā dr̄ ꝙ an̄s potest hr̄e duplicē sēsū. vnꝰ ē. hec ꝑpō ē iposs'. bil. aliqs credit ꝙ ens sit nō ens: ꝛ sic an̄s ē veꝝ. Aliꝰ sensus est. de aliquo de quo verum est dicere ꝙ est nō ens ipol'e ē credere ꝙ sit ens. ꝛ sic in isto sensu diuisionis antecedens est falsum.

Fallacie sūt tredeci q̄ꝝ sex sūt in dictione. ꝛ septeꝫ extra dictioneꝫ. Jn dictione sūt equocatio. āphibologia. cōpositio. diuisio. accentus. ꝛ figura dictōis. Et septeꝫ extra dictioneꝫ sūt accn̄s. hꝫ qd ad simpl'r. ignorantia elenchi. petitio pricipij. ɔn̄s. non cā vt cā. fm plēs īterrogationes vt vnā. Q ꝫ āt sint sex in dictiōe probat aristo. iductiōe ꝛ sillo. Jnductione sic. Equocatio fit aliquo istoꝝ sex modoꝝ. Amphibologia fit aliquo istoruꝫ sex mōꝝ ꝛ sic de alijs. g̃

ois fallacia in dictõe fit aliquo istoꝝ sex modoꝝ. Sillo sic. ois deceptio fcã ex eo ꝙ eisdẽ dictionibus vel oõnibus nõ idẽ significamus fit aliquo istorum sex modorũ. ſ; ois fallacia ĩ dictione fit ex eo ꝙ in eisdem dictionibus vel orationibus non idẽ significam⁹. ergo ois fallacia in dictõe fit aliquo istoꝝ sex mõꝝ. Iste sillogism⁹ ẽ ĩ p̄mo mõ p̄ie figure. Probatio maioris. ois mltiplicitas dictõis fit aliquo istoꝝ sex modoꝝ. sed oĩs deceptio facta ex eo ꝙ eisdẽ dictionib⁹ vel oõnibus nõ idẽ significamus fit ex mltiplicitate dictõis vel oõis. ergo ois deceptio fcã ex eo ꝙ eisdẽ dictõib⁹ vel orationibus nõ idẽ significamus fit aliquo istoꝝ sex modoꝝ. Et hec fuit maior. Probatio minoris. ois multiplicitas dictionis fit ex eo ꝙ eisdẽ dictionib⁹ vel oõnibus non idẽ significamus. sed ois fallacia ĩ dictione fit ex multiplicitate dictõis vel oõnis. ergo ois fallacia ĩ dictione fit ex eo ꝙ eisdẽ dictõibus vel oõnibus nõ idẽ significam⁹. ⁊ hec fuit minor. ⁊ isti duo silli sũt in p̄io modo prime figure. Sciendũ aũt vt vult alexãder in ꝯmẽto supra libꝝ elẽchoꝝ. ꝙ triplex ẽ multiplex. Aliud ẽ eni multiplex actuale. aliud potẽtiale. ⁊ aliũ fãtasticũ Multiplex actuale ẽ quãdo dictio vel oõ eadẽ b; substãtiã ⁊ ₰m modũ ꝓferendi diuersa significat. dictio vt ĩ equocatiõe. vt canis. oõ vt ĩ amphibologia. vt liber aristotelis. Multiplex potẽtiale est quãdo dictio vel oõ eadẽ ₰m substantiã diuersa tamẽ ₰m modũ ꝓferendi diuersa significat. dictio: vt in accẽtu vt populus cui⁹ prima sillaba potest cẽ breuis vel lõga: ⁊ ₰m hoc diuersa significat. oratio vt in compositione vel diuisione. vt quicquid viuit sp est. Aliuꝫ h; enim modũ proferendi ꝑut est diuisa: ⁊ ꝑut ẽ ꝯposita vt postea patebit. De multiplici fantastico videbit̃ in fallacia figure dictionis. Et qꝛ multiplex actuale verioꝛi mõ ẽ multiplex potentiale. ⁊ potẽtiale ꝙ̃ fãtasticũ. iõ p̄io dicẽdũ ẽ ꝺ fallacijs facientib⁹ multiplex actuale ꝙ̃ de alijs. ⁊ postea ꝺ potẽtiali. ⁊ vltio de fãtastico. vñ p̄io dicẽdũ ẽ ꝺ equocatõe ⁊ ãphibologia ꝙ̃ ꝺ alijs fallacijs in dictõe. qꝛ ĩ equocatõe ⁊ ãphibologia ẽ mltiplex actuale ⁊ ꝑ ꝯseq̃ns eadẽ dictio vl̃ oõ ₰m substãtiã ⁊ h; modũ ꝓferendi. ĩ alijs aũt nõ. In istis eni plus ẽ de identitate ꝙ̃ in alijs. Itẽ adhuc prius est dicendũ de equocatiõe ꝙ̃ ꝺ amphibologia. qꝛ equiuocatio fit in dictõe. amphibologia vero in oõne. dictio autem prior est oratione. Sciendum est ꝙ fallacia dupliciter sumitur. Quñq; eni fallacia idẽ ẽ qꝺ cã ꝺcipiendi: ⁊ q̃ñq; idẽ ẽ quod deceptio facta ex illa causa. Et hoc primo modo sumitur hic fallacia.

¶ Circa hunc textũ notandũ ẽ p̄mo ꝙ posita diffinitione fallacie ꝺñr auctoꝛ ponit diuisionẽ eius ⁊ diuidit̃ ꝑ fallaciã in dictione ⁊ ꝑ fallaciã extra dictionẽ. Et nõ accipit̃ h̃ dictio ꝑut distinguit̃ contra oratiões. sed accipitur pro q̃cũq; signo istituto ad placitũ. Vñ fallacia in dictõe est que sumit cã; apparentie ex pte vocis significãtis. Sed fallacia extra dictionẽ est q̃ sumit cã; apparẽtie ex parte rei significate. ¶ Ex quo sequitur ꝙ non dr̃ fallacia extra dictionẽ eo ꝙ fiat p̄ter dictiões. ſ; qꝛ non sumit suã cãm appentie ex pte dictionis ſ; ex parte rei significate. Sepe eni ignoratur hitudo ꝓpter quã ꝯtingit deceptio. Et melius dr̃ fallacia rei. qꝛ res ₰m se nõ causant deceptiõem. Qꝺ pat; qꝛ si res ₰; se causarẽt deceptionẽ tunc apꝺ quecũq; itellcm̃ appꝛhẽderẽtur cãrent ꝺceptõe; ſ; h̃ ẽ flm̃. ergo ⁊c̃. Maioꝛ p;. qꝛ qꝺ cõuenit alicui ₰m se semper sibi ꝯuenit. ergo si res ₰; se causarẽt ꝺceptionẽ ⁊ etiã; apud quecũq; itellectũ causarẽt deceptionẽ. ideo

res causãt deceptionẽ s3 q̄ significanẽ p dictiões
Et q̄uis ordie nãe res p̄cedãt dictiões tñ in dispu
tatiõe sophistica dictiões p̄cedũt res. q2 nõ fit dis
putatio d̃ reb⁹ nisi s3 q̄ p dictiões significãt. iõ p̄ d̃
t̃miaẽ de fallacijs i dictiõe. Diuidiẽ enĩ falla in di/
ctionẽ p fallaciã equiuocatiõis ãphibologie cõpõ/
nis diuisionis accẽtus ⁊ p fallaciã figure dictiõis
Quaꝝ sufficientia sic habeẽ. Quia oĩs fallacia fit
secũdũ aliqd̃ multiplex. aut ergo fit s̄m multiplex
actuale aut potẽtiale aut fãtasticũ. Si secũdum
multiplex actuale h̄ est duplr̃. q2 vel est s̄m multi
plex actuale dictionis ⁊ sic est equocatio. vel ẽ s̄m
multiplex actuale orationis ⁊ sic est ãphibologia
Si s3 multiplex potẽtiale. h̄ ẽ duplr̃. q2 vl̃ fit in di
ctiõe vt dictio distinguiẽ c̄ orationẽ. ⁊ sic est accẽ
tus. vel in oratione ⁊ h̄ duplr̃. q2 vel talis oratio in
sensu cõposito est vera ⁊ i sensu diuiso est falsa et
sic est fallacia diuisionis. vel econtra: ⁊ sic est falla
cia compositionis. Si vero fiat scd̃m multiplex
fãtasticũ sic est fallacia figure dictionis. S3 quere
ret aliqs. quare ab auctore non poniẽ aliqua falla
cia figure orationis sicut poniẽ vna fallacia figu/
re dictiõis. Et quare secundũ multiplex potẽtia/
le dictiõis nõ sumunẽ due fallacie sicut s̄m multi
plex potẽtiale orationis. Ad p̄mã p̄tem q̄stiõis re
spondetur q̄ sicut est aliqua fallacia figure dicti
onis incõplexe ita est aliqua fallacia figure orati
onis qñ. s. fit deceptio pp similitudinẽ vni⁹ oratio
nis cũ alia quãtũ ad formã. pp quã cõueniẽtiã cre/
diẽ q̄ vna eaꝝ habeat eãdẽ significationẽ sẽtentiã
⁊ p̄prietatẽ sicut ⁊ alia. ⁊ illa vocaẽ fallacia figure
dictionis. generaliter accipiẽdo fallaciam figure
dictionis. Ad secũdã p̄tem dubij respondetur q̄
sicut s̄m m̃tiplex potẽtiale orõnis sumũẽ due fal
lacie ita s3 multiplex potentiale dictionis possũt
sumi due fallacie. Uerũtñ q2 non ita freq̄nter de
cipiũt ideo neq3 aristo. neq3 auctor noster curaue
runt distiguere illas duas fallacias q2 de ip̄is eẽt
eodẽ mõ dicẽdũ p̄portõalr̃ sicut de fallacijs cõpo/
sitiõis ⁊ diuisionis. Et hic auctor noster p̄bat nũe
rũ istarũ fallaciaꝝ duob⁹ modis. s. iductione ⁊ sil/
logismo vt clare p3 in textu.

Secundo sciendũ est q̄ fallacie in dictiõe distiguũtur penes modos mul
tiplicis. ideo auctor diffinit illos modos. Et diffi
nit sic m̃tiplex. M̃tiplex est dictio v̄e vl̃ appen
ter plura significans. Ex q̊ seqẽ q̄ ad multiplex re
gritur vnitas vocis ⁊ pl̃alitas significatoꝝ. Et di/
uidiẽ multiplex in multiplex actuale ⁊ potentiale
⁊ fantasticu3. Quoꝝ sic habeẽ sufficientia. q2 in oi

multiplici ẽ vnitas vocis ⁊ pl̃alitas significatorũ.
vl̃ ergo illa vox h3 vere pl̃a significata vel appen
ter. Si appenter sic ẽ multiplex fantasticũ. Si v̄e
hoc ẽ duplr̃. q2 vl̃ illa vox ẽ vna actualr̃ ⁊ sic ẽ m̃
tiplex actuale. vel potẽtialr̃ ⁊ sic ẽ m̃tiplex potẽ
tiale. Et dr̃ multiplex quasi multa plicãs in vnu3:
iõ multiplex actuale in quo ẽ m̃tiplex vnitas pl̃i
u3 significatoꝝ ẽ p̄fecti⁹ m̃tiplex q̄3 m̃tiplex potẽ
tiale. iõ auctor p̄us determinat de fallacijs q̄ h̃ñt
fieri s3 m̃tiplex actuale q̄3 de alijs. Uñ m̃tiplex
actuale ẽ dictio vel orõ vna s̄m suba3 ⁊ modũ p̄/
ferẽdi diuersa tñ significãs. In qualib3 enĩ dictio
ne sũt duo. s. mã que sũt lr̃e ⁊ sillabe. ⁊ forma que
ẽ mod⁹ p̄ferẽdi. Et circa h̄ p̄nt oriri duo dubia. p̄
mũ ẽ. vtꝝ multiplex actuale significet sua signifi
cata sil̃ copl̃atie aut disiũctie. Ad qd̃ r̃ndeẽ q̄ ter
minũ m̃tiplicẽ significãe sua significata copl̃atie
aut disiũctie p̄t eẽ duplr̃. v⁰⁰ q̄ diũctõ copl̃at h̄ v̄
bu3 sig̃t pl̃es sũptũ. vt si dicaẽ canis currit. canis
significat canem latrabilem. ⁊ significat piscẽ ma
rinu3. ⁊ significat sydus celeste. ⁊ sic oĩs terminus
multiplex significat sua significata tã copulatiue
q̄3 disiũctiue. Alio mõ p̄t itelligi sic q̄ orõ i q̄ poni
tur tale multiplex subordineẽ vni mentali copula
tiue aut disiũctiue cõposite ex significatis illi⁹ mul/
tiplicis ⁊ sic m̃tiplex non significat sua significata
copulatiue vel disiũctiue s3 iconiũcte. Cui⁹ ratio ẽ
q2 si significaret ea copulatiue aut disiũctiue tunc
p̄põ i q̄ ponereẽ tale m̃tiplex equaleret vni copu
latiue aut disiũctiue ⁊ sic nl̃la tal̃ p̄põ eẽt distiguẽ
da. s3 oĩs tal̃ eẽt simpl̃r cõcedẽda vl̃ simpl̃r negãda

Tertio Sciendũ ẽ q̄ aliud dubiũ incidens circa m̃tiplex actuale ẽ istd̃: Utrũ
signũ vl̃e additũ t̃mino multiplici distribuat ip̄m
vnica distributione p̄ oĩbus suis significatis. Ad
hoc r̃ndetur q̄ non. ⁊ rõ est quia si distribuereẽ p̄
oĩb⁹ suis sig̃tis tũc ibi eẽt bon⁹ sil̃s. oĩs canis cur
rit. sid⁹ celeste ẽ canis. g̃ sid⁹ celeste currit. cñs ẽ fl̃3. g̃
⁊ id ex q̊ seq̄tur. Et cñs p3. q2 talis regulareẽ p di
ci de oĩ. ⁊ ibi aliqd subsumereẽ sub subõ distributo
p̄ oĩbus suis significatis. S3 si d3 talis terminus
equocus distribui p̄ oĩbus suis significatis op3 q̄
tot distributõibus distribuaẽ quot hab3 significata
¶ S3 vltra hoc est dubiũ aliud. vtꝝ. s. oĩs p̄põ in
qua poniẽ t̃minus equiuocus sit distinguenda. Ad
hoc r̃ndetur per duas cõclusiones. Prima est. nul
la p̄positio in q̄ ponitur equiuocũ a cõsilio: ratione
talis equiuoci est distingnẽda. Probaẽ q2 vel tale
equiuocũ per se sumiẽ ⁊ sic stat p̄ ei⁹ p̄ncipaliori si/
gnificato. vl̃ sumiẽ cũ det̃minatõe distrahẽte ⁊ sic

ꝑ eius min⁹ ꝑncipali significato. sed nulla istaꝝ ē distinguenda ratione tal' equoci. ergo cōclusio vera Maior ps q2 distictio ꝓueīt rōne multiplicitatis ꝫ in nulla illaꝝ ꝓpōnū ponit equocū a casu sed a consilio p se vl' cū restrictiōe. Et tales ꝓpōnes i q̄/bus ponūt' ipa equocata a consilio nō sūt distinguē de. ergo ⁊c. ¶ 2ª cōlusio est ista. Ois ꝓpō in qua ponit' equocū a casu nō restrictū p aliquam restri ctionē ad stādū pcise ꝓ vno suoꝝ significatoꝝ est distiguēda. Probat'. q2 oē tale hʒ plura significata eque pmo. ⁊ p ɔ̄ñs ois ꝓpō in qua ponit' tale equo cū est distinguēda. q2 hʒ plures sensus rōne cuius multiplicitatis sēsuū dʒ distigui. Et notāter dicit' nisi tale equiuocū sit restrictū. q2 si esset restrictū p aliquā determinationē ad stādū pcise ꝓ vno suoꝝ significatoꝝ tūc rōne illi⁹ ꝓpō nō est distiguenda Uñ multiplex potētiale est dictio vl' oratio eadē secūdū sbstātiā ⁊ diuersa ꝫm modū ꝓferēdi diuer se significans. Exēplū de dictiōe vt populus. aliqñ eni ꝓfert' pma longa ⁊ aliqñ pma breui. ⁊ secundū hoc hʒ diuersa significata. Exēplū de oratiōe vt albū eē nigrū est pot'e. hec eni oratio est multiplex secūdū ɔpōnē ⁊ diuisionē. Et in tali multiplici est vnitas vocis siue mãe ⁊ non modi ꝓferendi siue forme. Potentia eni se tenet ex pte mãe. Multiplex aūt fantasticū est dictio vnū significans q̄ tñ vr' aliud significare pp cōueniētiā ei⁹ i pte cū alia dictiōe. vt vigere significat q̄litatē eo q significat vigorē q̄ est nāt' potētia. ⁊ tñ pp cōueniētiā ei⁹ cuꝫ agere i pte cū alia dictiōe vr' significare actionem Et dr' multiplex fātasticū eo q i rei veritate ñ hʒ pl'a significata ꝫ solū hʒ visiōeʒ seu appētiam.

Sed contra pdicta arguitur. Primo sic. Uni⁹ signi tñ est vnū significatū. ergo vna dictio ñ pōt plura significare. ¶ 2° arguit' sic. Significatio ē forma dictiōis. ergo dictio plura significās non est vna formatr. ¶ 3° arguit' sic De rōne multiplicitatis ē pluralitas. ergo vbi est maior pluralitas ibi ē pfecti⁹ multiplex ⁊ minor vnitas. Sʒ qñ dictio ē diuersa ꝫm significatū ⁊ modū ꝓferēdi ibi est maior pluralitas q̄ qñ ē diuer/sa secūdum significata tm. ergo multiplici actuali erit vnitas vocis ⁊ modi ꝓferēdi. ¶ 4° arguit' sic. oē multiplex hʒ plura significata. sʒ multiplex fantasticū ñ hʒ plura significata. ergo tale ñ ē multiplex.

Ad rationes Ad pmā dr' cōiter q q̄uis vnius significati capti formal'r sit tm vnuʒ significatū: tñ mãliter capti pñt eē pl'a significata. dr' vltra ⁊ meli⁹ negando añs q2 sic vni⁹ pris possūt eē pl'es filij q̄uis referat' ad illos p diuersas patnitates sic et vni⁹ signi pñt eē pl'a significata q̄uis referat' ipm ad illa p diuer/sas significatiōes. ¶ Ad 2ᵐ dr' q si accipiat' di/ctio ꝓprie. s. p aggregato ex voce ⁊ significatiōe sic significatio est forma dictionis. Si vo accipiat' p voce tñ sic modus ꝓferēdi ē forma ei⁹. ¶ Ad 3ᵐ dr' q de rōne multiplicitatis ē q insit multitudo significatoꝝ sʒ nō pluralitas vocis ⁊ modi proferēdi. ideo vbi ē maior vnitas vocis dū tñ ibi sit multiplicitas pfecta significatoꝝ ibi pfecti⁹ est rō multiplicitatis. ¶ Ad 4ᵐ dr' q q̄uis multiplex fātasticū hʒ rei veritat' nō hēat pl'a significata tñ hʒ ea ꝫm appētiā. ⁊ hoc sufficit. Ad hoc eni q aliqd dicat' multiplex sufficit q significet pl'a ve vel appēter.

Equiuocatio est multiplicitas dictiōis eiusdē ꝫm subaꝫ ⁊ modū ꝓferēdi. vt i hoc noīe canis. Sciēdū ē q i q̄libʒ fallacia ē duplex cā. s. cā appētie ⁊ cā defectus. cā appētie i qualibʒ fallacia est q̄ mouet ad credēdū id qd nō est credendū. cā defectus ē que ostēdit creditū eē falsū. cā appētie in equiuocatiōe est vnitas dictiōis eiusdē ꝫm subam ⁊ scdm modū ꝓferendi diuersa significantis. cā defectus siue falsitatis est diuersitas significatoruꝫ. vnitas enim pdicta i equiuocatiōe mouet ad credēdū qd nō ē. s. vnitatē significandi. diuersitas aūt ostēdit credituꝫ eē falsū. equiuocatiōis tres sūt modi. ꝫ pmo vidēdū ē quid sit fallacia equiuocatiōis. vñ fallacia equiuocatiōis ē deceptio ꝓueniens ex eo q aliqua dictio manēs vna ꝫm subam ⁊ scdm moduꝫ ꝓferendi diuersa significat. Primus aūt modus ꝓuenit ex significatiōe vel ɔsignificatiōe dictiōis. Ex significatione sic palogizat'. ois canis currit. sidus celeste est canis. ergo sydus celeste currit. solutio. vtraqʒ pmissaꝝ ē duplex. q2 hoc nomē canis est multiplex equiuoce si/

gnificās aīal latrabile. sydus celeste. ⁊
piscē marinū. ⁊ sic maior vno mō ē ve-
ra. ⁊ alio mō falsa. ⁊ silr mior. vel sic.
oē expediēs ē bonū. malū ē expediēs
ģ malū ē bonū. solutio. expediēs dr eq-
uoce. vno mō idē est qd bonū. alio mō
idē ē qd neciū qd accidit i minus malū
qd oꝫ fieri ad euitādū maiꝰ malū. vnde
vtraqꝫ pmissaꝝ ē duplex. qꝛ vno mō ē
vera alio mō ē falsa. ex ꝯsignificatiōe pa
ralogizat sic. iste pānus ē d āglia. āglia
ē tra ģ iste pānꝰ ē d tra. n sequit. qꝛ pria
ē duplex ex eo ꝙ hec ppō d. pōt dicere
circūstantiā cāe materialis ⁊ sic ē falsa.
vel pōt dicere locū ⁊ originē ⁊ sic ē ve
ra. vel sic. i quocūqꝫ ē egritudo ipm est
aīal. sꝫ i humoꝝ iadeqtiōe ē egritudo. ģ
humoꝝ iadeqtio ē aīal. pria est duplex
qꝛ hec ppō pōt dicere cām efficiētē ⁊
sic ē falsa. vl cām formalē siue subꝫ in
quo ē ⁊ sic ē vera. silr dicēdū est d mio
ri. vl sic. pprium ē qlitati bꝫ cā sile vl dis-
simile dici. sꝫ bm similitudinē dr aliqs
simil vl dissimil. ģ similitudo vl dissili-
tudo st qualitates qd falsū ē. imo sunt
relatiōes. Pria ē duplex eo ꝙ hec ppō
bꝫ pōt dicere circūstātiā cāe efficientis
⁊ sic ē vera qꝛ due qlitates eiusdē speci
ei faciūt vnā similitudinē ⁊ sic qlitas ē
cā efficiēs silitudinis. Si at dicat circū
stātiā cāe formal sic ē falsa. qꝛ qlitas n
ē cā formal similitudis. ⁊ ecōuerso di-
cēdū ē d miori. silr oē sanū ē aīal. vria ē
sana. ģ vria ē aīal. vtraqꝫ pmissaꝝ ē du
plex. qꝛ sanū dr d aīali vt d sbo ⁊ d vria
vt d signāte vl iudicāte. d cibo vt d effici
ēte. d dieta vt d bvāte. ⁊ sic alio ⁊ alio
mō sanitas ad hec cōpat. ⁊ bꝫ hoc hꝫ
diuersas significatiōes. Ex significatio
ne sic palogizat. qcūqꝫ sanabat sanus
ē. laborās sanabatur. ģ laborās sanus
ē. Minor est duplex ex eo ꝙ pticipiū la
borās pōt dicere pns tēpꝰ ⁊ sic est ve-
ra ⁊ tūc ē sensus. laborans nūc sanabat
Si aūt dicat ptitū sic est falsa. ⁊ sic ē
sensus laborās nūc sanabat. ⁊ ecōuer-
so dicēdū ē d cōclusione. laborās eniꝫ
equocū ē ad laborātē nūc ⁊ ad laborā-
tē tūc. ⁊ eodē mō ē hic. quicunqꝫ surge
bat stat. sedēs surgebat. ģ sedēs stat. ⁊
eodē mō respōdēdū ē sicut fuit respon
sū ad aliū palogismū. Alio mō pōt fie-
ri ecōuerso qn dictio pōt teneri materi
alr vl ꝯsignificatiue sicut hic. deꝰ ē vbi
qꝫ. vbiqꝫ ē aduerbiū. ģ deus ē aduerbi
um. dicēdū ꝙ prima ē duplex eo ꝙ hec
dictio vbiqꝫ pōt teneri matialr vl cōsi
gnificatiue. si materialr sic ē falsa. si cō-
significatiue sic ē vera. sꝫ nō sequit con
clusio. Secūdus modus equiuocatiōis
puenit ex trāsūptiōe dictiōis. Unde tran
sūptio vt hic sumit ē acceptio dictionis
significātis vnū ex ipositione ad signi-
ficādū aliū p similitudinē. ⁊ bꝫ istū mo
dū sic format palogismus. Quicquid
ridet hꝫ os. pratū ridet. ģ pratuꝫ hꝫ os
Pria ē duplex eo ꝙ hoc verbuꝫ ridet
pōt teneri pprie ⁊ ex ipōne vl trāsūptiue
si pprie sic ē vera ⁊ n seqt ꝯclusio. si trā
sūptiue sic est falsa ⁊ sic sequit ꝯclusio.
hoc eni verbū ridere ē equiuocū ad ri-
dere ⁊ ad florere. qꝛ ridere significat ex
prima ipositiōe risum ab ore mittē. flo
rere eni significat p quādā trāsumptio
nem. florere eni ⁊ ridere quādam simi
litudinē habent. qꝛ vtrobiqꝫ d notatur
gaudium. ⁊ ideo ridere trāsumitur ad
florere vt vult aristoteles. ideo sumen
tes aliquam similitudinem trāsferunt.
Quicquid currit habet pedes. secans

currit. ergo secana h3 pedes. Utraq3 pmissarū ē duplex. q2 hoc verbū currit vel tenet' ppriē vel trāsūptiue. currere enī 7 labi assignantī velocitate mot' sm̄ ꝙ currit sumit' ppriē. sic maior ē vera 7 minor falsa. si transūptiue tūc ē ecōuerso. Tertius mod' puenit ex eo ꝙ aliqua dictio plura significat composita. sepata vero vnum solū. vt hec dictio imortale vno modo dicit' quasi nō potēs mori. Alio modo dicit' quasi potēs non mori. Et secundū hoc sic formatur palogismus. omne imortale est perpetuū. sed omne potens non mori est imortale. ergo oē potens non mori est perpetuu3. Utraq3 premissarū est duplex cū hoc nomē imortale sit equiuocū vt dictū est. Ite3 oē incorruptibile est perpetuu3. sed oē potēs nō corrūpi est icorruptibile. ergo oē potens non corrūpi est perpetuū. Utraq3 premissarum est duplex eo ꝙ incorruptibile vno modo ide3 est quod non potens corrūpi. 7 sic incorruptibile est ꝑpetuum. 7 sic maior est vera 7 minor est falsa. Alio mō ide3 est quod potens nō corrūpi. vt pri' hō potuit n̄ corrūpi. 7 i hoc sēsu maior ē falsa. 7 mior vera. sic soluēdi st' palogismi equocatōis p' distinctionē paralogismoꝝ secūdū equocationē vt prius patuit. Recta solutio est manifestatio sillogismi falsi 7 propter quid est falsus. 7 hoc contingit dupliciter. scilicet vel distinguendo vel aliquā premissarum interimendo. Secundo modo respondendum est ad omnes peccātes i mā. 7 ad oēs orōēs i vtroq3 peccātes rn̄dēdū est vtroq3 mō. s. distiguendo. et aliquam premissarum. interimēdo. nō sm̄ idē s3 sm̄ diuersa.

¶ Circa hunc textū notādū ē pmo ꝙ hic oñr auctor nr' determinat de fallacijs in spāli. 7 pmo de fallacia equocatōis eo ꝙ h3 fieri circa mltiplex actuale dictionale qd ē pus oibus alijs multiplicib'. Et diffinit' sic equocatio ꝙ est multiplicitas dictionis eiusdē sm̄ substantiā 7 modū pferendi diuersa tn̄ significantis. Et est duplex equocatio. s. a casu 7 a ɔsilio. vt visū est i antepredicamētis. ¶ Patet ergo ex illa diffōne ꝙ fallacia equocatōis h3 fieri ex eo ꝙ aliq dictio ɔtualr' vna plura significat. 7 tenetur p diuersis. Ideo cā appentie hui' fallacie ē vnitas dictōis eiusdē sm̄ substātiā 7 modu3 pferēdi. ppter quā vnitatē in voce credit' ꝙ sit vnitas in significatōe. Et sumit' maxima ɔfirmatiua argumētoꝝ factoꝝ sm̄ hāc fallaciā sic. Ois dictio actualit' vna h3 tm̄ vnū significatū. Causa vero defectus ē pluralitas significatoꝝ. Et sm̄ has duas cās diffinitur fallacia equiuocationis. sic enim potest diffiniri ex pte cāe appentie ꝙ est ydoneitas decipiēdi pueniens ex idētitate dictionis eiusdē sm̄ mām 7 formā diuersa significātis. S3 ex pte cāe defect' pōt sic diffiniri ꝙ est deceptio pueniēs ex plalitate significatoꝝ dictōis eiusdē sm̄ materiam 7 formā. Et hui' fallacie tres modi assignant' ab auctore Quoꝝ sufficiētia sic h3'. Q2 oīs mod' fallacie equocatōis fit ex aliq mltiplicitate dictōis. aut ergo illa dictio sm̄ se ē mltiplex aut sm̄ ꝙ ɔiūgit' alteri dictioni Si scd̄3 sic est tertius mod'. Si pmū hoc ē duplr q2 vl eque pmo plura significat 7 sic ē prim' mod' vel pncipalr significat vnū 7 trāsūptiue siue scd̄ario significat reliquu3 7 sic ē scd̄s mod'. ¶ Unde pm' modus fallacie cātur ex hoc ꝙ vna dictio pncipalit' 7 ex opione plra significat. Et sic sm̄ itentionem auctoris pm' mod' hab3 duos modos priales Prim' ē ex significatōe dictiōis vt canis plra significat ex ipōne. Scd̄s ē ex ɔsignificatōe. Et sm̄ hoc diceret' ꝙ significare in diffōnibus pdictis 7 significatio sitr' accipiunt' gn̄alr' vt se extēdūt ad significationē pprie dictā 7 ad consignificationē. Et sm̄ hūc modū posset sic paralogizari. Quicūq3 discūt sunt sapiētes. ignorātes discūt ergo ignorātes sūt sapiētes. Debet solui iste palogismus p distictiōe3 vtriusq3 pmissaꝝ. eo ꝙ si discere accipiat' i vtraq3 pmissarum pro docere maior est vera 7 minor falsa. 7 sequitur conclusio falsa sicut 7 minor. Si vero in vtraq3 accipiat' pro doceri sic maior est falsa minor vera 7 sequitur conclusio. Et si capiatur in maiore pro docere 7 in minore pro doceri sic pmisse sunt vere 7 non sequitur conclusio propter multiplex eo ꝙ ibi sūt qttuor termini. Et eodē modo soluendi sūt plres sitēs palogismi: qn̄ enī3 ābe p-

misse sūt mltiplices quae sūt distinguēde ēt si i vtro/ qȝ sēsu sint vera aut in vtroqȝ sensu false. Et nō solū fm hāc fallaciā fiūt argumētatiōes sillogistice sȝ ēt entimematice. hic eni arguit per hāc fallaciā. q/ cūqȝ discūt sūt sapiētes. ergo ignorātes sūt sapiē tes. Et dȝ solui per distictionē añtis. Et silr hec fallacia nō solū hȝ fieri vl' cāri ex mltiplicitate di ctionū cathegoreumaticarū sed ēt ex mltiplicita te dictionū sincathegoreumaticaꝝ. vt hic qcqd ē i hoc vase est aqua. color ē in hoc vase. ergo color est aqua. Et dȝ solui per distinctionē vtriusqȝ pre misse eo qꝫ illa ppō pōt dicere habitudinē ɔtinen tis ad ɔtētū. vel accñtis ad subm̄. Iste ēt mod⁹ fm auctorē hȝ fieri cū arguitur a magis āplo ad min⁹ āplū vl' ecōtra. vt sic arguēdo. qcūqȝ sanabat san⁹ ē. laborās sanabat. ergo laborās sanus est. in mio/ re eni laborās tenetur p pñtibus ꝛ p pteritis rōne vbi pteriti tpis. in ɔclōne vo tenet p pñtib⁹ tm̄. ido pȝ qualr diuersimode arguit in miore ꝛ in ɔclōe.

Secundo sciendū est qꝫ secūdus mod⁹ hu⁹ fallacie fit ex hoc qꝫ aliq dictio pncipalr vnū significat ꝛ aliud trāsūptiue. vt ride re pncipalr significat actū oris seu ridēdi. ꝛ trāsu/ mit ad significādū florere. silr currere pncipalr si gnificat modū pgressiuū ꝛ transumitur ad signifi candū fluxū aque. Et palogismi facti fm hūc mo dū nō soluūtur p distictionē vtriusqȝ pmissarū sed solū p distictionē illius i qua sumitur termin⁹ eq uocus cū aliquo ptinente ad suū secūdariū signi ficatum. Cui⁹ rō ē qꝛ qñcūqȝ ponitur termin⁹ ana logus sine restrictōe sēper accipitur p pncipaliori significato. qñ vo sumitur respcū pdicati couenie tis sibi p significato trāsūptiuo pōt accipi ppe sic ꝛ transūptiue. ꝛ secūdū h pōt sic palogizari. qcqd ridet hȝ os. pratū ridet. ergo pratū hȝ os. Similr sic. qcqd currit hȝ pedes. secana currit. ergo seca/ na hȝ pedes. Et debēt solui isti palogismi p distin ctionē minoris eo qꝫ dictio trāsūmptiue accepta pōt capi p suo proprio significato ꝛ tc̄ minor erit falsa ꝛ maior vera ꝛ sequitur cōclusio. si vo accipia tur trāsumptiue mior erit vera ꝛ etiā maior sȝ nō se qt cōclusio pp multiplex qꝛ ibi sūt qtuor termini.

Tertio sciendū ē qꝫ terti⁹ modus hui⁹ falla/ cie secūdū auctorē nostrum hȝ fieri qñ aliqua dictio simplex p se sūpta nō hȝ plura si/ gnificata. ipa vo coiūcta cū alia plura hȝ significa ta. vt imortale tm̄ hȝ vnū significatū. tm̄ coiunctuȝ alteri plura significat. Et secūdū h fit iste palogis mus. oē imortale est ppetuū. potēs nō mori ē imor tale. ergo potēs nō mori ē ppetuū. ꝛ p ɔñs sortes q est potens nō mori est ppetu⁹. Iste palogismus soluit p distinctionē hui⁹ qd est imortale. qꝛ si imor tale pmo modo capiat vt tm̄ valet sic n̄ potēs mo ri sic maior ē vera ꝛ mnior falsa. si vo eō sic maior ē falsa ꝛ minor vera. Et his duob⁹ modis ē bona ɔña. sȝ sic ɔñs est falsū ita ꝛ añcedens. si vo accipiatur i vna vno mō ꝛ i alia alio mō ɔña nō valȝ sȝ ē falla/ cia equocatiōis. ¶ Sȝ nc̄ videndū ē q mō soluēdi palogismos hui⁹ fallacie. ꝛ p recitabit opinio aliq rum cū rōnibus eoꝝ. secūdo respōdebit ad quesi tū fm opinionē ppam respondēdo ad rōnes alte rius opiniōis. Est ergo opinio aliquoꝝ qꝫ palogis mi hui⁹ fallacie ꝛ gñaliter cuiuscūqȝ fallacie non sūt soluēdi p distictionē. Rōneȝ assignāt. qꝛ nulla ppō ē distinguenda. qd pbant tripl'r. Primo sic. qꝛ ois ppositio vel est vera vel falsa si sit vera ē cō cedenda. si sit falsa est negāda. ergo nulla ppositio est distinguēda. Scdo pbāt sic. qꝛ ois ppō vl' signi ficat talr eē sicut est ꝛ sic est cōcedenda. vel signi/ ficat talr qualr non ē. ꝛ sic ē falsa. ꝛ p ɔñs negāda. ergo ois ppositio ē ɔcedēda vel neganda. Tertio sic pbant. qa si aliqua ppositio eēt distiguēda hoc eēt pp̄ter multiplicitatē suoꝝ sensuū ꝛ tunc vel il la ppositio sigt suos sēsus copulatiue vel disiūcti/ ue. si copulatiue vel oēs sēsus ei⁹ sunt veri ꝛ sic est vera qꝛ ad veritatē copulatiue reqrit qlibet eius ptē esse verā. vel aliqs eius sēsus ē falsus ꝛ sic ē fal sa ꝛ per ɔñs negāda qꝛ ad falsitatē copulatie suffic vnā ptē eē falsā. Si significat suos sēsus disiuncti ue. hoc est dupl'r. qꝛ vel oēs illi sensus sūt falsi ꝛ sic est simpliciter falsa. qꝛ ad falsitatē disiūctie req ritur vtrāqȝ ptem eē falsā. ꝛ sic simpl'r est negāda. vel aliqs sēsus ē verus ꝛ sic ppositio est simpl'r cō cedenda. quia ad veritateȝ disiunctiue sufficit vnā ptem esse verā. ꝛ ita pȝ scdm eos qꝫ nulla ppositio est distiguenda. ¶ Quantū ergo ad hoc qd dicūt qꝫ nulla ppō est distiguēda hoc est simpl'r falsum Qd pbatur qꝛ ppositio in q ponitur tmin⁹ equoc⁹ est vera in vno sēsu ꝛ falsa in alio. ergo illa ē distin/ guenda. alias eni eēt cōcedenda ꝛ negāda simul ꝛ tunc non posset euitari metha redargutiōis. ergo aliqua ppositio ē distiguenda. ¶ Ideo ad rōnes eoꝝ rndetur. Et pmo ad pmā ɔcedendo qꝫ omnis ppositio vna si est vera ē cōcedenda ꝛ si falsa ē ne ganda. sed non oportet qꝫ omnis propositio que est non vna sit simpliciter concedenda vel negan/ da cuiusmodi est propositio in qua ponitur termi nus equiuocus. Ideo in vno sensu potest esse ve ra ꝛ in alio falsa. Et adhuc dato qꝫ in omnib⁹ sensi/ bus esset vera adhuc respondens debet soluere p

distinctionē ne videat̄ ignorare multiplicitatē terminoꝝ ⁊ sensuū ꝓpōnis. ¶ Ad 2am rōnes eoꝝ dr̄ ꝙ si ꝓpō vna signi icat ita eē sicut est ⁊ ꝙ nullo mō significat taliter eē qualr̄ nō est simplr̄ ē ɔcedēda. Sȝ si ꝓpō non vna hēat duos sēsus adhuc est disti guenda cuiusmodi ē illa in q̄ ponitur t̄min⁹ equocus vel multiplex imo fm doctrinā aristotelis non solū illa q̄ est vera i vno sensu ⁊ falsa in alio ē distin guenda sȝ etiā illa que hȝ plures sēsus ⁊ in qnolibȝ est vera siue i quolibet falsa. ¶ Ad tertiā rōnē eo rum rn̄detur ꝙ ꝓpō multiplex nō significat copla tiue vel disiūctiue diuer os sēsus quos hȝ. sȝ signi ficat eos penitus iconiunctē. ⁊ ita istō argumentū fundatur in vno falso q2 supponit ꝙ ꝓpositio signi ficet sensus suos copulatiue vel disiunctiue qō est falsū. Relinquit̄ ergo ꝙ silli huius fallacie sūt sol uendi p distinctiōes ⁊ per ɔn̄s multi alij palogismi Tn̄ aliq̄ dicūt ꝙ q̄uis palogismi pmi modi huius fallacie sint soluēdi per distinctōes nō tn̄ scd̄i modi quoꝝ motiuū est istō. q2 oē analogū per se positū de virtute sermonis stat ꝓ famosiori significato. iō ɔcludūt ꝙ nulla ꝓpositio multiplex penes fm modū hui⁹ fallacie de v̄tute sermonis ē distinguēda. Sȝ istud dictū ē falsū. q2 tunc seq̄ret̄ ꝙ rn̄dens so phista nō possȝ euadere methā iopinabilis. sȝ hoc ē iconueniens. ergo ⁊c̄. ɔn̄a pȝ. q2 quicunq̧ negat di cta sapiētissimoꝝ ⁊ approbatissimoꝝ ducit ad me thā iopinabil'ē vi argumētationis fuerit coactus. sȝ sapiētes vtuntur ꝓpōnibus multiplicib⁹ penes 2m modū huius fallacie ⁊ hoc aliq̄n i sēsu min⁹ ꝓpo ⁊ trāsūptiue sicut poete theologi ⁊ predicatores vt satis pȝ manifeste. ergo palogismi hui⁹ scd̄i modi sunt soluendi p distictionē. ¶ Sed ad hoc bn̄ sol uendū ponit̄ talis regula ꝙ nunq̄ ꝓpō aliqua est distiguenda penes fȝ modū fallacie equocationis nisi qn̄ t̄minus equocus a ɔsilio ɔparatur ad aliqō verificabile de ipo pro eius scd̄ario significato. vt ista nō est distiguenda. hō ē aīal q̄uis ponatur ibi equoc⁹ t̄min⁹ a ɔsilio: ⁊ hoc iō est q2 non ɔparatur ad aliqō p̄dicatū verificabile de eo p ei⁹ scd̄ariū si gnificatū. Sȝ ista ē distiguenda. vrina est sana. ga iste termin⁹ sanū est equiuocū a ɔsilio ⁊ cōparatur ad istū t̄minū vrina de q̄ v̄ificat̄ ꝓ ei⁹ scd̄ario sigto.

Sed contra p̄dicta arguitur. Primo sic. hec vox hō plura significat. sȝ sortē ⁊ platonē ⁊ sic de alijs hoibus ⁊ tn̄ non ē dictio equiuoca. ergo diffinitio equocationis nō ē bona. ¶ Scd̄o arguitur sic. Unitas dictiōis pl'a significantis est cā cognitiōis pluriū significatoꝝ. ergo non ē cā deceptōis. ¶ Tertio arguit̄ sic. In hac ꝓpositione oīs canis currit distribuitur canis ꝓ oib⁹ suis suppositis cū sibi addatur signū vl̄e. ḡ illa ꝓpositio ē falsa ⁊ silr̄ in quo ipa est maior ē bonus. ¶ 4° arguit̄ sic. Pluralitas significatoꝝ se tȝ ex pte rei. ergo cā defectus fallacie equocationis se tȝ ex pte rei: ⁊ per ɔn̄s fallacia equocationis non est fallacia in dictione sed extra dictionem.

Ad rōnes Ad pmā dicitur ꝙ q̄uis homo significet pl'a ɔtēta sub vno pn̄cipali significato ⁊ pmario. tn̄ non significat pmo ⁊ p se. imo tm̄ pmo ⁊ p se significat humanitatem. ¶ Ad 2am dr̄ ꝙ apud cognoscentē ⁊ itelligentē talis vnitas dictionis est cā cognitionis significatorum. sȝ est cā deceptionis apud ignorantē. ¶ Ad tertiā dr̄ negando maiorem. q2 solū distribuit̄ pro vno suoꝝ significatoꝝ. ⁊ rō est ista q2 diffō ē multiplicatio vnius in plura. cū ergo termin⁹ equocus hēat aliqō vnū significatū sequr ꝙ non pōt distribui vnica distributione ꝓ oibus suis suppositis sȝ tot distributionib⁹ debȝ distribui quot hȝ significata. ¶ Ad quartā dr̄ ꝙ omnes fallacie in hoc ɔueniunt ꝙ cā defectus sumit̄ a pte rei. ideo non dn̄r fallacie i dictione aut extra dictionē ex pte cāe defectus sed solū a pte cāe apparentie que aliquādo se tenet ex pte dictionis ⁊ aliquando ex parte rei.

Amphibologia est multiplicitas oīonis eiusdem fm substātiā ⁊ scd̄ȝ modū ꝓferēdi diuersa significātis. Fallacia āt amphibologie ē deceptio ꝓueniēs ex identitate oīonis eiusdē fm substātiā ⁊ fm modum proferēdi diuersa significātis. Cā apparentie ē idētitas oīonis eiusdē fȝ subaȝ ⁊ fȝ modū ꝓferēdi. Cā falsitatis ē diuersitas significatorū. Et dr̄ āphibologia ab āphi qō ē dubiū ⁊ bole sētētia q̄si dubia snīa. Amphibologie tres sūt mōi. Prim⁹ mod⁹ ꝓueīt ex eo ꝙ aliq̄ oīo prīcipalr̄ pl'a significat. vt lib Aristo. hec eni oīo ē duplex. Uno mō idē est qō liber edit⁹ ab aristo. Alio mō idē est qō liber possessus ab aristo. Et format̄ sic paralogism⁹. quicquid ē aristo. posside tur ab aristo. iste liber ē arist. ergo possidet̄ ab ari. Utraq̧ pmissaꝝ ē duplex

vt dcʒ ē. Scd̄s mod⁹ āphibologie ꝓuenit ex trāsūptōe orōis. Trāsūptō āt orōnis ē qñ orō ꝓprie significās vnū trāsumitur ad significādū aliud pp aliq̄ʒ silitudinē reptā in ipis. vt litt⁹ arat̄ trāsumit̄ ad operā pdi. Et format̄ sic palogism⁹. qcquid arat̄ aratro scidit̄. littus arat̄ qñ idocilis docet̄. ḡ qñ idocilis docetur littus aratro scindit̄. Minor est duplex. qr littus arari significat ꝓprie t̄ram scidi. trāsumit̄ āt ad opā pdi. Et ē silitudo in hoc ꝙ qui litt⁹ arat opaʒ pdit ꝛ in frustra laborat. Tertius mod⁹ āphibologie ꝓuenit ex eo ꝙ aliqua orō ꝯposita pl'a significat. sepata vero vnuʒ solū. vt seculū scit. hec eni orō ē duplex significat eni ꝙ aliqs sciat seculū. vel ꝙ seculū habeat sciaʒ de aliquo. Et ideo orō est duplex ex eo ꝙ hoc verbuʒ scit pōt ordiari cū hoc qd̄ ē seculū a pte añ ꝛ sic ē vera. ꝛ sic nō seq̄t̄ ꝯclō. vel a pte post ꝛ sic ē falsa. ꝛ sic seq̄t̄ ꝯclō. Silr hic. quicquid scit hoc scit. qr hec dictio hoc pōt supponere huic verbo scit vel appōere. Silr hic. quoscūq; vellē me accipe vellē ꝙ accipent. pugnātes vellē me accipe. ḡ vellē ꝙ pugnātes accipent me. Maior ē duplex qr hec dictō me pōt ordinari cū isto verbo accipe a pte añ ꝛ sic ē vera. ꝛ nō sequit̄ ꝯclō. vl a pte post ꝛ sic ē falsa ꝛ seq̄t̄ ꝯclō. Silr ista dictio pugnantes pōt supponē vel apponē. silr hic. quicquid videt aliquis hoc videt. colūnā aliqs videt. ḡ colūna videt. Maior ē duplex vt dcm̄ ē i alijs. silr hic. quicūq; sūt episcopi sūt sacerdotes. asini sūt episcopi. ergo asini sūt sacerdotes. vtraq; p̄missaꝝ ē duplex ex eo ꝙ hec dictio episcopi pōt eē noiatiui casus vel genitiui. Qr āt dceptio facta ex diuersitate casus faciat āphibologiā pʒ qr casus dat⁹ ē dictioni ad hoc vt ordinet̄ cū alia dictione. sed ordinatio dictionis cū dictione facit amphibologiā ꝛ ñ equocationē. hoc eni pʒ ab aristo. formāte palogismos āphibologie s̄m diuersitatē casus ꝛ nō equocationis. Sciendū ē ꝙ aristo. pōit tres modos cōes equiuocationi ꝛ amphibologie. Primus modus ē quando dictio vel oratio plura pricipalr significat. dictio. vt canis. oratio. vt liber aristotel. Secundus modus est quando sic soliti sumus dicere secundū transūptionē. transumptio in dictione. vt ridere. in oratione. vt littus aratur. Tertius modus est quando compositum plura significat. separatum vero vnum solum. Exēplū in equiuocatōe. vt his dictionib⁹ imortale incorruptibile. Exēpluʒ in āphibologia. vt in ista orōne. seculū scit. In oibus. n. istis ꝯpositū plura significat. sepatum vero vnum solum. Queritur de distinctione istorum triū modorum communiū. quoꝝ primus est. quantum ad equationem quando vnum nomen principaliter plura significat. secundus prouenit ex trāsumptione. tertius est quando vnum nomen compositum plura significat. simplex vero vnum solum. vt immortale. icorruptibile ꝛ hoc totū veꝝ. Sʒ tē obijcit̄. deceptio ꝓueniens ex ꝯsignificatione dictiōis nō ꝯtinetur sub aliquo istoruʒ triū modoꝝ i equiuocatōe. verbi gr̄a. sicut in hoc sillogismo. quicūq; sanabat̄ sanus est. laborās sanabatur. ergo laborans sanus est. non continetur sub tertio modo. qr laborans non est dictō composita. nec sub secundo quia hec

dictio laborãs non tenetur trãsumpti ue. nec sub primo. q2 primus pueñit ex principali significatione. sed hec dictio laborans nõ significat principaliter tẽpus. sed ex consequenti p accidentia. g̃ illa deceptio facta ex consignificatiõe non est sub aliquo istorũ trium modorum. solutio. deceptio facta ex consignificatione dictionis continetur sub primo modo equiuocationis. Ad hoc qd obijcit̃ q primus modus prouenit ex principali significatione dicendum est q principalis significatio appellat̃ hic quicquid ex eadem impositiõe importatur per dictionez. sed ex eadẽ impositiõe significat quelibz dictio significationem ꝛ sua accidentia. Ille eniz qui imposuit hoc nomen lapis ad significandum lapidem. sub tali genere sub tali numero imposuit. ꝛ sic eadem impositione imposuit ipositor. quia hec dictio laborans importat suum significatum ꝛ consignificatum ꝛ sic de alis. vel dicedum est q principalis significatio ponitur i primo modo equiuocationis ꝛ ãphibologie ad remouendum transmuptionem in eos. quia trãsupmtio significat per dictionem non principaliter. vt ridere non principaliter significat florere. sz trãsũptiue ꝛ per quandã sĩltudinẽ. ꝛ hec dictio laborãs significat presens tempus ꝛ preteritũ imperfectum. Item querit̃ quare deceptio facta ex quibusdã accidẽtibus facit equiuocationẽ ꝛ ex quibusdam amphibologiã. Solutio. dico q quedam sunt accidentia que consequuntur dictionem non absolute sz prout est ordinabilis cum alia dictione. sicut casus. numerus. ordinantur per dictiones adinuicem per talia accidentia. Male enim diceretur. homines currit. quia ibi non ẽ debitus numerus nec debitus casus. ꝛ deceptio ex talibus accidentibus est deceptio in orõne. ꝛ sic ẽ in amphibologia ꝛ non in equiuocatiõe. Sz sũt alia accidẽtia absoluta q̃ cõsequunt̃ dictionẽ per se vt tẽpus ꝛ genus. ꝛ per talia accidentia non ordinant̃ dictiões adinuicẽ quia sicut bene dr̃ homo currit ita bñ dicitur. homo currebat. Unde licet tẽpus varietur. manet tñ eadem constructio. ꝛ ideo nõ construũtur mediãte tẽpore. ꝛ sic deceptio ex talibus accidentibus fit in dictione. Et ita in equiuocatione ꝛ non in amphibologia.

¶ Circa hunc textum notandum ẽ primo q hic consequenter auctor determinat de fallacia amphibologie que fit secundum multiplex actuale orationis dicẽs. Amphibologia est multiplicitas orõnis eiusdẽ ꝑm subaz ꝛ modũ pferẽdi diuersa significãtis. vt hec oro. liber aristo. manẽs vna hz plures sẽsus ꝑm q iste genitiu⁹ aristotelis põt cõstrui in habitudine possessoris vel cause efficiẽtis. Et dr̃ amphibologia ab ãphi qd ẽ dubiũ ꝛ bole sẽtẽtia q̃si dubia sn̄ia. Et lz amphibologia dicatur dubia sn̄ia: nõ tñ quelibz dubia sn̄ia ẽ amphibologia. q2 illa interp̃tatio nõ est cõuertibilis cũ interp̃tato. Cũ eni aliqs dubitat de cõclõe demõstrationis an sit vera vel falsa hz dubiã sn̄iaz. ꝛ tñ i illa cõclõe nõ ẽ amphibologia. Et ad istã fallaciã reducũtur oẽs orõnes i q̃bus ẽ allegoria. antifrasis. yperbole. ꝛ multe alie figure tropi. q2 tales orõnes hñt duplicẽ sensũ. Nõ tamẽ ẽ intelligendũ q q̃ncũq3 ẽ aliqua oro eadẽ ꝑm materiã ꝛ formã ꝛ diuersas hz sn̄ias q ibi sit multiplicitas ꝑm amphibologiã q2 oẽs que sũt multiplices ꝑm equocationẽ sũt eedem ꝑm mãm ꝛ formã. ꝛ hñt diuersas sn̄ias. ꝛ tñ i eis non ẽ multiplicitas ꝑm amphibologiã. i mo ꝑz equocationem. Dz ergo sic intelligi q aliqua oro eadẽ ꝑm materiã ꝛ formã hñs diuersas sn̄ias ꝛ nõ pp multiplicitatẽ alicuius suoꝝ significatoꝝ sed rõne totalis orõnis talis oro ẽ multiplex ꝑm ãphibologiã. sicut ista propositio. Haurit aquã cribro cleric⁹ absq3 libro. habet diuersas sn̄ias. ꝛ tñ nõ puenit ex equiuocatione suorum significatorum

s3 rõe totalis orõnis.iõ illa oro ē distiguēda s3 amphibologiā. Tñ est aduertēdū φ āphibologia pōt capi dupl'r. vno° cõiter p q̄cūq3 snia dubia τ sic ñ accipitur hic. Alio° accipitur spāl'r p m'tiplicitate orõnis eiusdē s̄m substātiā τ modū pferendi non pueniēte ex equocatõe alicuius dictõis posite in illa orõne. q3 sic facit fallaciā āphibologie. Et causa appentie h° fallacie ē vnitas orõnis eiusdē s̄m māā τ formā pp quā vnitatē credim° φ sicut oro ē actual'r vna φ hēat vnū sensū tm̄. Et s3 hāc causam sumitur hec maxia falsa. Ois oro actualiter vna tm̄ h3 vnū significatū. Cā ῥo defectus est m'tiplicitas sēsuū eiusdē orõis s̄m materiā τ formā. Et s̄m has duas cās possunt dari due diffinitões eius. Prima eni erit ista que dabit ex pte cause apparētie τ hoc sic. Fallacia amphibologie ē ydoneitas decipiēdi pueniēs ex idētitate eiusdē oronis s̄m substātiā τ modū pferēdi diuersa significātis. S3 ex parte cause defectus sic diffinitur. Fallacia ē deceptio pueniēs ex pl'alitate sensuū oronis eiusdē s̄m formā τ materiam. Et huius fallacie tres sūt modi sites modis fallacie equocatõis: pro quorum declaratione:

Secundo sciendum est φ prim° mod° huius fallacie puenit ex eo φ aliq̄ oratio vna s̄m substātiā τ modū pferēdi eque primo habet plures sensus. vt hec oro. cecū ɔtigit videre. h3 duos sensus. vnus est φ contigit φ aliqs videat cecū. Alius est. ɔtingit φ cecus videat aliquē. Sil'r hec oratio. contingit tacētē loqui. h3 duos sensus. vn° ē φ ɔtingit φ tacēs loquat'. Alius ē ɔtigit φ aliquis dicat aliq̄ rē esse tacētē. τ iste est ver°. Et pōt sic palogizari. quecūq3 ɔtigit dicē cōtigit loq. tacētem ɔtigit dicere. ğ ɔtigit tacētē loq. Et soluitur p distictionē orõnis. tacētē ɔtigit loq. ¶ Et ē aduertēdū φ s̄m hūc modū oēs ppões i quib° ponitur ablatiu° in designatõe ɔñe sūt distiguēde. sicut ista oro. nullo hoīe currēte tu es asin° s̄m φ pōt resolui p duas aut tres ɔiūctiões τ aduerbiū tpale. s. per dū per si vl' per q3. Sil'r debēt ppões in qbus ponūtur gerūdia ablatiui casus distigui penes istū modū sicut ista oro. neutr̄ oculū habendo tu potes videre. q3 illa pōt eē ɔditiōalis causalis vel tpalis: Et sil'r ad hūc modū reducūtur oēs orões que sic se hñt φ hñt diuersas sētētias pp diuersas habitudines dictõis regentis ad dictionē rectā. sicut illa oro. liber aristo. Et ad hoc facilius cognoscendū ponūtur alique regule ¶ pª est. quando plura noia eiusdē casus quorū vnū nō est determinatio alterius sequūtur vl' pcedūt aliquod ver̄ qḋ pōt eodē mō regere vtrūq3 τ iter illa noia ponit' infinitiu° illa oro ē distinguēda s̄m pdictum modū. vt hec oro. Audio grecos vicisse romanos. h3 duos sensus. vnus sēsus est. audio φ greci vicerūt romanos. Alius ē. audio φ romani vicerūt grecos. Et sil'r dicendū est de hac orone. vellē me accipere pugnātes. τ sic de sil'ib°. ¶ 2ª regula est. ois oro in qua ponitur actus cuis infinitiuo regēte accusatiuū a pte post est distiguēda s̄m hūc modū eo φ potest regi a pte añ vel a parte post vt ɔtigit cecū videre. ¶ 3ª regula ē. omnis oro in qua ponitur dictio exclusiua cū mō ē distiguēda s̄m hūc modū eo φ pōt eē exclusiua vl' de excluso subiecto vl' de excluso predicato. Nā si ē de excluso pdicato vt in ista. tm̄ deū esse est necessariū. sēsus eius ē. tm̄ hec ppositio deus ē ē necessaria. τ ille est falsus. Si aūt sit de excluso subo tc̄ est sensus. hec ppositio est necessaria. tantū deus est deus. τ ille sensus ē ver°. Eodē mō dicēdū ē d istis. tantū hoīem eē forte est ver̄. tantū albū esse nigrū ē ipoīe. tantū hoīem eē asinū ē falsū. ¶ 4ª regula est. quādocūq3 accipitur modus cum aliq̄ dicto i aliq̄ ppōe illa pōt distingui penes hūc modū. vt hec oratio. tacentē ɔtingit dicere. s̄m φ ly tacentē ɔstruitur ante infinitiuū habet duos sensus. vnus ē. hec est contingēs. tacēs loqtur. Alius ē hic demōstrando illū. s. qui tacet loquitur. Et eodē mō dicendū est de istis. poīe est sedētē nō ambulare. possibile ē non scribentē scribere. ¶ 5ª regula est. qñ in aliqua ppōne ponitur aliquis modus mediante aliquo verbo τ mediante ista coniunctione φ. illa ppositio est distinguenda s̄m hunc modū. vt ista ppositio. poīe est φ album sit nigrum. hec ppositio habet duos sensus. vnus est. hec est possibilis. album est nigrum. alius est: hec est possibilis. hoc est nigrum demonstrando p ly hoc illō quod nūc est album. ¶ 6ª regula est. quando dictū alicuius ppõnis ponitur cum aliquo modo mediante aliquo verbo his sumpto significante actum humanum illa propositio est distinguenda secundum hunc modum. vt hec oratio. quicunq3 dicit te esse animal dicit verum. habet duos sensus. vnus est. quicunq3 dicit hanc propositionem tu es animal dicit verum. τ iste sensus est verus. Alius sensus est. quicunq3 dicit aliquam propositionem antecedentem ad istam. tu es animal dicit ver̄. τ iste sensus est falsus. nam qui dicit te eē asinum non dicit verum. τ tñ dicit vnam ppositiōē antecedentem ad hanc. tu es asinus. ¶ Septima regula est que includit multas partiales. et est

ista.q̃ñcũq; inter duos terminos i aliq̃ ꝓpõne po
sitos reperitur aliqua cõiunctio ꝯditionalꝭ copulati
ua disiũctiua vꝉ causalis aut aduerbiũ locale vꝉ
tpale.talis ꝓpõ distingui-dz.eo q ipa põt esse ypo
thetica vel de ypothetico subo.et si ponatꝭ ꝯiũctio
disiũctiua illa põt eẽ disiunctiua vꝉ de disiuncto
extremo. Et q̃uis multe p̃dictaꝝ ꝓpõnũ possit di
stingui ꝺm ꝯpositionẽ ⁊ diuisionẽ vt postea pate/
bit.ñ ẽ tñ incõueniẽs eas distigui penes ãphibolo
giam cũ i eadem oratione possit causari due tres
vel aliquãdo omnes fallacie.

Tertio sciẽdum ẽ q secundus modus hui⁹ fallacie ꝓuenit ex eo q aliqua ora
tio actualꝛ vna ꝓprie hz vnũ sensũ ⁊ ꝺ̃ ꝟtute ser
monis.sz ex vsu loquẽtiũ accipitꝭ seu trãsumitꝭ ad
significandũ aliã sentẽtiam sicut hec ꝓpõ.lupus
ẽ in fabula ꝓp̃e significat q deceptio est i lupo ⁊
transumptiue significat q iniquus accedit vꝉ au
dit fabulã. Silꝛ hec oratio.littus aratꝭ.hz vnum sẽ
sum ꝓpͥũ ⁊ aliũ trãsumptiuũ.⁊ ꝺm hũc modũ sic
palogizatur.qcqd aratur aratro finditur.sz littus
aratur.g̃ littus ararto finditꝭ.minoꝛ eni est duplex
qꝛ vꝉ illa oratio accipitur i sensu ꝓprio ⁊ sic illa ꝓ
positio ẽ falsa.⁊ bene seq̃tur ꝯ⁹.vꝉ accipitꝭ in sensu
trãsũptiuo ⁊ sic ẽ ꝟa sz nõ seq̃tur ꝯ⁹ vnde litt⁹ ara
ri trãsũptiue ẽ opaz pdi. Et secũdũ quosdã ad hũc
modũ reducende sũt oẽs orationes que ꝓprie si
gnificãt vnũ.⁊ ip̃roprie siue ꝺz vsũ auctoꝝ aliõ si
gnificãt.vt sortes ẽ i seipo.⁊ hic modus ꝓportiõa
bilꝭ ẽ 2⁹ mõ fallacie equocatõis. ❡ 3⁹ modus h⁹ fal
lacie ꝓuenit ex eo q aliqua oratio p se sũpta non
hz nisi vnã sẽtentiã.tñ pp h̃ q additur ei aliqua di
ctio hz plura significata.vt hec oratio seculuz scit
tm̃ hz vnũ significatũ.s.q seculũ hz sciaz ꝺ̃ aliquo
Et si dicatur seculũ scit h̃.hz alium sẽsũ qꝛ sensus
ẽ q h̃ hz sciaz de seculo ⁊ est p̃m⁹ sensus. Alius est
q seculum hz sciaz de h̃. Et iste modus hui⁹ falla
cie ꝓportonabitꝭ est tertio mõ fallacie equocatio
nis quia sicut in tertio modo equocatiõis aliqua
dictio per se sumpta habet tantũ vnum significa
tũ sed cũ additur alteri efficitur multiplex ⁊ plu/
ra significat.ita terti⁹ modus hui⁹ fallacie ẽ cũ ali
qua oratio p se sũpta hz tñ vnam sententiã sed cũ
additꝭ ei vna dictio ipa habet plures sentẽtias.

Sed contra p̃dicta arguitur. Primo sic. In fallacia cõpõnis ⁊ diuisi
onis ⁊ multis alijs ẽ dubia sentẽtia .g̃ fallacia am
phibologie nõ ẽ ab alijs distincta. ❡ 2⁹ arguitur
sic.ãphibologia ⁊ equocatio hñt eosdẽ modos.g⁹
ñ sũt fallacie disticte. ❡ 3⁹ arguitꝭ sic, multiplicitas
hui⁹ orationis oẽs asini sũt episcopi. vꝉ hui⁹ ꝓpõis
hoies ⁊ asini sũt asini ꝓuenit ex pte accidẽtis vni⁹
dictiõis.g⁹ ipa nõ est distinguẽda ꝺm ãphibologiã
sz ꝺz equocatiõez.añs pz qꝛ multiplicitas nõ ꝓue
nit ex pte casus ꝺzquã ly epi põt eẽ genitiui casus
vꝉ noiatiui. ❡ 4⁹ arguitur sic. vna oratio tm̃ signi
ficat ꝯpõnẽ suoꝝ extremoꝝ.sz ꝯpõ extremorum
ꝓpõnis ẽ tñ vna oratio.qꝛ duoꝝ ẽ tñ vna ꝯpõ.er
go nulla oratio principaliter significat plura qõ
est contra primum modum.

Adrõnes Ad p̃mã dꝛ q nõ q̃libet dubia sẽtentia ẽ ãphibologia.sz solũ il
la q̃ ꝓuenit ex multiplicitate oratiõis eiusdẽ ꝺm
subaz ⁊ modũ ꝓferẽdi. ❡ Ad 2^am dꝛ concedẽdo
q hñt eosdẽ modos gñales sz nõ speciales. ⁊ diffe
rũt i h̃ q modi equocatõis ꝓueniunt ex h̃.q aliq̃
dictio icõplexa actualꝛ ẽ multiplex.sz modi am
phibologie ꝓueniũt ex h̃ q aliqua oratio actualꝛ
vna est multiplex mutiplicitate dictiõis icõplexe
❡ Ad 3^am dꝛ q duplicia sũt accidẽtia dictiõis.q̃
dã sũt absoluta q̃ cõueniũt dictiõi ꝺz se.⁊ variatio
taliũ accidẽtiũ cãt equocationẽ.alia sꝉ accidentia
respectiua q̃ ꝯueniũt ei i ordie ad aliã dictionẽ et
variatio taliũ accidentiũ cãt ãphibologiã. ❡ Ad
4^am dꝛ q sz duoꝝ extremoꝝ sit vna ꝯpositio ꝺm
mãz possũt tñ eẽ plures i sp̃e ꝺm q duo extrema
sub diuersis habitudinibus possũt inter se cõponi
iõ vna oratio põt p̃ncipalꝛ habere plures sensus.

Sequitꝭ de fallacijs faciẽtibus mꝉtiplex potẽtiale.s. de ꝯpõne
diuisiõe ⁊ accẽtu. Et prius de
ꝯpõne q̃z de alijs.qꝛ palogismi fiũt effi
catiões ꝺz ꝯpõnẽ ad finẽ sophisticũ: q
ẽ appens sapiẽtia ⁊ nõ existẽs.⁊ iõ pri
us dicẽdũ ẽ de ꝯpõne q̃z de alijs. Com
positio ẽ coꝝ q̃ debẽt diuidi falsa vnio
Diuisio vero ẽ coꝝ q̃ debẽt ꝯponi falsa
diuisio. Fallacia ꝯpõnis est ydoneitas
decipiẽdi ꝓueniẽs ex ydẽtitate oratio/
nis vni⁹ ⁊ eiusdẽ ꝺz materiã ⁊ ꝺz situz
magis debitũ ptib⁹ i oratiõe positis.cã
appẽtie hui⁹ fallacie ẽ oratio diuisa ha
bẽs ydentitatẽ i materia cũ oratiõe cõ/
posita.cã falsitatis siue defect⁹ ẽ diuer
sitas sẽsus ꝯpositi a diuiso. Notãdũ q

qñ ē vera i sensu diuiso ⁊ falsa in sensu cōposito tūc ē fallacia cōpōnis. Dī tñ oratio cōposita qñ determīatio determīat determinabile illud quod magis apta nata ē determīare. ⁊ silr dī oratio composita qñ dictiões ordinant̄ ꝫm situ̅ magis debitū. Et dī oratio diuisa qñ determinās detr̄miat illud detr̄miabile quod nō ē magis apta nata detr̄miare. vel qñ dictiões ordiant̄ ꝫm situ̅ minꝰ debituꝫ Vñ sumit̄ hec oratio grā exēpli. quicquid viuit sēp est. i ista oratiōe sūt duo determiata. s. hoc verbū viuit ⁊ hoc verbuꝫ ē. ⁊ est vna detr̄miatio. s. semp. si ğ hec determīatio. s. semp determīat hoc verbuꝫ ē quod ponitur a pte predicati. sic dī oratio composita. qꝛ tūc detr̄miatio determinat determīabile quod magis apta nata est detr̄miare. qꝛ illud verbū est ponit̄ i situ determīato. s. i p̄dicato Si aūt determīat hoc verbū viuit. sic dicit̄ diuisa qꝛ determīat illud determinabile quod ē minꝰ apta nata determinare. qꝛ illud verbū viuit nō ponit̄ i situ determinato ipsius verbi. ⁊ tūc dictiones ordinant̄ ꝫm situ̅ minus debituꝫ Istius fallacie duo sūt modi. Primꝰ modus ꝓuenit ex eo ꝙ aliqđ dictū pōt supponere ꝓ se toto vel ꝓ parte sui ⁊ ꝫm istū modū ꝑalogizat̄ sic. quecunqꝫ posse est ambulare posse ē ꝙ ipse ambulet. sedētē posse ē ābulare. ğ posse ē ꝙ sedēs ambulet. Ad hoc dicēdū est ꝙ minor ē duplex. qꝛ si hoc dictū sedētē ambulare supponit ꝓ se toto huic p̄dicato iposse est. idest sedēs sedēdo pōt ambulare. tūc hec cōposita est falsa. sic etiaꝫ ē iposse dicere ꝙ sedēs ambulet. Si aūt istud dictū supponat ꝓ pte sui tūc ē diuisa ⁊ vera ⁊ nō sequit̄ ꝯclusio. ⁊ ē sensus sedētem posse est ambulare. i. sedēs nūc hꝫ potētiam vt postea ambulet. ⁊ silr quecūqꝫ est posse scribere posse est ꝙ ipse scribat. nō scribentē scribere ē possibile. ğ posse est ꝙ nō scribens scribat Dicēdū ē ad istū ꝑalogismū sicut ad primū. Secūdus modus ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̄ determīatio pōt referri ad diuersa ⁊ penes istū modū ꝑalogizat̄ sic. Quicūqꝫ litteras scit nūc didicit eas. ſꝫ iste antiquꝰ grāmaticus scit litteras. ğ nūc didicit eas. Dicēdū ꝙ maior ē duplex qꝛ hec determīatio nūc pōt determīare hoc verbū didicit. ⁊ sic ē cōposita ⁊ falsa ⁊ sequit̄ ꝯclusio. vl pōt detr̄miare hoc verbū scit. ⁊ sic ē diuisa ⁊ vera. ⁊ nō sequit̄ ꝯclusio. Silr hic. quod vnū soluꝫ pōt ferre plura pōt ferre. ſꝫ quod ñ pōt plura ferre pōt vnuꝫ ferre. ğ quod non pōt plura ferre pōt plura ferre. Dicendum ꝙ maior est duplex qꝛ hec determiatio solū pōt determinare hoc verbū pōt. sic maior ē falsa ⁊ cōposita. ⁊ ē sensus ꝙ illud quod nō pōt ferre vnuꝫ cum alio pōt ferre plura. vl pōt determinare hoc verbū ferre. ⁊ ē sensus verus ⁊ ꝓpō diuisa vera sub hoc sēsu qđ pōt iam ferre vnū solū ⁊ ferre non plura pōt plura ferre. Silr tu scis tm̄ tres hoīes currere posito casu ꝙ sex currāt ⁊ nescias de tribus. Hec est duplex. qꝛ hec dictio tm̄ pōt determīare hoc verbum scis vl currere. si determinat hoc verbuꝫ currere sic est cōposita ⁊ falsa. si scis tūc est diuisa ⁊ vera. ⁊ ꝑalogizatur sic. tu scis tantum tres homies currere posito casu ꝙ sex currant. sed quicquid scitur est verum. ergo tantuꝫ tres homines currere est verū. maior est duplex vt iam dictum est.

D E fallacia diuisiōis. Quid sit diuisio dictū est prius. fallacia diuisionis ē ydoneitas decipiē di proueniens ex eo quod oratio aliq̄ cōposita ē vera et diuisa falsa. vna et eadem manens bm materiā. differēs secundū formam diuersa significat. que credit esse vera i sensu diuiso eo quod veritatē habet in sensu composito. Cā apparentie huius fallacie est oīo cōposita habēs ydentitatem i materia cū oīone diuisa. Vel causa appentie est ydentitas oīonis eiusdē bm substantiā et bm situm minus debitum. Causa defectus est diuersitas sēsus diuisi a sensu cōposito. Istius fallacie duo sunt modi. Primus modus prouenit ex eo quod aliqua coniunctio pōt copulari iter terminos vel iter propōnes. Et bz istum modū paralogizatur sic. Quecūq3 sunt duo et tria sunt duo et tria. quinq3 sunt duo et tria. ergo quinq3 sūt duo. quīq3 sunt tria. Ad hoc dicendū est quod minor est duplex q2 hec cōiunctio et potest cōiūgere et copulare iter terminos vel inter propositiones. si īter terminos sic est vera composita. et est sensus duo et tria insimul iūcta faciunt quīq3. si inter ppōnes sic ē falsa. et diuisa. et ē sensus quod duo sūt quiq3 psone et quod tria sūt quiq3 psone qd ē falsū. Silr ē hic. q̄cūq3 sūt duo et tria sūt pia et ipia. quiq3 sūt duo et tria. g quiq3 sunt pia et ipia Dicēdū ē quod maior ē duplex. q2 ibi pōt eē copulatio inter termios. et sic ē vera et composita. et ē sensus. quiq3 sunt duo et tria isil piuncta. vl ibi ē copulatio iter ppōnes. et sic ē falsa et diuisa. et ē sēsus quiq3 st duo. et quiq3 st tria qd ē falz. silr hic. oē aial ē rōale vl irrōale. s3 n oē aial ē rōale. g oē aial ē irrōale. Dicēdū quod maiō ē duplex ex eo quod ista piūctō vl pōt piūgere iter tmios et sic ē vera et composita. vel iter ppōes et sic ē falsa et diuisa. Silr h. oē aial vel ē sanū vel egrū. Vel h. ois substātia ē corpea vel icorpea. Vel hic. ois linea ē recta vl curua Vn oēs iste sūt vere qn piūctō piūgit inter terminos et sūt composite. sed sūt false qn piūctō piūgit iter orōnes et ppōes et dise. q2 piūctō p se et prio ē piūctia ptiū orōnis. et pn̄ti ipo piūgit orōnē cū orōne. Scđs modus hu fallacie disiōis prouenit ex eo quod aliq̄ dtmiatio pt referri ad diuersa. vt h. quo vidisti hūc pcussū h pcussus ē. s3 oculo vidisti hūc pcussū g oclo pcussus ē. Dicēdū quod mior ē duplex. q2 iste ablatiuus oclo pōt dtmiare hoc pticipiū pcussus sic ē disa et falsa et ē sēsus. tu vidisti hūc pcussū oclo. et sic seqt pclō. vl pt dtmiare hoc verbū vidisti et sic ē composita et vera et tc ē sēsus tu vidisti cū oclo hūc pcussū. s3 tc n seqt pclō.

¶ Circa hūc textū notādū ē pmo quod pnr auctor hic determiat de fallacijs peccātibus bz multiplex potētiale. Et primo de cōpositiōe et diuisione q3 d accētu eo quod magis ydonee sūt ad decipiēdū et efficaces q3 fallacia accentus. Et adhuc primo determinat de fallacia cōpositionis q3 de fallacia diuisiōis pp eādē causā. Et hic nō accipiūt cōpositio et diuisio p quacūq3 cōpositiōe seu diuisione orationis. sed accipiūtur pro ordiatiōe dictionū. s. cōpositio pro partium orationis false secundum sitū magis debitū. et vere secundū sitū minus debitū. sed diuisio accipitur p ordinatione partium false secundū situm minus debitū. et vere secundum sitū magis debitū. Situs aūt magis debitus ē qui occurit itellectui magis conueniēter et magis conuenit dictionibus secundū suos modos ostēdēdi. Ex q̄ p3 quod cōpositio vt hic accipit est eoꝝ que debent diuidi falsa vnio. Diuisio vo est eoꝝ que debēt cōponi falsa sepatio. qd āt sit fallacia cōpōnis et diuisionis et q̄ sūt cāe defectus et appētie eoꝝ clare p3 i tex.

Unde eadem orõ fm substantiam est composita τ diuisa q̄uis sit alia fm formam τ modũ ꝓferendi. Dicitur enim composita quando partes eiꝰ ordinanẜ fm situʒ magis debitũ. τ dicitur diuisa qñ ordinantur fm situm minus debitum. Et fit fallacia compõnis quando orõ in sensu composito ē falsa τ in sensu diuisio est vera. Sed fit fallacia diuisionis econtra. Et harum duarum fallaciarum duo sũt modi cões. Primus est quãdo aliqua determinatio diuersimode determinat idem determinabile. τ hic modꝰ diuiditur in duos modos spãles. Primus ꝓuenit ex eo ꝙ modus alicuius cõpositionis potest determinare dictum pro se toto τ sic est composita. vel pro parte sui τ sic est diuisa Et fm hunc modum potest distingui ista ꝓpõ. Album esse nigrum est poſᷓe. Nam si sit ꝯposita sensus eius est. hec ꝓpõ est possibilis. album est nigꝝ τ iste sensus est falsus. Si vero sit diuisa sensus ē. hec est possibilis. hoc est nigrum demonstrando ꝑ ly hoc illud pro quo supponit album in alia ꝓpõne. Et similiter iste due sunt distinguẽde. sedẽtem currere est possibile. non scribenteʒ possibile ē scribẽ. τ similes. Et possũt formari paralogismi in quibus ꝯmittitur fallacia compõnis qui soluũtur per distinctioneʒ ipsarum ꝓmissarum. Si vero in predictis ꝓpositionibus ponatur impoſᷓe loco possibilis ipe essent false in sensu diuiso τ vere in sensu ꝯposito: τ sic facerẽt fallaciam diuisionis. et eodẽ modo pñt formari sillogismi. Secũdus modus spãlis ꝓuenit ex eo ꝙ aliqua ꝯiunctio diuersimode ꝯiungit illa inter que ponitur. quoniã aliqñ ꝯiungit ea tanq̄ partes eiusdem extremi ꝓpõis. τ sic ꝓpõ illa ē cathegorica. Aliquando vero coniungit ea tanq̄ partes diuersarum ꝓpositionum τ sic dicitur coniungere inter propositiones τ ē ꝓpositio ypothetica. Rõne cuius possunt poni due regule. ¶ Prima est ꝙ omnis orõ in qua põitur coniunctio vel aduerbium tꝑale vel locale iter duos terminos potentes facere ꝓpõem ypotheticaʒ est distinguenda eo ꝙ potest cẽ ypothetica vl' de ypothetico subiecto siue predicato. vt hec est distinguenda. quinq̄ sunt duo τ tria. Si eniʒ illa cõiunctio coniungit inter terminos sensus est ꝙ tãtum duo τ tria affirmantur de quinq̄. Si vero cõiungat inter ꝓpões est diuisa τ est falsa. τ sensus ē quinq̄ sunt duo τ quinq̄ sunt tria. Similiter iste sunt distinguende. nullum aĩal dum dormit vigilat. omnis homo est sanus vel eger. omnis propositio vel eius ꝯdictoria est falsa. omne aĩal si ē rudibile est asinus. ¶ 2ª regula est. quandocũq̄ in aliqua orone ponuntur due coniũctões siue eiusdẽ spẽi siue diuersarũ ipa ē distinguẽda eo ꝙ põt iudicari ypothetica vel cathegorica. vt ista. duo vel tria sunt paria vel imparia. hʒ tres sẽsus. Nã si sit ypothetica ꝑmus est fm quod coniungiẜ per coniunctionem primo positã τ est sensus. duo sũt paria τ imparia τ tria sũt paria τ imparia. Secundus sensus est fm ꝙ ꝯiũgitur ꝑ secũdã cõiũctõeʒ τ sic est sensus. duo τ tria sũt imparia. τ duo τ tria sũt paria. τ quilibet istorũ duoꝝ sensuũ est falsus. Tertius sensus est. duo sunt paria τ tria sũt imparia τ sic iudicatur per vtramq̄ cõiũctionẽ τ sic est vera. Si vo sit cathegorica tũc ē sensus eiusꝫ ꝙ aliqua que sunt duo τ tria sũt paria τ imparia. Et similiter hec τ similes sunt distinguende. oẽs hoĩes sũt asini. vel hoĩes τ asini sunt asini: eo ꝙ possunt iudicari coniungi per vnam coniunctionem aut ꝑ aliam. Et q̄uis omnes ꝑdicte ꝓpões τ ẽt sĩles possunt distingui fm ꝯpositionem τ diuisionẽ. tñ vt dictum est prius ipe possunt distingui fm ãphibologiam. τ forte facilius τ magis apparenter qꝫ difficile est videre quomodo in ipis poterit assigri diuersitas sensus ꝓpter solam diuersitatem ꝑmutationis aut modi proferendi. τ tamen in propõnibus distinguendis fm compositionem τ diuisionem diuersitas sensuum ex illo dꝫ ꝓuenire.

Secundo sciendum est ꝙ tertius modus huius fallacie ꝓuenit ex eo ꝙ eadem determinatio potest determiare diuersa determinabilia. τ vnum determinabile potest diuersis determinationibus determinari. Exẽpluʒ primi est. vt hec ꝓpõ quicq̄d viuit semper est. habʒ duos sẽsus eo ꝙ illud aduerbium semper potest determinare illud verbum viuit τ sic est diuisa τ vera. τ est sensus. quicq̄d semper viuit est: vel potest determinare hoc verbum ē quod est ꝑncipale τ sic est ꝯposita τ falsa. τ est sensus. quicquid viuit est semper. Siĺr ista orõ. quicũq̄ potest vnum solum ferre potest plura ferre habet duos sensus eo ꝙ ly solum potest determinare hoc verbũ põt τ sic est composita τ falsa. naʒ sensus ē. quicũq̄ potest solum ferre vnũ potest plura ferre. vel põt determiare ly vnũ τ sic ē diuisa τ vera. τ est sensus. q̄cũq̄ potest ferre vnũ solũ potest pl'a ferre. Exm̃i, quando idem determinabile potest diuersis determinationibus determinari. vt hic. quadragita viroꝝ centũ reliquit achilles in bello. nam ille genitiuus viroꝝ põt determinari per illud adiectiuũ quadragita: τ sic est composita τ falsa. τ est sensus ꝙ de quadraginta viris achilles reliquit centum

in bello. Uel pōt determinari p centū ⁊ sic ē diuisa ⁊ va. ⁊ est sensus ꝙ de centū viris achilles reliquit q̄dragita i bello. Et sic pōt paralogizari. quoꝛūcūqꝫ viroꝝ achilles reliquit centū in bello erāt centuꝫ ⁊ magis. sꝫ q̄dragita viroꝝ cētū reliquit achilles in bello. ergo q̄dragita erant centū ⁊ amplius.

Tertio Sciendū ē ꝙ sensus ɔpositus ē qñ aliq̄ dictio pōt quasi cū diuersis dictionibus ɔstrui. cōstruitur tamē cū illa dictione cum qua hꝫ situm magis cōuenientē. Et ecōtra sēsus diuisus est q̄ndo aliq̄ dictio ɔstruit̄ cū illa cuꝫ q̄ hꝫ sēsū minus ɔueniētē. ❡ Sed posset q̄ri q̄lit̄ scit̄ ḡs situs est magis vel minus ɔueniens partib⁹ oratiōis. Et ad h̄ sciēdū ponūt̄ due regule. p̄ria ē. si aliq̄ dictio possit cōstrui cū duabus alijs dictionib⁹ ⁊ vni sit ꝓpinquoꝛ ⁊ alteri remotior situs magis debit⁹ ē ꝙ cōstruat̄ cū dictōe ꝓpinquoꝛe. Et min⁹ d̄bitus est ꝙ cōstruat̄ cū remotiore. Uerbi grā. I ista orōne. q̄cūq̄ scit lr̄as nūc didicit illas. ly nunc pōt ɔstrui cū istis duob⁹ v̄bis. s. scit ⁊ didicit. ⁊ q̄ꝛ ꝓpinquius verbū est didicit iō d̄r h̄re situm magis debitum si cū eo ɔstruatur. Et q̄ꝛ remoti⁹ ē ab hoc verbo scit iō si ɔstruatur cū eo hꝫ sitū min⁹ debitum ⁊ min⁹ cōuenientē. ❡ Scd̄a regula ē ꝙ si aliqua dictio possit cōstrui cū alijs duab⁹ dictōib⁹ ⁊ sit vtriqꝫ eque ꝓpinqua tunc sit⁹ magis debitus ē ꝙ determinatio determinet p̄cedēs determinabile. q̄ꝛ determinatio debet sequi suum determinabile. ⁊ situs minus debit⁹ ē si ɔstruat̄ cū determinabili seq̄nte. vt pꝫ in hoc exēplo quicq̄d viuit semp est. ly sēp ponit̄ iter illa duo determinabilia. s. viuit ⁊ est. ⁊ t̄c ꝭm ꝙ dicit regula si determinat ly viuit ē situs magis debit⁹. Si vero determinat ly ē. ē situs min⁹ debitus. ❡ Alij dicūt ꝙ situs magis debitus est qñ aliq̄ dictio pōt ɔstrui cū duabus alijs tunc sit⁹ magis debit⁹ ē quando ɔstruitur cū p̄ncipaliori. Et situs min⁹ debit⁹ ē qñ ɔstruit̄ cū dictione min⁹ p̄ncipali. mō v̄ba substātiua iter oīa v̄ba sūt p̄ncipalioꝛa

Sed contra p̄dicta arguit̄. Primo sic. In hac ꝓpositōe. hoīeꝫ esse aīal ē necesse. est cōpositio. ⁊ tamē non est eorum que debent diuidi falsa vnio. ergo diffinitio ɔpositōis non ē bona. ❡ Scd̄o arguit̄ sic. fallacia ɔpositōis ⁊ diuisionis hñt eādē causā appentie. ergo nō sunt fallacie distincte. añs pꝫ q̄ꝛ causa appentie vtriusq̄ est materialis vnitas dictōis. ❡ Tertio sic arguitur. oratio p̄mo significat cōpositionē siue diuisionem suoꝝ extremoꝝ. sꝫ duo extrema nō p̄nt vniri diuersis vnionib⁹. ergo eadeꝫ orō non pōt habere diuersas significatōes. ❡ Quarto arguit̄ sic. modus p̄ferendi i orōne se tenet ex pte ꝓlatōis lr̄aꝝ et sillabarum dictionis. sed in oratiōe cōposita ⁊ diuisa eodem modo proferuntur littere ⁊ sillabe. ergo ille orōnes nō differūt ꝑꝫ modū ꝓferendi.

Ad rationes Ad p̄mā dicitur ꝙ si accipitur cōpositio generaliter ꝓ oꝛdinatōe ptium orationis sic ɔcedit̄ ꝙ illa est cōposita. sed si accipiatur sp̄aliter ꝓut soluꝫ reperitur i cōposita falsa sic in illa orōne ñ est cōpositio. ❡ Ad scd̄am dicitur ꝙ fallacia compōnis ⁊ diuisionis habēt bene eamdē cau ā apparentie generalē scilicet materialē vnitateꝫ orōnis. sed non sp̄alem. causa eni sp̄alis apparētie fallacie compositionis ē materialis identitas orōnis diuise vere ⁊ composite false. ⁊ ecōtra est de fallacia diuisiōis. ❡ Ad tertiā dicitur ꝙ eoꝛundem extremoꝝ non est diuersa compositio ꝑm eandē acceptionē intellectus sed tamen bene possunt diuersimode componi secundum diuersas acceptiōes. ❡ Ad quartam dicitur ꝙ licet in oratione composita ⁊ diuisa eodem modo ꝓferuntur dictiones secūdū se. non tamen ꝓferuntur quantum ad vnitatē eaꝝ iter se. q̄ꝛ q̄nq̄ diuidunt̄ ad inuicē ⁊ quādoq̄ cōponuntur

❡ Sequitur de fallacia accentus.

Accentus est certa lex ⁊ regula ad eleuādū vel depꝛimendū sillabā vniuscuiusq̄ dictōis. Et iste accentus diuidit̄ in accētum grauē acutū ⁊ circūflexuꝫ. Grauis est qui depꝛimit̄ i fine. Acutus accēt⁹ ē qui i fine eleuat̄. vel acuitur. Circūflex⁹ ē q acuit̄ ⁊ depꝛimit̄ sil: vel circūflex⁹ ē qui ꝓcedit ab imo ⁊ ꝓcedit i altū. ⁊ finalr̄ tendit i imū. vt hierusalē. Fallacia accent⁹ ē ydoneitas dcipiēdi ꝓueniēs ex multiplicitate dictionis eiusdē ꝑm substātiā. diuerse ꝑm modū ꝓferēdi diuersa significantis. Cā appentie hui⁹ fallacie ē vnitas dictionis ꝑꝫ materiā vel ꝑm subam solū. Cā defect⁹ ē diuersitas significatorū. Istius fallacie duo sūt modi. Primus modus ꝓuenit ex eo ꝙ aliq̄ dictio pōt ꝓferri diuersis accētibus. Ut hic oīs popl's ē arboꝛ. gens ē popl's. ergo

gens ē arbor. Dicendū ē ꝙ maior ē du-
plex. qr pria sillaba huiꝰ dictionis popu
lus pōt ꝓferri lōga ⁊ sic ē vera ⁊ non se
quitur ꝯclō. vel potest eē breuis. ⁊ sic ē
falsa. ⁊ sic sequit̄ ꝯclō. Silr hic. oīs ara
ē i tēplo. stabulū porcoꝝ ē ara. ergo sta
bulum porcorū est i tēplo. Dicendum
hic sic̄ prius. Silr hic. Quicqd hamat̄
hamo capit̄. mulier amat̄. ḡ mulier ha
mo capit̄. dicēdū ꝙ maior ē duplex iō ꝙ
hec dictio hamatur potest referri cum
aspiratione. vel sine aspiratione. si prio
modo sic ē vera ⁊ non sequit̄ conclusio
si secundo mō. sic est falsa ⁊ sequit̄ ꝯclō
Uel sic. quoscūqꝫ viros iustū est pende
re dignū est penā pati. sed iustos viros
iustum est pendere. ergo iustos viros
dignū ē penā pati. Unde vtraqꝫ premis
sarū est duplex eo ꝙ hec dictio pendere
pōt ꝓferri media lōga vel media breui.
Scđs modus prouenit ex eo ꝙ aliqua
vox pōt esse dictio vel oratio. Ut hic.
Tu es q̄es. sꝫ q̄es ē req̄es. ḡ tu es req̄es.
dicēdū ꝙ maior ē duplex eo ꝙ q̄es pōt
eē dictio vel orō. si sit dictio tūc ē falsa ⁊
sequit̄ cōclusio. si sit orō sic est vera ⁊ n̄
sequit̄ cōclusio. similiter hic. quicqd fe
cit deus inuite fecit deus coacte. sꝫ deꝰ
fecit vinū invite. ergo deꝰ fecit vinū coa
cte. dicendū ꝙ maior est duplex eo ꝙ
inuite potest esse oratio vel dictio. si di
ctio sic est vera. ⁊ non sequitur conclu-
sio. vel potest eē oratio. ⁊ sic est falsa ⁊
sequit̄ ꝯclō. silr quicūqꝫ hꝫ dilectōꝫ sup
nā hꝫ dilectōeꝫ dei. vsurarius habet di-
lectionem supernam. ergo vsurarius
habet dilectionem dei. Dicendum
ꝙ hec dictio supernam potest capi du
pliciter. vno modo vt est dictio. ⁊ sic
minor est falsa et sequitur conclusio.
Alio modo potest esse oratio. Et sic ē
vera. et non sequitur conclusio. Si-
militer hic. Metuo longas pereun-
te noctes lidia dormis. Unde hec
dictio metuo potest esse dictio. Uel
oratio.

¶ Circa hūc textuꝫ notādū est p̄mo ꝙ hic ꝯnter
auctor detminat de fallacia accētus. accentū sic
diffiniēs. Accentꝰ ē certa lex vel regula ad eleuā-
dum vel deprimēdū sillabā vniuscuiusqꝫ dictiōis
. Per hoc ꝙ dr̄ ad eleuanduꝫ vel deprimendū tan
gitur cā finalis. Et per hoc ꝙ dr̄ sillabam vniuscu
iusqꝫ dictōis tāgitur cā matialis i qua. Accentus
eni p̄mo ꝯuenit sillabis ꝑ sillabas. ⁊ dictōibꝰ. ⁊ per
dictiones oratiōibꝰ. Et diuidit̄ i accētū graueꝫ cir
cumflexū ⁊ acutū. Accentꝰ grauis ē q fit cū deps-
sione. Accentꝰ acutus est q fit cuꝫ eleuatōe sillabe.
Accentꝰ vero circūflexus ē q fit cū est mixtus ex
depssione ⁊ eleuatōe. ¶ Ideo accētꝰ pōt capi du
pliciter. Uno mō stricte solū ꝑ eleuatiōe vel deps
sione cuiuslibet sillabe alicuius dictiōis. ⁊ isto mō
capitur a prisciano qui diuidit eū in tria membra
p̄dicta. Alio mō capitur gn̄aliter ꝓ omni modo si-
gnificatiuo ꝓferēdi vel scribendi aliquā dictōeꝫ in
complexā ⁊ isto mō capitur hic. Et notant̄ dr̄ mo
dus significatiuꝰ qr eleuatio vel depressio sillabaꝝ
alicuius dictionis que fit s̄m cantuꝫ non vocatur
hic accētus. quia talis eleuatio vel depressio nō fit
ad aliqd significandū sed ꝓpter melodiā habendā.
Et iō hic diffinit̄ accētus. accētus ē multiplicitas
dictōis eiusdē sꝫ materiā ⁊ non s̄m modū ꝓferen-
di. Unde fallacia accentꝰ est ydoneitas decipiendi
ꝓueniēs ex vnitate matiali dictiōis diuerse s̄m
modū ꝓferēdi diuersa significantis. Et eius cā ap
parētie ē illa mātl vnitas dictiōis. Sꝫ cā defectus
ē multiplicitas significatoꝝ illiꝰ dictiōis in modo
ꝓferendi. Et maxia ꝯfirmatia hꝰ fallacie ē ista. oīs
dictio eadē secundū materiā habet vnum signifi-
catum ⁊ vnum accentum.

Secundo Sciēdū ē ꝙ huiꝰ fallacie duo sūt
modi. Primus ꝓuenit ex eo ꝙ
aliq̄ dictio pōt regi diuersis accētibus sic. s. ꝙ ꝑ pōt
habere eandē sillabā longā ⁊ breueꝫ. vel pōt scōm
eandē sillabā scribi cum aspiratione vel sine aspi-
ratione. vt hec dictio populus si hēat p̄mam ꝓdu
ctā significat arborē. Si vero hēat p̄mam breuem
significat gentē. Silr pēdere potest hr̄e mediaꝫ lō
gā ⁊ sic significat penaꝫ pati. Alio modo pōt accipi
actiue vt descendit ab hoc verbo pendo pendis. ⁊

sic h3 mediam breuem ꝛ significat iferre suspēdiū. Exēplū de secundo. vt si h verbū amo scribatur sine aspiratione tūc significat diligere. Si vo scribat cū aspiratiōe tūc sigificat idē qd capere hamo. vel ē ablatiu⁹ hui⁹ nominis ham⁹ hami ꝛ sic significat instrumētū ad capiēdum pisces. Et ꝭm hūc modū palogizat sic. qcunq3 vult pendere vult suspendi. sed tortor pēdēs homines vult pendere. g tortor vult suspendi. Silr qcqd hamat hamo capitur. mulier amatur. ergo mulier hamo capit. Et debent solui per distinctionem illarum propositionum in quibus ponitur dictio multiplex.

Tertio sciendum ē. q secūdus modus hui⁹ fallacie pueniť ex eo q aliqua vox pōt esse dictio vel oratio. vt pstat pōt eē dictio vl oratio. pōt enim eē verbū cū ppositiōe. Silr supnam pōt eē nomen accusatiui casus. ꝛ pōt eē ppō cū suo casuali. Silr metuo pōt eē vna dictio. ꝛ sic est vbū. ꝛ pōt eē tres dictiōes. s. duo pnomia cū interiectione. puta me. tu ꝛ o. ꝛ pōt eē duo pnomina. s. me ꝛ tuo. ꝛ pōt eē ablatiui casus hui⁹ nomis met⁹ cū hac interiectiōe o. vt metu ꝛ o. Et ꝭm hoc sic pōt palogizari. qcūq3 dicit metu o lōgas peunte noctes lidia dormis nō dicit se timere. s3 qcūq3 dicit metuo lōgas peunte noctes lidia dormis dicit se timere. ergo dicēs se timere nō dicit se tiere Et soluitur distinguēdo pmissas secūdū distictionē cōpositā. Silr sic palogizat. qcūq3 dicit. heu q2 nā tanti cinxerūt ethera nimbi. respondet. s3 dicēs heu q2 nā tāti cinxerūt ethera nimbi iterrogat. ergo iterrogās respondet. Et soluit p distinctionem hui⁹ dictionis q2 nā ipm pōt teneri iterrogatiue vl respōsiue. Et silr possunt formari alij palogismi q cēs silr hnt solui sicut pcedens.

Sed contra predcā arguit p. sic. hec dictio populus ē equiuoca. ergo facit fallaciā equiuocationis ꝛ non accentus. ℂ 2°. sic arguitur. accētus ipedit deceptionē. g accentus nō ē ydoneitas decipiēdi. ans p3. q2 ꝭm diuersos accentus distiguūtur dictiones penes diuersa significata. ℂ 3°. arguitur sic. supernā aliter scribitur qn̄ est vna dictio. ꝛ qn̄ est plures. ergo illa nō ē eadem ex parte materie. nec potest aliquē decipere ex parte accēt⁹. ℂ 4°. arguitur sic. nullus accētus ē corpus. ergo nullus accētus ē grauis

Ad rationes Ad primā dr q si accipiatur equiuocatio gnalr p omni multiplicitate vocis sicut hec dictio populus: est equoca. sed si capiatur specialr pro multiplicitate dictionis eiusdē ꝭm mām ꝛ formā: sic ipa nō ē equiuoca. ℂ Ad secūdā dr q illa dictioni q potest regi diuersis accentibus habet duo. s. vnitatē mālem vocis. ꝛ rōne illius accentus est ydoneitas decipiendi. ꝛ cū hoc h3 diuersos modos pferēdi qui apud scientes sunt cā cognoscendi multiplicitatē significatoꝝ. ℂ Ad tertiā dr q paralogismi secundi modi raro decipiunt i scripto. tamē bene decipiunt in voce eo q in scripto facilr percipitur differentia ꝛ in voce pua ē differentia qa solū in mō pferendi q nō pōt facilr percipi. ℂ Ad quartā dicitur q si capiatur ly graue ppe. sic solū conuenit corpori. Si vero transumptiue sic bene conuenit dictioni vel orationi.

ℂ Sequit de fallacia figure dictionis.

Fallacia figure dictōis vltio ponit iter fallacias i dictōe. q2 facit multiplex fātasticū. Figura enī est que termino vel terminis claudit. tmino: vt circulus. tminis: vt triangulus quadriangulus. ꝛ similitudinarie. Fallacia figure dictōis ē silitudo dictōis cū dictōe penes finalē terĩationē3 in pte non idē significāte. ꝛ facit multiplex fātasticū. ē āt mltiplex fātasticū qn̄ aliq dictio significat vnū ꝛ videt significare aliō pp silitudinē quā h3 i pte cum alia dictōe. vt vidē significat passionem ꝛ videt significare actōe3 pp hoc q est silē huic verbo agē. Cā appentie hui⁹ fallacie ē silitudo dictiōis in pte cū alia dictiōe non idē significāte. Cā defect⁹ hui⁹ fallacie ē diuersitas coꝝ q videt eē silia. Ista āt silitudo fit trib⁹ modis. s. voce. significatōe ꝛ suppōe ꝛ ꝭ3 hoc tres st modi h⁹ fallacie. Prim⁹ mod⁹ pueit ex sili tmiatōe dictōis cū alia dictiōe. vt qlis cūq3 ē musa tal ē poeta. s3 musa ē feminī gnis. g poeta ē feminī gnis. dicendū q n̄ seqt q si aliq sint eiusdē tiatōis: q sint ppťea eiusdē gnis. silr h. ois aq ē hūida. fluui⁹ ē aq. ergo fluuius ē hūida. dicendū q nō op3 q si fluuius fit aq q

ꝗ quicquid dicat̄ de aqua ꝙ hoc etiaꝗ dicat̄ de fluuio sub eadē determinatione. vel sic. oīs hō est albus mulier ē hō ꝗ mulier est albus. vñ in oībus p̄dictis paralogismis masculinū intrepretat̄ femininuȝ. Aut si formet̄ sic paralogismus musa ⁊ poeta simil'r terminant̄. ſȝ musa ē feminini generis. ꝗ ⁊ poeta. tunc ñ est ibi fallacia figure dictiōis ſȝ fallacia ꝯsequētis a cōmuniter accidētibus. vt postea patebit. Secūd⁹ modus ꝓueit ex mutatione vnius p̄dicamenti i aliō vel qñ vna spēs vnius p̄dicamēti mutat̄ in aliaȝ spēm. vt hic. quicquid heri emisti hodie comedisti. carnes crudas heri emisti. ꝗ carnes crudas comedisti Dicendum ꝙ non sequit̄. qꝛ quicquid dicit rem de predicamento substantie. crudū dicit rē de p̄dicamento qualitatis. ⁊ sic ꝓcedit̄ de vno p̄dicamēto in aliud. Et sil'r hic. quicquid heri vidisti hodie vides. ſȝ vidisti heri albū. ꝗ albū hodie vides. Dicendū ꝙ non sequit̄. qꝛ albū significat p modum q̄litatis. quicquid vero dicit rē de p̄dicamento substātie. Sil'r hic. do tibi solū denarium ſȝ solū denariū non habeo. ergo do tibi qđ nō habeo. Dicēdū ꝙ hec dictio solū dicit relatōeȝ. qꝛ vt hꝫ i scđo elenchorū solū dꝫ q̄si nō cū alio. ⁊ hec dictio qđ dicit substātiā. ⁊ sic ꝓcedit̄ a relatōe ad substātiā. Sil'r est hic. Aliquis dat cito equū: ſȝ nō hꝫ cito equū. ergo aliqs dat cito qđ nō hꝫ. Dicēdū ꝙ nō sequit̄ quia cito dic̄ modū act⁹ siue q̄litatē. ⁊ qđ dicit substātiā. ⁊ sic ꝓcedit̄ a q̄litate ad substantiā. Sil'r hic. si ꝓceditur ab vna spē vnius p̄dicamēti ad aliā. vt quātoscunqȝ digitos heri habuisti hodie habes. decem digitos heri habuisti. ergo decem digitos hodie habes. posito ꝙ vnū amiseris. Dicēdū ꝙ non sequit̄. qꝛ hec dictio quātoscunqȝ dicit quātitatē cōtinuā ⁊ hec dictio decē dic̄ q̄ntitatē discretam. Tertius modus ꝓuenit ex diuersa suppōne t̄mini. Ut hō ē spēs. ergo aliqs homo ē spēs. Et h hō ē dignissima creaturaꝝ. ergo aliquis hō ē dignissima creaturaꝝ. hic ē ꝓgressus a simplici suppositione ad ꝑsonalē. Sil'r hic. Oīs hō ē aīal. ergo omnis homo est hoc aīal. Sil'r hic. Animal est sortes. animal est plato. ⁊ sic de alijs. ergo animal est oīs homo. hic fit ꝓcessus a pluribus determinatis ad vnā det̄miataȝ. Et iste modus solet appellari vniuocus. qꝛ ille t̄minus animal vniuoce ⁊ equal'r sic se hꝫ ad oīa supposita. vnde in qualibȝ p̄missarū supponit pro vno. in ꝯclōe vero pro pluribus ⁊ sic variat̄ eius suppō. ⁊ intelligendum ꝙ in predictis quale quid int̄pretat̄ hoc aliquid. i. cōe vel vl'e int̄pretat̄ singulare. sic eni aīal est hoc aliquid si tunc arguat̄. aīal ē sortes animal est plato. ⁊ sic de alijs. ꝗ aīal ē omnis homo. est bonum argumentū sic̄ hic. sortes currit. plato currit. ⁊ sic de alijs. ergo omnis homo currit. Similr hic non sequit̄ quando fit processus ab immobili suppositione ad mobilem. vt omnis homo est animal. ergo omnis homo est hoc animal. ⁊ sic đ alijs. hos tres modos ponit aristoteles dicens ꝙ figura dictionis fit quando interpretatur non idem vel diuersuȝ. vt masculinum vel femininuȝ vel neutꝝ vel econuerso. Et rursus quid interp̄tatur quale vel quantum iterum quādo commune interpretatur singulare vel hoc aliquid.

¶ Circa hūc textū notādū est p̄ q̄ ꝯñr auctor ꝺeꝰ minat ꝺe fallacia figure dictionis que peccat ꝭm multiplex fantasticuꝫ. Unde figura accipitur du pliciter. vno modo accipitur ꝓprie ꝛ sic diffinitur Figura est que termino vel t̄minis clauditur. vt triangulus vel quadriangulꝰ. Alio modo accipit̄ sil̄itudinarie pro figura dictionis. ꝛ hoc modo sic diffinitur. Figura dictionis est similitudo dictio nis in parte cū dictōe nō idē significāte. Fallacia eni figure dictionis ē ydoneitas decipiendi ꝓueni ens ex sil̄itudine dictionis cū dictōe in parte non idē significāte. Et dꝫ hic accipi significatū ḡnalit̄. Cāūo appentie ē sil̄itudo dictōis cū dictōe. Cāūo defectus est diuersitas eaꝝ penes significatiōem ꝛ ꝯsignificatōeꝫ. Et ita pꝫ q̄ fallacia figure dictio nis fit ex eo q̄ credunt sil̄es dictiōes habere sil̄es significatōes vel ꝯsignificationes. Et ad hoc q̄ fi at fallacia figure dictiōis tres ꝯditōes reqrūtur. p̄ª est q̄ ille dictōes sint eedem ꝭm māꝫ. 2ª ē q̄ cō ueniant ꝭm vocē. ꝛ etiā q̄ ꝯueniant in aliquo alio modo. 3ª est q̄ differant in significatione vel consi gnificatione. Et hꝰ fallacie tres sunt modi p̄ncipa les. Primus modus ꝓuenit ex simili terminatōe vnius dictionis cū alia dictione. s. q̄ ꝓuenit ex eo q̄ pp sil̄itudinē aliquarū dictionū in aliquo accñ te volumus inferre sil̄itudinē i aliquo alio. ¶ Et q̄ꝛ tria sunt accñtia que cōiter se consequi vident̄ s. terminatio significatio ꝛ modus significandi. iō iste primus modus diuiditur in tres ptiales. Pri mus prouenit ex eo q̄ ex simili terminatiōe volu mus inferre similem significationem aut similem modū significandi. vt si sic arguatur. calefacere si gnificat agere. ergo vigere significat agere. quia ille dictiones similiter terminantur. vel sic musa est feminini generis. ḡ papa est femini generis q̄ꝛ habēt similē termiatiōnē. ¶ Secūdus modꝰ spe cialis ꝓuenit quādo ꝓpter similitudinē i mō signi ficādi volumꝰ inferre simillitudiem i re significata vt calefacē siḡt agere. ergo audire significat agē. eo q̄ habent eundem modum significādi. ¶ Ter tius modus ē q̄ñ propter similitudinē aliquam in re significata volumꝰ īferre sil̄itudinē i modo signi ficādi. vt petra ꝛ lapis idē signif cāt. ſꝫ petra ē femi nini generis. ergo lapis ē feminini ḡnis. Solutio oiuꝫ p̄dictoꝝ palogismoꝝ ꝛ similiū debet dari ne gando ꝯñiam eo q̄ ꝓpter sil̄em terminationē nō seqtur sil̄itudo in re significata aut i modo signifi candi. nec ꝓpter sil̄itudinē in re significata seqtur sil̄itudo i modo significādi aut ecōtra. Et ad istum modū reducunt̄ oēs palogismi q ꝓueniunt ex sil̄i tudine vniꝰ ꝓpōnis cathegorice cū alia cathego rica. s. q̄ ꝓpositiones cathegorice credunt̄ hr̄e eas dem significationes vel ꝓprietates pp hoc q̄ sūt sil̄es in voce sicut hic sp hō fuit et homo fuit sp. Et sil̄r reducunt̄ ad eū oēs palogismi q ꝓueniunt ex sil̄itudine vniꝰ totalis argumētationis cum alia. sic q̄ credit̄ aliq̄ argumētatio eē bona pp sil̄itudi nem quā hꝫ cū alia argumētatiōe bona. vt sic pa logizādo. q̄ñcūqꝫ fuisti parisiꝰ fuisti homo. bis fui sti pisius. ergo bis fuisti homo. pp similitudinem quā hꝫ cū ista. quotiēscūqꝫ fuisti pisius totiens fui sti homo. bis fuisti parisius. ergo bis fuisti homo.

Secundo Sciendū est q̄ scōs modꝰ p̄nci palis huiꝰ fallacie ꝓuenit ex eo q̄ fit mutatio vniꝰ p̄dicamenti i aliud. i. q̄ñ sub ter mino distributo vniꝰ p̄dicamēti fit subsūptio de re alteriꝰ predicamēti. Ut si sic arguatur. Quicquid heri emisti hodie cōedisti. crudū heri emisti ḡ cru dū hodie cōedisti. Sil̄r qcqd heri vidisti hodie vi des. albū heri vidisti. ḡ albū hodie vides. Sil̄r qc qd fuit heri nigꝝ hodie ē albū. fuit heri nigrū ḡ albū hodie ē nigrū. Ad oēs istos palogismos ꝛ si miles respōdet̄ negando ꝯñaꝫ q̄ꝛ i illis sub termio distributo ꝓ rebꝰ de p̄dicamēto sube subsumitur res de p̄dicamēto q̄litatis. qcqd eni distribuit tm̄ de rebꝰ ō p̄dicamēto sube. ꝛ tm̄ albū ꝛ nigrū ꝛ cru dū significāt q̄litatē in cōcreto nec sūt i p̄dicamē to sb̄e. Iste eni modꝰ ꝯmittit̄ q̄ñ fit mutatio vniꝰ spēi vniꝰ p̄dicamēti in aliā speciē eiusdē p̄dicamē ti. vt si sic arguat̄. Q̄tōscūqꝫ digitos heri habuisti hodie habes. ſꝫ decē digitos heri habuisti. ergo d cē digitos hodie habes. p̄missis existētibus veris ꝯclusio est falsa. posito q̄ amiseris vnū digitū. iō dꝫ negari ꝯñā. q̄ꝛ in maiore fit distributio ꝓ quā titate ꝯtinua ꝛ i miore sb̄sumit̄ ꝓ q̄titate discreta

Tertio sciendū est q̄ tertius modus huius fallacie ꝓuenit ex diuersa supposi tiōe. Et hoc cōtingit vno modo arguendo a sup positione simplici ad p̄sonalē aut ecōtra a p̄sonali ad simplicē. vt sic arguēdo. hō est spēs. ergo aliq̄s hō est spēs. aīal est genus. ergo aliq̄d aīal ē genꝰ. aliquis hō non est species. ergo hō nō est species ꝛ sic de similibus. Et debent sic solui ista argumē ta negādo ꝯñaꝫ eo q̄ fit mutatio simplicis suppo sitiōis i p̄sonalē aut ecōtra. ¶ Secūdo modo fit iste modus arguēdo a pluribꝰ determiatis suppo sitionibꝰ ad vnā determinatā. Arguere aūt a plu ribus determinatis ad vnā determinatā est argu ere ab antecedēte i quo oīa singularia alicuiꝰ vni uersal̄ p̄dicant̄ de aliquo termio idefinite aut pti

cularit̃er sumpto ad ꝯñs ĩ quo vł'e illoꝝ sigulariũ vniuersaliter sumptũ predicatur de eodeꝫ termino indefinite vel ꝑticulariter sumpto. vt sic arguendo. animal est sortes. aial est plato ⁊ sic de alijs. ergo animal ē omnis homo. ⁊ ibi. caput habet sortes caput habet plato. ergo caput habet omnis hō Ista argumenta ⁊ similia soluuntur per negationem consequentie. eo ꝙ arguitur a pluribus determiatis ad vnã ꝺtermiataꝫ.

Sed contra predicta arguitur primo sic. nulla est fallacia figure orationis. ergo nulla est fallacia figure dictionis. tenet consequentia eo ꝙ sicut figura est determinatio dictionis. ita est determinatio orationis a simili. ¶ Secundo arguitur sic. res vni⁹ predicamēti nunq̃ mutatur in rem alterius predicamēti. substantia enim nunq̃ mutatur in quantitatem vel qualitatē. ergo male assignatur secũdus modus ¶ Tertio arguitur sic. deceptio que ꝓuenit ex ꝑte significatorum dictionis ꝓuenit ex ꝑte rei. ergo fallacia figure dictionis nõ est fallacia in dictione sꝫ extra dictionē. ¶ Quarto arguit̃ sic. multi sũt sillogismi in q̃bus arguitur a diuersa suppositione termini ⁊ tñ illi sũt boni ⁊ ꝑfecti. ergo male dr̃ ꝙ terti⁹ modus huius fallacie ꝓuenit ex diuersa suppositiõe termini. añs pꝫ in prio ⁊ tertio modis prime figure ⁊ multis alijs vbi mediũ ĩ pria ꝓpositione supponit distributiue ⁊ ĩ secũda cõfuse tm̃ vł' ꝺtermiate. ergo ibi est variatio suppositiõis.

Ad rationes Ad primã dicitur ꝙ ibi dictio nõ capitur ꝓ dictiõe ĩcõplexa sed pro omni significato ad placitum instituto. ideo figura dictiõis repitur tã ĩ voce ĩcomplexa q̃ꝫ oratione. ¶ Ad secundam dr̃ ꝙ non ē intelligẽdũ ꝙ res vnius predicamẽti mutetur ĩ rem alteri⁹ ꝑdicamẽti realr̃. sed mutat̃ tm̃ ẜm subsumptionē. sic. s. ĩtelligẽdo ꝙ sub reb⁹ distributis vni⁹ ꝑdicamenti fit subsumptio ꝓ rebus alteri⁹ ꝑdicamenti. ¶ Ad tertiam dr̃ ꝙ ꝑalogismi causantes fallaciam figure dictiõis possũt ꝯsiderari duplr̃ Uno modo ex parte rei ⁊ secundum se ⁊ sic sumitur fallacia extra dictioneꝫ ab ipis. Alio modo cõsiderantur secundũ ꝙ in ipis vna dictio hꝫ similitudieꝫ cũ alia. ⁊ sic causãt fallaciã ĩ dictiõe. ñ ē enim ĩcõueniẽs ꝙ ĩ eodẽ ꝑalogismo sint plures fallacie ⁊ ĩ dictione ⁊ extra dictiõem. imo frequẽter vbi ē fallacia figure dictiõis ibi est fallacia accidentis ¶ Ad quartã dr̃ ꝙ terti⁹ modus hui⁹ fallacie hꝫ fieri qñ est mutatio suppõnis vnius generis remoti in aliud genus remotum. ⁊ nõ propinquum.

s Equitur ꝺ fallacijs extra dictionẽ q̃ sũt septẽ. s. accidens. secũdũ quid ad simplr̃. ignorantia elẽchi. petitio pricipij. ꝯñs. nõ cã vt cã. secundũ plures ĩterrogatiões vt vnaꝫ. Differũt iste fallacie a fallacia ĩ dictione. q2 fallacie ĩ dictiõe habẽt cãm apparentie ex ꝑte vocis. Sed fallacie extra dictionē habẽt cãm apparentie ⁊ defectus ex ꝑte rei ⁊ non ex parte vocis. ⁊ ꝓpter hoc dicunt̃ extra dictionē.

¶ Circa hũc textũ notandũ ē ꝑmo ꝙ ꝯñr auctor determiat de fallacijs extra dictionē q̃ non dicũtur fieri extra dictionē eo ꝙ cũ fiãt non fiant per dictionē. sꝫ q2 non sumũt cãm apparẽtie ex ꝑte dictiõis sꝫ ex ꝑte rei. fallacie enĩ tam ĩ dictione ⁊ extra dictionē sumũt cãꝫ defect⁹ ex ꝑte rei. vt fallacie ĩ dictiõe ex ꝑte pluralitatis significatoꝝ. ⁊ fallacie extra dictionē ex ꝑte diuersaꝝ habitudinũ diuersaꝝ reꝝ iter se q̃ habitudines ignorant̃ a rñdẽte. ¶ Sed differũt duplr̃. Primo ꝙ fallacie in dictiõe sumũt causas appẽtie ex ꝑte dictiõis. fallacie ꝟo extra dictionē ex ꝑte rei. s. ꝑp ꝑtialē cõueniẽtiã aliquaꝝ reꝝ inter se. 2º differũt ĩ modo decipiẽdi. q2 fallacie ĩ dictiõe magis decipiũt hoieꝫ disputãdo cũ alio q̃ꝫ cũ seipo. iõ q2 ignorat multiplicitatē dictiõis. sꝫ fallacie extra dictionē magis decipiũt hoieꝫ cũ seipo disputãtē q̃ꝫ cũ alio. q2 hõ sillogizãs p seipꝫ decipit̃ cũ ignorat hitudinē reꝝ. 3º differũt ĩ solõne suoꝝ ꝑalogismoꝝ q2 oẽs ꝑalogismi ĩ dictiõe soluũtur ꝑ distictionē ꝑmissaꝝ aut ꝯclusionis. excepta fallacia figure dictõis cui⁹ ꝑalogismi soluũtur ꝑ negationeꝫ ꝯñe. sꝫ oẽs ꝑalogismi fallaciaꝝ extra dictionē soluũtur ꝑ negationē ꝯñe excepta fallacia petitiõis ꝑncipij. q̃ sumit̃ per negationē ãtecedẽtis. Et sũt septẽ fallacie extra dictionē. s. accidẽs. ẜm q̃d ad simplr̃. ignorãtia elẽchi. petitio ꝑncipij. ꝯñs. nõ cã vt cã. ⁊ ẜm plures interrogatiões vt vna. Quaꝝ sufficiẽtia sic habet̃. q2 oĩs fallacia extra dictionē peccat ꝯ̃ veꝝ elẽchum aut. g. peccat ĩ ꝓbatiõe tm̃ ⁊ sic ē peti⁹ ꝑncipij. vł' ĩ illatiõe ⁊ hˀ duplr̃. q2 vł' ĩ ea ē appẽs ꝯña sillogismi vł' ẽtiematis. si sillogismi hˀ ē duplr̃. vł' sillogismi ostẽsiui ⁊ sic ē accidẽs. vł' ad ipoł'e ⁊ sic ē nõ cã vt cã. si ꝟo sit ibi appẽs ꝯña ẽtiematica ⁊ hitudo logical'. hˀ ē q̃druplr̃. q2 aut ibi ē appẽter loc⁹ a ꝑte ĩ mõ ad suũ totum ⁊ sic ē ẜꝫ q̃d ad simpliciter. aut

habitudo ptiũ siᵗ sũptarũ ad suũ totũ ꝛ sic est igrã tia elẽchi aut habitudo ↄuertibiliũ ꝛ sic ẽ fallacia ↄñtis. aut habitudo totius integralˢ ad suas ptes ꝛ sic ẽ fallacia ꝭm plures interrogationes vt vnã.

Secundo sciendũ ẽ ꝙ fallacie ex̄ dictõez sumũt suas causas apparentie ex pte rei. ideo nũerᵘˢ fallaciarũ ex̄ dictionẽ potest sumi ꝭm numeꝝ diuisionũ entis. Sũt eni septẽ diuisiões entis quaꝝ vna ẽ in substãtiã ꝛ accidẽs ꝭm quã sumitᵘʳ fallacia accñtis. Alia ẽ in ens pfcm̃ ꝛ iperfectũ ꝭm quã sumitur fallacia ꝭm qd ad simplr. 3ᵃ est p ens oppositũ ꝛ nõ oppositũ ꝭm quã sumitur ignorãtia elenchi. 4ᵃ est per idẽ ꝛ diuersũ ꝭm quã sumitur fallacia petitionis pncipij. 5ᵃ p pᵒ us ꝛ posterius ꝭm quã sumitur fallacia ↄñtis. 6ᵃ ẽ per causaꝫ ꝛ effectũ ꝭm quã sumitur cã vt nõ causa. 7ᵃ per vnũ ꝛ multa ꝭm quaꝫ sumitur fallacia ꝭm plures interrogationes vt vnã. Et qꝛ in fallacia accñtis est maioꝛ ydoneitas decipiẽdi ꝗ̃ i alijs. iõ auctoꝛ de ipa determinat pꝰ ꝗ̃ de alijs. Et ꝗ̃uis sint multe alie diuisiones entis istis poꝛes. puta iste. entiũ aliud reale. aliud rõnis. ꝛ entiũ realiũ aliud finitũ ꝛ aliud ifinitũ. ꝛ realiũ finitoꝝ aliõ substantia. aliud accñs. ꝛ sic de multis alijs diuisionibꝰ. tñ iste diuisiones pdicte sufficienter videtur enumerari quo ad hoc. s. vt cuilibet istarum possit coꝛrespondere vna fallacia.

Tertio sciẽdũ ẽ ꝙ solutio palogismi ẽ manifestatio sillogismi falsi. Et diuiditᵘʳ p solutionẽ apparentẽ ꝛ p solutionẽ rectã. Solutio apparens est manifestatio sillogismi falsi non ostendendo pp quid ẽ falsus. vt si negetur ↄña sillogismi dicẽdo ꝙ ibi ẽ fallacia accñtis nõ ostẽdẽdo p pter quid ẽ fallacia. Sed solutio recta est manifestatõ sillogismi falsi ostẽdẽdo pp quid ẽ falsusˢ. vt cũ ostẽditur in spãli in aliquo sillogismo pp qd ẽ ibi fallacia. Et qꝛ sillogismus põt dici falsus dupliciᵗ. vno mõ ꝭm premissas qñ aliqua pmissarũ ẽ falsa Alio mõ ꝭm illationẽ qñ. s. sillogismus ẽ peccãs in foꝛma. ideo duplr̃ potest fieri solutio recta que qdẽ est manifestatio sillogismi falsi. s. ostendẽdo falsitatẽ pmissarũ vel defectũ quem hñt ita ꝙ nõ sũt disposite in modo ꝛ in figura.

Sed contra predicta arguitur pᵒ sic. Fallacie solũ causant disputationem in disputatione litigiosa. sed homo sibijpsi non facit disputationem litigiosam. ergo male dictum est ꝙ fallacie extra dictionem decipiunt hominẽ per seipm considerando. ¶ 2ᵒ arguitur sic. Fallacia consequentis est pars fallacie accidentis. ergo non sunt fallacie distincte. ¶ 3ᵒ arguitur sic. Ignoꝛantia elenchi magis peccat contra veꝝ elẽchũ ꝗ̃ aliqua aliaꝝ. ergo ipa dꝫ esse poꝛ alijs. ¶ 4ᵒ arguitur sic. paralogismi peccantes in foꝛma debent solui per distinctionẽ. vt dr̃ secũdo elẽchoꝝ. ergo paralogismi fallaciarum extra dictionem cum sint peccantes in foꝛma debent solui p distinctionem ꝛ non per negationem consequentie sicut prius dictum est.

Ad rationes Ad primaꝫ dr̃ ꝙ ꝗ̃uis hõ nõ faciat sibiipsi disputatõnẽ sophisticaꝫ credẽdo seipm decipere. tñ qꝛ ignorat habitudines reꝝ. iõ disputando decipit seipꝫ. ¶ Ad secũdaꝫ dr̃ ꝙ fallacia ↄñtis est ps fallacie accidentis in hoc sensu ꝙ vbicũꝗ̃ est fallacia ↄñtis ibi est fallacia accidentis. non tamen est ps foꝛmalis fallacie accidentis. quia in eodem paralogismo sub diuersis rationibus reperiũtur ille fallacie. ¶ Ad tertiam dr̃ ꝙ fallacie extra dictionẽ non oꝛdinantur secundum suas causas defectus sed ꝭm suas causas apparentie. ideo ꝗ̃uis ignoꝛãtia elenchi magis peccet contra verum elenchuꝫ ꝗ̃ aliqua aliaruꝫ. tamen quia in ea non est maioꝛ causa apparentie ꝗ̃ in alijs. ideo ipsa non debet esse prioꝛ alijs. ¶ Ad quartã dicitur ꝙ paralogismi extra dictionem possunt solui per distinctiõeꝫ diuersarum habitudinum eiusdem rei. non tamẽ per distictionem alicuius propositionis multiplicis de qua distinctõe intelligitur in pñti passu. et dictũ aristo. in secundo elẽchoꝝ intelligitur de distictõe diuersaꝝ habitudinũ eiusdem rei.

¶ Inter has aũt primo dicẽdũ ẽ de fallacia accidentis. Unde accñs put hic sumitᵘʳ idem ẽ qõ extraneũ in parte idẽ ꝛ in pte diuersũ. vt hic. hõ est spẽs. soꝛtes est homo. ergo soꝛtes est species. homo eni ẽ in pte idẽ cum specie. scilicet quando arguitur pꝛo re vniuersali. ꝛ in parte est diuersum a specie. s. qñ sumitur pꝛo suppositis. Notadũ ꝙ in fallacia accidẽtis sũt ista tria. s. accidẽs ꝛ res subiecta ꝛ attributũ. exẽpluꝫ. vt hõ est species. sortes ẽ homo. ergo soꝛtes est species. hoc medium homo est res subiecta. ꝛ minoꝛ extrẽitasˢ ẽ accñs. ꝛ maioꝛ extremitas est attributum.

Causa apparētie ē cōueniētia aliquoꝝ duoꝝ in aliquo tertio ꝫ ptem. siue est ptialis identitas aliquorū duoꝝ. cā ᵭfectus est diuersitas eorūdē. Huius fallacie tres sūt modi. Prim⁹ modus ꝓuenit ex eo ꝙ aliquid vere predicat̄ ᵭ aliquo subo ⁊ pp hoc credit̄ dici de accidēte eius a quo est diuersū. vł qñ aliqd primo attribuit̄ rei sube i premissis. ⁊ postea attribuit̄ eius accidēti i ꝯclusione. vt hic. hō ē spēs. sortes ē hō. ǧ sortes est spēs. Dicēdū ꝙ nō valet qꝛ ille terminus spēs qui ē attributū assignat̄ icē sorti qui ē accidēs eo ꝙ dī de hoīe qᵭ ē res suba. Silr hic. aīal est genus hō est aīal. ǧ hō ē genus. silr hic. oē es ē naturale. statua ē es. ǧ statua ē naturał. non sequit̄ qꝛ naturale vere p̄dicat̄ ᵭ ere ⁊ ꝓpter hoc attribuit̄ in cōclusiōe statue qᵭ nō est verbū. silr hic. cognosco corstrū. corstr⁹ ē veniēs. ǧ cognosco venientē. Dicēdū ꝙ non oꝫ ꝙ si cognoscas corstrū ꝫm se ꝙ pp hoc cognoscas sub illo accn̄te qᵭ est veniēs. Secūdus modus ꝓueīt ex pticulari idētitate aliquorum duoꝝ in aliquo tertio. vł qñ aliqᵭ commūe p̄dicat̄ de aliquibus duobus cū quibus est i pte idē ⁊ i pte diuersuꝫ. ⁊ ꝓpter hoc illa duo credunt̄ esse eadē inter se. vt hic. sortes ē hō. plato est hō ǧ sortes ē plato. silr hic. hō ē aīal. equus ē aīal. ǧ equus ē hō. Dicendū ꝙ non oꝫ ꝙ si aliqua duo ꝯueniāt i aliquo tertio ꝙ ꝓpter hoc cōueniant inter se. Tertius modus prouenit qñ ex duobus aliquibus diuisiꝫ sumptis male infert̄ aliqᵭ coniunctum secūdum accidens. vt iste est albus ⁊ est monachus. ǧ est albus monachus. similiter hic. iste canis est pater ⁊ tuus. ǧ est pater tuus. nō sequit̄ quia lꝫ illa conueniant in aliquib⁹ secundum ptē. tñ secundū parteꝫ aliaꝫ differunt. Et sciendum ꝙ non licet inferre ex diuisis cōiunctum vt habetur secundo piarmenias qñ predicant̄ diuersa accidētia sibi inuicem p accidēs cōuenientia. sicut albuꝫ esse monachū. similiter quādo duo predicantur quorum secundum intelligitur in primo vt vniuersale in suo specialiori. vt iste est homo ⁊ est animal. ergo homo est animal. quia animal intelligitur in homīe sicut albū in homine albo. sed in omnibus alijs licet ex diuisis iferre ꝯiunctū Unde notādū ē ꝙ quādo aliqua duo accidentia p̄dicantur de aliquo quorū primum in subiecto est per alterum ⁊ non per se. ex talibus diuisim captis ñ licet iferre coniūctū vel econtra. vt iste est albus ⁊ ē monachus. ergo est albus monachus. naꝫ albedo non est in subo secūdum se sed secundum habitū. similr ex cōiunctis nō licet iferre diuisum qñ illa que coniūguntur diminuunt de ratione alterius. vt iste homo ē mōtuus ergo est homo mortuus. In omnibus aūt alijs licet ex coniunctis inferre diuisum. sed illud vltimum argumentuꝫ facit fallaciā secundum quid ad simpliciter. Accidens sic diffinitur ab aristotele. Accidens est qᵭ est extraneum in parte idem ⁊ in parte diuersum. Secundum accidens vero fiunt paralogismi quando idē similiter fuerit assignatum inesse rei subiecte ⁊ accidenti. vt homo est species. sortes est homo. ergo sortes est species. homo enim secūdū ꝙ sibi conuenit esse specieꝫ aliter capitur a modo per quem conuenit sorti ⁊ platoni. quia conuenit ei esse specieꝫ

vt est essentia quedam communis pre/
dicabilis de pluribus ⁊ prout est in plu
ribus sic est in sorte ⁊ platone. ⁊ sic sor
tes est accidens. homo vero res subie/
cta. ⁊ species significatur vtrisqꝫ inesse.
vnde accidens non sumitur hic vt diffi
nitur a porphirio sed vt dictum est.
¶ Circa hũc textũ notandũ ẽ pͥmo ꝙ hic ꝯsequẽ
ter auctor determinat de fallacijs extra dictionẽ
i ſpāli. ⁊ pͥmo ď fallacia accñtis ex eo ꝙ ẽ efficacior
ad decipiendũ. Ratione cuiꝰ pͥmo diffinit accidẽs
dicẽs. Accñs ẽ qď ẽ extraneũ .i. in pte idẽ ⁊ in par
te diuersũ. Et potest accidẽs multis modis accipi
Primo mõ ꝑ illo qď iheret scďe substãtie ⁊ isto mõ
distinguit̃ ꝯtra substãtiã. ⁊ isto mõ accipit̃ in illa di
uisione: entiũ aliud suba aliud accidẽs. ¶ Scďo
modo accipit̃ ꝑ oī illo qď aduenit rei ⁊ ẽ extra itel
lectũ eiꝰ. vt hõ respcũ aialis. ¶ Tertio mõ capit̃
ꝑ qnto p̃dicabili. ¶ Quarto mõ capit̃ ꝑ causali ⁊
fortuito. ¶ Quito modo capit̃ ꝑ ꝓpositione con/
tingenti que ex eo dr̃ accidẽs qꝛ quãdoqꝫ est vera
qñqꝫ falsa. ¶ Sexto modo capit̃ ꝑ medio nõ suf
ficient̃ ordinato ad ferendũ ꝯclõnẽ sillogistice ⁊ ď
necessitate qď. s. est extraneũ alteri inqʒtũ stat sub
vno tertio. ⁊ hoc modo iferiꝰ nõ solũ accidit supio
ri. ⁊ isto sexto mõ capit̃ hic. Vñ dicit aristoteles p̃
elẽchoꝝ ꝙ palogismi huius fallacie deficiũt i hoc
ꝙ ex p̃missis non seqtur ꝯclusio lꝫ videatur sequi
ex eo ꝙ habẽt apparentiã vere forme sillogistice:
Et dicit ꝙ hec ẽ magis efficax ad decipienduꝫ q̃ꝫ
quecũqꝫ alia fallacia. ⁊ ꝙ sciẽtes ab insciјs redar
guũtur. et tam sapiẽtes q̃ꝫ isipiẽtes ꝑ eam decipi/
unt̃. Unde in hac fallacia tria reperiuntur. s. at/
tributũ accidẽs ⁊ res subiecta. Unde p̃dicatũ con
clusionis in ꝓposito vocat̃ attributuꝫ. qꝛ attribuit̃
subiecto. sꝫ subꝫ ꝯclõnis dicitur res subiecta eo ꝙ
subijcit̃ in ꝯclusione. ⁊ accidẽs dr̃ mediũ talis silľi
eo ꝙ non ẽ sufficiẽter ordinatũ ad iferendũ ꝯclusi
onem de nccitate i q̃ attributũ p̃dicatur de re sub
iecta. Et qꝛ ꝯcludẽdo directe maior extremitas ẽ
p̃dicatũ ꝯclusiõis ⁊ minor extremitas est subiectũ
ideo i palogismis directe ꝯcludentibꝰ maior extre
mitas ẽ attributũ ⁊ minor extrẽitas ẽ res subiecta

Secundo Sciendũ ẽ ꝙ aliq sic diffiniunt
fallaciã accñtis. Fallacia accñ
tis ẽ deceptio ꝓueniẽs ex ordinatõe t̃minoꝝ ⁊ dua
rũ ꝓpositionũ ẽm ꝓpinquã formã vere forme sillo
gistice ꝓpter quã appet eẽ vera forma sillogistica
ex eo ꝙ ommittit̃ aliqď reqsitũ ad verã formã sillo
gisticã. Et ita cã apparẽtie eiꝰ est ordinatio termi
noꝝ ⁊ ꝓpõnũ in forma ꝓpiqua ꝟe forme sillogisti
ce apparẽter. Causa vero defectus ẽ ommissio ali
cuiꝰ reqsitoꝝ ad formã sillogisticaꝫ. Et ẽm hoc assi
gnant̃ tres modi. Primꝰ habet fieri qñ accidẽs est
supius ad rẽ subiectaꝫ. ꝓpter qď oẽ illud qď attri
buitur accñti sit attribuẽdũ rei subiecte. Et scďm
hoc paralogizat̃ sic. aial ẽ genꝰ. homo ẽ animal. g̃
homo ẽ genus. Silr̃. oẽ es est naturale. statua ẽ es
ergo statua ẽ naturalis. Et iste palogismus. hõ nõ
est indiuiduũ. sortes ẽ hõ. ergo sortes nõ ẽ indiui
duũ. Oẽs isti paralogismi ⁊ sibi similes soluũt̃ ne
gãdo ꝯsequẽtiã ex eo ꝙ ꝓpter partialẽ idẽtitatem
accidẽtis ⁊ rei subiecte nõ seqt̃ ꝙ qcquid attribuit̃
accidẽti ꝙ attribuẽdũ sit rei subiecte. aut qcquid
remouetur ab vno remoueat̃ ab altero. qꝛ nõ opor
tet ꝙ si qd affirmet̃ vel negetur de supiori ea pte q̃
differt ab inferiori ꝙ ꝓpter hoc negetur vel affir/
metur de inferiori. quia medium nõ tenetur sub
eadẽ ratiõe in ambabꝰ p̃missis. Secũ secũdꝰ modꝰ
huiꝰ fallacie ꝓuenit ex eo ꝙ aliqď cõmune ꝯuenit
duobꝰ ⁊ propter hoc creditur illa iter se cõuenire:
vt sic arguẽdo. plato ẽ hõ. sortes est hõ. ergo sortes
est plato. Similiter homo ẽ animal. asinus est aial
g̊. asinꝰ ẽ hõ. Et oẽs isti palogismi soluũtur negãdo
ꝯseqntiã ꝓpter causã p̊us dictã. Ex q̊ patet ꝙ ad
hũc modũ reducunt̃ omnes ꝯbinatiões iutiles de
secũda figura ⁊ etiã ď tertia. Et isti duo mõi possũt
reduci ad vnũ modũ i q̊ reponunt̃ oẽs ꝯbinatio/
nes iutiles de qbus dictũ est i tractatu de sillogis
mis simpliciter.

Tertio sciẽdũ est ꝙ tertiꝰ modus huiꝰ falla
cie ꝓuenit ex eo ꝙ ex aliqbꝰ diuisis
iferit̃ ꝯiũctũ. vt hꝫ. iste canis ẽ pater ⁊ ẽ tuꝰ. g̃ ẽ pater
tuus. Similiter hic. iste est monachus ⁊ est albus
ergo ẽ monachꝰ albꝰ. Similiter hic. iste ẽ clericus
⁊ ẽ magnus. ergo ẽ magnꝰ clericꝰ. Iste eni ꝯseqn
tie non valẽt eo ꝙ nõ oportet ꝙ si aliq̃ diuisim di
cant̃ de aliq̊ ꝙ ipsa ꝯiũctiꝫ sũpta dicãt̃ de eodem.
Non tamẽ est semper hec fallacia qñcũqꝫ arguit̃
a diuisis ad cõiuncta. qꝛ vt in plꝛibus in eis ẽ bona
ꝯñtia suppositis aliqbꝰ ꝯditõibꝰ q̃ videbunt̃ i scďa
piarmenias. Hic eni ẽ bona ꝯña sortes ẽ aial ⁊ est
rõnalis. g̊ ẽ aial rõale. Sꝫ hec ꝯña ñ valet. sortes ẽ
aial ⁊ ẽ hõ. ergo sortes ẽ aial hõ. eo ꝙ i ꝯclõne ẽ nu
gatio. Nec ẽt seqt̃ canis ẽ pr̃ ⁊ ẽ tuꝰ. g̊ canis ẽ pat̃
tuꝰ. eo ꝙ ly tuũ ꝑ se positũ possessionẽ sigt̃. ñ aũt qñ
ꝯiũgit̃ cũ hꝫ qď ẽ pr̃. Nec seqt̃ iste ẽ bonꝰ ⁊ ẽ scriptor

g°ē bon⁹ scriptor. eo q bonū p se sūptū bōitatē moralē iportat. non aūt 9iunctū huic qd est scriptor s3 significat bonitatē artis. Et oēs tales palogismi soluunt̄ p negationē 9ñtie oñdendo causā quare non seqtur. Silr qñ in 9cl'one aliquis termius appellat suā rōnem formalē quā3 tamē non appellabat in pmissis 9mittitur fallacia accñtis penes p^m modū. vt non seqtur cognosco corruscū. ⁊ corrusc⁹ est veniēs. ergo cognosco veniētem. Similit̄ non sequit̄ tu cognoscis quot dēarios hēo i bursa mea ⁊ hoc volo iterrogare. ergo tu cognoscis qd volo iterrogare. In minori aūt istoꝝ paralogismoꝝ pdicata non appellāt suā rōnē eo q ponit̄ ibi aliqua dictio significās actū aie iteriorē. ⁊ tñ in 9clusione appellāt suā rōnē formale3 eo q ponunt̄ verba actus anime interiorem significātia.

Sed contra predicta arguit̄. Primo sic: nulla ē fallacia substātie. g° a simili nulla est fallacia accñtis. ¶ Scdo arguit̄ sic. In oi palogismo mediū ē in pte ide3 ⁊ in pte diuersū cū extremitatib⁹. ergo si hoc causat fallaciā accñtis i oi palogismo erit fallacia accñtis. ¶ Tertio arguit̄ sic. qd est de q̄titate rei non ē sibi accñs. s3 supi⁹ est de q̄titate sui iferioris. ergo supius non accidit suo iferiori. ¶ Quarto arguit̄ sic. a diuisis ad 9iuncta ē bona 9ñā. vt patet per Aristotelem scdo periarmenias. g° terti⁹ mod⁹ male assignatur.

Ad rationes Ad pmā negat̄ 9ña q2 non accipit̄ hic accidēs put distinguit̄ 9tra substantiā. sed accipit̄ p extraneo qd est in pte idē ⁊ in parte diuersū. ideo substātia hoc mō pōt habere rationē accidētis put capit̄ hic accidēs. ¶ Ad scdā3 dr̄ q q̄uis i oi sillogismo mediū sit in pte idem ⁊ in pte diuersū. non tñ semp accipitur vt 9ueniēs ⁊ differēs. q̄uis eni medium partim 9ueniat ⁊ parti differat. fills tamē est bon⁹ dū i eo accipiat̄ vt idē tm̄ vel differēs tm̄. ¶ Ad tertiā dr̄ q l3 n'llū supi⁹ simplr ⁊ absolute accidat suo iferiori tñ bñ accidit 9patiue ⁊ p respectū ad vnū ctiū qd 9uenit iferiori put differt a superiori. ¶ Ad qrtam dr̄ q arguendo a diuisis ad coniuncta est bona 9sequentia. scilicet aliquibus 9ditionib⁹ obseruatis. s3 si ille nō obseruātur non valet 9ñtia.

¶ Seqtur d fallacia b3 qd ad simplr. Dictū scd3 qd appellat̄ hic determinatio diminuēs de rōe vel d eē cui adiungitur. vt cū dico hō mortu⁹. mortuū eni diminuit de rōe hominis. Dictū simplr appellat̄ aliqd nō diminutū. vt hō. Fallacia scd3 quid ad simplr ē ydoneitas decipiēdi pueniēs ex apparēti cōueniētia dicti b3 quid ad dcm̄ simplr. causa apparētie huius fallacie est 9ueniētia huius dicti qd est b3 qd ad illd qd ē simplr ⁊ ecōuerso. causa falsitatis est diuersitas significatorum. fit autem hec fallacia tot modis quot modis contingit addere alicui determinatōe3 diminuentē. Prio mō b3 ptē i mō. vt ille ē hō mortuus. g ē hō. nō seqt̄ q2 mortuū diminuit de rōne hois. ⁊ hic. chymera ē ēs opinabile. g chymera ē ēs. nō seqt̄. q2 opiabile diminuit de rōe h⁹ qd ē eē. Scdo mō b3 ptē itegralē vt ethiops ē albus b3 dētes. ergo ē alb⁹ Tertio mō i his q̄ sūt ad aliqd. vt diuitie ñ st̄ bone male vtēti. g diuitie ñ st̄ bone. ñ seqt̄. l3 ei diuitie 9pate ad aliquid ñ sint bone. tñ i se sūt bōe. Quarto mō i his q̄ b3 locū st̄. vt bonū ē mactare patrē i triuallis. g bonū ē mactare pře3 suū. vel sic. Bonū ē vti dieta. i loci s egrotatiuis. ergo bonū ē vti dieta Quito mō in his q̄ sūt b3 tēpus. vt bonū ē ieiunare in q̄dragesima. ergo bonū ē ieiunare. vel sic. expedit alicui mederi qñ egrotat. ergo expedit alicui mederi. ñ sequit̄. q2 l3 expediat mederi scd3 quid: non tñ simplr. Sciendū aūt q i oibus istis ispiciēdum est ad cōtradictionē. vt si aliquis rñdens dicat q nō expedit mederi ⁊ opponēs assumat q expedit quādo egrotat nō 9tradicit ei. s3 stat i fallacia b3 qd ad simplr. Et sciendū q eadē ē fallacia si ex eo qd est bm quid inferat̄ simplr ⁊ ecōuerso. ⁊ intelligēdū est q ista fallacia qñ fit ab esse secundū quid vt in pluribus fit affirmatie. s3 quādo fit a dicto simplr. vt in pluribus arguit̄ negatie.

¶ Circa hūc textū notandū ē p̄ q̄ hōnr auctor d̄terminat de fallacia s̄m quid ad simplr. rōne cui᷒ p̄ vidēdū ē qd sit dictū s̄m qd ⁊ qd sit dictū simplr Un̄ dictū simplr ē dictio sūpta sine dictōe āplian te vel distrahēte seu alienāte vl diminuēte. sicut hō mortu᷒ vl ens opiabile. Un̄ d̄terminatio distra hens est illa q̄ d̄hit terminū ad aliā significationē. vt pictū. Ampliās āt ē illa q̄ facit terminū teneri tā p his que sūt q̄ p his q̄ nō sūt. vt opiabile ima ginabile. ⁊ sic de alijs. Sʒ determinatio d̄uans ē illa q̄ negat seu dicit negationē ei᷒ cui ad iūgitur vt mortuū corruptū ⁊ sic de alijs. Fallacia āt s̄m qd ad simplr sic diffinitur. Est ydoneitas decipiē di p̄ueniēs ex appēti d̄ueniētia dci s̄m qd cū dcō simplr. pp quaʒ vnionē seu d̄ueniētiaʒ vnū dr con tineri sub alio. Et de quocūq; dr vnū de eodē al terꝫ videf dici. Causa appentie eius ē apparēs cō ueniētia dicti s̄m qd cū dcō simplr. Cā d̄o defect᷒ ē diuersitas dci sʒ qd cū dcō simplr. Et dʒ itelligi p̄dicta diffinitio fallacie s̄m qd ad simplr. sic q̄ ē d̄ ceptio p̄ueniens ex iclusione dci simplr i dcō s̄m quid. p̄pter quā inclusionem credif q̄ a dcō sʒ qd sequatur dictum simpliciter. vel q̄ ad remotionē dicti simplr remoueatur dictū s̄m quid. Et palo gismi h᷒ fallacie possunt habere tres causas appa rentie. quarū due prime pertinent ad figuraʒ di ctionis. ⁊ tertia ad istam fallaciā. Prima cā appa rentie est similitudo in voce dicti s̄m qd ad dictū simplr ex eo q̄ dictū s̄m quid vocalr includit di ctum simplr. ideo si pp istā inclusionē credim᷒ dcʒ simplr ⁊ dictū s̄m quid sic se habere q̄ dictuʒ s̄m qd inferat affirmatiue dictum simplr. ⁊ dictū sim plr inferat negatiue dictum s̄m quid. est fallacia figure dictionis. Secunda causa apparētie ē si p̄ pter silitudinē paralogismoꝝ hui᷒ fallacie ad ar gumenta dialetica q̄ tenēt p locos dyaleticos vide licet a pte in mō ⁊ toto in modo credamus palogi smos hui᷒ fallacie eē bona argumēta dyaletica. ⁊ tenere p p̄dictos locos. tūc est fallacia figure dictio nis ptinens ad tertiū modū. Tertia cā appentie ē si ex eo q̄ dictū s̄m qd in sua rōne vel d̄ceptu iclu dat d̄ceptū vel rōnem dicti simplr credam᷒ q̄ ad dictū s̄m quid sequaf dictū simplr. ⁊ ad negatōeʒ dicti simplr seq̄tur negatio dicti s̄m qd. tūc causaf deceptio ptinēs ad istā fallaciā. Ex quo patet q̄ i eodem paralogismo possunt esse plures fallacie ⁊ in dictione ⁊ extra dictionem.

Secundo Sciendū ē q̄ hui᷒ fallacie duo sunt modi p̄ncipales. Prim᷒ est cū arguitur a dicto s̄m qd ad dictū simplr. ⁊ conti net sub se sex modos spāles. Prim᷒ ē cū arguitur cum dictōe restringēte. vt hic sortes non est hō al bus. ergo sorts non ē hō. ¶ Scōs ē cū arguif cuʒ determinatōe diminuēte. sic hic. sortes est hō mor tuus. ergo sortes ē hō. ¶ Terti᷒ est cū arguitur cū determinatōe distrahēte seu alienāte p̄priā signi ficationē ⁊ suppōnē t̄mini. vt lapis ē homo pictus. ergo lapis ē hō. ¶ Quart᷒ est cuʒ arguitur cū de terminatōe sūpta sʒ locū. vt bonū ē occidē p̄reʒ in triuallis. g᷒ bonū ē occidere p̄reʒ. ¶ Quit᷒ mod᷒ fit arguēdo penes determinatōeʒ determināte sʒ ptē itegralē. vt ethiops ē alb᷒ sʒ dētes. g᷒ ethiops ē alb᷒. Duplicia. n. sūt accn̄tia iherētia parti integra li. Quedā sūt q̄ determināt sibi aliquā ptē in q̄ hn̄t eē sic q̄ n̄ pn̄t eē i alia vt simitas determiat sibi nasū ⁊ ce citas oculū. ⁊ i talib᷒ n̄ d̄mittif fallacia sʒ qd ad sim plr arguēdo ab iesse accn̄tis scōm parte ad inesse siue ad denoiari ip̄m totū. Alia sūt accidētia q̄ in differēter isūt cuilibʒ pti vt albedo nigredo ⁊ simi lia. Et illa p h q̄ insunt vni pti nō sufficiūt denoia re totū ideo i arguēdo in h᷒ accidētib᷒ d̄mittif hec fallacia. ¶ Sext᷒ modus ē cū arguitur indebite a coniunctis a diuisa. sicut hic: sortes est bonus sa ber. ergo sortes est bonus.

Tertio sciendū est q̄ secūdus modus p̄ici palr huius fallacie fit qn̄ arguif a di cto simplr ad dictū secūdū qd. Et silr continet sex modos speciales p̄portiōabiles sex modis p̄us dictis de q̄b᷒ facile est exēpla ad p̄positū adducē Dʒ etiā hec fallacia obseruari qn̄cūq; arguitur af firmatiue a s̄m qd ad simplr. q̄z tūc non valet d̄n̄a sʒ cōmittif hec fallacia. sic etiā arguendo a simplr ad sʒ qd negatiue non valet d̄n̄a. sed cōmittitur hec fallacia. Et lʒ dictū in quo ponitur dictio con trahēs tantum causat locum dialeticum. s. a pte i modo ad suū totū. tn̄ dictū s̄m quid qd fit cuʒ de terminatione p̄pria que est diminuēs ⁊ ampliās ⁊ sic de alijs bene causat locum sophisticū. Et tal determinatio ip̄ropria pōt fieri q̄nq; modis. q̄nq; eni est absoluta ⁊ q̄nq; respectiua. Si sit absoluta h est dupl. q̄z vl determiat dictū. cui adiūgif ra tione totius diminuendo eius rationem vt ens in opiabile vel homo pictus. vel determinat ip̄m ra tione partis integral. vt albus secundum dentes Jlla autēʒ que est respectiua ad aliquod extrinse cū fit tripliciter. quia quedam sumitur per relati onē ad aliqd extrīsecuʒ. vt hic diuitie sūt hōe ma le vtenti. Et quādoq; sumif respectu mēsure que est locus vt bonum est occidere patrem i triuallis. ⁊ q̄nq; sumitur respectu temporis. vt bonum est

ꝓijcere merces in mari tempore tẽpestatis. vl' bo
num est ieiunare in quadragesima ⁊ in omnibus
istis committitur hec fallacia.

Sed contra predcã arguitur ꝑ sic. Ab i-
feriori ad superius est bõa
ꝯña. sed dictum ẜm qd est iferiꝰ ad dcm̃ simpl'r cũ
sit minꝰ cõe. g̃ a dcõ ẜm qd ad dcm̃ simpl'r affirma
tiue ẽ bõa ꝯña. ¶ 2ᵒ arguitur sic. bñ sequitur. sor
tes est homo mortuꝰ. ergo sortes ẽ mortuus. ⁊ tñ
arguitur a dicto ẜm qd ad dictuꝫ simpl'r. ergo ⁊c̃.
¶ 3ᵒ arguitur sic. Quadragesima nõ diminuit d̃
ratione huius quod ẽ ieiunare. ergo ibi nõ arguit̃
a dicto ẜm qd. bonũ ẽ ieiunare in quadragesima.
g̃ bonũ ẽ ieiũare. ¶ 4ᵒ arguit̃ sic. A toto ĩ modo
ad suas ptes sunt plures loci dyaletici. ergo a di
cto ẜm quid ad simpl'r erũt plures fallacie. ⁊ nõ tã
tum vna. consequentia patet a simili.

Ad rõnes Ad primam dr̃ ꝙ dictũ ẜm qd
qđ fit sine determinatiõe restr
gente bene ẽ iferius saltem per accidẽs ad dictuꝫ
simpl'r. non tñ ẜm quid qđ fit sine determinatiõe.
diminuẽte. ¶ Ad secũdã negat̃ mior qꝛ q̃uis hõ
mortuus sit dictũ ẜm qd respectu huius quod est
hõ. ñ tñ respcũ huius quod est mortuum. ¶ Ad
tertiam dr̃ ꝙ q̃dragesima non diminuit de rõne
huius quod ẽ ieiunare. qꝛ bene sequitur. iste ieiu-
nat in quadragesima. ergo iste ieiunat. tñ diminu
it de rõe huius quod ẽ bonũ. ideo ibi arguit̃ a di-
cto ẜm quid ad dictum simpl'r. ¶ Ad quartaꝫ dr̃
ꝙ non est simile qꝛ a dicto ẜm qd ad simpl'r est tan
tum vna cã apparentie. ideo ibi non sunt plures
fallacie. vel dicitur ꝙ sicut est vna fallacia a dicto
ẜm quid ad dictum simpl'r. ita econuerso. sed per
vnã faciliter possumus intelligere reliquã. quare
non oportet illam distinguere.

e Lẽchus ẽ sill's cõtradictõis vni
us ⁊ eiusdẽ nõ nois tm̃. nec etiã
rei tm̃. sed nois ⁊ rei sil'. nõ sy-
nonimi ſꝫ eiusdẽ. ⁊ ex his que data sũt
de necessitate accidere. ñ cõnũerato eo
qđ erat in pricipio. ad idẽ. ẜꝫ idẽ sil'r. ⁊
in eodo tpe. Elenchus est sillogismus
cõtradictionis. i. cõcludẽs ꝯtradictoriã
ꝓpõis date a respondente. In diffiniti
one elenchi quedã ponũtur rõe sillogis
mi. vt ex his que data sũt ex necessitate
accidere. ꝑ quod remouet̃ fallacia acci
dentis. Et ponit̃ nõ ꝯnumerato eo qđ
erat in pricipio ꝑ quod remouet̃ petitõ
pricipij: vt postea patebit. Alia ponũt̃
rõe ꝯtradictõis. vt vnius ⁊ eiusdẽ. i. vni
us subiecti ⁊ vnius predicati: vñ nisi es
set idẽ subm̃ ⁊ idẽ p̃dicatũ nõ eẽt ꝯtradi
ctio. vt hic ethyops est niger. ethyops
nõ est niger ẜm dentes. ex quo nõ ẽ idẽ
p̃dicatũ iõ nõ ẽ ꝯtradictõ. Et sil'r h̃. nul
lus homo mortuus currit. ⁊ qdam ho
mo currit. non ẽ ꝯtradictio quia nõ est
ibi idẽ subm̃. Itẽ ẜm idẽ ad idẽ. sil'r ⁊ in
eodẽ tpe ponũt̃ rõe ꝯtradictionis. Et
contra istas quattuor ptes peccat hec
fallacia que dr̃ ignorãtia elẽchi ẜm ꝙ ẽ
vna de tredeci fallacijs. Alio mõ acci-
pitur gñaliter ⁊ tũc sic diffinitur. Igno
rãtia elẽchi ẽ vnus defectus gñalis ad
quẽ reducũtur oẽs alie fallacie oñdẽdo
qũo peccãt ꝯtra istas pticulas. vt po-
stea patebit. Iste. n. pticule nõ nois tm̃
nec rei tm̃ ſꝫ nois ⁊ rei simul. nõ synoni
mi ⁊ sic de alijs ponũt̃ rõe sillogismi ⁊
rõe cõtradictiõis. qꝛ iste exigũt ꝙ nomẽ
sit vnũ ⁊ res vna ⁊ ꝙ nõ sit nomẽ syno-
nimũ. vnde nõ ẽ ibi cõtradictio. marcus
currit ⁊ tullius nõ currit. nec ẽ ibi sillo-
gismus. oĩs gladius scidit. quoddã in-
strumẽtũ ẽ ensis. ergo quoddã instru-
mẽtũ scidit. Fallacia ignorãtie elẽchi ẽ
ydoneitas decipiẽdi ꝓueniens ex appa
renti obseruatõe pticularũ diffinitiõis
elenchi que cõueniũt rõe cõtradictiõis
tm̃. s. ad idẽ. ẜm idẽ. sil'r ⁊ ĩ eodem tpe.
Causa apparentie huius fallacie est cõ
ueniẽtia dictoꝝ ẜm quid ad dicta sim-
pliciter. Causa falsitatis est diuersitas
eorũdem. Unde huius fallacie sunt q̃-
tuor modi. Primus modus est cõtra
hãc pticulã ad idẽ. vt duo sunt dupluꝫ

vnius ꝛ nõ sũt duplũ trium ꝑ sunt duplum ꝛ nõ duplũ ꝛ i vtraqꝫ premissarum nõ sumitur duplũ ad idẽ. ꝛ ideo ñ sequitur. Secũdus modus peccat contra illam ꝑticulam secundũ idẽ. vt hoc est duplũ illi scḋm latitudinẽ ꝛ nõ ẽ duplũ scḋm lõgitudinẽ. ꝑ est duplũ ꝛ non duplũ. Nõ sequit̃ qꝛ duplũ nõ sumitur secundũ idem ſꝫ sumatur respectu eiusdem. Tertius modus peccat ꝯtra illaꝫ ꝑticulaꝫ similiter. vt hõ est spẽs nullus hõ est spẽs. ꝑ idem est spẽs ꝛ non spẽs. non sequit̃ qꝛ ibi nõ est ꝯtradictio i premissis qꝛ ille terminus hõ non sumitur similiter qꝛ in vna supponit ꝓ suis iferioribus. i alia vero non ſꝫ ꝓ se toto vl' ꝓ sua forma. Quartus modus peccat cõtra hãc ꝑticulaꝫ in eodem tp̃e. vt manus mea ẽ clausa i hoc istãti. ꝛ non est clausa in hoc instãti. ergo est clausa ꝛ non clausa. non sequit̃ qꝛ non est in eodẽ tp̃e. Differt aũt hec fallacia a fallacia secundũ quid ad simpliciter. qꝛ in illa est ꝓcessus ab vno secundum quid sumpto ad vnum sumptum simpliciť vt hoc est duplum secundum longitudinem. ergo est duplum. in ista vero ẽ processus a duobus secundũ quid sumptis ad duo sũpta simpliciter. vt hoc est duplum illi secundũ longitudinem ꝛ non secundum latitudineꝫ. ergo est duplum ꝛ non duplum. Sequitur de fallacia petitionis ꝑicipij.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ primo ꝙ hic dñs auctoꝛ determiat de fallacia ignorantie elẽchi. que peccat cõtra aliquas ꝑticulas i diffinitiõe veri elẽchi positas. rõne cuius ꝑ̇ diffinit elẽchum dicẽs: Elẽchus ẽ sillogismus ꝯdictiõis vni⁹ ꝛ eiusdẽ nõ nominis tm̃ nec rei tm̃. ſꝫ rei ꝛ nominis simul. non synonimi ſꝫ eiusdẽ. ꝛ ex his q̃ data sũt de necessitate accidere nõ cõnumerato h̃ qḋ erat i ꝑ̇ncipio ad idẽ ẜm idem siľr ꝛ in eodẽ tp̃e. In qua diffinitione ponit̃ sillogism⁹ loco gn̄is. Et ꝯdictionis ponit̃ loco dr̃ie sillogismi ñ ꝯdicẽtis positioni respondentis. Et ponitur vni⁹ ꝛ eiusdẽ non nois tm̃ nec rei tm̃ sed nois ꝛ rei simul nõ synonimi tã rõne sillogismi q̃ȝ ꝯdictiõis. Ad vtrũqꝫ enĩ requirit̃ ꝙ termini maneãt ijdẽ ẜm rem ꝛ vocẽ simul ꝛ ꝑ h̃ remouet̃ fallacie i dictiõe. Et ponit̃ ex his q̃ data sũt de necessitate accidere ꝑꝑ sillogimũ in quo dꝫ eẽ ñ ecĩa ꝯn̄a ꝛ ꝑ h̃ remouet̃ fallacia accidẽtis. Et cũ h̃ alie nõ h̃ñtes ꝯn̄aꝫ necĩã. ꝛ nõ cõnumerato h̃ qḋ erat i ꝑ̇ncipio ponit̃ rõne ꝓbationis qꝛ elẽchus ẽ sillogism⁹ ꝓbatiu⁹. ꝛ ꝑ h̃ remouet̃ petitio ꝑ̇ncipij q̃ vr̃ ꝓbare ꝛ ñ ꝓbat. Residuũ diffiõis ponit̃ rõne cõtradictiõis tm̃ qꝛ ille q̃tuoꝛ ꝯdictiones regruntur ad verã ꝯdictionẽ. tñ est aduertẽdũ ꝙ hic nõ capitur elẽchus speciaľr solũ. ſꝫ ꝓ sillogismo ꝓbatiuo cõclusiõis ꝯdictoꝛie positioni respõdẽtis siue taľ argumẽtatio sit sillogistica siue iductiua siue ẽtimematica siue exẽplarꝫ. qꝛ q̃ȝuis opponẽs magis appetat ꝓbare ꝯdictoꝛiã positionis respondẽtis per ꝯn̄aꝫ sillogisticã. Tñ si ipe ñ posset h̃ vtit̃ alijs argumẽtationib⁹ a sillogismo. Et ad talẽ argumẽtationẽ tres ꝯditiões regrũtur. ꝑ̇ regrit̃ illatio idest ꝙ sit bona ꝯn̄a. 2⁹ regritur ꝓbatio vt. s. ꝑ̇misse si sint ignote possint fieri note ꝛ euidẽtes. 3⁹ requirit̃ ꝯdictio. vt. s. ꝯdictio elẽchi ꝯdicat positiõi respondẽtis. Iuxta istas ꝯditiones sic põt diffiniri elench⁹. elẽch⁹ ẽ sillm⁹ illatiu⁹ ꝓbatiu⁹ ꝛ ꝯdictoꝛi⁹ põni rñdentis. ꝛ dr̃ ab e qḋ ẽ ꝯ ꝛ lench⁹ sũptio q̄si ꝯ sũptio

Secundo sciẽdũ ẽ ꝙ ignorãtia elẽchi capitur dupľr. Uno modo gn̄aľr ꝓ õmissiõe cuiuscũqꝫ ꝑticľe i diffitiõe elẽchi posite. ꝛ sic ñ ẽ fallacia spẽľ ab alijs disticta. ſꝫ oẽs alie ad eam reducũt̃. Alio mõ capit̃ speciaľr ꝓ õmissione alicui⁹ q̃tuoꝛ ꝑticulariũ i diffinitiõe elẽchi positaꝝ nec̃io ad ꝯdictionẽ reqsitaꝝ. ꝛ sic est fallacia specialr ab alijs disticta. Et q̃ȝuis oẽs alie fallacie possint ꝯ verũ elechũ deficere tñ qꝛ ꝯdictio ẽ vltima dr̃ia elẽchi iõ illa q̃ peccat ꝯ aliquã ꝑticulaꝝ positaꝝ requisitaꝝ ad ꝯdictionẽ magis dꝫ vocari ignorãtia elẽchi q̃ȝ fallacie peccãtes ꝯ alias ꝑticulas. Uñ fallacia ignorãtie elẽchi sic diffinit̃. est idoneitas decipiẽdi ꝓueniẽs ex apparẽti obseruatione q̃tuoꝛ vltimaꝝ ꝑticulaꝝ q̃ tñ nõ obseruãtur. Et cã apparentie hui⁹ fallacie est apparẽs obseruatio ꝯditionũ reqsitaꝝ ad verã ꝯdictioneꝫ. rõne cuius creditur ꝙ i ãtecedẽte palogismi sit vera ꝯdictio vbi tñ est ꝯdictio apparens tm̃. Sꝫ cã defect⁹ ei⁹ ẽ õmissio alicui⁹ illaꝝ quatuoꝛ ꝑticulaꝝ. Uñ igno

rãtia dr negatio siue cũ aptitudine ad ipaz. Et di/uidit p ignorãtiã pure negationis q̃ ẽ pura carentia cognitionis actual' z habitual' sic est in pueris nihil cognoscẽtib⁹. Alia ẽ ignorãtia praue disposi tiõis q̃ ẽ falsa cognitio rei z erroea. Et diuidit q2 q̃dã ẽ ignorãtia pncipiorũ q̃n. s. pncipia falsi attẽ dũtur vl' itelligũtur simplici apphẽsione sine dis/cursu. z dr cõposita q2 ibi multa cõcurrũt ad ignorãtiã 9clusiõis. Nõ aũt accipitur hic ignorãtia pro ignorãtia pure negatiõis siue 9posita. s3 p ignorãtia simplici que fit propter ignorantiam alicuius requisiti ad rationem elenchi.

Tertio sciẽdũ est q̧ hui⁹ fallacie q̃tuor sunt modi fm q̧ sũt q̃tuor pticule posite i diffinitiõe elẽchi. ¶ Prim⁹ puenit ex eo q̧ non arguit ad idẽ. vt hic. aer ẽ sup terrã z nõ est supra celũ. g̃ est supra z nõ ẽ supra. Silr sortes est fili⁹ z nõ ẽ fili⁹ iohãnis. ergo est filius z non filius. ¶ 2⁹ modus puenit ex eo q̧ ibi nõ arguitur fm idẽ vt si sic argueretur. sortes videt s3 oculos z nõ videt s3 aures. g⁹ videt z ñ videt. ¶ 3⁹ modus puenit ex eo q̧ nõ arguit silr. vt hic sortes currit 9tingenter z nõ currit necio. g⁹ sortes currit z non currit ¶ 4⁹ modus puenit ex eo q̧ nõ arguitur p eodẽ tpe vt nõ seqtur sortes curret cras z nõ curret p⁹ cras. g⁹ curret z nõ curret. ¶ Soluuntur aũt oẽs isti palogismi z similes p negationẽ 9ñe eo q̧ ñ arguit ad idẽ s3 idem vl' silr z p eodẽ tempore.

Sed cõtra pdicta arguit. Primo sic. Elenchus ẽ 9dictio. s3 sillogism⁹ nõ ẽ 9dictio. g̃ elẽch⁹ nõ est sillogism⁹. ¶ 2⁹ arguitur sic. 9dictoria nõ pñt enũciari de eodẽ. g⁹ ad 9dictionẽ nõ reqrit affirmatio z negatio in eodem tpe ¶ 3⁹ aguit sic. Ad 9dictionẽ reqrit affirmatio z negatio eiusdẽ de eodẽ z tñ nõ ponit ali⁹ modus a p dictis 9 aliã pticulã. g⁹ modi hui⁹ fallacie sũt insufficiẽter assignati. ¶ 4⁹ arguitur sic. Oẽs fallacie elẽchi reducũt ad ignorãtiã elẽchi. g⁹ fallacia ignorãtie elenchi male ponit hic vna spal' fallacia.

Ad rõnes Ad pmaz dr q̧ 9dictio accipit dupl'r. vno modo formal'r pro repugãtia 9dictoriaz z sic nec sillogism⁹ nec elenchus est 9dictio. Alio mõ accipit mãl'r pro ppõne 9dicẽte ppõni respõdẽtis. z sic tã elẽch⁹ q̃ sillogism⁹ ẽ 9dictio. magis tñ ppe d3 cõcedi q̧ elenchus sit 9dictori⁹ q̃ 9dictio. ¶ Ad 2am dr q̧ q̃uis 9dictoria de eodẽ nõ pñt enũciari i eodẽ tpe tñ bene pñt enũciari p eodẽ tpe z h̃ sufficit ad 9dictionez. ¶ Ad 3am dr q̧ in oi fallacia reqrit cã appentie. iõ ad fallaciam ignorãtie elẽchi reqritur appens 9dictio. si aũt nõ eẽt affirmatio z negatio eiusdẽ d eodẽ nõ eẽt appẽs 9dictio. iõ nõ ponitur ali⁹ modus peccãs 9 illã pticulã. ¶ Ad 4am dr q̧ si capiatur ignorãtia elẽchi gñal'r p ignorãtia eiusdẽ pticule diffinitiõis elẽchi indifferẽter sic fallacia ignorantie elẽchi est 9ñs ad oẽs alias. S3 si capiat specialiter p ignorãtia quatuor vltimaz pticulaz aut alicui⁹ eaz sic ẽ fallacia special' q2 h3 causas appẽtie distinctas z causas defect⁹ ẽt distictas ab alijs

Petere id qđ est in principio ẽ quãdo conclusio que debet pbari sumitur in premissis. cu3 ergo idem sub eodem nomine non põt seip3 probare. vt homo currit. ergo hõ currit. i talibus ẽi est petitio principij. sed talis argumentatio est ridiculosa nec cadit sub arte. nec est petitio huius qđ ẽ i pricipio. Aliđ eni ẽ petẽ pricipiũ z aliđ ẽ petẽ illđ qđ erat i pricipio. q2 petere principium ẽ quando petitur ide3 sub eodẽ nomine. vt homo currit. g̃ hõ currit. z isto modo nulla ẽ fallacia. q2 non cõtinetur sub aliqua spẽ argumentationis. nec secundum veritatem. nec secundum apparentiam. sed talis petitio principij peccat contra sillogismu3 simpliciter dictũ. Sed petere illud qđ est in principio est quando idem petitur sub diuerso nomine. vt animal rationale currit. ergo homo currit. Uel sic Petere illud quod est in principio est quando minus notum sumitur ad probationem magis noti. causa apparẽtie huius fallacie est diuersitas conclusionis cum premissis. causa falsitatis est diuersitas eorunde3. Petit aũt illđ qđ est in principio quinq3 modis. vt patet octauo thopicorũ. Primo mõ qñ diffinitũ petit i diffinitiõe z e9. vt si dubitaretur. vtr3 homo curratvel nõ currat

fiat argumentum. aial rationale currit ergo homo currit. nulla ē ibi probatio qꝛ quādo alterꝝ dubitatur necesse ē alterū dubitari. ꝛ ita si sumat̄ vnū ad ꝓbādū aliud peccatum est. Secundus modus est quando particulare petitur in vniuersali. vt nulli⁹ homo currit. ergo sortes non currit. vel si aliquis debeat ꝓbare ꝙ omniū contrariorū est eadē disciplina. ꝛ assumat omnium oppositorū est eadē disciplina. ergo oīum contrariorū est eadē disciplina. hic petitur conclusio in premissis. Tertius mod⁹ est quando vniuersale petitur in particularibus. vt si aliquis debeat probare ꝙ omniū oppositorū est eadem disciplina ꝛ sumat istam. omnium contradictoriorū. contrariorū. ꝛ sic de aliis est eadē disciplina. ergo oīū oppositorū eadē est disciplina. vel sic. sortes currit. plato currit ꝛ sic de aliis. ergo oīs homo currit. Quartus modus est quādo coniūctū petit̄ in diuisis vel ecōtra. vt si aliqs debeat probare ꝙ medicina ē disciplina sani ꝛ egri. ꝛ dicatur sic. Medicina ē disciplina sani. ꝛ medicina est disciplina egri. ergo medicia ē disciplina sani ꝛ egri. Quintus mod⁹ ē quando vnū relatiuorū petitur in alio vt si quis debeat ꝓbare ꝙ sortes sit pr̄ platonis. probetur sic. plato est fili⁹ sortis. ergo sortes ē pater platonis. nō seqtur. qꝛ hoc assumitur qd̄ est probādū. Sciendum est ꝙ hec fallacia non impedit sillogismū īferentē sꝫ ꝓbātem. ita fallacia petitionis peccat ꝯtra sill'z.

¶ Circa hūc textū notādū ē primo ꝙ ꝯñr auctor determinat de fallacia petitionis ꝑncipij. Rōne cuius ꝑ diffinit petitionē ꝑncipij dicēs. Petitio ꝑncipij ē qñ idē sumitur ad ꝓbādū seipꝫ. U.i ꝑn^m ī ꝓposito vocat̄ illa ꝓpō quā opponēs a ꝑncipio itendit ꝓbare ꝯ rn̄dentē ꝛ ꝯdicit positioni rn̄dētis. Est āt duplex petitio ꝑncipij. quedā ē stati. alia ē ñ statim. Petitio ꝑncipij stati est qñ idē sub eodēꝫ noīe assumitur ad ꝓbandū seipꝫ. vt sic arguēdo hō currit. ergo hō currit. Et talis petitio ꝑncipij nō est fallacia eo ꝙ nullā hꝫ cām apparentie. ꝛ opponēs q sic arguit nō dr̄ petere ꝑncipiū ꝓpe. Petitio ꝑncipij nō stati ē qñ idē ꝫm eque vel magis dubiū assumitur ad ꝓbandū aliquā ꝯclōnē. Et pōt sic diffiniri fallacia petitionis principij ꝙ ē ydoneitas decipiendi ꝓueniens ex appenti diuersitate añtis ꝛ ꝯñtis pp quam credim⁹ añs eē noti⁹ ꝯñte ꝛ hr̄e ꝟtutē ꝓbatiuā ꝯñtis quā tñ nō hꝫ pp improbabilitatem. Uñ cā appentie h⁹ fallacie ē appēs diuersitas antecedentis ꝛ ꝯñtis. rōe cuius credimus añs hr̄e ꝟtutē ꝓbatiuā ꝯñtis. Sꝫ cā defectus h⁹ fallacie est identitas añtis ꝛ ꝯñtis pp quā añs nō hꝫ ꝟtutēꝫ ꝓbatiuā ꝯñtis. Uñ diffinitio pōt dupl'r considerari. Uno° īq̄ꝫtū īcludit ꝑn^a eēntialia diffiniti q̄ sūt cā passionū subiecti a diffinitōe. Et hoc mō sumit̄ locus demōstratiuus ꝛ nō dyaleticus. Alio° cōsideratur inq̄ꝫtū stat sub cōi intentione diffinitōis. ꝛ h̄ dupl'r. qr vno modo accipitur respcū ꝑdicatoꝝ q̄ notiori mō cōueniūt diffinitiōi q̄ꝫ diffinito. ꝛ sic a diffinitōe ad diffinitū sumit̄ loc⁹ dyaleticus. Alio° sumit̄ respcū ꝑdicatoꝝ que notiori mō cōueniunt ipi diffinito. ꝛ sic arguendo a diffinitione ad diffinitum causatur petitio principij.

Secundo sciēdū ē ꝙ petere ꝑncipiū in ꝓposito nihil aliud ē q̄ꝫ assumere ꝓpōēꝫ eq̄ vel magis dubiā ꝯclusione ad quā ꝯclusionē ꝓbandā ipa accipiebatur. Uñ aristo. istā fallaciam non vocat petitioneꝫ ꝑncipij. sed vocat petere id quod est ī principio qꝛ si ꝓprijs vellim⁹ nominibus vti. Petitio pricipij ē quando eadē ꝓpō assumit̄ ad ꝓbādū ipammet. Et ꝫm istā petitionē ꝑncipij vt ꝑus dcm̄ est nō assumitur aliqua fallacia. Sꝫ petere id qd̄ ē in pricipio ē cū aliqs nitit̄ ꝓbare aliq̄ꝫ ꝯclōneꝫ ꝑ aliā ꝓpōēꝫ eq̄ vel magis dubiā ꝯclōe. iō hec fallacia peccat in ꝓbatōe. qꝛ si aliqs sillogismus nō habeat añs notius ꝯñte dicim⁹ īeē petitionē pricipij. Et ita palogismi h⁹ fallacie deficiunt a vero elencho. qꝛ non sunt ꝓbatiui sue conclusionis. Ex isto sequitur ꝙ nisi concurrat aliqua fallacia oēs palogismi hui⁹ fallacie hn̄t bonā ꝯñam illatiuā sed non ꝓbatiuā. Et modi hui⁹ fallacie multis modis pñt assignari. Uñ ꝫm aristo. secūdo priorum tres sunt modi huius fallacie. Prim⁹ ē communis demōstratori ꝛ dyaletico. ꝛ talis ē. si

premissa sumpta sit eque vel magis dubia ꝯclusione sicut si aliquis intendat demonstrare istã. ois asinus est corruptibilis. ⁊ arguatur sic. omne hoīs mām est corruptibile. ois asinus habet materiã. ergo omnis asinus est corruptibilis. maior ibi est magis dubia conclusione. nulli enim dubitant de conclusione. sed multi dubitant de maiore. Et pp hoc dixerunt aliqui celum non habere mãm sicut dicit aueroīs. Alij vero dixerunt ipsũ habere materiam ⁊ ₛm eos maior esset falsa. Secundus modus est ꝓprius demonstratori ⁊ est iste. si ad demõstrandum aliquã ꝓpositionẽ assumatur aliqua ꝓpositio demonstrabilis indemonstrata quantumcũq; sit vera ⁊ necessaria in tali casu petitur pncipium. pꝫ sic. ois demõstratio dꝫ ꝓcedere ex pmis veris ⁊ immediatis aut ex talibus que per aliq̃ pma vera ⁊ immediata sue cognitionis pncipium sumpserunt. sed talis demonstratio que ꝓcedit ex aliqua ꝓpõe demonstrabili indemonstrata nõ est huiusmodi. ergo. ⁊c̃. Tertius modus est qui ꝓpe peccat contra demonstrationem propter quid ⁊ talis est. si arguatur a posteriori quantũcunq; pmisse sunt notiores conclusione. vt si demonstrator ꝓposuerit aliq̃ ꝓpõnem demõstrare pp quid ⁊ ꝓcedit a posteriorib⁹ tũc sibi rñdetur q petit pncipium. q: non ꝓbat suã ꝯclusionẽ a pori ⁊ hi modi breuiter tanguntur ab aristotele 2° poꝝ. istis tñ tribus modis potest superaddi quartus.

Tertio sciendũ est q quãdocũq; opponẽs accipit pmissam ex qua videtur rñdenti q ex illa sequatur conclusio ꝯ ipm. rñdens autẽ debet negare ⁊ dicere opponẽti q petit pncipium. quia eiusdem opinionis est concedere ꝯclusionem quã intendit ꝓbare opponens ⁊ pmissam quam assumit. Et sub isto modo ꝯphendũtur modi quos ponit aristo. 8° topicoꝝ cum aliquib⁹ aliis. Primus est. si diffinitio petatur in diffinito vel econtra. Secundus est. si partes in quantitate petantur in suo toto. Tertius est. si totum in quantitate petatur in suis partibus. Quartus est. si vnũ relatiuoꝝ petatur in reliquo. Quintus est. si cõiũctum petatur in diuiso vel econtra. Et non solum sub isto quarto modo continentur isti quinq; modi. imo ⁊ multi alij. puta quando species petitur i genere vel econtra vt si causa petatur in effcũ vel econtra. Et ita quasi per omnes locos dyaleticos possit fieri petitio pncipij. ideo tot sunt modi sub isto quarto modo quot modis contingit antecedens esse notius consequente. ⁊ hoc contingit tribus modis. p quando maior est notior cõclusione. 2° econtra quando minor est notior conclusiõe. 3° quãdo totale antecedẽs nõ est noti⁹ ꝯñte ⁊ hi i idẽ redit cũ modis ab auctore positis in textu.

Sed contra predicta arguitur primo sic omnes paralogismi peccãt in materia aut in forma. sed paralogismi hui⁹ fallacie non peccant in materia. quoniam aliquãdo petitio pncipij procedit ex veris ⁊ probabilib⁹ nec peccant in forma cum conclusio de necessitate sequatur. ergo petitio pncipij non debet enumerari inter fallacias. ¶ Secundo arguitur sic. A diffinitione. a toto in quantitate. a toto vniuersali sumitur locus dyaleticus. ğ nõ sophisticus. ¶ Tertio arguitur sic. A diuisis ad coniuncta sumitur fallacia accidentis ergo non petitionis principij. ¶ Quarto arguitur sic. In paralogismis huius fallacie antecedens non est notius consequente. nec apparet cum idem ₛm rem ⁊ vocem non appareat notius alio. ergo in ipis non ꝯmittitur hec fallacia. cum in omni fallacia oporteat esse causã apparentie ⁊ causam defectus.

Ad rationes Ad primam dicitur q paralogismi h⁹ fallacie peccant i materia. ⁊ q̃uis petitio pncipij aliquãdo ꝓcedit ex probabilibus in se ⁊ ₛm se non tamen ex ꝓbabilibus in ordine ad aliud. q: ille pmisse non sunt notiores conclusione. ¶ Ad secundam dr̃ q ab omnibus illis sumitur locus dyaleticus si arguatur respectu predicatoꝝ que notiori mõ cõueniunt terminis in antecedente positis q̃ in consequente. si vero aliter arguatur committitur fallacia. ¶ Ad tertiam dicitur q si indebite arguatur a diuisis ad coniuncta sic q ex diuisis non sequat̃ coniunctum fit fallacia accidentis. sed si argueretur debite quo ad illationem ⁊ antecedens nõ esset notius consequente: committeretur hec fallacia. ¶ Ad quartam dr̃ q in palogismis in quibus antecedens est idem ₛm rem ⁊ vocem consequẽti non committitur hec fallacia. quia ibi nulla ẽ cã apparentie. Sed in istis in quibus antecedens est idem ₛm rem consequenti ⁊ differt ab eo ₛꝫ vocẽ tunc committitur hec fallacia quia ibi est apparens probabilitas.

De fallacia ꝯsequẽtis dicẽdũ ẽ. Scd̃m ꝯñs fiũt paralogismi eo q credimus consequẽtiam conuerti que non conuertit̃. Fallacia cõseq̃ntis est ydoneitas decipiẽdi ꝓue

niens ex apparentia ꝯsequentis ꝯuerse
que nō cōuertit. Cā apparētie hui⁹ falla
cie ē ꝯueniētia vnius consequentie vere
ad aliā nō verā. causa falsitatis est diuer
sitas eorūdē. ⁊ sciēdū ꝙ bn̄ tenet argu/
mentū a positōe antecedētis ad positōꝫ
ꝯn̄tis. Hui⁹ fallacie tres sunt modi. Pri
mus mod⁹ ē qn̄ arguit̄ a destructiōe an̄
cedētis ad destructōeꝫ ꝯsequentis. vt si
hō est aial ē. ergo si hō non ē animal nō
est. vel a positione cōsequētis ad positi
onē an̄tis. vt si mel ē rubeū ē. ℥ si rubeū
est mel est. Ad istū eni modū reducunt̄
omnes praue argumentatōes ab iferio
ri ad superi⁹ destructiue. Vn̄ quotiēscū
qꝫ fit ꝓcessus ab iferiori ad superi⁹ cuꝫ
distributiōe superiorꝝ. vt ois hō currit.
ergo oē animal currit. ibi ꝯmittitur ista
fallacia. vel nullus hō currit. ergo nul/
lum aial currit. Scd̄s mod⁹ solet poni
ab isufficiēti iductōe singulariuꝫ. vt sor
tes ē aial ⁊ ecōuerso. plato est aial ⁊ ecō
uerso. ergo ois hō est aial ⁊ ecōuerso. h
enumerant̄ oēs singulares illi⁹. ois hō ē
aial. ⁊ nō h⁹ oē aial est hō. que significā/
tur p cōpositiōeꝫ h⁹ q̄ō est ecōuerso ad
hāc ois homo est aial. Tertius modus
ꝯuenit a cōiter accidētibus. ⁊ dicuntur
cōiter accn̄tia q̄ se aliqn̄ ꝯsequunt̄ ⁊ ali/
qn̄ non vt ille ē ꝯptus. ℥ est adulter. Si
milr̄ hic. Musa ⁊ poeta silr̄ t̄minant̄. sꝫ
musa ē femini gn̄is. ℥ ⁊ poeta. Nō seq̄t
ꝙ idētitas gn̄is ⁊ terminatōis aliquādo
se cōsequunt̄ ⁊ aliqn̄ nō. eo ꝙ nō est in
oibus. sed in aliquibus. Si aliquis di/
cat ꝙ in hoc vltimo tertio modo non te
net econuerso. vnde ibi non est conse/
quentia. Dicendum est ergo ꝙ secun/
dum quosdam sumitur consequentia
communiter ad consequentiaꝫ necessa
riam ⁊ probabilem. ⁊ in istis non sumi
tur cōsequētia necessaria sꝫ ꝓbabilis. ta
liter autem ordinant̄ isti modi ab aristo
tele isto modo ordinato.

¶ Circa hūc textū notandū est p̄mo ꝙ ꝯn̄r hic au
ctor noster det̄miat de fallacia ꝯn̄tis. Rōne cuius
p̄mo videndū est qd sit an̄s ⁊ ꝯn̄s. Antecedēs eniꝫ
est ꝓpō cathegorica vel ypothetica iferens ꝯclusio
nem. sꝫ ꝯn̄s. est ꝯclusio illata ex an̄te. Et ꝯn̄a ē ha/
bitudo an̄tis ad ꝯn̄s. relatiōe cui⁹ hitudis an̄s ifert
ꝯn̄s. Est aūt duplex ꝯn̄tia. s. ꝯn̄a simplex ⁊ ꝯn̄a vt
nunc. Cōseq̄ntia simplex ē que tenet p oi t̄pe ita ꝙ
simplr̄ est ipo͛e an̄s eē vex̄ sine ꝯn̄te. Cōseq̄ntia āt
vt nūc est q̄ tꝫ p aliquo determinato t̄pe ⁊ p oi. vt
hic ois hō currit. ℥ sortes currit. ip̄a eniꝫ ē bona t̄m̄
p eo t̄pe quo sortes ē. ¶ Et itex̄ ꝯn̄a simplex diui
dit̄ qr quedā est mere simplex. Alia est ꝯposita. Et
dr̄ simplex vel cōposita denoiatiōe extriseca. Con
sequētia simplex mere est qn̄ ex vno solo antecedē
te iferit̄ vnū ꝯn̄s. Et ꝯposita ꝯn̄tia hꝫ fieri quattuor
modis. Primo mō arguēdo a positōe an̄tis ad po
sitionē ꝯn̄tis. Scd̄o fit arguendo a positione ꝯn̄tis
ad pōnē an̄tis. vt si hō est aial ē. sꝫ aial est. ergo hō
ē. ⁊ ibi ꝯmittit̄ hec fallacia. Tertio mō fit a destru
ctione ꝯsequētis ad destructōeꝫ an̄tis. vt si hō est
aial est. sꝫ nullū aial est. g° null⁹ hō ē. ⁊ istis duobus
modis. s. p̄mo ⁊ tertio ē bona ꝯn̄a. Quarto mō ar
guendo a destructōe an̄tis ad destructōem ꝯn̄tis.
vt si hō est aial est. sꝫ null⁹ hō est. g° nullū aial est. et
ibi cōmittit̄ hec fallacia. Ex p̄dictis sequit̄ ꝙ ꝯn̄tia
simplex ē duplex. qr q̄dā opponit̄ ꝯn̄e vt nūc. Alia
ē q̄ opponit̄ ꝯn̄tie cōposite ⁊ sic accipit̄ hic.

Secundo Sciēdū ē ꝙ fallacia ꝯn̄tis sic dif
finit̄. ē ydeonitas decipiēdi ꝓue
niēs ex apparenti ꝯuertibilitate ꝯn̄tis ⁊ an̄tis. q̄ t̄n̄
sunt cōiter diuerse iter se. Et cā apparētie hui⁹ est
apparēs cōuertibilitas an̄tis ⁊ ꝯn̄tis. ꝓpter quam
credim⁹ ꝙ sicut an̄s ifert cōsequēs ita eꝯ. s. ꝙ ꝯn̄s
iferat antecedēs. Cā vo defect⁹ ē diuersitas ante/
cedētis ⁊ ꝯn̄tis. rōe cui⁹ ꝯn̄s nō ifert an̄s sicut econ
tra. Et q̄uis s̄m hāc fallaciā qn̄qꝫ arguat̄ a destru
ctōe an̄tis ad destructōeꝫ ꝯn̄tis. qr tamen opposi
tū cōseq̄ntis seq̄t ad oppositū an̄tis. iō equalenter
arguit̄ a genere ad sp̄eꝫ. ⁊ ideo ip̄a dicitur fallacia
ꝯn̄tis. Et ipsi⁹ tres sūt mōi. Prim⁹ ē arguēdo a de
structōe an̄tis ad d̄structōeꝫ ꝯn̄tis. vt si hō ē aial ē.
sꝫ nullus hō ē. g° nullū aial ē. ⁊ etiam arguendo a
positōe ꝯn̄tis ad positionē an̄tis. vt si hō est aial est
sꝫ aial est. g° hō ē. Et penes hūc moduꝫ peccāt oēs

isti palogismi q fiūt ab iferiori ad supius negatiue vt asin⁹ non ē homo. g° asin⁹ ñ ē aial. aut ēt i tminis negationē icludētib⁹. vt sortes differt a platone. g̃ differt ab hoie. sortes icipit eē alb⁹. g° icipit eē colorat⁹. Etiā penes hūc modū peccāt oēs iste ɔñe q̄ fiunt a supiori ad inferi⁹ affirmatiue. aut q̄ fiūt ab iferiori distributo ad supi⁹ distributuз. Exēplū pmi. vt aial ē. g° homo ē. exēplū scdi. vt oīs hō currit. g° oē aial currit. Et i oibus istis dȝ negari ɔsequentia ostendendo causam quare non habet.

Tertio Sciēdū ē q̄ scd̄s mod⁹ hui⁹ fallacie fit arguēdo ab insufficiēti enūeratōe singłariū ad suā vłez. vt sic arguēdo sortes currit plato currit guillerm⁹ currit. g° ois hō currit. vł sic. sortes hȝ pedes. brūell⁹ hȝ pedes. g° oē aial hȝ pedes. Vł sic: hō fuit i archa noe. equ⁹ fuit i archa noe leo fuit i archa noe. ꝛ sic de singulis spēbus aialis. ergo oē aial fuit i archa noe. Silr si pbeť q̄ ois hō videt oēȝ equū sic arguēdo. ille hō videt illū equū ꝛ ille hō videt illū equū. g̃ ois homo vidȝ oēȝ equū. ɔmittiť fallacia ɔñtis ab. isufficiēti enumeratione singulariū. ¶ Ad sciēdū āt quō dȝ fieri enumeratio singulariū i illis ppōnib⁹ poniť hec regła. Ois ppositio i q̄ poniť signū vłe affirmatiuū tam a parte subiecti q̄ȝ a pte p̄dicati potest iduci a pte subiecti tm̄. ꝛ tūc totū p̄dicatū dȝ de quolȝ subiecto singulari affirmari. ideo illa dȝ sic induci. ois hō videt oēȝ equū ab istis singularib⁹. sortes videt oēȝ equū plato videt oēȝ equū. ꝛ sic de singulis hoibus. ergo oīs homo videt oēȝ equū. ¶ Scd̄o pōt fieri inductio a pte p̄dicati tm̄. ꝛ tūc oīa singularia predicati debēt p̄dicari diuisiȝ de subiecto ve ꝛ vłr sumpto. ideo p̄dcā ppositio sic iduciť. ois hō videt hūc equū ois hō videt hūc equū. ꝛ sic de alijs. g° ois hō videt oēȝ equū. ¶ Tertio mō potest fieri iductio a pte vtriusq̄ȝ. ꝛ tūc de quolȝ supposito subiecti p se sūpto sub eo debēt affirmari oīa singularia p̄dicati. vt sortes videt illū equum ꝛ illum equum. ꝛ sic de alijs equis. ꝛ plato videt illuȝ equuȝ ꝛ illū. ꝛ sic de alijs. ꝛ cicero vidit illum equum ꝛ illum ꝛ sic de alijs. tā hoib⁹ q̄ȝ equis. g° ois hō videt omnē equuȝ. ¶ Terti⁹ mod⁹ hui⁹ fallacie fit arguēdo in coiter accidētibus. s. i illis que non ne͂cario se iuicē consequunť. vt sortes ē compt⁹ ergo ē adulť. vel sic sortes ē magn⁹. ergo est fortis. sortes ē pulcher: ergo ē bon⁹. in omnib⁹ istis ɔña non valet. quia lȝ ista accidētia q̄ñq̄ȝ se consequātur non tm̄ de necessitate.

Sed contra p̄dicta arguiť. Pmo sic. ɔñs est de intellectu antecedentis. ergo destructo antecedēte destruiť ɔñs. ꝛ p cōsequēs a destructiōe añtis ad destructionē ɔñtis est bona ɔña ¶ Scd̄o arguiť sic. posito posteriori de necessitate p̄us poniť. sȝ ɔñs est posteri⁹ añte. g° a positione ɔñtis ad positionē añtis ē bona ɔñtia. ¶ Tertio arguiť sic. singularia sufficiēter enumerata sequūtur ad suū vłe. g° arguendo ab isufficiēti enūeratione singulariū ɔmittiť prim⁹ modus. ꝛ p ɔñs p̄m⁹ mod⁹ ꝛ scd̄s mod⁹ ñ distigunntur. ¶ 4°. arguiť sic. a coiter accñtib⁹ ē bon⁹ loc⁹ dialetic⁹ ergo sic arguēdo nō sumitur terti⁹ modus hui⁹ fallacie.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ negādo ɔñam q̄ȝ ɔñs non solū icluditur i añte. sȝ ēt i alijs m̄łtis. g̃ destructo añte ɔñs adhuc manet i illł. Ad 2^am^ dr̄ q̄ posito posteriori fȝ nāȝ pōiť p̄us. nō tm̄ oȝ ō posteriori fȝ tp̄s. ɔñs āt fȝ nāȝ ē p̄us añte. iō posito añte poniť ɔñs ꝛ nō eɔ̄. Ad 3^am^ dr̄ q̄ arguēdo ab isufficiēti enūeratōe arguiť a pōne ɔñtis ad pōnē añtis. sȝ ñ solū sumiť cā appentie a pte ɔuēiētie añtis ꝛ ɔñtis. sȝ ex pte idētitatis singłariū cū vłi suo. Ad 4^am^ dr̄ q̄ i arguēdo a cōiť accñtib⁹ q̄ sese ne͂cio ɔsequūtur ē bon⁹ loc⁹ dialetic⁹. sȝ arguēdo ab illł q̄ se ɔtigenť ɔsequunť ē loc⁹ sophistic⁹ penes 3^m^ mōȝ h⁹ fallacie q̄ q̄dāmō possȝ dici dialetic⁹

¶ Sequiť de fallacia f̄m nō cāȝ vt cāȝ.

D cui⁹ euidentiā sciendū q̄ duplex est sillłs. s. ostensiuus ꝛ ad

a impołe. Ostensiuus est qui hȝ vnā solā cōclusionē. Sillogismus vero ad ipołe est q̄ñ aliquis sillogistice duciť ad impołe ꝛ ppter hoc iterimiť aliqua p̄missaꝝ que erit cā illius impołis. vñ iste sillogism⁹ semp hȝ duas cōclusiōes vt cū diciť. est ne hō asinus. hoc ɔcesso. cōtra nullus asinus ē aīal rōnale mortale. hō est asinus. ergo hō non est aial rōnale mortale. sȝ hoc ē ipołe. ergo ꝛ ista hō est asinus. ꝛ ille sillogismus ē in q̄rto mō prime figure. Sciendū est enim q̄ non causa vt causa semp fit i sillogismis ad ipossibile. Fallacia aūt scd̄m ñ causā vt causam fit q̄ñ nō causa poniť vt cā. ꝛ ppter hoc appet sequi ipossibile. ꝛ illud quod appet eē causa interimiť. vt si q̄rať ē ne brunellus hō. quo ɔcesso.

cõtra. nullus asinus est aial rõnale mor tale. ſʒ hõ ē asinus ꝛ brunellus est hõ. ğ hõ nõ ē aial rõnale. hoc aũt est ipoſ̃e. ğ brunellus nõ ē hõ. In hac eni dicta ar gumẽtatione ē nõ cã vt cã qꝛ interimitur id qd̾ appet eẽ cã ꝛ non ē. scilicet brũel lus ē hõ. cã appentie huius fallacie est ꝯueniẽtia huius qd̾ appet eẽ cã ꝛ non ē cũ eo qd̾ est cã. cã falsitatis est diuersi tas eorundẽ. tale eni exẽplũ põit aristo teles huius fallacie. sunt ne aia ꝛ vita idẽ. quo cõcesso. contra. mors ꝛ vita sũt cõtraria. sed mors est corruptio. ğ vita generatio. ꝛ p ꝯñs viuere est generari. ſʒ hoc est ipoſ̃e. qꝛ quicquid viuit nõ ge neratur. sed generatũ est. ğ aial ꝛ vita nõ sũt idẽ. hec ꝯclusio peccat ſm cãʒ vt cãm. ex hoc eni ꝙ aia ꝛ vita sũt idẽ nõ sequit̃ ipoſ̃e ꝛ ita non dʒ interimi. ſʒ ista mors ꝛ vita sũt ꝯtraria. qꝛ in oĩbus his id qd̾ nõ est cã appet eẽ cã. qꝛ cõicat in termis cũ aliquibus ꝓpõnibus ex qui bus sequit̃ ipoſ̃e. Ex his pʒ ꝙ ista fal lacia nõ fit i sillogismo ostẽsiuo. vt oĩs hõ currit. sortes est hõ ꝛ sol ē i cãcro ğ sortes currit. hic nõ ē fallacia cãe vt cãe. qꝛ hec ꝓpositio sol est i cãcro non ē cã neqʒ apparet esse causa sicut apparet in sillogismo ad impossibile.

¶ Circa hũc textũ notãdũ est p̊ ꝙ ꝯñr auctor de termiat de fallacia ſm non cãm vt cãm q̃ hʒ fieri i sillogismo ad ipoſ̃e. Est aũt duplex sillogism⁹. s. ostẽsiu⁹ ꝛ ad ipoſ̃e. Sillogism⁹ ostensiu⁹ dr̃ qui ex vnico ꝓcessu ꝛ duab⁹ p̃missis ifert suã ꝯclusionẽ Sʒ silľs ad ipoſ̃e est q ex p̃missis ifert vnũ mani feste falsũ ex cuius falsitate interimit̃ aliq̃ p̃missa rũ ꝛ ꝓbat̃ oppositũ illi⁹ p̃misse. Ex quo pʒ ꝙ sillo gism⁹ ad ipoſ̃e semꝑ hʒ aliquã p̃missaꝝ falsã eo ꝙ ꝯclusio ei⁹ semꝑ est falsa et ex veris nõ seqt̃ falsũ ¶ Vñ i silľo ad ipoſ̃e sũt duo ꝓcessus. Prim⁹ ē ex eo ꝙ ꝓcedit̃ a p̃missis falsis ad ꝯclusionẽ falsã ꝛ iste ē sillogisticus ꝛ põt ꝟe i eo eẽ aliqua fallacia Secundus ē ex quo ꝓcedit̃ a falsitate ꝯclusionis ad interimẽdũ ꝓpõnẽ q̃ ē cã ei⁹ falsitatis ꝛ isto se cũdo mõ fit fallacia ſm nõ cãm vt cãm. Dr̃ aũt cã i ꝓposito illa p̃missa q̃ facit illationẽ ꝯclusiõis qua remota nõ ãplius sequit̃ ꝯclusio. Sʒ p̃missa non cã dr̃ p̃missa q̃ non opat̃ ad illationẽ ꝯclusionis sic ꝙ ipa remota nõ min⁹ seqt̃ ꝯclusio. Sed nõ cã vt cã dr̃ p̃missa nihil faciẽs ad illatiõeʒ ꝯclusiõis q̃ tñ appet aliqd facere ad illationẽ conclusiõis ꝑꝑ ali quã ꝯueniẽtiã quã hʒ i aliquo t̃mino ꝯclusiõis. Sʒ fallacia a nõ cã vt cã sic diffinitur ꝙ ē deceptio ꝓ ueniẽs ex cõueniẽtia p̃misse nõ cãe vt cãe cũ con clusiõe illata. ꝑꝑ quã ꝯueniẽtiã credim⁹ p̃missã nõ cãm eẽ cãm illatiõis ꝯclusiõis. Ex quo vlteri⁹ cre dim⁹ ꝯclusionẽ eẽ falsã ꝑꝑ similitudinẽ p̃misse nõ cãe vt cãe. Cã ꝟo appentie huius fallacie est falsi tas ꝯclusionis ꝛ cõueniẽtia ei⁹ cũ p̃missa nõ cã vt cã. Cã ꝟo defectus ē veritas p̃misse nõ cãe vt cãe: ꝛ etiã eo ꝙ p̃missa nõ cã vt cã nihil opatur ad illa tionẽ ꝯclusionis. ꝛ ita pʒ ꝙ ista fallacia fit in regre su i cõclusione facta qua concludim⁹ p̃missam non cãm vt cãm eẽ falsã ex illa conclusione falsa. vt si arguatur sic. oĩs asin⁹ est rudibiľ. oẽ aial ē asinus oĩs homo est aial. ergo oĩs hõ est asinus. Ista pro positio oẽ aial est asin⁹ est p̃missa cã qꝛ ea remota amplius nõ seqtur cõclusio. ſʒ ista oĩs asin⁹ ē rudi biľ ē p̃missa nõ cã qꝛ ipa remota vł nõ posita ñ mi n⁹ seqtur ꝯ°. appet tñ aliqd facere ad illationẽ cõ clusiõis. iõ si credatur ꝙ ꝯ° sit falsa ꝑꝑ falsitatẽ p̃ misse non cãe vt cãe decipitur ꝑ hanc fallaciam.

Secundo sciendũ est ꝙ duo sunt modi hu ius fallacie. Primus ē qñ p̃missa nõ causa cõuenit cũ p̃missa cã i subo. vt hic. oĩs asin⁹ est rudibiľ. oẽ aial est rudibile. oĩs hõ est aial ergo oĩs hõ est rudibiľ. Et tunc fit regressus ad in terimẽdum hanc oĩs asin⁹ est rudibiľ. ꝛ male fit re gressus. ideo ꝯmittitur hec fallacia. Et soluit̃ iste paralogismus negãdo ꝯñaʒ eo ꝙ male fit regres sus ad interimendũ premissam falsam qꝛ illa ꝯ° non est falsa ꝓpter falsitatem premisse non cãe vt cãe ſʒ qꝛ alia premissa falsa est causa falsa. ¶ 2⁹ modus est qñ premissa non causa ex parte sui pre dicati ꝯuenit cum premissa causa. vt arguendo oĩs asinus est rudibiľ. omne rudibile ē hõ. brunel lus est rudibiľ. ergo brunellus ē homo. ꝯ° est falsa ergo aliqua p̃missarum ꝛ nõ alia q̃ ista. oĩs asinus ē rudibiľ. ergo ipa falsa. Respondẽdum est ꝙ hic male interimitur qꝛ loco premisse cause interimi tur p̃missa ñ cã. s. ea q̃ ñ est cã taľ ipossibiľ illati. Et ad fallaciã hãc reducit̃ argumẽtũ qd̾ ex possibilib⁹ sibi iuicẽ icõpossibilib⁹ isert̃ ꝯ° icõpossibilis. vt si sic

arguat᷑. h̄ē album. h̄ ē nigrū. ğ albū est nigrū. ꝯña ē ipossibil᷑. ğ aliqua p̄missaꝝ. ᷑Rn̄det᷑ negādo ꝯñam qꝛ cā illi⁹ iposs.bilitatis nō est ipossibilitas alicuius p̄missaꝝ sꝫ est icōpossibilitas p̄missaꝝ inter se.

Tertio sciēdū ē ꝙ ad h̄ ꝙ copulatiua sit impossibil᷑ nō regrit᷑ ꝙ aliq̄ ps ei⁹ sit impossibil᷑ sꝫ sufficit ꝙ ptes ei⁹ sint icōpossibiles dū/tñ termini teneātur vniuoce. nā ista ē ipossibil᷑ sortes currit ꝛ nō currit. ꝛ tñ ptes ei⁹ sūt possibiles sꝫ se iō nō dr̄ ipossibilis. sꝫ qꝛ vna illaꝝ ptiū est alteri icōposs.bil᷑. Dicit᷑ vlteri⁹ ꝙ si ꝯñs ē ipossibile necē ē antecedēs illi⁹ ꝯñtis eē ipoł'e al's ꝯña nō valeret iō bene sequit᷑. ꝯ⁹ est ipossibil᷑. ergo totale añs est i/poł'e. Sꝫ nō seq̄t᷑. ergo aliq̄ p̄missarum est ipossibilis. Dicitur ğ applicādo ad ꝑpositū ꝙ defect⁹ ꝑ/ueniēs p istā fallaciaꝫ ē ex eo ꝙ credim⁹ ꝙ nō est poł'e ꝯclusionē eē falsā gn aliqua p̄missaꝝ ñ sit falsa. h̄ tñ ē falsū qꝛ ad ipossibilitatē ꝯclusiōis sufficit ꝙ totale antecedēs sit ipossibile. Sꝫ ñ oꝫ ꝙ si tale ꝯñs sillogismi sit ipoł'e ꝙ etiā aliqua p̄missaꝝ sit i/possibil᷑. imo sufficit ꝙ vna p̄missa sit alt̄i icōpossibilis. nec est simile d̄ ipossibilitate ꝛ falsitate. qđ pꝫ qꝛ ipoł'e ē totale antecedēs sillogisticū eē falsū gn aliqua p̄missaꝝ sit falsa qꝛ copulatiua nō pōt esse falsa cuiusmodi est añs gn aliqua ps eius sit falsa. iō bene sequit᷑. cōclusio est falsa. ergo aliqua p̄missaꝝ est falsa. sꝫ nō sequit᷑. ꝯclusio est impossibis. ergo aliqua p̄missaꝝ est ipossibilis. sed bene sequit᷑ ꝯclusio est ipossibilis. ğ⁹ totale añs impossibile.

Sed cōtra p̄dicta arguit᷑. Prio sic: In q̄libet fallacia ꝯclusio vr̄ ꝓbari p p̄missas q̄ nō ꝓbatur. ergo i oi fallacia est fallacia s̄m non cām vt cām ꝛ p ꝯñs non distinguit᷑ ab aliis. ¶ Scđo arguitur sic. Sicut se hꝫ ens ad non ens ita cā ad non cām. sꝫ ens ꝛ non ens nullo mō ꝯueniūt inter se. ergo cā ꝛ nō cā nullā h̄nt cōueniētiā int᷑ se. ¶ Tertio arguitur sic. ista fallacia ꝓuenit ex pte p̄misse non cāe. sꝫ illa sēper ponitur in p̄ discursu sillogismi ad ipoł'e s̄m p̄muꝫ ꝓcessū eius. sꝫ ille ꝓcessus est ostēsiuus. ergo fallacia cōmittit᷑ in tali sillogismo iquātuꝫ est ad ipoł'e. ¶ Quarto arguitur sic. fallacia s̄m non cām vt cāꝫ est bonus sillogismus. ergo ipa nō debet dici fallacia.

Ad rōnes Ad p̄mā dr̄ ꝙ nō cā capitur dupl'r. vno mō general'r ꝓ omni illo qđ nō est cā nec vr̄ eē cā. ꝛ sic quelibet fallacia est non cā vt cā. Alio mō capitur special'r s̄m ꝙ p̄us diffinita est. ꝛ sic solū repit᷑ i hac fallacia. ¶ Ad secūdā dr̄ ꝙ ꝗuis nō ens nūq̄ sit ens. simil'r ꝗuis premissa non cā nūq̄ sit cā. tñ pōt apparere causa

¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ lꝫ hec p̄missa nō cā pōat᷑ in p̄mo discursu sillogismi ad imposibile ꝛ i eo sit cā appa/rētie tamē nō sumitur hec fallacia nisi in vltio processu cū ibi sit cā defect⁹ destruēdo p̄missā q̄ nō est cā cōclusiōis. ꝛ secūdum illū processum talis sillogismus ducitur ad impossibile. ¶ Ad quartā dicitur ꝙ in sillogismo in quo est fallacia nō cause vt cause sunt duo processus. primus est sillogisticus ꝛ ille est bonus nec ibi est aliqua fallacia. Ali⁹ ē i q̄ itermittitur aliqua p̄missaꝝ que nō est cā illius cōclusionis. ꝛ in illo est hec fallacia.

Ropō plures : ē illa in q̄ plura p p̄dicant᷑ de pluribus. vł' plura de vno. vł' vnū de pluribus. vt sortes currit ꝛ disputat. vł' sic. ē ne hic ꝛ hic hō d̄mōstrato sorte ꝛ brūello. vel sortes ꝛ plato currūt ꝛ disputāt. Propositio aūt vna ē in qua vnū p̄dicat᷑ de vno. ꝛ hoc quadrupl'r siue vnū numero. vt hō ē risibilis. siue vnuꝫ specie. vt sortes est hō. siue vnū genere. vt sortes ē aīal. siue vnū secūdū prius ꝛ posteri⁹ vt hō ē ens. aīal ē sanū. siue p̄dicantur plura ex quibus fit vnū. vt hō ē aīal ratiōale mortale. Secūdū plures interrogatiōes fiūt paralogismi qñ ad iterrogationes plures dat᷑ vna respōsio. Causa apparētie huius fallacie est vnitas int᷑/rogatiōis cōplexe. cā falsitatis ē pluralitas ipi⁹. Duo sūt modi huius fallacie Primus modus ē qñ plura i singulari numero subijciuntur vel predicant᷑ vt hic. ē ne hic ꝛ hic hō demōstrato sorte ꝛ brunello. si dicatur sic. ğ brunellus est hō. si non. ergo sortes nō est hō. nō bene eni respondit qñ fecit responsionē vnam ad interrogationes plures. sꝫ debet respondere verum est ꝓ vno ꝛ falsū ꝓ reliquo. Secundus modus est qñ plura in plurali numero subijciunt᷑ vel predicantur. vt sunt ne ista bona vł' non bona. demonstratis bono ꝛ non

bono. ſi dicit bona. ꝫ bonum ē malū. ſi
nō bona. ꝫ bonū nō eſt bonū. debuiſſet
eni reſpōdere. bonū eſt bonū. ⁊ maluꝫ
ē malū. Si aūt cōcedat aliquis hō dari
diffinitiones ſimili modo ī ſingulari ⁊
plurali. vt cecū ē aptū natū videre ⁊ nō
videt. ⁊ ceca ſūt apta nata videre ⁊ nō
vidēt. ñ effugiet redargutiōeꝫ demon
ſtrato vno ceco ⁊ altero vidēte. ⁊ dica
tur ſic. ſūt ne illa ceca vel non ceca. Si
ceca. ꝫ illud ē cecū demōſtrato vno vi-
dēte. nō eni dicebat illū eē cecum ⁊ illū
eē vidētē. ſꝫ dabat vnā reſpōſionem eo
ꝙ conceſſit ꝙ ſimilꝛ daretur diffinitio in
ſingulari numero ⁊ plurali.

¶ Circa hūc textū notandū ē p̈ ꝙ hic ꝯñr auctoꝛ
dtermiat d̄ fallacijs ſꝫ plēs iterrogatiōes vt vnā
⁊ ad hoc oſtēdēdū pꝛimo diffinit ꝓpōnē plures. d̄
inde oñdit qd ē propō vna. Dicit gͦ. p̄mo ſic. ꝙ ꝓ-
poſitio plures eſt illa ī qua plura p̄dicantur d̄ vno
aut vnū de pluribꝰ. aut plura de pluribꝰ. exēpluꝫ
p̄mi. vt ſoꝛtes currit ⁊ diſputat. exēplū ſecūdi. vt
ſoꝛtes ⁊ plato currūt. exēplū tertij. vt ſoꝛtes ⁊ pla
to currūt ⁊ diſputāt. ⁊ dr̄ ꝓpō plures qꝛ ibi ſt̄ plēs
ꝓpōnes p̄dicati cū ſubo. vel ſaltē deſignātur eſſe
⁊ ꝑ oppoſitū. Propō vna eſt illa ī qua p̄dicaꝛ vnū
de vno. ſiue ſit vnū numero ſiue vnū ſpecie. ſiue
vnū genere. ſiue accidēte ⁊ ſic de alijs. ¶ Uñ ꝓ-
poſitio plures pōt capi dupl̄r. vno mō gñalr̄ pꝛo
oi illa ꝓpōne ī qua nō p̄dicaꝛ vnū de vno deſigna
to ꝑ modū viꝰ. Alio mō capiꝛ ſtricte ꝓ omni illa
ꝓpōne ī qua p̄dicanꝛ plura ꝑ modū pluriū d̄ vno
vel vnū de pluribus. ⁊ ſic capitur hic. Uñ fallacia
ſm plures in terrogationes vt vna ſic diffiniꝛ. Eſt
ydoneitas decipiēdi ꝓueniēs ex ꝯuenientia ī ter
minis ꝓpōnis plures cū ꝓpōne vna q̄ tñ ſūt inter
ſe differētes. Et cā appentie eiꝰ eſt appens ꝯueni
entia ī terminis ꝓpōnis plures cū ꝓpōne vna. ra
tione cuiꝰ credimꝰ ꝙ ſic ad iterrogationē vnā daꝛ
vna rñſio ita etiā debeat dari vna reſponſio ad in
terrogationē plures. Et ꝓuenit illa appētia ex nu
moꝛ. vr̄ eni ꝙ interrogatio ſit vna eo ꝙ ī ea nō po-
nitur niſi vnū ſignū iterrogatiuū. Cā ꝟo defectus
eſt diuerſitas iterrogatiōis viꝰ ⁊ iterrogationis
plures. nam ſicut eſt aliqua interrogatio vna ita
etiam ē aliqua interrogatio plures in qua iterro
gātur plura de vno vel vnū de pluribꝰ vl̄ pl̄a de
pluribꝰ. ita ē ēt aliq̄ ꝓpō vna ī q̄ p̄dicaꝛ vnū d̄ vno

Secundo ſciēdū eſt ꝙ huiꝰ fallacie duo ſt̄
modi. Primꝰ ē qñ ī interrogati-
one plures plura p̄dicanꝛ ī ſingulari numero. vt ſi
q̄ratur. eſt ne ſoꝛtes vl̄ bꝛunellus hō. Si deꝛ vna
reſpōſio. ſ. affirmatiua dicēdo ꝙ ſic. tūc inferꝛ. er-
go bꝛunellus ē hō. Si reſpondeaꝛ negatiue dicen
do ꝙ nō. tūc īfertur. gͦ. ſoꝛtes non eſt hō. ¶ 2ꝰ mo
dus ꝓuenit ex eo ꝙ ī iterrogatione plures plura
ſubijciūtur vl̄ p̄dicantur ī ſingulari numero. vt d̄
mōſtrando duos hoīes quoꝝ vnꝰ ſit cecus ⁊ alter
videns ⁊ q̄ratur vtꝝ iſti ſint vidētes vl̄ ceci. ſi di-
catur ꝙ ſic tc̄ īfertur. ergo cecꝰ eſt vidēs. ſi dicatur
ꝙ ſūt ceci tūc īfertur. ergo vidēs ē cecꝰ. Et ſoluū
tur iſti pallogiſmi dādo plures reſpōſiones ad int̄
rogationē plures. Et ē ſciēdū ꝙ ad iterrogatiōeꝫ
plēs qñqꝫ pōt dari vna reſpōſio ⁊ qñqꝫ plures.

Tertio ſciendum eſt ꝙ iterrogatio pōt dici
plures qnqꝫ modis. Primꝰ modus
eſt qñ plura īplicite iterrogantur de pluribus vel
plura de vno vel vnū de pluribꝰ ſicut eſt illa in q̄
pon iꝛ t̄minꝰ equocꝰ. ¶ Scd̄s modꝰ ē qñ ī ea ex
plicite interrogātur plura de pluribꝰ vel plura de
vno. vt ſi q̄ratur. vtrum ſoꝛtes ſit albus muſicus
¶ Tertius modus ē qñ in eadem ponuntur plu-
ra ex eadē pte quoꝝ vnū eſt determinatio alteriꝰ
vt ſi queratur vtrum ſoꝛtes albus ſit bonꝰ. ¶ 4ꝰ
modus eſt qñ in ea ponuntur plures termini con
iūcti ꝑ cōiunctionē aut aduerbiuꝫ. vt ſi queratur
vtrum ſoꝛtes vel bꝛunellus ſit aſinus. ¶ Quintꝰ
modus eſt qñ in ea ponuntur plures termini ī plu
rali numero. vt ſi queratur. vtrum iſti ſint ceci vl̄
videntes. Et inter iſtos qnqꝫ modos interrogatio
nis plures duobꝰ p̄mis modis non ē vna interro
gatio. ⁊ ꝑ ꝯñs non eſt ꝓpō qꝛ eadem eſt ꝓpō ⁊ pꝛo
poſitio vna. Ex quo ſequitur ꝙ iſta non ē ꝟa nec
falſa nec cōcedēda nec negāda ſed diſtinguenda.
⁊ ꝑ ꝯñs non eſt ad eam dāda vna reſponſio. Sed ī
terrogatio plures tribꝰ alijs modis ē aliquo mo
do vna. ⁊ ad eam pōt dari vna reſpōſio. vt demō
ſtrato vno homine vidēte ⁊ alio ceco ⁊ queratur
vtrum iſti ſint ceci vel videntes q̄uis non poſſu
mus reſpondere ꝙ ſic. pōt tñ reſponderi ꝙ nō qꝛ
iſta. iſti ſunt videntes equiualet vni copulatiue. ſ.
huic. iſte eſt videns ⁊ ille non ē videns. Sed nega
tiua. oppoſita. ſ. iſta. iſti ñ ſunt videntes equalꝫ vni
diſiūctiue ꝟe. ſ. huic. ille ñ ē vidēs vl̄ ille ñ ē vidēs.

Sed contra p̄dicta arguiꝛ pꝛio ſic. eadeꝫ
eſt interrogatio ⁊ interroga

tio vna. sed interrogatio plures non est iterroga
tio vna. ḡ interrogatio plures nō est interrogatio
¶ Scd̄o arguitur sic. in illa ꝓpositione sortes ⁊
plato currūt p̄dicat̄ vnū de pluribus ⁊ tn̄ ē ꝓposi
tio vna. ⁊ nō plures. ḡ ē interrogatio vna. ¶ Ter
tio arguitur sic. iťrogatio pl'es fit trib⁹ modis. ḡ de
berent eē tres modi hui⁹ fallacie. ¶ Quarto ar
guitur sic. quecūq3 sūt plura sūt ī plurali numero
ergo plura nō subijciūtur ī singulari numero nec
etiam predicantur in singulari numero.

Ad rationes Ad p̄mam dr̄ ꝙ ꝓpō dicit̄ vna dupl'r vno modo gn̄a
liter ⁊ sic oīs ꝓpō est vna in qua predicat̄ vnū de
vno vel plura de pluribus h̄ est cōiuncte. ⁊ sic int̄
rogatō pl'es bene ē vna. s. vna ꝯiūctiōe vna. 2°. mō
ꝓpō illa dr̄ vna in qua dr̄ vnū de vno ⁊ sic iterro
gatio plures non ē interrogatio vna. ¶ Ad secū
dā dr̄ cōcedendo ꝙ illa ē vna cōiunctione sed non
vna simpl'r. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ quil3 istoꝝ modoꝝ
assignatoꝝ cōtinet tres modos iterrogatiōis plu
res. ideo bene distingūtur plures. ¶ Ad quarta3
dr̄ ꝙ si capiat̄ numer⁹ vt ē passio reꝝ tūc quecūq3
sūt plura sūt ī plurali numero. sed si capiatur vt ē
passio termini singularis sic est vnus modus nūe
ri ⁊ plura pn̄t accipi in singulari numero.

Post hec aūt reducendu3 ē oēs
fallacias ad ignorātiā elenchi
Reducere autē oēs ad ignorā
tiam elēchi est ostendere q̄liter fallacia
q̄lib3 peccat cōtra aliquā p̄ticulā ī diffi
nitione elēchi positā aut rōne sillogismi
aut cōtradictiōis. sicut eni dr̄ia adueni
ēs generi cōstituit spē3: ita ratio contra
dictiōis adueniēs sillogismo constituit
elēchū. Vn̄ quicquid ē ī elēcho aut ē in
eo rōne ꝯtradictiōis aut rōne sillogismi.
dicit̄ eni aristoteles ꝙ diuidēdu3 est oēs
sillogismos appētes ⁊ elēchos: aut oēs
reducendū est ad ignorātiā elēchi. Eq
uocatio ⁊ āphibologia ⁊ figura dictio
nis reducunt̄ ad ignorātiā elēchi: eo ꝙ
duplex eē ipedit sillogismū ⁊ ꝯtradicti
onē. Cōpositio. diuisio. accentus redu
cunt̄ ad ignorātiam elēchi in eo ꝙ non
ē oratio eadē vel idē nomē s3 differens.

o3 aūt hoc. s. nomen ⁊ rationem esse ea
dem quēadmodū ⁊ rem si debeat esse
elenchus. Qui vero secundu3 accidēs
fiunt manifesti sunt diffinito sillogis
mo. quia fiunt contra particulam ī dif
finitione elēchi positam. s. necesse ē ali
ud accidere p ea que posita sunt ⁊ con
cessa. ⁊ secundū hanc fallaciam que est
secundum accidens artifices ⁊ scien
tes sepe ab inscijs redarguūtur faciēti
tibus sillogismos cōtra sapientes. nam
secundum accidens faciūt sillogismos
apparentes. qui vero fiunt secundum
quid ad simpliciter reducunt̄ ad igno
rantiam elenchi. quoniam de eode3 nō
est affirmatio ⁊ negatio. vt ethiops ē
albus secundū dentes. ḡ ē albus. Ma
nifesti sunt aūt sillogismi qui prius di
cti sūt. ⁊ quales nuncupātur. Qui ve
ro fiunt secūdum id qd̄ petit̄ in princi
pio. ⁊ non causā vt cām. peccāt manife
ste cōtra diffinitionē sillogismi. quia in
sillogismo o3 sequi alliud de necessitate
quod nō erat in principio. ⁊ sic o3 ꝙ p̄
misse sint cause conclusionis sillogismi
Qui vero secundū ꝯsequēs reducūtur
sicut ⁊ illi qui fiunt secundū accidens
Qui vero secundū plures īterrogatio
nes vt vnā reducūtur eo ꝙ peccāt con
tra vnitatem ꝓpōnis. ibi eni non sumit̄
ꝓpō vna. ⁊ p ꝯn̄s nec ꝓpō. na3 eadem
est diffinitio vnius rei ⁊ rei. vt hōinis
⁊ vnius hominis. sile aūt ē in alijs. vn̄
ꝓpō vna vnum de vno affirmat. s3 nō
ē ita ī ꝓpōne plures ī qua p̄dicant̄ plu
ra de vno vel vnū de pluribus. ⁊ pro
pter hoc peccant ꝯtra vnitatē ꝓpōnis
Item oēs fallacie ī dictiōe ⁊ s̄m quid
ad simpliciter. reducunt̄ ad ignorantiā
elenchi eo ꝙ peccāt cōtra ꝯtradictiōe3

oēs āt fallacie alie extra dictōez reducū tur i hoc q peccāt ↄtra diffinitōez silli
Et hec de fallacijs pe. hys. dcā sufficiāt

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ q postq̄ auctor determinauit de vnaq̄q fallacia ꝫ se ↄñr determinat d ipis ꝑ ↄpationē ad veꝝ elēchū ostēdēdo q̄uo oēs deficiūt a rōe ei⁹ z q̄lr peccāt ↄ verū elēchū z ꝑ h reducūtur ad ignorātiā elēchi. Nā reducē fallacias ad ignorātiaz elēchi ē ostēdere q̄uo quelꝫ earū peccat ↄ aliq̄ pticulaꝫ in diffōe elēchi positā siue sit ↄposita rōe silli simpl'r siue sillogismi dyaletici siue rōe ↄdictōis que adueniēs dyaletico ↄstituit elēchū cū sit vltima dr̄ia elēchi. ¶ Tn̄ aduertēdū ē q ignorantia elēchi capit dupl'r. vno⁹ spālit'r ꝑ ignorātia aliquaꝝ quatuor pticularū vltimarū in diffōe elenchi positaꝝ. Et tūc ꝫm ignorantiā elēchi sumit vna fallacia spālis ab alijs distīcta. z isto mō hic nō accipitur. Alio mō capitur cōiter ꝑ ignorātia cuiuscūq̄ particule posite i diffōe elenchi siue illa sit ex parte silli vel ↄdictōis. z h mō ꝫ ignorātiā elēchi nō accipit vna fallacia spālis. sed ad eam omnes alie habent reduci.

Secundo sciēdū ē q oēs fallacie i dictiōe hñt reduci ad ignorātiam elēchi Qd sic ꝓpat. q2 reducē fallacias ad ignorātiā elēchi nō ē aliud nisi ostēdere q̄uo quelꝫ fallacia peccat ↄ aliq̄ pticulā in diffōe elēchi positā. Sed oēs fallacie p̄dcē peccāt ↄ aliquā pticulā in diffōe veri elēchi positā. g̃ zc. minor ꝓbat īductiue q2 oēs peccāt ↄ illā pticulā. nō nōis tm̄ nec rei tm̄ ſꝫ nōis z rei silr. In fallacijs eni equocatiōis z āphibologie z figure dictōis ē vnitas dictiōis z nō rei significate. In fallacijs vo ↄpōnis z diuiōis n̄ est vnitas rei cū accipiatur i diuersis sēsib⁹. nec nōis. cū oro ↄposita z diuisa nō sint vna nisi potētialr. Silr ēt i fallacia accētus nō ē vnitas rei cū dictio accipiat spālit'r. nec nōis. eo q ipa vox ē vna potētialr tm̄ siue ex pte materie. z diuersa ꝫm modum ꝓferendi

Tertio sciendū ē q silr ꝓbari pōt q fallacie ex dictionē ad fallaciā elēchi habeāt reduci eo q oēs peccāt ↄ aliquā pticulā i diffōe elēchi positā. Et pꝫ in lr̄a. nam fallacia accn̄tis peccat ↄ illā pticulā ex his que data sūt de necessitate accidere q̄ sigt q ↄ dꝫ de necītate seq ex p̄missis. In fallacia. n. accn̄tis ↄ n̄ de necītate seqr ex p̄missis cū oēs palogismi soluāt ꝑ negatōez ↄñe. q2 fallacia ↄñtis ē ps fallacie accn̄tis. iō ēt fallacia ↄseqntis peccat ↄ eādē pticulā. Paralogismi āt fallacie ꝫm qd z simpl'r z ignorātie elēchi peccāt ↄ pticulas i diffōe elēchi positas rōe ↄdictōis. ex eo q ieis n̄ sit affirmatio eiusdē ad idē de eodē z sic de alijs. Dcm̄. n. ꝫm qd z dcꝫ simpl'r n̄ sūt idē. Paralogismi vo petitōis p̄ncipij peccāt ↄ illā pticulā non ↄnūerato h qd erat i p̄n⁹. q2 i ipis idē assumit ad ꝓbādū seipm. Silr i fallacia ꝫm n̄ cāꝫ vt cām n̄ sit ꝓbatio ↄclōis. iō iste due peccāt ↄ sillꝫ dyaleticuꝫ siue ꝓbatiuū. Et q2 ad oēs silliū regrit q sint due p̄misse z vna ↄ. Et cū iterrogatio plures nō sit vna iō ēt fallacia ꝫm plēs iterrogatōes vt vnā peccat ↄ veꝝ elēchū. z i talib⁹ palogismis repit duplex defect⁹. p̄ ex pte reꝝ ex qb⁹ fit disputatio. Et oēs palogismi i h deficiūt ↄ veꝝ elēchū. 2⁹. ex pte rñdentis q̄ ē igrātia ipi⁹ palogismi pp quā rñdēs decipitur q̄ duplex ē. p̄ª ē actiua. 2ª vo passiua. Et p̄ i fallacia equocatōis ꝓueīt deceptio eo q igrat plītatē significatoꝝ dictōis actualr plura significātis. z i āphibologia eo q igrāt diuersa significata orōnis z sic similiter in alijs fallacijs.

Sed contra p̄dcā arguit p̄ sic. In p̄cedētib⁹ ostēse sūt cāe appētie z defect⁹ cuiuslꝫ fallacie. g̃ supflue h ostēdūt. ¶ 2⁹. arguitur sic. Cā defect⁹ palogismi se tꝫ ex pte rei vl' dictionū z ꝑ ↄñs fallacie n̄ debēt reduci ad ignorantiā elēchi. ¶ 3⁹. arguitur sic. Fallacia ignorantie elēchi ē fallacia specialr ab alijs distīcta. g̃ ad eam nō oēs alie fallacie reducūtur. ¶ 4⁹. arguitur sic passio solū ↄuenit suo subo. sed ↄdictio ē passio enūciationis. g̃ n̄ ↄuenit sill'o nec elencho.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ q in p̄cedentibus ostēse sūt in spāli cause apparētie z defect⁹ fallaciarū. h āt ostēdūtur i gnāli oēs ↄpando eas ad verum elenchū z ostēdēdo q̄ mō ab eo differunt. ¶ Ad secūdā dicit q duplex ē causa defectus. qdā ē eēntialis z itriseca. z illa n̄ se tenet ex parte rñdētis sed ex pte rerū vel dictionū. Alia ē extriseca q̄ ꝓuenit ex pte rñdentis eo q ignorat habitudines reꝝ inter se. h āt ostēdūt cāe defectus z intrinsece z n̄ accn̄tales aut extrisece. ¶ Ad tertiā dr̄ q accipiendo ignorantiā elenchi specialiter tunc est fallacia spālis ab alijs distīcta nec ad eaꝫ reducuntur alie fallacie. ſꝫ accipiendo eaꝫ gnāl'r nō est fallacia ab alijs distincta sed oēs ad eaꝫ hñt reduci. ¶ Ad quartā dr̄ q lꝫ ↄdictio p̄ z per se soli ꝓpositioni conueniat. tamen bene ex consequenti potest conuenire sillogismo ratione sue conclusionis vel alicuius suarum premissarū que contradicit conclusioni respondentis.

¶ Et de sexto tractatu dicta sufficiant.

¶ Explicit tractatus sextus.

Seqͥt ſeptimꝰ tractatꝰ de ſuppõibus.

b Oꝝ que dñr. queda dñr cũ cõplexione. vt hõ currit. quedam vero ſine ꝯplexione. vt hõ. q̄ ẽ terminus icõplexus. Terminus vt hic ſumit̃ ẽ vox ſignificãs vlẽ vel p̄ticulare vt hõ vel ſortes. Terminoꝝ ãt incõplexoꝝ vnuſquiſq3 aut ſignificat ſubſtãtiã aut q̄litatẽ aut q̄titatẽ aut ad aliq̄d aut agẽ aut pati aut vbi aut qñ aut ſituſ aut habitus.

¶ Iſte ẽ ſeptimꝰ tractatꝰ ſũmulaꝝ magr̃i Petri hyſpani. q̄ dr̃ puoꝝ logicaliũ i quo ipe determiat de termĩs per reſpectũ ad quaſdã paſſiões eoꝝ. Et p̄ determinat de ſuppoſitione termioꝝ abſolutoꝝ. deinde de ſuppõe terminoꝝ reſpectiuoꝝ. Et huius tractatꝰ ſubm̃ dr̃ a quibuſdã eẽ ſuppõ. aut ẽt terminꝰ ſupponẽs q̄uis ſit cõplexũ ſm vocẽ. tñ ſm ſitum circũlocutũ ẽ aliq̄d incõplexum. Pro nũc tñ dr̃ ꝙ nec ſuppõ ẽ ſubm̃ huius tractatus cũ ſit paſſio termini. nec terminꝰ ſupponẽs cũ ſit q̄d cõplexũ. ⁊ ẽ ens p̄ accñs. q̄ ẽ quoddã aggregatũ ex ſubõ ⁊ paſſiõe. Unñ paſſio termini ẽ ſuppõ ⁊ terminꝰ ẽ ſubm̃ huiꝰ tractatus hñs p̄ncipia paſſiones ⁊ p̄p̄etates de eo demonſtrabiles. Unñ h̄ tractatus ẽ vtilis ad cognoſcẽdũ v̄itatẽ vel falſitatez enũciationũ. Ueritas eni p̄põis nõ põt faciľr cog̃ſci niſi cognoſcatur quã ſuppõez termini habeãt: eo ꝙ ſm variatõem ſuppõis variatur veritas propõnis. Ualet ẽt ad cognoſcẽdũ dr̃iam veroꝝ ſillogiſmoꝝ a ſophiſticis. Uariatio eni ſuppõnum ſm genꝰ cauſat ſillogiſmũ ſophiſticũ cũ ab ea ſumat̃ tertius modus fallacie figure dictiõis. Ex p̄dcĩs p3 quid eſt ſubm̃ huius tractactus ⁊ que ẽ eiꝰ vtilitas. Cauſa ãt eius efficiens ẽ Petrus hyſpanus. Cauſa v̄o m̃alis eſt terminus. Cauſa finalis itriſeca eſt cognitio ipius termini. Et cauſa extriſeca ẽ cognitio enũciationũ. et ex ꝯñti totiꝰ argumentatõis. Cã v̄o formalis ẽ eadẽ ſicut in p̄cedẽtibus tractatibꝰ. Unñ ad cognoſcẽdũ q̄bus ꝯuenit ſuppoſitio ⁊ quibꝰ nõ ponit auctor vnã diuiſionẽ poſitã in antep̄dicamẽtis q̄ eſt iſta. Eoꝝ que dñr. i. p̄ vocẽ exprimũtur quedã dñr cũ ꝯplexione vt hõ currit. quedã v̄o ſine ꝯplexione vt hõ per ſe. Et poſita ẽ in añpredicamentis hec diuiſio ad cognoſcẽdũ dr̃iam eoꝝ que ponũtur in predicamentis ab his q̄ nõ ponũtur. Et hic ponitur ad cognoſcẽdu3 dr̃iam eoꝝ que ſupponũt ab his q̄ nõ ſupponunt: quia illa que dicuntur cum complexione ſaltem diſtante non ſupponunt.

Secundo ſciẽdũ ẽ ꝙ ſuppõ ꝯuenit ſolum termino. iõ auctor nr̃ p̄ diffinit terminũ. Unñ terminꝰ ẽ vox ſignificãs vľe vel p̄ticulare. In q̄ diffinitione ponit̃ vox loco gñis. Et ponit̃ ſignificãs vľe vel particulare. i. rem vľem vel p̄ticularẽ ad dr̃iam ſincathegoreumatũ q̄ nõ ſũt termini put hic accipitur terminus. ¶ Circa quam diffinitõez incidũt alique difficultates. ¶ p̄ª eſt. q̄ũo ipa põt ſaluari cũ termini mẽtales ⁊ ẽt ſcripti nõ ſint voces. ¶ Scd̃a ẽ. ꝙ ſincathegoreumata vident̃ eẽ termini ⁊ tñ nõ ſignificãt rẽ vľez vel particularem. ¶ 3ª eſt. ꝙ iſti termini deus ⁊ ens ⁊ mľti alij nõ ſignificãt rem vľem cũ deꝰ ⁊ ens non ſint genus nec ſpẽs nec differentia nec p̄p̄um nec accidẽs. nõ ẽt ſignificãt rẽ p̄ticularẽ cũ nõ ponantur ſub aliquo vľi. Siľr chimera hircoceruus ⁊ mľte alie dictiones nihil ſignificãt ⁊ tñ ſunt termi. g̊ ⁊c. ¶ Pro ſolõe p̄me difficľtatis p̄ ſuppõit̃ ꝙ triplex ẽ terminꝰ. ſ. vocalis ⁊ mẽtalis ⁊ ſcriptus. Terminus ãt mẽtalis ẽ paſſio aĩe aliq̄d nãľr ſignificans. Terminꝰ vero vocalis ẽ vox ſignificãs ad placitũ. S3 terminꝰ ſcriptꝰ ẽ ſcriptura ſignificãs ad placitũ. His ſuppoſitis dr̃ ad p̄mũ dubiũ ꝙ hec diffinitio nõ datur de t̃mio mẽtali nec ſcripto. ſ3 d̃ t̃mio vocali eo ꝙ ẽ p̄ncipalior iter oẽs terminos. Eſt ãt aliꝰ modꝰ dicẽdi ꝙ hec diffinitio datur tã de termino vocali mẽtali q̄3 ſcripto. Et q̄ ſicuti hec diffinitio eſt analoga vt dicũt ita diffinitũ eſt analogũ. iõ nõ eſt neceſſe totã diffinitionẽ ꝯuenire cuilib3 contẽto ſub diffinito. ſed ſufficit ꝙ p̄ncipaliori analogato ꝯueniat ſm oẽs partes ⁊ minus p̄ncipalibuſ analogatis ſ3 q̄ſdã. ¶ Pro ſolõe alioꝝ dubioꝝ ſunt alique diſtinctõẽs ponende. ¶ Pria ẽ ꝙ terminoꝝ quidã ſunt cathegoreumatici. alij ſunt ſincathegoreumatici. ⁊ quidã mixti. Cathegoreumaticũ aũt vno modo idẽ ẽ quod per ſe predicatiuu3 ⁊ ſiľr ſincathegoreumaticũ vno modo idẽ ẽ quod cũ alio ſignificatiuũ. Alio modo idẽ eſt quod predicatiuum. Terminus cathegoreumaticꝰ ẽ qui poteſt eſſe ſubiectũ vel predicatũ aut pars ſubi vel predicati propoſitionis cathegorice. Terminus vero ſincathegoreumaticꝰ dicitur qui ſignificatiue acceptus non poteſt eſſe ſubiectum vel p̄dicatum nec pars ſubiecti licet bene pars predicati. Ut ſunt ſigna vniuerſalia particularia negationes dictiones exceptiue excluſiue ⁊ multe alie. Et hoc maxime ſi tale ſignũ ponatur in prin

cipio ꝓpõis. cũ eni dr̃. ois hõ currit ly ois nec ẽ sb
iectũ nec ps subi. qꝛ si eẽt ps subi tũc iste due, ois
hõ currit ⁊ quidã hõ ñ currit nõ essẽt ↄ̃dictorie eo
ꝙ nõ essẽt eiusdẽ subi ⁊ p̃dicati. sed bñ põt eẽ ps p̃
dicati. vt dicẽdo. nullus hõ ẽ ois homo. qꝛ si ñ eẽt
ps p̃dicati tc̃ due ↄ̃dcõrie possẽt sil' eẽ ṽe. qꝛ ista es
set ṽa. nullus hõ ẽ ois homo. ẽt ista. quidã homo ẽ
homo. ⁊ ille sũt ↄ̃dictorie cũ sint eiusdẽ subi ⁊ p̃di
cati nisi de necessitate dicat̃ ꝙ ois est ps p̃dicati.
¶ Scđa distictio. termin⁹ accipitur dupl'r. vno°
ꝓ oĩ eo quod põt eẽ copula vl' extremũ ꝓpõis ca
thegorice aut etiã determiatio vel pars extremi. ⁊
sic signa vl'ia vel particularia ⁊ alia signa sincathe
goreumatica sũt termi. Sil'r ſm ponẽtes supposi
tiõez materialẽ vna tota ꝓpõ põt esse termin⁹. vt
sic dicẽdo. ois hõ ẽ aial. ista tota ẽ ꝓpõ. 2°mõ acci
pitur terminus ꝓut distiguitur ↄ̃ orõez ⁊ sic oẽ in
cõplexũ est terminus. 3°mõ accipitur ꝓ eo quod
significatie sũptũ põt eẽ extremũ ꝓpõis cathego
rice. Si tñ nõ ponatur suppõ materialis nõ est ne
cesse illã p̃ticulã significatie sũptũ põere. ⁊ sic nec
ṽbum nec ↄ̃iũctio nec aliquod sincathegoreuma
põt eẽ termin⁹. tñ orõ iperfecta bene ẽ. ⁊ sic accipit
phs terminũ p̊ p̊oꝝ cuz sic diffiniat terminũ. Ter
min⁹ ẽ i quẽ resoluitur ꝓpõ vt in subm̃ ⁊ p̃dicatũ
Ex dictis dr̃ ad 2^m dubiũ ꝙ ista diffinitio datur
solũ de termino cathegoreumatico. ⁊ ideo nõ oz
hãc diffinitõez t̃minis sincathegoreũaticis ↄ̃uẽire

Tertio sciendum est pro solutiõe tertij du
bij ꝙ vl'e vl' particulare siue res vni
uersalis vel particularis accipiuntur dupl'r. Uno
mõ general'r ꝓ oĩ eo quod ẽ supius ad aliud vl' hz
modũ supioris. siue sit ens reale siue sit ens rõnis
siue sit limitatũ siue nõ. ⁊ p̃ticulare ꝓ oĩ eo qđ est
inferi⁹ ad tale vl'e. ⁊ sic deus ens chymera ⁊ ẽtia
rõnis possũt dici vl'ia aut p̃ticularia. Alio mõ ac
cipiũt̃ special'r. s. ꝓ eo qđ ṽe ⁊ ſm rẽ ẽ superius
aut iferi⁹ ad aliđ. ⁊ sic solũ illđ dr̃ vl'e qđ est p̃dica
bile ꝓprie sũptũ. ⁊ illud dr̃ solũ p̃ticulare qđ ẽ sbij
cibile talib⁹ p̃dicabilib⁹. Ex qb⁹ pz solutio ad ter
tiũ dubiũ. nõ eni accipiunt̃ ꝓprie vl'e aut p̃ticula
re i illa diffinitione. sz accipiũtur gñal'r. ⁊ ideo illi
termini significãt bene vl'e aut p̃ticulare. Ex p̃di
ctis sequit̃ ꝙ diffinitio termini dz sic exponi. Ter
min⁹ vocat' cathegoreumatic⁹ ẽ vox icõplexa si
gnificãs vl'e aut p̃ticulare. capiẽdo vl'e ⁊ p̃ticula
re gñal'r. ¶ Auctor aũt subdiuidit terminũ icom
plexũ dicẽs ꝙ vnusq̄sq3 termioꝝ icõplexoꝝ sigi
ficat sbaz aut q̃titatẽ aut q̃litatẽ. ⁊ sic đ alijs vt
dcm̃ ẽ i p̃dicamẽtis. q̃ diuisio ponit̃ hic ⁊ i p̃dicamẽ
tis ꝓp tñ diuersas causas. Nã i p̃dicamẽtis ponit
sic. s. eoꝝ q̃ ſm nullã cõplexionẽ dicũtur singulum
eoꝝ aut significat substãtiã aut quãtitatẽ aut rela
tionẽ ⁊c̃. Et ponit̃ ibi ad cognoscẽdũ ordinẽ termi
noꝝ significãtiũ res p̃dicamẽtales. hic ãt ponitur
ad cognoscendum naturam terminorum suppo
nentium. Circa quam diuisionem icidit dubium:
non eni videtur esse bona diuisio eo ꝙ multi t̃mi
ni ⁊ etiam cathegoreumatici. vt deus chymera
genus spẽs ⁊ oratio. ⁊ sic de alijs. nõ significant ali
quid illorum. Ad hoc posset dici ꝙ in illa diuisio
ne nõ accipiuntur substantia ⁊ quãtitas ⁊ sic đ ali
is ꝓprie ⁊ precise ꝓ rebus p̃dicamẽtalib⁹. sz acci
piunt̃ gñaliter ꝓ omni eo qđ ẽ substãtia p̃ncipalis
aut quãtitas. vl' hz modũ substãtie aut quãtitatis
⁊ sic de alijs. Aliter tñ dr̃ ꝙ per hãc diuisionẽ non
diuiditur t̃min⁹ in sua ↄ̃munitate sz solũ terminus
icomplex⁹ cathegoreumatic⁹ significãs rẽ vl'ez vl'
particularẽ in p̃dicamento reponibilẽ.

Sed cõtra p̃dicta arguitur. Primo sic. In
alijs tractatib⁹ determinat̃ de
termino. ergo t̃minus non ẽ subiectũ adequatum
hui⁹ tractatus. ¶ Scđo arguitur sic. ois nullus ⁊
alia signa vl'ia significãt quãtitatẽ. ergo seq̄tur ꝙ
signa vl'ia sũt termini cathegoreumatici. ¶ Ter
tio arguitur sic. ois null⁹ ⁊ alia signa sincathegoreu
matica p̄nt eẽ extrema ꝓpositionis. vt pz dicendo
ois ẽ sincathegoreuma. ergo p̄nt supponere. ⁊ per
ↄ̃ñs sũt termini vt hic accipit̃ t̃minus. ¶ Quarto
arguit̃ sic. hec ꝓpõ. homo ẽ aial. est vox significans
vl'e vel particulare cũ ipa significet q̄cquid signifi
cat subz ⁊ p̃dicatũ ei⁹ ⁊ tamẽ ipa nõ est termin⁹ vt
hic accipit̃ termin⁹. ergo diuĩo non est bona.

Ad rõnes Ad p̃mã dr̃ ꝙ i alijs tractatib⁹
non determinatur de termino
sub eadem rõne formali sub qua hic de eo đtermi
natur sz sub alia. s. sub rõne q̃ est pars ꝓpõnis vel
sil'i vl' sub aliq̃ alia. ¶ Ad scđaz dr̃ ꝙ non signifi
cãt q̃titatem ꝓprie sed denominãt terminum sic
vel sic accipi. scz copulatiue vel disiunctiue ꝓ suis
suppositis. ¶ Ad t̃tiã dicit̃ ꝙ ipa significatiue acce
pta nõ possunt esse extremum ꝓpositionis. q̃uis
tamen possũt eẽ si accipiant̃ materialit̃. ⁊ iõ non se
quit̃ ea eẽ terminos. vel p̃t sic dici ⁊ magis ↄ̃formi
ter ad opinionem auctoris scilicet ꝙ nullo mõ p̄nt
supponere aut eẽ extrema ꝓpositionis. Cum eni
dr̃ ois est sincathegoreuma sensus ẽ. hec dictio ois
est sincathegoreuma. ⁊ sic dictio est subiectuz. ⁊ ois
ẽ illud ꝓ quo ipm supponit. ¶ Ad q̃rtã dicitur ꝙ
hec vox. homo est aial. non ẽ vox icomplexa ⁊ ideo

ñ ꝯuẽit rei diffinitio ẗmi. Posset scđo dici ꝙ ipsa ꝺ ꝑmario significato ñ significãt ea q̃ significãt iui termini. Sȝ ꝑmo significãt ꝯpositionẽ extremoꝝ. De rõne autem termini est significare primo rem vniuersalem vel particularem.

Significatio vt hic sumiẗ est rei per vocem ꝺm placitũ repñtatio. quare cũ oĩs res aut sit vl'is aut particularis oȝ dictiones non significãtes vniuersale vel pticulare nõ significare aliqđ. ⁊ sic nõ eẽnt termini vt hic sumiẗ terminus vt signa vniuersalia vel pticularia. Significatio nũ alia est rei substãtiue ⁊ hec fit per nomen substãtiuũ. vt hõ. Alia ẽ rei adiectiue ⁊ hec fit ꝑ nomen adiectiuũ. vel per verbũ. vt currit vl' albꝰ. que nõ est ꝓprie significatio substãtia vl' adiectia sȝ significat aliquid substãtiue vel adiectiue. ⁊ significare aliquid adiectiue vel substãtiue sunt modi vocũ. qꝛ adiectiuatio ⁊ substãtiuatio sunt cõpotes modi ⁊ differentie reꝝ que significanẗ ⁊ non significãt. Nomina vero substãtiua dicũtur supponere. sȝ nomina adiectiua vel verba dicunẗ copulare. Suppositio ẽ acceptio ẗmi substãtiui ꝓ aliquo. Differũt ãt suppositio ⁊ significatio quia suppõ fit per impositionem vocis ad significandũ rẽ. suppõ est acceptio termini iam significãtis rẽ ꝓ aliquo. vt cũ dĩ hõ currit. iste terminus hõ teneẗ stare pro sorte. platone ⁊ sic de alijs. Vnde significatio prior est suppõe. ⁊ ĩ hoc differũt quia significatio est vocis. suppositio vero est termini iam cõpositi ex voce ⁊ significatione. ergo supponere ⁊ significare non sũt idem. sed differunt ꝑ locum a coniugatis. Item significatio est signi ad signatum. suppositio vero est supponentis ad suppositum. ergo suppositio non est significatio. Copulatio est acceptio termini adiectiui pro aliquo.

Circa hunc textum notandum est primo ꝙ hic consequenter auctor diffinit significationem dicens ꝙ significatio est rei per vocem secunduȝ placitum representatio. Unde duplex est significatio. Quedam est naturalis qua vox aut conceptus naturaliter ⁊ sine impositione significat res. propter quod ipsi conceptus siue passiões anime sunt eedem apud omnes. Eadem enim naturalis similitudo representat lapidem in mente greci ⁊ latini. Alia est significatio ad placitum que scilicet conuenit termino ex impositione voluntaria. Et talis est duplex. quia quedam est primaria siue ad placitum primarium que conuenit vocibus. Alia est secundaria sicut sunt scripture. Sic enim subordinantur conceptus voces ⁊ scripture. quia cõceptus primo naturaliter significãt res. deinde voces ex impositiõe siue ad placitum ipãs significãt. ⁊ postremo scripture eadem significant. ⁊ sic illa tria sunt signa subordiata sic ꝙ voces non significarent res nisi conceptus prius significarent. scripture etiam non significarent nisi voces ⁊ conceptus prius significarent. Unde hic ñ diffiniẗ significatio prout est communis ad istas predictas significationes. Sed sicut prius diffinitus est terminus vocalis sic etiam diffinitur hic significatio ad placitum primarium que est significatio vocis imposite ad significanduȝ. In qua diffinitione poniẗ repñtatio loco generis. Et põitur secundum placitum ad differentiam significatiõis naturalis que conuenit conceptibus ⁊ aliquibus vocibus non impositis ad significandum. Et põiẗ per vocem ad differentiam scripturaruȝ. Et diciẗ rei ad differentiam sincathegoreumatum que nõ significant res sed dispositiones rerum. Uñ iteꝝ significatio subdiuiditur. quia quedam est rei substantiue que fit ꝑ nomen substantiuũ. Alia est rei adiectiue que fit per nomen adiectiuuȝ. Cuius ratio est quia omnis res significatur vt est in se aut vt est in alio. Si primum. sic ẽ significatio rei substantiue. Si secundum. sic est significatio rei adiectiue. Ex quo sequitur ꝙ hec diuisio sumitur ex ꝑte rei significate. quia substãtiuatio ⁊ adiectiatio sunt modi rerum ꝯ̃ꝰuis non absolute sed rerum significatarum per terminos. Eadem enim ẽ res significata per substantiuum et adiectiuum: sicut per hec nomina album et albedo idem significatur. quamuis sub diuersis modis significandi si-

gnificent idem. album eni significat formam acci dentalē vt alteri inherētē. albedo vero eādē signi/ficat sed vt abstractā a suo subiecto.

Secundo Sciendū est ꝙ ꝓ declaratione diffōnis suppōnis supponitur ꝙ suppō accipit dupl'r. vno mō ꝓ suppōne reali q̄ relatione aliqd supponit̄ real'r alteri. ⁊ sic de ea n̄ est hic ad ꝓpositū. Alio mō capitur vt ē scd̄a itentio siue relatio rōnis ꝯueniens t̄minis. ⁊ sic adhuc dupl'r. vno mō vt est relatio suppositi ad appositū ⁊ supponere hoc mō est v̄bo suppositū reddere. alio mō capit̄ vt ē scd̄a itentio logicalis ꝯueniēs termino vt ei⁹ passio ⁊ sic accipit̄ hic. ¶ Et diffini tur sic. Suppō est acceptio termini substātiui pro aliquo. Et d̄r termi substātiui ad dr̄iā copulatio nis que ē terminoꝝ adiectiuoꝝ qui nō supponūt s₃ copulāt. ⁊ additur ꝓ aliquo. s. ꝓ re significata ꝑ terminū aut p̄mario aut scd̄ario. Ibi enī n̄ accipit̄ aliqd vt est vnū pticulare. s₃ accipit̄ trā cendēter. s. ꝓ re vel ꝑ ente. ¶ Circa quā diffinitionē icidūt ali que difficultates. Prima est vtrū terminus possit supponere tā i ꝓpōe q̄ extra ꝓpōnē. Ad quā du bitationē rn̄dē ꝙ q̄uis f̄m multos modernos logicos sit ipo'e terminū supponere extra ꝓpōnē. tn̄ f̄m auctorē nostrū po'e est terminū substanti/uum supponere tā in ꝓpōne q̄ extra ꝓpōnē. Qd̄ p₃ p̄mo q₂ iste terminus hōꝝ se sumptus supponit nāl'r. s. tā ꝓ p̄ntibus q̄ futuris ⁊ pteritis. Scd̄o p₃. q₂ suppō nihil aliud ē q̄ acceptio t̄mini substātiui ꝓ aliqua re significata ꝑ ip₃. S₃ termin⁹ substanti uus significās rem ꝓ ea pōt accipi tā in ꝓpōne q̄ extra ꝓpōnē. ergo ⁊ pt̄ supponere. Ex quo infert̄ ꝙ de rōne suppōnis nō est ꝙ sit respectu verbi vl' p̄dicati q̄uis suppō accn̄talis non sit nisi respectu alteri⁹ adiūct'. ¶ Scd̄a difficultas est. vtrum ter minus adiectiuus possit supponere. Pro solutio ne supponit̄ ꝙ duo significant̄ ꝑ nomē adiectiuū. vnū eni significatur de significato p̄ncipali ⁊ p̄ma rio. ⁊ ē forma accidētalis que significat̄ cum q̄dā dependētia ad subiectū. Aliō est qd̄ ꝯsignificatur ⁊ min⁹ p̄ncipal'r iportatur tāq̄ id ad qd̄ illa depē dentia terminat̄. Hoc notato d̄r p̄mo ꝙ termin⁹ adiectiu⁹ nō pōt supponere ꝓ suo significato p̄ma rio. q₂ illud qd̄ supponit ꝓ aliquo d₃ illō significa re ꝑ modū ꝑ se stātis. Scd̄o d̄r ꝙ termin⁹ adiecti uus pōt supponere ꝓ suo significato scd̄ario s₃ nō ꝓ p̄mario. Ulteri⁹ infert̄ ꝙ non qlibet t̄minus sup ponit ꝑ quolibet suoꝝ significatoꝝ. patet de adie ctiuis que nō pn̄t supponere ꝓ suis significatis p̄/marijs. ergo correlariū verum.

Tertio sciendū est ꝙ tertia difficultas ē vtꝝ suppō distinguat̄ a t̄mino supponen te. De q̄ sūt tres modi dicēdi. Prim⁹ mod⁹ ē ꝙ qli bet termin⁹ supponēs ē suamet suppō. Et vltra di citur ꝙ acceptio t̄mini vt hic accipit̄ non est aliud q̄ terminus qui ē acept⁹ vl' pōt accipi i ꝓpōne pro aliquo. Ex istis infert̄ p̄ ꝙ adhoc ꝙ aliqs termin⁹ supponat nō req̄rit̄ ꝙ actu accipiat̄ ꝓ aliquo in ꝓ positiōe. q₂ si sic iste termin⁹ homo exn̄s i libro clau so nō supponeret. S₃ sufficit ꝙ si aliqs circa eum aduerteret ip₃ accipet i ꝓpōne ꝓ aliq̄. Scd̄o ifert̄ ꝙ q̄ncūq₃ t̄min⁹ potēs supponere supponit est sup positio sua. Tn̄ n̄ q̄ncūq₃ ē potēs supponere ē sup positio sua. Q₂ f̄m hūc modū dicēdi iste t̄minus ꝯnotatiu⁹ q vltra t̄minū ꝯnotat acceptiōe₃ eius in ꝓpōe. Et iste mod⁹ ē mod⁹ dicēdi Joā. dorp ⁊ alio rum noialiū. ¶ Scd̄s mod⁹ dicēdi ē ꝙ suppositio ꝯcept⁹ vltiati siue t̄mini mētalis est met ille termi nus mētalis. S₃ suppō termini ad placitū. s. voca lis aut scripti n̄ est t̄minus vocalis aut scriptus s₃ est etiā termin⁹ mentalis. Ex quo ifert̄ p̄mo ꝙ sic i voce aut scripto non est v̄itas aut falsitas ꝓpōna lis nisi i ordine ad ꝯceptū mētalē sibi corrn̄dentē. sic ēt termin⁹ vocalis aut scriptus nō d̄r suppone re nisi i ordine ad ꝯceptū mentalē sibi corrn̄dēte₃. 2⁹ ifert̄ ꝙ sicut. h̄ scriptū de⁹ est i libro clauso non ē actual'r ꝓpō nec actual'r veꝝ vel falsum significat eo ꝙ actual'r nō accipit̄ mediāte aliquo conceptu. s₃ ē ꝓpositio i potētia ꝓpinqua. sic ille t̄minus de⁹ i illo libro n̄ suppōit actual'r s₃ tātū i potētia ꝓpin/q̄. Et iste ē mod⁹ dicēdi Marcilij ⁊ multoꝝ alioꝝ noialiū. ¶ 3⁹ mod⁹ dicēdi ē realiū logicoꝝ dicētiū ꝙ suppō logical' nihil aliō ē q̄ vna scd̄a itētio siue relatio rōis exn̄s i t̄mino cāta ꝑ actū itellect⁹ qua itellect⁹ accipit t̄minū ꝓ re siḡta ꝑ ip₃. Ex quo ifer tur p̄ ꝙ suppō actual' distiguit̄ a t̄mino ex nā rei ⁊ pt̄ ab eo separi. 2⁹ ifertur ꝙ suppō n̄ ē forma t̄mi s₃ ē aliqs respect⁹ ꝯn̄s q̄ditatē ipi⁹ t̄mini. Cōsequēter auctor assignat tres dr̄ias iter suppōnē ⁊ significa tionē. Prima ē ꝙ significatio ē ꝓpetas vocis. sup positio v̄o ē ꝓpetas t̄mini significātis rē. 2ᵃ dr̄ia. ē q₂ significatio aduēit simplici voci. Suppō v̄o ad uenit t̄mio ꝯstituto ex voce ⁊ sigtione. 3ᵃ ē q₂ signi ficatio ē relatio signi ad siḡtū. suppō v̄o est relatio termi supponētis ad rē suppositā. Cōseq̄nt̄ auctor ꝯfinit copulationē dicēs. Coplatio ē acceptio ter mini adiectiui ꝓ aliq̄. Et ponit̄ termi adiectiui ad dr̄iā suppōis q̄ ē acceptio t̄mi s̄bstātiui. Or āt adie ctia copulāt p₃ q₂ coplare ē significare aliqd alteri adiacē. S₃ adiectia significāt formā cū iherētia sic

adiectiua ad subiectū. ergo adiectiā copulāt. Nec
capit̄ hic copulare vt idē est q̄ꝺ ɔiungere p̄dicatuꝫ
cū sub̄o. q2 hoc non ɔuenit adiectiuis sed tantum
copule v̄bali. Sꝫ accipit̄ vt est inherere aut adiace
re alicui. siue significare aliqd cū īherētia ad subm̄.

Sed contra p̄dicta arguit̄. Prio sic. Si
hec diffinitio significatiōis
eēt bona seq̄retur ꝙ termi scḋe ītētionis nihil signi
ficarēt cū non videātur repn̄tare aliquā rē ⁊ tamē
aliqd significant. ergo diffinitio n̄ ē bona. ¶ Scḋo
arguit̄ sic. diffinitio significationis non ɔuēit signifi
cationi passionū nec ēt scripturaꝝ. ergo non ɔuēit
oī ɔtēto sub diffinito. ⁊ p ɔn̄s non ē bona. ¶ Ter
tio arguit̄ sic. Si diffō suppositionis eēt bona seq̄
retur ꝙ termin⁹ substātiuus non possꝫ supponere
simplr̄. ɔn̄a pꝫ. q2 termin⁹ supponēs simplr̄ non ca
pit̄ ꝓ aliquo. ¶ 4° arguit̄ sic. suppō ē acceptio ter
mini substantiui pro aliquo. ergo terminus adie
ctiuus nullo modo supponit.

Ad rationes Ad p̄maꝫ dicitur ꝙ lꝫ t̄mi
ni cōe intētionis non signi
ficent aliquā rem habē: ē eē reale. tamē significant
rē rationis habētē esse obiectiuū in aīa. ⁊ hoc suffi
cit ad hoc ꝙ aliqd significēt. ¶ Ad s̄am dr̄ ꝙ so
lutio pꝫ ex dictis q2 hic solū diffinitur significatio
ex īpositione p̄maria ad placitū q̄ non ɔuenit cōce
ptib⁹ aut scripturis. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ adiectiuuꝫ
non supponit inq̄tū adiectiuū. tamē bene pōt sup
ponere ratōne subi in eo īclusi ⁊ connotati. ¶ Ad
q̄rtā dr̄ ꝙ non accipit̄ ꝓ aliquo in diffōne supposi
tionis pticulariter ⁊ sinchegoreumatice sꝫ accipit̄
cathegoreumatice ⁊ transcendenter.

Uppositionū alia ɔmunis aliā
S discreta. Suppositio ɔmunis
ē que fit p terminū cōmunē. vt
homo aīal. Discreta est q̄ fit p terminū
discretū. vt sortes. vel p t̄minū cōem cū
pnomine demōstratiuo. vt iste homo
qui est t̄minus discretus. Itē supposi
tionū cōmuniū. alia naturalis. alia acci
dētalis. Suppositio naturalis est acce
ptio t̄mini cōis pro omnibus his ꝓ qui
bus apt⁹ natus ē pticipari vt iste t̄minus
hō per se sumpt⁹ supponit ꝓ oībus hoi
bus. tā qui sūt q̄ꝫ qui erūt ⁊ qui fuerūt.
¶ Circa hūc textū notādū ē prio ꝙ conseq̄nter au
ctor determiat de suppōne diuisiue. Unde suppō
p̄ma sui diuisione diuidit̄ in suppōneꝫ ꝓp̄am ⁊ in
ꝓp̄am. Suppō iꝓp̄a est acceptio termini ꝓ aliq̄
ꝓ quo de rigore sermonis non pmittitur p̄cise sup
ponere sꝫ ex trāsūptione ⁊ vsu loquendi. ⁊ de hac
suppositione non loqtur hic auctor. Et assignātur
tres modi ei⁹ suppōnis. q2 quedaꝫ est methaphori
ca alia est antonomasica. ⁊ alia sinodocica. Unde
suppō imꝓp̄a sinodocica est illa qñ ps supponit
ꝓ toto. vt cū dr̄ prora est ī mari. q̄uis eni prora sit
ps nauis tamē supponit ꝓ tota naue ⁊ excusatur
hec locutio p sinodochen. Methaphorica aūt sup
positio fit quādo continens ponit̄ ꝓ contento aut
eō. vt si vas supponat ꝓ vino vel vinū ꝓ vase. An
thonomasica aūt suppō fit quando terminus ɔmu
nis suppōit ꝓ vno cui maxie ɔuenit. vt cū dicitur
phs fecit hoc. q̄uis eni iste t̄minus phs de virtute
sermonis n̄ plus deberet supponere ꝓ aristotele
q̄ꝫ platone. tamē q2 aristo. inter omnes phos maxi
mus reputat̄. ideo si iste t̄min⁹ sumatur p se ꝓ eo
supponit p anthonomasiā. Silr̄ cum dr̄ ꝓpheta di
xit hoc. ibi ꝓpheta supponit ꝓ dauid. Et cum dr̄
apostolus dicit hoc. ibi apostol⁹ supponit ꝓ paulo.
Possūt ēt assignari alij modi s̄ꝫ diuersitatē figura
rū grāmaticaliū. sꝫ isti sūt mōi p̄ncipales q̄b⁹ aucto
res frequētius vtunt̄. ¶ Suppō vero ꝓp̄a ē acce
ptio termini ꝓ aliquo ꝓ quo de virtute sermonis
pmittitur supponere. ⁊ hāc diuidit auctor p̄ma sui
diuisione in suppōnē cōeꝫ ⁊ discretam. Unde alij
aliter diuidūt suppōnē p̄ma sui diuisione. s. in sup
pōneꝫ psonalē simplicē ⁊ materialē. ¶ Circa quā
diuisionē īcidunt alique difficultates. Pria est. qd
ē suppō mālis pro cuius solutione supponit̄ ꝙ sup
pō materialis potest fieri qnq̄ꝫ modis. Primo mō
qñ vox ꝓlata supponit ꝓ seipa vl̄ scriptū ꝓ seipō.
vt si dicatur hō ē vox ꝓlata. ista vox hō supponit
materialr̄ ꝓ seipa. Scḋs mod⁹ ē qñ terminus scri
ptus supponit ꝓ seipo ꝓlato. vel scriptura suppo
nit ꝓ voce. vt cū dr̄ hō ē dictio dissillaba ⁊ hō scri
batur tūc illa scriptura supponit mālr̄ ꝓ illa voce
hō. Terti⁹ mod⁹ est qñ t̄minus vel vox supponit ꝓ
alio t̄mino vl̄ ꝓ alia voce sibi. vt cuꝫ dr̄ aīal v̄e p̄di
catur de hoie ī hac ꝓpōne hō ē aīal. ibi hec vox ho
mine supponit ꝓ hac voce hō. Quart⁹ mod⁹ fit qñ
t̄min⁹ sūpt⁹ sub vna suppōe supponit ꝓ seipo sum
pto sub alia. vt cū dr̄. hō hꝫ suppōnē psonalē ī hac
ꝓpōne. oīs hō currit. ibi hō supponit mālr̄ ꝓ seipo
supponēte psonalr̄. Quit⁹ mod⁹ ē qñ t̄min⁹ acce
pt⁹ sub vna suppōne supponit ꝓ seipo n̄ potēte sup
ponē vt si dicat̄ alb⁹ n̄ pt supponē. si. n. hec sit vera
oꝫ ꝙ subiectū supponat ꝓ aliquo. non tamē potest

suppōere ꝓ seipo supponēte aut potēte suppōere qꝛ sic ꝓpō eēt falsa. Ex quo īferṫ p̄mo ꝙ ꝓpō negatiua pōt eē ṽa ꝙuis p̄dicatū insit subō vel ei ꝓ quo supponit. dūtñ nō insit illi ꝓ quo suppōit. ꝭm ꝙ ꝓ illo supponit. Ex quo seqṫ secūdo ꝙ nō in oī ꝓpōne pōt termin⁹ habere suppositionē mālē. sꝫ solū qñ cōparaṫ alteri extremo qđ respicit ipm ꝭꝫ ꝙ ē termin⁹. Et est talꝭ ꝓpō distinguēda penes equocationē eo ꝙ pōt accipi ꝑsonalr̄ aut mālr̄ pro significato aut signo. 3º sequiṫ ꝙ suppō materialꝭ est acceptio termini qua accipiṫ ꝓ se vl̄ ꝓ alio sibi simili aut dissimili eodē mō vel aliter supponente cui nō imponiṫ ad significādū. nec significat naturaliter proprie illud pro quo supponit. ⁊ iste est modus dicendi modernorum logicorum.

Secundo sciendū ē ꝙ secūda difficultas ē vtꝝ sit de intētiōe auctoris non ponere suppōnē mālē. de quo sunt duo modi dicēdi. Prim⁹ stat ī duob⁹ dictis. p̄mū dictū est. cā q̄re auctor nō determīat de suppōne materiali qꝛ satis vsitata est apud grāmaticos ⁊ de se vr̄ manifesta. Secūdū dictū ē. qꝛ petrus hispan⁹ nō dicit ꝙ suppositio ꝯueniat solū termīo iam significāti ⁊ ꝙ suppō p̄supponat significationē eo ꝙ suppō solū ꝯueniat termīo ꝓ suo significato. Nā ꝭꝫ auctorez hō nō significat sortē ⁊ platonē. ⁊ tñ ꝓ eis suppōit. sꝫ dicit h̄ eo ꝙ suppō solū cōuenit termīo aliqđ significāti nō tñ semꝑ ꝓ suo significato. Ex quo īfertur ꝙ d̄ ītētiōe ei⁹ nō fuit negare suppōnē mālem. ali⁹ modus dicēdi ē ꝙ d̄ ītētiōe ei⁹ fuit eā oīno negare. qꝛ suppō solum ꝯuenit t̄mīo iā significāti aliquā rē. sꝫ si suppō mālꝭ ponereṫ nō solū possēt supponē voces significatie sꝫ etiā nō significatie. g̊ ⁊c̄.

Tertia difficultas ē vtꝝ possit saluari ⁊ etiam defēdi suppositōez materialē non eē ponēdā. Cū eniꝫ videaṫ ꝙ non possit saluari ṽitas haꝝ ꝓpositiōum hō ē vox. aīal ē trisillabū. ⁊ sic d̄ alijs nisi dicendo ꝙ suba eaꝝ supponūt mālıṫ. Ad quā tamē dubitatōꝫ diciṫ cōiṫ ꝙ ī talib⁹ ꝓpōib⁹ suba non supponunt logicalr̄ cū ibi nō sit relatio termini ad reꝫ significatā ꝙuis sit ibi suppō grāmaticalis que est relatio suppositi ad appositū. Et ideo nō seq̄tur ꝙ suppositio mālis sit īter suppōnes logicales ꝯnumeranda. Est tñ ali⁹ mod⁹ r̄ndēdi ꝙ ꝭꝫ aliquos nūꝙ̄ termin⁹ mālr̄ acceptus est subiectū aut p̄dicatū ꝓpōnis. Sꝫ si videaṫ ꝙ non dꝫ teneri alr̄ ꝙ̄ mālıṫ tūc dꝫ ibi suppleri aliqs t̄min⁹ singularizat⁹ ꝑ ꝓnomen demōstratiuū supponens mālr̄ ꝓ illo t̄mino. Ex quo seqṫ ꝙ cū dr̄ hō ē dictio dissillaba ista vox homo ñ ē subm̄ hui⁹ ꝓpōnis nec ꝑs ei⁹. sꝫ ē illud ꝓ q̊ supponit subm̄ dicte ꝓpōnis. Est eni sensus hec dictio homo est dictio dissillaba ī q̄ iste termin⁹ homo non ē subm̄ sꝫ ē illđ ꝓ quo supponit subiectū.

Tertio Sciēdū ē ꝙ suppositio discreta est illa que fit ꝑ t̄minū discretū siue singularē singlr̄ariter ⁊ vniuoce tentū aut ꝑ aliuꝫ sibi equalētē sicē t̄min⁹ cōis sūpt⁹ cū ꝓnoīe d̄monstratiuo. Pōt eni suppō discreta fieri duobus modis. vno° ꝑ t̄minū discretū ꝓ q̊ poniṫ talis reglr̄a. Termin⁹ discret⁹ discrete sūpt⁹ ⁊ tētus respectu quoꝝcūqꝫ p̄dicatoꝝ sꝑ supponit discrete. vt sortes ē hō plato ē aīal ⁊ sic de alijs. Alio mō p̄t fieri ꝑ t̄minū ꝯmunē singularizatū ꝑ ꝓnomē d̄r̄atiuū ⁊ d̄r̄atū vt dicēdo iste homo currit. Ex q̄ sequiṫ ꝙ t̄min⁹ supponēs suppōne discreta supponit ꝓ vno singulari tm̄ sic ꝙ ꝓ alio supponē ñ p̄t. Uñ ꝭꝫ q̊sdā sic suppō p̄ma sui diuisione diuidiṫ ī suppōnē discretā ⁊ cōem sic ēt diuidi pōt ī simplicē ꝑsonalē ⁊ mālē. ⁊ iō ꝭm ipos suppō discreta diuidiṫ in suppōeꝫ discretaꝫ mālē ⁊ suppōeꝫ discretā ꝑsonalē. vt cū dr̄ iste hō currit vl̄ sortes currit subm̄ supponit ꝑsonalr̄ discrete. Sꝫ demōstrādo hāc vocē sortes si dicatur sortes ē dictio dissillaba subm̄ supponit mālr̄ discrete. Sed suppō cōis est illa q̄ fit per terminū cōeꝫ cōiter tētū. vt cū dr̄ hō currit. hō suppōit cōiter. Alij addūt vl̄ ꝑ terminū singularē cōiter tētū ꝑꝑ suppōeꝫ mālē cōeꝫ. Nā ꝭm eos cū dr̄ sortes ē dictio dissillaba sortes supponit mālr̄ cōiter. s. ꝓ se ⁊ ꝓ sibi sıl̄ibus.

Diuiditur āt suppō cōis ꝭm auctorē in suppōeꝫ naturalē ⁊ accn̄talē. Suppō nālis est acceptio termini cōis ꝓ oīb⁹ ꝓ quib⁹ sua nā siue forma nata ē ꝑticipari. vt iste termin⁹ hō ꝑ se sūptus suppōit nālr̄ ꝓ oībus hoībus qui sunt ⁊ fuerūt ⁊ p̄nt eē. Uñ nā termini ī ꝓposito dr̄ eē illđ quod circūscripto oī oꝑe intellect⁹ adhuc ē mltis cōicabile ex nā rei. vt ē significatū ꝑ t̄minū cōem qui q̄dē termin⁹ cōis ꝙ̄tū ē ex se pōt accipi ī differēter ꝓ p̄ntib⁹ p̄teritis ⁊ futuris. Ex q̄ seq̄ṫ ꝙ hec suppō dr̄ nālis ꝑꝑ duas causas. p̄ma. qꝛ talis suppositio nō ꝯuenit termīo rōe alicuius extrīseci sibi adiūcti. sed ꝯuenit sibi ꝭm se. Secūda cā ē quia talis suppō ꝯuenit termino rōe nature cōis ꝑ euꝫ significate.

Sꝫ iuxta p̄dcā oriunṫ aliq̄ difficultates.

p̄ᵃ. vtꝝ necessariū sit ponere suppōnem nālē. Ad quā r̄ndeṫ ꝙ sic. ꝙuis multi de suppōib⁹ determinātes eā ōmiserit. Qꝛ āt necessariū sit eaꝫ ponere ꝓbatur. qꝛ nō videtur qualr̄ ꝓpōes d̄mōstratiue possint saluari nisi ponēdo ꝙ t̄mini ī ipis nāliter supponāt. s. ꝓ p̄ntibus p̄teritis ⁊ futuris. Nā si sic nō eēt seq̄retur ꝙ si quis heri ꝑ d̄mōstra

tionē acqsiuerit sciaꝫ de hac ꝯclusiōe. ois hō ē risibilis. ⁊ hodie genitus ē vnꝰ hō ꝙ ipe nō habeat plꝰ sciaꝫ de illa ꝯclusiōe. qd̄ videtur absurdū. Pꝫ tn̄ ꝯn̄a qꝛ i illa ꝯclōe: ois hō ē risibilis. hō heri nō supponebat ꝓ illo hoīe qui hodie ē genitus. ⁊ iō d̄ ipo nō acqsiuerat sciaꝫ ⁊ per ꝯn̄s nūc nō hꝫ sciaꝫ qd̄ ē falsū. ℂ 2ª difficultas ē. vtꝝ suppō nālis cōueniat termio solū ex̄ ꝓpōneꝫ. Ad quā rn̄deī cōiter ꝙ sic eo ꝙ suppō nālis solū ꝯueniat termino sūpto ꝑ se ⁊ nō rōe alicuiꝰ adiūcti. Dicēdū ē tn̄ ꝙ ipa potest ꝯuenire termino tā in ꝓpōe q̄ꝫ ex̄ ꝓpōeꝫ. vt pꝫ per hoc quod imediate dictū est. s. dū ponitur in ꝓpōe q̄ est in p̊ mō vel secūdo mō dicēdi per se.

Sed contra predicta arguitur p̊ sic. si i hac ꝓpōe amo est verbum. amo supponeret. tunc propositio esset falsa. quia ipm materialiter sūptū nō est verbū sed nomē. ergo in tali ꝓpositione non potest esse suppō materialis. ℂ 2º arguitur sic. Hec ꝯceditur. hoīem eē aīal est verum. ⁊ tamē hec ꝓpositio non pōt saluari nisi dicēdo ꝙ hoc totum. s. hominē esse aīal supponit materialiter pro hac propositione. homo ē animal. ergo necessariū est ponere suppositioneꝫ materialeꝫ. ℂ 3º arguitur sic. suppositio sequitur significationem. ergo sicut est aliqua significatio ad placituꝫ ita debet esse aliqua suppositio. ⁊ per consequens diuisio suppositionis communis nō est bona. ℂ Quarto arguitur sic. suppositio naturalis non conuenit termino ratione alicuius adiuncti. ergo non pōt ei conuenire in ꝓpositione.

Ad rationes Ad primam dicitur ꝙ i illa propositiōe amo est verbum. amo supponit materialiter pro sibi simili posito in alia propositione. ⁊ ideo lꝫ predicatum non conueniat sibi secundum ꝙ hic supponit. tamē cōuenit ei pro quo supponit. ℂ Ad secundam dicitur ꝙ illa non conceditur ad illum sensum ꝙ hoc dictum hoīem esse animal supponat materialiter pro hac propositione. homo est animal. Sed ad hunc sensū ꝙ hoc dictū siue significatum hominē esse animal denotatum per hanc propositionem homo est animal est verum. Et q̄ꝫuis veritas ⁊ falsitas non conueniant illi dicto tanq̄ꝫ signo eo ꝙ n̄ est propositio. tamen conuenit sibi fundamentaliter ⁊ tanq̄ꝫ rei significate. ℂ Ad tertiaꝫ dicitur ꝙ q̄ꝫuis suppositio consequatur significationem. tamen multum differunt inter se. ⁊ ideo q̄ꝫuis sit aliqua significatio ad placitum non est tamen necesse aliquam suppositionem esse ad placitum. quia suppositio alia a naturali non conuenit termino absolute sed in ꝯparatione ad adiunctum. ⁊ ideo oportet ꝙ terminus sic supponens supponat secundum exigentiam adiuncti ⁊ non ad placitum. ℂ Ad quartam dicitur ꝙ negatur consequentia quia quamuis suppositio naturalis non conueniat t̄mio rōe adiūcti. tn̄ sibi p̄t ꝯuēire cū adiūcto

Accn̄talis suppō ē acceptio t̄mini cōis pro oībus his pro qbꝰ exigit suū adiūctū vt hō currit. hic iste terminꝰ hō supponit pro oībus hoībus p̄ntibus. Et cuꝫ dr̄ hō fuit vel hō cucurrit. supponit ꝓ p̄teritis. ⁊ cū dr̄ hō erit vl' hō curr ꝫ suppōit ꝓ futuris. ⁊ sic hꝫ diuersas suppōes ꝭm diuersitatē eoꝝ que ei adiūguntur. Accidētaliū suppōnū alia simplex. alia personalis. Suppō accidentalis simplex ē acceptio termini cōis pro re vl'i significata per ipm terminū. vt cū dr̄. hō est spēs. animal ē genus. Ibi iste terminus homo suppōit ꝓ hoīe in cōi. ⁊ nō pro aliquo inferiori. ⁊ iste t̄minus aīal supponit pro aīali in cōi. ⁊ nō pro aliquo īferiori. Et silr̄ dicēdū ē d̄ quolꝫ termino cōi. vt risibile ē propriū. rationale ē differentia. album ē accn̄s. Itē suppositionū simpliciū alia ē termini cōis in subiecto positi. vt hō ē spēs. Ibi iste terminus hō simplicē hꝫ suppositionē. qꝛ solū supponit pro natura spēi. Alia est termini cōis positi in predicato propositiōis affirmatiue. vt ois hō ē aīal. Ibi iste terminus aīal in predicato positus simplicē hꝫ suppositionē. quia solū supponit pro natura gn̄is. Alia ē termini cōis positi post dictionē exceptiuaꝫ. vt oē aīal p̄ter hoīem ē irrōabile. Ibi iste terminus hoīem simplicē hꝫ suppositionē. qꝛ nō licet fieri descēsū sub ipo. vn̄ nō sequitur. oē animal p̄ter hoīem ē irrōale. ergo oē aīal p̄ter hūc hoīeꝫ ē irrationale. ex quo ibi est fallacia figure

dictōis pcedēdo a suppōne simplici ad psonalē. Silr hic hō ē spēs ergo aliqs hō est spēs. et silr hic. ois hō ē aial. ergo ois homo est hoc aial. In oibus enim istis fit pcessus a simplici suppōne ad personalē. Qz autem terminus in pdicato positus simplicez hz suppōnē patet. qz cū dicit oiuz oppositoꝝ eadem ē disciplina. nisi ille terminus disciplia simplicē haberet suppōnē. sic fieret dscēsus sub ipso. et eēt falsa. Nulla. n. pticularis disciplia ē oiuz ꝯtrarioꝝ. medicia. n. ñ ē oiuz cōtrarioꝝ sed solū sani et egri. grāmatica nō ē oiuz ꝯtrarioꝝ ꝫ solū ꝯgrui et icōgrui. logica veri et falsi. et sic d alijs

¶ Circa hūc textū notandū est pmo q suppō accidētalis est acceptio termi cois p oibꝰ his p quibus exigit suū adiunctū. vt cū dr. hō est. iste terminus homo supponit p oibus his pro quibꝰ exigit hoc verbū est sibi adiunctū. s. p hoibus presentibꝰ. Ex quo pz q hec suppositio dr accñtalis qz ouēit termino respcū alcuiꝰ extrinseci. Consequēter auctor diuidit suppositionē accñtalē in suppositionē simplicē et psonalē. Cuiꝰ diuisionis sic habet sufficientia. qz ois suppō accñtalis est acceptio termini cois cuz aliquo adiūcto. Aut ergo talis terminus cois accipitur p re vniuersali significata per ipsuz et sic ē suppō simplex. aut p re singulari. et sic ē suppositio psonal. Unde suppositio simplex sic diffinitur. est acceptio termini cōmunis pro re vniuersali significata p ipm. In qua diffinitione ponitur acceptio loco generis. Et ponitur termini cōmunis ad differentiam suppositionis discrete. Et ponit pro re vniuersali significata p ipm ad dñiam suppositionis psonal vel materialis. Et iteꝝ diuidit ipam supositionem simplicez sic auctor. qz quedā est termini cōmunis positi a parte subi. vt cum dicitur homo est species. animal est genus. ibi homo et animal supponunt simpliciter. Alia est termini communis positi post dictionem exceptiuā. vt cū dicitur: omne animal preter hominem est irrationale. iste accusatiuus hominem habet suppositionem simplicem. Quod probatur qz non sequitur omne animal preter hominem ē irrationale. ergo oē aial pter hunc hominem est irrationale. sed est fallacia figure dictionis arguendo a suppositione simplici ad personalem. Alia ē suppositio simplex termini cōmunis positi in predicato ppositionis vniuersalis affirmatiue. vt cuz dicitur omnis homo est animal. ibi animal supponit simpliciter. quod patet quia cum dicitur omnium oppositoꝝ est eadem disciplina propositio esset falsa. nisi iste. terminus disciplina supponeret simpliciter. eo q nulla pticularis discipli a est omniū oppositorum.

Secundo sciendum est q ex predictis oriuntur alique difficultates. Prima est. vtrum suppositio simplex sit termini pro re vniuersali significata. De qua fūt duo modi dicēdi contrarij fundati in diuersis modis ponēdi vniuersalia. Pro declaratiōe primi modi dicēdi qui dicit modernorum logicoꝝ ponūtur aliq suppōnes. Pria ē q nō ē aliqua res vlis sed ois res est singularis. Quis aliq termini sint vles qui significāt res singulares sub cōceptu cōi. i. represētant p̄ures res idifferēter. Ex q̄ seqt pō q isti tmini cōes hō aial et alij siles nō significāt aliquā rem vlem siue naturā aliquā multis singularibus cōicabilem Sed de pmario et d pricipali significato significāt res singulares. vt sortem platonē et sic de alijs. 2° sequitur q tales termini nunq supponūt pro aliqua re vniuersali cuz nulla sit talis res aut possit eē. ¶ 3ª suppositio est q terminꝰ vocalis aut scriptus communis non potest supponere nisi tribus modis. Uno modo pro rebus singularibus quas vltimate significat. et sic supponunt personaliter. Secundo potest supponere pro alio termino vocali vel scripto ad quem vltimate significandum non est impositus. et sic supponit materialiter. vt pus dictum est. Tertio modo potest accipi pro conceptu cui subordinatur in significando mediante quo significat suum significatum vltimatum. et sic terminus supponit simpliciter. Ex quo patet q differentia est inter suppositionem materialem et simplicem. Patet etiam q illi qui nō ponūt suppositionem simplicem distinctam a materiali sed eam sub materiali comprehendunt magis generaliter accipiunt suppositionem materialem q sit prius accepta. Dicunt enim omnem terminū supponere materialiter qui supponit pro termino ad quem vltimate significandum non est impositus. Et pro hac opinione adducuntur alique auctoritates. Et primo auctoritas aristotelis septimo methaphysice vbi ex intentione tractans istā conclusionem dicit q nulluz vniuersale ē substantia et q impossibile est substantiam esse quodcunq vniuersaliter dictorum. Item secundo me

taphysice. impossibile est vniuersalium noīuȝ substantiam esse. Iteȝ octauo methaphysice. vl'e nec est substantia nec genus nec accidens. Itē in ꝓhemio de anima. vl'e nihil est aut ē posterius suo singulari. Ratione autem ꝓbatur sic. omnis substātia est vna numero. qꝛ omnis substātia vel est vna res vel plures. si est vna res ⁊ non plures ē vna numero. hoc enim ab omnibus vocatur vnum nūero. Si est plures res vel est plures res singulares vel vniuersales: Si sit pͥmū. tunc aliqua substantia esset plures substantie singulares. ⁊ per conseqns eadem ratione aliqua substantia esset plures homines. Si sit plures res vniuersales accipiat vna illarum rerum ⁊ queratur aut est vna aut plures. Si 2m detur. s. ꝙ est vna tunc erit res singularis. Si pͥmum. queratur vlterius aut est plures res singulares aut vniuersales. ⁊ ita erit processus in infinitum. vel stabitur ꝙ nulla substantia erit vl'is Item si ē aliquod vniuersale existens in singularibus distinctuȝ ab eis sequeretur ꝙ posset esse sine eis. quia omnis res naturaliter pꝛ alia potest per diuinam potentiā esse sine alia. sed conseqns est absurdum. ergo non est aliqua res vniuersalis Item si illa opinio esset vera sequeretur ꝙ deus non posset vnum indiuiduū annihilare nisi omnia indiuidua destrueret. quia si anihilet vnum indiuiduum destruit totum quod est de essentia illius indiuidui ⁊ per consequēs destruit vniuersale qđ est in eo ⁊ in alijs. ⁊ sic alia indiuidua nō manerēt cum non possint manere sine substantia eoꝝ. hāc est absurdum. igitur ⁊c. Itē si tale vniuersale non posset poni totaliter extra essentiam indiuidui. ergo esset de essentia indiuidui. ⁊ per consequēs indiuiduum componeretur ex vniuersalibus. ⁊ ita īdiuiduū nō eēt magis singl'e q̄ vl'e. Itē seqret ꝙ aliqd ð essētia christi esset dānatū ⁊ saluatū. quia illa natura existens in xp̄o est realiter idem illi nature existenti in damnato. puta in iuda. ⁊ sic idem esset damnatum ⁊ saluatuȝ. hoc est absurdum igit ⁊c. Deinde specialiter arguitur contra ponentes distinctionem formalē inter naturaȝ cōeȝ ⁊ differentiam indiuidualem. quia dicitur ab illis ꝙ natura contrahitur per differentiam indiuidualem que ab illa non distinguitur realiter sed formalr. ⁊ non sunt due res. vna tamen non est formaliter alia. ¶ Arguitur ergo primo sic quia i creaturis nunꝙ potest esse aliqua distinctio qualitercunqꝫ extra animam nisi vbi res sunt realiter distincte. Si igitur inter istam naturam ⁊ differentiam indiuidualem sit talis distinctio oportet ꝙ sint realiter distincte. Item eadem res non potest esse cōmunicabilis ⁊ incommunicabilis. Sed sm illam opinionem dr̄ia indiuidualis est incōicabilis. vl'e vero cōicabile. ergo nullum vl'e est dr̄ia indiuidualis ⁊ per consequens non sunt eedem res. Itē eidem rei create non possunt simul conuenire opposita. cōe autē ⁊ ꝓꝑum sunt opposita. ergo eadē res non est cōis ⁊ ꝓpꝛia. Quod tamē sequeretur si nā cōis ⁊ differentia indiuidualis essent eadem res. Item si natura specifica esset eadem realr cū differentia indiuiduali sequeretur ꝙ tot essent realr nature communes quot sunt differentie indiuiduales. ⁊ per consequens nullum eoꝝ esset cōicabile. sed quelibet natura esset incōicabilis. Itē quelibet res seipsa per aliquod sibi intrinsecum distinguitur aut quocūqꝫ. sed alia est humanitas sortis. ⁊ alia platonis. ergo seipsa distinguitur. ergo non per differentiam indiuidualem superadditā. Itē sm sententiam aristo. quecunqꝫ differunt specie differunt numero. sed natura equi ⁊ natura hoīs seipsis differunt specie. ergo seipsis differunt nūero. ⁊ sic quelibet res seipsa est vna numero. Item id quod per nullam potentiam est cōicabile pluribus per nullam potentiam est p̄dicabile de pluribus. sed nulla talis natura si sit eadem realit cuȝ dr̄ia indiuiduali per nullam potentiā potest competere pluribus. quia nullo modo potest conuenire alteri indiuiduo. ⁊ sic non potest eē vl'e. Itē accipio illam differentiam indiuidualem ⁊ naturaȝ quā ɔ̄hit. ⁊ quero an inter illa sit maioꝛ distinctio q̄ inter duo indiuidua aut minoꝛ. nō maioꝛ qꝛ nō differūt realr. duo vero indiuidua realr differūt. nec minoꝛ. qꝛ tunc essent eiusdem rōnis. ⁊ per cōsequens si vnum est de se vnum numero ita ⁊ reliquū. Et ꝓpter has rōnes ⁊ multas alias dicunt isti ꝙ omnis res est singularis ⁊ ꝙ nulla est vl'is. ⁊ ꝙ nullum est vl'e nisi i repn̄tādo vel i predicādo

Tertio sciēdū est ꝙ pꝛo declaratione alterius opinionis. s. realiū logicoꝝ ponende sūt alique suppositiones. ¶ pͥma ē ꝙ non oīs res de se est singularis sed est aliqua res vl'is preter aīam ab omnibus singularibus distīcta ex natura rei ⁊ in pluribus singularibus realiter existens. Et hec suppositio inferius probabit. ¶ 2ª suppositio est ꝙ terminus cōis vniuocus nō ē impositus ad significandum ꝑ res singulares. sed significat de ꝑ significato nām cōem plurib' cōicabileȝ. vt homo ꝑ significat naturā cōem vel humanā cōicabilē pluribus siue oib' hominibus. Hec aūt suppositio patuit circa diffinitionē vniuocoꝝ.

Et põt ꝑ nūc probari q² secundū ꝯmentatorē se primo methaphisice nomina nõ iponūtur nisi noto. Et boetius dicit ꝙ reb⁹ quas vidit noīa iposuit. sed ꝗ iposuit hoc nomē hō ad significādū nõ vidit petrū ꝛ iohānem ꝛ sic de alijs hominib⁹. g² nõ iposuit h̃ nomē hō ad primo significādū petrum ꝛ alios hoīes singulares. z° sic põt ꝓbari secunda suppositio q² dicit aristoteles i p̄dicamētis ꝙ z⁴ substātia significat aliqd ꝛ non h̃ aliqd ſ3 q̃le quid. mõ q̃le qd est cõmune multis. g² h̃ nomē hõ cū sit nomē secūde substātie significat aliqd commune multis. Jtē h̃ nomē hõ significat p̄ aliqd ꝛ nõ significat p̄ sortē platonē ꝛ sic de alijs. q² si sic. audiens h̃ nomē hõ ꝛ sciēs qd per hāc vocē significat̃ idistīcte ꝛ idetermiāte itelligeret sortē platonē ꝛ sic de alijs. ſ3 h̃ est falsū. g² hoc nomē hõ non significat p̄ aliqð singulare sed aliquā nāꝫ cõmunē multis et nā rei. Ex quo sequit̃ ꝙ termin⁹ supponēs ꝓ ꝓ se significato ñ sit terminus cõmunis supponit ꝓ re vl̄i. z° sequit̃ ꝙ termin⁹ cõmuīs supponēs ꝑsonaliter nõ supponit ꝓ suo significato. qð ꝓbat̃ quia hec est v̄a. oē album est substantia. ꝛ in ista subm supponit ꝑsonaliter ꝛ nõ supponit pro eo qð significat q² si suppõeret pro eo qð significat tc̄ eēt falsa q² albū vl̄ significat accn̄s solū vl̄ significat aggregatū ex subo ꝛ accidēte ꝛ quodcūq₃ dicat̃ neutrū eoꝝ ē substātia. Et si dicat̃ ꝙ albū est subm albedinis. Cõtra. si h̃ eēt veꝝ sequeret̃ qð voces cõtinue cadāt a suis significatis nec posset aliqs mouere digitū qn vox ꝑ h̃ caderet a sua significatiōe ꝛ ipositione. h̃ aūt ē absurdū. ꝯña tñ ꝓbat̃ ponēdo ꝙ sortes sit hodie alb⁹ ꝛ postea niger. tunc hoc nomē albū hodie significabat sortē ꝛ postea nõ significaret ſ3 neutrū significaret. ꝛ ita voces ꝯtinue caderent a suis significatis. Est eni suppõ simplex acceptio t̃mini cōis ꝓ re vl̄i significata ꝑ ip3. Ex quo patet ꝙ nõ ē acceptio t̃mini ꝓ ꝯceptu aīe. quia si sic. oīa gn̄a ꝛ sp̄es eēnt accidētia cum eēnt ꝯcept⁹ aīe q̄ sūt de p̄ma sp̄ē q̃litatis. ¶ Et hic adducunt̃ rõnes ad ꝓbandum ꝙ sit aliq̄ natura cōis in reruꝫ nā circūscripto oī ope itellect⁹ multiplicata in pl̄ibus idiuiduis. q̄ qdē natura ē p̄ se significatuꝫ termi cōis. Et ꝓbatur p̄mo sic. Quādocūq₃ aliq̄ realiter ꝯueniūt ꝛ realr̄ differūt. ꝑ aliqd ꝯueniunt ꝛ ꝑ aliqd differūt. puta sortes ꝛ plato realr̄ ꝯueniūt in humanitate ꝛ differūt suis ꝓprijs dr̄ijs idiuidualibus. ergo segtur ꝙ est aliquid reale ipsis ꝯmune ꝛ sunt aliq̄ dr̄ie idiuiduales icõicabiles. ¶ z° ꝓbat̃ plus ꝯueniunt sortes ꝛ plato q̄₃ ꝯueniant sortes ꝛ asin⁹. ſ3 non ꝯueniunt in aliq̄ vno singulari numerato. ergo illð in quo ꝯueniun̄t nõ est vnū numero ꝛ ꝑ ꝯsequēs erit aliquod ꝯmune. ¶ Tertio ꝓbat̃ ꝑ aristotelē tertio methaphisice. i oī genere ē vnū p̄mū qð est metrū ꝛ mensura oīum alioꝝ. ſ3 nullū singulare ē mensura oīuꝫ alioꝝ q² nõ est mensura oīum indiuiduoꝝ eiusdē sp̄ei. ergo necesse ē dicē ꝙ sit aliqð ꝯmune quod sit mensura oīuꝫ aliorum. ¶ Quarto sic. oē sup̄i⁹ ē de eēntia sui inferioris ſ3 aliquod vl̄e est de eēntia alicuius substantie. ergo aliquod vl̄e est substantia. ¶ Quīto sic ꝓbatur. si nullum vniuersale eēt substātia omne vniuersale eēt accidēs ꝛ per ꝯn̄s oīa predicamenta eēnt accidentia. ꝛ ita predicamentū substātie essent accn̄s. imo etiam sequeret̃ ꝙ idem eēt superi⁹ ad seip̄m q² illa vl̄ia siue sint mētalia siue vocalia si sint accn̄tia vt dicūt nõ p̄nt nisi poni i gn̄e q̃litatis. ꝛ ꝑ consequēs predicamētū q̃litatis eēt cōe ad oīa vl̄ia. g² esset cõe ad hoc vl̄e qð ē ip̄mmet p̄dicamētū q̃litatis. Jtē obiectū itellectus nāl̄r precedit actum eius. ſ3 vl̄e est ob̄m intellectus. ergo nāl̄r p̄cedit actū intellect⁹. ꝛ per ꝯn̄s ē aliquod vl̄e seu q̄ditas cõis ante oēꝫ actū intellect⁹ quod ē ꝓpositū. Multe aūt rõnes alie ꝛ auctoritates possēt hic adduci que cā breuitatis obmittunt̃. S3 nūc soluēde sūt rõnes alteri⁹ opīonis. q² dubioꝝ solutio ē v̄itatis manifestatio. ¶ Pro cui⁹ sol'one ponūt̃ aliq̄ suppōnes. ¶ P̄rio ergo supponit̃ ꝙ vl̄e tripl'r accipitur. vno mõ formal'r. s. ꝓ itētione vl̄itatis et tc̄ est vna secūda intentio seu relatio rõnis fundata in nā aliqua que apta nata est reperiri in multis. Alio mõ põt accipi ꝓ fundamēto ꝓpiquo illius intentōis ꝛ tunc est natura cõis repr̄esentata ꝑ speciem intelligibilem. ꝛ est vnum ob̄m numero intelligibile. ꝛ talē vniuersalitatē nõ habet circunscripto oī opere intellectus. Alio mõ põt accipi vl̄e ꝓ fundamento remoto illius intentionis ꝛ tunc ē illa natura cõis multiplicabilis per oīa sua inferiora ꝛ real'r existens i ip̄is circūscripto oī ope intellectus. ¶ Scđo supponitur ꝙ de vl̄i p̄ accepto ꝯsiderat̃ in logica ꝛ est sub̄m libri p̄dicabiliū. ꝛ tale vl̄e nõ h3 eē nisi per operationē intellect⁹. Sed de vl̄i secūdo mõ accepto considerat̃ in libro de aīa. q² intellect⁹ ꝯcipit illā nām vt est vnū ob̄m numero intelligibile dicibile de multis. ꝛ talē vl̄itatē h3 i itellectu. S3 de vl̄i tertio mõ accepto ꝯsideratur in methaphysica ꝛ vocat̃ vl̄e methaphysicū. ¶ Tertio suppōitur ꝙ oē tale vl̄e methaphysicū seu nā communis ē singulare. ſ3 nõ ex se imo per differentiā indiuidualē sibi superadditā ꝛ q̄si per accidens. Tunc respōdetur ad rões. Ad p̄mā

auctoritatē phi dicitur: ꝙ philosophꝰ ibi nitebatur
iprobare opinionē platonis. iō dicit ꝙ vniuersalia
eo mō quo posuit plato nō sūt substātie. quia pla/
to ponebat vniuersalia p se exn̄tia extra singl'aria
¶ Ad 2am dr̄ ꝙ ibi loqtur d̄ vl'i formal'r accepto
ꝛ non sūdamētal'r. quia vniuersale formal'r acce/
ptum nō est suba sed ē vna scd̄a itentio. que est ac
cidēs. Sed aliqd̄ vniuersale fundamental'r acce/
ptū est substantia puta gn̄a ꝛ spēs de p̄dicamento
substātie. ꝛ aliqd̄ vniuersale ē accidēs sicut genera
ꝛ spēs alioꝝ p̄dicamentoꝝ. ¶ Ad tertiā eodē mō
dicatur. ¶ Ad quartā dr̄ ꝙ sic non hr̄ in p̄hemio
de aīa. s3 sic hr̄. aīal vniuersale aut nihil ē aut poste
rius. ꝛ ita ɔceditur ꝙ aīal sub rōne vniuersalitatis
formal'r accepte. posteriꝰ est singulari. ¶ Ad p̄mā
rōnem ɔcedit maior scilicet ꝙ ois substātia ē vna
numero. s3 non de se ē vna numero sed p dr̄iam
idiuidualē. Et quādo p̄bat vel ē vna res vel pl'es
res dr̄ ꝙ est vna res s3 non de se est vna numero
sed quasi per accn̄s. ¶ Ad 2am negatur ɔn̄tia. ꝛ
ad p̄bationem dicit ꝙ non ois res p̄or naturaliter
altera pōt separari ab illa nisi iter ipsa sit distictio
realis ꝛ cum hoc eēntialis. modo sic ē ꝙ iter nām
ꝛ indiuiduū nō est distictio realis s3 tātū formalis
siue ex natura rei. ¶ Ad tertiā negat ɔseqn̄tia q2
creatio ꝛ destructio. gn̄atio ꝛ corruptio non respi
ciunt nisi singularia ex p̄mo methaphisice. Cōcedi
tur tamē ꝙ deus non poss3 destruere vnum idiui
duu3 cum oi alio qd̄ est eiusdē rōnis quin destrue
ret alia idiuidua. s3 tamē destructio illud nō respi
cit sed tātū singulare. ¶ Ad quartā. conceditur
ꝙ vl'e est de eēntia sui idiuidui ꝛ includit i eo in p̊
modo dicēdi per se. Et negat ɔn̄tia q2 illa nā sic cō
tracta ad eē idiuidi nō pōt fūdare vt sic itentione3
vniuersalitatis. q̄re singulare nō d3 dici vl'e. ¶ Ad
quitā negat an̄s. ꝛ ad p̄bationē dicit ꝙ duplex est
vnitas. Quedā est vnitas sibi p̄pria ꝛ illa sibi cōue
nit vbicū q3 sit. alia ē vnitas accn̄talis ꝛ numeralis
ꝛ tunc illa nā in xp̄o vt sic nō ē eadem real'r cu3 il
la que ē in iuda. vel dr̄ ꝙ non ē icōueniēs ꝙ aliqd
qd̄ ē eiusdē speciei cū alio sit miserum alio existē
te saluo. ¶ Ad rationes speciales q̄bus nititur p̄
bare distictionē formalē iter naturā esse dr̄ia3 idi/
uidualem. Ad primam negatur illa ratio. quia ad
fundandū illā distinctionē nō reqritur ꝙ sint due
res s3 sufficit ꝙ vna nō sit alia per idētitatē forma
lē. ¶ Ad 2a3 dr̄ ꝙ eadē res real'r ē cōicabil' ꝛ icōi
cabilis s3 nō eadē res formal'r. imo dicere opposi
tum est hereticū q2 eēntia diuina ē cōicabilis tri/
bus p̄sonis. ꝛ tamen paternitas que identificatur
realiter illi nō est cōmunicabilis tribus personis.
¶ Ad 3am dr̄ ꝙ nāe d̄ se ɔpetit ꝙ sit cois. ꝛ tn̄ rōe
p̄petatis ɔhētis. sibi ɔpetit ꝙ sit p̄p̄a. ꝛ vt sic n̄ sūt
opposita q2 ɔueniūt sibi s3 diuersa. ¶ Ad 4am dr̄
ꝙ tot sūt nature ɔmunes quot sunt dr̄ie idiuidua
les. s3 hoc est p accidēs cu3 natura solū multiplice
tur p differētiā idiuidualē. ¶ Ad quitā dicitur ne
gādo maiorē quia due spēs sub genere nō diffe/
runt seipis s3 suis p̄prijs dr̄ijs vt p3 per porphiriu3
dicētē. dr̄ia est qua differūt a se singula .i. singule
spēs. sic etiā duo idiuidua numeral'r differunt per
dr̄ias idiuiduales. ¶ Ad sextā dicitur ɔcedendo
maiorē ꝛ negādo miorē q2 ad hoc ꝙ natura possit
ɔpetere pl'ibus sufficit ꝙ ipa de se nō sit hec. sup/
posito tn̄ ꝙ illō qd̄. idētificet real'r cū dr̄ia idiuidu
ali. ¶ Ad septimā dr̄ ꝙ dr̄ia ididualis ꝛ natura
sūt p̄mo diuersa formal'r ꝛ tn̄ real'r idētificantur
cuiusmodi nō sūt duo idiuidua. ¶ S3 ad ratōes
alterius opinionis nitit rn̄dere guillermꝰ ockam.
Et ad p̄mā ɔcedit ꝙ sortes ꝛ plato real'r ɔueniūt
ꝛ real'r differūt. q2 realiter differūt specifice. ꝛ rea
liter differūt numero. ꝛ p idē ɔueniunt specifice. ꝛ
differūt numero sicut dicūt reales ꝙ dr̄ia indiui/
dualis p idē ɔuenit real'r cu3 natura. ꝛ differt for/
maliter q2 seipa ɔuenit ꝛ differt. Et si dicat idem
nō est cā dr̄ie ꝛ ɔueniētie. ergo ꝛc̄. Rn̄detur ꝙ idē
non ē cā ɔuenientie ꝛ dr̄ie. s. opposite illi differen/
tie quomodo est in proposito. Nā inter conuenien
tiam specificā ꝛ dr̄iam idiuidualē3 siue numeralē
i nulla est penitus oppositio. Cōcedendū est ergo
ꝙ sortes p idē ɔuenit specifice ꝛ differt numeral'r
a platone. ¶ Ad 2am negat ɔsequētia q2 non req
rit ad h̄ ꝙ sortes ꝛ plato plꝰ ɔueniāt q̄3 sortes ꝛ ali
nꝰ. ꝙ i aliquo ɔmuni ɔueniāt. s3 sufficit ꝙ seipsis
plꝰ ɔueniāt. iō de v̄tute s̄monis nō d3 ɔcedi ꝙ sor
tes ꝛ plato ɔueniāt in aliquo qd̄ sit eēntia eoꝝ. sed
d3 cōcedi ꝙ ɔueniant i aliqbꝰ seipis ꝛ suis formis
¶ Ad tertiā dicitur ꝙ q̄3uis idiuiduū nō sit mēsu
ra oiu3 idiuiduoꝝ eiusdē generis vel spēi. idē ta
mē idiuiduū pōt eē mēsura oiu3 idiuiduoꝝ alteriꝰ
generis. vel spēi. Uel dicat ꝙ philosophꝰ loquitur
d̄ ill'q̄ hn̄t idiuidua quoꝝ alia sūt maiora ꝛ alia mi
nora. ꝛ vult ꝙ aliqd̄ cōe minꝰ alijs sit mēsura idiui
duoꝝ saltē alioꝝ eoꝝ q̄ nō sūt ita p̄ua. ꝛ h̄ suffic̄ p itē
tōe phi. ¶ Ad 4am dr̄ ꝙ p̄p̄e n̄ d3 ɔcedi ꝙ vl'e sit
d̄ eēntia sube. q2 oē vl'e ē itētio aīe. s3 veꝝ ē ꝙ vl'e
suppōit p s̄ba. ¶ Ad 5am dr̄ ꝙ vl'e n̄ ē ab itellectu
itelligibile. s3 singl'are qd̄ ē p̊ sēsibile ē p̊ itelligibi
le. q̄re p3 cu3 singulare sētiat p̊ ꝙ ꝛ p̊ itelligat. ꝛ sic
singulare ē obiectū itellectus. ¶ S3 ɔtra p̄dictas

euasiones obiicit. dr enim contradictoria nõ verificã
tur de eodẽ ex quarto methaphisice. ⁊ p̃ thopicorum
dicit phs q ad sciendũ vtrum aliqua sint eadẽ vel di
uersa ↄsiderandũ ẽ vtrum aliqd p̃dicetur de vno ⁊ ne
getur de altero. ⁊ si sic nõ sũt eadẽ vel diuersa. Et
si nihil affirmetur de vno qn etiã affirmetur de al
tero tũc illa sũt eadẽ. Tũc ex isto fũdamẽto argu
itur ⁊ euidẽter ꝓbatur q est distictio formal' iter
vle ⁊ singulare sic arguẽdo. De eodẽ omnio nihil
idẽ affirmatur ⁊ negatur. sed aliqd affirmatur de
vniuersali ⁊ ꝟe negat' de quolibꝫ suo singulari ⁊
ecõuerso. ergo iter vle ⁊ singulare ẽ distictio. ⁊ sic
nõ sũt omnio idẽ. Minor ꝓbatur multiplr. Pri
mo sic. oẽ vle est in multis. nullũ singulare est in
multis. ergo aliqd affirmatur de vli qd negatur
d̃ q̃libet suo singulari. Itẽ vle diffinitur. nullũ sin
gulare diffinitur vt pꝫ septio methaphisice. ⁊ scdo
posteriorum. ergo vt p̃us. Itẽ vle puta genus diui
ditur p drias ↄrias vt aial p rõnale ⁊ irrõnale. sed
nullũ singulare diuiditur per hõ drias. g. vt p̃us
Itẽ dria distiguit inter duo idiuidua. spẽs ꝟo nõ
distinguit. ergo ẽ aliqua nõ ydẽtitas iter speciem
⁊ driaꝫ idiuidualẽ. ⁊ illa nõ ẽ real' nec rõnis tm. er
go ẽ formal'. Itẽ si vle ⁊ singulare sit omnio idẽ ex
pte rei tũc erit tãta ydẽtitas iter speciẽ ⁊ sortẽ ex
pte rei quãta erit iter sortẽ ⁊ sortẽ. sꝫ illa nõ stãt sꝫ
sortes differt sortes nõ differt. co q affirmat' ⁊ ne
gatur idẽ de omnio eodẽ. ergo nõ stabũt simul. spe
cies hois differt a platone ⁊ sortes nõ differt a pla
tone. qr eadẽ ẽ cã repugnãtie i vtroqꝫ. s. ydentitas
inter res ꝓ qbus supponũt subiecta. Itẽ nec nul
la eẽt res cõmunis duobꝰ indiuiduis eiusdẽ spẽi
qr ois res extra animã ẽ res singularis. sꝫ nulla ẽ
cõmunis duobꝰ idiuiduis. ergo nulla est res cois.
sꝫ h̃ ẽ falsũ. tũ p̃mo qr dicit porphiriꝰ q pticipatio
ne spẽi plures hoies sũt vnus hõ. ⁊ phs i diffinitio
ne vniuocorum dicit q vniuocorum ratio substãtie est
eadẽ. Itẽ etiã circũscripto ope itellectꝰ duo lapi
des magis ↄueniũt q̃ vnus lapis ⁊ vnꝰ asinꝰ. sed
ois ↄueniẽtia ẽ fũdata sup vnũ. ergo ẽ alq̃ res ex
tra animã i qua duo lapides ↄueniũt ⁊ i qua lapis
⁊ asinꝰ nõ cõueniũt. Itẽ q̃cũqꝫ ↄpantur realr i ali
q̃. vno cõpant' siue ↄparãtur fꝫ magis ⁊ minꝰ siue
fm eq̃le vel i eq̃le. sꝫ nullũ singulare ↄpetit vtrisqꝫ
i quo cõparãtur. ergo ⁊c. Istis ergo rõnibꝰ iproba
tur opinio noialiuꝫ ⁊ roborat' opinio. realiũ dicẽti
um q vle ẽ in quolibꝫ suo indiuiduo existẽs d̃ es
sentia eiꝰ dãs ei eẽ nomẽ ⁊ rationẽ distictũ ab eo
ex nã rei ⁊ formalr, maxĩe a dria idiuiduali forma
li. ¶ Sꝫ circa p̃dicta dubitat' qr nõ vr q hec ꝓpõ
sit ꝟa. hõ ẽ dignissima creaturarum. rosa ẽ pulcher
rimꝰ florum. fm q subꝫ hꝫ suppõnẽ simplicẽ. qr si hꝫ
suppõnẽ simplicẽ tũc subꝫ supponit ꝓ suo signifi
cato. s. ꝓ nã rei in cõmuni vt pꝫ per diffinitionem
suppositõis simplicis. sꝫ tal' nã nõ ẽ dignissima crea
tura creaturarum cuꝫ idiuiduũ sit dignius tali nã qr
ↄtinet talẽ naturã ⁊ cũ h̃ aliqd qd hꝫ aliquã pfecti
onẽ. s. driaꝫ idiuidualẽ. ergo seqt' q talis ꝓpõ non
põt eẽ ꝟa fm q subꝫ hꝫ suppõnem simplicẽ. Nec
etiã põt habere suppõnẽ psonalẽ qr nullũ idiuidu
um hois ẽ dignissima creatura creaturarum. ergo se
gtur q nõ suppõit psonalr. nec simplr ⁊ sic diuisio
accidẽtal' suppositiõis ẽ mala qua diuidit' i suppõ
nem simplicẽ ⁊ psonalẽ. Itẽ hec cõcedit' ab oibus.
color est p̃mũ obiectũ visus. ⁊ tñ non est vera fm
q subm hꝫ suppõnẽ simplicẽ nec fꝫ q hꝫ supposi
tionẽ psonalẽ. qr nullus pticularis color est p̃muꝫ
obiectuꝫ visus. ergo diuisio ⁊ diffinitio suppõnis
simplicis sunt male posite. Itẽ ista ẽ ꝟa. hõ est p̃ ri
sibilis. ⁊ tñ nõ fꝫ q subꝫ hꝫ suppõnẽ simplicẽ nec
fm q hꝫ suppõnẽ psonalẽ qr nã cõmunis nõ est p̃
risibilis. ergo diuisio suppõnis accidẽtal' ⁊ diffini
tio suppositiõis simplicis sũt male posite. ¶ Ad
p̃mã obiectionẽ dr q subiectũ i illa hꝫ suppositio
nẽ simplicẽ. ⁊ dr vltra q dicens illã ꝓpõnẽ volu
it solũ habere q iter naturas corporales creatas
homo est dignior creatura. ⁊ solũ voluit ↄparare
naturã ad naturã. ⁊ cũ hoc stat q idiuiduũ ẽ digni
us illa creatura q̃ ẽ nã. sꝫ cõparatio nõ fit nature
ad indiuiduũ sꝫ nature ad naturam. ¶ Ad secun
dã ↄcedit' maior ⁊ negat' minor. imo natura hois est
p̃ risibil' tãq ratio formal' ridendi. sꝫ nõ tãq id qd
exercet actũ ridendi. Unde sortes nõ est risibilis
neqꝫ plato nisi qr est homo. ideo homo primo est ri
sibilis tãqꝫ ratio formalis ridẽdi. ¶ Ad tertiã dr
similiter ↄcedẽdo maiorẽ ⁊ negãdo minorẽ qr co
lori ↄuenit eẽ primũ obiectũ visus secũdũ q ha
bet suppõnẽ simplicẽ. ⁊ se hꝫ tãqꝫ ratio formal' vi
dendi. ideo nigredo ⁊ albedo non est visibilis nisi
qr ẽ color. iõ color est ratio formalis vidẽdi.

Sed contra predicta arguitur primo sic Si predicatum propositio
nis vniuersal' affirmatiue supponeret simplr seq̃
retur q hic eẽt fallacia figure dictionis arguen
do a suppositione simplici ad suppositionẽ psona
lem. vt ois homo est animal. ergo quoddã aial est
homo. sed hoc est falsũ cũ ibi sit bona cõsequẽtia
¶ Secũdo arguitur sic. Actus ridẽdi nõ p̃mo cõ
uenit nature i cõmuni. ergo hõ in hac propositiõe
homo est primo risibilis non supponit simpliciter.

¶ 3º arguit᷑ sic. In hac ꝓpōne. ꝯcept⁹ est spēs q̄li/tatis. subiectū supponit simpl'r ⁊ tñ supponit ꝓ cō ceptu. ergo ē aliq̄ suppō simplex ꝓ ꝯceptu. ¶ 4º arguitur sic. In hac ꝓpōne. hic ⁊ rome vēditur pa nis. panis supponit simpl'r ⁊ tñ non ꝓ natura ī cōi q᷑ illa ñ venditur hic ⁊ rome. ⁊ non pōt al'r suppo nere quia ñ potest supponere ꝑsonaliter cum nul lus panis vendatur hic ⁊ rome. ꝰ ꝯtra diffinitiōem supp̄onis simplicis ⁊ diuisionē suppōis accñtalis.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ negādo ꝯseq̄n/tiaꝫ q᷑ non semꝑ committi tur fallacia figure dictiōis arguēdo a suppōe sim plici ad ꝑsonalē. sꝫ aliqñ sic ⁊ aliquādo ñ vt postea videbit᷑. ¶ Ad 2am ꝯcedit᷑ q̄ act⁹ ridēdi non sem ꝑ p̄mo ꝯuenit nature. sꝫ aptitudo ad ridēdū p̄mo sibi ꝯuenit. ¶ Ad tertiam dr̄ q̄ q̄uis in ista ꝓpō ne subiectū supponat ꝓ ꝯceptu. tñ suppōit simpl'r ꝓ natura coi significata ꝑ ipm̄. eo q̄ iste terminus ꝯceptus est ipositus ad significandum rem coēm que est ꝯceptus. Terminus autem nunq̄ suppo/nit simpl'r ꝓ conceptu cui subordinatur i significā/do. ¶ Ad quartam dicitur q̄ vendi ⁊ emi ꝓprie ꝯuenit singularibus ⁊ non nature secundum se p̄/mo ⁊ per se. tamen sibi conuenit ex ꝯñti ⁊ scd̄m q̄ est i singularibus. iō ibi subiectū supponit simpl'r.

Personalis āt suppō ē acceptio t̄mini cōis ꝓ suis inferiorib⁹. vt cum dicit᷑ hō currit. iste termin⁹ homo suppōit ꝓ suis īferioribus. Itē ꝑsonaliū suppōnū alia ē deteriata alia ꝯfusa. Deteriata supposi tio ē acceptio termī cōis idiffinite sūpti vel cū signo ꝑticulari determiat᷑. vt hō currit. vel aliqs hō currit. Et dicit᷑ vtra q̄ illaꝝ determinata. q᷑ lꝫ in vtraqꝫ ista rum iste t̄min⁹ homo supponit ꝓ omni hoie tā currente q̄ȝ nō currente. tamen ꝓ vno solo hoie currente vera dr̄. Et q᷑ aliud ē supponere. ⁊ aliud ē locutionē cē verā ꝓ aliquo vel falsā. Igit᷑ ī p̄dictis vt dictū ē iste t̄minus hō supponit pro omni hoie tā currēte q̄ȝ non currente. lꝫ reddat locutionē verā ꝓ currente solo. Qꝫ aūt ī vtraqꝫ istaꝝ sit det̄minata sup/positio pꝫ q᷑ cum dicit᷑ animal ē sortes. vel aial est plato ⁊ sic de alijs. ergo aial est oīs hō. ibi ē fallacia figure dictionis a plibus det̄minatis ad vnā determina tam. Et iō iste termin⁹ aial idefinite po situs hꝫ determinatā suppōnē ⁊ simil'r cum signo ꝑticulari. Cōfusa suppō ē ac ceptio termini cōis pro pluribus medi/ante signo vniuersali. vt cū dicit᷑. oīs hō est aial. ibi iste termin⁹ hō supponit pro plibus mediante signo vlī quia suppo/nit ꝓ quolibꝫ suo supposito. Itē confu saꝝ suppōnū alia ē ꝯfusa necessitate si/gni vel modi. ⁊ alia necessitate rei. vt cū dicit᷑. oīs hō ē aial. ibi iste termin⁹ hō me diāte signo vniuersali confunditur siue distribuit᷑ pro quolibet supposito. et iste terminus aial a ꝑte predicati posit⁹ ꝯfūditur necessitate rei. Et cū vnusq̄sqꝫ homo suā habeat eēntiam ideo hoc ver bum est necessitate rei tenet᷑ pro tot eēn tijs ꝓ quot hoibus tenet᷑ iste t̄min⁹ hō. Et cū vnicuiqꝫ hoi īsit sua aialitas ideo iste terminus aial necessitate rei tenetur pro tot aialib⁹ pro quot hominib⁹ iste termin⁹ homo. ⁊ pro quot eēntijs hoc verbū est. vnde iste termin⁹ homo debꝫ supponere cōfuse. mobil'r ⁊ distributiue. sꝫ ꝯfuse ⁊ distributiue tenet᷑ q᷑ tenet᷑ ꝓ oī hoie. mobil'r vero q᷑ licet fieri d̄scensū sub eo ꝓ quolꝫ suo supposito vt oīs hō ē aial ergo sortes ē aial. sꝫ iste terminus animal dicitur confundi immobiliter quia non licet fieri descensuꝫ sub eo. vt omnis homo ē animal. ergo omnis hō est hoc animal. Ibi enim fit processus a simplici suppositione ad personaleꝫ. Sicut hic. homo est dignissima creatu rarum. ergo hic homo vel aliquis ho/mo. vel rosa est pulcherrimus florum. ergo aliqua rosa. Sed differunt in hoc quia in istis est simplex suppositio ex ꝑ

te subiecti. in illa vero ex pte predicati
lȝ videatur oppositū eē quod superi⁹
dictum est ꝙ in hac ꝓpositione omnis
homo ē animal. iste terminus aial in p̄
dicato positus simplicem habet suppo
sitionē cū prius dicitur ꝙ hȝ confusaȝ.
Ad hoc dicendum est secundū quosdā
ꝙ quia genus predicatur de pluribus
differentibus specie iste terminus ani-
mal quando tenetur pro ipō commu-
ni qđ est genus sic habet simpliceȝ sup
positionem. Secundum aūt ꝙ ipā na-
tura cōmunis ipsius generis multipli-
catur per supposita hominis sic dr̄ ha-
bere confusam suppositioneȝ non mo
bilir̄ sed immobiliter. Suppositio aūt
confusa immobiliter pōt simul esse cū
simplici non secundum idem sed secū-
dum diuersa vt dictum est. Unde secū
dum hoc dicēdū est ꝙ suppositio con-
fusa mobiliter non pōt simul esse cum
simplici nec secundū idē nec secūdū di-
uersa vt dictū ē. Sed ꝗ credo ipoſſe eē
terminum communem i predicato po
situm habere simplicem suppositionē
ꝛ confundi mobiliter vel immobiliter
signo vl̄i existente in subiecto affirmati
uo. vt oīs hō est aīal ꝛ sic de alijs con-
similib⁹. qꝛ vt vult porphirius. Omne
qđ predicat̄ de aliquo aut est mai⁹ eo
aut est eq̄le ei de quo predicat̄. ꝛ itēdit
de p̄dicatione per se. ſȝ in hac ꝓpōe. oīs
homo ē aīal. ē predicatio per se ꝛ non
predicat̄ equale. ergo maius. nō accidē
tale. ergo substātiale. vel eētiale. ergo
genus vel differētia. nō differentia. er
go genus. sed natura generis multipli
cata mobilr̄ vel immobiliter nō ē gen⁹
ergo cū dicit̄. omnis homo est aīal cuȝ
ibi predicetur genus nō eēt possibile t̄-
minū cōeȝ multiplicari mobilr̄ vl̄ imo
bilr̄ quia significat naturam generis q̄
iam actu non esset genus sicut si homo
consideret̄ mobiliter vel immobiliter
iam non esset species. Item hoc idē vi
detur per aristotelem in primo topico
rum dicentē ꝙ omne quod de alio pre
dicatur aut predicatur conuersim ꝺ eo
aut non. Si conuersim est diffinitio vl̄
proprium. Si autem non conuersim
predicatur de re aut cadit in diffinitio-
neȝ rei aut non: si non tunc est accn̄s.
Si cadit in diffinitionem rei aut est ge
nus vel differentia. non differentia. er-
go genus. Et itendit aristoteles ꝙ ibi
sit recta predicatio. ꝛ species subijcia-
tur secundum se. vel multiplicat̄. sed in
hac propositione homo est animal est
recta predicatio. ꝛ subijcit̄ homo ꝛ nō
equale predicatur neqȝ accidens. ergo
genus. Quare non est possibile termi-
num cōmunem in predicato positū cō
fundi mobiliter vel immobiliter. Iteȝ
totum vniuersale quod est genus ꝛ to
tuȝ in quantitate ex opposito se habēt.
sed totū in quātitate est duplex. Quod
dam est totum in quantitate comple-
tum. vt vbicunqȝ confunditur termin⁹
cōmunis mobiliter. vt omnis homo ē
animal. Aliud est totum in quantitate
incompletum ꝛ diminutum. vt vbicū-
qȝ confunditur terminus communis
immobiliter ꝛ multiplicatur termin⁹
communis simpliciter. ergo si impos-
sibile est totum in quantitate esse gen⁹
iquantum huiusmodi non erit impos-
sibile terminum communem in predi-
cato positum confundi mobiliter vel
immobiliter vt dicebatur. Item cōpa
ratio illa secundum quam inferiora re

ducuntur ad superiora opposita est cō parationi secundum quam superiora reducuntur ad sua inferiora. sed secundum primam sumitur cōmune in ratione cōmunis. sed secundum secundam sumitur commune multiplicatuȝ siue confusum. Cum ergo terminus cōmunis vt sic sit in ratione generis non ē possibile ipsum multiplicari inquantum huiusmodi. Et hec quatuor argumenta sunt concedenda. Causa autem propter quam mouebantur facilis ē ad soluendum que tantū est vna. quia cuȝ dicitur omnis homo est animal. cuȝ vnicuiqȝ homini respondeat sua animalitas siue sua essentia cum non possit eē hō qui sit animal. ideo dixerunt ꝙ iste terminus animal tenetur pro tot animalibus pro quot hominibus homo Quod autem in illo argumento nulla sit apparentia patet: quia cum dicit̄ omnis homo est albus necesse ē ꝙ tot animalitates intelligantur in subiecto quot sunt homines in quibus tenetur homo. vnde nihil est dicere ꝙ habet illas animalitates a predicato cum ibi p̄dicetur album. Unde dicendū ē ꝙ homo logice loquendo non naturaliter ex animali ⁊ rationali componitur. iō de se habet illarū aīalitatuȝ multiplicationē. vnde cum dico sic. oīs homo est albus nullo modo habet illas animalitates a predicato cum ibi predicet̄ albus vt dictum est. Sic autem est in ꝑposito cū ibi predicet̄ genus de specie. vt omnis hō est animal. In hac enī propositione subicitur homo in quo intelligitur multitudo illarū animalitatum et predicatur hoc genus animal. quod nullo modo cōfunditur mobiliter vel immobiliter. sȝ stat ibi pro natura siue pro essentia ipsius generis communis de pluribus predicabilis. vnde animal predicatur et animal intelligitur in subiecto sicut hic omne animal rationale ē animal. Similiter dico ꝙ hoc verbum est non confunditur mobiliter vel immobiliter quia ꝙ animal esset vel existeret ī hoc homine hoc habet subiectuȝ de se anteꝙ̄ in propositione subijciatur predicato essentiali vel accidentali. Et propter hoc destruimus quandam diuisionem factam scilicet confusarū suppositionum alia est confusa necessitate rei. alia est cōfusa necessitate modi siue signi. Dicimus enim ꝙ omnis confusio fit necessitate signi vel modi. vt cum dicitur omne animal rationale ē aīal. iste termin⁹ aīal ī subiecto positus tenet̄ necessitate signi ꝓ oī aīali qđ est hō. Silr̄ hic. oīs hō ē aīal. iste t̄minus hō tenet̄ ꝓ oī hoīe ⁊ nō solū pro hoīe sed ēt pro oī animali qđ ē hō. ⁊ iō tot ītelligūt̄ aīalitates quot humanitates naturalit̄ loquēdo. qꝛ eadē ē hūanitas in quolȝ īdiuiduo hoīs scđȝ viā logicorū ⁊ nō scđȝ viā nature sic hō in cōi idē ē. vnde ꝙ sit hec aīalitas vel illa hoc ē rōe materie. In via. n. nature hūanitas mea differt ab hūanitate tua p se. ⁊ aīa mea per quā cāt̄ humanitas mea ī me alia est ab aīa tua per quā causat̄ hūanitas tua in te. Et propter hoc signum ꝯfūdit hoīem nō tñ ꝯfūdit aīal in cōi sȝ aīal contractum ad hominem per suas differētias. vnde sequitur ꝙ omnis confusio fit necessitate signi vel modi. Et sic est finis suppositionum Petri hyspani. Et hoc quo ad terminos absolutos.

¶ Circa hūc textū notandū ē pmo q̄ suppositio
psonalis est acceptio termini cōmunis p suis in/
ferioribus. vt cū dr̄ homo currit ibi hō suppōit p
sorte ꝛ platone ꝛ sic de alijs. In qua diffinitiōe dr̄
terminus cōmunis ad drīaʒ suppōnis discrete. ꝛ
dr̄ p suis iferioribus ad drāʒ suppōnis simplicis
Ex quo pʒ falsitas opinionis dicētiū suppōneʒ p/
sonalē eē acceptionē t̄mini p suo significato. Et h̄
cōfirmat̄ qꝛ cū dr̄ oē albū currit. ibi albū suppōit
psonalr̄ p sorte ꝛ platone ꝛ alijs hominib⁹ albis.
ꝛ tn̄ nō significat illos. ergo ꝛc̄. Minor pbat̄ dupli
citer. p̄ p aristotelē i pdicamētis dicētē albū solaʒ
qualitatē significat. ergo nō significat sortē ꝛ pla/
tonē. 2°. qꝛ si albū significaret sortē ꝛ platonē ꝛ ali
os hoīes tūc eadē rōne frigidū ꝛ nigrū ꝛ calidum
eos significarēt cuʒ possint p eis supponē. ꝛ si sic
ipositio nominū cōtinue mutaret̄ ꝛ non eēt posē
mouere festucā qn vox significaret aliud q̄ȝ signi
ficabat. quoꝝ vtrūqȝ est iconueniēs. ergo seqi q̄
qn̄cūqȝ termin⁹ supponit psonalr̄ q̄ nō supponat
p suo significato. Dicēdū est g°. q̄ suppō psonal̄ ē
acceptio termini cōmunis p suis iferioribus vel
suppositis siue sint supposita p se vl̄ per accidens
Un̄ ad h̄ q̄ aliqs termin⁹ cōmunis hēat suppōnē
psonalē nō reqritur q̄ supponat p aliq̄ re singula
ri cui r̄pugnat i plurib⁹ existere. sȝ sufficit q̄ sup/
ponat p qbusdā iferiorib⁹ si habeat iferiora. aut p
vno si nō habeat nisi vnū. Et diuidit̄ suppō psōal̄
i determinatā ꝛ cōfusā. Suppositio determiata ē
acceptio termini cōmunis idefinite aut pticularit̄
tēti. Est eni suppositio determiata qn̄ t̄m suppo
nit disiunctiue ꝛ nō est distributū p aliqḋ signum
vl̄e ita q̄ sub ipo termio pōt fieri descēsus ad oīa
sua supposita p ppositionē disiunctiuā. vt bene
seqtur hō currit. g°. hic hō currit vel hic hō currit
ꝛ sic de alijs. ꝛ nō dr̄ suppō determiata qꝛ illi ter
mini sic supponāt determiate p vno supposito sic
q̄ nō p alio. ȝ ad hoc q̄ ista ppō dicat̄ v̄a sufficit
ꝛ requiritur q̄ pdicatū possit enūciari de subō p
vno determiato supposito. Un̄ aliud est supponē
ꝛ reddere locutionē verā vt pʒ i textu. Supposi/
tio aūt cōfusa ē acceptio termini cōmunis p oīb⁹
suis iferiorib⁹ mediāte signo vl̄i. vn̄ termin⁹ idif/
ferēter suppōit p oīb⁹ suis suppositis s̄m suppō/
nē determinatā ꝛ cōfusā. qꝛ qn̄ termin⁹ supponit
determinate tūc supponit p oīb⁹ suis suppositis
disiunctiē. Quādo v̄o supponit ꝯfuse supponit p
oībus suis suppositis copulatiue. ꝛ dʒ pdicatū cō
uenire subō aut ab eo remoueri p quolibet suo

supposito. ex quo sequit̄ q̄ petrus hyspanus non
diffit suppositioneȝ ꝯfusā ita gn̄alr̄ sicut aliq eā ac
cipiūt. sȝ diffinit suppositionē ꝯfusā ꝛ distributiuā
Un̄ circa pdicta oriunt̄ due difficultates. Pria est
qualr̄ saluat̄ diffinitionē suppositiōis ꝯfuse eē bo
nā cū tn̄ termin⁹ cōmunis supponat confuse vbi
nullū signū vl̄e ponit̄. Ad quaʒ dr̄ pmo q̄ nihil fa
cit terminū cōmunē supponere ꝯfuse nisi ratione
distributiōis. Distributio igit̄ pmo ꝛ p se conuenit
signis vl̄ib⁹ ꝛ ꝯuenit alijs p accidēs. Cū ergo ea q̄
p accidēs insūt nō cadāt sub arte. ideo dictū ē in il
la diffinitiōe mediāte signo vl̄i. Secūdo dr̄ q̄ illa
pticula mediāte signo vl̄i dʒ itelligi q̄ ibi supple
atur vel aliquo sibi equiualēte quātū ad taleȝ di/
stributionē. nō eni solus termin⁹ hȝ suppositionē
p signū vl̄e sȝ gn̄alr̄ p oē illud qḋ pōt habere v̄tu
tē distribuēdi. ꝛ ideo negatio ꝛ dictiones negatio
nes includētes vt dictiōes exceptiue exclusiue ꝛ
multe alie faciūt termios supra quos cadūt sup/
ponere ꝯfuse. ¶ 2ª difficultas ē vtꝝ suppositio
psonal̄ ꝛ suppositio simplex possint ne diuidi i sup
positionē determinatā ꝛ ꝯfusā. Ad quā respondēt
ponētes suppositionē m̄alē ꝛ simplicē p cōceptu
q̄ quelȝ diuidit̄ in discretam ꝛ determinatā ꝛ cō
fusā. nā s̄m eos si dicatur hō est vox. vel hō ē spēs
tūc subm̄ supponit materialr̄ ꝛ discrete. Sed s̄m
negantes suppositioneȝ materialē dr̄ q̄ supposi/
tio simplex nō pōt diuidi i determiatā ꝛ cōfusam
cū suppositio determinata cōueniat termino solū
ꝛ similiter confusa pro suis inferiorib⁹.

Secundo sciendū ē q̄ ꝯn̄r auctor noster i
residuo hui⁹ tractatus tria prin
cipalr̄ facit. p̄ recitat quandā opinionē antiquoꝝ
circa suppositionē ꝯfusaȝ. secūdo eam improbat
Tertio soluit rationes ad oppositū. ¶ Primo er
go ponit quandā diuisionē antiquoꝝ que est hec
Suppositionū cōfusaꝝ alia est cōfusa necessitate
rei. ꝛ alia ē ꝯfusa necitate signi vl̄ modi. Suppō
ꝯfusa necessitate signi cōuenit t̄mio i ppōne po/
sito cū signo vl̄i. Sȝ suppositio ꝯfusa necessitate
rei cōuenit termio cōmuni posito i pdicato ppoſi
tiōis vl̄is affirmatiue vt i ista ppōne vl̄i oīs hō ē
aīal. iste t̄min⁹ hō suppōit ꝯfuse necitate signi. Et
dr̄ supponere ꝯfuse ꝛ distributie eo q̄ suppōit p q̄
libȝ hoīe copulatiue. Et dr̄ supponē ꝯfuse mobilr̄
eo q̄ sub t̄mio distributo pōt fieri dscēsus vnifor
mit̄. sȝ iste t̄min⁹ aīal suppōit ꝯfuse necitate signi
rei ꝛ suppōit imobilr̄ eo q̄ sub ipo nō pōt fieri de
scēsus. Qꝛ autem iste terminus animal cōfundat̄

z teneatur ꝓ pluribꝰ. ꝓbāt sic. q2 cuilibet homini inest sua eēntia et sua aialitas. Cum ḡ dr ois hō ē aial oꝫ ꝙ hoc verbū est teneaī ꝓ tot eēntijs. z aial ꝓ tot aialitatibꝰ ꝓ quot hoīibꝰ teneī hō. z p ɔn̄s cōfundiī z actuatr teneī ꝓ vniuersalibꝰ. Et cū arguebatur ɔ eos aial hꝫ suppōnē simplicē. ḡ nō hꝫ suppositionē cōfusā eo ꝙ nullus terminꝰ pōt sil' z semel habere suppōnē simplicē z ɔfusā. ad hoc dicebāt ꝙ lꝫ nullus terminꝰ possit sil' habere suppōnē cōfusā mobilē z simplicē. tn̄ idē terminꝰ pōt sil' habere suppōnē simplicē z cōfusā tm̄ q̄uis non hꝫ idē sꝫ ꝰm diuersa. secūdum eni ꝙ aial teneaī ꝓ nā cōmuni q̄ natura est genꝰ hꝫ suppōnē simplicēꝫ z vltra ista nā ē multiplicata p supposita z sic hꝫ suppositionē cōfusā. z p ɔn̄s aial supponit simpliciter z cōfunditur imobilr̄ mediante signo vl'i posito a pte subi. ¶ Cōseqnter auctor reprobat hanc opionē quo ad h̄ ꝙ dicit p̄dicatū vl'is affirmatiue supponere ɔfuse. Et ad h̄ adducit q̄tuor ratiōes fūdatas in duabꝰ suppositionibꝰ. Prima est ꝙ natura multiplicata p inferiora non est genus. ¶ 2ᵃ ꝙ nā sigificata p t̄miuꝫ ɔfuse suppōentē mltiplicata ē p suppoᵃ. Due p̄me rōnes possūt accipi ꝓ vna q̄ est hec. In hac ꝓpōne ois hō ē aial. ly aial ē genꝰ. ergo aial nō cōfundiī mobiliter nec imobilr. ɔn̄a tenet q2 natura multiplicata p idiuidua nō ē genꝰ. z antecedēs ꝓbaī i textu dupl'r p auctorem nostrū vt ibi clare pꝫ. ¶ Tertia ratio ē. nullū totū i quātitate pōt habere ratiōnē generis. sꝫ ois terminꝰ q cōfundiī hꝫ rōneꝫ totius i quantitate vel cōpleti vel icompleti. ergo nullus tal' hꝫ rōnē generis. sꝫ i p̄dicta ꝓpōne p̄dicatur genꝰ. ḡ p̄dicatū illiꝰ n̄ cōfūdiī ¶ 4ᵃ ratio est clara in textu. ¶ 3ᵒ rn̄det ad rationē eoꝝ. s. p distinctionē huiꝰ ꝓpōnis cuilibꝫ homini iest sua ꝓpa eēntia z sua aialitas. Et h̄ pōt dupl'r itelligi ꝙ oibꝰ hominibus isit sua eēntia z sua aialitas. vnᵒ hꝫ viā logice. aliᵒ hꝫ viā philosophie z nāe. Dicit eni ꝙ oibus iest sua aialitas logical'r loquēdo z oibꝰ hoibꝰ iest sua humanitas eodē mō n̄ tn̄ ꝰm viā nature. imo cuilibꝫ homini iest sua hūanitas real' q̄ causaī a forma rei. vt hūanitas sortis ab aiali rōnali. Et q2 tal' aialitas iest homini p se. s. p aliqd itrinsecū sibi z nō p aliqd extrisecū. iō multiplicatio nō iest aialitati ex multiplicatiōe p̄dicati sꝫ subi. ille eni aialitates p̄us nāliter inherēt subo anteq̄ꝫ i subo ponanī. vult eni auctor p hanc solutionē dicere ꝙ oibꝰ hominibus inest eadem hūanitas secundum speciem z non secūdum numeꝝ.

Tertio sciendū est ꝙ circa p̄dicta incidunt alique difficultates. Prima est. qd ē suppositio confusa tm̄. ꝓ cuius solutiōe supponitur secūdū quosdā ꝙ suppositio cōfusa diuiditur i suppositionē cōfusā tm̄ z in suppositiōeꝫ cōfusā z distributiuaꝫ. Suppositio cōfusa tm̄. ē acceptio termini cōmunis ꝓ pluribꝰ inferioribus qui infertur ex quolibꝫ illoꝝ z ab ipo ad nullū illoꝝ contingit descendere copulatiue aut disiunctiue sed disiunctim. Et h̄ mō supponit p̄dicatū cuiuslibꝫ ꝓpositiōis pticularis affirmatiue si sit terminꝰ cōmunis vt cuꝫ dicitur ois homo habet caput ly caput supponit confuse tm̄. Ex quo patet ꝙ bene sequiī omnis homo habet caput. ergo omnis homo hꝫ h̄ caput vel illud. Et ad nullū illorum contingit descendere copulatiue aut disiunctiue. nō eni sequitur ois hō habet caput. gᵒ omis homo hꝫ h̄ caput z omnis hō habet illud caput. nec sequitur ois hō hꝫ caput. ergo omnis homo hꝫ hoc caput. vel omnis homo habet hoc caput. Sed debet fieri descēsus disiunctim. idest p propositionem de disiūcto extremo. vt bene sequitur omnis homo habet caput. ergo omnis homo hꝫ h̄ caput vel illud caput z sic de alijs. Et ad talem suppositionē confusam tres condictiones requiruntur. Prima est ꝙ terminus cōmunis supponat pro pluribus. Secūda est ꝙ possit inferri ex quolibet suo singulari pro q̄ supponit. Tertia est ꝙ sub termino sic supponente non contingit descendere copulatiue nec disiūctiue sed disiunctim. ¶ Ad habēdū auteꝫ faciliorem cognitionem quando terminus supponit cōfuse z quando non ponuntur alique regule. Pria est quotiensc̄ūq3 dictio sincathegoreumatica non includens negationem importantem multitudinem manēs sincathegoreumatica ponitur i aliq̄ propositione habet virtutem confundendi terminum cōmunem imediate sequentem confuse et distributiue. z terminuꝫ cōmuneꝫ imediate sequētem confuse tm̄. vt in hac propositiōe omnis hō ē animal. ly animal supponit confuse tm̄ eo ꝙ ē terminus cōmunis imēdiate sequens illud sincathegoreuma omne importans multitudinem z non includens negationem. Sed subm illius propositiōis. s. ly homo supponit cōfuse z distributiue eo ꝙ est terminus cōmunis imediate sequens illud sicathegoreuma omnis. Notāter dicebatur non includens negationem q2 si icluderet negationē faceret terminū mediate sequētē supponere confuse z distributiue sicut ista signa. s. nullus z neuī. nā in ꝓpositionibus i quibꝰ ponūtur p̄dicata supponūt eodē mō sicut subiecta. s. cōfuse z distributiue. Dicebatur vltra manēs sincathegoreumati

ca qꝛ ſi fuiſſet ps extremi nõ hr̃et virtutẽ confun-
dẽdi t̃minũ mediate ſequẽtẽ vt i hac ꝓpõe. vidẽs
omnẽ hoiem eſt aial. ergo aial eſt videns oẽm ho-
minẽ per cõuerſionẽ ſimplicẽ. modo notũ eſt ꝙ i
ſcđa aial ſupponit determinate ergo ⁊ in prima.
Ratio huiꝰ regule ẽ qꝛ i iſta vidẽs oẽm hoiem eſt
aial hoc totum videns oẽm hoiem eſt ſubiectũ. ⁊
ita ſignum vniuerſale eſt ps extremi. Et notanter
dicebat̃ importãs multitudinẽ qꝛ ſincathegoreu
mata nõ iportãtia multitudinẽ ſic̃ ſunt iſta aliqs ⁊
alter nõ habẽt virtutẽ ꝯfundendi t̃minũ. ſed ſinca
thegoreumata iportãtia multitudinẽ cuiuſmodi
ſunt iſta oĩs vterq3. ⁊ aduerbia numeralia vt bis
ter quater habẽt virtutẽ ꝯfundendi terminũ me
diate ſequẽtẽ ꝯfuſe tantũ. Ultra dicebat̃ media-
te ſequẽtẽ quia ſupra terminũ p̃cedentẽ nõ hab3
aliquã virtutẽ. Ex quo ſeqtur ꝙ hec ẽ falſa. aial ẽ
oĩs homo. qꝛ aial ſuppon t determinate cu3 non cõ-
fundat̃ ab aliq̊ ſigno. ⁊ hec ẽ vera. omnis homo ẽ
aial. ❡ Alia regula ẽ ꝙ dictio ſincathegoreuma
tica iportãs multitudinẽ h3 virtutẽ ꝯfundendi ter
minũ mediate ſequentẽ poſitũ in eadẽ ꝓpõne ca
thegorica ſ3 non h3 virtutẽ ꝯfundẽdi t̃minũ in alia
cathegorica poſitu3. ideo hec ẽ falſa ꝓ ſcđa parte
oĩs homo eſt aial ⁊ aliquiſ hõ eſt illud. quia homo
poſitus in ſecũda cathegorica nõ cõfunditur a ſi
gno p̃cedẽti ideo ſupponit determinate. ⁊ deno-
tatur ꝙ oĩs hõ eſt animal. ⁊ aliqs homo puta ſor-
tes ẽ illud vel plato ⁊ ſic de alijs ⁊ quelibet earu3
ẽ falſa ſaltẽ ꝓ ſecũda parte. ❡ Alia regula eſt ꝙ
ſignũ vl'e negatiuũ poſitũ in vna cathegorica nõ
habet virtutẽ cõfundẽdi terminũ poſitum in alia
cathegorica. nã cũ dr̃ nullus hõ eſt aſinus ⁊ aliqđ
aial eſt ille. ly aial ſupponit determinate. Ex pre
dictis p3 ꝙ hec ꝓpões ſunt vere. bis comediſti
panẽ. ter bibiſti vinũ. ⁊ ſic de alijs. ⁊ tñ nullũ panẽ
bis cõediſti ⁊ nullũ vinũ ter potaſti. Rõ hꝰ ẽ qꝛ iſta
aduẽbia nũeralia bis ter ⁊c̃. iportãt mltitudinẽ rõ
ne cuiꝰ habẽt virtutẽ cõfũdendi terminũ ſequen
tem ꝯfuſe tãtũ. ⁊ ideo in iſta bis comedi panẽ. iſte
accuſatiuuꝰ panẽ nõ ſupponit det̃minate ꝓ illo
pane vl' illo qꝛ ſic eẽt falſa. nã iſta ẽ falſa bis come
di iſtũ panẽ vel bis comediſti illum ⁊ ſic de alijs.
S3 hec eſt vera. ſemel comediſti vnũ panẽ ⁊ aliaſ
comediſti aliũ. vel o3 facere deſcẽſũ per ꝓpõne3
de diſiũcto extremo. nec ſeqtur bis comediſti pa
nem. ergo panẽ bis comediſti. ſ3 eſt fallacia figu
re dictionis arguẽdo a ſuppõne confuſa tãtũ ad
determinatã qꝛ panẽ ſupponit cõfuſe tãtũ i añte
⁊ dicit q̃le quid. ⁊ in cõſequẽte ſupponit determi
nate. ⁊ dicit hoc aliqđ. ❡ Alia regl'a tal' eſt. qñcũ-
ꝙ arguitur a t̃mino ſupponẽte ꝯfuſe tãtũ reſpe
ctu alicuiꝰ ſigni mltitudinẽ importãtis ad eũdem
t̃minũ ſupponẽtẽ det̃miate reſpectu eiuſdẽ ſigni
ẽ fallacia figure dictõiſ. vt nõ ſeqtur omniſ homo
eſt aial. ergo aial eſt oĩs homo: ſ3 ẽ fallacia figure
dictionis. Et ſi dicatur. ſi hoc eſſet verum ſequere
tur ꝙ ibi eſſet fallacia figure dictonis omnis ho-
mo eſt aial. ergo qđdam aial eſt oĩs hõ. quia aial ĩ
ãtecedẽte ſupponit ꝯfuſe tantum. ⁊ incõſequẽte
ſtat det̃minate. Ad hoc rñdetur ꝙ nõ eſt ſemper
fallacia figure dictionis qñ arguitur a t̃mino ſup
ponẽte cõfuſe tãtum ad eundẽ terminũ ſupponẽ
tem determiate. ſ3 quãdo arguit̃ a termĩo ſuppo
nẽte ꝯfuſe reſpectu dictõis ſincathegoreumatice
mltitudinẽ iportãtis ad eũdẽ terminũ ſupponẽtẽ
determiate reſpcũ eiuſdẽ dictõis ſincathegoreu
matice tũc ſẽper ẽ fallacia figure dictõis. ❡ Ex
p̃dcis põt iferri ꝙ ſuppoſito ꝙ mũdus ſit eternus
a pte ante ⁊ ẽt a pte poſt. hec ẽ vera ſp aliqs hõ eſt
vl' fuit. ⁊ ſemp homo erit. vtraq3 tamen iſtaꝝ erit
falſa homo ſẽper fuit. hõ ſemp erit. quia vt ipſi di-
cũt homo ĩ ipĩs ꝓpõibus ⁊ maxime ĩ p̃mis ſuppo
nit ꝯfuſe tãtum. eo ꝙ ſeqtur mediate aliqđ ſignũ
diſtributiuũ a quo h3 virtutem diſtribuẽdi. et ĩ ſe
cũda ſuppõit determiate cũ ſit ſubiectu3 ꝓpõis
idefinite. Uñ iſtud aduerbiũ ſp ĩcludit ſignum di
ſtributiuũ ⁊ terminũ ſue diſtributiõis. ⁊ valet tm̃
dicẽ ſp fuit hõ ſic oĩ tpe fuit hõ. P3 ẽt qꝛ ſi ſucceſſi
ue ⁊ ꝯtinue fuerit aliqs homo ĩ iſta domo tũc iſta
ẽ v̾a tota die aliqs hõ fuit ĩtus. Et hec ẽ falſa aliqſ
hõ fuit tota die ĩtus. Et ꝙ prima ſit vera pat3. qꝛ
quelib3 ſingl'aris eiꝰ eſt vera. Na3 ĩ q̃lib3 pte diei
ꝑ caſũ fuit aliqs hõ itꝰ. Et ꝙ ſcđa ſit falſa p3 qꝛ eſt
vna ptic'laris cuiꝰ q̃libet ſingularis ẽ falſa qꝛ ſor
tes ñ fuit tota die ĩ iſta domo nec plato ⁊ ſic đ alijſ
❡ Suppõ v̾o ꝯfuſa ⁊ diſtributiua diuidit̃ ĩ ſuppõem
ꝯfuſã ⁊ diſtributiuã mobilẽ. et in ꝯfuſam immobi
lẽ. Suppõ ꝯfuſa mobilis ẽ acceptio termĩ cõis ꝓ
oĩbus ſuis iferioribꝰ ad q̃ valet deſcẽſus ꝑ ꝓpoſi
tõe3 copl'atiuã ſeu copl'atiue. vt oĩs hõ currit. hõ
ibi ſuppõit ꝯfuſe ⁊ diſtributiue. S3 ſuppõ ꝯfuſa ⁊
diſtributiua imobil' ẽ acceptio t̃mini cõis ꝓ ſuppo
ſitis ad q̃ nullo mõ ꝯtigit deſcẽdere reſpcũ illius
reſpcũ cuiꝰ ſit diſtributio. q̃uis ꝑ variatiões alicu
ius dictõis ibi poſite deſcẽſus ſit poſ'is. vt in hac
ꝓpõne oĩs hõ p̃ter ſortẽ currit. homo ſupponit cõ
fuſe ⁊ diſtributiue imobil'r. qꝛ reſpcũ dictionis ex
ceptiue ñ pt fieri deſcẽſus ad ſuppoſita. non. n. ſe
qtur oĩs homo p̃ter ſorte3 currit. ergo plato p̃ter

forte currit. Sed si varietur dictio exceptiua in hoc qd e aliud a sorte tuc poterit fieri descesus ad supposita. vt bene seqt ois hō pret. sorte currit. ergo plato ali9a sorte currit. ¶ Scda difficultas e vtz petr9 hyspan9 simpliciter destruat suppositōez cōfusā tantū. De qua sūt duo modi dicedi. Et primus stat in tribus dictis. Primū dcm e q cū rōnibus auctoris stat suppōnē ɔfusā eē ponedā. Hoc pz qz rōnes auctoris nō cōcludūt q iste accusatiuus hominē debeat accipi p natura in cōi. in hac ppōne oē aial pter hominē currit. nec etiam ɔcludunt equuz z pip accipi p nā in cōi ibis ppōnib9 parisi9 z rome vendit piper. pmitto tibi equū z sic de alijs. Scdz dictū e q in hac ppositione ois hō est animal. aial pōt supponere ɔfuse tātū sicut dicebāt antiq. sz tūc nō est pdicatio gnīs de spē. quia pdicatū non accipitur p natura in ɔmuni. sed equalebit illa ppō huic ppōni. que est de disiuncto extremo ois homo est hoc animal vel illud aial z sic de alijs. Tertiū dictū est q petr9 hyspanus simpliciṫ nō destruit opinionē antiquoz. sed destruit solū q pdicatū vniuersalis affirmatiue in q e pdicatio gnīs de spē aut supioris de per se suo inferiori non ɔfundiṫ mobiliter. vt pz ɔsiderādo rōes ei9. ¶ Scds mod9 dicēdi e q nullo mō est ponēda suppō ɔfusa tm z q q̄uis nō reprobauerit suppositionē ɔfusā tātū nisi quo ad pdicatū ppositionis vlis affirmatiue. tn de intentione eius fuit eā destruere oio. Et ideo secūdū eum i oib9 ppōnibus in qbus alij dicūt eē suppositionez ɔfusā tantū e suppō simplex. Et ideo sicut ista ɔcediṫ appeto vinū. z ista pmitto tibi equū. z sic de alijs sitib9 sic etiā iste ɔceduṅt. vinū appeto. equū pmitto.

Sed contra pdcā arguitur. Primo sic. Hec e indefinitia hō fuit albus et tamē homo non supponit determiate posito q null9 homo sit eo q subiectū p nullo supponit cū terminus non supponat p aliquo nisi de illo verificeṫ. ergo diffinitio suppositionis determinate nō e bona. ¶ Scdo arguiṫ sic. In hac ppōe non ois homo currit est acceptio termini ɔmunis p suis singularibus mediāte signo vli z tamē nō est suppositio ɔfusa sed determinata. ergo diffinitio non e bona. ¶ Tertio arguiṫ sic. bn̄ sequitur ois homo e aial. ergo qddā aial est homo. g aial in pma non supponit simplr quia tunc argueretur a suppōne simplici ad psonalē. ¶ Quarto arguitur sic. vēdi z emi non ɔuenit nature. ergo in hac ppōe hic z rome vendiṫ pip non supponit simpliciter z per ɔñs supponit ɔfuse tm z sic oportebit ponere suppōnem confusam tantuz.

Ad rationes Ad pmā diciṫ negādo minorē. z ad pbationē diciṫ q si illa ppositio sit de pn̄ti tunc nunq̄ terminus supponit p aliquo nisi de quo verificaṫ mediante verbo de pn̄ti. sz si illa sit d pterito aut futuro sufficit q v'ificetur de illo p quo supponit mediante verbo de pterito aut futuro. ¶ Ad 2az dr q illd signum vle ipediṫ p negationē ideo non hz vim signi vlis. ideo in diffōne debet itelligi mediante signo vniuersali nō ipedito. ¶ Ad 3am diciṫ negādo ɔn̄tiam qz aliquādo a termino supponēte simplr ad ipz supponentē psonaliter facta aliq mutatione circa alteꝝ extremoꝝ ppositōis pōt valere ɔn̄tia sicut in pposito. quia remoueṫ signum vle ab altero extremoꝝ z addiṫ signū vniuersale alterioꝝ. ¶ Ad quartā dicitur distinguēdo añs. vł pmo z p se z sic ɔceditur. vel ex ɔsequēti z hz q e i suis iferiorib9 z sic negaṫ. Diciṫ tamē hz aliquos q ibi pip supponit detminate in hac ppōne parisius z rome vendiṫ pip. sz illa ppositio e mltiplex scdz ɔpositionē z diuisionē. i sensū eniz ɔposito e falsa vt scz e vna cathegorica de copulato subo qz quelibet singularis est falsa. in sēsu vero diuiso e vera z tunc e copulatiua cui9 quelibet pars e vera. z tūc sēsus e. pip vendiṫ rome. z pip vendiṫ parisi9. z sic i ista copulatiua sūt due ptes vere z sūt idefinite. ergo subiectū supponit determiate.

Circa ea q dicta sūt de suppōnib9 notandū est pmo q ex pdictis patz quomodo suppō scdm petrū hyspanū pma sui diuisione diuiditur. Diuidiṫ eni in suppositionē discretā z cōmunē. Et suppō ɔmunis diuidiṫ i naturalē z accidentalē. Suppō vero accn̄talis in simplicē z psonalē. Personalis diuidiṫ in determiatā z cōfusā. ¶ Sz hz quosdā alios suppositio prima sui diuisione diuiditur in suppositionē ppriā z ipropam. Suppositio ppria diuidiṫ in simplicē psonalez z materialē z quelibet harū diuidiṫ in ɔmunē z discretā. Suppō vero ɔmunis i determinatā z cōfusā. Sz suppō ɔfusa in suppositionē cōfusā tantum z ɔfusā z distributiuā. Sed suppositio cōfusa z distributiua diuiditur in suppōnē ɔfusam et distributiuā mobilem z imobilem. ¶ Ut aūt faciliter possit cognosci quomodo vnusq̄sq terminus in ppōne posit9 supponat ponēde sūt alique regle de vnaq̄q suppōe. ¶ De suppōne ergo impropria poniṫ hec regla. Qn̄cūq̄ tminus supponit iprope ɔcedēdū e q eodē modo supponit quo mō tmin9 loco cui9 accipiṫ supponeṫ si i illa ppositi

tiōe ponereť excepto ꝙ supponit ipꝛoṗe ⁊ alr̄ supponeret ꝓpe. vt cū dr̄. apostolus dicit hoc. ꝑ suppōnē ipꝛopam apl's suppōit ꝓ paulo. iō apl's supponit ibi discrete sicut supponeret paulus si poneretur. Silr̄ cū dr̄ ꝓra est in mari. ꝓra supponit ibi determinate sicut supponeret nauis si poneret in illa ꝓpōe nauis ē i mari. ¶ De suppōe ṽo mālí illi ꝗ eā ponūt ꝑnt hanc regulā ponere. Si duoꝝ terminoꝝ adiuicē ꝯplexoꝝ vnus significet vocē vel aliq̄ꝫ vocis ꝓꝑetatē ita ꝙ significatie supponens possꝫ ṽificari de aliquo supponēte ꝓ voce ⁊ non de supponēte ꝓ alia re. ⁊ alter terminus nō significet ꝑncipalr̄ vocē sed aliā rē. et si significet ꝑncipalr̄ vocē nō tn̄ accipitur ſm ꝙ vocē significat. tūc terminus significās ꝓꝑetatē vocis trahit alterū ad supponēdū ꝓ voce ⁊ ꝑ ꝯn̄s ad mālem suppōnē. ⁊ nō solū est ita si suppō ſm talem suppōnē sit ṽa. sed ēt si sit falsa. vt subiecta istaꝝ ꝓpōnū. sortes ē dictio dissyllaba: aīal ē trissyllabū. supponūt mālr̄. Unde dissyllabū significat ꝓꝑetatē vocis ⁊ sortes significat aliā rem a voce: tn̄ trahitur ꝑ ipm ꝑdicatū ad supponēdū māliter. Sed ſm petrum hyspanū qui nō ponit suppōnē mālē vt videť nec ꝯceditur: Dicēdū ē ꝙ subiecta harū ꝓpōuꝫ n̄ supponūt mālr̄ sed discrete eo mōquo prius dictuꝫ est. De suppōe āt discreta ponuntur due regule: ¶ pª est. cuiuslibet ꝓpōnis singularis subm̄ suppōit discrete. vt sortes currit. plato currit. ¶ alia regula. oīs termin⁹ singularis supponēs ⁊ oīs termin⁹ cōis sūpt⁹ cū ꝓnoīe demōstratio vbicūqꝫ ponāťur siue a ꝑte subi siue a ꝑte ꝑdicati siue post negationē siue nō semꝑ hn̄t suppōnē discretā. Adhuc addūt aliqui huic ꝑticule. singulariter ⁊ vniuoce ⁊ discrete tētus. q꞉ dicūt terminū singularē posse mālr̄ supponere singulariter discrete determinate ꝯfuse. Et si q̄rať q̄lr̄ supponit subm̄ huius ꝓpōis ens quod ē sortes currit. Ad h̄ rn̄detur ꝙ subm̄ dcē ꝓpōis est termin⁹ singularis supponēs discrete. Qð pꝫ q꞉ subm h⁹ ꝓpōis nō ē natū ꝑdicari de plurib⁹: imo sibi repugnat. Un̄ q̄uis ens ꝑ se sūptū sit terminus cōis tn̄ singularizať ꝑ hūc ṫminū sortes: Et lꝫ termino singulari icomplexo nō possit addi signū vl'e. tamē termino singulari ꝯplexo pōt addi vt dicendo. oē ens quod ē sortes currit. Et si vlterius q̄ratur q̄lr̄ supponat subꝫ h⁹ ꝓpōnis. iste homo vel asinus currit. Ad hoc rn̄detur distiguendo eā q꞉ hoc ꝓnomē iste pōt determinare totū disiūctū ⁊ sic supponit discrete: ⁊ ꝓpō ē singularis de disiūcto subiecto. sed si determinet ꝑcise ꝑmā partē tūc subm supponit determiate. ⁊ illa ꝓpō est indefinita cum subiectuꝫ eius possit pꝛedicari de pluribus.

Secundo sciēdū ē ꝙ de suppōe nāli ponit hec regula. In oī ꝓpōne in q̄ est ꝑdicatio gn̄is de spē differentie aut ꝓꝓꝛij aut alia ꝑdicatio in pº vel secūdo mō dicēdi ꝑ se. tunc ṽbū absoluitur a tp̄e ⁊ per ꝯn̄s termini supponūt nālr̄. vt cū dr̄. hō ē aīal. hō ibi hꝫ suppōnē nālē. ⁊ h̄ ṽbū ē ꝯnotat pn̄s tēpus sed absoluiť ⁊ stat idifferēter ꝓ pn̄ti ꝓ pterito ⁊ ꝓ futuro. ¶ De suppōe āt determinata ponūtur tres regule. Pꝛīa ē. subiectū ꝓpositionis idefinite vel particularis siue illa sit affirmatiua siue negatiua supponit deťmiate. vt hō currit. qdā homo currit. qdaꝫ hō n̄ currit. ¶ Scd̄a regula. cuiuslibꝫ ꝓpōis pticularis affirmatiue pꝛedicatū si sit terminus cōis suppōit simplr̄ aut determinate. ¶ Tertia regula ē. termin⁹ cois posit⁹ post duo signa distributia cadētia sup ipm inter que nullus terminus distribuibilis mediat hꝫ suppōnem determinatā vt cū dr̄ nonnullus hō currit. iste termin⁹ hō supponit determiate q꞉ illa ꝓpositio equalet isti qdā hō currit. Et notāter dr̄ inter que nullus termin⁹ distribuibilis mediat q꞉ q̄uis in hac ꝓpōe nullus hō n̄ ē aīal. aīal seq̄tur duo signa quoꝝ quodlibꝫ pōt distribuere non tn̄ supponit determinate sed ꝯfuse tm̄ vl' simplr̄. vt pꝫ per eq̄pollētē. q꞉ eq̄pollet huic oīs hō ē aīal. ¶ De suppōe aūt ꝯfusa ⁊ distributia ponūť alique regule. Pꝛīa ē. cuiuslꝫ ꝓpōis vl'is siue illa sit affirmatiua siue negatiua subm̄ supponit ꝯfuse ⁊ distributie. vt oīs homo currit. ¶ Scd̄a regula est. cuiuscūqꝫ pꝛopositionis vl'is negatíe cuius ꝑdicatū est terminus cois supponit ꝯfuse ⁊ distributie. ¶ Tertia regula ē. oīs terminus cois mediate vel imediate sequēs negationē cadētē sup ipm ⁊ nō ipeditā supponit ꝯfuse ⁊ distributie vt sortes nō ē vidēs hoieꝫ. Et notāter dr̄ si n̄ ipediatur. q꞉ dicendo sortes n̄ est vidēs oēꝫ hoieꝫ ibi hoieꝫ n̄ distribuitur. s. n̄ supponit ꝯfuse ⁊ distributie q꞉ negatio ē impedita ꝑ signū vl'e. ¶ Quarta regula est. omnis terminus includens negatōeꝫ facit terminū immediate sequētē supponere ꝯfuse ⁊ distributiue. ¶ Quinta regula est. omnis terminus communis sequens immediate aliquam istaꝝ dictionū. alius. vel aliquem comparatiuū. vel differt. tunc talis terminus supponit distributiue eo ꝙ ille dictiones includunt negationem. Ex quo sequitur ꝙ hec est falsa. sortes differt ab homine. sortes est alius ab animali. vt patet per ei⁹ exponētes. q꞉ ꝑma sic exponitur. sortes ē. hō ē

& sortes nō ē homo. Et dꝫ itelligi si nō impediat. qꝛ in ista. sortes differt ab oī hoīe. ibi hoīe nō distribuitur. qꝛ negatio iclusa in illa dictōe differt ipeditur ꝑ signū vl'e & iō nō distribuit. Ex quo pōt patere veritas haꝝ ꝓpōnum. sortes ē fortioꝛ oī hoīe. musca ē fortioꝛ oī aīali. musca ē debilioꝛ oī substātia. & sic de alijs. qꝛ oēs isti ablatiui nō supponunt ꝯfuse & distributiue sed determinate. iō ad vitatē illaꝝ & ꝑ ad vitatem pme suffic ꝙ sit aliqs hō debilioꝛ sorte. vel aliquod aīal debilius musca. vl' aliqua substātia fortioꝛ musca. ¶ 6ª regula ē. ṫmin⁹ cōis cui addit negatio ifinitans a pte pdicati supponit distributiue. qꝛ bene sequit. sortes ē non hō ḡ sortes nō est iste hō nec ille &c. ¶ 7ª regula est. sincathegoꝛeumata ꝑ que fit ꝯpatō eq̄litatis aut excessus distribuunt ṫminū cōem imediate seqn̄tē se. vt pꝫ de ista ꝓpōe. sortes ē ita fortis sic aliqs hō. homo ibi supponit distributiue. Exponit enim sic. sortes ē fortis. aliqs homo est fortis. & sortes nō ē magis fortis vel min⁹ fortis aliquo hoīe. Exemplū de his per que fit ꝯpatio ad excessū. vt leo est magis fortis q̄ homo. ibi hō distribuitur. ¶ 8ª regula ē ꝙ termin⁹ imediate seqns ꝯpatiuū vel superlatiuū rectus ab eo supponit distributiue. vt cū dr̄ sortes ē fortioꝛ equo. leo ē fortissim⁹ aīaliū. supponūt distributiue. ¶ Ultima regl'a ē. ꝙ qcqd mobilitat imobilitatū imo' ilitat mobilitatū. i. qcqd facit terminū n̄ distributū teneri distributiue facit ṫminū distributū ꝑus teneri nō distributiue. vt cū dicitur. nō oīs hō currit. ista negatio nō iuēit terminū distributū per signū vl'e. iō fac ipꝫ nō distributuꝫ.

Tertio sciēdū ē ꝙ ꝑm ponētes suppōeꝫ cōfusā tm̄ ṫminus cōis qn̄q3 modis cōfūdit non distributiue. ꝑ modo ꝑ signū vl'e affirmatiuū mediate seqns ipm dūm ꝯstruat cū ṫmio ꝑus distributo per signū vl'e & ꝙ nō sit determinatō eius. 2° modo ꝯfūdit terminus nō distributiue qn̄ signū vl'e pcedit ipm imediate siue sit affirmatiuū siue negatiuū. Et aliquod signū negatiuū pcedit ipm mediate. vt cū dr̄. nullū aīal ē oīs homo. nullus hō est oīs hō. ibi hō suppōit ꝯfuse tm̄. 3° modo ꝯfūdit qn̄ relatiuū diuersitatis pcedit terminum cōeꝫ. Et signū vl'e negatiuū pcedit ipm relatiuuꝫ vt cū dr̄. nullū aīal aliud ab hoīe ē risibile. ibi hoīe supponit ꝯfuse tm̄. 4° modo confūdit per dictōeꝫ ipoꝛtātē numeꝝ mediate pcedentē ipm. vl' qn̄ terminus cōis seqt copulatū ex aliquib⁹ terminis positis in aliqua ꝓpōne. vt hic. ter comedisti panem parisius & rome venditur panis ibi panis in vtraq3 ꝓpōe supponit confuse tm̄. 5° modo ꝯfūditur ꝑ vbū transitiuū quod natū est transire in ipm mediāte alio vbo. vt cū dr̄. ꝓmitto tibi dare equum. volo bibere vinū. ibi vinum supponit confuse tm̄. Nec seqt. ꝓmitto tibi equū. ḡ equuꝫ tibi ꝓmitto. appeto vinum. ḡ vinū appeto. De suppōe aūt simplici ꝑm ponētes eā ꝑ ꝯceptu vel itētōe aīe ponit talis regula. Si duoꝝ terminoꝝ adiuicē i ꝓpōne ꝯplexoꝝ vn⁹ pncipalr̄ significet intētionē vel aliquā ꝓpetatē intentionalē ita ꝙ significatiē supponēs vificari possit de aliquo termino supponēte ꝑ cōceptu & nō possit verificari de aliquo ꝑ re ad extra. Et alter terminoꝝ nō intentionē pncipaliter significat sed aliquā aliā reꝫ significet tūc ṫminus intētionē significans trahit alterū terminum ad supponēdū pro intētione & p ꝯñs ad suppōem simplicē. & subiecta istaꝝ propositionū sortes est indiuiduū. homo est spēs. & similiū. supponūt simpl'r pro ꝯceptu siue ꝓpō sit vera siue sit falsa. Sꝫ ꝑm cōeꝫ modū & maxīme ꝑm modū realiū de suppōne simplici ponunt quatuoꝛ regule. ¶ pª ē. termin⁹ cōis qui subijcitur alicui secūde intētioni & n̄ impeditur per aliquod sibi additū supponit simpl'r. ¶ 2ª regula. pdicatū ꝓpōnis vl'is affirmatiue si sit terminus cōis supponit simpl'r. vt oīs hō ē aīal. ¶ 3ª regula ē. terminus cōis supponēs vl' apponēs verbo ipoꝛtanti actū aīe interioꝛē. puta actū appetendi vel optandi supponit simpl'r. vt si dicatur. vinū appeto vel appeto vinū. vinū vbiq3 supponit simpl'r. ¶ 4ª regula ē. termin⁹ cōis supponēs pro suo significato sic ꝙ nō pro suppositis supponit simpliciter. Et generaliter omnis terminus incomplexus quem alij dicunt supponere cōfuse tantum secundum illos supponit simpliciter ¶ Est autem duplex suppositio simplex. quia q̄dam est absoluta. alia vero comparata. Suppositio simplex absoluta est acceptio termini communis pro natura secundum se & absolute & non secundū ꝙ habet esse in suis suppositis. & isto modo supponit homo in ista propositione. homo est dignissima creatura creaturarum. Suppositio simplex comparata est acceptio termini communis secundum ꝙ habet esse in suis suppositis. vt in hac propositione. parisius & rome venditur piper vel vinum appeto.

Sed contra predicta arguitur primo sic In hac propositione. homo est animal copula est presentis temporis. ergo restringitur tantum ad standum pro presētibus suppositis. Tenet consequentia per vnam regulam quam facit auctoꝛ de restrictione facta ꝑ verbū.

¶ Scdo arguit sic. Hec ꝓpo. homo est spēs. ē indefinita cū nō sit vl'is aut particularis aut singularis ⁊ tñ subm ei⁹ non supponit determinate. ergo nō cuiuslibʒ ꝓpōnis indefinite subm suppōit determinate. ¶ Tertio arguit sic. in hac ꝓpōne oī tempore fuit aliqs hō. hoc totū aliquis hō seqt̄ mediate signū vl'e ⁊ tñ non supponit ꝯfuse tm̄ cū supponat determiate ergo nō oīs terminus mediate seqūēs signū vl'e affirmatiuū supponit confuse tm̄. Qꝫ aūt suponat determinate pꝫ qꝛ in sua ꝯdictoria. s. ista. non oī tpe fuit aliquis homo. supponit distributiue cū sequat̄ negationem. ergo in alia supponit determinate. ¶ Quarto arguitur sic. Termin⁹ copulatiu⁹ nō hʒ aliquā ꝟtutē ꝯfundēdi t̄miuꝫ seq̄ntē. g°. n̄ facit ipꝫ supponē ꝯfuse tm̄

Ad rationes Ad primā dr̄ ꝙ regula auctoris dꝫ intelligi i ꝑdicationib⁹ cōtingētibus in quib⁹ verbū non absoluit a tpe. ¶ Ad secūdā dr̄ ꝙ ꝙuis illa ꝓpositio non sit ꝓprie singularis hʒ tñ modum ꝓpōnis singularis eo ꝙ subm ei⁹ supponit ꝑ nā ꝭm se ⁊ vt sic sibi repugnat supponere ꝑ plurib⁹ qꝛ nullus pōt fieri dscēsus. ¶ Ad tertiā dr̄ negādo minorē. s. ꝙ n̄ supponat ꝯfuse tm̄. Ad ꝓbationē negat̄ ꝯña qꝛ ad h̄ ꝙ alique ꝓpōnes ꝯdicāt sufficit ꝙ si aliquis terminus suppōat distributiue i vna ꝙ supponat distributiue i alia. ¶ Ad quartā dr̄ negādo antecedēs qꝛ copulatū multitudinē iportat. Rōne cui⁹ multitudinis hʒ virutē ꝯfundēdi terminū sequētē. ¶ Et hec de suppōnibus termioꝝ absolutoꝝ.

¶ Sequitur secundus tractatus

r Elatiuū est duplex. vno mō relatiuū est cuius eē ē ad aliud quodāmodo se habere. ⁊ sic relatiuū est vnū de decē ꝑdicamētis. Aliud est relatiuū qđ ē antelate rei recordatiuū. qꝛ vt vult priscianus i maiori suo volumie relatio ē antelate rei recordatio. vt sortes currit q mouet̄. ibi hoc relatiuum qui facit recordationē siue relationē de sorte qui ē res antelata. ōmissis aūt relatiuis secūdū primū modū đ relatiuis secūdo mō hic itendimus. Relatiuoꝝ aūt quedā s̄t relatiua substātie. vt qui ille ⁊ similia Quedā vero sūt relatiua accidētis. vt qual' talis 'tantus quantus. Relatiuuꝫ aūt substātie ē qđ refert eandeꝫ rem in numero cuꝫ suo antecedēte. vt qui ille Item relatiuorū substātie quedā sunt relatiua diuersitatis. vt alius. ⁊ est illđ qđ refert eandē rē in numero ⁊ supponit ꝓ alio. vt sortes currit ⁊ alius disputat. Quedā vero ydētitatis. vt qui ille idē. Relatiuū aūt substātie ydentitatis ē qđ refert ⁊ supponit ꝓ eodē in numero ꝓ quo supponit suū antecedens. vt sortes currit qui disputat. ibi hoc relatiuū qui refert sorteꝫ ⁊ supponit ꝓ sorte Relatiuoꝝ substātie ydētitatis quedaꝫ sūt nomina. vt quis. quidā. quedā sunt ꝓnomia. vt ille idem. Itē relatiuoruꝫ ꝓnomiuꝫ ydētitatis. quedā sūt reciproca. vt sui. sibi. se cū suo possessiuo. vt suus sua suum. Alia non reciproca. vt ille idē. relatiuuꝫ āt reciprocū dr̄ nō ꝙ sit patiēs ꝭ qꝛ ponit modū patiētis supra substātiam agentē. qꝛ aliud ē patiēs ⁊ aliud est modus patiētis. qđ pꝫ ꝑ hoc ꝙ nominatiuus pōt eē patiens. vt sortes pcutit̄. sed non pōt habere moduꝫ patientis. vnde modus patientis semꝑ est in obliquis. et sic pꝫ ꝙ aliud est patiēs ⁊ aliud modus patientis. Si queratur quid addatur supra patiēs ꝑ relatiuum reciprocum: Dicendum ē ꝙ addit ydentitatem substantie ⁊ ponit eā sub mō patientis. vt sortes iubet se. ibi substantia que prius erat agens ponit̄ sub modo patientis vt in hoc pronomine se. Unde reciprocū sic pōt diffiniri reciprocū est qđ significat substantiaꝫ agentem sub modo patientis. vel sic. reciprocum ē idem qđ suiꝑsius passiuum. ⁊ ideo hoc relatiuum sui significat ꝑ moduꝫ patientis in quem dicitur

trāſire actus verbi. noīatiuus aūt ſigni
ficat per modū agentis. Jtē ſi querat̄ q̄
re hoc ꝓnomen ſui ſibi ſe caret noīati-
uo: Dicēdū ē ꝙ ſolutio pʒ ex pmiſſis
qꝛ agens non pōt ſignificare patiēs ſi-
ue ſub mō patiētis. niſi in obliquis. ſed
noīatiuus dicit modū agētis ⁊ ideo na
tura noīatiui repugnat nature huiꝰ ꝓ-
nominis ſui. ⁊ iō nō pōt habere noīati-
uū. Ex p̄dictis pʒ ꝙ relatiua ydētitatis
referunt eandē rem ſub ſuo antecedēte
⁊ ſemper ſupponit ꝓ eadeʒ re ī nume-
ro. ⁊ ex hoc pʒ ꝙ maioꝛ eſt certitudo ꝑ
relatiuum ydentitatis q̄ʒ ꝑ ſuum ante-
cedens loco relatiui poſitū vt hō currit
hō diſputat qꝛ dubiū eſt vtꝝ de eodeʒ
hoīe dicat̄. Sʒ cū dicit̄ hō currit ⁊ idē
diſputat certū ē ꝙ d̄ eodē hoīe dicatur.
hoc enī pʒ ꝑ priſcianū dicētē in maioꝛi
ſuo volumīe ꝙ cū dicit̄. Ayax venit ad
troyam. ⁊ ayax foꝛtiter pugnauit. dubi
uʒ ē an d̄ eodē ayace dicat̄ an de diuer
ſis. Sʒ cū dicit̄ ayax venit ad troyā ⁊
idem foꝛtiter pugnauit. de eodē ayace
in numero ſtatim intelligit̄. ⁊ ſic pʒ ꝙ
maioꝛ eſt certitudo ꝑ relatiuū ydenti-
titatis q̄ʒ per ſuū antecedēs loco taliſ re
latiui poſituʒ. Solet aūt dubitari circa
relatiua ydētitatis vtrū deceptio fcā ex
diuerſa relatōe fiat ſcđm equiuocatōeʒ
vel ſcđm amphibologiā vel ſcđm ali-
quā aliā fallaciā. vt dicēdo homo videt
aſinū qui eſt rōnalis. ibi hoc relatiuum
qui pōt referri adhūc terminū qui ē hō.
vel adhūc terminū qui eſt aſinus ⁊ ſunt
ibi diuerſe relatōes. ⁊ ergo ſm aliquos
ſolet icōuenient̄ aſſignari equiuocatio.
Sed cōtrarium arguit̄. hoc nomen qui
ſcđm ꝙ eſt relatiuū ſignificat rem vnaʒ
equaliter ſe hñtē ad illud quod ſignifi-
cat̄ ꝑ modū ſubſtātie. vt coloꝛ qui eſt in
coꝛpoꝛe locus qui ꝑtinet rem locataʒ.
⁊ ſic de aliīs. ergo deceptio facta ex di
uerſa relatione non facit equiuocatōeʒ.
Jtem hoc nomen qui ſecundum ꝙ eſt
nomē ſignificat ſubſtātiā īfinitā. ſʒ iſta
ſubſtātia infinita apta nata eſt finitari
tā per vnum antecedenſ q̄ʒ per aliud. er
go cum illa ſubſtātia infinite ſumpta in
ſe ſit vna ⁊ poteſt referre quodlibet añ
cedens. ergo ſignificatio huius relatiui
erit vna. quare ſequitur ꝙ ibi non erit
equiuocatio. Jtem ratio cuiuſlibet re-
latiui ſecundum ꝙ relatiuū eſt tm̄ vna
hec. ſ. res antelata vel rei antelate recoꝛ
datiuum. ergo omne relatiuum ſecun
dum ꝙ relatiuum participat vnum no
men ⁊ vnam rationem. ergo relatiuū
eſt vniuocum inquantum eſt antelate
rei recoꝛdatiuum. ergo particularia re
latiua. vt qui. ille. ⁊ alius inquantum
ſunt relatiua ſuoꝛum antecedentium
non ſunt equiuoca. Si aliquis obiiciat
ꝙ hoc relatiuuʒ qui ē alterius rōnis ſe-
cundum ꝙ tenetur in hoc antecedente
homo ⁊ alterius ſecundum ꝙ tenetur
in hoc antecedente aſinus. vt in predi
cta oratione. ergo eſt commune. ⁊ ha-
bet rationes diuerſas ergo eſt equiuo
cum: Dicendum ꝙ hoc argumen-
tum non valet. Nam ſimiliter poſſet ꝓ
bari ꝙ quodlibʒ vniuocum eſſet equi-
uocum. vt aīal eſſet equiuocū ſecundū
ꝙ eſt hō vel ſecundum ꝙ eſt in hoīe. ⁊
aliam habet rationem ſecundum ꝙ eſt
equus. vel ſecundum ꝙ eſt in equo. ⁊
ſic hoc nomen animal aliam habet ra-
tionem hic ⁊ ibi. et eſt commune. non

tamē equiuocū sȝ vniuocū. Soluēduȝ ē breuit̄ q̄ sic vniuoca dr̄r habere eādē rōēȝ nō ꝑm se sȝ ī vniuoco vniuocante. vt hō bos equus ⁊ silia in aīali: sil̄r oīa relatiua dr̄r habere rōēȝ eādeȝ nō ꝑȝ se sȝ ī referēte siue ī relatōe. ⁊ ēt hn̄t ideȝ nomē. iō vniuocāt̄ in eo. sȝ ille obijciebat de rationib⁹ eoꝝ ꝑm se. Ūn̄ ꝑdcās obiectōēs ab ista ꝯcedimus. ⁊ iō q̄ deceptio fcā ex diuersa relōne nō ē ꝑm equiuocationē. Itē illa deceptio ē in ordīatiōe dictionū int̄ se. ḡ est ī oratōe. q̄ ordinatio dictionū nihil aliud ē q̄ȝ oīo. ḡ nō ē equiuocatio cū equiuocatio soluȝ sit ī vna dictōe. Itē q̄ ibi nō sit āphibologia ꝓbat̄. vbicūqȝ fit amphibologia ibi ē ꝯstructio vnius cū alio. vt in hoc exēplo. liber aristo. quo ad primū modū. quo ad scd̄ȝ vt hic. littus arat̄. quo ad t̄tiū in hoc. scit seculū. Et ꝑȝ hoc pȝ īductiue ꝑ oēs modos āphibologie q̄ vbicūqȝ ē āphibologia ibi ē cōstructio vnius cū vno tm̄. sed vbicūqȝ sūt diuersa relatīa nō est ꝯstructio vnius cū vno tm̄. imo vnius cū diuersis. ḡ deceptio fcā ex diuersa relōne nō facit āphibologiā. Itē vbicūqȝ ē deceptio ex eo q̄ aliqua dictio pōt referri ad diuersa est ꝯpō vel diuisio. sȝ deceptio ex diuersa relōne est ex eo q̄ aliq̄ dictio pōt referri ad diuersa. ḡ deceptio ex diuersa relatione ē compositio vel diuisio. et hoc idem concedimus.

¶ Iste ē secūdus tractatus paruoꝝ logicaliū in quo postq̄ȝ pe. hys. determinauit in p̄cedēti tractatu de suppōe terminoꝝ absolutoꝝ dn̄r determinat de suppōe terminoꝝ relatiuoꝝ. Cuius ordis rō ē q̄ termini relatiui suā suppōem trahūt a terminis absolutis vt patebit in sequētib⁹. igr̄ necesse fuit ꝑus determiare de suppōe terminoꝝ absolutoꝝ q̄ȝ relatiuoꝝ. Et ponitur hic tractatus distinct⁹ a ꝑcedenti. q̄ nō solū hic determinatur de suppositione terminoꝝ relatiuoꝝ sed etiā de quadaȝ passione termini q̄ vocatur relatio. q̄ ꝑm diuersā relationem, sepe variatur falsitas aut v̄itas orationis. vt pȝ in hac oratione. sortes videt asinū qui ē rōnalis. ⁊ sic ab hmōi passiōe accipit ille tractat⁹ distinctionē a ꝑcedenti. Et sicut dictum est in ꝑcedentibus q̄ terminus inq̄tū aptitudinaliter supponens ē subm̄ ei⁹. sic ēt potest dici q̄ subm̄ huius tractatus est terminus relatiuus.

Primo sciendum est q̄ vt habetur ī textu duplex ē relatiuū. s. grammaticale ⁊ logicale. Unde relatiuum logicale est cui⁹ totum esse est ad aliud quodāmodo se habere. Relatiuum vero grammaticale est rei ātelate recordatiuȝ. Et cōformiter potest diffiniri relatio q̄ ē rei antelate recordatio. Et de ista relatione grāmaticali solum est hic ad propositum ꝑm q̄ propt̄ diuersam relationem vel diuersum modum supponendi variatur veritas aut falsitas orōnis. Et diuiditur hoc relatiuum grāmaticale in relatiuū substātie ⁊ relatiuū accn̄tis. Et nō dr̄ relatiuū substātie eo q̄ sēper referat substātiā. sȝ q̄ refert res se habētē per modū substātie. Sil̄r relatiuū accn̄tis dr̄ non q̄ referat accn̄s sed q̄ refert rē se hn̄tē per modum alteri adiacentis. vt qualis talis. Et hoꝝ diffinitōēs patent in textu. Iteꝝ diuidit̄ relatiuū substātie in relatiuū identitatis. vt ille ipe ⁊ relatiuum diuersitatis vt aliud. Item relatiuorum identitatis alia sunt reciproca vt sui sibi. alia sunt non reciproca. vt ille ipse. ⁊ istorum diffinitiones patent in textu. Unde relatiuum identitatis substantie est quod refert idem in numero cū suo antecedente ⁊ supponit pro eodem in numero. vt cum dicitur sortes currit qui disputat illud relatiuum qui refert sortem ⁊ supponit pro sorte. Si enī antecedens supponat pro voce vel significato vel suppositis. similiter ⁊ eius relatiuum. Ex q̄ sequitur q̄ omnes ille orationes sunt false. aīal ē trissillabum ⁊ illud est substantia. homo currit ⁊ ille est species. homo est species ⁊ ille disputat. Ex illa etiam diffinitione patet q̄ fit maior certitudo per relatiuum identitatis substantie positum in oratione q̄ȝ per antecedens loco eius positum. q̄ cum dicitur homo currit ⁊ homo disputat. dubium est vtrum intelligatur de eodem homine. Similiter cum dicitur. Aiax venit ad troiam ⁊ aiax fortiter pugnauit. dubium est vtrum de eodem aiace intelligatur. sed cum dicitur: aiax venit ad troiaȝ ⁊ ille fortiter pugnauit. certum est q̄ de eodem aiace intelligitur.

Secundo sciendū est ꝙ iuxta predicta incidunt alique difficultates. Et primo ab auctore mouetur vna in textu que talꝭ est. Utrum deceptio ꝓueniens ex diuersa relatione termini causet equiuocationem aut amphibologiam aut aliq̄ȝ aliam fallaciā. Et ꝓ̄ pbat auctor ꝙ non causat equiuocationem. ⁊ hoc quatuor rōnibus que patent in textu. Prima tamen pōt sic formari. nunq̄ȝ fit equiuocatio nisi ex multiplicitate termini equiuoci. sed hoc relatiuum qui non est terminus equiuocus. ergo relatio facta ex diuersa relatiōe termini nō causat equiuocationē. minor pȝ. qꝛ nihil quod significat vnica impositōe aliquam rem equaliter se habentē ad oē aliō q̄ō significatur per modum substantie est equiuocū. sed hoc relatiuum qui est huiusmodi. ergo ⁊c. maior patet. qꝛ nullum equiuocum vnica impositione significat vnam rem equaliter se habentem ad omnia sua supposita. ergo ⁊c. Et potest addi alia ratio declaratiua que talis est. Nihil cuius tam significatio q̄ȝ res significata ē vna est equocū. sed tā significatio q̄ȝ res significata huius relatiui est vna. ergo non est equiuocum. minor pȝ qꝛ hoc relatiuum qui significat substantiam infinitam q̄ pōt finitari ⁊ terminari per quodlibet antecedens. ergo res significata per ipm̄ est vna ⁊ per ɔ̄ns ⁊ significatio. Alie rationes clare sunt in textu. Et ꝙ illa deceptio non causet amphibologiam probat auctor in textu. qꝛ omnis deceptio que est amphibologia prouenit ex diuersa ɔstructione vnius cuȝ vno sicut probabile est in singulis modis. Sed deceptio ex diuersa relatione termini fit ex diuersa ɔstructione vnius cum diuersis. ergo talis deceptio nō est amphibologia. Et ꝙ sit compositio vꝉ diuisio cum nulla sit difficultas de alijs probat sic. deceptio proueniens ex eo ꝙ aliqua determinatio potest ferri ad diuersa determinabilia est ɔpositio vel diuisio. sed deceptio que fit ex diuersa relatione termini prouenit ex eo ꝙ aliqua determinatio potest ferri ad diuersa determiabilia. ergo est cōpositio vel diuisio. ¶ Est tamē aduertendū ꝙ dicentes talē deceptionem causare equocationem dicunt ꝙ non oportet fallaciam equocationis quo ad omnes eius modos prouenire ex multiplicitate termini equiuoci. vt patet in illo paralogismo. quicunq̄ȝ sanabatur sanus est. laborans sanabatur. ergo laborans sanus est. in quo nō ponitur terminus equiuocus in significando lȝ in significatione temporis eo ꝙ laborans potest teneri pro laborante nunc vel pro laborante tūc. Et similiter respondent ad rōneȝ auctoris negādo illud quod supponit. s. ꝙ nunq̄ȝ fit equocatio nisi ex multiplicitate termini equiuoci. Silr̄ dicunt quidam talem deceptionē causare amphibologiaȝ ⁊ ponūt eam in tertio modo. ⁊ sic probant. qꝛ hec orō. sortes videt asinum tantū vnū significat. sed cum dr̄ qui est irrationalis tota oratio redditur multiplex ⁊ hoc ex diuersa relatione. ergo ⁊c. Dr̄ vltra ꝙ difficile ē videre qualiter illa oratio. sortes videt asinum qui est irrationalis ꝓpter diuersam punctuationem habeat diuersos sensus. Et sic respōdēt ad rōnem auctoris negando maiorē. ⁊ ꝓbatio eiꝰ peccat penes fallaciam accidentis ⁊ ɔ̄ntis ab insufficienti inductione eo ꝙ deberet ꝓbare de q̄libet modo ⁊ de omnibus indiuiduis sub eo ɔtētis Istis tamen opionibꝰ dimissis prima videtur esse ꝓbabilior ⁊ verior. Unde de relatiuo reciproco ponitur talis regula. Omne relatiuū reciprocum nō possessiuum semper eodem modo supponit sicut suum antecedens. ita ꝙ si antecedens supponat personaliter ita ⁊ relatiuum siue discrete siue determinate siue confuse ⁊ distributiue. Pro quo ē aduertendum ꝙ quando antecedens supponit confuse ⁊ distributiue tunc relatiuuȝ reciprocū q̄uis supponat confuse ⁊ distributiue non sic se habet confuse ⁊ distributiue ꝙ loco eius liceat ponere suū antecedens distributum. aut ꝙ possit fieri descensus copulatiue a parte predicati ad singularia pro quibꝰ supponit. sed supponit distributiue sigillatim ita. s. ꝙ antecedēs ⁊ relatiuū reciprocū supponunt pro eisdem. sed in descensu ad singularia oportet reddere singula singulis. non enī seq̄r omnis homo videt se. ergo oīs homo videt oēȝ hominem. nec sequitur. omnis homo videt se. ergo videt sortē vel platonem guillermū ⁊ sic de alijs. sed debet sic inferri reddēdo singula singulis. oīs homo videt se. ergo sortes videt sortem. ⁊ plato videt platonem. ⁊ sic de alijs.

Tertio sciendū est ꝙ circa predicta incidit vna difficltas. vtrum. s. illud q̄ō dictum est sit verum ꝙ relatiuum identitatis substātie non supponit pro eodem in numero vel pro illo vel illis pro quo vel quibus denotatur verificari propositio in qua ponitur antecedens. ¶ Pro cuius declaratione aduertendū est ꝙ relatiuum identitatis non reciprocum quandoq̄ȝ tenet pure relatiue. s. quando secū explicatur suum antecedens per modū substantiui. vt dicendo hō currit ⁊ ille homo est animal. ibi illud relatiuum ille est purū sincathegoreuma precise habens modū

significãdi vel actũ referẽdi. Alio mõ accipit̃ relatiuũ non pure relatiue sed ꝓut sit̃ icludit actuz referẽdi ꝛ suũ añcedẽs. vt i hac ꝑpõe homo currit. ꝛ ille mouet̃. ibi hoc relatiuũ ille hꝫ actũ referẽdi rõne cui⁹ dicit̃ sincathegoꝛeuma. ꝛ ꝑ illũ actũ dat itelligere suũ añcedẽs rõne cuius dr̃ cathegoꝛeuma. Ideo inferunt aliq ꝙ non solũ adiectiua pñt substãtiuari i neutro gñe. sed quedã possũt substãtiuari i masculino vel i feminino. ꝛ dicũt ꝙ i hac ꝑpõne hõ currit. ꝛ ille mouet̃. ly ille fit masculini generis. tamẽ tenet̃ substãtiue. Et rationem assignãt q2 i aliqb⁹ adiectiuis facit̃ subintelligit̃ substãtiuũ ꝛ i alijs nõ. i his aũt i qb⁹ facit̃ itelligit̃ substantiuũ illa possũt i quolibꝫ genere substãtiuari sicut ẽ in istis relatiuis. ¶ Ulteri⁹ aduertẽdũ est ꝙ nullũ puꝝ sincathegoꝛeuma supponit. Patet q2 nullũ puꝝ sincathegoꝛeuma aliqd significat. ergo nullũ tale supponit. ꝯñtia patꝫ q2 suppõ termini ẽ acceptio ei⁹ ꝓ re significata p eũ. ¶ Itẽ notatis istis ꝺm hãc opiõnẽ ponunt̃ aliq ꝯclusiones.

¶ Prima ẽ. nullũ relatiuũ idẽtitatis substantie pure relatiue tẽtũ supponit. patet q2 nullũ puruz sincathegoꝛeuma supponit. sꝫ oẽ relatiuũ identitatis ẽ huiusmodi. ergo nõ supponit. Maioꝛ ẽ nota ꝛ minoꝛ ꝓbatur q2 tale relatiuũ pure relatiue tentũ ꝑcise habet modũ significandi. ergo nõ põt supponere. Ex hac ꝯclusione pꝫ responsio ad dubiũ. scilicet ꝙ nullũ relatiuũ idẽtitatis substantie pure relatiue tẽtũ supponit ꝓ illo ꝓ quo suppõit suũ añcedẽs. pꝫ q2 nullũ tale supponit. ergo nullũ tale supponit ꝓ illo ꝓ quo suppõit suũ antecedẽs. Antecedẽs pꝫ ex hac ꝯclone. ¶ Scđa ꝯclusio ẽ. relatiuũ acceptũ vt icludit actũ referẽdi ꝛ añcedens ꝑ modũ subiecti nõ supponit. Hãc ꝯclõnẽ ꝓbant sic. q2 nullũ aggregatuz ex puro cathegoreumate ꝛ sincathegoꝛeumate nisi illud sit ps subiecti aut ps ꝑdicati pt supponere. sed relatiuũ h mõ acceptũ ẽ aggregatuz ex cathegoꝛeumate ꝛ sincathegoꝛeũate g̃ ñ pt supponere. ꝯña est nota: maioꝛ patet q2 i hac ꝑpõe aliqs hõ est aial. ibi hoc totũ aliqs hõ ꝓ nullo supponit ex quo ẽ aggregatũ ex cathegoꝛeumate ꝛ sincathegoꝛumate. Et sic ꝺm has duas ꝯclones patꝫ rñsio ad dubiũ. scꝫ ipꝫ negãdo. ¶ Sꝫ tũc peteret aliqs qd ergo dicẽdũ est ad ꝯmune dictũ logicoꝝ dicẽtiũ relatiuũ supponere. Ad hoc rñdetur ꝙ logici nolunt habere ꝙ relatiuũ pure relatiue tẽtũ supponat. sed volũt hr̃e ꝙ relatiuũ pure relatie tentũ refert suum añs ꝓ ilꝉ vel ilꝉ suppositis ꝺm talem vꝉ talez suppositionẽ. vt i hac ꝑpõe homo ẽ aial ꝛ illud ẽ risibile hoc relatiuũ illud refert aial in oꝛdine ad aliqđ extremum. s. ꝓ aialibus que sũt homines. Uꝉ dr̃ ꝙ logici volũt ꝙ relatiuũ captũ vt icludit actuz referẽdi añs ꝑ modũ subiecti supponit. ꝛ hoc posset ꝯcedi nõ obstãte scđa ꝯclone. ¶ Tertia ꝯclo ꝛ finalis. nõ oꝫ relatiuuz idẽtitatis substãtie nõ reciprocũ suppõere ꝑcise ꝓ ilꝉ de qbus verificatur ꝑpõ i q ponit̃ suũ añs. Patꝫ q2 tunc seq̃ret̃ ꝙ ista ꝯditõalis eẽt vera. sortes ẽ asin⁹ si ipe ẽ hõ. soꝛtes mouet̃ si ipe qescit. ꝯsequẽs ẽ falsũ ꝛ contra coẽꝫ modũ ꝯcipiẽdi. ergo ꝯclo est vera. De hoc dubio enim pamplius videbitur inferius.

Sed cõtra ꝑdicta arguit̃. Primo sic. De relatiuo grãmaticali hꝫ dterminare grãmatic⁹. ergo male dicit̃ ꝙ hic detmiatur de relatio grãmaticali. ¶ 2⁹ arguitur sic. In hac ꝑpõe mulier q̃ dãnauit saluauit. lignũ fuit cã moꝛtis ꝛ ipꝫ fuit cã vite. ibi relatiuũ ñ refert idẽ iu nũero cũ suo añte ꝛ tñ ẽ relatiuũ idẽtitatis subẽ. g̃ male dictuz ẽ ꝙ relatiuũ idẽtitatis substantie refert idẽ i nuumero cũ suo añte. ¶ Tertio arguitur sic. hoc relatiuuz q ẽ altius rationis qñ refert soꝛtẽ ꝛ asinũ. ꝛ tñ ipis ẽ aliqd ꝯmune scꝫ ens. ꝛ ꝺm illud nomẽ ratio ẽ diuersa. g⁹ ẽ equiuocũ. ¶ 4⁹ arguit̃ sic. Loco relatiui licet ponere suũ añs. ergo idẽ ẽ ois hõ videt se ꝛ ois hõ vidꝫ omnẽ hoiem.

Ad rationes Ad ꝑmã dr̃ ꝙ hic determiatur d relatiuo ꝓut ꝑ ipm causatur veritas vel falsitas i oꝛõe. i grãmatica vo detmiatur de eodẽ ꝓut ꝑ ipm causat̃ congruitas ꝛ hoc ñ ẽ iconueniẽs ꝙ i diuersis sciẽtijs de eodẽ detmietur sub diuersis rationib⁹. ¶ Ad ꝺam dicitur ꝙ illa diffinitio ẽ data de relatione ꝑsonali ꝛ nõ simplici. mõ i ilꝉ ꝑpõnibus ẽ relatio simplex. Uñ dr̃ relatio simplex qñ relatiuũ refert idẽ in spẽ. ꝛ supponit ꝓ eodem in specie. Sꝫ relatio ꝑsonalis est quãdo relatiuũ refert idẽ i nũero cũ suo añcedente. ¶ Ad tertiã dr̃ ꝙ ꝗuis hoc relatiuũ q sit alti⁹ rationis loqndo d relatõibus specialib⁹ añtiũ non tñ loquẽdo de relatõe i gñali sũpta hꝫ idẽ nomẽ i quo ꝯueniũt añtia. ¶ Ad q̃rtaꝫ dr̃ negãdo añs q2 hoc ñ ẽ veꝝ in relatiuis reciprocis saltẽ ponẽdo añs cum sua dispõne ꝗuis hoc sit veꝝ i aliqbus alijs. ꝛ de hoc iferi⁹ videbitur.

¶ Sequitur de relatiuis diuersitatis.

r Elatiuũ diuersitatis est quod supponit aliđ ab eodem quod refert. vt soꝛtes currit ꝛ alius

disputat. ibi hoc relatiuu3 alius refert sortem et supponit pro alio a sorte. et ita facit recordationem de sorte. De relatiuis āt diuersitatis tal' daē regl'a. Si relatiuum diuersitatis addatur supiori fit inferius. ꝛ si addatur inferiori fit superius. verbi gratia cum dicit aliud ab aiali. ergo aliud ab hoie. ibi ē loc⁹ a spē ad gen⁹ siue a pte subiectia ad suū totū vl'e. qꝛ i hac ꝑpōne aliō ab aiali hoc relatiuū diuersitatis aliud cu3 addiē aiali qō ē supi⁹ ad hoie3 facit ip3 iferi⁹. ꝛ in hac aliud ab hoie addiē iferiori. s. hoi. ꝛ ergo facit ip3 supius ꝛ ergo aliud ab hoie ē iferi⁹ ad illō ab hoie. ꝛ ideo ibi ē loc⁹ a spē siue a pte subiectiua. De relatiuis idētitatis daē regl'a ab āntiquis. Nulla ꝑpō inchoata a relatiuis identitatis h3 ꝯtradictoriā. Et assignāt tale3 causā qꝛ cum dr ois hō currit. ꝛ ille disputat hoc relatiuū ille habet respectū ad hoc ātecedēs hō ꝑpē dependentia3 sue relatōis. s3 cū negatio aduenit ꝑpositioni inchoate a relatiuo dicēdo sic. ille nō disputat. tūc negatio negat verbū qō sequiē. ꝛ nō negat respectū relatōis quem h3 ad aūcedēs. ergo negatio nō negat totū quicqd affirmatio affirmat. ergo nō cōtradicit. s3 cū hoc fit i qualibet ꝑpōne ichoata a relatio sequitur ꝙ nulla ꝑpō ichoata a relatiuo hab3 ꝯtradictoriā. S3 ꝯtra hoc obijciē. quicquid cōtigit affirmare ꝯtingit ꝛ negare de quolib3 supposito. s3 verbū ꝯtingit negare de quolibet supposito. ergo ꝛ affirmare ꝯtingit de quolibet supposito qō ē dictio relatiua. ergo quelib3 ꝑpositio ichoata a relatio h3 ꝯtradictoriam. Item quelib3 ꝑpō siue enūciatio que est vna hab3 cōtradictoriā. sed ꝑpō inchoata a relatiuo. dummodo ibi nō sit aliq̄ dictio equiuoca neq3 plura subijciant neq3 predicent est vna ꝑpositio. ergo ꝑpō inchoata a relatiuo h3 ꝯtradictoriā. Itē dicit aristo. i pmo periarmenias circa affirmatōe3 ꝛ negationē ꝙ vni affirmationi vna negatio ē opposita. ꝛ e cōuerso vni negationi vna affirmatio ē opposita. ergo affirmationi ichoate a relatiuo negatio vna ē opposita. Quod cōcedimus dicētes predictā regulā eē falsā. Ad rōnem coꝝ rūdemus ꝙ relatiuū compaē ante antecedēs ꝛ compaē ad verbū cui subijcitur. vū cu3 affirmatio ꝛ negatio sit oō affirmatiua vel negatiua alicui⁹ de aliquo vel alicuius ab aliquo. hoc est p̄dicari de subō. Et iō sicut p3 per diffinitionē predictā affirmatōis ꝛ negatōis affirmatio ꝛ negatio respiciūt tātūmodo compationem subiecti ad p̄dicatū. ergo in ꝑpōne ichoata a relatiuo tātūmodo sumiē contradictoriū per ꝯpationem relatiui ad verbu3 cui subijciē ꝛ non per ꝯpationem relatiui ad antecedens. qꝛ ille respect⁹ non est ibi ꝑpter naturā affirmationis. nec ꝑpter depēdentiā subiecti inquātū est subiectum sed propē dependentiā eius qō ē subiectum. dicendū tamen est subiectum. qꝛ aliud est subiectū inquātum subiectu3 ꝛ id quod ē subm. ꝛ aliud est p̄dicatū ꝛ illud qō ē p̄dicati. ꝛ sic quicquid affirmaē in propositione ichoata a relatio negaē in sua contradictoria. qꝛ contradictoria istius ille disputat ē ista nō ille disputat negatiōe preposita relatiuo. De relatiuo āt identitatis non reciproco talis datur regula. Omne relatiuu3 idētitatis non reciprocum h3 eādē sup

positionē quā hꝫ suum āntecedēs. vt cū dr̄ ōis hō currit ille ē sortes. hoc relatiuū ille supponit pro oī hoīe. qꝛ ē sēsus. ōis hō currit ⁊ ille ē sortes. i. ōis hō est sortes. Dico āt nō reciprocū. qꝛ cū dr̄. ōis hō videt se. nō ē sēsus. ōis hō videt oēm hoiem. vñ loco huius relatiui se ñ nō licet ponere suum antecedens. loco autem alterius licet ponere.

¶ Circa hūc textū notādū est p̄ q̄ dn̄r auctor determinat de relatiuis diuersitatis p̄ diffiniēs ipm relatiuū diuersitatis substātie. Et ē quod supponit p alio ab eo quod refert. vt cū dr̄ sortes currit ⁊ ali⁹ disputat. h̄ relatiuū ali⁹ refert sortē de q̄ p⁹ fuit facta mentio ⁊ supponit p alio a sorte. qđ pꝫ qꝛ loco ei⁹ nō licet ponere suū añs. iste eni ñ equalēt. sortes currit ⁊ ali⁹ disputat. ⁊ sortes currit ⁊ sortes disputat. Nō est tñ itelligēdū q̄ relatiuū diuersitatis substātie nūq̄ supponat p eodē p quo supponit suū añs. ſꝫ hoc dꝫ itelligi quo ad v̄ificatione locutiōis qꝛ ppō i qua ponitur relatiuū diuersitatis p illo eodē supponit p q̄ v̄ificabat̄ ppō i qua ponebat̄ añs. Et h̄ pꝫ i hac ppōe demōstratis duob⁹ 9dictorijs. s. alter̄ istor̄ ē falsū ⁊ reliquū est ver̄. ibi h̄ relatiuū alter̄ supponit distributiue pro vtroq̄ ſꝫ reddit locutionē verā pro vno. cū g̃ relatiuū supponat pro vno seq̄t̄ q̄ p eodē supponit relatiuū diuersitatis ⁊ suū añs ſꝫ nō totalr̄. ſꝫ qꝛ ista ppō. alter̄ istor̄ ē ver̄ solū v̄ificatur p vno. s. p eo cui 9petit eē verū. Et alia ppō i q̄ ponitur relatiuū v̄ificat̄ solū p eo cui 9petit eē falsū. ideo ille ppōes in quib⁹ ponitur añs ⁊ relatiuū diuersitatis nunq̄ v̄ificātur pro eodē. Et de ipis dat auctor taleꝫ regulā. Si relatiuū diuersitatis addat̄ superiori ⁊ inferiori de superiori fit iferius ⁊ de i feriori superi⁹. Nā drn̄s ab aiali ē iferi⁹ ad h̄ qđ ē drn̄s ab homine. Et hec 9ña ē bona ab iferiori ad superi⁹ sortes differt ab aiali. g̃ differt ab hoīe. Simil'r hic a superiori ad iferi⁹ negatiue: sortes non differt ab hoīe. ergo nō differt ab aiali. Et huius regule ratio est qꝛ relatiuū diuersitatis icludit negationē. ergo p additionē eius ad superi⁹ ō superiori fit inferi ius ⁊ ecōtra. Et pꝫ sic qꝛ negatio addita superiori plura negat quam ea que additur inferiori. sed q̄to plura negantur plura remanent de quibus talis terminus negat⁹ dꝫ affirmari. ergo ⁊c̄. ¶ Deinde auctor recitat vnam regulā datam ab antiquis de relatiuis in cōmuni que ē ista. nulla ppō incipiens a relatiuo hꝫ cōtradictoriam. quam iprobat trib⁹ rōnibus in textu. Prima est. qcquid cōtingit affirmare cōtingit ⁊ negare. ſꝫ cōtingit affirmare ver̄ de termio relatiuo. g̃ cōtigit idē negari de eodē. ⁊ sic ppō icobata a relatio pōt habē 9dictoriā. alie due rōnes patēt in textu

Secundo sciendū est q̄ circa ea que dicta sunt icidit vna difficultas qualiter. s. debeat dari 9tradictio in ppositionibus in quibus ponitur terminus relatiuus quando relatiuum ⁊ añs sunt in eadem cathegorica. vt hic sortes qui currit disputat. De hac autem difficultate sunt duo modi dicendi. Unus est q̄ dꝫ dari 9tradictio ponendo negationem inter duo verba. ⁊ sic contradictoria istius sortes qui currit disputat ē ista sortes qui currit nō disputat. Sed iste modus reprobatur qꝛ quicquid affirmatur in affirmatiua debet negari in negatiua sibi cōtradictoria. sed in illa affirmatiua sortes currit qui disputat affirmantur duo de sorte. scilicet currere ⁊ disputare. ergo illa duo debent negari in negatiua sibi contradictoria. sed hoc non potest esse per negationem positam in medio propositionis eo q̄ negatio nihil negat qđ sit dictū ante se. ergo ⁊c̄. ¶ Ali⁹ modus dicendi talis est q̄ contradictorium debet hic dari ⁊ in similibus propositionibus preponendo negationem toti ppositioni. vt sortes currit qui disputat. sua contradictoria est hec. nō sortes currit q disputat. Et equalet huic disiūctie sortes non currit vel sortes non disputat. Prima vero equiualet huic copulatiue affirmatiue sortes currit ⁊ sortes disputat. Et iste mod⁹ ē verior. Et iuxta hāc regulā communem non est verius dare 9tradictionem q̄ȝ toti propositioni preponere negationem. Ex quo satis patet q̄ iste propositōes chimera q̄ currit nō mouet̄. antixp̄s q fuit ñ disputat sūt false. Nec 9dicūt istis chimera q̄ currit mouet̄. antixp̄s q fuit disputat cū oēs sint false.

Tertio Sciendum est q̄ dn̄r auctor dat aliā regulā de relatiuis identitatis substātie que talis est. Omne relatiuū idētitatis subē nō reciprocū hꝫ eādē supponē sicut suū añs. Et dr̄ notanter nō reciprocū qꝛ vt pri⁹ dictū ē qñ añs hꝫ supponē 9fusā ⁊ distributiuā relatiuū reciprocū hꝫ supponē 9fusā sigillatā ⁊ ita oimode nō hꝫ eādē supponē. Ex q̄ auctor ifert drīam iter relatiuū reciprocū ⁊ ñ reciprocū qꝛ loco relatiui ñ reciproci licꝫ ponē suū añs. ñ āt loco relati reciproci idē enīꝫ est dicere oīs homo currit ⁊ ille est sortes ac si diceret̄ ōis hō currit ⁊ ōis hō est sortes. Non

aūt est idē dicere oīs homo videt se ꝛ oīs homo videt oēs hoīes. ℭ Sꝫ circa pdicta oriūt aliq̄ difficultas. vtꝫ. s. oē relatiuū eodē mō supponat sicut suū aūs. Ad quā rn̄detur ꝙ non. pꝫ p̄ de relatiuis accn̄tiū. siłr de relatiuis diuersitatis q̄ nō supponūt eodē modo sic accn̄tia sꝫ variātur modi ipoꝝ ꝼm varietatē sincathegoreumatū aut aliaꝝ dictionū eis adiūctaꝝ. vt si dicat̄ coru⁹ ē niger ꝛ qlibꝫ ethiops ē talis. hic homo currit ꝛ nihil aliud ab homine currit. pꝫ etiā de relatiuo identitatis substātie reciproco ꝛ ēt possessiuo. vt homo equitat oēꝫ suū equū. Sꝫ de relatiuo substātie non reciproco ē maior difficultas. ꝛ de ipo sūt duo modi dicēdi ·Primus modus ē ꝙ relatiuū identitatis substātie n̄ reciprocum aliqb⁹ casib⁹ supponit aliter q̄ᵐ supponat suū aūs. puta si relatiuū supponat psonalr̄ et suū aūs mālr̄. vt hic aīal ē trissillabū ꝛ illud nō ē dissillabū. Secūdus modus ē qn̄ aūs supponit coīter relatiuo supponēte discrete. vt hic homo ē sortes ꝛ ille ē risibił. hic h̄ pnomē ille supponit discrete. qꝛ sensus ē. ille homo q ē sortes est risibił. 3⁹ modus ē qn̄ aūs supponit ꝯfuse ꝛ distributiue et relatiuū supponit sigillati. vt hic oīs homo ē ipemet. n̄ eni segtur. g⁹ oīs homo ē sortes ꝛ oīs homo ē plato ꝛ sic de alijs. sꝫ segtur. g⁹ sortes ē sortes ꝛ plato ē plato ꝛ sic de alijs. Ex qb⁹ pꝫ ꝙ ꝼꝫ hūc modū dicēdi non est eadē suppositio relatiui ꝛ aūtis Sꝫ qꝛ hic modus n̄ placet ideo dicēdū est aliter ꝛ magis ad intentionē auctoris. s. ꝙ relatiuū identitatis substātie hꝫ eādē suppositionē cum suo aūte quo ad suppositionē simplicē ꝛ ꝯfusā. sic ꝙ si aūs hēat suppositionē simplicēꝫ sic ꝛ relatiuū. Si vo hēat suppositionē ꝯfusā sic ꝛ relatiuū. Et itelligit̄ de suppōe ꝯfusa ꝛ distributiua. Ex q̄ pt haberi solutio istaꝝ duaꝝ difficułtatū. qꝫ p̄ᵃ ē. vtꝫ relatiuū idētitatis substātie n̄ reciprocū possit distribui aūcedēte n̄ distributo. ℭ 2ᵃ ē. vtꝫ relatiuum possit āpliari vł restrīgi aūte nō ampliato vel restricto. Ad quas duas difficultates rn̄det̄ ꝙ nō. Segt̄ ēt ꝙ iste due sūt sił ve. aliqs hō ē risibilis ꝛ sortes est ille. aliqs hō ē risibilis ꝛ plato nō ē ille. Nec due vltie ptes ꝯdicūt. In nulla eni eaꝝ hꝫ relatiuū distribui. quod pꝫ sic. qꝛ relatiuū n̄ hꝫ suppōnē nisi a suo aūte. ergo siue addat̄ relatio negatio siue non nihilomin⁹ suppon semp suppōne sui aūtis.

Sed contra p̄dcā arguit̄ p̄ sic. In n̄ entibus nō sūt gn̄a aut spēs. sꝫ nō aīal ꝛ nō hō sūt nō entia. g̃ vnū n̄ ē gen⁹ alteri⁹: qḋ ē ꝯ regulā de relatis diuersitatis. ℭ 2⁹ arguitur sic. gcqd affirmat̄ in affirmatia dꝫ negari in negatiua sibi ꝯdictoria. sed negatio non pōt negare respectū quē hꝫ relatiuū ad suū aūs. ergo ppositio icōata a relatio non hꝫ ꝯdictoriā. ℭ 3⁹ arguit̄ sic. In hac ppositione. homo currit ꝛ ille ē spēs. h̄ relatiuū ille supponit simplr̄ ꝛ tamen aūs ei⁹ supponit personaliter. ergo non oꝫ relatiuum eodeꝫ modo supponere sicut suum aūs. minor pꝫ. qꝛ sibi adiungitur illa secūda intentio species denotans illud subiectum supponere simpliciter iuxta illaꝫ regulā. talia sunt subiecta qualia permittuntur a suis predicatis. ℭ Quarto arguitur sic. In hac propositione. homo currit ꝛ ille disputat hoc relatiuum ille supponit discrete ꝛ tamen suū antecedens supponit determinate. ergo non oportet relatiuū ꝛ suum aūs eodem modo supponere. maior pꝫ. qꝛ illud relatiuum ille est subiectum propositionis singularis. ergo ꝛc.

Ad rōnes Ad p̄mā dr̄ ꝙ q̄uis i nō entib⁹ non sint v̄a gn̄a ꝛ vere spēs. tn̄ bn̄ repiunt̄ gn̄a ꝛ spēs ꝼm modū ꝼm quē se hēbūt p modū supioꝝ ꝛ iferioꝝ. ℭ Ad 2ᵃᵐ dr̄ ꝙ dupłr aliq̄ pn̄t affirmari de aliq̄. qdā. n. affirmant̄ ꝺ aliq̄ subo. vt ē subꝫ ꝛ sic affirmātur mediāte copła ꝛ ꝺ ił hꝫ maior v̄itatē. Alia sūt q̄ affirmant̄ de subo n̄ ꝼꝫ ꝙ ē subꝫ sꝫ q̄tū ad id qḋ significat̄ p subꝫ ꝛ illa n̄ affirmātur mediante aliq̄ v̄bo. ꝛ de ił negat̄ maior. Respect⁹ āt affirmatur de subo ꝼm ꝙ ē relatiuꝫ aut ꝼꝫ ꝙ ipē ꝯuenit rei significate p subm̄ ꝛ n̄ ꝼm ꝙ ē subiectū. Nec affirmatur ille respect⁹ mediāte copula aliq̄. ꝛ iō qꝛ affirmatio ꝛ negatio solū respiciūt ꝯpōnē p̄dicati cuꝫ subo q̄ significatur p v̄buꝫ ideo i negatia dꝫ solū negari id qḋ mediāte aliq̄ v̄bo affirmabat̄ in affirmatia. ℭ Ad tertiā negatur mior qꝛ sicut virtute negatiōis p̄cedētis relatiuū n̄ mutat suppōnē quā hꝫ ab aūte. ita etiam nō mutat v̄tute alicui⁹ adiūcti suppōnē aūtis nisi p̄us fiat mutatio circa suū aūs. ideo sicut aūs supponit psonalr̄ ita ꝛ relatiuū ꝛ ppō ē falsa. ℭ Ad quartā negatur ꝙ illḋ sit subiectū ppōnis singłaris. vn̄ hec dictio ille ꝛ siłes possūt capi dupliciť. Uno modo demonstratiue ꝛ sic faciunt propositioneꝫ singularē. Alio modo relatiue ꝛ sic faciunt propositionem vniuersalem ꝛ aliquando singularem sicut exigit suum antecedens.

Habito ꝺ relatio subē dicēdū ē ꝺ relatio accn̄tis. Relatiuū āt accn̄tis ē qḋ refert eādē rē per modū ꝺnoiatōis. vt tale qłe. ꝛc. Vn̄ ē ꝺr̄ia relatiui subē ad relatiuuꝫ accn̄tis.

qꝛ relatiuũ substãtie refert rẽ vniuocaꝫ ꝑ modũ ꝙ quid ẽ. vt albedo que est in pariete. coloꝛ qui ẽ i coꝛpoꝛe. Relatiuũ aũt accidẽtis ẽ qđ refert reꝫ suã ꝑ modũ denoĩationis. vt soꝛtes est albus ꝛ talis est plato. Alia aũt differentia dat̃ eorũdẽ qꝛ relatiuũ substãtie refert idẽ i numero. relatiuuꝫ vero accñtis refert idẽ i spẽ. vt soꝛtes ẽ albus ꝛ talis ẽ plato. qꝛ idẽ in numero nõ põt eẽ i diuersis subiectis ꝫ bene idẽ i specie. Relatiuorũ aũt accidẽtis aliud ẽ relatiuũ identitatis. vt talis. aliđ vero diuersitatis. vt alter. Relatiuũ accñtis identitatis est qđ refert eãdẽ q̃litatẽ i spẽ ꝛ supponit ꝓ eadẽ in spẽ. vt soꝛtes est albus ꝛ tal' ẽ plato. Relatiuũ aũt accidẽtis diuersitatis est qđ refert eãdẽ q̃litatẽ i spẽ. sed supponit ꝓ alia diuersa i spẽ vt soꝛtes ẽ albus ꝛ alterius mõi ẽ plato. Differt aũt relatiuũ substãtie identitatis a relatiuis accidẽtiũ identitatis qꝛ relatiuuꝫ idẽtiatis substãtie refert eãdẽ substantiã i numero. relatiuũ aũt ydẽtitatis accidentis nõ refert idẽ accidens i numero ꝫ solũ ideꝫ accidens i spẽ. Relatiuorũ identitatis accidentis aliđ est relatiuũ quãtitatis cõtinue vt tantus. Aliud vero q̃titatis discrete. vt tot quot. Itẽ relatiuorũ numeroruꝫ q̃daꝫ sunt noĩa vt totideꝫ. q̃dã sũt aduerbia. vt totiens Sciendũ ꝙ tal'. tãtus. totiens. totidem possũt dici relatiua redditiua ꝛ demõstratiua. Relatiua vt si ad pñtes referãtur. demõstratiua vt cũ diciũ demonstrãdo mare tale ẽ rubꝝ. demõstrando herculẽ talis fuit plato. Si aũt non referentes siue ꝑ demõstrationẽ rerũ pñtiũ tũc sꝫ redditia. qꝛ reddũt iterrogatione ꝑcedente. vt qualis est plato tal' est soꝛtes. relatiua qñ sine iterrogatiõe ꝓferunt̃. vt talis est soꝛtes q̃lis ẽ plato. Et qñ ad noĩa adiectiua dicunt̃ specialiuꝫ accidẽtiũ. vt ethiops ẽ niger ꝛ tal' ẽ coꝛuus. ꝛ soꝛtes est albus ꝛ tal' fuit plato.

Circa hũc textũ notandũ ẽ primo ꝙ relatiuuꝫ accidẽtis est. qđ refert rẽ suã per modũ denoĩationis. Vñ referre rem suã ꝑ modũ denoĩationis est eã referre ꝑ modũ alteri adiacentis. Cũ eni dr̃ soꝛtes est albꝰ ꝛ talis est plato. hoc relatiuuꝫ talis refert illud antecedẽs albũ ꝛ denomiat platoneꝫ albũ. Ex quo seqtur primo ꝙ nõ dr̃ relatiuũ accidẽtis qꝛ referat rẽ de genere accidẽtis ꝫ qꝛ refert rẽ significatã ꝑ modũ accidẽtis. s. adiectiue. Secũdo sequit̃ ꝙ relatiuũ accidẽtis põt referre rẽ de gñe substãtie. vt dicẽdo soꝛtes est humanꝰ ꝛ talis ẽ plato. Res eni de ꝑdicamẽto substãtie põt significari ꝑ modũ denoĩationis qñ adiectiue significat̃. Et ꝑ h̃ differt relatiuũ accidẽtis a relatiuo substãtie qꝛ relatiua substãtie referũt rẽ suã ꝑ modũ ꝑ se stantis ꝛ nõ alteri ĩherentis. Relatiua ṽo accidentis referũt rem suã ꝑ modũ denoĩationis. Et diuidit̃ sic relatiuũ accidẽtis qꝛ aliđ ẽ relatiuũ idẽtitatis. vt talis qualis. aliud ẽ relatiuũ diuersitatis. vt alter reliquꝰ ꝛ sic đ alijs. Vñ relatiuũ accidẽtis idẽtitatis est qđ refert idem in spẽ cũ suo antecedẽte ꝛ ꝓ eodẽ supponit. ꝛ dicit̃ notanter idẽ in spẽ ꝛ nõ numero qꝛ relatiuũ idẽtitatis accidentis significat aliqua plura habere idẽ accidẽs. ꝫ idem accidẽs in numero nõ põt eẽ in diuersis subiectis. iđ relatiuũ identitatis accidentis non refert aut supponit ꝓ eodem in numero cuꝫ suo antecednte ꝫ ꝓ eodẽ in spẽ. Et ꝑ hoc pꝫ drĩa inter relatiuũ idẽtitatis substãtie qđ refert suum antecedẽs ꝛ supponit ꝓ eodẽ in numero. ꝛ relatiuũ idẽtitatis acaccidẽtis qđ refert ꝛ supponit ꝓ eodeꝫ i spẽ. Sed relatiuũ diuersitatis accidẽtis ẽ qđ referrt idem accidens in specie cũ suo antecedente sed supponit ꝓ alio in specie. vt soꝛtes est albus ꝛ alterius modi est plato. sensus enim est. soꝛtes hꝫ albedinẽ ꝛ illã non hꝫ plato sed aliã qualitatẽ. Differũt eni relatiuũ diuersitatis accñtis ꝛ relatiuũ diuersitatis substantie qꝛ relatiuum diuersitatis substãtie aliqñ supponit pꝛo alio in specie ꝛ aliqñ non. Relatiuũ ṽo diuersitatis accñtis sẽp suppõit ꝓ alio in spẽ a suo antecedẽte. Deide didit auctoꝛ relatiuũ idẽtitatis accidẽtis. qꝛ aliud ẽ quantitatis vt quantus. ꝛ aliud est qualitatis. vt talis qualis Et capiuntur quantitas ꝛ qualitas pꝛo omni eo

ꝙ significat ꝑ modum qualitatis aut quantita/tis. Iteꝝ diuidit relatiuum identitatis quantitatis qꝛ aliud ē q̄titatis continue ⁊ aliud est quātitatis discrecte. Iteꝝ subdiuidiť qꝛ q̄dā sunt noīa. vt quot tot. alia sūt aduerbia vt totiēs quotiens ¶ Cōsequenter auctor in fine hui⁹ tractat⁹ ponit vnū notabile. s. ꝙ relatiua idētitatis accn̄tis ali/qn̄ sūt relatiua tm̄. aliqn̄ sūt d̄mōstratiua. aliqn̄ redditiua. Un̄ demōstratiua dicūtur inquātū significāt aliquā rem eē talē vel qualē vľ quātā quatľ vľ quanta ē res demonstrata. vt si demonstrato sorte dicaťtalis est plato. taľest iohānes. tant⁹ est henricus. ⁊ qcquid demonstratur ꝑprie significať vt p̄ns ⁊ existēs. Sꝫ redditiua sūt qn̄ ipa respōdētur ad iterrogationē p̄cedētē. vt si q̄ratur q̄lis est sortes ⁊ respōdeatur taľ qualis est plato. Quādo vo sine iterrogatione ⁊ demōstratiōe ponūtur tūc sꝫ relatiua vt si dicaťtalis ē sortes qualis ē plato. ⁊ etiam quando referuntur ad noīa accn̄tiuꝫ. vt cū dr̄ ethiops est niger ⁊ talis est plato.

Secundo sciendū ē ꝙ circa mār̄ relatiuorum restāt alique difficultates soluēde. ¶ Prima est vtꝝ relatiuis ꝯueniat supponere. Et vr̄ ꝙ nō qꝛ relatiua sūt q̄daꝫ sincathegoreumata. ḡ nō supponūt. Itē relatiua sūt adiectiua. sꝫ adiectiua non supponūt vt pꝫ p diffinitionē suppōnis ergo ⁊c̄. Ad difficultatē solet dupľr responderi. Uno mō ꝙ relatiuū relatiue tētū nullo mō supponit. ⁊ cū arguiť. logici dicūt ꝙ relatiuū supponit. ergo ⁊c̄. Respōdeť ꝙ logici solū volunt h̄ habere ꝙ relatiuū relatiue tentū refert suū ān̄s ꝑ isto vľ isto aut s̄m talē aut talē suppōnē nō tū ita ꝙ supponat. Aliter r̄ndeť ꝙ relatiuū dupľr accipiť. Uno⁹ vt teneť pure relatiue. s. qn̄ exprimitur suū ān̄s cū ipo. vt cū dr̄ hō currit ⁊ ipe hō disputat. ⁊ sic ē purū sincathegoreuma sic sunt signa vľa aut pticularia. ⁊ h̄ mō relatiuū non supponit Alio mō accipiť nō pure relatiue. s. ꝑut includit actū referendi ⁊ suū ān̄s tāq̄ relatū. ⁊ h̄ mō nō ē purū sincathegoreuma ⁊ sic pōt supponere. Et dr̄ h̄ modo sumi qn̄ non exp̄miť suū ān̄s p modū substantiui. vt hic homo currit ⁊ ille mouetur ⁊ p hoc pōt responderi ad illud quod obiiciebatur.

Tertio sciendū est ꝙ est alia difficultas videlicet vtꝝ oē relatiuū supponat p̄cise ꝑ eisdē vel eodē sicut suū ān̄s: vel vtꝝ supponat tm̄ ꝑ eo ꝑ quo locutio sui antecedētis redditur vľ denotatur reddi v̄a. ¶ Ad quā breuiter r̄ndeť de relatiuis accidētis ⁊ de relatiuis substantie diuersitatis ⁊ de reciprocis ꝙ non. Sꝫ de relatiuis idētitatis substātie nō reciprocis sūt duo modi dicendi. Prim⁹ stat in his trib⁹ ꝑpōnib⁹. Prima est. nō oꝫ relatiuū idētitatis substātie nō reciprocū in ꝑpositione cōditiōali p̄cise supponere ꝑ illo vľ illis ꝑ quo vľ q̄b⁹ verificaťilla ꝑpō in qua ponitur suum ān̄s. vľ ꝙ denoteť supponere ꝑ illis ꝑ quib⁹ denotatur verificari ꝑpō in qua ponitur suū ān̄s ¶ 2ᵃ est. relatiuū idētitatis substātie nō reciprocū i ꝑpōne disiunctiua n̄ solū supponit ꝑ illo vel illis ꝑ quo vľ q̄bus verificaťꝑpō sui ān̄tis. sꝫ supponit etiā ꝑ illo ꝑ quo supponit suū ān̄s si ipꝫ supponat. ¶ 3ᵃ ē. relatiuū idētitatis substātie non reciprocū i ꝑpōne copulatiua supponit soluꝫ ꝑ illo ꝑ quo verificatur vel denotaťꝑpō sui ān̄tis verificari. ¶ Alius modus dicēdi ē ꝙ relatiuū idētitatis substātie nō reciprocū i quacūq̄ ꝑpōe pōatur supponit p̄cise ꝑ illo ꝑ quo ꝑpō in qua poniť suū ān̄s verificatur aut denotatur verificari. probatur sic. qꝛ si relatiuū supponeret ꝑ oīb⁹ illis pro quib⁹ supponit suū ān̄s. tūc iste ꝑpōnes eēnt v̄e. aīal est hō ⁊ illud ē asin⁹. aliqđ ens ē albū ⁊ illud ē nigrū. aīal ē sortes ⁊ plato ē illđ. ⁊ multe alie q̄ sūt manifeste false. Nec pōt vt dr̄ maior assignari rō de ꝑpōne copulatiua q̄ꝫ de aliis. iō relatiuū identitatis substātie nō reciprocū i q̄cūq̄ ꝑpōne ponatur supponit p̄cise ꝑ eo ꝑ quo suppō sui antecedentis v̄ificatur aut denotatur v̄ificari. ¶ Alia difficultas ē vtꝝ loco cuiuslibꝫ relatiui licꝫ ponere suū antecedēs. Ad quā r̄ndetur de relatiuis accidētis diuersitatis substātie ⁊ nō reciprocis ꝙ n̄. Sꝫ de relatiuo idētitatis substātie nō reciproco dr̄ p̄ ꝙ si ān̄s sit termin⁹ cōmunis idefinite aut ꝑticulariter sūpt⁹ tūc loco relatiui n̄ licꝫ pōere suū ān̄s. Nō eni ē idē dicere aīal ē hō ⁊ illđ ē asinus. ⁊ dicere aīal ē hō ⁊ aīal est asin⁹. qꝛ p̄ma ē falsa ⁊ 2ᵃ v̄a. 2⁹ dr̄ ꝙ si ante relatiuū pōatur negatio ⁊ ān̄s suppōat determiate tūc loco relatiui nō licꝫ ponere suū ān̄s qꝛ nō ē idē dicere sortes est aīal ⁊ plato nō ē illđ. ⁊ dicere sortes ē aīal ⁊ plato nō ē aīal. 3⁹ dr̄ ꝙ si ān̄s sit termin⁹ singularis supponēs mātr tūc loco relatiui nō licꝫ ponere suū ān̄s. qꝛ nō ē idē dicere. sortes est dictio dissillaba ⁊ ille ē aīal. ⁊ dicere sortes ē dictio dissillaba ⁊ sortes est aīal. 4⁹ dr̄ ꝙ loco relatiui idētitatis substātie nō reciproci licꝫ pōere suū ān̄s si ipꝫ sit termin⁹ singularis n̄ supponēs materiaľr. aut ēt si sit termin⁹ ꝯmunis distributiuus. ⁊ p h̄ pꝫ responsio ad quesitum.

Sed contra p̄dicta arguitur. p̄ sic. relatiuꝫ accidentis pōt referre rem de genere substantie ⁊ tn̄ i substantia non ē

denoïatio. ergo nō refert rē ꝑ modū denoïatiōis
¶ Scđo sic arguit. aūs relatiui accñtis non sup ponit sed copulat cum sit adiectiuum. ergo male dr̃ ꝙ relatiuū diuersitatis accñtis refert idē i spē cū suo aūte ⁊ ꝙ suppōit ꝓ alio i spē a suo aūte. Tenet ɔña q2 si nō supponit n̄ suppōit ꝓ alio ab aūte
¶ Tertio arguit sic. bn̄ dicim⁹ tāta est ista sillaba q̄ta ē ista. g° p̄dicatū pōt referre q̄titatē discretā Tenet ɔña q2 sillaba ē q̄titas discreta. ¶ Quarto arguit sic. In hac ꝓpōne coru⁹ est niger. ⁊ talis ē iste ethiops. hoc relatiuū tal' nō supponit ꝓ eodē i spē cū suo aūte. g° nō sp relatiuū idētitatis accidētis supponit ꝓ eodē i spē cū suo aūte. Aūs pȝ q2 tal' ibi suppōit ꝓ nigredie ⁊ nigrū suppōit ꝓ coruo

Ad rationes Ad p̄mā dr̃ ꝙ q̄uis i subā nō sit vera denominatio tn̄ pōt eē aliquid se habens ꝑ modū denominatiōis vt cū substātia significat adiectie. ¶ Ad 2^am^ dicit ꝙ nō accipit hic suppō spāliter ꝓut est passio termini substātiui sȝ generalr̄ ꝓut se extēdit ad copulationē. Uel dr̃ ꝙ illō adiectiuuȝ accipit ꝓ eodē cū suo substātiuo. rōe cui⁹ dr̃ suppōere. ¶ Ad tertiā dr̃ ꝙ q̄tū ⁊ tātū nō reperiūtur i sillaba aut orōne ꝑ se. sed soluȝ rōe tpis mēsurātis sillabaȝ. i quo tēpore ipa infertur. ¶ Ad quartā dr̃ ꝙ illud relatiuū tal' supponit ꝓ eodē i spē cū suo aūte. id ē supponit ꝓ aliquo habente eādē formā cuȝ forma que iportat ꝑ aūs. Uel dicitur ꝙ hoc relatiuū talis supponit ꝓ nigredie quia sensus est. ethiops ē tal'. i. ethiops hȝ talē q̄litatē. ⁊ ibi q̄litas supponit pro nigredine. Et hec de suppositionibus termiorum relatiuorum dicta sufficiant.

¶ Sequit t̄tius tractatus.

Personalis suppositio ē acceptio t̄mi cōis ꝓ suis iferiorib⁹. cui⁹ alia ē dt̄miata alia ɔfusa vt pri⁹ patuit. Itē ꝑsonalis suppōis alia ē restricta alia ampliata. ⁊ ita ampliatio ⁊ restrictio habēt fieri circa suppositionē ꝑsonalem. Restrictio est coartatio termini communis a maiori suppōne ad minorē. vt cum dr̄ hō albus currit. hoc adiectiuū albus restringit hominē ad supponendū tantū pro albis. Ampliatio est extēsio termini cōmunis a minori suppositione ad maiorē. vt cuȝ dicit hō pōt esse antichristus. iste termin⁹ hō nō supponit solū ꝓ his qui sūt sed etiā pro his qui erūt. vn̄ de ampliat ad futuros. Dico āt termini cōis q2 terminus singl'aris vt sortes n̄ āpliat neq3 restrigit. Ampliatōuȝ alia fit per verbū vt per hoc verbū potest. vt homo pōt esse antichristus. Alia fit ꝑ nomē. vt hoīeȝ ātichristū eē ē possibile Alia per ꝑticipiū. vt hō potēs ē eē animal. Alia ꝑ aduerbiū. vt hō necessario ē animal. hō eni non solū ampliatur ꝓ presenti tēpore sed etiā pro futuro. ⁊ iō sequitur alia diuisio ampliatiōis. scȝ ꝙ ampliatōuȝ alia fit respectu suppositorū. vt hō pōt eē ātixp̄s. alia fit respcū tēpoꝝ. vt hō necessario ē aïal vt dcm̄ est.

¶ Iste ē terti⁹ tractat⁹ paruoꝝ logicaliū petri hyspani i quo ipe determiat de quadā passione terminoꝝ que dr̃ ampliatio. Et q2 ampliatio solum hȝ fieri circa t̄minū supponenteȝ ꝑsonalr̄. iō resumit diffōnem suppōnis ꝑsōalis ⁊ eius diuisioneȝ. Sȝ q2 de his satis determinatū est superius. iō ɔñr ponit diuisionē aliā que talis est. Suppositionū ꝑsonaliū alia ē restricta ⁊ alia ē ampliata. Ex quo seqtur ꝙ cū illa diuisio sit sufficiēs ꝙ ampliatio ⁊ restrictio habet tm̄ fieri circa suppōnē personalē. Q2 aūt nō possit fieri circa suppōnē naturalem ꝓbatur sic. q2 terminus supponēs naturalr̄ sp tenet ꝓ oībus suis suppositis tam ꝑsentibus p̄teritis q̄ futuris. nec ipo sic supponente potest ꝓ pluribus aut paucioꝛib⁹ sumi. ergo t̄minus sic supponēs nō pōt ampliari aut restrigi. Probat quia oīs termin⁹ qui ampliat aut restrigitur tenet ꝓ suppositis. sed terminus supponēs simplr̄ non tenetur ꝓ suppositis. ergo nō potest ampliari aut restrigi. Scđo sic ꝓbatur. termin⁹ supponēs simplr̄ tenet ꝓ ꝑ se significato seu nā in cōi ꝑm se ⁊ absolute. ergo non pōt ampliari aut restringi.

Primo sciēdū est ꝙ q̄uis i hoc tractatu n̄ determinat de restrictione. tamē q2 ampliatio ⁊ restrictio sūt opposita iō auctor diffinit restrictōeȝ vt magis appeat qd sit ampliatio Un̄ restrictio ē coartatio t̄mini ɔmunis a maiori suppōne ad miorē. Et h⁹ diffinitōis declaratio po

ſtea ponetur. Sꝫ ãpliatio ē extēſio termini cõis a
miori ſuppõe ad maiorē. Et ponit̃ extēſio loco ge
neris. ⁊ dr̃ termini cõis ad drĩam termini diſcreti
q̃ nec ãpliat̃ nec reſtringit̃ q̊ ad ſuppoſita. Et dr̃ a
miori ſuppõe ad maiorē ad drĩaꝫ reſtrictõis q̄ eſt
coartatio termini cõis a ſuppõe maiori ad miorē
Un̄ i hac ꝓpõe ois hõ currit: hõ ſemꝑ ſupponit ꝓ
oibꝰ hoibꝰ ſiue albis ſiue nigris ſiue medio colore
coloratis. Cũ v̾o dr̃. ois hõ albꝰ currit. reſtringitur
ſuppõ illiꝰ termini hõ ad ſtãdũ ꝓ albis tm̃. Et ſi di
catur. hõ currit tũc ãpliatur qꝛ ꝑus tenebatur ꝓ
pñtibꝰ tm̃. nũc ãt tenetur pro pñtibꝰ ⁊ futuris. Ex
q̊ ſatis pꝫ ꝙ ãpliatio ⁊ reſtrictio inſequũtur ſignifi
catõeꝫ terminoꝝ ⁊ nõ niſi ꝑus iſeq̃ret̃ ſuppõ qꝛ ſť
paſſiones ſubordinate q̄ iſũt vni aut eidē ſubõ.

Secundo ſciēdũ eſt ꝙ ex p̄dcis oriũt̃ aliq̄ difficultates. P̄ria ē: vtꝝ poſſibil
le ſit terminũ ãpliari vł reſtrigi. Ad quã breuiter
rñdetur ꝙ ſic. Qđ pꝫ qꝛ terminũ ãpliari vł reſtrin
gi nihil aliud ē q̄ ipm accipi pro pl̃ibꝰ aut paucio
ribꝰ ſuppoſitis aut i ordine ad plures drĩas tp̃is. ſꝫ
terminꝰ põt ſic accipi vt de ſe notũ ē: g̃ põt ãpliari
vel reſtrigi. ¶ Scđa difficultas ē. vtꝝ ois termi
nus poſſit ãpliari vł reſtrigi. Ad quã cõiter ſolꝫ rñ
deri ꝙ nõ eo ꝙ terminus ſingularis nõ põt reſtri
gi vt pꝫ ꝑ diffinitões ãpliationis ⁊ reſtrictõis. põt
tñ dici ꝙ aliq̃s terminꝰ põt ãpliari dupl̃r. vno° q̊
ad ſuppoſita. alio° quo ad tp̃a. Un̄ terminꝰ dr̃ am
pliari quo ad ſuppoſita qꝛ tenet̃ pro pl̃ibꝰ ſuppoſi
tis q̄ ſi ſine dictõe ãpliãte poneretur. Ampliatur
v̾o quo ad tp̄s qñ talis terminus ſupponit i ordi
ne ad plures drĩas tp̃is q̄ in alia ꝓpõe vbi nõ põi
tur terminus ampliatiuus quo ad ſuppoſita. Et
ſic pꝫ ꝙ q̄uis terminꝰ ſingularis nõ poſſit ãpliari
quo ad ſuppoſita eo ꝙ nõ hꝫ ſuppoſita tñ põt am
pliari quo ad tp̄s. Un̄ ſi dicat̃ antixp̄s eſt in hac ꝓ
poſitione antixp̄s tenetur ꝓ eo qđ eſt. Sꝫ ſi dicat̃
antixp̄s erit vel generabit̃. in illis ꝓpõnibus anti
xp̄s tenet̃ diſiunctiue ꝓ eo qđ eſt vel erit. Et de
hac ſuppoſitione ampliata quo ad tp̄s vł reſtricta
non facit auctor mentionē diffiniēdo ãpliationeꝫ
vł reſtrictionē. ſed ſolũ de illa q̄ eſt reſpectu ſup
poſitoꝝ vt pꝫ ꝑ diffinitiones de ip̄is datas. tñ eſt
ad ꝓpoſitũ de vtroq̄. Et ſi q̃s querat vnde hꝫ ter
minꝰ ꝙ ãpliet̃ vel ab intellectu aut a dictiõe am
pliante. Ad h̄ rñdetur ꝙ cũ ãpliatio ſit paſſio t̾mi
ni ꝑſonał̃r ſupponentis dr̃ ꝙ illa ſibi ineſt ꝑ eius
rõneꝫ formalē. qꝛ paſſio nečio ineſt ſubõ. cũ hoc tñ
bene ſtat ꝙ ãpliatio nõ hꝫ eē omni opere itellectꝰ
circũſcripto cũ ſit relatio rõnis. ⁊ tñ nečio hꝫ habi
tudinē ad ſubm̃ ſuũ ſic ꝙ hec ē nečia terminꝰ ſup
ponens eſt ampliabilis aut reſtringibilis.

Tertio ſciendũ ē ꝙ d̾r auctor ponit diuiſi ones ãpliationis. Quaꝝ p̄ma ē. am
pliationũ alia fit ꝑ verbũ vt cũ dr̃ hõ põt eſſe aial
alia fit ꝑ participiũ. vt homo ē generãdus. alia fit
ꝑ nomē. alia ꝑ aduerbium. Secũda ē. ãpliationuꝫ
alia ē reſpectu tēporis. alia eſt reſpectu ſuppoſito
rum. Sed illa dicũtur ãpliare terminũ reſpectu
ſuppoſitoꝝ q̄ faciũt terminũ teneri tã ꝓ ſuppoſi
tis exiſtentibus q̄ nõ exiſtentibꝰ ſicut ſũt hec ver
ba oppinatur intelligitur ⁊c̃. Simil̃r hec nomina
poſſibile impoſſibile. ⁊ hec ꝑticipia. potens contin
gens. ⁊ hec aduerbia potenter poſſibil̃r cõtingen
ter ⁊ ſic de alijs. Alia vero dicuntur ampliare re
ſpectu tēpoꝝ que faciunt terminũ extēdi ad plu
res differētias tēporis q̄ ꝑus extēdebat̃. vt ſi di
cat̃ homo neceſſario currit. ibi denotat̃ ꝙ hoc p̄di
catum currit ineſt hoi ꝓ qualibet drĩa temporis.
¶ Unde duplices ſũt dictiones ampliatiue que
dam ſũt ãpliate ex ſe quibꝰ ſcꝫ ex ipoſitione data
ē virtus ampliãdi. vt ſunt poſſe potēs ⁊ ſil̃es. Alie
ſũt ãpliatiue per alterum ⁊ ſunt ille q̃bus ab ipoſi
tione non eſt data v̾tus ampliãdi. ſꝫ ad hoc vt am
plient oꝫ eis addere aliquid habēs v̾tutē ampliã
di. vt pꝫ de hoc verbo eſt qđ de ſe nõ hꝫ v̾tutē am
pliãdi. ſꝫ ſi dicatur hõ eſt neceſſario vel cõtingent̃.
rõne illiꝰ adiuncti habet virtutē ampliandi.

Sed contra p̄dicta arguitur. P̄rio ſic. extēſio ⁊ coartatio ſunt q̄
titates. ſꝫ ãpliatio ⁊ reſtrictio non ſunt q̄titates. er
go male dr̃ ꝙ ampliatio ē extenſio ⁊ reſtrictio eſt
coartatio. ¶ Scđo arguit̃ ſic. t̾minꝰ ſupponens
reſpectu verbi pñtis tēporis accipit̃ ꝓ omnibus
ſuis ſuppoſitis vt hõ põt eē albus. ergo cũ accipit̃
reſpcũ cuiuſlibet tp̃is huiꝰ verbi põt non põt ac
cipi ꝓ pl̃ibꝰ cũ t̾minus nõ poſſit accipi niſi ꝓ ſuis
ſuppoſitis. ¶ Tertio arguit̃ ſic. iſte terminus hõ
per ſe ſũptus ſupponit natural̃r ⁊ tamen poteſt
ampliari vt dicēdo homo gñabit̃ ⁊ ſil̃r põt reſtrin
gi vt dicēdo hõ albꝰ. ergo terminꝰ ſupponēs nãl̃r
põt ãpliari ⁊ reſtrigi. ¶ Quarto arguit̃ ſic. in hac
ꝓpõne ois hõ nečio ē aial. ē ãpliatio ſuppoſitoꝝ ⁊
tēpoꝝ. g° mēbra diuiſionis coĩcidũt. añs pꝫ. qꝛ hõ ac
cipit̃ ꝓ omnibꝰ ſuis ſuppoſitis. ⁊ reſpcũ cuiuſlibet
differentie temporis

Ad rõnes Ad primam dicitur ꝙ non ca piunt̃ hic extēſio ⁊ coartatio ꝓ
prie ſc̓m ꝙ ſunt quãtitates ſed ſil̃itudinarie ſꝫ ꝙ ē
ibi modꝰ quãtitatis ¶ Ad ſcđaꝫ dr̃ ꝙ q̄uis termi

nus supponens respcũ verbi de presenti suppo-
nat pro oibus suis suppositis non tamẽ redditur
locutio vera pro omnibus sed solum pro pñtibus
Uel dr̃ ꝙ q̃uis talis terminus supponẽs respcũ
verbi de preterito accipiatur pro oib⁹ suis suppo
sitis in essendo non tamen in significando. Unde
supposita in essendo dicũtur illa que actualiter
formã termini cõis participant de quib⁹ verifica
tur mediante copula de presenti nõ ãpliata. Sed
supposita in significando dñr illa que per se ɔtinẽ
tur sub significato termini cõmunis siue sint exñ-
tia siue non. ¶ Ad tertiam dicitur ꝙ terminus
supponens naturalr̃ per mutationẽ suppõis sue
potest ampliari vel restringi nõ tamẽ suppõe ei⁹
ꝑmanente. Et silr̃ dicitur de termino supponẽte
simplr̃. ¶ Ad quartam dr̃ ꝙ lʒ ampliatio suppo
sitoꝝ ⁊ tẽpoꝝ coincidant in eodem subiecto nõ tñ
formaliter immo sub diuersis rõnib⁹ formalibus
ampliãtur quo ad supposita ⁊ tempora.

Circa predcã querit̃ de hoc sophisma
te. Impossibile põt esse verũ. probat̃.
qr illud quod est vel erit ĩpossibile põt
esse verꝫ. sed antixp̃m non fuisse post tẽ
pus suũ ẽ impossibile. ⁊ modo põt esse
possibile ⁊ verũ. ergo ĩpossibile põt eẽ
verũ. Cõtra. quicquid potest eẽ veruꝫ
ẽ possibile. sed ĩpossibile põt eẽ verum.
ergo impossibile ẽ possibile. in ꝛtio mo
do prime figure. sed cõclusio est falsa.
ergo aliqua ꝑmissaꝝ. non maior. ergo
minor. sed hec ẽ prima. ergo prima est
falsa. Solo. prima simplr̃ ẽ falsa. hec
.s. impossibile potest esse verꝫ. ⁊ sophis
ma peccat contra fallaciam accñtis. qr
cũ dico id quod est vel erit impossibile
duo dico. s. subiectum illius impossibi
litatis. ⁊ illã impossibilitatẽ siue ĩpm
possibile. sed illud quod est vel erit est
res subiecta ⁊ impoĺe accidit ei ⁊ pos-
se eẽ verũ assignat̃ in eẽ vtriqꝫ. sic hec.
ãtixp̃m nõ fuisse erit poĺe. sed ãtixp̃m
nõ fuisse põt eẽ verꝫ. ergo impossibile põt
eẽ verũ. nõ valꝫ qr ãtixpꝫ nõ fuisse ẽ res
subiecta ⁊ impossibile ẽ accñs. ⁊ posse
eẽ verũ assignat̃ ĩeẽ vtriqꝫ. De ãpliatio
ne q̃ fit rõe suppositoꝝ talis dat̃ regu
la. Termin⁹ cõis supponens verbo ha
bẽti vim ãpliãdi a se vel ab alio ãpliat̃
ad ea q̃ pñt eẽ sub forma t̃mini suppo
nẽtis. vt hõ põt eẽ aial. hic iste t̃minus
hõ nõ solũ suppõit ꝑ pñtibus sꝫ ẽt am
pliat̃ ad oẽs qui erũt. Dico ãt de se qr
hoc verbũ põt de se hꝫ vim ãpliãdi. Di
co ãt ab alio qr hoc ꝑticipium potẽs ⁊
hoc nomẽ poĺe dãt virtutẽ ãpliãdi ver
bo cui adiũgunt̃. vt hõ ẽ potẽs eẽ aial.
vel aial poĺe ẽ esse albũ. ⁊ sic de alijs.
De ampliatiõe ãt que fuit rõe tpis tal'
dat̃ regula. Terminus cõis supponẽs
vel apponẽs verbo hñti vim ãpliandi
quo ad tempus supponit pro his qui
st̃ qui erũt vel qui fuerũt. vt hõ necessa
rio est aial. ibi tã homo q̃ʒ aial tenet̃ ꝑ
his qui st̃ ⁊ qui erunt. Et hec de ampli
ationibus dicta sufficiant.

¶ Circa hunc textũ notãdũ ẽ p̃ ꝙ ad declaratio
nẽ predictoꝝ auctor mouet h̃ sophisma. Impossi
le potest esse verum. Quod sophisma ꝑbatur sic.
id quod ẽ vel erit impossibile potest esse verum. ergo
impossibile potest esse verum. añs pꝫ. qr sortẽ non
fuisse rome põt eẽ verꝫ cũ de facto ita sit si nõ fue
rit. sed sortẽ fuisse rome est vel erit impossibile .s.
postq̃ fuerit rome. ergo quod est vel erit impossi
bile potest eẽ verum. Et ꝑma ɔña pꝫ ꝑ locũ ab eq-
ualẽti ad equiualens. Improbat sic auctor. qcqd
potest eẽ verum est possibile. impossibile potest eẽ
verũ. ergo ĩpossibile ẽ possibile. ꝯ̊ ẽ falsa. ergo ali
qua ꝑmissarũ. nõ maior. ergo minor q̃ est sophisma. ergo
sophisma ẽ falsum. Ad hoc eni multiplr̃ põt rñde
ri. dicũt eñi aliqui ꝙ duplex ẽ ĩpossibile. s. ĩpossibi
le per se ⁊ impossibile per accñs. Impoĺe simplr̃
per se ẽ quod nõ potest esse nec potuit nec poterit
eẽ verũ vt deũ non eẽ. Sed impoĺe fm qd ⁊ ꝑ ac
cidens dr̃ quod nec potest nec poterit esse verꝫ q̃
uis aliquãdo potuit nõ fuisse verũ. vt aliquẽ non
fuisse paris⁹ postq̃ fuit. Dicũt ergo ad sophisma
ꝙ si intelligat̃ de impossibili per se sophisma ẽ fal
sum. si vero intelligatur de impossibili per accñs

tūc ē veꝝ. Sꝫ tñ hec solū īprobaī q illud ē simplr
īpoſſe ad quod nulla potētia se extēdit. ſed ꝑ nul/
lā potētiā pōt fieri ꝙ aliqs ñ fuerit ꝑiſiꝰ poſtq̄ fuit
ḡ aliquē non fuiſſe ꝑiſiꝰ ē simplr īpoſſe. 2° ſic. ad ꝑ̄
teritū nulla ē potētia. ḡ oē illud ē simplr īpoſſibile
qđ nec ē nec pōt eē veꝝ. Et ad iſtas rōes forte rñ
derēt ꝙ rōes bñ ꝯcludūt hāc ꝓpōem. aliquis non
fuit ꝑiſius poſtq̄ ipe fuit. eē simplr īpoſſibilē ſed ñ
ꝑ ſe. Alij vero ſoluūt hoc ſophiſma ꝑ diſtīctiōem
eo ꝙ pōt accipi ī ſenſu diuiſo vel ī ſenſu ꝯpoſito.
Si eni accipiaī in ſēſu ꝯpoſito ſic ſophiſma ē fal
ſū q ſēſus ē ꝙ iſta ꝓpō eſt poſſibilis falſū eſt veꝝ
Si āt ſumatur in ſēſu diuiſo tūc ē verū. ⁊ ē ſēſus
demonſtrato aliquo qđ eſt vel erit īpoſſibile h̄ pōt
eē verū. vel hec ꝓpō ē poſſibilis hoc ē verū. Et il
li q̄ ſic ſoluūt ꝯcederēt iſtas ꝓpōes eē veras. cali
diſſimū poteſt eē calidiꝰ. Silr cecꝰ poteſt eē vidēs
Meretrix pōt eē virgo. Senex pōt eē puer. ⁊ de
ſilibꝰ. q id qđ poteſt eē calidiſſimū ē vel pōt eē ca
lidiꝰ. ⁊ ſilr qđ ē vl pōt eē meretrix pōt eē v̄go ⁊ ſic
de alijs. Et ſi inſteī ꝙ ñ ſūt poſſibiles q poſſibili
poſito in eē nullū ſeq̄ impoſſibile. Sꝫ ſi tales po/
nētur in eē ſeq̄ impoſſe ḡ nō ſūt poſſibiles. minor
pꝫ q ſi ponūtur in eē īpoſſibile ē poſſibile. calidiſſi
mū ē calidiꝰ. cecꝰ ē vidēs. ⁊ ad ipas ſequitur īpoſſi
bile. ergo ꝑ̄me ſūt īpoſſibiles. Ad h̄ rñdetur negā/
do minorē ⁊ ad ꝓbationē dr̄ ꝙ nō debēt ſic poni
in eē: ſed ſolū debēt poni demōſtrando id ꝓ q̄ ſup
ponit ſubm illarū ꝓpōum vt ſic hoc ē verū. hoc eſt
vidēs. hoc ē meretrix: ⁊ q̄uis forte ſint falſe tam̄
ſūt poſſibiles. Et iſte modꝰ dicēdi ꝯformis ē cū ꝑ̄
mis regulis ampliationū q̄ poſtea dabūī. Sꝫ q
auctor ſoluit aliter iō dicēdū ē cū eo ꝙ ſophiſma
eſt falſū. Et ad ꝓbationē rñdetur ꝙ ibi cōmittitur
fallacia accñtis eo ꝙ in eo tria repiunī. Primuꝫ ē
ſubiectū quod īportatur ꝑ impoſſe id quod eſt vel
erit. Scōm ē iſta īpoſſibilitas. Et tertiuꝫ eſt poſſe
eē veꝝ. Primū vero ē res ſubiecta. 2m ē accidēs.
tertiū eſt attributū. q ergo aliqd attribuiī rei ſub
iecte ideo credimus ꝙ debeat attribui accidenti
⁊ ſic decipiuntur per fallaciaꝫ accidentis. ⁊ ꝑ hoc
pōt ſophiſma eſſe falſum.

Secundo Sciēdū ē ꝙ ꝯſequēter auctor
ponit duas regl̄as generales d̄
ampliatōibꝰ ꝯtinētes ſub ſe multas ſpāles. Pria
ē de ampliatōe reſpcū ſuppoſitoꝝ. ¶ Scōa ē de
ampliatōe q̄ fit reſpcū tēpoꝝ. ¶ Prima ergo tal̄
ē. Ois terminꝰ ſupponēs vel apponens verbo ha
benti vim ampliandi quo ad ſuppoſita a ſe vel ab
alio ampliaī ad ea que poſſūt eē ſub forma termi
ni ſupponētis. Dr̄ a ſe ꝓpter hoc verbū pōt ⁊ ſimi
lia que de ſe habēt virtutem ampliādi. Et dr̄ ab
alio ꝓpter hoc verbū eſt qđ de ſe non habet virtu
tem ampliādi. ampliat tñ virtute alicuiꝰ dictionis
ſibi adiūcte. Unde eē ſub forma termini ſupponē
tis eſt actualr naturā ꝑticipare que ſignificatur ꝑ
terminū ſupponētē. ¶ Scōa regula ē. Ois t̄mi
nus cōis ſupponēs vel apponēs verbo habēti viꝫ
ampliādi quo ad tēpus ſupponit ꝓ his que ſūt vl
erūt ſub forma t̄mini ſupponētis. vt cum dicitur
hō neceſſario ē aīal. hoc verbū eſt hꝫ virtutē āpliā
di ab hoc aduerbio necēio. iō ampliat terminū ſup
ponētē ad ea q̄ ſūt ⁊ erūt ſub forma t̄mini ſuppo/
nētis. ¶ Uñ ꝑ̄ma regula ſpālis ꝯtēta ſub ill̄ gñā
libus ē tal̄. Quilibet terminus cōmunis poſitus a
ꝑte ſubiecti ſupponēs vel apponēs reſpectu v̄bi
ꝑ̄teriti tpis ampliatur ad ſupponendū ꝓ illo qđ ē
vel fuit. Et ad hanc regulam due ꝯditiōes requi
runtur. Prima eſt talis ꝙ terminꝰ aptus natꝰ ſit
habere plura ſuppoſita. defectu cuiꝰ ſubm in iſta
ꝓpoſitione adaꝫ fuit hō non ampliaī quo ad ſup
poſita. q non pōt eſſe in pluribus. ſuppoſitis. Se
cunda cōditio eſt ꝙ talis terminus a ꝑte ſubi poſi
tus non reſtringatur ꝑ̄ciſe ad vnā copulam. Et ꝓ
pter defectū huiꝰ conditionis ī hac ꝓpoſitione. qđ
eſt homo fuit aīal. ly homo non ampliatur ſed re/
ſtringitur ad ſupponendū ꝑ̄ciſe in ordine ad copu
lam de p̄ñti. ¶ Secūda regula eſt. terminꝰ a ꝑte
ſubi poſitus reſpectu copule d̄ futuro ampliatur
ad ſupponendū ꝓ illo qđ eſt vel erit dūmō talis
terminus habeat ſuppoſitionem ⁊ ꝙ nō ſit prius
reſtrictus. Defectu cuiꝰ hac ꝓpoſitione homo ge
nerabitur. vel in iſta. qđ erit hō generabitur. hō nō
āpliatur. ¶ Et circa hāc regulā dubitatur vtrū
ꝑ̄dicatum iſtius ꝓpoſitiōis homo ē vel erit aīal ā/
plietur ſicut ⁊ ſubm. Ad hoc reſpondetur ꝙ ſic. q
ſicut ſubiectū ſupponit in ordine ad diuerſas co/
pulas diuerſas dr̄ias temporuꝫ importantes. ſic
etiam ꝑ̄dicatū. q copula ē aggregata ex diuerſis
q̄ꝝ vna ē p̄ñtis temporis ⁊ alia futuri. ¶ Dubi/
tatur vlterius vtꝝ hec ſit vera aliud a nigro erit
nigrum. Ad hoc reſpondetur ꝙ nō q in dicta ꝓ/
poſitione ly nigro ampliatur ⁊ diſtribuitur ꝓ oī
nigro ſiue ſit aut erit. ⁊ ſic ad veritatē illius ꝓpo
ſitionis requiritur ꝙ illud qđ ē nigrum nec erit ni
grum qđ eſt impoſſibile. Et ſi arguatur ponendo
eam eē veram. nam bene ſequitur nihil aliud a ni
gro erit nigrū. ſed oē albū eſt aliud a nigro. ergo

nullum album erit nigrum. quia ibi arguitur in celarent. ꝛ consequens est falsum posito casu ꝙ aliqd quod iã ẽ albũ vel erit albũ postea denigret ꝫ aliq̃ ꝑmissarũ.ñ minor.ꝫ maior. ꝫ sua ꝯdictoria erit vera.s.ista.aliud a nigro erit nigrum. Ad hoc rñdet negãdo ꝑmam ꝯñam.qꝛ ibi argui a minus ãplo ad magis ãplũ cũ distributõe magis ãpli. nã in minore ly albũ supponit ꝑcise ꝑ albo qđ ẽ ꝛ ĩ cõclusione ãpliatur indifferẽter ad supponẽdũ ꝑ illo qđ ẽ vel erit. ¶ 3ª regula est. ꝙ terminus positus a pte subi respcũ pticipij ꝑteriti tpis ãpliat ad pñtia ꝛ preterita. Silr terminus posit9 a pte subi respcũ pticipij futuri tpis ampliat ad futura ꝛ pñtia. Et ad hoc due ꝯditões regrũt. ¶ pª est ꝙ tal termin9 sit cõis. descũ cuius subm̃ in illa ꝑpõe adã fuit hõ.nõ ãpliat. ¶ Scda ꝯditio ẽ.ꝙ talis terminus restrigatur p restrictionẽ aliã descũ c9 ĩ hac ꝑpõe quod fuit hõ ẽ mortu9: ly hõ ñ ãpliat ꝫ restringitur ad supponẽdũ ꝑcise in ordine ad copulã de ꝑterito. Ex hac regula ĩfertur correlarie ꝙ si pticipiũ erit ꝑteriti tpis ꝛ vbũ qđ erit copula futuri tpis subm̃ ãpliat ad ea que sũt erũt ꝛ fuerũt si tale subm̃ sit ãpliabile ꝛ ñ restrictũ p aliã restrictõe3. vt ĩ hac ꝑpõe homo erit mortu9. ly homo rõne copule de futuro supponit indifferẽter ꝑ quolꝫ hoĩe q̃ ẽ ꝛ erit. ꝛ rõe ꝑdicati qđ ẽ pticipium ꝑteriti tpis supponit idifferẽter ꝑ quolꝫ hoĩe q̃ fuit. ideo sensus illius ẽ.quod ẽ hõ vel erit aut fuit hõ ẽ mortuus Ex q̃ seq̃t scđo ꝙ hec ẽ. va viuum est mortuũ. p3.qꝛ sensus ẽ.quod ẽ viuum vel fuit viuũ ẽ mortuũ. Et hoc ẽ verum qꝛ adã est vel fuit viuus ꝛ ipe ẽ mortuus.3º seqtur ꝙ ista ẽ va moriturũ ẽ mortuum.qꝛ sensus est.quod ẽ vel fuit moriturũ ẽ mortuũ. ꝛ hoc est verum.qꝛ adã est vel fuit moriturus ꝛ tñ est mortuus. 4º seqtur ꝙ hec est concedẽda hõ est mortuus. Et si argueretur sic ꝯ hoc correlarium ꝑbando ipm eẽ falsũ .ꝛ hoc sic. null9 hõ q̃ ẽ est mortuus.sed oĩs homo est homo qui est.ꝫ null9 homo ẽ mortuus.ꝯñs patet in celarent ꝛ premisse sunt ve.ergo ꝯclusio est vera q̃ ꝯdicit isti.homo est mortuus. Ad hoc rñdet negãdo ꝯñam qꝛ maior extremitas non ãpliatur in minore sed ãpliat ĩ ꝯclusione. ꝛ sic ibi arguitur a minus amplo ad magis amplũ cum distributiõe magis ampli. ¶ 4ª regula ẽ ꝙ terminus positus in ꝑpositione respectu huius vbi potest ãpliatur ad supponendu3 ꝑ hiis qui sũt vel possũt eẽ. Ex hac regula patet p̃ꝫ ꝙ hec est ꝯcedenda albũ potest esse nigrũ. qꝛ sẽsus. est.quod est vel potest eẽ album potest esse nigrũ. 2º sequitur ꝙ hec est impossibilis.oẽ currens põt esse homo quia sensus est.omne quod est vel potest esse currens potest esse homo. ꝛ hoc est impossibile. quia asinus est vel potest esse currens. Et tamen asinum esse hominem est impossibile. Ex isto patet ꝙ hec consequentia nõ valet.omne currens est homo. ergo omne currens potest esse homo.quia antecedens est possibile ꝛ veru3 in aliquo casu vbi tantum homo currit ꝛ consequens est falsum ꝛ impossibile. Patet etiam quia arguẽdo ab esse ad posse non valet consequentia cu3 distributione quia arguitur a minus amplo ad magis amplum cum distributione magis ampli qđ est virtualiter arguere ab inferiori ad superius cũ distributione superioris. ¶ Quinta regula est ꝙ isti modi necessarium contingens ꝛ impossibile ampliant terminos precedentes ad supponendũ pro eo quod est vel potest esse. Probatur.quia nisi predicti modi ampliarent terminos precedentes sequeretur ꝙ due contradictorie possent esse simul false.consequens est contra primum principium. Et probatur consequẽtia quia ponatur casus ꝙ de facto deus non crearet tunc illa eẽt falsa creans non potest esse deus. Et similiter omne creans de necessitate est deus cum de facto per casum nullum sit creans. ꝛ ille sunt contradictorie.quia ille sunt de secundo ꝛ quarto ordine.

¶ Sexta regula est ꝙ quandocunq̃ copula de presenti additur nomini verbali terminato in bile vel tiuum subiectum ampliatur. Et similiter terminus rectus a verbo significante actum aĩe interiorem importans rem in qua denotatur trãsire actus illius verbi ampliatur ad supponendũ pro illo quod est vel fuit vel erit. Et ratio quare talia ampliant est ista.quia actus anime interiores ꝛ maxime itellectus ꝛ volũtatis feruntur vt ꝑñt ferri tã ĩ pñtia ꝛ ĩ fuťa q̃ ĩ pťita ꝛ imagiabilia:

Tertio sciendum est ꝙ circa predicta mouetur vnum dubium scilicet que sunt dictiones que habent de se vim ampliãdi. ¶ Pro solutione ponitur talis regula. ꝙ terminus supponens respectu huius verbi potest ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel potest esse sub forma termini supponentis. vt ĩ hac propositione album potest esse nigrum. ibi album ampliatur pro eo quod est vel potest esse sub forma termini supponentis. Illa enim propositio significat ꝙ illud quod est vel potest esse albu3 potest esse nigrum. Ex quo sequitur ꝙ hec propositio est falsa.omne album potest esse asinus: sensus enim est. omne quod est vel potest esse albu3:

potest eē asinus ⁊ hoc est falsū q2 plato potest esse alb⁹ ⁊ tamē nō potest eē asinus. ideo ꝯñtia non valet, omne albū est asinus. ergo oē album pōt esse asin⁹ sicut pri⁹ patuit q2 ātecedens est poſe ⁊ tamē ꝯñs est impoſe. ¶ Ex quo vlteri⁹ patet ꝙ arguēdo ab eē ad posse cum distributōe non valet ꝯsequētia eo ꝙ arguit a min⁹ amplo ad magis āpluꝫ cū distributione magis ampli. ⁊ illa ꝯsequentia ñ valet. valeret tamē si nō distribueret. vt hic ē bōa consequentia homo est albus. ergo hō pōt esse albus. Et sicut dictū est de ipossibili ita dicendū ē d̄ contingenti suo modo q2 iste sunt concedende albū cōtingit eē nigrū. cecum ꝯtingit eē videntem. Et ideo silr̄ diceretur de pticipijs ⁊ nominib⁹ descendentib⁹ ab eis. Similr̄ verba que sic se habēt ꝙ habent naturā trāseundi super rē futuram aut pñtē vel non p̄sentē habent virtutē ampliandi vt sunt ista itelligo ymaginoꝛ oppinoꝛ ⁊ sic de alijs. Et ista nō āpliāt quēlibet terminū sꝫ illū quem regūt. ¶ Et si qs querat quomodo sūt exponēde ꝓpositiones in qb⁹ fit ampliatio ꝑ hāc dictionē pōt aut aliquā aliā sibi silē3. Ad hoc rñdetur ꝙ debēt exponi per ꝓpōnes cathegoricas de disiūcto extremo. vt ista. homo pōt currere sic exponitur qd̄ est vel potest esse homo potest currere.

Sed contra p̄dicta arguitur. ⁊primo sic Conuertēs sophismatis ē vera. ergo sophisma ē verū. Antecedēs patꝫ. quia hec est conuertēs sophismatis. verū pōt esse iposſibile. ¶ Scd̄o arguit sic. ⁊possibile pōt esse falsū ergo ipoſe pōt esse verū. ꝯsequētia tenet per locū a ꝯtrarijs. ¶ Tertio arguit sic. ⁊possibile ampliat quo ad tēp⁹ sicut quo ad supposita. ⁊ similiter necessariū quo ad supposita sicut quo ad tp̄s. ergo male exēplificatur de possibili i p̄ma regl'a ⁊ d̄ necessario in secunda. ¶ Quarto arguit sic. necessarium nō conuenit non entibus. ergo non habet virtutē ampliandi. tenet ꝯsequentia quia omnis terminus ampliatiuus equalr̄ ꝯuenit enti ⁊ ñ ēti vt sunt isti ymaginabile opinabile ⁊ sic de alijs.

Ad rationes Ad p̄mam dicitur ꝙ illa nō bene conuertitur sed debet sic conuerti. ergo potēs esse verū est ipossibile. ¶ Ad scd̄am dicitur ꝙ ibi nō arguitur per locū a cōtrarijs. q2 q̄uis verum ⁊ falsū cōtrariant. tamē possibile ⁊ ipossibile non contrariantur sed magis priuatiue opponūtur. Et si dicatur ꝙ illa regula tenet in omnibus oppositis eo ꝙ dicit philosophus. si oppositum in opposito ⁊ propositum in proposito: Dicendum est ꝙ illa regl'a est vera quando illa extrema eodem genere oppositionis opponuntur. sic autem non est hic. ¶ Ad tertiaꝫ dicitur ꝙ q̄uis possibile ampliat ad temp⁹ hoc tamen non est ex consequenti. quia p̄mo ⁊ principaliter ampliat ad supposita. ⁊ econtrario est de necessario. p̄mo enim ampliat quo ad tempus ⁊ ex consequenti quo ad supposita. ¶ Ad quartam dicitur ꝙ lꝫ necessarium non possit affirmari de aliquo quod non est. tamen terminus per ipsum ampliatur ⁊ potest affirmari de eodem qd̄ est ⁊ d̄ eo qd̄ nō est. Et hec de ampliatiōe dcā sufficiant.

¶ Explicit tractatus t̄ti⁹ de ampliatōe

¶ Sequit̄ tractat⁹ q̄rtus de appellatōe

a Ppellatio ē acceptio t̄mini pro re existēte. Dico autē pro re existēte. q2 t̄minus significās nō ens nō appellat vt cesar vl' ātixp̄s vel chimera ⁊c. Differt āt a significatiōe ⁊ suppōne. q2 appellatio ē tantū de re exñte. sꝫ suppō ⁊ significatio sūt taꝫ ꝓ re exñte q̄ꝫ ꝓ re nō existēte. vt ātixp̄s significat antixp̄m ⁊ supponit pro antixp̄o. sed nō appellat. hō eni significat hoīeꝫ ⁊ de natura sua supponit tā pro existentibus q̄ꝫ pro nō existentibus hominibus. appellat aūt tantū homines existentes. Appellationum āt alia est termini communis vt homo. alia est t̄mini discreti vel singularis vt sortes. Terminus singularis idem significat supponit ⁊ appellat. s. rem existentem vt petrus vel iohānes. Item appellationum t̄mini communis alia est termini cōmunis pro re in cōi vt quādo t̄min⁹ cōis simplicē habꝫ suppōnē vt cū dicit̄ homo ē sp̄ēs. aīal ē genus. ⁊ tūc terminus idē suppōit significat ⁊ appellat. vt hō significat hominē i cōmuni. ⁊ supponit pro hoīe in communi. ⁊ appellat hominēꝫ in cōmuni. Alia āt est appellatio termini cōis pro suis iferioribus vt quando terminus

cōis p̄sonalē h₃ suppōnē₃ vt cū₃ dr̄. hō currit. tūc hō nō idē significat supponit ⁊ appellat. s₃ significat hoīe₃ i cōi ⁊ suppōit p p̄ticularibus hoībus ⁊ appellat p̄ticulares hoīes tm̄ exn̄tes. ⁊ hec de appellationibus sufficiant dicta.

¶ Iste ē quart⁹ tractat⁹ puoꝝ logicaliū in q̄ ip̄e d̄terminat de appellationib⁹ p⁹usq̄ȝ de restrictiōe. Et rō ordis ē q₂ termin⁹ p se supt⁹ pōt āpliari non āt restrigi nisi p aliquod adiūctū. ꝫ ⁊c. Uñ appellatio trib⁹ mōis dr̄. Uno° vt idē ē qđ vocatio s₃ p̄pum nomē alic⁹ p̄sone. vt cū dr̄ iste appellat antonius valet tm̄ sicut vocat. 2° modo accipit appellatio vt ē p̄pietas noīs significātis rē sub mō coitatis s₃m quā noīa dn̄r appellatia que sūt coīa m̄ltis 3° modo accipitur vt ē acceptio termini pro re existēte vel pro reb⁹ exn̄tib⁹: ⁊ solū ist modo de appellatōe ē hic ad p̄positū. Et diffinit sic appellatō Appellatio ē acceptio termini p re exn̄ti. In qua diffiōe ponit acceptio loco gn̄is. Et dr̄ termini solū ⁊ nō termini cōis. q₂ termin⁹ singularis pōt appellari sicut termin⁹ cōis q̄uis differāt vt postea videbit. Et dr̄ p re exn̄te ad dr̄iam significationis ⁊ suppositionis q̄ p̄nt eē tā rei exn̄tis q̄ȝ n̄ exn̄tis. Ex q̄ seq̄t q̄ accipiēdo appellationē p̄pe termin⁹ significās n̄ ens vt chimera bircoceru⁹ ⁊ sic de aliis n̄ pōt appellare. Ex q̄ vlterius p₃ dr̄ia inter appellationē suppositionē ⁊ significationē. q₂ appellatio ē tm̄ de re exn̄te. significatio vero ⁊ suppositio sūt tā de re exn̄te q̄ȝ n̄ exn̄te. vt antixp̄s significat antixp̄m ⁊ supponit pro antixp̄o ⁊ tn̄ nihil appellat. Silr homo significat hoiem ⁊ supponit tā p hoīb⁹ exn̄tibus q̄ȝ n̄ exn̄tib⁹ sed tm̄ appellat homines existentes. Aliter differūt q₂ vbicūq̄ȝ ē appellatio ibi ē suppositio. s₃ n̄ eō. Et diuidit appellatio in appellationē termini cōis ⁊ in appellationē termini singularis. Dn̄t āt adiuicē q₂ t̄minus singularis idē significat ⁊ pro codē supponit ⁊ appellat. sortes eni significat rē singularē ⁊ supponit pro re singulari ⁊ appellat eādē rē. Et h̄ itelligēdū ē si talis termin⁹ singularis appellat rē p̄ntē Termin⁹ vo cōis significat nām coēm ⁊ suppōit p suppositis tā exn̄tib⁹ q̄ȝ n̄ exn̄tib⁹ ⁊ appellat exn̄tes solū. Uñ duplex ē appellatio t̄mini cōis. q̄da₃ ē appellatio termini cōis hn̄tis suppositionē simplicē ⁊ tūc talis termin⁹ idē significat ⁊ p eodem supponit. vt cū dr̄ hō ē sp̄es homo significat nām co̅ē ⁊ supponit p nā hūana ⁊ appellat eādē rem.

Alia ē termini cōis p̄sonalē suppositionē hn̄tis ⁊ talis termin⁹ n̄ idē significat supponit ⁊ appellat vt dictū ē p⁹us. Et ita d₃ itelligi p̄dcā dr̄ia de appellatione termini cōis p̄sonaliter supponentis.

Secundo sciēdū ē q̄ dictionū quedā sūt q̄ appellāt s₃ p se appellata non hn̄t vt noīa adiectiua q̄ p se n̄ hn̄t appellata s₃ ratione suoꝝ substātiuoꝝ dn̄r h̄re. Alie sūt q̄ n̄ appellāt p̄pe s₃ appellata sūt vt sūt p̄noīa demonstratiua. Alie sūt q̄ appellāt ⁊ hn̄t p se appellata vt sūt noīa substātia coīa. ⁊ solū talib⁹ p̄pe ꝯuenit appellatio accipiēdo appellationē eo modo q̄ pe. hy. accipit. Uñ s₃m alios alio° diuidit appellatio q₂ q̄dā ē appellatio formalis significati t̄mi. alia ē appellatio rationis t̄mini. Uñ ratio formalis t̄mini significati ē acceptio termini p ei⁹ significato formali cui iest illō tale significatū formale sub aliq̄ dr̄ia tp̄is ⁊ illa solū ꝯueīt ꝯcretis. vt cū dr̄. sortes ē veniēs. ibi veīe₃ appellat rōnē formalē sui t̄mi. S₃ appellatio rationis ē acceptio termini i ordīe ad dictionē ip̄o ꝯtē actū aīe iteriorē s₃m illā dec̄mīatā rationē s₃ quā talis termin⁹ suū significatu₃ significat sic q̄ act⁹ iportat⁹ p talē dictionē denotet trāsire in rē significatā p illū terminu₃. ¶ S₃ circa h̄ q̄rit. vtꝝ vbicūq̄ȝ sit appellatio rationis sit appellatio termini significati formal. Ad h̄ dr̄ q̄ sic. ⁊ declarat p iductionē in singulis p̄positionib⁹ in q̄b⁹ ē appellatio rationis. nā i ista. cognosco veniētē ē appellatio rōnis ita ⁊ i ea ē appellatio formal significati q₂ cognosco significat actū cognoscendi ⁊ appellat ip̄a₃ adiacere alicui sub aliq̄ dr̄ia tēporis. modo h̄ ē appellare suū significatū formale ⁊ ita p̄t reduci i oīb⁹ alijs. Et ad facili⁹ cognoscendū q̄lr termin⁹ appellat ⁊ q̄lr n̄ ponūt aliq̄ regule

Pria ē. q̄ termin⁹ appellatiu⁹ posit⁹ post v̄bū sēp appellat suū significatū formale p tp̄e v̄bi. et h̄ sic d₃ intelligi qn̄ talis termin⁹ n̄ ē āpliatiu⁹ vel positus cū tali termīo ampliatio. Exēplū p̄mi. vt i hac p̄pōe. adā ē genit⁹. ly genit⁹ nō appellat gn̄atōem passiuā p tp̄e p̄nti iportato p copulā adiacē ade. sed appellat gn̄ationē adiacuisse p tp̄e p̄terito iportato p illud predicatū genit⁹. Exēplū scđi. vt i hac p̄pōe. antixp̄s ē futur⁹ p̄dicator. ibi p̄dicator nō appellat actū p̄dicādi adiacere ātixp̄o p tp̄e p̄senti s₃ p tp̄e futuro. Ex q̄ p₃ q̄ si sortes nūc ē alb⁹ ita q̄ nūq̄ȝ ante fuisset alb⁹ hec eēt falsa. sortes fuit albus. q₂ ly alb⁹ appellat suū significatū formale p tp̄e p̄terito inhesisse sorti. iō sensus ei⁹ eēt. sortes i tp̄e p̄terito habuit albedinē ⁊ h̄ ē falsū p casū

positū. ¶ 2ª reg̃la ē. t̃min⁹ appellatiu⁹ posit⁹ tā in ꝓpōe de p̄nti q̃ ī p̄terito ⁊ futuro sp̄ appellat su as rōes formalē sicut ꝙ ad vitatē ꝓpōis de p̄nti re gritur ꝙ p̄dicatū i ꝓpa forma verificeṫ de pronoīe demōstrāte rē ꝓ q̄ supponit subm̄. Et sil'r diceretur ī ꝓpōne de p̄terito. vt ad vitatē h⁹ albū fuit nigꝛ regritur ꝙ hec aliq̄n fuerit va h̄ ē nigꝛ dmonstrādo p ly h̄ ē qd̄ fuit albū. Et sil'r diceret ī ꝓpōe de futuro. ¶ Sꝫ circa h̄ dubitaṫ. vtꝝ termin⁹ appellatiu⁹ significati formaṫ diuersimode appellat añ vbū ⁊ post vbū. Ad h̄ dr̄ ꝙ in ꝓpōe mere de p̄nti n̄ refert terminū appellatiuū p̄ponere vl' post ponere vbo q̄tū ad appellationē vt i istis. albū ē sortes ⁊ sortes ē alb⁹. ibi ly albū eodē mō appellat qꝛ i vtraqꝫ appellat albedinē sorti. Ex isto pꝫ dſe ct⁹ aliq̄ꝝ ↄcedētiū istas ꝓpōes. mot⁹ ē. sꝫ nō ē. mo t⁹ qꝛ dicūt ipi ꝙ t̃min⁹ appellat al'r post vbū ⁊ an̄ 2⁰ dr̄ ꝙ m'ltū refert p̄ponere ⁊ postponere terminū respc̄ū vbi p̄teriti vl' futuri. pꝫ. qꝛ si taṫ p̄ponaṫ vbo p̄teriti vl' futuri tp̄is. tūc appellat suū significatū formale ad p̄ns sub disiūctōe. ⁊ q̄n postponitur vbo p̄teriti vel futuri tp̄is tm̄ appellat suum significatū ad tp̄s vbi ⁊ nō sub disiūctōe ad p̄ns. vt i ista. albū fuit sortes albū appellat albedinē ꝓ tēpore p̄terito sub disiūctōe ad p̄ns. ⁊ sēsus ē. qd̄ est vel fuit albū fuit sortes. Sil'r i ista. sortes fuit alb⁹ ibi alb⁹ solū appellat albedinē ꝓ tp̄e preterito. Ex q̄ p̄t patere vitas h⁹ ꝓpōis. crudū comedisti. nam crudū appellat cruditatē adiacere alicui ꝓ tp̄e p̄terito sub disiūctōe ad p̄ns ita ꝙ appellet cruditatē inesse vel insuisse rei quā comedisti. sed in ista comedisti crudū appellat cruditatē p mōꝫ adiacētis rē quā comedisti ⁊ h̄ ꝓ tp̄e sue comestionis

Tertio

sciendū est ꝙ tertia regula talis est Q̄ñcūqꝫ terminus sequitur dictionē significantē actū aīe interiorē ⁊ regiṫ a tali dictione tūc appellat p̄cise suā ꝓpam rōnē. vt hac ꝓpōe cognosco venientē. ibi veniētē appellat suaꝫ ꝓpam rōeꝫ ſm quā dr̄ eē veniens. Et dr̄ notanter termin⁹ sequēs qꝛ si p̄cederꝫ tūc appellaret suam formā sub disiūctione ad alias rōes ↄuenientes rei significate. Uerbi gr̄a in ista cognosco veniētē ly veniētē appellat p̄cise suā rōem ⁊ iō ad vitatē eius regriṫ ꝙ de veniēte habeat notitiā. Sꝫ in ista propositione venientē cognosco ly venientē appellat sub disiūctione ad oēm rōem veniēti conueniētē. ideo ad veritatē dicte propositionis sufficit ꝙ de veiēte habeat notitiā siue sit notitia ꝓpa siue ſm quam dr̄ veniens siue alia venienti ↄueniēs. Et ſm istū modū dicendi non valēt iste ↄñe. venientem cognosco ergo cognosco veniētē ⁊ sic de alijs propter cās iam dictas. Si tamen q̄s dicat ꝙ vtrobiqꝫ tenetur eodem modo tunc valet consequētia nec in hoc mō dicēdi ē ↄdictio.

Sed contra

predicta arguitur primo sic oīa noīa coīa sūt appellatia ergo solum eis conuenit appellatio. ¶ Secūdo arguitur sic. adiectiuū quādoqꝫ appellat ⁊ tn̄ non est terminus supponens cum tantū modo copl'at ⁊ nō supponit. ergo appellatio non est acceptio t̃mini supponentis ⁊ per consequens appellatio p̄supponit suppōem. ¶ Tertio arguitur sic. oē qd̄ appellat habꝫ supposita. sed terminus singularis non habꝫ supposita. ergo terminus singularis nō habꝫ appellata. ⁊ sic ipsius termini singularis est appellatio nulla. ¶ Quāto arguitur sic. antichristus significat rem singularem ⁊ pro ea supponit. ⁊ tamen illam non appellat. ergo male dicitur ꝙ t̃min⁹ singularis idē significat suppōit ⁊ appellat

Ad rationes

Ad primam dr̄ ꝙ non accipitur appellatio prout a grāmatico consideratur. sed vt est acceptio t̃mini communis pro re vel rebus exn̄tib⁹ vt patuit in primo notabili. ¶ Ad secundam dicitur ꝙ adiectiuum in masculino ⁊ feminino generibus copulat sed in neutro bn̄ supponit. s. pro illis suppositis quibus accidit suū significatū. ⁊ illo modo bn̄ appellat. si tamen accipiaṫ appellatio pro q̄cūqꝫ acceptione termini sub eius ratione formali tunc terminus adiectiuus bene appellat vt prius visū est. ¶ Ad tertiam dr̄ ꝙ terminus singularis non habꝫ supposita tamen res singularis quam significat respc̄ū vocis significatie p̄ōt dici suppositū ⁊ appellatū q̄uis ſm diuersas rōnes. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ termin⁹ singularis hꝫ significare supponē ⁊ appellare tunc illa tria supponunt pro eodem sed tamen potest significare ⁊ supponere ⁊ tamē non appellabit. vt satis probat ratio. Et hec ī appellationibus.

Seq̄t quītus tractatus de restrictiōe.

Restrictio ē coartatio t̃mini cōmunis a maiori suppositione ad minorem vt dictum ē prius. Restrictionum aūt alia fit per nomē vt homo albus. iste terminus homo non supponit pro nigris neqꝫ pro medio colore coloratis. sed restringiṫ ad albos. Alia fit per verbū vt hō currit.

iste termius hō supponit ꝓ p̄ñtibus tā
tū. Alia fit ꝑ ꝑticipiū vt cū dī hō currēs
disputat. ille termius hō supponit pro
p̄ñtibus. Alia fit ꝑ iplicationē vt cū dī
hō qui ē albus currit. hec iplicatio qui
ē albus restringit hoīē ad albos. Itē
restrictionū factarū ꝑ nomē alia fit ꝑ i-
ferius superiori appositum vt aial hō
currit. ille terminus aial tātū suppōit
ꝓ aīalibus q̄ sūt homies. Alia fit ꝑ dif-
ferentiā adueniētē generi q̄ est eēntial
cū sit cōstitutiua rei vt cū dī aial rōnale
hic aial supponit ꝓ rōnalibus aialibus
Alia fit ꝑ adiectiuū accidētis vt cū dī
homo albus. iste terminus hō suppo-
nit tm̄ pro albis hominibus.

¶ Iste ē quintus tractact⁹ ꝑuorum logicaliū pe
tri hyspani. in quo ipe determinat de vna passiōe
termini opposita āpliationi q̄ dr̄ restrictio. Et eā ꝑ
diffinit. Restrictio ē coartatio termini cōis a ma
iori suppositiōe ad minorē. Et ibi ponit̄ coartatio
loco generis. Et ponitur termini cōmunis ad dif
ferentiā termini singularis q̄ non āpliatur nec re
stringitur saltē quo ad supposita. ⁊ dicitur a maio
ri suppositione ad minorē ad differentiam āpliati
onis. cū enim dr̄ homo currit homo supponit pro
omnibus hoīb⁹ p̄ñtibus. sed si dicatur hō albus
currit. homo restringit̄ q̄ solū supponit ꝓ hoīb⁹
albis. Pro quo aduertēdū ē ꝙ ad h̄ ꝙ aliquis ter
minus possit aliū restringere due ꝯdiciōes requi
rūtur. Prima est ꝙ ille terminus possit verificari
de aliquo supposito termini restringibilis ⁊ de ali
quo nō. iō hic nō ē restrictio hō asinus currit. Se-
cūda ꝯdictio ē ꝙ h̄ verbū ē possit affirmari de ag
gregato ex termino restringibili ⁊ restrictione. vt
ad hoc ꝙ homo restringatur in ista ꝓpōne homo
alb⁹ currit. oꝫ ꝙ hec sit vera homo alb⁹ ē. iō hic n̄
est restrictio. nullus homo est generandus. q̄ hec
est falsa homo generandus est.

Primo sciendū est ꝙ duplex ē restrictio q̄
dam ē ꝓpria siue nālis alia ē iꝓ
pria. ⁊ talis ē duplex. q̄ quedā ē vsualis que ē qū
aliquis terminus accipitur ex vsu loquendi ꝓ ali
quo determinato supposito pro q̄ virtute sermo
nis nō accipitur vt cū dr̄ rex venit parisius. q̄uis
enī rex ibi de virtute sermonis possit idifferenter
accipi ꝓ omni rege: tm̄ ex vsu loquendi restringit̄
ad regem ꝓprie patrie. Alia est transitiua que fit
ꝟtute alicuius verbi trāsitiui. vt cum dicitur sor
tes ꝑcutit hominē. virtute illius verbi transitiui
ꝑcutit ille accusatiuus hominē supponit pro alio
a sorte ⁊ sic videtur restringi. Restrictio vero ꝓ
pria ē que fit virtute alicuius adiuncti termino
cōi. Et ista est quadruplex. q̄ quedā est que fit ꝑ
nomen. alia per verbum. alia ꝑ participium. alia
ꝑ implicationem. Et huius diuisionis ratio est q̄
restrictio fit ꝑ aliquam dictionem. aut ergo fit ꝑ
dictionē ꝯplexam ⁊ sic est illa q̄ fit ꝑ iplicationem
aut dictionē icomplexam. ⁊ hoc duplr̄. q̄ vel tal̄
dictio significat substantiam ⁊ sic est illa q̄ fit ꝑ no
men. aut significat actū ⁊ h̄ dupliciter. q̄ vel signi
ficat actū distantem a substantia ⁊ sic ē illa que fit
per verbum. aut actū indistantem ⁊ sic ē illa que
fit per participium. Est aūt iplicatio aliq̄d cōple-
xum ex nomine ⁊ verbo ⁊ relatiuo qui addito al
teri extremo propositionis. vt si dicatur homo q̄
est alb⁹. hoc totū qui ē alb⁹ dicitur implicatio.

Secundo sciendum ē ꝙ restrictiōis facte
ꝑ nomen talis est diuisio. nā alia
fit per inferius additū superiori vt si dicatur aial
homo currit. alia vero per differentiam adueniē
tem generi vt cum dicitur animal rationale. ⁊ h̄
intelligitur de differentia diuisiua. alia fit ꝑ adie
ctiuum accidentis vt homo alb⁹ currit. Et huius
diuisionis sic habetur sufficientia. q̄ i oī restrictio
ne vel terminus restrictus est eēntialis termio re
stringenti vel non. si nō sic ē tertiū membꝝ. Si sit
eētialis hoc est dupliciter q̄ vel cōuenit termino
restringenti primo ⁊ ꝑ se. vel ex cōsequēti. Si pri
mum sic ē p̄mum mēbrū. Si secundū sic est secun
dum. Differentia enim p̄mo restringit gen⁹ q̄d di-
uidit ⁊ ex ꝯsequenti iferius icludit illā drīā. Vn̄
adiectiuū pōt se habere tripliciter ad subm̄ vl̄ ad
p̄dicatū cui adiungitur. Uno mō conuertibiliter
Alio mō magis coīter. ⁊ tertio vt minus cōe. Si
enī se habeat vt cōuertibile tūc non restringit ter
minū cui adiūgit̄. vt si dicat̄ hō est risibilis. ibi risi
bile nō restrīgit hoīem cū habeat supposita eq̄lia
sic̄ ⁊ ly hō. Si ꝟo sit min⁹ cōe vt dicēdo hō grāma
ticus tūc semꝑ restringit. Si ꝟo sit magis cōmūe
h̄ē duplr̄. q̄ vel cōuenit oīb⁹ suppositis illius cui
adiūgitur ⁊ cū hoc multis alijs ⁊ sic restringit. vt
si dicatur ethiops niger currit. si ꝟo cōueniat aliq
b⁹ suppositis illi⁹ cui adiūgit̄ ⁊ aliq̄b⁹ nō ⁊ cū hoc
multis alijs ꝯuenit sic restringit. vt si dicat̄ hō alb⁹
currit ibi alb⁹ restrīgit. ⁊ conuenit aliquibus sup

positis illius cui adiungitur sed non oibus quis multis alijs coueniat. z h mō restringit subm cui adiūgitur ad supposita qbus illō adiūctū inest qñ ponitur ex eadē parte cū illo termino cōmuni

Tertio sciendū ē q iter restrictionū ponit alia diuisio nam quedā ē que fit rōne significationis. Vñ restrictio rōne significationis ē qñ aliquod adiunctū alteri restringit ipm q ad significationē pncipalē sic q terminꝰ restrictꝰ solū tenet p suppositis qbus couenit forma significata p terminū restringentē vt hō albus currit. Alia ē que fit rōne osignificatiōis qñ aliqd adiūctum alteri restringit ipm quo ad osignificationē vt cū dr homo est albus. albus eni restringit hoiē rōne osignificationis q est genꝰ ad masculinū tm. Et hec sūt intelligenda de significatiōe z cōsignificatione termini restrīgentis. cū eni dr hō est albus ibi albus significat albedinē z nō significat masculinū genus sed magis osignificat. iō restrigit hominē quo ad osignificationē. non aūt quo ad significationē qz non facit cū teneri p oibus albis solum. z huius diuisionis sic habet sufficientia. qz ois restrictio fit p aliquā dictionē restringētem. aut ergo ponitur in eadē parte ppositionis cum dictione restricta z sic est primuz membruz. vel ex altera z sic est secundum membruz.

Sed contra pdicta arguitur p sic dicendo sortes albꝰ currit. ibi sortes restrigitur ad standū p albis. ergo terminus singularis pōt restringi z sic restrictio nō est soluz termini cōmunis. ¶ 2ᵒ arguit sic. verbū non est determinatio subi qz ponit ipdicato ppōnis. ergo nō pōt restringere subm z sic nulla ē restrictio facta p vbū. ¶ 3ᵒ aguit sic. pticipiū hz eandē vim restringēdi cū verbo cū habeat idē significatū. s3 cū dr hō currit hō ñrestringit ad currentes. ergo cū dr homo est currēs hō nō restrigit p currētibꝰ ¶ 4ᵒ arguit sic. iferiꝰ additū superiori restringit superius rōne dñe quā includit. ergo primus modus restrictionis facte p nomen z secundus non distiguuntur inter se.

Ad ratiōes Ad pmaz dr q in ista sortes albꝰ currit. sortes bene restrigitur quo ad significationē qz pōt equoce multa significare. s3 non quātū ad suppositionē. iō nō restringit. ¶ Ad secūdā dr q verbū positū i pdicato non hz p suam significationē restrigere subz qz illo mō non est determiatio eiꝰ s3 bene hz p suam osignificationē sm quā respicit subm. ideo currit nō restringit ad currētes s3 bene ad pñtes. ¶ Ad tertiā dr q qñ dr hō currit illud vbū non restrigit subm p suā significationē ad currētes. s3 cū dr hō currēs legit. homo currēs ponit ex eadē pte cum hoie. iō hz restrigē huc tminū hō ad standuz p currentibus. z l3 habeat eadē vim nō tñ eodez modo applicata ē ad subm. ¶ Ad quartā dr q iferiꝰ additū superiori z dria ostitutiua eiꝰ habēt viz restrigēdi ad eadē supposita. sed differūt quantum ad modos restringendi. naz inferiꝰ restringit superiꝰ substātiue z per appositionē. differentia vo adiectiue z non p figurā. z sic distinguūtur inter se.

¶ De restrictiōe facta p nomē omunit sumptū tales dant regule. Omne nomen nō diminuēs nec habēs vim ampliandi adiunctuz ex eadē pte termio magis cōmuni restrigit ipm ad supponendū p his ad que exigit sua significatio vt p3 in exēplis pdictis vt hō p suam significationē restringit aial ad animalia que sunt homies. vt cū dr animal hō. z albus restringit hominē p suā significationē ad homies albos. vt cū dicit hō albus. Dico aūt nō diminuēs ad remouēdū noia diminuētia rationez adiūcti vt mortuus vel corruptus z similia q non restringunt sed potius destruūt adiunctū. Dico aūt non hñs vim ampliādi ad remouēdū dictiōes ampliatiuas. vt potens. pōt. possibile que nō restringūt sed potius ampliant. Et sciendū q minus cōmune semp restringit magis cōmune. vt cum dicit homo albus currit qz homo reperit in albis hominibus z nigris z medio colore coloratis. albus aūt non. vnde quo ad hoc hō ē magis cōmune z albꝰ minꝰ omune. z sic albus restringit hominē. s3 p3 q albus reperitur i hoibus. lignis. lapidibus z brutis: hō autez non. sic albus est magis cōmune z hō minus cōmune. z sic homo coartat albū ad albedinē existētem in hominibus cum dicit hō albus

currit. ⁊ sic vtrūqꝫ coartat alteꝝ ꝑm diuersa. Jtē de termino restricto tal' dat̃ regula. Si signū vl'e adueniat termino restricto nō distribuit ipsū nisi pro his ad que restringit̃. Cuꝫ eni dico oīs hō albus currit. ibi hō restrigit̃ ad albos ⁊ nō potest distribui nisi ꝓ albis. Jtē de restrictione dat̃ regl'a talis. Nihil positum a pte p̄dicati pōt restrigere terminum cōem positū a pte subiecti quoad pricipalem eius significationē. vt hō ē albus iste terminus albus i p̄dicato positus nō pōt restrigere hoīeꝫ i subiecto positū ad albos. qꝛ si restrigeret̃ ad albos ꝫ ꝑ regulā precedentē scꝫ si signuꝫ vniuersale adueuerit t̃mino restricto solū distribuit ipꝫ pro his ad que restrigit̃ vt i proposito hō distribueret̃ solū pro albis hoībus. ⁊ sic istius ꝓpōnis oīs hō est albus sensus esset oīs homo albus ē albus. ergo si vna erit vera reliqua erit vera. ⁊ si vna est falsa reliq̄ erit falsa. qđ tñ ē falsū. ꝫ cū dicit̃ oīs hō ē albus. iste termin⁹ hō nō restrigit̃ ⁊ sic pꝫ illa regl'a. Dico āt quo ad pricipalē ei⁹ significationē. qꝛ p̄dicatū restrigit subiectū quo ad significatōeꝫ q̄ ē genus. vt cuꝫ dr̃ cignus ē albus iste t̃mius cign⁹ restringit ad mares ⁊ non ad mulieres ⁊ sic albus restrigit ipsū quo ad ꝯsignificationē q̄ est genus ⁊ nō quo ad suā significatōeꝫ. Jtē de restrictōe facta per iplicatōeꝫ tal' dat̃ regl'a. Ois iplicatio imediate ꝯiūcta termino cōi restringit ipm sicut suū adiectiuū vt cuꝫ dicit̃. hō qui ē albus currit. iste terminus hō restringit̃ ad albos ꝑ hāc īplicatiōeꝫ. s. q est albus. Jtē de eadē restrictōe tal' datur regl'a. Quotiēscūqꝫ signū vl'e ⁊ īplicatio ponunt̃ i eadē locutōe duplex est oratio. ex eo ꝙ hoc signuꝫ pōt p̄cedere iplicatōeꝫ ⁊ sic distribuit terminū cōeꝫ ꝓ quolibet suo supposito. vt cuꝫ dicit̃ oīs hō currit q ē albus. Jtē implicatio pōt prius aduenire ⁊ restrīgere t̃minū cōeꝫ ⁊ tūc signū postea adueniēs nō distribuit ipsuꝫ nisi pro his ad q̄ restrigit̃ vt oīs homo qui ē albus currit. ⁊ tunc equiualet huic. oīs hō albus currit.

¶ Circa hūc textū notādū est p̄mo ꝙ ꝯñter auctor ponit aliq̄s regl'as d̄ restrictionibus. Et p̄mo ponit vnā regulā de restrictōe facta ꝑ nomē que talis est. Omne nomē nō diminuēs neqꝫ habens viꝫ ampliādi adiūctū termino ꝯmuni ex eadē pte restrigit ipꝫ ad supponēdū ꝓ his ꝓ quibus exigit adiunctū siue significatū termini restrigētis. vt si dicat̃. aīal hō currit animal restrigit̃ ad standū pro aīalibus que sūt hīes. Et dr̃ nō diminuēs qꝛ noīa diminuētia nō restrigunt eo ꝙ alienā rōnē terminorū habēt q̄bus adiūgunt̃ nec p̄dicant̃ de aliquo supposito ipoꝝ. Dicit̃ etiā non hñs viꝫ ampliādi q̄a dictōes ampliatiue nō restrigunt sed ampliāt. Et dr̃ adiūctū ex eadē pte qꝛ nullus t̃min⁹ restringit alteꝝ quo ad significatōeꝫ nisi sibi addatur ex eadem pte. Dicit̃ etiā termino magis ꝯmuni qꝛ minus ꝯmune sꝑ restrigit magis ꝯmune ⁊ nō ecōtra vt cū dr̃ homo albus currit. cū enim hō reperiat̃ i hoībus nigris ⁊ in medio colore coloratis ⁊ albis nō ideo albus restringit hominē ad albos ⁊ econtra. Si vero accipiat̃ ꝑm ꝙ reperit̃ in hoīb⁹ ⁊ multis aliīs reb⁹ sic hō se hꝫ vt min⁹ cōmune ⁊ coartat albū ad stādū ꝓ albedine q̄ ē i forma.

Secundo Sciēdū ē ꝙ de t̃mio restricto datur tal' regl'a. Si signuꝫ vl'e adueniat t̃mino restricto non distribuit ipm ꝓ oībus suis suppositis sꝫ solū ꝓ his ad que restringit̃ vt cū dr̃ oīs homo albus currit. homo nō distribuitur nisi ꝓ albis. Et rō talis est qꝛ signū vl'e non distribuit terminū nisi eo modo quo reperit ipsum tentū pro suppositis ꝓ quib⁹ accipi pōt. sed signū vniuersale applicat̃ soluꝫ tali t̃mino ꝯmuni sic restricto. iō hic soluꝫ accipi potest pro suppositis ad que restrigitur. Est tamē aduertēdū ꝙ dictio restringens nō diminuit virtutē distribuēdi signi ex pte ipius. tamen diminuit applicationē ei⁹ ad materiā ex pte termini distribuibilis. ¶ Consequenter auctor ponit aliam regulā de restrictione in ꝯmuni que talis est. Nihil positū a parte p̄dicati restri

git terminũ cōem positũ a pte subi quo ad pncipa lē significatōem termi restrigētis q̄uis possit re strigere quo ad ꝯsignificatōem. qñ eni dr̄ hō ē al bus alb⁹ nō restrigit hoiem quo ad significatōem eo ꝙ nō facit hoiem teneri ꝓ albis tm̄. tñ restrigit ipm quo ad ꝯsignificatōem. qꝛ facit ipm teneri ꝓ marib⁹ tm̄. Qꝛ āt non teneat̄ i illa ꝓpōe ꝓ albis tā tum pꝫ ꝑ regulā p̄cedētē. qꝛ si solū distribueret̄ ꝓ albis ergo eēt idē sensus h⁹ ꝓpōis: ois hō ē albus ꝛ isti⁹ ois hō alb⁹ ē albus. ğ sicut 2ᵃ sp est ꝟa ita de beret eē ꝛ pma: quod falsū ē. iō nō restrigit q̊ ad significationem si ponatur a parte predicati.

Tertio sciēdū est ꝙ de restrictōe fcā ꝑ ipli catione talis datur regula. Ois im plicatio adiūcta immediate termino cōi restrigit ipm sicut suū adiūctū. vt cū dr̄ homo qui ē albus currit. ibi homo restrigit̄ ad albos per hanc iplica tionē q est. Et rō regule talis est. qꝛ implicatio hꝫ vim restrigendi rōe adiūcti qꝺ ponit̄ i ipsa. iō qñ in ipa ponitur ex eadem pte ꝓpōnis cum termi no cōi eodē modo restrigit sicut faceret suū adiū ctū. Et notāter ponit̄ imediate adiūcta. qꝛ si talis iplicatio nō eēt imediate adiūcta termio nō restri geret ꝑ suā significationē. vt si dicatur hō currit q ē albus ibi ñ restrigitur homo ad albos sed bñ re strigit̄ ad mares. ꝛ dꝫ intelligi de iplicatōe ñ dimi nuēte nec āpliante. Silr̄ de eadē restrictōne dat̄ alia regula q̄ talis ē. Quotiēscūq₃ signū vl'e ꝛ im plicatio ponūtur i eadē orone tūc locutio est du plex eo ꝙ signū vl'e pōt p̄cedere iplicationē non imediate adiūctā termio cōi ꝛ distribuit terminū coēm ꝓ oibus suis suppositis. vt cū dr̄ ois hō cur rit qui ē alb⁹. Uel iplicatio pt̄ p̄us aduenire t̄mi no coi q̄ signū vl'e: ꝛ tūc si signū vl'e sibi addat̄ so lū distribuit terminū ꝓ his ad q̄ restrigit̄ per ipli catione. vt cū dr̄ ois homo q est alb⁹ currit. ibi ho mo solū distribuitur ꝓ albis eo ꝙ hō p̄us restrigit̄ ꝑ iplicationē q̄ distribuatur ꝑ signuꝫ. Ex q̊ pꝫ ꝙ talis locutio ē duplex. illa eni ꝓpō i qua ponitur implicatio ex eadē pte equalet vni copulatie. vt hec. ois homo qui est albus currit. equiualet huic omnis homo currit ꝛ ille est albus.

Sed cōtra p̄dcā arguitur p̊ sic: cū dr̄ hō potēs videre currit. ibi potēs restrigit hoīem ꝛ tñ est dictio āpliatia. ergo male dr̄ i pma regl'a nō hñs vi āpliandi. ¶ 2ᵒ arguitur sic. signū vl'e in oratione sēper prius aduenit t̄mi no coi q̄ dictio restrigens q̄ seqtur terminū com munē. ğ reperit terminū coēm non restrictū ꝛ sic distribuit ipsū ꝓ omnibus suis suppositis ꝛ nō so lū ꝓ his ꝓ qbus exigit dictio restringens. ¶ 3ᵒ ar guitur sic. talia sūt subā qualia ꝑmittunt̄ ab eorū p̄dicatis vt dicit Boetius. ğ predicatū pōt restrin gere subm̄ quo ad p̄ncipaleꝫ ei⁹ significationem. ¶ 4ᵒ arguitur sic. illud qꝺ ponit̄ a pte p̄dicati nō pōt restringere terminū in subo per suā significa tionē. sed dictio restrigens ponit̄ a parte p̄dicati in iplicatione. ergo cū implicatio nō restrigit nisi ꝟtute termini restrigentis adiūcti non pōt nisi ꝑ eius significationē restringere subiectum.

Ad rationes Ad pmā dr̄ ꝙ potens ꝑ q̄to. determinat actuꝫ vidēdi hꝫ vi restrigendi terminū cōeꝫ vt teneat̄ ꝓ his que hñt potentiā visiuā si tñ per se sumat̄ hꝫ ꝟ tutē ampliādi ad pñtia ꝛ futura ꝛ hoc per respcm̄ ad diuersa. ¶ Ad secūdam dr̄ ꝙ lꝫ signū vl'e ꝭm vocē posteri⁹ sit ꝛ imediati⁹ adiūgatur termio cōi tñ ꝭm intellectū est ecōuerso: Et cā est qꝛ dictō re strigens ē absoluta ꝛ signū vl'e est dictio respecti ua que disponit subm̄ i ordine ad p̄dicatū. mō p̄ us ē intelligere illud qꝺ subijcitur āteqū distribu atur respcū predicati. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ illa aucto ritas sic intelligit̄. talia sūt subā qualia ꝑmittūt̄ ab eoꝝ p̄dicatis ꝯsideratis q̄tū ad significatiōem vel ꝯsignificationē. ꝛ ēt q̄tum ad modū supponē di subm̄ determinat̄ a p̄dicato ꝑ significationē p̄ dicati. sꝫ ꝑ illā significationē nō restrigit̄ illud cui adiūgitur quo ad suā significationē. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ adiūctū significationis se tꝫ ex pte p̄dicati ꝓpōis iplicatiue. sed nō ex pte p̄dicati toti⁹ ꝓpo sitiōis. Et qꝛ tota iplicatio se tꝫ ex pte subi. iō ꝑ su aꝫ significatōeꝫ pōt restrigere subm.

Sequit̄ de restrictōe fcā ꝑ verbum de qua pl'es dant̄ regule. quaꝝ prima tal' est. Terminus cōis supponens vel ap ponens verbo pñtis temporis simpl'r sūpto nō habente vi āpliādi neq₃ ex se neq₃ ex alio restrigit̄ ad supponēdū ꝓ his q̄ sūt sub forma t̄mini cōis suppo nētis. Dico āt termini cōis quia termi nus discretus neq₃ restringit̄ neq₃ am pliatur. Dico aūt verbū pñtis tpis ad remouendū alia verba alioꝝ tempo rum. quia terminus communis aliaꝫ habet suppositionem cum eis. Dico autem simpliciter sumpto ad remo

uendum verba sūpta cū pticulis dimi-
nuentibus vt ē opinabile ꝛ iopinabile.
Dico āt nō hñte viȝ ampliādi ad remo
uendū verba āpliatiua vt pōt. Dico āt
neqȝ ex se neqȝ ex alio ad remouēdum
verba habētia vim ampliādi ex alio vt
puta ex cōiuncto. sicut hoc verbū ē cuȝ
dicit est potēs. Dico aūt sub forma ter
mini supponētis qꝛ hō supponit ꝑ his
qui sunt sub humanitate. ꝛ aīal que sūt
sub aīalitate. vt cū dicit hō est animal.
Jtē alia dat regula. Terminus cōmu-
nis supponēs vel apponēs verbo de ꝑ
terito simplr sūpto non habēte viȝ am-
pliādi nec ex se nec ex alio restringit ad
supponēdū ꝑ his que sūt vel fuerūt sub
forma tmi supponētis. vt cū dr hō fuit
aīal. iste tminus hō supponit pro his q
sunt vel fuerunt hoies. ꝛ aīal pro his q̄
sūt vel fuerūt aīalia. Jtē alia dat regla
Terminus cōis supponēs vel apponēs
verbo de futuro etiā supponit pro his
que sūt vel erūt sub forma termini sup
ponētis scilicȝ pro eis que sūt vl erūt in
futuro vt hō erit aīal. Ex p̄dictis pȝ ꝙ
verbū restrigit quo ad significatōeȝ q̄ ē
tp̄s. ꝛ n̄ quo ad significatōeȝ pncipalē.
¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ ꝙ dn̄r petrus hys.
ponit tres regulas de restrictōe fcā per vbū. qua
rū prima est. Termin⁹ cōis supponēs vel appo-
nēs vbo pn̄tis tpis simplr sumpto nō hn̄ti vi āpli
ādi nec a se nec ab alio restrigitur ad supponēdū
ꝑ his que sunt sub forma termini supponētis. Et
dr simplr sūpto ad remouendum vba diminuti
ua vt sunt opinor imaginor ꝛ siīa. Unde oīa vba
vel pticipia pn̄tis tēporis que sic se habent ꝙ hn̄t
naturā āpliandi tam s̄ rē preteritā q̄ȝ futurā nō re
strigūt terminū precedentē se sed hn̄t vtutē āpliā
di vt dictū est. Ratio tn̄ quare hn̄t vtutē āpliādi
non est ea quā aliqui assignant scȝ ꝙ significant
actū qui nō est in eo de quo enūciatur vbū aut si
gnificāt actū qui nō ē in eo qd̄ enūciat. āpliant tn̄
terminū sequentē. sed hoc ē falsū. qꝛ videri enūci

atur de pariete in quo tn̄ n̄ est. ꝛ tamē iste termi-
nus paries nō ampliatur in hac ꝓpōe paries vid
tur. ¶ Scd̄a regula talis est. Termin⁹ cōis sup
ponēs vbo de preterito simplr sumpto nō hn̄s viȝ
āpliādi restrigitur ad supponēdū ꝑ his q̄ sunt ꝛ
fuerūt sub forma termini supponētis. vt si dicat
albū fuit nigrū. albū supponit ꝑ eo quod ē vl fu
it nigrū. Ex quo sequitur ꝙ iste ꝓpōes nō debēt
negari. vgo fuit meretrix. puer fuit senex. vgo pe
perit ꝛ sic de alijs. Unde hec ꝓpō. virgo peperit.
hȝ hūc sensū. quod ē vel fuit vgo peperit. ¶ Ter
tia regula talis ē. Termin⁹ cōis supponēs vbo d
futuro simplr sūpto nō habēti vim āpliādi suppo
nit ꝑ his que sūt ꝛ erūt sub forma termini suppo
nētis. vt si dicatur. hō erit albus. hō supponit pro
his q̄ sunt ꝛ erūt. Ex quo seqr ꝙ iste ꝓpōes sūt cō
cedēde. cecus erit videns. senex erit puer. virgo
pariet. ꝛ sic d similib⁹. Ex p̄dictis auctor infert vnū
correlariū ꝙ vbū in p̄dicato positū non restringit
rōne sui significati pncipalis. pȝ sic. qꝛ seqretur ꝙ
verbū pn̄tis tēporis eodē mō restigeret sicut ver
ba alioꝝ tempoꝝ eo ꝙ vba pn̄tis temporis ꝛ p̄te
riti ꝛ futuri idē significāt. secundo pȝ qꝛ si verbuȝ
restringeret quo ad significationeȝ sequeretur ꝙ
aliqb⁹ hoib⁹ currētib⁹ ꝛ aliqb⁹ n̄ currētib⁹ hec eēt
vā. oīs hō currit eo ꝙ currit restrigeret solū ad p̄-
sentes ꝛ ita sensus eēt oīs hō currēs currit.

Secundo sciendū est ꝙ circa p̄dicta oriū
tur alique difficultates. Pria ē
vtrum ille regule date de restrictione facta per
verbū sint vere. Ad quam difficultatē responde
tur ꝙ sic. tribus cōdictionibus obseruatis Pria
est ꝙ ille terminus cōmunis habeat supposita p̄-
sentia preterita vel futura ad que possit restrigi
¶ Secunda est ꝙ talis terminus cōmunis sup-
ponat personalr. nā si supponeret materialiter vl
simpliciter non restringeretur. ¶ Tertia est ꝙ in
tali ꝓpositione non sit p̄dicatio necīa eo ꝙ in p̄di-
cationib⁹ necessarijs verba absoluuntur a tēpo
re. Et posset addi q̄rta. s. ꝙ talis terminus ꝑ ali-
qd̄ aliud sibi additū a verbo non restringatur ad
supposita ꝑ aliquo determinato tempore. qꝛ si di
ceretur omne quod est album fuit nigrum. ibi al-
bum non restringitur ad pn̄tes ꝛ preteritos sȝ te-
netur ꝑ presentibus tm̄. Et si quis dicat ꝙ i ꝓpo
sitionib⁹ de preterito ꝛ futuro terminus cōmunis
vr ampliari. ergo male dicitur ꝙ restrigitur. Ad
hoc respondetur ꝙ verbū de p̄terito vel futuro
dicitur ampliare terminū in ordine ad supponeȝ
quā hȝ ꝑ se respectu verbi d presenti. sȝ dr restri-

gere ipm in ordine ad suppõem quã haberet sine determinatõe alic⁹ alteri⁹ termini restrīgētis. vl' alr dicatur q talis termin⁹ nullo mõ ampliat. Ad h enī q aliquis termin⁹ āplicet nõ sufficit q suppõat p pñtib⁹ z pteritis aut p pñtibus z futuris mediā te verbo de pterito aut futuro. sed reqrit q illõ vbū ampliatiuū existens pñtis tpis hēat vtutē āpliā di quemadmodum hoc verbum potest.

Tertio sciendū ē q restat alia difficultas. qliter. s. pñt concedi iste ppões. vidēs fuit cecus. puer fuit senex z siles. cū tñ nunq͂ habuerit nec possint habere aliquā ppõez de pñti verā sibi corrñdentem. Ad quā rñdetur pͦ q ad hoc q aliqua ppõ de pterito vel futuro sit va si illa habeat ppões ad quas copulatiue descēdēdo valeat oñā ad inferiora ñ oz ppõem sibi corrñdē tē de pñti aliquando fore vel fuisse verā. sed sufficit q singulares illi⁹ de pñti corrñdētes fuerit vere. Ex quo seqt q hec est vera. adā z noe fuerunt q͂uis hec nūq͂ fuerit vera. adā z noe sunt. ille enī fuerūt vere p diuersis tēporib⁹. adam ē. noe ē. Et eodē modo diceret de ista. ois hõ fuit ī ista domo casu posito q omnes hoīes successiue fuissent in illa domo. Scdõ drī q ad hoc q aliqua ppõ de pterito vel futuro sit vera non oz q illa de pñti sibi corrñdēs in ppa forma sit vel fuerit va. nec etiaz singulares eius. Sz sufficit q in illa de pñti ponatur pnomē demõstratiuū de subō demõstrās illõ p quo supponebat subm̄ illi⁹ de pñti vel pterito. vt ad hoc q hec sit vera albū fuit nigrū nõ reqrit hāc fuisse verā albuz ē nigrū. sz sufficit hāc fuisse vel eē verā demõstrato illo p quo supponebat albū .s. hoc ē nigrū. Et silr de istis puer fuit senex. cec⁹ erit vidēs. meretrix erit vgo. z sic de alijs.

Sed contra pdcā arguitur pͦ sic. In hac ppõe. ois hõ ē aial vbum ē pñtis tpis. z tñ subm̄ nõ restrīgitur ad pñtes. g prima regula nõ est va ī qua drī q zc. mior pz q nullo hoīe existēte illa eēt falsa z per oñs ñ eēt necessaria ¶ Scdõ arguitur sic. vbuz de pñti restrīgit tminū ad pñtia. ergo a sili vbum pteriti dz restrīgere ad pterita solū z vbum futuri ad futura ¶ 3⁹ arguitur sic. cuiusl3 tpis vna pars pcedit aliam cū tēp⁹ sit diuisibile. ergo vna ps ē preterita z alia futura z p oñs pñs tēp⁹ icludit pteritū z futurū: z sic põt facere terminū teneri p pñtib⁹ z pteritis. ¶ 4⁹ arguitur sic. vbum pteriti vel futuri tpis āpliat tminū ad pñtia z futura. g seqtur q non restrigit.

Ad rationes Ad primā drī q vt patuit illa regula z ēt alie debēt intelligi in pdicationibus ī qb⁹ vbū nõ absoluitur a tpe. sic āt non est in ppõnib⁹ necessarijs. ¶ Ad secundam drī q nõ est sile q2 pñs ē aliquid pteriti .s. finis. z aliqd futuri. s. pncipium. ideo verba preterita restringūt ad pñs z pteritū. z vba futuri ad pñs z futuz. preteritū vo z futuz nec sūt finis nec pncipiū ideo nõ est sile. ¶ Ad tertiam drī q cuiusl3 tpis diuisibilis vna ps est pterita anteq͂ alia sit: sz tēpus pñs simplr dcm̄ non est diuisibile sed capitur p pñti idiuisibili. quare non includit pteritu3 z futurum. ¶ Ad quartā negatur añs q2 vba pteriti z futuri tpis bene restrīgūt vt pri⁹ patuit

Circa pdcā querit de hoc sophismate Omne aial fuit in archa noe. Probat homo fuit in archa noe. equ⁹ fuit ī archa noe zc. ergo omne animal fuit in archa noe. Contra. omne aial fuit in archa noe. s3 cesar fuit aial. g cesar fuit in archa noe. quod ē falsū. g aliqua premissaz ē falsa. nõ minor. g maior. q āt prima sit falsa p3 p quandā regulā que dicit q tminus cõis supponēs vel apponēs verbo de pterito simplr sūpto restrīgit ad supponendū p his que sūt vel fuerūt sub forma tmini supponentis. Itē alia ē regula q si signū vle adueniat termino restricto distribuit ip3 p oībus illis ad que restrigebat. g cu3 dr. omne aial fuit in archa noe. iste tminus aial supponit pro oī aiali quod fuit in archa noe. q2 nõ fuerunt oīa in archa noe. g prima est falsa. Itē ad idem in hac propositione. omne animal qd tūc fuit fuit in archa. iste terminus animal restrīgit magis q͂3 ī ista orone. oē animal fuit in archa noe. cū in pria plura supponant. sed iste tminus animal restringit ad ea que fuerunt tunc in illo tpe pp implicationem ibi positam. ergo solum illa que fuerunt in illo preterito tempore fuerunt in archa noe z nõ plura. oportet q hec sit falsa. omne

animal fuit in archa noe. cũ in ea plura animalia supponunt. Solutio. quidam dicunt q hec. omne animal fuit i archa noe est duplex eo q potest fieri distributio pro singulis generꝝ vel pro gñibus singulorum. primo modo ẽ falsa. secundo modo est vera. quia quando fit distributio pro singulis gñum. tunc est distributio pro singulis indiuiduis que sub eodem gñe ⁊ sub eadem specie continentur. tunc oportet q oĩa indiuidua cõtenta sub animali fuissent in archa noe quod falsum est. Sed cũ fit distributio pro generibus singulorũ tunc solum est distributio pro generibus vel pro speciebus. sed non fuit aliqua species animalis que non fuit i archa noe. ⁊ illo modo est vera. Sed huic solutioni non acquiesco quia species animalis nõ fuit per se in archa noe sed tantum indiuiduum. vnde illo tẽpore non habuit veritatem nisi pro singulis generum idest pro indiuiduis ⁊ non pro generibus singulorum. Unde dico q propositio est falsa ⁊ concedo omnes rationes adductas ad hoc. ⁊ probatio peccat secundum consequens ab ĩsufficienti inductiõe. q2 non accipit oẽs ptes distributiõis que sunt sub subiecto istius ꝑpositionis. oẽ aĩal fuit in archa noe.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ ꝑ q ꝑ declaratõem ꝑdictaꝝ auctor mouet h sophisma. omne aĩal fuit in archa noe. Et ꝓbat sic. bos fuit in archa noe. leo fuit in archa noe. ⁊ sic de alijs spẽb9 aĩaliũ. ergo oẽ aĩal fuit in archa noe. Improbatur sic. bñ sequtur. oẽ aĩal fuit in archa noe. cesar ẽ aĩal. g cesar fuit in archa noe. ꝯ ẽ falsa. g aliq ꝑmissarũ. ñ mior ergo maior q ẽ sophisma. Illð ãt sophisma diuersi diuersimode soluũt. nã qdã ãtiqui dixerũt esse distiguẽdũ eo q ibi potest fieri distributio ꝑ gñibus singuloꝝ. i. ꝑ spẽb9. ⁊ sic vt dicũt sophisma ẽ veꝝ. Uel põt fieri distributio ꝑ singulis generum. i. pro indiuiduis. ⁊ sic sophisma est falsũ. Sz hãc solõnẽ reprobat auctor q2 spẽs aĩalis ñ fuerũt in archa noe. g ibi ñ potest fieri distributio ꝑ spẽbus aĩalis. ⁊ per ꝯñs non potest hr̃e veritatẽ nisi ꝑ singulis geneꝝ. antecedẽs p3 q2 spẽb9 ñ ꝯpetit eẽ in loco nisi rõe indiuiduoꝝ. Sed aliqui huic solõni volẽtes acqescere dixerũt q cũ dr̃ ibi fieri distributio ꝑ spẽbus. non itendit q ꝑdicatũ attribuatur spẽbus sic q non ꝑ aliqui b9 idiuiduis. sz tũc dr̃ fieri distributio pro idiuiduis qñ ꝑdicatum attribuitur cuilз indiuiduo cuiuslз spẽi. Et dr̃ fieri distributio ꝑ spẽbus quando ꝑdicatũ attribuitur vni indiuiduo de vna spẽ ⁊ vni de alia ⁊ sic de aliis. Sz hec confirmatio ñ videt valere. q2 nõ ẽ verũ q de qualibз spẽ aĩalis fuerit aliquod idiuiduum in archa noe. ⁊ dato q fuisset tpe diluuij nihilominus illa ꝑpõ fuisset falsa vt videbit i seqntib9.

Secundo sciẽdũ est q illud sophisma aliter soluitur ab auctore ⁊ dic q ẽ simpliciter falsũ. Et ꝓbat dupl'r. vno q2 oĩs terminus restrictus distribuitur p signum vl'e ad oĩa illa ad que est restrict9. sz in hac ꝑpõe. oẽ aĩal fuit in archa noe. aĩal ibi restrigitur ad aĩalia q sũt vel fuerunt. ergo dicẽdo oẽ aĩal. aĩal ibi distribuitur gñaliter ꝑ oĩb9 aĩalib9 que sunt vel fuerũt. ⁊ tam multa sunt aĩalia q non fuerũt in archa noe. ergo sophisma ẽ falsũ. ¶ 2° sic. aĩal ꝑpluribꝰ distribuit i ista ꝑpõe. oẽ aĩal fuit in archa noe. q̃ȝ i ista. oẽ aĩal quod fuit tpe diluuij fuit in archa noe eo q in secũda plus restrigitur q̃ȝ in prima. sz in ista. oẽ animal quod tũc fuit distribuitur ꝑ aĩalib9 que fuerũt tpe diluuij. ergo in ꝑma distribuitur ꝑ aliquibus aliis. Cũ ergo sola aĩalia que fuerũt tpe diluuij fuerint in archa noe. ⁊ adhuc non oĩa vt de imperfectis vtputa de piscibus ⁊ vermibus sequitur q sophisma est falsum.

Tertio sciendũ ẽ q circa predcã oriũt aliq difficultates. Prima ẽ. vtrũ signũ vl'e additũ termĩo generico possit distribuere ꝑ singulis geneꝝ aut generibus singuloꝝ. Et videtur q possit distribuere pro generib9 singuloꝝ. q2 signũ vl'e ẽ instrumẽtũ intellect9 ad distribuẽdũ terminũ cui additur. g si addatur termĩo generico poterit p intellectũ ordinari ad distribuẽdum ꝑ spẽbus tm̃. Ad hoc breuiter rñdet q nõ põt fieri distributio pro generib9 singuloꝝ tm̃. quod probatur ꝑ per phm in vna ꝯsideratione thopica dicẽtẽ. si aliquod predicatum assignetur in eẽ vl'i termino generico o3 ꝑuidere si sit istãtia in spẽbus.

deide si sit i instãtia i aliquo idiuiduo ⁊ si i aliqua
spẽ vel i aliquo indiuiduo repiatur istãtia destru
ẽdũ ẽ ꝓbleuma. ergo seqtur ꝙ i oi ꝓpõe vli p̄dica
tũ denotatur iesse oibus idiuiduis ⁊ ẽt oib⁹ spẽb⁹
si termin⁹ distributiu⁹ habeat spẽs. 2°. sic. i oi ꝓpo
sitione vli affirmatiua ẽ dici de oi sꝫ dici de oi est
qñ nihil ẽ sumere sub sub̄o de quo nõ dicatur p̄
dicatũ. ergo in oi ꝓpõe vli affirmatiua p̄dicatum
denotatur dici de quolꝫ supposito subi sꝫ si fieret
solũ distributio ꝓ spẽbus tũc p̄dicatũ non deno
tatur dici de quolibꝫ supposito subi. ḡ ꝓpõ ñ eẽt
vlis. 3°. sic. si hoc esset vez̄ seq̄retur ꝙ due ꝯdicto
rie ⁊ due ꝯ̄rie eẽnt sil̄ ve sed hoc ẽ falsũ. igr̄. Tenꝫ
ꝯñ. q2 si fiat distributio ꝓ spẽbus tm̄ hec erit va.
oẽ aial fuit in archa noe. eo ꝙ de qualibꝫ spẽ aial
dabile est aliquod indiuiduũ quod nõ fuit i archa
noe: ⁊ illa eẽt vera. aliqḋ aial nõ fuit in archa noe
ꝯdicit huic oẽ animal fuit in archa noe. ⁊ sic due ꝯ̄
dictorie ⁊ ꝯ̄rie essent simul ve. Ex quo pꝫ distictio
data ab antiqs penes hoc ꝙ ẽ posse distribuere
ꝓ generib⁹ singulo꜕ vel ꝓ singulis generũ non est
sufficiens. Et sic sophisma est simplr̄ falsũ. Et ad il
lud quod obijciebatur. s. ꝙ signũ vlẽ est istrumẽtũ
itellect⁹. dicitur ꝙ ex parte itelligentis signũ vle
potest ampliari ad distribuendũ gen⁹ pro spẽbus
vel idiuiduis. nõ autẽ sic ẽ ex parte audiẽtis. q2 d̄
vtute s̄monis nisi ponatur spãliter determinatio
ad genus sẽꝑ fit distributio pro indiuiduis. Et no
tan̄ d̄r si nõ determinet̄ q2 sic dicẽdo oẽ aial s̄m
spẽm continet vtrũqꝫ sexũ. Nam in aiali rõne de
terminatõis distribuitur ꝓ spẽbus. ¶ Scd̄a dif
ficultas ẽ. vtrum tẽpus importatũ p h̄ vbuꝫ fuit
distribuatur per signuꝫ vlẽ ꝓ oi tpe p̄terito vel te
neatur idifferẽter ⁊ ideterminate siue disiũctiue ꝓ
q̃lꝫ tpe preterito sicut i ista oẽ aial fuit i archa noe
Ad hoc rñdetur ꝙ in propõe affirmatiua tẽpus im
portatuꝫ ꝑ vbum nunq̄ distribuitur. Et cã est. q2
distributio signi vlis nunq̄ agit nisi in t̄minum cõ
munẽ cui imediate adiungitur. In vli vo affirma
tiua nunq̄ tp̄s importatũ ꝑ vbũ distribuitur. Dici
tur scd̄o ꝙ i oi ꝓpõe negatiua tp̄s iportatuꝫ ꝑ ver
bũ distribuitur ⁊ stat copulatiue ꝓ oib⁹ suis ptib⁹
Ex quo seqtur ꝙ iste ꝓpositiones copulatiue sunt
ꝯcedende. adã fuit albus ⁊ adã fuit non alb⁹. anti
xp̄s erit exñs antixp̄s nõ erit exñs. Nec valet ista
ꝯñ. adam fuit non albus ergo adam non fuit al
bus. eo ꝙ ibi arguitur a nõ distributo ad distribu
tum ex parte copule que non negatur in prima ⁊
tamen negatur in secunda.

Sed contra p̄dicta arguitur primo sic.
cuiuslibet contradictionis
altera pars est va sꝫ sophisma ẽ altera ps ꝯdictio
nis. g°. sophisma ẽ vez̄ ¶ 2°. arguitur sic. ois ꝓpõ
de preterito est vera q̄ semel habuit vnã verã de
p̄señti. sed ista. oẽ aial fuit i archa noe habuit vnã
de p̄nti verã. ergo hec ẽ vera. oẽ aial fuit i archa
noe. Et ꝯfirmatur q2 propõ aliqñ fuit vera. s. tpe
diluuij. ergo ipa adhuc est va. tꝫ ꝯñ q2 omnis pro
positio vera est necessaria. ¶ 3°. arguitur sic. tam
rõale q̄ irrõnale fuit in archa noe. sed oẽ aial est
rationale vel irrationale. ergo oẽ aial fuit i archa
noe: ¶ 4°. arguitur sic. sophisma non ẽ propõ. er
go ñ est vez̄ vel falsum. añs pꝫ. q2 in sophismate
nullũ est vbuꝫ p̄ntis tp̄is igitur.

Ad rationes Ad primam dicitur ꝙ in
illo argumento nõ fit sub
sumptio sub subiecto distributionis. sed sub sub
iecto locutõis. ⁊ etiã plus p̄dicatur in miore q̄ sit
subm̄ distributionis i maiore. ¶ Ad scd̄aꝫ d̄r ꝙ
negatur maior nisi itelligatur de propõnibus sin
gularib⁹ idefinitis ⁊ ꝑticularibus. ñ ãt hꝫ vitatem
in alijs. mior ẽt ẽ falsa q2 ista nunq̄ fuit va. omne
animal fuit in archa noe. multa eñi aialia iperfcã
vt vmes ⁊ mures ⁊ que ex putrefactione generã
tur. similiter de perfectis vt pisces non fuerunt i
archa noe. Et ad confirmationem dicitur ꝙ illa
nunq̄ fuit vera. omne animal fuit in archa noe.
Et cum dicitur vltra ꝙ propositiones de preteri
to vere sunt necessarie. cõceditur si tales sint sin
gulares vel indefinite vel particulares de sub̄o
simplici non autem si sint vniuersales. ¶ Ad ter
tiam dicitur negando ꝯñam q2 ibi sunt duo defe
ctus. Primus est q2 arguitur maiore particulari
in prima figura. Secundus est q2 ex vna vni
uersali ⁊ altera particulari infertur vna vniuer
salis. ¶ Ad quartam dicitur ꝙ in propositioni
bus de preterito ⁊ futuro non est vitas primo ⁊ ꝑ
se tamen in eis ẽ bene vitas aut falsitas in ordine
ad illas de presenti.

Solet ẽt q̃ri vtz̄ silr̄ restrigũt t̄mini in
ꝓpõe negatiua ⁊ affirmatiua. Dicunt
aliqui ꝙ nõ q2 esse restrigit ad existẽs.
⁊ nõ eẽ ad nõ existens. ḡ nõ pro eodeꝫ
fit restrictio in affirmatiua ⁊ negatiua
Itẽ videt̄ ꝙ ois negatiua i qua esse ne
gat̄ simplr̄ ẽ falsa si silr̄ restrigãt t̄mini

i propõe negatiã ꝛ affirmatiã. q2 i hac ꝓpõe. rosa ē. iste ṫminus rosa restrigiṫ ad exñs. ꝛ si i hac rosa nõ est silr restrigaṫ ad existens. tunc est sensus. ꝙ rosa q̄ nõ est. est. ꝛ hec est falsa. ꝟ ꝛ hec rosa non est. ꝛ sic quelibꝫ negatiã in qua eē negaṫ esset simplr falsa qḋ falsũ est. ꝟ videṫ ꝙ non silr restringuntur ṫmini i propositiõe affirmatiua ꝛ negatiã. ſꝫ ꝓbaṫ ꝙ similiṫ restrigãṫ. quia si i hac ꝓpõne homo est. iste ṫminus homo restringiṫ ad existens. ꝛ in hac nullus homo est ad nõ existẽs. ergo vtraqꝫ est vera. quia de exñtibus vere ꝓdicaṫ eē ꝛ ḋ nõ existẽtibus remoueṫ esse. ergo ꝯtradictorie sunt similiṫ vere quod ē ipossibile. ergo illud etiã ex quo sequiṫ ē impossibile scꝫ ꝙ non similiṫ restringãṫ ṫmini i affirmatiua ꝛ negatiua. Jtē regula ē ꝙ omne verbũ simpliciṫ sumptũ nõ habens vim ampliandi nec a se nec ab alio restrigit ṫminũ supponẽtẽ quo ad cõsignificationẽ q̄ ē tẽpus. ꝛ nõ quo ad significationẽ. ergo tẽpus est cã restrictionis illi⁹. sed idem tẽpus ē i affirmatiua ꝛ negatiua sibi opposita vt rosa ē. nulla rosa est. ꝟ eadem est causa restrictionis in vtraqꝫ. ꝛ ergo pro eodẽꝫ fit restrictio in vtraqꝫ. ꝛ hec argumenta concedimus. Ad hoc quod primo obijcitur est dicenduꝫ ꝙ esse nõ restringit ad existẽs. ꝛ non esse nõ restringit ad nõ existens sicut nec hoc verbuꝫ curro ad currẽtes. quia nullũ verbũ restrigit sibi terminum supponentẽꝫ quo ad significationẽ sed quo ad cõsignificationem que ē tempus. vnde non restrigit ad supposita existentia sed pñtia. supposita enim pñtia possũt esse in aliquibus terminis tam existentia q̄ꝫ non existentia vt cum dico enunciabile ē. enũciabile supponit tam pro existentibus q̄ꝫ non existentibus. Omnia aũt enũciabilia que sunt falsa in pñti sunt presentia sed nõ existẽtia. q2 nullum falsum ē ꝛ sic eē nõ restrĩgit ad existẽtia ſꝫ ad p̄sentia cum idem tempus sit vtrobiqꝫ qḋ est causa restrictionis. Ad aliam dicẽdum est ꝙ duplex est forma termini cõmunis. quedã est q̄ saluatur i rebus existentibus tm̃ vt humanitas que est forma hominis. ꝛ aĩalitas que ē fõma aĩalis. ꝛ i talibus omnia supposita presẽtia sunt existentia. Alia est forma termini cõmunis q̄ saluatur tam in rebus existẽtibus q̄ꝫ nõ existentibus vt enũciabilitas que ē forma enũciabilis. q2 q̄dam sunt enũciabilia existentia vt deũ esse. ꝛ omnia vera. ꝛ alia sunt nõ existẽtia vt hominẽꝫ esse asinum ꝛ oia falsa Et in talibus non restringitur termin⁹ communis ad existentia. sed restringiṫ tã ad exñtia q̄ꝫ ad nõ exñtia. Vñ isti⁹ ꝓpositiõis rosa nõ ē. nõ ē sensus. rosa q̄ ē ñ est. sed ē sẽsus. rosa aliṫ sũpta q̄ꝫ i pñti nõ ē. Solꝫ aũt poni ꝙ q̄dã restrictio fit abvsu. vt cũ dr̄ nihil ē i archa q̄ꝫuis plena sit aere. q2 iste ṫmin⁹ nihil supponit abvsu pro reb⁹ solidis siue firmis ꝛ rex pro rege pr̄ie. ꝛ magĩ legit pro magĩo proprio. Solꝫ ēt põi ꝙ q̄dã restrictio fit ꝑ trãsitionẽ verbi vt cũ dr̄. sortes pascit hoĩeꝫ. iste ṫmius hõ suppõit pro alio a sõte virtute trãsitõis verbi q2 dãṡ ꝛ recipiẽs dñt eē diuersa. ꝛ iõ si aliqñ sit eaḋ hoc tñ ē ꝑ accñs q2 ꝑ hoc ꝙ idẽ sbꝫ ē vtriusqꝫ sic idẽ ē dux ꝛ comes ſꝫ accñs. Unde dicũt ꝙ ñ seqṫ. sortes pascit seipsũ. ꝛ ipse est hõ. ergo pascit hominem quod est fallacia accidentis. q2

hoc pronomē se nō pōt supponere pro diuersis a sorte. sed homo bene potest

¶ Circa hūc textū notādū est pmo ꝙ i fine huius tractat⁹ auctor q̄rit dubitatiue vtꝝ. s. termini silr restringanī in ꝓpositione affirmatiua ꝛ negatiua. Et pmo ꝓbat ꝙ nō duabus rōnibus antiquoꝝ. Prima ē. sicut se hꝫ esse ad existētes ita nō esse ad ñ existētes. sed eē restrigit ad existētes. ergo ꝛ nō esse ad nō existētes. ꝛ ꝑ cōsequēs termini nō eodē modo restringuunī in affirmatia ꝛ negatia. ¶ 2ª rō est. si termini eodē mō restrigerenī i affirmatia ꝛ negatiua sequerei ꝙ ꝓpositio negatiua in q̄ negarei eē simplr eēt falsa ꝛ icludens ↄtradictoria. ſꝫ hoc ē manifeste falsū. igiī. Prima ↄñtia patꝫ qꝛ si rosa eodem mō restrigerei i illa. rosa est. sicut in illa rosa nō est. tūc sicut rosa i affirmatia stat ꝓ existētibus ita i negatiua. ꝛ ꝑ ↄsequēs sēsus i illa negatiua rosa nō ē. esset hic. rosa q̄ ē nō est. ſꝫ ille sensus ē falsus ꝛ includēs ↄtradictoria. igr.

Secundo Sciēdū est ꝙ auctor rñdendo ad illā dubitationē ꝓbat ꝙ termini eodē mō restrigunī i affirmatina ꝛ negatiua ꝛ ꝓbat hoc duab⁹ rōnib⁹. Prima est. si ērmini non eodē modo restringerenī i affirmatiua ꝛ negatia seq̄retur ꝙ due cōtradictorie eēnt simul vere. ſꝫ hoc ē ipossibile. igiī. Prima ↄsequentia patꝫ quia hec ē vera. ois hō ē eo ꝙ hō tenei solū pro existētibus de qb⁹ vere affirmaī hoc verbū est. silr hec eēt vera. hō nō ē. qꝛ hō restringiī ad hñ existētes de qb⁹ vere negeī hoc verbū ē. Scdo sic ꝓbaī qꝛ cā restrictionis ē tēps cōsignificatuꝫ ꝑ verbū. ſꝫ in affirmatiua ꝛ negatiua manet idē tēpus ergo ꝛc. ¶ Cōsequēter auctor soluit duas rōnes antiquoꝝ per quas ꝓbāt ērminos nō restrigi silr i affirmatia ꝛ negatiua. Pro quaꝝ solutōe ponit duas supponēs. Prima ē hec. verbum est non restringit ad existētes sed ad presentes tm̄. pꝫ sic qꝛ vt dictuꝫ ē verbum non restringit quo ad significationē pncipalem sed solum quo ad consignificationē. sed significatio hui⁹ verbi est. ē eē. ꝛ tempus presens diciī esse consignificatum per illud verbū est. ergo nō restringit ad existētes ſꝫ ad presētes. ¶ Secūda suppositio. nō oia supposita presentia sunt existētia sed quedam sūt existentia quedā nō existētia. multa enim sūt enunciabilia p̄sentia que tñ nō sēt existentia. puta hoīeꝫ eē asinum est enunciabile presens. ꝛ tñ non est enūciabile existens eo ꝙ nullum falsum existit. Similr mortuū hꝫ plura supposita p̄sentia ꝛ tñ nulla hꝫ existentia. Vñ illa dicuntur p̄sentia de qbus termin⁹ cōmunis affirmatur mediante verbo de pñti. sicut enūciabile enūciatur de hoc enunciabili hō est asinus. dicēdo hō est asinus est enunciabile. Similr mortuū dī de cesare dicendo cesar ē mortu⁹. ſꝫ illa dicūtur supposita existētia de quib⁹ affirmaī hoc vbū ē secūdū adiacens. Ex quibus pꝫ solutio primi argumenti Pro solutione secundi suppōitur pmo ꝙ duplex est forma termini cōmunis q̄dam ē que inuenitur tam in suppositis existentib⁹ q̄ nō existētibus. ꝛ i sunt supposita p̄sentia que nō sunt existētia. Alia est forma termini cōmunis que saluatur in existētibus vt humanitas q̄ est forma hoīs. animalitas que est forma aīalis. ꝛ in talibus supposita p̄sentia sunt existentia qꝛ tales forme soluꝫ saluanī singulariter in suppositis existentibus. Et pōt addi tertium mēbrum. s. ꝙ quedā est forma termini cōmunis que saluaī in non existentibus vt mortuū ꝛ generandū ꝛ in talib⁹ nūq̄ supposita presentia sūt existētia. ꝺ restrictōe vbo vsuali dcꝫ ē p⁹ sufficiēt.

Tertio sciendū est ꝙ de hoc predicto dubio fuerunt diuerse opiniones. Dixerūt eni aliqui vt visū ē ꝙ termini non eodē mō restriguunī i affirmatia ꝛ negatiua. Tñ auctor dicit ērminos eodē modo restrigi in ꝓpositionib⁹ de pñti tā affirmatiuis q̄ negatiuis quo ad pñtia ꝛ ñ existētia. Dī vltra ꝙ aliqua sūt supposita pñtia que nō sūt existētia ꝛ hoc pꝫ ex dictis. Alij vo dixerūt ērmios eodē mō restrigi in affirmatius ꝛ negatiua. ꝛ ꝙ i ꝓpōe de pñti p̄restringuūtur quo ad pñtia ꝛ ex ↄñti quo ad existētia. ꝛ dicūt ꝙ oia supposita pñtia sūt existētia. Et ꝑ solōne rōnis supponūt ꝙ ois ꝓpositio affirmatiua de presēti p̄supponit ad sui vitatē vnius copulatiue ↄposite ex duab⁹ cathegoricis in quaꝝ pma affirmaī subm illi⁹ ꝓpōis ꝺ hoc termio aliqd mediāte hoc vbo est. ꝛ in secūda affirmaī p̄dicatū de hoc relatio illud demōstrando illud ꝓ quo supponebat subm̄ pme cathegorice. Ut ad vitatē isti⁹ hō ē currēs regritur vitas illius copulatiue aliqd ē homo ꝛ illud ē currens. Si tñ ꝓpō sit vlis oꝫ ꝙ in secunda cathegorica predicatuꝫ affirmetur vlr de omni illo pro quo fiebat vificatio prime cathegorice. Sed ad falsitatē negatiue sufficit falsitas alterius partis copulatiue Unde ad vitatem huius homo nō currit regriī ꝛ sufficit ꝙ hec disiūctia sit vera vel ē hō vel aliqd qꝺ ē hō ñ currit. Ex quo infertur ꝙ sic in affirmatiua significatur ꝙ subm̄ affirmatur ꝺ aliq̄ ꝑ vbum de pñti. ꝛ de eodem affirmetur predicatum. ita ꝛ in negatiua significaī subiectū de nullo vificari per

verbū de pñti. vel predicatū negari de aliquo de quo affirmaī subiectū. Et sic sicut ad veritatē affirmatiue reqriī veritas vni⁹ copulatiue: ita ad veritatē negatiue sufficit veritas vnius disiūctiue cōposite ex ptibus ꝯtradicētibus partib⁹ copulatie.

¶ Scḋo seqtur ꝙ sēsus hui⁹. rosa est. nō ē iste rosa que est ē. ſꝫ est talis aliqḋ ē rosa ꝛ illud est. Similiter sēsus negatie scꝫ hui⁹. rosa nō est. nō ē iste ꝙ rosa que ē nō ē. ſꝫ ē iste. nihil ē rosa vel aliqd qḋ ē rosa ñ ē. Et sic pꝫ qd ꝛ quō ōbeat rñderi ad q̄situ

Sed contra p̄dicta arguiī. p̄rio sic. tmini nō sitr ampliant̄ in affirmatiua ꝛ negatia. ergo nec restrigunt̄. añcedens pꝫ quia cum diciī homo pōt eē. ibi homo stat p pñtibus ꝛ futuris solū. sed cū dr̄ homo nō potest esse ibi homo ampliaī ad supposita cuiuslibet tēporis

¶ Scḋo arguitur sic. Si in negatiua termin⁹ eodem mō restrigatur sicut ꝛ ī affirmatiua seqretur ꝙ oīs ꝓpositio negatiua ī qua p̄dicatur eē simplr īcluderet ꝯtradictoꝛia sed hoc ē falsū. ergo. ¶ 3⁹ arguitur sic. ista ꝯseqntia est bona. null⁹ homo currit. g⁹ cesar nō currit. ſꝫ si homo restrigaī in antecedente ad p̄sentes ꝯsequētia nō valeret. igitur ꝛc̄.

¶ Quarto arguitur sic. significatio ē magis ītrinseca verbo q̄ ꝯsignificatio. ergo si vnū restrigat q̄ ad ꝯsignificatōeꝫ. restriget etiā quo ad significatōnē ꝛ ita restriget ad p̄sentes. igitur ꝛc̄.

Ad rationes Ad primam dr̄ ꝙ hoc verbum pōt. potest ampliare rōne sue significatiōis. ſꝫ nō pōt restrigere nisi rōe ꝯsignificationis. ideo nō potest esse simile de ampliatione ꝛ restrictione. ꝛ sic nō valet ꝯsequentia.

¶ Ad scḋaꝫ diciī negādo ꝯsequētiā. qꝛ restrictio ad p̄sentes non significatur p hoc verbū ē quod affirmaī de subiecto. sed significaī p hoc ꝙ subm affirmaī de aliquo mediante hoc verbo est vt patuit. ¶ Ad tertiam negatur minoꝛ quia quāuis cesar non sit presens. significatur tamen ibi vt presens ratione verbi presentis tempoꝛis cui supponit. ¶ Ad quartā negeī ꝯñtia eo ꝙ restrictio semper debet fieri per illud quod est magis determinatum. cōsignificatū autem non est magis determinatum q̄ significatum. diuersa eni tpa eiusdeꝫ vbi ñ distiguunī p significatū. ſꝫ so. uꝫ p ꝯsignificatū. iō verbum potest restrīgi quo ad ꝯsignificationem que est tēpus ꝛ non quo ad significationem. Et hec de restrictione dicta sufficiant.

Tractat⁹ sext⁹ ḋ distributōib⁹

Distributio ē multiplicatio termini ꝯmunis per signū vniuersale facta. vt cū diciī. oīs homo. iste terminus homo distribuiī siue confunditur pro quolibꝫ suo inferiori per hoc signum omnis. ꝛ sic est ibi mltiplicatio. Dico āt termini ꝯmunis. qꝛ terminus singularis non pōt distribui. vnde iste sunt incōgrue. omnis soꝛtes omnīs plato ꝛ sic de alijs. ꝛ sic ibi ē soleocismus per partes oꝛationis. Signoꝛū vniuersaliū alia sunt distributiua substantie vt omnis nullus. alia sunt distributiua accidentium vt qualis quantus. Signuꝫ autem distributiuum substantie distribuit res se habentes per modum eius quod est quid. vt omnis nullus. vt cuꝫ dicitur omnis albedo omnis nigredo. Substantia autem communiter sumitur ad res cuiuslibet generis vt cum dicitur signum distributiuum substantie Signum distributiuum accidentis est quod distribuit res se habētes per modum accidentis vt per modum qualis vel quanti. vt qualiscunqꝫ quantuscunqꝫ. Item signorum distributiuoꝛum substantie alia sunt distributiua partiū integralium vt totus. alia sunt distributiua partium subiectiuarum vt omnis nullus. Item signoꝛum distributiuorum partium subiectiuarum alia sꝛ̄t distributiua duoꝛum. vt vter neuter. alia sunt distributiua pluriū vt omnis nullus et similia

¶ Iste est sextus tractatus paruoꝛum logicaliū in quo postq̄ petrus hyspanus determinauit de ampliationibus ꝛ restrictionibus. consequenī auctoꝛ determinat ḋ distributionibus. Ratio oꝛdīs est quia ampliatio ꝛ restrictio fiunt per adiectiua q̄ dñr dispōes subiecti absolute. distributio ꝟo fit p adiectiā q̄ dñr distributōes subi i oꝛdine ad p̄dicatum. Et qꝛ dispōnes reales ꝛ absolute sicut album ꝛ nigrū p̄cedunt dispōnes respectiuas que sunt dispositiones modoꝛum siue itentionum per

quas quidez dispositiones fit distributio ideo patet ordo. Et p̄mo diffinit distributionem sic. Distributio ē multiplicatio termini cōis per signuz vniuersale facta. Et ponit multiplicatio loco generis. Deinde ponit termini cōmunis ad differentiaz t̄mi noꝝ discretoꝝ quib⁹ non pōt addi signuz vl'e. iste eni sūt icōgrue, ois sortes ois plato ꝛ sil'es. Et ponitur per signū vl'e facta ad ostendendū causa instrumentalē distributionis. itellectus eni est principale distribuēs. ꝛ signū vniuersale ē instrumentum mediante quo itellect⁹ distribuit t̄minū cōez. Nō ē tamē itelligendū ꝙ distributio solū fiat p signū vniuersale. pōt enim fieri per negatōem ꝛ per mltas alias dictōes virtutē signi vel negatōis icludētes. Sz tamē dicitur in diffinitione per signū vl'e qꝛ distributio p̄mo ꝯuenit signis vniuersalibus. alijs vero nō p̄mo cōuenit sz ex ꝯsequēti. Et non accipit multiplicatio ī illa diffōne p multiplicatione reali. sed itētiōali. cū nō oporteat ꝙ ibi sit vera ꝛ actualis multiplicatio. sz sufficit ibi eē multiplicationē s̄m modū ꝛ ꝯditionē. cū enim dicit omnis sol lucet. ibi sol nō multiplicatur actual'r cuz non habeat actu plura supposita. sed solū multiplicat s̄m modū. denotatur. n. ibi ꝙ de quocūq dicit sol de illo dr̄ lucere. nec denotatur ꝙ sol sit actualit̄ diuisus p pl'a supposita. oz eni sub hac conditione ꝙ si sol sit ī plurib⁹ ꝙ lucere plurib⁹ cōueniat. Nō tamē est negādū p̄dicatū actual'r dici ꝛ sine conditione de subiecto cū sit ppō cathegorica. sed nō dicitur de p'tibus supposit's si subiectū non habeat pl'a supposita. ¶ Et vlteri⁹ aduertenduz est ꝙ distributio dupl'r sumitur. Uno mō actiue ꝛ sic conuenit signo vl'i tanq̄ istr̄o. Alio mō passiue ꝛ sic cōuenit termino cōi distributo seu distribuibili.

Primo Sciendū ē ꝙ ad distributionē q̄ttuor cōcurrūt. p̄mū est cā efficiēs ꝛ hec ē duplex vt dictū est. Scōm ē terminus cōmunis sup quē cadit distributio. Tertiū est illō pro quo fit distributio. s. suppositū vel supposita. Quartū est illud respectu cui⁹ fit distributio vt facil'r videri posset cuilibet ituenti ī qualibet ppositione. ¶ Et si qs querat q̄re fuerūt iuuēta signa vl'ia. Rn̄detur ꝙ q̄tuor de causis. Primo eni fuerūt iuenta vt facili⁹ posset exprimi mētis cōcept⁹. facilius eni exp̄mitur oēm hoiez currere per hanc ppōnem ois homo currit q̄z per istas sortes currit plato currit ꝛ sic de sīīb⁹. Scdo iuenta sunt ad cognoscendū differētias iter diuersas suppōnes scilicet det̄minatam que fit per signum particulare. ꝛ confusaz que fit per signum vniuersale. Tertio ad habendū cōtradictionē qꝛ cuiuslibꝫ ꝯdictionis simpl'r oportz alterā eē vl'em. Quarto ppter sillogismum eo ꝙ in omni sillogismo oportet aliquam premissarum esse vniuersalez.

Secundo Sciēduz ē ꝙ distributio habet diuidi s̄m diuisionem signoruz distributiuoꝝ eo ꝙ causat p signa vniuersalia vt dictū est. ꝛ iō ad habendū distributōez auctor diuidit signa vl'ia dicens ꝙ signoꝝ distributiuorum quedā sunt distributiua substantie vt ois quilibet null⁹. alia sūt distributiua accidētis vt qualiscūq totiēs quotiens ꝛ sic de alijs. Et dn̄r distributiua substātie nō qꝛ solū distribuāt pro rebus de p̄dicamentis substātie. sz qꝛ distribuūt rē se habentē per modū substātie. Sil'r signa distributiua accidētis distribuūt rem se habētē p modū accidētis seu alteri adiacetis. Alij eni dicūt ꝙ huiusmodi signa dicunt distributiua substātie eo ꝙ ī distribuendo nō ꝯnotant aliq̄ qualitatē accn̄talē capiēdo q̄litatem p quadā dispositōe accn̄tali. sed dn̄r distributiua accn̄tis quia ī distribuēdo cōnotant aliquam dispositionē accidentalez vt facile est videre vbi talia signa ponuntur.

Tertio Sciendū ē ꝙ signa distributia substātie subdiuidunt. qꝛ q̄dā sunt distributiua respectu ptiū itegraliū vt totū. Alia sunt distributia respectu ptiū subiectiuaꝝ vt null⁹ vterqz. Et hec iter se differūt quia distributia partuz itegraliū possūt distribuere p ptibus itegralibus Signa vero distributiua p ptibus subiectiuis solum debēt addi t̄mino vniuersali. Et qꝛ singl'are pōt esse totū itegrale sed nō totū vl'e. iō quandoq̄ addunt sibi signa distributiua ptiū itegralium vt cū dr̄ tot⁹ sortes ē albus. ¶ Itē signa distributiua partiū subiectiuaꝝ subdiuidunt. qa q̄daz sunt distributiua duoꝝ tātū vt neuter ꝛ vterq̄. Alia sūt distributia pluriū vt omnis nullus q̄libet ꝛc̄. Et omniū istoꝝ quedam sunt affirmatiua quedā vo negatiua. iter q̄ auctor p̄mo det̄minat de signis affirmatiuis distributiuis sube p ptib⁹ subiectiuis.

Sed contra p̄dicta arguit. Primo sic. signū vl'e nō multiplicat terminū cōez quātū ad vocē. ergo nec quātū ad significationē cū nihil aliud sit in t̄mino cōi. ergo male dr̄ distributio ē multiplicatio termini cōmunis. ¶ Scdo arguit sic. dicēdo tot⁹ sortes currit vl' tot⁹ sortes ē mior sorte ibi sortes distribuit. ꝛ tn̄ nō ē t̄min⁹ cōis ḡ ꝛc̄. ¶ 3° arguit sic. ī hac ppōne rosa ē pulcherrim⁹ florū iste genitiu⁹ florū distribuit ꝛ tn̄ nō fit p signū vl'e. ergo male dicit p signū vl'e fcā.

¶ Quarto sic. accidēs diuidit̄ ꝛ multiplicatur ad diuisionē suoꝝ subiectoꝝ. ergo eadē signa q̄ multiplicant ꝛ destribuūt substātiā. distribuūt ꝛ multiplicāt accidentia. ergo signum distributiuum substantie ꝛ accidētis coincidunt. ergo diuisio mala:

Ad ratiōes Ad p̄mā dr̄ ꝙ signū vl'e additū termio cōmuni non multiplicat significationē termini s̄ʒ se ꝛ absolute sic ꝙ faciat habere terminum communem plures significationes. sed multiplicat illam significationē in ordie ad supposita ideo pōt dici ꝙ multiplicat terminū cōmunē quo ad significationē s̄m ꝙ illa suppositio ē in suppositis. ¶ Ad secundā dr̄ ꝙ sortes ꝛ qlibet terminus discret⁹ pōt distribui i oēs ptes integrales. nō tn̄ in partes subiectiuas. ꝛ eodē modo quo distribuit̄ erit cōmunis cōmunitate totalitatis ꝛ cōtinentie. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ ille genitiu⁹ floꝝ distribuit̄ virtute negationis icluse i illo superlatiuo pulcherrimus. qꝛ p̄mo hʒ negare ꝛ ex cōsequenti distribuere. ¶ Ad quartā dr̄ ꝙ accidens multiplicat̄ s̄m numeꝝ ad multiplicationē suoꝝ subiectoꝝ sʒ nō s̄m speciē. ideo signū distributiuū substātie facit ex cōsequenti multiplicationē accidētis s̄m numeꝝ. sed in distribuendo accidentia distīcta s̄ʒ speciem alia signa requiruntur.

¶ Hoꝝ aūt signorum primo dicēdūʒ est de signis distributiuis substātie. ꝛ inter hec primo de hoc signo oīs. Sciendū ꝙ oīs in plurali nūero dupl'r sumit̄ Uno mō collectie. vt oēs apostoili di sūt duodeci. nō sequit̄ ergo isti apostoli di sunt duodeci d̄mōstratis aliquib⁹ de ipis. Alio mō sumit̄ distributiue vt hic. oēs hoies natural'r scire desiderant ꝛ tūc querit̄ quid significat hoc signuʒ oīs. Et videtur ꝙ nihil significet quia oīs res aut est vniuersalis aut pticularis. sed hoc signū oīs non significat reʒ vniuersalē vel pticularem. ergo nullaʒ rē significat. Iteʒ ad idē. oīs neqʒ est p̄dicabile de vno neqʒ de pluribus. ergo nec ē vniuersale vel pticulare. ꝛ sic nihil significat. Sed cōtra. ab eo ꝙ res est vel nō est ratio dicitur vera vel falsa. ergo si oīs nihil significet ꝓpter appositionē vel remotionē ei⁹ non causabitur veritas vel falsitas i oratiōe. sed hec est vera. aīal est homo. ꝗ ꝛ hec oē aīal est homo qd̄ est falsū ergo ꝛ prius. s. ꝙ oīs nihil significat. Solutio. Ad dubiū dicit̄ ꝙ oīs nō significat vniuersale s̄ʒ vniuersaliter. qꝛ facit terminū cōmunē suuʒ stare pro omnibus suis inferiorib⁹. vt omnis homo currit. ꝛ sic omnis significat aliquā rem. Sed duplex est res. quia quedā est res subiicibilis vl' predicabilis. vt homo aīal currit disputat. ꝛ sic verum est ꝙ omnis nihil significat quia quelibet talis res aut est vniuersalis aut pticularis. Alia ē res q̄ ē dispositio rei sbiicibil' ꝛ p̄dicabil' ꝛ talē reʒ significat hoc signuʒ oīs ꝛ tā ab ista re q̄ʒ ab alia causatur veritas vel falsitas in oratione. Obiicitur autem ꝙ omnis non significat dispositionem rei subiicibilis. quia in sillogismo medium debet reiterari cum suis dispositionibus in minori propositione. ergo d̄bemus sillogiʒare sic. omnis homo est animal. sortes est omnis hō ergo sortes est animal. quia omnis est dispositio in maiori propositione. ergo debet reiterari in minori qd̄ est falsuʒ ergo omnis non est dispositio subiecti Solutio. sicut pater duo dicit. s. illud quod ē pater. ꝛ pater inquantum pater. similiter subiectum duo dicit. s. illd̄ qd̄ ē subʒ ꝛ subʒ iquātū subiectū. ꝛ s̄ʒ hoc est duplex dispositio subiecti. quia quedā est dispositio illius rei quod est subiectum. vt albus niger. ꝛ sic de talibus dispositionibus actualibus. ꝛ iste debēt reiterari i minori ꝓpōne cū medio

Alia ē dispositio subiecti.s. subiecti in
quantū subꝫ videlicet in ordine ad pre/
dicatū. vt oīs nullus ⁊ oīa signa tā vni
uersalia ꝙ̄ ꝑticularia. ⁊ talis dispositio
nō dꝫ reiterari cū medio ī minori ꝓpō/
ne.qꝛ est respectiua. dispōit enī subm̄ ī
cōparatiōe ad p̄dicatū. vt cuꝫ dicit̄ oīs
hō albus currit. ista dispō albus dꝫ rei
terari ī minori ꝓpōne cū medio cuꝫ sit
dispō eiꝰ qđ ē subꝫ qꝛ ē absoluta. Ista
aūt dispō oīs nō dꝫ reiterari. qꝛ ē respe
ctiua subi ad p̄dicatū. ⁊ ita subi inquā/
tū subꝫ ē. vn̄ dēbemus dicere sic. oīs hō
albus currit. sortes ē hō albus. g̊ sortes
currit. ⁊ nō sortes ē oīs hō albus.

¶ Circa hūc textū notandū ē p̄mo ꝙ ꝯn̄r auctor
determīat in speciali de signis distributiuis. ⁊ pri
mo de hoc signo oīs eo ꝙ est signū distributiuuꝫ
substātie affirmatiuū ꝓ ꝑtibꝰ subiectiuis. Et cir/
ca ip̄m incidūt aliq̄ difficultates. Prima est vtruꝫ
oīs possit distribuē ꝓ singul'generꝝ ⁊ etiā ꝓ gene/
ribus singulorꝝ. Ad quā dicendū ē vt p̄us patuit
ꝙ hoc signū oīs de rigore sermonis nunꝙ̄ distri-
buit ꝓ speciebꝰ termini cui adiūgitur sic ꝙ nō ꝓ
oībus indiuiduis eiꝰ. Et cā pōt assignari qꝛ tales
ꝓpōnes sūt de oī denotātes p̄dicatū iesse subo ꝓ
oībꝰ suis suppositis ergo ⁊c̄. Ulterius pōt dici ꝙ
aliqn̄ alique ꝓpōnes ꝑm sēsum auctoris ⁊ non d̄
rigore sermonis possunt accipi ꝓ generibꝰ singu
lorꝝ ita ꝙ h̄ signū oīs distribuit ꝓ speciebꝰ sic ꝙ n̄
ꝓ oībus idiuiduis specierꝝ qꝛ nisi sic multe ꝓposi
tiones viderētur false q̄ tn̄ ꝓpter h̄ admittuntur
¶ Secūda difficultas ē vtꝝ hoc signū oīs nunꝙ̄
teneatur collectiue aut possit teneri collectiue vl'
distributiue. Ad quā dr̄ p̄mo ꝙ illud signū oīs nū
ꝙ̄ tenetur collectiue ī singulari numero. ⁊ h̄ pꝫ ex
intentione ph̄i dicētis. nā p̄dicatū vl'is affirmatie
vere denotatur semꝑ ineē cuilibꝫ supposito subi
Secūdo dr̄ ꝙ h̄ signū oīs ī plurali numero aliqn̄
tenetur collectiue ⁊ aliqn̄ distributiue. vnde qn̄ te
netur distributiue tūc significat ꝙ p̄dicatū dr̄ de
quolibꝫ de quo ē verificabile subm̄ ī plurali nūe
ro. sed qn̄ tenetur collectiue significat ꝙ p̄dicatū
dr̄ de oībus simul sumptis de quibꝰ dr̄ subꝫ. Ex q̊
pꝫ ꝙ hoc signū oīs in ista ꝓpōne oēs apostoli dei
sūt duodeci si oīs tenetur collectiue talis ꝓpō est
vera. est enī sensus ꝙ isti apostoli demonstratis
oībus simul sumptis sūt duodeci. sed si ly oīs tene
atur distributiue ē falsū. qꝛ sensus ē. de quibuscū
ꝙ̄ verū ē dicere ꝙ sūt ap̄li dei de illis dr̄ ꝙ sunt
duodecim. ⁊ ita cū petrus ⁊ paulus sint ap̄li si ista
eēt v̄a seq̄ret̄ ꝙ petrus ⁊ paulus essent duodeci.

Secundo sciendū ē ꝙ tertia difficultas ē
vtꝝ hoc signū oīs aliquid signi
ficet. Et arguit̄ ꝙ n̄ duabꝰ rōnibꝰ textus. Pria ē.
oīs res aut ē vl'is aut particularis. sed hoc signuꝫ
oīs n̄ significat rē vl'eꝫ aut ꝑticularē. ergo nihil si
gificat. ¶ Secūda rō ē. qcquid significat aliq̄d ē
vl'e vel ꝑticulare. sꝫ oīs nō est vl'e aut ꝑticulare. g̊
oīs nihil significat. minor ꝓbat̄ qꝛ oīs nec p̄dicat̄ d̄
vno nec de pluribꝰ nec alteri subijcit̄ ergo ⁊c̄. In
oppositū arguitur hac rōne. omne illud aliq̄d si/
gnificat ꝑ cuius additioneꝫ vel remotionē causa
tur veritas vel falsitas ī oratiōe. sed sic est de h̄ si/
gno oīs. ergo hoc signū oīs aliquid significat. ma/
ior pꝫ qꝛ oratio dr̄ vera que significat eē sicut ē vl'
non eē sicut nō ē. sꝫ h̄ si signū oīs nō significaret tc̄
ꝑ additioneꝫ eiꝰ vl' remotionē oratio nō mutaret
suū significatū. ergo nec veritatē nec falsitatē. mi
nor pꝫ qꝛ hec est v̄a. aīal est hō. si aūt ei apponatur
signū vl'e dicēdo oē aīal est hō ip̄a erit falsa ergo.
¶ Ad hāc dubitationē r̄ndet auctor ꝙ duplex ē
res. quedā ē res subijcibil' vl' p̄dicabilis vt hō aīal
⁊ substantia ⁊ sic de similibꝰ. ⁊ oīs talis est vl'is vl'
ꝑticularis. Alia ē res q̄ est dispō rei subijcibilis vl'
p̄dicabilis ⁊ talē nō oꝫ eē vl'eꝫ vel ꝑticularē. Istis
suppositis dr̄ de hoc signo oīs ꝙ nō significat reꝫ
vl'eꝫ vl' particularē. sꝫ bene significat dispōnē rei
vl'is. significat enī vniuersal'r qꝛ significat termi/
nū cui adiūgitur teneri vl'r pro quolibꝫ supposi/
to suo ⁊ ita diceretur de oībus alijs signis.

Tertio sciēdum ē ꝙ ex illa vltima difficul/
tate ponitur alia difficultas que ta
lis est. Utrum hoc signū oīs sit dispositio absoluta
vel respectiua. ⁊ si sit respectiua vtrum sit in ordi
ne ad p̄dicatū vel in ordine ad supposita. ¶ Pro
quo est aduertēdū ꝙ duo sūt modi dicendi. dicūt
enim aliqui ꝙ hoc signū oīs nō est dispositio subi
in ordine ad predicatum sed est dispositio subie/
cti vt est vniuersale ad sua supposita. significat
enim ip̄sum teneri pro omnibus suis suppositis n̄
habendo respectum ad predicatuꝫ. Qꝛ non sit dis
positio subiecti in ordine ad predicatum probant
sic. Quia si hoc esset verum sequeretur ꝙ non

posset addi termio nisi i ppone posito qd tñ est fal sum qz bene dicim⁹ sic. ois hõ oẽ aial ⁊ sic de alijs 2⁰ sic. h signũ ois est dispositio vniuersal' vt ẽ v'le ergo nõ est dispositio subi vt subm siue subi in ordie ad pdicatũ. añs pz qz nõ conuenienter põt addi cuilibet termino singulari siue ponat̃ a pte subi siue a pte predicati. g̃ est dispositio v'lis vt v'le est Alius est modus dicendi p q̃ supponit̃ q duplex ẽ dispositio subi. nam subz põt accipi dupl'r. vno modo põt accipi inquãtum subm ⁊ sub rõne subi Alio⁰ põt accipi p eo qd ẽ subm ⁊ fundamẽtal'r siue p substrato. Et sm h duplex ẽ dispositio. que dã eni ẽ eius in quantũ ẽ subz ⁊ illa est respectia. alia est ei⁹ qd. est subm vt albũ nigruz ⁊ similia. ⁊ talis dispositio dr̃ absoluta. Uñ dispositiones absolute dicunt̃ q̃ disponũt terminũ absolute ⁊ non in ordine ad alteꝝ. nec vt est ps ppositiõis. s. subz aut pdicatũ. ⁊ tal' dz resolui in sillogismo. Jlle vo dicunt̃ respectiue q̃ disponũt subm vel pdicatuz inquantũ hõ ⁊ vt sic subm importat respectũ ad pdicatũ. ideo tales dispositiones vocãtur respectiue. qz disponũt vnũ terminuz in ordine ad alium. Quibus positis dr̃ pmo q h signũ ois non disponit subm sz se ⁊ absolute. Pbat̃ pmo qz ois dictio absoluta dz reiterari cũ medio sillogismi in minori ppositione. sed ois non reiteratur cum medio igitur ⁊c. minor pz qz nos dicimus ois hõ ẽ aial/oẽ risibile ẽ ois hõ. ergo oẽ risibile est aial. Secundo probatur qz hoc signũ ois disponit subm in ordie ad pdicatũ. pz sic. hoc signũ ois denominat propõnẽ v'lem eo q additur ad subm. Dicitur vlterius q ois non ẽ adeq̃ta dispositio subi inquãtũ subz ẽ eo q põt addi cuilibz sbo. nec ẽ i adeq̃ta dispõ v'lis inquantuz v'le ẽ. qz qñ v'le ponitur a pte pdicati. tunc videtur dispõ absoluta qz dz resumi in sillogismo. Ultra dr̃ q ois est dispositio v'lis nõ rõne qua est v'le nec rõne qua est subz tm̃: sz rõne vtriusq̃. non enim solum significat subm teneri p oibus suis suppositis sed cuz hoc cõparat subiecta eius ad pdicatum eo q significat pdicatum ineẽ subiecto pro quolibet eius supposito.

Sed contra predicta arguitur. Primo sic. numerus singularis est magis collectiu⁹ q̃ numerus plural'. sz ois in singulari numero nõ põt accipi collectiue vt dictuz est. ergo nec in plurali. ¶ Secundo arguitur sic: distributio est multiplicatio termini cõmunis per multa supposita. sz hoc signũ ois i plurali numero semp denotat terminũ teneri pro multis suppositis. ergo in plurali numero dnotatur teneri distributiue. ¶ Tertio arguitur sic. modus significandi non variat significatũ. ergo siue ois sit pluralis numeri siue singularis semp tenetur distributiue ¶ Quarto arguitur sic. hoc signũ nullus ⁊ glibz habent virtutem restringendi terminum cui adiunguntur pro omnib⁹ suppositis determinatis. s. pro viris. ergo significant dispositiões absolutas ⁊ p ɔñs debent reiterari in sillogismo cuz medio.

Ad ratiões Ad primã dr̃ q q̃uis numerus singularis rõne vnitatis sit magis collectiu⁹ q̃ pluralis tñ pluralis est magis collectiuus rõne pluralitatis. in collectiõe eni sunt duo. s. vnitas ⁊ pluralitas. mõ pluralitas principalior est vnitate rõne collectionis. ¶ Ad secũdam dr̃ q ois in plurali semp denotat terminuz teneri pro multis suppositis. sz q̃nq̃ denotat multa cõiunctim accepta stare sub ipo pdicato. ita q illud pdicatũ non conuenit illis pluribus diuisim sumptis vt. s. i istis ppositionibus oẽs apostoli di sũt duodeci. oẽs hoies trahũt nauem. Quandoq̃ vo illa multa diuisiz sumpta stare sub pdicato sic q illi pdicato iest p se sumpto vt hic: oẽs hoies natura scire desiderãt non põt teneri collectie sz distributiue. ¶ Ad tertiaz dr̃ q negatur ɔña qz lz ois idẽ significet si collectiue vel disiunctiue teneatur qz silicz significat t̃minũ teneri p oibus. hoc tñ ẽ diuersimode vt supra visũ est. ¶ Ad quartã dicitur q nullus ⁊ quilibz rõne suoꝝ modoruz significandi significãt dispositionẽ absolutam ⁊ restringunt quo ad consignificationẽ. si vo sumatur sub rõe signi distributiue distribuentis non significat dispositionẽ absolutaz vel respectiuam.

b

Abito quid significet hoc signũ ois ⁊ cuius dispositionẽ significet ɔsequenter queritur vtrũ ois exigit tria appellata. ⁊ videt̃ q sic qz omnis pfectio est in tribus vt habetur primo celi ⁊ mundi. ⁊ sic omne pfectũ est in tribus. sz oẽ ⁊ pfectũ idẽ sũt vt habetur ibidẽ. ergo omne est i trib⁹ ergo omnis vult habere tria appellata Ad idẽ dicit aristoteles in eodẽ loco q de duobus viris non dicimus oẽs h d tribus viris dicimus oẽs. ergo omnis vult habere tria appellata. Sed cõtra. in qualibet demonstratione sunt ppo-

sitiones vniuersales. sed d̄monstratio
nes fiunt ex sole ⁊ luna. ergo oȝ dicere
omnis sol omnis luna. sed sol nō habȝ
nisi vnicū suppositum ⁊ similiter luna
ergo omnis nō vult habere tria appel/
lata. Ad idē. omne priuatum lumine a
terre obiectu deficit. hec ꝓpositio ē cō
cessa cuȝ habeat̄ ab auctoribus. sed oē
priuatum lumine a terre obiectu nō hȝ
nisi vnicum suppositum. s. hanc lunaȝ
singularem. ergo omnis nō vult habe/
re tria appellata. ad idem. hoc signum
oīs significat quoniā vniuersaliter. sed
hoc qd̄ dico quoniā vniuersal̄r ē modꝰ
ꝓprius vniuersalis. propriuȝ auteȝ di
uersificatur ſ̄ȝ diuersitateȝ sui subiecti
vt si homo est diminutus ⁊ risibile est
diminutū. ⁊ si homo ē mortuus risibi
le ē mortuū. ȝ vl̄e aliquādo saluatur in
pluribus vt hō equus. aliquādo ī vno
tm̄ vt sol luna. g̊ oīs quādoqȝ vult ha/
bē̄ tria appellata. ⁊ q̄nqȝ nō. imo vnuȝ
solū. Ad idē. duplex ē forma. qꝛ quedā
ē forma materie vt aīa ē forma corpo/
ris. ⁊ ista forma. est ps ⁊ non p̄dicatur
de eo cuius est ꝑs. alia est forma q̄ est
forma p̄dicabilis. ⁊ sic omnia superio
ra vt genera ⁊ species ⁊ differentie di
cuntur forme inferiorum. vt hō equus
⁊ sic de alijs. ⁊ īdiuidua huius forme
p̄dicabilis sunt materia eius. g̊ cuȝ for
ma neutro p̄dictorum modoꝝ suā ex/
cedit materiam. nec excedit̄ ab ea. nul/
lum vl̄e excedit sua īdiuidua nec exce/
dūtur ab eo. g̊ cū oīs dicat adeq̄tioneȝ
vniuersaliuȝ cū suis īdiduis vt oīs hō
tūc oȝ ꝙ sol habeat nisi vnicū supposi/
tum vt vere dicat̄ oīs sol. qd̄ concedi/
mus dicendo p̄dictas ꝓpositiones eē
veras. ⁊ ꝙ oīs non sꝑ exigit tria appel
lata. sed quādo ādiūgitur termino cō
muni habenti plura supposita tūc exi/
git plura appellata. quando vero adiū/
gitur termio habenti solum vnuȝ sup/
positum tunc exigit solum vnuȝ appel
latum. ad illud quod primo obijciebat̄
ꝙ omnis ꝑfectio est in tribus. dicit̄ ꝙ
verum est ⁊ hec tria sunt. s. substantia
rei virtus eius ⁊ operatio eius. Et hec
tria tangit aristoteles sub breuibus ver
bis cum dicit natura apta nata sic facit.
per hoc enim ꝙ dicit natura tangit sub
stantiam rei. ⁊ per hoc ꝙ dicit apta na
ta tangit virtuteȝ eius. ⁊ per hoc ꝙ di/
cit sic facit tangit operationē debitam
ei. similiter hoc signum oīs habet sub/
stantiam signi vniuersalis. ⁊ virtuteȝ
que est distribuere. ⁊ operationē eius
quando distribuit. ⁊ in his tribus ē ꝑ/
fectio eius. Ad secundū dicendum ē ꝙ
hō ⁊ homines differūt. quia homo di/
cit istam speciem ſ̄m se que est de plu/
ribus predicabilis. sed homines in plu
rali numero nō dicit speciem ſ̄m se sed
multiplicatam actu ſ̄m materiam idi/
uiduorum numero diuersā. vnde oīs
in plurali ratione multitudinis facte fa
cit distributionem per diuersas materi
as ⁊ vult habere tria appellata. sed oīs
ī singulari nūero ex quo recipit speciē
secūdū se ⁊ non materiam indiuiduorū
exigit essentiam aptam natā predicari
de pluribus siue actu ꝑticipetur de plu
ribus siue ab vno. ⁊ ideo exigit tria ap
pellata. aut vnum solum secunduȝ na/
turam vniuersalem cui adiungitur.
Quidam tamen dicunt ꝙ omnis vult
habere tria appellata ad minus. ⁊ dāt
talem rationem. Quocienscūqȝ signū
vniuersale additur termino cōmuni nō

habẽti sufficientiã appellatorꝝ recurrit ad nõ ens. vt cũ dicit̃ omnis fenix est. q2 ly fenix nõ habet nisi vnicũ supposi-tuꝫ. iõ recurrit ad nõ existẽtes fenices. ⁊ ideo cum dicit̃ omnis fenix est. sẽsus est. vnus fenix qui est ẽ. ⁊ duo fenices qui non sunt sunt. ⁊ ideo dicũt has duas ꝓpositiões esse falsas. quidam fenix nõ est. ⁊ ois fenix ẽ. ⁊ non eẽ contradictorias. quia i negatiua supponit̃ fenix qui ẽ. ⁊ in affirmatiua supponunt̃ duo fenices qui nõ sũt. ⁊ sic nõ est ideꝫ subiectum i vtraqꝫ. Hoc autẽ potest multipliciter improbari. q2 hec iconueniẽtia sequunt̃ ex falso qđ supponũt. q2 supponũt ꝙ ois semꝑ vult hr̃e tria appellata quod supius ostẽsum ẽ esse falsũ. ꝓpterea vult Aristoteles ꝙ ꝓpõ i qua subijcit̃ vniuersale vniuersalit̃ sumptũ alicui predicato ↄtradicat illi propositioni negatiue in qua subijcit̃ vniuersale non vniuersalr̃ sumptũ eidẽ predicato. ſ3 iste sunt tales omnis fenix est. quidam fenix nõ ẽ. ergo sunt contradictorie quod tamẽ ipsi negant. ergo regula eorũ ẽ falsa. Item ad idem alia regula tal̃ ẽ. t̃min9 cõis supponẽs ⁊ apponẽs verbo p̃ntis temporis simil̃r sũpto. nõ habẽti vim ãpliãdi nec ex se nec ex alio restringit̃ ad supponẽdũ pro his q̃ sũt forma t̃mini supponẽtis. ergo cũ dicit̃ ois fenix ly fenix restrigit̃ ad supponẽdũ ꝓ fenice tãtũ qui ẽ. cũ ipsi9 nõ sit nisi vnicũ suppositũ. g̃ ꝑ illam regulaꝫ pri9 datam. si signuꝫ vniuersale aduenit ei non distribuit ipsuꝫ nisi pro vnico supposito. ergo regula eorum est falsa. et supra falsum fundatur quod ↄcedim9.

¶ Circa hũc textũ notandũ est ꝑmo ꝙ determinato da hoc signo ois quãtum ad terminũ cõem quẽ distribuit ⁊ non inquãtum est dispõ subiecti ad ꝑdicatũ auctor mouet circa hoc talẽ dubitationẽ videlicet. Utrũ semꝑ ois exigat tria appellata. i. vtruꝫ ad hoc ꝙ vere possit addi t̃mino cõmuni requirat̃ ꝙ ille t̃minus habeat tria appellata siue supposita actu existẽtia. Appellatũ eni vt dictũ est idẽ ẽ qđ suppositũ exñs. De hac aũt difficultate fuerũt diuersi modi dicẽdi. ¶ Prim9 est quorũdã antiquorꝝ q̃ stat i trib9 dictis. ꝑm est ꝙ hoc signuꝫ ois exigit tria appellata. qđ ꝓbatur duabus rõnibus i textu. ¶ Prima q2 ſ3 philosopũ i ꝑmo de celo ⁊ mũdo omnis ꝑfectio est i tribus ⁊ per ↄsequens hoc signũ ois exigit tria appellata. ¶ Scđa ratio ſm philosophũ vbi pri9. de duob9 nõ dicim9 oẽ ſ3 ambo. de trib9 autez dicim9 oẽ. ergo omnis exigit tria appellata. ¶ 2m dictũ est. hec regl'a. quotiẽscunqꝫ ois addit̃ t̃mino ↄmuni nõ habẽti sufficientiã appellatorꝝ tũc recurrit̃ ad nõ ens. vt cũ dicit̃ ois fenix est. q2 fenix nõ hꝫ nisi vnũ suppositũ exñs ideo hoc signũ ois recurrit ad nõ existẽtes ita ꝙ semꝑ stat ꝓ vno fenice q ẽ ⁊ pro duob9 qui nõ sũt ⁊ sic sunt tria appellata que requirit ois. ¶ Tertiũ dictũ quod seqtur ex ꝑdictis ẽ istud. iste ꝓpositiones nõ sũt ↄtradictorie ois fenix ẽ. quidã fenix nõ est. quod ꝓbant sic. q2 fenix in prima supponit ꝓ vno fenice q est ⁊ ꝓ duobus qui nõ sunt. in secũda vero solũ supponit ꝓ vno fenice existente ⁊ sic nõ est idẽ subiectũ i vtraqꝫ. Ex quo patꝫ ꝙ apud oẽs nõ est icõueniẽs illas duas eẽ sil' falsas cũ nõ sint nec ↄtradictorie nec subcontrarie. Si ãt sit veritas in ipsis videbitur inferius.

Secundo Sciẽdũ ẽ ꝙ scđs mod9 dicẽdi ẽ auctoris dicẽtis ꝙ ois nõ exigit tria appellata. Et hoc ꝓbatur quattuor rõib9. ¶ Pria. q̃libet demõstratõe debẽt eẽ ꝓpositiones vniuersales. ſ3 de sole ⁊ luna possũt fieri demonstratões. ergo de ipsis possũt fieri ꝓpositiones vniuersales ⁊ tñ sol nõ habet nisi vnũ suppositũ ⁊ silr̃ luna. ergo ⁊c̃. ¶ Scđa rõ est. hec ꝓpõ cõceditur ab oibus. priuatũ lumĩe ab iterpositõe terre deficit. ⁊ tamẽ ꝑuatũ lumine a t̃re iterpositõe non hꝫ nisi vnũ suppositũ. s. hãc lunã sing'arẽ. g̃ ⁊c̃. ¶ 3a rõ ẽ. vl'e qñqꝫ saluat̃ i plib9 vt hõ. qñqꝫ i vno tm̃ vt sol ⁊ luna. ſ3 ois ẽ dispõ vl'is. g̃ aliqñ exigit vnũ appellatũ ⁊ aliqñ pl'a. ¶ 4a rõ ẽ ꝙ for'a nũqꝫ excedit mãꝫ nec eõ. ſ3 vl'e ẽ forma suorꝝ sing'ariũ ⁊ ipa st̃ mã ei9. g̃ vl'e ñ excedit sua indiuidua nec excedit̃ ab eis ⁊ ꝑ ↄñs cũ hoc signũ ois dic̃ adeq̃tionẽ vl'is cũ oib9 suis idiuiduis seq̃t̃ ꝙ hꝫ signũ ois dicendo ois sol lucet nõ exigit nisi vnũ appellatũ. Ex q̃b9 seq̃t̃

ꝙ si addatur termino cōmuni habēti plura suppo sita tunc exigit tria supposita. si vero addatur ter mino habenti vnū tunc non exigit nisi vnū.

Tertio sciendum est ꝙ aliqui aliter ꝓbant ꝙ ois nō exigit tria appellata. ꝑrimo sic. hec est vera ois sol est lucidissim⁹ planeta cum ibi ꝑdicetur passio de subo suo. ꝛ tn̄ sol nō h3 nisi vnū appellatū ergo ꝛc. ¶ Secundo sic. hec ē vera ois fenix non est asin⁹. ꝛ tn̄ fenix nō habet ni si vnū appellatū ergo ꝛc. antecedens p3 q2 sua cō tradictoria est falsa. s. aliquis fenix est asin⁹. ¶ 3° ꝓbatur. nullus non exigit tria appellata ergo nec ois. consequentia p3 q2 omnis ꝛ nullus sūt contra ria. modo contraria habent fieri circa idē ergo ꝛc ꝛ cōfirmatur q2 cuilibet ꝓpositioni de hoc signo nullus correspōdet vel pōt equipollere aliqua d̄ hoc signo ois ꝛ econtra. Sed ꝙ nullus nō exigat tria appellata ꝓbatur q2 hec ē vera nullus fenix est asinus cum eius conuertens simpliciť sit v̄a. s. nullus asinus est fenix. igitur nō exigit tria appel lata. Quibus positis respondetur ad ratiōes anti quoꝝ. Ad ꝑmam cum dicitur. ois perfectio est in tribus: dicitur ꝙ hoc o3 sic intelligi. nihil est pfe ctum nisi habeat tria appellata. s. virtutē substā tiam ꝛ opationem. ꝛ sic nihil dicitur omne nisi ha beat tria appellata. tn̄ cum hoc stat ꝙ ois pōt ad di termino non habenti nisi vnum suppositū. hec enim semper h3 tria. s. substantiam virtutē ꝛ ope ratione. ¶ Ad alia3 respondetur ꝙ omnis in plu rali numero vult habere tria appellata vt i pluri bus videbitur. nō autē in singulari. Et ratio hui⁹ est q2 terminus cōmunis i singulari numero signi ficat ipam speciem secūdum se que ꝑdicabilis est de pluribus. ꝛ i plurali numero significat naturā communē non ſm se sed multiplicatam in plura i diuidua. ꝛ ideo in singulari numero exigit eēnti a3 solam aptā natā predicari de pluribus. Unde ad maiorem declarationem predictoꝝ est hec dif ficultas soluenda. vtrum de tribus possumus di cere. omnis vel omne. ¶ Pro solutione videdū est quid requiratur ad veritatē propositionis vni uersalis. Et sic respondetur ponendo duas ꝓpo sitiones. Prima est. omnis propositio affirmatiua v̄lis de hoc signo omnis in singulari numero tē ta debet exponi per vnā copulatiua3 cuius ꝑma pars affirmatur de aliquo determinato supposi to. ꝛ in secūda affirmatur n̄ eē aliquod suppositū subiecti de quo non v̄ificetur predicatum. vt h̄ omnis sol lucet. sic enim solet exponi. ille sol luc3. ꝛ non est aliquis sol qui nō luceat. ergo ꝛc. Secū da ꝓpō. omnis propositio vniuersalis affirmatia de hoc signo omnis pluraliter ꝛ distributiue sum pto debet exponi per vnam copulatiuam haben tem tres partes. in quarum prima affirmatur ꝑ dicatum de aliquo determinato supposito ꝛ i 2ª de vno alio eiusdem subiecti ꝛ in tertia denotat non esse aliquod supposituz de quo non v̄ificať ꝑ dicatum. vt in ista. omnes homines currūt sic ex ponitur. ille homo currit. ꝛ ille homo currit. ꝛ non est aliquis homo qui non currat. igitur. Ex quo sequitur ꝙ de duob⁹ si non sint plures possumus dicere omnes. nec de necessitate reqritur ꝙ sint tres. Phs autem in primo de celo ꝛ mundo volu it habere ꝙ de duob⁹ meli⁹ ꝛ determinatius dici tur ambo vel ambos q̄ꝫ omnis vel omnes: ꝛ hoc ē verum: non tamen voluit ꝙ nullo modo de duo bus possemus dicere omne vel omnis. Ex his o i bus p3 ꝙ illi male soluūt hoc sophisma ois fenix ē qui dicūt ipsū eē falsū eo ꝙ ois exigit tria appel lata. ¶ 2° seqtur ꝙ illud sophisma est veꝝ eo ꝙ ē vniuersalis cuius nec aliqua singularis nec aliq̄ exponens est falsa. ergo ꝛc.

Sed contra ꝑdicta arguitur. Primo sic. plus reqritur ad verificandum ꝓpositionē vniuersalem q̄ꝫ pticularē. sed ad pticularem reqritur exn̄tia vniuˢ suppositi. ergo ad v̄itatē v̄lis pl'a requirunť. ¶ Scđo arguitur sic. ois denotat terminu3 cui addiť supponere ꝓ plu ribus. ergo si tal' termin⁹ nō habeat actual'r plura supposita hec ꝓpō erit falsa. ¶ Tertio arguiť sic. si ois nō exigeret tria appellata tūc poss3 addi ter mino singulari sicut ťmino cōmuni non habēti ni si vnū suppositū. sed hoc est falsū. ergo ꝛc. ¶ 4° arguitur sic. quādoq̄ꝫ termin⁹ cōmunis supponit ꝓ nō existētibus i ꝓpōne vniuersali vt in ista oē enūciabile ē ꝯplexū. g° antiq hn̄ dicūt ꝙ pōt fieri descēsus ad supposita nō existētia.

Ad rōnes Ad ꝑmam dicitur ꝙ negatur maior si itelligatur vniuersali ter: tn̄ bene cōceditur in habentib⁹ plura supposi ta. ¶ Ad scđam dicitur ꝙ omnis nō denotat sim pliciter terminū cōmunē cui addiť supponere ꝓ pluribus nisi ex sua suppōne habeat plura suppo sita. ¶ Ad tertia3 negatur ꝯn̄tia q2 termino ꝯmu ni nō repugnat ex mō sue impositiōis h̄re pl'a sup posita quāuis nō habeat nisi vnū actu. non aute3 sic est de ťmino singulari. ¶ Ad quartā dr̄ ꝙ ter minus ꝯmunis cui⁹ forma pōt saluari tam in exn̄ tibus q̄ꝫ in nō existentibus potest distribui ꝓ non exn̄tibus. sicut p3 in termino ampliato. non autē

terminus cuius forma saluatur tm̄ in reb⁹ existē tib⁹. qꝛ ī talib⁹ eadē sūt supposita pn̄tia ⁊ existētia

¶ Secundū p̄dicta queriť ꝺ hoc sophismate. oīs homo est ⁊ quodlibꝫ differēs ab illo ē nō hō. Probatio. hec ē vna copulatiua cuius vtraqꝫ ps ē vera. ḡ ipsa ē vera. Jmprobatio. oīs homo ē ⁊ quodlibet differens ab eo est nō hō. sortes ē homo. ergo quodlibet differēs a sorte est nō hō. quod est falsū. quia hec est vna copulatiua cuius altera ps est falsa. ergo ipa tota est falsa. solutio prima ē simpliciter vera ⁊ iprobatio peccat penes fallaciā cōsequētis. quia differēs ab oī hoīe in minus ē q̄ꝫ differēs a sorte. quia differēs ab oī hoīe supponit solū ꝑ aliꝭs rebus ab hoīe. sed differens a sorte supponit ꝑ eisdeꝫ ⁊ etiam ꝑ aliꝭs hoībus a sorte. vnde bene sequitur differēs ab omni hoīe. ḡ differēs a sorte. ⁊ est locus a parte subiectiua ad suū totum. sed si huic propositioni differens ab omni hoīe apponatur signuꝫ erit processus ab inferiori ad supperius cum distributione. ⁊ sic incidit fallacia consequentis in improbatione secūduꝫ vnū ꝓcessū qꝛ duplex ē ꝓcess⁹ i iproatōe qꝛ bene sequiť. oīs hō ē. ḡ sortes est. ⁊ ē locus a toto in q̄ꝫtitate. sed nō sequiť. hoc ē differēs ab oī hoīe. ḡ differens a sorte sed est fallacia ꝯn̄tis sicut hic. oīs hō est. ḡ oē aīal ē. Jtē queriť de hoc sophismate. oīs hō ⁊ alius hō sūt. Probatio. sortes ⁊ alius hō sūt. plato ⁊ alius hō sūt ⁊ sic de aliꝭs. ḡ oīs hō ⁊ alius hō sūt. Jmprobatio. alius ē relatiuū diuersitatis substātie. ḡ supponit ꝑ diuerso ab hoīe: sed nō ē alius hō ab oī hoīe ḡ prima ē falsa. Solō. prima ē simpl'r falsa ⁊ probatio peccat ꝺm fallaciaꝫ figure dictionis a pluribus determiatis supp̄onibus ad vnā determiatā qꝛ iste terminus alius hꝫ determinatā suppō nē in p̄missis ⁊ in cōclusiōe. Jtē probatio peccat ꝺm fallaciā acc̄ntis. qꝛ lꝫ sortes ⁊ plato ⁊ sic de aliꝭs inferant oēm hoīem ꝺm se non tamen sub hac copulatione que est oīs ⁊ alius homo sunt vt cū dr̄. omnis homo ⁊ alius homo sť. sic cognosco coruscum ꝺm se non tamen sub hoc accidēte quod est venire. Unde tal'dať regula. quotienscūqꝫ aliud sequiť siue conuersim siue non si aliquid ꝯueniat vni quod ñ cōueniat alťi. ⁊ ꝑ illud cui ꝯuenit iferať de eo cui nō ꝯuenit semꝑ est fallacia acc̄ntis. verbi grā homo ē. ergo substātia ē. ⁊ species cōuenit hoī ⁊ nō substātie. ideo si per hoīem inferať spēs de suba est fallacia acc̄ntis vt hō est spēs ergo suba ē species. silr̄ hic risibile ē propriū. ḡ homo est propriū. hoꝝ aūt q̄ cōsequunť q̄daꝫ ꝯsequunť cōuersiꝫ. vt hō ⁊ risibile. alia nō vt homo ⁊ suba. Scō de hoc sophismate restat dicere ꝺ isto. Ois homo ē omnis homo. Probatio. sortes ē sortes. plato est plato. ⁊ sic de aliꝭs. ergo omnis homo est omnis homo. Et vt vult Boetius nulla propositio est verior illa in qua predicatur idem de seipso. sed sic est hic. quia oīs homo p̄dicatur de omni homine. ergo nulla est verior ista ⁊ per consequens est vera. Jmprobatio. sua contradictoria est vera scilicet illa. quidam homo non ē oīs homo. ergo ipsa est falsa. Jtem ad idē. omnis homo est omnis homo. sed sortes est homo. ergo sortes est omnis homo. sillogismus est in dariꝭ. conclusio est falsa. ergo aliqua premissarum. nō

minor ergo maior. sed maior ē sophis/
ma ergo est falsum. Solutio prima ē
simpliciter falsa ⁊ probatio peccat se/
cundum consequēs ab insufficiēti enu
meratione singularium quia cum illis
quas assumit debet sumere has a par/
te subiecti. sortes est omnis homo. pla
to est omnis homo. ⁊ etiā istas a par
te predicati. omnis homo ē sortes. om/
nis homo est plato ⁊ sic de alijs quas
dimittit. ⁊ sic peccat secundum conse/
quens ab insufficienti enumeratiōe sin
gularium. Ad aliud dicitur ꝙ ibi idem
non predicatur de seipso sed predicatꝰ
omnis hō ō hoie sūpto ꝑ q̄libꝫ sui pte.

¶ Circa p̄dicta queritꝰ de h̄ sophismate oīs hō ⁊
quodlibet differēs ab eo nō est. ¶ Circa hūc tex
tū notādū ē p̄mo ꝙ auctor circa hoc signū oīs mo
uet tria sophismata. Primū ē. oīs hō est ⁊ quodli
bet differēs ab eo est non hō. Quod probatꝰ sic. q̄r
hec est vna copulatiua cuiꝰ q̄libꝫ ps est vera. ergo
sophisma ē verū. Improbatꝰ sic. bene sequitꝰ oīs hō
ē ⁊ quodlibꝫ differēs ab eo ē non hō. ergo sortes
ē ⁊ quodlibꝫ differēs ab eo est non hō puta a sorte
sꝫ h̄ ē falsū q̄r altera ps illius copulatiue est falsa
s. hec quodlibꝫ differens a sorte est non hō ergo
sophisma ē falsū. Ad sophisma ſm auctorē respō
detur i hoc passu ꝙ sophisma. est verꝫ. Et ꝑ soluti
one huiꝰ sophismatis suppōit ꝙ differēs ab hoie
ē minus commune q̄ꝫ differēs a sorte. q̄r differēs
ab hoie supponit tm̄. ꝑ alijs rebus ab hoie. sꝫ diffe
rēs a sorte supponit ꝑ eisdē ⁊ ꝑ hoībꝰ oībꝰ alijs a
sorte. Ex quo pꝫ ꝙ ista ꝯn̄a non valet differēs ab
hoie ē non hō. ergo differēs a sorte ē non hō. Sed
ad iprobationē dr̄ ponendo signū distributiuū ad
vtrūq̄ꝫ. ideo cōmittitꝰ fallacia ꝯn̄tis arguendo ab
inferiori ad superiꝰ cū distributiōe vtriusq̄ꝫ. Sūt
enim duo ꝓcessus quoꝝ primus ē bonꝰ. s. iste oīs
homo ē. ergo sortes ē. Secūdus vero ē malus q̄n̄
īfertur ⁊ quodlibꝫ differēs a sorte ē non hō. Sꝫ ad
maiorē informationē p̄dictoꝝ posset queri vtrū
ille due ꝓpositiones equalent. oīs hō ē ⁊ quodlibꝫ
differēs ab eo est non hō. ⁊ oīs hō ē ⁊ quodlibꝫ dif
ferens ab oī hoie est nō hō. Solutio huiꝰ ponitꝰ ꝑ h̄
ꝙ relatiuū differens includit negationē ⁊ hꝫ vir/
tutē distribuendi terminū ab eo rectū mediante
ista p̄positione a vel ab. ⁊ h̄ clare patebit īfra. Ul/
tra dr̄ ꝙ relatiuū identitatis substātie nō recipro
cū sicut sunt ille iste hic ⁊ is referūt suū an̄s cū sua
dispositione. i. si an̄s sit distributū relatiuū erit di/
stributum ⁊ eō. ita ꝙ ipoꝛe est tale relatiuū distri/
bui ꝑ quodcūq̄ꝫ distributiuū sibi additū seu distri
buibile nisi antecedēte p̄ꝰ distributo. ⁊ hoc pꝫ ex
tractatu de relatiuis. Ulteriꝰ additur ꝙ loco rela
tiui idētitatis substātie nō reciproci non semꝑ licꝫ
ponere suū an̄s cum sua distributione. q̄r si aliqd̄
distributiuū p̄cederet ipꝫ relatiuū ⁊ loco relatiui
ponatur suū an̄s cum suo distributiuo tūc ī illo an
tecedēte essent duo distributiua quoꝝ vnū impe
diret aliud. ⁊ ꝑ ꝯn̄s non supponeret eodē mō sicut
relatiuū suppōebat. Ex quo pꝫ ꝙ h̄ relatiuū eo in
sophismate positū supponit ꝯfuse ⁊ distributiue si
cut suū an̄s. nec ipeditur eius distributio ꝑ nega/
tionē iclusā i hoc relatiuo differēs. Secundo seqꝰ
ꝙ in hac ꝓpōne oīs hō ⁊ quodlibꝫ differens ab oī
hoie ē non hō. iste terminꝰ hoie non distribuitꝰ sed
supponit cōfuse tm̄. Pꝫ q̄r ibi ponuntur duo signa
distributiua cadētia suꝑ ipm quoꝝ quodlibꝫ natū
ē ꝑ se distribuere ipm ⁊ sic manet idistributū. ⁊ est
sensus oīs hō ē ⁊ quodlibꝫ differēs ab aliquo hoie
est nō hō. ⁊ hec est falsa. Quāuis auctor videatur
dicere oppositū tn̄ itentio eius ē ꝙ sit falsa q̄r ipse
nūdū determinauit de istis dictionibꝰ differt ⁊ di
uersum. ideo vtitꝰ ipis ac si non haberēt virtutē
distribuendi. Ex quo ꝯcluditꝰ ꝙ ille nō sūt eedem
ꝓpōnes oīs homo ē ⁊ quodlibꝫ differens ab eo est
nō hō. ⁊ oīs homo est ⁊ quodlibꝫ differens ab om/
ni hoie est non homo. vt patet ex dictis ⁊ sic relin
quitur sophisma verū.

Secundo sciendū est ꝙ secundū sophis/
ma est istud. oīs homo ⁊ aliꝰ hō
sunt. Quod ꝓbatꝰ sic. sortes ⁊ aliꝰ homo sūt. plato
⁊ alius hō sunt ⁊ sic de alijs. ergo oīs hō ⁊ alius hō
sūt. Improbatꝰ sic. h̄ relatiuū alius est relatiuum
diuersitatis. ergo i illo sophismate supponit ꝑ di
uerso ab oī hoie. sed hō alius ab omni hoie non est
hō. q̄r nullus ē talis. ergo sophisma ē falsū. Ad so
phisma respondet auctor ꝙ simpl'r est falsū vt pꝫ
ꝑ iprobationē. Et ad ꝓbationē dicitur ꝙ peccat
dupliciter. Primo modo penes fallaciam figure
dictionis eo ꝙ arguitur a pluribus determinatis
ad vnam determinatam. nam iste terminus alius
homo in qualibet premissaꝝ supponit determina
te ꝑ diuersis. ⁊ in cōsequente habet vnam deter/
minatā suppositionē tm̄. ideo ibi cōmittitur falla/

eā predicta arguēdo a pluribus determinatis ad vnā determinatam. Secūdo peccat penes fallaciā accidētis q2 q̄uis sortes z plato z sic de alijs iferant oēm hoiem p se. non tn̄ sub hac copulatiōe z alius hō sunt. Et hoc declaratur i textu p vnam regulā q̄ talis ē. Quociē scūq3 seqtur aliqd ad aliud siue cōuertibilr siue non si aliqd vni cōueniat ita q2 nō alteri ea pte q̄ differt ab altero vnū nō infert reliquū sicut videbat̄ iferre ea pte qua cōueniūt tūc ē fallacia accidētis sicut hic bene seq̄t. hō ē ergo substātia ē. z si p illud p qō differūt iferatur sic hō est species. ergo substātia ē spēs. est fallacia accidētis. eodē mō dicēt̄ d his q̄ouertibilr se hn̄t

Tertio sciēdū ē q2 tertiū sophisma ē. ois hō est ois hō. Quod pbat̄ sic. sortes est sortes. plato ē plato z sic de alijs: ergo ois homo ē ois hō. Secūdo sic. nulla ppō est verior illa i qua idē pdicatur de seipo. sed sic est in illo sophismate ergo sophisma ver. Improbatur sic. sua cōtradictoria ē vera. s. hec qdam hō nō est ois hō. ergo sophisma ē falsū. Ad sophisma respondet auctor q2 ē simplr falsū. Et ad pbationez dicit q2 ē fallacia accidētis z pcedit ab isufficiēti iductione. qn̄ eni ē inductio idē predicatū dz dici de singularib9 qō pdicatur de toto i quātitate. ideo dz sic dici sortes ē ois hō. plato est ois homo z sic de alijs. ergo ois homo ē ois hō z sic erit sufficiēs iductio sed singulares erūt false. Ad secūdaz pbationem negat̄ q2 idē pdicetur de seipo. imo predicatur hoc totum ois homo de homine sūpto p quolibz supposito z sic in predicta ppositione vniuersali affirmatia predicatur vniuersale vniuersalr sumptū pp̄ter quod omnis ppositio talis est falsa pz p ph̄m in p peryarmenias. Et notāter dr̄ affirmatia q2 pōt eē aliqua negatiua va in qua pdicat̄ vl̄e vlr sumptū vt in illa: nullus hō est ois hō. Sed si subiectū haberet tm̄ vnū suppositū tūc illa propō adhuc posset admitti vt ista. omnis sol est ois sol. ¶ Sz de hoc signo ois z sil'ibus restant soluēde alique difficultates. Prima ē. vtz hoc signū ois vel sibi equalens additū alicui cōplexo ex recto z obliq̄ recto pcedente distribuat tā rectū q̄ obliquū. Ad h̄ rñdetur p duas regulas. ¶ Prima ē. quotiēscūq3 ē aliquod oplexū ex recto z obliquo recto pcedēte obliquū imediate tūc signū vniuersale distribuit tā rectū q̄ obliquū. Ex quo seq̄t̄ q2 hoc sophisma ē falsū z silia. oē indiuiduū alicuius spēi est asinus. quod pz q2 bene sequitur. oē indiuiduum alicui9 spēi est asinus. sortes ē indiuiduū alic9 speciei. ergo sortes est asinus. Scdo seq̄t̄ q2 hec oña nō vz. oē indiuiduū h9 spēi est asinus. ergo oē indiuiduū alic9 spēi est asinus eo q2 arguitur ab iferiori ad superi9 cū distributōe superioris. Ex his silr patet solutio illorum sophismatum quelibz singularis alicuius vniuersalis est vera. quelibet manus alicuius hominis est dextra. sunt autem illa sophismata falsa. Et similiter de illo. omnis asin9 hominis currit supposito q2 asinus hominis currat z quilibet asinus aliorūz hominum quiescat. non enim valet consequentia. omnis asinus sortis currit. ergo omnis asin9 hominis currit. quia homo distribuitur vt patet per regulam. ¶ Secunda regula est. si obliquus precedat rectum in aliqua propositione tunc hoc signum omnis vel sibi equalens distribuit obliquum z non distribuit rectum vt patet in his propositionibus. cuiuslibet hominis asinus currit. si enim hoc totum hominis asin9 distribuat̄ tunc ille sill's bene valet cuiuslibet hominis asin9 currit sortes ē homo. ergo sortis asin9 currit. qō tamē est cōtra philosophum i pmo prior. Ex quo pz q2 tale sophisma ē veruz posito casu q2 qlibet hō habeat duos asinos quoz vnus currat z ali9 nō. Nec valet illa ɔsequētia cuiuslibet hois asin9 currit. brunellus ē asin9 hois. ergo brunellus currit. hoc āt ɔuenit ex eo q2 d pte illius tmini asin9 nō distributi aliqd subsumitur. Ex quo pz q2 casu retento ille nō sūt contrarie cuiuslibet hois asinus currit. z cuiuslibz hois asinus nō currit. nec ille sūt cōtradictorie cuiuslibz hominis asinus currit z alicui9 hois asin9 non currit. hoc patet. q2 oēs ille possūt eē vere eo q2 asinus ibi nō distribuit̄. Est eni i talibus ppōnibus duplex subiectum. qōdā ē subiectū enūciatōis de quo enūciat̄ pdicatū z ex parte illi9 tales ppōnes sūt idefinite. Aliud ē subiectū distributiōis sup quod cadit distributio. z ex pte ei9 ppō est vniuersalis z potest eē maior in sillogismo prime figure z debet semper fieri subsumptio sub illo termino distributo. vt patet i sill'o imperfecto: ¶ Et potest similiter dubitari vtrum hoc signū ois additū toti disiuncto distribuat totū disiūctū vł pte ei9. Posset etiā q̄ri d toto ɔditōato z de toto copl'ato. Sz d his z mltis alijs videbit̄ i sincathegoreumatib9.

Sed cōtra pdicta arguit̄. primo sic. risibile ē dr̄ns ab oi hoie z tn̄ n̄ ē n̄ hō. g̃ scd̄a ps copl'atie i p sophismate ē fl'a z. per ɔn̄s sophisma ē fl'z. ¶ 2° arguit sic. sortes n̄ ē n̄ hō z tn̄ dr̄t ab oi hoie. qō pbat̄ q2 sortes n̄ ē ois hō g̃ ē dr̄ns ab oi hoie. q2 ille sr̄ exponētes illi9 sortes dr̄t ab oi hoie g̃ sophisma ē falsuz. ¶ 3° arguit sic. ois

hō ⁊ hō pictus sūt. sed hō pictus est alius ab homine. ergo oīs hō ⁊ ali⁹ homo sūt. ¶ Quarto arguitur sic. aliquis hō est oīs hō. ⁊ qua rōne est oīs hō eadē rōne oīs homo ē oīs hō. ergo tertium sophisma est verū. añs pꝫ q2 aliquis homo est sortes ⁊ sic de alijs. ergo aliquis hō est oīs homo.

Ad rationes Ad pͥmam dr̄ ꝙ risibile quātū ad significationē ⁊ rōnē ei⁹ formalē est differens ab hoīe. sꝫ nō quātū ad suppositionē q2 eadē sūt ⁊ equalia supposita hoīs ⁊ risibilis ideo risibile non est non hō. ¶ Ad secūdam dr̄ ꝙ lꝫ sortes non sit oīs homo tn̄ nō sequitur ꝙ sit differens ab hoīe. q2 in illa. sortes non est oīs hō. ibi hō non distribuit̄ eo ꝙ negatio p̄cedēs signū remouet ei⁹ distributionē. sꝫ in illa est differens ab oī homine ibi hō distribuitur. ⁊ sic arguit̄ a non distributo ad distributū ⁊ cōmittit̄ fallacia cōsequentis. Utruꝫ aūt hec sit vera. sortes differt ab omni hoīe visū ē p̄us. q2 non ē eadē cū ista. sortes differt ab hoīe. ¶ Ad tertiā dr̄ negādo ꝯn̄aꝫ q2 q̄uis hō pictus sit ali⁹ ab hoīe. tn̄ qn̄ homo ꝑ se ponitur stat ꝓ pͥncipali significato. s. ꝓ viuis. ideo suū relatiuū solū reffert ip̄m ꝓ viuis. ¶ Ad q̄rtā negetur ꝯn̄a q2 ibi cōmittit̄ fallacia figure dictionis arguēdo a plurib⁹ determinatis ad vnā determinatā. iō deberet sic argui. aliq̄s hō ē sortes. ⁊ aliq̄s idē hō ē plato ⁊ sic ᵭ alijs. ḡ aliq̄s hō ē oīs hō.

S Equitur de hoc signo nullus quod significat quādoque vniuersaliter negatiue. vnde significat ideꝫ sicut hoc signum omnis cuꝫ negatione postposita. ⁊ ideo oīs non ⁊ nullus equipollēt. De hoc signo nullus talis datur regula. Quociēscunqꝫ hoc signū nullus adiungitur imediate termino communi confundit ip̄m mobiliter ⁊ distributiue. similiter terminū cōmuneꝫ sibi adiunctū mediate. vt nullus homo est asinus. vnde pōt fieri descensus subiecto sic. ergo sortes non ē asinus nec plato ⁊ sic de alijs. ⁊ etiam sub predicato. Secundū predicta queritur de hoc sophismate. nullus homo est omnis homo. Probatur sic. sortes non est omnis hō. plato non est oīs hō ⁊ sic de alijs. ergo prima est vera. vel sic sua cōtradictoria est falsa. s. ista quidaꝫ homo est oīs homo ergo est vera. Contra ibi predicatur oppositū de opposito. ergo locutio ē falsa. solutio prima est vera. ⁊ ad improbationem respondetur per interemptionem. quia ibi non predicatur oppositum ᵭ opposito sꝫ remouetur omnis homo ab homine sumpto pro quolibet suo supposito. ⁊ hoc est verum.

¶ Circa hūc textum notandum ē pͥmo postq̄ꝫ auctor ᵭterminauit ᵭ hoc signo oīs qδ significat qn̄qꝫ vniuersalr̄ ⁊ affirmatiue. ꝯn̄r determinat de h̄ signo nullus qδ significat qn̄qꝫ vniuersalr̄ ⁊ negatiue. Et pͥmo determinat de eius significatiōe dicens ꝙ nullus significat ideꝫ qδ oīs postposita negatione. Nullus eni ⁊ oīs non totalr̄ idē significāt qδ pꝫ q2 nullus significat idē qδ non vllus. sed nō vllus ⁊ oīs non idē significant ergo ⁊c̄. ¶ Consequēter est notandū ꝙ auctor de hoc signo nullus dat talem regulā. Oīs terminus cōmunis mediate vel imediate sequēs hoc signū nullus cōfundit̄ mobiliter distributiue ⁊ supponit cōfuse ⁊ distributiue. Ex quo sequitur ꝙ pōt fieri ᵭscēsus a parte vtriusqꝫ extremi. vt in ista nullus hō est asinus sequit̄ eni bene nullus homo ē asin⁹. ḡ sortes nō est asinus ⁊ plato nō ē asin⁹ ⁊c̄. Et sub p̄dicato sic fit ᵭscensus. nullus hō est asinus. ergo nullus hō ē brunellus ⁊ fauellus ⁊ sic ᵭ alijs asinis. Ex quo sequit̄ ꝙ tales ꝓpositiones cōuertuntur simplr̄ vt ista nullus hō est asinus cōuertitur in istaꝫ nullus asin⁹ ē hō ⁊ sic ᵭ similib⁹. ¶ Cōsequēt̄ auctor mouet hoc sophisma. nullus hō est oīs homo. Quod probatur sic. sortes non est oīs homo. plato non ē oīs hō ⁊ sic de alijs. ergo nullus hō est oīs hō. Secundo sic cōtraria eius ē falsa. s. hec oīs homo est oīs homo vt p̄us visum est. ergo ip̄a ē vera. Improbatur sic. ibi p̄dicatur oppositū ᵭ opposito ḡ sophisma est falsū. Ad sophisma respōdet auctor dicēs ꝙ est simplr̄ verū. Et ad iprobationeꝫ eius respondetur negando añs. s. ꝙ ibi p̄dicetur oppositum de opposito. sꝫ remouetur hoc p̄dicatū omnis homo ab homine sumpto ꝓ ei⁹ suppositis.

Secundo sciendum ē ꝙ circa predicta sꝫ alique difficultates. Prima est vtrum hoc signum nullus precise idem significet

negatiue qd ois significat affirmatiue. Ad quã dif ficultaté dr pº q boc signũ nullus nõ differt ab hoc si gno ois in significatõe pncipali: nisi in boc q boc signũ ois significat quãdoq vlr affirmatiue. nul/ lus vero quãdoq vniuersaliter negatiue. zº dr q ista duo signa multũ differũt in modo significãdi. qz ois distribuit p masculinis z femininis indiffe réter. sed null' distribuit tm p masculinis. Ex quo sequitur q ois nõ restrigit terminũ quo ad signi ficationé. sed nullus bñ restrigit terminũ cui adiũ gitur in rigore smonis quo ad cõsignificationem Seqtur scdo q iste non zriantur. ois bõ currit. et nullus bõ currit: nec iste zdictoriã. ois bõ currit. z quidã bõ nõ currit. Ex quo pz q de rigore smo nis nõ eqpollent. nullus bõ currit. z ois bõ nõ cur rit: sed cõiter tales ppões recipiũtur vt zrie vel zdictorie vel eqpollentes. Et si hoc signũ null' absol uatur a gñe tũc nõ plus restrigit terminũ cui ad/ iũgitur q boc signũ ois. Uñ absolui a gñe é nõ si gnificare rem suã sub aliquo determinato gñe. z q boc possit fieri pz qz gen' é mod' significãdi acci dẽtalis nois. iõ quodlibz nomẽ a suo gñe absolui põt z sic ppões pus posite ex eis sunt alique zrie z alique zdictorie z alique equipollẽtes. Et boc mõ vtit auctor de istis signis z sibi equalentib' q tum ad oppões z eqpollẽtias. z ita debet dici qlr ista signa absoluuntur a genere.

Tertio sciendũ est q zª difficultas é. vtrũ boc signum nullus vnica ʒtute seu distributione distribuat terminũ cõem tã sequen té mediate q imediate. Pro solõe supponit q q tũs boc signũ nullus sit vnũ sm substãtiã. tñ é du plex sm ʒtuté. qz vt dcm est nullus significat idẽ qd ois nõ. z sic in sua significatione icludit duo si gnificata. s. boc signum ois z bãc negationẽ non. Dr ergo pº q terminus cõis sequẽs boc signũ nul lus mediate vel imediate non sẽper distribuitur vt pz si dicatur. nullus bõ currit z asinus est aial. ibi iste termin' asin' seqtur mediate boc signũ nul lus. tamen non distribuitur. Pz secũdo qz si dica tur. null' bõ est ois bõ. ibi bõ in pdicato ñ distribui tur qz ibi cadũt duo signa se inuicẽ ipediẽtia sup eũdẽ terminũ. Ad hoc eni q termin' cois mediate vel imediate seqẽs boc signũ nullus distribuat p ipm due zditões reqrunt. Prima est. q ille tmi nus ponatur in eadem cathegorica cũ boc signo nullus. ¶ zª est. q boc signum null' nõ ipediat p aliquod aliud distributiuũ. Et sic dr ad difficulta té q nõ eadẽ ʒtute seu distributione boc signum null' distribuit terminũ cõem mediate sequẽtez z imediate sequenté sed duab' rõnib'. distribuit eni terminũ imediate sequẽté inqtũ est signũ vle sed distribuit terminum cõem mediate sequẽté inquãtum é includens negationé. Ex oib' pdcis pz q ista sophismata sunt vera. null' bomo é nullus bomo. nullus bõ est nullũ animal. pmũ eni eqpol let buic. omnis bomo é aliqs bõ. z zm buic ois bõ é quoddã aial. Consequẽter auctor mouet banc difficultatem. in qua mã. s. est ista. nullus bõ é ois bomo. z ista omnis bomo est omnis bomo. Ad hoc rñdent aliqui q sunt in mã ztingenti eo q pole é q non sit nisi vnus bomo z tunc ista eẽt ʒa. ois bõ est ois bomo. z ista falsa. nullus bõ é ois bomo. Dr tñ q est in mã remota. ois bomo est ois bomo eo q predicatũ nullo mõ põt conuenire subo. si eniz non eẽt nisi vnus bomo puta sortes tũc bec eẽt ve ra. sortes est ois bomo cũ ipsa sit necessaria. z iõo ista pma nunq potest esse vera.

Sed contra predcã arguitur pº sic. i bac ppõe. nullus bomo est ois bomo. iste terminus bomo mediate sequitur boc signũ nullus z tamen nõ supponit cõfuse z distri butiue. ergo zc. ¶ Scdo arguitur sic. boc signuz nullus est signũ vle ergo est dispõ subiecti z nõ p dicati z sic ñ põt distribuere terminũ a parte post positum. ¶ 3º arguitur sic. bene seqt. nullus bõ é ois bomo. ergo nullus bomo est sortes. sed zñs é falsũ. ergo z añs. zña pz qz arguitur a toto in qti tate ad suã parté. ¶ 4º arguitur sic. conuertens sophismatis est falsa. scilicet aliquis bomo non é bomo. ergo sophisma est falsum.

Ad rationes Ad primã dicitur q iste t minus bomo a parte pdi cati positus non distribuitur ab boc signo nullus. eo q impedit per boc signũ ois cui imediate addi tur. ¶ Ad secũdam dicitur q signũ vle semper est dispositio subiecti inqtum est subm. sed inq/ tum importat negationẽ bene potest agere in p dicatum. qũuis boc non babeat rõne signi. ¶ Ad tertiã dr q ibi non arguitur per locũ a toto in q titate. quãdo eni preponit negatio buic signo ois non amplius babet rõnem totius in quantitate. ¶ Ad quartam dicitur q illa dz sic conuerti per accñs. nullus bomo est omnis bomo. ergo aliqd quod est omnis bõ non est bomo. z illa est vera et sua cõuertens silr est ista. nibil qd est ois bõ é bõ.

g Equit de boc signo nibil qd significat idem quod nullus: sed includit in se tminum reci

piētē suā distributionē q2 nihil ē signū vniuersale cū negatione ⁊ res est tmi-nus recipiēs eius distributionē. Secūdum p̄dcā querit̄ de hoc sophismate. nihil vidēs est aliquid vidēs. Probat̄ sic. nō hāc rē vidēs ē aliqd vidēs. q2 nō vidēs sorte est vidēs platonē. nō illā rē vidēs est aliquid vidēs ⁊ sic de alijs. ergo nihil videns ē aliquid vidēs. ǧ p2ia ē vera. Cōtra. ibi p2edicat̄ oppositū de opposito. ǧ locutio est falsa. Quidam distiguūt. nihil vidēs ē aliquid vidēs. eo q̧ hec dictio nihil pōt esse accusatiui casus. ⁊ ē sēsus. nullā rē vidēs ē aliqd vidēs. vel pōt eē noīatiui casus. ⁊ ē sē-sus. nulla res vidēs est aliquid videns ⁊ fm hoc ponūt āphibologiā ex parte casus. sed hoc nō soluit. q2 in vtroq3 sē-su est falsa. Sed alij distiguunt hāc ite-ru3 nihil vidēs. eo q̧ negatio in hoc t̄mino nihil pōt negare p̄ticipium p2io positum. ⁊ est sēsus. nullā rē vidēs est aliqd vidēs ⁊ sic ē diuisa. vel pōt negare hoc verbū est. ⁊ tūc est sēsus. q̄libet rē vidēs nō est aliquid vidēs ⁊ sic ē cōposita. sed hoc non soluit q2 in vtroq3 sēsu est falsa cum opposita ponant̄ circa idē. Sol'o. dicēdū ē q̧ prima simpl'r ē falsa ⁊ p̄batio peccat p̄tra fallaciā figure dictōis a plurib9 determinatis ad vnam determinata3 h9 termini vidēs. q2 in p̄missis habet suppōem determinatā. ⁊ in p̄clōne sil'r. vel peccat fz fallaciam accn̄tis. q2 q̄uis videre cōicat̄ oib9 fz se nō tn̄ fm q̧ vniūt̄ in hoc toto nihil vidēs. Vn̄ totū accidit p̄ti ⁊ eē vidēs aliqd assignat̄ incē vtriq3. Sciēdū ē q̧ oēs p̄misse sūt duplices q2 negatio pōt determiare verbū vel p̄ticipiū vt dictū est p2i9. vn̄ antiqui posuerūt p̄mis-sas eē duplices pp̄ talē regulā quā dabāt. quotiēscūq3 negatio ⁊ distributio icludūt̄ i vno termio ad quodcūq3 refert̄ vnū ad idē refert̄ ⁊ reliquū. vnde cū distributio posita i obliquo n̄ possit i p̄dcā orōne attigere verbū ita neq3 negatio. Itē idē ē iudiciū de istis sophis-matibus. nullum caput hn̄s ē aliqd caput habēs. a nullo hoie differens ē. ab aliquo homine differens est ⁊c̄.

Circa hūc textū notandum ē p̄ q̧ p̄nr auctor d̄terminat de hoc signo nihil qđ in significatōe ei9 includit h̄ signū null9. Et p̄ ōndit ei9 significationem dicēs q̧ h̄ signū nihil includit hoc signū null9 cum termio suscipiēte ei9 distributionē: nihil enī v3 tm̄ sicut nulla res vl' nullū ens. ⁊ sic includit in se sig^m distributiuū ⁊ terminū sue distributionis. Ex q̊ satis p3 q̧ hoc signum nihil icludit tria in se. p̄^m ē distributio per quod conuenit cū hoc signo ois. 2^m ē negatio per quod p̄uenit cū hoc signo null9. ⁊ differt ab hoc signo ois. 3^m ē terminus sue distributionis per quod differt ab vtroq3. Ex q̊ satis p3 q̧ h̄ signū nihil includit hoc sigum null9. ⁊ iō sicut null9 h3 virtute3 distribuendi terminum tā mediate q̄3 immediate sequentem. ita hoc signum nihil. Ex quo est aduertendum q̧ si hoc signum nihil resoluatur in signum vniuersale ⁊ negationem. tūc signum vniuersale debet addi termino incluso in hoc signo nihil. vt hec propositio. nihil est homo. debet sic resolui in hāc. nulla res est homo. similiter hec. nihil est chimera. debet resolui in istam. nulla res est chimera. Et ad maiorem notitiam predi-ctorum habendam auctor mouet hoc sophisma inquirendo de veritate vel falsitate huius propositionis. nihil videns est aliquid videns. Quod probatur sic. non hanc rem videns est aliquid videns. quia non videns sortem est videns platonē ⁊ sic de alijs. ergo nullam rem videns est aliquid videns. Improbatur sic. ibi predicatur oppositu3 de opposito. Nam aliquid videns predicatur de eo quod est nihil vidēs. ergo sequitur q̧ sophisma est falsum. Pro solutione huius sophismatis auctor recitat triplicem solutionem. Quaru3 prima est quorumdam antiquorum dicentium ipsum esse multiplex secundum amphibologiam eo q̧ hec dictō nihil pōt eē accusatiui casus ⁊ tūc sensus eius est. nullam rem videns est aliquid

vidēs. Uel pōt e ē nominatiui casus ⁊ tūc sensus ē. nulla res vidēs ē aliqd vidēs. Sʒ hec distictio ñ soluit sophisma. q2 ipm in vtroqʒ sensu est falsum ¶ Secūda solutio ē alioꝝ antiquoꝝ dicentium sophisma eē distiguēdū penes cōpositionē vel diuisionē. eo ꝙ negatio iclusa in h signo nihil pōt cadere supra verbū vel supra pticipiū. si cadat sup verbū tūc sensus eius est quālibʒ rē videns non ē aliquid vidēs. Si vo cadat supra pticipiū tūc sēsus eius est quamlibet rem nō videns est aliqd vidēs. sʒ adhuc isti ñ soluūt. q2 vterqʒ sēsus ē falsus.

Secundo sciēdū ē ꝙ auctor aliter soluit pdictū sophisma dicēs ꝙ ē simpliciter falsū. eo ꝙ ē ppositio idefinita equiualēs huic. nullā reʒ vidēs ē aliqd vidēs. qd ē fasuʒ. Et ad pbationē respōdet primo ꝙ i ea cōmittit falla cia figure dictiōis arguendo a pluribꝰ determinatis ad vnā determinatā. eo ꝙ i pmissis hoc pticipium videns habet plures suppositiōes determinatas respectu singularium huius termini nihil ⁊ in cōsequente nō hʒ nisi vnā respectu totiꝰ. Uñ ꝟm intentionē auctoris argumentū equalet huic. videns non hanc rem est aliqd vidēs ⁊ videns non hāc reʒ ē aliqd videns ⁊ sic de alijs. ergo nō vidēs est aliquid vidēs. Secūdo soluit auctor idem sophisma dicēs ꝙ ibi ē fallacia accidētis. q2 aliqd vidēs stare potest cū premissis quia sūt particulares ꝟm se ⁊ non ꝟm ꝙ vniūtur in isto toto nihil vidēs. ideo illud distributuʒ accidit partibꝰ. ⁊ sic aliquid videre assignat vtriqʒ iesse. ergo ⁊c. ¶ Tertio auctor recitat vnam solutionem antiquoꝝ dicentium premissas esse duplices ⁊ non cōclusionē hec enim pmissa non hanc rem vidēs est aliquid vidēs ē duplex eo ꝙ negatio pōt ferri supra vbū tm̄ ⁊ sic ē falsa ⁊ negatiua ⁊ sēsus eiꝰ ē ꝙ videns hāc rē ñ ē aliqd videns. Uel negatio pōt ferri ad pticipiū ⁊ tūc ē affirmatiua ⁊ sēsus ē rē nō vidēs ē aliqd vidēs: ⁊ eodē mō dicēdū ē ꝺ alijs pmissis Si aūt capiant pmisse i p sensu ꝯsequentia ñ valet eo ꝙ arguit ex negatiuis ad affirmatiuaʒ. mō ex negatia nō sequtur affirmatiua. Silr nō sequtur i scdo eo ꝙ arguit a pl'ibus determinatis ad vnaʒ determinatā. ¶ Et si qrat qre oportet distiguere premissas ⁊ nō coclusionē. Ad hoc rñdetur ꝙ cā ē q2 i ꝯclusione negatio ⁊ distributio icluduntur i eodē. sʒ distributio iclusa i hoc signo nihil nō pōt attigere pdicatū ergo nec negatio iclusa i eodem obliquo. ꝯñtia patet per regulā ātiquoꝝ q̄ talis ē. quādocūqʒ negatio ⁊ distributio icludunt i eadeʒ dictione tūc ad quodcūqʒ refert vnū ad idē refertur ⁊ reliquū. In pmissis aūt nō ē aliq̄ distributio sed negatio tātū ideo premisse sunt distinguende ⁊ non conclusio.

Tertio Sciēdū ē ꝙ ex pdictis oriūtur aliq̄ difficultates. ¶ Prima est vtrum hoc signū nihil distribuat tā ꝉminū seqntē mediate q̄ꝫ terminū in eo icluſuʒ. Ad hoc rñdetur ꝙ oīs ppō i cuius subiecto ponit hoc signū nihil ē distinguēda eo ꝙ negatio iclusa i eo pōt eē negans vel ifinitās. Si sit negās facit ppōnē vleʒ ⁊ distribuit tā mediate q̄ꝫ imediate sequētē. Si vo talis negatio sit ifinitās tūc facit propōeʒ idefinitā. ⁊ solū distribuit terminū i eo iclusū. Et p hoc pʒ solo hꝰ sophismatis. nihil ⁊ chimera sūt frēs. Uñ si tal' negatio iclusa sit negans tūc sophisma ē veꝝ. ⁊ ē sēsus nulla res ⁊ chimera sūt frēs ⁊ eiꝰ ꝯdictoria ē falsa. s. ista aliq̄ res ⁊ chimera st fratres. Si vo negatio sit ifinitās. tūc sophisma est falsū. ⁊ ē vna idefinita cꝰ sēsus ē. nō ens ⁊ chimera sūt fratres quod ē falsū. Et eodē mō diceret de ista. nihil ⁊ chimera sūt sorores. ⁊ de istis. nihil ⁊ chimera sūt filij eorūdeʒ parentum. nihil ⁊ chimera sūt fratres carmelite. ¶ 2ᵃ difficltas ē. vtꝝ hoc sophisma sit veꝝ. ex nihilo nihil fit. Ad hoc breuiter potest dici ꝙ ipʒ ꝺ rigore ꝟmonis ē falsū q2 eqpollet huic ppōni. ex q̄libʒ aliqd fit. qd est falsū. Et si qs dicat ꝙ phs illā ppōnem ponit in p physicoꝝ. Ad hoc breuiter rñdetur ꝙ p illā phs intelligit vnā aliā. s. istā. nihil fit ex nihilo. vel istā. oē quod fit ex aliquo subo psupposito fit. ⁊ iste ppōes sūt ve naturaliter loqndo.

Sed contra pdcā arguitur primo sic. h signū nihil significat quandoqʒ vlr ⁊ etiā significat terminū suscipiētē eius distributionē vt pʒ in textu. g ē dictio eqnoca. sed ꝯñs est falsū. g ⁊ añs. ¶ Scđo arguitur sic. nullū signū distributiuū pōt eē subm enūciatiōis. sʒ nihil pōt subijci in orōne tāq̄ꝫ illud de quo enūciat. g nō ē signū distributiuū. ¶ Tertio arguitur sic dormiēs ē nihil vidēs. ⁊ tñ ē aliqd vidēs. q2 nō est cecꝰ. ergo sophisma ē veꝝ. ¶ Quarto arguit sic. dicēdo. nullus hō currit. distributio hꝰ signi nullꝰ cadit ꝯ subm ⁊ tñ negatio non fert ad subm. ergo regula non est vera i qua dr ꝙ qñ distributō ⁊ negatio includuntur in eodem termio ad qōcunqꝫ fertur vnum ad idem fertur ⁊ reliquum.

Ad rōnes Ad pmā negeꝯñā q2 ñ sigt illa diuersis rōibꝰ quod regritur ad equocatōeʒ. ¶ Ad 2ᵃᵐ dr ꝙ h signū nihil icludit ꝉminū sue distributōis rōe cuiꝰ pōt subijci i enūciatione. non ātinquātum est signum distributiuuʒ

¶ Ad tertiam dr̃ ꝙ si non videns neget habitum bene sequitur ẽ cecus ergo non est videns. aliqd. sed si neget actum vidẽdi tm̃ tũc nõ sequitur non ẽ cecus ergo ẽ aliqd vidẽs. q2 illo mõ nõ opponũtur p̃uatiue vidẽs ⁊ cecus. ¶ Ad quartã dr̃ ꝙ in signis negatiuis distributio venit rõne negatiõis iõ ad quodcũq3 fert̃ distributio fertur etiã negatio ⁊ ideo q̃uis in illa ꝓpõne nullus hõ ⁊c̃. non neget subm̃ s̃m se. negat tñ aliquid de subo ꝓ quolibet eius supposito distributo. ⁊ hoc sufficit.

s Equit̃ de signis distributiuis duoꝝ. ⁊ talia sũt neuter ⁊ vterq3. ⁊ differunt a p̃dictis q2 ois nullus ⁊ similia distribuũt ꝓ oĩbus indiuiduis termini cõmunis. s3 vterq3 ⁊ neuter distribuũt solũ ꝓ duobus ꝑ demõstrationẽ. vt vterq3 istorum neuter istorũ. Secũdũ predicta querit̃ d̃ hoc sophismate. ab vtroq3 istorũ enũciatũ ẽ verum posito ꝙ sortes dicat deũ esse. plato vero dicat hoiẽ3 eẽ aĩal. ⁊ ambo dicãt simul hoiẽ3 eẽ asinum. ⁊ illi duo demõstrantur ꝑ hoc ꝓnomen istorum Probatio. a sorte enũciatu3 est veru3. a platone enũciatũ ẽ verũ. g̃ ab vtroq3 istorũ enunciatum ẽ verum. Cõtra. ab vtroq3 enũciatũ est verũ. sed nihil enũciatũ est ab vtroq3 istorum nisi hoiem eẽ asinu3. g̃ hoiem esse asinu3 est veru3 qđ est falsũ. Solutio. prima est vera ⁊ ꝓbatio peccat s̃m fallaciã accidẽtis. sic habet̃ ab aristotele hec propositio põitur eẽ vera. oiu3 cõtrariorũ eadẽ est disciplina. ⁊ tñ nulla pticularis disciplina est oiu3 cõtrariorũ sed disciplina cõmuniter sũpta. vnde hic est fallacia accidẽtis. oiu3 cõtrarioru3 eadẽ est disciplina s3 nulla ẽ disciplina nisi hec vl' illa ⁊ sic de alijs. g̃ oiu3 cõtrariorum hec eade3 ẽ disciplina vel ista qđ falsũ est. sil'r hic hõ est spẽs. ⁊ nullus hõ ẽ nisi sortes vl' plato ⁊ sic de alijs. g̃ sortes est spẽs vl' plato ⁊ sic de alijs. ⁊ sic est fallacia accidentis ĩ proposito q2 hec dictio enunciatũ ẽ. ⁊ hec dictio verũ tenet̃ pro ipo ĩ cõmuni. ⁊ sic ab vtroq3 istoru3 enũciatum ẽ veru3. vñ enunciatu3 non tenet̃ ꝓ pticulari enunciato ab vtroq3. vnde pticulare enunciatũ ab vtroq3 accidit enũciato ĩ cõmuni. sicut pticulare ĩferius accidit suo superiori. ⁊ veꝝ assignat̃ vtriq3 ĩesse. ⁊ appellat̃ superius hic oẽ qđ ẽ maius siue sit eẽntiale siue accidẽtale. Quidã tñ dicũt ꝙ pria ẽ simpliciť falsa. ⁊ dicũt ꝙ enũciatũ accipit̃ pro pticulari enũciato ab vtroq3. ⁊ sil'r verũ pro pticulari. ⁊ ꝓbatio peccat s̃m fallaciã figure dictionis a pluribus determinatis ad vnã determinatã huius termini enũciatũ ⁊ hui⁹ termini verũ. sed prima solutio melior ẽ ⁊ subtilior.

¶ Circa hũc textũ notandũ est p̃mo ꝙ postq̃ auctor determiauit de signis distributiuis plurium ꝯñr determinat de signis distributiuis duorũ tm̃ Que in hoc cõueniũt q2 distribuũt ꝓ ptibus subiectiuis. S3 in hoc differũt q2 disiunctiua pluriu3 distribuũt terminũ cõmunẽ ꝓ quolib3 suo supposito. alia ỽo distribuũt ꝓ duob⁹. Sunt aũt duplicia signa distributiua duoꝝ. nã quoddam est affirmatiuũ vt vterq3. alterũ est negatiuu3 vt neuter Et circa ista signa distributiua duoru3 mouet auctor hoc sophisma. Ab vtroq3 istoꝝ enũciatũ ẽ verũ. posito casu ꝙ sortes dicat deum eẽ. ⁊ plato dicat hoiẽ3 eẽ aĩal. ⁊ ãbo dicãt simul hoiẽ3 eẽ asinũ. Tũc ꝓbatur sophisma a sorte enũciatũ ẽ veꝝ ⁊ a platone enũciatũ ẽ veꝝ. ergo ab vtroq3 istoꝝ enũciatũ est veꝝ. Jmprobat̃ sic. ab vtroq3 istoꝝ enunciatũ ẽ veꝝ. sed hoiẽ3 eẽ asinũ ẽ enũciatũ ab vtroq3 istoꝝ. ergo hoiẽ3 eẽ asinũ ẽ veꝝ. ꝯclusio est falsa ergo aliq̃ p̃missaꝝ. non minor ergo maior. Vñ auctor soluẽdo p̃dictũ sophisma dicit ip̃m eẽ simpl'r veꝝ eo ꝙ ẽ vna ꝓpõ vl'is affirmatiua cui⁹ ꝯdictoria ẽ ista. ab altero istoꝝ nullũ enũciatũ ẽ veꝝ. ⁊ ñ ista ab altero istoꝝ enũciatũ ñ ẽ veꝝ. Hz eni sic resolui sophisma. vterq3 istorum est a quo enunciatum est verum. ergo aliquis a quo enunciatum est verum est alter istorum. ⁊ sic probatio sophis-

matis bene valet. Et improbatio eius peccat pe nes fallaciaȝ accidentis eo ꝙ in sophismate enū ciatū stat pro enūciato in cōi ⁊ nō ꝓ enūciato in ꝑ ticulari: ideo est fallacia accn̄tis vt pȝ in textu. vn̄ sicut in hac ꝓpōe oīum ꝺ̄riorum eadē est disciplīa locutio redditur vera non ꝓ ista disciplina vel illa pticulari. qꝛ nulla particularis disciplina est oīuȝ ꝺ̄rioꝝ. sed redditur vera pro disciplina in cōi: ⁊ sic disciplina ibi supponit simpl'r. ita est sil'r cum dici tur ab vtroqȝ istoꝝ enūciatū est verū. enūciatum stat ꝓ enūciato in cōi ⁊ nō ꝓ enūciato in pticulari ab vtroqȝ istoꝝ. vnde esse veꝝ attribuit enūciato ab vtroqȝ istoꝝ in cōi: ⁊ particulare enūciatum ab ambobus accidit tali enūciato in cōi. ideo cōmitti tur fallacia accidentis.

Secundo sciēdū est ꝙ alij dicūt illud sophisma esse simpl'r falsum. ⁊ di cūt ꝙ enūciatū stat determinate pro particulari enūciato ab vtroqȝ: ⁊ ideo in ꝓbatione eius est fal lacia figure dictionis arguendo a pluribꝰ determia tis ad vnā determinatam ex pte huiusꝰ termī enū ciatū ⁊ ēt hꝰ termini verū. Sed vt habetur in tex tu prima solutio est melior ⁊ subtilior scd̄a. Ideo dicēdū est ꝙ ly enūciatū hȝ suppōnem determia tam in p̄missis ⁊ in conclusiōe suppōnē simplicēȝ: nō tn̄ sic ꝙ nullo mō ꝓ inferiori supponat sȝ qꝛ nō stat ꝓ inferiori determinato. reddit eni locutōem veram pro enūciato in cōi ⁊ nō ꝓ pticulari ⁊ sic ꝓ batio tȝ. Al'r tamen posset facil'r r̄nderi ad iꝓba tionē dicendo ꝙ in ista est fallacia figure dictiōis arguēdo a suppōe simplici ad personalē distribu tiuā eo ꝙ in ista ab vtroqȝ istoꝝ enunciatū est veꝝ ibi enūciatū supponit simpl'r vt dictū ē. sed i mio re cū dr̄ nihil quod enūciatū est ab vtroqȝ istoruȝ est hoiem eē asinū. ibi enūciatū supponit confuse ⁊ distributiue. Alij vo dicunt ꝙ iꝓbatio peccat pene fallaciā cōsequētis arguēdo a suppositione cōfusa tn̄ ad suppōnem cōfusā ⁊ distributiuā. Te nēdo tn̄ primā opinionē r̄ndetur ꝙ non est incōue niens arguere a suppositione psonali ad simplicē qn̄ terminꝰ supponit simpl'r penes secūdū gradū suppositionis simplicis sicut pȝ in sophismate.

Tertio sciendū ē ꝙ circa predicta incidunt alique difficultates. Prima est. vtꝝ hoc signum vterqȝ possit addi cuilibȝ termino cō muni. Ad quam dr̄ ꝙ si addat̄ termino cōmuni si ne ꝓnomine demōstratiuo locutio est impropria de virtute sermonis. q̄uis de bonitate intelligen tis talis locutio possit generare bonum sensū. Est eni hec impropria vterqȝ homo currit. Secundo dr̄ ꝙ hoc signum vterqȝ reqrit ꝙ suo distribuibili addatur pronomē demōstratiuū demōstrans tm̄ duo vel tria. ⁊ tunc locutio erit ꝓpria vt dicendo vterqȝ istoꝝ currit. vterqȝ illoꝝ ābulat. ¶ 2ᵃ dif cultas est. vtꝝ ad h' ꝙ ꝓpō d' h' signo vterqȝ sit va requiratur ꝙ p̄dicatū diuisim insit cuilibȝ ꝓ quo subȝ distribuitur. Pro solutione duo supponunt. Primū ē. ꝙ hoc ꝓnomen istud pōt teneri dupl'r. Unoꝰ diuisiue. Alio mō collectiue. Dicitur auteȝ diuisiue teneri qn̄ ꝓpō i qua ponit̄ equiualet vni copulatiue vt hec isti currūt equalet huic iste cur rit. ⁊ iste currit. sȝ dr̄ teneri collectie qn̄ ꝓpō i qua ponit̄ equalȝ vni cathegorice d' copulato extremo vt hec isti sūt duo equiualet enim isti ꝓpōni iste ⁊ iste sūt duo. Secundum qd̄ supponitur ē ꝙ a pro positione i qua ponitur hoc signū vterqȝ ad ꝓposi tionē in qua ponitur istud pronomen iste diuisiue sūptū loco eius ⁊ ecōtra subiectis sūptis ꝓ eisdeȝ tunc est bona ꝯn̄tia vt bene sequtur vterqȝ istorum currit. ergo isti duo currūt ⁊ ecōtra. Quibus sup positis r̄ndetur ꝙ ad hoc ꝙ ꝓpō v'lis affirmatia d' hoc signo vterqȝ sit va reqritur ꝙ p̄dicatum insit diuisiȝ cuilibet ꝓ quo subm̄ distribuit̄. Ex quo pȝ ꝙ hoc sophisma ē falsū vterqȝ istoꝝ scit totā aris metică demōstratis̄ sorte ⁊ platone ⁊ etiā posito ꝙ sortes sciat sex conclusiones ⁊ plato alias sex ⁊ ꝙ nō sint plures cōclusiones i arismetica neqȝ sit ali quis aliꝰ qui sciat aliqd de arismetica. Un̄ manife ste patȝ ꝙ si accipiat̄ isti collectiue sic dicendo ābo bus demōstratis isti sciunt totā arismaticā nō va le ꝯsequētia. ergo vterqȝ istoꝝ scit totaȝ arismeti cā. Et eodē modo diceret̄ de isto sophismate vter qȝ istoꝝ scit septē artes liberales demōstratis sor te ⁊ platone ⁊ casu posito sortes sciat quattuor tā tum ⁊ alter puta plato sciat tres.

Sed cōtra p̄dicta arguit̄. Primo sic. vter qȝ ꝯponit̄ de vter ⁊ qȝ. sed non hȝ virtutē distribuēdi ab aliquo illoꝝ. ergo nō est signū distributiuū. ⁊ sil'r pōt argui d' neuter ¶ 2ᵒ arguit̄ sic. oē signuȝ v'le facit ꝓpositionem vniuer salem. sed vterqȝ non facit propōnem vniuersalē ergo ⁊c. minor patet qꝛ ista vterqȝ istoꝝ currit est singl'aris sicut ista isti hoīes currūt. pȝ qꝛ in vtraqȝ ponit̄ ꝓnomē demōstratiuū cum termino ꝯmuni. ¶ 3ᵒ arguit̄ sic. ab vtroqȝ istoꝝ enūciatū est veꝝ. ergo enūciatū ab vtroqȝ istoꝝ ē verum. cōsequēs est falsuȝ. ergo ⁊ an̄s. ꝯn̄a pȝ quia nomina ⁊ verba trāsposita idem significāt. ¶ 4ᵒ arguit̄ sic. bn̄ seq tur ab vtroqȝ istoꝝ enūciatū ē veꝝ. gᵒ veꝝ enūcia tū ē ab vtroqȝ istoꝝ ꝑ ꝯuersionē simplicē. ꝯn̄s ē fl'ȝ

eo q̄ nullum verū est enunciatum ab vtroq̄ isto rum. ergo sophisma est falsum.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ q̄ vterq̄ nō h̄z virtutem distribuendi terminū ab aliquo istoꝝ diuisi͂ acceptoꝝ. s͂ a du ob⁹ simul sūptis. q̄ꝛ hoc signū vterq̄ tm̄ valet sic vn⁹ ꝛ vnus. ꝛ copulatio addita d͂z cōiungere iter plura ꝛ sic dat intelligere q̄ sit vn⁹ ꝛ vn⁹ vl̄ dat i telligere q̄ sit vn⁹ ꝛ alter. ¶ Ad secūdā dr̄ q̄ vt q̄ reddit ppōnē vl̄em: vñ in ista vterq̄ istoꝝ cur rit non solū iportatur demōstratio sed cū h̄ distri butio p̄ vtroq̄ demōstratoꝝ q̄d non fit in ista isti hoīes currūt sed nō ē simile. ¶ Ad tertiā dr̄ negā do ɔñam q̄ꝛ cōmittit̄ fallacia figure dictiōis eo q̄ i p̄ma enūciatū supponit simplr̄ ꝛ i secunda deter minate. Et l͂z noīa ꝛ verba transposita idē signifi cēt de significato p̄ncipali nō tm̄ eodē modo sup ponūt i vtraq̄. ¶ Ad quartā dr̄ silr̄ q̄ negat̄ ɔña q̄ꝛ i p̄ma veꝝ supponit simplr̄. i secūda ꝟo deter minate. nec ibi est bona conuersio vt prius patuit

s

Equit̄ de hoc signo neuter q̄d significat idē q̄d vterq̄ cū ne gatiōe sibi p̄posita. vnde sicut nullus de se h̄z distributiōē ꝛ negatio nē silr̄ ꝛ neuter. s͂ neuter ē distributiuū duoꝝ tm̄. Itē q̄rit̄ de hoc sophismate neutrū oculū habendo tu potes videre Probatio. dextrū oculū habendo tu potes videre. sinistrū oculū non haben do tu potes vidē. ergo p̄ria ē vera. Cōtra neutꝝ oculū h̄ndo tu potes videre. ergo si neutꝝ oculū habes vl̄ dū neutrū oculū habes tu potes vidē q̄d falsū ē. ɔña p͂z q̄ꝛ gerūdia t̄minata i o. h̄nt resolui p̄ dū p̄ si vl̄ p̄ q̄ꝛ. s͂ vtroq̄ mō ē falsa. ergo p̄ria ē falsa. Solutio. p̄ria ē falsa ꝛ ꝓbatio peccat s͂z fallaciā accidētis q̄ꝛ posse vi dere cōuenit ptib⁹ s͂z se. s. ꝓut sūt diuise s͂ nō ɔuenit eis ꝓut sūt vnite i suo toto vñ hoc p͂z p̄ primā regulā cū ad ptes seq̄t̄ totū. vt potestas vidēdi ɔuenit ptibus ꝛ non toti. ideo si partes inferantur de toto ibi est fallacia accidētis ꝛc̄.

¶ Circa hūc textū notandum est p̄mo q̄ ɔñr au ctoꝛ mouet vnū sophisma circa hoc signū neuter ꝛ est tale. Neutrum oculū habendo tu potes vide re. q̄d sic ꝓbatur. dextrum oculū nō habendo tu potes videre ꝛ sinistrū oculū nō habēdo tu potes videre ꝛ non sūt plures oculi. ergo neutrū oculū habendo tu potes videre. Improbat̄ sic. bene seq tur neutrū oculū habēdo tu potes videre. ergo dum neutrū oculū habes tu potes videre. vel si neutꝝ oculū habes tu potes videre. vl̄ q̄ꝛ neutrū oculū habes tu potes videre. ɔñs ē falsū ergo ꝛ añs q̄d est sopisma. tenet ɔña q̄ꝛ gerundia termiata in do habēt resolui p̄ si p̄ dum vel p̄ quia. ¶ Ad hoc so phisma respondet auctoꝛ dicēs. q̄ ē simplr̄ falsū. Et ad ꝓbationē ei⁹ dicit q̄ peccat penes fallaciā accidentis eo q̄ posse videre attribuitur i antece dente ptibus diuisim sumptis secūdū q̄ disconue niūt a toto. i ɔsequente vero attribuitur toti earū ptium. vñ ptes diuisim ꝛ suū totū nō sunt penitus idē. imo aliquid cōuenit ptibus ꝓut diuise sūt q̄d nō cōuenit eis ꝓut sunt vnite in eo. vt p͂z q̄ꝛ posse videre stat cū hoc q̄d est non habere sinistrū ocu lū ea rōne qua ista diuisim sumpta differunt ab illo toto. s. ab eo q̄ ē neutrū oculū h̄ndo. ideo cū ifer tur q̄ posse vidē stat cū illo toto cū q̄ stare nō pōt nō val͂z ɔña. ꝛ sic p͂z q̄ posse vidē ē attributū. dextrū vl̄ sinistꝝ ē res subiecta neutrū oculū ē accusati uus q̄d pti cōuenit ꝛ ptī differt ab illis ptib⁹.

Secundo sciendum ē q̄ circa signa distri butiua duoꝝ sūt tres difficulta tes. Prima est vtrū i probatione sopismatis p̄di cti sit bona ɔña. Ad quam dicūt aliq̄ q̄ nō eo q̄ est fallacia figure dictionis arguendo a plurib⁹ d͂ter minatis ad vnā determinatā. q̄ꝛ illō gerūdiuū ha bēdo in antecedente h͂z plures suppositōes deter minatas ꝛ in cōsequente h͂z vnam tm̄. Sed hec so lutio improbatur q̄ꝛ hoc gerundiuū habendo h͂z eandem suppositionē sicut hoc participiū habēs in eo inclusū. sed si resolueretur in participiū dicē do tu neutrū oculum habens potes videre: istud pticipium habēs supponeret discrete. ergo istud gerundiuū habendo supponit eodē modo ꝛ non determiate. ꝛ sic male dr̄ q̄ in ꝓbatione arguit̄ a pluribus d͂terminatis ad vnā determinatam. mi noꝛ p͂z q̄ꝛ hoc participium habens ē terminus ad iectiuus cōstructus cū termino discreto supponē te discrete. ergo h͂z eandē suppositionē. Secūdo sic. i hoc antecedēte additur h̄ ꝓnomē tu q̄d facit istud pticipiū habens semp teneri ꝓ eodē suppo sito. ergo q̄uis h̄ pticipiū habens supponeret det minate. tm̄ nō argueretur a plurib⁹ determinatis

ad vnam determinataꝫ. tenet consequentia qꝛ sẽper verificaretur pro eodem ꝛ nũquã ꝑ diuersis.

Tertio Sciendũ est ꝙ scđa difficultas est vtrũ aliq̃ ꝓpõ sit vera in qua ponit̃ hoc signũ vterqꝫ i recto a pte p̃dicati. Ad quã rñ/detur ꝙ q̃uis aliq̃ ꝓpositio i qua ponit̃ hoc signũ oĩs a pte p̃dicati possit eẽ vera si t̃minus cõis cui addit̃ nõ habeat nisi vnũ suppositũ tamẽ ista i qua ponitur vterqꝫ i recto a pte p̃dicati nunq̃ põt eẽ vera. Et rõ ẽ qꝛ p talẽ ꝓpõnẽ semper significatur ꝙ vnũ sit duo. sed hoc ẽ falsũ ergo ꝛc̃. maioꝛ pꝫ. qꝛ i istis ꝓpõnib⁹ vterq̃ istoꝝ est vterqꝫ istoꝝ. signifi cat̃ ꝙ iste ẽ vterqꝫ istoꝝ. ꝛ sic vnum eẽt duo qđ est icõueniens. Et ꝙ ista sit falsa pꝫ. q̃a ꝯtraria ei⁹ est vera scꝫ hec. neuter istoꝝ ẽ vterqꝫ istoꝝ. ꝛ etiaꝫ ei⁹ ꝯtradictoria. s. hec alt̃ istoꝝ nõ ẽ vterqꝫ istoꝝ. Et si quis arguat sic. bene seq̃t̃ iste istoꝝ ẽ iste istorum ꝛ iste istoꝝ ẽ iste istorum. ergo vterqꝫ istoꝝ ẽ vterqꝫ istoꝝ. Ad hoc rñdetur negãdo ꝯñtiã qꝛ ibi cõmit/titur fallacia ꝯñtis eo ꝙ nõ bñ iducit̃. debet enĩ in iducẽtibus ꝛ i toto i q̃titate seu i iducta manere idẽ p̃dicatuꝫ. Debꝫ enĩ sic iduci. iste istoꝝ ẽ vterqꝫ istoꝝ ꝛ iste istoꝝ ẽ vterqꝫ istoꝝ. ergo vterqꝫ istoꝝ ẽ vterqꝫ istoꝝ. ꝛ sic ꝯñtia ẽ bona. sꝫ sicut ꝯñs ẽ f̃lm ita ꝛ añs qꝛ singulares sũt false. ¶ Tertia diffi/cultas ẽ de veritate hui⁹ sophismatis vterqꝫ isto/rum ẽ hõ vel asin⁹ demõstratis sorte ꝛ brunello. Ad hoc sophisma breuiter rñdet̃ ꝙ ẽ distiguẽdũ penes ꝯpositionẽ vel diuisionem eo ꝙ ꝓpõ seu so phisma põt eẽ ꝓpõ cathegorica de disiũcto p̃dica to ꝛ tũc ẽ veꝝ. qđ ꝓbat̃ qꝛ iste ẽ homo vel asin⁹ de mõstrato sorte. ꝛ iste ẽ hõ vel asinus demostrato brunello. ergo vterqꝫ istoruꝫ est homo vel asinus. tenet ꝯsequẽtia p locũ a partib⁹ toti⁹ i q̃ntitate ad suum totũ. Si vero sophisma sit propositio disiũ ctiua sic est falsũ ꝛ eius sẽsus ẽ. vterqꝫ istoꝝ ẽ hõ vel asinus. ergo vterqꝫ istorũ ẽ homo vel vterq̃ istorũ est asin⁹. ꝛ sic ẽ vna disiunctiua cuius que libꝫ pars est falsa ergo sophisma ẽ falsum.

Sed cõtra predicta arguit̃. Primo sic. hõ potest videre per aliud q̃ per vtrũqꝫ oculũ. ergo neutꝝ oculũ bñdo põt homo videre. añs pꝫ. qꝛ homo potest uidere se videre. sꝫ nõ videt suũ actũ p oculũ. ergo ꝛc̃. ¶ Scđo ar guit̃ sic. i ꝓbatõe sophismatis arguit̃ a ptibus to/ti⁹ i q̃titate isufficiẽter enumeratis ad suũ totum ergo illa ꝓbatio ẽ sufficiẽs. ¶ 3°. arguit̃ sic. lapidẽ bñdo tu ptes vidẽ. sed lapis ẽ neut̃ oculus. g°. neu trũ oculũ bñdo tu potes vidẽ. mioꝛ pꝫ qꝛ lapis ñ ẽ alt̃ ocul⁹ g°. lapis ẽ neut̃ oculus. ꝯñtia pꝫ p eq̃pollẽtiam. ¶ 4°. arguit̃ sic. in hac ꝓpõne vterqꝫ istoꝝ ẽ vterqꝫ istoꝝ p̃dicat̃ idẽ de se: g̃ ipa ẽ va.

Ad rõnes Ad p̃mã dr̃ ꝙ hõ põt videre suũ actũ vidẽdi p aliũ sen sũ q̃ p visũ. s. p sẽsũ cõeꝫ. sꝫ h̃ nõ põt eẽ nisi qñ vidꝫ p sen sũ ptic̃larẽ. iõ neutꝝ oculũ bñdo nihil põt videre. ¶ Ad 2am dr̃ ꝙ añs valeat loc⁹ a ptib⁹ toti⁹ i q̃titate ad suũ totũ oꝫ ꝙ oẽs singl̃ares sint ve p eo dẽ tpe sꝫ sic nõ ẽ i ꝓposito. qñ eniꝫ hec ẽ vera. dex trũ oculũ nõ bñdo tu potes uidẽ hec ẽ falsa sinistꝝ oculũ nõ bñdo tu potes uidere. ¶ Ad 3am dr̃ ꝙ ibi ñ bñ ꝯcludit̃ eo ꝙ neutꝝ positũ a pte p̃dicati ẽ ps p̃dicati. positũ vo a pte subi ñ ẽ ps s̃bi ꝛ sic ma le ꝯcludit̃ dꝫ. n. sic ꝯcludi. g̃ aliqd qđ ẽ neutꝝ ocl̃ꝫ bñdo tu potes uidẽ. ¶ Ad 4am neget̃ añs vñ hoc totũ uterqꝫ istoꝝ p̃dicatur. sꝫ h̃ totuꝫ uterqꝫ istoꝝ ñ subijcit̃ cũ uterqꝫ sit signũ distributiuũ ꝛ dictio.

Habito de signis distributiuis partiũ subiectiuaꝝ: ꝯsequẽter querit̃ vtrũ negatio habeat vĩ distribuẽdi siue ꝯfũdendi. Et videt̃ ꝙ sic. qꝛ Aristoteles in primo peryarme nias dicit ꝙ ille ꝯtradicũt. hõ est iustus nõ homo est iustus. ergo altera est vni uersalis cũ subijciatur t̃minus ꝯmunis sed nõ nisi hic nõ hõ ẽ iustus. ergo ille terminus hõ distribuitur. sed nõ ẽ ibi aliquid a quo distribuit̃ nisi negatio. ergo distribuatur a negatiõe. Contra. si negatio habeat vim ꝯfũdẽdi. ergo si cut ista ẽ icõgrua omnis sortes currit. similiter hec. nõ sortes currit quod est falsũ. quia q̃ũuis signũ distributiuũ nõ possit addi termino singulari. tamẽ negatio bñ potest addi. Item vbicũqꝫ est distributio ibi est terminus cõmu/nis sumptus vniuersaliter. ergo opoꝛ/tet ꝙ ibi sit dictio significans quoniam vniuersaliter. sed signum vniuersale si gnificat quoniam vniuersaliter tantũ/modo. negatio vero non. ergo non ha/bet vim distribuendi quod concedim⁹ dicentes ꝙ negatio non confundit sed

negat hoc q̄ꝺ post se iuenit. vñ cũ adiũgit t̃mino cõi negat ip̃z. ſʒ ad negatõeʒ supioris sequit̃ negatio cuiuslibʒ iferioris. eoꝙ ꝺ̄structo supiori destruit̃ q̄ꝺlibet eius inferius. g̊ negatio nõ cõfundit ſʒ negat q̄ꝺ post se iuenit siue sit vl'e siue pticulare. Solutio ãt patʒ ad hoc q̄ꝺ obijcit̃. qꝛ ꝙ hec ē vl'is nõ hõ ē iust⁹ hoc nõ ē ꝓpt̃ naturã distributiõis exñtis in negatõe. ſʒ hoc ē qꝛ negat̃ hõ i cõi quo remoto remouet̃ q̄ꝺlibet eius iferius. Jtē solet poni quedã distributio aptitudinis vt oĩs hõ timet in mari. hic aptus natus est timere in mari. Jtē solet põi distributio accõmoda vt celũ tegit oĩa p̄ter seip̃z. ⁊ ꝺ̄s creauit oĩa alia a se. ſʒ ista duo gñã distributiõis nõ sũt ita ꝓpria sicut alia.

❡ Circa hũc textũ notandũ est p̄mo ꝙ postq̄ȝ auctoꝛ det̃minauit ꝺ̄ signis distributiuis partiũ subiectiuaꝝ: ꝯsequẽter det̃minat de negatione ⁊ de distributõe que fit ꝑ ipsũ. Et põt assignari duplex cã quare tractãdo de p̄dictis signis sil' tractat de negatõe. Prima ē qꝛ negatio eodẽ mõ distribuit ⁊ facit distributiõem ꝓ partibus subiectiuis lʒ ex ꝯsequẽti sicut ⁊ signa de q̄bus det̃minatũ ē. Alia causa põt eẽ qꝛ signa negatiua sicut nullus nihil neuter hñt vim distribuẽdi rõne negatõis addite signo pticulari ideo post signa negatiua p̄mo vidẽduʒ ē de negatõe q̄ȝ de signis distributiuis ꝓ partibus itegralibus. ❡ Pro quo est aduertendũ ꝙ negatio põt capi dupl'r. Uno mõ ꝓ orõne negatiua i qua. ſcʒ negat̃ aliq̄d de aliq̄ ⁊ hoc mõ est spẽs enũciatõis ⁊ nõ sumit̃ sic i ꝓposito. Alio mõ sumit̃ ꝓ istrumẽto negãdi siue ꝓ signo negatiuo sicut ē hoc aduerbiũ nõ. ⁊ hoc ē adhuc dupl'r. vno modo ifinitãter quãdo addit̃ t̃mino ꝑ ꝯpositionẽ sic ꝙ facit distributõeʒ cum termino cõi cui adiungit̃ vt nõ hõ nõ currit. Alio mõ sumitur negatio negãter ⁊ sic solũ addit̃ termino per appositionẽ. ⁊ de ista negatione est hic solũ ad ꝓpositũ.

Secundo Sciendũ ē ꝙ de negatione negante auctoꝛ mouet talẽ dubitationẽ. vtrũ ſcʒ negatio habeat ꝟtutẽ distribuẽdi terminũ cui addit̃. Et videt̃ ꝙ sic qꝛ iste sũt contradictorie hõ ē iust⁹. nõ hõ ē iustus. ergo oportet alterã ipsaꝝ eẽ vl'eʒ. sed nõ ē ibi aliq̄d a quo distribuatur subm̃ nisi negatio. ergo negatio hʒ virtutẽ distribuẽdi. Jn oppositũ arguit̃ duabus rõnibus: Pria ē. si negatio hr̃et ꝟtutẽ distribuẽdi tũc sicut ista ē icõgrua oĩs sortes: ita eẽt etiã ista ñ sortes. ſʒ hoc ē falsũ ergo illud ex quo seq̄tur. ❡ Scꝺ̄a rõ ē. vbicũq̄ȝ ē distributio ibi ē termin⁹ cõis sumptus vniuersal'r. sed hoc non hʒ fieri nisi ꝑ signũ vniuersale eo ꝙ solũ signuʒ vl'e significat quoniã vniuersaliter. sed negatio nõ est signũ vl'e. ergo nõ habet vim distribuẽdi terminũ cõmunẽ. ❡ Ad dubiuʒ rñdet auctor ꝙ negatio nõ hʒ virtutẽ distribuẽdi terminũ per se cui additur. ⁊ hoc bene ꝓbant due rõnes adducte. Sed hʒ vim distribuendi per accidens terminũ cõmunẽ qꝛ negat formã termi cõis cui adiungit̃. ſʒ ad negationẽ termini cõis seu superioris seq̄tur negatio cuiuscũq̄ȝ iferioris. Ex q̄ patet ꝙ negatio addita t̃mino cõi ꝑ accidẽs distribuit ip̃m ꝓ partibus subiectiuis. Et ad illud ꝙ arguitur de isto. nõ hõ est iustus. dr̃ ꝙ non hõ est vl'is eo ꝙ negatio nõ p̄mo distribuit. ſʒ solũ ex ꝯñti qꝛ negato supiori negant̃ oĩa iferiora ei⁹.

Tertio Sciendũ ē ꝙ alij dicunt negatiõeʒ habere ꝟtutẽ distribuẽdi terminũ cui additur. Quod ꝓbatur sic. qꝛ hec ꝓpositio nõ hõ est iust⁹ equiualet huic nullus hõ ē iustus per regulã equipollentiaꝝ. ſʒ ibi ē distributio ⁊ non nisi virtute negatõis ergo negatio distribuit. Scꝺ̄o sic q̄cq̄d hʒ virtutẽ ampliãdi terminum cõmuneʒ ad sua iferioꝛa illud habet virtutem distribuendi ſʒ sic ē de negatione. vt dicendo nullus hõ est asinus ergo ⁊c̃. minoꝛ patʒ qꝛ sub hoc p̄dicato asinus põt fieri descensus copulatiue ad sua inferiora quod non esset nisi multiplicaretur per negationem ⁊ distribueretur pro suis inferioribus. Pro ista opinione est aduertenduʒ ꝙ dupliciter potest itelligi negationem habere virtutem distribuendi. Uno modo per se primo ⁊ sic sibi non cõuenit sicut dictum est sed ei conuenit negare. Alio mõ. per accidens ⁊ ex consequenti ⁊ sic dicitur ꝙ negationi bene conuenit distribuere. nã sicut dictuʒ est ad negationem superioris sequitur negatio omnium iferiorum. quando eniʒ negatur aliquid de aliquo negant̃ quecunq̄ȝ ꝯtinent̃ sub eo de eodem. ⁊ ita sub tali termino licʒ fieri descensus ad omnia supposita talis termini. ⁊ per consequens ad negationem sequitur distributio: habet enim primo virtutem negandi ⁊ ex consequenti virtutem distribuendi. ❡ Consequenter ponit duas species distributionis que non sunt multum vsi-

tate. Prima ẽ que ẽ distributio aptitudinis. ⁊ est
quãdo verbũ respectu cui⁹ fit distributio nõ acci
pitur vt significat actũ. ꝫ vt aptitudinẽ iportat vt
cũ dr̄ omnis homo timet i mari. nullus hõ timet i
mari. posito casu ꝙ nullus sit hõ ibi. ⁊ tũc sẽsus il
lius ꝓpõnis est iste. oĩs homo est apt⁹ natus time
re in mari ꝫ non timeat. Et non dr̄ distributio ap
titudis respectu subi eo ꝙ subm aptuꝫ natũ sit di
stribui. ꝫ magis eo ꝙ signũ distribuit subm̄ i ordi
ne ad p̄dicatũ q̄ð dꝫ sumi iquantũ dic̄ aptitudinẽ
sicut verba q̄ in diffõnibus ponunt̄. iõ hec distribu
tio non differt ab alijs supius positis ex pte subie
cti ꝫ tantũ ex ordie ad predicatũ respectu cui⁹ di
stribuit̄. Alia ẽ distributio accõmoda. que ẽ quan
do signũ nõ distribuit terminũ cõem cui adiungit̄
ꝓ oibus suis suppositis sed ab illa ꝓpõne fit exce
ptio alicui⁹ suppositi. vt si dicatur. celuꝫ tegit oia.
c⁹ ẽ sẽsus. celũ tegit oia alia corpa a se. Silr̄ cum
dr̄. de⁹ creauit oia: sẽsus ẽ. de⁹ creauit. oia alia a se

Sed cõtra predcã arguitur. primo sic. h
signum nullus habet vim di
stribuendi rõne negatiõis quam icludit. sed nega
tio non potest distribuere. ergo nec illud signum
nullus. ¶ Scd̄o arguitur sic. quicquid potest fa
cere propõnem vlẽm hꝫ virtutem distribuendi. ꝫ
negatio est huiusmodi. vt si dicat̄. nõ qdam hõ cur
rit. ꝗ ⁊c. ¶ Tertio arguit̄ sic. vni⁹ rei vnic⁹ ẽ actus
ꝫ actus negatõis ꝓprius ẽ negare. ergo negatio
nõ habet virtutẽ distribuendi. ¶ Quarto arguit̄
sic. signũ vl'e additũ termino cõmuni distribuit ipꝫ
vl'r ꝓ suis suppositis nisi pri⁹ distribuat̄ aut restri
gatur p aliquã restrictiõeꝫ. ꝫ cũ dr̄. celũ tegit oia
ẽtia. ibi ẽtia ñ distribuit̄. ꝗ ñ ẽ distrib⁹ accõmoda.

Ad rationes Ad p̄mam dicitur ꝙ pa
tet solutio ex predictis. ⁊
similiter ad secundam. ¶ Ad tertiam dicitur ꝙ
vnius rei est tantum vnus actus proprius primo
⁊ p se sibi conueniens. possunt tamen esse plures
adinuicem subordinati cuiusmodi sunt negare ⁊
distribuere rõne negatõis. ¶ Ad q̄rtam dr̄ ꝙ in
hac ꝓpõne. celũ tegit oia. ibi p̄dicatũ non restrigit̄
p aliquod sibi explicite. additum. tamen virtute
trãsitionis iportate p verbum restringit̄ ad statũ
ꝓ alijs a subiecto. ⁊ i distributiõe accõmoda soluꝫ
fit distributio v̄tute itellect⁹ accipiẽtis t̃minuꝫ eo
mõ quo locutio põt verificari de ipso.

s Equit̄ de hoc signo tot⁹ quod
ẽ distributiuũ ptium integra
liũ vt hic tot⁹ sortes est albus.
est eni sẽsus sortes scd̄m quãlibet sui p
tem est albus. Unde ad istam tot⁹ sor
tes est alb⁹ immediate sequit̄ ista sortes
ꝓm quãlibꝫ sui ptem est albus. ad quã
sequit̄ quelibꝫ pars sortis ẽ alba. ¶ Pro
batio in hac. totus sortes ẽ albus sortes
subijcit̄ albedini ꝓm se ⁊ ptes eius non
scd̄ꝫ se. sed ꝓut sũt in suo toto siue sub
forma totius. ergo nõ subijciunt̄ albe
dini nisi p totũ ⁊ sic p prius sequit̄ hec
sortes scd̄ꝫ quãlibꝫ parteꝫ sui ẽ albus.
⁊ postea illa quelibet ps sortis est alba.
Itẽ in hac totus sortes est albus totus
subijcit̄ albedini i rectitudine. ptes aũt
i obliquitate. quia i eo q̄ð ẽ totũ partes
itelligunt̄ in obliquis. ⁊ in eo quod est
ps totum sumit̄ obliq̄. quod pꝫ per di
uisionem ei⁹ quod ẽ totũ. vt domus est
ex piete tecto ⁊ fũdamẽto. ⁊ sortes est
ex ptib⁹. ergo illud q̄ð est totũ dat intel
ligere ptes obliq̄s. ꝗ ad hanc totus sor
tes ẽ alb⁹ imediate sequit̄ hec sortes ꝓꝫ
q̄ꝫlibet sui ptẽ est albus. ⁊ mediate seq
tur ista q̄libet ps sortis est alba. Item
ad idẽ. illud q̄ð est ps non hꝫ eẽ nisi ab
eo quod ẽ totũ qꝛ non hꝫ pfectionẽ ni
si ab eo. ꝗ nõ subijcit̄ alicui nisi p totuꝫ.
ergo totũ prius subijcit̄. ergo ad hãc to
tus sortes ẽ alb⁹ imediate sequit̄ sortes
scd̄m q̄ꝫlibet sui ptem est albus. ⁊ im
mediate q̄libꝫ pars sortis est alba. Se
cundum predicta q̄ritur de hoc sophis
mate. totus sortes est mior sorte. Pro
batio. quelibet pars sortis ẽ minor sor
te. ⁊ sortes scd̄m quãlibet sui parteꝫ ẽ
minor sorte. ergo totus sortes est mi
nor sorte. Contra. totus sortes est mi
nor sorte. ergo sortes est minor sorte.
Solutio. prima est vera scilicet hec to
totus sortes ẽ mior sorte. Et probatio

peccat ſꝫ accñs. qr ĩ iſta totꝰ ſortes ẽ mi
nor ſorte. p̄dicatũ attribuit̃ ptibꝰ quibꝰ
vere ꝯuenit. ſorti aũt ñ ꝯuenit. ⁊ iõ hec ẽ
ſimplr̃ falſa ſortes ẽ mior ſorte. ⁊ iõ ſi
ptes ĩferãt eẽ minorẽ ſorte d̃ toto ſiue
de ſorte erit fallacia accñtis per vnã re-
gulã ſupradictã vñ totus ſortes eſt res
ſubiecta ⁊ ſortes accidit ei ⁊ eẽ mior ſor
te aſſignat̃ vtriqꝫ in eẽ. Etiã ĩprobatio
peccat ſꝫ quid ad ſimplr̃. qr iſta totus
ſortes ẽ mior ſorte nõ ponit ſortẽ ſꝫ ſe
ſꝫ ſm ſuas partes ⁊ iõ ponit ſortẽ ſcḋꝫ
quid eẽ miorẽ ſorte. ita cũ ſimplr̃ ĩferat̃
ḡ ſortes ẽ mior ſorte peccat ſcḋꝫ qd ad
ſimplr̃ ſicut ſortes ſꝫ pedẽ ẽ mior ſor-
te. ḡ ſortes ẽ mior ſorte. Itẽ ĩ qbuſdã ſe
quit̃ totus ſortes. ḡ ſortes. vt totus ſor
tes ẽ albus. ḡ ſortes ẽ albus. ⁊ ĩ qbuſdã
ñ. Querit̃ ĩ qbꝰ ẽ ⁊ ĩ qbꝰ ñ dicẽdũ ẽ ꝙ ſt̃
q̃dã accñtia q̃ ĩdifferent̃ ꝯueniũt pti ⁊
toti vt albꝰ niger calidũ friñ augeri mi-
nui. ⁊ in talibus bñ ſeq̃t̃ totus ſortes: ḡ
ſortes. alia ſt̃ accñtia que ꝯueniũt ptibꝰ
⁊ nõ toti vl̃ ecõuerſo toti ⁊ nõ partibus
vt totalitas miioritas paruitas. ⁊ ĩ tali-
bus nõ ſequit̃ totus ſortes ḡ ſortes.

¶ Circa hunc textũ notãdum ẽ primo ꝙ auctor ꝯſequẽter determinat de hoc ſigno totus quod ẽ diſtributiuum termini ꝓ partibus ĩtegralibꝰ. vt ſi dicatur totus ſortes ẽ albus. ibi totus diſtribuit pro partibus integralibus ſortis. Et ratio ordinis põt aſſignari. qr ptes ſubiectiue ſub ſuo gñe diffe rũt numero ⁊ ſm ſuũ eſſe. ſꝫ ptes ĩtegrales nõ dif ferunt ſm ſuũ eẽ. ſꝫ ſm numerũ cũ ſm numerum verior ſit mltiplicatio termini q̃ cõuenit partibꝰ ĩtegralibus q̃ꝫ qñ multiplicat̃ t̃minus in ptes ſub- iectiuas. ergo diſtributio q̃ fit ꝓ partibꝰ ſubiecti- uis eſt verior ⁊ pfectior diſtributione q̃ fit ꝓ parti bus ĩtegralibꝰ. Et ſic det̃minãdo de hoc ſigno to- tus oſtẽdit̃ pmo ꝙ in eo includit̃ t̃minus diſtribui bilis ⁊ etiã ſignũ vl̃e diſtribuẽs ĩ obliquo ⁊ non in recto ita ꝙ ſit ſenſus totus ſortes eſt minor ſorte. ſortes ſm quãlibet ſui pteꝫ eſt minor ſorte. Scḋo ſic. ĩ hac ꝓpõne totus ſortes ẽ albus ſortes ſubijci tur albedini ſm ſe. ptes aũt ſubijciũtur ꝑ ipſũ ⁊ ñ ẽ ſic ꝙ partes prio ſubijciãtur albedini ⁊ ꝙ ex ꝯſe quẽti totũ. ergo iſta totꝰ ſortes ẽ albus ĩfert iſtas duas. ſortes ſm quãlibet ſui ptem ẽ albus. ⁊ iſtam q̄libet pars ſortis ẽ alba. lꝫ primo ĩferat iſtam. ſor- tes ſm quãlibꝫ ſui ptem ẽ albus. Ex quo patꝫ ꝙ hoc ſignũ totꝰ ĩcludit ĩ ſe ſignũ diſtributiuuꝫ ⁊ t̃mi num ſue diſtributõis. ¶ Unde ẽ aduertendũ ꝙ circa hoc ſignũ totꝰ mouet auctor tale ſophiſma. Totus ſortes ẽ minor ſorte. Probatur ſic. bene ſeq̃t̃ quelibet ps ſortis. eſt mior ſorte. ergo ſortes ſm quãlibet ſui ptem ẽ minor ſorte. ⁊ per conſe- quens totꝰ ſortes ẽ minor ſorte. Improbat̃ ſic. to- tus ſortes ẽ minor ſorte. gͦ ſortes ẽ minor ſorte. ſed ꝯſequẽs eſt falſũ ergo ⁊ antecedẽs quod ẽ ſo phiſma. ¶ Ad hoc ſophiſma rñdet auctor dicẽs ipſũ eẽ verũ. Et ad ꝓbationẽ dr̃ ꝙ cõmittitur falla cia accñtis eo ꝙ ꝓpter partialẽ identitatẽ partiũ cũ toto q̃ tamẽ differũt ab illo ĩfert̃ eẽ minorẽ ſor- te que tamẽ nõ cõuenit ſꝫ ꝯuenit ptibꝰ diuiſim ſũ ptis. Scḋo dic̃ ꝙ ꝯmittit̃ fallacia ſm quid ad ſim plr̃. qa iſta totus ſortes ẽ minor ſorte nõ ponit eẽ minorẽ ſimplr̃ ſed ſolũ ſm quid ſcꝫ ſm ſuas ptes ⁊ iõ eſt fallacia ſcḋm qd ad ſimplr̃. vt ſi argueret̃ ſic ſortes ſm pedeꝫ eſt minor ſorte. gͦ ſortes ẽ mi nor ſorte. ¶ Eſt tñ aduertẽduꝫ ꝙ ſi totꝰ capiat̃ ca thegoreumatice. i. ſignificatiue tũc ſenſus ẽ. totꝰ ſortes ẽ minor ſorte. i. ſortes hñs partes vel ꝑfe fectus ſortes ẽ minor ſorte. hoc eni modo totuꝫ ⁊ perfectũ idẽ ſunt. Si vero totꝰ capiat̃ ſincathego reumatice ꝓut. ſ. ſignificat diſpõnem ſubiecti di ſtribuibilis ĩ partes ĩtegrales ad p̄dicatũ hoc mõ ſophiſma dr̃ eſſe verũ ⁊ ſic capiat̃ in textu. ¶ Tñ eſt notãdũ vt aliq dicunt ꝙ duplices ſunt partes ĩtegrales. q̄dã eniꝫ ſũt eẽntiales vt materia ⁊ for ma. alie ſũt quãtitatiue vt pes manꝰ brachium ⁊ ſimilia. Ex quo inferunt ꝙ ſi totus diſtribuat pro omnibus ſuis partibus integralibus tam eſſen- tialibus q̃ꝫ quantitatiuis tunc ſophiſma eſt ſim pliciter falſum eo ꝙ vna pars puta anima vel ma teria non eſt minor neqꝫ maior ſorte. Si vero di ſtribuat pro partibus integralibus quantitatiuiſ conceduntꝰ ipſum eſſe verum. Sed melius vide tur eſſe dicendũ cum auctore ſcilicet ꝙ non ẽ di ſtinguendum imo cõcedendũ ⁊ eius ſenſus ẽ. ſor tes ſm quãlibet partem integralem eſt minor ſor- te. modo ſm eum pars integralis eſt pars quanti tatiua que cum alia parte quantitatiua conſtituit aliquod totum quantum. nec vna illarũ ptium eſt ꝑfectibilis per aliam. ideo ptes eẽntiales ſꝫ cũ ñ

debēt dici ptes itegrales.nec tot⁹ pōt distribuere ꝑ ptib⁹ eēntialib⁹. Ex quo pꝫ ꝙ iste ꝓpōes sūt false.tot⁹ sortes ē tot⁹ sortes ꝛ siles qꝛ ista equalꝫ huic sortes ꝭm ꝗlibet sui partem ē tot⁹ sortes. Silr hec ē falsa.tot⁹ sortes ē sortes. Sꝫ ista ē vͣa ꝛ debꝫ ɔcedi.tot⁹ sortes ē pars sortis.ꝛ sic de silibus.

Secundo sciēdū est ꝙ ɔñr auctor soluit vnā obiectōēꝫ que posset fieri ꝑosset enī sic argui.bene seqtur tot⁹ sortes ē alb⁹ ergo sortes ē alb⁹.ḡ etiā bene seqr̄.tot⁹ sortes ē minor sorte.ergo sortes ē minor sorte.cui⁹ opp^m dcꝫ est. Ad hāc obiectionē rñdet auctor dicēs ꝙ duplicia sunt accñtia.quedam enī sunt q̄ indifferenē possunt inesse toti ꝛ partibus vt albū ꝛ nigrū ꝛ sic de alijs.ꝛ in talib⁹ bene sequir̄.tot⁹ sortes.ḡ sortes Alia sunt q̄ conueniūt ptib⁹ ꝛ nō toti vt minoritas ꝛ paruitas.ꝛ in talib⁹ non sequitur. Et tūc pōt rñderi negando ɔñam eo ꝙ esse album potest ineē oib⁹ ptib⁹ sortis tam diuisim ꝗ ɔiūctim sūptis.sꝫ ꝗuis esse minorē sorte insit partib⁹ diuisim sumptis non tamē ɔiuncti.ꝛ ideo nō est simile. Et si qs querat cui⁹ ꝗtitatis est ista.totus sortes est minor sorte. Ad hoc respondent aliqui dicentes ipsam eē vlēm. ꝑro quo supponunt ꝙ iste termin⁹ sortes non distribuit t̄minum cui adiūgir̄.sed solum t̄minū in eo inclusum.sic scꝫ ꝙ tot⁹ t̄ñ valet sic qlꝫ pars ꝛ sic iste terminus pars distribuitur ꝛ equalet hoc sophisma huic ꝓpositioni quelibet ps sortis est minor sorte ꝛ sic de alijs. Sed videtur dicēdum cū auctore ꝙ ē singularis ꝛ equalet isti. sortes ꝭm ꝗlibet sui partē est minor sorte. nec equalet huic.quelibꝫ pars sortis est mior sorte vt satis ꝓbatur in textu. Et ꝭm hanc opinionē ista ɔña ē bona.totus sortes est minor sorte. ergo totus hō est minor sorte. pꝫ.ꝙ hec est bona consequentia. sortes ꝭm ꝗlibet sui partē est minor sorte.ḡ hō ꝭꝫ ꝗlibꝫ sui partē est minor sorte qꝛ arguitur ibi ab inferiori ad superius affirmatiue. Ex quo vlterius īfertur ꝙ ista ɔña non valet. totus homo est mior sorte.ergo quelibꝫ pars hoīs est minor sorte.qꝛ antecedens pōt eē veꝝ ɔsequēte exñte falso eo ꝙ arguitur a suppōne determinata ad suppōnē cōfusā ꝛ distributiuam ex parte huius termini hō. Et si quis arguat auctor ɔcedit similē consequentiā.s.istam.totus sortes est minor sorte.ergo quelibet pars sortis est minor sorte. Respondetur ꝙ illa ɔceditur eo ꝙ non refert preponere ꝛ postponere signū vniuersale termino singulari cum non possit distribui.non autē sic est de termino cōi.

Tertio sciendum est ꝙ circa predicta ē aliqua difficultas. vtrum hoc signuꝫ tot⁹ semꝑ distribuat pro partib⁹ integralibus rei significate per terminū cui adiungitur. ꝑro solutione h⁹ supponēda est vna distictio ꝓus posita d̄ hoc signo tot⁹.qꝛ aliquando ē signū distributiuū ꝛ sic capitur sincathegoreumatice.aliqñ ēt capir̄ cathegoreumatice ꝛ sic nō est signū distributiuuꝫ nec refert ꝗtuꝫ ad vͥtatē vel falsitatē habere ipꝫ vel nō habere termio habēti ptes vt ideꝫ est dicē. sortes ē sortes ꝛ tot⁹ sortes est sortes. Ex quo pꝫ ꝙ hoc mō dꝫ accipi totū in hac propōe.oē totum est maius sua parte que est vͣa itelligendo eaꝫ de toto integrali ꝗtitatiuo ꝛ finito. 2°.dr̄ ꝙ si totum capir̄ cathegoreumatice hoc sophisma est cōcedēdum.totū quod est i mundo est in oculo meo. Similr̄ hec ꝓpō dꝫ concedi.tota disiūctiua ē vͣ c⁹ altera pars est falsa. ꝛ hoc primo de celo ꝛ mundo. cū dr̄.omne totū ꝛ perfectū idē sūt. Alio mō sumitur sincathegoreumatice vt ꝓus patuit.ꝛ i isto sēsu accipiendo sincathegoreumatice totum ꝓpositiones p̄dcē sunt false ꝛ nullo modo concedende Sed iste debēt cōcedi.tot⁹ brunellus ē sortis. posito casu ꝙ sortes habeat vnū asinū qui vocetur brunellus cuius quelibet pars sit pro sorte. Sed nō valet inferri ista ɔña. s.caput brunelli ē sortis: ergo caput sortis hꝫ auriculā asini vel caput brunelli hꝫ auriculas asini.ꝛ silr os brunelli comedit sorte dormiēte.os brunelli est sortis. ergo os sortis comedit sorte dormiente. Sed nō valet inferri ista ɔña.caput brunelli est sortis.ergo caput sortis habꝫ aures asini. Uel os brunelli est sortis. ergo os sortis comedit sorte dormiente. Sed dꝫ sic inferri.ergo caput quod est sortis hꝫ aures asini.ꝛ os quod est sortis comedit sorte dormiēte.

Sed contra predcā arguir̄ primo sic.totum integrale actualiter includit oēs suas partes.ḡ nō dꝫ pōere signū distributiuū ꝓ partib⁹ integralib⁹. ¶ Scdō arguir̄ sic. bñ seqr̄.tot⁹ sortes ē minor sorte.tot⁹ sortes est sortes.ḡ sortes ē minor sorte.ꝯ est falsa.ergo aliqua ꝑmissaꝝ.nō mior.ḡ maior q̄ ē sophisma. ¶ Tertio arguitur sic.bñ sequitur.tot⁹ sortes ē mior sorte.ergo tot⁹ hō ē minor sorte.ꝛ vltra.tot⁹ hō est minor sorte:ḡ quelꝫ pars hoīs ē mior sorte.sed hoc ē falsum posito ꝙ sortes sit minor platōe in aliq̄ ꝗtitate. ¶ Quarto arguitur sic.conuertens sophismatis est falsa.s.aliqd minus sorte ē sortes.ergo sophisma est falsum.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ ꝙ totū itegrale vnit i actu oēs suas partes q̄ꝫtū ad eē ſꝫ nō ponit oēs in actu q̄ꝫtū ad h̄ qȯ ē stare sub predicato. iō cū hoc signū tot⁹ sit dictio respectia pōt distribuere t̃minū ꝑ suis ꝑtib⁹ integralib⁹ respcū p̄dicati qȯ ꝯuenit vni ꝛ nō alteri vl̄ qȯ ꝯuenit oib⁹ ꝑtibus seu plurib⁹ ꝛ nō toti. ¶ Ad secūdā dr̄ ꝙ si capiatur totū sincathegoreumatice mioꝛ ē falsa: ꝛ nō valet ꝯn̄a. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ hec ꝯn̄a. q̄libꝫ pars soꝛtis ē minoꝛ soꝛte. ergo q̄lꝫ ꝑs hoīs ē minoꝛ soꝛte, nō valet. silr̄ nec ista. tot⁹ soꝛtes ē m ioꝛ soꝛte. g̊ tot⁹ hō ē minoꝛ soꝛte. Uel dicēdū est sicut vult auctoꝛ ꝙ tot⁹ tm̄ valet sicut ꝑm q̄ꝫlibꝫ ꝑtem ei⁹ vt p̄us patuit ꝛ tūc bn̄ vꝫ ꝯn̄a. ¶ Ad q̄rtā dr̄ ꝙ illa nō est conuertens sophismatis sed ista aliquid minus soꝛte ē pars soꝛtis.

s Equit̄ de signis distributiuis accidētiū īter que pꝛimo dicēdum est de signis distributis qualitatis. Dr̄ aūt signū distributiuum qualitatis quod distribuit res se habētes ꝑ modū qualitatis. vt qualelibꝫ cuius ꝑticulare est aliqualibꝫ. Sed tunc obijcit̄ ꝙ si accn̄s multiplicet̄ multiplicato subo. g̊ cum signa distributia substantie distribuāt siue multiplicēt subiectū. oꝫ ꝙ multiplicent siue distribuant ip̄m accidens. ergo signa distributiua accn̄tium sup̄fluūt. Ad hoc dicendum est ꝙ duplex est multiplicatio accidētis. qꝛ quedaꝫ est multiplicatio accidētis ꝑm numerum. ꝛ hec fit per signum distributiuum substātie. vt oīs homo albus currit. Alia est multiplicatio ꝑꝫ sp̄ēm. ꝛ hec fit per signa distributia accn̄tis. vt qualelibꝫ currit. i. res habens qualemcūqꝫ qualitateꝫ currit. Circa predc̄ā querit̄ de hoc sophismate. quodlibꝫ qualelibꝫ de quolibet tali scit ipsum esse tale quale ip̄m est. posito ꝙ soꝛtes sciat grāmaticam logicam rethoꝛicam. ꝛ plato ꝛ cicero silr̄ ꝛ sciant se habere eas. ꝛ sint alij tres homines quoꝛum vnus sciat logicam alter grāmaticā. ꝛ alius rethoꝛicam. ꝛ isti nesciant habere eas. ꝛ de alijs nihil sciant. ꝛ alij sciant de se ꝛ de istis. ꝛ non sunt plures homines neqꝫ plures qualitates. ſ. Pꝛobatio. hoc qualelꝫ de quolibꝫ tali scit ip̄m esse tale quale ip̄m est ꝛ sic de secundo ꝛ tertio. ꝛ non sīt plura qualelibꝫ. ergo quodlibet qualelibꝫ de quolibꝫ tali scit ip̄m eē tale q̄le ipꝫ ē. Contra. quodlibet qualelibꝫ ꝛc̄. g̊ qȯlibꝫ grāmaticū de quolibꝫ tali scit ip̄m esse tale quale ip̄m est. Sol̄o. prima ē vera ꝛ impꝛobatio peccat ꝑm fallaciā ꝯn̄tis ab inferioꝛi ad sup̄ius cuꝫ distributione sup̄ioꝛis. qꝛ qualelibꝫ suppōit tm̄ pꝛo tribus. ſ. pꝛo tribus pꝛimis. ſꝫ grāmaticus supponit pꝛo eisdē ꝛ etiaꝫ pꝛo aliquo qui habꝫ grāmaticā tm̄. ꝛ ita grammaticū est in plus q̄ꝫ qualelꝫ. Unde si apponat̄ signum vl̄e distributiuum sic. quodlibꝫ qualelibꝫ ꝛc̄. g̊ qȯlibet grammaticum fit ꝯn̄s. vt hic. oīs homo. ergo omne animal. ꝛ similiter in vltimo. vt de quolibꝫ qualelibꝫ. ergo de quolibet grammatico cum dicit de quolibet tali.

¶ Circa hunc textū notandum est pꝛimo ꝙ consequenter auctoꝛ determinat de signis distributiuis accidentium. Unde signum distributiuuꝫ accidentis est quod distribuit res se habentes per moduꝫ accidentis siue per modum alteri adiacētis. Et inter ista pꝛimo determiat de signis distributiuis qualitatis. ꝛ sunt illa que distribuunt res se habentes per modum qualitatis. Et accipitur hic qualitas generaliter pꝛo omni illo quod habꝫ modos qualificantis siue determinantis siue illȯ sit substantia siue accidens. Et diuiduntur hec qꝛ quedam accn̄tia sunt qualitates ꝛ quedam quantitates. ꝛlꝫ sint plura accn̄tia tamen magis ista d̄terminantur per signa distributiua qualitatis et q̄ꝫtitatis q̄ꝫ per alia. eo ꝙ ista accidentia sunt principalioꝛa in quib⁹ cetera accn̄tia fundantur. ꝛ ga

etiā habent modos pdicandi absolutos. Ex quo p3 quare ponūtur tm̄ duo signa distributiua accn̄tis. ¶ Ulterius est aduertendū q auctor soluit vnam obiectionē que ꝯ hoc posset fieri. et talis ē. Accn̄s multiplicatur ad multiplicationē subi. ergo cū signa distributiua substātie multiplicēt et distribuāt subm̄ oz etiā q multiplicēt accn̄s et per ꝯn̄s nō sūt ponēda signa distributiua accn̄tiū. Ad hoc rn̄det auctor q q̄uis aliqn̄ multiplicatio accn̄tis s3 numerū fiat per signa distributiua substātie. non tam̄ multiplicatio accn̄tis s̄m spēs. sed talis multiplicatio h3 fieri per signa distributiua accn̄tis. Un̄ auctor determinando de signis distributiuis q̄litatis mouet hoc sophisma. Quodlib3 qualelibet de quolibet tali scit ip̄m eē tale q̄le ip̄m ē. Posito casu q sortes sciat grāmaticā rethoricā et logicā. similr plato et cicero simul sciāt illas et cū hoc sciāt se habere illas. et sint alij tres homies quoꝝ vnus sciat vnā et alius aliā. et tertius aliā. et illi tres nesciāt se habere illas nec aliquid sciant de alijs hoīb⁹ h̄nti bus illas. sed alij bene sciant de se et de ip̄is. Hoc posito pbatur sophisma hoc. qualelib3 de quolibet tali scit ip̄m eē tale quale ip̄m est et sic de secū do et tertio. et nō sūt plura qualelibet. ergo sophisma ē veꝝ. Improbatur sic. quodlib3 qualelib3 de quolib3 tali scit ip̄m eē tale quale ip̄m ē. g̊ quodlib3 grāmaticū de quolib3 tali scit ip̄m eē tale q̄le ip̄m ē. hoc āt est falsū vt p3 p casū positū. ergo &c. Ad sophisma rn̄det auctor dicēdo ip̄m eē verum simplr. et improbatio peccat s̄m accn̄s vel penes fallaciā ꝯn̄tis arguēdo ab iferiori ad supius cū distributione superioris. Un̄ in casu posito q̄lelibet est inferi⁹ ad grāmaticū eo q oē qualelib3 ē grāmaticū. sed nō ecōtra. qualelib3 eni supponit tātū p trib⁹. vt p3 per casū positū. sed grāmaticū supponit p eisdē. et cū hoc p illo solo qui h3 grāmaticā iō cum additur distributio cuilibet non v3 ꝯn̄a.

Secundo sciendū ē q s̄m pdcā signa sūt alique diff. cltates. Pria ē. vtꝝ h⁹ signa distributiua accn̄tis distribuāt terminu3 cui imediate adiūgunt. Ad quā p̄ dr̄ q talia signa nō distribuūt terminū ex se positū sed itra se q2 icludunt terminū sue distributionis. Un̄ q̄lelibet idē ē q de qualib3 spē qualitatis aliquā qualitatē h̄n̄s. Ex quo seq̄r q termini qb⁹ addunt hmōi signa si nō ipediātur supponūt ꝯfuse tm̄ vl̄ simplr. p3. q2 imediate sequunt signu3 vlē affirmatiuu3. 2° dr̄ q in oi termino adiectiuo substantiuato in neutro genere includit iste termin⁹ ens vl̄ res. iō aliqn̄ in talib⁹ signis distributiuis includunt duo termini distribuibiles quoꝝ vnus distribuitur et alter nō. et sic talis orō in qua signū est substātiuatū in neutro genere ē distiguenda. q2 s̄m q alter illoꝝ terminoꝝ pcedit signū et sic nō distribuitur et supponit determiate. vel sequit signū et sic supponit confuse tm̄ vel simplr. et hoc p3 in hoc signo q̄lelibet. vnde qualelib3 tm̄ valet sicut ens vel res habēs aliquā qualitatē. et sic qualitas est illud qd̄ distribuit. et vltra includit subm illi⁹ qualitatis qd̄ ē ipa res habens qualitatē. Et q2 illud subm precedit vtutem signi distributiui et h3 eius supponem exponere. ideo nō distribuitur p signū. et sic rōe illius subi nō distributi potest illi signo qualelibet addi aliud signum distributiuū. c⁹ distributio cadat s̄ tale subiectū. vt sic dicēdo qualelib3 quodlibet. Si vero illud subiectū sequitur signum nō distribuit. sed stat ꝯfuse tm̄. et posset eē sensus qd̄libet qualelibet. i. de qualibet specie q̄litatis ens habens qualitatem. sed illud subiectum perfecti⁹ intelligitur pcedere q̄ sequi. ex quo patet respōsio ad difficultatem.

Tertio sciendum est q est alia difficultas. vtꝝ. s. signa distributiua accn̄tium distribuāt p oīb⁹ indiuiduis vel pro oibus spēbus accn̄tis. ¶ Pro c⁹solutione supponit q sicut dictū est qualelib3 equiualet huic orōni. de qualib3 spē qualitatis ens habens aliquā qualitatē. vel isti. ens habens de qualib3 spē qualitatis aliqua3 qualitatē. et idē diceretur de signis distributiuis q̄titatis. vt q̄tuncūq3 quodcūq3. iō ad vitatē h⁹ q̄lelibet homo currit nō regritur q hō h̄n̄s oē3 qualitatē currat s3 sufficit q de qualibet spē qualitatis hō habens aliquā particularē q̄litate3 currat. Ex quo p3 q signa distributiua accn̄tis distribuunt pro spēbus et non p indiuiduis. Et si qs q̄rat q̄uo dāda est aliqua ꝯdictio in talib⁹ ppōnib⁹ vel ꝯrietas. Rn̄detur q ppōes in quibus talia signa ponunt debēt resolui. vt hec. qualelib3 currit. resoluēda ē in istā. de qualib3 spē qualitatis ens habens aliquā qualitatē currit. et ei⁹ ꝯria est ista. de nulla spē qualitatis ens habens aliquā qualitatē currit. vel ista. de qualib3 spē qualitatis nullum ens habēs aliquā qualitatē currit. sed ei⁹ ꝯdictoria ē ista. de qualib3 spē qualitatis nullū ens h̄n̄s aliquā q̄litatē currit. vel ista nō de qualib3 spē q̄litatis ens habens aliquā qualitatē currit. Sed tm̄ si iste termin⁹ ens inclusus in isto signo pcedat distributionē in resolōne termini illa ppō non hab3 ꝯriam eo q est indefinita. ꝯdictoria vero ei⁹ ē ista nullū ens de qualib3 spē qualitatis currit.

Sed contra p̄dc̄a arguit̄ p̄ sic. signuꝫ distributiuū ē dispō subi iordine ad p̄dicatū. sed accn̄s vl' adiectiuuꝫ adiectie tētū nō pōt eē subꝫ ꝓpōnis. ǧ nullū ē signum distributiuū accn̄tis accepti per modū accn̄tis. vel per modū alteri inherētis. ¶ 2°. arguitur sic. dicēdo oē coloratū. ibi distribuit̄ accn̄s sub mō accn̄tis. ⁊ tn̄ oē est signū distributiuū substātie. ǧ ꝯ diffinitionē signi distributiui accn̄tis. ¶ 3°. arguitur sic. oē signū distributiuū dꝫ reddere ꝓpōeꝫ vl'em. sꝫ q̄lelibꝫ nō est huiusmōi. qꝛ hec ē idefinita. q̄lelibꝫ currit. vt pꝫ per ei⁹ expositionē. ǧ ⁊c̄. ¶ 4°. arguitur sic. nullū signū vl'e pōt alteri signo distributio cōpari eo ꝙ nō esset debita ꝓportio distribuentis ⁊ distribuibilis. ergo ista ē icōgrua. quodlibꝫ qualelibet. ⁊ sic cum verum presupponat congruū illō sophisma non potest esse verum.

Ad rationes Ad p̄mā dr̄ ꝙ adiectiuū adiectie tētūꝫ nō pōt eē p̄ncipale subꝫ enūciatōis. tn̄ p̄t pōi i sbo p modū denoīatiui respcū p̄ncipalis subi. ¶ Ad secūdaꝫ dr̄ ꝙ dicēdo oē coloratū ibi illō adiectiuū sbstātiuatur in neutro gn̄e. iō distribuit ꝓ suppositis ⁊ p modū substātie ⁊ nō sub mō accn̄tis. ¶ Ad 3^m dr̄ ꝙ ista qualelibꝫ currit ex pte subi locutōis est idefinita si subm̄ p̄cedat signū distributiuū. sꝫ ex pte subi distributionis ē vl'is. vt pꝫ in expōe ei⁹. ¶ Ad quartā dr̄ ꝙ huic signo qualelibꝫ nō additur aliud signū rōe c⁹ sit distributū. sed inquantuꝫ includit terminum sue distributionis ideo nulla est ibi icongruitas.

S equit̄ de signis distributiuis q̄titatis ⁊ sūt illa que distribuunt res se habētes per moduꝫ q̄titatis. vt quotiēscunqꝫ quātuscūqꝫ. ⁊ s̄m hoc querit̄ de hoc sophismate. quotiēscūqꝫ fuisti parisius totiēs fuisti hō. Probatio. vna vice fuisti parisius ⁊ illa vice fuisti hō. alia vice fuisti parisius ⁊ illa vice fuisti homo. ⁊ sic de aliis. ergo quotienscūqꝫ fuisti parisius totiens fuisti homo. Improbatio. quotienscūqꝫ fuisti parisius totiēs fuisti homo. sed bis fuisti parisius. ergo bis fuisti homo. qꝺ falsū est qꝛ hec dictio bis importat interruptionē eius cui adiungitur. sed actus essendi hominem non fuit iterruptus in te. Solutō prima est falsa. ad probationē autē respondendū est per iteremptionē qꝛ secūda pars copulatie est falsa. s. illa vice fuisti hō. qꝛ adhuc nulla vice fuisti hō. eo ꝙ nōdū vita fuit terminata vt iteruꝫ iciperes viuere ⁊ postea t'minaret̄ qꝺ tn̄ requirit̄ ad hoc ꝙ bis fuisses hō. sic̄ bis icipit̄ cursus ⁊ bis terminat̄ ad hoc ꝙ aliqs bis currat. Et nota ꝙ bis non importat iterruptionē tēporis sꝫ tm̄ act⁹ illi⁹ cui adiūgitur. Ad terminū āt seq̄t̄ iterruptio. si āt formaret̄ sic paralogism⁹ quandocunqꝫ fuisti parisius fuisti homo. sꝫ bis pisius fuisti. ǧ bis fuisti hō. prima est vera. ⁊ iprobatio peccat secundum fallaciam figure dictionis ex mutatione predicamenti. qꝛ quādoqꝫ ē in p̄dicamēto qn̄. ⁊ bis in predicamē to q̄titatis. qꝛ ē ꝺ gn̄e q̄titatis discrete

¶ Circa hūc textū notādū ē p̄ ꝙ ꝯn̄r auctor det'miat de signis distributis q̄titatis. Et lꝫ via gn̄atōis q̄titas p̄cedat qualitatē tn̄ via pfectionis est ecōuerso. iō p̄us determinat de signis distributis q̄titatis. Et qꝛ hoc nomē ifinitū pertinet ad q̄titatē saltē dū capit̄ distributie. iō auctor post det'minationē illoꝝ q̄ distribuūt directe q̄titatē det'minat de hoc noīe ifinitū quod distribuit rē sub mō q̄titatis. ¶ Pro quo ē aduertēdū ꝙ signa distributia q̄titatis sūt illa q̄ distribuūt rē se hn̄tē per modū q̄titatis siue per modū mensure. vt q̄tuncūqꝫ quotiēscūqꝫ ⁊ sic de alijs. Et sicut dictū ē ꝙ istud signū q̄lelibꝫ includit terminū sue distributionis. ita ēt signa distributia q̄titatis. cuꝫ eni dr̄ q̄tūlibꝫ currit. sensus est. res hn̄s oēꝫ q̄titatē currit. Et qꝛ ista signa q̄titatis nō distribuunt ꝓ suppositis sicut signa distributiua substantie sꝫ distribuūt ꝓ spēbus. vt dictū est. iō nō faciūt propositionem simpl'r vl'em q̄tum ad subꝫ locutionis. reddunt eni ꝓpōnē vl'em solū quātū ad subꝫ distributionis. Unde signa distributiua quantitatis conuenienter distribuuntur sicut ⁊ illa quoꝝ sunt distributiua. Et qꝛ illa quantitas diuiditur per quā

titatē pmanētem vt linea supficies corp⁹ ⁊ locus: ⁊ p quātitatē successiuā sicut ē tpe. ideo signoꝝ distributiuoꝝ q̄titatis qdā distribuūt q̄titatē pmanentē vt quātūcūq₃. quedā vero successiuā vt qñcūq₃ quotiēscūq₃. Et sicut q̄titas pmanēs diuidit p ↄtinuā ⁊ discretā: ita diuidūtur signa qꝛ quedam distribuūt quātitatē pmanentē sub mō q̄titatis ↄtinue. quedā vero distribuūt quātitatē pmanentē sub mō q̄titatis discrete. Et est aduertendum ꝙ tps ē ens simpliciter ↄtinuū cū sit mensura rei ↄtinue puta mot⁹ ⁊ tñ mēsurat motū sub modo indiuisibili fm prius ⁊ posteri⁹. ideo tēpus pōt ↄsiderari sub rōne ↄtinui ⁊ sub rōne discreti. iō aliq̄ signa distribuūt tps sub rōe ↄtinui sicut quātūcūq₃. alia vero sub rōne discreti vt quotienscūq₃.

Secundo Sciēdū ē ꝙ circa hoc signum quotiēscūq₃ mouet auctoꝛ hoc sophisma i textu. Quotiēscūq₃ fuisti pisius fuisti hō. Qd̄ sic pbat: vna vice fuisti parisius ⁊ illa vice fuisti hō. alia vice fuisti parisi⁹ ⁊ illa vice fuisti hō ⁊ sic de alijs. g⁹ quotiēscūq₃ fuisti parisi⁹ totiēs fuisti hō. Jmprobat sic. bñ seqtur quotienscūq₃ fuisti parisi⁹ totiēs fuisti hō. ſ₃ bis fuisti parisi⁹. ergo bis fuisti hō. ↄñs est falsū. ergo illud ex quo seqtur. p₃ ↄña. qꝛ bis ipoꝛtat iterruptionē act⁹ eēndi hoīem. tal' aūt act⁹ non fuit iterrupt⁹ illa vice. ergo seqtur ꝙ sophisma ē falsū. Ad sophisma rñdet auctoꝛ dicens ꝙ ē simplr̄ falsū. ⁊ pbatio ei⁹ ñ valet. qꝛ scd̄a ps copulatiue i qualibet pmissaꝝ ē falsa. ergo cū₃ dr̄ ⁊ illa vice fuisti hō illō ponit iterruptionē essēdi hoīe₃. ⁊ qꝛ ille act⁹ nō fuit iterrupt⁹ pma vice qua fuisti parisi⁹: nec posset iterꝛ icipere. ⁊ illud ipoꝛtat cū dr̄ ⁊ alia vice fuisti hō. ideo nō valet ↄña. Et q̄uis hec aduerbia bis ter q̄ter nō ipoꝛtāt iterruptionē act⁹ tpis tñ ipoꝛtāt iterruptionē act⁹ verbi cui adiungunt ad quē t'minū seqtur iterruptio.

Tertio Sciēdū ē ꝙ sicut dicit auctoꝛ i textu si in hoc sophismate poneret hoc sincathegoreuma quantūcūq₃ ⁊ diceret quātūcūq₃ fuisti parisius ⁊c̄. tūc sophisma eēt veꝝ eo ꝙ h aduerbiū quātūcūq₃ nō distribuit terminū p temporib⁹ mēsurantib⁹ actū iterruptū ſ₃ p tēporibus mēsurantibus actū cōtinuū. ⁊ tūc ibi hac ↄsequētia quādocūq₃ fuisti parisi⁹ fuisti homo. bis fuisti pisi⁹: ergo bis fuisti hō. est fallacia figure dictiōis eo ꝙ mutat spēs vni⁹ pdicamēti in aliā. quātūcūq₃ eni₃ ipoꝛtat quātitatē ↄtinuā. bis vero ipoꝛtat q̄titatē discretā. Aliq tamē ad pdictū sophisma rñdent ꝙ sicut iacet i textu est simplr̄ verū eo ꝙ quotienscūq₃ nō cadit i terminū huius qd̄ est fuisse hoīe₃ sed huius qd̄ ē fuisse parisi⁹. ⁊ iō fm ipos sensus sophismatis ē ille. quotiēscūq₃ fuisti parisi⁹ tu totiēs existēs parisi⁹ fuisti hō. ⁊ illud videt eē verū vt dicūt. Sꝫ ista respōsio nō ē vera qꝛ illud aduerbiū totiēs dicit iterruptionē act⁹ eēndi hoīe₃ vt notū est. Ex quo patet ꝙ est simpliciter falsu₃.

Sed cōtra pdicta arguit. Prio sic. signa distributiua substātie sufficiūt ad distribuendū oēs spēs substātie sic ꝙ possunt facere distributōe₃ in qual₃ spē de genere substātie. ergo siīr in genere q̄titatis illud signum deb₃ sufficere ad distribuēdū p oibus speciebus q̄titatis. ergo male diuidunt signa distributiua q̄titatis. ¶ Scd̄o arguit sic. hoc signū quotiēscūq₃ est distributiuū numeri q est q̄titas pmanēs. ergo ñ ē distributiuū tpis qd̄ est q̄titas successiua. ¶ 3⁹ arguitur sic. oē signum distributiuū est dispositio subiecti i ordine ad pdicatū. sed nullū subiectum ppōnis significat per modū tēpoꝛis quia hoc soli verbo ↄuenit. modo verbū h₃ rationē predicati. ergo quotiēscūq₃ ē distributiua₃ tpis. ¶ Quarto arguit. ↄtradictoria sophismatis ē falsa: g⁹ sophisma ē veꝝ. p₃ qꝛ hec ē ↄtradictoria aliquotiens fuisti pisi⁹ ⁊ nō fuisti hō. illa eni₃ ē falsa.

Ad rōnes Ad pmā dicitur ꝙ oēs species substātie cōueniūt in hoc ꝙ est significare p modū per se stātis. iō aliqd̄ signū potest distribuere p oibus idiuiduis cuiuslibet spēi Sed nō oēs quātitates habēt siīem modū conueniendi vel denominādi. iō ponūtur diuersa distributiua p diuersis spēbus quātitatis. ⁊ sic non ē siīe ¶ Ad scd̄am dr̄ ꝙ hoc signu₃ quotiēscūq₃ directe distribuit p tēpoꝛe accepto p modu₃ successiui ⁊ ex ↄñti p numero iquantū tale tēpus diuisibile ē in pri⁹ ⁊ posteri⁹. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ signa distributiua substātie q̄ distribuūt respectu suppositoꝛu₃ semp sūt dispōes subiecti. ſ₃ nō opoꝛtet de signis distributiuis accñtiū. qꝛ qñq₃ possūt dicere dispōnem p modū act⁹. ¶ Ad 4^am^ dr̄ ꝙ illa nō est sua ↄdictoꝛia. ſ₃ illa. quotiēscūq₃ fuisti pisi⁹ nō totiens fuisti hō. vel illa. nō quotiēscūq₃ fuisti parisius totiens fuisti homo.

Sequit' de ifinito qd̄ quiq₃ mōis dr̄. Prio mō dr̄ ifinitū qd̄ ñ pt ptrāsiri vt vox dr̄ iuisibil' q̄tū ad visū qꝛ ē iuisibil' eo ꝙ ñ ē apta nata vidēi. alio mō dr̄ ifinitū qd̄ h₃ trāsitū ipfc̄₃ eo ꝙ nōdū ē t'miatū tñ aptū natū ē t'miari. vt dū aliqs

trāsit spaciū ⁊ nōdū puenit ad suum fi nem. Tertio mō dr̄ infinitū ſm apposi tionē. vt numerus augmētabilis est in ifinitū appōne vnitatis vel alteri⁹ nūe ri. Quarto modo dr̄ infinitū ſm diuisi onem. vt continuum. omne āt continu um diuisibile ē in infinitū. vnde sic dif finit̄ ab aristotele in quarto physicoꝝ. continuum est diuisibile in semper di uisibilia. Alio modo dr̄ infinitum vtro qȝ modo. s. per appositionem ⁊ diui sionem vt tempus. cum eni tp̄s sit con tinuum est diuisibile in infinitum in di uisione. ⁊ cū post vnum tēpus veniat aliud tempus. sic per appōēȝ vnius tē poris ad aliud ē finitū. Et quo ad has tres vltimas significationes diffinitur sic infinitum. Infinitum est cuius q̄ti tatem accipientibus sēper est extra su mere. vt si post vltimam partem linee accipiatur alia. ⁊ post alteram tertia. ⁊ nunq̄ȝ possit attingi terminus eius. ideo linea dicitur infinita. Solet āt po ni ꝙ infinitum quandoqȝ sumitur pro termino cōi. ⁊ tunc ista propositio infi nita sunt finita. equiualet huic. aliqua infinita sunt finita. quandoqȝ sumitur pro signo distributiuo ⁊ tunc illa equi pollet huic quo ad distributionē quoli bet plura sunt infinita. ⁊ probatur sic vno plura sūt finita. duobus plura sūt finita. tribus plura sunt finita ⁊ sic de alijs. ergo quolibȝ plura sunt finita. ⁊ sic dicit̄ facere interscalarem distribu tionē vel interruptā. vel disiunctiuam qꝛ hec dictio plura in prima ꝓpositiōe supponit pro duobus. ⁊ deinceps i se cunda pro tribus ⁊ sic gradatim ⁊ sca lariter ascendēdo. ⁊ sic ista oratio quo libȝ plura facit distributionē it erscala rem qꝛ pro alijs supponit hoc ꝙ dico quolibȝ ⁊ pro alijs hoc dico plura ſm numerū ascendēdo vt dictum est. Cir ca predicta querit̄ de hoc sophismate. in finita sunt finita. Probatio. duo sunt finita. tria sunt finita ⁊ sic in i finitū. g̊ i finita sūt finita. Improbatō. ibi ꝑdicat̄ oppositum de opposito g̊ locutio est i possibilis. Pōt etiā sic ꝓbari. quelibȝ plura sūt finita ergo infinita sunt finita Solutio quidā distinguūt eo ꝙ finituȝ est equiuocum ad ifinituȝ quo ad nos ⁊ ad infinitum simpliciter. vnde si su mat ifinitum quo ad nos prima potest esse vera ⁊ non predicat̄ oppositūȝ de opposito qꝛ ifinita quo ad nos sūt stel le ⁊ arene maris q̄ nō sūt ifinite simpl'r. si āt sumat̄ ifinitū simpl'r est simpl'r fal sa ⁊ predicat̄ oppositum de opposito. Alij autē distinguunt eo ꝙ infinitū po test esse t̄minus communis. ⁊ sic pria est falsa. vel pōt esse dictio sincathego reumatica importās in se distributio nem sicut dictum est. ⁊ sic ponunt eaȝ esse veram. Sȝ neutra istarum solutio num valet. quia si remoueat̄ vtraqȝ di stinctio ⁊ sumat̄ ifinitum simplicit̄ ⁊ scd'ȝ ꝙ est terminus ꝯmunis adhuc re manet ꝓbatio ⁊ improbatio huius so phismatis. vn̄ dicēdū est ꝙ prima sim pliciter est falsa ⁊ probatio peccat se cundum quid ad simpliciter. quia infi nitum appositione est infinitum quo dammodo ⁊ non simpliciter. Unde cum accipit partes nnmeri secundum appositionem vt duo ⁊ tria non acci pit infinitum simpliciter sed quodam modo siue secundum quid. et ideo nō potest ex his inferri infinitū simpl'r.

¶ Circa hūc textū notādū ē primo ꝙ ꝯseqenter

auctor determinat de hoc nomine infinitum. vnde infinitum dicitur quasi non finitum per negationem finis et termini. Et quia habere finem vel terminum pertinet ad quantitatem quia finitum et infinitum soli quantitati conueniunt ideo cum signis distributiuis quantitatis conuenienter determinatur de infinito propter conuenientiam quam habent cum ipsis. cum enim infinitum est distributiuum semper distribuit pro partibus quantitatis continue vel discrete. Et quia omne multiplex indiuisum parit confusionem. ideo ponit distinctionem modorum infiniti dicens quod infinitum dicitur quinque modis. Primo modo negatiue quod nullo modo potest pertransiri eo quod non habet quantitatem vt punctus vel vnitas etc. et vox isto modo dicitur infinita quo ad visum quia non est apta nata videri. Secundo modo dicitur infinitum quod nondum est determinatum tamen aptum natum est determinari. sicut linea si per impossibile ab ipsa essent semota puncta ipsam determinantia. vel similiter lignum ita quod cum difficultate esset pertransibile. et similiter profunditas maris quamuis sit pertransibilis. tamen propter causam extrinsecam. scilicet propter aquam ibi existentem non potest pertransiri. Tertio dicitur infinitum per appositionem sicut numerus potest augumentari in infinitum addendo vnitatem vnitati. Quarto modo dicitur infinitum secundum diuisionem. vt continuum dicitur esse diuisibile in infinitum in potentia diuisionis. Quinto modo dicitur infinitum secundum vtrumque. scilicet secundum appositionem et diuisionem simul sicut tempus. Et horum modorum sic habetur sufficientia. quia omne infinitum est impertransibile. vel ergo nullum habet transitum nec aptum natum est pertransiri et sic est primus modus. vel habet transitum secundum aptitudinem et non secundum actum. et hoc dupliciter. quia vel ille transitus potest perfecte terminari et sic est secundus modus secundum quem dicitur infinitum quo ad nos. vel solum imperfecte et hoc tripliciter. quia vel hoc attenditur secundum appositionem solum et sic est tertius modus. vel secundum diuisionem solum et sic est quartus modus. vel secundum vtrumque et sic est quintus modus.

Secundo Sciendum est quod infinitum secundum quod accipitur tribus vltimis modis est infinitum in potentia cuius diffinitio talis est. Infinitum est cuius quantitatem accipientibus semper est aliquid extra sumere. vt si linea diuidatur in duas medietates potest iterum diuidi medietas in duas et sic de alijs partibus igitur in illa diuisione contingit aliquid accipere semper preter partes prius acceptas. Et huius ratio potest assignari quia oportet quod diuisio cadat vel supra punctum extremum vel supra punctum medium. non super punctum extremum quia sic nihil auferretur de linea per diuisionem ergo semper cadit super aliquod punctum quod est medium inter quod et vltimum punctum necessario est linea. quia inter quecumque duo puncta est linea media. et etiam quia in linea sunt infinite partes. ideo habet diuidi in semper diuisibilia. et sic bene diffinitur continuum quod est diuisibile in semper diuisibilia.

Tertio sciendum est quod circa hoc signum infinitum auctor mouet hoc sophisma. infinita sunt finita. probatur sic. duo sunt finita. tria sunt finita. et sic in infinitum. ergo infinita sunt finita. Improbatur sic. ibi predicatur oppositum de opposito. ergo sophisma est falsum. Ad hoc sophisma respondent aliqui per distinctionem dicentes quod si infinitum capiatur pro infinito quo ad nos sic sophisma est verum et non predicatur oppositum de opposito eo quod infinita quo ad nos sunt simpliciter finita vt numerus stellarum est finitus. et tamen est infinitus quo ad nos. Si vero accipiatur pro infinito simpliciter siue secundum naturam sic est simpliciter falsum et ibi predicatur opporitum de opposito. Alij vero ponunt aliam distinctionem dicentes quod si infinitum capiatur cathegoreumatice sic sophisma est falsum. Si vero accipiatur sincathegoreumatice ipsum est verum. Istas tamen solutiones reprobat auctor in textu dicens. quod cum istis distinctionibus remanent probatio et improbatio sophismatis. et sic non bene soluunt. ideo aliter respondet dicens illud sophisma esse simpliciter falsum. Et ad probationem dicit quod in ea committitur fallacia secundum quid ad simpliciter cum procedatur ab infinito secundum appositionem quod est infinitum secundum quid ad inferendum infinitum simpliciter. Unde vt dicitur in textu infinitum potest capi dupliciter. vno modo cathegoreumatice. id est significatiue. et tunc est terminus communis et potest esse subiectum vel predicatum propositionis et tamen valet sicut res infinita. et hoc modo facit propositionem indefinitam et sensus huius propositionis infinita sunt finita est iste. res infinite sunt finite. Alio modo sumitur sincathegoreumatice et sic est signum vniuersale includens terminum sue distributionis. et hoc modo facit propositionem vniuersalem. ideo sensus huius propositionis infinita sunt finita est iste. quelibet plura sunt finita. Et debet sic probari. vno plura sunt finita. duobus plura sunt finita et sic de alijs. ergo infinita sunt finita vel quelibet plura sunt finita.

Sed contra predicta arguitur. Primo sic. omne finitum per continuam ablationem finiti tandem consumitur. ergo in continuis non contingit procedere in infinitum secundum diuisionem. igitur male ponuntur modi infiniti. ¶ Secundo arguitur sic. tempus capit extensionem a motu et motus a mobili. sed nullum mobile est infinitum per appositionem. ergo tempus non potest esse infinitum per appositionem. ¶ Tertio arguitur sic. bene sequitur omne signum distributiuum facit propositionem vniuersalem. sed infinitum non est huiusmodi ergo non est signum distributiuum quantitatis. minor patet quia hec non est vniuersalis infiniti homines currunt. ¶ Quarto arguitur sic. in probatione sophismatis arguitur a partibus totius in quantitate ad suum totum cum infinitum possit facere propositionem vniuersalem. ergo in probatione non

committitur aliqua fallacia.

Ad rationes Ad pͥmā dicit̄ ꝙ diuidendo cōtinuū per ptes equales dē cōtinuū ꝑ ablationē partis finite tandē cōsumitur. ſ3 diuidendo ꝑ ptes itegrales ⁊ in partes eiuſdē ꝓportōis hoc modo nō pōt cōſumi. ¶ Ad ſcḋam dr̄ ꝙ quantū ad ptes extenſionis quas h3 accidēs in ſubō tempus capit extēſionē a motu ⁊ motus a mobili: ſed quātū ad tēpus terminatōis motꝰ ⁊ tp̄s non capiunt extēſionē a mobili ſed magis ex applicatione cōtinua vel ex reiteratōe mobilis ſupra idē ſpaciū ⁊ illa pōt eē infinita. ¶ Ad tertiā dr̄ ꝙ ifinitū captū ſincathegoreumatice includēs terminū ſue diſtributionis facit ꝓpōnem vl̄em ſ3 nō cathegoreumatice ſūptū. ¶ Ad 4^am dr̄ ꝙ i ꝓbatiōe ſophiſmatis ptes n̄ pn̄t ſufficiēter enūerari q2 ſub h̄ qḋ ē ifinitū ifinite ptes deberēt accipi: mō oēs q̄ ſūt accepte ⁊ pn̄t eē accepte ſūt finite. Et hec de ſexto tractatu dicta ſufficiāt.

¶ Sequit̄ tractatꝰ ſeptimꝰ de expōne.

Propoſitio exponibil' ē ꝓpō habēs obſcuꝝ ſēſū expōne idigētē ꝓpt̄ aliqḋ ſincathegoreuma i ea iplicite vl' explicite poſitū i aliqua dictōe vt i hac tm̄ hō ē aīal. ſortes icipit eē albꝰ. ifinita ē linea ⁊ ſic ḋ alijs. Pro quo ſciēdū ē ꝙ ea q̄ faciūt ꝓpōnē exponibilē ſūt i multiplici differentia. Quia quedā ſūt ſigna excluſiua vt tantum ſolū. quedam exceptiua vt p̄ter niſi. quedam reduplicatiua vt inquātū ſ3 qḋ. q̄dā vero iportāt iceptōz vl' definitōez vt icipit ḋſinit. q̄dā iportāt priuatōz finis vt ifinitū. q̄dā iportāt exceſſū vt ꝯꝑatiui ⁊ ſuꝑlatiui gradꝰ. q̄dā vero diſtictōz vt differt aliḋ ab ⁊ ſic ḋ alijs. quedā vero iportāt ſpecialē modū diſtributōis vt totꝰ qlib3 ⁊ ſic ḋ alijs. Unde ꝓpt̄ illa ꝓpō reddit̄ obſcura ſic ꝙ idiget expōe. ⁊ ideo dicunt̄ facere ꝓpōez expōibilē q̄re de ipiſ videdū ē ꝑ ordinē. ⁊ prio ḋ excluſiuis.

¶ Iſte ē ſeptimꝰ tractatꝰ paruoꝝ logicalium magiſtri Petri hyſpani qui poſtq̄ determinauit de quadā ꝓprietate t̄mini ſcilicet de diſtributōe. hic ꝯñter determinat de ꝓpōnibus exponibilibꝰ. Cuius ordinis rō eſt q2 diſtributio ē ꝓprietas ꝯſeqns ſignificationē actualē diſtribuibilium: expō vero cōcernit ſignificationē virtualē vt patebit i ſequētibus. Uel ex alio ſumit̄ ordo. q2 ſuppō relatio ampliatio ⁊ ſic de alijs ſūt ꝓꝑetates terminoꝝ icomplexoꝝ. expoſitio vero ē ꝓprietas t̄mini ꝯplexi q̄ tamē ſibi ꝯuenit ab aliquo incōplexo puta ab aliq̄ ſincathegoreumate i eo icluſo. iō ꝯuenienter poſt alios ſex tractatꝰ det̄minat de exponibilibus. q2 ſicut icōplexū ſm naturā p̄cedit ꝯplexū. ſic paſſio icōplexi p̄cedit paſſionem complexi.

Primo Sciendū ē ꝙ ſicut terminꝰ ſub ratione diſtribuibilitatis ē ſubiectū p̄cedētis tractatꝰ. ſic ꝓpō ſub rōne exponibilitatiſ eſt ſubm̄ iſtiꝰ tractatꝰ. Quod ꝓbat̄ q2 ꝓpoſitiōi exponibili ꝯueniūt ꝯditioneſ ſubiecti attributōiſ. eſt eni qḋdā vl'e non quidē reale ſ3 intentionale ⁊ h3 partes. ſ. ꝓpōne3 cathegoricā ypotheticā3 vl'em ꝑticularē idefinitā ⁊ ſingularē. Et eiꝰ paſſio eſt expoſitio. Et ſi qs dicat ꝓpoſitio exponibilis eſt qd ꝯplexū ergo non ē ſubiectū. Itē ꝓpō exponibilis icludit ſubiectū ⁊ paſſione3. ergo non d3 dici ſubiectū cū ſubiectū alicuiꝰ ſcie debeat eſſe vnu3. Ad hoc reſpōdetur ꝙ l3 ꝓpoſitio exponibilis ſit quid ꝯplexū q̄tū ad ſignificatū ꝓpriū: tamē quantum ad ſignificatū circūlocutū eſt quid icomplexu3 ⁊ illud totū circūloquitur aliquā itētionē ſm quam expoſitio ē paſſio. Et cum ꝓpō non poſſit eē ſubiectu3 eo ꝙ trāſcēdit metas huiꝰ tractatꝰ. nec ſimilr̄ exponibilitas eſt ſubiectū cū ſit paſſio eius. tamē hoc totū ꝓpō exponibilis circūloquit̄ nobis ꝓprium ſubiectum huiꝰ tractatꝰ. Unde expō poteſt capi dupl'r. vno mō ꝑ quadā manifeſtatione ſenſuali a qua ſumit̄ ſill'ſ expoſitoriꝰ. ⁊ tūc ſolet ſic diffiniri. Expō ē manifeſtatio quedā ad ſenſū accipieſ aliq̄ duo vni ⁊ eidē ꝯuenire ⁊ alteri diſcōuenire inferens illa iter ſe ꝯuenire vel diſcōuenire. Et hoc modo nō ſumitur i ꝓpoſito ſed eſt vna ſpēs argumentationis reductiue contenta ſub ſillogiſmo l3 n̄ ſit verꝰ ſill'ſ ⁊ n̄ eſt i mō alicuiꝰ figure. Alio mō ſumitur expō vt ē manifeſtatio ꝯplete et clare explicās ſignificationē alicuiꝰ ꝓpōnis habētis ſenſum obſcurū. ⁊ illo mō ſumit̄ i ꝓpoſito. ¶ Et ſi qs dicat de tali ꝓpōne exponibili non eſt ſcientia ergo hic non d3 determinari de eius expoſitione. antecedens patet. quia ſcientia eſt ens reale ergo debet eſſe de ente reali. modo propoſitio exponibilis nō eſt ens reale ergo de ipa nō eſt ſcia. Ad hoc rn̄det̄

q̄ lȝ omnis scia quidditatiē sit ens reale tñ dnomi natione facta ab obiecto aliqua est rōnalis. ideo ñ oȝ q̄ omne illud de quo habetur scia sit ens reale sed sufficit q̄ habeat fundamētum in re. ꝛ passiones ꝑ eius rationem formalem demonstrabiles.

Secundo sciendū q̄ dñr auctor diffinit ꝓpositionem exponibilē dicens. Propositio exponibilis est propositio habens sensum obscurū que indiget expositione ꝓp aliquod sincathegoreuma explicite vel iplicite in ipa positum vt tm̄ hō currit. In qua diffinitione ponitur ꝓpositio loco generis nō q̄ sit verum genus qꝛ secunde intentiones nō sunt i aliquo genere predicamentali ideo in ipis non sunt vera genera nec vere species. Et totum residuuȝ ponitur loco differentie qꝛ per hoc differt ab alijs sex proprietatibus terminoꝝ. ꝛ a ꝓpositione non exponibili que hȝ sensum lucidum ꝛ clarum. Et qꝛ talis sēsus obscurus ꝓuenit ex parte alicuius sincathegoreumatis posset aliquis querere vtruȝ oē sincathegoreuma faciat ꝓpositionem exponibilē. Pro cuius solutione ē aduertendum q̄ sincathegoreumata sunt in multiplici dr̄ia. sunt enim quedam que important affirmationem tm̄ vt oīs qlibȝ ꝛ sic d̄ alijs quedam vero important negationeȝ tm̄ vt nullus nihil ꝛ sic d̄ similibus. quedā vero sunt q̄ includūt affirmationem ꝛ negationem vt sunt dictiones exclusiue exceptiue ꝛ sic de alijs. Et ita respōdetur q̄ nō omne sincathegoreuā facit ꝓpōnē expōibilē sed solum illa que includunt affirmationem ꝛ negationem vt clare videbitur in sequētibus.

Tertio sciendum ē q̄ signa que faciunt ꝓpositionem exponibilem sic diuidūtur. qꝛ quedam sunt signa exclusiua vt tantum solus. ꝛ quedaȝ sunt exceptiua vt potest nisi ꝛc. quedam reduplicatiua vt inquantum vel secundum q̄ ipm̄. quedam desinitionem vel inceptionem significantia vt incipit desinit. ꝛ quedam priuationem finis importantia vt infinitum. quedā excessum importantia vt cōparatiui ꝛ superlatiui gradus. alia sunt que important differentiam siue distinctioneȝ vt differt aliud ab ꝛc. ꝛ quedaȝ important specialem modum distributionis vt totus qlibet ꝛ sic de alijs. Et istorum sic pōt haberi sufficiētia. quia omne illud qd̄ facit propositionem exponibilem in suo significato importat diuersitatem seu differentiam vel non. si primum sic sūt ea que important distinctioneȝ vt differt aliud ab ꝛc. Si secundum hoc est dupliciter. quia vel important specialem modum distribuendi aut non. si primū hoc est dupliciter. quia vel impoꝛtāt specialeȝ modū distributionis virtute ꝓpria vt totus ꝛ qualelibet ꝛc. vel ipis conuenit ratione negationis que in ipis includitur ꝛ sic sūt gradus compatatiui vl̄ superlatiui quia important cum excessu quandaȝ distributionem ratiōe negationis quā quidem distributionem significant. Aut non important specialem modum distributionis ꝛ hoc duplr̄. qꝛ vel dicunt rē in fieri ꝛ sic sūt ea que important inceptionem. ꝛ quia vnū oppositorum dat intelligere reliqum per ista intelliguntur illa que important desitionem. Vel dicunt reȝ in facto esse ꝛ hoc dupliciter. quia aut carent fine. ꝛ sic sunt ea que priuationem finis important vt infinitum. Aut nō carēt fine ꝛ hoc dupliciter. quia vel illa dsignantur i aliquo coniungi puta in cōmuni ꝛ sic sunt reduplicatiua. vel non ꝛ hoc est dupliciter. quia vel se excludunt ab aliquo actu ꝛ sic sūt exceptiua. aut excludunt aliqua contenta pluribus distributionibus distributa ꝛ sic sunt signa exclusiua.

Sed contra ꝓdicta arguitur primo sic. Expositio est quedaȝ species argumentationis de qua sufficienter determinatū est in noua logica ergo hic male determinatur. ¶ Secūdo arguitur sic. nulla est ꝓpositio exponibilis. ergo male fit specialis tractatus d̄ ꝓpositione exponibili. aīs pȝ qꝛ exponibile est quedā ꝓprietas termini seu expositio. ꝛ termin⁹ ē in quē resoluit̄ ꝓpō vt habetur ꝑmo prioꝝ. ergo seqtur q̄ nō est passio ꝓpōnis. ¶ Tertio arguitur sic. alique sūt ꝓpōnes exponibiles i quib⁹ nō pōitur sincathegoreuma. ergo male pōitur illa pticula i diffinitione propositiōis expōibil'. ¶ Quarto arguitur sic. oīs bona diuisio dȝ esse bimembris. sed diuisio eoꝝ que faciūt ꝓpōnem exponibilem non ē bimembris. ergo non est sufficiens.

Ad rationes Ad ꝑmaȝ dr̄ q̄ non sumitur hic expositio vt est species argumētationis sȝ aliter vt patuit in ꝑmo notabili. ¶ Ad secūdam dr̄ q̄ similr̄ nō accipit̄ expositio ꝓut attribuitur terminis qꝛ propositio est id qd̄ exponit̄. sed sumitur eo mō quo dictum est prius. ¶ Ad tertiam dr̄ q̄ nulle sunt propositiones exponibiles si non sint aliqua sincathegoreumata i ipis formalit̄ vel virtualiter. ꝛ si forsan alique habeant sensum obscuruȝ ꝛ hoc non ꝓueniat ex sincathegorūate tales nō dbēt dici ꝓpōnes expōibiles. ¶ Ad q̄rtaȝ dr̄ q̄ diuisio gn̄ris dȝ eē bimēbris ñ tñ diuisio mltiplicis equoci. vl̄ dr̄ q̄ illa disio reducibil' ē ad bimēbrē vt patuit i sufficiētia.

Sequitur de signis exclusiuis. vnde signa exclusiua sunt que ex sua consignificatione exclusionem important et a quibus redditur propositio exclusiua vt sunt iste dictiones. solus vnicus tantum tantummodo duntaxat et sic de alijs. hec autem signa quandoque excludunt gratia alietatis et quandoque gratia pluralitatis. et quandoque ponuntur in oratione sine negatione. et quandoque cum negatione precedente aut sequente. De istis autem tales dantur regule. Prima est quod propositio exclusiua sine negatione exponitur per vnam copulatiuam affirmatiuam cuius prima pars est preiacens exclusiue et secunda pars est negatiua importans negationem predicati de omnibus alijs a subiecto vt tantum homo currit idest homo currit et nihil aliud ab homine currit. vel tantum apostoli dei sunt duodecim. i. apostoli dei sunt duodecim et non plures quam duodecim. Secunda regula est quod propositio exclusiua huiusmodi infert copulatiuam compositam ex duabus exponentibus sine conponentibus. et quelibet earum seorsum et non econtra. vt tantum homo currit. ergo homo currit. et nihil aliud ab homine currit. Tertia regula est quod ab exclusiua affirmatiua ad vniuersalem de terminis transpositis est bona consequentia si fiat exclusio gratia alietatis et non econtra. vt tantum animal est homo. ergo omnis homo est animal. Quarta regula est quod exclusiua contradictoria prioris exponitur per disiunctiuam affirmatiuam de partibus contradicentibus prioris exclusiue. vt ista non tantum homo currit. i. nullus homo currit vel aliquid ab homine currit. patet ex virtute contradictionis quia vtrobique fuatur oppositio contradictionis. ex hoc etiam patet qualiter in eis valeat consequentia. Quinta regula est exclusiua in qua ponitur vna negatio sequens exclusionem exponitur per vnam copulatiuam affirmatiuam cuius prima pars est negatiua preiacens. alia est affirmatiua in qua predicatum affirmatiue enunciatur de quolibet alio. vt tantum accidens non est substantia. i. accidens non est substantia. et omne aliud ab accidente est substantia. et per hoc patet qualiter contradictio eius est exponenda et qualiter valet consequentia in exclusiuis.

¶ Circa hunc textum notandum est primo quod postquam auctor determinauit de propositione exponibili in communi. consequenter in hac parte determinat de signis exclusiuis et sic diffiniens ipsa. Signa exclusiua sunt illa que exclusionem important et a quibus propositio redditur exclusiua. vt sunt ille dictiones tantum solus duntaxat et sic de alijs. Et notanter dicitur que exclusionem important quia vt postea videbitur. signa exclusiua non dicuntur exclusiua eo quod significent exclusionem. quia vt probatur ibi nulla dictio significat actum quem excercet. sed dicuntur exclusiua eo quod exclusionem exercent. Unde ille dictiones tantum solus dicuntur dictiones exclusiue ab exclusione exercita et non signata. sicut securis exercet id quod est scindere. ita hoc idem probatur de signis exclusiuis supponendo quod exclusio capitur dupliciter. vno modo vt concepta. alio modo vt exercita. vnde hoc nomen exclusio significat exclusionem. sed ista sincathegoreumata tantum solus exercent illam exclusionem sicut equatio vt concepta significatur per hoc nomen equatio. sed per equum exercetur equatio Ex quo patet quod dictio exclusiua non significat exclusionem sed exercet eam. Et posset sic formari ratio. quia si significaret exclusionem aut significaret eam vt conceptam vel vt exercitam. non vt conceptam quia significaret eam per modum substantie et hoc conuenit huic nomini exclusio. nec vt exercitam quia illo modo significatur per hoc verbum excludo. Ex quo patet quod dictio exclusiua tantum exercet exclusionem. Et sic potest diffiniri. propositio exclusiua est illa in qua ponitur dictio exclusiua dumtamen illa dictio teneatur exclusiue et feratur ad copulam principalem. si vero non feratur ad copulam principalem tunc non esset proprie propositio exclusiua. sed de subiecto excluso vel predicato.

Secundo Sciendum est quod vt patet in textu signa exclusiua quandoque excludunt gratia alietatis vt tantum homo est risibilis que sic exponitur homo est risibilis et nihil aliud ab homine est risibile. Quandoque vero excludunt gratia pluralitatis vt hec. tantum decem sunt predicamenta que sic exponitur. decem sunt predicamenta et non sunt plura quam decem. Quandoque vero ponuntur sine negatione vt tantum homo est animal. Quandoque vero cum negatione precedente vt non tantum animal est homo. Quandoque vero cum negatione sequente signum exclusiuum vt tantum homo non est substantia. Et quandoque cum negatione preposi

ta ꝛ postposita sit vt non tm̄ animal nõ est substantia que ꝯdicit illi in qua tm̄ postponit. Et illa in q̄ p̄ponitur negatio tm̄ ꝯdicit illi in qua põit sine negatõe p̄cedente ꝛ sequēte. Et iuxta hãc diuisionē ponūt diuerse regule de mõ exponēdi tales ppositiones fm q negatio p̄cedit vel seq̄t. Un̄ de ppõnib⁹ exclusiuis in quib⁹ dictio exclusiua cadit s̄ totã ppõeȝ sine negatione talis dat regula. oĩs ppõ exclusiua affirmatiua hȝ exponi p vnã copulatiuã cuius prima pars affirmat p̄dicatū de subo. ꝛ illa dr eē preiacēs ipius. Secūda vo negat ipȝ a quolibȝ alio a subiecto vt tm̄ hõ est aial. expõit sic. homo est aial ꝛ nihil aliud ab hoīe ē aial. vel fȝ alios homo ē aial. ꝛ null⁹ n̄ hõ est aial. Un̄ piacēs ppõis exclusiue est ppõ sumpta sine dictione exclusiua cui tm̄ põt addi signū exclusiuū. vt ista. hõ currit dr eē preiacēs huic tm̄ homo currit. Et ad maiorē notitiã hoꝝ habendã est aduertēdū q vt videbitur in sincathegoreumatib⁹ ad exclusiones quatuor requirunt. p̄ reqrit excludens ꝛ illud est duplex. s. p̄ncipale vt intellect⁹. ꝛ instrumētale vt ē signū exclusiuum. 2m est exclusū. s. aliud a subo a quo fit exclusio. 3m est id a quo fit exclusio. ꝛ illud est subm̄. 4m est illud respcū cuius fit exclusio. Et vltra est aduertēdū q ppõ exclusiua affirmatiua infert copulatiuã ex duab⁹ exponentib⁹ ꝛ q̄libet eaꝝ seorsuȝ vt bn̄ seq̄t. tm̄ aial currit. ergo aial currit ꝛ nihil aliud ab aiali currit. ꝛ silr infert q̄libet eaꝝ seorsū. Et vt habet in textu ab exclusiua affirmatiua ad vlem affirmatiuã de terminis transpositis est bona ꝯña et eꝯ. vt bn̄ sequitur. tm̄ aial est homo. ergo omnis homo est aial. oĩs hõ ē aial. ergo tantum animal est homo.

Tertio sciendū est q ppõ exclusiua ꝯdictoria ꝓpõis. i. illa in qua ponit negatio precedens dictionē exclusiuã habȝ exponi p vnaȝ disiūctiuam affirmatiuã de partibus contradicētib⁹ partib⁹ ꝓpõis negatiue copulatiue. vt ista. nõ tm̄ hõ currit. sic exponitur. null⁹ hõ currit vel aliqd aliud ab hoīe currit. Un̄ partes copulatiue affirmatiue contradicunt partibus disiunctiue affirmatiue. puta iste due. hõ currit. ꝛ nihil aliđ ab homine currit. ꝛ null⁹ homo currit. vel aliqd aliđ ab hoīe currit. quod pȝ q2 sūt de partib⁹ ꝯdicētibus s. de ppõnib⁹ in quib⁹ ponit negatio ad copulam Sed ꝯ ppõib⁹ i quib⁹ ponit negatio ad copulã sequēs signū exclusiuū talis datur regula. oĩs ppõ exclusiua in qua ponitur sola negatio sequēs exclusionē exponit per vnã copulatiuã c⁹ p̄ma ps ē piacens ꝛ negatiua. secūda vo est affirmatia in q̄ p̄dicatū affirmatie dr de quolibȝ alio a subo. vt hō tm̄ accn̄s non est substãtia. exponitur sic. accn̄s nõ est substantia ꝛ oē aliud ab accn̄te est suba. sȝ p sua ꝯdictoria ponitur talis regula. oĩs ppõ exclusiua in qua p̄ponitur ꝛ postponitur negatio signo exclusiuo expõit per vnã disiūctiuã de partibus ꝯdicentibus ptib⁹ ꝓpõis copulatiue. vt ista. nõ tm̄ accn̄s nõ est substãtia sic expõitur. oē accn̄s ē substãtia vel aliqd aliud ab accn̄te nõ est suba. Et eodē mõ diceret de istis. nõ tm̄ hõ non ē non hõ. non tm̄ equ⁹ nõ est nõ equ⁹. Et vlterius aduertēdū q regule p̄dcē sūt intelligende quãdo dictio exclusiua ppe accipitur. Et intelligitur de istis dictiõibus solū dūtaxat ꝛ silibus ꝛ non de illis q̄ spãlem modū excludēdi iportant sic sūt vniuoce precise ꝛ sic de similibus.

Sed contra p̄dcã arguitur p̄ sic. p signa exclusiua nõ intelligitur exclusio exercita. g̃ male dr q signa exclusiua exclusionē exercēt. añs pȝ: q2 exclusio exercita nõ significatur p illa signa g̃ nõ intelligitur. q2 significare ē intellectū dare siue ꝯstituere. ¶ 2° arguitur sic illud qđ exponitur grã alietatis exponit grã pluralitatis aut exponi põt. ergo male dr q signa exclusiua qn̄ȝ excludūt grã alietatis ꝛ qn̄ȝ grã plalitatis. ¶ 3° arguitur sic. ppõ nõ ē vlis in qua sigm vle negetur. g̃ illa nõ ē exclusiua in q̄ dictio exclusiua negatur. ¶ 4° arguitur sic. nõ seq̄t. tm̄ aialia sunt sēsibilia. ergo oĩa sēsibilia sūt aialia. q2 añs ē veꝝ ꝛ ꝯñs ē falsū. qđ pbatur q2 lapides sūt sēsibiles ꝛ tn̄ nõ sūt aialia. ergo arguendo ab exclusiua ad vlem de terminis trãspositis nõ vȝ ꝯña.

Ad rationes Ad p̄mã dr q ad hoc q aliqua dictio det aliqd intelligere nõ oȝ q illđ exerceat nec ecõtra. puta si exerceat n̄ oȝ q significet. modo signa exclusiua bene significant exclusionē ꝛ dãt intelligere eaȝ. ¶ Ad secūdã dr q lȝ aliquãdo illđ qđ exponitur grã alietatis possit expõi grã pluralitatis. vt ista. tm̄ sunt quinq̧ predicabilia. nõ tn̄ semp põt exponi grã pluralitatis. vt ista sola spēs immediate p̄dicatur de pluribus indiuiduis. iõ rõ non bn̄ assumebat. ¶ Ad tertiã negetur ꝯña q2 non ē silr. q2 q̄titas est accn̄s propositionis ꝛ sic potest negari per negationem aduenietē. sed exclusio ē de eēntia ppõnis exclusiue. iõ non põt mutari p aduentū alic⁹ negationis. Alij soluūt aliter ꝯcedēdo q illa non ē exclusiua in qua negetur exclusio eo q dictio exclusiua per negationē impedit ne teneatur exclusiue sicut ppõ copulatiua in qua neget

ɔiũctio nõ ꝓpe dr̃ copulatiua sed disiũctia. sed ꝑma solo dr̃ melior. ¶ Ad q̃rtã dr̃ ꝙ si sensibile teneat̃ vniuoce in ãbab⁹ tũc ɔñа ẽ bona. si ṽo sẽsibile teneat̃ equoce. s. in exclusiua ꝓ sensibili actiue dcõ ⁊ in alia vl̃i de terminis trãspositis ꝓ sẽsibili passiue dicto sic nõ valet ɔña. Et regula intelligenda est dũ termini teneant̃ vniuoce in ambab⁹ ⁊ dum fiat exclusio gratia alietatis.

S Equit̃ de dictionibus exceptiuis. dicũt̃ ãt dictiões exceptiue que significãt exceptionẽ alicuius ɔtenti sub aliquo distributo cuiusmodi sũt preter preterq̃ȝ ⁊ sic de alijs. De quibus dant̃ tales regl̃e. Prima ẽ ꝙ ois exceptio fit a toto in q̃ȝtitate seu a t̃mino sũpto sub signo vl̃i. est autẽ totũ in quãtitate terminus cõis cõiter sũptus cũ signo vl̃i vt ois hõ preter sortẽ currit. Secũda regula est ꝙ dictio exceptiua nõ ipedita facit terminũ cõem supra queȝ cadit imediate supponere simpl̃r. vt oẽ aial preter hoiem ẽ irrõale. ibi hoiem supponit simpl̃r. Tertia regula ẽ ꝙ vl̃is affirmatiua exceptiua expõit̃ copulatiue ꝑ tres cathegoricas exponentes. quaꝝ prima affirmat p̃dicatum de subo sũpto cũ aliud ⁊ ab. secunda affirmat p̃dicatũ de termino excepto. tertia ẽ negatiua in q̃ p̃dicatũ negat̃ de t̃mio excepto. vt oẽ aial preter hoiem ẽ irrõale. ista exponit̃ sic. oẽ animal aliud ab hoie ẽ irrõale. hõ ẽ aial. ⁊ hõ nõ ẽ irrõnalis. Quarta regula ẽ ꝙ vl̃is negatiua exceptiua exponit̃ copulatiue ꝑ tres ꝓpões. in quarũ prima p̃dicatũ negat̃ de subo sũpto cuȝ aliud ⁊ ab. in scda affirmat̃ subm̃ de t̃mino excepto. in tertia affirmat̃ vl̃r p̃dicatuȝ de termino excepto. vt hic. nullũ aial p̃terq̃ȝ hõ est risibile. exponit̃ sic. nulluȝ aial aliud ab hoie est risibile. hõ ẽ aial ⁊ ois hõ ẽ risibilis. ex his pȝ qual̃r sue ɔtradictorie sunt expõnende ⁊ qualiter valeat consequentia in ipis.

¶ Circa hũc textũ notãdũ ẽ ꝑ ꝙ ɔñr auctor det̃minat de dictionib⁹ exceptis ponẽdo talẽ diffinitionẽ. Dictões exceptiue sũt ille q̃ ipor̃tãt exceptionẽ alic⁹ contẽti sub aliquo distributo respcũ illi⁹ i quo fit exceptio vt iste dictões preter preterq̃ȝ ⁊ sic de alijs. In q̃ diffõe ponitur hoc relatiuũ q̃ loco gñis eo ꝙ dat itelligere suũ añs quodẽ dictio sincathegoreumatica. Et totũ residuũ ponitur ad dr̃iaȝ alioꝝ sincathegoreumatũ reddẽtiũ ꝓpõnẽ exponibilẽ quoꝝ nullũ importat exceptionẽ alic⁹ cõtẽti sb̃ aliquo distributo. Et dȝ eodẽ mõ itelligi ꝙ dictiones exceptiue exercẽt exceptionẽ ⁊ nõ significãt eã sicut dictũ est de signis exclusiuis. Differũt tñ adinuicẽ in hoc ꝙ dictio exclusiua sepat totum a parte vt cũ dr̃. tm̃ sortes currit ibi significatur ꝙ null⁹ ali⁹ a sorte currit. Sed dictio exceptiua sepat partẽ a toto respcũ alic⁹ p̃dicati. Cum eni dr̃. ois homo p̃ter sortẽ currit. p̃ter sepat sortẽ ab hoie respcũ cursus ⁊ sic exceptio est sepatio ꝑtis a toto respcũ alicuius predicati. Ex quo pȝ ꝙ dictio exceptiua nõ dr̃ exceptiua ab exceptione significata eo ꝙ significet exceptionẽ. sed ab exceptione exercita eo ꝙ. s. est illud quo exceptio exercet̃. vt hec dictio p̃ter ẽ instrumẽtũ intellect⁹ q̊ fit exercitatio exceptionis sortis ab hoie distributo respcũ alicuius predicati vt dicendo ois hõ p̃ter sortẽ currit. Et si dicatur ꝙ preter nõ semꝑ exercet exceptionẽ. g̃ male dr̃ ꝙ dictio exceptia exercet exceptionẽ. añs pȝ. qr dicẽdo tu debes cẽtum frãcos p̃ter vigiti scuta. ibi preter ñ exercet exceptionẽ. ⁊ sensus illi⁹ ẽ. tu debes cẽtũ frãcos cũ vigiti scutis. Pro solõne ẽ aduertendũ ꝙ vt videbitur i sincathegoreumatibus p̃ter sumitur dupl̃r. vno° ꝓpe ⁊ sic est dictio exceptiua facĩes ꝓpõem exceptiuã. alio° sumitur iꝓpe ⁊ hoc tripl̃r. vno° adiectiue ⁊ tũc significat associationem vt cum dr̃ sortes dȝ centũ scuta p̃ter expẽsas. i. cũ expensis ⁊ hoc mõ sumit̃ in argumẽto p̃dcõ. Alio° sumitur negatiue. vt tu fecisti hoc preter me. i. sine me. alio mõ sumit̃ diminutiue. vt hic decẽ p̃ter q̃nq̃ȝ sũt q̃nq̃ȝ. i. decẽ sõstractis q̃nq̃ȝ ab ipis remanẽt q̃nq̃ȝ. ⁊ istis modis nõ facit propositionẽ exceptiuam nec est ad propositum de ipo nec de alijs. Et silr̃ diceretur de hac dictione nisi. accipit̃ eni qñȝ exceptiue ⁊ sic facit ꝓpõeȝ exceptiuã ⁊ tantũ valet sicut preter. vt si dicatur. nullus homo nisi sortes ẽ albus. alio modo sumitur consecutiue ⁊ sic nõ facit pro-

positionem exceptiuam sed ypotheticam conditi onalem vt si dicatur nisi homo esset sensitiuus homo non esset animal. sensus enim est si homo non esset sensitiuus homo non esset animal.

Secundo sciendū ē q vt dr̄ in textu exceptio ꝓprie hꝫ fieri a toto in quātitate. ꝛ huius rō est qꝛ oꝫ q illud qđ vere excipit̄ sit prius ſm actū ꝛ actualr̄ cōtineatur i illo a quo excipit̄. Et qꝛ sole ptes totius in quātitate sūt actualiter contēte in toto suo ꝛ non ptes alioꝝ totoꝝ nisi habeāt reductionē ad totū in quantitate. ideo exceptio fit a toto in quantitate ꝛ nō in alijs. Et si dicat̄ q ps integralis actualiter cōtinetur i suo toto. ergo ab eo pōt accipi ꝛ excipi. ꝛ ꝑ ꝯñs a toto integrali pōt fieri exceptio. Ad hoc respondetur negādo ꝯñam qꝛ h̄ non sufficit ad exceptionē q ptes actualiter contineātur in suo toto. sed cum hoc requiritur q illđ a quo dꝫ fieri exceptio ꝑdicetur de excepto. mō totū integrale non pōt ꝑdicari de sua pte. ¶ Vñ ad hoc q ꝓprie aliqua ꝓpō dicat̄ exceptiua quatuor requiruntur. Primo eni regritur q illud a quo fit exceptio sit termin⁹ cōmunis habens plura supposita. iō hec nō est ꝓpria sortes ꝑter platonēꝫ currit. ñ ꝑter teneatur exceptiue qđ pꝫ qꝛ illud qđ excipitur dꝫ actualr̄ contineri sub eo a quo excipit̄. ergo si termin⁹ nō habeat supposita nihil ab eo pōt excipi. Secūdo requirit̄ q illđ a quo fit exceptio ꝑdicetur de excepto i recto. iō hec nō ē ꝓpria oīs homo preter asinum currit. qđ pꝫ qꝛ illud qđ excipitur debet actualr̄ cōtieri sub eo a quo fit exceptio vt visum est i prima cōditione. sed sic non est hic ergo ꝛc̄. Secūdo pꝫ qꝛ illud a quo fit exceptio debet predicari de excepto ꝑ secundam conditionem sed sic non est hic. igitur ꝛc̄. Tertio regritur q illud a quo fit exceptio ꝟificet̄ de aliquo alio q̄ȝ de excepto ꝛ h̄ i ꝓpōe affirmatia qꝛ nisi sic. tot supposita acciperētur quot supposita exciperētur. sꝫ h̄ ē falsū. vt patebit in sincathgoreumatib⁹. g̃ ꝛc̄. Quarto regritur q subm a q̄ fit exceptio accipiatur cum signo vlī ideo hec non ē propria homo preter sortem currit.

Tertio sciendū ē q ꝓpōes exceptie cōiter diuersificant̄ quatuor modis penes affirmationē ꝛ negationē sicut dictū ē de signis exclusiuis. quedā eni ē simplr̄ affirmatia in q̄ nulla ponit̄ negatio preter illā q̄ icluditur i signo exceptio. vt h̄. oē aīal ꝑter hoīeꝫ ē irrōale. alia ē in qua ꝑponit̄ negatio dictōi exceptie ꝛ talis ē ꝯdcōria ꝑme. vt hec. nō oē aīal ꝑter hoīeꝫ ē irrōale. alia ē in q̄ postponit̄ negatio dictōi excepte. vt oē aīal preter hoīeꝫ nō ē irrōnale. alia ē in qua ꝑponit̄ ꝛ postponit̄ negatio signo exceptiuo. vt hec. nō oē aīal ꝑter hoīeꝫ nō est irrōnale. ꝛ talis ē ꝯdcōria scđe. Et de istis dātur aliq̄ reglē. ¶ ꝑ^a^ ē. oīs ꝓpō exceptiua vlīs affirmatia expōitur ꝑ vnā copulatiuā hñtē tres ptes i q̄ꝝ ꝑma affirmat̄ ꝑdicatū vlr̄ de eo a q̄ excipitur sūpto cū aliud ab ꝑcedēte illud qđ excipit̄. ꝛ in scđa affirmatur subiectū de eo qđ excipitur. i tia ꝟo remouetur ꝑdicatū vlr̄ ab eo qđ excipitur. vt ista. oē aīal ꝑter hoīem est irrōale. sic exponitur. oē aīal aliud ab hoīe ē irrōale. oīs hō ē aīal. ꝛ null⁹ hō ē irrōalis. Et dꝫ intelligi ista regla si tmin⁹ exceptiu⁹ sit cōis qꝛ si eēt singularis due exponētes scđe eēnt singulares. vtpꝫ in ista. oīs hō preter sortē ē alb⁹. Et posset sic ꝓbari regula qꝛ ad veritatem exceptiue affirmatiue requiritur q predicatum non insit excepto ꝛ q isit cuilibet ꝯtēto sub subō alio ab excepto. ꝛ q exceptuꝫ ꝯtineat̄ sub eo a q̄ fit exceptio. ergo regla ē vera. ¶ Scđa regla ē q oīs ꝓpō exceptiua vlīs negatiua qua dictio exceptiua non negatur exponitur ꝑ vnā copulatiuā habētē tres ptes. in q̄rū ꝑma negat̄ vlr̄ ꝑdicatū đ eo a quo fit exceptio cū hoc aliud ab ꝑcedēte dictionē exceptiuaꝫ. i scđa affirmatur vlr̄ illud a quo fit exceptio. i tertia affirmatur vlr̄ ꝑdicatū de excepto. vt hic nullū aīal ꝑter hoīem est rōnale. sic exponit̄. nullū aīal aliđ ab homine ē rōnale. ꝛ oīs homo ē aīal. ꝛ omnis homo ē rationalis. ¶ Tertia regla. oīs ꝓpō exceptiua in q̄ dictio exceptiua negat̄ exponit̄ disiūctiue per vnā disiūctiuā ꝯpositā ex tribus cathegoricis cōtradicētibus ptib⁹ copulatiue ꝑ quā exponit̄ sua ꝯdictoria. vt ista ñ oē aīal ꝑter hoīeꝫ ē irrōnale sic exponit̄. aliqđ aīal aliđ ab hoīe ñ ē irrōale. vl hō ñ ē aīal. vl hō ē irrōalis. Et eodē mō expōit̄ illa ꝓpō exceptia i q̄ ꝑponit̄ ꝛ postpōit̄ negatio signo exceptio. s. ꝑ vnā disiūctiuā ex trib⁹ cathegoricis ꝯpositā ptib⁹ coplatiue ꝯdicētib⁹ vt facile ē vidē ꝑ exē^a^

Sed cōtra ꝑdicta arguit̄. Primo sic. i hac ꝓpōne. nullū aīal ꝑter hoīem est irrōnale. dictio exceptiua negat̄. g⁹ est exceptiua negatiua ꝛ sic nō debet exponi sicut dictū est. ¶ Scđo arguit̄ sic. ꝓpositio vlīs ē illa que omni aut nulli iesse significat. sed dictio exceptiua vt hic oīs hō ꝑter sortē currit nō significat ꝑdicatum in esse oī aut nulli sꝫ alicui ꝛ alicui nō. ergo ñ est vlīs. ¶ Tertio arguit̄ sic. exceptio fit a toto vlī vt dicendo hō ē sanus ꝑter sortē q ē eger. g̃ male dr̄ in textu q exceptio tm̄ fit a toto i q̄titate. ¶ 4.⁹ ar: sic. ista ē bona ꝓpō affirmatia exceptia hō ꝑter a si

num currit. ⁊ tñ illud qd̓ excipitur non continetur secundum actum in eo a quo excipitur. ergo ille conditiones sunt male posite:

Ad rationes Ad primā dr̃ ꝙ negatur añs qꝛ illa negatio īclusa ītali signo non negat dictionē exceptiuā vt pꝫ in equalenti. equalet eñi huic oē aīal p̄ter hominem nō est rōnale. est eñi vna regula generalis ꝙ negatio explicita nō pōt negare dictionē exceptiuam ¶ Ad secundā dr̃ ꝙ negat̃ minoꝛ qꝛ subm̄ istius ē hoc totū oīs hō p̄ter sortem. qd̓ tm̄ valꝫ sicut aliḋ a sorte vel hō qui nō ē sortes. mō p̄dicatū īest cuilibꝫ supposito illius subiecti. ad h̄ eñi ꝙ ꝑpō vl̓is sit v̄a non oꝫ ꝙ p̄dicatum insit cuilibet supposito subiecti. sꝫ sufficit ꝙ p̄dicatū īsit ꝑ illis suppositis ad que restrīgitur. mō in illa ꝑpōne hō rēstringit̃ ad standū pro alio a sorte. ¶ Ad tertiam dr̃ ꝙ ibi non est vera exceptio sed abusiua. ¶ Ad quartam dr̃ ꝙ ibi non est ꝑpō exceptiua a p̄te rei lꝫ sit ſm modū enūciandi. ad h̄ enim ꝙ aliqua sit v̄a exceptio requiruntur cōditiones prius enumerate quarum altera ibi deficit.

s

Sequit̃ de dictiōibus reduplicatiuis. dicunt̃ aūt dictiōes reduplicatiue que ipoꝛtāt rōnē ſꝫ quā aliquid alteri attribuit̃. vt iquātū ſm ꝙ ea rōne qua ⁊ sic de alijs. De quib⁹ dant̃ tales regule. Prima ē ꝙ dictio reduplicatiua p̄supꝑōit aliqḋ predicatū inesse alicui subiecto ⁊ denotat illḋ supra qḋ cadit inmediate esse cām inherentie illius. Secūda ē ꝙ dictio reduplicatiua sēper fert̃ ad p̄dicatū ⁊ nūquā reduplicat ipm̄. Tertia ē ꝙ ꝑpō reduplicatiua affirmatiua exponit̃ ꝑ quatuoꝛ exponētes affirmatiuas q̄rū pria affirmat p̄dicatū pricipale de subo. secunda aūt affirmat reduplicatū ḋ sbo. tertia vero affirmat p̄dicatuꝫ pricipale de reduplicato. q̄rta ē vna cālis i cuius aāceḋēte ponit̃ dictio supꝛa quā cadit reduplicatio de aliquo trāscēdente ⁊ i cōsequēte p̄dicatū pꝛincipale affirmat̃ de relatiuo illius trāscēdentis vt hic. hō inquantū rōnalis ē flebilis idest hō ē flebilis ⁊ hō ē rōnalis ⁊ oē rōnale ē flebile ⁊ qꝛ aliquid ē rōnale ⁊ illud ē flebile Quarta regula ē ꝙ ꝑpō reduplicatiua i qua ponit̃ negatio post dictionē reduplicatiuaꝫ exponit̃ copulatiue ꝑ q̄tuoꝛ exponētes quaꝝ pꝛima negat p̄dicatuꝫ de subo. secunda affirmat reduplicatū de subo. tertia negat vl̓r p̄dicatū pꝛincipale de reduplicato. q̄rta ē vna causal̃ i cuius antecedente ponit̃ reduplicatio de suo trāscendente. ⁊ i ꝯsequēte negat̃ p̄dicatū de relatiuo illius trāscendentis vt hic nullus hō iquantū rōnalis ē rudibilis idest nullus hō ē rudibil̃. oīs hō ē rationalis. ⁊ nullū rationale est rudibile. ⁊ qꝛ aliquid est rationale ipm̄ non est rudibile. ex quo pꝫ ꝑ legeꝫ cōtradictoriarū q̄lit̃ sint exponēde ꝯtradictorie istarū ⁊ q̄liter valeat ꝯña in ipis.

¶ Circa hūc textū notandū ē p̄ ꝙ ꝯñr auctoꝛ determinat ḋ signis reduplicatiuis p̄mo ponendo talē diffinitionē. Dictiones reduplicatiue sūt q̄ impoꝛtant rationem secundū quā alteri aliquid attribuitur vt inquantum ⁊ secundū qḋ. ⁊ sic de similibus In qua diffinitione vt in p̄cedentibus ꝑ illud relatiuum que subintelligit̃ genus diffiniti. ⁊ ē sensus diffinitionis. Dictiones reduplicatiue sūt sincathegoreumata que iportant rōnem ⁊c̄. Et totū residuum ponit̃ ad differētiā illoꝝ sincathegoreumatū quoꝝ nulli cōpetit attribuere aliqd alteri vt pꝫ in ductiue. Dictiōes eñi exclusiue ⁊ exeptiue iportāt separationē vel remotionē aliquoꝝ ex aliqb⁹. dictiones vero reduplicatiue denotāt attributionē qꝛ ostendunt modū inherēdi predicatū cum subo Unde dictiones reduplicatiue sūt aduerbiū vel aggregatū ex ꝑpositione cuꝫ suo casuali vt sunt iste dictiones iquantuꝫ ſm qḋ ea rōne ⁊c̄. ⁊ ab istis dictionibus ꝑpositio dicitur reduplicatiua. vnde vt dr̃ in textu dictio reduplicatiua p̄supponit aliqḋ predicatuꝫ ineē alicui subo ⁊ denotat illud supra qḋ cadit esse cām illius iherentie p̄dicati cum subo. Unde reduplicatio cōmuniter sic describit̃ ꝙ est enunciatio iterata supꝛa extremum propositionis denotans causā iherētie predicati cū sub

iecto. et ppositio reduplicatiua ẽ illa in qua ponit̃ signum reduplicatiuũ quo exercetur tal' reduplicatio. Pro quo ẽ aduertẽdum q in qualibz ppositione reduplicatiua quatuor requiruntur. Primũ est subm. secũdũ est pdicatũ. tertiũ est signũ reduplicatiuũ. quartũ vo dr termin⁹ reduplicatiuus et ille supra qd cadit signũ reduplicatiuũ. et hoc pz i hac ppone. ois hõ inquantũ rõnalis ẽ risibilis. ibi enim ponit̃ signũ reduplicatiuũ qd iportat rõnez quare alicui aliquid iest. Pro quo tñ est aduertendũ q inquãtũ põt sumi tripl'r. vno mõ vt ẽ aduerbiũ quãtitatis et sic tm̃ valet sicut quãtũ. vt si dicat̃ sortes scribit inquantum põt. sensus est. sortes scribit quantum potest. Alio modo sumitur negatiue et sic requiritur q pdicatũ isit subo si tales ppõnes sint affirmatiue et q nõ sit aliqua cã quare pdicatum iest subo vt si dicatur hõ inquantũ hõ ẽ rõnalis. Alio mõ tenetur positiue et hoc dupl'r. qr qñq tenetur significatiue et denotat pdicatuz ineẽ sbo sub speciali modo essendi in. vt si dicatur corpus inquãtũ mobile ẽ subm phie. aliqñ vo tenet̃ reduplicatiue et hoc põt variari. qr vl' dicit reduplicationem cause vl' duplicationẽ cõcomitantie. si cause tũc variatur fm diuisionẽ causarum. qr vl' dicit reduplicationẽ cause efficientis vl' formalis vl' finalis et sic de alijs. et hoc mõ sumitur hic. et fz hoc diuersus est modus exponendi ppositiões reduplicatiuas in quibus ponitur tale signum.

Secundo sciẽdũ ẽ q vt dicit albert⁹ reduplicatio et distributio ex opposito distinguũtur. qr distributio ẽ pprietas incipiens a subo et terminata i pdicatũ seu in receptiõe pdicati. sed reduplicatio ẽ pprietas inherẽs pdicato et terminata in subm. Unde dictio reduplicatiua vt dicit textus semp fer̃ ad pdicatũ et nunq reduplicat ipz vt pz dicendo oẽ aial est substãtia inquãtũ aial. ¶ Ulteri⁹ ẽ aduertẽdũ q dictiões reduplicatiue multipliciter variant̃ fm affirmationẽ et negationẽ vt patuit de exceptiuis et exclusiuis. ideo d expositione illaz possũt poni quedã regule. Quaz prima ẽ. ois dictio reduplicatiua affirmatiua in qua nulla negatio ponit̃ exponitur p vnam copulatiuã cõpositã ex tribus cathegoricis et vna ypotetica. inquãtuz pma affirmatur pncipale pdicatũ de subo. et in secunda reduplicatum de subo. et in tertia pdicatum pncipale de reduplicato. et quarta est vna causalis in cuius antecedẽte affirmatur reduplicatũ d aliquo trãscendente. in ↄ equente vo pdicatum pncipale de relatiuo denitatis substãtie referente illud transcendens vt hic ois hõ inquãtum rõnalis ẽ risibilis sic exponitur. ois hõ est risibilis. ois homo est rõnalis. et oẽ rõnale est risibile. et quia aliquid est rõnale illud ẽ risibile. Et debet intelligi regula si fiat reduplicatio causalitatis. qr si fieret reduplicatio concomitantie quarta exponẽs deberet eẽ conditionalis ideo reducendo gratia cõcomitãtie hec est va. oẽ risibile inquãtum rõnale est homo. et sic exponitur omne risibile est homo. omne risibile est rationale et omne rõnale est homo. et si aliquid est risibile illd est homo: Sz si reduplicaret causam in illa ppõe tũc ppõ eẽt falsa. ¶ Secunda regula ẽ. ois ppõ reduplicatiua i qua reduplicatio negat̃ exponenda est p vnã copulatiuã habentẽ quatuor ptes in quaz pma negat̃ pdicatũ pncipale de subo. i secũda affirmat̃ reduplicatũ de subo. i tertia negatur vl'r pdicatũ de reduplicato. et quarta est vna causalis vel cõditional' in cuius antecedente affirmatur reduplicatũ de aliquo trãscendente. et i consequẽte negat̃ pdicatum pncipale d relatiuo illius transcendetis. vt ista nullus hõ inquãtũ rõnalis ẽ risibilis sic exponitur. nullus hõ ẽ risibil'. ois hõ est rõnalis. nullũ rõnale est risibile. et qr aliquid est rõnale illud nõ ẽ risibile. vl' si aliqd ẽ rõnale illd ñ est risibile. ex q pz q illa ẽ falsa qr ei⁹ expnẽte sũt false.

Tertio sciẽdũ est q sicut ppõ reduplicatia affirmatiua hz exponi p quatuor ppositiones affirmatiuas et negatiuas in qua ponitur negatio p quatuor ppositiões negatias. ita ppositiões reduplicatiue eis ↄtradictorie exponũtur disiunctiue p quatuor ppõnes de ptib⁹ cõtradicentibus ppõnibus exponentib⁹ affirmatiuaz vl' negatiuam. sic eni ista non ois hõ ẽ aial inquantum sensitiu⁹. que contradicit isti affirmatiue ois hõ est aial inquantũ sensitiu⁹ exponitur. ois hõ ẽ aial vel non oẽ sensitiuũ est aial vel hõ non ẽ sensitiuus. vel qr aliquid non ẽ sensitiuũ. illud non est aial. Et simil'r diceretur de cõtradictoria reduplicatiue i qua negatio ponitur post dictionem reduplicatiuã vt posset faciliter p exempla videri.

Sed contra pdicta arguitur. p sic. nulla ppõ ẽ reduplicatiua ergo hic male diffinitur. antecedẽs pz qr reduplicatio semp reduplicat subm et sic deberet dici de reduplicato extremo et nũq reduplicatia ppõ. ¶ Secundo arguitur sic. in ista ppositiõe cognosco sortem inquãtum homo ponitur dictio reduplicatiua et tñ ñ ẽ ppõ rdupicat⁴ g male dr q ppõ rduplicata ẽ illa iq ponit̃ dictio reduplicatia. ¶ 3⁹ arguitur sic. hec est reduplicatiua homo ẽ animal iquã

tum hō. τ tñ homo supra quem cadit reduplicatio nō est cā inherentie p̄dicati. q2 homo non ē cā animalis sed magis econtra. ergo reduplicatiua non dicit causam inherentie. ¶ Quarto arguitur sic. dicendo sortes scribit inquātū pōt. ibi hec dictio reduplicatiua inquantū pōt eē non causa inherētie predicati ad subiectū. ergo male hic dr̄ ꝙ reduplicatio denotat cām inherentie p̄dicati ad subz.

Ad rationes Ad primam dicitur ꝙ lz omnis reduplicatio reduplicet subm pp quod videt̄ ꝙ ꝓpō illa sit reduplicato subo. nihilominꝰ tñ talis reduplicatio fertur supra p̄dicatum in ordine ad subm. ideo tota ꝓpositio dr̄ reduplicatiua. ¶ Ad secundam dicitur ꝙ ly inquantum non tenetur reduplicatiue sz magis specificatiue τ sensus est. cognosco sortem inquantum homo idest ea ratione qua est homo. ¶ Ad tertiam dicitur ꝙ illud supra qđ cadit reduplicatio non dr̄ eē cā p̄dicati. sed dr̄ ꝙ est causa inherentie predicati cum subo. mō lz homo non sit cā animalis quantum ad esse. est tñ cā inherentie animalis ad ip̄m quantum ad modum. ¶ Ad q̄rtam dr̄ ꝙ ibi inquantum non est dictio reduplicatiua. sed ē aduerbium quantitatis vt dictum est.

Equit̄ de incipit τ desinit. pro
s quorū expositione notanduz ē ꝙ rerum quedā sūt quaꝝ totū esse in istanti τ simul acquiritur. vt hō vel biarius siue sit mediāte aliqua mutatione successiua precedente vt in productione naturali siue nulla mutatiōe precedente vt in creatione angeli. Alia vero sunt quarum esse acquiritur successiue τ ps postpartē. vt sunt res nature permanentis vt album τ nigrum quarū denominatio dependet a dominio supra cōtrarium. sicut albū nigrum τ calidum. τ etiam res nature successiue vt motus τ tempus. τ similiter aliq rum rerum quarum esse deperditur totum simul τ in instanti. aliquarum aūt quarum esse deperditur successiue. Et sm has dictiōes ponunt̄ quatuor regule. Prima est ꝙ ꝓpositiones de incipit rerum quarū esse totum simul acquiritur exponunt̄ p̄ vnam copulatiuam cuius prima ps est affirmatiua de presenti. secūda negatiua de preterito vt hic hō incipit eē idest homo non est τ immediate ante non fuit. Secunda regula est ꝙ ꝓpōnes de incipit rerum quarum eē acquirit̄ successiue exponunt̄ p̄ vnam copulatiuaz cuiꝰ prima ps ē negatiua de p̄seti. τ secunda affirmatia de futuro. vt hic sortes incipit eē albus idest sortes nūc nō est albus τ imediate post hoc erit albus. vel sic motꝰ incipit esse id ē motus non est τ immediate post hoc erit. Tertia regula ē ꝙ propositiones de d̄sinūt rerū quarū eē acqrit̄ totum simul exponunt̄ p̄ vnā copulatiuam cuius prima ps est affirmatia de p̄nti. τ secunda negatiua de futuro vt sortes desinit esse hō idest sortes ē homo τ imediate post hoc non erit hō Quarta regula est ꝙ propositiones d̄ desinit rerum quarum esse depdit̄ successiue exponuntur copulatiue p̄ vnaz negatiuā de p̄senti τ aliam affirmatiaz de p̄terito. vt hic sortes desinit eē albus idest sortes nūc nō est albus τ imediate ante hoc fuit albus. Ex predictis pz qualiter contradictorie istarum sūt exponende τ qualiter valeat ꝯña i ip̄is.

¶ Circa hūc textū notandū est p̄ ꝙ ꝯñr auctor d̄terminat i textu de expositione ꝓpōnū i quibꝰ ponitur icipit aut desinit. Rōne cuiꝰ ponit̄ q̄dā distictio q̄ tal' est. duplices sūt res. q2 q̄dā sūt q̄rū eē acquirit̄ totū siml' τ iste sūt p̄manētes. alie sūt quaꝝ eē acq̄rit̄ successiue τ ps post ptez vt motꝰ τ tēpꝰ. Et sic res p̄manētes sūt ille qbꝰ nō repugnat habere oēs p̄tes siml'. Sz res dicunt̄ successiue quo ad fieri q̄ fiūt successiue sic ꝙ repugnat eis habē oēs suas p̄tes suas siml' fieri. sic s̄t suscipiētes magis τ minꝰ τ multa alia. Ille aūt dicuntur res simpliciter successiue que sunt successiue quo ad eē τ fieri sicut tempꝰ τ motus. Unde res p̄manentes τ successiue differūt adinuicem quatuor modis. Primo q2 eē

rerũ ꝑmanẽtiũ est totũ simul. ⁊ eẽ reꝝ successiuaꝝ
non ẽ totũ simul sed ĩ quadã successione. Secũdo
differũt q꞉ ꝑtes reꝝ ꝑmanẽtiuꝫ sũt simul. ꝑtes ꝟo
reꝝ successiuaꝝ nõ sũt siꝉ ſꝫ vna post aliã. Tertio
differũt sicut cã ⁊ effectus. ꝑmanẽtia eni sũt cã suc
cessiuaꝝ ⁊ ꝓora ꝭm naturã. successiua ꝟo posteri
ora. Quarto differũt q꞉ res ꝑmanẽtes sũt de se ð
terminate. ſꝫ res successiue non hñt in se termios
suos aut motus ꝭm ꝓpriũ eẽ successiuũ ſꝫ termi
nãtur ad res ꝑmanẽtes vt alteratio ad qualitatẽ
augumẽtatio ad quantitatẽ. Et lꝫ sint multe alie
distictiones eaꝝ reꝝ tñ iste ad pñs sufficiũt. Vñ
res nature ꝑmanẽtis ẽ illa q̃ ĩ fieri aut ꝯseruari nõ
dependet a re successiua ⁊ ĩ tali re dabile ẽ primũ
instãs sui esse quo ad inceptionẽ. sicut verũ est di
cere ista res est ⁊ imediate ante hoc non fuit. Rei
ꝟo nature successiue datur vltimũ istãs sui nõ eẽ
quo ad iceptionẽ. vnde vltimũ istans sui non esse
ẽ illud in quo verũ est dicere hec res nũc nõ est ⁊ i
mediate post hoc erit. Pro quo ẽ aduertẽdũ ꝙ il
la duo verba incipit ⁊ desinit dicũt inceptionẽ ⁊
desitionẽ. ſꝫ desitio ⁊ inceptio nõ sũt nisi ĩ terminis
initialibus ⁊ finalibꝰ reꝝ. q꞉ post ẗmiũ finalẽ nihil
ẽ ð re nec añ ẗmiuꝫ inicialẽ aliqͩ ẽ ĩ re eo ꝙ res to
ta ĩfra suos termios claudiꝉ. iõ h̄ verbũ ðsinit qð
dicit termiationẽ finalẽ ꝑus dat itelligere p̄sens
⁊ ꝯñr ꝑuationẽ futuri. ⁊ h̄ itelligẽdũ ẽ in rebꝰ ꝑma
nẽtibꝰ. ſꝫ ĩ successiuis dicit ꝑuationẽ p̄sentis ⁊ pre
teritũ terminatũ ad pñs. Sed incipit dicit inicia
alẽ terminũ rei ⁊ dat itelligere pñs ⁊ ꝑuationeꝫ p̄
teriti ⁊ h̄ in rebus ꝑmanentibus. sed in successiuis
prius ponit futurum terminum ad presens ⁊ po
sterius priuationẽ presentis. ex quo pꝫ ꝙ illa ver
ba quãdo adiũgunꝉ rebus ꝑmanẽtibus ⁊ successi
uis q̃ ĩpẽ differũt habẽt rõnes specie differentes
eo ꝙ dicũt motũ qui capit speciẽ a suis terminis
⁊ potissime a ẗmino ad quẽ. ⁊ q꞉ ẽ alia ⁊ alia ratio
ipoꝝ cum permanẽtibus ⁊ successiuis ideo diuer
se ponuntur regule de expositione propositionuꝫ
in quibus ponuntur

Secundo Scienduꝫ ẽ ꝙ pro expõne ꝓpo
sitionum de icipit ⁊ desinit po
nunꝉ aliq̃ regule. ❡ Quaꝝ ꝑma est. Õis ꝓpõ af
firmatiua de icipit ĩ rebꝰ ꝑmanentibꝰ exponitur ꝑ
vnã copulatiuã cuiꝰ ꝑma pars ẽ affirmatiua ð pñ
ti. scða ꝟo negatiua de p̄terito. Et rõ regule ẽ q᷑a
tales res ꝑmanẽtes habẽt ꝑmũ istans sui esse. vt
pꝫ ĩ ista sortes icipit eẽ que sic exponiꝉ. sortes nũc
ẽ ⁊ imediate añ hoc nõ fuit. ❡ Scða regula est.
Õis ꝓpõ affirmatiua de icipit in rebꝰ successiuis
exponiꝉ per vnã copłatiuã cuius ꝑma pars est ne
gatiua de pñti scða vero affirmatia de futuro eo
ꝙ tales res nõ habẽt ꝑmũ istãs sui eẽ. vt hic. motꝰ
icipit eẽ sic exponiꝉ: motꝰ nũc nõ ẽ ⁊ imediate post
h̄ erit. Exẽplũ textꝰ vt hõ icipit eẽ albꝰ sic exponiꝉ.
homo nũc non ẽ albꝰ ⁊ imediate post hoc erit albꝰ
Quãuis aliter dicaꝉ in sincathegoreumaticis sic
eni illa ibi exponiꝉ. sortes nũc ẽ albꝰ ⁊ immediate
ante hoc nõ fuit albus. Et ratio huius assignatur
q꞉ in multis talibꝰ rebꝰ quaꝝ eẽ successiue acquiri
tur reperitur intensio ⁊ remissio quia ille sunt in
tensibiles ⁊ remissibiles. tamẽ in illis dabile ẽ pri
mũ istans sui esse eo ꝙ sunt res vere permanẽtes
⁊ sic debent exponi per vnam affirmatiuã de pre
senti ⁊ vnam negatiuã de p̄terito. Sꝫ forte sumi
tur illð exẽplũ ꝓ rebꝰ pure successiuis. ⁊ sic habe
ret veritatẽ. ❡ Tertia regula est. omnis ꝓpõ af
firmatiua de desinit in rebꝰ ꝑmanẽtibus siue suc
cessiuis dꝫ exponi ꝑ negatiuã de pñti ⁊ affirmati
uã de p̄terito. eo ꝙ nulliꝰ rei dabile est ẽ vltimũ in
stans sui eẽ vt pꝫ hic. sortes desinit eẽ exponiꝉ sic.
sortes nũc nõ est ⁊ imediate ante hoc fuit. Sed ꝓ
quarta regula supponiꝉ ꝙ duplices sũt ꝓpões
negatiue de incipit ⁊ desinit: quedã sũt in q̄bꝰ poni
tur negatio post ꝟbũ. vt ista. sortes desinit nõ esse
⁊ in talibꝰ semꝑ negatĩa de desinit equalet vni af
firmatiue de icipit. Et siłr negatiua de incipit eq
ualet vni affirmatiue de desinit. vt hec. sortes de
sinit nõ eẽ equalet huic. sortes incipit eẽ. ⁊ hec. sor
tes incipit nõ eẽ equalet huic. sortes desinit esse.
Alie sũt negatiue in quibꝰ negatio poniꝉ añ ꝟbum
incipit ⁊ desinit. vt iste. sortes nõ icipit esse. sortes
nõ desinit eẽ. Qua diuisione posita poniꝉ talis re
gula. Omnis ꝓpõ de incipit aut desinit ĩ qua ne
gatio postponitur dꝫ eodem modo exponi sicut
ꝓpõ cui equiualet. Sed omnis propositio in qua
ponitur negatio ante verbum principale dꝫ expo
ni per vnam disiunctiuam compositam ex parti
bus contradicentibus partibus copulatiue per
quam exponitur sua contradictoria.

Tertio sciendum ẽ ꝙ pro declaratõne p̄di
ctarũ regularũ ponũꝉ tres regule.
Quaꝝ ꝑma ẽ. Si ꝓpõ sit de icipit aut desinit ⁊ sit
de subõ singulari aut de subõ cõi distributo ñ re
qriꝉ ꝙ fiat aliqua additio ad subiectum in aliqua
exponente. Sed si sit de subiecto communi non
distributo requiritur ꝙ in illa exponente addaꝉ
relatiuum identitatis. quia nisi sic hec esset conce
denda. aliquid icipit esse deus. eo ꝙ ambe expo
nentes eius essent vere.

¶ Scda regula e q ambe ppones exponentes debet esse eiusde quatitatis cu his pponib⁹ que exponuntur p duas vles ꝛ singulares p particulares ꝛ sic d alijs. ¶ Tertia regula e. si hoc vbu icipit ꝛ desinit ponatur cu vbo ifinitiuo pntis temporis tuc ppositio e exponenda s3 regulas pri⁹ datas d modo exponedi ppones de icipit ꝛ desinit. Si vo fuerit pteriti tpis tuc vbi ponitur nuc i illa de pnti oportebit ponere i aliquo istati de pterito. ꝛ si i futuro oportebit ponere i aliquo istanti de futuro. Si etia vbu ifinitiui modi no sit pntis tpis oportebit illud mutare i aliqd equales pticipio eiusdem teporis. ut i istis sortes icipit ee sic exponit sortes i aliquo istati futuro erit. ꝛ imediate a n illud istas n erit. ꝛ hec sortes icipit fuisse sic exponit. sortes in aliquo istati pterito fuit ꝛ imediate a n illo istans no fuit. ꝛ eode modo dicedu e de alijs.

Sed contra pdicta arguit. primo sic. prim⁹ mot⁹ celi e ca istoru iferiorum que i plibus sut permanetia ergo pmanetia no sut causa successiuorum s3 ecotra. qr ide n e ca ꝛ effect⁹ respectu eiusde. ¶ Secudo arguit sic. Cuiuslibz rei e termin⁹ extrisec⁹. ergo male dicitur q res successiue no habet i se terminos ad quos terminatur. ¶ Tertio arguitur sic. Incipit ꝛ desinit sut eiusde ronis i pmanetib⁹ ꝛ successiuis. ergo eode modo debet exponi ppoes de incipit ꝛ desinit. ¶ 4° arguitur sic. permanentia n differut a successiuis. ergo eode mo debet exponi propositiones de icipit ꝛ desinit i ipis. Ans patet qr albu3 ꝛ nigrum sut entia pmanetia eo q postq facta sunt remanent in esse ꝛ tamen sunt successiua qr esse eorum acquiritur successiue

Ad rationes Ad pma dr q l3 aliqua successiua sint ca permanentiu sicut arguit de motu celi q est causa pmanentiu hic iferi⁹ exntiu. tame simplr loquendo ꝛ a toto gne pmanetia sut causa successiuorum. ¶ Ad scdam dicit q l3 cuiuslibet rei sit termin⁹ intrinsecus fm eentia. tame vt i plurib⁹ no est termius itrisecus s3 ee sicut mot⁹ s3 suu ee successiuu no videt habere terminu qui habeat ee successiuu3. sed tn h3 terminu qui habet ee pmanes. sicut p3 de motu q est alteratio ꝛ terminat ad qlitate3. Et capit hic successiuu put distiguit ptra qdcuq permanens spaliter captum. ¶ Ad 3^m dicit q l3 icipit ꝛ desinit sint eiusde rationis generalis in permanentibus ꝛ successiuis quia semper desitionem aut iceptionem significant non tamen sunt eiusde rationis specialis sicut tactum est in pricipio. quare exponuntur aliter ppoes de icipit ꝛ desinit in permanetibus. ꝛ successiuis. ¶ Ad quarta dr q successiuum est quod quado e. e. ꝛ du factu est no est. ꝛ nihil ide est successiuu3 ꝛ permanes. sed si capiatur successiuu p illo c⁹ ee successiue regrit sic aliqd posset esse successiuu3 ꝛ pmanes sicut dictu e p⁹.

Sequit de noie ifinito cuius solet assignari queda distictoes. Prima est q ifinitu quadoq3 tenet negatiue. ꝛ e illd qd no e finitu nec q3 aptu natu e finitari. vt de⁹. Alio mo pot priuatiue capi ꝛ e illud qd no e finitum. tame est aptum natum finitari vt motus nondu perfectus est ifinitus. ꝛ illud e triplex. scilicet ifinitu per appositione vt i numeris. Aliud p dictione3 tatu. vt in ptinuis. Aliud p vtrunq3. vt tempus. Secuda distictio est de ifinito quo pot distigui quilib3 modorum pcedentium quia aliud dicitur ifinitum in actu quod est quantum no terminatu. Aliud e ifinitu i potetia. vt sunt ptinua Aliud est ifinitum quo ad nos ꝛ no s3 re3. Tertia distinctio est q ifinitu vno modo capit cathegoreumatice prout est quatitas rei subiecte vel predicate. vt cum dicitur mundus est infinitus. Alio modo sincathegoreumatice non prout dicit qualitatem rei sed qualiter se habet subiectum in ordine ad predicatum. ꝛ sic e distributio subiecti ꝛ signum distributiuum. ꝛ de his dantur quedam regule. Prima est q infinitu sincathegoreumatice captum positu3 in subiecto facit terminum comunem sequentem stare confuse tantum. vt hic. Infiniti homines curru t. ibi homines supponit confuse non tamen mobilit. Secunda regula est q propositio de infinito sincathegoreumatice capto exponitur per vnam copulatiuam cuius

prim a ps affirmat p̄dicatũ de subiecto sũpto sub aliqua quãtitate ꝯtinua vł' di screta. ⁊ secũda negat predicatũ inesse tali subiecto scd̓z debitã q̄ztitatē vt ista ĩfiniti hoĩes currũt que sic exponiť aliq hoĩes currũt ⁊ non tot quin pluresꝭ duo bus vel tribus. vel sic. hoĩes aliqui cur runt. ⁊ nõ quilibet pl'es. Tertia regula ē ꝙ ꝓpositio de ĩfinito capto cathego reumatice exponiť ꝑ vnã copulatiuam cuius pria pſ affirmat quãtitatē de sub iecto. ⁊ scd̓a negat terminũ illius quãti tatis. vt hic linea ē ĩfinita. idest linea ē quãta ⁊ nõ habet terminũ sue quãtita tis. ⁊ hoc si ĩfinitũ sit ĩ p̄dicato. sȝ sicut ĩ subiecto pria affirmat p̄dicatũ de sub iecto quãtũ. ⁊ scd̓a negat terminũ illiuſ quãtitatis. vt hic. aliqd̓ corpus ĩfinitũ est albũ idest aliqd̓ corpus quãtuȝ ē al bũ. ⁊ idē corpus nõ hȝ termin̄ũ sue quã titatis. Et nota ꝙ oportet negare t̄mi num illius quãtitatis scd̓m quē dr̄ infi nitum ita ꝙ si sit ĩfinitũ ĩ actu negãdus ē t̄minus illi⁹ quãtitatis. ⁊ si sit in potē tia ita ꝙ sit ĩfinitũ scd̓m quãtitatem po tentialē ⁊ non t̄m actualē negandus ē terminus quãtitatis potētialis ⁊ non quantitatis actualis siue sit ĩfinitũ scd̓z appositionem vel dictionē.

¶ Circa hũc textum notãdũ est p̄mo ꝙ postq̄ȝ au ctor determinauit de incipit ⁊ desinit ꝯñter deter minat ĩ hac ꝑte de hoc noĩe ĩfinituȝ. Et rõ ordinis põt assignari. qꝛ desinit ostēdit positiue finē rei eo ꝙ significat desitionē ei⁹. Infinitũ vero priuatiue finē rei ostēdit qꝛ significat carentiã finis sicut pa tet ꝑ expositionē noĩs. Diciť eniȝ ĩfinitũ ab in qd̓ ē non ⁊ finitũ quasi nõ finitũ .i. sine fine. Et qꝛ habi tus p̄cedit ꝑuationē ideo pȝ ordo. Sed qꝛ infinitũ significat negationē ideo ꝯmuniter ponunť pl'es distictões. qꝛ vt hr̄ tertio physicoꝝ ⁊ reductiue ĩ fi ne tractat⁹ p̄cedētis ĩfinitum dr̄ q̄nq̄ȝ modis. Uno mõ negatiue scilicet qd̓ aptũ natũ nõ ē trãsiri vel finiri ⁊ hoc mõ vox dr̄ inuisibilis. Alio mõ sumitur ꝑuatiue pro eo qd̓ nõ est finitũ tamē aptũ natũ est finiri. Et illud ē triplex scilȝ ꝑ appositionem vt nu merus. per diuisionem vt continuũ. per vtrũq̄ȝ vt tēpus. ⁊ de his acceptõibus ⁊ de alijs dictũ ē suffi ciēter ĩ fine tractat⁹ p̄cedentis.

Secundo Sciēdũ est ꝙ auctor in textu re ducit illos quinq̄ȝ modos ad du os. Et p̄mus est ꝙ ĩfinitũ vno mõ sumiť negatiue ⁊ est illud qd̓ nec est finitũ nec aptũ natũ est finiri vt ē pũctus. Alio mõ sumiť priuatiue. ⁊ est illd̓ qd̓ nec ē finitũ ⁊ tñ aptũ natũ est finiri vt mot⁹ nondũ ꝑfectus. Et illd̓ subdiuidiť in tria mēbra vt prius dictũ est. Sil'r aliqd diciť ĩfinitũ in actu quod sci licet nõ est actu terminatũ vt magnitudo carens t̄mino dr̄ ĩfinita ĩ actu. Aliud ē ĩfinitum ĩ potentia vt ꝯtinuũ ⁊ numer⁹. Aliud ē ĩfinitũ quo ad nos vt ꝓfunditas maris que lȝ de se sit ꝑtransibilis tamē ꝓpter ĩpedimentũ ē nobis ĩpertrãsibilis. ¶ Sed de ĩfinito vt hic ē ad ꝓpositũ dr̄ ꝙ potest sumi duo bus modis. Uno mõ cathegoreumatice .i. signifi catiue. ⁊ idē est qd̓ res ĩfinita siue res sine fine aut sine t̄mino. ⁊ hoc mõ significat quãtitatē rei subie cte aut p̄dicate. Alio mõ sumiť sincathegoreuma tice ⁊ tũc significat dispõnē subiecti ad p̄dicatuȝ. nec ē termin⁹ ꝯmunis significãs rem subijcibilem aut p̄dicabilē ĩmo est signũ distributiuũ includēs ĩ se terminũ sue distributõis. Et qꝛ possũt ꝓpositi ones de ĩfinito variari penes affirmationeȝ ⁊ ne gationē. ideo de expositione talium propositionũ diuerse ponuntur regule.

Tertio Sciēdum ē ꝙ ꝓpõnes affirmatiue de ĩfinito sincathegoreumatice sũ pto exponunť ꝑ vnaȝ copulatiuã cuius p̄ma pars affirmat p̄dicatũ de subiecto sumpto sub aliqua q̄ztitate cõtinua vel discreta. secunda vero negat p̄dicatũ ĩesse tali subiecto scd̓m determinatã quã titatē. vt ĩ ista. ĩfiniti hoĩes currũt. exponiť sic. aliq̊t hoĩes currũt ⁊ nõ tot quin plures. Et eodē modo diceretť de ꝓpositione negatiua in qua tamen infi nitum nõ negatur. puta ista infiniti homines non currunt. sic exponitur. aliquot homines non cur runt ⁊ nõ tot q̄n plures. Idem etiam diceretur de ꝓpositionibus de p̄terito ⁊ futuro variando tem pus. vt ista. ĩfiniti hoĩes fuerũt. sic expõiť aliquot hoĩes sunt vel fuerunt. ⁊ non sunt vel fuerunt tot quin plures. ¶ Scd̓a regula est ꝙ ꝓpositiones d̓ infinito cathegoreumatice sumpto exponuntur per vnam copulatiuaȝ cuius prima pars affirmat quãtitatē de subiecto. secunda vero negat t̄minũ sue quãtitatis. vt hec. linea. ē ĩfinita sic exponiť. li

nea ē tanta ⁊ nō h̄z terminū sue q̄ntitatis. Et h̄ in/telligendū est si infinitū ponat̄ a p̄te predicati. Sz si sit in subō exponitur sic ꝑ vnā copulatiuā cui⁹ p̄ma ps affirmat predicatū de subō quanto. ⁊ scḋa n̄gat terminū illi⁹ q̄ntitatis. vt hec infinitū corpus ē albū sic exponitur. q̄ntū corpus ē albū. ⁊ illud nō h̄z terminuz sue q̄ntitatis. ⁊ sic oꝫ negare terminū illi⁹ q̄ntitatis ita ꝙ si sit infinitū in actu termin⁹ actualis quantitatis est negandus. Et si infinitū ī potentia sit. negand⁹ ē termin⁹ q̄ntitatis potentialis Ex quo pꝫ ꝙ siue capiatur cathegoreumatice siue sincathegoreumatice infinitū t̄n reddit ꝓpōēz exponibilē. Et si quis arguat infinitū cathegoreumatice sūptū nō est sincathegoreuma. ḡ nō reddit ꝓpōem exponibilem. vt pꝫ per diffōēz ꝓpōis exponibilis. Ad hoc r̄ndetur ꝙ lꝫ īfinitū cathegoreumatice sūptū non sit sincathegoreuma t̄n sēp īcludit sincathegoreuma eo ꝙ semper includit nega/tionē rōe cuius facit ꝓpōem obscurā que ꝑ ꝑ sensū obscuꝝ per alias propōēs est declarāda. Pꝫ insuper quat̄r ꝓpōēs ꝯdictorie de infinito sūt exponēde per ea que supra dicta sunt. debēt enī semꝑ sic exponi per vnam disiūctiuā ꝯpositā ex ꝑtibus contradicentibus illis propositionibus exponentibus suas contradictorias.

Sed contra p̄dcā arguitur p̄ sic. oē h̄ns positionē in continuo est finitū. sed pūctus est habens positionē in continuo. ergo pūctus ē finit⁹. ⁊ sic male dr̄ ꝙ ē aliqō infinitū actu sicut punctus. ¶ Secūdo arguitur sic. ꝓpō exponibilis est apprehensibilis ab ītellectu exponēte. sed propositio de infinito nō est apprehēsibilis ab intellectu q₂ intellectus abhorret infinitum. ergo propositio de infinito non exponitur. ¶ Tertio arguitur sic. Ista ē de infinito. q̄ntitas est infinita ⁊ t̄n non est exponibilis. ergo nō oīs ꝓpositio de infinito est exponibilis. aūs pꝫ quia infinitum est passio quantitatis. modo posito subiecto ponitur eius passio seu propetas eo ꝙ inseqūt ip̄m conuertibiliter. ergo posita quantitate ponit̄ infinitum quod est eius passio. ¶ Quarto arguitur sic. omnis terminus priuatiuus debet expōi per aptitudinem illius cuius priuationē īportat. sꝫ īfinitū n̄ sic exponit̄. ḡ nō sufficienter exponitur

Ad rationes Ad primā dicit̄ ꝙ oē h̄ns positionē in continuo tā q̄ pars quantitatiua est finitum actu ⁊ infinitum in potentia. q₂ illud est continuum. sed non oꝫ de illo quod habet positionem in continuo tanq̄ p̄ncipium cuiusmodi est punctus. Ad secundam dicitur q̄ lꝫ natura ⁊ intellectus abhorreant infinitum actu. non tamen infinitum in potentia. ⁊ lꝫ infinitum actu non posset apprehendi ab intellectu tanq̄ ens positiuum apprehenditur tamen positiue tanq̄ apprehensionem finiti ⁊ hoc sufficit ad h̄ ꝙ intellectus exponat propositionem de infinito ab eo cognito. ¶ Ad tertiam dicitur ꝙ lꝫ posito subiecto ponatur eius passio tamen subiectum non dat intelligere suam passionem cum sit pri⁹ ea. ⁊ prius non dat intelligere suum posterius. q̄re illa propositio dicitur de infinito. ¶ Ad quartam dicitur ꝙ hic non accipitur infinitum prout īportat p̄uationē. sꝫ vt ē sig^m distributiuū q̄ntitatꝭ

S Equit̄ de ꝯpatiuis ⁊ suplatiuis de quibus dant̄ tales reḡle. Prima ē ꝙ propō habēs ꝯpatiuū proprie captū ⁊ nō abusiue exponit̄ copulatiue per tres exponētes. q̄ꝝ prima affirmat positiuum de re excedēte. Scḋa affirmat eundē de re excessa. ⁊ tertia affirmat excessū de re excedēte respēu rei excesse. vt hic. sortes ē albior asino. exponit̄ sic. sortes est albus. asinus ē albus ⁊ sortes ē magis albus q̄ asinus. Vel negādo eq̄litatē forme ineē excesso respectu excedentis. vt hic. sortes ē albus asinus ē albus. sꝫ asinus nō ē eq̄ albus sicut sortes. Secunda reḡla ē ꝙ suplatiuus distribuit t̄minū cōem sequentē qui signat rem excessiuā. vt leo est fortissimus aīaliū ibi aīalium distribuit̄. Tertia regula ē ꝙ superlatiuus proprie tentus vult genitiuum significantez rez excessā cū re rei excedēti. patet q₂ hec est īpropria locutio. leo est fortissimus lincū. q₂ linx de leone oīo nō verificat̄. Quarta regula ē ꝙ propō de suplatiuo proprie capto exponit̄ copulatiue ꝑ tres exponentes q̄rū p̄ia affirmat positiuū de re excedente. ⁊ scḋa affirmat eundeꝫ de re excessa ⁊ tertia negat vl̄r excessū de re excessa

ꝑ respectū ad rē excedentē. vt hic rosa ē pulcherrimus flos floꝝ. idest rosa ē pulchra. ⁊ oīs flos ē pulcher. ⁊ nullꝰ flos ē pulchrioꝛ rosa. Si vero suꝑlatiuus teneat affirmatiue tria exponens debet eē affirmatia affirmāſ excessū ꝺ re excedēte ꝑ respcm̄ ad rē excessā acceptū vl'r vt dicēdo rosa ē pl'chrioꝛ oī floꝛe ⁊ oēs ꝓpōes ꝺ maxio ⁊ mīmo ⁊ sic ꝺ aliiſ suꝑlatiuiſ his duobꝰ mōis pn̄t expōi dūmō pōat̄ gēitiuꝰ iportās rē excessā ⁊ si ñ pōitur ille gēitiuꝰ dꝫ ōmitti scđa exponēs vt h̄ sortes ē fortissimꝰ. i. sortes ē fortiſ. ⁊ nullꝰ ē fortioꝛ ipo. Et ꝯtrarie istaꝝ ꝺbēt expōi ꝑ disiūctiuaſ ꝺ ꝑtibꝰ ꝯtradicētibꝰ

¶ Circa hūc textū notandū ē p̄mo ꝙ ꝯsequēter auctoꝛ determinat de ꝯparatiuis ⁊ superlatiuis. Unde ꝯpatiuus ⁊ suꝑlatiuus possūt teneri dupl'r Uno mō ꝓprie. Alio mō abusiue. Proprie. scꝫ qñ illud qđ cōparatur ⁊ illud cui ꝯpatur participant ꝓprietatē aliquā in qua ꝯparant̄. vt plato est fortioꝛ hoīe. vel plato ē fortissimus hominū ibi plato ⁊ homo ꝑticipāt i fortitudine. Alio modo abusiue siue iproprie tenent̄ quādo illđ qđ ꝯparatur non ꝑticipat cū illo cui ꝯpatur scđm aliquā ꝓprietatē ꝯm quā fit ꝯparatio. Et hoc fit tripl'r. p̄mo modo qñ ponitur ꝯpatiuus loco positiui vt dicēdo iste ē senioꝛ. nō addēdo illud respectu cuiꝰ ē senioꝛ. tātū valet sicut senex. ⁊ sic nō facit ꝓpositionē exponibilē. Uel qñ ponitur illđ cui ꝯparatur cū forma iportante excessū sine eo cui compatur. vt dicēdo nicholaꝰ est sāctissimus. Scđo mō quādo ponitur illud cui compatur ⁊ nō ꝑticipat formā compationis vt dicēdo deꝰ ē melioꝛ diabolo ibi melioꝛ tenetur abusiue. Tertio mō quādo compatiuus ⁊ suꝑlatiuus icludūt cū hoc aduerbio magis vel minꝰ positiuū oppositū suo ꝓprio positiuo. vt dicendo furtū est meliꝰ homicidio ⁊ fornicatio ē melioꝛ adulterio. sēsus eni est. furtū ē minus malū ꝙ̄ homicidiū ⁊ fornicatio ē minꝰ mala ꝙ̄ adulterium. Pro quo ē aduertēdū ꝙ i excessu compationis impoꝛtate ꝑ compatiuum ⁊ suꝑlatiuū quattuor requiruntur. Primū est excedens siue illđ qđ compat̄. Scđm est excessū siue illud cui ꝯpatur. Tertium est illud in q̊ ꝯpat̄ siue illđ in quo fit ꝯpatio. Quartū est excessus siue illud ī quo excedēs siue id qđ ꝯpatur excedit excessū siue illud cui compatur. Uerbi gr̄a sortes ē fortissimus hominū. sortes est excedēs siue illud qđ compatur. ⁊ ly hominum ē excessū siue id cui cōpatur sortes. ⁊ iste suꝑlatiuꝰ fortissimꝰ ē illđ ī quo fit compatio. ⁊ dicit excessū fortitudinis. quia sortes habet fortitudinem in excessu respectu alioꝛum hominū.

Secundo Sciēdū est ꝙ ꝓpositio de comparatiuo ꝓprie dicto ⁊ nō abusiuo exponitur ꝓprie ⁊ copulatiue ꝑ tres exponētes. ⁊ hoc itelligēdo de compatiuo ꝓprie dicto ⁊ ñ abusiuo. Quaꝝ p̄ma affirmat positiuū de excedente. scđa affirmat eundē positiuū de re excessa Et tertia affirmat excessū idest formā ꝯm quā fit cōparatio cū excessu. vt sortes est albioꝛ asino sic exponitur. sortes ē albus. asinꝰ est albus. ⁊ sortes est magis albꝰ ꝙ̄ asinus. Et hoc itelligēdo si ille comparatiuus albioꝛ teneat̄ affirmatiue: q̄a si teneret̄ negatiue deberet sic exponi negādo quātitatē i excessu respectu excedētis vt dicēdo sic. sortes ē albꝰ. asinus ē albꝰ. sꝫ asinꝰ nō ē ita albꝰ sicut sortes: Et sic pn̄t exponi ꝓpōes de compatiuis affirmatiuis sūptis sic gn̄aliter. vt dicēdo sortes ē albior platōe. i. sortes ē magis albꝰ ꝙ̄ plato ⁊ sic de sil'ibꝰ ¶ Est tñ aduertēdū ꝙ semꝑ i expōne t̄minus nō distributꝰ i exposita ñ distribuat̄ i exponētibꝰ. Uñ ē aduertēdū ꝙ terminꝰ significās rem excessā sequēs suꝑlatiuū suppōit distributiue si tñ sit distribuibilis. vt dicēdo sortes ē fortissimꝰ aialium. ly aialium ibi distribuit̄ vt videbit̄ i exponentibus. Habēt eni suꝑlatiui ⁊ compatiui gradꝰ virtutē distribuēdi t̄minū seq̄ntē se. Et ad hoc cognoscēdū ponunt̄ due regl'e. Pria ē. t̄minus cōmunis seq̄ns t̄minū compatiui gradus si sit ablatiui casus ⁊ regat̄ ab huiusmodi ꝯpatiuo nec ipediat̄ ꝑ illud sincathegoreuma iplicite vel explicite positū supponit ꝯfuse ⁊ distributiue. Et notāter dr̄ sequēs q2 si p̄cederet nō acciperet suā suppōnē a compatiuo Dicit̄ etiā ablatiui casus q2 si poneret̄ terminꝰ alterius casus nō distribueret̄ ab illo compatiuo. vt pꝫ hic sortes ē fortioꝛ hō platōe. ibi hō non distribuit̄. Dicit̄ etiā si nō ipediat̄ q2 si suꝑadderetur aliqđ sincathegoreuma distributiuū tūc nō distribueretur ꝓꝑ duo distributia sincathegoreumata cadētia suꝑ ipꝫ. Jđ cū dr̄ sortes ē fortior oī hoīe: ibi hoīe ñ distribuitur. sꝫ supponit det̄miate. ⁊ sēsus est. sortes est aliquo hoīe fortior. ⁊ ista sortes ē fortior hoīe equiualet huic sortes ē omni hoīe fortior. ¶ Secunda regula talis ē ꝙ genitiuus singularis si sit terminus cōis sequens terminū superlatiui gra

dus rect⁹ ab eo dū nō īpediatur suppōit ɔfuse ꝛ di stributie: ꝛ hec regula eodē mō exponitur sicut pre cedēs. Ex quo sequitur ꝙ termini ɔpatiui ꝛ super latiui grad⁹ distribuūt terminū sequētē se ab eis rectū. Oēs eni isti termini eodē mō supponūt sicut in alijs ppōib⁹. Est et aduertēdū ꝙ ppōnes de hō̈ dictōibus eodē mō ɔuertūtur sicut alie. hec eni3 fortes ē fortior oi aiali ɔuertitur sic. qd ē forti⁹ oi aiali est fortes. ꝛ hec. leo est fortissim⁹ aialium. qd est fortissimu3 animalium est leo.

Tertio sciendū ē ꝙ ppōes de suplatiuo im prope supto sic debent exponi. Vbi grā. vt dicendo hō ē sanctissimus. i. valde sāctus Et de hmōi expōe nō ponūtur aliq regule q2 non reqrūtur plures exponētes. Si vo sumatur sup latiu⁹ ppe hoc ē dupl. vel sumitur cū genitio ab eo recto. vt dicēdo. fortes ē fortissim⁹ hoiu3. vel si ne genitio. vt dicēdo fortes ē fortissim⁹. Si vo su matur cū genitio pōt exponi dupl. s. affirmatie ꝛ negatiue. Pro c⁹ expōe ponitur hec regula. ois ppō de suplatiuo ppe capto exponitur copulati ue p tres exponētes. qꝝ pma affirmat positiuum de re excedēte. scōa affirmat eūdē de re excessa. ꝛ tertia negat vl excessū de re excessa p respcūm ad rē excedētem ꝛ hoc si exponatur negatie. vt h. rosa ē pulcherrim⁹ floꝝ. sic exponitur. rosa est pulchra ꝛ ois flos ē pulcher ꝛ null⁹ flos ē pulchri or rosa. Et dr ille suplatiu⁹ teneri negatie nō q2 s̄ ipm feratur negatio: vt dicendo n ē pulcherrim⁹ s3 ex eo ꝙ excessus seu forma ɔpatōis de re exces sa negatur respcū rei excedentis. Et s3 hāc expo sitionē negatiuā solet dici ꝙ decē sūt gnā gnālis sima. vt. s. gnālissimū exponitur ꝙ ē gnāle ꝛ ꝙ nō ē eo gnālius. Si āt suplatiu⁹ exponatur affirma tie d3 exponi p tres exponētes. qꝝ pma affirmat positiuū de re excedēte. scōa affirmat eūdē d re excessa. ꝛ tertia affirmat excessū de re excedente p respcū3 ad rē excessā vl captā. vt illa ppō. rosa ē pulcherrim⁹ floꝝ. sic exponitur affirmatie. rosa ē pulchra. ꝛ ois flos ē pulcher. ꝛ rosa ē oi flore pl chrior. vel rosa ē ita pulchra sicut ali⁹ flos. Et tam̄ aduertēdū ꝙ si genitiu⁹ seqtur suplatiuū cum si gno vli tc i tertia exponēte si sit affirmatia d3 et ablatiu⁹ cū signo sequi ɔpatiuū ꝛ scōa exponens d3 eē pticularis affirmatia. si vo expōatur nega tie tūc tertia exponēs d3 eē pticularis negatia vt hec rosa ē pulcherrim⁹ oīum floꝝ. si ē affirmatia sic exponitur. rosa ē pulchra. aliqs flos ē pulcher ꝛ rosa ē pulchrior oi alio flore. Si āt genitiu⁹ pre cedat tūc d3 fieri tertia exponēs sm exigētiā illi⁹ termini. Qn̄ et ponitur genitiu⁹ post suplatiuum tūc nominatiuus illi⁹ genitiui d3 affirmari de sb iecto vt ad hoc ꝙ hec sit vera. rosa ē pulcherrim⁹ floꝝ requiritur ꝙ rosa sit flos. ꝛ ideo hec nō ē va. leo ē fortissim⁹ linchū. Si vo superlatiu⁹ ponat si ne genitiuo tūc exponēdo d3 obmitti secunda ex ponēs. vt ista fortes ē fortissim⁹ sic exponit. fortes est fortis ꝛ nullus ē ita fortis sicut fortes. Et ɔ̈dcō rie ppōnum tā de ɔpatiuo q̄3 superlatiuo debēt exponi per disiunctiuas de partibus contradicē tibus sicut dictum est de affirmatiuis.

Sed contra pdcā arguitur p sic. Cōpati uus ꝛ suplatiuus sūt dicti ones cathegoreumatice. ergo nō reddūt ppōne3 exponibilē. t3 ɔ̄na per diffinitionem propositionis exponibilis. ¶ Secundo arguitur sic. Ista ē de ɔpatiuo. fornicatio est melior adulterio. ꝛ tamen nō exponitur copulatiue per tres exponētes. qa exponētes eēnt false. ꝛ tamen exposita eēt vera. ergo ɔ secūdam regulā de cōpatiuo positā. ¶ 3⁰ arguitur sic. In ista ppōe. fortes est fortior q̄3 hō. ibi hō distribuitur eo ꝙ illa equalet huic. fortes ē fortior hoīe ꝛ tamē ibi homo nō ē ablatiui casus. ergo comparatiuus nō solu3 distribuit ablatiuū ab eo rectu3. ¶ 4⁰ arguitur sic. Ista ē de superla tiuo leo est fortissimus linchum ꝛ tm̄ nō exponitur sm predictam regulā. ergo ipa non est bn̄ posita.

Ad rōnes ad pmā dr ꝙ l3 ɔpatiu⁹ ꝛ supla tiuus sint termini significatiui equalēt tm̄ sincathegorumatibus rōne alic⁹ ppeta tis in ipis incluse. ¶ Ad secūdam dicitur ꝙ ille ɔpatiuus non tenet pprie sed abusiue. De cuius expositione dictum est superius. ¶ Ad tertiam dr ꝙ homo ibi distribuitur sed hoc non est de vir tute comparatiui sed virtute hui⁹ sincathegoreu matis q̄3. distributio eni3 ɔpatiui nunq̄3 cadit nisi supra terminū ablatiui casus. ꝛ si poneret ibi hō si ne additione huius sincathegoreumatis q̄3 nō di stribueretur. vt p3 dicendo fortes est fortior hō. ¶ Ad quartā dicitur ꝙ ista ē de superlatiuo abu siue capto de quo hic nō intenditur. q2 abusiue p positiones non conceduntur a grāmatico nec a logico. Uel dicitur sicut dictum est in vltimo no tabili ꝙ ad ppositionem de superlatiuo reqritur ꝙ nominatiuus illius genitiui possit affirmari de subiecto principali.

Eqt ɔ differt aliō ab ɔ qb⁹ ta les dāt regle. pria ē ꝙ differt aliō ab ꝛ diuēsū ɔuēit tm̄ ētib⁹

nāvt dī q̄rto metaphisice nec non ens enti nec ens non enti. est idē vel diuersum. Secūda regula ē ꝙ ablatiuus rectus ab istis dictionibus mediāte a vel ab distribuit̄ sicut distribuibilis nisi habeat aliđ ipedimētū. Tertia regula est ꝙ ꝓpō de differt affirmatiua exponit̄ ꝑ tres exponētes affirmatiuas. i quarū prima affirmat̄ hoc verbuȝ ē de eo qđ differt. In secunda affirmatur idem de eodē a quo differt. tertia negat vnū illorum de alio. vt hō differt ab asino. idest hō ē ⁊ asinus ē. ⁊ hō nō est asinus Quarta regula ē ꝙ ꝓpō negatiua đ differt dȝ exponi ꝑ vnā disiunctiuā de ꝑtibus cōtradicētibus. vt sortes non differt ab asino. idest sortes non est vel asinus nō ē. vel sortes ē asinus. Et valent ꝯñe in istis sicut i precedentibus.

Eqt̄ đ hoc signo tot⁹ ꝑ quo sciēdū est ꝙ hoc sincathegoreūa totus pōt capi cōmuniter pro oī illo qđ hȝ ꝑtes vnde cōponit̄. Alio mō capit̄ magis ꝓprie ꝑ oī illo qđ ex oībus suis ꝑtibus ē ꝑfectū sicut dom⁹ dī tota qñ ē cōpleta. et his duobus modis totus tenet̄ significatiue. tertio mō capit̄ sincathegoreumatice ꝓut icludit signū distributiuū. vt hic totus sortes ē albus. ⁊ sic nō dicit quale sit subm sed q̄liter se hȝ ad p̄dicatum. ⁊ hoc mō reddit ꝓpōneȝ exponibilē. De quo dātur due regule. Prīa ē ꝙ totus distribuit terminū cui adiungit̄ pro q̄libȝ ꝑte integrali eius. vt totus sortes ē albus. idest q̄libȝ ꝑs sortis est alba. Secūda regula est ꝙ ꝓpō affirmatiua de toto exponit̄ ꝑ vnam cathegoricā trāsumēdo ly totus in hoc qđ ē ꝟȝ quālibȝ sui ꝑtē. vt totus sortes ē minor sorte. i. sortes ꝟm quālibȝ sui ꝑtē est minor sorte. Preterea notadū ē ꝙ hec signa q̄libȝ. q uātumlibȝ. non proprie faciūt propositiōes exponibiles. sȝ faciūt distributionē absolutā ꝟȝ modū reliquorum signorum. sic̄ sūt ista oīs quilibȝ. sȝ ꝯtrahūt ad determinatū genus p̄dicamētale. vt quātūlibȝ distiguit pro quātitate continua. et etiā valet sicut hñs oēȝ quātitatē continuā. ⁊ q̄libȝ pro oī q̄litate. ⁊ valet sicut hñs oēȝ q̄litatē. ⁊ sic dicunt̄ mētalit̄ cōplexa. quorū ꝓpōnes fiunt ꝑ cōpositionē. ⁊ hec đ expōibilibus dicta sufficiāt

¶ Circa hūc textū notandū est primo ꝙ dñr auctor in hac ꝑte determiat de istis dictionibus differt aliud ⁊ diuersū ⁊ simil'r de hoc signo totus. sȝ q² ꝓpōnū quedam sunt affirmatiue ⁊ quedā sunt negatiue. quedā de p̄senti quedā de p̄terito ⁊ quedā de futuro. Et similiter ablatiu⁹ rectus ab istis dictionib⁹ mediāte a vel ab aliqñ ē terminus singularis ⁊ aliqñ terminus cōmunis sumptus sine signo vl'i. ideo tales ꝓpositiōes sunt aliqñ vl'es aliqñ ꝑticulares aliquando indefinite ⁊ singulares. Et de expositione talium ꝓpositionuȝ diuerse regule ponunt̄. anteq̄ȝ tñ ponātur est aduertendum ꝙ ad ꝓpōnes de differt siue sint affirmatiue siue negatiue siue vl'es siue ꝑticulares tria requirunt̄. s. ill[illegible] qđ differt ⁊ illud a quo differt ⁊ verbū denotans dr̄am inter illa. vt ista hō differt ab asino. hō ē illud qđ differt. asinus est illud a quo differt. ⁊ hoc verbū differt denotat dr̄iam inter illa. ¶ Et pro expositiōe illaꝝ ꝓpositionū ponitur p̄mo talis regula. Oīs ꝓpositio affirmatiua de differt aut alia simili dictiōe si sit de p̄nti exponit̄ copulatiue per tres cathegoricas. Quaꝝ prima affirmat h' verbū ē secūdum adiacens de eo qđ differt. ⁊ secunda affirmat idem de eo a quo differt. ⁊ tertia est negatiua i qua negatur id a quo differt de eo quod differt. vt sunt iste sortes differt ab hoīe. sic expōitur sortes est. ⁊ hō est. ⁊ sortes non est hō. Ex quo pȝ ꝙ ꝓpositio est falsa cuius altera exponentium est falsa. nec tñ ē vera sortes differt ab homine lȝ ista sit bene vera sortes differt ab oī homine q² sue exponētes sunt vere. sic eniȝ exponitur. sortes est ⁊ oīs hō est. ⁊ sortes ñ ē oīs homo. Ex quo sequr ꝙ hec est falsa sortes albus differt a sorte nigro. suppositi

to q̃ sortes capiatur vniuoce eo q̃ due prime ex ponentes non possunt simul eē vere. ¶ Circa hoc tñ obseruandū ē q̃ ablatiu⁹ rectus ab illis dictionibus habeat eandē suppositionē ꝛ i exponēte ꝛ i exposita. ideo hec sortes ab hoīe differt: nō exponitur ꝑ istā sortes nō est hō. q: ibi distribueret̃ hō q̄ ñ distribuebat̃ in exposita. iō ꝛ hec dꝫ sic exponi sortes homo nō ē vel sortes aliquis hō nō est vt nūc ꝓus expositū ē. Et simil'r hec sortes ab oī homine differt nō exponit̃ ꝑ istas sortes non ē oīs hō. sed ꝑ istā sortes oīs homo nō ē. sortes nullus hō ē. aut ꝑ istā sortes nō ē hō. q: iste tres cōuertibil'r equalēt.

Secundo sciendū ē q̃ ꝓpōnes affirmatiue de futuro de ꝑdictis dictionib⁹ exponūtur copulatiue ꝑ tres exponētes. In quarum ꝑma affirmatur h̄ verbū erit de eo qd̄ differt. i secūda affirmatur idē v̄bū mediāte h̄ aduerbio tunc aut aliquo sibi equiualente de eo a quo differt. ꝛ i tertia negatur id a quo differt de eo qd̄ differt mediāte copula de futuro. ꝛ dē eodem aduerbio. ¶ Est tñ aduertēdū q̃ si subm sit termīn⁹ cōmunis nō distributus tūc i tertia exponēte dꝫ addi subo relatiuū idētitatis substantie. vt hic hō differt a platone sic exponit̃ hō erit. ꝛ plato tūc erit ꝛ idem hō tūc nō erit plato. Et posset poni simil'r talis regula de alijs ꝓpōnibus de ꝑterito. Sꝫ de ꝓpōnibus negatiuis de ꝑdictis dictionib⁹ ponit̃ tal' regula. ꝓpōnes negatiue de differt vl' de similib⁹ sūt exponēde ꝑ ꝓpōnē disiunctiuā cōpositā ex ptib⁹ cōtradicētib⁹ ptib⁹ copulatiue exponētib⁹ suā cōtradictoriā. vt hec sortes nō differt ab hoīe. expōit̃ sic sortes nō ē. vel hō nō ē. vl' sortes ē hō. Ex quo pꝫ q̃ ista copulatiua est v̄a. tu differs ab oī hoīe ꝛ tñ tu non differs ab hoīe. Et lꝫ multe alie regule possint poni ille tñ pro presenti sufficiunt.

Tertio sciendū ē q̃ dn̄r auctor determiat d̄ h̄ signo totus. Vñ totus pōt capi dupl'r. vno mō general'r vt idē ē q̃ cōpositū ex ptib⁹ siue hn̄s ptes. ꝛ sic oē hn̄s ptes est totum. Alio mō sumitur ꝓprie vt idē ē qd̄ cōpletū ꝛ ꝑfectū ex oībus suis ptibus ꝛ sic dom⁹ dr̄ totū qñ hꝫ totas suas ptes. ꝛ his duob⁹ modis totū ñ facit ꝓpōnē exponibilē eo q̃ nō ē sincathegoreuma nec reddit sēsū ꝓpōnis obscurū. Alio mō sumit̃ totus sincathegoreumatice ꝛ sic ē signū distributiuū ptiū integraliū icludēs i se signū vl'e cuꝫ hoc termīo ps q̄ ē terminus sue distributionis ꝛ ꝫ hāc acceptionē facit ꝓpōnē exponibileꝫ. ꝑter tñ istos duos modos addunt aliqui tertiū videlꝫ q̃ totus aliqñ sumitur ꝑtim sincathegoreūatice ꝛ pti cathegoreumatice ꝛ hoc cōtingit qñ alicui nō habenti ptes attribuit̃ vt cū dicit phs tot⁹ pūctus tangit totū punctū. et tota aīa itellectiua est in toto ꝛ tota in qualibꝫ pte.

¶ Et ꝫm ꝑdictam distinctionē distinguēde sunt iste ꝓpōnes totus sortes est minor sorte. totus sortes ē ps sortis. totū qd̄ est in mundo ē in oculo sortis. Nā sicut dictū est in tractu de distributiōibus si totū accipiat̃ sincathegoreumatice due ꝑme sūt v̄e ꝛ tertia falsa. Si v̄o cathegoreumatice ecōtra. Si ergo accipiatur totū cathegoreumatice tunc ꝓpōnes in quib⁹ ponunt̃ nō idigēt expositione sꝫ demonstrando sensū eaꝝ loco hui⁹ dictiōis totus lꝫ accipi ens habens ptes ꝛ ens cōplexū ꝛ ꝑfectuꝫ vt pꝫ in istis totus sortes est hō. sensus enim ē. sortes habens partes est homo. vel sortes ꝑfectus ex omnib⁹ suis ptibus est homo. ꝓpositio v̄o d̄ toto accepto ptim cathegoreumatice ꝛ pti sincathegoreumatice exponitur ꝑ hūc terminū ps. sed affirmatiua. s. ꝑ vnā copulatiuā cuius ꝑma ps affirmat ꝑdicatum ineē subo. secūda v̄o negat aliquid eē illius s̄bi de quo nō affirmetur predicatum. vt hec tota aīa itellectiua est in qualibꝫ pte corporis idest aīa intellectiua ē in qualibꝫ parte corporis ꝛ nihil est eius quin illud sit in qualibꝫ pte corporis Sed hoc signū tot⁹ sincathegoreumatice sumptū distribuit terminū cui adiungitur ꝓ ptibus subiectiuis. iō q̄libꝫ ꝓpō in qua ponitur ē vl'is vt pꝫ in ista totus sortes ē albus que equalet illi. sortes ꝫ quālibet sui ptem ē albus vel ꝫm alios equiualet huic. quelibꝫ ps sortis ē alba. Et ꝓ expositiōe haꝝ ꝓpōnum pōitur talis regula. q̃ propositiones de toto sincathegoreumatice sūpto exponuntur per vnam copulatiuam in qua mutatur hoc signum totus in hoc qd̄ ē ꝫ quālibet sui ptem. vl' i hoc qd̄ est q̄libet ps. vt si dicat̃ totus sortes ē albus sic exponitur sortes ꝫm quālibꝫ sui pteꝫ est albus. Alij v̄o exponūt ꝑ vnam copulatiuam mutādo hoc signum totus i hoc qd̄ ē q̄libet ps vt hec totus sortes est albus ꝛ sic exponitur. quelibet pars sortis est alba. ꝛ nulla est pars sortis que non sit alba Ex quo pꝫ satis qualiter debent exponi propositiones negatiue in quibus totus non negatur vt hic totus sortes non est albus. ꝛ etiam in quibus negatur vt non totus sortes est albus.

Sed contra predicta arguit̃ ꝑmo sic. differt aliud ab ꝛ diuersuꝫ cōueniunt nō entibus. ergo male dr̄ q̃ tales ꝓpositiōes debēt exponi per cathegoricas in quibus

predicatum ē secūdū adiacēs. añs p3. nam chime ra ē aliud a mōte aureo cum chimera habeat aliō eē in ymaginatione q̄ mōs aureus. ⁊ chimera et mons aureus sūt nō entia de quibus non pōt p̄di cari h̄ verbū ē. ¶ Scōo arguitur sic. frustra fit p plura qō pōt fieri p pauciora. s3 ppōnes de differt affirmatiue suffieiēter possūt exponi p cathegori cam negatiua3 vt ista hō differt ab asino sufficien ter exponit p istā homo nō ē asinus ergo ⁊c̄. ¶ 3° arguitur sic. nulle sūt negatiue ppōnes de differt q2 maxime eēnt iste hō nō differt a rationali. sed h̄ nō q2 bene seq̄tur p locū ab equalenti. ergo hō ñ est idē cū rōnali. ¶ Quarto arguitur sic. mã sor tis nō ē mior sorte. ergo illa tot⁹ sortes ē mior sor te male expōit p istā q̄lib3 ps sortis est mior sorte.

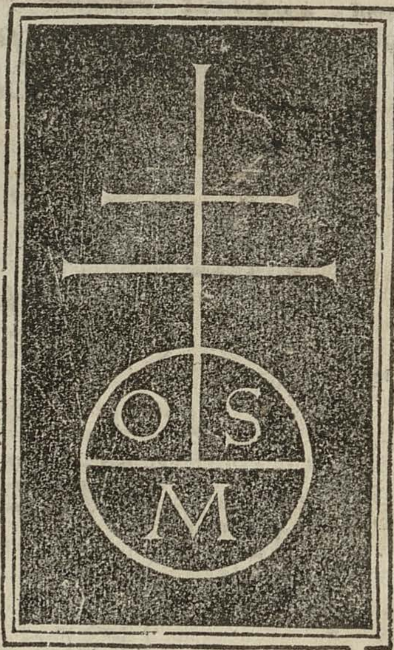
Ad rationes ad p̄mam dicitur q̄ l3 in non entibus ad se inuicē comparatis reperiatur idē vel diuersum secūdū imaginationē eo q̄ ñ entia imaginant̄. tamē i nō entibus non reperiuntur idē vel diuersū p̄p̄e nec inter se nec in comparatione ad entia q2 non ens non dicitur idem vel diuersum enti nec econtra. ¶ Ad secundam dicitur q̄ non oēs negatiue de tertio adiacente inferunt formaliter affirmatiuā de differt l3 materialiter inferre possint vt patet i p̄nti argumēto. nō. n. sequitur sortes nō est chime ra ergo sortes differt a chimera. ¶ Ad tertiā dici tur q̄ l3 oēs negatiue de differt virtual̄r sint affir matiue de eodē: sūt tamē formal̄r de differt nega tiue. ¶ Ad quartā d̄r q̄ tot⁹ distribuit p ptib⁹ ite gralib⁹ ⁊ non p partibus eēntialib⁹ cuiusmodi est materia respectu sortis. Et hec de exponibilib⁹. ⁊ p ɔsequēs de toto tractatu sūmula⁊.

[illegible]

Clarissimi bonarum artiū ac philoso phie monarche Parisiensis: magistri Johānis de magr̄is sūmularū: Petri hyspani glosule exactissime ad mente3 doctoris subtilis felici sydere finiunt: Mandato ⁊ impensa Nobilis viri: Octauiani scoti: ciuis modoetiensis. Venetijs ip̄resse Anno salutis nostre Millesimo quatercentesimo nonage simo: die nono septembris.

Registrum

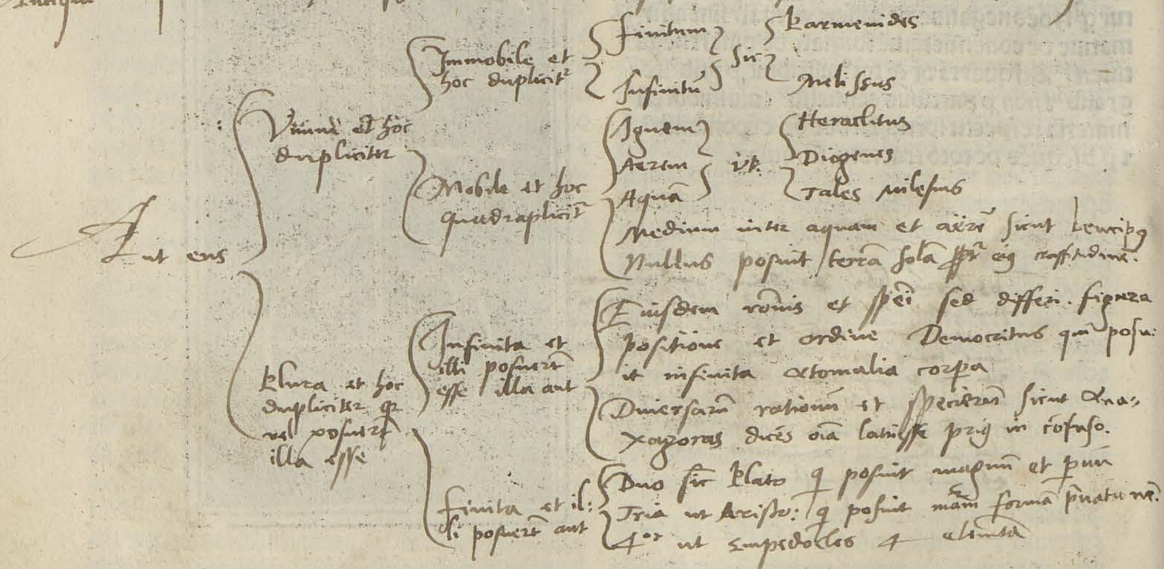
aa. bb. cc. dd. ee. ff. gg. hh. ii. kk. ll. mm. nn oo. pp. qq. rr. ss. tt. vv. xx. Omnes sunt quaterni preter xx. qui est duernus.

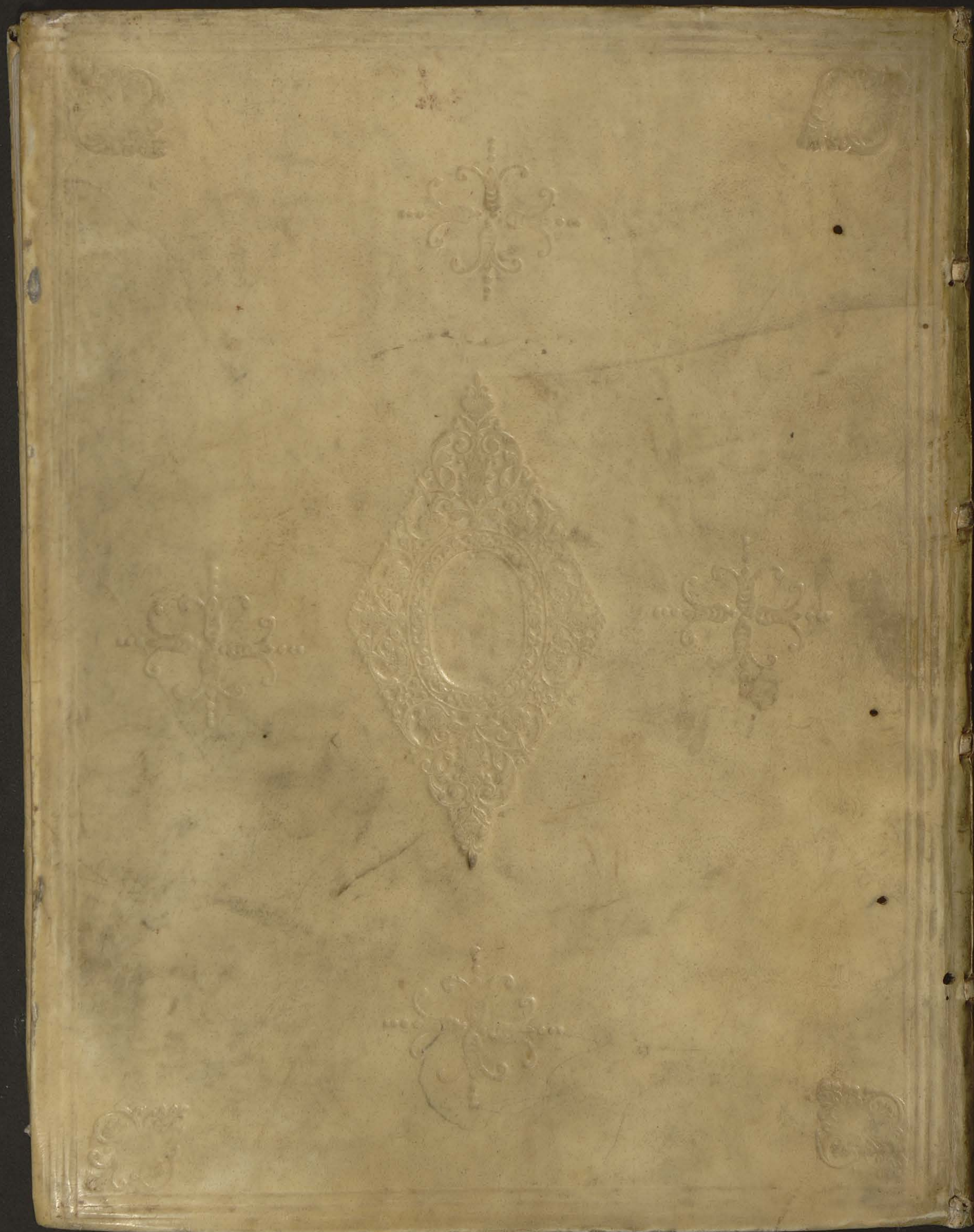
Argumenta in singulos libros Physicorum.

I Detegit erratus veterum mox ordine primus
Principiumque probat rebus inesse triplex.
II Alter item pandit naturae ratio quae sit
Et per se causas definit quoque fortuitas.
III Efficitur libro motus terno ubi notus
Quidve sit hic dices, sive quod usque carat
IIII Quid locus, quid vacuum si forte capis lege quarti
Temporis huic partes collige quot fuerit.
V Inde liber quintus species motus docet apte
Unus diversas quisque vocabula habet.
VI Continuum sextus post hos ubi denique monstrat
In motu partes mobilis hicque patent.
VII Immotum primum moventem septimus esse
Asserit: et miro est dogmate conspicuus.
VIII Ultimus explorat motorem ac mobile primum
Et pariter motum quo sine cuncta cadit.

Antiqui loquentes de principiis rerum naturalium posuerunt esse rerum omnium principium

Biblioteka Jagiellońska
stdr0008148

263.
264.
265.